Cpr 24. 1935.

BEZAE CODEX CANTABRIGIENSIS.

Cambridge:

PRINTED BY C. J. CLAY, M.A.
AT THE UNIVERSITY PRESS.

BEZAE CODEX CANTABRIGIENSIS,

BEING AN EXACT COPY, IN ORDINARY TYPE, OF THE CELEBRATED UNCIAL GRAECO-LATIN MANUSCRIPT OF THE FOUR GOSPELS AND ACTS OF THE APOSTLES,

WRITTEN EARLY IN THE SIXTH CENTURY, AND PRESENTED TO THE UNIVERSITY OF CAMBRIDGE BY THEODORE BEZA, A.D. 1581.

EDITED WITH

A CRITICAL INTRODUCTION, ANNOTATIONS, AND FACSIMILES

BY

FREDERICK H. SCRIVENER, M.A.

RECTOR OF S. GERRANS, CORNWALL.

GRADUATE THEOLOGICAL UNION LIBRARY 1962

Cambridge:

DEIGHTON, BELL, AND CO.

LONDON: BELL AND DALDY.

1864

CHURCH DIVINITY SCHOOL of the PACIFIC

S
551
4
3
864

QB3/6

TO THE RIGHT REVEREND

EDWARD HAROLD, LORD BISHOP OF ELY.

My Lord,

When I first projected a new Edition of Codex Bezae, you were so good as to recommend my design to the Syndics of the Cambridge Press as one worthy of aid from the funds at their disposal; you have encouraged me throughout my task with kind interest and ready sympathy: yet I am so deeply conscious of the faults of this Volume that I should be ashamed to inscribe it to your Lordship had I not unsparingly devoted to it time and pains and the best faculties of my mind. My work, indeed, has proved far harder than I expected, but its diligent prosecution has brought with it such real delight that I cannot part from the companion of many laborious hours without some loving regret, not unmingled (I would trust) with reverent thankfulness that life and heart have been vouchsafed to me to make one poor contribution more to the critical study of Holy Scripture.

My Lord, may it please Him whose Providence has called you to your high office to prosper therein all that your hand findeth to do: may His blessing especially rest on your godly endeavour to restore to our dear Cambridge her ancient glory of being the school and home of true divinity, by persuading her most promising sons to consecrate their fresh strength to the ministry of Christ's Church in England, at this time of no common need.

I am, my Lord,

Your obliged and dutiful servant,

F. H. SCRIVENER.

S. Gerrans, *June* 1, 1864.

"Inclytae modisque omnibus celebratissimae ACADEMIAE CANTABRIGIENSI Gratiam et pacem a Deo patre ac Domino nostro Jesu Christo.

"Quatuor Evangeliorum et Actorum Apostolicorum graeco latinum exemplar ex S. Irenaei caenobio "lugdunensi ante aliquot annos nactus, mutilum quidem illud, et neque satis emendatè ab initio ubique "descriptum, neque ita ut oportuit habitum, sicut ex paginis quibusdá diverso charactere insertis, et indocti "cujuspiam graeci Calogeri[1] barbaris adscriptis alicubi notis apparet, Vestrae potissimum academiae, ut inter "verè Christianas vetustissimae, plurimisque nominibus celeberrimae, dicandum existimavi, Reverendi Domini "et patres, in cujus sacrario tantum hoc venerandae, nisi forte fallor, vetustatis monimentum collocetur. "Etsi verò nulli melius quàm vos ipsi, quae sit huic exemplari fides habenda, estimarint, hac de re tamen "vos admonendos duxi, tantam à me in lucae praesertim Evangelio repertam esse inter hunc codicem et "caeteros quátúvis veteres discrepantiam, ut vitandae quorundam offensioni, asservandum potius quàm "publicandum existimem. In hac tamen non sententiarum sed vocum diversitate, nihil profecto comperi [ex "*eras.*] unde suspicari potuerim à veteribus illis haereticis fuisse depravatum. Imo multa mihi videor "deprehendisse magna observatione digna: quaedam etiam sic à recepta scriptura discrepantia, ut tamen "cum vetcrum quorúdā et Graecorum et latinorum patrum scriptis consentiant: non pauca denique, quibus "vetusta latina editio corroboratur: quae omnia pro ingenii meï modulo inter se comparata, et cum Syra et "Arabica editione collata, in majores meas annotationes à me nuper emendatas et brevi, Deo favente, "prodituras congessi. Sed age, res haec tota vestri, sicuti par est, judicii esto. Tantum a vobis peto, Reverendi "Domini et patres, ut hoc qualecúque súmae in vestram amplitudinem observantiae meae [vestr...*eras.*] "veluti monimentum, ab homine vestri studiosissimo profectum, aequi bonique consulatis.

"D. Jesus servator noster, et universe vobis omnibus, et privatim singulis, totique adeo Christianissimae "Anglorum genti magis ac magis pro bonitate singulari sua benedicat.

"GENEVAE. VIII Idus Dec. anno Domini CIↃ IↃ LXXXI.

"Vestrae totius inclytae academiae dignitati addictissimus
THEODORUS BEZA."

"Ornatissimo viro et in omni literarum genere excellentissimo THEODORO BEZAE primario pastori Genevensi.

"Accepimus literas tuas (Ornatissime Beza) plenas humanitatis, tresque praeterea libros academicae "librariae consecratos, quorum duo quinque Mosis volumina hebraicè scripta complectuntur, multis doctis- "simorum hominum commentariis illustrata, tertius vero manuscriptus quatuor evangelistas graeco latinos "continet cum actis apostolorum. E quibus omnibus facile existimari potest quam honorifice de Academia "Cantabrigiensi sentias quamque vehementer cupias sempiternum apud nos nominis ac memoriae tuae "monumentum conservari. Gaudemus hercle (Gravissime Beza) sic esse res nostras ut a te tristi ac directo "Theologo sic[2] lautissimis verbis efferantur, sed quod illud in votis habeas ut aliquo collato beneficio de "Academia nostra bene mereare, id vero serio triumphamus.

"Quanquam (si vere loqui volumus) insignes lucubrationes tuae theologicae, quae quotidie vigent apud "nos, et in omnium ore ac sermone volitant tales sunt tamque divinis rebus accommodatae[3] ut vel eo tantum "nomine nunquam tibi satis debere posse videamur. Nam hoc scito post unicae scripturae sacratissimam "cognitionem, nullos unquam ex omni memoria temporum scriptores extitisse quos memorabili viro Johanni "Calvino tibique praeferamus, ut vel hac sola beneficentia contentus majorem gratificandi modum non "desideres. Sed quoniam nullum finem statuis bonitati tuae, nec tibi satisfacis dum illa tua scripta ad nos "perveniunt quae cum ceteris quoque gentibus communicata sunt nisi quorundam etiam librorum privatam "accessionem adjungas: publicis tuis scriptis pro communibus utemur, haec vero nuper privata eademque "germana dona literatissimi viri multo arctius amplectemur[4]. Nam si magnorum hominum liberalitatem qui "nos possessionibus locupletarunt in summa laude ponamus, quo tandem studio prosequemur eos, qui "curarunt ut omni salutari literatura abundemus[5]. Ac licet hanc animi tui gratuitam propensionem quam "simillimo munere remunerare difficile sit: quantum tamen amore et industria perficere possimus, enitemur "ut intelligas te nobis esse charissimum, nihilque hoc tuo postremo beneficio gratius unquam accidisse.

"Deus opt. max. fidelissimi ministerii tui uberrimum fructum concedat teque ipsum post multos exant- "latos labores imortali gloria coronet.

"CANTABRIGIAE, 15° Cal. Junii. anno dni 1582.

"Salutis et dignitatis tuae cupidissimi
"PROCANCELLARIUS et
"reliquus SENATUS Cantabrigiensis."

[1] "*Calogeri:* Monachi, praesertim senio et aetate venerandi (καλογήρως)." Ducange *Glossar. ad Script. Med. Latin.*

[2] *sic* (*cum* erased in MS.)

[3] *accommodatae* (*aptissimae* erased in MS.)

[4] *amplectemur* (*amplectuntur* erased in MS.)

[5] at *abundemus* a full stop in the MS. It should be a (?)

INTRODUCTION.

THE Greek and Latin manuscript of the Four Gospels and Acts of the Apostles, generally known as the Codex Bezae or Codex D, may seem somewhat less ancient than three or four other extant copies of the New Testament, but in respect to the modification of the inspired text which it exhibits is perhaps more interesting and remarkable than any other document of its class. It is now the property of the University of Cambridge, in whose public Library the open volume is conspicuous to visitors (Nn. II. 41); and the Syndics of the University Press have liberally contributed to defray the cost of the present work, in which the parallel lines of the Greek original and its Latin version (which in Codex Bezae itself are written on separate pages in *uncial* characters) are represented on the same page in *cursive* or ordinary letters (pp. 1—415), precisely as they were left by the first scribe, nine leaves supplied by later hands being banished to an Appendix, and printed in smaller type (pp. 417—428). To this edition of the text (which it is hoped will be found as exact as anxious care could make it) is annexed a Commentary or body of notes, wherein the many changes brought into its primitive readings by subsequent correctors (pp. 429—448), all liturgical marks (pp. 448—450) and other foreign matter (pp. 451—2) scattered throughout the margin of the book, are diligently recorded, and their respective dates, so far as may be, ascertained. The three *facsimile* pages in lithograph are designed to illustrate this Introduction, whose purpose is to discuss, briefly yet not too superficially, (1) the recent history of the manuscript and the several collations of it already executed: (2) its palaeographical appearance, probable origin, and age: (3) the character of its Latin translation, and (4) of its Greek text, as critically examined, and compared with other monuments of sacred antiquity, whether manuscripts, versions, or citations of Scripture by early Fathers of the Church.

CHAPTER I.

ON THE RECENT HISTORY OF CODEX BEZAE.

THE letter of Theodore Beza (dated 6 December, 1581) which accompanied the manuscript, his munificent gift to the University of Cambridge, and the reply of the Vice-Chancellor and Senate (dated 18 May, 1582, but not yet received by Beza as late as October 1582, if ever) are reprinted on the opposite page[1]. The language of the latter, extravagant as it is, only too faithfully expresses the veneration of that learned body for the donor and his master Calvin, which already boded so ill for the peace of the English Church. To the French Reformer's meagre account of his manuscript, that he had gotten it some years before from the Monastery of S. Irenaeus at Lyons, must be added a more

[1] The former from the original, the latter from the copy in the keeping of the Public Orator, the Rev. W. G. Clark, who kindly consulted it at my request.

explicit statement prefixed to the book (perhaps at an earlier period) in his own cramped hand, and still preserved there together with his original letter: "Est hoc exemplar venerandae vetustatis ex Graecia, ut apparet ex barbaris graecis quibusdam ad marginem adscriptis, olim exportatum, et in Sancti Irenaei monasterio, Lugduni, ad [ad *eras.*] ita ut hìc cernitur, mutilatum, postq^{n} ibi in pulvere diu jacuisset, repertum oriente ibi Civili bello, anno Domini 1562." In the face of this statement, withheld in his public letter yet by no means studiously concealed, it evinces strange ignorance both of the man and of his evil times to suppose that Beza received this most precious document as a present from the hands of the Lyonese monks, under circumstances which would have enabled him to learn whatever they might know of its history[1]. Certainly his own words "nactus," "repertum," and "erutum" (*N. T.*, 1582, Praef.), suggest no idea of a gift, and the last object the brotherhood of S. Irenaeus would have selected for such doubtful liberality would have been the ablest champion of their enemies in the Colloquy at Poissy (Sept. 1561), who was then actually serving as Chaplain and Counsellor of the Huguenot army in the campaign which ended with the battle of Dreux (19 December, 1562). Lyons, it must be remembered, was sacked in this very year 1562, "*oriente ibi Civili bello*," by the infamous Des Adrets[2], whom it suited for a while to espouse the cause of the Reformed; and though his exploit there was marked by less than his usual cruelty, yet his followers expended their zeal in profaning the holy places, and have left tokens of their presence yet visible in the Church of S. Irenaeus itself[3]. It can hardly be doubted that some one who shared in the plunder of the Abbey conveyed this portion of it to Beza, who might naturally assume that of which he could have no direct information, that it had long lain there neglected in the dust. Yet there is good reason for believing that his codex was in Italy only a few years before the sack of Lyons. William a Prato, Bishop of the city of Clermont in the adjoining province of Auvergne, produced to the Council of Trent in 1546 "a very ancient Greek manuscript[4]," confirming the Latin reading "*sic* eum volo" in John xxi. 22, which Cod. D, alone of all known authorities, might appear to do: when his end was served, the Bishop would of course restore it to his neighbours, the monks of S. Irenaeus, from whom he had borrowed it. This view is strongly confirmed by the fact that about the year 1546, when Robert Stephens was collecting materials for his critical editions of the Greek Testament, numerous extracts from a document (by him called β') which we shall soon prove to have been none other than Codex Bezae, were sent to him from Italy by some friend who had collated it in his behalf[5].

[1] "Anne omninò credibile est omissurum Bezam ex monachis sciscitari, tantae vetustatis κειμηλιον sibi in manus tradentibus [!], Unde? Cujus olim? Quo casu? et caetera ejusmodi? Nemone autem praestò tunc adfuit monachus qui ei narraret (si ita quidem res fuerit) codicem mstum nostrum adeò non Lugduni mansisse ab Irenaei paenè temporibus ad illum usque diem, ut nuperrimè migrâsset ab Italiâ?" Kipling, *Cod. Bezae Praef.* p. xx.

[2] See his character and career sketched by Brantome, *Des Hommes*, l. III. c. 4.

[3] "Ils s'emparèrent des portes et de tous les lieux forts, sans aucun meutre que de deux ou trois personnes, *mais non pas sans leurs impietés et barbaries accoutumées envers les choses saintes*" (Mézeray, *Hist. de France*, T. III. p. 87, 1685). Accordingly travellers are shewn the bones of unclean animals which the Huguenots, in wanton mockery, then mingled with the presumed remains of S. Irenaeus and the martyrs of Lyons.

[4] "Antiquissimus Graecus Codex," as described by Marianus Victorius in his notes on S. Jerome, cited by Wetstein, N. T. Prol., T. I. p. 28.

[5] τὸ δὲ β' ἐστὶ τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀντιβληθὲν φίλων (Ep. to the Reader, N. T. 1550): scarcely therefore by his son Henry, who at the age of 18, in or about the year 1546, collated for his father his other 15 authorities. The whole story of Beza's manuscript would now be clear, but for one difficulty. In the latest edition of his Annotations (1598) he nowhere calls it Codex Lugdunensis, as in 1581—2, but *Claromontanus* (notes on Luke xix. 26; Acts xx. 3): for though one may very well suppose that Beza at eighty years of age, and after so long an interval, might confound the Lyons copy with his own Codex Claromontanus of St Paul's Epistles obtained from Clermont near Beauvais, yet the circumstance that it had once been in the hands of the Bishop of Clermont in the Auvergne is a remarkable coincidence, though (as we believe notwithstanding) quite accidental.

It is now time to enumerate the instances in which Codex Bezae has been employed by scholars for critical purposes. (1) We hesitate not to assign the first place on the list to Robert Stephens and his third edition of the Greek New Testament, 1550. The identity of Codex Bezae with β' in Stephens' margin ought never to have been doubted by any one who had availed himself of the means at our disposal for testing that editor's accuracy. His principal authority α' was the Complutensian Polyglott, a printed book in high repute and readily accessible. After deducting mere *errata*, itacisms, and such like, out of the 2300 places wherein it differs from his own printed text, Stephens cites α' correctly only 554 times, and falsely 56 times, so that more than one case in ten involves a mistake, while three variations out of four are utterly neglected. It is not likely that his representation of a document he had not seen, and only heard of from the report of another, would be more exact than that of a well-known published volume: yet after comparing both his α' and β' with their respective prototypes, we are enabled to declare that the readings of Cod. D, as being very striking and peculiar, are much the more faithfully rendered of the two. Except that Stephens cites β' in Matth. xxvii. 3 παραδουσ (where nearly the whole leaf has perished), in manifest error for his η' or Codex L (Paris, 62); again in John xix. 6, where, though Cod. D is defective in the original hand, the later scribe who supplied the hiatus *actually has the reading imputed to* β' (σταυρωσον σταυρωσον αυτον); and again in Acts ix. 31, also wanting in Cod. D, where the whole reading belongs to his δ' (Cod. Act. 5, Paris, 106) which is correctly alleged for η μεν ουν εκκλησια, although the sequel ειχεν ειρηνην οικοδομουμενη... τορευομενη... επληθυνετο is wrongly referred to β'^1:—with these slight exceptions Stephens never employs his authority β' in those many passages wherein the leaves of Cod. D have been lost, though he perpetually quotes it up to the very place where the hiatus begins, and recurs to it immediately after the text by the first hand is resumed. After a careful analysis of all the variations imputed to β', we are enabled to state that (excluding itacisms and the like, which early collators always neglected) they amount to 389 in all the parts written by the original scribe of Codex Bezae[2]: whereof 309 are alleged by Stephens quite correctly; 47 a little loosely, after the manner of the times, especially where β' is joined with others in support of a reading; 8 in which corrected readings are imputed in error to the first hand (Matth. v. 48; xiv. 34 *nearly;* Mark vi. 21; 31; John v. 32; vii. 39; Acts vi. 10; xx. 18); while β' quite differs from Cod. D in 25 places, or less than one in fifteen, whereas we have seen that Stephens' α' varied from its *printed* original once in ten times[3]. Most of these 25 passages have been previously examined by Wetstein (*N. T.* Proleg. i. pp. 36—38), and, regard being paid to Stephens' notorious inexactness, seem very fairly accounted for. Two involve but slight inaccuracies, Matth. xi. 21 (χοροζαϊμ); 23 (μη έως του ουρανου ὑψωθησῃ; έως ᾅδου κ.τ.λ.); two others, *ibid.* x. 4 (καναναιος β. η); Luke xxiii. 20 (προσεφωνησεν αυτοις β. η), are just as trifling, and strictly true for η' (Cod. L). In fact where several copies vouch for a reading, absolute resemblance to any of them seems to have satisfied the collator: see Matth. x. 8, where νεκρ. εγειρ. is simply misplaced in Cod. D, but omitted in η' (Cod. L) and others. In the following cases β' has crept through

[1] Stephens' last citation of β' is in Acts xx. 24, only that it re-appears Rom. iii. 10, in company with α' for the omission of οτι, possibly in the place of ι' (Paul. 9), which contains the variation. With like heedlessness, ϵ' stands for $\iota\epsilon'$ Apoc. xix. 14; $\iota\alpha'$ for $\iota\varsigma'$ *ibid.* xiii. 4. See also p. x.

[2] Bp Marsh's numbers (on *Michaelis* II. *notes* 110, 14) differ from ours, inasmuch as he reckons only 339 citations of β' by Stephens, 211 alone and 128 with other copies. But his whole treatment of the subject betrays a consciousness that he had not fully investigated it, which caused such hesitation in stating his conclusions as we could not otherwise explain.

[3] Add to this that β' or Cod. D alone can be referred to by Stephens, Luke x. 1, γρ$^{\alpha\iota}$ κ εβδομηκοντο δυο. On the other hand it is useless to reckon 81 places in which π. or εν πασι is cited by him for the united readings of *all* his authorities, as regards Cod. D 41 times correctly, 40 loosely or falsely: nor do I notice Luke v. 35, where Beza, who had access to Stephens' collations, erroneously states that β' omits και before οταν.

inadvertence into a list of several copies where it has no place: Matth. x. 10; xii. 32; xix. 29 xxvii. 46; Mark i. 19; 35; iv. 31; vi. 52; Luke ii. 21; Acts iii. 1; xii. 6. Twice a reference ha been misplaced, Matth. v. 3 *εσται*, instead of *v.* 10; Mark iii. 3 *ξηραν*, for *v.* 1. In Matth. x. 25 (*β* *ελζεβουβ*) *β′* is a manifest misprint for *α′*: also *β′* for *η′* Matth. v. 25 (*βληθης*[1]); ix. 20 (*εχουσα εν τ* *ασθενεια* added to *ετη*); John xiii. 2 (*γινομενου*). Three other passages still remain, Luke iii. 19 *εποιε* for which there is no authority except Erasmus' editions (which Stephens may have *here* meant b *β′*, the Complutensian being *α′*) and a few which followed him; Acts xiii. 1 *μαναηλ*, with the Peshit Syriac only; and the more notable addition in Luke viii. 18 *και περισσευθησεται* added to *δοθησετα* *αυτω*, a gloss from Matth. xiii. 12, very much in the manner of Cod. D, but for which no other evidenc has yet been cited than Hensler's Lectionary 44 (Havniens. 3), and Cureton's Syriac *in part*[2]. It probable that a search among Stephens' manuscripts in the Imperial Library at Paris would shew fo what other letter *β′* has been substituted in this and a few other instances.

Against these rare and inconsiderable exceptions must be set the many singular readings an arbitrary additions to the sacred text, known to exist in no copy save Beza's, for which *β′* is vouche in Stephens' margin. Some of them are of considerable length (e.g. Luke vi. 4; John vi. 56; Acts v 15; vi. 10; xvi. 35; 38, 39), and very faithfully represented. Yet Stephens' is as far as possible fro being a complete and formal collation: the readings given in SS. Matthew and Mark are much th most numerous; for twelve whole pages of S. Luke (as Marsh observes) the letter *β′* does not occur a all: even such large interpolations as follow Matth. xx. 28, and the wide variations that abound i Luke iii. 24—38; John vii. 53—viii. 11 are passed over in complete silence[3].

Collations or copies of Codex Bezae, made subsequently to 1562, may be dismissed with muc less notice.

(1) In the several editions of his Greek Testament published 1582, 1589, 1598, Beza mad some occasional references to the readings of his manuscript, which he professed to value very highly but his skill as a critic may be estimated by the wisdom of his suggestion to the University of Cam bridge, that to avoid giving offence through its extensive deviations from all other documents, howeve old, it was more fit to be stored up than published (*supra* p. vi). I know not whether this shor sighted policy was acceptable to his English admirers. Before the Codex had been here a year (Marc 1583), Archbishop John Whitgift, who in 1677 had left the Mastership of Trinity College, Cambridg for the see of Worcester, caused a transcript of it to be made on vellum, which with several of hi other books he bequeathed to the College, into whose possession it came on his death in 1604[4]. Th volume (Trin. Coll. B. x. 3) contains the Greek Text only, very neatly written between lines ruled i red ink, but as every alternate page is left blank, it must have been intended to receive the Lati version also. It is executed in ordinary Greek characters, with breathings, accents, and moder stops: the lines and pages of the original are disregarded, the changes introduced by later hand constantly, and (so far as I observe) invariably substituted for those of the original scribe, and whe the manuscript is torn, the copyist wrote on as if no hiatus had occurred. After *αυτου* Acts xxii. 2

[1] *η′* (Cod. L) has precisely *βληθεισ*. Kipling thinks that *ει* was subsequently added by the first scribe to *βληθησ* in Cod. D, in which case Stephens would give the primitive reading: but the final *ει* is not more faint than the letters at the end of 12 *b.* l. 32, and I believe it was there from the first.

[2] ܘܬܬܘܣܦ ܠܗ "*et addetur ei,*" is hardly rendered adequately by Tregelles "*et abundabit.*"

[3] The foregoing examination will serve to shew that Semler's hypothesis of *β′* being a transcript of Cod. D rather than that manuscript itself is as needless as it destitute of all external evidence. It is barely reconcil able with those instances, mentioned p. ix, wherein gives the readings not of the first but of a second han in D. Look too at such cases as *μαδεγαδα* of *β′*, Mar viii. 10, where the third letter Λ is so closely like Δ i Cod. Bezae, that I nearly fell into the same error a Stephens' collator.

[4] It is set down in the *Memoriale*, or *Lodge Book* o Trinity College.

where Cod. D ends, he continues his text without notice to the end of that verse, in order to fill up the page. As all the leaves now missing were lost in his time, except the lower part of Fol. 504, which we have taken from the Whitgift MS., it can be regarded as nothing more than a curious and rather unfavourable specimen of the scholarship and taste of the Elizabethan age.

(2) Patrick Young, the librarian of James I. and Charles I, who first collated the Codex Alexandrinus (A), and published from it the Epistles of Clement of Rome in 1633, seems to have been the next person engaged on Codex D, extracts from which he sent to the brothers Dupuy, through whom they reached Morinus and Steph. Curcellaeus. An unusually full collation of it was made for Walton's Polyglott (Tom. VI. Num. XVI. 1657) by pious Archbishop Ussher, who devoted to these studies the doleful leisure of his latter years. I am grieved that truth compels me to state that I never examined a performance more inaccurate than this. Besides numberless omissions, manifest typographical errors, a looseness and carelessness of citation which is really remarkable, and almost complete inability to distinguish the first from the later hands[1], its actual misstatements are so many, that I have accumulated a catalogue of 228, with which it is needless to trouble the reader. Some of these are wholly unaccountable, others arise from blindly following Stephens, not a few through confounding the readings of some other copy he had examined with those of Cod. D. Thus *Cant.* (as he terms it) stands for *Gon.* (Evan. 59) in Mark xii. 43; xiv. 8; xvi. 9; for *Mont.* (Evan. 61) Mark xii. 43; 44; Acts i. 20; iv. 8; viii. 12; xv. 7; xvi. 34 &c.; in the Acts sometimes for *Lin.* (Act. 33)[2].

(3) Largeness of view, critical sagacity, wide and life-long research, comprehend Mill's claims on our gratitude for his great services to textual criticism: those who award to him the humbler praise of an accurate collator can have used his edition of the N. T. (Oxon, 1707) but little. His volume as at first printed, while it produces many new readings from Codex D, retains nearly all the errors of the Polyglott; and though most of these were amended in his Appendix, drawn up many years later as the result of a fresh examination of the manuscript, and though he bestowed (not always with success) some pains and skill on discriminating the changes made by later hands, yet his representation of its contents is too defective and mistaken to be used with any degree of confidence. Not a few additional blunders were made even in the *secundae curae* of his *Appendix:* e.g. Mark viii. 29; Acts x. 39; xvi. 35; xxi. 1.

Z. C. von Uffenbach, known as the owner of several manuscripts of the New Testament (Paul. M. 52; Evan. 97. 101), when on a visit to England in 1710, inspected Codex Bezae at Cambridge, and gives a brief but correct account of it in his *Reisen durch Reidersachsen Holland und Engelland*, T. III. p. 21; Ulm, 1754[3].

(4) Very superior in character to Mill's collation was the transcript of Cod. D made by J. J. Wetstein in 1716, at the age of twenty-three, when fresh in eyesight as in spirit; yet since he did not use it for the next thirty years, and never appears to have consulted the manuscript afterwards, or much cared for the collations already published (whose heavy faults he would be well aware of), too many of the readings he alleges are even marvellously untrue (e.g. Matth. xi. 30 χρηστον; xxi. 8 *ordo;* *v.* 17 + ἑως before εις; Mark xv. 33 ⊏ *i.e.* ϛ′ is clearly *primâ manu;* Luke iii. 33 *om.* του φαρες;

[1] Thus he describes the two lines written in sloping uncials of the VIIIth or IXth century at the foot of Fol. 160 *b.* (John xv. 3, 4) as "eodem ferè charactere."

[2] By consulting the original papers of Ussher or his assistants, afterwards used by Mill (*N. T.* Proleg. § 1505), and now in the Library of Emmanuel College, containing the readings of Cod. D and three others (Evan. 59, 61, 62), which Mr Scott of Westminster School lately examined for Dr Dobbin (*Cod. Montfort.* Introd. p. 21), it might be seen what portion of this plentiful crop of errors is due to the printer. Our single purpose is to caution the reader against trusting to the collation as it stands in the Polyglott.

[3] My acquaintance with this book, and many other literary favours, I owe to the Rev. J. E. B. Mayor, Principal Librarian of the University of Cambridge.

John iv. 6 γη; xi. 33 ιδιους; xxi. 3 συνεβησαν, κ.τ.λ.), especially in the leaves written by a later hand. In many places, readings *washed out* or otherwise changed by the original scribe, and utterly overlooked by Kipling, had already been diligently recorded by Wetstein (e.g. Matth. xxi. 1 βηθφαγε; 22 αιτητε; xxvi. 40 αυτουσ; John v. 19 ποιει for ποιησῃ; xx. 28 και ο $\overset{\frown}{\theta\sigma}$ for μου και $\overset{\frown}{\theta\sigma}$): although his collation on this and more prominent points, copious as it is, by no means exhausts the subject, and his judgement is often wrong in assigning to later times alterations which were really made by the first penman.

(5) Richard Bentley, by special indulgence of the University, is said to have had Codex Bezae in his possession at Trinity College Lodge for seven years, while preparing his promised edition of the N. T. If all the use he made of it be represented in his papers published in 1862 by Mr. A. A. Ellis (*Bentleii Critica Sacra*, pp. 2—26), a single week might have sufficed for his purpose. The readings he gives from Cod. D are few and vague and inexact enough, but no one who has examined his collations of the Codex Augiensis and of the Arundel Lectionary 547, still preserved (Trin. Coll. B. XVII. 8), would expect much in this way from our great Aristarchus. We could have well spared some numerals, &c. set by Bentley in the margin of Cod. D, with the less excuse, inasmuch as it was not, like Cod. Augiensis, his own property.

(6) An unpublished collation made about 1732 or 1733 by John Dickinson of S. John's College, for John Jackson of Leicester, for six pounds sterling, now, with Jackson's other books, in the Library of Jesus College, Cambridge (O θ 2[1]), has enabled us, after Kipling, partially to supply the hiatus in the Latin of Fol. 504 *a*., and has been consulted with profit in other passages. It is based upon, and aims at supplying and correcting, Mill's very poor representation of Cod. D, and Dickinson has taken laudable care to note the original text, as distinguished from its state as at present existing.

(7) Kipling (*Praef.* p. xxvi) names three other transcripts: one owned by Richard Simon, the Biblical critic; another sent to Sabatier by Bentley; a third written in 1766 by Thomas Craster, B.A. of S. John's College, for Kennicott, and sent by the latter to J. S. Semler, who published from it the Latin version of S. John in 1771, at the end of his "*Paraphrasis Evan. Joann. cum notis.*" Griesbach also consulted the manuscript, but is said to have taken from it only one reading, and that false, επηγειραν Acts xiv. 2.

(8) In 1793 Dr Thomas Kipling (Senior Wrangler, 1768), afterwards Dean of Peterborough up to his death in 1822, published at the expense of the University of Cambridge, in two splendid folio volumes, his edition of what he was pleased to term "Codex Theodori Bezae Cantabrigiensis," the fruit of five years of toil. The moveable type used for this work in shape resembles as closely as possible the characters of the scribe, and some attempt is made to indicate the varying sizes of the letters, and the relative spaces between them. The present work was undertaken in the hope of producing an edition of Codex Bezae which should be more conveniently read than in Kipling's uncial letters, printed continuously; and be more easily accessible to students than his scarce and costly folios, of which only 250 copies were struck off. In prosecuting my interesting and not unpleasing task I have found the text of my predecessor less inaccurate than some have suspected: the typographical errors detected (83, of which 16 are in his notes &c.), I have recorded (*see* pp. 452—3) as a matter of duty, not of reproach:—perfect correctness is quite unattainable, yet Kipling has laboured faithfully and not wholly in vain to approach it as near as may be. His most serious fault is one of design and plan, in that he has

[1] Happily lettered "MS. Sermons." Mr C. H. Cooper, senior editor of the *Athenae Cantabrigienses*, kindly informs me that John Dickinson of Sheffield became B.A. 1728–9, M.A. 1732, Assistant Minister of Sheffield 1752–66. This humble and forgotten man must have been a good and early scholar.

placed in the body of his work those numerous changes made by later hands (some of them indeed of *very recent* date[1]), which deform the pages of Codex Bezae itself, but which its editor should have been glad to banish into the Notes: nor has he much availed himself of the researches of those who went before him. Respecting his Preface it is enough to say that even seventy years ago it was obviously behind its age, both in respect to its general tone and spirit, and to the then existing standard of critical knowledge[2].

I had also prepared full lists of the errors found as well in Ussher's, as in Mill's, Wetstein's, and Bentley's collations of Codex Bezae, but would fain be spared the ungracious office of publishing them. It will probably suffice to say that in whatever place any one or all of them may differ from this edition, I have ascertained by actual comparison with the manuscript, that my reading is the true one.

Postscript. After this Chapter was in type Mr E. H. Hansell, Praelector of Theology in Magdalen College, Oxford, favoured me with the copy of a letter written by William Camden the great antiquarian [d. 1623] to Pierre Dupuy, and found by the Revd. J. Stevenson of the Record Office among the Dupuy MSS. (490, fol. 95) at Paris. Camden's account of Codex Bezae, though utterly mistaken, is too curious to be passed over, if only as a specimen of the untrustworthy character of so many of our most promising materials for literary history.

"Amplissimo viro Petro Puteano Guil. Camdenus S. P. Serius rescribo, V.C., quod serius tuae per Woodfordum mihi redditae, et post aliquot dies quam meae ad te per Porium [sc. John Pory? *Calendar of State Papers* 1611—1618] dederim. D. Thorii Epicedium ad manus pervenisse spero. Torvallius [sc. Jean l'Oiseau de Tourval? *Calendar* &c.] Gallicus regis nostri interpres, cui tradidit, ante mensem per Scotum nobilem se transmisisse affirmat. Gratias viro cordatissimo de honorificâ illâ mentione plurimum debeo. Patritio Junio [*vid. supra* p. xi] aurem vello, et subinde promissi moneo, quod facturum dicit quamprimum exemplar a Cantabrigiensibus nansisci potuit. Quodnam exemplar intelligit nescio; sin illud IIII Evangeliorum quod Theod. Beza in Angliam quondam misit, et ipse ante plures annos in Collegio Trinitatis Cantabrigiae vidi, frustra erit. Ibi enim jam non comparet, et quid de illo factum a sociis nullus dixerit; at dudum rem totam a reverendiss. episcopo Eliensi accepi. Transmisit Beza ad Cecilium, Angliae Thesaurarium, venerandum illud antiquitatis monumentum, ut in Angliâ asservaretur. Ille academiae Cantabrigiensis Cancellarius ad Trinitatis collegium misit, jussitque ut academici gratias agerent, quod factum. Post aliquantum temporis Beza, qui justum pretium potius quam gratias papyraceas (ut opinati sunt nostri) expectavit, nescio quo obtentu utendi in collatione repetiit; et remissum erat. Caeterum in Publica ibi Bibliotheca extat MS. exemplar Evangeliorum et Actorum Apostolorum Graecè et Latinè, sequioris aevi, charactere plane barbaro, et monast. S. Iraenei [*sic*] Lugduni anno MDLXII delatum et a Matthaeo Parkero, archiepiscopo Cantuariensi academiae donatum. Hoc juvenes suspicantur esse illud Bezae, sed falluntur, et cum illis Th. Jamesius bibliothecarius Oxoniensis, in Egloga Oxonio-Cantabrigiensi; cujus exemplar, quia forte an non vidisti, cum Eliz. Annalibus, per hunc tabellionem accipies. Cumulato rependas, si Analecta Hibernica, quae ex Cramoysii officinâ nuper prodierunt, cum commodè poteris, mihi impertias (At jam non opus est; nactus sum exemplar). Ama nos et valeas V.C. Saluta mihi quam plurimum ornatiss. Hotomannum, cujus officiosae erga D. Beecherum amicitiae ex animo gratulor. Si initium legum Saxonum et Danorum, quae extant in libro cujusdam Archidiaconi in Bibliothecâ Thuani in 4°, mihi descripseris, longè gratissimum facies. Londini VI xbris St. V."

Since Camden's *Annals of Elizabeth* were published in 1615, and the *Analecta de rebus catholicorum in Hibernia* (without the name of the place) in 1616, this strange letter, written when the latter had just appeared, must be dated in the same year: it is easy enough to see why a copy of such a work was not readily procured in England. Thorius' *Epicedium* on Isaac Casaubon [d. 1614] was not published till 1619, after it had been passed for five years from hand to hand, as we partly gather from Camden's expression, and as was very usual in that age. Thus the Bishop of Ely, whose testimony he alleges, was the great and good Lancelot Andrewes, who held that see from 1609 to 1619. But the story, on whatever authority it rests, involves a simple impossibility. We know from his own letter that Beza had

[1] E.g. τῷ (*vel* τῳ) Σιλεα *marg.* 486 *b.* 1. He has even inserted by means of manual correction, "qui" foisted into the margin of 272 *a.* l. 16, I am afraid in the hand of Bentley himself.

[2] Kipling's edition was sharply handled by Porson in two notices in the *British Critic*, Vol. III. 1794, and coarsely abused by one Thomas Edwards, LL.D., who satisfies a certain private grudge in his *Remarks on Dr Kipling's Preface to Codex Bezae, Part the First*, 1793, in which I notice nothing worth mention save the poor taunt that Kipling's "zealous exertions have not hitherto been rewarded with the smallest preferment;" as if his book were the worse for that. On the other hand, I read with surprise a statement extracted by Horne (*Introduction*, Vol. II. *Appendix*, p. 21, 1834) from a later volume of the *British Critic* (XI. p. 619, 1819), that "Porson himself collated the printed copy with the original manuscript, and the only fault he could detect was in a *single* letter of the margin." If this were true (and it is stated "to be well known to many of the Professor's friends"), it would only prove Porson to be a very bad collator.

the manuscript in his possession in 1581; Archbishop Matthew Parker died in 1575. The explanation of the whole matter seems to be that Camden had seen Whitgift's poor transcript of Codex Bezae at Trinity College at some time subsequent to its being placed there in 1604, and came to confound it years afterwards with the original in the University Library. If Bp. Andrewes imagined that Beza looked rather for money than for *paper thanks*, he did not know the man, whose stern hard nature loved power too intensely to be the slave of a meaner, though it may be a less mischievous passion. Although it seems needless to say more about so plain a matter, the reader may like to know that Lord Burleigh the Chancellor's letter which accompanied the manuscript to Cambridge, dated 9 May 1582, is published in Hartshorne's *Book Rarities of the University of Cambridge*, p. 13; and that in the Grace for lending the volume to Whitgift "*quo illud describat*," passed 2 March 1582–3 and enlarged Oct. 10 (*Baker MSS.* xxiv. 181), it is called "*N. T. Graecum quod nuper venerandus Pater Theodorus Beza dono dedit Academie.*"

CHAPTER II.

On the Palaeographical appearance of Codex Bezae, its probable origin and date.

This invaluable manuscript forms a quarto volume, ten inches high by eight broad, whose margin, though still ample, has been cut down, at least in parts, by the binder. Its material is excellent vellum, perhaps not quite so fine and thin as that of the Codices Claromontanus (Paul. D), Vercellensis (Evan. *a*), and a few others, but for the most part in good condition; although some of the leaves are falling into holes, while in others the ink has much worn off, or has been washed away or read off on the opposite page through damp, especially on the rougher or outer side of the animal's skin. In some places the mischief has been aggravated by the application of a chemical mixture for the purpose of restoring the faded writing: but, on the whole, every alternate open leaf, as presenting the smooth or inner side of the vellum, is in fair preservation; some being as clear and fresh as if written yesterday. Assuming that Codex Bezae ended with the Acts of the Apostles, it must have originally consisted of 534 leaves, distributed into 67 quires or quaternions of four sheets or eight leaves each, only that the 34th was accidentally made up of only three sheets or six leaves, the innermost sheet of the four being left out: the numeral signatures of the quires, written *primâ manu*, were set at the foot of the last page of each, but so low down that they were often cut away in part or wholly by the binder; we have carefully noted all that remains of them (*see* pp. 15; 80; 105 &c.). Of these 534 leaves there are lost the first two and seventh of the first quire; all the eight of the third, fourteenth, twenty-second, and fifty-seventh quires; all after the fifth leaf of the forty-fourth to the end of the fifty-second quire; the first and seventh leaves of the sixty-fourth quire; the whole of quires sixty-five to sixty-seven[1]: thus after the loss of 128 leaves, only 406 survive (about twelve of them being more or less mutilated), besides nine added by a much later hand to supply some of the defects, whereof we may better speak hereafter. The manuscript once contained the four Gospels in their usual *Western* order (SS. Matthew, John, Luke, Mark), the Catholic Epistles and Acts of the Apostles, but on the missing leaves just enumerated we have lost in the *Greek*, Matth. i. 1—20; iii. 7—16; vi. 20—ix. 2; xxvii. 2—12; John i. 16—iii. 26; xviii. 14—xx. 13; Mark xvi. 15—20; Acts viii. 29—x. 14; xxi. 2—10; 16—18; xxii. 10—20; the text ends after αυτου *v.* 29: in the *Latin*, Matth. i. 1—11; ii. 21—iii. 7; vi. 8—viii. 27; xxvi. 65—xxvii. 1; John i. 1—iii. 16; xviii. 2—xx. 1; Mark xvi. 6—20; Acts viii. 20—x. 4; xx. 31—xxi. 2; 7—10; xxii. 2—10; the version ends after *consentiens*, *v.* 20. S. Luke's Gospel alone is complete: of the Catholic Epistles nothing remains in either language except twelve lines of the Latin of 3 John 11—15[2] on Fol. 415, that on which the Acts commence. On the other hand a small

[1] We calculate that three quires or 24 leaves would be required for the portion of the Acts which follows ch. xxii. 29, αυτου, from observing that it fills 24 pages in the Elzevir N. T. 1624, in which, throughout the former part of the Acts, where Cod. Bezae is full of interpolations, each page corresponds so closely to one leaf of Cod. Bezae, that 94½ pages of the printed book answer to 95½ leaves of the manuscript.

[2] Followed by the subscription *epistulae iohanis* III *explicit* &c., where *epistulae* seems to be the genitive, not the plural as Credner supposes (*Beiträge*, I. p. 456—7).

fragment of Fol. 96 which contained Matth. xxvi. 65—xxvii. 1 *Latin*, xxvii. 2—12 *Greek*, though overlooked by Kipling, is bound up between Foll. 89 and 90, and its contents will be found below in their proper place; we have also recovered from the previous collations nearly all the readings of the last ten or eleven lines of Fol. 504 (Acts xxi. 7—10 *Latin*, 16—18 *Greek*), which though evidently damaged when Whitgift's copy was made (*see* p. xi), were not cut off from the rest of the leaf till after Dickinson's time (*see* p. xii). Our only difficulty is with the Catholic Epistles, which could hardly have covered more than fifty of the missing sixty-six[1] leaves between the end of S. Mark and the beginning of the Acts, even though we suppose that S. Jude was inserted, as in some catalogues, otherwise than in the last place. Since the superfluous sixteen leaves would suffice neither for the Epistle to the Hebrews, nor for the Apocalypse, nor for any other book at all likely to occur in such a position, *but would take up exactly two quires*, we venture to suggest that the original penman may have miscounted his quires by two at some place in the portion that is lost; just as we know that one of two later scribes must have done in Cod. Sinaiticus, inasmuch as they differ by unity in numbering the quires from the commencement of S. Paul's Epistles (*Quat.* 82 or 81) down to the end of the manuscript.

Like its younger contemporary the Cod. Claromontanus (Paul. D), Codex Bezae has the Greek text in the post of honour on the left hand page of each open leaf, the Latin version on the right hand or second page: in this respect differing from the other bi-lingual copies, Codd. Laudianus (Act. E) and Augiensis (Paul. F), which exhibit the Latin on the left, the Greek on the right, in two parallel columns of the same page, as also does Cod. Sangermanensis (Paul. E) only with the Greek on the left. Both the Greek and Latin of Cod. Bezae are written in bold, regular, and elegant uncial characters with the words undivided, arranged not as most others, in lines containing nearly the same number of letters, but in verses or στίχοι determined by the sense, the Greek and Latin closely corresponding with each other. Every page exhibits thirty-three such verses or lines[2] (kept regular by the usual means of a bodkin—*acus*—and a ruler), except at the end of a book, when the scribe breaks off to fill up the rest of each page with simple arabesque ornaments and a brief subscription, partly written and partly adorned with bright red colours, but in a style not more elaborate than is seen in corresponding parts of Codd. Sinaiticus and Alexandrinus. Such an open leaf at the end of S. John's Gospel (Foll. 181 *b.*, 182 *a.*: *infra* p. 159) is represented in our first two *facsimile* pages (Plates I, II), to which the reader will please to make frequent reference as he examines our statements throughout the present chapter. In the titles and subscriptions of the several books the words appear separated, and a tendency to the same practice may be observed here and there in the body of the Latin version itself (e.g. Fol. 138 *a.*)[3]. The first three lines of each book whose beginning is extant, are in the rich red or vermillion paint we have just mentioned, still perfectly bright and fresh, while the ink of the rest of the manuscript is on the smooth side of the vellum of the yellowish brown colour which (as well as the red) our *Facsimile* tries to imitate, but of a darker or more ashy hue where the surface is rougher, or the leaf otherwise in worse condition: so precarious is any argument that may be drawn from mere difference in the shade of ink as to change in the hand which used it.

[1] S. Mark must have ended on Fol. 349 *a.*, the Acts begin Fol. 415 *b.*: the Catholic Epistles occupy 49½ pages in the Elzevir N. T. 1624 (*see the last note but one*), but possibly some little allowance should be made for the larger space taken up by Cod. Bezae at the end of the several books.

[2] Fol. 251 *a.* contains 34 lines, to make it correspond with its parallel 250 *b.*, which had lost a verse by ὁμοιοτέλευτον between ειπεν and εκατον l. 29.

[3] In this reprint of the text of Codex Bezae, since the words are divided for the convenience of the reader, it has not been so easy as it was to Kipling to represent the spaces found at times in the original between the several words and letters; but we have done so as far as was possible. We have given απαρτι and ουκετι, but δια τι always. In such compounds as *num quid* we follow the spaces left by the scribe.

The Greek uncial characters of Codex Bezae are in the main of the plainest yet most graceful shape. The form of *alpha* (the lower left limb sometimes passing from the vertex of an angle into a loop or curve, e.g. *Facsimile* I, ll. 4, 5), *beta*, *mu*, *nu*, *upsilon*, *omega*, and more especially *delta* are of the simple and ancient form: the horizontal line in *theta* is so fine that it is often scarcely visible: the circle in *phi* (always a large letter in the oldest copies) sometimes becomes nearly a complete lozenge (◇, *Facsimile* I, l. 22, and 27 *b*. 13): in *pi* the thin horizontal line is always produced slightly beyond the two verticals (which is not much the practice in Codd. Vaticanus and Sinaiticus, nor always in Cod. Alexandrinus, e.g. Gen. i. 1), and frequently terminates in a hook on the left (e.g. *Facsimile* I, l. 5): *kappa* and *rho* have usually (though not invariably) at their bottom thin horizontal strokes running on to the left, at times barely visible to the eye, occasionally joining them to the preceding letter (*Facsimile* I, ll. 5, 9 &c.); the vertex of the angle to the right in *kappa* almost always touching the vertical line. For the rest, the knobs at the upper and lower extremities of *epsilon* and *sigma* are rarer than in any save the very oldest manuscripts; *eta* (H) at times degenerates into something nearer to N (e.g. Fol. 434 *b*. 4); the horizontal line of *tau* is at times very thin and plain, though it is oftener strengthened either at its right or left extremity, or at both, by small knobs or hooks. *Gamma* and *xi* are among the peculiar letters of Codex Bezae; the upper limb of the former, instead of being straight and horizontal, is often curved much as in an English *r* (e.g. *Facsimile* I, l. 12); the latter is in some places so much like *zeta* that it only differs from it by having a trifling protuberance in the middle of the descending line (*Facsimile* I, l. 12), which now and then is scarcely perceptible (e.g. Foll. 54 *b*. 28; 148 *b*. 24 *secundo loco*)[1]. All these circumstances (not the less important by reason of their delicacy and minuteness), when taken together, would lead us to assign to this manuscript full as high a date as to the Codex Alexandrinus, which was written early in the fifth century, were not our conclusions somewhat modified by other considerations, of which the debased dialect of the Latin version (on which we shall dwell in Chap. III) is the most obvious and weighty: the palaeographical appearance of the Latin character is venerable enough.

The most hasty glance at our *Facsimiles* I, II of the open leaf of Cod. Bezae suffices to shew the justice of Uffenbach's statement (*see* p. xi) that the Latin and Greek characters resemble each other so closely that at first sight the one might easily be taken for the other. The Latin pages are not much like the classical fragments written in square uncials, as represented in the second volume of Silvestre's *Paléographie Universelle*, such as the Medici Virgil assigned to the third century, the Vatican Virgil of the fourth or the Sallust of the fifth century. They ought rather to be compared with the more round and flowing letters of the versions of the Old Latin, as the Vercellae, Verona and Brixia Gospels (for which, however, we have access only to Blanchini's very poor *Facsimiles*), the Codd. Palatinus and Claromontanus as published by Tischendorf, and the Cod. Laudianus 35 (E of the Acts). The style of this last is evidently of a somewhat later date, and much heavier in appearance. T, so slender and graceful in Cod. Bezae, in Cod. Laud. is almost always turned up at its lowest extremity with a sort of hook to the right. G, which in our manuscript is at times barely distinguished from C (*Facsim.* II, ll. 8, 12, 22)[2], has a long tail in Cod. Laud.: in Cod. Palatinus the tail or extremity coils inwards in a spiral form, quite peculiar to that copy. Of all these Latin monuments its coeval the Cod. Claromontanus most resembles ours, only that the hand of the former is less firm and regular. M and U are shaped nearly alike in all: the Claromontane alone agrees with Cod. Bezae in having the last stroke of d perpendicular; the other five

[1] Of the compound letters so familiar in the oldest documents we find ΝΗ 6 *b*. 12; ΗΜ 441 *b*. 3; and forming letters of separate words ΝΚ 477 *b*. 19; 489 *b*. 19; 506 *b*. 29; ΜΝ 90 *b*. 12: also Ν very often, whether in the same word or not (e.g. both in 428 *b*. 22).

[2] C and G are so much alike that the scribe is apt to write one for the other (e.g. Foll. 31 *a*. 4; 41 *a*. 33; 47 *a*. 1 *read* garcere; 48 *a*. 14; 79 *a*. 17; 179 *a*. 18; 254 *a*. 26; 274 *a*. 14; 313 *a*. 18; 462 *a*. 5; 481 *a*. 25; 495 *a*. 23; 502 *a*. 10; 506 *a*. 17; 508 *a*. 23).

ry it up into a curve, more or less flourished. Codd. Bezae and Claromontanus again conspire
th Cod. Augiensis of the ninth century in making l with a simple perpendicular line very slightly
ned up in a fine stroke at bottom: the rest have a strong vertical line, sometimes a little curved,
ugh seldom so long as the perpendicular member. FPQR descend below the line in most of
se copies (not however FR in that of Vercellae, or PR in that of Verona, or R in the Brixian
l Claromontane, but even the angular A in Cod. Palatinus), though our codex alone has the fine
okes running to the left at the bottom of these letters. On the whole, however, the impression
veyed by a careful comparison of them all would suggest the notion that the nice discrimination of
ir dates by means of the style of writing is not so easy or so certain in regard to Latin manuscripts
the fourth to the sixth centuries as with Greek documents of the same age (see also Tischendorf,
d. Palatin. Prolegom. p. xv).

The sister bilingual Codd. Bezae and Claromontanus afford the earliest, and, in fact, the two
ef extant examples for the New Testament, of manuscripts divided into verses, or *στίχοι*, the
tin lines being intended to follow the Greek, and only differing from them by accident. It
st be conceded that this division, as applied to the books of Holy Scripture, prevailed much
lier than has been generally supposed. Not only do Athanasius [d. 373], Gregory Nyssen
396], Epiphanius [d. 403] and Chrysostom [d. 407] inform us that in their time the book
Psalms was already divided into *στίχοι*, while Jerome [d. 420?] testifies the same for the book
Isaiah (Suicer, *Thesaurus Ecclesiast.* T. II. p. 1033), but Origen also [d. 254] speaks of the second
d third Epistles of S. John as both of them not exceeding one hundred *στίχοι*, of S. Paul's
istles as consisting of few, S. John's first Epistle of very few (Euseb. *Hist. Eccl.* L. VI. c. 25),
ile Eustathius of Antioch in the fourth century reckons 135 such *στίχοι* from John viii. 59
x. 31[1]. The student, indeed, may see this for himself in regard to the poetical books of the
T., as preserved in the two great reliques of the fourth century, Codd. Vaticanus and Sinai-
us; wherein, according to the true principles of Hebrew poetry, the verses do not correspond
metre or in the quantity of syllables, but in the parallelism or mutual relation subsisting between
several members of the same sentence or stanza. In Codex Bezae, this orderly and system-
c arrangement, which must have been designed by those who first distributed into *στίχοι* the
ered text of the Gospels and the Acts, has to a certain extent been disturbed and broken up,
some places much more than in others. Now since it will appear clearly hereafter that the
nuscript as it stands at present was closely and exactly copied from another, perhaps almost
ntemporary to itself, similarly divided in respect of *στίχοι* though not similarly paged (*below*
xxiii), it will follow that the model from which this latter was taken is older still, dating perhaps
early as or earlier than the time of Origen. The reader will not doubt that the ancient *στίχοι*
re being gradually dissolved in course of time by successive transcribers, if he pays any attention
their actual condition in Codex Bezae. In the first Gospel, although many of the clauses are
balanced in the strict and regular fashion which would have satisfied the laws of parallelism
laid down by Bp. Jebb (e.g. Matth. vi. 1; ix. 17; xi. 21; xiii. 40; xvi. 18; xxvi. 51 &c.);
ugh a few lines end in *γαρ* (iv. 10; vi. 7; xvii. 15), or in *δε* (xx. 2), or even in the article
6; xiv. 35; xix. 1), yet the close of each *στίχος* usually coincides with some slight pause in
sense. With the first page of S. John the dissolution of the verses becomes much more
rked (e.g. i. 4; 10; 13), and though only one line (i. 16) ends with the article before ch. vi. 32,
such irregularity occurs no less than 48 times from that place to the end of the Gospel, while in the

[1] I thankfully accept the correction of Tischendorf (*Cod. Sinait.* Proleg. p. xxi, note 2, *edit. min.*) to modify the
ements of my *Plain Introduction*, p. 45.

succeeding Gospel of S. Luke an entire breaking up of the stichometry becomes rather the practice than the exception: about Luke viii. the dissolution seems adopted almost in preference; prepositions being separated from their cases (e.g. John xiv. 23; xxi. 8; Luke vii. 20; viii. 13; x. 7), or even words (not always compound words) are divided, whether in the Greek (e.g. John xiii. 36; Luke i. 1; vi. 1; 38; vii. 6; xxi. 36), or in the Latin (e.g. Matth. xviii. 33; John vi. 18), or in both (Luke v. 19; vi. 9; 48; vii. 20). As the work proceeds from the middle of S. Luke onwards (however we may account for the fact), the arrangement of the στίχοι becomes less broken and careless, though some of the chief anomalies are met with even to the last (e.g. Mark xiii. 22 *Gk. Lat.;* Acts iii. 26 *Gk.;* x. 41 *Gk.;* xi. 2 *Lat.*). Although the Latin translator no doubt intended to follow implicitly the lines of the Greek on the opposite page, yet in very many places (full twenty in S. Matthew alone) he departs from them without any visible cause (see Matth. xvii. 25—27; Mark ix. 1); in Luke iii. 1 there is utter confusion between the two, while in Luke iv. 16 the Greek has lost something; on Fol. 14 *a*, l. 17 of the Greek is dropped altogether (just as a whole στίχος is lost in both after 238 *b*, 239 *a*, l. 30; 421 *b*, 422 *a*, l. 23), though the lines are set right again by dividing l. 25 of the Greek; so also Fol. 314 *a*, ll. 20—31. Both the Greek entirely and the Latin nearly repeat a line Mark xiv. 16; both misplace l. 13 Foll. 56 *b*, 57 *a*, which should precede l. 11; and the Latin transposes lines at Acts xvii. 17; so Acts v. 29 in both; in Fol. 259 *b* 33 και is even employed as a catch word. Yet on the whole the tendency is (as will be seen hereafter, p. xxiii), for the parallel Greek to keep in check the wandering eye of the scribe when engaged in copying the Latin from its immediate prototype, which, judging from the style of the Latin version (*see* Chapter iii.), must have been nearly of the same age with himself.

It may be convenient to notice here that citations from the Old Testament are indicated in thirteen places (Matth. xxi. 5; 13; 16; 42; xxii. 44; xxvi. 31; xxvii. 9, 10 *Lat.;* Mark i. 2, 3; Acts i. 20; ii. 25—28; iv. 25, 26; vii. 49; xiii. 33—35) by throwing the beginning of the στίχος back two or three letters: which same is done in Mark xiii. 18, though there is no quotation.

Abridgements in the Greek text (those of the Latin will be described hereafter in Chapter iii.) are fewer than in Cod. Sinaiticus and some others: they are ¯ over the last vowel in a line for ν (in Latin *m*), and the letters used for numerals, with a line placed over them, so common in the oldest manuscripts: in Mark vi. 44 $\overline{\epsilon}$ stands for 5000. Codex Bezae is peculiar in its mode of abbreviating ιησους, χριστος, and their cases, by writing always $\overline{\iota\eta\sigma}$ $\overline{\chi\rho\sigma}$ for the usual forms $\overline{\iota\sigma}$, $\overline{\chi\sigma}$, &c.: θεος and κυριος are shortened into $\overline{\theta\sigma}$ and $\overline{\kappa\sigma}$, as in other copies: πνευμα is usually given as $\overline{\pi\nu\alpha}$ (even $\overline{\pi\nu}$ Acts v. 9; $\overline{\tau\iota\sigma}$ $\overline{\pi\nu\epsilon\upsilon\nu\alpha}$ Mark i. 27); $\overline{\mu\eta\tau\eta\rho}$, $\overline{\upsilon\iota\sigma}$, $\overline{\sigma\omega\tau\eta\rho}$, $\overline{\upsilon\rho\alpha\nu\sigma}$, $\overline{\delta\alpha\upsilon\iota\delta}$, $\overline{\iota\epsilon\rho\upsilon\sigma\alpha\lambda\eta\mu}$ are *never* contracted, and πατηρ not often, yet we see $\overline{\pi\alpha\rho}$ John xii. 26; xiv. 28; xv. 1; $\overline{\pi\rho\sigma}$ *ibid.* vi. 65; $\overline{\pi\rho\sigma}$, $\overline{\pi\rho\iota}$, $\overline{\pi\rho\alpha}$ as elsewhere: we have σταυρος and σταυρω in full, as also $\overline{\sigma\tau\rho\upsilon}$ Mark xv. 30; 32; $\overline{\sigma\tau\rho\nu}$ *ibid. v.* 13; $\overline{\sigma\tau\nu}$ *v.* 14; $\overline{\sigma\tau\eta}$ *v.* 15; *plenè v.* 20.

The punctuation is certainly quite as primitive as in many parts even of Codd. Sinaiticus or Palatinus, consisting as it does chiefly of a blank space between the words, or of a middle, sometimes of an upper, very seldom of a lower single point, usually placed in the middle of a verse or στίχος, and found (as in most other copies) much more thickly in some parts than in others: such a point is often set in the middle of a line, in passages where it is hard to see its use. In rare instances, and for special reasons, two stops may occur in one verse (e.g. 104 *b*, l. 4): double points also are sometimes placed in the larger spaces, mostly by a later hand, now and then *p. m.* (e.g. Foll. 79 *b* l. 28; 80 *a* 28; 188 *a* 29, and occasionally in Cod. Sinaiticus): in this last case we carefully retain them. Nor are capital letters more frequent in this copy than in monuments which all agree to refer to the fifth century: much less so than in *Latin* copies of that date. Indeed the distinction betwee

apital and other uncial letters is seldom strongly marked in Codex Bezae, so that some have been th to admit that it employs capitals at all, believing that like Codex Sinaiticus a letter of the same ze as the rest is set at the beginning of a line out of range to indicate the commencement of a new ause[1]. Yet not a few instances will be found where a sentence is begun, *even in the middle of a line*, ith a letter larger than the rest (e.g. 146 *b* 12; 153 *b* 23; 198 *b* 32; 206 *a* 1; 216 *b* 27; 306 *a* 17; 24 *a* 18), so that the use of such capitals in our manuscript cannot be denied, though they are ot so conspicuous in size as in one or two others (e.g. Codd. Alexandrinus and Ephraemi) as old older, which have them only at the beginning of a line.

The *dialysis*, expressed by two points (¨, but ¨· in Fol. 433 *b* 14) set over *iota* and *upsilon* hen used alone, and over *upsilon* or both in the diphthong *υι*, occurs perpetually in Codex Bezae, as all the oldest copies, very often *primâ manu*, sometimes plainly by a later hand (in Acts ii. 17 ῦπνιοισ is inserted *s. m.*, a straight line being put for the *dialysis*, as often in Cod. Sinaiticus[2]), in hich case we omit it in our edition: frequently it is quite uncertain whether it was placed by the iginal scribe, or by some of those who followed him, and then we retain the *dialysis*, giving it, as it ere, the benefit of the doubt. The only other distinctive mark found in this document is the *apo-rophus* (᾽), in respect of which the same difficulty constantly arises, whether it was written by the first and or not; a question only to be decided by observing closely the precise shape of the apostrophus sually thus ˃ in Codex Bezae), and by comparing the shade of its ink with that on the rest of the ge. This mark is judged to be *primâ manu*, wherever we have retained it in our collation, which is ly with the Hebrew Proper names ἱερουσαλημ, αβρααμ, σαμουηλ, δαυειδ, ιωσηφ, μαριαμ (αβελ Luke . 51 should perhaps have been added): with *ρ* final Matth. ii. 9; vi. 2; Acts xi. 24: with *ξ* final Matth. xxvi. 41, as in Cod. Sinaiticus *νυξ᾽* Apoc. xxi. 25 &c.: and once only after an elision, *μεθ᾽* John vi. 4, which last is possibly by a later hand[3]. *Iota subscript* of course never occurs in Codex Bezae, ut *ascript* (of the same size as the other letters) in Mark i. 34 *p. m.* *ηιδισαν*, while in another place e penman betrays a consciousness of its existence, for in Acts xxii. 3, while writing *πατρωου*, he mmenced *ι* immediately after *ω*, though he afterwards altered it into *ο*. Of accents I find no vestige the first pen, of breathing only one instance (Matth. xxv. 15 *ὡ μεν*: so even Cod. Sinaiticus Gal. v. 1), but a few of each in later hands[4].

All that appears in our printed pages, therefore, we judge to have proceeded from the original riter of the manuscript, with a single exception now to be noticed. Codex Bezae, in its primitive ate, contained no numerical divisions of the books whatever; neither chapters peculiar (or almost eculiar) to itself like the Codex Vaticanus, nor the Ammonian sections and Eusebian canons in the ospels like that of Sinai, nor (together with these last) the larger chapters with their appropriate eadings, which all other documents exhibit, that date from the fifth century downwards. The sacred

[1] We would say once for all that the limited resources typography hinder us from nicely representing in ordi-ry characters the varying sizes both of the capitals and those smaller letters which Cod. Bezae, like most others real antiquity, often crowds into the end of a line. e have done our best, but we are conscious that in ny places others would have put capitals or smaller ters where we have not, and *vice versâ*.

[2] Even in Cod. Bezae the two points sometimes run most into one line: e.g. Fol. 456 *b* l. 16.

[3] The apostrophus after elision seen in our *Facsimile*, l. 22, *ουδ᾽* is too faint to be by the first scribe, and we ve rejected it with *αλλ* in several cases. In two places (81 *b*. 17 *λ᾽* with *ου* erased, 302 *b*. 1 *χ᾽* for *κ p. m.*) it is plainly the work of the oldest corrector, whom we shall hereafter describe as A. I know not what to make of it in 193 *a*. 4, 194 *b*. 2, which look *p. m.*

[4] By the corrector we shall call B in 15 *b*. 15, *ῆ ultim.*; 137 *b*. 6, *ἐνα*; 149 *b*. 8, *ὢν secund.*; 161 *b*. 23, *δῶ*; 164 *b*. 25, *ῆ secund.*; 166 *b*. 20, *ἐν*; 214 *b*. 19, *ὀν*; 249 *b*. 19, *-λῶσ*; 266 *b*. 27, *εισαγγελοι*; 279 *b*. 14, *ἐισ*; 320 *b*. 28, *ἐν*; 421 *b*. 25, *ἀδου*; 425 *b*. 10, *ὀν*; 457 *b*. 16, *ὀν*. But 489 *b*. 26, *ὀυτωσ*, 500 *b*. 16, *ὁμωσ* seem later, and G (to be described hereafter) in Acts xvi. 19, 20 has *επιλαβόμενοι... παῦλον... αγορὰν... ἀρχοντασ... στρατηγοῖσ... εκταράσσουσιν ἡμῶν τῆν πόλιν*.

text in both languages is broken up into certain paragraphs of very unequal length, such as we meet with no where else, each commencing in a letter (sometimes but not usually larger than the rest) which encroaches a little on the margin, and is clearly indicated throughout our edition (see also *Facsimile* Plates I and II, l. 2): Bp. Marsh counts 153 (I reckon but 148 both in the Greek and Latin) such paragraphs in S. Mark's Gospel[1]. The Ammonian sections, however, without the Eusebian canons[2], are inserted in the side margin of Codex Bezae by a scribe whom we shall hereafter (*infra* p. xxvii) shew to have lived several centuries later than this manuscript was written, and the beginning of each section is indicated by double points interpolated in the body of the text before or (if space be wanting) over its first letter, very often in both places, referring to similar double points placed in the margin after the Ammonian numerals[3]. The single point by the first hand precedes these latter double points in Fol. 92 *b* ll. 6, 10, 224 *b* l. 16, and follows them Fol. 311 *b* 20. While banishing to our *Adnotationes* all other matter found in the margin (*infra* pp. 448—452), even that written by the same hand as the sections, convenience or necessity have led us to retain these and the corresponding points, which we must once for all request the reader to regard as much more recent than any other writing on the page. The variations in place and number of these sections from those commonly found in manuscripts and editions are recorded in our work (*infra* p. 453), as they are somewhat curious and interesting; it is also remarkable that as in Codex Sinaiticus (where they cease in S. Luke after ch. ix. 57), they are not carried on complete throughout the Gospels. This arises at the end of S. Matthew (where the last section noted is $\overset{\frown}{\nu\beta}$, ch. xxvii. 62) and the beginning of S. John (i. 1—16) by reason of the side margins of Foll. 102—4 being cut clean away; but this explanation does not hold for the end of S. John (xx. 13—xxi. 25), or of S. Mark, where the sections terminate at $\overset{\frown}{\sigma\zeta}$, ch. xv. 16.

More recent than the Ammonian numerals and points are the nine leaves supplied in their proper places as Codex Bezae is now bound, but in this edition exiled to an Appendix (pp. 417—428), and printed in smaller type than the rest of the volume. The first of these additional leaves contains Matth. ii. 21 —iii. 7 *Latin*, iii. 7—16 *Greek:* the next seven have crowded into them the contents of the eight lost leaves which originally formed quaternion 22 (*supra* p. xiv), viz. John xviii. 2—xx. 1 *Latin*, xviii. 14—xx. 13 *Greek:* the ninth leaf has on the first page Mark xvi. 6—15 *Latin* on its second page in parallel columns the Greek and Latin of Mark xvi. 15—20 and (the Greek in blue ink) the subscriptions proper to each. All these Latin pages are transcribed from copies of the Vulgate which resembled the Clementine printed edition more closely than do Cod. Amiatinus and the best manuscripts (e. g. John xviii. 12; 16; 19; 31; 36 *ter;* xix. 6; 16; 24; 28; 36), and

[1] In S. Luke I count 136 (143 *Lat.*); in what remains of S. Matthew 583 (590 *Lat.*), of S. John 165 (168 *Lat.*), of the Acts 235. Capricious and irregular as these paragraphs may be, Mr Hansell did right in retaining them in his *Texts of the oldest existing manuscripts of the N. T.* (Oxford, 1864). It is worth notice that, as in Codd. Sinaiticus and Vaticanus, each Beatitude in Matth. v. forms a separate paragraph.

[2] These numerals are so set in some places (e.g. Foll. 34, 91, 92, 127, 163, 335, 339 *b*) as to leave no room for the Eusebian canons to be placed under them, so that the latter could not have been designed to be subsequently added. Many other copies have the sections without the canons which we might have deemed essential to their completeness: e. g. Evan. Codd. C F H I P Q R W^{b} Y Z. 54. 59. 60. 68. 440. i$^{scr.}$ s$^{scr.}$, though s$^{scr.}$ contains Eusebius' Epistle to Carpian. What use the Ammonian sections can serve, unless in connection with canons or harmony, those who have studied them most can the least tell. In the uncial fragment of S. Mark [IXth century], discovered by Mr Bradshaw in 1862 (Trin. Coll. Cant. B. VIII. 5), and by him named W^{d}, the Ammonian sections are placed alone in the margin, and a kind of table of the parallel passages in the other Gospels set at the foot of each column. A similar arrangement is found in Evan. E, which contains the canons besides; and Tischendorf has just informed me that it also appears in the six leaves of S. John, of the sixth century (much resembling in style Cod. T of the Gospels), now at St Petersburg, and by him named T^{b}.

[3] These double points are occasionally misplaced, e. g. 194 *b*. l. 18; or even put in the Latin as well as in the Greek, e.g. 93 *a*. l. 6.

no attempt is made to accommodate the supplied parallel Greek (which is full of gross *itacisms*, or errors in orthography), either to this Vulgate text, or to that of the Latin of the original scribe in Foll. 8 *a*, 177 *a*. Since the other defects of the manuscript have not been thus supplied, we may conjecture that they arose in more modern times.

Kipling assigns the cursive Latin pages to the 9th or 10th century, the uncial Greek and the mixed page (*though on the reverse of the same leaves*) to the 12th; and doubtless the small Latin hand looks at first sight very unlike the bolder Greek on the parallel page, while the ink of the former is a light faint brown, that of the latter a jet black. But this is just one of those cases of first impression which further investigation will completely remove. In the middle of one Greek page (Fol. 5 *b secundae manûs*, l. 13) the ink abruptly changes into a hue much resembling that of the Latin scribe, and it is impossible to examine Foll. 2 *b*, 3 *a*, p. 420 of this volume without perceiving that the Latin was written subsequently to the Greek, and that its penman was reduced to all kinds of devices that the two might correspond page for page, though they could not line for line; since the Greek scribe who wished, in the supplementary portion of S. John, to set in seven of his leaves what had covered the eight that are lost, first unduly compressed his matter (pp. 420—424), and afterwards, on finding that he had overshot his aim, as absurdly spread it over the page (Foll. 7 *b*—8 *a*). We are convinced—indeed the contrary supposition seems even *a priori* very improbable—that all the supplemental leaves were written in the same hand, that of a Latin of about the tenth century: the Latin of the bilingual page (Fol. 9 *b*, *s. m.*) is obviously due to the penman of all the Greek, and it sufficiently resembles the other Latin, due allowance being made for the former being in a large bold hand, the latter in a small and somewhat cramped one. That the scribe lived in the west of Europe is clear, as well from the shape of his Greek letters (especially *epsilon* and *upsilon*, so very like *e* and *y*: the vertical stroke of k is very tall: Γ too is nearly the same as T), as also from such blunders as ραρρησια Fol. 2 *b sec. man.* l. 20, P being perpetually substituted by such persons for Π, and *vice versâ*[1]. See *Facsimile* Plate III, No. 13, wherein the last seven words of Mark xvi. 18, Latin and Greek, are given from this hand.

Thus far we have described the contents of Codex Bezae, as reproduced in the body of our present work. It remains to speak of those numerous changes brought in by later scribes (some ten or twelve in number), from whose presence arises the chief difficulty of editing documents of this age and class, and which in the case of Codd. Sinaiticus, Claromontanus and others have largely tasked the patience, and put to a sharp test the experienced tact of Tischendorf himself. On this portion of our labours we have spared no care or pains, and by means of the ensuing descriptions and the *Facsimile* Plates designed to illustrate them, we hope to make the general result of our researches intelligible to an attentive reader: requesting him perpetually to consult our *Adnotationes* (pp. 429—448) in all places where he has occasion to study the text, and to regard the date assigned in them to each alteration rather as the probable opinion than the dogmatic judgement of one who has done his best to arrive at a true conclusion. In these *Adnotationes* are also incorporated the few corrections and variations which a close and final comparison of the manuscript with his pages, as already printed, has suggested to the editor (e. g. Foll. 8 *b* l. 8; 12 *b* l. 26; 16 *b* l. 33; 205 *b* l. 1). The account which we shall give

[1] Thus in the bilingual Codex Augiensis of the ninth century, but plainly earlier than this supplement to Codex Bezae, we find σρερμα, Rom. ix. 7; παραρτωματι, *ibid.* xi. 11; αγαρητοι, 1 Cor. x. 14; but ταπακαλει, 1 Tim. ii. 1; πληποφορεσον, 2 Tim. iv. 5: all corrected by the later scribe of the kindred Cod. Boernerianus. Again, we see in the Latin of these later leaves the usual forms and abridgements proper to its age; e. g. ę for *ae*, *aut̄* for *autem*, ¯ for *-ur* (Mark xvi. 17), *n̄* for *non*, *c̄* for *con*, *ē* for *est*, *q̄m* for *quoniam* (John xix. 31), the note of interrogation (ϟ) constantly. In the Greek ιυν and ιν are on the same page (Fol. 5 *b*), the apostrophus in the middle of a word (John xx. 1), the circumflex frequent (*see* p. 447), aspirates in John xix. 37; the acute accent in Fol. 3 *b* l. 26; the upper stop mostly with the tail of a comma; in Fol. 3 *b* l. 21 ʼ looks like the Greek interrogation; and we find such *compendia scribendi* as μν, συ, στου (Fol. 6 *b*): this Latin always has L, not l.

of the liturgical and other matter set by various hands in the margin of this document, will be found rather curious in itself, and may tend to throw some light on the disputed question of the region in which Codex Bezae was written, and of the country in which it was preserved prior to the sixteenth century. Of these marginal notes we subjoin *Facsimile* specimens (Plate III, Nos. 11, 12, 14, 15), and a full list at the end of the *Adnotationes* (pp. 448—452).

(1) The text as it came from the original scribe is represented only so far as seen by the editor with his own eyes. In a few places (*e. g.* Foll. 36 *b* l. 27, 37 *a* l. 23, 43 *a* l. 29, 79 *a* l. 7, and on Fol. 510) letters have been omitted which Kipling inserted, and which were probably visible enough seventy years ago; in many others (*e. g.* Foll. 26 l. 1, 32 *b* l. 2, 35 *a* ll. 24—27, 96 ll. 1—5), where mere fragments of letters and words survive, which yet can be discerned without any doubt, they are scrupulously retained, though overlooked by him. In the numerous instances where later changes cover the readings of the first hand, every stroke that could be traced on repeated examination in a strong light by the aid of glasses has been faithfully noted, but no others, however easily they might be restored by conjecture: in one or two passages only such letters have been printed within brackets (Foll. 186 *b* 30; 444 *b* 18). As in all other manuscripts of the highest antiquity, some of the alterations found in Codex Bezae were made by the original writer (one evidently before he had completed the line, Mark xvi. 3), and must be held in the same estimation as if they had formed part of his work from the first: sometimes (e. g. Luke xxiv. 18) the Greek is revised by him, while the corresponding Latin is overlooked. We refer to him the minute interlinear corrections, 89 in number (60 in the Greek, 29 in the Latin columns), thinly scattered on our printed pages, and which, as being an integral portion of the penman's task, are unrecorded in our *Adnotationes*. They seem to have been lightly laid on with a dry pen in the act of subsequent revision, in the same firm character as the text, and are for the most part easily distinguishable from all more recent changes. Wetstein, indeed, who could be guided only by distant recollection (*supra* p. xi), too often speaks of them as by a second hand; Kipling usually discriminates them correctly, and where I differ from him in assigning to a later corrector what he refers to the scribe or the contrary, the reader is expressly apprised of the fact in the *Adnotationes*, where my conclusion is limited by such terms as *me judice* (e. g. Foll. 104 *b* 9; 130 *b* 2; 148 *b* 27; 219 *b* 3; 290 *b* 18; 309 *b* 23; 28; 318 *b* 13; 31; 325 *b* 2). They seldom indicate any variation in the reading, but simply amend manifest errors made in the act of transcribing, mostly by the insertion of one or two letters, more rarely of whole lines or parts of lines previously passed by through negligence (e. g. Foll. 51 *b*, 52 *a*; 52 *b*, 53 *a*; 262 *b*, 263 *a*; 314 *b*, 315 *a*). Corrections of the slighter kind may be seen in our *Facsimile* Plate I, l. 17 (John xxi. 24) where *υ* stands over *ο τ* in *οτοσ*, and possibly (but not so certainly) the two dots over *αυ* in *αυτω* l. 8, which, together with the superfluous *αυ*, were partially erased by a more recent hand. A good example of the writer's more important changes appears in *Facsimile* Plate III, No. 1, where *οσ δ αν απολεσει αυτην* (Mark viii. 35), and the parallel Latin *qui autē perdiderit eam*, at first dropped through the clerical blunder called *ὁμοιοτέλευτον*, are interpolated *primâ manu* at the end of the first line and between the first and second on each page. As performing this office for the manuscript on its completion, the scribe is often termed *ὁ ἀντιβάλλων, the comparer.*

The present seems the most fit place for speaking of a practice of the original scribe to which frequent reference is made in our *Adnotationes*. Since the ink or paint which he used had no metallic base, it might be almost entirely *washed out* from the vellum by a sponge applied immediately. Although a few *erasures* may have been made by him on a subsequent

review (e.g. 75 *a* l. 3; 118 *b* l. 4; 127 *b* l. 16; 135 *b* l. 1; 192 *b* l. 33); his chief mode of amending faults of transcription was by means of the sponge, employed so early that the gradual drying of the ink may be distinctly traced in the increasing faintness of the portion obliterated as we come towards its end. Hence the letters (see *Facsimile* Plate II, l. 4, *a* under *e* in *diligebat*), or words or whole lines which lie under the present text, quite thickly in many places, nearly all distinctly visible, though almost completely overlooked by my predecessors[1]: of all these I have thought it right to render as complete an account as possible; the cases amount to as many as 234 in all.

From carefully observing these peculiarities, apparently so slight and insignificant, we are led to the interesting and valuable fact that Codex Bezae, as well the Latin as the Greek pages, *was copied from an older model similarly divided in respect to the lines or verses.* This will plainly appear from the multitude of places in which the words washed out came to be written because the scribe allowed his eye to wander from the proper line to one a little before or after it; and after detecting his mistake (all the sooner by reason of the parallel lines on the opposite page) immediately expunged what he had set down in error, and substituted the proper words in its room (*see* 253 *b* 20; 256 *b* 15; 268 *a* 27; 295 *b* 11)[2]. One example out of hundreds, any one of them adequate to prove the point at issue, shall be discussed at length, because it will also incidentally shew that the *pages in Codex Bezae and its exemplar could not have been identical.* In Fol. 435 *b* 2 under μη λαλειν επει τω ονο we can faintly trace by the aid of an eye-glass και προσκαλεσαμενοι, all but completely washed out. These words commence the last line of the preceding Greek page (434 *b*), and standing as they did on his model immediately before the line he had just finished, the scribe heedlessly repeated them at first, and then cancelled them forthwith. The same appears from Foll. 89 *b* 32, 33; 90 *b* 1. On the same principle we can fully explain six several instances of the inversion of *complete* lines on the Latin page, which ought to correspond with the Greek, respectively noted by *α*, *β*, *γ*, *δ* (or by some of them), set in the margin by the first hand: they occur on Foll. 209 *a*; 220 *a*; 233 *a*; 264 *a*; 276 *a*; 504 *a*; in the second, fourth and sixth of which passages the source of the error can be distinctly traced to words the scribe afterwards expunged: e.g. in Fol. 220 *a*, *profluvium sanguinis* now legible under *tunicam ejus* l. 7 was the proper ending of the line parallel with l. 8 of the Greek; having once written it, the scribe goes on to what is properly l. 9, but finding out his blunder as soon as he had completed l. 16, he then subjoins the true l. 8, substitutes *tunicam ejus* for *profluvium sanguinis* in l. 7, and puts *α β γ* in the margin for our guidance. The case of Fol. 264 *a*, if studied with our *Adnotationes*, will be found even more complicated, yet just as satisfactory: in Fol. 504 *a*, the eye, misled by *in navem* (εισ το πλοιον) yet discernible under *invicem* l. 18, recovers itself in one of the lost lines, to which *β* was doubtless prefixed[3].

[1] Kipling, if he can be said to have a system, systematically disregards them. Mill saw αρκεση Matth. xxv. 9; Wetstein several other instances, see above p. xii. Indeed in Acts xvii. 19 Wetstein was misled by the first δ in διδ under ὑπο to state that απο was read *p. m.*, just as through his over-anxiety Mill in Acts xvii. 4 transforms σιλα ια into σιλα δια, the δ supplied in the vacant space being simply read off from another page.

[2] In Fol. 218 *b* 31, this error of the eye is made in the Greek, *although the Latin is quite correct*, but is left untouched by the scribe: the requisite change was reserved for a comparatively modern hand.

[3] The same process applied to the lines of the Codex Sinaiticus proves that it was copied from some document, probably an Egyptian *papyrus* roll (Scrivener, *Collation of Cod. Sinait.* Introd. pp. xiv, xv), similarly arranged with itself in lines containing on an average from 12 to 14 letters, or, when small letters are added on to the end of the line, as many as 16. Let us illustrate our statement by two or three examples. (1) John xix. 25, 26,

(2) Of readings to be ascribed to persons who lived posterior to the original penman, those of A must be first considered. Since he is not quite contemporaneous, and may be referred to the *end* of the sixth century, the appellation of ὁ διορθώτης *the corrector*, would not be applied to him; nor indeed do we find many such critical emendations in this manuscript as would proceed from an *early* hand engaged on the revision of the text: speaking generally, its most ancient changes relate chiefly to the removal of transcriptural errors. Of this hand we give two specimens (*Facsimile* Plate III, No. 2), the former from Matth. v. 25 ισθει εννοων τω αντιδικω σου ταχυ, to which εωσ is so neatly added by A, that it is distinguished from the rest of the line mainly by the lightness of its strokes: I once regarded it as by the first hand, and as such have wrongly retained it in the text (*see* p. 11). Of $\overline{\lambda\varsigma}$:, the Ammonian section, we have spoken above, p. xx. The second example is from Acts xv. 34, where over ιαν in εδοξε δε τω σειλεα επιμειναι αυτουσ (the final σ is *p. m.*), A places προσ in minute but firm characters: just as small are ρι Fol. 300 *b* l. 6, ω ειρηκει Fol. 502 *b* l. 23, and all much smaller than the interlinear emendations of the first writer (*see* p. xxii). The ink of A often differs little from that of the original scribe. He touches the Latin very rarely (Matth. xvii. 20; John vi. 25), in John v. 32 to make it suit his changes in the Greek. This hand often places ε over the initial ι, sometimes improperly enough (e. g. Foll. 138 *b* l. 18; 146 *b* l. 1; 153 *b* l. 19, and elsewhere; 215 *b* l. 13; 229 *b* ll. 8; 10; 12; 244 *b* l. 2; 268 *b* l. 25; 275 *b* l. 3; 283 *b* l. 30; 285 *b* l. 25?; 347 *b* l. 9; 423 *b* l. 29): in Fol. 222 *b* ll. 23, 24 the change is somewhat more extensive than usual. We note 181 alterations by this early hand, pretty evenly distributed throughout the manuscript. Some of his emendations of the letters of the text itself are very neat (e. g. Foll. 302 *b* l. 1; 303 *b* ll. 22, 29; 325 *b* l. 24; 327 *b* l. 9; 343 *b* l. 24; 344 *b* l. 23). About Foll. 311—347 his ink became very thin and pale.

(3) Somewhat later (probably of the seventh century) and not always to be discriminated with ease from A (see however Fol. 338 *b* ll. 20, 29; 340 *b* ll. 14, 23, 30), is a very old hand, called by us B, to which may be assigned most of the breathings and accents enumerated above (p. xix, note 4), and the greater part of the marks of *dialysis* and *apostrophi* (p. xix), though a few of these last must be due to A (*see* p. xix, note 3). The style of B is less firm and elegant than A's, his ink of an ashy or slate-like tinge, and like A he usually places his emendations in small characters between the lines, though he sometimes annexes them to the text, or changes the original letters. *Facsimile* Plate III, No. 3 contains instances of both, viz. (1) Acts xiii. 10, where πασησ over ιρα in και ραδιουργιασ ϋιοι διαβολου and *omnes* over *ful* in the parallel Latin are both written by B (see too Matth. xiii. 13 *Lat.*), who has also changed ϋιοι into ὑιε by erasing ι and the right side of ο and inserting the tongue of ε: exactly like πασησ here is ενϋπνιοισ Acts ii. 17. (2) Acts vi. 9 κ̲ ασιασ added to και των απο κιλικιασ. This compendium for κ̲ though common in the oldest manuscripts, does not occur in Cod. Bezae earlier than by this hand (e. g. Matth. iv. 16; xxvii. 31; Luke xv. 20; xvi. 18; and in 16

η μαγδαληνη και. Insert the omitted words thus, and the sense, utterly ruined before, is now complete:

η μαγδαληνη̲ ισ̄ ου
ιδων την μρα και.

After completing μαγδαληνη the scribe's eye wandered to the corresponding place in the line below: it must be added that μητερα, which is always written in full in Cod. Bezae (*see* p. xviii), is thus abridged in Cod. Sinaiticus in 13 out of its 23 places in the N. T. (2) Apoc. xviii. 16 ουαι·η πολισ μεγη is mere nonsense: restore it thus,

ουαι·η πολισ η μεγαλη
η περιβεβλημενη

, or possibly (as in Cod. Alexandrinus) the third article might have been absorbed in the preceding η, and the first line ended in αλ in small letters, as usual, the second line beginning with λη περ. (3) *Ibid.* xxii. 2,

ποταμου ενθεν ποταμου ενθεν

και ποιουν καρπουσ: this should stand

και ενθεν ξυλου ζω
ησ ποιουν καρπουσ

That ενθεν and not εντευθεν or εκειθεν should be read in the second line appears certain from the fact that this manuscript is singular in having ενθεν for the first εντευθεν. In Luke xxi. 8, John xii. 25 complete lines must be inserted: in John iv. 45 two complete lines; and so

αρχοντεσ των ε

perhaps in Luke xxii. 25 ξουσιαζουσιν αυ which is clearly a case in point, though I see not at present the best method of rectifying it.

ıer places). Where *ν ἐφελκυστικὸν* is omitted *p. m.*, B sometimes supplies it above the line; e. g. ll. 116 *b* l. 20; 120 *b* ll. 3; 4; 150 *b* l. 8; 249 *b* l. 2, and in 5 other cases. A has the *ν* in like ınner Foll. 261 *b* l. 19 (cf. *Adnot.*); 507 *b* l. 5. This hand has made about 327 changes.

(4, 5) The two next correctors, though their respective emendations can be separated (C being ıter and mostly much smaller than D, and his ink of a brighter and more yellowish brown cast, ile D's is coarse, and often looks as if blotting-paper or some such material had been applied it) may both have lived towards the end of the seventh century[1]. They sometimes shew a *slight* ıdency to leaning, mostly towards the right. To C belongs (*Facsim.* Pl. III, No. 4) *πεμπω* over ɔ in *αποστελλω υμας* John xx. 21, where the shape of *μ* (which C repeats several times: e. g. l. 508 *b* l. 26, unless this be B's), though not often met with in the earliest vellum documents, frequent enough in the *papyri* of Herculaneum and Hyperides of the first century. D wrote above *επ* in *ειπεν αυτω τω επλησοντι* (ℵ, *see* p. xvi, note 1), Luke xxiii. 43. In *Facsim.* Pl. III, . 5 appears a case of D's rude changes in the body of the text, which first stood *ητοσ ηρξατο ɔησιαζεσθαι εν συναγωγη* Acts xviii. 26, where (as well as setting the *τη* over *νσ*) he obliterates the H except the first vertical line (placing awkwardly at the top of it the curves of Y) and fixes to it a smaller *o* out of the range of the lines. See also his corrections in Foll. 245 *b* l. 31; 2 *b* ll. 4; 25; 494 *b* ll. 21—23. He sometimes adds *ν ἐφελκυστικὸν* at the end of a line (e. g. Foll. 7 *b* l. 31; 259 *b* l. 27; 315 *b* l. 21; 489 *b* l. 3), and sometimes, like B, over the text (Fol. 417 *b* 0; 495 *b* ll. 18; 31; 498 *b* l. 15): also ⸗ in Fol. 495 *b* l. 10. D appears once in the Latin, to ke it correspond with his correction of the Greek, in Fol. 494 *a* l. 27. In all C is found 130 ıes, D 163 times; D most often in the Acts.

(6) E inserts smaller letters over the lines, of much the same general appearance as C's, only ıh fresher ink and of a more modern look and in a straggling and broken style. Such is *αʀχι* over *οιε* in *και επηρωτησεν αυτουσ οιερευσ λεγων* Acts v. 27 in *Facsim.* Pl. III, No. 6: the Latin ɔetraying his nation. In John xiv. 28; Acts vii. 34 we find (apparently in this hand) the comıdium Ⲙ for *μου*, nearly as in Cod. Sinaiticus: other characteristic specimens of this scribe appear Matth. xiii. 2; xxvii. 46 (where a letter in the text is changed by E); John iii. 29; iv. 38; rk v. 30; Acts ii. 9; iv. 20 (where *η* is like h in English); xv. 40 and xvi. 4 (where T is much ɔ Γ). It occurs 72 times in our *Adnotationes*. The addition at the end of Fol. 308 *b* l. 24 is very ıbtfully ascribed to E, by reason of the brightness of the ink: the Latin alterations also in Foll.) *a* l. 25; 429 *a* l. 20 (see also 434 *a* l. 20; 483 *a* l. 16) may have been written by it, as well as corresponding Greek.

(7) The words appended to *και καθισαι επι τον θρονον αυτου* Acts ii. 30 in *Facsim.* Pl. III, . 7, viz. *προειδωσ ελαλησεν περι τησ* (the *στίχος* we mentioned p. xviii as being dropped at this ce) are supplied by a hand (F) younger than any yet named, and seldom met with (see however ɔtth. xii. 19; xxvii. 13 and 5 other places in the Gospels) except in the Acts, where it is emyed about 27 times, as here, to supply omitted clauses at the end of lines, and to make the corɔonding changes in the text (e. g. Acts ii. 13; 33; 45; xx. 26; xxii. 6). F writes in clear ɔial characters, a little smaller than those of the first scribe, with thin strokes, in blackish ink, ıhout breathings or accents. The additions at the foot of Fol. 163 *b* seem to be by this hand, but

[1] Kipling mingles the emendations of our A and B er one head A (i. e. *antiquissimus*), our C and D are ıded in his P (i. e. *perantiquus*), our E represents V (i. e. *vetus*). I have sometimes doubted whether nd E are not identical, but on the whole I am disposed to retain the distinction; even if it be deemed over-nice, the error is on the right side. A and B can be separated with ease, as can the several hands later than all these, which Kipling includes under the general name R (i. e. *recens*), such as our H and K.

the two lines in *sloping* uncials at the foot of Fol. 160 *b* look more like J's (see p. xxvii), though not so large as the rest of his. F appears once in the Latin (Acts xxi. 18), doubtless to accommodate the version to a change it made in the lost Greek.

(7) The next scribe G, of about the eleventh century, is one of the most diligent, least instructive, and the most troublesome to an editor, of all the many correctors of this manuscript. He uses a kind of yellow ochre (though it sometimes looks rather browner), and his rude, Gothic-looking, sometimes angular, characters cannot be confounded with any other. *Facsim.* Pl. III, No. 8 represents one line of the Greek and one of the parallel Latin at the foot of 59 *b*, 60 *a*, εσται δεδεμμενα εν τοισ ουρανοισ *erunt ligata in caelis* Matth. xviii. 18, and the word *vox* in the margin of Acts ii. 2 *et factum est repente caelo echo*, as an alternative for the Greek *echo*, instead of which both the Vulgate and Cod. Laud. 35 have *sonus:* although in Matth. xv. 18; 20; xxv. 25 G corrects the Latin of our manuscript from the Vulgate. G touches the Greek only in four other places (Foll. 417 *b* 3; 421 *b* 21; 426 *b* 15; 20, besides inserting the breathings and accents in Acts xvi. 19, 20; see p. xix, note 4): for the rest he confines himself to the Latin, busily correcting the lapses of the scribe and amending his spelling (especially the interchange of *b* and *u*), but after Fol. 118 *a* (unless the scrawl on 280 *a* be his, as is probable), he ceases altogether up to the beginning of the Acts (416 *a*), leaving off after 428 *a*, unless indeed he re-appears once 438 *a* l. 4. The marginal addition 73 *a* ll. 9—16 looks a little like G's hand, but is not so old, besides that the ink is too brown and good[1]. His corrections are 283 in all.

(8, 9) H and K are both recent, the former somewhat later than G, the latter quite modern, probably not many centuries old. In *Facsimile* Pl. III, No. 9, we have one of the cases, just enumerated, in which G touches the Greek, οσφυοσ in the margin being due to him. H, conceiving this correction of εκ καρπου τησ καρδιασ αυτου Acts ii. 30 insufficient, proceeds to erase καρδια and substitute οσφυο in its room; the earlier and true reading of Codex Bezae is just legible under the later word. This violent process of presumed amendment is perpetual throughout the Acts, as indeed our *Adnotationes* abundantly shew; and renders the study of the book in this manuscript peculiarly irksome to one who is bound to give account for every change. In No. 10 Acts ii. 20 ο ηλιοσ μεταστρεφεται εισκοτοσ was the original reading: B in its smallest hand placed ηc (now nearly invisible) over the ε (*now* ισ) which followed φ: but K erases ηc of B and over the first ε (which B had probably already changed into *a*) sets *a*, and then rudely retraces φισται εισκ in a coarse dark brown ink or pigment. I have sometimes indicated by K such very recent changes in several hands as Foll. 3 *b* 33; 6 *a* 27; 6 *b* 22; 32 *b* 17; 47 *b* 27; 50 *b* 13; 53 *b* 4; 65 *b* 1; 26; 88 *b* 29; 90 *b* 21; 167 *b* 8. H is employed 97 times, K about 74.

Hitherto the various hands described have been engaged in correcting the text. We have now to speak of the several persons who have left traces of their diligence (well or ill bestowed) in the margin and elsewhere; and principally of the writer of the Ammonian sections.

(1) On the purpose and general character of these enough has been said (p. xx): we are at present chiefly concerned with their *date*. Now it is evident from a careful comparison of the marginal numerals of the Ammonian sections with the great body of the liturgical annotations (written in thick, clumsy uncial letters with ink of a purple hue), especially in the Gospels, that they are the work of one scribe, whom we shall call L. This clearly appears as well from many other places, as from the study of Foll. 278 *b*, 279 *b*. On the former page the necessity of keeping right the numbers of the sections has forced L to make the only change in the text (excepting Matth.

[1] This is the hand Porson speaks of as "Teutonic, nearly resembling the Anglo-Saxon" (*Brit. Crit.* Vol. III. p. 141).

. 34 and possibly Luke viii. 41) he attempts throughout the volume, by inserting in Luke xxiii. 34 the foot of Fol. 278 *b* the omitted section τκ (ο δε ισ ελεγεν πατιρ αφεσ αυτοισ ου γαρ οιδασιν τη ουσιν), as necessary to be placed before section τκα in l. 33 (see *Facsimile* Pl. III, No. 11, and *ra* p. 256): here we see that the added clause is the work of the same writer as the sections. On ning to Fol. 279 *b* it is equally evident that the liturgical note in small uncials ανναγνοσμα εισ παρασκευγην (compare too the spelling with πατιρ, Luke xxiii. 34) is in the self-same hand, as also the numerals abreast of it τκε: (*Facsimile*, as above). These again are plainly written by τκς scribe L, who penned the great mass of the other notations of proper lessons though in larger ters, such as Fol. 244 *b*, ll. 2—5 ανναγνοσμα περι τȣ σαββατου, with ρος: by the side of it: in ll. 254 *b*, 257 *b*, and elsewhere L's lines are longer than in this last specimen, the uncials being netimes smaller (e. g. 91 *b*, 95 *b*). Respecting his age, not Kipling only (*Praef.* p. xv), whose nion might carry little weight, but even D. Schulz has ventured to say, "Haec glossemata anuissima, si minus a primâ quidem manu, at certe ante seculum septimum jamjam adscripta esse" *isputatio de Cod.* D *Cantabr.*, Vratislaw, 1827, p. 10): the clumsiness of the uncials has even been sidered a sort of proof that they were written in Egypt, inasmuch as they bear some kind of emblance to the Coptic characters. L appears in the Acts only on Foll. 423 *b*, 435 *b*, 500—502 *b*.

A bare inspection of *Facsimile* Pl. III, No. 12 will prove that L, instead of being dated before seventh century, cannot be placed earlier than the ninth. At the top of 150 *b*, in the left or er margin, is seen a liturgical note † τη κυριακη των προφȣτησματων, and under it the *labarum* h α and ω, all in late unicals leaning to the right (J): its date cannot well be anterior to the th century, *but it must be older than* L, which adapts the annotation to its own system by writing r it ανναγνοσμα περη and by tracing over τη κυρι the letters το κυρι in its own paint of a red or ple tinge, though it does not follow the error of the earlier scribe in regard to προφȣτησματων pp. 449, 450 *ad calcem*): L added at the same time αρ (i. e. αρχη) at the head of the column, l the number of the section qH: The barbarous orthography too is a further argument for a er date. It is possible that J wrote the omitted lines in Foll. 160 *b*, 161 *a*; at any rate these ning uncials bear some resemblance in the Greek (*see* p. xxvi).

(2) In *Facsimile* Pl. III, No. 13 we have επ αρρωστουσ χειρασ επιθησουσέιν· και καλωσ εξουσιν' ark xvi, 18) and its parallel Latin (from Fol. 9 *b secundae manûs*) *Super egrotos manus imponent* e double letter N as in the writing of the original scribe] *et bene habebunt*' for which see above, xxi, and note 1.

(3) The scrawl found in the upper margin of SS. Matthew and Luke and a few places of John, but in the lower margin of S. Mark, is represented in Nos. 14, 15 *Facsimile* Pl. III, and *interpretation* of it in ordinary Greek letters in our *Adnotationes*, pp. 451—2. Those in S. Mark sist of moral apophthegms, some of them silly enough: the rest are τίτλοι, or summaries of the tents of the page. No. 14 is found at the foot of Fol. 302 *b* εαν ψυση [i. e. ψευση] ελενχουσϊν σε + capital letters (M_1, with whom < = σ, y = υ), as are all in SS. Matthew and Mark; No. 15 is at head of Fol. 205 *b*, and was not easily decyphered even by the help of my learned friend, Bradshaw, Esq., Fellow of King's College, whose great and constant assistance throughout the ole work I would thankfully acknowledge once for all: it runs in a cursive scrawl (M_2) περι δαυγι[1]

[1] The insertion of the guttural γ here and in λευγιτον 204 *b* after υ, of υ before γ in παραυγμα (πραγμα) . 301 *b*, 302 *a*, and of γ even by L in παρασκευγ- Foll. , 99 *b*, 279 *b*, points to a Western and Celtic origin of his marginal writing. See Wetst. *N. T.* Proleg. p. 31, cites *pisteugo* from a Creed in the Bodleian in Latin letters, and *ekporeugomenon* from Mabillon *de re diplomatica*, lib. v. p. 366 (1681). Mabillon also gives (p. 367) *pisteugo* from Thuan. Col. No. 537, of the tenth century, and Wetstein compares εναυγαγησαν 1 Tim. i. 19 from Cod. Alexandrinus.

ωτε (i. e. οτε) ισηλθεν εν το θυσιαστιρηō κ̣ φαγιν τōσ αρτōσ τισ προσθεσεοσ (i. e. φαγειν τουσ αρτουσ τησ, ō being equivalent to ου). Unlike as the two hands may seem, it is just possible that they are the work of one scribe of about the tenth century, for in Fol. 190 *b* ⁋ συμεων κ̣ ανασ τισ προφητιδοσ, συμεων is in capitals resembling those of S. Matthew, the four following words in the running scrawl, and all three decidedly written at the same time, and with the same ink. The apophthegms in S. Mark may be by a different person, whom we will call M_3.

In the list of liturgical directions (*Adnotationes*, pp. 448—450) several other letters besides L are employed to indicate the penmen engaged on this manuscript. I occurs in 130 *b*, 197 *b*; it is quite as early as L (of about the ninth century) in uncials leaning to the right, with very thick down strokes. The writer of the marginal scrawl in the Gospels, or one of them if all be not by the same hand, seems to have scribbled the marginal notes in Foll. 191 *b* (where he is seen from l. 25 to be later than J), 347 *b*, and throughout the Acts. We reserve the notation of simple M for the hand that made the coarse corrections of the twelfth century in Matth. xxvii. 65, 66, with the liturgical note in 132 *b*, in a round semi-cursive style, and for another (somewhat earlier) which occurs about twelve times in the Gospels. M_4 is assigned to the annotator of Foll. 191 *b*, 347 *b*, and some twenty places in the Acts, where the ink differs from that of the scribe last mentioned, though the writer may be the same. N indicates a large scrawl in charcoal (as black-lead would now be used) rather than in ink, chiefly scattered throughout the early pages of the manuscript to denote the beginnings (αρχ) and ends (τελ) of Church lessons, so faint and evanescent as to be barely legible, and sometimes even invisible to the naked eye. Some of these may have been overlooked by the editor, in spite of his best care, and Mr Bradshaw's ever ready and intelligent help. A large vulgar uncial scrawl, dating early in the twelfth century, in vile brown paint, is denoted by O (e. g. Foll. 416 *b*, 418 *b*, 420 *b*, 462 *b*, 488 *b*) eight times in the Acts, where also O_2 indicates in Fol. 419 *b* a neat but quite modern note. All these liturgical notices doubtless refer to the established ritual of the Eastern Church, and more time than to some they might seem worth has been spent in assigning them to their different days. From our *Adnotationes* it will been seen that L at least is very careless, often pointing out the wrong place for the commencement of the lessons, and in fourteen instances even substituting *Saturday* for *Sunday* or *vice versâ*.

The danger of inferring identity of hand-writing from seeming resemblance in the shade of the ink in these very old documents (*see* p. xxi) appears clearly in the case of a mark (⌐) which occurs 45 times in both languages throughout Kipling's edition at the beginning of lines, a little in the margin, but which in this volume is uniformly rejected. It is firmly and neatly made, and in many cases no difference in colour can be detected between it and the letters of the original scribe: yet that it must be at least four centuries later is evident from Fol. 206 *b* 13 where ⌐ is written over and partly covers the Ammonian numerals μδ, and from Foll. 233 *b* 20, 234 *b* 9 where it is placed over the double points (:) which respectively follow ρλε and ρλη. It seldom coincides with the commencement of a lesson, and not always with a pause in the sense, so that I am unable to understand what end it was designed to serve[1].

Where mere strokes or points are our only guides, therefore, it is always a little uncertain whether a correction is due to an earlier or more recent reviser. This we have already seen in the instance of the *dialysis* and *apostrophus* (above p. xix), and hence it seemed advisable to designate

[1] ⌐ is found at the beginning of the following lines: 12 *b* 19; 14 *b* 30; 26 *b* and 27 *a* ll. 29; 39 *a* 29; 50 *b* 32; 59 *b* 12; 64 *b* 23; 78 *b* 21; 79 *b* 29; 81 *b* and 82 *a* ll. 11; 85 *b* 18; 91 *a* 28; 98 *b* 30; 104 *a* 21; 115 *b* 10; 124 *b* 30; 127 *a* 3; 153 *b* 22; 29; 178 *b* 22; 202 *b* 3; 203 *a* 31; 206 *b* 13; 209 *b* 24; 221 *b* 18; 24; 226 *b* 10; 227 *a* 7; 233 *b* 20; 234 *b* 9; 247 *a* 10; 249 *b* 7; 27; 250 *a* 27; 30; 271 *a* 2; 287 *b* 28; 302 *a* 16; 317 *a* 11; 338 *a* 22; 343 *b* 13; 423 *a* 15: add 48 *b* 21, not seen by Kipling. The following seem later, 299 *b* 16; 306 *b* 15; 331 *b* 31, and over initial O 329 *b* 26.

n the *Adnotationes* simply as *s. m.* (*secundâ manu*) all mere erasures (such as that of *-το* in the six places named 191 *b* l. 24), and the numerous points and obeli employed in all ages to cancel what s to be recalled: we cite *s. m.* in no less than 422 places. Of these the points placed over the etters to be removed seem very old, perhaps from the hand of A or B, and are often found (e. g. *Facsimile* Pl. I, l. 8) where a later hand has altogether erased the letters (e. g. Foll. 115 *b* 6; 124 *b* 27; 125 *b* 26).

Strokes ′ ″ or even ‴ (Fol. 420 *b* 19, 20) are occasionally set over words to denote that their order should be changed, ten times in the Acts (e. g. Fol. 415 *b* 10), thrice elsewhere (Foll. 52 *b* 19; 58 *b* 8; 165 *b* 32). These are, of course, distinctly recorded in the *Adnotationes*, being really of the nature of various readings, as are also some instances where a late hand (mostly K) rejects or expresses doubt about a word by drawing a line under it (e. g. Foll. 71 *b* 9; 118 *a* 29; 126 *b* 2; 128 *a* 28; 31). In the Acts especially some sixteen whole clauses are placed within brackets ( ) or < > by no early hands, which yet we have carefully noted. There are also many other marks, probably intended for reference, placed in the margin by recent scribes, which it seemed needless to enumerate:—such as *, ⁄, +, |, ⎯) (Fol. 432 *a* 26), ≺ (Fol. 458 *b ad calcem*), ⊆ (Fol. 307 *b* 12, 13); although Kipling has strangely inserted in his text some of the most modern of them (e. g. Foll. 442 *b* 8; 12; 464 *b* 17 &c.). The numbers of the chapters, set down apparently by Beza and Bentley, disfigure the margin of the whole manuscript.

If to the corrections we have enumerated as made in the text by various hands we add 20 places noted where it has been rewritten, 17 where changes are made in the letters by the first hand, and 59 instances where dots, apparently accidental (see however *p̣* in 336 *a* l. 30), are set over letters *primâ manu*, the *Adnotationes Editoris* discuss as many as 2149 matters pertaining to the work of the original scribe, besides those which relate to the Appendix (pp. 447—8).

It is really wonderful that an excellent scholar like David Schulz should have so lightly acquiesced in Kipling's belief that Cod. Bezae was written in Egypt, and even have reproduced his very unsound reasons for such a groundless notion (Kipling, *Praef.* p. xii; Schulz, *Disputatio de Cod. D.* pp. 6—10). The rudeness of the Latin version will soon be seen to spring from other causes than mere ignorance of that language (*see* Chap. III), and the long list of Alexandrian forms, if we may so term them, which will be accumulated hereafter (*see* Chap. IV), will not be found more extensive or remarkable than in other copies of high antiquity; while the errors of transcription in the Greek text certainly do not exceed those found in the Cod. Sinaiticus. As regards the proper lessons for Saturdays set down among the liturgical notes, which Kipling, on the supposed authority of Cassian, conceives to have been a peculiar ordinance of the Egyptian monasteries, they prevail and always have prevailed, throughout the whole Eastern Church[1], and are found in nearly all codices dating from the eighth century downwards, and consequently older than the earliest hand which was employed on the marginal annotations of D. Kipling's plea that John iv. used to be read in Egypt on the Saturday before the Nile was expected to rise, and that the lessons appointed

[1] He cites Cassian, *Institut.* Lib. III. c. 2, when speaking of the *perpetual* service kept up in the monasteries of Egypt: "Quamobrem exceptis vespertinis ac nocturnis congregationibus nulla apud eos per diem publica sollemnitas absque die sabbathi vel dominicâ celebratur, in quibus horâ tertiâ sacrae communionis obtentu conveniunt." But though Kipling quotes c. 9 of the same book, he did not observe that Cassian describes this keeping of Saturday as quite general. "Quas [vigilias] a tempore praedicationis apostolicae, quo religio ac fides Christiana fundata est, *per universum orientem* idcirco statutum est illuscescente sabbato debere celebrari—because Christ lay in the grave throughout that day. Credner (*Beiträge zur Einleitung in die biblischen Schriften*, Halle, 1832, I. p. 510) saw clearly that Kipling had proved too much, and alleges *Constit. Apost.* V. 15, VII. 23, *τὸ σάββατον μέντοι καὶ τὴν κυριακὴν ἑορτάζετε ὅτι τὸ μὲν δημιουργίας ἐστὶν ὑπόμνημα ἡ δὲ ἀναστάσεως....Ἓν δὲ μόνον σάββατον ὑμῖν φυλακτέον ἐν ὅλῳ ἐνιαυτῷ, τὸ τῆς τοῦ κυρίου ταφῆς, ὅπερ νηστεύειν προσῆκεν, ἀλλ' οὐχ ἑορτάζειν.* Both fast and feast implied a religious service.

for the corresponding Sundays related to the Lord's walking on the sea (*Praef. ubi supra*), has just no weight at all. John iv. 3 is marked simply as ανναγνοσμα "reading"; it is the Greek lesson for the fourth Sunday after Easter: while as regards the other lessons referred to, which can only be Matth. xiv. 22—33; John vi. 16—21; Mark vi. 45—56, the last of them is not noted at all, that from S. John merely as ανναγνοσμα, though it is the Greek lesson for the second Saturday after Easter, that from S. Matthew is actually set down ανναγνοσμα περη το σαβατο, though it does not belong to a Saturday, but to the ninth Sunday of S. Matthew.

A copy of the Greek Scriptures, furnished with a Latin version, would most likely be written among a people with whom Latin was vernacular. It would require a great deal of proof to rebut this very natural conclusion, while on the other hand every thing we see of Codex Bezae tends powerfully to confirm it. The very order in which the Gospels stand is peculiar to the West (*above*, p. xiv): our manuscript has it in common only with the great codices of the Old Latin Vercellensis (*a*), Palatinus (*e*), Brixianus (*f*), the Gothic version, and a *Greek* copy seen by Druthmar, a monk of Corbey in the ninth century[1]; Cureton's Syriac places S. Mark second, but S. Luke (not S. John) last[2]. The same inference may also be drawn from the insertion of Latin letters in the Greek text; e. g. τυβλοι Matth. xi. 5; απεσταλκεν John v. 38; μαρσον Fol. 296 *b* title; gαζοφυλακιον Mark xii. 43; αpost Fol. 469 *b* title: and of Greek letters in the Latin, from the mere strangeness of the task, e. g. y for u in *illym* Matth. xv. 22; *cyminum ibid.* xxiii. 23; ιωσηφ in the Latin Fol. 196 *a* l. 13; x from χ in *aenox* Luke iii. 37; *ypocrita ibid.* vi. 42 (so xi. 39; Mark vii. 6); *karissimus* Mark ix. 7; *magika* Acts viii. 9, and the letters washed out (as stated in the *Adnotationes*) in Foll. 129 *b* l. 6; 308 *a* l. 20; 478 *a* l. 20; 481 *a* l. 1. Add to these, as indications of a Western penman, those unmistakeable Latin forms and terminations brought into the text by the analogy of the Latin; such are θησαυροσ Matth. ii. 11; xiii. 44 only, but *thensaurus* always in the version; σαμαριτανων *ibid.* x. 5 only; δανιηλου xxiv. 15; λεπρωσου xxvi. 6 (*leprosi* in the version always); λεγειωνησ xxvi. 53 (but λεγιων Luke viii. 30; Mark v. 9); φλαγελλωσασ xxvii. 26; Mark xv. 15; πετρουσ *nomin.* John xiii. 24; εχετεσ Mark vi. 38; γραβαττοισ *ibid.* vi. 55 only: ✳ *ibid.* xiv. 5, both in the Greek and Latin, for δηναριων; βασιλεουσ

[1] "Vidi tamen librum Evangelii Graecè scriptum, qui dicebatur S. Hilarii fuisse, in quo primi erant Matthaeus Johannes, et post [*alii* priùs] alii duo. Interrogavi verò Eufemium Graecum cur hoc ita esset: dixit mihi, in similitudine boni agricolae, qui quos fortiores habet boves primos jungit." Christian. Druthmar. *Matthaei Expositio*, p. 11, Basil. 1528. Wetstein first cited this passage (*N. T.* Prolegom. p. 28) to shew that the *liber Evangelii Graecè scriptus* seen by Druthmar, a native of Aquitania, might be Cod. Bezae itself, to which however, his description does not answer very well. Marsh (*Michaelis*, II. p. 701, ed. 1793), observing that ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ (ch. iv. 4) was wanting both in Druthmar's Latin and in Cod. D, calls for an examination of the former to ascertain whether the Greek copy he employed (for Druthmar knew Greek) was our manuscript or not. I have found on trial that Druthmar usually follows the Vulgate, and never in the least resembles the Latin of Cod. Bezae; that when he departs from the Vulgate to accord with D, the manuscripts of the Old Latin more or less agree with him (*e. g.* Matth. iv. 4. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰῆ̄ς; ix. 4, εἶπεν αὐτοῖς); and that the several editions of Druthmar himself vary so much, that that of Basle contains the very clause whose absence (in other editions) was noticed by Marsh. From such premises no safe conclusion can be drawn. Kipling, in his heedlessness, urges yet another argument; namely, that the supplemental Latin leaf of Cod. D, containing Matth. ii. 21—iii. 7, exactly resembles ("omnino convenire" *Praef.* p. xviii) the Corbey manuscript (*ff*) deposited in that very monastery in which Druthmar was a monk: never caring to remark that this Latin page is taken word for word from the more recent Vulgate, but assimilates less completely with *ff*.

[2] Christian Hermansen the Dane, no unworthy successor of his distinguished countrymen Adler and Zoega, in his valuable *Disputatio de Cod. Evangeliorum Syriaco a Curetono typis descripto* (Hauniae 1859), together with the familiar instances given above, cites Tertullian *contr. Marcion.* iv. 2. 5 as following *ordinem a vulgari alienum* of the Gospels (p. 4). Tertullian certainly draws broadly the plain distinction between Evangelists who were themselves Apostles, and those who derived their information from the Apostles "nobis fidem ex Apostolis Joannes et Matthaeus insinuant, ex Apostolicis Lucas et Marcus instaurant, iisdem regulis exorsi" c. 2, but the order in which he names them is clearly accidental, or rather suggested by the course of his reasoning, so that no stress whatever can be laid on it: not to mention that in c. 5 his order varies, John, Matthew, Mark, Luke.

v. 26 ; *κρητησ και αραβοι* Acts ii. 11 ; *τουσ ακουοντεσ ibid.* v. 11 ; *ακουσαντεσ accus.* xvii. 8. To the ame cause may perhaps be referred the *dialysis* over the Latin *ï* in *ïohanne* Fol. 57 *a* l. 12; *ïiae* 82 *a* 24 ; *ïam* 427 *a* l. 26, which may be observed once in Cod. Laud. 35 (Act. E) *ïgitur* ch. vi. 3.

We can say little about Scholz's statement, that the native country of this manuscript may be garded as the South of France, by reason of its resemblance in style of writing to the uncial Lectionary f the Gospels Evst. 60, whose subscription shews that it was copied A.D. 1022 "in castro de Colonia" r the monastery of S. Denys (Scholz, *N. T.* Proleg. I. pp. xl; ciii). It is hard to conceive that there an be any striking likeness between codices which differ in age by full 500 years, though there is rtainly some affinity between their respective texts; yet the very fact that a Greek Lectionary ould be written for a French convent in the eleventh century adds one more link to the chain of vidence that the Churches of Gaul and Asia maintained for many ages the intercourse commenced by othinus and his missionaries about A.D. 170, and makes it quite credible that Oriental proper lessons, s well as the Oriental liturgy (Palmer, *Origin. Liturg.* I. p. 153, 2nd edit.), were long used in some of ie monasteries of those regions: the *liturgy*, as we know, survived till Pepin's time. Hence we eed not transfer our manuscript to Greece in order to account for the liturgical notes scattered roughout its margin in the course of the eighth and three following centuries, or refer them with eza to the work "*indocti cujusdam Graeci Calogeri*" (*see* his Letter, *supra* p. vi). The very ortho- raphy of these notices savours of a Celtic origin (*see* p. xxvii, note 1); and the only three Saints' ays whose proper lessons are marked are just such as would be specially regarded in the West at eir respective dates, viz. the Assumption of the Blessed Virgin (Aug. 15) by a hand of the tenth entury (M_2, Fol. 229 *b*), the Festivals of S. George and S. Dionysius the Areopagite, the patron saints f England and France, inserted as late as the twelfth (by O, Foll. 462 *b*; 488 *b*)[1]. Thus all outward ppearances point to Gaul as the native country of Codex Bezae (we shall notice internal indications f the same fact in Chapter III), nor is there any valid reason for thinking that it ever left that ountry till it was carried into Italy in 1546 (*see* p. viii).

CHAPTER III.

On the Latin Version in Codex Bezae.

The origin and character of the Latin version standing parallel to the Greek text of odex Bezae, and known to critics by the name of *d*, involves questions of considerable diffi- ulty, which have given rise to much discussion. In the present chapter an attempt will be ade to prove (1) that it is, on the whole, an independent translation made either directly from ie Greek on the opposite page, or from a text almost identical with it; (2) that the translator ften retained in his memory, and perhaps occasionally consulted, both the Old Latin version nd Jerome's revised Vulgate; (3) that he probably executed his work in Gaul about the close of ie fifth century.

I. On the first point, we regret to find our judgement at variance with the decision, or

[1] Credner (*Beiträge*, I. p. 514) who was necessarily ependent on Kipling's edition, is ignorant of the first these Festivals, which my predecessor passed over in ence, and I presume was unable to read: Mr Brad- aw and I had quite enough to do to decypher the riting between us, though when once made out the sense unquestionable. The other two are written in the me large, clear, wretched Western hand (wherein *υ* is and *ϵ* is *e*) and are well suited to what we can learn of the times. The Areopagite had been fully established in the estimation he long held as early as the ninth century, when his works were translated by Hilduin for Louis the Meek; while the glory of S. George (who had been known in Gaul even in the sixth century) was spread throughout the West by Robert of Normandy and his followers on their return from the first Crusade at the close of the eleventh century.

at least with an *obiter dictum* of Tischendorf. While seeking to account for the absence of the larger chapters (κεφάλαια *majora*) from Cod. Bezae, although they are found in copies of as early or an earlier date, he says "excipiendus tamen est D codex Graecus et Latinus Cantabrigiensis, quod inde explicandum videtur, quia Italus ejusdem codicis textus, *a quo ipsum Graecum pependisse certum est*, nihil ejusmodi praebuit" (*Cod. Sinait.* Proleg. p. xxxii, not. 2, edit. min.). By "Italus ejusdem codicis textus" our version *d* must needs be meant, yet we hold it certain that so far from the Greek text being dependent on or derived from it, the Latin version is little better than a close and often servile rendering of the actually existing Greek.

(*α*) For how else shall we account for the frequent insertion in the Latin of purely Greek words which no other known version ever employed, and for which there are adequate equivalents in Latin? Such are *ana* Luke ix. 3 only; *promeletantes ibid.* xxi. 14; *aporia ibid. v.* 25; *machaerae ibid.* xxii. 38, but *cladius v.* 36, *gladius* in 17 other places; *aporior ibid.* xxiv. 4; *echo* Acts ii. 2; *allophylus ibid.* x. 28; *allophoelus ibid.* xiii. 19; *adynatus ibid.* xiv. 8; *anetius ibid.* xvi. 37; *spermologus ibid.* xvii. 18; *ellada ibid.* xx. 2; *eremum ibid.* xxi. 38; so John vi. 31 only[1]. On the other hand a few mere technical terms, such as a remote provincial might have heard used, are employed happily enough by *d* alone of the Latins; e. g. *optio carceris* (δεσμοφυλαξ) Acts xvi. 23; 27; 36; *sestertia docenta* (μυριδασ πεντε) *ibid.* xix. 19, a fair computation. *Professio* Luke ii. 1—5; Acts v. 37 and *decurio* (βουλευτησ: cf. Plin. Ep. i. 19) Luke xxiii. 50; Mark xv. 43 are also in the Vulgate. We should notice also one or two ritualistic terms peculiar to *d* among the versions, which may possibly suggest a somewhat later date than can be assigned to the rest: John xvi. 2 λατρειαν προσφερειν *hostiam offerre;* Matth. xxvii. 62 παρασκευη *cena pura* (but in Mark xv. 42, where alone it occurs besides in Cod. Bezae, *parasceue* with the Vulgate), although this latter expression was used by Tertullian and Augustine, and has been already explained by Mill (*N. T.* Proleg. § 1281) after Ducange: *cena pura*, however, is found in several of the *earlier* Latin codices in John xix. 14 (*e*); 31 (*a. b. e*); 42 (*e*); Luke xxiii. 54 (*a. b. c. e. ff*[1]).

(*β*) Violations of the rules of Latin syntax occur not unfrequently in all extant modifications of the primitive Latin version of the N. T., and are now held to demonstrate the African origin of that venerable work: some of the manuscripts contain them more plentifully than others; none, whether in respect to number or barbarism, to the extent of our *d*, which indeed is quite unique in its tone and the general current of its diction: nothing is found elsewhere so gross and palpably ungrammatical as many of the following instances, which we commend to the reader's careful examination. The Greek construction of a genitive absolute occurs Luke iii. 15 *semel;* ix. 43; xix. 11; xxi. 5; 26; 28; xxiv. 31; 36; and not elsewhere; as if the inexperienced translator had been trying an experiment which he saw cause to discontinue: just as ο δε κ.τ.λ. is rendered *qui autem* &c. in Matth. ii. 14 and in 53 other passages in that Gospel, but afterwards only in Acts xii. 15; *ad* (i. e. *at*) *ille, ille vero, ipse vero* (Acts xii. 16) being used instead. Notice also the neuter plural noun with a singular verb in Matth. xiii. 26; xviii. 12; Luke xix. 42?; Mark iv. 11: the double negative increasing the strength of the negation, Matth. xxii. 16; John vi. 39; viii. 33; ix. 33; xi. 50; xiv. 30; xvi. 23; Luke xx. 40; xxii. 34; Mark xiv. 60: the genitive is used after a comparative as in Greek (even the Vulgate has it in Acts xvii. 11), Matth. xii. 41; (not *v.* 42); John v. 20; vii. 31; x. 29; xiii. 16 *semel;* xiv. 12; xv. 13; Luke vii. 28 *semel;* Mark xii. 31; the examples being found here again chiefly in the same Gospel: the same remark applies to the following cases

[1] I should have added to this list *basiliscus* John iv. 46, but that the word is also found in Cod. Vercellensis (*a*).

of Attic attraction, as it is called, John vii. 31; Luke i. 1; ii. 20; iii. 19; xiii. 17; xix. 37; xxiv. 25; Acts i. 2 (but not in the Greek). Verbs also govern other cases than the rules of Latin syntax demand, and that too in accordance with Greek: the genitive in Matth. ix. 21; x. 31; xx. 25 *bis;* xxii. 10?; John vii. 40; ix. 29; 31 *semel;* x. 3; 8; 27; xii. 47; Luke i 53?; 54; xx. 20; 35; xxii. 25; 35?; xxiii. 15?; Mark x. 42; or the dative (all except those in S. Luke with *adoro* προσκυνεω) Matth. ii. 2; 8; 11; ix. 18; xiv. 33; xv. 25; xxviii. 9; John iv. 21; 23 *semel;* Luke i. 3; xiv. 33; xviii. 13[1]; Acts vii. 43: add *te nocui* (αδικω σε) Matth. xx. 13 (cf. Mark xvi. 18 in *am. fuld.*, manuscripts of the Vulgate); *maledixerunt illum* John ix. 28; *maledicentes vos* [but thus also Cod. Palatin. (*e*)] Luke vi. 28 (*see the Greek*); *benedixit eos* Luke xxiv. 50 (so *v.* 51) with Augustine *in loco;* and such a form as *puelles* Acts xvi. 19. The same inference may be drawn from the varied and luckless shifts made by the Latin scribe to render that great stumblingblock to translators, the Greek article. He begins the attempt with *hic* in S. John (viii. 26; x. 36; xiv. 19; 22; 30?; xvi. 21; 28 *bis;* xvii. 6; 9; 11 *semel;* 21, all with ο κοσμοσ), which he resumes in the Acts (iv. 8; 22; 37; xi. 22; xviii. 27; xix. 23; 35); so perhaps Luke xxiv. 17 *ista verba haec* οι λογοι ουτοι: next he tries *ille* in John xi. 51?; Luke xxiv. 9 (with other versions); Acts iii. 10; vii. 43; xii. 7; xx. 25; xxi. 38: or *is* in Acts iii. 25; xvi. 19: or (as Schulz has partly noticed) *ipse* in Acts iii. 14; v. 24; 26; vii. 8; 13; 17; 18; 35; 43; 48; 58; viii. 9; x. 16; 21; xi. 12; 23; xiii. 23; xvi. 25; xix. 30; xx. 24: *unus* seems to be a later expedient. The servility and awkwardness of the translator is especially manifest when he mixes up the constructions of the two languages, thus producing what is neither Greek nor Latin, e. g. Matth. xxiv. 24; John xii. 37; Luke i. 79; xii. 1; 4; 5; xx. 46; xxii. 55; xxiv. 14; 27; 41; Mark ii. 8; v. 4; ix. 14; 42; x. 32; xv. 29; 33. This is most observable in the Acts, whose text, both Greek and Latin, is in so unsatisfactory a state: e. g. iii. 13; 24; vi. 4; viii. 12; x. 25; xi. 1; xii. 20; 25; xiii. 1; 28; xv. 20; 22; xvi. 4; 16; xix. 25; 29; 40; xx. 12. The study of a few of these examples will suffice to shew that they are but halting renderings of the Greek.

(γ) More conclusive still are those many instances wherein the Latin has an erroneous rendering which could not have originated in that language, but is plainly derived from following some other Greek reading than that now found in the manuscript, or some false reading of the existing Greek which could not have sprung up in the Latin, or else from a mere misapprehension of the sense of the Greek. Such are Matth. xxii. 40 *νομοσ verbum* (the scribe misread λογοσ); *ibid.* xxvi. 6 *του ιηυ γενομενου ihu facto*[2]; Luke i. 9 *θυμιασαι sacrificare* (as if

[1] *Miserere mihi*, a doubtful instance, for in this version *misereor* several times takes a dative; in Matth. xviii. 33 we find both a genitive and dative; a dative in Luke xvi. 24; xvii. 13; xviii. 39; Mark x. 47: a genitive in Luke xviii. 38; Mark x. 48; and six other places.

[2] This attempt to make *factus* answer all the purposes of γενομενοσ disfigures no less than 42 places in the version. In the Acts indeed *d* has learnt to use a little more licence at times, rendering εγειυετο by *nascebatur* ii. 43; εγενετο by *respondit* xi. 9; by *contigit* xiv. 1; γενομενοσ by *conversus* xii. 11. In the Acts also, as was quite necessary, much greater freedom is used in translating the particles: thus τε is *etiam* ii. 44; *quoque* ii. 46; x. 22; *vero* iv. 27; xiii. 46; *que* iii. 10; v. 14; vi. 12 &c.: δε is not only *autem* as usual (vii. 1 &c.), but *quoque* viii. 13; x. 24; *que* v. 14; vii. 32; xix. 3; *itaque* viii. 1; *vero* v. 16; 22; 24; x. 24 &c.: μεν ουν *quidem* xv. 30; *ergo* xvii. 12; *quae* xvii. 14; *itaquae* xvii. 30; *ut vero cum* xix. 9: γαρ *praeterea* i. 15 as well as *enim*, so constant elsewhere: αν is generally made by *utique* (Matth. xxiv. 43; Luke xii. 39, &c.), but in Acts xvii. 18; 20 by *nunc*, in xviii. 14 by *forsitam*. These are stronger reasons than any assigned by Kipling (*Cod. Bezae*, Praef. p. xii) for supposing that a new hand was employed in the Acts because αναιτιοσ is made by *anetius* Acts xvi. 37, but by *innocens* Matth. xii. 7 (he might have added by *sine culpa* two verses previously): αδυνατοσ by *inpossibilis* Matth. xix. 26; Luke xviii. 27; Mark x. 27, by *adynatus* Acts xiv. 8: δοξαζω by *clarifico* Acts iii. 13; iv. 21; xi. 18; xxi. 20, but no where else. Yet in regard to δοξαζω we meet with just the same variation in the Gospels. In S. Matthew it is *glorifico* four times, never in S. Luke, but *honorifico* five times, *honoro* three times, in the passive *gloriam accipio* iv. 15: in S. Mark we have *honorifico* once: in S. John *glorifico* fourteen times, *honori-*

it were θυσαι); xxiii. 12 αηδια *lite; ibid. v.* 40 εν τω αυτω κριματι *in ipso judicio;* Mark xii. 38 των τελωνων *qui volunt*[1] (he translates των θελοντων); xiv. 51 συνδονα επιγυμνου (for επι γ.) *sindone nuditatis;* Acts vii. 19 κατασοφισαμενοσ *cum justitias coepisset; ibid.* xiii. 18 ετροποφορησεν *ac si nutrix aluit* (he read ετροφοφ., as Mill saw plainly at first, less clearly when he wrote his *Appendix* to the N.T.); xiv. 9 ὑπαρχων εν φοβω *possidens in timore; ibid. v.* 15 ομοιοιπαηθεισ εσμεν ὑμειν ανθρωποι *patientes sumus vobis hominibus* (as if he read ανθρωποισ); *ibid. v.* 16 ειασε *sanavit* (as if from ιαομαι); xvi. 33 ελυσεν απο των πληγων *solvit plagas* (ελυσεν for ελουσεν is natural enough, *solvit* for *lavit* far less so); xviii. 18 προσευχην (for ευχην) *orationem;* xxi. 21 μητε εν τοισ εθνεσιν (for εθεσιν) αυτου περιπατειν *neque gentes ejus ambulant,* in mere blind perplexity. The student may find hundreds of these instances, just as convincing as any we have given.

(δ) The same inference, so far as regards the fact of the independent origin of the Greek text, at least of the Latin which stands on the opposite page in Codex Bezae, may be drawn from those places where the present Latin differs from the Greek in respect to a variation which could have arisen only in the Latin. This process, applied by Wetstein to the case of the Velesian readings (*N. T.* Proleg. Vol. I. p. 60) has settled the question as to their history and value[2]. Examples of this kind might be adduced from *d* without limit, but a few of real moment are as good as a thousand. Such are John xii. 43 ηγαπησαν *dixerunt* (i.e. *dilexerunt*, cf. xiii. 23; 34); *ibid.* xiv. 26 ὑπομνησει *commovebit* (i.e. *commonebit*); Acts v. 17 ζηλου *aepulationem* (i.e. *aemulationem*); *ibid.* vi. 1 παρεθεωρουντο *discupiuntur* (i.e. *dispiciuntur*); vii. 28, xvi. 35 εχθεσ *externa* (i.e. *hesterna*) *die;* vii. 32 ετολμα *audiebat* (i.e. *audebat*); *ibid. v.* 46 ευρε *referit* (i.e. *reperit*); xii. 20 δια το τρεφεσθαι *propter ne alienarentur* (i.e. *propter quod alerentur*); xii. 21 εδημειγορει *contentionabatur* (i.e. *concionabatur*); xvi. 35, 38 ραβδουχουσ *lectores* (i.e. *lictores:* so *fuld.* of the Vulgate *v.* 35); xvii. 4 γυναικεσ των πρωτων *mulieres quae morum* (i.e. *primorum*); xx. 9 κατω *zosum* (i.e. *sursum*); *ibid. v.* 27 βουλην *volumptatem* (i.e. *voluntatem*).

II. We shall best investigate the next branch of this discussion—the relation which the Latin version of Codex Bezae bears to the old version of the Western Church, and to the Vulgate revision of it executed by S. Jerome—if we select a passage of some length, extant in all the principal manuscripts of the Old Latin, rich in peculiar and idiomatic expressions, and little liable to be corrupted from the synoptic Gospels (Luke xxiv. 1—24); wherein we may compare the translation found in our Codex (*d* of the critical editions) with that of the Vercelli (*a*), Verona (*b*),

fico six. This precarious argument drawn from the use of different words in the several parts of the same work weighs far too much with some critics, and is peculiarly inapplicable in the case of a writer who is apt to change his expression in the self-same verse; e.g. Matth. xix. 12; John xii. 12 (gender of *dies*); xvii. 1; xx. 19; Mark vii. 15; ix. 37; Acts xx. 13.

[1] The following various readings also, the Latin version being quite correct, could only have originated in the Greek: e. g. Matth. xi. 3 εργαζομενοσ for ερχομενοσ (*venis, d*); John xiv. 21 ενφωνησω for εμφανισω (*ostendam, d*); Luke ii. 13 αιτουντων for αινουντων (*laudantes, d*); *ibid.* vi. 20 ετι αρασ for επαρασ (ΓΙ for Π: *elevans, d*); xiv. 26 πεισει for μεισει (*odit, d*); Acts iv. 29 αγιασ for απιλασ (ΓΙ for ΙΙΙ; *minacias, d*); *ibid.* v. 4 μεσον for μενον (*manens, d*). Credner (*Beiträge*, I. p. 463), besides several of the above examples, also cites John v. 39 αμαρτανουσαι for αι μαρτυρουσαι, but this was amended *prima manu*, as indeed were all except Luke vi. 20 by later hands. We demonstrated above (p. xxiii), by noting certain errors of the transcriber, that the Latin as it now stands was taken from another Latin copy, similarly divided in respect to στίχοι: we have now further and independent proof that the version (*d*) was not made direct from the actually existing Greek (D), but from some earlier text almost though not quite the same, in which such variations as τελωνων, εργαζομενοσ, ενφωνησω &c. had not as yet sprung up.

[2] Mr Field has employed this method for the happy elucidation of that old puzzle in Barnabas c. 3, where the ancient Latin version has "sicut dicit filius Dei resistamus omni iniquitati et odio habeamus:" a saying no where else imputed to the Lord. The Greek in Cod. Sinaiticus stands ωσ πρεπει υιοισ θῡ κ. τ. λ.: *sicut decet filiis Dei.*

Colbert (*c*), Palatine (*e*), and Brixia (*f*), copies or modifications of the elder Latin; and with the common printed or Clementine Vulgate as amended by collation with its three best manuscripts, Codd. Amiatinus (*am.*), Fuldensis (*fuld.*) and Forojuliensis (*for.*)[1]. Single verses may readily be found which might serve to shew either that *d* is completely independent of all other known translations and made exclusively from the Greek on the opposite page; or, on the contrary, that it is a mere modification of the Old Latin, differing no further from other copies of it than *e* (for example) does from *f*. The careful study of *d* in many such long passages as that here subjoined leads us to believe that neither of these views presents us with the whole truth. The Latin of Cod. D was really constructed immediately from its Greek text, servilely following it (as we have just seen) to the violation of the simplest rules of Latin syntax, and thus contains much, both in respect to words and phrases, that is quite peculiar to itself: while on the other hand, inasmuch as it was the work of a Western scribe on whose memory the diction of his native version was firmly imprinted, like that of King James' Bible is on our own, the translator unconsciously and habitually imitated it, sometimes for whole verses together, even in places where the Greek original might have taught him to render otherwise. The parallel columns containing the several versions cover pp. xxxvi, xxxvii.

The general independence and occasional conformity of *d* appear equally clear throughout these verses. As our attention is directed at present solely to the *diction* of the several translations, we only note in passing the remarkable identity in reading between Codex Bezae (D*d*) and *c* in *v.* 1 (ελογιζοντο δε εν εαυταισ τισ αρα αποκυλισει τον λιθον, where yet the Latin words of *c* and *d* are as far apart as they can be), in *v.* 5 (οι δε ειπαν) and elsewhere (e.g. *vv.* 6, 7); as also between D*d* and *e* in *v.* 24 (ειδομεν)[2]: D*d* is opposed to all the Latins in *v.* 5 τα προσωπα, *v.* 10 in omitting ην δε. Our *d* will be seen to stand quite alone in *v.* 3 *introeuntes*; *v.* 4 *aporiarentur* (one of the barbarous Greek words catalogued above) and *amictu scoruscanti*; *v.* 5 *timore factae* (here again from the Greek, γενομεναι); *v.* 6 *mementote*; *v.* 11 *paruerunt in conspectu* and *derisus*; *v.* 13 *abeuntes* and *iter habentis*; *v.* 14 *horum*, in heedless misapprehension of the final τουτων; *v.* 16 *ut non* for *ne*; *v.* 18 *advena* and *nescisti* (to which *a* comes nearest); *v.* 20 *potentes*; *v.* 21 *incipiebat* (μελλων, a word similarly rendered by *d* in Matth. ii. 13, and 22 other places, by *coeperat* Acts xvi. 27, by *volente* Acts xx. 4, by *habeo* Luke x. 1; xix. 4); *v.* 22 *seduxerunt* and *matutinae* (*mane* in *a*); *v.* 24 *de his qui erant nobiscum* and *sic sicut* (ουτωσ ωσ): most of these instances being highly characteristic. Just as visible, however, is the *resemblance* between *d* and some or all of its fellows: in *v.* 23 it approaches very close to *a*, and has with it *vivum v.* 5; *stadios v.* 13: in *v.* 9 τοισ ενδεκα is rendered *illis undecim* by all except *c*, with which alone *d* has *reliquis v.* 9: in *v.* 13 κωμην is *castellum*, in *v.* 15 ομειλειν is *fabulari* (neither of them very happy translations) in all but *a*, as *d* renders ομειλησασ in Acts xx. 11 and with *bce* has *fabulabantur* here in *v.* 14, though *f* and the Vulgate rightly change it into *loquebantur*: in *v.* 16 all save *e* employ *tenebantur* (*detinebantur*, *e*). Above all, there occurs sometimes for verses together (e.g. *vv.* 7, 8) such a similarity in the tone and rhythm of the sentences as cannot be deemed accidental; yet may perhaps be sufficiently accounted for on the part of the scribe called *d* by imperfect recollections of the primitive Latin version still fondly cherished in his mind.

[1] All necessary information respecting these MSS. will be found in Scrivener's *Plain Introd.* pp. 256—269, and in Mr Westcott's noble article on the Latin versions in Smith's *Dictionary of the Bible.*

[2] The version in *e* is often very rude and free, and its various readings full of interest: e.g. in *v.* 17 *et steterunt tristes*, with ℵ A *p. m.* B. Besides *v.* 24 Tischendorf (*Cod. Palat.* Proleg. p. xviii) cites John x. 3; xvii. 11; Luke xxiii. 29?; xxiv. 49 as passages where D and *e* agree against all others.

Codex Vercellensis (*a*).

Lucae xxiv. [1] prima autem die sabbatorum venerunt ante lucem valde ad monumentum adferentes quae paraverant [2] et invenerunt lapidem revolutum [3] ingressae autem non invenerunt corpus [4] et factum est dum stuperent de hoc ecce viri duo adstiterunt juxta illas in veste fulgenti [5] timore autem adprehensae inclinantes faciem ad terram dixerunt ad illas quid quaeritis vivum cum mortuis [6] rememoramini sicut locutus est vobis dum adhuc esset in galilaea [7] dicens quoniam filium hominis oportet tradi et tertia die resurgere [8] et memoratae sunt verborum horum [9] et reversae renuntiaverunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus [10] erat autem magdalena et maria iacobi et iohanna et reliquae cum eis quae dicebant ad apostolos haec [11] et visa sunt illis tanquam delira verba haec et non credebant eis

Codex Veronensis (*b*).

[1] una autem sabbati venerunt valde tempore ad monumentum portantes quae paraverant [2] et invenerunt lapidem revolutum [3] ingressae autem non invenerunt corpus [4] et factum est dum mente consternatae essent de facto et ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgente [5] cum timerent autem et declinarent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis [6] rememoramini qualiter locutus est vobiscum cum adhuc in galilaea esset [7] dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum et crucifigi et die tertia resurgere [8] et rememoratae sunt verborum horum [9] et regressae renuntiaverunt haec omnia illis xi et ceteris omnibus [10] erat autem maria magdalenae et iohanna et maria iacobi et ceterae quae cum ipsis fuerant haec dicebant ad apostolos [11] et visa sunt ante illos sicut delirramentum verba ista et non credebant illis

N.B. Cod. Monacensis (*q*) apud Tischend. N. T. ed. 7ma cum *be* consentit in *et ecce v.* 4, *haec dicebant ad apostolos v.* 10.

Codex Colbertinus (*c*).

[1] uno autem sabbati venerunt ad monumentum diluculo, ferentes quaecunque paraverant cogitabant autem inter se quisnam esset qui revolveret lapidem [2] et cum venissent invenerunt lapidem revolutum a monumento [3] cum venissent autem non invenerunt corpus domini iesu [4] et factum est dum stuperent de hoc ecce duo viri astiterunt secus illas in veste fulgente [5] conterritae autem inclinaverunt faciem in terram illi autem dixerunt quem quaeritis jesum nazarenum [6] resurrexit a mortuis commemoramini quae vobis locutus sit cum adhuc esset in galilaea [7] quoniam oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et cruci affigi et tertia die resurgere [8] et commemoratae sunt verborum ejus [9] et reversae sunt et renuntiaverunt omnia ista undecim apostolis et omnibus reliquis [10] erant autem maria magdalene et iohanna et maria iacobi et reliquae quae dicebant ad apostolos ista [11] et visae sunt apud illos quasi deliramenta verba ista et non credebant illis [12] petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens videt linteamina sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat

Codex Bezae (*d*).

[1] una autem sabbati mane diluculo veniebant ad monimentum adferentes quae paraverunt et quidam cum illis cogitabant autem intra se quis utique revolveret lapidem [2] venientes autem invenerunt lapidem revolutum a monumento [3] introeuntes autem non invenerunt corpus [4] Et factum est dum aporiarentur de eo ecce duo viri adsisterunt eis in amictu scoruscanti [5] in timore autem factae inclinaverunt vultos suos in terra ad illi dixerunt ad eas quid quaeritis vivum cum mortuis [6] mementote autem quanta locutus est vobis cum adhuc esset in galilaea· [7] quoniam oportet filium hominis tradi in manus hominum et crucifigi et tertia die resurgere· [8] et memoratae sunt vervorum ejus [9] et reversae nuntiaverunt omnia haec illis undecim et omnibus reliquis [10] maria magdalena et ioana et maria iacobi et ceterae cum eis dicebant ad apostolos haec [11] et paruerunt in conspectu eorum quasi derisus verba haec et non credebant eis

Codex Palatinus (*e*).

[1] una autem sabbati venerunt valde tempore ad monimentum adferentes quae paraverant [2] et invenerunt lapidem revolutum a monumento [3] ingressae autem non invenerunt corpus [4] et factum est dū mente consternatae sunt de isto et ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgente [5] cum timerent autem et declinarent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaerites scoruscanti [5] in timore autem factae inclinaverunt vultos suos in terra ad illi dixerunt ad eas quid quaeritis vivum cum vivētem cum mort..... [6] ac memo.....quali..... utus est.....cum adh... in galilaea esset [7] dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum et crucifigi et tertia die resurgere [8] et rememoratae sunt verborum horū.. [9] et regressae renuntiaverunt haec omnia illis undecim discipulis et ceteris ....nibus ..... [10] .... mari ... et iohan... et maria i...obi.. et ceterae quae cum ipsis fuerant haec dicebant ad apostolos [11] et visa sunt ante illos sicut deleramentum verba ista et non credebant illis

Codex Brixianus (*f*).

[1] una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata et aliae simul cum eis [2] et invenerunt lapidem revolutum a monumento [3] et ingressae non invenerunt corpus iesu [4] et factum est dum haesitarent de hoc ecce viri duo adstiterunt juxta illas in veste fulgenti [5] cum timerent autem et declinarent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis [6] non est hic sed surrexit recordamini qualiter locutus est vobis cum adhuc in galileam esset [7] dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et tertia die resurgere [8] et recordatae sunt verborum ejus [9] et regressae a monumento nuntiaverunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus [10] erat autem maria magdalene et iohanna et maria iacobi et ceterae quae cum eis erant quae dicebant ad apostolos haec [11] et visa sunt coram illos quasi deliramentum verba illarum et non credebant illis [12] petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens videt linteamina sola posita et abiit mirans secum quod factum fuerat

Versio Vulgata (Clement.) Codd. Amiatinus, Fuldensis, Forojuliensis.

[1] una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata [2] et invenerunt lapidem revolutum a monumento [3] et ingressae non invenerunt corpus domini iesu [4] et factum est dum mente consternatae essent de isto ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti [5] cum timerent autem et declinarent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis [6] non est hic sed resurrexit (surrexit *for. clem.*) recordamini qualiter locutus est vobis cum adhuc (autem athuc *fuld.*) in galilaea esset [7] dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et die tertia resurgere (tertia die resurget *for.*) [8] et recordatae sunt verborum ejus [9] et regressae a monumento nuntiaverunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus [10] erat autem maria magdalene (-nae *for.*) et iohanna et maria iacobi et ceterae quae cum eis erant quae dicebant ad apostolos haec [11] et visa sunt ante illos sicut (*om.* sicut *for.*) deliramentum verba ista et non credebant (crediderunt *clem.*) illis [12] petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens vidit linteamina sola (*om.* sola *Am.*) posita et abiit (abiens *for.*) secum mirans quod factum fuerat

[13] et ecce duo erant ex illis euntes in municipium stadios habentem LX ab hierusalem cui nomen ammaus [14] et ipsi tractabant de omnibus quae his contigerant [15] et factum est dum tractarent ipsi et iesus ascendens comitabatur cum illis [16] oculi autem eorum tenebantur ne agnoscerent illum [17] dixit autem ad eos quae sunt verba ista quae tractatis ad alterutrum et estis tristes [18] respondens autem unus ex eis cui nomen est cleophas dixit ad illum tu solus peregrinus es in hierusalem nescis quae gesta sunt in illa in diebus istis [19] qui ait illis quae et ipsi dixerunt de iesu nazareno qui fuit propheta potens in opere et verbo coram deo et omni populo [20] quomodo hunc tradiderunt pontifices nostri in iudicio mortis et crucifixerunt illum [21] nos vero speravimus ipsum esse qui redempturus esset israhel nunc tertia dies est hodie ex quo facta sunt haec [22] et supra his omnibus mulieres quaedam ex nostris exterruerunt nos quae fuerunt mane ad monumentum [23] et cum non invenissent corpus eius venerunt dicentes etiam visionem angelorum se vidisse qui dicunt eum vivere [24] et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et invenerunt ita ut mulieres dixerunt ipsum autem non viderunt

[13] et ecce duo ex illis ibant in ipsa die in castellum quod aberat stadia sexaginta ab hierusalem nomine cleofas et ammaus [14] et ipsi fabulabantur ex his omnibus quae acciderant [15] et factum est dum fabulabantur et ipse iesus supervenit et ibat cum illis [16] oculi autem eorum tenebantur ne eum adgnoscerent [17] et ait ad illos qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem et estis tristes [18] respondit unus ex ipsis nomine cleofas et dixit illi tu solus peregrinus es in hierusalem non cognovisti quae facta sunt in illa in his diebus [19] quibus ille dixit quae et dixerunt de iesu nazareo qui fuit propheta potens in opere et sermone coram deo et omni plebe [20] quomodo hunc tradiderunt principes sacerdotum et omnes populus in damnationem mortis et cruci eum fixerunt [21] nos vero sperabamus ipsum esse qui redempturus esset israhel et nunc tertia dies est hodie quod haec facta sunt [22] et in his omnibus mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt ad monumentum [23] et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere [24] et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum vero non viderunt

[13] et ecce duo ex illis euntes in ipsa die in castellum quod abest ab ierosolymis stadia sexaginta nomine emmaus [14] fabulabantur autem ad invicem de omnibus quae acciderant [15] et factum est dum fabulabantur secum et conquirebant ad invicem iesus appropinquabat et comitabatur cum illis [16] oculi autem eorum detinebantur ne eum agnoscerent [17] ille autem dixit ad eos qui sunt sermones isti quos refertis ad invicem et estis tristes [18] respondit autem unus cui nomen erat cleophas et dixit ad illum tu solus peregrinaris ab ierosolyma non cognovisti quae facta sunt in illa in istis diebus [19] ille autem dixit illis quae illi autem dixerunt de iesu nazareno qui fuit vir potens in factis et in dictis in conspectu dei et universi populi [20] quomodo eum tradiderunt sacerdotes et magistratus nostri in damnatione mortis et cruci eum fixerunt [21] nos autem sperabamus quia ipse fuit qui redempturus erat israël et nunc tertius dies agitur hodie ex quo haec facta sunt [22] et mulieres quaedam ex nobis commoverunt nos cum fuissent ante lucanum ad monumentum [23] quae cum non invenissent corpus eius advenerunt dicentes angelorum visionem se vidisse qui dicebant eum vivere [24] et fuerunt quidam de nobis ad monumentum et invenerunt sicut dixerunt mulieres ipsum autem non viderunt

[13] erant autem duo abeuntes ex eis in ipsa die in castellum iter habentis stadios sexaginta ab hierusalem nomine ulammaus [14] fabulabantur autem ad semet ipsos de omnibus quae contigerant horum [15] et factus est in eo fabulari eos et conquerere et ihs adpropians simul ibat cum illis [16] oculi autem eorum tenebantur ut non cognoscerent eum [17] ad ille dixit quae sunt ista verba haec quae conferitis ad vos ambulantes tristes [18] respondens autem unus ex eis cui nomen cleopas dixit ad eum tu solus advena es in hierusalem nescisti quae facta sunt in ea in diebus istis [19] ad ille dixit ei quae de ihu nazoreo qui fuit vir propheta potens in verbo et opera in conspectu dei omnis populi [20] sicut hunc tradiderunt principes sacerdotum et potentes nostri in iudicium mortis et crucifixerunt eum [21] nos autem speravimus quoniam ipse erat qui incipiebat salvare israhel sed etiam et in omnibus istis tertium diem hodie agit ex quo haec facta sunt [22] sed et mulieres quaedam seduxerunt nos factae matutinae ad monumentum [23] et cum non invenissent corpus eius venerunt dicentes visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere [24] et abierunt quidam de his qui erant nobiscum in monimentum et invenerunt sic sicut dixerunt mulieres illum autem non vidimus

[13] fuerunt autem duo ex illis euntes ipsa die in castellum quod est ab hierosolymis stadia septem nomine ammaus et cleopas [14] fabulabātur autem ad invicem de omnibus quae accederant [15] et factum est dū fabulabātur et conquirerent ad invicem ihs adpropinquavit et comitabatur cum illis [16] oculi autem eorum gravati erant ne eū cognoscerent [17] ille autem dixit ad eos qui sunt hii sermones quos refertis ad invicem et steterunt tristes [18] respondit autem unus ad eum cui nomen erat cleopas et dixit ad illum tu solus peregrinaris ab hierusalem non cognovisti quae facta sunt istis diebus [19] ille autem dixit illis quae illi autem dixerunt de ihm nazareno qui fuit vir profeta potens in factis et dictis in conspectu dī et univer-i populi [20] quomodo hunc tradiderunt sacerdotes et magistratus nostri in dam damnationem mortis et cruci eum fixerunt [21] nos autem sperabamus quia ipse fuit qui redempturus erat isdrahel simul autem cum his tertium diem agit hodie ex quo facta sunt [22] sed mulieres quedam ex nobis commemoraverunt nos cum fuissent ante lucana ad monumētum [23] et cum nō invenissent corpus eius venerunt dicentes visionem angelorum se vidisse qui dicebant illum vivere [24] et abierunt quidam de nobis ad monumentum et invenerunt ita sicut dixerunt mulieres ipsum autem non vidimus

v. 17 illos *pro* eos *s. m.*

[13] et ecce duo ex ipsis ibant eadem die in castellum quod aberat spatio stadiorum LX ab hierusalem nomine emmaus [14] et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant [15] et factum est dum fabularentur et secum conquirerent et ipse iesus adpropinquans ibat cum eis [16] oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent [17] et ait ad illos qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem ambulantes et estis tristes [18] et respondens unus ex ipsis cui nomen cleophas dixit ei tu solus peregrinus es in hierusalem et non agnovisti quae facta sunt in ea in diebus istis [19] quibus ille dixit quae at illi dixerunt de iesu nazoreno qui fuit propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo [20] quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes n-stri in damnationem mortis et crucifixerunt eum [21] nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus israhel et nunc super haec omnia tertia dies est hodie quod haec facta sunt [22] sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt ad monumentum [23] et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere [24] et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum vero non viderunt

[13] et ecce duo ex illis ibant ipsa (hoc *fuld.*) die in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta (CLX *fuld.*) ab hierusalem nomine emmaus [14] et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant [15] et factum est, dum fabularentur et secum quaererent et ipse iesus adpropinquans ibat cum illis [16] oculi autem eorum (illorum *for. clem.*) tenebantur ne eum agnoscerent [17] et ait ad illos qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem ambulantes et estis tristes [18] et respondens unus cui nomen cleopas (-phas *for. clem.*) dixit ei tu solus peregrinus es in hierusalem et non agnovisti quae facta sunt in ea in diebus istis [19] quibus ille dixit quae et dixerunt de iesu nazareno qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo [20] et quomodo eum tradiderunt (tradid. eum *for.*) summi sacerdotes (-tum *Am.*) et principes nostri in damnationem mortis et crucifixerunt eum [21] nos autem sperabamus quia ip e esset redemturus (-pturus *for.*) israhel et nunc super haec omnia tertia dies (*add.* est *clem.*) hodie quod haec facta sunt [22] sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt ad monumentum [23] et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere [24] et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum vero non invenerunt (viderunt *for*)

In the Acts of the Apostles all the elder Latin versions fail us: we have, however, to compare with *d*, the Vulgate Latin in its best manuscripts (*am. fuld.*), and *e* the parallel Latin version of Act. Cod. E (Laud. 35), about a century younger than Cod. D.

ACT. VI. VERSIO VULGATA.

[1] In diebus autem illis crescente numero discipulorum factum (factus *fuld.*) est murmur graecorum adversus hebraeos eo (*om.* eo *fuld.*) quod despicerentur (disp. *am.*) in ministerio cotidiano viduae eorum [2] convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt non est aequum nos derelinquere verbum dei et ministrare mensis [3] considerate ergo fratres, viros ex vobis boni testimonii septem plenos spiritu sancto (*om.* sancto *am. fuld.*) et sapientia quos constituamus super hoc opus [4] nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus [5] et placuit sermo coram omni multitudine et elegerunt stephanum (stef. *fuld.*) virum plenum fide et spiritu sancto et philippum et procorum et (*om.* proc. et *fuld.*) nicanorem et timonem (timotheum *fuld.*) et parmenam et nicolaum advenam antiochenum (anthiocenum *fuld*) [6] hos statuerunt ante conspectum apostolorum et orantes imposuerunt eis manus [7] et verbum domini (dei *am.*) crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in hierusalem valde multa etiam turba sacerdotum oboediebat fidei stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo [9] surrexerunt autem quidam de synagoga quae appellatur libertinorum et cyrenensium et alexandrinorum et eorum qui erant a cilicia et asia disputantes cum stephano [10] et non poterant resistere sapientiae et spiritui qui loquebatur [11] tunc summiserunt viros qui dicerent se audisse eum dicentem verba blasphemiae in moysen (mosen *am.*) et [in]deum (*addit* et *fuld.*) [12] commoverunt itaque plebem et seniores et scribas et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in concilium [13] et statuerunt testes falsos dicentes (qui dicerent *am.*) homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum et legem [14] audivimus enim eum dicentem quoniam iesus nazarenus hic destruet locum istum et mutabit traditiones quas tradidit nobis moyses (moses *am. fuld.*) [15] et intuentes eum omnes qui sedebant in concilio viderunt faciem ejus tamquam faciem (*om.* faciem *am.*) angeli.

COD. BEZAE (*d*) *primâ manu.*

[1] In diebus autem istis multiplicantibus discipulis facta est murmuratio quae ex grecis erant adversus aebraeos quia discupiuntur in ministerio diurno viduae ipsorum in ministerio haebreorum [2] Convocantes itaque ·xii multitudinem discipulorum dixerunt ad eos non enim placet nobis derelicto verbo dī ministrare mensis [3] quid ergo est fratres prospicite itaque ex vobis viros testimonio b no ·vii· plenos spū et sapientia quos constituamus in negotio hoc [4] nos autem sumus oratione et ministerio berbi perseveramus [5] et placuit sermo hic in conspectu omni multitudini discipulorum et elegerunt stephanum virum plenum fidei et spiritu sancti et philippum et prochorum et nicanorem et timonem et permenan et nicholaum proselytum antiocensem [6] quos statuerunt in conspectu apostolorum cumque orassent superposuerunt eis manus [7] et verbum dni crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in hierusalem nimis multaque turba sacerdotum oboediebant fidei [8] stephanus vero plenus gratia et virtute faciebat portenta et signa magna in populo per nomen dni ihu xpi [9] surrexerunt autem quidam qui erant de synagoga quae dicitur livertinorum et cyrenensium et alexandrinorum et eorum qui sunt a cilicia altercantes cum stephano [10] qui non poterant resistere sapientiae quae erat in eo et spo sancto in quo loquebatur quoniam probatur illis ab illo cum omni fiducia non potentes autem resistere veritati [11] tunc summiserunt viros qui dicerent quia audivimus eum loquentem verba blasphema in moysen et in dum [12] commoveruntque populum et seniores et scribas et adgressi adripuerunt eum et adduxerunt in concilium [13] et statuerunt testes falsos adversum eum dicentes homo hic non cessabit verba loquens adversus locum sanctum et legem [14] audivimus enim eum dicentem quia ihs nazoraeus hic destruet locum istum et mutavit iterum quos tradidit nobis moyses [15] et intuiti in eum omnes qui sedebant in concilio et viderunt faciem ejus quasi faciem angeli stans in medio eorum.

COD. LAUDIAN. ACT. (*e*) *primâ manu.*

[1] In diebus autem istis multiplicantium discipulorum factus est murmratio graecorum ad hebraeos equod despicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum [2] Vocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt non placitum est relinquentes nos verbum dei ministrare mensis [3] considerate igitur fratres viros ex vobis testificationem habentes septem plenos spiritu sancto et sapientiae quos constituamus in usum hunc [4] nos autem orationi et ministerio verbi instantes erimus [5] et placuit verbum coram universa multitudine et elegerunt stephanum virum plenum fidei et spiritu sancto et philippum et prochorum et nicanorem et timonem et parmenam et nicolaum advenam antiochensem [6] quos statuerunt in conspectu apostolorum et orantes inposuerunt eis manus [7] et verbum domini crescebat et multiplicabatur numerus discentium in herusalem vehementer multa vero turba sacerdotum obaudiebat fidei [8] stephanus autem plenus gratia et fidei ac virtute faciebat signa et prodigia magna in populo in nomine domini ihesu christi [9] adversus quem surrexerunt quidam de conventione quae apellatur livertinorum et curinensium et alexandrinorum et a cilicia et asia disputantes cum stefano et non poterat resistere sapientientiae quae erat in eo et spiritu sancto quo loquebatur [10] propter quod redarguerentur ab eo cum omnei fiducia cum ergo non possent contradicere veritati [11] tunc summiserunt viros dicentes quia audivimus eo loquente verba blasfema iu mousem et in deum [12] et haec dicentes commoverunt quoque plebem et seniores et scribas et concurrentes rapuerunt eum et duxerunt in concilio [13] statuerun autem testes falsos dicentes homo hic non cessat verba blasfema loquens adversus locum sanctum et legem [14] audibimus enim eo dicente quia ihesus nazoraeus hic dissolvet locum hunc et mutavit consuetudines quas tradidit nobis mouses [15] et intendentes in eum omnes qui sedebant in concilio viderunt vultum ejus velut vultum angeli.

Of these translators *d* and *e* seem quite independent of each other, and there is no appearance that either had access to the other's performance; the Vulgate is plainly the groundwork of *e*, and

it probably lay before the writer while engaged on his task; even *d* was familiar with it, whether he retained it in memory (e. g. *quos constituamus v.* 3), or only referred to it occasionally: hence *e* has more of the characteristic diction of the Vulgate than *d* (e. g. *vv.* 1; 4; 5 *fin.*; 12 *fin.*). Both *d* and *e* aimed at representing the peculiarities of their respective Greek texts, which the Vulgate was obviously unable to accomplish for them; and *e* frequently quits his model in the attempt to render the Greek more strictly and literally, in the same spirit as we have observed with regard to Cod. Bezae, though not carried out on the same plan. Thus in *v.* 1 the translator *e* seems to think that πληθυνοντων των μαθητων depends on γογγυσμος, while on the contrary the really dependent genitives after ακηκοαμεν in *vv.* 11, 14 are treated as absolute and rendered by *eo loquente, eo dicente.* He follows the Vulgate in representing προσηλυτον *v.* 5 by *advenam*, which is true to the derivation but not to the technical meaning, so that here *d* is preferable: while for μαθητων *v.* 7 *e* alone has *discentium*, but then his Greek is των μανθανοντων. In *v.* 7 σφοδρα is differently rendered by all three, *d* being quite wrong (*nimis*), though he has always *valde* in the other nine places where the word occurs. In *v.* 1 *discupiuntur* of *d* has already been noticed as an error for *dispiciuntur* (p. xxxiv). Of the various readings found in *d* and *e* throughout Acts vi. we will speak in the next Chapter: but there seems nothing in the *diction* of *d* as here contrasted with the only other two forms of the ancient Latin extant in this portion of Scripture which would lead us to modify the judgement arrived at on fuller evidence in the case of Luke xxiv; namely, that the parallel translation in Codex Bezae was made directly from its Greek or from a text almost coinciding with it, by one who had full acquaintance with (though he made no formal use of) the labours of his predecessors, especially the revision executed by Jerome about a century before his time.

Though on the whole disposed to advocate this view, as best satisfying the facts of the case, we must not forget that it is encumbered with one considerable difficulty; namely, that the Greek and Latin texts in the parallel columns of Codex Bezae differ from each other, as regards the readings they follow, in little less than two thousand places. As the result of a minute examination of the whole manuscript, undertaken with a view to this single point, it may be stated that the Latin (without taking account of its own clerical errors) is at variance with the Greek in 1919 instances (in S. Matthew 251, S. John 229, S. Luke 428, S. Mark 380, Acts 631), being less than the whole number of places (1981)[1] in which the Greek Codd. FG of S. Paul (which no one doubts to be separate transcripts from the same prototype) differ in but the first thirteen of the Pauline Epistles. And it must be added furthermore that the vast majority of these 1919 divergencies relate to matters so insignificant that they would be utterly overlooked except by a reader who was narrowly watching for them. In 75 the Latin scribe silently corrects plain transcriptural mistakes of the Greek text; in 104 Proper Names are spelt with some slight variation; in 59 small particles are interchanged, e. g. δε is rendered by *enim*, or γαρ by *autem;* in 133 singular nouns are made plural, and *vice versâ*, the sense being completely unaffected; in no less than 514 cases a similar change is made in the tenses of verbs, (which however are sometimes carefully distinguished) or a finite tense is substituted for a participle; 318 are transmutations in the order of the words, a few (e. g. Matth. xvi. 20; xx. 19; John vii. 5; Mark ii. 1; vii. 22; Acts iii. 20; iv. 10; xxi. 13), and but a few, being of the least consequence. The residue (716) are real various readings,

[1] Not 1982 as stated in my *Plain Introduction*, p. 137, for in Rom. xvi. 7 Tregelles now tells me that he read υμασ in Cod. G at Dresden, not ημασ as edited by Matthaei in 1791.

in S. Matthew 78, in S. John 72, in S. Luke 135, in S. Mark the higher proportion of 146; in the Acts (whose primitive text both Latin and Greek was left in a very rude condition, and has been largely corrected in later times) they amount to as many as 285; yet even these are of no great moment, many the manifest result of mere negligence, while in some of the more considerable our translator *d* adopts the very expression of the Vulgate Latin: e.g. Acts i. 4 (with *am. fuld.*); ii. 3; iv. 14 (without ποιησαι η, but yet *habebant* in *d*, *poterant* Vulg.); v. 8; vii. 7; xv. 37; xvii. 11; xviii. 2; xix. 23.

III. We must now state our reasons for believing that the Latin translator executed his work in some remote province, where the language, *though still vernacular*, had far progressed in its decline; most probably in Gaul, about the time of the Frankish invasion, and in the dialect then employed in general speech (for the *rustic* Latin was commonly spoken in Southern Gaul up to the close of the seventh century[1]), rather than in that more correct manner which Church writers like S. Gregory of Tours would of course preserve even at a later period. Its provincial character and growing corruption are abundantly manifested in the gross violations of grammatical propriety which prevail throughout every portion, to a far greater extent than is found in any other Old Latin translation of Scripture. Such especially are those perpetual errors in the government of prepositions, of which, however, we find many examples in the Cod. Palatinus (*e*)[2] and some in other copies, (e.g. *f supra* p. xxxvi, Luke xxiv. 11, not *v.* 19). Thus *a* or *ab* takes an *accusative* in *d*, Matth. xxvii. 24; John xxi. 9; Luke iv. 1; ix. 8; xii. 36; xiii. 29 (mixed with *ablative*); xx. 42; xxiv. 27; Mark i. 9; xiii. 27 (mixed); Acts v. 15; x. 23 (so Greek *p. m.*); xiii. 8; 14; xvi. 18; 38; xvii. 9; xviii. 16; xxi. 21. Also *ad* with an *ablative* Matth. xvii. 19; Luke ii. 52 (mixed); xi. 51; Mark xiv. 34; Acts xv. 22: *aput* or *apud* with an *ablative* Matth. xix. 26 (mixed): *circa* with *abl.* Acts x. 9; xiii. 13: *cum* with *accus.* Luke i. 39; xxii. 11; Mark i. 29 (mixed); ix. 4; xiv. 54; Acts i. 26; iii. 4 (so Greek, *p. m.*); v. 26 (mixed); vii. 19; 45; xi. 20; xii. 21; xiv. 20; xvi. 4; xviii. 17; xix. 38: *de* with *accus.* Matth. iv. 25 (mixed); Mark vi. 33; Acts ii. 30; xii. 23; xv. 5; xviii. 15 (mixed); *e* or *ex* with *accus.* Acts i. 18; v. 3; xviii. 2: *prae* with *accus.* Luke xiii. 2; 4 (so *prae turbam* Cod. *e*, Mark ii. 4): *per* with *abl.* Matth. ii. 14; xxviii. 13; Acts v. 19; xi. 2; xx. 19: *post* with *abl.* Acts xx. 7?: *propter* with *abl.* Matth. v. 10; Mark vi. 26 (mixed): *secundum* with *abl.* Acts ii. 30: *sine* with *accus.* Mark iv. 19: *supra* with *abl.* Matth. xiv. 11: *sub* is found Mark iv. 21 with both cases in the same sense. The significations of *in* with its two cases are confounded 39 times in S. Matthew, 8 times in S. John, only 5 times in S. Luke, 32 in S. Mark, 28 in the Acts. This unequal distribution of the most notable peculiarities in the style and grammatical construction we have had occasion to point out before. The preposition *de*, moreover, is employed at least twice in the Acts as a substitute for the genitive: thus *de praecordia* (τησ καρδιασ) ii. 30; *de ecclesiam* (τησ εκκλησιασ) xx. 17, look more like French than Latin: though *ex* in x. 25; xvii. 12; xxi. 39 (with *genit.*) is of course correct enough, though not indispensable.

It is worth while to note besides the variations from the common forms both in regard to

[1] See Hallam's *Middle Ages*, Vol. III. pp. 324—7, *Literature of Europe*, Vol. I. pp. 27—32, and the convincing evidence of the fact which he has there collected.

[2] "Haud raro, et constantiâ quâdam." Tischend. *Cod. Palat.* Proleg. p. xx. He enumerates *de verbum*, *extra vinea*, *per caverna* (we saw on p. xxxvii de ihm Luke xxiv. 19): and for anomalies of a different kind *omnem castellum* (vid. p. xli *infra*), *omnem olus*; *qui* for *quis*, *vocitus* for *vocatus*, *-es* for *-is* in *dicites*, *diligites*; the putting of *b* for *p* (*scribtura*, *corbus*), *d* for *t* (*capud*), *q* or *c* for *qu* (*secuntur*), *r* for *l* (*ficurnea*); *o* interchanged with *u* (*hoc*, *huc*), *i* with *y*, *t* with *th*, *l* with *ll*, *b* with *u* the oftenest of all. In these respects *d* and *e* closely resemble each other.

inflexion and syntax, which occur in this version: not a few will also be met with, though much more rarely, in the other Old Latin Versions, including the Vulgate.

(1) Nouns of the fourth declension, *though often used with their proper terminations*, are frequently turned into the second: *actus* Acts xix. 18; *adcubitus* Luke xi. 43; xiv. 7; xx. 46 (*addub.*); *concursus* Acts xix. 40; *conspectus* Luke iv. 7; xiii. 26; xv. 19; 21; xix. 27; xxi. 36; Acts x. 30 (not *vv.* 31, 33); *cornum* Luke i. 69; *cubitus* Mark xii. 39; *fructus* Matth. xii. 33; xxi. 34 (both); 43; Luke vi. 43 *bis;* 44; xii. 17; 18; xx. 10; *gradus* Acts xii. 10 (*graduus* acc. pl. *ibid.* xxi. 35); *habitus* Acts xii. 21; *intellectus* Luke ii. 47; *intercessus ibid.* xxii. 59; *magistratus* Acts xvi. 19; 22; 35; *porticus* John v. 2; *spiritus* Matth. i. 20; Luke i. 67; ii. 27 (*spo*, but *v.* 26 *spu*); iii. 16; Mark i. 25; v. 8; ix. 25 (both); xii. 36; Acts i. 5; iv. 8; 31; vi. 10; vii. 51; x. 38; xi. 16; 24; xiii. 4; 9; xv. 7; 29; 32; xvi. 6; xix. 21; xx. 22; *tonitrum* John xii. 29; *vultus* Luke xxiv. 5. We find the genitive of such nouns in *-ui* Luke ix. 55; Mark iii. 17; xi. 21; Acts xx. 19, and in *-u* Acts vi. 5; in *-um* in the plural Mark xi. 13. Notice also the ablatives *caelu*, Luke xvii. 24; *domu* Acts xvi. 34; *tyru* Luke x. 13; and the genitive *dolus* Acts xiii. 10; *somnus* John xi. 13.

(2) Neuter nouns of the second declension are sometimes made masculine: as *donum* Acts xi. 17; *foros* Matth. xxiii. 7; *sabbatum* once (Acts xiii. 27); *signum* Luke ii. 34; *templum* once (Mark xiv. 58); *verbus* John xxi. 23; Luke iv. 32; Acts xix. 38; *domus* is masc. Luke ix. 4; *manus* masc. *ibid.* xxii. 21; *apex* fem. xvi. 17; *porticus* masc. Acts iii. 11 (with *am.*); *valetudo* masc. Acts v. 15: on the other hand *cibus* is neuter Mark vii. 4, and *humerus* Matth. xxiii. 4. We find for κωμη *castellus* Luke ix. 56; xvii. 12; xix. 30; Mark xi. 2 *masc.*; but *castellum neut.* certainly seven times and probably eight more. *Illum* appears to be *neut.* Mark x. 15; Acts xii. 1; also *eum* Matth. xxiii. 18; 20: we read *quendam ciritatem* Acts xxi. 16; *marem* Mark iii. 7; *salem ibid.* ix. 50. For *rete* we find *retia* and of the first declension in all places, viz. Matth. iv. 18; 20; 21; John xxi. 6; 8; 11 *bis;* Luke v. 2; 4; 6; Mark i. 16; 19: *sidona* Matth. xv. 21, *only: tenebra* John vi. 17 *only: baptismus* is preferred to *baptisma* Luke xii. 50; xx. 4; Mark i. 4; vii. 4; x. 38 (not *v.* 39); Acts x. 37, but not in the ten other places. *Lystra* is *neut. pl.* Acts xiv. 6 even against the Greek, but *fem. sing.* in its four other places (xiv. 20; 21; xvi. 1; 2), once (xvi. 2) against the Greek: we have *socra* Matth. x. 35 *only: columbus* Luke ii. 24 *only.* In the *accusative* of the third declension we have *securem* Luke xiii. 7, but *testim* Acts iv. 33: in the *ablative rude* Luke v. 36 *bis; nave* Mark v. 2; *mare* Luke xxi. 25; Mark v. 13 *semel;* vi. 47: even *ae* for *e* in *regae* Acts vii. 10; but *i* for *e* in *sidoni* Luke x. 13; *peccatori ibid.* xv. 10; *veteri* Mark ii. 21; *corpori ibid.* v. 29; *morti* vii. 10; *sermoni* Acts xv. 32: in the plural nominative *-ae* is put for *-es* in *lampadae* Matth. xxv. 8: *civitatium* is gen. pl. in Luke v. 12; vi. 17. *Moysi* is the genitive form in Matth. xxiii. 2; John ix. 28; Luke ii. 22; xxiv. 44 (*-ei*); Mark xii. 26; Acts xiii. 39; xv. 1; 5; *iohanni* Luke vii. 24: *alio* is dative Luke xiv. 31; xvi. 7: the unusual *quemquem* Mark xii. 14; Acts ii. 3: *ipsud* Acts xvi. 35: a few adjectives in *-us* and *-er* sometimes are formed in *-is*, or *vice versâ*, as *austeris* Luke xix. 21 (not *v.* 22); *infirmis* Matth. xxv. 43 (not *v.* 44); xxvi. 41; John v. 13 only; *paupera* Luke xxi. 2; 3; *pleres* Acts xvii. 12; *subdoles* Acts xvii. 5; *uberam* Luke viii. 8, but *uberes ibid.* xii. 16; *vnanimes* Acts i. 14. Merely barbarous are *fratrorum* Matth. xxv. 40; *salutarem* Luke iii. 6; *hominorum ibid.* xiv. 24; *stadios* xxiv. 13 (not John vi. 19), so Cod. *a*; *interfecti* (dat.) Acts viii. 1; *progeniebus ibid.* xv. 21; *novius* xvii. 21: perhaps *altari* (gen.) Luke i. 11.

(3) In verbs the chief anomalies occur in the compounds of *eo*, which make *-iebam* &c. in the imperfect, *-iam -ies* &c. in the future: such are *exiebat* Luke vi. 19; *exiebant* John viii. 9;

Luke iv. 22; 41; Acts viii. 7; *exies* Luke xii. 59; *exiet* Matth. ii. 6; John x. 9; Mark x. 12; *periet* John x. 28; xi. 50; Luke xxi. 18 (but *peribunt* Luke v. 37); *transiebat ibid.* v. 15; *transiebant* Mark ix. 30; *pertransiebat* Luke xix. 1; *pertransiebant* Acts xvi. 6; *transiet* Matth. v. 18; Mark xiii. 30 (not *v.* 31) and in six other places; *pertransiet* Luke ii. 35; *rediebant* (but also *ibant*) Mark vi. 31; *abientes* Luke viii. 14; xxii. 13; *exientes* v. 2; Mark vi. 34; *veniunt* Luke xii. 6; *venitum est* John xii. 5; *veniri* Mark xiv. 5. *Possum*, *fero* and *odi* are also conjugated incorrectly: *potebat* Luke xix. 3; *poterint ibid.* xxi. 15; *differitis* xii. 7; 24; *conferitis* xxiv. 17; *adfers* (imperat.) John xx. 27 *bis;* Luke xiii. 7; *offers* (imperat.) Mark i. 44; *adferi* (infin. pass.) *ibid.* vi. 27 (*adferent* for *-unt* vii. 32, as often elsewhere, may be a clerical error); *odies* Matth. v. 43; *odiet* Luke xvi. 13; *odient* Matth. xxiv. 10; both *odit* and *odivit* John xv. 18; *odierunt ibid.* xv. 24; 25; *odierint* Luke vi. 22; *odientibus* Matth. v. 44; Luke vi. 27; even *fieretur* John xiii. 2. The simple *pareo* for *appareo* occurs Matth. vi. 5; ix. 34; xiii. 26; xvii. 3 (*paretur* depon. xxiii. 27, but *parent* Vulg.); xxiii. 28 (so Vulg.); xxiv. 30 (so Vulg.); xxvii. 53; Luke xxiv. 11; (but *conparuit v.* 31). Other anomalies in conjugation are *lugunt* Matth. v. 4; *fodiit* Matth. xxi. 33; *nubor* pass. Matth. xxii. 30; Luke xvii. 27; xx. 34 (joined with *pariuntur*); 35; Mark xii. 25; *loquor* pass. Matth. xxvi. 13; *linuit* John ix. 6; 11; *pariret* Luke i. 57; ii. 6; *habibat* (from *habeo*) *ibid.* vi. 8; *custodiabatur* viii. 29; *stupuebant* ix. 43; *egeri* xv. 14; *consolatur* pass. xvi. 25; *paeniteor* xvi. 30; xvii. 4; *certabatur* depon. xxii. 59; *coxerunt* (from *cogo*) xxiv. 29; *proficebat* Mark v. 26; *obstipuerunt ibid.* v. 42; *secuntur* vii. 5 (so Cod. *e* sometimes); *petieremus* x. 35; *respondite* xi. 29 (not *v.* 30); *taediari* xiv. 33; *respondis* xv. 4; *possidit* and *crepavit* Acts i. 18; *locuntur ibid.* ii. 7; *serpiat* iv. 17; *obstupiscebat* viii. 13; *quaesire* xiii. 7; *resistabat* xiii. 8; *decedisset* xiii. 13; *silerunt* xv. 13; *perconfirmor* depon. xv. 32; *extorsuit* xvi. 15; *vetatus* xvii. 15; *vellit* xvii. 18; 20; *conventi* xxi. 18; *adsistans* xxii. 20. In Luke xv. 6 συνχαρητε is barbarously rendered *cum gaudete* (but not in *v.* 9), so Acts xvi. 13; compare Luke vi. 4.

(4) The most remarkable peculiarity of the syntax in this version is the frequent habit of omitting the antecedent to a relative: such cases are seen in Matth. xxiii. 31; John iv. 34; v. 10; vi. 39 (not *v.* 38); Luke i. 45; iii. 7; vi. 4; xiv. 10; 15; xix. 24; xxi. 26; xxii. 21; xxiii. 25; 43; xxiv. 33; Mark iii. 34; v. 40; x. 23; Acts iv. 21; vi. 1; xvi. 10; 13; xvii. 11; xxii. 11: the relative is omitted in Mark xi. 21; Acts xiii. 2. In expressing prohibitions *non* is more frequent than *ne*, e. g. John xiv. 1; 27: υμων is *vestris* John xiii. 21, *nostrorum* renders ημων Acts xvii. 27. Otherwise, though there is a rudeness in the whole style approaching to barbarism (e. g. Luke xxiv. 31 *fin.;* Acts xiii. 1; 10; 29), yet there is seldom found any notable violation of the rules of Latin grammar, except to accommodate it to the parallel Greek, on which point we have already spoken at large (*see* p. xxxii). We find however *suaserunt turbas* Mark xv. 11 against the Greek: so *vetare eis* Luke xviii. 16. Sometimes the Latin softens down a loose construction of the original (e. g. Acts iii. 13; iv. 3), while in a few instances it approaches nearer to classical propriety than does the Vulgate (e. g. Mark xiii. 20 *ulla caro*, yet it is *omnis* in Matth. xxiv. 22). It is even elegant at times, e. g. οιμαι *facile puto* John xxi. 25. In the Acts it nicely discriminates throughout the Jewish from the Christian πρεσβυτεροι, where the Vulgate completely fails.

(5) As in other specimens of provincial Latin, we find *h* very often omitted, and as often inserted, improperly. Instances of the former are *eroden* Matth. ii. 12; *umerus*, *ibid.* xxiii. 4; Luke xv. 5; *ypocrytae* Matth. xxiii. 29; Luke xi. 39; *ebraice* John v. 2 (*-aeice*); xx. 16; *ora ibid.* v. 35; Mark vi. 35 *bis;* xiv. 35; 41; xv. 33 *semel;* *umorem* Luke viii. 6; *ac* (i. e. *hac*) *ibid.* xii. 20; *abeo* xii. 50, and both *abet* and *habet* xix. 26; *umido* xxiii. 31; *abetis* Mark iv. 40; *aesitaverit ibid.* xi. 23; *exortor* Acts ii. 40; xx. 2; *aebraeos ibid.* vi. 1; *ospitor* x. 6; 18; xxi. 16;

peribent x. 43; *ymnum* xvi. 25; *exibere* xvii. 31; *esitassent* xvii. 34; *ellada* xx. 2: of the latter *exhortus* Matth. xiii. 5; Mark iv. 5; 6; *harunt* Matth. xiii. 6; *haruit ibid.* xxi. 19; 20 (not John xv. 6); *hostendite* xxii. 19; *haridam* xxiii. 15; *habundabit* xxv. 29; *habe* (i. e. *ave*) xxvi. 49; xxvii. 29; xxviii. 9; Luke i. 28; xxiii. 37; Mark xv. 18; *harundinem* Matth. xxvii. 29; 30; 48 (not xi. 7); Luke vii. 24; *heliam* Matth. xxvii. 47; 49, and in all the 24 other extant places; *hosteis* John xx. 19; 26; *hieris* Luke ix. 57; *holus* xi. 42; *honeratis* and *honus* xi. 46; Acts xv. 28; *hiericho* Mark x. 46; *hebrii* Acts ii. 15; *habire ibid.* iv. 15; *hopus* v. 38; *hemulati* vii. 9; *hurena* vii. 24; *horabit* x. 9; *hiconio* xiii. 51 (*not* xiv. 1); *hemulatores* xxi. 20.

(6) Other peculiarities of spelling, which prevail indeed through every page of this version, are the interchange of *b* and *v* (more rarely *b* is turned into *p*, e. g. Matth. ix. 32; xiv. 35; xxii. 44; Acts xvi. 20, *where* b *is washed out under* p, and both are by the first hand) which the corrector G has emended in two large portions of the work (*see* p. xxvi), and the placing of *f* for *ph* and *d* for *t* in such words as *at* (*ad ille* is the universal form employed), *constitudo* Luke xiv. 32, *capud* Acts xvi. 12 &c.: *at* is also now and then put for *ad*, as in Acts xxi. 37: see too *aliut ibid.* xix. 32: *p* stands for *m*, Acts xiii. 34. The diphthong *ae* is perpetually expressed by the simple *e* and *vice versâ:* thus with the vocatives *plenae* and *inimicae* Acts xiii. 10: *praesbyteri* Luke xx. 1; Acts xxi. 18 *only: raeaedificabo* Acts xv. 16: *praetium* is used eight times, *pretiosi* only in John xii. 3; we find *quaerere* Acts xvii. 27, but *quero* &c. occurs twenty times, *questio* three; *caecidit* John xi. 32; *saepes* Luke xiv. 23; Mark xii. 1; *saedeo* Matth. xx. 30; Mark x. 46 only: *saeniorum ibid.* vii. 5 only; *vadae* Matth. xiii. 14: like every other Latin manuscript[1] *d* invariably has *caelum:* so *faenum* always (five times): *faenus* and *faenero* four times, *fenero* Luke vi. 34 *semel: cena* is read 13 times, *coena* never: *jajuno* &c. occurs 7 times, *jejuno* &c. 15, in Matth. ix. 14, 15 varying in consecutive verses: *talantum* is found in Matth. xxv. twelve times, *talentum* thrice (both occur *v.* 28): *anticus* (like *secuntur* and *locuntur* named above, p. xlii) Luke ix. 8 only; thus *inicus* Luke xvi. 10; 11; xxiii. 41: *norus ibid.* xii. 53 *bis: thensaurus* in all eleven places and *temptatio* in all nine: *forsitam* Luke xi. 20; xx. 13; Acts xi. 18; xii. 15; xviii. 14 &c.: *jenuam* Mark xi. 4 only: *abraam* Matth. iii. 9 *bis;* John viii. 33; Luke xiii. 28; xvi. 27, but *abraham* 27 times: *istrahel* &c. always except in Luke xxiv. 21: *patriaarcha* Acts ii. 29 only (compare τετρααρχησ in Codd. Sinaiticus, Ephraemi and others): *santus* Acts i. 8 (*not vv.* 2; 5); iv. 30; vii. 33; xv. 29: *passares* Luke xii. 6 (not *v.* 7); *carcare* &c. Luke iii. 20; xxi. 12 only, but *carcere* &c. 28 times: *clodus* in ten places, *claudus* John v. 3 only: *cludo* and *clusum* in all eleven places. Under this head may be brought the familiar practice of writing *hii*, *hiis* for *hi*, *his*, and the contrary habit of putting *fili* 44 times for the gen. sing. or nom. pl. of *filius* (yet not in Mark xiii. 12; Acts iii. 25), and more rarely *filis* for the dative or ablative plural.

(7) The abbreviations usual in the Greek text have been enumerated already (*see* p. xviii): in the Latin the chief are *ihs* (Cod. Laud. 35 has *ihesus*, but *hiesum* Acts xix. 5), *xps*[2], *ds*, *dms*, *sps*, and their several cases (*ihn* John xii. 9; Luke v. 12 for *ihm* is rare) as is usual in documents of the oldest class. *Deus* and *spiritus* (*dominus* Matth. xiii. 27; Acts xiii. 10) are sometimes written in full, the former often retaining the mark of abridgement (—) notwithstanding, as is likewise the

[1] "*Coelum* is a spurious form, invented about the beginning of the sixteenth century, in conformity with a ridiculous etymology." Munro on Conington's Virgil, *Journal of S. and C. Philology*, 1860. In Cod. *ff*[1] *coelorum*, Matth. xx. 1 must be a mere error either of the editor (Martianay) or of the scribe.

[2] On the tomb of that illustrious scholar Isaac Casaubon [d. 1614] in the S. W. aisle of the transept of Westminster Abbey, xpo of the original epitaph has been changed by some ignorant stone-cutter into the barbarous xto.

case in some parts of Cod. Claromontanus, especially about Romans i. Thus *dei* is met with 122 times (but never in the Acts), *deo* 24 times (in the Acts only vii. 40; x. 4), *deum* only in John vi. 46; x. 33. For the more usual form *dns* &c., we find *dns* &c. 16 times in S. Matthew (*both* occur in xxii. 44), in Luke xxiii. 40, and always (84 times) in the Acts, except *dmi* iii. 19: *dms* is the form preferred by Codd. Vercellensis and Claromontanus, *dns* by Codd. Palatinus, Amiatinus, and Fuldensis. We may possibly think that minute peculiarities of this kind slightly confirm the impression of those who deem the translator of the Acts a different person from him who rendered the Gospels (*see* p. xxxiii, note 2)[1]. Add to this that he alone has *dum* for *dm* (*θν*), Acts vi. 11; xi. 17; xii. 5; a form also found in Cod. Palatinus: although in S. Luke we see *dom* i. 16; 46, and in nine other places (besides six in S. John, as also in Cod. Claromontanus); *dome* (vocative) in Luke x. 40. In Cod. Laud. 35 there are no abridgements in the Latin.

Of *compendia scribendi*, as distinct from abridged words, the Latin of Cod. Bezae has but few. At the end of a line ¯ over the last letter stands for *m*; in Codd. Palatinus and Claromontanus the line stands for *m* or *n* indifferently: a single point (usually the upper point, but sometimes the middle) indicates a termination omitted, e. g. *hominib·* Matth. x. 33; *ossib·* *ibid.* xxiii. 27; *sublatisq·* Acts xiii. 19. Occasionally an unfinished word has not such point, apparently through oversight; e. g. *faciem* Matth. xxvii. 22 for *faciemus* (in later manuscripts like the Cod. Augiensis *-us* would be indicated by the apostrophus), *humiliab* Luke iii. 5 (see *Adnotationes*, Fol. 194 *a*). The punctuation of the Latin is on the same plan as that of the Greek, described above (p. xviii): in Cod. Palatinus (if we may judge by Tischendorf's *facsimile* page) the single middle point is rare *primâ manu*, but more often added by a later pen.

Some grounds for believing that this manuscript was written in the region where it was eventually found in the sixteenth century were stated in the last chapter (p. xxxi): the following philological reasons, so far as they go, would suggest the same conclusion of its Gallic origin.

(1) In addition to the unclassical and indeed ungrammatical use of *de* to express the genitive in Acts ii. 30; xx. 17 (*see* p. xl), we find in the style of *d* distinct traces of the employment of *habeo* as an auxiliary verb, which is well known to be a notable characteristic of the modern languages of Western Europe (of the French as much as any) as distinguished from the Latin whence most of them sprung. In Mark xiv. 27 *σκανδαλισασθαι* (*i.e.* *-θε*) is rendered *scandalizari habetis* by *d*, but *scandalum patiemini* by *ac*, *scandalizabimini* by *f* and the Vulgate. *Habeo* is thus used three times to render *μελλω*, Luke x. 1; xix. 4; Acts i. 5, although the Greek word is translated by *incipio* 25 times (sometimes very awkwardly), 15 times by the future participle, three times in other ways (Mark xiii. 4; Acts xvi. 27; xxi. 37).

Two or three peculiar words, which better scholars may perhaps hereafter add to, point to the same conclusion as regards the nationality of the translator. Scholz (*N.T.* Proleg. p. xxxix[2])

[1] Besides the instances before given we may notice that *αρχιερευσ*, which is rendered *princeps sacerdotum* in all places in S. Matthew (24) and S. Luke (16), in S. John *princeps* 4 times, *princeps sacerdotum* twice, in Mark xiv. 47 *princeps sacerdos*, in the other 19 places of S. Mark *summus sacerdos;* is in the Acts *pontifex* iv. 23; v. 17; 21; vii. 1; *pontefex* iv. 6; *pontefix* (*ἱερευσ*) v. 27. The reading is *ἱερεωσ* also in xix. 14, where alone we find *sacerdotis*.

[2] Scholz's examples had occurred to me in complete forgetfulness of what he had written long ago. Like other bad reasoners, he overlays his really effective arguments by others obviously futile. Thus he urges for the Gallic origin of Cod. D (among others) *refectio* (*καταλυμα*) Mark xiv. 14, though the word is in the Vulgate; *sideratus* (*κυλλος*) Matth. xv. 30; 31; xviii. 8 (but in Mark ix. 43 *debilis* with the Vulgate), an expressive term found in Pliny (in regard to this word, however, he only follows Mill); and *natatoria piscina* John v. 2, a mere error of the translator, who unites the two separate words used by the Vulgate for rendering *κολυμβηθρα* in the places where it is found (v. 2; 4; 7 *piscina;* ix. 7; 11 *natatoria*).

and others have noticed *soniis* (*μεριμναισ*) in Luke xxi. 34 only, for which *ae* have *solicitudinibus*, *bf cogitationibus*, *c* and the Vulgate *curis*. That *sonius*, which is not a Latin word at all, is connected with *soinus* and the French *soin* is plain enough, and Ducange cites from one Latin and Greek Glossary "somnium *φροντὶς ἰδιωτικῶς*," from another "somnior *μεριμνῶ*," whence was corrupted *sonius*, thence *soinus* and *soin* ("Nisi competens soinus eum detineat" Leges Henr. I. Regis Angliae cap. 29 in Ducange *Medii Aevi Latinitas, sub voce Sunnis*).

Less certain is the inference drawn from *involet* as a translation of *κλεψη* in John x. 10 only, all the other versions having *furetur* in that place. *Involo* is rendered by Ducange *per vim auferre*, and compared with the French *voler*, but Servius the Commentator on Virgil, in the 5th century, says "Vola dicitur media pars manûs...unde et involare dicimus, quum aliquid furtim volâ manûs subtrahitur." The best classical example of this use of the word (certainly a very rare one) is Catull. Carm. xxv. "Remitte pallium mihi, meum quod involâsti."

Of *applontat* (*ρασσει*) Mark ix. 18, another of Scholz's examples, I find no notice in Facciolati, Ducange, or other such books. It must be connected with *planta, supplanto*. Bentley, who read *applantat* in his hasty fashion, adds "et hoc est allidit humo" (Ellis, *Bentl. Crit. Sacra*, p. 9).

Such forms as *sconspectu* Acts vii. 46, and yet more *scoriscatio* Matth. xxiv. 27; *scoruscus* Luke xvii. 24; *scorusco* xvii. 24 *bis;* xxiv. 4 (*ἀστραπὴ* and *ἀστράπτω*, but *fulgur* Matth. xxviii. 3; Luke x. 18) savour more of the initial impure *s* of the Italian, which plainly sprung from the Latin *ex*, e. g. *sbarcare, scarnare*.

CHAPTER IV.

On the character of the Greek text of Codex Bezae.

It results from our investigations respecting the parallel version in this manuscript, that although replete with philological interest as a specimen of vernacular Latin just before it merged into the mediaeval language of the South of France, very little weight can be given to its readings even in those places (comparatively so few) in which it differs from its Greek original. The purpose of the scribe (or at any rate of his immediate predecessor) was simply to copy on the one page of an open leaf and to translate on the other, a very ancient and curious book, arranged to his hand in verses or *στίχοι*, whose present loose and inartificial divisions shew that it must itself have been derived from older documents wherein the *στίχοι* had been distributed on an elaborate and regular system, which the carelessness of the writer of the immediate prototype of Codex Bezae has gone far to break up and obscure (*see* p. xvii). In this the last Chapter of our Introduction we shall aim at proving that the text of Codex Bezae, as it stands at present, is *in the main* identical with one that was current both in the East and West as early as the second century of our aera. It may very well have been brought into Gaul by Irenaeus and his Asiatic companions about A.D. 170: in some of its most characteristic features it resembles the Syriac versions made at one extremity of Christendom, the citations of the Latin Fathers at the other. Whether Codex Bezae (D) and its allies approach nearer to the verity of the inspired writings than do some of our chief authorities whose extant vellum may be a little older, such as Codd. Sinaiticus (ℵ), Vaticanus (B), Alexandrinus (A) and Ephraemi (C), is too large a question to be entered upon in this place, even if we were in possession of materials for arriving at a definite conclusion, which there is much cause to fear we are not and perhaps never may be. If the high antiquity of the

text be once established, its claim on our respectful attention must be admitted as a necessary consequence, even by those who most hesitate to assign to it prevailing and paramount authority[1].

I. And as regards mere matters of spelling and grammar we shall see little or no difference between the practice of Codex Bezae and the other oldest manuscripts. Those instances of *pseudography*, as he calls it, which Kipling accumulates (*Praef.* XIII. XIV.) to prove that its writer could not be a native Greek, would enable us to demonstrate the same thing in respect to every other manuscript of the N. T. now existing, which has any semblance of great antiquity. Its *itacisms*, or changes of one vowel or diphthong for another are actually fewer than in Cod. ℵ and one or two more, and the errors of transcription, especially in the Greek, are not by any means so numerous. The principal vowel changes, as usual, are ει for ι, ε for αι, and *vice versâ*: υ is put for οι chiefly in σοι and the various forms of ανοιγω, υ and η are transmuted principally in the cases of ημεις and υμεις: itacisms so harsh as κε for και John vii. 47; Acts xviii. 2; ε for the article αι Luke iii. 5; σοι for συ John vii. 52; ετεραι for εταιρε Matth. xxii. 12; xxvi. 50 (not xx. 13) are not at all frequent. The changes so very common in later writing between ο and ω, ε and η are rare (such as εξηλθη Matt. xii. 43; cf. John vi. 3): those between ει, η and ι (even ηασεν Matth. xxiv. 43), ου and ω (in the third person plural of verbs) are more familiar. The accommodation of spelling to pronunciation in νγ, νκ and νχ for γγ, γκ and γχ, e.g. ηνγικεν Matth. iii. 2; ανγελον *ibid.* xi. 10; xiii. 39 (not *v.* 41); ανκιστρον xvii. 27 (so Luke ii. 28 ανκαλασ); εσπλανχνισθη *ibid.* ix. 36 (not xiv. 14), especially the last, occurs perhaps more often than in other copies[2]; but the orthography presents no other peculiarity worth notice.

Of the forms usually ascribed to the Alexandrian dialect Codex Bezae contains the following:

(1) The accusative singular of the third declension of nouns ends in -αν for -α: Matth. xxvii. 28 (not *v.* 31); John vi. 54; Mark vi. 27; vii. 30; 32; Acts xiv. 12; xvii. 6: and the neuter of -νς in -νν Matth. xix. 4; Mark x. 6; Acts xviii. 27. This ν is sometimes added in verbs, επληρουν (*sing.*) Acts xiii. 25.

(2) The second person plural of the second aorist terminates in ατε: Matth. xi. 7; 8; 9; xxv. 36; xxvi. 55; John vi. 26; vii. 45; Luke vii. 24; 25; 26; xi. 52; xix. 30; xxii. 52; Mark xiv. 48; Acts ii. 23; xvi. 39 (*imper.*); the first person plural in -αμεν: Matth. xxv. 39; Mark ix. 38; Acts iv. 20; the imperative in -ατω Matth. vi. 10; xxvi. 39; Mark xiii. 15; and the second aorist middle in -ατο Luke xxii. 50; Acts vii. 10; 21; xii. 11.

(3) Also the third person plural of the second aorist in -αν: Matth. xiii. 48; xvii. 6; xxi. 16; 39; xxii. 10; 22; xxvii. 21; John iv. 52; vi. 10; 60; vii. 52; viii. 33; 39; 41; 48; 52; 53; 57; ix. 23; 24; 28; 34; 40; xi. 46 *bis;* xii. 9; 21; xviii. 6 *bis;* 7; xxi. 3; 8; Luke i. 59; 61; v. 33; vii. 20; viii. 34; 42; ix. 13; xiii. 31; xvii. 5; xx. 16; 39; xxii. 9; 35; 38; 49; 71; xxiii. 33; xxiv. 5; Mark ii. 16; iii. 8; iv. 4 *bis;* 5; vi. 33; x. 4; 37; 38; xii. 7; 12; 16; xvi. 8; Acts i. 11; 24; ii. 37; iv. 23; 24; vii. 57; x. 23; 39; xii. 7; 10; xiii. 46; xiv. 24; xvi. 19; 31; 37; 40 (ειπαν 44 times); or in -οσαν: Mark viii. 11; ix. 9; 33. We find also ειπα Acts xi. 8; xxii. 10; and the participle ειπασ Acts vii. 27; 37; 40; xx. 36; xxii. 24. So even the imperfect in -αν: Matth. xxi. 9; John vii. 31; 41; viii. 22; ix. 16 *semel;* x. 24; xi. 56; xv. 22; 24; Luke iv. 40; xxiii. 35; 48; xxiv. 10; Mark viii. 7; 16; Acts xiv. 19; xvi. 7; 19; xvii. 6; xix. 14; or in -οσαν: Mark i. 32; vi. 14; Acts xvii. 5 *semel.*

[1] In the present chapter no notice is taken of the readings by later hands; the rather as the *early* changes made in this manuscript seldom affect the sense.

[2] So even νυνφιου Matth. ix. 15, though νυμφιοσ is found twice in the same verse.

(4) On the other hand we find -ε for -α in the first aorist: Matth. xi. 25; xviii. 15; xxv. 22; John xx. 15 (?); Luke xxi. 37; Mark i. 35; xii. 32 (?); xiii. 16; Acts i. 11; xix. 19: so εψευσου Acts v. 4.

(5) For -ασι in the third person plural of the perfect we have -αν in John xvii. 6; (so *v.* 7, as in the received text); xx. 13; but εληλυθον John viii. 42.

(6) In verbs in -οω and -ωμι the termination οι is used for ω in John xi. 57; xiii. 2; 29; Luke xii. 59; xvi. 4; xix. 15; xxii. 4; Mark iv. 29; v. 43; ix. 30; xiv. 10; 11. Other infrequent forms are κατασκηνοιν *infin.* Matth. xiii. 32 (not Mark iv. 32); and the optatives ψηλαφησαισαν, ευροισαν Acts xvii. 27.

(7) There is a frequent transmutation of verbs in -αω or -ω into -εω, in -εω into -οω, and corresponding changes in verbs in -μι, which are sometimes formed like regular verbs. Such we see in Matth. ix. 2; 5; xv. 23; John vi. 33; xi. 33 (not *v.* 38); xviii. 2 (not *v.* 5); xxi. 20; Luke viii. 53 (not Mark v. 40); Mark iv. 36; vi. 56; vii. 10; x. 16; xiv. 42 (not *v.* 44); xv. 47; Acts iv. 35; vii. 25; xii. 6; xvii. 24; xviii. 5; 26; xx. 21. Add αφεωνται for αφιενται John xx. 23.

(8) The inflections of the future of λαμβανω and its derivatives *invariably* retain μ: Matth. x. 41; xix. 29; xx. 10; xxi. 22; John v. 43; xiv. 3; xvi. 14; 24; Luke i. 31; ii. 21; ix. 51; xvii. 35; 36; xx. 47; Mark x. 30; xi. 24; xii. 40; Acts i. 2; 8; 11; 22; ii. 38; x. 16.

(9) Some verbs lack the augment, Matth. xi. 20 *plup.* (not *v.* 21); xiii. 2 *plup.*; John vii. 37 *plup.*; viii. 38 (ωρακα) *semel;* ix. 1; xviii. 5 *plup.;* Luke ii. 20 (see *vv.* 17, 26); v. 2; vii. 5; ix. 32; xi. 52; xiii. 13; xx. 33; xxiv. 29; Mark v. 33 *plup.* (also xv. 7; xvi. 9; Luke vi. 48; Acts xiv. 8 with the received text); xv. 44 *plup. semel;* xvi. 8; Acts ii. 28; 31; iv. 22 *plup.;* vii. 10; 34; 47; xiii. 36; xix. 6; perhaps xxi. 12. A few double it, απεκατεσταθη Luke vi. 10; xxii. 51 only; Acts vii. 56: or prefix it to a preposition, Matth. xi. 13; Mark vi. 19; vii. 6; Acts xix. 6. Some want the reduplication, as οικοδομηται Luke iv. 29. The diphthong ευ is unaltered by the augment in Luke xxii. 41; Mark x. 16; Acts xii. 24; xx. 36, where the received text is ηυ, which Cod. Bezae has against the *textus receptus* in Matth. xiv. 19; John vi. 11; Luke ii. 28; xxiv. 30; 50.

(10) Some nouns are found in different genders from those in common use: φως *masc.* Matth. iv. 16; δενδρον *masc. ibid.* xii. 33 *semel;* οδος *masc.* Luke vii. 27; xii. 58 (not xiv. 23); δαιμόνιον *fem. ibid.* ix. 1; δειπνον *masc.* xiv. 16; λειμος *fem.* xv. 14 (not iv. 25; Acts xi. 28), του εφεσου Acts xviii. 21; του αμφοδου Mark xi. 4; but το αμφοδον Acts xix. 28: or of different declensions: ηρωδους Matth. ii. 1 *only;* ελεος *accus. ibid.* ix. 13; xii. 7; xxiii. 23; αμφιβληστρος *accus.* iv. 18; ϊωαννους *gen.* xi. 12; του πλουτους xiii. 22; οξου xxvii. 48; γηρει Luke i. 36; θαμβου *gen. ibid.* v. 26 (*masc.* in iv. 36); μαχαιρη xxii. 49 *only;* ορου *gen.* Acts vii. 30.

(11) The aspirate and *lenis spiritus* are interchanged in ουκ and ουχ, Matth. xxvi. 60 *bis;* Luke xiii. 7; Mark vi. 3; 19; Acts ii. 7; v. 22; xix. 23 (not *v.* 24): also in prepositions, whether in composition or before a case, Matth. xiv. 23; xvii. 19; Luke i. 25; vi. 35; Mark iv. 34; vii. 6; viii. 14; Acts ii. 26; iii. 24; iv. 29; v. 28; x. 28; xi. 4; xiii. 25; xviii. 23. Thus also μαθθαιος Matth. ix. 9; x. 3, and in the titles or headings throughout that Gospel; Luke vi. 15; Mark iii. 18; Acts i. 13: χειθωνας Matth. x. 10; δικασαι *ibid. v.* 35; μαθηθευθεις *ibid.* xiii. 52: σφυριδας xv. 37; xvi. 10; Mark viii. 20; εκθρος Matth. x. 36; xiii. 25; xxii. 44; Luke i. 74 (not *v.* 71); Acts ii. 35; xiii. 10; cf. Mark xii. 36: μασθος Luke xi. 27; xxiii. 29: πανδοκει *ibid.* x. 35: συνηκθησαν Mark ii. 2: διαινκθητι *ibid.* vii. 34: σφογγον *ibid.* xv. 36: αθενισας Acts xi. 6: επιστασται *ibid.* xix. 25: κατηκησαν *ibid.* xxi. 21 (not *v.* 24).

(12) Three times we find λ used for ν, λυχλος John v. 35 (-ον *errore*); Luke xii. 35; πλεοντα *ibid. v.* 55. The article is used for the relative in Matth. xxiv. 38; Luke i. 4; Mark iv. 24;

viii. 19; Acts ii. 45; xvii. 27. Other unusual forms in nouns are αφεξιν Acts xx. 29; βυβλω Luke xx. 42; Mark xii. 26 *only:* γενεχλιοισ Mark vi. 21; γενημα Matth. xxvi. 29; Luke xii. 18; xxii. 18 *only;* δερρην Mark i. 6; εκατονταρχησ Matth. xxvii. 54; Acts x. 22; xxi. 32; xxii. 25; 26, but -χοσ Luke vii. 6; xxiii. 47; ζμυρνα Matth. ii. 11 (so John xix. 39 *secundâ manu;* and in Cod. Sinaiticus even σζμυρνησ); θυρουροσ John x. 3; Mark xiii. 34; ισακ always (nine times); ϊστραηλ John xii. 13; Luke ii. 32; iv. 25; Mark xii. 29; ϊστραηλιται Acts xiii. 16; xxi. 28 (but in the Latin *istrahel* in 26 other places, *istrahelitae* in 3 others, *see* p. xliii); νησσοσ Acts xiii. 6; οδαγοσ and οδαγεω Matth. xv. 14; Luke vi. 39 *only;* ορνιξ Luke xiii. 34 (not Matth. xxiii. 37); sometimes παρησια &c. (Acts xiv. 3), sometimes with ρρ (*ibid.* xiii. 46); πλημυρασ Luke vi. 48; πτυμα John ix. 6; σκωληξ Mark ix. 48 (not *vv.* 44, 46); (κατα) τυχα Luke x. 31; ψιχων Luke xvi. 21; Mark vii. 28 (ψειχων Matth. xv. 27). In adjectives we find ανεγλιπτον Luke xii. 33; αρωστουσ Mark vi. 13; ενατοσ Matth. xxvii. 45 (not *v.* 46 or xx. 5); Luke xxiii. 44; Mark xv. 34; Acts iii. 1; x. 30; ενενηκοντα Matth. xviii. 12; Luke xv. 4; 7; μειζω *masc. sing.* Matth. xviii. 1; ομοιοιπαηθεισ Acts xiv. 15; ουθεν Acts v. 36 only; πλεονα John vii. 31; τεσσερακοντα Acts i. 3 only (never τεσσερεσ); τουτοσ John xvii. 25; Acts xxi. 20. In verbs, αναπαεσθαι Mark xiv. 41; αποκτεννοντεσ or -των Matth. x. 28; Mark xii. 5; αποκτενοντων Luke xii. 4; even αποκτεινειτε *fut.* Matth. xxiii. 34; εκχυννομενον Matth. xxvi. 28; Luke vi. 38 (ϋπερεκχ.); xi. 50; but εχχυννομενον Matth. xxiii. 35; Mark xiv. 24; εριπτο Luke xvii. 2; εσθω Luke vii. 33; 34; x. 7 (not *v.* 8); xx. 47 (κατεσθ.); xxii. 30 only; ζβεννυμι Matth. xii. 20; xxv. 8 only; ηλατο John xxi. 7; ημφιασμενον Matth. xi. 8; ηργαζετο Acts xviii. 3; ηργασατο Matth. xxv. 16; xxvi. 10; Luke xix. 16 (προσηρ.); Mark xiv. 6; οργαζομενοσ (*irascor*) Matth. v. 22. Other anomalies are αφειναι Luke v. 21 (αφιναι *v.* 24); επηρηαζοντων *ibid.* vi. 28; προσερηξεν vi. 48; συνερηξεν vi. 49: αμφιεζει xii. 28; επεριψαν xix. 35; περιτεθεντεσ xxiii. 37; αποστελη Mark iii. 14; εξεσταται *ibid. v.* 21; εξεσταντο vi. 51; συνιτε vii. 14; ητοιμαθαι x. 40; ηπισσαμαι xiv. 68; ωμασεν Acts ii. 30; εξολεθρευθησεται *ibid.* iii. 23; ηθεντο v. 18; ανεωξαν v. 19; ανεθραψατο vii. 21; συνηλλασσεν vii. 26; εορακεν vii. 44; αφηθησεται viii. 22; συναξαντεσ xiv. 27; καταστανοντεσ xvii. 15; παρεσχειν xvii. 31; συνχυννεται xxi. 31. Add απο with *accus.* Acts x. 23; μετα "with" governing *accus.* Acts vii. 45; perhaps xviii. 17; συν with *gen.* Acts iii. 4; iv. 14; δεηθητε τον κν Matth. ix. 38; κατηγορησω ϋμασ John v. 45; ηψαντο αυτον Mark vi. 56; επεισαν τω οχλω *ibid.* xv. 11 (*see* p. xlii). The Greek article is perpetually left out, where no native would have dispensed with it (*see* pp. xxxiii, liv).

(13) In ουτωσ the weak σ is *always* retained before a consonant (40 times in all); as is the appended ν or ν ἐφελκυστικὸν for the most part (e. g. in all except 28 out of 211 instances in the Acts)[1]; and the last letter of εν, συν, and παλιν is scarcely ever changed in composition.

When we compare the foregoing list of Alexandrian forms (if such it be proper to term them) with those in the corresponding portion of Codex Sinaiticus (see Scrivener's *Introduction to Cod. Sin.* pp. liv—lvi), we shall find amidst much diversity in the particulars cited so considerable a resemblance in their general character, as to assure us that the documents which respectively exhibit them are nearly of the same age, and that the anomalous inflections are due to the same causes (whatever they may be) both in the Sinai manuscript and in that of Beza.

II. We now pass on from these smaller yet not insignificant matters to discuss the character and value of that remarkable text, which has proved so fertile a cause of perplexity to Biblical critics, and made the document which contains it a legitimate object of general curiosity. When Kipling's edition was first published he was blamed, as well for faults of omission wherewith he was justly chargeable, as for neglecting to subjoin to his work a collation of Cod. Bezae with the received text,

[1] The absence of ν leaves an hiatus in a few places: e. g. Luke xxiii. 53 (εικοσι); Acts xx. 35; xxi. 34.

such as Woide had annexed seven years before to his edition of Codex Alexandrinus, and both Scrivener and Mr Hansell have lately executed for the Cod. Sinaiticus. Those who censured Kipling ought to have observed that they were setting him an almost impossible task: to say nothing of the Latin version, so unique and fraught with interest, he could not have given in full the countless variations which abound in every verse of this document without virtually transcribing the whole Greek text:—it may (of course) be compared with some standard line by line, but it defies a complete collation with any. Such is the extent of the subject to which we must address ourselves, as we best can, within the compass of a few pages.

(*a*) The most striking feature of Cod. D is its perpetual tendency to *interpolation*, by which term we understand the practice of adding to the received text passages (often of some length) which, whether genuine or spurious, are found in this document either alone or in company with a very few others.

MATTH. i. 16. The Latin *d* (the Greek being here lost), besides other variations, inserts *virgo* before *maria*, which gloss is found also in Cureton's Syriac, in *a. b. c.* g^1. *k.* of the Old Latin[1], in the Armenian, Aethiopic and three Arabic versions, in Gaudentius and the Opus imperfectum in Matthaeum, perhaps of the fourth century, though by some thought much later.

MATTH. xx. 28. To the end of this verse both D and *d* append no less than twelve *στίχοι*, the whole bearing internal marks of evident spuriousness, not only in the use of words foreign to S. Matthew's style (such as *ελαττων*, *εξεχονταϲ*, *ενδοξοτεροϲ*, *δειπνοκλητωρ*, *ηττων*, *συναγε* in its technical sense, *χρηϲιμοϲ*), but even from its tone of rhetorical antithesis in the first sentence, so little suitable to our Lord's majestic simplicity of speech. The sentiment of the rest is manifestly borrowed from Luke xiv. 8—10, although there is little resemblance in the words. It is read in no Greek manuscript except Codex Bezae, yet it is found in Cureton's Syriac, in eleven copies of the Old Latin, besides *d* (*a. b. c. e.* $ff^{1,2}g^{1,2}$ *h. m. n*); and in at least six copies of the revised or Vulgate Latin (*and. em.*, Brit. Mus. *Reg.* 1 B., Bodl. 857, B. M. *Add.* 24,142 *secundâ manu*, *Reg.* A. XVIII. in part, the four last cited by Mr Westcott); in the margin of the Philoxenian Syriac as cited by Adler from Assemani's MS. ii. in the Vatican (with the note "that the paragraph is found in Greek copies at this place, but in ancient copies only in Luke *κεφ.* 53" [ch. xiv. 8 &c.]); in the margin of one Nitrian manuscript of the Peshito Syriac (Brit. Mus. Addit., 14,456); in four codices of the Anglo-Saxon version known to Marshall (which would prove that it once had a place in the Latin Vulgate): it is recognised by Juvencus (A. D. 330), Hilary (354), and Leo the Great (461): Codd. *f. l.* of the Old Latin, and all others of the Vulgate, do not contain the passage. Those that support it abound in mutual variations: g^2 has not the first sentence, g^1.*m* have nothing else. Of the rest the margin of the Philoxenian most resembles Cod. D, whose Greek was certainly not rendered from the parallel Latin here, as some have imagined: the version *d* has no connection with the other forms of the Latin, and (as Cureton has remarked) the Syriac versions of the paragraph are independent of each other, being separately derived from some Greek source.

No one has ventured to express a judgement that this passage was written by S. Matthew, at least in the form in which it now stands. Yet the general agreement with Cod. D of authorities so wide apart as the Syriac and Latin codices compels us to admit with Dr Cureton that "it certainly belongs to the most antient times of Christianity" [i. e. not necessarily to a date antecedent to the *second* century]; "and the fact of the same advice of our Lord in very similar words being found

[1] For an explanation of these necessary *compendia scribendi* I am obliged to refer once for all to my *Plain Introduction*, where each of them is described in its proper place, to be found by means of the Indices at the end of the volume.

in the Gospel of S. Luke would at least make it appear that it is to be referred ultimately to him, whatever might have been the channel through which it has been derived" (*Syriac Gospels*, Preface, p. xxxviii).

MATTH. xxiv. 41. The addition to this verse of the words δυο επι κλεινησ μειασ κ.τ.λ. presents no difficulty, the clause being plainly taken from Luke xvii. 34, and accommodated in phraseology to the former part of *v.* 41. Cod. D is here countenanced by 13. 69 (with which last it has a close affinity in many places); by the Old Latin *a. b. c. f. h.*, *e* (but *before v.* 41), *ff*^{1,2} (in the room of *v.* 41); by Pope Sixtus' edition and many of the manuscripts of the Vulgate (*tol. gat. mm. &c.*); by the Anglo-Saxon and both Aethiopic versions; by Origen (in Latin) clearly, and by Hilary in part.

MATTH. xxv. 1. The addition και τησ νυμφησ (after νυμφιον) is found in D, X *primâ manu*, 1. 36. 122. 124. 209. 262 (all six except 209 *primâ manu* only), 360, the Peshito Syriac and Philoxenian with an asterisk (the margin alleging that it is not in all copies, and in particular not in that at Alexandria), the Armenian, both Persic, all Latin versions, the Frankish and Anglo-Saxon, Origen (in Latin) once. Hilary, Arnobius, Tichonius, the Opus imperfectum which may be of the fourth century.

JOHN vi. 56. To the end of this verse Cod. D adds no less than 32 words, which (as we have before stated, p. x) were read in Stephens' β′ but no where else, though two Latin codices (*a. ff*^{2}) exhibit the latter portion of it, *si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae habebit vitam in eo* (*illo ff*^{2}), and Victorinus (A.D. 303) cites as Scripture, however loosely, a sentiment not found in this precise form elsewhere, *Vitam esse et aeternam vitam sic testatur, sic docet, nisi acceperitis corpus filii hominis sicut panem vitae et biberitis sanguinem ejus non habebitis vitam in vobis.* Here, therefore, Cod. D and a few Old Latin authorities stand quite alone.

JOHN vii. 53—viii. 11. It may seem rash to include this celebrated paragraph in a list of interpolated passages, the rather since nearly all critics regard it as a genuine history (so strong is the internal evidence in its favour), and even those who are the most powerfully influenced by its absence from the oldest and best documents, assign it notwithstanding to S. John as the writer, although it was probably not contained in the first edition of his Gospel, but added at the time when his last chapter was annexed to what had once been the close of his narrative:—xx. 30, 31. It is needless to recapitulate here the authorities which respectively omit and contain it[1]. Codex Bezae is by two or three centuries the oldest *Greek* manuscript which exhibits it, but it appears there in language widely different from what is seen in any other copy. In Cod. E at Basle (*proximus huic, longo sed proximus intervallo*) it is noted by asterisks as doubtful. The witness borne in its behalf by Cod. D would be all the more satisfactory were it not for our manuscript's admitted tendency to interpolate from uncanonical sources.

JOHN xii. 28. Cod. D and *d* stand quite alone among known manuscripts and versions in the feeble addition (derived from xvii. 5) which follows ονομα, yet even here we may plead for it Latin support; since both Augustine and Jerome describe our Lord as uttering the words at the time that *sonuit vox de caelo et clarificavi et clarificabo.*

JOHN xvii. 11. For the ten words which follow ερχομαι in Cod. D there is very slight and partial authority in Origen (who has only και ουκετι ειμι εν τω κοσμω) and in *c* exactly to the same extent *et jam non sum in hoc mundo.* But *a* adds to what is read in *c* the words *et in hoc mundo sunt* (not *sum*), omitting the first clause of the verse και ουκετι ειμι εν τω κοσμω, while *e* puts *et in saeculo sum* after the clause which *a* leaves out; so that in the characteristic expression και εν τω κοσμω ειμι Cod. D has no supporter except *e* (and *a* in part) of the Old Latin.

[1] They may be seen at length in Scrivener's *Plain Introduction*, pp. 339—443.

Luke ii. 48. After οδυνωμενοι is added και λυπουμενοι only in D, Cureton's Syriac, the Old Latin *a. e. ff*^{2}. *g*^{1}. *l. q., gat.* of the Vulgate, Ambrosiaster and Quaestiones ex utroque Testament. (perhaps of the fourth century).

Luke v. 14. The 32 words appended to this verse after τουτο, are derived with a few slight variations from Mark i. 45—ii. 1, and are countenanced by no other authority whatsoever.

Luke vi. 5. In the room of this verse, which he transfers to a place between *v.* 10 and *v.* 11, the scribe of Cod. D sets "mira quaedam" as Tregelles terms them, a story told in 28 words, τη αυτη ημερα κ.τ.λ., which if the antithesis were but less pointed, might be deemed not wholly unworthy of the Divine Teacher[1]. As it stands it is one of the most interesting uncanonical sayings imputed to the Lord which tradition has preserved, and is probably derived from one of the many διηγήσεις (still surviving when the text of Cod. D was formed) which S. Luke's Gospel was designed to supersede. This addition, like the last we noted, must be stated to rest on no other authority, for the *duo codices vetustissimi* alleged in what are called the Wechelian readings, can be none other than Cod. D and its counterpart β′ Stephani.

Luke xi. 2. Between οταν προσευχησθε and λεγετε Cod. D interposes 16 words in substance from Matth vi. 7: no other document has this reading.

Ibid. v. 30. The 23 words which follow the end of this verse bear, as in the foregoing example, a general resemblance to the parallel place of S. Matthew (xii. 40), and are supported by *e* (which is so often found in alliance with D) and, omitting the clause τρισ ημερασ και τρεισ νυκτασ, by *a* and *ff*^{2} also: but *e* omits the whole of *v.* 30 up to this point, and together with *ff*^{2} has *in cor* (*corde ff*^{2}) *terrae* at the end. Scholia in Cod. 237 (Matthaei's d) and others countenance the same variation.

Luke xii. 42. After φρονιμοσ we find ο αγαθοσ in D. 157. Lectionaries 60 (D's compatriot, *see* p. xxxi), 63, Cureton's Syriac, the Old Latin *c. e.*, perhaps the Aethiopic.

Luke xvi. 19. Before the beginning of this verse Cod. D sets ειπεν δε και ετεραν παραβολην, a prefix which is of some importance as bearing on the interpretation of the parable of Dives and Lazarus. But a solitary fragment of the Latin Vulgate, cited by Mill (*bodl.* of the seventh century) is D's only support, for it is no real confirmation of the reading that the Evangelistaria and even the uncial codex M in its margin (which is full of liturgical matter) should contain such a note to serve (as usual) for the commencement of the Church lesson on the 5th Sunday of S. Luke, just as in our own book of Common Prayer we see in the openings of the Gospels for the 3rd and 4th Sundays after Easter, the 6th and 24th after Trinity. Add to this that the Scholiasts in several MSS. (36, 37, &c.) expressly declare that η του πλουσιου και του λαζαρου περιοχη παραβολη εστι και παραβολικως ειρηται, ει και ο ευαγγελιστης μη προσεθηκε ταυτην την προσηγοριαν τω διηγηματι. I should rather infer from this interpolation in D (what is credible enough in itself and not devoid of other evidence) that the lessons of the Eastern Church were settled even in that early age when the Greek text of our manuscript was formed. Certainly it is remarkable that Cod. D should read in Mark xiv. 41 απεχει το τελοσ, where τελοσ or το τελοσ (cf. D in Mark iii. 26) seems plainly a marginal note, obtruded into the text to the detriment of the sense, having been first designed to indicate the end of the lesson for the 3rd day of the 2nd week of

[1] I know not what may be said to the remark of a learned and most intelligent Greek ecclesiastic, the Archimandrite Philippos Schulati of Kustandje, to whom I recently shewed Cod. Bezae open at this passage, as in fact it usually is. He had never heard of the book or the story before, but after a moment's thought he said: *This cannot be; the Lord cursed no man.*

the Carnival (*v.* 42). Yet D's error is here shared even by the Peshito Syriac (ܡܥܠ ܫܒܬܐ), by *a. c. f. ff*^{2}. *q.* (*sufficit finis q*, exactly with our *d*) of the Old Latin, by the Philoxenian Syriac, by the Persian of the Polyglott, Erpenius' Arabic, the Slavonian, and partly by the Armenian. Of Greek cursive MSS. it is found in 13. 47. 54. 56. 61. 69. 124. 346. 2^{pe}. c^{scr}. w^{scr}. *marg.*, but 56 reads επεχει, 61 επειχε, as if in perplexity as to the meaning.

LUKE xix. 27. Here again Cod. D adds to the end of the verse 19 words taken from the parallel passage (as it might seem to the scribe) Matth. xxv. 30. As in Luke v. 14; xi. 2, it is countenanced in this place by no other manuscript, version, or ecclesiastical writer.

ibid. v. 38. ευλογημενος ο βασιλευσ is placed between κ͡υ and ειρηνη in D (which omits the preceding βασιλευσ) *a. c. ff*^{2}. *i.* and the Aethiopic. Cod. 157 (which has not ο) and the Philoxenian Syriac (with an asterisk) add ισραηλ to these words, but the latter states in the margin that the clause is not found in all copies. Tischendorf, after Mill, but not Tregelles, cites the Aethiopic for ισραηλ also.

ibid. v. 45. The Philoxenian version makes a similar statement while it supports Cod. D in adding to αγοραζοντασ the 13 words derived from mingling the parallel Gospels Matth. xxi. 12; Mark xi. 15; John ii. 15. Cod. Λ and its kindred MS. 262, *a. c. e. ff*^{2}. *g*^{2}. *i*, the Aethiopic, the Armenian in part, Ambrose, contain them with some slight variations.

LUKE xxii. 61. Here again μη ειδεναι με is added to the verse from *v.* 34 of this chapter in D (μη ειδεναι only in 71 or g^{scr}), partly confirmed by the Armenian and *a. b.* The Latin *d* does not recognise this addition.

LUKE xxiii. 37. To this verse Cod. D and *c* (*imposuerunt autem*) add περιτεθεντεσ (*inponentes d*) αυτω και ακανθινον στεφανον, very much out of place, since the scene of this act of mockery, as assigned by the other three Evangelists, is Pilate's Praetorium. So also Cureton's Syriac, only that ܘܣܡܘ ܗܘܘ might be fairly (though not necessarily) rendered "now they had set" ("and they had set," Cureton), which would remove all difficulty as regards the sense.

ibid. v. 40. Here D adds the manifest gloss και ημεισ εσμεν after κριματι ει, but *d* has *et nos sumus* without rendering the preceding ει. Epiphanius is cited for this addition by Mill (followed by Griesbach and Scholz), but the silence of Wetstein and Tischendorf may lead us to suspect that the quotation cannot be verified.

ibid. v. 42. Cod. D alone begins this verse with the words και στραφεισ προσ τον κ͡υ ειπεν αυτω, for which Tischendorf quotes (in substance) the apocryphal *Acta Pilati*.

ibid. v. 53. To this verse D makes a strange addition, conceived somewhat in the Homeric spirit, και θεντοσ αυτου (*posito eo d*, as if he had read τεθεντοσ) επεθηκεν τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι εκυλιον: yet this reading is supported by *c* of the Old Latin and by the Thebaic version, which latter however does not render μογισ.

LUKE xxiv. 1. The addition to this verse ελογιζοντο δε κ.τ.λ., in substance from Mark xvi. 3 (where reference to Mark xv. 46 is of course implied) is maintained by the same authorities as that in ch. xxiii. 53 and by none other. Both glosses were obviously intended to account for τον before λιθον in ch. xxiv. 2.

ibid. v. 31. This verse thus begins in Cod. D, its Latin allies *c. e.*, and once in Origen: λαβοντων δε αυτων τον αρτον απ αυτου ηνυγησαν οι οφθ. αυτων, but all this is plainly implied in the context: in *v.* 33 again D's gloss λυπουμενοι is also supported only by *c. e.* and the Thebaic version.

In S. Mark the interpolations to be detected in Codex Bezae are but few: indeed in this portion of the manuscript there is rather a tendency, which Schulz has remarked, to prefer the abbreviated

readings that characterise the Codex Vaticanus (B). We notice however εναγγελιον added to κηρυσσειν ch. iii. 14 with its Latin allies *b. e. f. ff*^{1,2} *g*^{1}. *i.*: so *am. mt.* of the Vulgate, and the Anglo-Saxon.

In ch. v. 33 διο πεποιηκει λαθρα, a poor comment, is set after τρεμουσα in D. 50. 124. 2^{pe}. 6^{pe}. *a. ff*^{2}. *i.*, the Armenian: in *v.* 41 ραββι follows λεγει αυτη in D only: in ch. vii. 3 αρτον is added to εσθειουσιν by D. 71 (g^{scr}), by *a. b. ff*^{2}. *i.* Armen. Aethiop., and τον αρτον by M *secundâ manu*, 13. Evst. 48 *bis*, z^{scr}, and *c* (*panem suum*). Nearly the same versions, *a. b. c. f. ff*^{2}. *i. l.* Armen. join with D, c^{scr}, the Sixtine Vulgate and its MS. *tol.* in adding οταν ελθωσιν or some such *epexegesis* to αγορασ in *v.* 4. Similarly in ch. viii. 14 οι μαθηται is annexed to επελαθοντο in D alone of the uncials, followed by *c* and a host of cursive copies 28. 35. 37. 76. 77. 108. 218. 252. 282. s^{scr} *secundâ manu*, but οι μαθηται αυτου (cf. Matth. xvi. 5) in U. 13. 18. 25. 28. 51. 56. 58. 61. 62. 67. 69. 78. 80. 90. 124. 127. 131. 226 *marg.* 238. 241. 245. 246. 247. 262. 271. 282. 346, Scrivener's l m n q r (w *secundâ manu*) and the Slavonic version.

In ch. viii. 26 υπαγε εισ τον οικον σου και is inserted from ii. 11, with some other slight variations by D. 13. 28. 61. 69. 346. 2^{pe}., by *a. b. f. ff*^{2}. *g*^{1,2}. *i. l.* and the Vulgate. In ch. x. 5 μωϋσησ from Matth. xix. 8 follows εγραψεν in D. *g*^{2}. *k.* and a MS. of the Peshito (*teste Tregelles.*): so *b. f. g*^{1}. *alio ordine.* In ch. xi. 27 again του λαου is added from Matth. xxi. 23 in order to explain πρεσβυτεροι, and in ch. xii. 24 οιδατε after του θυ, both by D only: in ch. xii. 5, however, the equally needless δουλον after απεστειλεν is also found in *a. b. i. q*: in *ff*^{2} and Cod. 435 (which omits αλλον) it stands before απεστειλε.

In ch. xii. 28 λεγων διδασκαλε of D before ποια (from Matth. xxii. 35) is countenanced by *b. c. ff*^{2}. *g*^{2}. *i. k*, and partly by *gat.* of the Vulgate: in *v.* 38 ποιεισθαι (i. e. ποιεισθε, *facitis* in *d*) is added to αγοραισ by D and that remarkable cursive Muralt's 2^{pe}: in *v.* 40 the addition of και ορφανων after χηρων is better supported, for it occurs as well in 2^{pe} as in 13. 28. 69. 124. 346, in the Jerusalem Syriac and in *a. b. c. e. ff*^{2}. *g*^{2}. *i.* Nearly the same Latin codices have του ιερου after οικοδομαι with D in ch. xiii. 1, derived from Matth. xxiv. 1, viz. *b. c. ff*^{2}. *g*^{2}. *k. l. q.*, with *tol. gat. mt.* of the Vulgate.

More considerable is the addition borrowed from John ii. 19 or Mark xiv. 58, annexed in D to ch. xiii. 2 και δια τρ. ημ. κ.τ.λ. Yet here again we can appeal to the best Old Latin authorities, although to none else:—*a. b. c. e. ff*^{2}. *g*^{2}. *i. k. n.* and Cyprian, but not to *q* or the Vulgate. Even the feeble expletives τι αναγεινωσκει in *v.* 14 are read after νοειτω in *a. g*^{2}. *n* (*partly*), though only in D of the Greek: but in *v.* 28 D's appendage of εν αυτη after φυλλα is common also to 28. 91. 124. 299. 2^{pe}, and of the versions to *q* and the Armenian.

In ch. xv. 1 after απηγαγον (which CDG 1. 124. 209. 258. 2^{pe}. Wake 34 (*me teste*), the Evangelistaria 13. 17. H^{scr} *semel*, Origen and possibly some versions substitute from Matth. xxvii. 2 for απηνεγκαν), εισ την αυλην is annexed from recollection of John xviii. 28 by D *a. c. ff*^{2}. (*k*: *in praetorium*) and Origen only. Other additions are *v.* 38 μερη after δυο with *c* only; *v.* 47 τον τοπον οπου (for που) with *c. ff*^{2}. *q.* and the Armenian; ch. xvi. 6 ο αγγελοσ set after αυτοισ (*sic*) from Matth. xxviii. 5 with *ff*^{2} only.

We have detailed the more fully those lesser interpolations which prevail in S. Mark's Gospel, not only because there are none there so extensive or important as in the books of the other Evangelists, but in order that the student may clearly discern their character (as mainly derived from the synoptic Gospels), and the close connection they manifest between Cod. D and the best Latin versions. When we turn our view to the Acts of the Apostles we find ourselves confronted with a text the like to which we have no experience of elsewhere. While the general course of the history and the spirit of the work remain the same as in our commonly received text, we perpetually encounter long passages in Codex Bezae which resemble that text only as

a loose and explanatory paraphrase recalls the original from which it sprung: save that there is no difference in the language in this instance, it is hardly an exaggeration of the facts to assert that Cod. D reproduces the *textus receptus* of the Acts much in the same way that one of the best Chaldee Targums does the Hebrew of the Old Testament: so wide are the variations in the diction, so constant and inveterate the practice of expanding the narrative by means of interpolations which seldom recommend themselves as genuine by even a semblance of internal probability. Bornemann[1] indeed has adopted Cod. Bezae as the standard to which he would make all other authorities bend, and has thus produced a work of which Tischendorf bluntly says that "saepe dubites per ludumne an serio scripta legas:" with most critics, on the other hand, it may be feared that the obvious faults and palpable glosses so especially conspicuous in this one book, have engendered a natural but not very reasonable habit of unduly disparaging our venerable document as a whole. We shall perhaps best exhibit to the student the genius of Cod. D in the Acts, if we analyse its readings *primâ manu*, omitting itacisms, in the one short chapter previously employed to illustrate the style of its Latin version (*see above*, p. xxxviii), although it is on the whole more free from arbitrary additions than some others. It shall be compared throughout with Stephens' N. T. of 1550 and with the documents to which Cod. D bears the closest affinity, especially with that very remarkable relique of the end of the sixth century, the Graeco-Latin Cod. E of the Acts[2].

Acts vi. 1. ταυταισ ταισ ημεραισ (for ταισ ἡμ. τ.) D alone (not even *d*). −τη (before καθημερινη): no Greek could have thus dropped the article (*see above*, p. xxxiii). *fin.* +εν τη διακονια των εβραιων D alone, a wretched gloss, rejected by a much later hand, *but such changes we will not notice*. v. 2. −δε D (not *d*) with the Thebaic. +προσ αυτουσ (after ειπον ℵDE, but ειπαν ABC) D, Peshito Syriac, Thebaic, Cyprian (*eis*). ημειν (for ημασ) CD, Theophylact twice (but ημασ once). v. 3. *init.* +τι ουν εστιν αδελφοι D alone, from ch. xxi. 22, ουν αδελφοι being omitted after επισκεψασθαι, though *d* has *itaque* for ουν. The order of the next words is εξ υμων αυτων ανδρασ (*d* not rendering αυτων) in D and Marcus the monk (5th century). −αγιου ℵBD (C by a later hand), 137. 180, the Philoxenian Syriac (the Peshito reads κυριου instead), the Memphitic, Erpenius' Arabic (made from the Peshito), three MSS. of the Vulgate (*am. fuld.* the two best, and *lux.*), Chrysostom, Theophylact in his Commentary, but he has ἁγίου in his text: ℵ and the Philoxenian omit the following και. καταστησομεν D with Stephens and ℵABCE, many cursives (eleven out of Scrivener's twelve), the Syriac, Thebaic, both Aethiopic, Chrysostom and others, though all the Latin versions (*see* p. xxxviii) appear to favour -σωμεν of H and Elzevir. *fin.* αυτησ *p. m.* a mere clerical error for ταυτησ (*hoc d*). v. 4. προσκαρτερησομεν is broken up by D into the strong Hellenistic expression εσομεθα προσκαρτερουντεσ, εσομεθα being brought up before τη προσευχη. The later Syriac has the participle only in the margin, and the translator *d* did not understand this idiom, for he renders *sumus...perseveramus* (see too *e* and the Vulgate). v. 5. +ουτοσ (after λογοσ) D, the Syriac, with Erpenius' Arabic, the Thebaic and Aethiopic, although versions can hardly be trusted on such a point. +των μαθητων (after πληθουσ) a gloss of D alone. The soloecism πληρησ for πληρη is found in ℵAC*DEH, many cursives (six of Scrivener's) but apparently not in B. νικορα (*nicanorem* in *d*) seems a mere error for

[1] *Acta Apostolorum ad Cod. Cantabrigiensis fidem recensuit*, Frid. Aug. Bornemann, Grossenhainae, 1848. Pars prior (Textum continens).

[2] Laud. 35 in the Bodleian, inaccurately edited by Th. Hearne in 1715, is announced for republication by Tischendorf in the course of the present year. In the following pages + denotes an addition to the received text, − an omission of some portion of it.

νικανορα (by *itacism* Νικανωρα B[1] *secundâ manu* E. e^scr. 133). The small final ν in παρμενα (*permenan d*) does not look like the work of the original scribe, though it possibly may be such. *v.* 6. ουτοι εσταθησαν D alone for ουσ εστησαν, even *d* agrees with *e* in reading *quos statuerunt.* The Peshito (ܗܠܝܢ ܩܡܘ), Erpenius' Arabic, the Thebaic have *hi steterunt:* οιτινεσ for και here and *v.* 10 *initio* is also peculiar to D; *d* has *que v.* 6, *qui v.* 10. *v.* 7 κυ for θεου is in DE. 180, the Philoxenian Syriac, the Vulgate (but not *am.*), Chrysostom (text, not Commentary): αυτη for τη (corrected *secundâ manu*) is a mere clerical error. *v.* 8 χαριτοσ (for πιστεωσ) ℵABD (C has lost three lines here) k^scr. 5. 7. 8. 13. 15. 18. 27. 29. 33. 34. 36. 40. 66**. 69. 96. 100. 105. 163, the Vulgate, both Syriac, Erpenius' Arabic, Thebaic, Memphitic, Armenian, with Didymus, Basil, Gregory Nyssen, Chrysostom, Augustine, Gaudentius, Proclus, Oecumenius, and others, no doubt correctly: E has χαριτοσ και πιστεωσ, a conflate reading. *fin.* + δια του ονοματοσ (εν τω ον. E) κυ ιηυ χρυ DE. k^scr. 5. 13. 24. 33. 34. 43. 81. 180 (του κυ E. k^scr. 5. 13. 24. 33: without χυ 34; υπερ for δια, without κυ 43), Thebaic, Augustine, Bede's Greek copy so nearly allied to E, and (omitting ιυ χυ) the later Syriac with an asterisk, which very often stands almost alone with D in maintaining glosses of this kind. *v.* 9. – και ασιασ AD Apost. Lection. 12 only: our corrector B adds the words (*Facsimile* Plate III, No. 3). *v.* 10 + τη ουση εν αυτω (after σοφια) DE. + τω αγιω (after πνι) DE, Bede's Greek (almost constantly with E), *bodl.* of Vulgate. At the end of *v.* 10 comes the largest interpolation we have yet seen, supported only by DE, the margin of the Philoxenian or later Syriac, *am.* of the Vulgate *secundâ manu*, some Latin MSS. known to Erasmus, and the Bohemian version, which puts it after *v.* 9. The variation in the diction between D and E (including Bede's Greek) is great, and may be regarded as a token that the several forms extant were separately *translated* from some document now lost. δια το ελεγχεσθαι αυτουσ (διοτι ηλεγχοντο E) επ (υπ E. Syr. marg.) αυτου μετα πασησ παρρησιασ μη δυναμενοι ου(ν *autem d*) αντοφθαλμειν (επιδη ουκ ηδυναντο αντιλεγειν E) τη αληθεια. *v.* 11 βλασφημιασ (for βλασφημα) ℵ (at first, but changed immediately by the first hand) D. 137. the Vulgate only: not even *d.* μωϋσην ℵABCDH (even *e* has *mousem*, but E μωσην with the received text and *am.*), very many cursives (including six of Scrivener's), the Vulgate and other versions: this is indeed in most places (cf. *v.* 14 *textûs recepti*) the approved orthography. [*v.* 12 *init.* D has not the gloss of E*e* και ταυτα ειποντεσ, nor has any other authority whatever]. *v.* 13 και εστησαν (for εστησαν τε) D, possibly also the Vulgate (see p. xxxviii): *e* (*autem*) seems to read δε with H and others, against its own Greek, as in *v.* 11. + κατα αυτου (after ψευδεισ) D alone. – βλασφημα ℵABCD (λαλ. ρημ. ℵBC) 27. 29. 81. 105. 142. 163. both Syriac, Erpenius' Arabic, the Thebaic, Memphitic, Vulgate, Chrysostom, Proclus once. – τουτου ℵADEH (*habent* BC), eight of Scrivener's and some 40 other cursive manuscripts, the Vulgate (except *tol.*), Memphitic, both Aethiopic, Armenian, a MS. of Gregory Nyssen, Chrysostom in his Commentary (not in his text), Damasus, Theophylact once (he has τουτου twice), even the Complutensian edition: no doubt correctly. *v.* 14 ναζοραιοσ for ναζωρ. D alone *here;* but with C in ch. iii. 6; a corrector we have named B places ω over ο in ναζοραιοσ or ναζορηνοσ Luke iv. 34; Mark x. 47; Acts vi. 14; xxii. 8 (ii. 22 is later), but ναζωραιοσ is written *primâ manu* Matth. ii. 23; xxvi. 71; John xviii. 7; Luke xxiv. 19; Acts iv. 10. After αλλαξει *d* renders τα εθη by *iterum*, unless we say with Bentley (Ellis, *Critica Sacra*, p. 23) "εθη accepit pro eo quod est ἔτι," drawing from

[1] Thus both Mai and Rulotta testify. Tischendorf, however, after Birch, notes -ωρα as by the first (not by a later) hand, which indeed is more likely.

the blunder the inference we have already tried to establish (*above*, p. xxxi—xxxv) "N.B. non correxisse Graeca ad Latina." *v.* 15. The resolution of ατενισαντεσ into και ητενιζον renders it necessary to read και before ειδον. Cod. D *primâ manu* stands alone here, and in hundreds of examples of the same construction: Kipling cites a few (*Praef.* p. viii). Its perpetual resolution of the participle and verb into two verbs has been urged by Bp. Middleton to prove (what we need not dispute) that the text as we now have it was not arranged by a native Greek, by reason of its exhibiting "a balder and more clumsy phraseology than the other manuscripts:" "I mean," he adds, "to a person moderately conversant with Greek; for to any other it might appear the more obvious and natural" (*Doctrine of the Greek Article*, Appendix, p. 479, 3rd Ed.).

Again, we find in *v.* 15 αυτω for εισ αυτον (ℵ omits εισ) in D alone: παντεσ (for απαντεσ) in ℵABCDE. c^{ter}. 100. 105. 163. 180. Apost. Lection. 6, Theophylact once (απ. twice), and Cramer's Oxford Catena (1838). καθημενοι (for καθεζομενοι) D. c^{ter}. 18. 137. 180. Lastly, to the end of the chapter D alone annexes the frigid gloss εστωτοσ εν μεσω αυτων. Such interpolated clauses of D in the fifteen verses of ch. vi. amount to *ten*, certainly not more than the average in the Acts.

But if the deviations of Cod. D from the ordinary text in Acts vi. be less marked than in some other parts of that book (e. g. capp. xii. xvi.), we yet discover in them abundant means for judging of the genius and general aspect of the manuscript. Discarding from notice mere blunders of transcription, *itacisms* and such like trifles, we note several instances where its agreement with other principal authorities helps to point to the true reading of S. Luke's autograph (e. g. καταστησομεν, perhaps also—αγιου, *v.* 3; χαριτοσ *v.* 8; μωϋσην *v.* 11;—τουτου *v.* 13): others where D stands quite solitary in exhibiting variations of no intrinsic excellency (e. g. the glosses in *vv.* 1; 3; 5; 13; 15), and these, so far as they go, rather damage the witness that vouches for them: others, again, far more interesting and instructive, where D accords with one or two out of a few very ancient documents derived from remote and diverse regions of Christendom, which serve to prove that the Syrian Churches, the Old Latin translator, and the Western Fathers, were acquainted with a state of the text which, though not so pure as that of the oldest Greek copies, was extensively spread and received by them with credit. We will close the branch of our discussion which relates to the interpolations of Codex Bezae, by citing a few more specimens of the two latter cases from the first five chapters in the Acts, (1) that in which D stands alone, and (2) that wherein it is countenanced by the oldest and most primitive versions and ecclesiastical writers. It would require a volume to exhaust this suggestive and fertile theme.

(1) We know of no other document which supports D in any of the following glosses, scarce one of which seems worthy of the sacred writer. Acts i. 14 + και τεκνοισ (after γυναιξιν); ii. 1 + εγενετο εν ταισ ημεραισ εκειναισ (before του συνπληρουσθαι); *v.* 2 + ειδου (before εγενετο); *v.* 14 + πρωτοσ (after επηρεν), though Cod. E has προτερον after αυτου; *v.* 37 + και τινεσ εξ αυτων (before ειπαν), a very strained precaution; *v.* 42 + εν ϊερουσαλημ (after αποστολων), so *tol.* at the end of the verse; iii. 1 + το δειλεινον (after ϊερον); iv. 5 + ημεραν (after αυριον); *v.* 24 + και επιγνοντεσ την του θῡ ενεργειαν (after ακουσαντεσ); *v.* 5 + παραχρημα (before πεσων), though E has παραχρημα in *v.* 6 after αναστantεσ δε; *v.* 18 *fin.* + και επορευθη εισ εκαστοσ εισ τα ϊδια (see John vii. 53); *v.* 21 + εγερθεντεσ το πρωϊ (after αυτω); *v.* 36 + αυτοσ δι αυτου (before και παντεσ), even *d* omitting the words; *v.* 38 + εισιν αδελφοι (after τα νυν, *d* not rendering εισιν). Add to these the following notable omissions or variations, met with only in D: Acts ii. 14 δεκα for ενδεκα; *v.* 19 — αιμα και πυρ και ατμιδα καπνου; *v.* 30 καρδιασ (*praecordia* d) for οσφυοσ; *v.* 31 προϊδων ελαλησε περι τησ (one στίχος) is dropped in D*d*, apparently in error: see above p. xviii; *v.* 47 κοσμον for λαον; iv. 1 — και

ΣΗΜΕΝΩΝΠΟΙΩΘΑΝΑΤΩΔΟΞΑΣΕΙΤΟΝΘΝ
ΚΑΙΤΟΥΤΟΕΙΠΩΝΛΕΓΕΙΑΥΤΩΑΚΟΛΟΥΘΕΙΜΟΙ
ΕΠΙΣΤΡΑΦΕΙΣΔΕΟΠΕΤΡΟΣΒΛΕΠΕΙΤΟΝΜΑΘΗΤΗΝ
ΟΝΗΓΑΠΑ ΙΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝΤΑ
ΟΣΚΑΙΑΝΕΠΕΣΕΝΕΝΤΩΔΕΙΠΝΩ
ΕΠΙΤΟΣΤΗΘΟΣΑΥΤΟΥ ΚΑΙΕΙΠΕΝΑΥΤΩ
ΚΣ ΤΙΣΕΣΤΙΝΟΠΑΡΑΔΙΔΩΝΣΕ
ΤΟΥΤΟΝΟΥΝΕΙΔΩΝΟΠΕΤΡΟΣΛΕΓΕΙΤΩΙΥ
ΚΣ ΟΥΤΟΣΔΕΤΙ· ΛΕΓΕΙΑΥΤΩΟΙΣ
ΕΑΝΑΥΤΟΝΘΕΛΩΜΕΝΕΙΝΟΥΤΩΣ
ΕΩΣΕΡΧΟΜΑΙΤΙΠΡΟΣΣΕ ΣΥΜΟΙΑΚΟΛΟΥΘΕΙ
ΕΞΗΛΘΕΝΟΥΝΟΥΤΟΣΟΛΟΓΟΣΕΙΣΤΟΥΣ
ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΚΑΙΕΔΟΞΑΝΟΤΙΟΜΑΘΗΤΗΣ
ΕΚΕΙΝΟΣΟΥΚΑΠΟΘΝΗΣΚΕΙ ΚΑΙΟΥΚΕΙΠΕΝΑΥΤΟ
ΟΙΣ ΟΥΚΑΠΟΘΝΗΣΚΕΙΣ ΑΛΛΑΕΑΝΑΥΤΟΝ
ΘΕΛΩΜΕΝΕΙΝ ΕΩΣΕΡΧΟΜΑΙΤΙΠΡΟΣΣΕ
ΟΥΤΟΣΕΣΤΙΝΟΜΑΘΗΤΗΣ ΟΜΑΡΤΥΡΩΝ
ΠΕΡΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙΟΓΡΑΨΑΣΤΑΥΤΑ
ΚΑΙΟΙΔΑΜΕΝΟΤΙΑΛΗΘΗΣΕΣΤΙΝΑΥΤΟΥ
ΗΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΣΤΙΝΔΕΚΑΙΑΛΛΑΠΟΛΛΑ
ΟΣΑΕΠΟΙΗΣΕΝΟΧΡΣ ΙΗΣ ΑΤΙΝΑ
ΕΑΝΓΡΑΦΗΤΑΙΚΑΘΕΝ ΟΥΔΑΥΤΟΝ
ΟΙΜΑΙΤΟΝΚΟΣΜΟΝΧΩΡΗΣΕ
ΤΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑΒΙΒΛΕΙΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΗΝ ΕΤΕΛΕΣΘΗ.

ΑΡΧΕΤΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

ο στρατηγος του ιερου; *v.* 12 – η σωτηρια only (though several Western authorities reject the first eight words of the verse); *v.* 13 – και ιδιωται; *v.* 16 φανεροτερον εστιν elegantly for φανερον (but *manifestum est* in *d*), cf. x. 28 in D; 2 Tim. i. 18; *v.* 18 κατα το for το καθολου, but *d* has *omnino*, *v.* 20 – μη, so in ch. v. 26 – ου D*d*. Many other of D's *lectiones singulares*, which are of less moment, we have passed by unnoticed.

(2) The following characteristic additions, variations, and omissions in the same five chapters are also countenanced by the few faithful allies of Codex Bezae, by one or two or several at once: readings more widely supported (e.g. i. 14; ii. 40; 42; iv. 25; 33; v. 24) it is beside our present purpose to enumerate. Acts i. 2 + και εκελευσε κηρυσσειν το ευαγγελιον (after εξελεξατο) with the margin of the Philoxenian Syriac (which we shall denote by *syr. p. mg.*), Augustine thrice, partly by the Thebaic, Vigilius [or Idacius], and *lux.* of the Vulgate. *v.* 4 + φησιν δια του στοματος (before μου) with the Vulgate *lux.*, both Aethiopic editions, Hilary, Augustine, Jerome (but *d*, *am. fuld.* omit φησιν); *v.* 5 + και ο μελλεται λαμβανειν (after βαπτισθησεσθαι) with *tol.*, Hilary, Augustine, Idacius, Maximus Taurinensis; *ibid. fin.* + εως της πεντηκοστης with the Thebaic and Augustine thrice; *v.* 11 – εις τον ουρανον *secund.* with 33 *primâ manu*, *tol.*, Augustine once, Vigilius [Idacius], Avitus; *v.* 21 *fin.* + χρς with the Philoxenian Syriac, both Aethiopic, Augustine.

Ch. ii. 6 ταις γλωσσαις (for τη ιδια διαλεκτω) with the Peshito Syriac version, and *syr. p. mg.*; Augustine has both expressions, but *d. e.* and the Vulgate *linguâ suâ*; *v.* 12 + επι τω γεγονοτι (before και [D] λεγοντες) *syr. p. mg.*, Augustine once; *v.* 14 + αποστολοις (after ενδεκα [δεκα D, *supra*, p. lvi]) with the uncial Lectionary Apost. 12, or Evst. 60 (*see* page xxxi), the Peshito Syriac, Augustine; *v.* 16 – ιωηλ with Irenaeus (Latin), Hilary, Augustine, the treatise of the fourth century de Rebaptismate; *v.* 18 – εν ταις ημεραις εκειναις and και προφητευσουσι with the same treatise and with Jerome; *v.* 20 – και επιφανη with ℵ (Cod. Sinaiticus) alone; *v.* 37 + τοτε παντες οι συνελθοντες και (before ακουσαντες) with *syr. p. mg.*; *ibid.* – λοιπους with 104, the Memphitic and Aethiopic, if Mill may be trusted (*N. T.* Proleg. § 440), Augustine twice, the treatise of the fourth century de Promissionibus; *ibid. fin.* + ὑποδειξατε ημειν with E, *syr. p. mg.*, Bede's Greek, *tol. v.* 38 + του κυ (before ιηυ) with E. 60. 69. 109. 163, both Syriac, Erpenius' Arabic, (the Peshito and Erpenius, without χρυ), the Thebaic, Armenian, Basil, Cyril, Epiphanius, Theodoret, and nearly all the Latins, Cyprian, Hilary, Lucifer of Cagliari, Ambrose, Augustine, Vigilius; *v.* 41 πιστευσαντες (for αποδεξαμενοι), but + και πιστευσαντες after αυτου *syr. p. mg.*, Augustine; *v.* 45 οσοι κτηματα ειχον (for τα κτηματα) with the Peshito Syriac only, without even Erpenius' Arabic; *ibid.* + καθημεραν (after αυτα) with Memphitic, according to Mill.

Ch. iii. 2 + ιδου (before τις) with the Peshito and Erpenius' Arabic; *ibid.* – υπαρχων with Lucifer of Cagliari and perhaps the Oriental Versions, but their evidence is hardly available in such a case; *v.* 3 + ουτος ατενισας τοις οφθαλμοις αυτου (before ος [και D] ιδων) only with *reg.* 5367 of the Vulgate, which stands with D also in *v.* 7 + εσταθη και (before εσταιρεωθησαν); *v.* 8 + χαιρομενος (after περιεπατει) with E (χαιρων); *ibid.* – περιπατων και αλλομενος with *reg.* and both Aethiopic; *v.* 11. This verse opens with εκπορευομενου δε του πετρου και ϊωανου συνεξεπορευετο κ.τ.λ. in D *reg.* only; *v.* 13 + χρν (after ιην) with Pell Platt's Aethiopic only; *ibid.* + εις κρισιν (after παρεδωκατε) E (κριτηριον), *syr. p. mg.*, Irenaeus in the Latin; *ibid.* αυτον of the received text rests on the support of DE among the uncials, the Thebaic, *both* Syriac versions, Chrysostom and the mass of cursive copies, against ℵABC lo^{ti} (or p^{scr}, the best cursive copy of the Acts), some other cursives, and a host of other authorities, which omit the word; *ibid.* the confused expression in the last two στίχοι of this verse (which *d* rather explains than translates, *see* p. xxxiii), bears some

resemblance to Irenaeus in the Latin (*cum remittere eum vellet*), to Jerome, to Chrysostom (who seems to have read θελοντοσ in one place), and to the loose paraphrase of both Aethiopic editions; *v.* 14 εβαρυνατε (for ηρνησασθε) with only Irenaeus (*aggravastis*): *v.* 17 + ανδρεσ (before αδελφοι) DE only; *ibid.* + πονηρον (after επραξατε), but το πονηρον 34 (Cod. Montfortianus), *syr. p. mg.*, Irenaeus in Latin, Ambrosiaster, Quaestiones ex utroque Test. (of the fourth century); *v.* 21 − απ αιωνοσ with 19, the Armenian, Irenaeus in Latin, Tertullian, Cosmas Indicopleustes (of the sixth century).

Ch. iv. 1 + τα ρηματα ταυτα (after λαον) DE. c[scr], Peshito Syriac, Erpenius' Arabic (a version from the Peshito, it will be remembered) *syr. p. mg.*, *reg.*, Theophylact once and Lucifer, with some variation in the order; *v.* 9 + αφ ὑμων (after ανακρεινομεθα) DE, the Peshito and Erp. Arab., Platt's Aethiopic, *reg.*, Irenaeus in Latin, Cyprian; *v.* 14 + ποιησαι η (before αντιπειν) with *reg.*, even against *d*; *v.* 18 D begins συνκατατιθεμενων δε αυτων τη γνωμη φωνησαντεσ (for και καλεσαντεσ) with *syr. p. mg.*, *reg.*, Lucifer; *v.* 31 *fin.* + παντι τω θελοντι πιστευειν, with E, Bede's Greek, Irenaeus in Latin, also Augustine (omitting πιστευειν); *v.* 32 + και ουκ ην διακρισισ εν αυτοις ουδεμια (after μια) with E (whose *words* are κ. ο. ην χωρισμοσ εν αυτοισ τισ), Bede's Greek, Cyprian twice (*discrimen*), Ambrose, Zeno.

Ch. v. 10 + συνστειλαντεσ (before εξηνεγκαν και) with the Peshito (ܥܛܦܘܗܝ, not the same word as in *v.* 6) and Erpenius' Arabic, against even *d*; *v.* 12 + εν τω ϊερω (after απαντεσ) with E partly (εν τω ναω συνηγμενοι), 42, the Thebaic, both Aethiopic editions; *v.* 15 *fin.* + απηλλασσοντο γαρ απο πασησ ασθενιασ ωσ ειχεν εκαστοσ αυτων. Here E has nearly the same sense expressed in as different words as possible, και ρυσθωσιν απο π. α. ησ ειχον, while Lucifer, the Vulgate and some of its manuscripts *am.*, *demid.*, &c. (not *fuld. tol.*) support either D or E, but none go beyond ασθενειασ: thus *am.* and Lucifer render *et liberabantur*, the printed Vulgate *et liberarentur*, some add *omnes*, some have *infirmitatibus*, others end with *suis* or *suâ*. This variation detracts much from the weight of their evidence. *v.* 22 + και ανυξαντεσ την φυλακην (after παραγενομενοι) with the Philoxenian Syriac with an asterisk, and the Vulgate; *v.* 31 δοξη D only with the Thebaic and Latin of Irenaeus (*d* corrupts *claritate* into *caritate*); *fin.* + εν αυτω with the Thebaic, Roman Aethiopic, and Arabic of the Polyglott, Augustine; *v.* 35 τουσ αρχοντασ και τουσ συνεδριουσ (for αυτουσ) with the Thebaic only; *v.* 36 + μεγαν (before εαυτον) D, but after εαυτον in A *secundâ manu* (which is of little consequence) E, Scrivener's ko, 5. 6. 15. 18. 32. 33. 34. 36. 42. 43. 45. 57. 69. 180., the Peshito Syriac, both Arabic and some later copies of the Slavonic versions, *tol.*, Origen, Cyril, Jerome, even the Complutensian edition, and the first two of Stephens, which much depended on it; *v.* 38 + μη μιαναντεσ τασ χειρασ (before οτι) with 34 (Cod. Montfort.), E and Bede's Greek having the clause in substance with the variation μη μολυνοντεσ τασ χειρασ υμων; *v.* 39. Before μηποτε D, the Philoxenian Syriac with an asterisk, and *demid.* (nearly) have ουτε ϋμεισ ουτε βασιλεισ ουτε τυραννοι (thus far E and Bede's Greek: ουτε υμεισ ουτε οι αρχοντεσ υμων) απεχεσθαι ουν απο των ανθρωπων τουτων: 33 *marg.* 180 contain only the last clause αποσχεσθε (εγκρατευετε 33) ουν απο των ανθ. (ανδρων Syr. 180) τουτ.; *v.* 41 + αποστολοι (after ουν) with 180 and the Philoxenian Syriac; *v.* 42 *fin.* τον κν ιην χρν (for ιν τον χν) with the Peshito (nearly), Thebaic and Platt's Aethiopic only: but there is much fluctuation in this passage.

From the foregoing analysis of *all* the various readings found in Acts vi., and of the characteristic peculiarities of Cod. D in Act. i.—v., the reader will easily judge for himself of its interest and importance. Its chief auxiliaries are Cod. E, though with much difference in the words; Codd. 33, 34 (Montfort.), 137, 180; the Peshito Syriac (but not in D's larger interpolations, nor D in its own,

e. g. ch. iii. 2); the later or Philoxenian Syriac, especially the Greek manuscript cited in its margin[1]; the Thebaic (occasionally too the Memphitic) and Aethiopic versions, the Vulgate Latin and some of its manuscripts (especially *reg. tol. demid.*); the Latin Fathers in full troop (but rather Cyprian, Lucifer and Augustine than Jerome, who was much conversant with Greek codices), and the Old Latin interpreter of Irenaeus, who in his citations may have followed Western versions rather than the Greek that lay before him. When Bornemann, whose partiality for Cod. D we have before mentioned (p. liv), first considered this strange text with a view to form some estimate of its value, he was led to adopt a notion better suited to account for the glosses found in the later than in the earlier chapters of the Acts. "Fuit igitur quum omnes istas additiones codicis D sumptas esse ex commentariis et ephemeridibus suspicarer, quas Lucas ipse de rebus ab Apostolis Pauloque gestis quovis die vel hebdomade privatum in usum literis mandaverit," such a diary having been found in after times "in ecclesiae cujusdam sacrario," and inserted in a few copies of his book by the διορθωταί (*Act. Apost.* Praef. p. x). It is obvious, however, that such supplemental matter would consist pretty exclusively of *minute facts* (such as S. Mark delights in), which S. Luke might have overlooked as superfluous in writing his work, yet would afterwards be supposed to give life and *vraisemblance* to his narrative. It may be safely said that we meet with no additions of this character in the chapters we have examined, with but very few elsewhere (the best example I notice is xii. 10 κατεβησαν τουσ ·ζ· βαθμουσ; others may be viii. 24; x. 25 [cf. Mark x. 50 Codd. ℵBDLΔ]; xi. 2; xiii. 41; xiv. 2; xvii. 15; xix. 9; xx. 18?; xxi. 1): the glosses we have had to deal with are mere rhetorical expansions, which dilute the spirit of the narrative without in the least improving the sense: if they were not condemned, as in fact they are, by the consentient testimony of all the best Greek manuscripts, whether uncial (ℵABC) or cursive (e. g. $l^{o^{ti}}$ or p^{per}; 31 at Leicester or m^{scr}, which much resembles D in the Gospels), their own intrinsic emptiness would suffice to bring them into grave suspicion. Bornemann afterwards came to think these additions so good in themselves, as to have been worthy to form a portion of S. Luke's original history, though some of them (e.g. iv. 32; v. 15; 18; x. 41; xvi. 37; xxi. 1) were subsequently dropped by copyists through the besetting fault of ancient scribes and modern printers, the *Homoeoteleuton*, or omission of a whole clause because it ends in the same letters as the clause preceding it. But this source of transcriptural error must not be appealed to over frequently, and the student is quite as competent as Bornemann or myself to decide upon the main point at issue between us, the internal excellence or feebleness of the passages for whose absence in the vast majority of documents he has to account.

(*b*) If we have seemed to linger over our discussion of the interpolations of Codex Bezae, it is because the true character of its text, as well as its relation to other main critical authorities, whether manuscripts, versions or ecclesiastical writers, can best be learned from forming a correct estimate of their nature and extent. The inferences we have hitherto drawn respecting its origin and value

[1] The Greek margin of the Philoxenian Syriac supports the additions of Cod. D in just 60 places in the Acts, yet we need not suppose with Wetstein (*N. T.* Proleg. I. p. 28) that it was the very copy used by Thomas of Harkel at Alexandria A.D. 616. Not only is there reason for thinking that Cod. Bezae never was in the East, but it is quite arbitrary to suppose that there existed no Greek manuscript much resembling it in text. Add to these considerations, those readings of the Philoxenian margin which are met with in E and other authorities, though not in D: viz. ii. 8 (E); 41?; iv. 10 (E); 17 (E); 30?; vii. 17; 18; 25; 60; x. 16 (E nearly); 16 *iterum*; 19 (E); 22; 30; xi. 21; xii. 7; 9; xiii. 4; xiv. 2 (partly); 5; 6; 10 (partly); 19; 22; xv. 1; 5 (partly); 6 (E 137); 18; 23 (partly); 41 (partly); xvi. 4 (partly); xvii. 26 (137); 27; xviii. 2 (partly); 5; 21; xix. 6; 18; xxii. 7; 7 *iterum* (E): 40 places, so that D agrees with the Philoxenian margin in but three cases out of every five. Scholz's Cod. 137 (Ambros. 97 at Milan) often accords curiously enough with DE and *syr. p. mg*, as may be seen above, and in viii. 23; 24; xiv. 10; xvi. 11; 35; xvii. 17; xviii. 5. Like most other of Scholz's copies, it seems very ill collated.

will be abundantly confirmed even by the very short review our space will permit us to take of the principal omissions and textual variations exhibited by D.

MATTH. i. 18. Here, though the Greek of D is lost, *d* has *xpi autem generatio*, omitting *ihu*. We know by this time too much of D's Latin version to lay any great stress upon it as indicating for certain the reading of the parallel Greek (*see above* p. xxxix), but in the present instance *d* is supported by so many authorities which usually ally themselves with D, that we may safely assume the absence of ιησου from its text. It is wanting in Cureton's Syriac, in *a. b. c. f. ff*^{1}., in the Vulgate and its secondary versions, the Anglo-Saxon and Frankish, in Wheelocke's Persic, and thrice in the Old Latin of Irenaeus, who grounds an argument upon the reading, though his Greek in one place represents ιην: thus too Augustine, manuscripts of Theophylact, and a few others. Cod. B. reads τον δε χν ιν: Cod. 74, the Polyglott Persic and a Persic manuscript, with Maximus, have τον δε ιην only.

MATTH. v. 4, 5. These verses are transposed by nearly the same authorities, D and just one Greek MS., the important cursive 33, Cureton's Syriac (that close ally of D), *a. c. ff*^{1}. *g*$^{1\cdot2}$. *h. k. l.*, the Vulgate, the Frankish, Clement of Alexandria, Origen expressly (once, but once tacitly the other way), Eusebius in arranging the Ammonian sections, Tertullian, Jerome, (Hilary and Chromatius both ways), Gregory Nyssen, Ambrose, Juvencus, perhaps Basil and Primasius.

MATTH. vi. 1. δικαιοσυνην for ελεημοσυνην, a synonymous word for which internal evidence pleads strongly, is maintained by ℵBD 1. 209. 217., manuscripts appealed to in scholia to 41, 238., the Peshito Syriac (ܙܕܩܬܐ), that of Jerusalem, the Philoxenian, but not Cureton's (ܨܕܘܬܐ), *though it stands with the Peshito in giving the better word in v.* 2 (ܙܕܩܬܐ), *a. b. c. ff*^{1}. *g*^{1}. *h. l.*, the Vulgate, Origen and Hilary, Isidore of Pelusium, Jerome (*justitiam, hoc est, eleemosynam vestram*).

MATTH. x. 2. Our version *d* has *et* before *iacobus zebedaei* with only ℵB, the Peshito and margin of the Philoxenian, against D and all the rest.

MATTH. xxi. 31. αισχατοσ (i.e. εσχατοσ) for πρωτοσ deserves notice as one example (Matth. vi. 13 being another) out of not many that may be cited, wherein D and the Latins *a. b. e. ff*$^{1\cdot2}$. *g*^{1}. *h. l.*, the best manuscripts of the Vulgate (*am. fuld. tol. for. harl. primâ manu*), though not the Clementine edition, Hilary and Jerome (in part), are opposed to Cureton's Syriac as well as to the great mass of authorities. For a fuller discussion of this passage see *Plain Introduction*, pp. 426—8.

MATTH. xxvi. 39. D has προσελθων (for προελθων), but *d accedens* here, though in Mark xiv. 35; Acts xii. 10 (where also προσ stands for προ) it more correctly translates by *procedo*. This confusion of the two prepositions doubtless arose from their having been once indicated by the same symbol ⸗ which, though common in the Herculean papyri, was getting out of use when Cod. Sinaiticus was written. Even the later manuscripts retain some traces of this corruption, but its frequent occurrence in any copy must be regarded as a proof that it was derived from a very old *exemplar*. See Cod. D in Mark alone, i. 19; ii. 26; vi. 45; x. 32; xi. 9, where it seems to stand absolutely unsupported.

MATTH. xxviii. 19. Tregelles alone among the editors adopts βαπτισαντεσ in the room of βαπτιζοντεσ on the authority of BD, against all other manuscripts (including ℵ) and the Latin versions, including *d*. In common consistency he ought to have read with Lachmann ενδυσαμενοι (for εκδυσαμενοι) in ch. xxvii. 28, which is countenanced not only by BD, but by 157 and an early corrector of ℵ (*quod mireris*), as well as by *a. b. c. d. ff*^{2}., by Origen in Latin, and one or two manuscripts of Chrysostom.

JOHN i. 4. εστιν for the first ην is found only in ℵD, Cureton's Syriac, *a. b. c. e. ff²*., two second-rate manuscripts of the Vulgate (*gat. mm*), the Thebaic, Irenaeus, Clement, Hippolytus, copies known to Origen, MSS. of Cyprian, Hilary, Ambrose, Vigilius, the Quaestiones (*see* p. li): Augustine and Victorinus have both.

JOHN v. 29. For εκπορευσονται D alone reads εξελευσονται. We have here a fair example of that striking tendency observable in Cod. D to substitute for one Greek word another entirely unlike in form, but nearly or quite identical in sense, so that no version shall shew the difference. Bp. Middleton (*Doctrine of the Greek Article*, p. 447), who cites ομματων for οφθαλμων Matth. ix. 29, would infer from this habit that the Greek of Cod. Bezae is a retranslation from the Latin, at least in parts. Such a supposition would quite fail to account for many of its peculiarities, and afford a disparaging estimate of its worth, but the *fact* should be borne in mind however it may be accounted for. Thus in Matth. xxi. 31 D has αισχατοσ (i. e. εσχατοσ), where others (which yet do not agree with it in sense, *see* p. lx) have ὕστεροσ; in Luke v. 7 we see βοηθειν for συλλαβεσθαι; *ibid.* xiv. 5 προβατον for ονοσ; and in S. Mark D, mostly with no other Greek document to second it, has i. 10 ηνυγμενουσ for σχιζομενουσ; *ibid. v.* 40 ερωτων for παρακαλων; iii. 5 νεκρωσει for πωρωσει; *ibid. v.* 34 ειπεν for λεγει, with several others (so 69); iv. 1 ο λαοσ for οχλοσ; vi. 36 εγγιστα for κυκλω; vii. 2 κατεγνωσαν for εμεμψαντο; *ibid. v.* 6 αγαπα for τιμα (remarkable, but hardly to the point); *v.* 19 εισερχεται for εισπορευεται, εξερχεται for εκπορευεται, and οχετον for αφεδρωνα; viii. 10 ορια for μερη (so Wake 34, *me teste*); ix. 2 αναγει for αναφερει (*this* with 2^pe); *v.* 43 απελθειν for βληθηναι (so *v.* 47 even in Wake 34), with several others; xii. 24 γεινωσκοντεσ for ειδοτεσ:—these may suffice to shew our meaning, without adding 24 other examples from the same Gospel.

JOHN xviii. 1. For των κεδρων, which is well supported, many good authorities have του κεδρων, which there can be little doubt is the true reading, κεδρων (κενδρων is the form found in K. o^scr, 192 and a few others) being a Hebrew Proper Name. Codd. ℵD, however, alone of the MSS., coincide in upholding του κεδρου, which seems to be meant in *a. b.*, the Thebaic, perhaps too in the Memphitic and Aethiopic. Tischendorf notices that the affinity of Codd. ℵD is closer in S. John's Gospel than elsewhere (*Synopsis Evangel.* p. liv, 2nd edition).

LUKE iii. 22. D alone among the Greek manuscripts, supported only by *a. b. c. ff²*. (*primâ manu*), *l.*, instead of συ ει ο υιοσ μου ο αγαπ. εν σοι ηυδ. (virtually the same as in S. Matthew), reads υιοσ μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε from Psalm ii. 7. A variation thus feebly supported by extant codices cannot be genuine, yet it is a remarkable fact (very instructive as shewing the importance of D in throwing light on the *history* of the text) that Justin Martyr, citing τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν ἀποστόλων (so that he *may* mean S. Matthew), Clement of Alexandria, Methodius, Hilary, Lactantius, Faustus in Augustine, Juvencus, the Ebionite Gospel in Epiphanius, have the same reading. Augustine says that *nonnulli codices habent secundum Lucam*, but not the more ancient ones.

LUKE iii. 23—30. We can but indicate in this place the utter discrepancy between D and all other authorities of every class in regard to the genealogy of our Lord in the line between his reputed father and David. The scribe seems to have tried to reconcile them by the rough process of substituting for S. Luke's list of names that which he had already given in S. Matthew, the order being inverted. We see from Fol. 3 *a* that such was actually done in the case of the first twelve names, and there can be little question that the five names (ιωακειμ, ελιακειμ, αμασιου, ιωασ, οχοζιου), not found (except ιωακειμ) in any extant copies of S. Matthew, were actually read there in Cod. D. I know no other passage in Cod. Bezae so open to the charge of wilful alteration,—the very worst

fault a manuscript can have: that it should find a place here of course diminishes the weight of D's testimony when it omits του καϊναν in *v.* 36 *initio*, which none others are known to do.

Luke vii. 3 – προσ αυτον D. 13. 69, *a. b. c. e. ff*^{2}. *g*$^{1.2}$. *l.*, the Armenian. The resemblance of the Leicester MS. 69 to D is well known, but since it supports few or none of D's *longer* additions, it is of course less nearly allied to it than the Old Latin and Cureton's, or the margin of the Philoxenian, Syriac versions. D and 69 however are much together: e. g. Luke vii. 1; 33; xii. 5 (with ℵ. 66. 71 or g^{ser}. 157 *primâ manu*. 254. 258. *a.*, and the Peshito, as also the Persic of the Polyglott); Mark vi. 17; vii. 28; viii. 24; 26; ix. 10; xi. 14 (so Wake 34, *me teste*); xiv. 14; 37:—the last four with Cod. 1, and mostly with *a* or others of its class.

Luke xxii. 4 – και τοισ στρατηγοισ D, Lectionary 31 (another of D's allies), Cureton's Syriac, the Latin *a. b. c. e. ff*^{2}. *i. l. q.*, the Aethiopic. Scholz, who collated it, adds X; but Tischendorf and Tregelles who followed him and compared their work, do not cite X here.

Luke xxiii. 34. The first part of this verse (down to ποιουσι) is omitted by BD. 38. 435., *a. b.*, the Thebaic and a Memphitic MS. only, but ℵ has it marked as doubtful by a later hand, while the scribe who wrote the Ammonian sections in D (*see* p. xxvi) is compelled to insert the clause, in order to keep the numerals correct.

Luke xxiv. 51 – και ανεφερετο εισ τον ουρανον ℵD, with *a. b. e. ff*^{2}. *l.*, Augustine (*de unitate ecclesiae* c. 10), against all the rest (*hiat* Syr. Cureton). In *v.* 53 all these authorities (together with the Memphitic and *gat. bodl.* of the Vulgate) unite with D in omitting και ευλογουντεσ, only that ℵ (agreeing with B. C *primâ manu*. L) rejects αινουντεσ και instead.

Mark ii. 26. D. 271 stand alone here among the Greek authorities in omitting επι αβιαθαρ του αρχιερεωσ, as if thus to get rid of a difficulty; *a. b. e. ff*^{2}. *i.* of the Latin versions, however, countenance a variation which the silence of the parallel Gospels would encourage. The affinity of *e* (Cod. Palatinus) with our manuscript is very close at times; e. g. Luke xx. 20 (τω ηγεμονι, with Cureton's Syriac only); xxi. 38; xxii. 2; xxiv. 42; Mark i. 26 (*see* also p. xxxv, note 1). We have before noted the inclination of D to omit clauses, in S. Mark chiefly, but not exclusively (*see* p. lii). Out of about sixty-six such places to be noticed in this short Gospel, in most of which D is supported by other good witnesses, observe iii. 29 – εισ τον αιωνα with 1. 22. 28. 209. 2^{pe}. *a. b. e. ff*^{2}. *g*^{1}., Cyprian and Athanasius; xiii. 37 εγω δε λεγω ὑμειν γρ. simply, D. *a* alone, but 2^{pe}. *ff*^{2}. *i.* nearly; xiv. 30 – δισ D with ℵC (*primâ manu*), 238. *a. c. ff*^{2}. *i. k.*, with the Armenian, Aethiopic and *tol.* (*p. m.*) *prag.* of the Vulgate.

Mark xi. 1. Origen expressly declares that *Bethphage* is named by S. Matthew [xxi. 1], *Bethany* by S. Mark [xi. 1], both places by S. Luke [xix. 29]. Accordingly D. *a. b. c. ff*^{2}. *g*^{1}. (?) *i. k. l.*, the Vulgate (except *em.*) and Jerome leave out βηθφαγη και in this place, although Origen himself, probably through inadvertence, once cites the disputed words. Their omission is approved by Lachmann and Tischendorf, though I know not what the latter means when he states (*Cod. Sinait.* Prolegom. p. xxxv, *edit. min.*) "omnium graecorum codicum soli ℵD istam scripturam fideliter tradiderunt." Cod. ℵ certainly inserts εισ before βηθανιαν, but in Tischendorf's edition it also reads εισ βηθφαγη και before it. Scrivener's y omits και βηθανιαν only.

Mark xiv. 72 *fin.* D alone among manuscripts has ηρξατο κλαιειν for επιβαλων εκλαιε, which looks more like an explanatory scholium than a various reading. It is found in the Peshito and Philoxenian Syriac, in *all* the Latin versions, in Wheelocke's Persic, the Thebaic, (Memphitic *Tischendorf.*), Gothic, and Armenian: facts which are very suggestive.

Mark xv. 25. Mill (*N. T.* Prolegom. § 1276) has noticed the violent expedient resorted to by D in this verse, "*Evangelicae veritatis studio*," in substituting εφυλασσον for εσταυρωσαν, in order to

SIGNIFICANS QUA MORTE HONORIFICABIT DM
ET HOC CUM DIXISSET DICIT ILLI SEQUERE ME
CONVERSUS AUTEM PETRUS VIDET DISCIPULUM
QUEM DILIGEBAT IHS SEQUENTEM
QUI ET RECUBUIT IN CENA
SUPER PECTUS EIUS ET DIXIT ILLI
DNE QUIS EST QUI TRADIDIT TE
HUNC ERGO VIDENS PETRUS DICIT AD IHM
DNE HIC AUTEM QUID · DICIT ILLI IHS
SIC EUM VOLO SIC MANERE
USQUE DUM VENIO QUID AD TE TUM E SEQUERE
EXIIT ERGO HIC VERBUS A PUT FRATRES
ET PUTAVERUNT QUONIAM DISCIPULUS
ILLE NON MORITUR ET NON DIXIT ILLUD
IHS NON MORIERIS SED SIC EUM
VOLO MANERE USQUE DUM VENIO QUID AD TE
HIC EST DISCIPULUS QUI TESTIMONIUM DAT
DE HIS ET QUI SCRIPSIT HAEC
ET SCIMUS QUONIAM VERUM EST EIUS
TESTIMONIUM SUNT AUTEM ET ALIA PLURA
QUAE FECIT XPS IHS QUAE
SI SCRIBANTUR SINGULARITER NEC IPSUM
FACILE PUTO MUNDUM CAPERE
QUI SCRIBUNTUR LIBRI

EVANGELIUM SEC IOHANNEN EXPLICIT

INCIPIT EVANGELIUM SEC LUCAN

reconcile ωρα $\overset{\frown}{\gamma}$ here with John xix. 14, which of course it does very effectually. It is supported by *ff*^{2}. *k. n.* only. With εφυλασσον Tregelles compares ετηρουν, Matth. xxvii. 36. This case too much resembles Luke iii. 23; Mark ii. 26 *supra.*

Acts xiii. 33 τω πρωτω ψαλμω for τω ψαλμω τω δευτερω is read by D alone of the manuscripts (46 *p. m.* omits the numeral), by Erasmus in his N. T. (who pleads the authority of some codices which *omit* the number and of Jerome), very expressly by Origen, Hilary, Eusebius, Jerome, Latin copies known to Bede, Euthymius (who all take pains to explain the difficulty), by Justin Martyr, Tertullian, manuscripts of Cyprian, Petilian in Augustine, Cassiodorus: Wetstein illustrates the subject by shewing that the Rabbinical writers reckoned the first two Psalms as but one.

At the end of this verse the citation from Psalm ii. 7 is needlessly carried into *v.* 8 (αιτησαι παρ αιμου κ.τ.λ.) by D and *syr*^{p}. *p. mg.* only. Codex D never elsewhere falls into the familiar error of many copies, in thus enlarging quotations from the Old Testament. It even abridges them in Matth. iv. 4; xv. 8; John xii. 40 (by ὁμοιοτέλευτον?); Luke iv. 18; Acts ii. 17—20.

Acts xv. 20, 29. Here και του πνικτου or και πνικτου is omitted by D alone among the Greeks (all the versions containing the clause), and in Latin by Irenaeus, Tertullian, Cyprian, Ambrose, Pacian, Jerome (who speaks of it as found *in nonnullis exemplaribus*), Augustine, Gaudentius, Fulgentius, Eucherius; Ambrosiaster (who may possibly have lived in the third century) ventures to say that the Greeks *adulterarunt scripturas quartum mandatum addentes.* In ch. xxi. 25 also και πνικτον is omitted by D, the Thebaic, Jerome and Augustine only. It does not much matter that in the Peshito Syriac, Erpenius' Arabic, and Platt's Aethiopic, the order of the words is πορνειαν και πνικτον και αιμα. The gloss of D in *vv.* 20, 29 of ch. xv. is upheld (*in substance*) in one or both places by 7. 25. 27. 29. 32. 42. 57. 60. 69. 98 *marg.* 105. 106. 137., in Scrivener's abeo, the Thebaic, both Aethiopic, the Slavonic, Irenaeus in Latin and Cyprian: in *v.* 29 by the later Syriac (with an asterisk) and the Complutensian edition.

Acts xxi. 16. The elegant but not very simple construction αγοντεσ παρ ω ξενισθωμεν μνασωνι τινι κυπριω is found with little or no variation in all other manuscripts (only that ℵ has ἰασονι for the host's name, with the Memphitic, Sixtine Vulgate and *demid.*; B. 1. 18. g^{scr}, μνασω; 34 μνασσω; k^{scr} μνασσωνι; D *fuld. tol.* νασωνι), but D inserts a whole clause, the Latin of which may be seen on p. 409, but the Greek (now lost) must be recovered from the several collations set down in our *Adnotationes.* The sole support of Cod. D is derived from *syr. p. mg.*, which (if our collators may be trusted, *see* p. 446) varied from the words of D, though not from its sense, in adding to ξενισθωμεν + και παραγενομενοι εισ την πολιν εγενομεθα παρα κ. τ. λ. According to this account Paul's company must have rested *twice* on the road from Caesarea to Jerusalem (full 60 miles, see Smith's *Dictionary of the Bible* under *Caesarea* and *Antipatris*), on the second occasion at Mnaso's, on the first with one or more persons unknown (*apud quem* in *d*, but προσ ουσ in D *primâ manu*, on Wetstein's evidence).

We may now draw our general conclusion from this prolonged investigation. Credner (*Beiträge*, I. p. 466) has well observed that the strong contrast between the excessive freedom of the Greek text and the anxious strictness of the Latin betokens for their respective births different ages, actuated by very different principles of criticism. Bitter experience had taught the men of the fourth and fifth centuries a lesson which the Fathers of the second (we may name Justin Martyr as a conspicuous example) had yet to learn, that it is not safe to neglect the letter of Scripture, satisfied if only we abide by its spirit; or to mingle the sacred text with glosses from the parallel Gospels or with narratives (however edifying they may seem) drawn from uncanonical and uninspired writings.

While we assign therefore to the Latin version of Codex Bezae a Western province (most probably Gaul) as its native country, and a date not higher than the fifth century, we must further confess that the manuscript now in our possession, as well by reason of the errors of transcription lying under the present text (*see* p. xxiii), as from its not following all the corrupt readings of the Greek as it now stands (*see* p. xxxiv, note 1), is removed one step from the actual translator, who need not, however, have been other than a contemporary of the scribe whose work is yet extant. The Greek text, on the other hand, we believe to bear distinct traces of an origin far more remote. Itself immediately derived from a manuscript whose stichometry was arranged just like its own (*see* p. xxiii), it must ultimately be referred to an *exemplar* wherein the verses, now so irregular and confused, were first distributed according to an orderly system (*see* p. xvii), and such an original would most likely belong to the third century at the latest. In respect, moreover, to its rare and peculiar readings, the close resemblance of Codex Bezae to the text of the Syriac versions (with which it could hardly have been compared later than the second century), and to that of the Old Latin, yet unrevised by Jerome, as employed by Cyprian and Augustine in Africa, by the translator of Irenaeus, by Hilary and Lucifer and Ambrose in the North-west,—such resemblance (far too constant to be the result of chance) persuades us to regard with the deepest interest this venerable monument of Christian learning; inasmuch as the modification of the inspired writings which it preserves, whatever critics may eventually decide respecting its genuineness and purity, was at once widely diffused and largely received by the holiest men in the best ages of the Primitive Church.

P.S. George Dyer's *Prologue on Ignoramus*, pp. 18—21 (1797) may be added to the hostile notices of Kipling's edition mentioned in p. xiii, note 2. Dyer is especially severe on the Latinity of the Preface, which indeed is faulty enough.

At p. xxxii, l. 14, after *ellada ibid.* xx. 2; add *tristego ibid.* xx. 9;

ADDENDUM.

I WOULD fain crave the reader's indulgence for a brief expression of private feeling, which, in mere gratitude, I cannot suppress. My other labours relating to the textual criticism of the New Testament have been carried on chiefly in a remote corner of Cornwall, whither the liberality of their owners has permitted me to bring many manuscripts for thorough and leisurely examination. Since it was not right to remove so precious a volume as Codex Bezae from its place in the University Library, I have enjoyed during the last three years the privilege of being much at Cambridge, after having ceased to reside there for more than a quarter of a century. This pleasing necessity has proved to me a source of deep satisfaction; it was like the renewal of youth to partake again of opportunities for improvement once too lightly prized; while my daily toil was sweetened by the good will of not a few who were pleased to esteem me for my work's sake, and by the generous hospitality, the unwearied kindness of a friend, whom I know not how to thank, the Rev. G. Williams, B.D. Senior Fellow of King's College.

To the officers of the University Library also I am largely indebted: to the Rev. A. W. Hobson, M.A. Assistant Librarian, and (more recently) to the Rev. J. E. B. Mayor, M.A., now the Principal Librarian. I could not easily tell how much my work owes to H. Bradshaw, Esq. M.A. Fellow of King's College, both for his readiness to aid my progress to his own serious inconvenience, and for the varied instruction which no one who is so happy as to converse with him can fail to derive, save through his own fault.

ΤΗΝΨΥΧΗΝ ΕΑΥΤΟΥCΩCΑΙΑΠΟΛΕCΕΙΑΥΤΗΝ· ΟCΔΑΝ
ΑΠΟΛΕCΕΙΑΥΤΗΝ
ΕΝΕΚΕΝΤΟΥΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥCΩCΕΙΑΥΤΗΝ

ΑΝΙΜΑΜSUAMSALUAMFACERE·PERDETEAM· QUIAUTE
PERDIDERITEAM
PROPTEREUANGELIUMSALUAMFACIETEAM

ΛΣ :ΙCΘΕΙΕΥΝΟΩΝΤΩΑΝΤΙΔΙΚΩCΟΥΤΑΧΥΕΩC
ΕΔΟΞΕΔΕΤΩCΕΙΛΕΑΕΠΙΜΕΙΝΑΙΑΥΤΟΥC ΠΡΟC
ΚΑΙΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑCΥΙΘΙΔΙΑΒΟΛΟΥ ΕΤFΑΙSΙ ΟΜΝΕS
ΚΑΙΤΩΝΑΠΟΚΙΛΙΚΙΑCΚΑCΙΑC
ΑΠΟCΤΕΛΛΩΥΜΑC ΕΙΠΕΝΑΥΤΩΤΩΕΠΛΗCΟΝΤΙ ΠΕΜΠΩ ΠΙ
ΟΥΤΟCΗΡΞΑΤΟΠΑΡΗCΙΑΖΕCΘΑΙΕΝCΥΝΑΓΩΓΗ ΤΗ
ΚΑΙΕΠΗΡΩΤΗCΕΝΑΥΤΟΥCΟΙΕΡΕΥCΛΕΓΩΝ ΑΡΧΙ
ΚΑΙΚΑΘΙCΑΙΕΠΙΤΟΝΘΡΟΝΟΝΑΥΤΟΥ ΠΡΟΕΙΔΩCΕΛΑ
ΛΗCΕΝΠΕΡΙΤΗC
ΕCΤΑΙΔΕΔΕΜΜΕΝΑΕΝΤΟΙCΟΥΡΑΝΑΙC
ΕΡΩΝΤΗCΑΤΑΙΝCΑΕΛΙΓ
ΕΤFΑCΤUMESTREPENTECAELOECHO UOX
ΕΚΚΑΡΠΟΥΤΗCΟCΦΥΟCΑΥΤΟΥ ΟCΦΥΟC
ΟΗΛΙΟCΜΕΤΑCΤΡΑΦΙCΤΑΙΕΙCΚΟΤΟC ΗC

ΑΡ

ΑΝΝΑΓΝΟC
ΜΑΠΕΡΗ
ΤΟΚΥΡΙΑΚΗ
ΤΩΝΠΡΟΦΟΥΤΗΡ
ΜΑΤΩΝ

(11)

ΤΚ ΟΔΕΙCΕΛΕΓΕΝΠΑΤΙΡ ΤΚΑ
ΑΦΕCΑΥ·ΤΟΙCΟΥΓΑΡΟΙ
ΔΑCΙΝΤΗΠΟΙΟΥCΙΝ

(12)

ΑΝΝΑΓΝΟC
ΜΑΕΙCΤΙΝ
ΠΑΡΑCΚΕΥ
ΓΗΝ:

ΤΚΕ:
ΤΚS

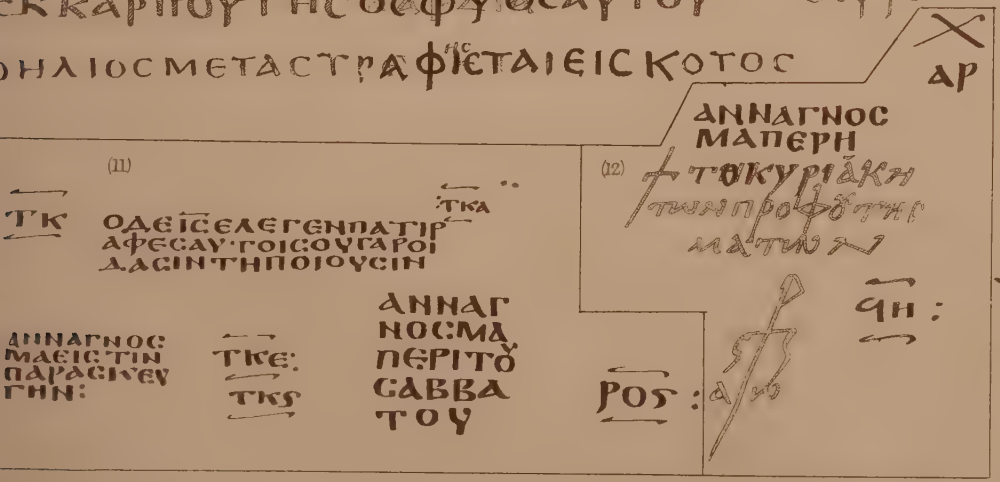

ΑΝΝΑΓ
ΝΟCΜΑ
ΠΕΡΙΤΟ
CΑΒΒΑ
ΤΟΥ

ΡΟΣ :

ϤΗ :

ΠΑΡΡΩCΤΟΥC ΧΕΙΡΑC ΕΠΙΘΗCΟΥCΕΙΝ. SUPER ϨRΟΤΟSΜΑΝΥSΙΜΡΟΝΕΝΤ.
ΑΙΚΑΛΩC ΕΞΟΥCΙΝ· ΕΤΒΕΝΕΗΑΒΕΒΥΝΤ·

ΕΑΝΨΥCΗΕΛΕΝΧΟΥCΙΝCΕ +

S. Matthaei. Cap. i.

12 post transmigrationem autem babylonis
iechonias genuit salathiel
salathiel autem genuit zorobabel
13 zorobabel autem genuit abiuth
abiuth autem genuit eliecib
heliacib autem genuit azor
14 azor autem genuit sadoc
sadoc autem genuit achim
achim autem genuit heliut
15 heliut autem genuit heleazar
Eleazar autem genuit matthan
matthan autem genuit iacob
16 iacob autem genuit ïoseph
cui desponsata ·uirgo maria
[*Desunt folia duo priora.*]
peperit xpm ihm
17 Omnes ergo generationes · ab abraham
usque ad dauid ·generationes sunt xiiii
Et a dauid
usque ad transmigrationem babylonis
generationes sunt · xiiii
Et a transmigratione babylonis
usqué ad xpm generationes sunt xiiii
18 xpi autem generatio sic fuit
desponsata enim maria ioseph
antequam conuenirent
inuenta est in utero habens de spu sancto
19 ioseph autem uir eius · cum esset iustus
et nollet eam praepalare
uoluit clam eam dimittere
20 ipso ea cogitante
ecce angelus dni per uisum
apparuit ei dicens
ioseph fili dauid ne timeas

(Fol. 3 *a*.)

παραλαβειν μαριαμ την γυναικα σου	I.	suscipere mariam uxorem tuam
το γαρ εν αυτη γεννηθεν εκ πνσ αγιου εστιν		quod enim in ea natum est de spo sancto est
τεξεται δε ϋιον	21	pariet autem filium
και καλεσεισ το ονομα αυτου ιην		et uocavis nomen eius ihm
αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου		ipse enim saluauit populum suum
απο των αμαρτιων αυτων		de peccatis eorum
τουτο δε ολον γεγονεν	22	hoc autem totum factum est
ϊνα πληρωθη το ρηθεν ϋπο κυ		ut inpleretur quod dictum est a dmo
δια ησαϊου του προφητου λεγοντοσ		per esaiam prophetam dicentem
ϊδου η παρθενοσ εν γαστρι εξει	23	ecce uirgo · in utero habebit
και τεξετε ϋιον · και καλεσεισ το ονομα αυτου		et pariet filium · et uocabit nomen eius
ενμανουηλ		inmanuel
ο εστιν μεθερμηνευομενον μεθ ημων ο θσ		quod est interpraetatum · nobiscum deus
διεγερθεισ δε ο ιωσηφ · απο του ϋπνου εποιησεν	24	Exsurgens autem ioseph de somno fecit
ωσ προσεταξεν αυτω ο αγγελοσ κυ		sicut praecepit ei angelus dmi
και παρελαβεν την γυναικα αυτου		et suscepit uxorem suam
και ουκ εγνω αυτην	25	et non cognouit eam
εωσ ου τεκεν τον ϋιον αυτησ		quousque peperit filium
τον πρωτοτοκον		primogenitum
και εκαλεσεν το ονομα αυτου ιην		et uocauit nomen eius ihm
του δε ιηυ γεννηθεντοσ	II. 1	ihm autem nato
εν βηθλεεμ τησ ϊουδαιασ		in bethleem iudaeae
εν ημεραισ ηρωδουσ του βασιλεωσ		in diebus herodes regis
ειδου μαγοι απο ανατολων παρεγενοντο		ecce magi ab oriente uenerunt
εισ ϊεροσολυμα λεγοντεσ	2	in hierosolyma dicentes
που εστιν ο τεχθεισ βασιλευσ των ϊουδαιω		ubi est qui natus est rex iudaeorum
ειδομεν γαρ αυτου τον αστερα εν τη ανατολη		uidimus enim eius stellam in oriente
και ηλθομεν προσκυνησαι αυτω		et uenimus adorare ei
ακουσασ δε ο βασιλευσ ηρωδησ εταραχθη	3	audiens autem rex herodes turbatus est
κα ϊεροσολυμα μετ αυτου		et hierosolyma cum ipso
και συναγαγων παντασ	4	et congregans omnes
τουσ αρχιερεισ		principes sacerdotum
και γραμματεισ του λαου επυνθανετο		et scribas populi interrogabat

(Fol. 3 *b*.) (Fol. 4 *a*.)

που ο χρσ γενναται : οι δε ειπον αυτω	II. 5	ubi xps nascitur · qui autem dixerunt ei
εν βηθλεεμ τησ ϊουδαιασ		in bethleem iudaeae
ουτωσ γαρ γεγραπται δια του προφητου		sic enim scriptum est per profetam
και συ βηθλεεμ τησ ϊουδαιασ · μη ελαχιστη ει	6	et tu bethleem iudaeae · non minima es
εν τοισ ηγεμοσιν ϊουδα		inter principes iuda
εκ συ γαρ εξελευσεται ηγουμενοσ		ex te enim exiet dux
οστισ ποιμενει · τον λαον μου τον ϊσραηλ		qui regat populum meum israhel
τοτε ηρωδησ λαθρα · καλεσασ τουσ μαγουσ	7	tunc herodes occultae · uocans magos
ηκρειβασεν παρ αυτων τον χρονον		exquisiuit ab eis tempus
του φαινομενου αστεροσ		apparentis stellae
και πεμψασ αυτουσ εισ βεθλεεμ' ειπεν αυτοισ	8	et mittens eos in bethleem dixit eis
πορευθεντεσ εξετασαται ακρειβωσ		euntes interrogate diligenter
περι του παιδιου · οταν δε ευρητε		de puero · cum autem inueneritis
επαγγειλαται μοι		renuntiate mihi
οπωσ καγω ελθων προσκυνησω αυτω		ut et ego ueniens adorem ei
οι δε ακουσαν του βασιλεωσ επορευθησαν	9	qui autem audientes regem abierunt
και ϊδου ο αστηρ' ον ειδον εν τη ανατολη		et ecce stella quam uiderat in oriente
προηγεν αυτουσ · εωσ ελθων εσταθη		praecedebat eos · donec uenit et stetit
επανω του παιδιου		supra puerum
ϊδοντεσ δε τον αστερα εχαρησαν	10	uidentes autem stellam gauisi sunt
χαραν μεγαλην σφοδρα		gaudio magno ualde
και ελθοντεσ εισ την οικειαν	11	et uenientes in domum
ειδον τον παιδα		uiderunt puerum
μετα μαριασ τησ μητροσ αυτου		cum maria matre sua
και πεσοντεσ προσεκυνησαν αυτω		et cadentes adorauerunt ei
και ανοιξαντεσ τουσ θησαυρουσ αυτων		et aperientes thensauros suos
προσηνεγκαν αυτω δωρα		obtulerunt ei munera
χρυσον και λιβανον και ζμυρναν		aurum et thus et smyrnam
και χρηματισθεντεσ κατ οναρ	12	et moniti per somnum
μη ανακαμψαι προσ ηρωδην		non reuerti ad eroden
δι αλλησ οδου ανεχωρησαν		per aliam uiam reuersi sunt
εισ την χωραν αυτων		in regionem suam
αυτων δε αναχωρησαντων · ειδου αγγελοσ κυ	13	isdem autem recedentibus · ecce angelus dmi

(Fol. 4 *b*.)

(Fol. 5 *a*.)

φαινεται κατ οναρ τω ϊωσηφ' λεγων	13	apparuit in uisu ioseph dicens
εγερθεισ παραλαβε τον παιδα		surgens suscipe puerum
και την μητερα αυτου · και φευγε εισ αιγυπτον		et matrem eius · et fuge in aegypto
και εισθι εκει · εωσ αν σοι ειπω		et esto ibidem quousque tibi dicam
μελλει γαρ ηρωδησ ζητειν τον παιδα		incipit enim herodes · querere puerum
του απολεσαι αυτον		ut perdat eum
Ο δε διεγερθεισ παρελαβεν τον παιδα	14	qui autem exsurgens accepit puerum
και την μητερα αυτου νυκτοσ		et matrem eius per nocte
και ανεχωρησεν εισ αιγυπτον · και ην εκει	15	et secessit in aegypto · et erat ibi
εωσ τησ τελευτησ ηρωδου · ϊνα πληρωθη		usque ad mortem herodes · ut conpleretur
το ρηθεν ϋπο κῡ δια του προφητου		quod dictum est a dm̄o per prophetam
λεγοντοσ · εξ εγυπτου εκαλεσα τον ϋιόν μου ·		dicentem de aegypto uocaui filium meum
τοτε ηρωδησ ϊδων	16	tunc herodes uidens
οτι ενεπαιχθη ϋπο των μαγων		quia delusus est a magis
εθυμωθη λειαν · και αποστειλασ		iratus est ualde et mittens
ανειλεν παντασ τουσ παιδασ		interfecit omnes pueros
τουσ εν βεθλεαιμ		qui erant in bethleem
και εν πασιν τοισ οριοισ αυτησ		et in omnibus finibus eius
απο διετειασ και κατω κατα τον χρονον		a bimatu et infra · secundum tempus
ον ηκρειβασεν παρα των μαγων		quod exquisierat a magis
τοτε επληρωθη το ρηθεν ϋπο κῡ	17	tunc completum est · quod dictum est a dm̄o
δια ηρεμιου του προφητου λεγοντοσ		per hieremiam prophetam dicentem
φωνη εν ραμα ηκουσθη	18	uox in rama audita est
θρηνοσ και κλαυθμοσ		ploratio et planctus
και οδυρμοσ πολυσ ραχηλ		et ululatus multus rachel
κλαιουσα τα τεκνα αυτησ		plangens filios suos
και ουκ ηθελησεν παρακληθηναι · οτι ουκ εισι		et noluit consulari · quia non sunt
τελευτησαντοσ δε του ηρωδου · ϊδου αγγελοσ κῡ	19	defuncto autem herode · ecce angelus dm̄i
φαινεται κατ οναρ τω ϊωσηφ		paruit in somnis ioseph
εν αιγυπτω λεγων · εγερθεισ παραλαβε	20	in aegypto dicens surgens accipe
τον παιδα και την μητερα αυτου		puerum et matrem eius
και πορευου εισ γην ϊσραηλ · τεθνηκασιν γαρ		et abi in terram israhel · mortui sunt enim
οι ζητουντεσ την ψυχην του παιδιου		qui quaerunt animam pueri

(Fol. 5 *b*.) (Fol. 6 *a*.)

Ο δε διεγερθεισ παρελαβεν τον παιδα II. 21
· και την μητερα αυτου · και ηλθεν εισ την ϊσραηλ
ακουσασ δε οτι αρχ̈ελαοσ βασιλευει 22
επι τησ ϊουδαιασ
αντι ηρωδου του πατροσ αυτου
εφηθη εκει απελθειν χρηματισθεισ δε κατ οναρ
ανεχωρησεν εισ τα μερη τησ γαλιλαιασ ·
και ελθων κατωκησεν 23
εισ πολιν λεγομενην ναζαρετ
οπωσ πληρωθη το ρηθεν δια των προφητω̄
οτι ναζωρεοσ κληθησεται
III.
ζ : Εν ταισ ημεραισ εκειναισ παραγεινεται ϊωαννησ 1
ο βαπτιστησ κηρυσσων εν τη ερημω τησ ϊουδαιασ
και λεγων μετανοειτε 2
ηγγικεν γαρ · η βασιλια των ουρανων
η : ουτοσ γαρ εστιν ο ρηθεισ 3
δια ησαϊου του προφητου λεγοντοσ
φωνη βοωντοσ εν τη ερημω
ετοιμασατε την οδον κυ
ευθειασ ποιειτε τασ τρειβουσ αυτου
θ : αυτοσ δε ϊωαννησ ειχεν το ενδυμα αυτου 4
απο τριχων καμηλλου και ζωνην δερματεινη̄
περι την οσφυν αυτου · η δε τροφη ην αυτου
ακριδεσ και μελι αγριον
τοτε εξεπορευετο προσ αυτον 5
ϊεροσολυμα και πασα η ιουδαια
και πασα η περιχωροσ του ϊορδανου
και εβαπτιζοντο εν τω ϊορδανη ὑπ αυτου 6
εξομολογουμενοι τασ αμαρτιασ αυτων
ι : ϊδων δε πολλουσ των φαρισαιων 7
και σαδδουκαιων ερχομενουσ
επι το βαπτισμα αυτου ειπεν αυτοισ
γεννηματα εχιδνων τισ υπεδειξεν υμειν
φυγειν

[*Folium 7, unà cum caeteris a posteriore manu scriptis, huic volumini Appendicis loco subjicietur.*]

(Fol. 6 *b*.)

8 a futura ira · facite ergo
fructum dignum paenitentiae
9 et ne putetes · dicere intra uos
patrem habemus abraam · dico enim uobis
quia potest ds de lapidibus istis
suscitare filios abraae
10 iam autem securis · ad radices arborum
posita est omnis ergo arbor
non faciens fructum bonum
exciditur et in ignem mittitur
11 Ego quidem baptizo uos aqua in paenitentia
qui autem uenit fortior me est
cuius non sum idoneus calciamenta
portare · ipse uos baptizabit
12 in spu sancto et igni · cuius uentilabrum
in manu eius
et purgabit aream suam
et congregauit triticum suum
in horreum · paleas autem conburet
igni inextinguibili
13 tunc aduenit ihs de galilaea
ad iordanen · ad iohannen
baptistam · ut baptizaretur ab eo
14 qui autem prohibebat eum iohannes dicens
ego abs te opus habeo baptizari
et tu uenis ad me
15 espondens autem ihs · dixit ei sine modo
sic enim decens est nobis
mplere omnem iustitiam
16 nc dimisit illum et baptizatus est ihs
ascendit mox de aqua
et ecce · aperti sunt ei caeli
et uidit spiritum dei

(Fol. 8 *a*.)

καταβαινοντα εκ του ουρανου	III.	descendentem de caelo
ωσ περιστεραν και ερχομενον εισ αυτον		sicut columbam et uenientem super eum
και ϊδου φωνη εκ τ̄ων ουρανων λεγουσα	17	et ecce uox de caelis dicens ad eum
προσ αυτον συ ει ο ϋιοσ μου ο αγαπητοσ		tu es filius meus dilectus
εν ω ευδοκησα		in quo beneplacui
	IV.	
ιε :Τοτε ο ῑησ̄ ανηχθη εισ την ερημον ϋπο του π̄νσ̄	1	tunc ihs̄ delatus est in desertum a spiritu
πειρασθηναι υπο του διαβολου		ut temptaretur a diabolo
και νηστευσασ ημερασ · μ̄ ·	2	et iaiunans dies xxxx
και τεσσαρακοντα νυκτασ		et · xxxx noctes
υστερον επεινασεν		postera esuriit
και προσηλθεν αυτω ο πιραζων και ειπεν αυτω	3	Et accessit ad eum qui temptabat et dixit ei
ει ϋιοσ ει του θ̄ῡ ειπε · ϊνα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενω̄ται		si filius es dei dic · ut lapides isti panes fiant
αποκριθεισ δε ο ῑησ̄ ειπεν γεγραπται	4	respondens autem ihs̄ dixit scriptum est
ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο ανθρωποσ		non in pane solo uiuet homo
αλλ εν παντι ρηματι θ̄ῡ		sed in omni uerbo dei
τοτε παραλαμβανει αυτον ο διαβολοσ	5	tunc suscepit eum diabolus
εισ την αγιαν πολιν · και εστησεν αυτον		in sanctam ciuitatem et statuit eum
επι το πτερυγιον του ϊερου · και λεγει αυτω	6	supra pinnam templi · et dicit ei
ει ϋιοσ ει θυ θ̄ῡ · βαλε σεαυτον κατω		si filius es dei · mitte te deorsum
γεγραπται γαρ · οτι τοισ αγγελοισ αυτου		scriptum est enim · qui angelis suis
εντελειται περι σου		mandauit de te
και επει χειρων αιρουσιν σε · μηποτε		et in manibus tollent te · ne quando
προσκοψησ προσ λιθον τον ποδα σου		offendas ad lapidem pedem tuum
εφη αυτω ο ῑησ̄ παλιν γεγραπται	7	ait ei ihs̄ · iterum scriptum est
ου πειρασεισ κ̄ν̄ τον θ̄ν̄ σου		non temptavis dn̄m dm̄ tuum
παλιν παραλαμβανει αυτον ο διαβολοσ	8	iterum suscepit eum diabolus
εισ οροσ ϋψηλον λειαν και εδειξεν αυτω		in montem altum nimis et ostendit ei
πασασ τασ βασιλειασ του κοσμου		omnia regna mundi
και την δοξαν αυτων · και ειπεν αυτω	9	et gloriam eorum · et dixit illi
ταυτα παντα σοι δωσω		haec omnia tibi dabo
εαν πεσων προσκυνησησ μοι		si cadens adoraueris me
τοτε λεγει αυτω ο ῑησ̄ ϋπαγε οπισω μου	10	tunc dicit ei ihs̄ uade post me
σατανα · γεγραπται γαρ		satana scriptum est enim

(Fol. 8 *b*.) (Fol. 9 *a*.)

	κν τον θν σου προσκυνησεισ	IV.	dnm dm tuum adorabis
	και αυτω μονω λατρευσεισ		et ipsi soli seruies
ιξ	:τοτε αφιησιν αυτον ο διαβολοσ	11	tunc dimisit eum diabolus
	και ἰδου αγγελοι προσηλθον		et e·cce angeli accesserunt
	και διηκονουν αυτω		et ministrabant ei
ιη	:ακουσασ δε·οτι ἰωαννησ παρεδοθη	12	audiens autem·quia iohannes traditus est
	ανεχωρησεν εισ την γαλιλαιαν		secessit in galilaeam
ιθ	: και καταλειπων την ναζαρεθ	13	et relinquens in nazareth
	ελθων κατοικησεν εισ καφαρναου μ		ueniens habitabit·in cafarnaum
	την παραθαλασσιον·εν οριοισ ζαβουλων		maritimam·in finibus zabulon
	και νεφθαλειμ		et nephalim
	ἰνα πληρωθη το ρηθεν	14	ut conpleretur quod dictum est
	δια ησαἰου του προφητου του λεγοντοσ		per esaiam prophetam dicentem
	γη ζαβουλων και νεφθαλειν·οδον θαλασσης	15	terra zabulon et neptalim·uiam maris
	περαν του ἰορδανου γαλιλαιασ των εθνων		trans iordanen galileae gentium
	ο λαοσ ο καθημενοσ εν τη σκοτεια	16	populus qui sedebat in tenebris
	ειδον φωσ μεγαν		uiderunt lumen magnum
	οι καθημενοι εν χωρα σκεια θανατου		qui sedebant in terra umbra mortis
	φωσ ανετειλεν αυτοισ		lumen ortum est eis
κ	:απο τοτε γαρ ηρξατο ιησ̄. κηρυσσιν και λεγειν	17	Exinde enim coepit ihs̄·praedicare et dicere
	μετανοειτε ηγγικεν γαρ		paenitemini·adpropinquauit enim
	η βασιλεια των ουρανων		regnum caelorum
	παραγων δε παρα την θαλασσαν τησ γαλιλαιασ	18	transiens autem secus mare galilaeae
	ειδεν δυο αδελφουσ		uidit duos fratres
	σιμωνα τον λεγομενον πετρον		simonem qui dicitur petrus
	και ανδρεαν τον αδελφον αυτου		et andream fratrem eius
	βαλλοντασ αμφιβληστροσ εισ την θαλασσα		mittentes retiam in mari
κα	ησαν γαρ αλιεισ : και λεγει αυτοισ	19	erant autem piscatores·et dicit eis
	δευτε οπισω μου·και ποιησω ὑμασ		uenite post me·et faciam uos
	γενεσθαι αλιεισ ανθρωπων		fieri piscatores hominum
	Οι δε ευθεωσ αφεντεσ τα δικτυα	20	qui autem mox relinquentes retiam
κβ	ηκολουθησαν αυτω : και προβασ εκειθεν	21	secuti sunt eum·et progressus inde
	ειδεν αλλουσ δυο αδελφουσ		uidit alios duos fratres

(Fol. 9 *b*.) (Fol. 10 *a*.)

ïακωβον τον του ζεβεδαιου	IV.	iacobum zebedaei
και ïωαννην τον αδελφον αυτου		et iohannen fratrem eius
εν τω πλοιω · μετα ζεβεδαιου του πατροσ αυτω		in naui · cum zebedaeo · patre eorum
καταρτιζοντασ · τα δικτυα αυτων		concinnantes retias suas
και εκαλεσεν αυτουσ		et uocauit eos
οι δε ευθεωσ αφεντεσ το πλοιον	22	qui autem mox relinquentes nauem
και τον πατερα αυτων · ηκολουθησαν αυτω		et patrem suum · secuti sunt eum
κγ : και περιηγεν ο ιησ · ολην την γαλιλαιαν	23	et circumibat ihs totam galilaeam
διδασκων εν ταισ συναγωγαισ αυτων		docens in synagogis eorum
και κηρυσσων το ευαγγελιον τησ βασιλιασ		et praedicans euangelium regni
και θεραπευων πασαν νοσον		et curans omnem languorem
και πασαν μαλακειαν εν τω λαω		et omnem infirmitatem in populo
και απηλθεν αυτου η ακοη εισ ολην την συριαν	24	Et abiit opinio eius in totam syriam
και προσηνεγκαν αυτω παντασ		et obtulerunt ei omnes
τουσ κακωσ εχοντασ ποικειλαισ νοσοισ		male habentes uariis infirmitatibus
και βασανοισ συνεχομενουσ		et tormentis correptos
και δαιμονιζομενουσ · και σεληνιαζομενουσ		et daemoniacos · et lunaticos
και παραλυτικουσ · και παντασ εθεραπευσεν		et paralyticos · et omnes curauit
και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι	25	et secutae sunt eum · turbae multae
απο τησ γαλειλαιασ · και δεκαπολεωσ		de galilaea · et decapolim
και ïεροσολυμων και ïουδαιασ		et hierosolyma et iudaea
και περαν του ïορδανου	V.	et trans iordanen
κδ : ïδων δε τουσ οχλουσ · ανεβη εισ το οροσ	1	uidens autem turbas · ascendit in montem
και καθισαντοσ αυτου · προσηλθον αυτω		et sedente eo · accesserunt ad eum
κε : οι μαθηται αυτου · και ανοιξασ το στομα αυτου	2	· discipuli eius · et aperiens os suum
εδιδαξεν αυτουσ λεγων		docuit eos dicens
κς : μακαριοι οι πτωχοι πνι · οτι αυτων εστιν	3	beati pauperes spu · quoniam ipsorum est
η βασιλεια των ουρανων		regnum caelorum
κζ : μακαριοι οι πραεισ οτι αυτοι	5	beati mites · quoniam ipsi
κληρονομησουσιν την γην		hereditabunt terram
κη : μακαριοι οι πενθουντεσ	4	beati qui lugunt
οτι αυτοι παρακληθησονται		quoniam ipsi consolabuntur
κθ : μακαριοι οι πεινωντεσ και διψωντεσ την δικαιοσυνη	6	beati qui esurientes · et sitientes iustitiam

	οτι αυτοι χορτασθησονται	v.	quoniam ipsi saturabuntur
λ	: μακαριοι οι ελεημονες · οτι αυτοι ελεηθησονται	7	beati misericordes · quia ipsi miserabuntur
	μακαριοι οι καθαροι τη καρδια	8	beati qui mundo sunt corde
	οτι αυτοι τον θν οψονται		quia ipsi dm uidebunt
	μακαριοι οι ειρηνοποιοι	9	beati pacifici
	οτι ϋιοι θυ κληθησονται		quia dei fili uocabuntur
	μακαριοι οι δεδιωγμενοι ενεκεν δικαιοσυνης	10	beati qui persecutionem patiuntur · propter iustitia
	οτι αυτων εστε · η βασιλεια των ουρανων		quia ipsorum erit regnum caelorum
	μακαριοι εστε · οταν διωξουσιν ϋμας	11	beati estis · cum persequentur uos
	και ονιδισουσιν · και ειπωσιν καθ υμων		et inproperauerint · et dixerin aduersum uos
	παν πονηρον ενεκεν δικαιοσυνης		omne malignum · propter iustitiam
	χαιρεται και αγαλλιασθαι · οτι ο μισθος ϋμων	12	gaudete et exultate quia merces uestra
	πολυς εν τω ουρανω · ουτως γαρ εδιωξαν		multa in caelo · ita enim persecuti sunt
	τους προφητας · τους προ ϋμων ϋπαρχοντων		prophetas · qui ante uos fuerunt
λα	: Ϋμεις εστε το αλα της γης	13	uos estis sal terrae
	εαν δε το αλας μωρανθη		si enim sal infatuatum fuerit
	εν τινι αλισθησεται · εις ουδεν ϊσχυει		in quo sallietur · ad nihilum ualet
	ει μη βληθηναι εξω · και καταπατεισθαι		nisi ut proiciatur foras · et conculcetur
	ϋπο των ανθρωπων		ab hominibus
λβ	: Ϋμεις εστε το φως του κοσμου	14	uos estis lumen mundi
	ου δυναται πολις κρυβηναι επανω ορους		non potest ciuitas abscondi · super montem
	κειμενη · ουδε καιουσιν λυχνον	15	posita · nec incendunt lucernam
	και τιθεασιν αυτον ϋπο τον μοδιον		et ponent eam · sub modium
	αλλα επι την λυχνιαν · και λαμπι πασιν		sed supra candelabrum · ut luceat omnibus
	τοις εν τη οικια		qui in domo sunt
	Ουτως λαμψατω το φως ϋμων	16	sic luceat lumen uestrum
	ενπροσθεν των ανθρωπων		coram hominibus
	οπως ειδωσιν ϋμων τα καλα εργα		ut videant uestra bona opera
	και δοξασωσιν τον πατερα ϋμων		et glorificent patrem uestrum
	τον εν τοις ουρανοις		qui in caelis est
λγ	: μη νομεισητε οτι ηλθον · καταλυσαι τον νομον	17	nolite putare quia ueni dissoluere legem
	η τους προφητας · ουκ ηλθον καταλυσαι		aut prophetas · non ueni dissoluere
λδ	αλλα πληρωσαι : αμην γαρ λεγω ϋμειν	18	sed inplere : amen enim dico uobis

(Fol. 11 b.)

(Fol. 12 a.)

εως αν παρελθη · ο ουρανος και η γη	V.	donec transeat · caelum et terra
ἰωτα εν · η μια κεραια		iota unum · aut unus apex
ου μη παρελθη απο του νομου		non transiet a lege
εως αν γενηται παντα		donec fiant omnia
λε : Οσ ουν λυσει μιαν των εντολων τουτων	19	quicumque enim soluerit unum de mandatis istis
ελαχιστων και διδαξη τους ανθρωπους		minimis · et docuerit homines
ελαχιστος κληθησεται		minimus uocabitur
εν τη βασιλεια των ουρανων		in regno caelorum
Ηκουσατε οτι ερρηθη τοις αρχαιοις	21	audistis quia dictum est antiquis
ου φονευσεις · οσ δαν φονευση		non occides · quicumq · enim occiderit
ενοχος εστε τη κρισει		reus erit iudicio
Εγω δε λεγω ὑμειν οτι πασ ο οργαζομενος	22	Ego autem dico uobis · quia omnes qui irascitur
τω αδελφω αυτου εικη		fratri suo sine causa
ενοχος εσται τη κρισει		reus erit iudicio
Οσ δαν ειπη τω αδελφω αυτου ραχα		qui autem dixerit fratri suo raccha
ενοχος εστε τω συνεδριω		reus erit conuenticulo
οσ δαν ειπη μωρε		qui autem dixerit fatue
ενοχος εσται εισ την γεενναν του πυροσ		reus erit in gehennam ignis
εαν ουν προσφερησ το δωρον σου	23	si ergo offeres munus tuum
επει το θυσιαστηριον και εκει μνησθησ		ad altare · et ibi rememoreris
οτι ο αδελφοσ σου εχει τι κατα σου		quia frater tuus · habet aliquid aduersum te
αφεσ εκει το δωρον σου	24	dimitte ibi munus tuum
εμπροσθεν του θυσιαστηριου · και ὑπαγε πρωτο		ante altare · et uade prius
καταλλαγηθι τω αδελφω σου · και τοτε ελθων		reconciliari fratri tuo · et tunc ueniens
προσφερεισ το δωρον σου		offeres munus tuum
λς : ισθει ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ εωσ	25	Esto beniuolus aduersario tuo cito
οτου ει μετ αυτου εν τη οδω		quandiu es cum illo in uia
μηποτε σε παραδωσει · ο αντιδεικοσ		ne quando te tradat · aduersarius
τω κριτη · και ο κριτησ σε παραδωσει		iudici · et iudex te tradat
τω ὑπηρετη · και εισ φυλακην βληθησει		ministro · et in custodia mitteris
αμην λεγω σοι · ου μη εξελθησ εκειθεν	26	amen dico tibi · non exiens inde
εωσ αν αποδωσ τον εσχατον κοδραντην		donec reddas nobissimum quadrantre
λζ ηκουσατε οτι ερρηθη · ου μοιχευσεισ	27	audistis quia dictum est · non moechaueris

(Fol. 12 *b*.) (Fol. 13 *a*.)

εγω δε λεγω ὑμειν οτι πασ	V. 28	ego autem dico uobis · quoniam omnes
ο βλεπων γυναικα		qui uidet mulierem
προσ το επιθυμησαι αυτην		ad concupiscendum eam ·
ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια αυτου		iam moechatus est eam in corde suo
Ει δε ο οφθαλμοσ ο δεξιοσ σου	29	si autem oculus tuus dexter
σκανδαλιζει σε εξελε αυτον		scandalizat te · erue eum
και βαλε απο σου · συμφερει γαρ σοι		et mitte abs te · expedit enim tibi
ἱνα απολητε εν των μελων σου		ut pereat unum membrorum tuorum
και μη ολον το σωμα σου		et non totum corpus tuum
απελθη εισ γεενναν		eat in gehennam
Ερρηθη δε	31	dictum est autem
οσ αν απολυση την γυναικα αυτου		quicumque dimiserit uxorem suam
δοτω αυτη αποστασιον		det ei repudium
εγω δε λεγω ὑμειν	32	ego autem dico uobis
οσ αν απολυση την γυναικα αυτου		quicumque dimiserit uxorem suam
παρεκτοσ λογου πορνειασ		excepta ratione adulterii
ποιει αυτην μοιχευθηναι		iterum audistis
παλιν ηκουσατε	33	quia dictum est antiquis · non peiurabis
οτι ερρηθη τοισ αρχαιοισ · ουκ επειορκησισ		reddes autem dn̄o iuramenta tua
αποδωσεισ δε τω κω̄ τουσ ορκουσ σου		Ego autem dico uobis · non iurare omnino
Εγω δε λεγω ὑμειν μη ομοσαι ολωσ	34	neque in caelum
μητε εν τω ουρανω		quia sedis est dei neque in terram
οτι θρονοσ εστιν του θῡ · μητε εν τη γη	35	quia subpedaneum est pedum ipsius
οτι ὑποποδιον εστιν των ποδων αυτου		neque in hierosolyma
μητε εισ ἱεροσολυμα οτι πολισ εστιν		quia ciuitas est
του μεγαλου βασιλεωσ		magni regis
μητε εν τη κεφαλη σου ομοσησ	36	neque in caput tuum iurabis
οτι ου δυνασαι ποιειν		quia non potes facere
τριχα μειαν λευκην η μελαιναν		capillum unum album aut nigrum
Εστω δε ο λογοσ ὑμων	37	sit autem sermo uester
ναι ναι · ου ου		etiam etiam non non
το δε περισσον τουτων · εκ του πονηρου εστι		quod autem amplius his de malo est
ηκουσατε οτι ερρηθη · οφθαλμον αντι οφθαλ μου	38	audistis quia dictum est · oculum pro oculo

(Fol. 13 *b*.) (Fol. 14 *a*.)

	οδοντα αντι οδοντοσ	V.	dentem pro dente
	Εγω δε λεγω ϋμειν μη αντιστηναι	39	Ego autem dico uobis non resistere
λη	: τω πονηρω : αλλ οστισ σε ραπεισει		malo sed qui te percusserit alapam
	επι την σιαγονα σου · στρεψον αυτω		in maxillam tuam · conuerte illi
	και την αλλην · και ο θελων σοι κριθηναι	40	et alteram · qui uoluerit iudicio congredi
	και τον χειτωνα σου λαβειν		et tunicam tuam accipere
	αφησεισ αυτω και το ειματιον		dimittes ei et uestimentum
λθ	: και οστισ σε αγγαρευει μειλιον εν	41	et qui te angariauerit · milium unum
	ϋπαγε μετ αυτου ετι αλλα δυο		uade cum eo · adhuc alia duo
	τω αιτουντει σε δοσ	42	qui te petit dat
	και τω θελοντι δανισασθαι : μη αποστραφησ		et uolenti mutuari ne auertaris
	ηκουσατε οτι ερρηθη	43	audistis quia dictum est
	αγαπησεισ τον πλησιον σου		diliges proximum tuum
	και μεισησεισ τον εχθρον σου		et odies inimicum tuum
μ	: Εγω δε λεγω ϋμειν · αγαπατε τουσ εχθρουσ ϋμω	44	Ego autem dico uobis diligite inimicos uestros
	ευλογειτε τουσ καταρωμενουσ ϋμειν		benedicite maledicentibus uos
	καλωσ ποιειτε τοισ μεισουσιν ϋμασ		benefacite odientibus uos
	και προσευχεσθαι · ϋπερ των επηριαζοντω		et orate · pro calumniantibus
	και διωκοντων ϋμασ		et persequentibus uos
	οπωσ γενησθε ϋιοι · του πατροσ ϋμων	45	ut sitis fili patris uestri
	του εν ουρανοισ · οτι τον ηλιον αυτου ανατελλει		qui in caelis est · quia solem suum oriri facit
	επι πονηρουσ και αγαθουσ και βρεχει		super malos et bonos · et pluet
	επι δικαιουσ και αδικουσ		super iustos et iniustos
μα	: εαν γαρ αγαπησηται τουσ αγαπωντασ ϋμασ	46	si enim dilexeritis diligentes uos
	τινα μεισθον εξεται		quam mercedem habebetis
	ουχι και οι τελωναι ουτωσ ποιουσιν		non et publicani sic faciunt
	και εαν ασπασησθαι τουσ αδελφουσ ϋμων	47	Et si salutaueritis fratres uestros
	μονον τι περισσον ποιειτε		tantum quid amplius facitis
	ουχι και οι εθνικοι το αυτο ποιουσιν		non et gentiles idem faciunt
	εσεσθε ουν ϋμεισ τελειοι	48	Estote ergo uos perfecti
	ωσπερ ο πατηρ ϋμων εν ουρανοισ		sicut pater uester in caelis
μβ	: τελιοσ εστιν : προσεχεται	VI. 1	perfectus est adtendite
	την δικαιοσυνην ϋμων μη ποιειν		iustitiam uestram · non facere

(Fol. 14 *b*.) (Fol. 15 *a*.)

ενπροσθεν των ανθρωπων	VI.	coram hominibus
προσ το θεαθηναι αυτοισ · ει δε μηγε		ut uideamini eis · alioquin
μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι ὑμων		mercedem non habebitis aput patrem uestru
τω εν ουρανοισ		qui in caelis est
οταν ουν ποιησ ελεημοσυνην	2	cum ergo facitis elemosynam
μη σαλπισησ ενπροσθεν σου		noli tuba canere ante te
ωσπερ᾽ οι ὑποκριται ποιουσιν		sicut hypocritae faciunt
εν ταισ συναγωγαισ · και εν ταισ ρυμαισ		in synagogis et in plateis
οπωσ δοξασθωσιν ὑπο των ανθρωπων		ut glorificentur ab hominibus
αμην λεγω ὑμειν		amen dico uobis
απεχουσιν τον μισθον αυτων		perceperunt mercedem suam
σου δε ποιουντοσ ελεημοσυνην	3	te autem faciente elemosynam
μη γνωτω η αριστερα σου		nesciat sinestra tua
τι ποιει η δεξια σου		quid facit destera tua
οπωσ η ελεημοσυνη σου η εν τω κρυπτω	4	ut elemosyna tua sit in occulto
και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω		et pater tur qui uidet in occulto
αυτοσ αποδωσει σοι		ipse reddet tibi
και οταν προσευχη · ουκ εση ωσ οι ὑποκριται	5	et quando oras · non eris sicut hypocritae
οτι φιλουσιν στηναι · εν ταισ συναγωγαισ		quia amant stare in synagogis
και εν ταισ γωνιαισ των πλατειων		et in angulis platearum
εστωτεσ και προσευχομενοι		stantes et orántes
οπωσ φανωσιν τοισ ανθρωποισ		ut pareant hominibus
αμην λεγω ὑμειν		amen dico uobis
απεχουσιν τον μισθον αυτον		perceperunt mercedem suam
συ δε οταν προσευχη εισελθε εισ το	6	tu autem cum oras intra in
ταμιον σου · και κλεισασ την θυραν σου		cubiculo tuo · et cludes osteum tuum
προσευξαι τω πατρι σου εν τω κρυπτω		ora patrem tuum in occulto
και ο πατηρ σου · ο βλεπων εν τω κρυπτω		et pater tuus qui uidet in occulto
αποδωσει σοι		reddet tibi
μγ : προσευχομενοι δε μη βλαττολογησηται	7	orantes autem non uana loquimini
ωσπερ οι εθνικοι δοκουσιν γαρ		sicut gentes · putant enim
οτι εν τη πολυλογια αυτων · εισακουσθησονται		quia in multiloquio suo · exaudientur
μη ουν ομοιωθητε αυτοισ	8	nolite ergo similare eis

(Fol. 15 *b*.) (Fol. 16 *a*.)

οιδεν γαρ ο πατηρ υμων · ων χρειαν εχεται VI.
προ του ὑμασ ανοιξε το στομα
ουτωσ ουν προσευχεσθαι ὑμεισ 9
πατερ ημων ο εν τοισ ουρανοισ
αγιασθητω το ονομα σου
ελθατω η βασιλεια σου 10
γενηθητω το θελημα σου
εν ουρανω και επι τησ γησ
τον αρτον ημων τον επιουσιον 11
δοσ ημειν σημερον · και αφεσ ημειν 12
τα οφιλεματα ημων · ωσ και ημεισ αφιομεν
τοισ οφιλεταισ ημων · και μη εισενεγκησ ημασ 13
εισ πειρασμον
αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου
μδ Εαν αφητε τοισ ανθρωποισ τα παραπτωματα αυτ̄ω 14
αφησει ὑμειν · και ο πατηρ ὑμων ο ουρανιοσ
εαν δε μη αφητε τοισ ανθρωποισ 15
ουδε ο πατηρ υμων αφησει ὑμειν
τα παραπτωματα ὑμων
με : οταν δε νηστευητε · μη γεινεσθαι 16
ωσ οι υποκρειται σκυθρωποι
αφανιζουσιν γαρ τα προσωπα αυτων
οπωσ φανωσιν τοισ ανθρωποισ νηστευοντεσ
αμην λεγω ὑμειν απεχουσιν τον μισθον αυτων
συ δε νηστευων αλιψον σου την κεφαλην 17
και το προσωπον σου νιψαι · ἵνα μη φανησ 18
τοισ ανθρωποισ νηστευων
αλλα τω πατρι σου τω εν κρυφια
και ο πατηρ σου ο βλεπων εν κρυφαιω αποδωσει σοι
μη θησαυρισεται ὑμειν θησαυρουσ 19
επι τησ γησ οπου σησ και βρωσεισ αφανιζουσιν
και οπου κλεπται διορυσσουσιν · και κλεπτουσιν
θησαυριζετε δε ὑμειν · θησαυρουσ ουσ εν ουρανω 20

(Fol. 16 b.) B

Cap. VI. 9—20.

[*Desunt folia octo, tertium Codicis quaternionem complectentia, scribâ recentissimo ad pedem folii* 16 b *adnotante* desunt plurima nempe a versu 8 6 capitis usque ad 27 versum cap. 8 in versione Latina in Graeco textu autem usque ad vers. 2^{dū} capitis 9^{ni} *καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν* etc.]

S. Matthaei. Cap. viii.

27 qualis est hic · quia et uenti
et maris obaudiunt ei
28 Et ueniente eo trans
in terram gerasenorum
occurrerunt ei duo daemoniaci
de monumentis exeuntes
pessimi ualde
ita ut non posset transire aliquis
per viam illam
29 Et ecce exclamauerunt dicentes
quid nobis et tibi ihū fili dī
uenisti hic ante tempus torquere nos
30 Erat autem longe ab eis · grex porcorum
31 multorum pascentium · daemones autem
rogabant eum dicentes · si eicis nos
mitte nos · in gregem porcorum
32 Et dixit eis ite · qui autem exeuntes
abierunt in porcos
et ecce inpetum fecit totus grex
per praeceps im mare
et mortui sunt in aquis
33 pastores autem fugerunt
et abeuntes in ciuitatem
renuntiauerunt omnia
dè daemoniacis
34 Et ecce tota ciuitas
exiit obuiam ihū
et uidentes eum rogauerunt
ut transiret de finibus eorum
IX. 1 Et ascendens nauem
transfretauit et uenit in suam ciuitatem
2 Et ecce obtulerunt ei
paralyticum in lecto iacentem

(Fol. 25 *a*.)

και ἰδων ο ιησ την πιστιν αυτων	IX.	or
ειπεν τω παραλυτικω θαρει τεκνον		dixit paralytico confide fili
αφιοντε σοι αι αμαρτιαι		dimittuntur tibi peccata tua
και ἰδου τινεσ των γραμματαιων	3	Et ecce quidam scribarum
ειπον εν εαυτοισ ουτοσ βλασφημι		dixerunt intra se hic blasphemat
και ιδων ο ιησ τασ ενθυμησεισ αυτων	4	et uidens ihs cogitationes eorum
ειπεν αυτοισ ἱνα τι ενθυμεισθαι πονηρα		dixit eis ut quid cogitatis mala
εν ταισ καρδιαισ ὑμων		in cordibus uestris
τι γαρ εστιν ευκοπωτερον ειπειν	5	quid enim est facilius dicere
αφιονται σου αι αμαρτιαι		dimittuntur tibi peccata
η ειπειν εγειρε και περιπατει		aut dicere surge et ambula
ἱνα δε ἰδητε · οτι ο ὑιοσ του ανθρωπου	6	ut autem sciatis · quoniam filius hominis
εξουσιαν εχει επι τησ γησ		potestatem habet super terram
αφιεναι αμαρτειασ · τοτε λεγει τω παραλυτικω		dimittere peccata · tunc dicit paralytico
εγειρε και αρον σου την κλεινην		surge et tolle lectum tuum
και ὑπαγε εισ τον οικον σου		et uade in domum tuam
και εγερθεισ απηλθεν εισ τον οικον αυτου	7	et surgens abiit in domum suam
ειδοντεσ δε οι οχλοι εφοβηθησαν	8	uidentes autem turbae timuerunt
και εδοξασαν τον θν τον δοντα εξουσιαν		et glorificauerunt dm · qui dedit potestatem
τοιαυτην τοισ ανθρωποισ		talem hominibus
οα :και παραγων εκειθεν ο ιησ ειδεν ανθρωπον	9	Et transiens inde ihs · uidit hominem
καθημενον επι το τελωνιον		sedentem · super teloneum
μαθθαιον λεγομενον		matthaeum nomine
και λεγει αυτω ακολουθει μοι		et dicit ei sequere me
και αναστασ ηκολουθει αυτω		et surgens sequebatur eum
οβ :και εγενετο αυτου ανακειμενου εν τη οικεια	10	Et factum est ipso discumbente in domo
ἰδου πολλοι τελωναι · και αμαρτωλοι		ecce multi publicani · et peccatores
ελθοντεσ · συνεκειντο τω ιῃυ		uenientes · simul discumbebant cum ihu
και τοισ μαθηταισ αυτου		et discipulis eius
Ειδοντεσ δε οι φαρισαιοι	11	uidentes autem pharisaei
ειπον τοισ μαθηταισ αυτου		dixerunt discipulis suis
δια τι ο διδασκαλοσ ὑμων		quare magister uester
μετα των αμαρτωλων και τελωνων εσθιει		cum peccatoribus et publicanis manducat
(Fol. 25 *b*.)		(Fol. 26 *a*.)

ογ :	Ο δε ακουσασ ρ	IX. 12
	οι ϊσχυοντεσ ϊατρου αλλ οι κακωσ εχοντεσ	
	πορευθεντεσ δε μαθετε τι εστιν	13
	ελεοσ θελω και ου θυσιαν·	
	ου γαρ ηλθον καλεσε δικαιουσ· αλλα αμαρτωλουσ	
	τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ϊωανου	14
	λεγοντεσ· δια τι ημεισ και οι φαρισαιοι	
	νηστευομεν πολλα	
	οι δε μαθηται σου ου νηστευουσιν	
	και ειπεν αυτοισ ο ιησ μη τι δυνανται	15
	οι ϋιοι του νυνφιου νηστευειν	
	εφ οσον μετ αυτων εστιν ο νυμφιοσ	
	ελευσοντε δε αι ημεραι· οταν αρθη απ αυτων	
	ο νυμφιοσ· και τοτε νηστευουσιν	
	εν εκειναισ ταισ ημεραισ	
	Ουδεισ δε επιβαλλει· επιβλημα βάκκουσ αγναφου	16
	επι ειματιω παλαιω· αιρει γαρ το πληρωμα αυτου	
	απο του ειματειου· και χειρον σχεισμα γεινεται	
	Ουδε βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκουσ παλαιουσ	17
	ει δε μηγε ρησσει ο οινοσ ο νεοσ τουσ ασκουσ	
	και ο οινοσ απολλυται και οι ασκοι· βαλλουσιν δε	
	οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ	
	και αμφοτεροι τηρουνται	
οδ :	ταυτα αυτου λαλουντοσ αυτοισ ϊδου αρχων	18
	εισ ελθων προσεκυνι αυτω λεγων	
	η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν	
	αλλα ελθων επιθεσ την χειρα σου επ αυτην	
	και ζησεται· και εγερθεισ ο ιησ ηκολουθι αυτω	19
	και οι μαθηται αυτου	
	και ϊδου γυνη αιμορροουσα δωδεκα ετη	20
	προσελθουσα οπισθεν ηψατο	
	του κρασπεδου του ματιου αυτου	
	ελεγεν γαρ εν εαυτη	21

(Fol. 26 *b*.)

qui autem audiens dixit · non necesse habent	
fortes medico · sed male habentes	
euntes autem discite quid sit	
misericordiam uolo et non sacrificium	
non enim ueni uocare iustos · sed peccatores	
tunc accedunt ad eum discipuli iohannis	
dicentes · quare nos et pharisaei	
ieiunamus multa	
discipuli autem tui non ieiunant	
Et dixit eis ihs numquid possunt	
fili sponsi iaiunare	
in quantum cum ipsis est sponsus	
uenient autem dies · cum tollatur ab eis	
sponsus · et tunc iaiunabunt	
in illis diebus	
nemo autem inmittit · commissuram panni nobi	
in uestimento ueteri · tollit enim plenitudo eius	
de uestimento · et peior scissura fit	
nec mittunt uinum nobellum in utres ueteres	
alioquin · rumpit uinum nouellum utres	
et uinum perit et utres · mittunc autem	
uinum nouellum in utres nouos	
et utrisque seruantur	
haec eo loquente illis · ecce unus princeps	
ueniens adorabat ei dicens	
filia mea modo mortua est	
sed ueniens inpone manum tuam super eam	
et uiuet · et surgens ihs sequebatur e um	
et discipuli eius	
Et ecce mulier fluxum sanguinis habens · xii · annis	
accedens retro tetigit	
fimbriam uestimenti eius	
dicebat enim intra se	

(Fol. 27 *a*.)

εαν αψωμαι μονον του ἱματιου αυτου	IX.	si tetigero tantum uestimenti eius
σωθησομαι · ο δε εστη στραφεισ	22	saluabor : qui autem conuersus stetit
και ειδων αυτην ειπεν		et uidens eam dixit
θαρσει θυγατηρ η πιστισ σου σεσωκεν σε		confide filia fides tua saluabit te
και εσωθη η γυνη απο τησ ωρασ εκεινησ		et saluata est mulier ab hora illa
και ελθων ο ιησ · εισ την οικειαν του αρχοντοσ	23	et ueniens ihs . in domum principis
και ἱδων τουσ αυλητασ · και τον οχλον		et uidens synphoniacos · et multitudinem
θορυβουμενον · ελεγεν αναχωρειτε	24	turbantem se · dicebat discedite
ου γαρ απεθανεν το κορασιον · αλλα καθευδει		non enim mortua est puella · sed dormit
και κατεγελων αυτον		et deridebant eum
Οτε δε εξεβληθη ο οχλοσ · ελθων εκρατησεν	25	quando autem eiecta est turba · ueniens tenuit
την χειρα αυτησ · και ηγερθη το κορασιον		manum eius · et surrexit puella
και εξηλθεν η φημη αυτου	26	et exiit fama eius
εισ ολην την γην εκεινην		in totam terram illam
οε : και παραγοντι εκειθεν τω ιηυ	27	Et transeunte inde ihu
ηκολουθησαν δυο τυφλοι κραζοντεσ και λεγοντεσ		saecuti sunt duo caeci · clamantes et dicentes
ελεησον ημασ ὑιε δαυειδ		miserere nostri fili dauid
και ερχεται εισ την οικειαν	28	et uenit in domum
και προσηλθον αυτω οι δυο τυφλοι		et accesserunt ad eum duo caeci
και λεγει αυτοισ ο ιησ πιστευετε		et dicit eis ihs creditis
οτι δυναμαι τουτο ποιησαι · λεγουσιν αυτω ναι κε		quia possum hoc facere · dicunt ei etiam dne
τοτε ηψατο των ομματων αυτων και ειπεν	29	tunc tetigit oculos eorum et dixit
κατα την πιστιν ὑμων γενηθητω ὑμειν		saecundum fidem uestram fiat uobis
και ηνεωχθησαν οι οφθαλμοι αυτων	30	et aperti sunt oculi eorum
και ενεβριμησατο αυτοισ ιησ λεγων		et comminatus est eis ihs dicens
ορατε μηδεισ γεινωσκετω		uidete nemo sciat
οι δε εξελθοντεσ διεφημεισαν αυτον	31	qui autem exeuntes diuulgabant eum
εν ολη τη γη εκεινη		in tota terra illa
αυτων δε εξερχομενων · ἱδου προσηνεγκαν αυτω	32	isdem autem exeuntibus · ecce optulunt ei
ανθρωπον κωφον δαιμονιζομενον		hominem surdum daemoniacum
και εκβληθεντοσ του δαιμονιου	33	Et eiecto daemonio
ελαλησεν ο κωφοσ		locutus est surdus
και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντεσ		et miratae sunt turbae dicentes
(Fol. 27 *b*.)		(Fol. 28 *a*.)

	ουδεποτε ουτωσ εφανη εν ϊσραηλ	IX.	numquam sic paruit in istrahel
οσ	: και περιηγεν ο ιησ τασ πολισ πασασ	35	Et circumibat ihs ciuitates uniuersas
	και τασ κωμασ · διδασκων εν ταισ συναγωγαισ αυτω		et castella · docens in synagogis eorum
	και κηρυσσων · το ευαγγελιον τησ βασιλειασ		et praedicans · euangelium regni
	και θεραπευων πασαν νοσον		et curans omnem languorem
	και πασαν μαλακειαν		et omnem infirmitatem
οζ	ϊδων δε τουσ οχλουσ εσπλαγχνισθη	36	uidens au tem turbas · misericordia motus est
	περι αυτων οτι ησαν εσκυλμενοι		pro eis quia erant fatigati
	και ρεριμμενοι ωσ προβατα · μη εχοντα ποιμενα		et proiecti sicut oues · non habentes pastorem
οη	: τοτε λεγει τοισ μαθηταισ αυτου	37	tunc dicit discipulis suis
	ο μεν θερισμοσ πολυσ · οι δε εργαται ολιγοι		messis quidem multa · operari autem pauci
	δεηθητε ουν τον κν του θερισμου	38	orate ergo dnm messis
	οπωσ εκβαλη εργατασ · εισ τον θερισμον αυτου		ut eiciat operarios ad messem suam
οθ	: και προσκαλεσαμενοσ τουσ · ιβ · μαθητασ αυτου	X. 1	Et aduocans · xii · discipulos suos
	εδωκεν αυτοισ εξουσιαν · πνευματων ακαθαρτω		dedit eis potestatem · spirituum immundorum
	ωστε εκβαλειν αυτα · και θεραπευειν		ut eiciant eos · et curare omnem
	πασαν νοσον · και πασαν μαλακειαν		languorem · et omnem infirmitatem
π	: των δε ιβ · αποστολων τα ονοματα εστιν ταυτα	2	xii · autem apostolorum nomina sunt haec
	πρωτοσ σιμων ο λεγομενοσ πετροσ		primus simon qui dicitur petrus
	και ανδρεασ ο αδελφοσ αυτου		et andreas frater eius
	ϊακωβοσ ο του ζεβεδεου		et iacobus zebedaei
	και ϊωαννησ ο αδελφοσ αυτου		et iohannes frater eius
	φιλιπποσ και βαρθολομαιοσ	3	philippus et bartholomeus
	θωμασ και μαθθαιοσ ο τελωνησ		thomas et mattheus publicanus
	ϊακωβοσ ο του αλφαιου και λεββεοσ		iacobus alfei · et lebbeus
	και σιμων ο χαναναιοσ · και ϊουδασ ο σκαριωτησ	4	et simon chananaeus · et iudas scariotes
	ο και παραδουσ αυτον		qui et tradidit eum
πα	: τουτουσ τουσ ιβ · απεστειλεν ο ιησ	5	hos · xii · misit ihs
	παραγγειλασ αυτοισ και λεγων		praecipiens eis et dicens
	Εισ οδον εθνων μη απελθητε		in viam gentium ne abieritis
	και εισ πολιν σαμαριτανων μη εισελθητε		et in ciuitatem samaritanorum ne introieritis
	υπαγετε μαλλον προσ τα προβατα τα απολωλοτα	6	ite magis ad obes perditas
	οικου εισραηλ		domus israhel

(Fol. 28 *b*.) (Fol. 29 *a*.)

πορευομενοι δε κηρυσσεται λεγοντεσ	X. 7	euntes autem praedicate dicentes
οτι ηγγικεν η βασιλεια των ουρανων		quoniam adpropinquauit regnum caelorum
πβ : ασθενουνταϲ θεραπευσατε · νεκρουϲ εγειρατε	8	infirmos curate · mortuos suscitate
λεπρουϲ καθαρειϲατε και δαιμονια εκβαλετε		leprosos purgate daemonia eiecite
δωρεαν ελαβετε δωρεαν δοτε		gratis accepistis gratis date
μη κτηϲηϲθε χρυϲον μητε αργυρον	9	ne possideritis aurum neque argentum
μητε χαλκον εισ ταϲ ζωναϲ ὑμων		nequae aes in zonis uestris
μητε πηραν εισ οδον	10	neque peram in uia
μητε δυο χειθωναϲ μητε ὑποδηματα		neque duas tunicas · neque calciamenta
μητε ραβδον		neque uirgam
αξιοϲ γαρ εϲτιν ο εργατηϲ τηϲ τροφηϲ αυτου		dignus est enim operarius esca sua
πγ : η πολιϲ εισ ην αν εισελθητε εισ αυτην	11	ciuitas in quacumque introieritis in ea
εξετασατε τιϲ εν αυτη αξιοϲ εϲτιν		interrogate quis in ea dignus est
κακει μειναται εωϲ αν εξελθητε		et ibi manete donec exeatis
πδ : Εισερχομενοι δε εισ την οικειαν	12	introeuntes autem domum
ασπασασθαι αυτην λεγοντεσ		salutate eam dicentes
ειρηνη τω οικω τουτω		pax domui huic
Εαν μεν η η οικεια αξια · εϲτε η ειρηνη	13	si enim fuerit domus digna · erit pax uestra
ὑμων επ αυτην · ει δε μηγε ειρηνη ὑμων		super eam · alioquin pax uestra
προϲ ὑμαϲ επιϲτραφητω		ad uos reuertetur
πε : και οϲ αν μη δεξηται ὑμαϲ	14	Et quicumque non receperit uos
μηδε ακουϲη τουϲ λογουϲ ὑμων		nec audierit sermones uestros
εξερχομενοι εξω τηϲ πολεωϲ		exeuntes foras ciuitate
εκτειναξατε τον κονιορτον των ποδων ὑμω̄		excutite puluerem pedum uestrorum
αμην λεγω ὑμειν · ανεκτοτερον εϲτε	15	amen dico uobis · tolerabilius erit
γη ϲοδομων και γομορασ		terrae sodomum et gomorrae
ενη · ημερα κριϲεωϲ η τη πολει εκεινη		in die iudicii quam ciuitati illi
πϛ : ἰδου εγω αποϲτελλω ὑμαϲ	16	Ecce ego mitto uos
ωϲ προβατα εν μεϲω λυκων		sicut oues in medio luporum
γεινεϲθε ουν φρονιμοι ωϲ οι οφειϲ		Estote ergo sapientes sicut serpentes
και απλουϲτατοι ωϲ αι περιϲτεραι		et simplices sicut columbae
πζ : προϲεχετε απο των ανθρωπων	17	adtendite ab hominibus
παραδωϲουϲιν γαρ ὑμαϲ εισ ϲυνεδρια		tradent enim uos in conuenticulis
(Fol. 29 *b*.)		(Fol. 30 *a*.)

	και εισ τασ συναγωγασ αυτων μαστειγωσουσιν υμασ	et in synagogis suis · flagellabunt uos
	X.	
	και επι ηγεμονων σταθησεσθαι · ενεκεν εμου 18	et ante praesides stabitis · propter me
	εισ μαρτυριον αυτοισ και τοισ εθνεσιν	in testimonium illis et gentibus
πη	:Οταν δε παραδωσουσιν ὑμασ · μη μεριμνησητε 19	Cum autem tradiderint uos · nolite gogitare
	πωσ η τι λαλησητε ου γαρ ὑμεισ εστε 20	quo modo aut quid loquamini · non enim uos estis
	οι λαλουντεσ · αλλα το πνα του πατροσ	qui loquimini · sed sps patris uestris
	το λαλουν εν ὑμειν ·	qui loquitur in uobis
	παραδωσει δε αδελφοσ αδελφον εισ θανατον 21	tradet autem frater fratrem in mortem
	και πατηρ τεκνον	et pater filium
	και επαναστησονται τεκνα επι γονεισ	et insurgent fili in patres
	και θανατωσουσιν αυτουσ	et mortificabunt eos
	και εσεσθαι μεισουμενοι ὑπο παντων 22	et eritis odio ab omnibus
	δια · το ονομα μου · ο δε ὑπομεινασ εισ τελοσ	propter nomen meum · qui autem sustinebit
	ουτοσ σωθησεται	in finem · hic saluus erit
πθ	:Οταν δε διωκουσιν υμασ εν τη πολι ταυτη 23	cum autem persecuti fuerint uos in ciuitate hac
	φευγεται εισ την αλλην · εαν δε εν τη αλλη	fugite in altera · si autem in alia
	διωκουσιν υμασ · φευγετε εισ την αλλην	persecuntur uos · fugite in altera
	αμην λεγω ὑμειν ·	amen dico uobis
	ου μη τελεσητε τασ πολεισ ἰσραηλ	non consummauitis ciuitates israhel
	εωσ αν ελθη ο ὑιοσ του ανθρωπου	donec ueniat filius hominis
q	:Ουκ εστιν μαθητησ ὑπερ τον διδασκαλον 24	non est discipulus super magistrum
	ουδε δουλοσ ὑπερ τον κν αυτου	nec seruus super dominum suum
	αρκετον τω μαθητη ἱνα γενηται 25	sufficit discipulo ut fiat sicut magister
	ωσ ο διδασκαλοσ αυτου · και ο δουλοσ ωσ ο κσ αυτου	eius · et seruus sicut dominus eius
qα	:Ει τον οικοδεσποτην · βελζεβουλ καλουσιν	si patremfamilias · belzebul uocant
	ποσω μαλλον τουσ οικειακουσ αυτου	quanto magis domesticos eius
qβ	:μη ουν φοβηθητε αυτουσ 26	ne ergo timueritis eos
	ουδεν γαρ εστιν κεκαλυμμενον	nihil est enim coopertum
	ο ουκ αποκαλυφθησεται	quod non reuelabitur
	και κρυπτον ο ου γνωσθησεται	et absconsum quod non scietur
qγ	:Ο λεγω ὑμειν εν τη σκοτια · ειπατε εν τω φωτι 27	quod dico uobis in tenebris · dicite in lumine
	και ο εισ το ουσ ακουετε	et quod in aure audistis
	κηρυσσεται επι των δωματων	praedicate in tectis

(Fol. 30 b.)

(Fol. 31 a.)

και μη φοβηθητε	X. 28	et ne timueritis
απο των αποκτεννοντων το σωμα		ab his qui occidunt corpus
την δε ψυχην μη δυναμενων σφαξαι		animam autem non possunt occidere
φοβηθητε δε μαλλον τον δυναμενον		timete autem magis eum qui potest
και ψυχην και σωμα απολεσαι εισ γεενναν		et animam et corpus perdere in gehennam
ουχι δυο στρουθια του ασσαριου πωλουνται	29	nonne duo passeres · asse ueniunt
και εν εξ αυτων ου πεσειται επι την γην		et unum ex his non cadet super terram
ανευ του πατροσ ὑμων		sine patre uestro
αλλα και αι τριχεσ τησ κεφαλησ ὑμων	30	sed et capilli capitis uestri
πασαι ηριθμημεναι εισιν		omnes numerati sunt
μη ουν φοβεισθαι · πολλων στρουθειων	31	ne ergo timueritis multorum passerum
διαφερετε ὑμεισ		superponite uos
πασ ουν οστεισ ομολογησει εν εμοι	32	Omnis ergo qui confitebitur in me
ενπροσθεν των ανθρωπων · ομολογησω καγω αυτο		coram hominibus · confitebor et ego
ενπροσθεν του πατροσ μου του εν ουρανοισ		coram patre meo qui in caelis est
ϛδ :Οστισ δαν αρνησητε με ενπροσθεν των ανθρωπω	33	quicumque autem negauerit me · coram hominib ·
αρνησομαι καγω αυτον		negabo et ego eum
ενπροσθεν του πατροσ μου του εν ουρανοισ		coram patre meo qui in caelis est
ϛε :μη νομισητε οτι ηλθον	34	nolite putare quia ueni
βαλειν ειρηνην επι την γην		mittere pacem super terram
ουκ ηλθον βαλειν ειρην αλλα μαχαιραν		non ueni mittere pacem sed gladium
ηλθον γαρ δικασαι ὑιον κατα πατροσ αυτου	35	ueni enim separare · filium aduersum patrem suū
και θυγατερα κατα τησ μητροσ αυτησ		et filiam aduersus matrem suam
και νυμφην κατα τησ πενθερασ αυτησ		et sponsam aduersus socram suam
και εκθροι του ανθρωπου · οι οικιακοι αυτου	36	et inimici homines · domestici eius
ϛζ :ο φιλων πατερα η μητερα ὑπερ εμε	37	qui diligit patrem aut matrem plus quam me
ουκ εστιν μου αξιοσ		non est me dignus
και οσ ου λαμβανει τον σταυρον αυτου	38	et qui non accipit crucem suam
και ακολουθει οπισω μου · ουκ εστιν μου αξιοσ		et sequitur post me · non est me dignus
ϛη :ο ευρων την ψυχην αυτου · απολεσει αυτην	39	qui inuenit animam suam perdet eam
ο δε απολεσασ την ψυχην αυτου		qui autem perdiderit animam suam
ενεκεν εμου ευρησει αυτην		propter me inueniet illam
ϛθ :ο δεχομενοσ ὑμασ εμε δεχεται	40	qui recipit uos me recipit
(Fol. 31 *b*.)		(Fol. 32 *a*.)

	τον αποστειλαντα με	X.	et qui me recipit recipit eum qui me misit
qθ	:Ο δεχομενος προφητην · εισ ονομα προφητου	41	qui recipit prophetam · in nomine prophetae
	μισθον προφητου λημψεται		mercedem prophetae accipiet
ρ	:και οσ αν ποτειση · ενα των ελαχιστων τουτων	42	et quicumque potauerit · unum de minimis his
	ποτηριον ὕδατοσ ψυχρου · εισ ονομα μαθητου		calicem aque frigidae in nomine discipuli
	αμην λεγω ὑμειν · ου μη απολεσει τον μισθον αυτου		amen dico uobis · non peribit merces eius
ρα	: και εγενετο οτε ετελεσ ν ο ιησ διατασσων	XI. 1	et factum est cum consummasset ihs praecipiens
	τοισ δωδεκα μαθηταισ αυτου · μετεβη εκειθεν		duodecim discipulis suis · transiit inde
	του διδασκειν και κηρυσσειν		docere et praedicare
	εν ταισ πολεσιν αυτων		in ciuitatibus eorum
ρβ	:Ο δε ἰωαννησ ακουσασ εν τω δεσμωτηριω	2	iohannes autem audiens in carcerem
	τα εργα του ιηυ · πεμψασ δια των μαθητων αυτου		opera ihu · mittens per discipulos suos
	ειπεν αυτω		dixit ei
	συ ει ο ερχομενοσ η ετερον προσδοκωμεν	3	tu es qui uenis aut alium expectamus
	αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ	4	respondens autem ihs dixit eis
	πορευθεντεσ απαγγειλατε ἰωαννει		euntes renuntiate iohanni
	α ακουετε και βλεπετε · τυφλοι αναβλεπουσιν	5	quae audistis et uidetis · caeci uident
	λεπροι καθαριζονται · και κωφοι ακουουσιν		leprosi mundantur · et surdi audiunt
	και νεκροι εγειρονται · και πτωχοι ευαγγελιζονται		et mortui resurgunt · et pauperes euangelizantur
	και μακαριοσ εστιν	6	et beatus est
	οσ αν μη σκανδαλισθη εν εμοι		quicumque non scandalizatur in me
	τουτων δε πορευομενων · ηρξατο ιησ λεγειν	7	his autem abuntibus · coepit ihs dicere turbis
	τοισ οχλοισ περι ἰωαννου		de iohanne
	τι εξηλθατε εισ την ερημον θεασασθαι		quid existis in desertum uidere
	καλαμον ὑπο ανεμου σαλευομενον		arundinem a uento moueri
	αλλα τι εξηλθατε ειδειν	8	sed quid existis uidere
	ανθρωπον μαλακοισ ημφιασμενον		hominem mollibus indutum
	ειδου οι τα μαλακα φορουντεσ		ecce qui mollibus utuntur
	εν τοισ οικοισ των βασιλεων εισιν		in domibus regnum sunt
	αλλα τει εξηλθατε ειδειν προφητην	9	sed quid existis uidere prophetam
	ναι λεγω ὑμειν		etiam dico uobis
	και περισσοτερον προφητου		et amplius quam propheta
ργ	: ουτοσ εστιν περι ου γεγραπται	10	hic est de quo scriptum est

(Fol. 32 *b*.) (Fol. 33 *a*.)

ϊδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου	XI.	ecce ego mitto angelum meum
προ προσωπου σου · οσ κατασκευασει την οδον σου		ante faciem tuam · qui praeparauit uiam tuam
ενπροσθεν σου		ante te
ρδ : αμην λεγω ϋμειν ουκ εγηγερται	11	amen dico uobis · non surrexit
εν τοισ γεννητοισ των γυναικων		inter natos mulierum
μειζων ϊωαννου του βαπτιστου		maior iohanne baptista
ο δε μικροτεροσ εν τη βασιλεια των ουρανων		minor autem qui est in regno caelorum
μειζων αυτου εστιν		maior illo est
ρε : απο των ημερων ϊωαννουσ του βαπτιστου	12	a diebus autem iohannis baptistae
εωσ αρτι · η βασιλεια των ουρανων βιαζεται		usque adhuc · regnum caelorum cogitur
και οι βιασται αρπαζουσιν αυτην		et qui cogunt diripiunt illud
παντεσ γαρ οι προφηται και ο νομοσ	13	omnis enim prophetae et lex
εωσ ϊωαννου επροφητευσαν		usque ad iohannen prophetarunt
ρϛ : και ει θελεται δεξασθαι	14	et si uultis accipere
αυτοσ εστιν ηλειασ ο μελλων ερχεσθαι		ipse est helias qui uenturus est
ο εχων ωτα ακουετω	15	qui habet aures audiat
ρζ : τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην	16	cui autem similabo · generationem hanc
ομοια εστιν παιδιοισ καθημενοισ εν τη αγορα		similis est pueris sedentibus in foro
α προσφωνουντα τοισ ετεροισ λεγουσιν		qui respondentes aliis dicunt
ηϋλησαμεν υμειν · και ουκ ωρχησασθαι	17	cantauimus uobis · et non saltastis
εθρηνησαμεν και ουκ εκοψασθαι		fleuimus et non lamentastis
ηλθεν γαρ ϊωαννησ	18	uenit enim iohannes
μητε εσθιων μητε πεινων		neque manducans neque bibens
και λεγουσιν δαιμονιον εχει		et dicunt daemonium habet
ηλθεν ο ϋιοσ του ανθρωπου · εσθιων και πεινων	19	uenit filius hominis · manducans et bibens
και λεγουσιν ϊδου ανθρωποσ		et dicunt ecce homo
φαγοσ και οινοποτησ		uorax et uinipotator
τελωνων φιλοσ και αμαρτωλων		publicanorum amicus et peccatorum
και εδικαιωθη η σοφια · απο των τεκνων αυτησ		et iustificata est sapientia · a filiis suis
ρη : τοτε ηρξατο ονειδιζειν τασ πολεισ	20	tunc coepit inproperare ciuitatibus
εν αισ γεγονεισαν · α πλειστα δυναμεισ		in quibus facti sunt · plurimae uirtutes
οτι ου μετενοησαν		quia non paenituerunt
ουαι σοι χοροζαϊν και βεθσαειδα	21	uae tibi chorozain · et betsaida
(Fol. 33 *b*.)		(Fol. 34 *a*.)

	οτι ει εν τυρω και σιδωνει · εγεγονεισαν	XI.	quia si in tyro et sidona · factae essent
	αι δυναμεισ · αι γενομεναι εν ὑμειν · παλαι		uirtutes · quae factae sunt in uobis olim iam
	αν εν σακκω και σποδω μετενοησαν		in sacco et in cinere paenituissent
	πλην λεγω ὑμειν · τυρω και σειδωνι	22	uerum tamen dico uobis · tyro et sidoni
	ανεκτοτερον εστε · εν ημερα κρεισεωσ ην ὑμει		tolerabilius erit · in die iudicii quam uobis
	και συ καφαρναουμ · μη εωσ ουρανου ὑψωθηση	23	et tu cafarnaum · ne usquae ad caelum exaltaueris
	η εωσ αδου καταβηση		aut usque ad inferos descendes
ρθ	: οτι ει εν σοδομοισ εγενηθησαν αι δυναμεισ		quia si in sodomis factae essent · uirtutes
	αι γενομεναι εν σοι		quae factae sunt in te
	εμειναν αν μεχρι τησ σημερον		mansissent utique usque in hodiernum
	πλην λεγω ὑμειν	24	uerum tamen dico uobis
	οτι γησ σοδομων ανεκτοτερον εσται		quoniam terrae sodomum tolerabilius erit
	εν ημερα κρισεωσ ην ὑμειν		in die iudicii quam uobis
ρι	: Εν εκεινω τω καιρω · αποκρειθεισ ο ιησ ειπεν	25	in illo tempore · respondens ihs dixit
	εξομολογουμαι σοι πατερ κε του ουρανου		confiteor tibi pater dne caeli
	και τησ γησ · οτι εκρυψασ ταυτα		et terrae · qui abscondisti haec
	απο σοφων και συνετων		a sapientibus et sensatis
	και απεκαλυψεσ αυτα νηπιοισ · ναι ο πατηρ	26	et reuelasti ea parbulis · etiam pater
	οτι ουτωσ εγενετο ευδοκεια ενπροσθεν σου		quoniam ita facta est uoluntas ante te
ρια	: παντα μοι παρεδοθη ὑπο του πρσ μου	27	omnia mihi tradita sunt a patre meo
ριβ	: και ουδεισ επιγεινωσκει τον ὑϊον · ει μη ο πατηρ		et nemo cognoscit filium · nisi pater
	ουδε τον πατερα τισ επιγεινωσκει · ει μη ο ὑιοσ		nec patrem aliquis cognoscit · nisi filius
	και ω αν βουληται ο ὑιοσ αποκαλυψαι		et cui uoluerit filius reuelare
ριγ	: δευτε προσ με παντεσ · οι κοπιωντεσ	28	uen ad me omnes qui lauoratis
	και πεφορτισμενοι εστε · καγω αναπαυσω ὑμασ		estis · et ego reficiam uos
	αρατε τον ζυγον μου εφ ὑμασ	29	gum super uos
	και μαθεται απ εμου οτι πραὕσ ειμει		ite a me quia mitis sum
	και ταπεινοσ τη καρδια ·		et humilis corde
	και ευρησεται αναπαυσιν ταισ ψυχαισ ὑμων		et inuenietis requiem animis uestris
	ο γαρ ζυγοσ μου χρηστοσ	30	iugum enim meum suaue
	και το φορτιον μου ελαφρον εστιν		et onus meum leue est
ριδ	: Εν εκεινω τω καιρω · επορευθη ο ιησ σαββασιν	XII. 1	in illo tempore · abiit ihs sabbatis
	δια των σποριμων · οι δε μαθηται αυτου επινασα		per sata discipuli autem illius esurierunt

(Fol. 34 *b*.) (Fol. 35 *a*.)

και ηρξαντο του σταχυας τιλλειν και αισθιειν	XII.	et coeperunt spicas bellere · et manducare
Οι δε φαρισαιοι ιδοντες αυτους ειπον αυτω	2	pharisaei autem uidentes eos dixerunt illi
ἰδου οι μαθηται σου · ποιουσιν ο ουκ εξεστιν		ecce discipuli tui faciunt quod non licet
ποιειν εν σαββατω		facere sabbato
Ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωται	3	qui autem dixit eis non legistis
τι εποιησεν δαυειδ ὁτε επινασεν		quid fecit dauid cum esuriit
και οι μετ αυτου		et qui cum eo
πως εισηλθεν εις τον οικον του θῡ ·	4	quo modo introibit in domum dī̄
και τους αρτους της προσθεσεως εφαγεν		et panes propositionis manducabit
ο ουκ ην εξον αυτω φαγειν		quod non licebat ei manducare
ουδε τοις μετ αυτου · ει μη τοις ἱερευσιν μονοις		nec qui cum eo nisi sacerdotibus solis
ριε : ἡ ουκ ανεγνωτε εν τω νομω	5	aut non legistis in lege
οτι εν τοις σαββασιν · οι ιερεις εν τω ἱερω		quia in sabbatis · sacerdotes in templo
το σαββατον βεβηλουσιν · και ανετιοι εισιν		sabbatum uiolant · et sine culpa sunt
λεγω γαρ ὑμειν · οτι του ἱερου μειζον εστιν ωδε	6	dico enim uobis · quia a templo maior est hic
ει δε εγνωκειτε τι εστιν	7	si autem sciretis quid sit
ελεος θελω και ου θυσιαν		misericordiam uolo et non sacrificium
ουκ αν κατεδικασατε τους ανετιους		non condemnassetis innocentes
κσ̄ γαρ εστιν του σαββατου · ο ὑιος του ανθρωπου	8	dn̄s enim est sabbati filius hominis
ρις̄ : και μεταβας εκειθεν ηλθεν	9	et transiens inde uenit
εις την συναγωγην αυτων · και ἰδου ανθρωπος	10	in synagoga eorum · et ecce homo
ην εκει την χειρα εχων ξηραν		erat ibi · manum habens aridam
και επηρωτησαν αυτον λεγοντες		et interrogauerunt eum dicentes
ει εξεστιν τοις σαββασιν θεραπευσε		si licet sabbatis curare
ινα κατηγορησουσιν αυτου		ut accusarent eum
Ο δε ειπεν αυτοις	11	qui autem dixit eis
τι εστιν εν υμειν ανθρωπος		qui est in uobis homo
ος εχει προβατον εν		qui habet obet unam
και ενπεση τοις σαββασιν εις βοθυνον		et ceciderit sabbatis in gurgitem
ουχει κρατει αυτο και εγειρει		nonne tenet eam et leuat
ποσω ουν διαφερει ανθρωπος του προβατου	12	quando ergo superponit homo ab oue
ωστε εξεστιν τοις σαββασιν · καλως ποιειν		itaque licet sabbatis bene facere
τοτε λεγει τω ανθρωπω · εκτεινον την χειρα σου	13	tunc dicit homini · extende manum tuam
(Fol. 35 *b*.)		(Fol. 36 *a*.)

	και εξετεινεν και αποκατεσταθη	XII.	et extendit et restituta est
ριζ	: ὑγειησ ωσ η αλλη · και εξελθοντεσ : οι φαρεισαιοι	14	salba sicut alia · et egressi pharisaei
	συνβουλιον ελαβον κατ αυτου		consilium acceperunt de eo
	οπωσ αυτον απολεσωσιν		ut eum perderent
	Ο δε ιησ γνουσ ανεχωρησεν εκειθεν	15	ihs autem sciens secessit inde
ριη	: και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι		et saecutae sunt eum turbae multae
	και εθεραπευσεν αυτουσ		et curabit eos
	παντασ δε ουσ εθεραπευσεν επεπληξεν αυτοισ	16	Omnes autem quos curauit · comminatus est eis
	ἵνα μη φανερον αυτον ποιησωσιν		ut non manifestarent eum
	ινα πληρωθη το ρηθεν	17	ut conpleretur quo dictum est
	δια ησαΐου του προφητου λεγοντοσ		per esaiam prophetam dicentem
	ἴδου ο παισ μου εισ ον ηρετισα · ο αγαπητοσ μου	18	ecce puer meus quem elegi · dilectus meus
	εν ω ηυδοκησεν η ψυχη μου		in quo conplacuit anima mea
	θησω το πνα μου επ αυτον		ponam spm meum super eum
	και κρισιν τοισ εθνεσιν απαγγελλει ·		et iudicium gentibus adnuntiabit
	ουκ ερισει ουδε κραυγασει	19	non contendet neque clamabit
	ουδε ακουει τισ εν ταισ πλατειαισ την φωνην αυ του		neque audiet quis in plateis uocem eius ·
	ου κατιαξεισ · και λινον τυφομενον	20	non confringes et linum fumigans
	ου μη ζβεσει εωσ αν εκβαλη · εισ νικοσ τηνκρισι		non extinguet donec eiciat · ad uictoriam iudiciū
	και εν τω ονοματι αυτου · εθνη ελπιζουσιν	21	et in nomine eius · gentes sperabunt
ριθ	: τοτε προσηνεχθη αυτω δαιμονιζομενοσ	22	tunc oblatus est ei · daemoniacus
	τυφλοσ και κωφοσ · και εθεραπευσεν αυτον		caecus et mutus · et curabit eum
	ωστε τον κωφον λαλειν και βλεπειν		it ut surdus loqueretur et uideret
ρκ	: και εξισταντο παντεσ οι οχλοι · και ελεγον	23	et stupebant omnes turbae · et dicebant
	μητι οτι ουτοσ εστιν ο ὑιοσ δαυειδ		numquid hic est filius dauid
ρκα	: Οι δε φαρισαιοι ακουσαντεσ ειπον	24	pharisaei autem audientes dicebant
	ουτοσ ουκ εκβαλλει τα δαι ονια		hic non eiecit daemonia
	ει μη εν τω βεελζεβουλ · αρχοντι των δαιμονιω		nisi in belzebul · principem daemoniorum
ρκβ	: ἰδων δε τασ ενθυμησεισ αυτων	25	uidens autem cogitationes eorum
	ειπεν αυτοισ · πασα βασιλεια μερισθεισα		dixit eis · omne regnum diuisum
	εφ εαυτην ερημουται		in se desolatur
	και πασα πολισ η οικια μερισθισα εφ εαυτην		et omnis ciuitas uel domus diuisa in se
	ου στησεται · ει δε και ο σατανασ τον σαταναν εκ βαλλει	26	non stauit · si autem satanas satanam eicit

(Fol. 36 *b*.) (Fol. 37 *a*.)

εφ εαυτον εμερισθη	XII.	in se diuisus est
πωσ ουν σταθησεται η βασιλεια αυτου		quo modo ergo stabit regnum eius
ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια	27	si autem in beelzebul · eicio daemonia
οι ϋιοι ϋμων εν τινι εκβαλλουσιν		fili uestri in quo eiciunt
δια τουτο αυτοι κριται εσονται ϋμων		ideo ipsi iudices erunt uestri
Ει δε εν πνι θυ εγω εκβαλλω τα δαιμονια	28	si autem spu di ego eicio daemonia
αρα εφθασαν εφ υμασ · η βασιλεια του θυ		ergo praeuenit in uos regnum di
η πωσ δυναται τισ εισελθειν	29	aut quo modo quis introire poterit
εισ την οικειαν του ϊσχυρου · και τα σκευη αυτου		in domum fortis · et uasa eius
διαρπασαι · εαν μη πρωτον δηση τον ϊσχυρον		diripere · nisi primum alligauerit fortem
και τοτε την οικειαν αυτου διαρπαση		et tunc domum eius diripiet
Ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν	30	qui non est mecum aduersum me est
και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει		et qui non golligit mecum dispargit
ρκγ : Δια τουτο λεγω ϋμειν · πασα αμαρτια	31	ideo dico uobis · omne peccatum
και βλασφημια · αφεθησεται τοισ ανθρωποισ		et blasphemia · dimittetur hominibus
η δε του πνσ βλασφημια		sps autem blasphemia
ουκ αφεθησεται τοισ ανθρωποισ		non remittetur hominibus
και οσ αν ειπη λογον · κατα του ϋιου	32	et quicumque dixerit uerbum · aduersus filium
του ανθρωπου · αφεθησεται αυτω		hominis remittetur illi
οσ δαν ειπη κατα του πνσ του αγιου		quicumque dixerit aduersum spm sanctum
ουκ αφεθησεται αυτω · ουτε εν τουτω τω αιωνι		non dimittetur illi · neque in isto saeculo
ουτε εν τω μελλοντι		neque in futuro
ρκδ : η ποιησαται τον δενδρον καλον	33	aut facite arborem bonam
και τον καρπον αυτου καλον		et fructum eius bonum
η ποιησατε το δενδρον σαπρον		aut facite arborem malam
και τον καρπον αυτου σαπρον		et fructum eius malum
εκ γαρ του καρπου το δενδρον γεινωσκεται		de fructo enim · arbor adgnoscitur
Γεννηματα εχιδνων	34	generatio uiperarum
πωσ δυνασθαι αγαθα λαλειν		quo modo potestes bona loqui
πονηροι οντεσ		dum maligni estis
εκ γαρ του περισσευματοσ τησ καρδιασ		de abundantia autem cordis
ρκε : το στομα λαλει αγαθα αγαθοσ ανθρωποσ	35	os loquitur bona bonus homo
εκ του αγαθου θησαυρου εκβαλλει αγαθα		de bono thensauro eicit bona

(Fol. 37 *b*.)

(Fol. 38 *a*.)

	και ο πονηροσ ανθρωποσ · εκ του πονηρου θησαυρου		et malus homo de malo thensauro
	εκβαλλει πονηρα	XII.	profert mala
ρκς	: λεγω δε ὑμειν οτι παν ρημα αργον	36	dico autem uobis · quoniam omne beruum uacum
	ο λαλουσιν οι ανθρωποι · αποδωσουσιν		quod locuntur homines · reddet pro eo
	περι αυτου λογον · εν ημερα κρισεωσ		rationem in die iudicii
	εκ γαρ των λογων σου δικαιωθηση	37	de uerbis enim tuis iustificaueris
	η εκ των λογων σου καταδικασθηση		et de uerbis tuis condemnaueris
ρκζ	: τοτε απεκριθησαν αυτω τινεσ των γραμματεω̄	38	tunc responderunt ei · quidam scribarum
	και φαρισαιων λεγοντεσ διδασκαλε		et pharisaeorum dicentes · magister
	θελομεν απο σου σημειον ἰδειν		uolumus a te signum uidere
ρκη	: ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ · γενεα πονηρα	39	qui autem respondens dixit eis · generatio mala
	και μοιχαλισ · σημειον επιζητει		et adultera · signum querit
	και σημιον ου δοθησεται σοι		et signum non dabitur ei
	ει μη το σημιον ἰωνα του προφητου		nisi signum ionae prophetae
	ωσπερι γαρ ἰωνασ εν τη κοιλια του κητουσ	40	sicut enim erat ionas in uentre ceti
	τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ		tres dies et tres noctes
	ουτωσ εστε · και ο ὑιοσ του ανθρωπου		sic erit et filius hominis
	εν τη καρδια τησ γησ · τρεισ ημερασ		in corde terrae tres dies
	και τρεισ νυκτασ		et tres noctes
	ανδρεσ νειηευεται · αναστησονται εν τη κρισει	41	uiri nineuitae · resurgunt in iudicio
	μετα τησ νεασ ταυτησ και κακρινουσιν αυτη̄		cum generatione hac · et condemnabunt eam
	οτι μετενοησαν · εισ το κηρυγμα ιωνα		quia paenitentiam egerunt · in praedicatione ionae
	και ἰδου πλειον ἰωνα ωδε · βασιλισσα νοτου	42	et ecce plus ionae hic · regina austri
	εγερθησεται εν τη κρισει		exsurget in iudicium
	μετα τησ γενεασ ταυτησ · και κατακρεινι αυτη̄		cum generatione hac · et condemnauit eam
	οτι ηλθεν εκ των περατων τησ γησ		quia uenit a finibus terrae
	ακουσαι την σοφιαν του σολομωνοσ		audire sapientiam solomonis
	και ειδου πλειον σολομωνοσ ωδε		et ecce plus solomone hic
ρκθ	: Οταν δε το ακαθαρτον πνᾱ εξηλθη	43	cum autem immundus sps̄ exierit
	απο του ανθρωπου		ab homine
	διερχεται δι ανυδρων τοπων		circuit per inaquosa loca
	ζητουν αναπαυσιν · και ουχ ευρισκει		quaerens requiem · et non inuenit
	τοτε λεγει · εισ τον οικον μου επιστρεψω	44	tunc dicit · in domum meam reuertar
	(Fol. 38 *b*.)		(Fol. 39 *a*.)

οθεν εξηλθον και ελθων ευρεισκει	XII.	unde exibi · et ueniens inuenit
τον οικον σχολαζοντα		domum uacantem
σεσαρωμενον και κεκοσμημενον		mundatam et ornatam
τοτε πορευεται και παραλαμβανει μεθ εαυτου	45	tunc uadit · et suscipit secum
επτα ετερα πνευματα · πονηροτερα αυτου		septem alios sps nequiores se
και εισελθοντα κατοικει εκει		et introeuntes habitant ibi
και γεινεται τα αισχατα αυτου		et fiunt nouissima eius · peiora prioribus
του ανθρωπου εκεινου · χειρον των πρωτων		hominis illius · ita erit
ουτωσ εστε και τη γενεα ταυτη τη πονηρα		et generationi huic pessimae
ρλ :λαλουντοσ δε αυτου τοισ οχλοισ	46	loquente autem eo turbis
ϊδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου		ecce mater illius et fratres eius
ειστηκεισαν εξω ζητουντεσ λαλησαι αυτω		stabant foris querentes loqui ei
Ειπεν δε τισ αυτω · ιδου η μητηρ σου	47	dixit autem quidam illi · ecce mater tua
και οι αδελφοι σου εστηκεισαν εξω		et fratres tui stant foras
ζητουντεσ λαλησαι σοι		querentes loqui tibi
Ο δε αποκριθεισ ειπεν τω λεγοντι αυτω	48	qui autem respondens dixit dicentibus sibi
τισ εστιν η μητηρ μου · η τινεσ εισιν		quae est mater mea · aut qui sunt
οι αδελφοι μου · και εκτεινασ την χειρα	49	fratres mei · et extendens manum
επι τουσ μαθητασ αυτου ειπεν		super discipulos suos dixit
ϊδου η μητηρ μου και οι αδελφοι μου		Ecce mater mea et fratres mei
οστισ γαρ ποιει · το θελημα του πατροσ μου	50	quicumque enim facit · uoluntatem patris mei
του εν ουρανοισ		qui est in caelis
αυτοσ μου αδελφοσ και αδελφη και μητηρ εστι		ipse meus frater et soror et mater est
ρλα :Εσ δε τη ημερα εκεινη εξηλθεν ο ιησ	XIII. 1	in die autem illo exiit ihs
και εκαθητο παρα την θαλασσαν		et sedebat secus mare
και συνηχθησαν προσ αυτον οχλοι πολλοι	2	et congregatae sunt ad eum turbae multae
ωστε αυτον εισ το πλοιον ενβαντα		ita ut in naui ascendens
καθησθαι · και πασ ο οχλοσ		sederet · et omnis turba
επι τον αιγιαλον εστηκει · και ελαλησεν αυτοισ	3	supra litus stabat · et locutus est eis
πολλα · εν παραβολαισ λεγων		multa in parabolis dicens
ϊδου εξηλθεν ο σπειρων σπειραι		Ecce exiit seminans seminare
και εν τω σπειριν αυτον	4	et dum seminat
α μεν επεσεν παρα την οδον		quaedam ceciderunt secus uiam
(Fol. 39 *b*.)		(Fol. 40 *a*.)

και ηλθον τα πετεινα · και κατεφαγεν αυτα	XIII.	et uenerunt uolucres et comederunt ea
α δε επεσεν επει τα πετρωδη	5	quaedam autem ceciderunt in petrosa
οπου ουκ ειχεν γην πολλην		ubi non habeba terram multam
και ευθυσ εξανετειλεν		et continuo exhorta sunt
δια το μη εχειν βαθοσ γησ		propter quod non haberet altitudinem terrae
του δε ηλιου ανατειλαντοσ · εκαυματισθησαν	6	sole autem oriente · aestuauerunt
και δια το μη εχειν ριζαν · εξηρανθησαν		et quia non habebant radicem harunt
αλλα δε επεσεν εισ τασ ακανθασ	7	alia autem ceciderunt in spinis
και ανεβησαν αι ακανθαι · και επνιξαν αυτα		et ascenderunt spinae · et suffocauerunt ea
αλλα δε επεσεν επι την γην την καλην	8	alia autem ceciderunt · in terram bonam
και εδιδουν καρπον		et dabant fructum
ο μεν · ρ̄ · ο δε · ξ̄ · ο δε · λ̄		quidam · c̄ · quidam autem · lx · quidam · xxx ·
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω	9	qui habet aures audiendi audiat
και προσελθοντεσ οι μαθηται ειπον αυτω	10	Et accedentes discipuli eius dixerunt ei
δια τι εν παραβολαισ λαλεισ αυτοισ		quare in parabolis loqueris illis
Ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	11	qui autem respondens dixit eis
οτι ϋμειν δεδοται γνωναι		quia uobis datum est scire
τα μυστηρια τησ βασιλειασ των ουρανω̄		mysterium regni caelorum
εκεινοισ δε ου δεδοται		illis autem non est datum
ρ̄λβ̄ :Οστισ γαρ εχει δοθησεται αυτω	12	qui enim habet dabitur ei
και περισσευθησεται		et abundabit
οστισ δε ουκ εχει · και ο εχει		qui autem non habet · et quod habet
αρθησεται απ αυτου		tolletur ab eo
ρ̄λγ̄ :δια τουτο εν παραβολαισ λαλει αυτοισ	13	ideo in parabolis loquor eis
ϊνα βλεποντεσ μη βλεπωσιν		ut uidentes non uideant
και ακουοντεσ μη ακουσωσιν		et audientes non audiant
και μη συνωσιν · μη ποτε επιστρεψωσιν		et non intellegant · ne quando conuertantur
και τοτε πληρωθησεται επ αυτοισ	14	Et tunc conplebitur super eos
η προφητια του ησαϊου λεγουσα		prophetia esaiae dicentes
πορευθητι και ειπε τω λαω τουτω		uadae et dit populo huic
ακοη ακουσεται · και ου μη συνηται		aure audietis et non intellegetis
και βλεποντεσ βλεψεται · και ου μη ϊδητε		et uidentes uidebitis · et non uidebitis
επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου	15	ingrassatum est enim cor populi huius
(Fol. 40 *b*.)		(Fol. 41 *a*.)

και τοισ ωσιν βαρεωσ ηκουσαν	XIII.	et auribus grauiter audierunt
και τουσ οφθαλμουσ αυτων εκαμμυσαν		et oculos suos cluserunt
μη ποτε ιδωσιν τοισ οφθαλμοισ		ne quando uideant oculis
και τοισ ωσιν ακουσωσιν · και τη καρδια		et auribus audiant et corde
συνωσιν και επιστρεψωσιν		intellegant et conuertantur
και ϊασομαι αυτουσ		et sanabo illos
λδ : ϋμων δε μακαριοι οφθαλμοι · οτι βλεπουσιν	16	uestri autem ueati oculi · quia uident
και ωτα ϋμων οτι ακουουσιν		et aures uestrae quia audiunt
αμην γαρ λεγω ϋμειν	17	amen enim dico uobis
οτι πολλοι προφηται και δικαιοι		quia multi prophetae et iusti
επεθυμησαν ειδειν α βλεπεται		cupierunt uidere quae uidetis
και ουκ ηδυνηθησαν ειδειν		et non potuerunt uidere
καί ακουσαι α ακουεται · και ουκ ηκουσαν		et audire quae auditis et non audierunt
λε : ϋμεισ ουν ακουσατε	18	uos ergo audit
την παραβολην του σπειροντοσ		parabolam seminantis
παντοσ ακουοντοσ τον λογον τησ βασιλειασ	19	omnis qui audit uerbum regni
και μη συνιοντοσ		et non intellegit
ερχεται ο πονηροσ και αρπαζει		uenit malignus et rapit
το σπειρομενον εν τη καρδια αυτων		quod seminatur in corde ipsius
ουτοσ εστιν ο παρα την οδον σπαρεισ		hic est qui secus uiam seminatus est
ο δε επει τα πετρωδη σπαρεισ	20	qui autem super petrosa seminatus est
ουτοσ εστιν · ο τον λογον ακουων		hic est · qui uerbum audit
και ευθυσ μετα χαρασ · λαμβανων αυτον		et continuo cum gaudio accipit eum
ουκ εχει δε ριζαν εαυτω	21	non habet autem radicem in se
αλλα προσκαιροσ εστιν		sed temporalis est
γενομενησ δε θλειψαιωσ		facta autem tribulatione
η διωγμου δια τον λογον		aut persecutione propter uerbum
ευθεωσ σκανδαλιζεται		continuo scandalizatur
Ο δε εισ τασ ακανθασ σπειρομενοσ	22	qui autem in spinis seminatur
ουτοσ εστιν ο τον λογον ακουων		hic est qui audit uerbum
και η μεριμνα του αιωνοσ		et sollicitudo saeculi
και η απατη του πλουτουσ · συνπνιγει τον λογο		et seductio diuitiarum · simul suffocat uerbu
και ακαρποσ γινεται		et infructuos fit

(Fol. 41 *b*.) (Fol. 42 *a*.)

Ο δε επι την γην την καλην σπαρεισ	XIII. 23	qui autem super terram bonam seminatus est
ουτοσ εστιν ο ακουων τον λογον και συνιειȣ		hic est qui audit uerbum et intellegit
τοτε καρποφορει και ποιει		tunc fructificat et facit
ο μεν · ρ̄ · α δε · ξ̄ · ο δε · λ̄ ·		quodam · c̄ · quod autem · lx̄ · quod autem · xxx̄ ·
ρλ̄ς : αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοισ λεγων	24	aliam parabolam adposuit eis dicens
ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων		simile est regnum caelorum
ανθρωπω σπειροντι · καλον σπερμα		homini seminanti bonum semen
εν τω ἰδιω αγρω		in suo agro
Εν δε τω καθευδειν τουσ ανθρωπουσ	25	cum autem dormirent homines
ηλθεν αυτου ο εκθροσ · και εσπειρεν ζιζανια		uenit eius inimicus · et superseminauit zizania
ανα μεσον του σειτου · απηλθεν	και	inter medium tritici et abiit
οτε δε εβλαστησεν ο χορτοσ	26	cum autem germinasset faenum
και καρπον εποιησεν · τοτε εφανη τα ζιζανια		et fructum fecisset · tunc paruit zizania
προσελθοντεσ δε οι δουλοι του οικοδεσποτου εκεινου	27	accedentes autem serui · patrisfamiliae illius
ειπον αυτω κυριε		dicunt ei domine
ουχι καλον σπερμα εσπειρεσ εν τω σω αγρω		nonne bonum semen seminasti in tuo agro
ποθεν ουν εχει ζιζανια		unde ergo habet zizania
Ο δε εφη αυτοισ · εχθροσ ανθρωποσ	28	qui autem dixit eis · inimicus homo
τουτο εποιησεν · λεγουσιν αυτω οι δουλοι		hoc fecit · dicunt ei serui
θελεισ απελθοντεσ συνλεξωμεν αυτα		uis euntes colligimus ea
λεγει αυτοισ ου · μη ποτε συνλεγοντεσ τα ζιζανια	29	dicit eis non · ne forte collegentes zizania
εκριζωσητε αμα και τον σειτον συν αυτοισ		eradicetis simul et triticum cum eis
αφετε αμφοτερα συναυξανεσθαι	30	sinite utraque simul crescere
εωσ του θερισμου · και εν καιρω του θερισμου		usque ad messem · et in tempore messis
ερω τοισ θερισταισ		dico messoribus
συνλεξατε πρωτον τα ζιζανια		colligite primum zizania
και δησατε δεσμασ προσ το κατακαυσαι		et ligate manipulos · ad comburendum
τον δε σειτον συνλεγεται εισ την αποθην μου		triticum autem colligite in horreum meum
ρλ̄ζ : αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοισ λεγων	31	aliam parabolam locutus est is dicens
ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων		simile est regnum caelorum
κοκκω σιναπεωσ · ον λαβων ανθρωποσ		grano sinapis · quod accipiens homo
εσπειρεν εν τω αγρω αυτου		seminauit in agro suo
ο μεικροτερον μεν εστιν · παντων σπερματω̄	32	quod minimum quidem est omnium seminum
(Fol. 42 *b*.)		(Fol. 43 *a*.)

οταν δε αυξηση · μειζων των λαχανων εστιν	XIII.	cum autem creuerit · maius holeribus est
και γεινεται δενδρον		et fiet arbor
ωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου		ita ut ueniant aues caeli
και κατασκηνοιν εν τοισ κλαδοισ αυτου		et habetent in ramis eius
λλην : αλλην παραβολην · ομοια εστιν η βασιλεια	33	aliam parabolam · simile est regnum
των ουρανων · ζυμη		caelorum fermento
ην λαβουσα γυνη · ενεκρυψεν εισ αλευρου		quod accipiens mulier · abscondit in farinam
σατα τρεια		mensuras tres
εωσ ου εζυμωθη ολον		donec fermentetur omne
λθ : ταυτα παντα ελαλησεν ο ιησ	34	haec omnia locutus est ihs
εν παραβολαισ τοισ οχλοισ · και χωρισ παραβολησ		in parabolis turbis · et sine parabola
ουκ ελαλει αυτοισ		non loquebatur eis
οπωσ πληρωθη το ρηθεν	35	ut conpleretur quod dictum est
δια του προφητου λεγοντοσ		per prophetam dicentem
ανοιξω εν παραβολαισ το στομα μου		aperiam in parabolis os meum
ερευξομαι κεκρυμμενα		eructuauor absconsa
απο καταβολησ κοσμου		ab initio saeculi
: τοτε αφεισ τουσ οχλουσ ηλθεν εισ την οικειαν	36	tunc dimittens turbas · uenit in domum
και προσηλθον αυτω · οι μαθηται αυτου λεγοντεσ		et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes
φρασον ημειν την παραβολην		narra nobis parauolam
των ζιζανιων του αγρου		zizaniorum agri
Ο δε αποκρειθεισ ειπεν	37	qui autem respondens dixit
ο σπειρων το καλον σπερμα		qui seminat semen bonum
εστιν ο υιοσ του ανθρωπου		est filius hominis
ο δε αγροσ εστιν ο κοσμοσ · το δε καλον σπερμα	38	ager autem est saeculum · bonum autem semē
ουτοι εισιν οι υιο τησ βασ τησ βασιλειασ		hii sunt fili regni
τα δε ζιζανια εισιν · οι υιοι του πονηρου		zizania autem sunt · fili maligni
ο δε εχθροσ ο σπειρασ αυτα εστιν	39	inimicus autem qui seminauit est
ο διαβολοσ · ο δε θερισμοσ		diabolus · messis autem
συντελεια αιωνοσ εστιν		consummatio saeculi est
οι δε θερεισται αγγελοι εισιν		messores autem angeli sunt
ωσπερ ουν συνλεγονται τα ζιζανια	40	sicut ergo colleguntur zizania
και πυρι κατακαιονται · ουτωσ εσται		et igni conburuntur · ita erit

(Fol. 43 b.)

(Fol. 44 a.)

εν τη συντελεια του αιωνοσ	XIII.	in consummatione saeculi
αποστελει ο ϋιοσ του ανθρωπου	41	mittet filius hominis
τουσ αγγελουσ αυτου · και συνλεξουσιν		angelos suos · et congregabunt
εκ τησ βασιλειασ αυτου παντα τα σκανδαλα		de regno eius omnia scandala
και τουσ ποιουντασ την ανομιαν		et facientes iniquitates
και βαλλουσιν αυτουσ εισ την καμινον του πυροσ	42	et mittunt eos in camino ignis
εκει εσται ο κλαυθμοσ · και ο βρυγμοσ των οδοντω̄		ibi erit fletus et stridor dentium
Τοτε οι δικαιοι λαμψουσιν ωσ ο ηλιοσ	43.	tunc iusti lucebunt sicut sol
εν τη βασιλεια του πρ̄ς αυτων		in regno patris sui
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω		qui habet aures audiendi audiat
Ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων	44	simile est regnum caelorum
θησαυρω κεκρυμμενω εν αγρω		thensauro absconso in agro
ον ευρων τισ εκρυψεν		quem quidam inueniens abscondit
και απο τησ χαρασ αυτου · ϋπαγει και πωλει		et prae gaudio eius · uadit et uendit
παντα οσα εχει · και αγοραζει τον αγρον εκεινο̄		omnia quae habet · et emit agrum illum
παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων	45	iterum simile est regnum caelorum
ανθρωπω εμπορω		homini negotianti
ζητουντι καλουσ μαργαρειτασ		querenti bonas margaritas
ευρων δε πολυτειμον μαργαρειτην	46	et inueniens praetiosam margaritam
απελθων επωλησεν α ειχεν · και ηγορασεν αυτο̄		abit et uindedit quae habebat · et emit eam
παλειν ομοια εστιν η βασιλια των ουρανων	47	iterum simile est regnum caelorum
σαγηνη βληθειση εισ την θαλασσαν		saginae missae in mari
και εκ παντοσ γενουσ συναγαγουση		et ex omni genere congreganti
οτε δε επληρωθη · ανεβιβασαν αυτην	48	cum autem inpleta fuerit · educent eam
επι τον αιγιαλον και καθισαντεσ		ad litus et sedentes
συνελεξαν τα καλλιστα εισ τα αγγια		collegerunt meliora in uasis
τα δε σαπρα εξω εβαλαν		mala autem foris miserunt
ουτωσ εστε · εν τη συντελεια του κοσμου	49	sic erit in consummatione saeculi
εξελευσονται οι αγγελοι		exient angeli
και αφοριουσιν τουσ πονηρουσ		et segregabunt malos
εκ μεσου των δικαιων · και βαλλουσιν αυτουσ	50	de medio iustorum et mittent eos
εισ την καμεινον του πυροσ		in caminum ignis
εκει εσται ο κλαυθμοσ · και ο βρυγμοσ των ο δοντω̄		ibi erit fletus et stridor dentium

(Fol. 44 *b*.) (Fol. 45 *a*.)

συνηκατε ταυτα παντα · λεγουσιν αυτω ναι	XIII. 51	intellexistis haec omnia · dicunt ei etiam
λεγει αυτοις · δια τουτο πασ γραμματευσ	52	dicit eis · ideo omnis scriba
μαθηθευθεις · εν τη βασιλεια των ουρανων		doctis in regno caelorum
ομοιοσ εστιν ανθρωπω οικοδεσποτη		similis est homini patrifamiliae
οστισ εκβαλλει εκ του θησαυρου αυτου		qui emittit de thensauris suis
καινα και παλαια		noua et ueteria
ρμα : και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησ	53	Et factum est cum consummasset ihs
τασ παραβολασ ταυτασ · μετηρεν εκειθεν		parabolas istas migrauit inde
και ελθων εισ την πατριδα αυτου	54	: et ueniens in patria sua
εδιδασκεν αυτουσ εν τη συναγωγη αυτων		docebat eos in synagogas eorum
ωστε εκπλησσεσθαι αυτουσ και λεγειν		ita ut mirarentur et dicerent
ποθεν τουτω		unde huic
πασα η σοφεια αυτη και αι δυναμεισ		omnis sapientia haec et uirtutes
ουχ ουτοσ εστιν · ο του τεκτονοσ υιοσ	55	nonne hic est fabri filius
ουχι η μητηρ αυτου λεγεται μαριαμ		nonne mater eius maria dicitur
και οι αδελφοι αυτου ιακωβοσ και ιωαννησ		et fratres eius iacobus et iohannes
και σιμων και ιουδασ · και αι αδελφαι αυτου	56	et simon et iudas et sorores eius
ουχι πασαι προσ ημασ εισιν		non omnes apud nos sunt
ποθεν ουν τουτω παντα ταυτα		unde ergo huic omnia hae
και εσκανδαλιζοντο εν αυτω	57	et scandalizabantur in eo
ρμβ : Ο δε ιησ ειπεν αυτοισ		ihs autem dixit eis
ουκ εστιν προφητησ ατειμοσ		non est profeta sine honore
ει μη εν τη πατριδι και εν τη οικεια αυτου		nisi in patria · et in domo sua
και ουκ εποιησεν εκει δυναμεισ πολλασ	58	et non fecit ibidem uirtutes multas
δια τασ απιστειασ αυτων		propter incredulitates eorum
ρμγ : Εν εκεινω δε τω καιρω ηκουσεν ηρωδησ	XIV. 1	in illo autem tempore audiuit herodes
ο τετραρχησ την ακοην ιηυ		tetrarcha opinionem ihu
και ειπεν τοισ παισιν αυτου	2	et dixit pueris suis
μη τι ουτοσ εστιν ιωαννησ ο βαπτιστησ		num quid hic est iohannes baptista
ον εγω απεκεφαλισα		quem ego decollaui
αυτοσ ηγερθη απο των νεκρων		hic surrexit a mortuis
και δια τουτο αι δυναμεισ εναργουσιν εν αυτω		et ideo uirtutes operantur in eo
ρμδ : Ο γαρ ηρωδησ κρατησασ τον ιωαννην	3	herodes enim tenens iohannen
(Fol. 45 *b*.)		(Fol. 46 *a*.)

εδησεν αυτον εν τη φυλακη		ligauit eum in carcere
δια ηρωδιαδα την γυναικα του αδελφου αυτου		propter herodiadem uxorem fratris sui
Ελεγεν γαρ αυτω ϊωαννης · ουκ εξεστιν σοι	4	dicebat enim ei ïohannes · non licet tibi
εχειν αυτην · και θελων αυτον αποκτειναι	5	habere eam · et uolens eum occidere
εφοβηθη τον οχλον		timuit turbas
οτι ως προφητην αυτον ειχον		quia sicut prophetam eum habebant
ρμε : γενεσειοισ δε γενομενοισ του ηρωδου	6	natale autem facto herodis
ωρχησατο η θυγατηρ αυτου ηρωδιας εν τω μεσω		saltabit filia herodiadis in medio
και ηρεσεν τω ηρωδη οθεν μεθ ορκου	7	et placuit herodi · unde cum ïureiurando
ωμολογησεν αυτη δουναι ο αν αιτησηται		promisit ei dare quodcumque petierit
η δε προβιβασθεισα · ὑπο τησ μητροσ αυτησ ειπε	8	quae autem docta a matre sua dixit
δοσ μοι ωδε κεφαλην · ϊωαννου του βαπτιστου		da mihi hic caput iohannis baptistae
και λυπηθεισ ο βασιλευσ δια τουσ ορκουσ	9	et contristatus rex · propter iusiurandum
και δια τουσ συνανακειμενουσ		et propter conrecumbentes
εκελευσεν δοθηναι · και πεμψασ	10	iussit dari et mittens
απεκεφαλισεν τον ϊωαννην εν τη φυλακη		decollauit iohannen in carcerem
και ηνεχθη η κεφαλη αυτου επι τω πινακι	11	et adlatum est caput eius supra disco
και εδοθη τω κορασιω		et datum est puellae
και ηνεγκεν τη μητρι αυτησ		et adtulit matri suae
και προσελθοντεσ οι μαθηται αυτου	12	Et accedentes discipuli eius
ηραν το πτωμα αυτου και εθαψαν αυτο		tulerunt corpus eius · et sepelierunt illud
και ελθοντεσ απηγγειλαν τω ιηυ		et uenientes renuntiauerunt ihu
ρμς : ακουσασ δε ο ιησ ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω	13	audiens autem ihs secessit inde nauigio
εισ ερημον τοπον κατ ειδιαν		in desertum locum seorsum
και ακουσαντεσ οι οχλοι		et audientes turbae
ηκολουθησαν αυτω πεζη απο των πολεων		secuti sunt eum pedestri de ciuitatibus
και εξελθων ειδεν οχλον πολυν	14	Et egressus vidit turbam multam
και εσπλαγχνισθη περι αυτων · και εθεραπευσε		et misertus est de eis et curauit
τουσ αρρωστουντασ αυτων		infirmos eorum
ρμζ : Οψειασ δε γενομενησ προσηλθον αυτω	15	sero autem facto accesserunt ad eum
οι μαθηται αυτου λεγοντεσ		discipuli eius dicentes
ερημοσ εστιν ο τοποσ · και η ωρα ηδη παρηλθεν		desertus est locus · et hora iam praeteriit
απολυσον τουσ οχλουσ		dimitte turbas

(Fol. 46 b.)

(Fol. 47 a.)

ἵνα απελθοντες εισ τασ κωμασ	XIV.	ut euntes in castella
αγορασωσιν εαυτοισ βρωματα		emant sibi escas
Ο δε ειπεν αυτοις · ου χρειαν εχουσιν απελθειν	16	qui autem dixit eis · non necesse habent ire
δοτε ὑμεις φαγειν αυτοισ ·		date uos manducare eis
οι δε λεγουσιν αυτω · ουκ εχομεν ωδε	17	qui autem dicunt ei · non habemus hic
ει μη πεντε αρτουσ και δυο ἰχθυασ		nisi quinque panes et duos pisces
ο δε ειπεν φερεται μοι αυτουσ	18	qui autem dixit adferte mihi illos
και κελευσασ τον οχλον ανακλειθηναι	19	et cum iussisset · turbas discumbere
επι τον χορτον ελαβεν τουσ πεντε αρτουσ		super faenum accepit quinque panes
και τουσ δυο ἰχθυασ · αναβλεψασ εισ τον ουρανο̄		et duos pisces · respiciens in caelum
ηὐλογησεν · και κλασασ εδωκεν τοισ μαθηταισ		benedixit · et frangens dedit discipulis
τουσ αρτουσ · οι δε μαθηται τοισ οχλοισ		panes · discipuli autem turbis
και εφαγον παντεσ και εχορτασθησαν	20	et manducauerunt · et saturati sunt
και ηραν το περισσευον των κλασματων		et tulerunt reliquias fracmentorum
ιβ̄ · κοφινουσ πληρεισ		xii · cofinos plenos
Οι δε αισθιωντεσ ησαν	21	qui autem manducarunt erant
ανδρεσ ωσ πεντακισχειλιοι		uiri ad quinque milia
χωρισ παιδιων και γυναικων		exceptis infantibus et mulieribus
ρμη : και ευθεωσ ηναγκασεν τουσ μαθητασ	22	et continuo coegit discipulos
ενβηναι εισ το πλοιον · και προαγιν εισ το περᾱ		ascendere navem · et praecedere trans
εωσ ου απολυση τουσ οχλουσ		donec dimitteret tur
ρμθ και απολυσασ τουσ οχλουσ	23	et cum dimisset turbas
ανεβη εισ το οροσ καθ ιδιαν προσευξασθαι		ascendit in montem seorsum orare
ρν : οψιασ δε γενομενησ μονοσ ην εκει		sero autem facto solus erat ibidem
το δε πλοιον ην εισ μεσον τησ θαλασσησ	24	nauis autem erat in medium maris
βασανιζομενον ὑπο των κυματων		et uexabatur a fluctibus.
η γαρ εναντιοσ ο ανεμοσ		erat enim contrarius uentus
τεταρτησ δε φυλακησ τησ νυκτοσ	25	quarta autem uigilia noctis
απηλθεν περιπατων προσ αυτουσ		abit ambulans ad eos
επι τησ θαλασσησ		super mare
Οι δε μαθηται ἰδοντεσ αυτον	26	discipuli autem uidentes eum
επι τησ θαλασσησ περιπατουντα		super mare ambulantem
εταραχθησαν λεγοντεσ οτι φαντασμα εστιν		turbati sunt dicentes · quoniam fantasma est
(Fol. 47 *b*.)		(Fol. 48 *a*.)

	και απο του φοβου εκραξαν	XIV.	et a timore exclamauerunt
	ευθυσ δε ελαλησεν αυτοισ λεγων	27	continuo autem locutus est eis dicens
	θαρρειτε εγω ειμει · μη φοβεισθαι		fidete ergo sum · nolite timere
ρνα :	αποκριθεισ δε αυτω πετροσ ειπεν κε ει συ ει	28	respondens autem ei petrus dixit dne si tu es
	κελευσον με ελθειν προσ σε επι τα ὑδατα		iube me uenire ad te super aquam
	ο δε ειπεν ελθε	29	qui autem dixit ueni
	και καταβασ απο του πλοιου πετροσ		et descendens de naui petrus
	περιεπατησεν επι τα ὑδατα		ambulauit super aquas
	ελθειν προσ τον ιην		ut ueniret ad ihm
	βλεπων δε τον ανεμον ἰσχυρον εφοβηθη	30	uidens autem uentum ualidum timuit
	και αρξαμενοσ καταποντιζεσθαι		et incipiens demergi
	εκραξεν λεγων κε σωσον με		clamauit dicens dme libera me
	Ευθεωσ δε ιησ εκτεινασ την χειρα	31	continuo autem ihs extens manum
	επελαβετο αυτου και λεγει αυτω ολιγοπιστε		adpraehendit eum et dicit illi modice fidei
	εισ τι εδιστασασ		quare dubitasti
ρνβ :	και αναβαντων αυτων εισ το πλοιον	32	Et ascendentibus in naui
	εκοπασεν ο ανεμοσ		quieuit uentus
	οι δε εν τω πλοιω ελθοντεσ	33	qui autem in naui erant uenientes
	προσεκυνησαν αυτω λεγοντεσ		adorauerunt ei dicentes
	αληθωσ ὑιοσ θυ ει συ · και διαπερασαντεσ	34	uere filius dei es tu · et cum transfretassent
	ηλθον επι την γην εισ γεννησαρ ·		uenerunt in terram gennasar
ρνγ :	και επιγνοντεσ αυτον	35	et cum cognouissent eum
	οι ανδρεσ του τοπου εκεινου ·		uiri loci illius
	απεστειλαν εισ ολην την περιχωρον εκεινην		miserunt in uniuersa regionem illam
	και προσηνεγκαν αυτω παντασ τουσ		et optulerunt ei omnes male
	κακωσ εχοντασ και παρεκαλουν αυτον	36	habentes · et deprecabantur eum
	ἵνα μονον αψωνται		ut tantum tangerent
	του κρασπεδου του ἱματιου αυτου		fimbriam uestimenti eius
	και οσοι ηψαντο διεσωθησαν		et quodquod tetigerunt salbati sunt
ρνδ :	τοτε προερχονται προσ αυτον απο ιεροσολυμων	XV. 1	tunc accedunt ad eum ab hierosolymis
	φαρισαιοι και γραμματεισ λεγοντεσ		pharisaei et scribae dicentes
	δια τι οι μαθηται σου παραβαινουσιν	2	quare discipuli tui transgrediuntur
	την παραδοσιν των πρεσβυτερων		traditionem seniorum

(Fol. 48 *b*.) (Fol. 49 *a*.)

ου γαρ νιπτοντε τασ χειρασ αυτων	XV.	non enim labant manus suas
οταν αρτον εσθιωσιν		cum panem manducant
Ο δε αποκριθεισ ειπεν	3	qui autem respondens dixit
δια τι και ὑμεισ παραβαιναι την εντολην του θυ		quare et uos transgredimini mandatum dei
δια την παραδοσιν ὑμων · ο γαρ θσ ειπεν	4	propter traditionem uestram · ds enim dixit
τειμα τον πατερα και την μητερα		honora patrem aut matrem
και ο κακολογων πατερα η μητερα		et qui maledicit patri aut matri
θανατω τελευτατω : ὑμεισ δε λεγεται	5	morte morietur · uos autem dicitis
οσ δαν ειπη τω πατρι η τη μητρι		quicumque dixerit patri aut matri
δωρον ο δαν εξ εμου ωφεληθησ		munus quod ex me tibi prodest
ου μη τειμησει τον πατερα αυτου		non honorauit patrem suum
και ηκυρωσατε τον λογον του θυ	6	et inritum fecistis uerbum dei
δια την παραδοσιν ὑμων		propter traditionem uestram
ὑποκριται · καλωσ επροφητευσεν περι ὑμων	7	hypocritae bene prophetauit de uobis
ησαϊασ λεγων · ο λαοσ ουτοσ	8	esaias dicens populus hic
τοισ χειλεσιν με τειμα · η δε καρδια αυτων		labiis me diligit · cor autem eorum
πορρω εστιν απ εμου · ματην δε σεβονται με	9	longe est a me · sine causa autem colunt me
διδασκοντεσ διδασκαλειασ		docentes doctrinas
ενταλματα ανθρωπων		mandata hominum
και προσκαλεσαμενοσ τον οχλον ειπεν αυτοισ	10	Et conuocans turbam dixit eis
ακουεται και συνϊετε · ου παν το εισερχομενο	11	audite et intellegite · non omne quod intrat
εισ το στομα · κοινωνι τον ανθρωπον		in os communicat hominem
αλλα το εκπορευομενον εκ του στοματοσ		sed quod egreditur de ore
εκεινο κοινωνει τον ανθρωπον		illut communicat hominem
νε : τοτε προσελθοντεσ οι μαθηται	12	tunc accedentes discipuli
λεγουσιν αυτω · οιδασ οτι οι φαρισαιοι		dicunt ei scis quoniam pharisaei
ακουσαντεσ τον λογον εσκανδαλισθησαν		audientes uerbum scandalizati sunt
Ο δε αποκρειθεισ ειπεν πασα φυτεια	13	qui autem respondens dixit · omnis plantatio
ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου		quam non plantauit pater meus
ο ουρανιοσ · εκριζωθησεται		caelestis eradicabitur
νσ : αφετε τουσ τυφλουσ · τυφλοι εισιν οδαγοι	14	sinite caecos · caeci sunt duces
τυφλοσ δε τυφλον εαν οδαγη		caecus autem caecum si ducat
αμφοτεροι εν πεσουνται εισ βοθρον		utrisque incidunt in foueam
(Fol. 49 *b*.)		(Fol. 50 *a*.)

ρνζ : αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν αυτω	XV. 15	respondens autem petrus dixit ei
φρασον ημειν την παραβολην ταυτην		narra nobis parabolam is tam
Ο δε ειπεν ακμην και ϋμεισ ασυνετοι εστε	16	qui autem dixit · adhuc et uos insipientes estis
ου νοειτε οτι παν το εισπορευομενον	17	non intellegitis quia · omne quod introit in os
εισ το στομα · εισ την κοιλειαν χωρει		in uentrem cedit
και εισ αφεδρωνα εκβαλλεται		et in secessum mittitur
τα δε εκπορευομενα εκ του στοματοσ	18	qui autem exeunt de ore
εκ τησ καρδιασ εξερχεται		de corde exeunt
εκεινα κοινωνει τον ανθρωπον		illa communicant hominem
εκ γαρ τησ καρδιασ εξερχονται	19	de corde enim exeunt
διαλογισμοι πονηροι · φονοι		cogitationes malae · homicidia
μοιχιαι · πορνειαι · κλοπαι		adulteria · fornicationes furta
ψευδομαρτυριαι · βλασφημεια		falsa testimonia blasfemiae
ταυτα εισιν τα κοινωνουντα τον ανθρωπον	20	haec sunt quae communicant hominem
το δε ανειπτοισ χερσιν φαγειν		inlotis autem manibus manducare
ου κοινωνει τον ανθρωπον		non communicat hominem
και εξελθων εκειθεν ο ιησ ανεχωρησεν	21	Et exiens inde ihs secessit
εισ τα μερη τυρου και σειδωνοσ		in partes tyri · et sidonae
και ϊδου γυνη χαναναια · απο των οριων εκειν	22	et ecce mulier chananaea · de finibus illis
εξελθουσα εκραζεν οπισω αυτου λεγουσα		exens clamabat post illym dicens
ελεησον με κε ϋιοσ δαυειδ		miserere mei dne fili dauid
η θυγατηρ μου κακωσ δαιμονιζεται		filia mea male daemonizatur
Ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον	23	qui autem non respondit ei uerbum
και προσελθοντεσ οι μαθηται αυτου		et accedentes discipuli eius
ηρωτουν αυτον λεγοντεσ · απολυσον αυτην		rogabant eum dicentes · dimitte illam
οτι κραζει οπισθεν ημων		quia clamat post nos
ρνη : Ο δε αποκριθεισ ειπεν ουκ απεσταλην	24	qui autem respondens dixit · non sum missus
ει μη εισ τα προβατα ταυτα		nisi ad oues has
τα απολωλοτα οικου εισραηλ		quae perierunt domus istrahel
ρνθ : η δε ελθουσα προσεκυνι αυτω λεγουσα	25	quae autem ueniens adorabat ei dicens
κε βοηθει μοι · ο δε αποκριθεισ ειπεν	26	dne adiuba me · qui autem respondens dixit
ουκ εξεστιν λαβειν τον αρτον των τεκνων		non licet accipere panem filiorum
και βαλιν τοισ κυναριοισ		et mittere canibus
(Fol. 50 b.)		(Fol. 51 a.)

Η δε ειπεν ναι κε · και γαρ τα κυναρια	XV. 27	quae autem dixit etiam dme · et canis enim
εσθιουσιν απο των ψειχων		edent de micis
των πειπτοντων απο τησ τραπεζησ		quae cadent de mensis
των κυναριων αυτων		dominorum suorum
τοτε αποκριθεισ ειπεν αυτη γυναι	28	tunc respondens dixit ei · o mulier
μεγαλη σου η πιστισ · γενηθητω σοι ωσ θελεισ		magna est tua fides · fiat tibi sicut uis
και ἰαθη η θυγατηρ αυτησ · απο τησ ωρασ εκεινησ		et sanata est filia eius · ab hora illa
: και μεταβασ εκειθεν ο ιησ ηλθεν	29	Et transiens inde ihs uenit
παρα την θαλασσαν τησ γαλιλαιασ		secus mare galilaeae
και αναβασ εισ το ροσ εκαθητο εκει		et ascendens in monte sedebat ibi
και προσηλθον αυτω οχλοι πολλοι	30	et accesserunt ad eum turbae multae
εχοντεσ μεθ εαυτων		habentes secum
χωλουσ · τυφλουσ · κυλλουσ		clodos · caecos · sideratos
και ετερουσ πολλουσ · και εριψαν αυτουσ		et alios multos · et proiecerunt eos
ὑπο τουσ ποδασ αυτου		sub pedibus eius
και εθεραπευσεν αυτουσ παντασ		et curauit eos omnes
ωστε τον οχλον θαυμασαι βλεποντασ	31	ita ut turba miraretur uidens
κωφουσ λαλουντασ · και κυλλουσ ὑγιεισ		surdos loquentes · sideratos incolumes
και χωλουσ περιπατουντασ		et clodos ambulantes
και τουσ τυφλουσ βλεποντασ		et caecos uidentes
και εδοξασαν τον θν ἰσραηλ		et glorificauerunt dm istrahel
Ο δε ιησ προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ αυτου	32	ihs autem conuocans discipulos suos
ειπεν σπλανχνιζομαι επι τον οχλον τουτον		dixit misereor · super turbam hanc
οτι ηδη ημεραι · γ · εισιν · και προσμενουσιν μοι		quia iam dies tres sunt · et sustinent me
και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν		Et non habent quid manducent
και απολυσαι αυτουσ νηστεισ ου θελω		et dimittere eos iaiunos nolo
μη ποτε εκλυθωσιν εν τη οδω		ne dissolbantur in itinere
και λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου	33	et dicunt ei discipuli eius
ποθεν ουν ημειν εν ερημια αρτοι τοσουτοι		unde ergo nobis in deserto panes tanti
ωστε χορτασαι οχλον τοσουτον		ut satientur turbae tantae
και λεγει αυτοισ ο ιησ ποσουσ αρτουσ εχεται	34	Et dicit eis ihs · quod panes habetis
οι δε ειπον αυτω επτα · και ολιγα ἰχθυδια		qui autem dixerunt septem · et paucos pisciculos
και παραγγειλασ τω οχλω αναπεσιν	35	Et cum iussisset turbas discumbere
επι την γην · ελαβεν τουσ · ζ · αρτουσ	36	supra terram · accepit septem panes
(Fol. 51 *b*.)		(Fol. 52 *a*.)

και τους ἰχθυας και ευχαριστησας εκλασεν	XV.	et pisces · et gratias agens fregit
και εδιδου τοις μαθηταις οι δε μαθηται τω οχλω		et dabat discipulis · discipuli turbae
και εφαγον παντες και εχορτασθησαν	37	et manducauerunt omnes · et saturati sunt
και το περισσευον των κλασματων ηραν · σφυριδας πληρεις οι δε αισθιοντες ησαν · τετρακισχιλιοι ανδρες χωρις παιδιων και γυναικων	38	et quod superauit fragmentorum tulerunt · vii · sportas plenas qui autem manducauerant erant · quattuor milia uiri exceptis infantibus et mulieribus
ρξα : και απολυσας τους οχλους ενβαινει εις το πλοῑ	39	di Et mittens turbas · ascendit nauem
και ηλθεν εις τα ορια της μαγαδαν		et uenit in finibus magadan
και προσελθοντες οι φαρισαιοι και σαδδουκαιοι	XVI. 1	Et accedentes pharisaei et sadducaei
πειραζοντες αυτον επηρωτησαν		temptantes eum interrocauerunt
σημειον εκ του ουρανου επιδειξαι αυτοις		signum de caelo ostenderet eis
Ο δε αποκριθεις ειπεν οψειας γενομενης	2	qui autem respondens dixit · sero factum
λεγεται ευδεια πυρραζει γαρ ο ουρανος		dicitis serenum · rubicundum est enim caelum
και πρωει σημερον χειμων	3	et mane hodie pluuia
πυρραζει γαρ στυγναζων ο αηρ		rubet enim triste caelum
το μεν προσωπον του ὐρανου		faciem quidem caeli
γεινωσκεται διακρεινειν		scitis iudicare
τα δε σημια των καιρων ου δυνασθαι		signa autem temporum non potestis
ρξβ : γενεα πονηρα ζητει σημιον	4	generatio mala signum querit
και σημιαν ου δοθησεται αυτη		et signum non dabitur ei
ει μη το σημιον ιωνα		nisi signum ionae
και καταλιπων αυτους απηλθεν		et relinquens eos abiit
και ελθοντες εις το περαν · επελαθοντο οι μαθηται	5	Et uenientes trans · obliti sunt discipuli
αρτους λαβειν		panes accipere
ρξγ : Ο δε ιης̄ ειπεν αυτοις ορατε και προσεχετε	6	ihs̄ autem dixit eis · uidete et adtendite
απο της ζυμης των φαρισαιων		a fermento farisaeorum
και σαδδουκαιων		et sadducaeorum
ρξδ : τοτε διελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες	7	tunc cogitabant inter se dicentes
οτι αρτους ουκ ελαβομεν		quia panes non accepimus
γνους δε ο ιης̄ ειπεν · τι διαλογιζεσθαι εν εαυτοις	8	sciens autem ihs̄ dixit · quid cogitatis inter uos
ολιγοπιστοι · οτι αρτους ουκ εχεται		modicae fidei · quia panes non habetis
ουπω νοειτε · ουδε μνημονευετε	9	nondum intellegitis · neque meministis
οτε τους πεντε αρτους · τοις πεντακισχιλιοις		quando quinque panes · quinque milibus
και ποσους κοφινους ελαβεται		et quod cofinos accepistis

(Fol. 52 *b*.) (Fol. 53 *a*.)

ουδε τους επτα αρτους τοις τετρακις χειλειοις	XVI. 10	nec septe panes · quattuor milibus
και ποσας σφυριδας ελαβετε		et quod sportas accepistis
πως ου νοειτε οτι	11	quomodo non intellegistis quia
ου περι αρτου ειπον προσεχετε		non de panibus dixi attendite
απο της ζυμης των φαρισαιων		de fermento farisaeorum
και σαδδουκαιων		et sadducaeorum
τοτε συνηκαν · οτι ουκ ειπεν	12	tunc intellexerunt · quia non dixit
προσεχειν απο της ζυμης · αλλα απο της διδαχης		adtendite de fermento · sed de doctrina
των φαρισαιων και σαδδουκαιων		pharisaeorum et sadducaeorum
ρξε : Ελθων δε ο ιης εις τα μερη καισαριας	13	Ueniens autem ihs in partes caesariae
της φιλιππου · ηρωτα τους μαθητας λεγων		philippi · interrogabat discipulos dicens
τινα με οι ανθρωποι λεγουσιν ειναι		quem me dicunt homines esse
υιον του ανθρωπου		filium hominis
Οι δε ειπον ιωαννην τον βαπτιστην	14	qui autem dixerunt iohannen baptistam
αλλοι δε ηλειαν · ετεροι δε ιηρεμειαν		alii autem heliam · alii autem hieremian
η ενα των προφητων · λεγει αυτοις	15	aut unum de prophetis · dicit eis
υμεις δε τινα με λεγεται ειναι		uos autem quem me dicitis esse
ρξς : αποκριθεις δε σιμων πετρος ειπεν αυτω	16	respondens autem simon petrus dixit ei
συ ει ο χρς ο υιος του θυ το σωζοντος		tu es xps filius di saluatoris
αποκριθεις δε ο ιης ειπεν	17	respondens autem ihs dixit
μακαριος ει σιμων βαρ ιωνα		beatus es simon bar iona
οτι σαρξ και αιμα · ουκ απεκαλυψεν σοι		quia caro et sanguis · non reuelauit tibi
αλλ ο πατηρ μου ο εν τοις ουρανοις		sed pater qui in caelis est · et ego autem
καγω δε σοι λεγω · οτι συ ει πετρος	18	dico tibi · quia tu es petrus
και επι ταυτην την πετραν οικοδομησω		et super h anc petram aedificavo
την εκκλησιαν μου · και πυλαι αδου		ecclesiam meam · et portae inferorum
ου κατισχυσουσιν αυτης		non praeualebunt ei
σοι δωσω τας κλεις της βασιλειας των ουρανων	19	tibi dabo claues regni caelorum
και ο αν δησης επι της γης		et quodcumque ligaueris super terram
εσται δεδεμενον εν τοις ουρανοις		erit ligatum in caelis
και ο αν λυσης επι της γης		et quod solueris in terra
εστε λελυμενον εν τοις ουρανοις		etrit solutum in caelis
ρξζ : τοτε επετειμησεν τοις μαθηταις	20	tunc comminatus est discipulis
(Fol. 53 *b*.)		(Fol. 54 *a*.)

ἵνα μηδενι ειπωσιν · οτι ουτος εστιν ο χρσ ιησ XVI.
απο τοτε ηρξατο ιησ δικνυειν τοισ μαθηταισ αυτου 21
οτι δι αυτον · εισ ἱεροσολυμα απελθειν
και πολλα παθειν ὑπο των πρεσβυτερων
και αρχιεραιων και γραμματαιων
και αποκτανθηναι
και μετα τρεισ ημερασ αναστηναι
ρξη : και προσλαβομενοσ αυτον ο πετροσ 22
ηρξατο αυτω επειτειμαν και λεγειν
ειλεοσ σοι κε ου μη εστε τουτο σοι
Ο δε επιστραφεισ ειπεν τω πετρω 23
υπαγε οπισω μου σατανα · σκανδαλον ει εμοι
οτι ου φρονεισ τα του θυ · αλλα του ανθρωπου
ρξθ : τοτε ο ιησ ειπεν · τοισ μαθηταισ αυτου 24
ει τεισ θελει οπισω μου ελθειν
απαρνησασθω εαυτον
και αρατω τον σταυρον αυτου
και ακολουθειτω μοι · οσ γαρ αν θελη 25
την ψυχην αυτου σωσαι · απολεσει αυτην
οσ δαν απολεσει την ψυχην αυτου
ενεκεν εμου · ευρησει αυτην
τι γαρ ωφελειται ανθρωποσ 26
εαν τον κοσμον ολον κερ δη
την δε ψυχην αυτου ζημιωθη
η τι δωσει ανθρωποσ
ανταλλαγμα τησ ψυχησ αυτου
ρο : μελλει γαρ ο ὑιοσ του ανθρωπου 27
ερχεσθαι εν τη δοξη του πατροσ αυτου
μετα των αγιων αγγελων αυτου
και τοτε αποδωσει εκαστω
κατα την πραξιν αυτου
αμην λεγω ὑμειν 28
εισιν τινεσ των ωδε εστωτων

(Fol. 54 *b*.)

ut nemini dicerent · quia hic est ihs xps
Exinde coepit ihs · ostendere discipulis suis
quia oportet eum · hierosolyma ire
et multa pati · a senioribus
et principibus sacerdotum et scribis
et interfici
et post tres dies resurgere
Et suscipiens eum petrus
coepit increpare eum et dicere
misereatur tibi dme · non erunt haec tibi
qui autem conuersus ait petro
uade post me satana scandalum es mihi
quia non sapis quae sunt dei · sed que hominis
tunc ihs dixit discipulis suis
si quis uult post me uenire
abneget seipsum
et tollat crucem suam
et sequatur me · qui enim uoluerit
animam suam saluare · perdet eam
qui autem perdiderit animam suam
propter me inueniet eam
quid autem prodest homini
si totum mundum lucretur
animae autem suae detrimentum faciat
aut quid dabit homo
commutationem animae suae
incipiet enim filius hominis
uenire in gloriam patris sui
cum sanctis angelis suis
et tunc red det unicuique
secundum o pera sua
amen dico uobis
sunt quidam de stantibus hic

(Fol. 55 *a*.)

οιτινεσ ου μη γευσωνται θανατου	XVI.	qui non gustabunt mortem
εωσ αν ειδωσιν τον υιον του ανθρωπου		donec uideant filium hominis
ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου		uenientem in regno suo
ροα : και εγενετο μεθ ημερασ εξ	XVII. 1	Et factum est post dies sex
παραλαμβανει ο ιησ τον πετρον		suscepit ihs petrum
και τον ϊακωβον· και τον ϊωαννην		et iacobum et iohannen
τον αδελφον αυτου· και αναγει αυτουσ		fratrem eius · et leuauit eos
εισ οροσ ϋψηλον λειαν		in montem excelsum nimis
και μεταμορφωθεισ ο ιησ· ενπροσθεν αυτων	2	et transfiguratus ihs coram illis
ελαμψεν το προσωπον αυτου · ωσ ο ηλιοσ		effulsit uultus eius sicut sol
τα δε ειματεια αυτου		uestimenta autem eius
εγενετο λευκα ωσ χειων		facta sunt alba sicut nix
και ϊδου ωφθη αυτοισ μωϋσησ	3	et ecce paruit eis moyses
και ηλειασ μετ αυτου συνλαλουντεσ		et helias cum eo loquentes
αποκριθεισ δε ο πετροσ · ειπεν τω ιηυ κε	4	respondens autem petrus dixit ihu dme
καλον εστιν ημασ ωδε ειναι		bonum est nos hic esse
ει θελεισ ποιησωμεν ωδε · τρεισ σκηνασ		si bis faciamus hic · tria tabernacula
σοι μειαν · και μωυσει μειαν · και ηλεια μειαν		tibi unum et moysi unum · et heliae unum
Ετι αυτου λαλουντοσ · ϊδου νεφελη φωτεινη	5	adhuc eo loquente · ecce nubs lucida
επεσκιαζεν αυτουσ		obumbrabat eos
και ϊδου φωνη εκ τησ νεφελησ λεγουσα		Et ecce uox de nube dicens
ουτοσ εστιν ο ϋιοσ μου ο αγαπητοσ		hic est filius meus dilectus
εν ω ηυδοκησα ακουετε αυτου		in quo conplacui audite eum
ακουσαντεσ δε οι μαθηται	6	audientes autem discipuli
επεσαν επι προσωπον αυτων		ceciderunt in faciem suam
και εφοβηθησαν σφοδρα· και προσηλθεν ο ιησ	7	et timuerunt ualde · et accessit ihs
και ηψατο αυτων και ειπεν		et tetigit eos et dixit
εγειρεσθαι και μη φοβεισθαι		surgite et nolite timere
Επερ ντεσ δε τουσ οφθαλμουσ αυτων	8	leuantes autem oculos suos
ουδενα ειδον · ει μη μονον τον ιην		neminem uiderunt nisi solum ihm
ροβ : και καταβαινοντεσ εκ του ορ σ	9	Et descendentes de monte
ενετειλατο αυτοισ ο ιησ λεγων		praecepit eis dicens ihs
μηδενει ειπητε το οραμα		nemini dixeritis uisum
(Fol. 55 *b*.)		(Fol. 56 *a*.)

εως ου ο ϋιος του ανθρωπου	XVII.	donec filius hominis
εκ νεκρων εγερθη		a mortuis resurgat
ρογ : και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντεσ	10	Et interrogauerunt eum discipuli dicentes
τι ουν οι γραμματεισ λεγουσιν		quid ergo scribae dicunt
οτι ηλειαν δει ελθειν πρωτον		quia heliam oportet uenire primum
Ο δε αποκριθεισ ειπεν · ηλειασ μεν ερχεται	11	qui respondens ait · helias quidem uenit
αποκαταστησαι παντα		restituere omnia
λεγω δε ϋμειν οτι ηλειασ ηδη ηλθεν	12	dico autem uobis · quia helias iam uenit
και ουκ επεγνωσαν αυτον · αλλα εποιησαν αυτω		et non cognouerunt eum · sed fecerunt ei
οσα ηθελησαν		quanta uoluerunt
τοτε συνηκαν οι μαθηται	13	tunc intellexerunt discipuli
οτι περι ϊωαννου του βαπτιστου ειπεν αυτοισ		quia de ïohanne baptista dixit eis
ουτωσ και ο ϋιος του ανθρωπου · μελλει πασχειν ὑπ αυτω		sic et filius hominis incipiet pati ab eis
ροδ : και ελθων προσ τον οχλον προσηλθεν αυτω	14	Et eum uenisset at turbam adcessit · ad eum
ανθρωποσ γονυπετων		homo adgeniculans
ενπροσθεν αυτου και λεγων		ante eum et dicens
κε ελεησον μου τον ϋιον οτι σεληνιαζεται	15	dme miserere fili mei · quia lunaticus est
και κακωσ πασχει · πολλακισ γαρ		et male patitur · aliquotiens enim
πιπτει εισ το πυρ · και ενιοτε εισ το ϋδωρ		cadit in igne saepius in aqua
και προσηνεγκα αυτον τοισ μαθηταισ σου	16	et obtuli eum discipulis tuis
και ουκ ηδυνηθησαν · θεραπευσαι αυτον		et non potuerunt curare eum
αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν · ω γενεα απιστοσ	17	respondens autem ihs dixit · o generatio incredula
και διεστραμμενη · εωσ ποτε μεθ υμων εσομαι		et peruersa · quousque uobiscum ero
εωσ ποτε ανεξομαι ὑμων ·		usque quo patiar uos
φερετε μοι αυτον ωδε · και επετειμησεν αυτω ο ιησ	18	adferte mihi illum hoc · et increpauit ei ihs
και εξηλθεν απ αυτου το δαιμονιον		et exiit ab illo daemonium
και εθαραπευθη ο παισ · απο τησ ωρασ εκεινησ		et sanatus est puer ab illa hora
ροε : τοτε προσελθοντεσ οι μαθηται	19	tunc accedentes discipuli eius
τω ιηυ καθ ιδιαν ειπον δια τι ημεισ		ad ihu · seorsum dixerunt · quare nos
ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο		non potuimus expellere illud
Ο δε λεγει αυτοισ	20	qui autem dicit eis
δια την απιστειαν ὑμων		propter incredulitatem uestram
αμην γαρ λεγω ϋμειν εαν εχητε πιστιν		amen enim dico uobis · si habueritis fidem
(Fol. 56 *b*.)		(Fol. 57 *a*.)

ωσ κοκκοσ σιναπεωσ · ερειτε τω ορει τουτω	XVII.	sicut granum sinapis · dicetis monti huic
μεταβηθει ενθεν εκει · και μεταβησεται		transi hic illo · et transiet
και ουδεν αδυνατησει ὑμειν		et nihil inpossibile erit uobis
τουτο δε το γενοσ ουκ εκπορευεται	21	hoc autem genus non exit
ει μη εν προσευχη και νηστεια		nisi in oratione et iaiunio
: αυτων δε αναστρεφομενων εν τη γαλειλαια	22	ipsis autem conuersantibus in galilaea
ειπεν αυτοισ ο ιησ̄ · μελλει ὁ υιοσ του ανθρωπου		dixit eis ihs̄ · incipiet filius hominis
παραδιδοσθαι · εισ̄ χειρασ ανθρωπων		tradi · in manus hominusm
και αποκτεινουσιν αυτον	23	et occident eum
και μετα τρεισ ημερασ εγερθησεται		et post tres dies resurget
και ελυπηθησαν σφοδρα		et contristati sunt ualde
: και ελθοντων αυτων εισ̄ καφαρναουμ	24	Et uenientibus eis in cafarnaum
προσηλθον · οι τα διδραγματα λαμβανοντεσ		accesserunt · qui tributum accipiunt
και ειπαν τω πετρω · ο διδασκαλοσ ὑμων		et dixerunt petro · magister uester
ου τελει δειδραγμα · λεγει ναι	25	non praestat tributum · et dicit etiam
και εισελθοντι εισ̄ την οικειαν		Et ingresso in domum · praeuenit eum ihs̄ dicens
προεφθασεν αυτον ο ιησ̄ λεγων		quid tibi bidetur simon · reges terrae
τι σοι δοκει σιμων · οι βασιλεισ̄ τησ̄ γησ̄		a quibus accipiunt · uectigal aut censum
απο τινων λαμβανουσιν · τελη η κηνσον		a filiis suis · aut ab alienis
απο των ὑιων αυτων · η απο των αλλοτριων		dicit illi ab alienis
λεγει αυτω απο των αλλοτριων	26	ait illi ihs̄ · ergo liueri sunt filii
Εφη αυτω ο ιησ̄ · αραγε ελευθεροι εισιν οι ὑιοι		ut autem non scandalizemus eos
ἱνα · δε μη σκανδαλεισωμεν αυτουσ	27	pergens ad mare · mitte hamum
πορευθεισ̄ εισ̄ την θαλασσαν · βαλε ανκιστρον̄		et qui ascenderit primum piscis tolle
και τον αναβαντα πρωτον ἰχθυν αρον		et aperiens os eius
και ανοιξασ̄ το στομα αυτου		inueniens illic staterem
ευρησεισ̄ εκει στατηρα · εκεινον λαβων		illum accipiens da eis
δοσ̄ αυτοισ · αντι εμου και σου		pro me et pro te
η : Εν εκεινη τη ωρα · προσηλθον οι μαθηται τω ιηῡ	XVIII. 1	in illa hora · accesserunt discipuli ad ihm̄
λεγοντεσ̄ · τισ̄ αρα μειζω εστιν		dicentes · quis nunc maior est
εν τη βασιλεια των ουρανων		in regno caelorum
και προσκαλεσαμενοσ̄ ο ιησ̄ παιδιον εν	2	Et aduocans ihs̄ puerum unum
εστησεν αυτο εν μεσω αυτων · και ειπεν	3	statuit illum in medio eorum · et dixit

(Fol. 57 *b*.) (Fol. 58 *a*.)

	αμην λεγω ὑμειν · εαν μη στραφηται	XVIII.	Amen dico uobis · si non convertamini
	και γενησθε ως τα παιδια · ου μη εισελθητε		et fueritis sicut pueri · non introibitis
	εισ την βασιλειαν των ουρανων		in regno caelorum
	Οστισ ουν ταπεινωσει εαυτον	4	quicumque ergo humiliaverit se
	ως το παιδιον τουτο · ουτοσ εστιν ο μειζων		sicut puer iste · hic erit maior
	εν τη βασειλεια των ουρανων		in regno caelorum et quicumque
	και οσ αν δεξηται · εν παιδιον τοιουτον	5	susceperit · unum puerum talem
	επι τω ονοματι μου εμε δεχεται		in nomine meo · me recipit
ροθ :	Οσ δαν σκανδαλειση · ενα των μεικρων τουτ῱	6	qui autem scandalizauerit · unum de minimis istis
	των πιστευοντων εισ εμε · συνφερει αυτω		qui credunt in me · expedit ei
	ἵνα κρεμασθη · μυλοσ ονικοσ		ut suspendatur mola asinaria
	επι τον τραχηλον αυτου		super collum eius
	και καταποντισθη εν τω πελαγει τησ θαλασσησ		et demergi in pelago maris
	Ουαι τω κοσμω · απο των σκανδαλων	7	Uae mundo a scandalis
	αναγκη γαρ εστιν · ελθειν τα σκανδαλα		necesse est enim · uenire scandala
	πλην δε · ουαι τω ανθρωπω		uerum tamen · uae homini
	δι ου το σκανδαλον ερχεται		per quem scandalum uenit
ρπ :	Ει δε η χειρ σου η ο ποσ σου	8	Si autem manus tua · aut pes tuus
	σκανδαλιζει σε · εκκοψον αυτον		scandalizat te · abscide eum
	και βαλε απο σου · καλον σοι εστιν		et mitte abs te · bonum tibi est
	εισελθειν εισ την ζωην · χωλον η κυλλον		introire in uitam · clodum aut sideratum
	η δυο ποδασ · η δυο χειρασ εχοντα		quam duo pedes · aut duas manus habentem
	βληθηναι εισ το πυρ · το αιωνιον		mitti in ignem aeternum
	το αυτο ει και ο οφθαλμοσ σου σκανδαλιζει σε	9	Similiter · et si oculus tuus · scandalizat te
	εξελε αυτον · και βαλε απο σου · καλον σοι εστιν		erue eum · et mitte abs te · bonum tibi est
	μονοφθαλμον εισ την ζωην εισελθειν		luscum in uitam uenire
	η δυο οφθαλμουσ εχοντα βληθηναι		quam duos oculos habentem mitti
	εισ την γεενναν		in gehennam
ρπα :	ορατε μη καταφρονησηται	10	uidete ne contemnatis
	ενοσ τουτων των μεικρων		unum horum minimorum
	των πιστευοντων εισ εμε		qui credunt in me
	λεγω γαρ ὑμειν οτι οι αγγελοι αυτων εν ουρανοισ		dico enim uobis · quod angeli eorum in caelis
	δια παντοσ βλεπουσιν · το προσωπον του πρσ μου		semper uident faciem patris mei

(Fol. 58 *b*.) (Fol. 59 *a*.)

	του εν τοισ ουρανοισ	XVIII. qui est in caelis
τβ :	ηλθεν γαρ ο ϋιοσ του ανθρωπου	11 uenit enim filius hominis
	σωσαι το απολωλοσ· τι δε ϋμειν δοκει	12 salbare id quod perit ·quid autem uobis uidetur
	εαν γενηται τινι ανθρωπω	si fuerit alicui homini
	εκατον προβατα · και πλανηθη εν εξ αυτων	centum oues · et erraverit una ex eis
	ουχι αφιησιν τα ενενηκοντα εννεα	nonne relinquet · xcuiiii ·
	επι τα ορη · και πορευομενοσ	in montibus et pergens
	ζητει το πλανωμενον	quaeret eam quae erravit
	και εαν γενηται ευρειν αυτο	13 et si fuerit ut inveniat eam
	αμην λεγω ϋμειν · οτι χαιρει επ αυτω μαλλον	amen dico uobis · quia gaudet magis in illa
	η επι τοισ q̄θ τοισ μη πεπλανημενοισ	quam super · xcuiiii · quae non erraverunt
	ουτωσ ουκ εστιν θελημα	14 sic non est uoluntas
	ενπροσθεν του πατροσ ημων	coram patre uestro
	του εν τοισ ουρανοισ · ϊνα απολητai εν	qui est in caelis · ut pereat unum
	των μεικρων τουτων	de minimis his
τγ :	Εαν δε αμαρτηση εισ σε ο αδελφοσ σου	15 si autem peccaverit in te frater tuus
	ϋπαγε ελενξον αυτον · μεταξυ σου	uade argue eum inter te
	και αυτου μονου · εαν σου ακουση	et ipsum solum · si te audierit
	εκερδησεσ τον αδελφον σου	lucrastus es fratrem tuum
	εαν δε μη ακουση	16 si autem non audierit
	παραλαβε μετα σου ετι ενα η δυο	adsume tecum adhuc unum aut duos
	ϊνα επι στοματοσ δυο η τρειων	ut in ore duorum uel trium
	σταθη παν ρημα	stet omne verbum
τδ :	Εαν δε παρακουση αυτων ειπε τη εκκλησεια	17 si autem minus audierit eos · dic ecclesiae
	εαν δε και τησ εκκλησειασ παρακουση	si autem et ecclesiam non audierit
	εστω σοι ωσπερ ο εθνικοσ · και ωσ ο τελωνησ	erit tibi sicut ethnicus · et sicut publicanus
τε :	αμην λεγω ϋμειν · οσα αν δησητε	18 amen dico uobis ·quaecumque ligaveritis
	επι τησ γησ εστε λελυμενα εν τοισ ουρανοισ	in terram erunt soluta in caelis
τς	παλιν λεγω ϋμειν · οτι δυο εαν συνφωνησουσι	19 iterum dico uobis ·quia si duo convenerint
	εξ υμων επι τησ γησ	ex uobis super terram
	περι παντοσ του πραγματοσ · ου αν αιτησωνται	de omni re ·quamcumque petierint
	γενησεται αυτοισ παρα του πατροσ μου	fiet eis · a patre meo
	του εν ουρανοισ	qui in caelis est
	(Fol. 59 *b*.)	(Fol. 60 *a*.)

Ουκ εισιν γαρ δυο η τρεισ συνηγμενοι	XVIII. 20	non enim sunt duo aut tres · collecti
εισ το εμον ονομα		in meo nomine
παρ οισ ουκ ειμει εν μεσω αυτων		aput quos non ero in medio eorum
ρπ̄ζ : τοτε προσελθων πετροσ ειπεν αυτω	21	tunc accedens petrus dixit ei
κ̄ε ποσακεισ αμαρτησει εισ εμε ο αδελφοσ μου		dm̄e quotiens peccaverit in me frater meus
και αφησω αυτω εωσ επτακισ		et dimittam illi usque septies
λεγει αυτω ο ιη̄σ̄ · ου λεγω σοι εωσ επτακισ	22	dicit ei ih̄s · non dico tibi septies
αλλα εωσ εβδομηκοντακισ επτακισ		sed septuagies septies
ρπ̄η : δια τουτο ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων	23	ideo simile est regnum caelorum
ανθρωπω βασιλει · οσ ηθελησεν συναραι λογ̄		homini regi · qui uoluit tollere rationem
μετα των δουλων αυτου		cum seruis suis
αρξαμενου δε αυτου συναιρειν	24	incipiente autem eo tollere
προσηχθη αυτω εισ οφειλετησ		oblatus est ei · unus debitor
μυριων ταλαντων		dece milium denariorum
μη εχοντοσ δε αυτου αποδουναι	25	non hante eo unde redderet
εκελευσεν αυτον ο κ̄σ̄ πραθηναι		iussit eum dm̄s uenundari
και την γυναικα αυτου και τα τεκνα		et uxorem eius et filios
και παντα οσα ειχεν · και αποθηναι		et omnia quae habebat · et restitui
πεσων δε ο δουλοσ εκεινοσ	26	cadens autem seruus ille
προσεκυνει αυτω λεγων · μακροθυμησον επ εμε		adorabat eum dicens · patiens esto in me
και παντα αποδωσω		et omnia restituam
σπλαγχνισθεισ δε ο κ̄σ̄ του δουλου εκεινου	27	misertus est autem dm̄s serui illius
απελυσεν αυτον		dimisit eum
και το δανιον αφηκεν αυτω		et faenus dimisit ei
Εξελθων δε ο δουλοσ εκεινοσ	28	Egressus autem seruus ille
ευρεν ενα των συνδουλων αυτου		inuenit unum de conseruis suis
οσ ωφειλεν αυτω δηναρια · ρ̄ ·		qui debebat ei denarios centum
και κρατησασ αυτον επνιγεν λεγων		et tenens eum · subfocabat dicens
αποδοσ ει τι οφειλεισ		redde quae debes
πεσων ουν ο συνδουλοσ αυτου παρεκαλει αυτ̄ο	29	cadens ergo conseruus eius · rogabat eum
λεγων μακροθυμησον επ εμε		dicens · patientiam habe in me
καγω αποδωσω σοι · ο δε ουκ ηθελησεν	30	et ego reddam tibi · qui autem noluit
αλλα απελθων εβαλεν αυτον εισ φυλακην		sed abiit · et misit eum in carcerem
(Fol. 60 *b*.)		(Fol. 61 *a*.)

εωσ ου αποδω το οφειλομενον	XVIII.	donec redderet quod debebatur
ιδοντεσ ουν οι συνδουλοι αυτου	31	uidentes ergo conserui eius
τα γεινομενα ελυπηθησαν σφοδρα		quae fiebant · contristati sunt ualde
και ελθοντεσ διεσαφησαν τω κω̄ αυτων		et uenientes narrauerunt domino suo
παντα τα γενομενα		omnia quae facta sunt
τοτε προσκαλεσαμενοσ αυτον ο κσ̄ αυτου λεγει	32	tunc aduocans eum dm̄s eius dicit
δουλε πονηρε πασαν την οφειλην εκεινη̄		serue nequa omne debitum illud
αφηκα σοι · επι παρεκαλεσασ με		dimisi tibi · quia rogasti me
ουκ εδι ουν και σε ελεησε	33	non oportebat ergo et te misereri con
τον συνδουλον σου · ωσ καγω σε ηλεησα		seruo tuo · sicut et ego misertus sum tui
και οργισθεισ ο κσ̄ αυτου παρεδωκεν αυτον	34	Et iratus dm̄s eius tradidit eum
τοισ βασανισταισ		tortoribus
εωσ ου αποδω το οφειλομενον		donec redderet debitum
Ουτωσ και ϋμειν ποιησει ο πατηρ μου ο ουρανιοσ	35	ita et uobis faciet pater meus caelestis
εαν μη αφητε · εκαστοσ τω αδελφω αυτου		nisi dimiseritis · unusquisque fratri suo
απο των καρδιων ϋμων		de cordibus uestris
ρπθ̄ : και εγενετο οτε ελαλησεν ο ιησ̄	XIX. 1	Et factum est · cum locutus esset ih̄s
τουσ λογουσ τουτουσ μετηρεν απο τησ		sermones hos · transtulit se
γαλειλαιασ και ηλθεν εισ τα ορια τησ ϊουδαιασ		a galilaea · et uenit in finibus iudeae
περαν του ϊορδανου		trans iordanen
και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι	2	et saecutae sunt eum turbae multae
και εθεραπευσεν αυτουσ εκει		et curavit eos ibi
και προσηλθον αυτω οι φαρισαιοι	3	et accesserunt ad eum pharisaei
πειραζοντεσ αυτον και λεγουσιν αυτω		teptantes eum et dicunt illi
ει εξεστιν ανθρωπω απολυσαι		si licet homini dimittere
την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτειαν		uxorem · suam per omnem causam
Ο δε αποκριθεισ ειπεν · ουκ ανεγνωτε	4	ih̄s autem respondens dixit non legistis
οτι ο ποιησασ απ αρχησ		quia qui fecit ab initio
αρσεν και θηλυν εποιησεν αυτουσ		masculum et feminam fecit eos
και ειπεν ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωποσ	5	Et dixit propter hoc · relinquet homo
τον πατερα και την μητερα · και κολληθησεται		patrem et matrem et coniungetur
τη γυναικει αυτου		mulieri suae
και εσονται οι δυο εισ σαρκα μειαν		et erunt duo in carne una
(Fol. 61 *b*.)		(Fol. 62 *a*.)

CAPP. XVIII. 30—XIX. 5.

CHURCH DIVINITY SCHOOL of the PACIFIC

ωστε ουκετι εισιν δυο · αλλα μεια σαρξ	XIX. 6	alioquin non sunt iam duo · sed una caro
Ο ουν ο θς συνεζευξεν εισ εν		quod ergo ds coniunxit in unum
ανθρωποσ μη αποχωριζετω		homo non separet
λεγουσιν αυτω τι ουν ο μωϋσησ ενετειλατο	7	dicunt ei · quid ergo moyses praecepit
δουναι βιβλιον αποστασειου · και απολυσαι		dare librum repudii · et dimittere
και λεγει αυτοισ	8	dicit eis
οτι προσ την σκληροκαρδιαν ϋμων		quia ad durum cor vestrum
επετρεψεν ϋμειν μωυσησ		dimisit uobis moyses
απολυσαι τασ γυναικασ ϋμων		dimittere uxores uestras
απ αρχησ δε ουκ εγενετο ουτωσ		ab initio autem non fuit sic
ρϙ : λεγω δε ϋμειν · οσ αν απολυση την γυναικα	9	dico autem uobis · quicumque dimiserit uxorē
αυτου · παρεκτοσ λογου πορνειασ		suam · excepta ratione adulterii
και γαμηση αλλην μοιχαται		et duxerit aliam moechatur
ρϙα : λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου	10	dicunt ei discipuli eius
ει ουτωσ εστιν η αιτεια · του ανδροσ		si sic est causa uiri
μετα τησ γυναικοσ · ου συνφερει γαμησαι		cum muliere · non expedit nubere
Ο δε ειπεν αυτοισ · ου παντεσ χωρουσιν	11	qui autem dixit eis · non omnes capiunt
τον λογον τουτον · αλλ οισ δεδοται		uerbum hoc · sed quibus datum est
Εισιν γαρ ευνουχοι · οιτινεσ εκ κοιλειασ μητροσ	12	sunt enim eunuchi · qui ex utero matris
εγεννηθησαν ουτωσ · και εισιν ευνουχοι		nati sunt sic · et sunt eunuchi
οιτινεσ ηυνουχισθησαν		qui eunuchi facti sunt
ϋπο των ανθρωπων · και εισιν ευνουχοι		ab hominibus · et sunt eunuchi
οιτινεσ ευνουχισαν εαυτουσ		qui seipsos castrauerunt
δια την βασιλειαν των ουρανων		propter regnum caelorum
ο δυναμενοσ χωρειν χωρειτω		qui potest capere capiat
ρϙβ : τοτε προσηνεχθησαν αυτω παιδια	13	tunc oblati sunt ei pueri
ϊνα επιθη τασ χειρασ αυτοισ · και προσευξητε		ut inponeret manus eis · et oraret
οι δε μαθηται · επετειμησαν αυτοισ		discipuli autem conminati sunt eis
Ο δε ιης ειπεν αυτοισ · αφεται τα παιδια	14	ihs autem dixit eis · dimittite pueros
και μη κωλυσητε αυτα ελθειν προσ με		et ne prohibueritis eos uenire ad me
των γαρ τοιουτων εστιν · η βασιλεια των ουρανω		talium enim est regnum caelorum
και επιθεισ τασ χειρασ αυτοισ · επορευθη εκειθε	15	et inpositis manibus eis abiit inde
ρϙγ και ϊδου εισ προσελθων λεγει αυτω διδασκαλε	16	Et ecce unus accedens ait illi magister
(Fol. 62 *b*.)		(Fol. 63 *a*.)

τι αγαθον ποιησω ϊνα σχω ζωην αιωνιον	XIX.	quid boni faciam · ut habeam uitam aeternam
Ο δε ειπεν αυτω · τι με ερωτασ περι αγαθου	17	qui autem dicit ei · quid me interrogas de bono
εισ εστιν αγαθοσ · ει δε θελεισ εισ την ζωην ελθει		unus est bonus · si autem uis in uitam uenire
τηρει τασ εντολασ · λεγει αυτω ποιασ	18	serua manda dicit ei quae
Ο δε ιησ ειπεν ου φονευσεισ		ihs autem dixit · non occides
ου μοιχευσεισ ου κλεψεισ·		non moechaueris · non furabis
ου ψευδομαρτυρησεισ		non falsum testimonium dices
τειμα τον πατερα · και την μητερα	19	honora patrem et matrem
και αγαπησεισ τον πλησειον σου ωσ σεαυτον		et diliges proximum tuum sicut te ipsum
λεγει αυτω ο νεανισκοσ · ταυτα παντα εφυλαξα	20	dicit ei iubenis · haec omnia custodiui
εκ νεοτητοσ · τι ετι ϋστερω		a iuuentute · quid adhuc mihi deest
ρqδ : Εφη αυτω ο ιησ · ει θελεισ τελειοσ ειναι	21	dicit ei ihs si uis perfectus esse
ϋπαγε πωλησον σου τα ϋπαρχοντα		uade uende substantiam tuam
και δοσ τοισ πτωχοισ		et da pauperibus
και εξεισ θησαυρον εν ουρανοισ		et habebis thensaurum in caelis
και δευρο ακολουθει μοι		et ueni sequerem
ρqε : ακουσασ ο νεανισκοσ τον λογον	22	audiens iuuenis verbum
απηλθεν λυπουμενοσ		abit tristis
ην γαρ εχων κτηματα πολλα		erat enim habens possessiones multas
Ο δε ιησ ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου	23	ihs autem dixit discipulis suis
αμην λεγω ϋμειν · οτι πλουσιοσ		amen dico uobis · quoniam diues
δυσκολωσ εισελευσεται		difficile introibit
εισ την βασιλειαν των ουρανων		in regnum caelorum
παλιν δε λεγω ϋμειν · ευκοπωτερον εστιν	24	iterum dico uobis · facilius est
καμηλον · δια τρυπηματοσ ραφιδοσ διελθειν		camellum · per foramen acus transire
η πλουσιον εισελθειν · εισ την βασιλειαν του θυ		quam diuitem introire · in regnum dei
ακουσαντεσ δε οι μαθηται εξεπλησσοντο	25	audientes autem discipuli stupebant
και εφοβηθησαν σφοδρα λεγοντεσ		et timuerunt ualde dicentes
τισ αρα δυναται σωθηναι		quis igitur potest saluari
Ενβλεψασ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ	26	respiciens autem ihs dixit eis
παρα ανθρωποισ τουτο δυνατον εστιν		aput hominibus hoc inpossibile est
παρα δε τω θω παντα δυνατα εστιν		aput dm autem · omnia possibilia sunt
τοτε αποκριθεισ ο πετροσ · ειπεν αυτω	27	tunc respondens petrus dixit ei

(Fol. 63 *b*.)

(Fol. 64 *a*.)

ïδου ημεισ αφηκαμεν παντα	XIX.	ecce nos dimisimus omnia
και ηκολουθηκαμεν σοι · τι αρα εστε ημειν		et secuti sumus te · quid igitur erit nobis
ρqς : Ο δε ιησ ειπεν αυτω · αμην λεγω ϋμειν	28	ihs autem dixit ei · amen dico uobis
οτι ϋμεισ οι ακολουθησαντεσ μοι		quoniam uos · qui secuti estis me
εν τη παλινγενεσεια		in regeneratione
οταν καθισηι ο ϋιοσ του ανθρωπου		cum sederit filius hominis
ρqζ : επι θρονου δοξησ αυτου : καθισεσθε και αυτοι		super sedem gloriae suae · sedebitis et uos
επι δεκαδυο θρονουσ		super duodecim sedes
κρεινοντεσ ιβ · φυλασ του ϊσραηλ		iudicantes duodecim tribus israhel
ρqη : και πασ οστισ αφηκεν οικειασ	29	Et omnis quicumque reliquid domum
η αδελφουσ · η αδελφασ · η μητερα		aut fratres · aut sorores · aut matrem
η τεκνα · η αγρουσ · ενεκα του ονοματοσ μου		aut filios · aut agros · propter nomen meum
εκατονταπλασιον λημψεται		centuplum accipiet
και ζωην αιωνιον κληρονομησει		et uitam aeternam hereditabit
ρqθ : πολλοι δε εσονται · πρωτοι αισχατοι	30	multi autem erunt · primi novissimi
και αισχατοι πρωτοι		et nobissimi primi
σ : Ομοια γαρ εστιν η βασιλεια των ουρανων	XX. 1	simile est enim · regnum caelorum
ανθρωπω οικοδεσποτη · οστισ εξηλθεν		homini patrifamilias · qui exiit
αμα πρωϊ μεισθωσασθαι εργατασ		deluculo · conducere operarios
εισ τον αμπελωνα αυτου · συμφωνησασ δε	2	in uineam suam · conueniens autem
μετα των εργατων · εκ δηναριου την ημεραν		cum operariis · ex denario diem
απεστειλεν αυτουσ · εισ τον αμπελωνα αυτου		misit eos · in uineam suam
και διεξελθων περι ωραν τριτην	3	Et egressus · circa horam tertiam
ευρεν αλλουσ εστωτασ εν τη αγορα αργουσ		inuenit alios stantes · in foro otiosos
κακεινοισ ειπεν · ϋπαγεται και ϋμεισ	4	et illis dixit · ite et uos
εισ τον αμπελωνα · και ο αν η δικαιον		in uineam · et quod fuerit iustum
δωσω ϋμειν · οι δε απηλθον		dauo uobis · qui autem abierunt
παλιν δε εξελθων · περι ωραν εκτην	5	iterum autem exiens · circa horam sextam
και εννατην · εποιησεν ωσαυτωσ		et nonam · fecit identidem
περι δε την ενδεκατην	6	circa undecimam autem
εξηλθεν και ευρεν αλλουσ εστωτασ		exiit et inuenit alios stantes
και λεγει αυτοισ · τι ωδε εστηκατε		et dicit eis · quid hic statis
ολην την ημεραν αργοι · λεγουσιν αυτω	7	toto die otiosi · dicunt ei
(Fol. 64 *b*.)		(Fol. 65 *a*.)

οτι ουδεισ ημασ εμεισθωσατο·	XX.	quia nemo nos conduxit
λεγει αυτοισ ὑπαγεται και ὑμεισ		ait illis · ite et uos
εισ τον αμπελωνα μου		in uineam meam
Οψειασ δε γενομενησ λεγει ο κσ	8	sero autem facto dicit dms
του αμπελωνοσ τω επιτροπω αυτου		uineae procuratori suo
καλεσον τουσ εργατασ		uoca operarios
και αποδοσ αυτοισ τον μισθον		et redde eis mercedem
αρξαμενοσ απο των αισχατων		incipiens a nouissimis
εωσ των πρωτων		usque ad primos
Ελθοντεσ ουν οι περι την ενδεκατην ωραν	9	uenientes ergo qui circa undecimam horam
ελαβον ανα δηναριον		acceperunt singulos denarios
και ελθοντεσ οι πρωτοι	10	et cum uenissent primi
ενομισαν οτι πλειω λημψονται		sperauerunt quod plus acciperent
ελαβον δε και αυτοι ανα δηναριον		acceperunt autem singulos denarios
λαβοντεσ δε εγογγυσαν	11	accipientes autem murmurauerunt
κατα του οικοδεσποτου λεγοντεσ	12	aduersus familiam dicentes
ουτοι οι αισχατοι μιαν ωραν εποιησαν		hii nouissimi una hora fecerunt
και ἱσουσ αυτουσ ημειν εποιησασ		et aequales illos nobis fecisti
τοισ βαστασασιν το βαροσ τησ ημερασ		qui portauimus pondus diei
και τον καυσωνα		et aestus
Ο δε αποκρειθισ ενι αυτων ειπεν	13	qui autem respondens uni eorum dixit
εταιρε ουκ αδικω σε		amice non te nocui
ουχι δηναριου συνεφωνησασ μοι		nonne denario placuisti mecum
αρον το σον και ὑπαγε	14	tolle tuum et uade
θελω δε τω αισχατω τουτω δουναι		uolo autem nouissimo huic dare
ωσ και σοι · ουκ εστιν μοι	15	sicut et tibi · non licet mihi
ο θελω ποιησαι εν τοισ εμοισ		quod uolo facere in meis
η ο οφθαλμοσ σου πονηροσ εστιν		aut oculus tuus nequam est
οτι εγω αγαθοσ ειμει		quod ego bonus sum
ουτωσ εσονται οι αισχατοι πρωτοι	16	sic erunt nouissimi primi
και οι πρωτοι αισχατοι · πολλοι γαρ εισιν κλητοι		et primi nouissimi · multi enim sunt uocati
ολιγοι δε εκλεκτοι		pauci autem electi
σα : και αναβαινων ο ιησ εισ ἱεροσολυμα	17	Et ascendens ihs hierosolyma
(Fol. 65 *b*.)		(Fol. 66 *a*.)

παρελαβεν τουσ · ιβ̄ · κατ ιδιαν εν τη οδω	XX.	suscepit duodecim · seorsum in uia
και ειπεν αυτοισ · ιδου αναβενομεν	18	et dixit eis · ecce ascendimus
εισ ϊεροσολυμα και ο ϋιοσ του ανθρωπου		hierosolyma et filius hominis
παραδοθησεται τοισ αρχιερευσιν		tradetur principibus sacerdotum
και γραμματευσιν · και κατακρεινουσιν αυτον		et scribis · et condemnabunt eum
θανατω · και παραδωσουσιν αυτον	19	morti · et tradent eum
τοισ εθνεσιν εισ το εμπαιξαι		gentibus · ad castigandum
και μαστειγωσαι και σταυρωσαι		et inludendum · et crucifigendum
και τη τριτη ημερα αναστησεται		et tertio die resurget
σβ̄ : Τοτε προσηλθεν αυτω	20	tunc accessit ad eum
η μητηρ των ϋιων ζεβεδεου		mater filiorum zebedei
μετα των ϋιων αυτησ προσκυνουσα		cum filiis suis adorans
και αιτουσα τι απ αυτου		et petens aliquid ab eo
Ο δε ειπεν αυτη τι θελεισ λεγει αυτω	21	qui autem dixit ei quid uis dicit ei
ειπε ϊνα καθισωσιν ουτοι οι δυο ϋιοι μου		dic ut sedeant hi duo fili mei
εισ εκ δεξιων σου και εισ εξ ευωνυμων		unus a dextris tuis · et unus a sinistris
εν τη βασιλεια σου		in regno tuo
αποκριθεισ δε ο ιησ σθ̄ ειπεν	22	respondens autem ihs dixit
ουκ οιδατε τι αιτειτε · δυνασθαι το ποτηριον		nescitis quid petatis · potestis calicem
πειειν · ο εγω μελλω πεινειν		bibere · quod ego uiuiturus sum
λεγουσιν δυναμεθα		dicunt possimus
λεγει αυτοισ ο ιησ · το μεν ποτηριον μου πιεσθε	23	ait illis ihs · calicem quidem meum bibetis
το δε καθεισαι εκ δεξιων μου		sedere autem a dextris meis
και εξ ευωνυμων · ουκ εστιν εμον τουτο δουναι		et a sinistris · non est meum dare
αλλοισ ητοιμασται · ϋπο του πατροσ μου		aliis praeparatum est a patre meo
σγ̄ · : και ακουσαντεσ οι δεκα ηγανακτησαν	24	et audientes decem indignati sunt
περι των δυο αδελφων		de duobus fratribus
Ο δε ιησ προσκαλεσαμενοσ αυτουσ	25	ihs autem conuocans eos
ειπεν αυτοισ οιδατε · οτι οι αρχοντεσ		dixit eis · scitis · quod re gentium
των εθνων · κατακυριευουσιν αυτων		dominantur eorum
και οι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αυτων		et magni · principantur eorum
Ουχ ουτωσ εστιν εν ϋμειν · αλλ οσ αν θελη	26	non ita est in uobis · sed qui uoluerit
εν ϋμειν μεγασ γενεσθε		in uobis magnus fieri
(Fol. 66 b.)		(Fol. 67 a.)

εστε ὑμων διακονος	xx.	erit uester minister
και οσ αν θελη εν ὑμειν · ειναι πρωτοσ	27	et qui uoluerit in uobis · esse primus
: εστε ὑμων δουλοσ : ωσπερ ο ὑιοσ του ανθρωπου	28	erit uester seruus · sicut filius hominis
ουκ ηλθεν διακονηθηναι · αλλα διακονησαι		non uenit ministrari · sed ministrare
και δουναι την ψυχην αυτου		et dare animam suam
λυτρον αντι πολλων		redemptionem pro multis
ὑμεισ δε ζητειτε · εκ μεικρου αυξησαι		uos autem quaeritis de minimo crescere
και εκ μειζονοσ ελαττον ειναι		et de magno minui
Εισερχομενοι δε και παρακληθεντεσ		introeuntes autem · et rogati
δειπνησαι · μη ανακλεινεσθαι		cenare · ne discubueritis
εισ τουσ εξεχοντασ τοπουσ		in eminentibus locis
μη ποτε ενδοξοτεροσ σου επελθη		ne forte dignior te superueniat
και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι		et accedens cenae inuitator dicat tibi
ετι κατω χωρει · και καταισχυνθησῃ		adhuc deorsum accede · et confondaris
Εαν δε αναπεσησ · εισ τον ηττονα τοπον		si autem discubueris in minimum locum
και επελθη σου ηττων		et superueniat minor te
ερει σοι ο δειπνοκλητωρ · συναγε ετι ανω		dicit tibi inuitator caene · collige adhuc superius
και εσται σοι τουτο χρησιμον		et erit tibi hoc utile
: και εκπορευομενων αυτων απο ἱεριχω	29	Et egredientibus eis ab iericho
ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι		saecutae sunt eum turbae multae
και ἰδου δυο τυφλοι καθημενοι	30	et ecce duo caeci saedentes
παρα την οδον · ηκουσαν οτι ιησ παραγει		secus uiam audierunt quod ihs transit
και εκραξαν λεγοντεσ · ελεησον ημασ		et clamauerunt dicentes miserere nostri
ὑιε δαυειδ · ο δε οχλοσ επετειμησεν αυτοισ	31	fili dauid · turba autem increpabat eos
ἱνα σειωπησωσιν		ut tacerent
Οι δε μειζον εκραξαν λεγοντεσ		qui autem maius clamabant dicentes
κε ελεησον ημασ ὑιε δαυειδ		dme miserere nostri fili dauid
και στασ ο ιησ εφωνησεν αυτουσ και ειπεν	32	et stans ihs uocauit eos et dixit
τι θελετε ποιησω ὑμειν · λεγουσιν αυτω κε	33	quid uultis ut faciam uobis · dicunt ei dme
ἱνα ανὐγωσιν οι οφθαλμοι ημων		ut aperiantur oculi nostri
σπλαγχνισθεισ δε ο ιησ	34	et misertus ihs
ηψατο των ομματων αυτων		tetigit oculos eorum
και ευθεωσ ανεβλεψαν και ηκολουθησαν αυτω		et continuo respexerunt · et secuti sunt eu

(Fol. 67 *b*.) (Fol. 68 *a*.)

σε : και οτε ηγγισαν εισ ϊεροσολυμα XXI. 1
και ηλθον εισ βηθφαγη · προσ το οροσ των ελαιω̄
τοτε ιης̄ απεστειλεν · δυο μαθητασ λεγων αυτοισ 2
πορευεσθαι εισ την κωμην την κατεναντι ὑμω̄
και ευθεωσ ευρησεται · ονον δεδεμενην
και πωλον μετ αυτησ · λυσαντεσ αγεται μοι
και αν τισ ὑμιν ειπη τι ποιειται 3
ερειτε οτι ο κ̄σ̄ αυτων εχει χρειαν εχει
και ευθεωσ αποστελει αυτουσ
σζ : τουτο δε γεγονεν · ἱνα πληρωθη 4
το ρηθεν · δια του προφητου λεγοντοσ
ειπατε τη θυγατρι σιων 5
ἱδου ο βασιλευσ σου ερχεται σοι πραὒσ
επιβεβηκωσ επι ονον
και πωλον ὑιον ὑποζυγιον
ση : πορευθεντεσ δε οι μαθηται εποιησαν 6
καθωσ συνεταξεν αυτοισ ο ιης̄
και ηγαγον την ονον και τον πωλον 7
και επεθηκαν επ αυτον τα ειματεια
και εκαθητο επανω αυτου
Ο δε πλειστοσ οχλοσ · εστρωσαν αυτων τα ειματεια 8
εν τη οδω · αλλοι δε εκοπτον κλαδουσ
απο των δενδρων · και εστρωσαν εν τη οδω
σθ : Οι δε οχλοι οι προαγοντεσ αυτον 9
και οι ακολουθουντεσ εκραζαν λεγοντεσ
οσσανα τω ὑιω δαυειδ · ευλογημενοσ ο ερχομενοσ
εν ονοματι κ̄ῡ οσσανα εν τοισ ὑψιστοισ
σι : και εισελθοντοσ αυτου εισ ϊεροσολυμα 10
εσεισθη πασα η πολεισ λεγουσα
τισ εστιν ουτοσ · οι δε πολλοι ειπον 11
ουτοσ εστιν ο προφητησ ιης̄
απο ναζαρεθ τησ γαλιλαιασ
σια : και εισηλθεν ο ιης̄ εισ το ϊερον του θῡ 12

(Fol. 68 *b*.)

Et ut adpropiassent hierosolyma
uenerunt in betphage · ad montem oliueti
tunc ihs̄ misit · duos discipulos suos dicens
ite in castellum quod contra uos
et mox inuenietis · asinam alligatam
et pullum cum ea · solbentes adducite mihi
et si quis uobis dixerit quid facitis
dicetis quoniam dm̄s̄ eorum opus habet
et continuo dimittit eos
hoc autem factum · ut conpleretur
quod dictum est per prophetam dicentem
dicite filiae sion
ecce rex tuus uenit tibi mansuetus
ascendens super asinam
et pullum subiugalem
abeuntes autem discipuli fecerunt
sicut praeceperat eis ihs̄
et adduxerunt asinam et pullum
et superposuerunt super eum uestimenta
et sedebat super eum
plurima autem turba · strauerunt uestimenta sua
in uia · alii uero praecidebant ramos
de arboribus · et sternebant in uia
turbae autem quae praecedebant eum
et que sequebantur clamabant dicentes
ossana fili dauid · benedictus qui benit
in nomine dm̄i · ossana in excelsis
Et ingresso eo · in hierosolyma
mota est omnis ciuitas dicens
quis est hic · multi autem dixerunt
hic est propheta ihs̄
a nazaret galilaeae
Et introiit ihs̄ in templum dei̅

(Fol. 69 *a*.)

και εξεβαλε παντασ τουσ πωλουντασ	XXI.	et eiecit omnes uendentes	
και αγοραζοντασ εν τω ἱερω		et ementes in templo	
και τασ τραπεζασ των κολλυβιστων κατεστρεψε		Et mensas numulariorum euertit	
και τασ καθεδρασ των πωλουντων		et cathedras uendentium	
τασ περιστερασ · και λεγει αυτοισ · γεγραπται	13	columbas · et dicit eis · scriptum est	
οικοσ μου ·		domus mea	
οικοσ προσευχησ κληθησεται		domus orationis uocabitur	
ὑμεισ δε αυτον εποιησατε		uos autem eam fecistis	
σπηλαιον ληστων		spelucam latronum	
σιβ : και προσηλθον αυτω τυφλοι και χωλοι	14	Et accesserunt ad eum caeci et clodi	
εν τω ἱερω και εθεραπευσεν αυτουσ		in templo · et curauit eos	
σιγ : ειδοντεσ δε οι αρχιερεισ	15	uidentes autem principes sacerdotum	
και οι γραμματεισ · τα θαυμασια α εποιησεν		et scribae · mirabilia quae fecit	
και τουσ παιδασ τουσ κραζοντασ		et pueros clamantes	
εν τω ἱερω και λεγοντασ		in templo et dicentes	
οσσανα τω ὑιω δαυειδ		ossana filio dauid	
ηγανακτησαν και ειπαν αυτω	16	indignati sunt et dixerunt ei	
ακουεισ τι ουτοι λεγουσιν		audis quid isti dicunt	
Ο δε ιησ λεγει αυτω ναι · ουδεποτε ανεγνωτε		ihs autem dicit eis etiam · numquam legistis	
εκ στοματοσ νηπειων · και θηλαζοντων		ex ore infantium et lactantium	
καταρτεισω αινον		praeparasti laudem	
σιδ : και καταλειπων αυτουσ εξηλθεν εξω	17	Et relinquens eos exiit foras	
τησ πολεωσ εισ βηθανειαν		ciuitate in bethaniam	
και ηυλισθη εκει		et mansit ibi	
πρωι δε παραγων εισ την πολιν	18	mane autem transiens in ciuitatem	
επεινασεν · και ειδων συκην μειαν	19	esuriit · et uidens ficum unam	
επι τησ οδου · ηλθεν επ αυτην		super uiam uenit ad eam	
και ουδεν ευρεν εν αυτη		et nihil inuenit in eam	
ει μη φυλλα μονον και λεγει αυτη		nisi folia tantum · et dicit ei	
μηκετι εξ ου καρποσ γενηται εισ τον αιωνα		iam non ex te fructus erit · in aeternum	
και εξηρανθη παραχρημα η συκη		et haruit subito ficus	
και ἱδοντεσ οι μαθηται · εθαυμασαν λεγοντεσ	20	Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes	
πωσ παραχρημα · εξηρανθη η συκη		quomodo subito haruit ficus	
(Fol. 69 *b*.)		(Fol. 70 *a*.)	

σιε : αποκρεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ	XXI. 21	respondens autem ihs dixit eis
αμην λεγω ϋμειν · εαν εχητε πιστιν		amen dico uobis · si habueritis fidem
και μη διακριθηται		et non hisitaueritis
ου μονον το τησ συκησ ποιησετε		non solum de ficu facietis
αλλα και τω ορει τουτω εαν ειπητε		sed et si monti huic dixeritis
αρθητι και βληθητι εισ την θαλασσαν γενησεται		tollere et mitte te in mare fiet
σις : και παντα οσα αιτησητε	22	et omnia quaecumque petieritis
εν τη προσευχη πιστευοντεσ λημψεσθαι		in oratione credentes accipietis
σιζ : και ελθοντοσ αυτου εισ το ϊερον	23	Et ueniente eo in templum
προσηλθον αυτω διδασκοντει		adcesserunt ad eum docentem
οι αρχιερεισ		principes sacerdotum
και οι πρεσβυτεροι του λαου λεγοντεσ		et seniores plebis dicentes
εν ποια εξουσεια ταυτα ποιεισ		in qua potestate haec facis
και τισ σοι εδωκεν		et quis tibi dedit
την εξουσειαν ταυτην		potestatem hanc
αποκρειθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ	24	respondens autem ihs dixit eis
επερωτησω ϋμασ καγω ενα λογον		interrogavo bos · et ego unum sermonem
εαν ειπητε μοι καγω ϋμειν ερω		si dixeritis mihi · et ego uobis dicam
εν ποια εξουσια ταυτα ποιω		in qua potestate haec facio
το βαπτισμα ϊωαννου ποθεν ην	25	baptisma iohannis unde est
εξ ουρανου η εξ ανθρωπων		de caelo aut ex hominibus
Οι δε διελογιζοντο παρ εαυτοισ λεγοντεσ		qui autem altercabantur · inter se dicentes
εαν ειπωμεν εξ ουρανου · ερει ημειν		si dixerimus de caelo · dicet nobis
δια τι ουκ επιστευσατε αυτω ·		quare non crededitis ei
εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων	26	si autem dixeribus ex hominibus
φοβουμεθα τον οχλον · παντεσ γαρ εχουσιν		timemus turbam · omnes enim habent
τον ϊωαννην · ωσ προφητην		iohannen · sicut profetam
και αποκρειθεντεσ τω ιηυ ειπαν	27	Et respondentes ihu dixerunt
ουκ οιδαμεν · εφη αυτοισ και αυτοσ		nescimus · ait illis et ipse
ουδε εγω λεγω ϋμειν		nec ego dico uobis
εν ποια εξουσεια ταυτα ποιω		in qua potestate haec facio
σιη : τι δε ϋμιν δοκει · ανθρωποσ ειχεν τεκνα δυο	28	quid autem uobis uidetur · homo habebat filios
και προσελθων τω πρωτω ειπεν τεκνον		et accedens priori dixit fili
(Fol. 70 *b*.)		(Fol. 71 *a*.)

ὑπαγε σημερον εργαζου εισ το αμπελωνα	XXI.	uade hodie operare in uineam
ο δε αποκριθεισ ειπεν ου θελω	29	qui autem respondens dixit nolo
ὑστερον δε μεταμεταμεληθεισ		postea autem paenitentia ductus
απηλθεν εισ τον αμπελωνα		iit in uineam
προσελθων δε τω ετερω ειπεν ωσαυτωσ	30	accedens autem alteri dixit identidem
ο δε αποκριθεισ ειπεν εγω κε ὑπαγω		qui autem respondens dixit ego dme eo
και ουκ απηλθεν · τισ εκ των δυω	31	et non iit · quis de duobus
το θελημα του πατροσ εποιησεν		uoluntatem patris fecit
λεγουσιν ο αισχατοσ		dicunt nouissimus
λεγει αυτοισ ο ιησ · αμην λεγω ὑμειν		dicit eis ihs amen dico uobis
οτι οι τελωναι και αι πορναι		quia publicani et meretrices
προαγουσιν ὑμασ · εισ την βασιλειαν του θυ		antecedent uos · in regno caelorum
ηλθεν γαρ προσ ὑμασ ἰωαννησ	32	uenit enim ad uos iohannes
εν οδω δικαιοσυνησ · και ουκ επιστευσαται αυτω		in uia iustitiae · et non credidistis ei
οι δε τελωναι και αι πορναι		publicani autem et meretrices
επιστευσαν αυτω · ὑμεισ δε ειδοντεσ		crediderunt ei · uos autem uidentes
μετεμεληθητε ὑστερον · του πιστευσαι αυτω		paenituistis postea · ut crederitis ei
σιθ : αλλην παραβολην ακουσατε	33	aliam parabolam audite
ανθρωποσ ην οικοδεσποτησ		homo fuit paterfamilias
οστισ εφυτευσεν αμπελωνα		qui plantauit uineam
και φραγμον αυτω περιεθηκεν		et maceriam circumposuit
και ωρυξεν εν αυτω ληνον		et fodiit ei torcular
και ωκοδομησεν πυργον		et aedificauit turrem
και εξεδοτο αυτον γεωργοισ		et locauit eam cultoribus · et profectus est
και απεδημησεν · οτε δε ηγγισεν	34	peregre · cum adpropinquasset autem
ο καιροσ των καρπων		tempus fructuum
απεστειλεν τουσ δουλουσ αυτου		misit seruos suos
προσ τουσ γεωργουσ · λαβιν τουσ καρπουσ αυτου		ad colonos · accipere fructos suos
και λαβοντεσ οι γεωργοι τουσ δουλουσ αυτου	35	Et accipientes coloni seruos eius
ον μεν εδειραν		quem quidem ceciderunt
ο δε απεκτειναν		quem autem occiderunt
ον δε ελειθοβοληsαν		quem uero lapidauerunt ·
παλιν ουν απεστειλεν · αλλουσ δουλουσ πλιονασ	36	iterum uero misit · alios plures seruos
(Fol. 71 *b*.)		(Fol. 72 *a*.)

των πρωτων · και εποιησαν αυτοις ωσαυτως	XXI.	prioribus · et fecerunt eis identidem
υστερον δε · απεστειλεν αυτοις	37	nouissime autem · misit illis
τον ϋιον αυτου λεγων		filium suum dicens
εντραπησοντε τον ϋιον μου		reuerebuntur filium meum
Οι δε γεωργοι ἰδοντεσ τον ϋιον	38	Coloni autem · uidentes filium
ειπον εν εαυτοισ · ουτοσ εστιν ο κληρονομοσ		dixerunt intra se · hic est heres
δευτε αποκτεινωμεν αυτον · και σχωμεν		uenite occidamus eum · et habeamus
την κληρονομιαν αυτου		hereditatem eius
και λαβοντεσ αυτον απεκτειναν	39	Et accipientes eum occiderunt
και εξεβαλαν εξω του αμπελωνοσ		et eiecerunt extra uineam
οταν ουν ελθη ο κσ του αμπελωνοσ	40	si ergo uenerit dms uineae
τι ποιησει τοισ γεωργοισ εκεινοισ		quid faciet colonis illis
λεγουσιν αυτω	41	dicunt ei
κακουσ κακωσ απολεσει αυτουσ		malos male perdet eos
και τον αμπελωνα		et uineam
εκδωσεται αλλοισ γεωργοισ		locauit aliis colonis
οιτινεσ αποδωσουσιν αυτω τουσ καρπουσ		qui reddent ei fructus
εν τοισ καιροισ αυτων		temporibus suis
λεγει αυτοισ ο ιησ ουδεποτε ανεγνωτε	42	dicit eis ihs. numquam legistis
εν ταισ γραφαισ		in scripturis
λιθον ον απεδοκειμασαν		lapidem quem reprobauerunt
οι οικοδομουντεσ · ουτοσ εγενηθη		aedificantes · hic factus est
εισ κεφαλην γωνειασ		in caput anguli
παρα κυ εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη		a dmo facta est haec · et est mirabilis
εν οφθαλμοισ ϋμων		in oculis uestris
δια τουτο λεγω ϋμειν οτι αρθησεται	43	propter hoc dico uobis · quia tolletur
αφ υμων η βασιλεια του θυ		a uobis regnum dei
και δοθησεται εθνει		et dabitur genti
ποιουντι τουσ καρπουσ αυτησ		facienti fructos suos
σκ : και ακουσαντεσ οι αρχιερεισ	45	et audientes principes sacerdotum
και οι φαρισαιοι τασ παραβολασ αυτου		et pharisaei · parabolas eius
εγνωσαν οτι περι αυτων λεγει		cognouerunt quia de ipsis dicit
και ζητουντεσ αυτον κρατησαι	46	et quaerentes eum tenere
(Fol. 72 b.)		(Fol. 73 a.)

εφοβηθησαν τουσ οχλουσ	XXI.	timuerunt turbas
επι ωσ προφην αυτον ειχον		quia sicut prophetam eum habebant
κα : και αποκριθεισ ο ιησ παλιν ειπεν	XXII. 1	Et respondens ihs iterum dixit
εν παραβολαισ αυτοισ λεγων		in parauolis dicens eis
ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων	2	simile est regnum caelorum
ανθρωπω βασιλει · οστισ εποιησεν γαμουσ		homini regi · qui fecit nuptias
τω υϊω αυτου · και απεστειλεν τουσ δουλουσ αυτου	3	filio suo · et misit seruos suos
καλεσαι τουσ κεκλημενουσ · εισ τουσ γαμουσ		uocare inuitatos ad nuptias
και ουκ ηθελον ελθειν		et nolebant uenire
παλιν απεστειλεν αλλουσ δουλουσ λεγων	4	iterum misit alios seruos dicens
ειπατε τοισ κεκλημενοισ		dicite inuitatis
ϊδου το αριστον μου ητοιμακα		ecce prandium meum paraui
οι ταυροι μου και τα σειτιστα τεθυμενα		tauri mei · et saginata occisa
και παντα ετοιμα · δευτε εισ τουσ γαμουσ		et omnia parata · uenite ad nuptias
Οι δε αμελησαντεσ απηλθον	5	qui autem neglentes abierunt
οι μεν εισ τον ειδιον αγρον		quidam in suum agrum
οι δε επι την εμπορειαν αυτων		quidam ad negotiationem suam
οι δε λοιποι κρατησαντεσ τουσ δουλουσ αυτου	6	reliqui autem tenentes seruos eius
ϋβρεισαν · και απεκτειναν		iniuriauerunt · et occiderunt
εκεινοσ ο βασιλευσ · ακουσασ ωργισθη	7	ille rex audiens iratus est
και πεμψασ το στρατευμα αυτου		et mittens exercitum suum
απωλεσεν τουσ φονεισ εκεινουσ		occidit homicidas illos
και την πολιν αυτων ενεπρησεν		et ciuitatem eorum incendit
Τοτε λεγει τοισ δουλοισ αυτου	8	tunc dicit seruis suis
ο μεν γαμοσ ετοιμοσ εστιν		nuptiae quidem paratae sunt
οι δε κεκλημενοι · ουκ ησαν αξιοι		qui autem uocati sunt · non fuerunt digni
πορευεσθαι ουν · επι τασ διεξοδουσ των οδων	9	ite ergo · in exitus uiarum
και οσουσ αν ευρητε · καλεσατε εισ τουσ γαμουσ		et quodquod inueneritis · uocate ad nuptias
και εξελθοντεσ οι δουλοι αυτου εισ τασ οδουσ	10	Et exeuntes serui illius in uias
συνηγαγον παντασ ουσ ευραν		collegerunt omnes quos inuencrunt
πονηρουσ τε και αγαθουσ		malos et bonos
και επλησθη ο γαμοσ · των ανακειμενων		et repletae sunt nuptiae · discumbentium
κβ : Εισελθων δε ο βασιλευσ ·	11	ingressus autem rex
(Fol. 73 *b*.)		(Fol. 74 *a*.)

θεασασθαι τουσ ανακειμενουσ	XXII.	uidere discumbentes
ειδεν εκει ανθρωπον · μη ενδεδυμενον		uidit ibi hominem · non indutum uestem
ενδυμα γαμου · και λεγει αυτω	12	nuptialem · et dicit ei
ετεραι · πωσ ηλθεσ ωδε		amice · quomodo uenisti hoc
μη εχων ενδυμα γαμου		non habens uestem nuptialem
οσ δε εφειμωθη		qui autem ommutuit
τοτε ειπεν ο βασιλευσ · τοισ διακονοισ	13	tunc ait rex · ministris
αρατε αυτον · ποδων και χειρων		tollite eum pedibus et manibus
και βαλεται αυτον · εισ το σκοτοσ το εξωτερον		et mittite eum · in tenebras exteriores
εκει εσται ο κλαυθμοσ		ibi erit fletus
και ο βρυγμοσ των οδοντων		et stridor dentium
πολλοι γαρ εισιν κλητοι · ολιγοι δε εκλεκτοι	14	multi enim sunt uocati · pauci autem electi
σκγ : τοτε πορευθεντεσ οι φαρισαιοι	15	tunc euntes pharisaei
συνβουλιον ελαβον · πωσ αυτον παγιδευσωσι		consilium ceperunt · quomodo eum captarent
εν λογω · και αποστελλουσιν προσ αυτον	16	in uerbo et mittunt ad eum
τουσ μαθητασ αυτων		discipulos suos
μετα των ηρωδιανων λεγοντεσ διδασκαλε		cum herodianis dicentes magister
οιδαμεν οτι αληθησ ει · και την οδον του θυ		scimus quia uerax es · et uiam dei
επ αληθειασ διδασκεισ · και ου μελει σοι περι ουδενοσ		in ueritate doces · et non pertinet ad te de nullo
ου γαρ βλεπεισ εισ προσωπον ανθρωπων		non enim respicis ad faciem hominum
τι σοι δοκει · εξεστιν δουναι κηνσον · καισαρι η ου ·	17	quid tibi bidetur licet dare censum · caesari aut no
γνουσ δε ο ιησ την πονηριαν αυτων ειπεν	18	sciens autem ihs malitiam eorum dixit
τι με πειραζεται υποκριται		quid me teptatis hypocritae
επιδειξατε μοι το νομισμα του κηνσου	19	hostendite mihi denarium census
οι δε προσηνεγκαν αυτω δηναριον		qui autem obtulerunt ei denarium
λεγει αυτοισ ο ιησ τινοσ η εικων αυτη	20	dicit eis ihs cuius imago haec
και η επιγραφη · λεγουσιν αυτω καισαροσ	21	et inscriptio dicunt ei caesaris
τοτε λεγει αυτοισ · αποδοτε τα καισαροσ τω καισαρι		tunc dicit eis · reddite quae caesaris caesari
και τα του θυ τω θω · και ακουσαντεσ εθαυμασαν	22	et quae dei deo et audientes mirati sunt
και αφεντεσ αυτον απηλθαν		et relicto eo abierunt
Εν εκεινη τη ημερα · προσηλθον αυτω	23	in illa die accesserunt ad eum
σαδδουκαιοι λεγοντεσ · μη ειναι αναστασιν		sadducaei dicentes · non esse resurrectionem
και επηρωτησαν αυτον λεγοντεσ διδασκαλε	24	Et interrogauerunt eum dicentes magister

μωϋσησ ειπεν · εαν τισ αποθανη	XXII.	moyses dixit · si quis mortuus fuerit
μη εχων τεκνα · ινα επιγαμβρευσει		non habens filios · ut nubat fratri suo
ο αδελφοσ αυτου · και αναστησει σπερμα		et excitet sem
τω αδελφω αυτου		fratri suo
ησαν παρ ημειν επτα αδελφοι	25	Erant aput nos septem fratres
και ο πρωτοσ γαμησασ ετελευτησεν		et primus nubens mortuus est
και μη εχων σπερμα · αφηκεν την γυναικα αυτου		et non habens semen · dimisit uxorem suam
τω αδελφω αυτου · ομοιωσ και ο δευτεροσ	26	fratri suo · similiter et secundus
και ο τριτοσ · εωσ των επτα		et tertius · usque ad septem
ὕστερον δε παντων · απεθανεν και η γυνη	27	nouissime autem omnium · mortua est et mulier
εν τη αναστασει ουν τινοσ εστε	28	in resurrectione ergo · cuius erit
των επτα γυνη παντεσ γαρ εσχον αυτην		de septem uxor · omnes enim habuerunt eam
αποκριθεισ δε ο ιησ̄ ειπεν αυτοισ · πλανασθαι	29	respondens autem ihs̄ dixit eis · erratis
μη ειδοτεσ τασ γραφασ · μηδε την δυναμιν του θῡ		nescientes scripturas · nec uirtutem dei
εν γαρ τη αναστασει	30	in resurrectione enim
ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται		neque nubunt neque nubuntur
αλλα ωσ αγγελοι εν ουρανω εισιν		sed sicut angeli in caelo sunt
περι δε τησ αναστασεωσ των νεκρων	31	de resurrectione autem mortuorum
ουκ ανεγνωτε το ρηθεν ὑμειν		non legistis · quod dictum est uobis
ὑπο του θῡ λεγοντοσ · εγω ειμι ο θσ̄ αβρααμ	32	a do dicente · ego sum ds̄ abraham
και ο θσ̄ ἰσακ · και ο θσ̄ ἰακωβ		et ds̄ isac · et ds̄ iacob
ουκ εστιν θσ̄ νεκρων αλλα ζωντων		non est ds̄ mortuorum sed uiuorum
και ακουσαντεσ οι οχλοι εξεπλησσοντο	33	Et audientes turbae stupebant
επι τη διδαχη αυτου.		super doctrina eius
σκδ : Οι δε φαρεισαιοι ακουσαντεσ	34	pharisaei autem audientes
οτι εφειμωσεν τουσ σαδδουκαιουσ		quia ommutuit sadducaeos
συνηχθησαν επ αυτον		congregati sunt ad eum
και επηρωτησεν εισ εξ αυτων νομικοσ	35	et interrogauit unus ex eis · iurisperitus
πειραζων αυτον και λεγων διδασκαλε	36	temptans eum et dicet dicens magister
ποια εντολη εν τω νομω μεγαλη		quod mandatum in lege maius
Εφη αυτω ιησ̄ αγαπησεισ κν̄ τον θν̄ σου	37	dicit ei ihs̄ diligis dmn̄ dn̄ tuum
εν ολη τη καρδεια σου · και εν ολη τη ψυχη σου		in toto corde tuo · et in tota anima tua
και εν ολη τη διανοια σου ·		et in tota mente tua
(Fol. 75 *b*.)		(Fol. 76 *a*.)

	αυτη εστιν μεγαλη και πρωτη εντολη	XXII. 38	hoc est primum · et magnum mandatum
	δευτερα δε ομοια ταυτη · αγαπησεισ	39	secundum autem simile huic · diliges
	τον πλησιον σου ωσ σεαυτον		proximum tuum sicut teïpsum
	εν ταυταισ ταισ δυσιν εντολαισ	40	in his duobus mandatis
	ολοσ ο νομοσ κρεμαται και οι προφηται		totum uerbum pendet · et prophetae
σκε:	Συνηγμενων δε των φαρισαιων	41	collectis autem pharisaeis
	επηρωτησεν αυτουσ ο ιησ λεγων		interrogauit eos ihs dicens
	τι ὑμειν δοκει περι του χρυ · τινοσ ὑιοσ εστιν	42	quid uobis uidetur de xpo · cuius filius est
	λεγουσιν αυτω του δαυειδ		dicunt ei dauid
	λεγει αυτοισ πωσ ουν δαυειδ' εν πνι	43	ait illis quomodo ergo dauid in spu
	καλει αυτον κν λεγων		uocat eum dmn dicens
	ειπεν κσ τω κω μου · καθου εκ δεξιων μου	44	dixit dns dmo meo · sede a dextris meis
	εωσ αν θω τουσ εκθρουσ σου		ponec ponam inimicos tuos
	ὑποκατω των ποδων σου		suptus pedes tuos
	Ει ουν δαυειδ' εν πνι καλει αυτον κν	45	si ergo dauid in spu uocat eum dmn
σκς:	πωσ ὑιοσ αυτου εστιν : και ουδεισ εδυνατο	46	quomodo filius eius · et nemo poterat
	αποκρειθηναι αυτω λογον		respondere ei uerbum
	ουδε ετολμησεν τισ · απ εκεινησ τησ ωρασ		neque ausus est aliquis ex illa hora
	επερωτησε αυτον ουκετι		interrogare eum amplius
σκζ:	τοτε ελαλησεν ο ιησ τοισ οχλοισ	XXIII. 1	tunc locutus est ihs turbis
	και τοισ μαθηταισ αυτου λεγων		et discipulis suis dicens
	επι τησ καθεδρασ μωϋσεωσ	2	super cathedra moysi
	εκαθισαν οι γραμματεισ · και οι φαρισαιοι		sederunt scribae · et pharisaei
	παντα ουν · παντα ουν οσα αν ειπωσιν ποιειτε	3	Omnia ergo quae dixerint uobis facite
	και τηρειτε · κατα δε τα εργα αυτων		et custodite · secundum opera aute eorum
	μη ποιειτε · λεγουσιν γαρ και ου ποιουσιν		nolite facere · dicunt enim et non faciunt
	δεσμευουσιν γαρ · φορτεια βαρεα	4	alligant enim · onera grauia
	και αδυσβαστακτα · και επιτιθεασιν		et non ferenda · et inponunt
	επι τουσ ωμουσ των ανθρωπων		super umera hominum
	αυτοι δε τω δακτυλω αυτων		ipsi autem digito suo
	ου θελουσιν κεινησαι αυτα		nolunt mouere ea
σκη:	παντα δε τα εργα αυτων ποιουσιν	5	omnia autem opera sua faciunt
	προσ το θεαθηναι τοισ ανθρωποισ		ut uideantur hominibus

(Fol. 76 *b*.) (Fol. 77 *a*.)

	πλατυνουσιν γαρ τα φυλακτηρια αυτων	XXIII.	dilatant enim phylacteria sua
	και μεγαλυνουσιν τα κρασπεδα		et amplificant fimbrias
	φιλουσιν δε την την πρωκλεισιαν	6	amant autem primos discubitus
	εν τοισ δειπνοισ · και τασ πρωτοκαθεδριασ		in cenis et primas cathedras
	εν ταισ συναγωγαισ και τουσ ασπασμουσ	7	in synagogis et salutationes
	εν ταισ αγοραισ και καλεισθαι ὑπο των ανθρωπων		in foros et uocari ab hominibus
σκθ	: ραββει ραββει : ὑμεισ δε μη κληθητε ραββει	8	magister magister · uos autem nolite uocari magistri
	εισ γαρ εστιν ὑμων ο καθηγητησ		unus est enim uester doctor
	παντεσ δε ὑμεισ αδελφοι εσται		omnes autem uos fratres estis
	και πατερα μη καλεσητε ὑμειν επι τησ γησ	9	et patrem ne uocaueritis uobis super terram
	εισ γαρ εστιν ο πατηρ ὑμων ο εν ουρανοισ		unus est enim pater uester qui in caelis
	μηδε κληθητε καθηγηται	10	nec uocemini doctores
	οτι καθηγητησ ὑμων εισ εστιν ο χρσ		quia doctor uester est xps
	ο μειζων ὑμων εσται ὑμων διακονοσ	11	maior uester · erit uester minister
σλ	: οστισ δε ὑψωσει εαυτον ταπεινωθησεται	12	quicumque autem exaltauerit se · humiliauitur
	και οστισ ταπεινωσει εαυτον ὑψωθησεται		et quicumque humiliauerit se · exaltauitur
σλα	: Ουαι δε ὑμειν · γραμματεισ και φαρισαιοι	13	uae autem uobis · scribae et pharisaei
	ὑποκριται · οτι κλειεται		hypocritae · quoniam cluditis
	την βασιλειαν των ουρανων		regnum caelorum
	ενπροσθεν των ανθρωπων		coram hominibus
	ὑμεισ γαρ ουκ εισερχεσθαι · ουδε τουσ εισερχομενουσ		uos autem non introitis · nec introeuntes
	αφειεται εισελθειν		sinitis introire
σλβ	: Ουαι ὑμειν γραμματεισ και φαρισαιοι	15	uae uobis scribae et pharisaei
	ὑποκριται · οτι περιαγετε την θαλασσαν		hypocritae · quia circumitis mare
	και την ξηραν · ἱνα ποιησηται		et haridam · ut faciatis
	ενα προσηλυτον · και οταν γενηται		unum proselytum · et cum factus fuerit
	ποιειτε αυτον · ὑιον γεεννησ		facitis eum · filium gehennae
	διπλοτερον ὑμων		duplum quam uos
σλγ	: Ουαι ὑμειν οδηγοι τυφλοι λεγοντεσ	16	uae uobis duces caeci dicentes
	οσ αν ομοση εν τω ναω · ουδεν εστιν		quicumque iurauerit in templo · nihil est
	οσ δαν ομοση εν τω χρυσω του ναου		qui autem iurauerit in auro templi
	οφειλει · μωροι και τυφλοι	17	deuitor est · stulti et caeci
	τισ γαρ μειζω εστιν ο χρυσοσ η ο ναοσ		quis enim maior est · aurum aut emplum

	ο αγιασασ τον χρυσον	XXIII.	qui sanctificauit aurum
	και οσ αν ομοση εν τω θυσιαστηριω · ουδεν εστιν	18	Et qui iurauerit in altare · nihil est
	οσ δαν ομοση εν τω δωρω · τω επανω αυτου		qui autem iurauerit in dono · quod est super eum
	οφειλει · τυφλοι τι γαρ μειζω	19	debet · caeci quid enim est maius
	το δωρον η το θυσιαστηριον		donum aut altare
	το αγιαζον το δωρον		quod sanctificat donum
	Ο ουν ομοσασ εν τω θυσιαστηριω · ομνυει εν αυτω	20	qui ergo iurauerit in altare · rat in eo
	και εν πασει τοισ επανω αυτου		et in omnibus quae super eum
	και ο ομοσασ εν τω ναω · ομνυει εν αυτω	21	et qui iurauerit in templo · iurat in eo
	και εν τω κατοικησαντι αυτον		et in h nti eum
	και ο ομοσασ εν τω ουρανω	22	et qui iurauerit in caelo
	ομνυει εν τω θρονω του θυ		iurat in sede dei
	και εν τω καθημενω επανω αυτου		et qui sedet upra eum
σλδ	: Ουαι ϋμειν γραμματεισ και φαρισαιο	23	uae uobis scribae et farisaei
	ϋποκριται · οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον		hypocritae · quoniam decimatis mentam
	και το ανηθον · και το κυμεινον		et anethum · et cyminum ·
	και αφηκατε τα βαρυτερα του νομου		et reliquistis · crauiora legis
	την κρισιν · και το ελεοσ · και την πιστιν		iudicium · et misericordiam · et fidem
	ταυτα εδει ποιησαι		haec autem oportuit facere
σλε	: κακεινα μη αφιεναι : οδηγοι τυφλοι	24	et illa non omittere · duces caeci
	διυλιζοντεσ τον κωνωπα		liquantes culicem
	τον δε καμηλον καταπεινοντεσ		camellum autem deuorantes
σλς	Ουαι ϋμειν γραμματεισ και φαρισαιοι ϋποκριται	25	uae uobis scribae et pharisaei hypocritae
	οτι καθαριζεται το εξω του ποτηριου		quia mundatis quod foras est calicis
	και τησ παροψιδοσ · εσωθεν δε γεμουσιν		et parapsidis · intus autem plena sunt
	αρπαγησ και ακρασειασ		rapinae et intemperantiae
	φαρισαιε τυφλε · καθαρισον πρωτον	26	phariseae cecae munda primum
	το εντοσ του ποτηριου		quod intus est calicis
	ϊνα γενηται και το εξωθεν αυτου καθαρον		ut fiat et quod foras est mundum
σλζ	Ουαι ϋμειν γραμματεισ και φαρισαιοι	27	uae uobis scribae · et pharisaei
	ϋποκριται · οτι παρομοιαζετε		hypocritae quoniam similatis
	ταφοισ κεκονιαμενοισ		monumentis dealbatis
	εξωθεν ο ταφοσ φαινετε ωραιοσ		a foris monumentum paretur decorum

(Fol. 78 *b*.) (Fol. 79 *a*.)

εσωθεν δε γεμι οστεων νεκρων	XXIII.	intus autem est plenum ossib · mortuorum
και πασης ακαθαρσειας · ουτως και ὑμεις	28	et totius inmunditiae · ita et uos
εξωθεν μεν φενεσθαι τοις ανθρωποις δικαιοι		a foris quidem paretis hominibus iusti
εσωθεν δε εσται μεστοι ὑποκρισεως		ab intus autem estis pleni hypocrisi
και ανομειας		et iniquitate
σλη : Ουαι ὑμειν γραμματεις και φαρισαιοι	29	uae uobis scribae et pharisaei
ὑποκριται οτι οικοδομειτε		ypocritae · quoniam aedificatis
τους ταφους των προφητων · και κοσμειτε		sepulcra prophetarum · et urnatis
τα μνημεια των δικαιων και λεγεται	30	monumenta · justorum et dicitis
ει ημεθα εν ταις ημεραις · των πατερων ημων		si fuissemus in diebus · patrum nostrorum
ουκ αν ημεθα αυτων κοινωνοι		numquam essemus eorum socii
εν τω αιματι των προφητων		in sanguine prophetarum
ωστε μαρτυρειτε εαυτοις · οτι ὑιοι εστε	31	itaque testes estis uobis quia fili estis
των φονευσαντων τους προφητας		qui occiderunt prophetas
σλθ : και ὑμεις επληρωσατε	32	et uos inplestis
το μετρον των πατερων ὑμων		mensuram patrum uestrorum
οφεις · γεννηματα εχιδων	33	serpentes · generatio uiperarum
πως φυγεται · απο της κρισεως της γεεννης		quomodo fugietis · de iudicio gehennae
σμ : δια τουτο ἰδου αποστελω προφητας και σοφους	34	propter hoc ecce mitto prophetas et sapientes
και γραμματεις · και εξ αυτων αποκτειναιτε		et scribas · et ex his occidetis
και σταυρωσεται · και διωξεται		et crucifigetis · et persequemini
απο πολεως εις πολιν · οπως ελθη εφ υμας	35	de civitate in civitate · ut ueniat super uos
παν αιμα δικαιον		omnis sanguis iustus
εχχυννομενον επι της γης		quod effunditur super terram
απο αιματος αβελ του δικαιου		a sanguine abel iusti
εως αιματος ζαχαριου · ὑιου βαραχειου		usquae ad sanguinem zacchariae · fili barachie
ον εφονευσατε · μεταξυ του ναου		quem occidistis · inter templum
και του θυσιαστηριου : αμην λεγω ὑμειν	36	et altare : amen dico uobis
ηξει ταυτα παντα · επι την γενεαν ταυτην		uenient omnia hae · super generatione ista
σμα : ἰερουσαλημ ἰερουσαλημ · η αποκτεινουσα	37	hierusalem hierusalem · quae interficis
τους προφητας · και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους		prophetas · et lapidas missos
προς σε · ποσακεις ηθελησα		ad te · quotiens uolui
επισυναγαγειν τα τεκνα σου		congregare filios tuos
(Fol. 79 *b*.)		(Fol. 80 *a*.)

	ον τροπον ορνισ επισυναγει · τα νοσσεια αυτησ	XXIII.	sicut gallina congregat pullos suos
	ϋπο τασ πτερυγασ · και ουκ ηθελησατε		sub alas suas et noluistis
	ιδου αφιετε ϋμειν · ο οικοσ μων ερημοσ	38	ecce demittetur uobis · domus uestra deserta
	λεγω γαρ ϋμειν · οτι ου μη με ϊδητε απαρτι	39	dico enim uobis · quia non uidebitis me amodo
	εωσ αν ειπητε · ευλογημενοσ ο ερχομενοσ		donec dicatis · benedictus qui uenit
	εν ονοματι θυ		in nomine dei
[σμβ]	· και εξελθων ο ιησ απο του ϊερου επορευετο	XXIV. 1	Et exiens ihs de templo · abiebat
	και προσηλθον οι μαθηται αυτου		et accesserunt discipuli eius
	επιδειξαι αυτω · τασ οικοδομασ του ϊερου		ostendere ei fabricas templi
	Ο δε αποκρειθεισ ειπεν αυτοισ	2	qui autem respondens dixit eis
	βλεπετε παντα ταυτα : αμην λεγω ϋμειν		uidetis haec omnia · amen dico uobis
	οτι ου μη αφεθη ωδε λιθοσ επι λιθον		quia non relinquetur hic · lapis super lapidem
	οσ ου καταλυθησεται		qui non destruetur
σμγ	: καθημενου δε αυτου επι του ορουσ	3	sedente autem eo super montem
	των ελεων προσηλθον αυτω οι μαθηται		oliueti · accesserunt ad eum discipuli
	κατ ιδιαν λεγοντεσ		seorsum dicentes
	ειπε ημειν ποτε ταυτα εσται		dic nobis quando erunt
	και τι το σημειον τησ παρουσιασ σου		et quod signum aduentus tui
	και τησ συντελειασ του αιωνοσ		et consummationes saeculi
	και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτοισ	4	Et respondens ihs dixit eis
	βλεπεται μη τισ ϋμασ πλανηση		uidete ne qui uos seducat
	πολλοι γαρ ελευσονται	5	multi enim uenient
	επι τω ονοματι μου λεγοντεσ · εγω ειμι ο χρσ		in nomine meo dicentes · ego sum xps
	και πολλουσ πλανησουσιν		et multos seducent
	μελλεται δε ακουειν πολεμουσ	6	incipietis autem audire bella
	και ακοασ πολεμων · ορατε μη θροεισθαι		et opiniones bellorum · uidete nolite turbari
	δει γαρ γενεσθαι · αλλ ουπω εστιν το τελοσ		oportet enim fieri · sed necdum est finis
	Εγερθησεται γαρ εθνοσ επι εθνοσ	7	Exsurget enim gens super gentem
	και βασιλεια επι βασιλειαν · και εσονται λειμοι		et regnum supra regnum et erunt fames
	και σεισμοι κατα τοπουσ		et terrae motus per loca
	παντα δε ταυτα αρχη οδυνων	8	omnia autem haec initia dolorum
σμδ	: τοτε παραδωσουσιν ϋμασ εισ θλειψειν	9	tunc tradent uos in angustiis
	και αποκτεινουσιν ϋμασ · και εσεσθαι μεισουμενοι		et occident uos · et eritis odibiles

(Fol. 80 *b*.) (Fol. 81 *a*.)

	ὕπο παντων εθνων δια το ονομα μου	XXIV.	omnibus gentibus·propter nomen meum
με	: και τοτε σκανδαλισθησονται πολλοι	10	et tunc scandalizabuntur multi
	και αλληλους παραδωσουσαν		et inuicem tradent
	και μεισησουσιν αλληλους·και πολλοι	11	et odient alterutrum·et multi
	ψευδοπροφηται εξεγερθησονται		pseudoprophetae exsurgent
	και πλανησουσιν πολλους		et seducent multos
	και δια το πληθυναι την ανομειαν	12	et quia repleta est iniquitas
	ψυγησεται η αγαπη των πολλων		refrigescet caritas multorum
	ο δε ὑπομεινας εισ τελοσ	13	qui autem sustinuerit in finem
μς	: ουτοσ σωθησεται : και κηρυχθησεται	14	hic liberabitur : Et praedicabitur
	το ευαγγελιον τουτο τησ βασιλειασ		euangelium hoc regni
	εν ολη τη οικουμενη		in toto mundo
	εισ μαρτυριον πασιν τοισ εθνεσιν		in testimonium omnibus gentibus
	και τοτε ηξει το τελοσ		et tunc ueniet finis
μζ	: Οταν ουν ειδητε	15	cum ergo uideritis
	το βδελυγμα τησ ερημωσεωσ		abominationem desolationis
	το ρηθεν δια δανιηλου. του προφητου		quod dictum est per danielum prophetam
	εστωσ εν τοπω αγιω·ο αναγεινωσκων νοειτω		stans in loco sancto·qui legit intellegat
μη	: τοτε οι εν τη ἰουδαια φευγετωσαν εισ τα ορη	16	tunc qui in iudaea·fugiat in montibus
	ο δε επι του δωματοσ·μη καταβατω	17	qui autem super tectum·non descendat
	αραι τι εκ τησ οικειασ·και ο εν τω αγρω	18	tollere aliquid de domo·et qui in agro
	μη επιστρεψατω οπισω·		non conuertatur retro
	αραι το ειματειον αυτου		tollere tunicam suam
μθ	:Ουαι δε ταισ εν γαστρι εχουσαισ	19	üae autem in utero habentibus
	και ταισ θηλαζομεναισ·εν εκειναισ ταισ ημεραισ		et lactantibus·in illis diebus
ν	προσευχεσθαι δε·ἵνα μη γενηται η φυγη ὑμω	20	orate autem·ut non fiat fuga uestra
	χειμωνοσ μηδε σαββατου		hieme nec sabbato
να	:Εσται γαρ τοτε θλειψισ μεγαλη	21	Erit enim tunc tribulatio magna
	οια ουκ εγενετο·απ αρχησ κοσμου		qualis non fuit·ab initio saeculi
	εωσ νυν·ουδε μη γενοιτο		usque nunc·nec fiet
νβ	: και ει μη εκολοβωθησαν·αι ημεραι εκειναι	22	Et nisi breuiati essent dies illi
	ουκ αν εσωθη πασα σαρξ		non salbata esset omnis caro
	δια δε τουσ εκλεκτουσ κολοβωθησονται		propter electos autem breuiabuntur

(Fol. 81 *b*.) (Fol. 82 *a*.)

σνγ	: αι ημεραι εκειναι : τοτε εαν τισ ὑμειν ειπη	XXIV. 23	dies illi · etunc si quis dixerit uobis
	ἰδου ωδε ο χρσ̄ η εκει · μη πιστευσηται		ecce hic xps̄ aut illic · nolite credere
σνδ	: εγερθησονται γαρ ψευδοχρειστοι	24	exsurgent enim pseudoxpi
	και ψευδοπροφηται · και δωσουσιν σημεια		et pseudoprofetae · et dabunt signa
	μεγαλα και τερατα · ωστε πλανηθηναι		magna et prodigia · ut seducantur
	ει δυνατον και τουσ εκλεκτουσ		si possibile est et electos
σνε	: ἰδου προειρηκα ὑμειν : εαν ουν ειπωσιν ὑμειν	25, 26	ecce praedixi uobis · si ergo dixerit uobis
	ἰδου εν τη ερημω εστιν μη εξελθηται		ecce in deserto est · nolite exire
	ἰδου εν τοισ ταμειοισ · μη πιστευσηται		ecce in cubiculo · nolite credere
σνς	: ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων	27	sicut enim scoriscatio exit · ab oriente
	και φαινει εωσ δυσμων · ουτωσ εσται η παρουσεια		et lucet usque in orientem · ita erit aduentus
σνζ	: του ὑιου του ανθρωπου : οπου αν η το πτωμα	28	fili hominis · ubicumque fuerit ca dauer
	εκει συναχθησονται οι αετοι		ibi congregabuntur aquilae
σνη	: Ευθεωσ δε μετα την θλειψειν	29	continuo autem postribulationem
	των ημερων εκεινων · ο ηλιοσ σκοτισθησεται		dierum illorum · sol obscurabitur
	και η σεληνη ου δωσει το φεγγοσ αυτησ		et luna non dabit lumen suum
	και οι αστερεσ πεσουνται εκ του ουρανου		et stellae cadent de caelo
	και αι δυναμεισ των ουρανων σαλευθησονται		et uirtutes caeli · mouebuntur
	και τοτε φανησεται το σημειον	30	et tunc parebit signum
	του ὑιου του ανθρωπου · του εν ουρανοισ		fili hominis · qui in caelo est
σνθ	: και κοψονται τοτε · πασαι αι φυλαι τησ γησ		et plangebunt tunc · omnes tribus terrae
	και οψονται τον ὑιον του ανθρωπου ερχομενο̄		et uidebunt filium hominis uenientem
	επι των νεφελων του ουρανου		super nubes caeli
	μετα δυναμεωσ πολλησ και δοξησ		cum uirtute magna et gloria
	και αποστελει τουσ αγγελουσ αυτου	31	et mittet angelos suos
	μετα σαλπιγγοσ και φωνησ μεγαλησ		cum tuba et uoce magna
	και επισυναξουσιν · τουσ εκλεκτουσ αυτου		et concolligent electos eius
	εκ των τεσσαρων ανεμων		a quattuor uentis
	απο ακρων ουρανων		ab extremo caelorum
	εωσ ακρων αυτων		usque ad summum eorum
	αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι		incipientibus autem his fieri
	αναβλεψατε και επαρατε		respicite et leuate
	τασ κεφαλασ ὑμων · διοτι εγγειζει		capita uestra · quia adpropiat

(Fol. 82 *b*.) (Fol. 83 *a*.)

η απολυτρωσεισ ϋμων	XXIV.	redemptio uestra
απο δε τησ συκησ μαθεται την παραβολην	32	a fico autem discite parabolam
οταν ηδη ο κλαδοσ αυτησ · γενηται απαλοσ		cum iam ramus eius factus fuerit mollis
και τα φυλλα εκφυη γεινωσκεται οτι		et folia germinant · cognoscitis quia
ενγυσ εστιν το θεροσ · ουτωσ και ϋμεισ	33	prope est aestas ita et uos
οταν ϊδητε ταυτα παντα · γεινωσκετε οτι		cum uideritis haec omnia scitote quoniam
ενγυσ εστιν επι θυραισ		prope est ad ianuas
αμην λεγω ϋμειν · οτι ου μη παρελθη	34	amen dico uobis quia non praeteribit
η γενεα αυτη · εωσ αν ταυτα παντα γενηται		generatio haec · donec haec omnia fiant
Ο ουρανοσ και η γη παρελευσεται	35	caelum et terra transient
οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν		berba autem mea non transient
ξ : περι δε τησ ημερασ εκεινησ και ωρασ ουδεισ οιδε	36	de die autem illo · et hora nemo scit
ουδε οι αγγελοι των ουρανων · ουδε ο ϋιοσ		nec angeli caelorum · nec filius
ει μη ο πατηρ μονοσ · ωσπερ γαρ αι ημεραι του νωε	37	nisi pater solus · sicut enim dies noe
ουτωσ εσται και η παρουσεια του ϋιου του ανθρωπου		ita erit aduentus fili hominis
ξα : Ωσπερ γαρ ησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ	38	sicut enim erant in diebus illis
προ του κατακλυσμου · τρωγοντεσ και πεινοντεσ		ante dilubium manducantes et bibentes
και γαμουντεσ και γαμιζοντεσ		nubentes et nuptiis tradentes
αχρει τησ ημερασ · εισηλθεν νωε εισ την κειβωτον		usque in eum diem · quo introiit noe in arcam
και ουκ εγνωσαν εωσ ηλθεν ο κατακλυσμοσ	39	et nescierunt · donec uenit diluuium
και ηρεν παντασ · ουτωσ εσται η παρουσεια		et tulit omnes · ita erit aduentus
του ϋιου του ανθρωπου		fili hominis
ξβ : Τοτε δυο εσονται εν τω αγρω · εισ παραλαμβανεται	40	tunc duo erunt in agro · unus adsumetur
και εισ αφειεται		et unus relinquetur
δυο αληθουσαι εν τω μυλωνι	41	duae molentes in pistrino
μεια παραλαμβανεται · και μεια αφειεται		una adsumetur : et una relinquetur
δυο επι κλεινησ μειασ · εισ παραλαμβανεται		duo in lecto · unus adsumetur
ξγ : και εισ αφιεται : γρηγορειτε ουν	42	et unus relinquetur · vigilate ergo
οτι ουκ οιδαται · ποια ημερα ο κσ ϋμων ερχεται		quia nescitis · quo die dms uester uenturus est
ξδ : Εκεινο δε γεινωσκεται οτι ει ηδει	43	illud autem scitote quia si sciret
ο οικοδεσποτησ ποια φυλακη ο κλεπτησ ερχεται		paterfamilias · qua uigilia fur ueniret
εγρηγορησεν αν · και ουκ ηασεν διορυχθηναι		uigilaret utique · et non demisisset perforari
την οικειαν αυτου · δια τουτο και ϋμεισ	44	domum suam ideo et uos

(Fol. 83 *b*.) (Fol. 84 *a*.)

γεινεσθαι ετοιμοι · οτι η ου δοκειται ωρα XXIV.
ο ϋιοσ του ανθρωπου ερχεται
σξε : τισ γαρ εστιν ο πιστοσ δουλοσ · και φρονιμοσ 45
ον κατεστησεν ο κσ · επι τησ θεραπειασ αυτου
δουναι αυτοισ την τροφην εν καιρω
σξς : μακαριοσ ο δουλοσ εκεινοσ · ον ελθων ο κσ αυτου 46
ευρησει ουτωσ ποιουντα
Αμην λεγω ϋμειν οτι επι πασιν 47
τοισ ϋπαρχουσιν αυτου καταστησει αυτον
σξζ : Εαν δε ειπη ο κακοσ δουλοσ εκεινοσ 48
εν τη καρδια αυτου · χρονιζι μου ο κσ ελθειν
και αρξηται τυπτειν τουσ συνδουλουσ αυτου 49
εσθιη δε και πεινη μετα των μεθυοντων
ηξει ο κσ του δουλου εκεινου εν ημερα 50
η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γεινωσκει
και διχοτομησει αυτον · και το μεροσ αυτου θησει 51
μετα των ϋποκριτων · εκει εσται ο κλαυθμοσ
και ο βρυγμοσ των οδοντων
σξη : τοτε ομοιωθησεται · η βασιλεια των ουρανων XXV. 1
δεκα παρθενοισ · αιτινεσ λαβουσαι
τασ λαμπαδασ εαυτων
εξηλθον εισ απαντησιν του νυμφιου
και τησ νυμφησ
πεντε δε εξ αυτων ησαν μωραι 2
και πεντε φρονιμοι
Αι ουν μωραι λαβουσαι · τασ λαμπαδασ αυτων 3
ουκ ελαβον μεθ εαυτων ελαιον
εν τοισ αγγειοισ αυτων · αι δε φρονιμοι 4
ελαβον ελεον εν τοισ αγγειοισ
μετα των λαμπαδων αυτων
χρονιζοντοσ δε του νυμφιου 5
ενυσταξαν πασαι και εκαθευδον
μεσησ δε νυκτοσ · κραυγη γεγονεν 6

(Fol. 84 *b*.)

estote parati · quia qua non speratis hora
filius hominis ueniet
quis enim est feidelis seruus et sapieus
quem constituit dms · super familiam suam
dare eis cibaria in tempore
beatus serbus ille · quem ueniens dms eius
inuenerit ita facientem
amen dico uobis quia super omnia
bona sua constituet eum
si autem dixerit malus ille seruus
in corde suo · tardat dms meus uenire
et incipiat caedere conseruos suos
manducet autem et bibat cum ebriosis
ueniet dms serui illius in die
qua non sperat et hora qua nescit
et diuidet eum · et partem eius ponet
cum hypocritis ibi erit fletus
et stridor dentium
tunc similabitur regnum caelorum
decem uirginibus · quae acceperunt
lampadas suas
et exierunt in obuiam sponsi
et sponsae
quinque autem ex his erant stultae
et quinque sapientes
stultae ergo accipientes · lampadas suas
non acceperunt secum oleum
in uasis suis · sapientes autem
acceperunt oleum in uasis suis
cum lampadibus suis
tardante autem sponso
dormitauerunt omnes · et dormiebant
mediautem nocte · clamor factus est

(Fol. 85 *a*.)

ϊδου ο νυμφιος εξερχεσαι εισ απαντησιν αυτου	XXV.	ecce sponsus · exite obuiam ei
τοτε ηγερθησαν πασαι αι παρθενοι	7	tunc surgunt omnes uirgines
και εκοσμησαν · τασ λαμπαδασ αυτων		et aptauerunt lampadas suas
αι δε μωραι ταισ φρονιμοισ ειπον	8	stultae autem sapientibus dixerunt
δοτε ημειν εκ του ελεου ϋμων		date nobis de oleo uestro
οτι αι λαμπαδεσ ημων ζβεννυνται		quia lampadae nostrae extinguntur
απεκριθησαν δε αι φρονιμοι λεγουσαι	9	responderunt autem sapientes dicentes
μη ποτε ου μη αρκεσει ημιν και ϋμειν		ne quando non sufficiat nobis et uobis
πορευεσθαι μαλλον · προσ τουσ πωλουντασ		ite potius ad uendentes
και αγορασαται εαυταισ		et emite uobis
Ϲωσ ϋπαγουσιν αγορασαι · ηλθεν ο νυμφιοσ	10	cum uadunt emere · uenit sponsus
και αι ετοιμοι εισηλθον μετ αυτου		et quae paratae erant introierunt cum eo
εισ τουσ γαμουσ · και εκλισθη η θυρα		ad nuptias · et clusa est ianua
ϋστερον δε ηλθον · αι λοιπαι παρθενοι λεγουσαι	11	nouissime uenerunt · reliquae uirgines dicetes
κε κε ανοιξον ημειν		dme dme aperi nobis
Ο δε αποκριθεισ ειπεν · αμην λεγω ϋμειν	12	qui autem respondens dixit · amen dico uobis
ουκ οιδα ϋμασ : γρηγορειται ουν	13	nescio uos · uigilate ergo
οτι ουκ οιδατε την ημεραν · ουδε την ωραν		quoniam nescitis diem · nec horam
σξθ : ωσπερ ανθρωποσ αποδημων	14	sicut homo peregre profectus
εκαλεσεν τουσ ϊδιουσ δουλουσ		uocauit seruos suos
και παρεδωκεν αυτοισ · τα ϋπαρχοντα αυτου		et tradidit eis · substantiam suam
σο : και ῷ μεν εδωκεν · ε · ταλαντα	15	et cuidam quidem dedit · u · talanta
ω δε · β · ω δε ενα · εκαστω		cuidam duo cuidam unum · unicuique
κατα την δυναμιν αυτου		secundum uirtutem suam
και απεδημησεν ευθεωσ · πορευθεισ δε	16	et profectus est continuo · pergens autem
ο τα πεντε ταλαντα λαβων		qui quinque talenta accepit
ηργασατο εν αυτοισ · και εκερδησεν		operatus est in eis · et lucratus est
αλλα · ε · ταλαντα		alia quinque talenta
Ομοιωσ και ο τα δυο ταλαντα λαβων	17	similiter et qui duo talanta accepit
και αυτοσ εκερδησεν αλλα δυο		et ipse lucratus est alia duo
Ο δε το εν λαβων · ωρυξεν εν τη γη	18	qui autem unum acceperat · fodit in terra
και εκρυψεν το αργυριον του κυ αυτου		et abscondit argentum dmi sui
μετα δε πολυν χρονον	19	post multum autem tempus

(Fol. 85 *b*.) (Fol. 86 *a*.)

ερχεται ο κσ των δουλων εκεινων	XXV	uenit dms seruorum illorum
και συνερει λογον μετ αυτων		et tollit rationem cum eis
και προσελθων	20	Et accedens
ο τα πεντε ταλαντα λαβων		qui quinque acceperat talanta
προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κε		obtulit alia quinque talanta dicens dme
πεντε ταλαντα μοι παρεδωκασ		quinque talanta mihi tradidisti
ειδε αλλα πεντε ταλαντα · επεκερδησα		ecce alia quinque talanta superlucratus sum
Εφη αυτω ο κσ αυτου · ευ δουλε αγαθε και πιστε	21	ait illi dms suus · eu serue bone et fidelis
επι επ ολιγα ησ πιστοσ		quia in modicis fuisti fidelis
επι πολλων σε καταστησω		super multa te constituam
εισελθε εισ την χαραν του κυ σου		intra in gaudium dmi tui
προσελθων δε	22	accedens autem
και ο τα δυο ταλαντα λαβων ειπεν		et qui duo talanta acceperat dixit
κε δυο ταλαντα μοι παρεδωκεσ		dme duo talanta mihi tradidisti
ϊδου αλλα δυο ταλαντα επεκερδησα		ecce alia duo talanta superlucratus sum
Εφη αυτω ο κσ αυτου · ευ δουλε αγαθε και πιστε	23	ait illi dms suus · eu serue bone et fidelis
επι επ ολιγα ησ πιστοσ		quia in modicis fuisti fidelis
επι πολλων σε καταστησω		super multa te constituam
εισελθε εισ την χαραν του κυ σου		intra in gaudium dmi tui
προσελθων δε	24	accedens autem
ο το ενα ταλαντον ειληφωσ ειπεν		qui unum talantum acceperat dixit
κε εγνων οτι σκληροσ ει ανθρωποσ		dme cognoui · quia durus es homo
θεριζων οπου ουκ εσπειρασ		metens ubi non seminasti
και συναγων οπου ου διεσκορπισασ		et congregans ubi non sparsisti
και φοβηθεισ απηλθον	25	et timens abii ·
και εκρυψα το ταλαντον σου εν τη γη		et abscondi talantum tuum in terra
ειδου εχεισ το σον		ecce habes quod tuum
αποκριθεισ δε ο κσ αυτου ειπεν αυτω	26	respondens autem dms eius dixit ei
πονηρε δουλε και οκνηρε		nequa serue et piger
ηδεισ οτι θεριζω οπου ουκ εσπειρα		sciebas quia meto ubi non seminaui
και συναγω οθεν ου διεσκορπισα		et congrego ubi non disparsi
εδει ουν σε βαλειν το αργυριον μου	27	oportebat ergo te · mittere argentum meum
τοισ τραπεζειταισ · και ελθων εγω		nummullariis · et ueniens ego
(Fol. 86 *b*.)		(Fol. 87 *a*.)

	εκομισαμην αν το εμον συν τοκω XXV.	accepissem utique quod meum est · cum usura
	αραται ουν απ αυτου το ταλαντον 28	tollite ergo ab eo talantum
	και δοτε τω εχοντι τα πεντε ταλαντα	et date habenti quinque talenta
σοα :	τω γαρ εχοντι δοθησεται · και περισσευσεται 29	habenti enim dabitur · et habundabit
	του δε μη εχοντοσ	non habentis autem
	και ο εχει αρθησεται απ αυτου	et quod habet tolletur ab eo
σοβ :	και τον αχρειον δουλον βαλεται εξω 30	et inutilem seruum mittite foras
	εισ το σκοτοσ το εξωτερον · εκει εσται ο κλαυθμοσ	in tenebras exteriores · ibi erit fletus
	και ο βρυγμοσ των οδοντων	et stridor dentium
σογ :	Οταν δε ελθη ο ϋιοσ του ανθρωπου 31	cum autem uenerit filius hominis
	εν τη δοξη αυτου · και παντεσ οι αγγελοι μετ αυτου	in gloria sua · et omnes angeli cum eo
	τοτε καθισει επι θρονου δοξησ αυτου	tunc sedebit · super sedem gloriae suae
	και συναχθησονται 32	et congregabuntur
	ενπροσθεν αυτου παντα τα εθνη	ante eum omnes gentes
	και αφοριει αυτουσ απο αλληλων	et segregat eos ab inuicem
	ωσπερ ο ποιμην · αφοριζει τα προβατα	sicut pastor · segregat oues
	απο των εριφων · και στησει τα προβατα 33	ab haedis · et statuet oues
	εκ δεξιων αυτου · τα δε εριφεια εξ ευωνυμω	a dextris suis · haedos autem a sinistris
	τοτε ερει ο βασιλευσ · τοισ εκ δεξιων αυτου 34	tunc dicit rex · his qui a dextris eius
	δευτε οι ευλογημενοι του πατροσ μου	uenite benedicti patris mei
	κληρονομησατε	hereditate possidete
	την ητοιμασμενην ϋμειν βασιλειαν	praeparatum est uobis regnum
	απο καταβολησ κοσμου	ab origine mundi
	Επεινασα γαρ · και εδωκατε μοι φαγειν 35	Esuriui enim · et dedistis mihi manducare
	εδιψησα και εποτεισαται με	sitiui et potastis me
	ξενοσ ημην · και συνηγαγεται με	peregrinus eram · et collexistis me
	γυμνοσ · και περιεβαλεται με 36	nudus · et operuistis me
	ησθενησα · και επεσκεψασθαι με	infirmatus sum · et uisitastis me
	εν φυλακη ημην · και ηλθατε προσ με	in carcere fui · et uenistis ad me
	τοτε αποκριθησονται αυτω · οι δικαιοι λεγοντεσ 37	tunc respondebunt ei iusti dicentes
	κε ποτε σε ειδομεν πεινωντα	dne quando te uidimus esurientem
	και εθρεψαμεν · η διψωντα και εποτισαμεν	et pauimus · aut sitientem et potauimus
	ποτε δε ειδομεν σε ξενον 38	quando autem uidimus te peregrinum
	(Fol. 87 *b*.)	(Fol. 88 *a*.)

και συνηγαγομεν · και γυμνον και περιεβαλομε̄ XXV.
η ποτε σε ειδομεν ασθενουντα 39
η εν φυλακη και ηλθαμεν προσ σε
και αποκρειθεισ ερει αυτοισ ο βασιλευσ 40
αμην λεγω ϋμειν · εφ οσον εποιησαται
ενι τουτων των αδελφων μου
των ελαχιστων · εμοι εποιησαται
τοτε ερι και τοισ εξ ευωνυμων 41
πορευεσθαι απ εμου οι κατηραμενοι
εισ το πυρ το αιωνιον
ο ητοιμασεν ο πατηρ μου
τω διαβολω και τοισ αγγελοισ αυτου
Επεινασα γαρ και ουκ εδωκατε μοι φαγειν 42
εδειψησα · και ουκ εποτεισατε με
ξενοσ ημην · και ου συνηγαγεται με 43
γυμνοσ και ου περιεβαλεται με
ασθενησ και εν φυλακη · και ουκ επεσκεψασθαι με
τοτε αποκριθησονται · και αυτοι λεγοντεσ κε̄ 44
ποτε σε ειδομεν πεινωντα
η δειψωντα · η ξενον η γυμνον
η ασθενη η εν φυλακη
και ου διηκονησαμεν σοι
τοτε αποκριθησεται αυτοισ λεγων 45
αμην λεγω ϋμειν · εφ οσον ουκ εποιησατε
ενι τουτων των ελαχιστων
ουδε εμοι εποιησατε
και απελευσονται ουτοι · εισ κολασιν αιωνισον 46
οι δε δικαιοι εισ ζωην αιωνιον
και εγενετο οτελεσεν ο ιησ̄ XXVI. 1
παντασ τουσ λογουσ τουτουσ
ειπεν τοισ μαθηταισ : οτι μετα δυο ημερασ 2
σοδ : το πασχα γεινεται · και ο υιοσ του ανθρωπου
παραδιδοται εισ το σταυρωθηναι

(Fol. 88 b.)

et colleximus · aut nudum et cooperuimus
aut quando te uidimus infirmum
aut in carcere · et uenimus ad te
Et respondens dixit eis rex
amen dico uobis · in quantum fecistis
uni horum fratrorum meorum
minimorum · mihi fecistis
tunc ait et his qui a sinistris
ite a me maledicti
in igne aeternum
quod praeparauit pater meus
diabolo et angelis eius
Esurii enim · et non dedistis mihi manducare
sitiui · et non potastis me
peregrinus fui · et non collexistis me
nudus et non operuistis me
infirmis et in carcerem · et non uisitastis me
tunc respondebunt · et ipsi dicentes dm̄e
quando te uidimus esurientem
aut sitientem · aut hospitem aut nudum
aut infirmum aut in carcerem
et non ministrauimus tibi
tunc respondebit eis dicens
amen dico uobis in quantum non fecistis
uni horum minimorum
nec mihi fecistis
et ibunt hii · in poenam aeternam
iusti autem in uitam aeternam
Et factum est cum consummasset ih̄s
omnes sermones hos
dixit discipulis · quia post uiduum
pascha fit · et filius hominis
tradetur · ut crucifigatur

(Fol. 89 a.)

ε : τοτε συνηχθησαν οι αρχειερεισ	XXVI. 3	tunc congregati sunt principes sacerdotum
και οι πρεσβυτεροι του λαου		et seniores plebis
εισ την αυλην του αρχιερεωσ		in atrium principis sacerdotum
του λεγομενου καϊφα · και συνεβουλευοντο	4	qui dicitur caiphas · et consiliabantur
ἵνα τον ιην δολω κρατησωσιν		ut ihm dolo tenerent
και αποκτεινωσιν · ελεγον δε μη εν τη εορτη	5	et occiderent · dicebant autem ne in die festo
ἵνα μη θορυβοσ γενηται εν τω λαω		ut non tumultus fieret in populo
ς του δε ιηυ γενομενου εν βηθανια	6	ihu autem facto in bethania
εν οικεια σιμωνοσ του λεπρωσου		in domo simonis leprosi
προσηλθεν αυτω γυνη	7	accessit ad eum mulier
εχουσα αλαβαστρον μυρου πολυτειμου		habens alabastrum unguenti praetiosi
και κατεχεεν · επι τησ κεφαλησ αυτου		et perfudit super caput eius
ανακειμενου αυτου · ἰδοντεσ δε οι μαθηται	8	discumbentis · uidentes autem discipuli
ηγανακτησαν λεγοντεσ		indignati sunt dicentes
εισ τι η απωλεια αυτη		ut quid perditio haec
ηδυνατο γαρ τουτο πραθηναι πολλου	9	poterat enim hoc uenundari caro
και δοθηναι τοισ πτωχοισ		et dari pauperibus
γνουσ δε ιησ ειπεν αυτοισ	10	sciens autem ihs dixit eis
τι κοπουσ παρεχεται τη γυναικει		quid labores praestatis mulieri
εργον γαρ καλον ηργασατο εισ εμε		opus enim bonum operata est in me
παντοτε γαρ τουσ πτωχουσ ·	11	semper enim pauperes
εχετε μεθ εαυτων		habetis uobiscum
εμε δε ου παντοτε εχετε		me autem non semper habetis
ζ : βαλουσα γαρ αυτη το μυρον τουτο	12	mittens enim haec unguentum
επι του σωματοσ ματοσ μου		super corpus meum
προσ το ενταφιασαι με εποιησεν		ad sepeliendum me fecit
αμην λεγω ὑμειν · οπου αν κηρυχθη	13	amen dico uobis · ubicumque praedicabitur
το ευαγγελιον τουτο εν ολο τω κοσμω		euangelium hoc in toto mundo
λαληθησεται · και ο εποιησεν αυτη		loquetur · et quod fecit haec
εισ μνημοσυνον αυτησ		in memoriam eius
η : τοτε πορευθεισ εισ των · ιβ ·	14	tunc abit unus de duodecim
ο λεγομενοσ ιουδασ σκαριωτησ		qui dicitur iudas scariotes
προσ τουσ αρχιερεισ		ad principes sacerdotum
(Fol. 89 *b*.)		(Fol. 90 *a*.)

και ειπεν αυτοις · τι θελετε μοι δουναι	XXVI. 15	quid uultis mihi dare
και εγω ὑμειν παραδωσω · αυτον		bis trado eum
οισ δε εστησαν αυτω · λ · στατηρασ		tem statuerunt ei · xxx · stateras
και αποτε εζητει ευκαιριαν	16	xinde querebat opportunitatem
ἱνα αυτον παραδω αυτοις		eum traderet
τη δε πρωτη των αζυμων	17	ima autem azymorum
προσηλθον οι μαθηται τω ιηυ λεγοντεσ		accesserunt discipuli · ihu dicentes
που θελεισ ετοιμασομεν σοι φαγειν το πασχα		ubi uis paremus tibi · manducare pascha
Ο δε ειπεν ὑπαγετε εισ την πολιν	18	qui autem dixit eis itte in ciuitate
προσ τον δεινα · και ειπατε αυτω		ad quendam · et dicite ei
ο διδασκαλοσ λεγει · ο καιροσ μου ενγυσ εστιν		magister dicit · tempus meum prope est
προσ σε ποιησω το πασχα μετα των μαθητων μου		ad te faciam pascha · cum discipulis meis
και εποιησαν οι μαθηται · ωσ συνεταξεν αυτοισ	19	et fecerunt discipuli · sicut constituit eis ihs
ο ιησ και ητοιμασαν το πασχα		et parauerunt pascha
σοθ : Οψειασ δε γενομενησ · ανεκειτο μετα των · ιβ	20	sero autem facto · discumbebat cum · xii ·
και εσθιοντων αυτων ειπεν	21	et manducantibus eis dixit
αμην λεγω ὑμειν		amen dico uobis
οτι εισ εξ ὑμων παραδωσει με		quoniam unus ex uobis tradet me
σπ : και λυπουμενοι σφοδρα · ηρξαντο λεγειν	22	et contristati ualde · coeperunt dicere
εισ εκαστοσ αυτων · μη τι εγω ειμι κε		unusquisque eorum · num quid ego sum dme
σπα : Ο δε αποκρεισ ειπεν · ο ενβαπτομενοσ	23	qui autem respondens dixit · qu ntinguet
την χειρα μετ εμου · εισ το τρυβαλιον		manum mecum in parapside
ουτοσ με παραδωσει		hic me tradet
Ο μεν ουν ὑιοσ του ανθρωπου ὑπαγει	24	filius quidem hominis uadit
καθωσ γεγραπται περι αυτου		sicut scriptum est de eo
ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω		uae autem homini illi
δι ου ο ὑιοσ του ανθρωπου παραδιδοται		per quem filius hominis traditur
σπβ : δια τουτο : καλον ην αυτω		propter hoc bonum erat ei
ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωποσ εκεινοσ		si non esset natus homo ille
σπγ : αποκριθεισ δε ο ἰουδασ · ο παραδιδουσ αυτον ειπε	25	respondens autem iuda · qui tradebat eum dixit
μη τι εγω ειμι ραββει · λεγει αυτω συ ειπασ		num quid ego sum rabbi · dicit ei tu dixisti
σπδ : αυτων δε εσθιοντων · ο ιησ λαβων αρτον	26	ipsis autem manducantibus · ihs accipiens pane
και ευλογησασ εκλασεν · και δουσ τοισ μαθηταισ ειπε		et benedicens fregit · et dans discipulis dixit

(Fol. 90 *b*.) (Fol. 91 *a*.)

λαβετε φαγεται τουτο εστιν το σω	XXVI.	accipite manducate · hoc est meum corpus
πε : και λαβων το ποτηριον · και ευχαριστη	27	et accipiens calicem · et gratias agens
εδωκεν αυτοισ λεγων · πειεται εξ αυτου		dedit eis dicens · bibite ex eo omnes
τουτο γαρ εστιν το αιμα μου	28	hoc est enim sanguis meus
τησ καινησ διαθηκησ · το ὑπερ πολλων		noui testamenti · qui pro multis
εκχυννομενον εισ αφεσιν αμαρτιων		effunditur · in remissionem peccatorum
λεγω δε ὑμειν ου μη πιω απαρτει	29	dico autem uobis non uiuam amodo
εκ τουτου του γενηματοσ τησ αμπελου		ab hac creatura uitis
εωσ τησ ημερασ εκεινησ		usque adiem illum
οταν αυτο πιω μεθ υμων καινον		cum illum uiuam uobiscum nouum
εν τη βασειλεια του πρσ μου		in regno patris mei
πς : και ὑμνησαντεσ εξηλθον εισ το οροσ των ελαω	30	et hymno dicto exierunt in monte oliueti
πζ : τοτε λεγει αυτοισ ο ιησ · παντεσ ὑμεισ	31	tunc dicit eis ihs omnes uos
σκανδαλισθησεσθαι εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη		scandalizamini in me in nocte hac
πη : γεγραπται γαρ		scriptum est enim
παταξω τον ποιμενα		percutiam pastorem
και διασκορπισθησεται		et dispargentur
τα προβατα τησ ποιμνησ		oues gregis
μετα δε το εγερθηναι με	32	post autem surrexero
προαξω ὑμασ εισ την γαλιλαιαν		praecedam uos in in galilaeam
πθ : αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν αυτω	33	respondens autem petrus dixit ei
ει παντεσ σκανδαλισθησονται εν σοι		si omnes scandalizabuntur in te
εγω ουδεποτε σκανδαλισθησομαι		ego numquam scandalizabor
Εφη αυτω ο ιησ αμην λεγω σοι	34	ait illi ihs · amen dico tibi
οτι ταυτη τη νυκτ πρειν αλεκτορα φωνησαι		quia hac nocte · antequam gallus cantet
ρ : τρισ απαρνηση με : λεγει αυτω πετροσ	35	ter abnegabis me · dicit ei petrus
καν δεη με συν σοι αποθανειν		etsi oportuerit me tecum mori
ου μη σε απαρνησομαι		non te negabo
ομοιωσ και παντεσ οι μαθηται ειπον		similiter et omnes discipuli dixerunt
ρα : τοτε ερχεται ο ιησ μετ αυτων	36	tunc uenit ihs cum eis
εισ χωριον λεγομενον γεθσαμανει		in agrum qui dicitur getsamani
ρβ : και λεγει τοισ μαθηταισ αυτου		et dicit discipulis suis
καθισατε αυτου · εωσ αν απελθων εκει προσευξωμαι		sedete ibidem · quousque eam illic orare
(Fol. 91 *b*.)		(Fol. 92 *a*.

	και παραλαβων τον πετρον XXVI. 37	et suscipiens petrum
	και τουσ δυο υιουσ ζεβεδαιου	et duos filios · zebedaei
	ηρξατο λυπεισθαι και αδημονειν	coepit contristari et deficere
σqγ	: τοτε λεγει αυτοισ · περιλυπος εστιν η ψυχη μου 38	tunc dicit eis · tristis est anima mea
	εωσ θανατου · μεινατε ωδε και γρηγορειται	usque ad mortem · sustinete hic et uigilate
σqδ	: μετ εμου · : και προσελθων μεικρον 39	mecum : et accedens pusillum
	επεσεν επει προσωπον αυτου	cecidit in faciem suam
	προσευχομενοσ και λεγων · πατερ μου	orans et dicens · pater meus
	ει δυνατον εστιν · παρελθατω απ εμου	si possibile est · transeat a me
σqε	: το ποτηριον τουτο · : πλην ουχ ωσ εγω θελω	calix iste · uerum non sicut ego uolo
σqϛ	αλλ ωσ συ : και ερχεται προσ τουσ μαθητασ αυτου 40	sed sicut tu · Et uenit ad discipulos suos
	και ευρισκει αυτουσ καθευδοντασ	et inuenit eos dormientes
	και λεγει τω πετρω · ουτωσ ουκ ισχυσαται	et dicit petro · sic non ualuistis
	μιαν ωραν γρηγορησαι μετ εμου	una hora uigilare mecum
	γρηγορειται και προσευχεσθαι 41	uigilate et orate
	ϊνα μη εισελθηται εισ πειρασμον	ut non intretis in temptatione
σqζ	: το μεν πνα προθυμον · η δε σαρξ ασθενησ	sps quidem pronptus · caro autem infirmis
σqη	: παλιν εκ δευτερου απελθων 42	iterum secundo abiit
	προσηυξατο λεγων πατερ μου	orauit dicens · pater meus
	ει ου δυναται το ποτηριον τουτο · παρελθειν	si non potest calix iste · transire
	εαν μη αυτο πιω · γενηθητω το θελημα σου	nisi illut bibam · fiat uoluntas tua
	και ελθων παλιν · ευρεν αυτουσ καθευδοντασ 43	et ueniens iterum · inuenit eos dormientes
	ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι · βεβαρημενοι	erant enim eorum oculi · grauati
	και αφεισ αυτουσ παλιν απελθων προσηυξατο 44	et relinquens eos · iterum abiit et orauit
	τον αυτον λογον ειπων	eundem sermonem dicens
σqθ	: τοτε ερχεται · προσ του μαθητασ αυτου 45	tunc uenit · ad discipulos suos
	και λεγει αυτοισ · καθευδετε το λοιπον	et dicit eis · dormite de cetero
	και αναπαυεσθαι · ϊδου ηγγικεν η ωρα	et requiescite · ecce adpropiauit hora
	και ο υιοσ του ανθρωπου παραδιδοται	et filius hominis tradetur
	εισ χειρασ αμαρτωλων · εγειρεσθε αγωμεν 46	in manus peccatorum · surgite eamus
	ϊδου ηγγικεν ο παραδιδουσ με	ecce proximat qui me trade
τ	: Ετι δε αυτου λαλουντοσ 47	adhuc autem eo loquente
	ϊδου ϊουδασ εισ των · $\overline{\iota\beta}$ ηλθεν	ecce iudas unus de · xii · uenit

(Fol. 92 *b*.) (Fol. 93 *a*.)

και μετ αυτου οχλοσ πολυσ · μετα μαχαιρων	XXVI.	rba multa: cum gladiis
και ξυλων · απο των αρχιερεων		us · a principibus sacerdotum
και πρεσβυτερων του λαου		aioribus plebis
τα : Ο δε παραδιδουσ αυτον εδωκεν αυτοισ	48	tem tradebat eum dedit eis signum
σημειον λεγων · ον αν φιλησω αυτοσ εστιν		dicens · quem osculatus fuero ipse est
κρατησατε αυτον		tenete eum
και ευθεωσ προσελθων τω ιηῡ ειπεν	49	Et continuo accedentes ad ihm̄ dixit .
χαιραι ραββει · και κατεφιλησεν αυτον		habe rabbi · et osculatus est eum
Ειπεν δε αυτω ο ιησ̄ εφ ο παρει ετεραι	50	dixit autem illi ihs̄ ad quod uenisti ame
τοτε προσελθοντεσ · επεβαλον τασ χειρασ		tunc accedentes · inmiserunt manus
επι τον ιην̄ και εκρατησαν αυτον		in ihm̄ · et tenuerunt eum
τβ : και ϊδου εισ των μετα ιηῡ	51	Et ecce unus ex is qui erant cum ihū
εκτειναϲ την χειρα · απεσπασεν την μαχαιρᾱ		extendens manus · eiecit gladium
αυτου · και επαταξεν τον δουλον		suum · et percussit seruum
του αρχιερεωσ		principes sacerdotis
και αφειλεν αυτου το ωτειον		et abstulit eius auriculam
τγ : τοτε λεγει αυτω ο ιησ̄	52	tunc dicit ei ihs̄
αποστρεψον την μαχαιραν σου		conuerte gladium tuum
εισ τον τοπον αυτησ		in locum suum
παντεσ γαρ οι λαβοντεσ μαχαιραν		omnes enim qui accipiunt gladium
εν μαχαιρα απολουνται		gladio peribunt
η δοκειϲ οτι ου δυναμαι αρτι	53	aut putas quia non possum modo
παρακαλεσαι τον πατερα μου · και παραστ̄ησει μοι		rogare patrem meum · et adsistet mihi
πλειω · ιβ̄ · λεγειωνησ αγγελων		plus · xii · legiones angelorum
πωσ ουν πληρωθησονται αι γραφαι	54	quomodo ergo conplebuntur · scripturae
τδ : οτι ουτωσ δει γενεσθαι : εν εκεινη τη ωρα	55	quia sic oportet fieri · in illa hora
ο ιησ̄ ειπεν τοισ οχλοισ · ωσ επι ληστην		ihs̄ dixit turbis · quasi ad latronem
ηλθατε · μετα μαχαιρων και ξυλων		uenistis · cum gladiis et fustibus
συνλαβειν με		conprehendere me
καθημεραν προσ ϋμασ εκαθημην		cottidie apud uos sedebam
εν τω ϊερω διδασκων · και ουκ εκρατησατε με		in templo docens · et non tenuistis me
τε : τουτο δε ολον γεγονεν	56	hoc autem totum factum est
ϊνα πληρωθωσιν αι γραφαι των προφητων		ut conplerentur scripturae prophetarum
(Fol. 93 *b*.)		(Fol. 94 *a*.)

	τοτε οι μαθηται παντεσ αφεντεσ αυτ	XXVI.	tunc discipuli omnes · relinquentes eum fugerunt
τς	: οι δε κρατησαντεσ τον ιην απηγαγον	57	illi autem tenentes ihm duxerunt
	προσ καειφαν τον αρχιερεα		ad caiphan · principem sacerdotum
	οπου οι γραμματεισ		ubi scribae
	και οι πρεσβυτεροι συνηχθησαν		et seniores congregati sunt
τζ	: Ο δε πετροσ ηκολουθει αυτω απο μακροθεν	58	petrus autem sequebatur eum · de longe
	εωσ τησ αυλησ του αρχιερεωσ		usque ad ianuam principis sacerdotis
	και εισελθων εσω εκαθητο		et ingressus intus sedebat
	μετα των ὑπηρετων · ειδειν το τελοσ		cum ministris · uidere finem rei
τη	: Οι δε αρχιερεισ	59	principes autem sacerdotum
	και το συνεδριον ολον εζητουν		et conuenticulum totum · quaerebant
	ψευδομαρτυρειαν · κατα του ιυ		falsum testimonium aduersus ihm
	οπωσ αυτον θανατωσουσιν		quatenus mortificarent eum
	και ουκ ευρον το εξησ	60	et non inuenerunt sequentia
	και πολλοι προσηλθον · ψευδομαρτυρεσ		et multi accesserunt falsi testes
	και ουκ ευρον το εξησ		et non inuenerunt rei sequentia
τθ	: υστερον δε ηλθον δυο ψευδομαρτυρεσ	61	nouissime autem uenerunt duo falsi testes
	και ειπον · τουτον ηκουσαμεν λεγοντα		et dixerunt · hunc audiuimus dicentem
	δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θυ		possum dissoluere templum hoc dei
	και δια τρειων ημερων · οικοδομησαι αυτον		et post tres dies · aedificare eum eum
	και αναστασ ο αρχιερευσ ειπεν αυτω	62	Et surgens princeps sacerdotum ait illi
	ουδεν αποκρινη · τι ουτοι σου καταμαρτυρουσι		nihil respondes · quid isti testantur de te
	ο δε ιησ εσιωπα αποκριθεισ ουν	63	ihs autem tacebat: respondens ergo
	ο αρχιερευσ ειπεν αυτω ορκιζω σε		princeps sacerdotum dixit ei · adiuro te
	κατα του θυ του ζωντοσ · ἱνα ημειν ειπησ		per dm uiuum · ut nobis dicas
τι	: ει συ ει ο χρσ ο ὑιοσ του θυ λεγει αυτω ο ιησ	64	si tu es xps filius dei dicit ei ihs
	συ ειπασ · πλην λεγω ὑμειν		tu dixisti · uerumtamen dico uobis
	οτι απαρτι οψεσθαι · τον ὑιον του ανθρωπου		quia amodo uideuitis filium hominis
	καθημενον εκ δεξιων τησ δυναμεωσ		sedentem a dextris · uirtutis
	και ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου		et uenientem super nubes caeli
τια	: τοτε ο αρχιερευσ διερρηξεν	65	tunc princeps sacerdotum · disrupit
	τα ειματια αυτου λεγων · εβλασφημησεν		uestimenta sua dicens blasphemauit
τιβ	: τι ετι χρειαν εχομεν · μαρτυρων		quid adhuc opus habemus testium

(Fol. 94 *b*.) (Fol. 95 *a*.)

ϊδε νυν ηκουσατε την βλασφημειαν XXVI.
τι ϋμειν δοκει· 66
Οι δε απεκριθησαν παντες και ειπον
ενοχοσ θανατου εστιν
γ : τοτε ενεπτυσαν εισ το προσωπον αυτου 67
και εκολαφισαν αυτον
αλλοι δε εραπεισαν αυτον λεγοντεσ 68
προφητευσον ημειν χρε· τισ εστιν ο παισασ σε
δ : Ο δε πετροσ εκαθητο· εξω εν τη αυλη 69
και προσηλθεν αυτω· μια παιδισκη λεγουσα
και συ ησθα μετα ιηυ του γαλειλαιου
ο δε ηρνησατο ενπροσθεν παντων λεγων 70
ουκ οιδα τι λεγεισ ουδε επισταμαι
ε : Εξελθοντοσ δε αυτου εισ τον πυλωνα 71
ειδεν αυτον αλλη παιδισκη
και λεγει τοισ εκει· ουτοσ ην μετα ιηυ
του ναζωραιου· και παλιν ηρνησατο 72
μεθ ορκου λεγων· ουκ οιδα τον ανθρωπον
μετα μεικρον δε· προσελθοντεσ οι εστωτεσ 73
ειπον τω πετρω· αληθωσ εξ αυτων ει
και γαρ η λαλεια σου ομοιαζει
τοτε ηρξατο καταθεματιζειν· και ομνυειν 74
οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον
και ευθεωσ αλεκτωρ εφωνησεν
ις : και εμνησθη ο πετροσ 75
του ρηματοσ ιηυ ειρηκοτοσ
πριν αλεκτορα φωνησαι
τρισ απαρνηση με· και εξελθων εξω
εκλαυσεν πικρωσ
ιζ : πρωιασ δε γενομενησ XXVII. 1
: συνβουλιον εποιησαν παντεσ
οι αρχιερεισ· και οι πρεσβυτεροι του λαου
κατα του ιηυ· ινα θανατωσουσιν αυτον

(Fol. 95 *b*.)

ecce nunc aud
quid uobi
qui au
re
tu

[*Haec fragmenta folii* 96 *inter ff.* 89 *et* 90 *a bibliopego inseruntur, eâdem manu, quae ad pedem fol.* 16 b, *ad pedem fol.* 95 b *adnotante:* Desideratur hic foliū, continens Versionem Lat. huic paginae respondentē, et Textum Graecū quem reddit sequens pagina.]

(Fol. 96 *a*.)

v	XXVII. 2	et ligantes eum duxerunt
ηγεμονι		et tradiderunt pontio pilato praesidi
	3	tunc uidens iudas · qui tradidit eum
		quoniam damnatus est · paenitentia ductus
		misit · xxx · argenteos · principibus sacerdotum
	4	et senioribus dicens · peccaui
		tradens sanguinem iustum
		qui autem dixerunt quid an nos · tu uideris
	5	et proiciens argentum in templo
		discessit · et pergens suspendit se
	6	principes autem sacerdotum
		accipientes pecuniam dixerunt
		non licet mittere eam · in corbam
		quia praetium sanguinis est
	7	Consilio autem accepto · inter se
		emerunt agrum figuli
		ad sepulturam peregrinorum
	8	propter quod appellatus est ager ille · echeldemach
		hoc est ager sanguinis · usque in hodiernum
	9	tunc conpletum est quod dictum est
		per hieremian prophetam dicentem
		et acceperunt · xxx · argenteos
		praetium adpraetiati
		quem adpraetiauerunt · de filiis istrahel
	10	et dederunt eos
		in agrum figuli
		sicut constituit mihi ds
	11	ihs autem stetit ante praesidem
		et interrogauit eum praesis dicens
		tu es rex iudaeorum
		ihs autem ait tu dixisti
	12	et dum accusaretur
		a principibus sacerdotum · et senioribus
(Fol. 96 *b*.)		(Fol. 97 *a*.)

ουδεν απεκρεινετο	XXVII.	nihil respondebat
τοτε λεγει αυτω ο πιλατοσ · ουκ ακουεισ τοσα	13	tunc dicit illi pilatus · non audis quanta
καταμαρτυρουσιν σου · και ουκ απεκριθη αυτω	14	testantur de te · et non respondit ei
εν ρημα		unum uerbum
ωστε θαυμαζειν τον ηγεμονα λιαν		ita ut miraretur praesis ualde
β: κατα δε την εορτην · ειωθει ο ηγεμων	15	per diem autem festum · consueuerat praesis
απολυειν ενα δεσμιον τω οχλω		dimittere · unum uinctum populo
ον ηθελον		quem uolebant
γ :Ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον	16	habebant autem tunc uinctum insignem
τον λεγομενον βαραββαν		qui dicebatur barabbas
συνηγμενων δε αυτων ειπεν αυτοισ ο πειλατοσ	17	congregatis autem illis · dixit illis pilatus
τινα θελεται ὑμειν απολυσω · βαραββαν η ιην		quem uultis uobis dimittam · barabban aut ihm
τον λεγομενον χρν		qui dicitur xps
ηδι γαρ οτι δια φθονον	18	sciebat enim quia per inuidiam
παρεδωκαν αυτον		tradiderant eum
δ : καθημενου δε αυτου επι του βηματοσ	19	sedente autem eo pro tribunali
απεστειλεν προσ αυτον · η γυνη αυτου λεγουσα		misit ad eum · uxor eius dicens
μηδεν σοι και τω δικαιω εκεινω		nihil tibi sit cum iusto illo
πολλα γαρ επαθον σημερον		multa enim passa sum hodie
κατ οναρ δι αυτον		per uisum propter eum
ε: Οι δε αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι	20	principes autem sacerdotum · et seniores
επεισαν τουσ οχλουσ		persuaserunt turbis
ἱνα αιτησωνται τον βαραββαν		ut peterent barabban
τον δε ιην απολεσωσιν		ihm autem perderent
αποκριθεισ δε ο ηγεμων ειπεν αυτοισ	21	respondens autem praesens dixit eis
τινα θελεται απο των δυο · απολυσω ὑμειν		quem uultis de duobus · dimittam uobis
οι δε ειπαν βαραββαν		qui autem dixerunt barabban
ζ: :λεγει αυτοισ ο πειλατοσ · τι ουν ποιησωμεν ιην	22	dicit eis pilatus · quid ergo faciem ihm
τον λεγομενον χρν · λεγουσιν παντεσ		qui dicitur xps · dicunt omnes
σταυρωθητω · λεγει αυτοισ ο ηγεμων	23	crucifigatur · dicit eis praesens
τι γαρ κακον εποιησεν		quid enim mali fecit
οι δε περισσωσ εκραξαν λεγοντεσ		qui autem amplius clamabant dicentes
σταυρωθητω		crucifigatur

(Fol. 97 *b*.) (Fol. 98 *a*.)

τκζ : ϊδων δε ο πιλατος · οτι ουδεν ωφελει	XXVII. 24	uidens autem pilatus · quia nihil proficit
αλλα μαλλον θορυβος γεινεται		sed magis tum fieri
λαβων ϋδωρ · απενιψατο τας χειρας		accipiens aquam lauit manus suas
κατεναντι του οχλου λεγων · αθωος ειμι εγω		coram populo dicens · innocens sum ego
απο του αιματος τουτου · ϋμεις οψεσθαι		a sanguinem huius · uos uideuitis
και αποκριθεις πας ο λαος ειπεν	25	Et respondens omnis populus dixit
το αιμα αυτου		sanguis huius
εφ ημας και επι τα τεκνα ημων		super nos et super filios nostros
τκη : τοτε απελυσεν αυτοις τον βαραββαν	26	tunc dimisit eis barabbam
τον δε ιην φλαγελλωσας παρεδωκεν αυτοις		ihm autem flagris caesum tradidit eis
ϊνα σταυρωσωσιν αυτον		ut crucifigerent eum
τκθ : τοτε οι στρατιωται του ηγεμονος	27	tunc milites praesidis
παραλαβοντες τον ιην εισ το πραιτωριον		suscipientes ihm in praetorium
συνηγαγεν επ αυτον · ολην την σπειραν		congregauerunt ad eum · uniuersam cohortem
και ενδυσαντεσ αυτον ειματιον πορφυρουν	28	et uestientes eum · tunicam purpuream
και χλαμυδαν κοκκινην περιεθηκαν αυτω		et chlamydem coccineam circumdederunt ei
και πλεξαντεσ στεφανον · εξ ακανθων	29	et torquentes coronam de spinis
επεθηκαν επι την κεφαλην αυτου		inposuerunt · super caput eius
και καλαμον εν τη δεξεια αυτου		et harundinem in dextera eius
και γονυπετησαντεσ ενπροσθεν αυτου		et adgeniculantes ante eum
ενεπεξαν αυτω λεγοντεσ		inluserunt eum dicentes
χαιραι βασιλευ των ϊουδαιων		habe rex iudaeorum
τλ : και ενπτυσαντεσ εισ αυτον	30	et conspuentes in eum
ελαβον τον καλαμον		acceperunt harundinem
και ετυπτον εισ την κεφαλην αυτου		et percutiebant super caput eius
και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον	31	Et cum delusissent eum · exuerunt eum
την χλαμυδα και ενεδυσαν αυτον		clamydem · et uestierunt eum
τλα : τα ειματια αυτου απηγαγον αυτον		uestimenta sua · duxerunt eum
εισ το σταυρωσαι : εξερχομενοι δε	32	ut crucifigerent : Exeuntes autem
ευρον ανθρωπον κυρηναιον		inuenerunt hominem cyreneum
εισ απαντησιν αυτου · ονοματι σιμωνα		obuiam sibi uenientem · nomine simonem
τουτον ηγγαρευσαν · ϊνα αρη τον σταυρον αυτου		hunc angariauerunt · ut tolleret crucem eius
τλβ : και ελθοντεσ εισ τοπον λεγομενον γολγοθα	33	Et uenientes in locum · qui dicitur golgotha

(Fol. 98 *b*.) (Fol. 99 *a*.)

XXVII.

γ : ο εστιν κρανιου τοποσ : και εδωκαν αυτω πειν	34	quod est caluariae locus · et dederunt ei bibere
οινον μετα χολησ μεμειγμενον		uinum cum felle mixtum
και γευσαμενοσ ουκ ηθελησεν πειν		et gustans noluit uiuere
δ : Σταυρωσαντεσ δε αυτον	35	cum autem crucefixissent eum
διεμερισαντο τα ειματεια αυτου		diuiserunt sibi uestimenta eius
βαλοντεσ κληρον · και καθημενοι	36	mittentes sortem · et sedentes
ε : ετηρουν αυτον εκει: και επεθηκαν	37	seruabant eum ibi · et inposuerunt
επανω τησ κεφαλησ αυτου· την αιτειαν αυτου		super caput eius · causam
γεγραμμενην · ουτοσ εστιν ιησ		scriptam · hic est ihs
ο βασιλευσ των ϊουδαιων		rex iudaeorum
ς : τοτε σταυρουνται συν αυτω · δυο ληστ αι	38	tunc crucifiguntur cum eo · duo latrones
εισ εκ δεξιων · και εισ εξ ευωνυμων		unus a dextris · et unus a sinistris
ζ : Οι δε παραπορευομενοι · εβλασφημουν αυτον	39	transeuntes autem · blasphemabant eum
κεινουντεσ την κεφαλην αυτων · και λεγοντεσ	40	mouentes capud suum · et dicentes
ουα ο καταλυων τον ναον		ua qui dissoluit templum
και εν τρισιν ημεραισ οικοδομων		et tribus diebus aedificat
σωσον σεαυτον ει ϊιοσ ει του θυ		liuera te · si filius es dei
και καταβηθει απο του σταυρου		et descende de cruce
η : Ομοιωσ δε και οι αρχιερεισ	41	similiter et principes sacerdotum
ενπαιζοντεσ μετα των γραμματαιων		deludentes cum scribis
και φαρισαιων λεγοντεσ · αλλουσ εσωσεν	42	et pharisaeis dicebant · alios saluos fecit
εαυτον ου δυναται σωσαι		seipsum non potest salbare
βασιλευσ ισραηλ εστιν · καταβατω νυν		rex istrahel est · descendat nunc
απο του σταυρου · και πιστευσομεν αυτω		de cruce · et credemus ei
ει πεποιθεν επι τον θν · ρυσασθω νυν αυτον	43	si confidit in dm liueret nunc eum
ει θελει αυτον · ειπεν γαρ οτι θυ ειμι ϊιοσ		si uult eum · dixit enim quia di filius sum
θ : το δε αυτοι και οι ληστ αι · οι σταυρωθεντεσ	44	identidem autem et latrones qui fixi erant
συν αυτω · ωνειδιζον αυτον		cum eo increpabant eum
: απο δε εκτησ ωρασ σκοτοσ εγενετο	45	ab hora autem sexta tenebre factae sunt
επι πασαν την γην · εωσ ενατησ ωρασ		super omnem terram · usque nonam horam
ι : περι δε την εννατην ωραν · ανεβοησεν ιησ	46	circa nonam autem horam exclamauit ihs
φωνη μεγαλη λεγων		uoce magna dicens
ηλει ηλει λαμα ζαφθανει · τουτ εστιν		heli heli lama zapthani hoc est

(Fol. 99 *b*.) (Fol. 100 *a*.)

	θε μου θε μου · ϊνατι με ενκατελιπεσ	XXVII.	ds meus ds meus ut quid me reliquisti
τμβ :	τινεσ δε των εκει εστωτων	47	quidam autem illic stantium
	ακουσαντεσ ελεγον · ηλειαν φωνει ουτοσ		audientes dicebant · heliam uocat iste
τμγ :	και ευθεωσ δραμων εισ εξ αυτων	48	et continuo currens unus ex his
	και λαβων σπογγον πλησασ οξου		et accipiens spongiam inplens aceto
	και περιθεισ καλαμω · εποτειζεν αυτον		et inponens harundini · potabat eum
	Οι δε λοιποι ειπον · αφεσ ϊδωμεν	49	ceteri autem dixerunt · sine uideamus
	ει ερχεται ηλειασ και σωσει αυτον		si uenit helias · et liuerat eum
τμδ :	Ο δε ιησ παλιν κραξασ φωνη μεγαλη	50	ihs autem iterum clamans · uoce magna
	αφηκεν το πνα		dimisit spm
τμε :	και ϊδου το καταπετασμα του ναου	51	Et ecce uelum templi
	εσχισθη εισ δυο μερη · απο ανωθεν		scissum est in duas partes · a susu usque
τμς :	εωσ κατω: και η γη εσεισθη		deorsum · et terra mota est
	και αι πετραι εσχισθησαν		et petrae fissae sunt
	και τα μνημια ανεωχθησαν · και πολλα σωματα	52	et monumenta aperta sunt · et multa corpora
	των κεκοιμημενων αγιων ηγερθησαν		dormientium sanctorum · surrexerunt
	και εξελθοντεσ εκ των μνημιων	53	et exeuntes de monumentis
	μετα την εγερσιν αυτου		post resurrectionem eius
	ηλθον εισ την αγιαν πολιν		uenerunt in sanctam ciuitatem
	και εφανησαν πολλοισ		et paruerunt multis
τμζ :	Ο δε εκατονταρχησ	54	centurio autem
	και οι μετ αυτου τηρουντεσ τον ιην		et qui cum eo serbabant ihm
	ειδοντεσ τον σεισμον · και τα γεινομενα		uidentes terre motum · et quae fiebant
	εφοβηθησαν σφοδρα γοντεσ		timuerunt ualde dicentes
	αληθωσ ϋιοσ θυ ην ουτοσ		uere di filius erat hic
τμη :	ησαν δε και γυναικεσ πολλαι	55	Erant autem et mulieres multae
	απο μακροθεν θεωρουσαι		de longe uidentes
	αιτινεσ ηκολουθησαν τω ιηυ απο τησ αγιλειλαιασ		quae secutae sunt ihm de galilaea
	διακονουσαι αυτω		ministrantes ei
	εν αισ ην μαρια μαγδαληνη	56	in quibus erat maria magdalene
	και μαρια η του ϊακωβου · και ϊωσηφ μητηρ		et maria iacobi · et ioseph mater
	και η μητηρ των ϋιων ζεβεδεου		et mater filiorum zebedaei
τμθ :	Οψειασ δε γενομενησ · ηλθεν ανθρωποσ πλουσιοσ	57	sero autem facto · uenit homo diues

(Fol. 100 b.)

(Fol. 101 a.)

απο αρειμαθειασ · το ονομα ϊωσηφ	XXVII.	ab arimathia · cui nomen ioseph
οσ και αυτοσ εμαθητευθη τω ιηυ		qui et ipse didicerat ab ihu
Ουτοσ προσηλθεν τω πειλατω	58	hic accessit ad pilatum
και ητησατο το σωμα του ιηυ		et petit corpus ihu
: τοτε ο πειλατοσ εκελευσεν		tunc pilatus iussit
αποδοθηναι το σωμα		reddi corpus
και παραλαβων ϊωσηφ το σωμα	59	et suscipiens ioseph corpus
ενετυλιξεν αυτο εν σινδονι καθαρα		inuoluit illud · in sindone munda
και εθηκεν αυτο · εν τω καινω αυτου μνημιω	60	et posuit illud · in nouo suo monumento
Ο ελατομησεν εν τη πετρα		quod absciderat in petra
και προσκυλισασλισασ λιθον μεγαν		et aduoluens saxum magnum
τη θυρα του μνημιου απηλθεν		osteo monumenti abiit
α : ην δε εκει μαρια μαγδαληνη	61	Erat autem ibidem · maria magdalene
και αλλη μαρια καθημεναι κατεναντι του ταφου		et alia maria sedentes · contra sepulcrum
β : τη δε επαυριον · ητισ εστιν μετα την παρασκευην	62	in crastinum autem · quae est post cena pura
συνηχθησαν οι αρχιερεισ		conuenerunt principes sacerdotum
και οι φαρισαιοι προσ πειλατον λεγοντεσ	63	et pharisaei · ad pilatum dicentes
κε εμνησθημεν · οτι εκεινοσ ο πλανοσ ειπε		dme rememorati sumus · quia ille seductor dixit
ετι ζων · οτι μετα τρεισ ημερασ εγειρομαι		adhuc uiuens · quia post tres dies resurgam
καιλευσον ουν ασφαλισθηναι τον ταφον	64	iuue ergo muniri sepulcrum
εωσ ημερασ τρειτησ · μη ποτε ελθοντεσ		usque ad diem tertium · ne forte uenientes
οι μαθηται αυτου · κλεψωσιν αυτον		discipuli eius · furentur eum
και ερουσιν τω λαω		et dicent plebi
ηγερθη απο των νεκρων		surrexit a mortuis
και εσται η αισχατη πλανη · χειρω τησ πρωτησ		et erit nouissimus error · peior priori
Εφη δε αυτοισ ο πειλατοσ εχεται φυλακασ	65	dicit autem eis pilatus habetis custodes
ϋπαγεται ασφαλισασθαι ωσ οιδατε		ite munite sicut scitis
Οι δε πορευθεντεσ ησφαλισαν τον ταφον	66	qui autem abeuntes · munierunt sepulcrum
σφραγισαντεσ τον λιθον · μετα τ ν φυλακ		signantes lapidem · cum custodibus
οψε δε σαββατων τη επιφωσκουση	XXVIII. 1	sero autem sabbatorum · inlucescente
εισ μειαν σαββατων · ηλθεν μαρια μαγδαληνη		in una sabbatorum · uenit maria magdalene
και η αλλη μαρια θεωρησαι τον ταφον		et alia maria · uidere sepulchrum
και ϊδου σεισμοσ εγενετο μεγασ	2	Et ecce terre motus factus est magnus
(Fol. 101 *b*.)		(Fol. 102 *a*.)

αγγελοσ γαρ κυ καταβασ απ ουρανου	XXVIII.	angelus autem dmi descendens de caelo
προσελθων απεκυλισεν τον λιθον		accedens reuoluit lapidem
και εκαθητο επανω αυτου		et sedebat super eum
ην δε η ειδεα αυτου · ωσ αστραπη	3	erat autem aspectus eius · sicut fulgur
και το ενδυμα αυτου λευκον ωσ χειων		et uestitus eius · albus sicut nix
απο δε του φοβου αυτου · εσεισθησαν οι τηρουντεσ	4	a timore autem eius · commoti sunt custodes
και εγενηθησαν ωσ νεκροι		et facti sunt tamquam mortui
αποκριθεισ δε ο αγγελοσ · ειπεν ταισ γυναιξιν	5	respondens autem angelus · dixit mulieribus
μη φοβεισθαι ὑμεισ · οιδα γαρ οτι ιην		nolite timere uos · scio enim quia ihm
τον εσταυρωμενον ζητειται · ουκ εστιν ωδε	6	crucifixum quaeritis non est hic
ηγερθη γαρ καθωσ ειπεν · δευτε ειδεται τον τοπο		surrexit enim sicut dixit · uenite uide locu
οπου εκειτο ο κσ · και ταχυ πορευθεισαι	7	ubi positus erat dms · et cito euntes
ειπατε τοισ μαθηταισ αυτου · οτι ηγερθη		dicite discipulis eius · quia surrexit
και προαγει ὑμασ εισ την γαλιλαιαν		et praecedit uos in galilaea
εκει αυτον οψεσθαι · ἰδου ειπον ὑμειν		ibi eum uideuitis · ecce dixi uobis
: και εξελθουσαι ταχυ απο του μνημειου	8	Et exeuntes cito de monumento
μετα φοβου και χαρασ μεγαλησ		cum timore et gaudio magno
εδραμον απαγγειλαι τοισ μαθηταισ αυτου		cucurrerunt renuntiare discipulis eius
και ἰδου ο ιησ απηντησεν αυταισ	9	Et ecce ihs occurrit eis
λεγων χαιραιται · αι δε προσελθουσαι		dicens habete · quae autem accedentes
εκρατησαν τουσ ποδασ αυτου		tenuerunt pedes eius
και προσεκυνησαν αυτω		et adorauerunt ei
τοτε λεγει αυταισ ο ιησ μη φοβεισθαι	10	tunc dicit eis ihs · nolite timere
ὑπαγεται απαγγειλατε τοισ αδελφοισ μου		ite nuntiate fratribus meis
ἱνα απελθωσιν εισ γαλιλαιαν		ut eant in galilaeam
κακει με οψεσθαι		et ibi me uideuitis
πορευομενων δε αυτων · ἰδου τινεσ τησ κουστωδιασ	11	Euntibus autem illis · ecce quidam de custodibus
ελθοντεσ εισ την πολιν · ανηγγειλαν		uenientes in ciuitate · renuntiarunt
τοισ αρχιερευσιν · απαντα τα γενομενα		principibus sacerdotum · omnia quae facta sunt
και συναχθεντεσ μετα των πρεσβυτερων	12	Et congregati · cum senioribus
συνβουλιον λαβοντεσ · αργυριον ἱκανον		consilio accepto · pecuniam copiosam
εδωκαν · τοισ στρατιωταισ λεγοντεσ	13	dederunt · militibus dicentes
ειπατε οτι · οι μαθηται αυτου		dicite quoniam discipuli eius
(Fol. 102 *b*.)		(Fol. 103 *a*.)

νυκτοσ ελθοντεσ · εκλεψαν υτον	XXVIII.	per nocte uenientes furati sunt eum
ημων κοιμωμενων · και αν ακουσθη τουτο	14	nouis dormientibus · et si auditum fuerit hoc
ὕπο του ηγεμονοσ · ημεισ πεισομεν αυτον		a praeside nos suademus ei
και ὑμασ αμεριμνουσ ποιησομεν		et uos securos faciemus
Οι δε λαβοντεσ τα αργυρια εποιησαν	15	qui autem accepta pecunia fecerunt
ωσ εδιδαχθησαν		sicut docti erant
και διεφημισθη ο λογοσ ουτοσ		et diuulgatum est uerbum hoc
παρα τοισ ἰουδαιοισ · εωσ τησ σημερον ημερασ		apud iudaeos · usque in hoernum diem
Οι δε ενδεκα μαθηται επορευθησαν	16	undecim autem discipuli abierunt
εισ την γαλιλαιαν εισ το οροσ		in galilaeam in montem
ου εταξατο αυτοισ ιησ · και ἰδοντεσ αυτον	17	ubi constituerat eis ihs · et uidentes eum
προσεκυνησαν · οι δε εδιστασαν		adorauerunt · quidam autem dubitauerunt
: και προσελθων ο ιησ · ελαλησεν αυτοισ λεγων	18	Et accedens ihs locutus est eis dicens
εδοθη μοι πασα εξουσια		data est mihi omnis potestas
εν ουρανοισ και επι τησ γησ · πορευεσθαι νυν	19	in caelis et super terram · ite nunc
μαθητευσατε παντα τα εθνη		docete omnes gentes
βαπτισαντεσ αυτουσ		baptizantes eos
εισ το ονομα του πατροσ και ὑιου		in nomine patris et fili
και του αγιου πνσ διδασκοντεσ αυτουσ	20	et sancti sps · docentes eos
τηρειν παντα · οσα ενετειλαμην ὑμειν		seruare omnia · quanta mandaui uobis
και ἰδου εγω ειμι μεθ υμων		et ecce ego sum uobiscum
πασασ τασ ημερασ		omnibus diebus
εωσ τησ συντελειασ του αιωνοσ		usque in consummationem saeculi

ευαγγελιον κατα

μαθθαιον ετελεσθη

αρχεται ευαγγελιον

κατα ιωαννην

(Fol. 103 *b*.)

euangelium sec

mattheum explicit

incipit euangelium

sec iohannen

(Fol. 104 *a*.)

Εν αρχη ην ο λογοσ και ο λογοσ ην προσ τον θν̄ I. 1
και θσ̄ ην ο λογοσ · ουτοσ ην εν αρχη προσ τον θν̄ 2
παντα δι αυτου ενεγετο και χωρισ αυτου 3
εγενετο ουδεν · ο γεγονεν · εν αυτω 4
ζωη εστιν · και η ζωη ην το φωσ των ανθρωπω
και το φωσ εν τη σκοτια φαινει 5
και η σκοτια αυτο ου κατελαβεν
Εγενετο ανθρωποσ απεσταλμενοσ 6
παρα κῡ ην ονομα αυτω · ϊωαννην
ουτοσ ηλθεν εισ μαρτυριαν · ϊνα μαρτυρηση 7
περι του φωτοσ · ινα παντεσ πιστευσουσιν
δι αυτου · ουκ ην εκεινοσ το φωσ 8
αλλ ϊνα μαρτυρηση περι του φωτοσ
ην το φωσ το αληθινον ο φωτιζει 9
παντα ανθρωπον ερχομενον
εισ τον κοσμον εν τω κοσμω ην 10
και ο κοσμοσ δι αυτου εγενετο και
ο κοσμοσ αυτον ουκ εγνω: εισ τα ϊδια 11
: ηλθεν και οι ϊδιοι αυτον ου παρελαβον
οσοι ελαβον αυτον εδων αυτοισ 12
εξουσιαν τεκνα θῡ γενεσθαι · τοισ πιστευουσιν̄
εισ το ονομα αυτου · ουκ εξ εματων ουδε 13
εκ θεληματοσ σαρκοσ ουδε θεληματοσ ανδροσ
αλλ εκ θῡ εγεννηθησαν · και ο λογοσ 14
: σαρξ εγενετο και εσκηνωσεν
εν ημειν και εθεασαμεθα την δοξαν
αυτου δοξαν ωσ μονογενουσ
παρα πατροσ πληρη χαριτοσ και αληθιασ
Ϊωαννησ μαρτυρι περι αυτου και κεκραγεν 15
ουτοσ ην ον ειπον ο οπισω μου ερχομενοσ
ενπροσθεν μου γεγονεν
οτι πρωτοσ μου ην οτι εκ του 16
: πληρωματοσ αυτου ημεισ παντεσ

(Fol. 104 b.)

Cap. I. 1—16.

[*Desunt folia octo, decimum quartum Codicis quaternionem complectentia, ad calcem fol.* 104 b *adnotante eâdem manu, quae ad ff.* 16 b, 95 b, Desiderantur omnia abhinc usque ad v. 26 capitis 3^tii^ in textu Graeco.]

CAP. III. 16 ut filium suum unicum dedit
ut omnes qui credit in eum
non pereat sed habeat uitam aeternam
17 non enim misit ds filium suum
in mundum ut iudicet mundum
sed ut saluetur mundus per illum
18 propter hoc qui credit in eum non iudicabitur
qui autem non credit iam iudicatus est
quia non credidit
in nomine unici fili dei
19 hoc est autem iudicium
quoniam lux uenit in mundum
et dilexerunt homines
magis tenebras quam lucem
erant enim illorum mala facta
20 omnis enim qui male agit
odit lucem et non uenit ad lucem
ut non arguantur operas eius de luce
21 qui autem facit ueritatem uenit ad lucem
ut manifestetur opera eius
quoniam deo sunt operata
22 post haec exiuit ihs et discipuli eius
in iudaeam terram et ibi
morabatur cum illis et baptizabat
23 erat autem et iohannes baptizans
in aeno prope salim
quoniam aquae multae erant ibi
et ueniebant et baptizabantur
24 nondum enim missus fuerat in carcerem
25 iohannes facta est ergo quaestio
a discipulis iohannis
ad iudaeos de purificatione
26 et uenerunt ad iohannen et dixerunt illi

(Fol. 113 *a*.)

[Caput III, v. 16 *folio* 113 a *praescripsit Bentleius*.]

	ραββει οσ ην μετα σου περαν	III.	rabbi qui erat tecum trans
	του ϊορδανου ω συ μεμαρτυρηκασ		iordanen cui tu testimonium reddidisti
	ϊδου ουτοσ βαπτιζει · και παντεσ		ecce hic baptizat · et omnes ueniunt ad eum
	ερχονται προσ αυτον		ueniunt ad eum
	απεκριθη ϊωαννησ και ειπεν	27	respondit iohannes et dixit
	ου δυναται ανθρωποσ λαμβανειν ουδεν		non potest homo accipere quidquam
	εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου		nisi illi datum fuerit de caelo
κη	: αυτοι ϋμεισ μοι μαρτυρειται	28	ipsi uos mihi testimonium redditis
	οτι ειπον ουκ ειμι ο χρσ αλλ οτι		quia dixi non sum xps sed quia
	απεσταλμενοσ ειμι ενπροσθεν εκεινου		missus sum ante illum
κθ	: ο εχων την νυμφην νυμιοσ ετιν	29	qui habet sponsam sponsus est
	ο δε φιλοσ του νυμφιου		amicus autem sponsi
	ο εστωσ και ακουων αυτου		qui stat et audit eum
	χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου		gaudio gaudet propter uocem sponsi
	αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται		hoc ergo gaudium meum inpletum est
	εκεινον δει αυξανειν · εμε δε ελαττουσθαι	30	illum oportet crescere · me autem minui
	ο ανωθεν ερχομενοσ · επανω παντων εστι	31	qui desusum uenit supra omnes est
	ο δε ων απο τησ γησ		qui autem de terra est
	εκ τησ γησ εστιν και εκ τησ γησ λαλει		de terra est et de terra loquitur
	ο εκ του ουρανου ερχομενοσ		qui de caelo uenit
	ο εωρακεν και ηκουσεν μαρτυρει	32	quod uidit et audiuit testatur
	και την μαρτυριαν αυτου ουδεισ λαμβανει		et testimonium eius nemo accipit
	ο λαβων αυτου την μαρτυριαν εσφραγισεν	33	qui accepit eius testimonium signauit
	οτι ο θσ αληθησ εστιν		quoniam ds uerax est
	ον γαρ απεστιλεν ο θσ · τα ρηματα του θυ λαλει	34	quem enim misit ds · uerba dei loquitur
	ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο θσ το πνα		non enim ad mensuram ds dat spm
λ	: ο πατηρ αγαπα τον ϋιον	35	ds diligit filium:
	και παντα εδωκεν εν τη χειρι αυτου		et omnia dedit in manu eius
λα	: ϊνα : ο πιστευων εισ τον ϋιον	36	ut qui credit in filium
	εχη ζωην αιωνιον · ο δε απειθων τω ϋιω		habeat uitam aeternam · qui autem non credit
	ουχ οψεται ζωην		filio non uidebit uitam
	αλλ η οργη του θυ μενει επ αυτον		sed ira dei manet in eum
	ωσ ουν εγνω ο ιησ · οτι ηκουσαν οι φαρισαιοι	IV. 1	Cum ergo cognouit ihs · quia audierunt farisaei

(Fol. 113 *b*.) (Fol. 114 *a*.)

οτι ιησ πλειονας μαθητας ποιει	IV.	quia ihs plures discipulos facit
και βαπτιζει η ϊωαννης· καιτοιγε αυτος ιησ	2	et baptizat quam iohannes · et tamen ipse ihs ·
ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου		non baptizabat · sed discipuli eius
αφηκεν την ϊουδαιαν γην	3	reliquid terram iudaeam
και απηλθεν παλιν εισ την γαλιλαιαν		et abiit iterum in galilaeam
εδει δε αυτον διερχεσθαι δια τησ σαμαριασ	4	oportebat autem illum transire per samar
ερχεται ουν εισ πολιν τησ σαμαριασ	5	uenit ergo in ciuitatem samariae
λεγομενην συχαρ· πλησιον του χωριου		quae dicitur sychar · iuxta agrum
ου εδωκεν ϊακωβ· ϊωσηφ τω ϋω αυτου		quod dedit iacob · ioseph filio suo
ην δε εκει πηγη του ϊακωβ:	6	Erat autem ibi fons iacob
ο ουν ιησ κεκοπιακως		ihs autem fatigatus
εκ τησ οδοιποριασ εκαθεζετο ουτωσ		de itinere sedebat sic
επι τη πηγη ωρα ην ωσ εκτη		supra fontem hora erat quasi sexta
ερχεται γυνη εκ τησ σαμαριασ αντλησαι ϋδωρ	7	uenit mulier de samaria · haurire aquam
λεγει αυτη ο ιησ δοσ μοι πειν		dicit illi ihs da mihi bibere
οι γαρ μαθηται αυτου απεληλυθισαν	8	discipuli enim illius abierant
εισ την πολιν· ϊνα τροφασ αγορασωσιν		in ciuitatem ut escas emerent
λεγει ουν αυτω η γυνη η σαμαριτισ	9	dicit illi ergo mulier samaritana
συ ϊουδαιοσ ων πωσ παρ εμου		tu cum sis iudaeus · quomodo a me
πειν αιτεισ γυναικοσ σαμαριτιδοσ		bibere petis · muliere samaritanae
απεκριθη ο ιησ και ειπεν αυτη	10	respondit ihs et dixit ei
ει ηδεισ την δωρεαν του θυ		si scires donum dei
και τισ εστιν ο λεγων σοι δοσ μοι πειν		et quis est qui tibi dicet da mihi bibere
συ ηιτησασ αυτον		tu peteres ab eo
και εδωκεν αν σοι ϋδωρ ζων		et dedisset tibi aquam uiuam
λεγει αυτω η γυνη κε ουδε αντλημα εχεισ	11	dicit illi mulier dme nec hauritorium habes
και το φρεαρ εστι βαθυ· ποθεν εχεισ ϋδωρ ζων		et puteus altus est · unde habes aquam uiuam
μη συ μειζων ει του προσ ημων ϊακωβ	12	numquid tu maior es patre nostro iacob
οσ εδωκεν ημειν το φρεαρ		qui dedit nobis puteum
και αυτοσ εξ αυτου επιεν		et ipse ex eo uiuit
και οι ϋιοι αυτου και τα θρεμματα		et fili eius et pecora
απεκριθη ιησ και ειπεν αυτη πασ ο πεινων	13	respondit ihs et dixit illi · omnis qui bibit
εκ του ϋδατοσ τουτου· διψησει παλιν		ex hac aqua · sitiet iterum

(Fol. 114 *b*.) (Fol. 115 *a*.)

ο δε πειναν εκ του ὕδατος ου εγω δωσω αυτω	IV. 14	qui autem uiuit de aqua · quam ego dabo ei
ου δειψησει εισ τον αιωνα · αλλα το ὕδωρ		non sitiet in aeternum · sed aquam
ο εγω δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη ὕδατος		quam ego dabo ei · fiet in eo fons aquae
αλλομενου εισ ζωην αιωνιον		salientis in uitam aeternam
λεγει προς αυτον η γυνη κε̄ δος μοι τουτο το ὕδωρ	15	dicit ad eum mulier dm̄e da mihi hanc aquam
ἵνα μη δειψησω μηδε ερχωμαι		ut non sitiam neque ueniam
ενθαδε αντλειν		hic haurire
λεγει αυτη ο ι̅η̅σ̅ ὑπαγε φωνησον τον ανδρα σου	16	dicit illi ih̄s · uade uoca uirum tuum
και ελθε ενθαδε : απεκριθη η γυνη	17	et ueni hoc : respondit mulier
και ειπεν ανδρα ουκ εχω		et dixit uirum non habeo
λεγει αυτη ο ι̅η̅σ̅ καλως ειπασ		dicit illi ih̄s bene dixisti
οτι ανδρα ουκ εχεισ		quia uirum non habes
πεντε γαρ ανδρασ εσχεσ	18	quinque enim uiros habuisti
και νυν ον εχεισ ουκ εστιν σου ανηρ		et nunc quem habes non est tuus uir
τουτο αληθεσ ειρηκασ		hoc uerum dixisti
λεγει αυτω η γυνη · κε̄ θεωρω οτι προφητησ ει	19	dicit illi mulier · dm̄e uideo quod profeta es
οι πατερεσ ημων εν τω ορει τουτω	20	patres nostri in hoc monte
προσεκυνησαν		adorauerunt
και ὑμεισ λεγετε οτι εν ἱεροσολυμοισ		et uos dicitis quia in hierosomis
εστιν ο τοποσ οπου προσκυνειν δει		est locus ubi adorare oportet
λεγει αυτη ο ι̅η̅σ̅ γυναι πιστευε μοι	21	dicit illi ih̄s mulier crede mihi
οτι ερχεται ωρα · οτε ουτε εν τουτω τωρει		quia uenit hora · cum neque in hoc monte
ουτε ν ἱεροσολυμοισ · προσκυνησεται τω πρι̅ ·		neque hierosolymis · adorauitis patri
ὑμεισ προσκυνειτε ο ουκ οιδατε	22	uos adoratis quod nescitis
ημεισ προσκυνουμεν ο οιδαμεν		nos adoramus quod scimus
οτι η σωτηρια εκ των ἰουδαιων εστιν		quia salus de iudaeis est
αλλα ερχεται ωρα και νυν εστιν	23	sed uenit hora et nunc est
οτε οι αληθινοι προσκυνηται		cum ueri adoratores
προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνι̅ ·		adorauerunt patri in spu̅
και αληθεια · και γαρ ο πατηρ τοιουτουσ ζητει		et ueritate · etenim pater tales quaerit
τουσ προσκυνουντασ αυτον · πνευμα ο θ̅σ̅	24	adorantes eum sps̄ ds̄
και τουσ προσκυνουντασ εν πνι̅		et adorantes in spu̅
και αληθεια προσκυνειν δει		et ueritate adorare oportet
(Fol. 115 *b*.)		(Fol. 116 *a*.)

λεγει αυτω η γυνη οιδα οτι μεσσειασ ερχεται	IV. 25	dicit illi mulier scio quia messias uenit
ο λεγομενοσ χρσ · οταν ελθη εκεινοσ		qui dicitur xps cum uenerit ille
αναγγελλει ημειν παντα		adnuntiauit nobis omnia
λεγει αυτη ο ιησ εγω ειμι ο λαλων σοι	26	dicit illi ihs ego sum qui loquor tecum
και εν τουτω ηλθον οι μαθηται αυτου	27	et in hoc uenerunt discipuli eius
και εθαυμαζον οτι · μετα γυναικοσ		et mirabantur quoniam cum muliere
ελαλει · ουδεισ μεντοι ειπεν αυτω		loquebatur ; nemo tamen dixit illi
τι ζητεισ η τι λαλεισ μετ αυτησ		quid quaeris aut quid loqueris cum ea
αφηκεν ουν η γυνη την ὑδριαν εαυτησ	28	dismisit ergo mulier · hydriam suam
και απηλθεν εισ την πολιν		et abiit in ciuitatem
και λεγει τοισ ανθρωποισ		et dicit hominibus
δευτε ειδετε ανθρωπον οσ ειπεν μοι παντα	29	uenite uidete hominem · qui dixit mihi omnia
οσα εποιησα · μητι εκεινοσ εστιν ο χρσ		quae feci numquid ille est xps
και εξηλθον εκ τησ πολεωσ · και ηρχοντο	30	Et exierunt de ciuitate · et ueniebant ad eum
προσ αυτον · εν τω μεταξυ ηρωτων αυτον	31	inter haec rogabant eum
οι μαθηται λεγοντεσ : ραββει φαγε		discipuli dicentes · rabbi manduca
ο δε ειπεν αυτοισ · εγω βρωσιν εχω φαγειν	32	ad ille dixit eis · ego escam habeo manducare
ην ὑμεισ ουκ οιδατε		quam uos ignoratis
ελεγον δε εν εαυτοισ οι μαθηται	33	dicent discipuli adinuicem
μητισ ηνεγκε αυτω φαγειν		numquid aliquis adtulit illi manducare
λεγει αυτοισ ο ιησ · εμον βρωμα εστιν	34	dicit illis ihs mea esca est
ἱνα ποιησω το θελημα · του πεμψαντοσ με		ut faciam uoluptatem qui me misit
και τελειωσω αυτου το εργον		et perficiam opus eius
ουχ ὑμεισ λεγετε	35	nonne uos dicitis
οτι τετραμηνοσ εστιν		quoniam quattuor mensis sunt
και ο θερισμοσ ερχεται : ἰδου λεγω ὑμειν		et messis uenit · ecce dico uobis
Επαρατε τουσ οφθαλμουσ ὑμων		Eleuate oculos uestros
και θεασασθαι τασ χωρασ · οτι λευκαι εισιν		et uidete regiones · quoniam albae sunt
προσ θερισμον : ηδη ο θεριζων	36	ad messem · iam qui metet
μισθον λαμβανει · και συναγει καρπον		mercedem accipit · et congregat fructum
εισ ζωην αιωνιον		in uitam aeternam
ἱνα και ο σπειρων και ο θεριζων		ut et qui seminat et qui metit
ομου χαρη εν γαρ τουτω εστιν	37	simul gaudeat in hoc est enim
(Fol. 116 *b*.)		(Fol. 117 *a*.)

	ο λογοσ ο αληθεινοσ· οτι αλλοσ εστιν ο σπειρων	IV.	uerbum ueritatis · quia alius est qui serit
	και αλλοσ ο θεριζων · εγω απεσταλκα ὑμασ	38	et alius qui metit · ego misi uos
	θεριζειν · ουχ ὑμεισ εκοπιασατε		metere · non uos lauorastis
	αλλοι εκοπιασαν και ὑμεισ		alii lauorauoraueruntet uos
	εισ τον κοπον αυτων εισεληλυθατε		in lauorem eorum introistis
	εκ δε τησ πολεωσ εκεινησ	39	de ciuitate autem illa
	πολλοι επιστευσαν εισ αυτον		multi crediderunt in eum
	των σαμαριτων δια τον λογον		samaritanorum propter uerbum
	τησ γυναικοσ μαρτυρουσησ		mulieris testimonium reddentis
	οτι ειπεν μοι παντα · οσα εποιησα		quoniam dixit mihi omnia · quaecumque feci
	ωσ ουν ηλθον προσ αυτον οι σαμαριται	40	cum ergo uenissent ad eum samaritani
	ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοισ		rogabant eum ut maneret adpud eos
	και εμεινεν εκει δυο ημερασ		et mansit illic uiduo
	και πολλω πλειουσ επιστευσαν	41	et multo plures crediderunt
	δια τον λογον αυτου · τη δε γυναικει ελεγ	42	propter uerbum illius · mulieri autem dicebant
	οτι ουκετι δια την σην μαρτυριαν		quoniam non iam propter tuum testimoniu
	πιστευομεν · αυτου γαρ ακηκοαμεν		credimus · ipsum enim audiuimus
	και οιδαμεν οτι ουτοσ εστιν		et scimus quoniam hic est
	αληθωσ ο σωτηρ του κοσμου ο χρσ		uere saluator mundi xps
λδ	: μετα δε τασ δυο ημερασ εξηλθεν εκειθεν	43	post uiduum autem exiit inde
λε	: εισ την γαλιλαιαν : αυτοσ γαρ ιησ εμαρτυρησεν	44	in galilaeam · ipse enim ihs testificatus est
	οτι προφητησ εν τη ἰδια πατριδι τειμην ουκ εχει		quoniam profeta in sua patria · honorem non habet
λς	: ωσ ουν ηλθεν εισ την γαλιλαιαν	45	cum ergo uenit in galilaeam
	εξεδεξαντο αυτον οι γαλιλαιοι παντα εωρακοτεσ		exceperunt eum galilaei · omnia uidentes
	α εποιησεν εν ἰερουσαλημ τη εορτη		quae fecit in hierusalem die festo
	και αυτοι γαρ ηλθον εισ την ορτην		et ipsi enim uenerant in diem festum
λζ	: ηλθεν ουν παλιν εισ την κανα τησ γαλιλαιασ	46	uenit ergo iterum in cana galilaeae
	οπου εποιησεν το ὑδωρ οινον		ubi fecit aquam uinum
	ην δε τισ βασιλισκοσ		Erat autem quidam basiliscus
	ου ο ὑιοσ ησθενει εν καφαρναουμ		cuius filius infirmus erat in cafarnaum
	ουτοσ ακουσασ οτι ιησ ηκει εκ τησ ἰουδαιασ	47	hic cum audisset quod ihs uenit de iudaea
	εισ την γαλιλαιαν · απηλθεν προσ αυτον		in galilaeam · abiit ad eum et rogabat
	και ηρωτα ἰνα καταβη και ἰασηται		ut descenderet et sanaret

(Fol. 117 *b*.) (Fol. 118 *a*.)

αυτου τον ῦῖον · ημελλεν γαρ αποθνησκειν	IV.	filium eius erat enim moriturus
Ειπεν ουν ο ιησ προσ αυτον	48	dixit ergo ihs ad eum
εαν μη σημεια και τερατα ἴδητε		si signa et prodigia uideritis
ου μη πιστευσητε · λεγει προσ αυτον ο βασιλισκοσ	49	non credetis dicit ad eum regulus
κε καταβηθι πριν αποθανιν το παιδιον		dme descende priusquam moriatur puer
λεγει αυτω ο ιησ πορευου ο ῦιοσ σου ζη	50	dicit illi ihs uade filius tuus uiuit
επιστευσεν ο ανθρωποσ τω λογω		credidit homo uerbo
ω ειπεν αυτω ο ιησ · και επορευετο		quod dixit ihs et abibat
ηδη δε αυτου καταβαινοντοσ ὑπηντησαν	51	iam autem illo descendente obuiauerunt
οι δουλοι αυτω και ηγγειλαν αυτω		serui eius et nuntiauerunt ei
οτι ο ῦιοσ σου ζη		quoniam filius eius uibit
Επυθετο ουν την ωραν παρ αυτων	52	interrogabat ergo horam ab eis
εν η κομψοτερον εσχεν		in qua melius habuit
και ειπαν αυτω οτι εχθεσ		et dixerunt ei quoniam heri
ωραν εβδομην αφηκεν αυτον ο πυρετοσ		hora septima dismisit eum febris
εγνω ουν ο πατηρ · οτι εν εκεινη τη ωρα	53	cognouit ergo pater · quoniam in illa hora
εν η ειπεν αυτω ο ιησ οτι ο ῦιοσ σου ζη		in qua dixit illi ihs · quoniam filius tuus uiuit
και επιστευσεν αυτοσ · και η οικια αυτου ολη		et credidit ipse et domus tota
του παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ιησ	54	hoc iterum secundum signum fecit ihs
ελθων εκ τησ ἰουδαιασ εισ την γαλιλαιαν		ueniens de iudaea in galilaeam
: μετα ταυτα ην εορτη των ἰουδαιων	V. 1	post haec erat dies festus iudaeorum
και ανεβη ιησ εισ ἱεροσολυμα		et ascendit ihs in hierosolymis
εστιν δε εν τοισ ἱεροσολυμοισ	2	est autem hierosolymis
εν τη προβατικη κολυμβηθρα		in natatoria piscina
η λεγομενη εβραϊστι		quae dicitur ebraeice
βελζεθα πεντε στοασ εχουσα		helzetha quinque porticos habens
εν ταυταισ ουν κατεκειντο	3	in his discumbebant
πληθοσ των ασθενουντων τυφλων χωλω		turbae infirmorum · caecorum et claudorum
ξηρων παραλυτικων		aridorum paralyticorum
εκδεχομενων την του ὕδατοσ κινησιν		expectantium aquae motum
: ην δε ανθρωποσ εκει · τριακοντα και οκτω	5	erat autem homo ibi · triginta et octo
ετη εχων εν τη ασθενια αυτου		annos habens in infirmitate sua
τουτον ἰδων ο ιησ κατακειμενον	6	hunc uidit ihs iacentem

(Fol. 118 *b*.) (Fol. 119 *a*.)

και γνους οτι πολυν ηδη χρονον εχει	v.	et sciens quod multum iam tempus habet
λεγει αυτω θελεισ ὑγιησ γενεσθαι		dicit illi uis sanus fieri
λεγει αυτω ο ασθενων	7	dicit illi infirmus
κε ανθρωπον ουκ εχω · ἱνα οταν ταραχθη		dm̃e hominem non habeo · ut cum mota fuerit
το ὑδωρ · βαλη με εισ την κολυμβηθραν		aqua · mittat me in natatoriam
εν ω δε ερχομαι εγω		dum autem ego uenio
αλλοσ προ εμου καταβαινει		alius ante me descendit
λεγει αυτω ο ιησ̃ εγειρε και αρον	8	dicit illi ih̃s surge et tolle
τον κραβαττον σου και περιπατει		grabattum tuum et ambula
και ὑγιησ εγενετο ο ανθρωποσ	9	et sanus factus est homo
και εγερθεισ ηρεν τον κραβαττον αυτου		et surgens sustulit grabattum suum
και περιεπατει ην δε σαββατον		et ambulabat erat autem sabbatum
Ελεγον ουν οι ἰουδαιοι τω τεθαραπευμενω	10	dicebant ergo iudaei qui sanatus erat
σαββατον εστιν και ουκ εξεστιν σοι αραι		sabbatum est · et non licet tibi tollere
τον κραβαττον σου		grabattum tuum
απεκριθη αυτοισ ο ποιησασ με ὑγιη	11	respondit eis qui fecit me sanum
εκεινοσ μοι ειπεν		ille mihi dixit
αρον τον κραβαττον σου και περιπατει		tolle grabattum tuum et ambula
ηρωτησαν αυτον τισ εστιν ο ανθρωποσ	12	interrogauerunt eum quis est homo qui tibi
ο ειπων σοι · αρον τον κραβαττον σου		dixit · tolle grabattum tuum et ambula
και περιπατει · ο ασθενων ουκ ηδει τισ ην	13	infirmis nesciebat quis esset
ο γαρ ιησ̃ ενευσεν οχλου οντοσ		ih̃s enim deuerterat cum esset turba
εν τω τοπω μετα ταυτα	14	in loco post haec
ευρισκει αυτον ο ιησ̃ εν τω ἱερω		inuenit eum ih̃s in templo
και ειπεν αυτω ἰδε ὑγιησ γεγονασ		Et dixit illi ecce sanus factus es
μηκετι αμαρτανε		iam noli peccare
ἱνα μη χειρον τι σοι γενηται		ne quid tibi peius contingat
απηλθεν ουν ο ανθρωποσ και απηγγιλεν	15	abiit ergo homo et nuntiauit
τοισ ἰουδαιοισ οτι ιησ̃ εστιν ο ποιησασ με ὑγιη		iudaeis quia ih̃s est qui me fecit sanum
και δια τουτο εδιωκον οι ἰουδαιοι τον ιην̃	16	et propter hoc persequebantur iudaei ih̃m ·
οτι ταυτα εποιει σαββατω		quia haec faciebat sabbato
ο δε ιησ̃ απεκριθη αυτοισ	17	ih̃s autem respondit eis
ο πατηρ μου εωσ αρτι εργαζεται		pater meus usque modo operatur
(Fol. 119 *b*.)		(Fol. 120 *a*.)

καγω εργαζομαι · δια τουτο μαλλον οι ἰουδαιοι V. 18
εζητουν αυτον αποκτειναι
οτι ου μονον ελυε το σαββατον
αλλα και πατερα ἰδιον ελεγε τον θν
ἰσον εαυτον ποιων τω θω
απεκριθη ουν ο ιησ και ειπεν αυτοισ 19
αμην αμην λεγω ὑμειν ου δυναται
ο ὑιοσ του ανθρωπου ποιειν τι αφ εαυτου
εαν μη τι βλεπη ποιουντα τον πατερα
α γαρ εκεινοσ ποιηση ταυτα και ο ὑιοσ ποιει
ομοιωσ · ο γαρ πατηρ αγαπα τον ὑιον 20
και παντα δεικνυει αυτω · α · αν αυτοσ ποιη
και μειζονα τουτων δεικνυσιν αυτω εργα
ἰνα ὑμεισ θαυμαζητε
ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τουσ νεκρουσ 21
και ζωοποιει
ουτωσ και ο ὑιοσ ουσ θελει ζωοποιει
ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα 22
αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω ὑἱω
ἰνα παντεσ τειμωσι τον ὑιον 23
καθωσ τειμωσι τον πατερα
: ο μη τειμων τον ὑιον · ου τειμα τον πατερα
τον πεμψαντα αυτον
: αμην αμην λεγω ὑμειν : ο τον λογον μου 24
ακουων · και πιστευων τω πεμψαντι με
εχει ζωην αιωνιον · και εισ κρισιν
ουκ ερχεται · αλλα μεταβεβηκεν
εκ του θανατου εισ ζωην
αμην αμην λεγω ὑμειν 25
οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν
οτε οι νεκροι ακουσονται τησ φωνησ
του ὑιου του θυ και οι ακουσαντεσ
ζησουσιν ωσ γαρ ο πατηρ ο ζων 26

(Fol. 120 b.) ιϛ

et ego peror · propter hoc magis iudaei
quaerebant illum occidere
quod non solum solueret sabbatum
sed et patrem suum dicebat dm
aequalem se faciebat deo
respondit igitur ihs et dixit illis
amen amen dico uobis non potest
filius hominis facere aliquid a se
nisi uideat patrem facientem
quaecumque enim ille fecerit · haec et filius facit
similiter · pater enim diligit filium
et omnia ostendit ei · quaecumque ipse facit
et maiora horum ostendit ei opera
ut uos miremini
sicut enim pater suscitat mortuos
et uiuificat
sic et filius quos uult uiuificat
nec enim pater iudicat aliquem
sed iudicium omne dedit filio
ut omnes honorificent filium
sicut honorificant patrem · qui non honorificat
filium · non honorificat patrem
qui misit illum
amen amen dico uobis · qui uerbum meum
audit · et credit ei qui me misit
habet uitam aeternam · et in iudicium
non uenit · sed transiit
a morte in uitam
amen amen dico uobis
quoniam uenit hora et nunc est
cum mortui audient uocem
fili dei et qui audierint
uiuent sicut enim pater uiuens

(Fol. 121 a.)

	εχει ζωην εν εαυτω · ουτωσ εδωκεν και τω υἱω	V.	habet uitam in se · sic dedit et filio
	ζωην εχειν εν εαυτω · και εξουσιαν εδωκεν	27	uitam habere in semet ipso · et potestatem dedit ei
	αυτω και κρισιν ποιειν		iudicium facere
	οτι ὑιοσ ανθρωπου εστιν μη θαυμαζετε τουτο	28	quoniam filius honis est · nolite mirari hoc
	οτι ερχεται ωρα		quoniam uenit hora
	εν η παντεσ οι εν τοισ μνημειοισ		in qua omnes qui in monumentis sunt
	ακουσονται τησ φωνησ αυτου		audient uocem eius
	και εξελευσονται οι τα αγαθα ποιησαντεσ	29	et procedent qui bona fecerunt
	εισ αναστασιν ζωησ · οι δε φαυλα πρασσοντεσ		in resurrectionem uitae · qui autem male egerunt
	εισ αναστασιν κρισεωσ		in resurrectione iudicii
	Ου δυναμαι εγω απ εμαυτου	30	non possum ego a me
	ποιειν ουδεν καθωσ ακουω κρινω		facere quidquam sicut audio iudico
	και η κρισισ η εμη δικαια εστιν		et iudicium meum iustum est
μβ	: οτι ου ζητω το θελημα το εμον		quoniam non quaero uoluntatem meam
	αλλα το θελημα του πεμψαντοσ με		sed uoluntatem eius qui me misit
μγ	: εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου	31	si ego testimonium dico dico de me
	η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθησ		testimonium meum non est uerum
	αλλοσ εστιν ο μαρτυρων περι εμου	32	alter est qui testimonium dicit de me
	και οιδατε οτι αληθησ εστιν		et scitis quoniam uerum est
	η μαρτυρια μου · ην μαρτυρει περι εμου		testimonium quod testatur de me
	ὑμεισ απεσταλκατε προσ ἰωαννην	33	uos misistis ad iohannen
	και μεμαρτυρηκεν τη αληθεια		et testimonium pehibuit ueritati
	εγω δε ου παρα ανθρωπων · την μαρτυρειαν	34	ego autem non ab hominibus testimonium
	λαμβανω αλλα ταυτα λεγω		accipio · sed haec dico
	ἱνα ὑμεισ σωθητε · εκεινοσ ην ο λυχλον	35	ut uos salbi sitis · ille erat lucerna
	ο καιομενοσ και φαινων · ὑμεισ δε ηθελησατε		ardens · et lucens · uos autem uoluistis
	αγαλλιαθηναι προσ ωραν εν τω φωτι αυτου		exultare ad oram · in lumine eius
	εγω δε εχω την μαρτυριαν	36	ego autem habeo testimonium
	μειζονα του ἰωανου · τα γαρ εργα α εδωκεν μοι		maius quam iohannen opera enim quae dedit mihi
	ο πατηρ ἱνα τελιωσω αυτα · αυτα τα εργα α ποιω		pater ut perficiam ea · ipsa opera quae facio
	μαρτυρι περι εμου · οτι ο πατηρ με απεστιλε		testimonium dat de me · quia pater me misit
	και ο πεμψασ με πατηρ ·	37	et qui me misit pater
	εκεινοσ αυτοσ μαρτυρι περι εμου		ille ipse testimonium perhibet de me

(Fol. 121 *b*.) (Fol. 122 *a*.)

:	ουτε φωνην αυτου πωποτε ακηκοατε	V.	neque uocem eius umquam audistis
	ουτε ειδοσ αυτου εωρακατε		neque speciem eius uidistis
:	και τον λογον αυτου ουκ εχετε	38	et uerbum eius non habetis
	μενοντα εν ὑμειν οτι ον απεσταλκεν εκεινοσ		manens in uobis · quoniam qem misit ille
	τουτω ὑμεισ ου πιστευετε		huic uos non creditis
	Ερευνατε τασ γραφασ οτι ὑμεισ δοκειτε	39	scrutate scripturas quoniam uos putatis
	εχειν εν ταυταισ ζωην αιωνιον		habere in eis uitam aeternam
	και εκειναι εισιν αμαρτανουσαι		et ille sunt quae testantur
	περι εμου και ου θελεται ελθειν προσ με	40	de me et non uultis uenire ad me
	ἱνα ζωην αιωνιον εχητε		ut uitam aeternam habeatis
	δοξαν παρα ανθρωπων ου λαμβανω	41	gloriam ab hominibus non accipio
	αλλα εγνωκα ὑμασ οτι ουκ εχετε	42	sed cognoui uos quoniam non habetis
	την αγαπην του θῡ εν εαυτοισ		caritatem dei̅ in uobis
	Εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πρσ̄ μου	43	Ego ueni in nomine patris mei
	και ου λαμβανετε με · εαν αλλοσ ελθη		et non me accipitis · si alius uenerit
	εν τω ονοματι τω ἰδιω · εκεινον λημψεσθαι		in nomine suo · illum accipietis
	πωσ δυνασθαι ὑμεισ πιστευσαι	44	quomodo potestis uos credere
	δοξαν παρ αλληλων λαμβανοντεσ		gloriam abinuicem accipientes
	και την δοξαν την παρα του μονου θῡ		et gloriam ab unico deo̅
	ου ζητιτε μη δοκειτε	45	non queritis · nolite arbitrari
	οτι εγω κατηγορησω ὑμασ		quod ego accusaturus sum uos
	προσ τον πρᾱ εστιν ο κατηγορων ὑμων		ad patrem est qui uos accuset
	μωϋσησ εισ ον ὑμεισ ηλπικατε		moyses in quem uos speratis
	ει γαρ επιστευετε μωϋσει · επιστευετε	46	si enim crederitis moysi crederetis utique
	αν εμοι · περι εμου γαρ εκεινοσ εγραψεν		et mihi · de me enim ille scripsi
	ει δε τοισ εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε	47	si enim illius litteris non creditis
	πωσ τοισ εμοισ ρημασιν πιστευσητε		quomodo meis uerbis credetis
:	μετα ταυτα απηλθεν ο ιησ̄ περαν τησ θαλασσησ	VI. 1	post haec abiit ihs̄ trans mare
	τησ γαλιλαιασ εισ τα μερη τησ τιβεριαδοσ		galilaeae · in fines tiberiadis
	ηκολουθι δε αυτω οχλοσ πολυσ	2	sequebantur autem illum turba multa
	οτι εθεωρουν τα σημεια		quoniam uidebant signa
	α εποιει επι των ασθενουντων		quae faciebat super infirmos
:	απηλθεν ουν εισ το οροσ ιησ̄	3	abiit ergo in montem ihs̄

(Fol. 122 *b*.) (Fol. 123 *a*.)

	και εκαθηζετο εκει μετα των μαθητων αυτου	VI.	et sedebat ibi cum discipulis suis
μη	: εγγυς δε ην το πασχα η εορτη των ϊουδαιων	4	iuxsta autem erat pascha dies solemnis iudaeorū
μθ	: επαρασ ουν τουσ οφθαλμουσ ο ιησ	5	eleuatis ergo oculis ihs
	και θεασαμενοσ οτι οχλοσ πολυσ		et uidens quod turbae multae
	ερχεται προσ αυτον · και λεγει προσ φιλιππον		ueniunt ad eum dicit ad philippum
	ποθεν αγορασωμεν αρτουσ · ϊνα φαγωσιν ουτοι		unde ememus panes ut manducent isti
	τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον	6	hoc autem dicebat temptans eum
	αυτοσ γαρ ηδει τι ημελλεν ποιειν		ipse autem sciebat quid esset facturus
	αποκρινεται αυτω φιλιπποσ	7	respondit illi philippus
	διακοσιων δηναριων · ουκ αρκουσιν αυτοισ		ducentorum denariorum non sufficiunt eis
	αρτοι · ϊνα εκαστοσ αυτων βραχυ λαβη		panes ut singuli modicum accipiant
	λεγει αυτω εισ εκ των μαθητων αυτου	8	dicit illi unus ex discipulis eius
	ανδραιασ ο αδελφοσ σιμωνοσ πετρου		andreas frater simonis petri
	εστιν παιδαριον ωδε οσ εχει πεντε αρτουσ	9	est puer hic qui habet quinque panes
	κριθινουσ και δυο οψαρια		hordiacios et duos pisces
	αλλα ταυτα εστιν εισ τοσουτουσ		sed haec quid sunt in tam multos
	ειπεν ουν ο ιησ ποιησατε τουσ ανθρωπουσ	10	dixit ergo ihs · facite homines
	αναπεσειν ην δε χορτοσ πολυσ		recumbere erat autem faenum multum
	εν τω τοπω · ανεπεσαν ουν ανδρεσ τον αριθμο		in loco recubuerunt ergo uiri numero
	ωσ πεντακισχιλιοι · ελαβεν ουν τουσ πεντε αρτουσ	11	fere quinque milia · accepit ergo panes
	ο ιησ και ηυχαριστησεν και εδωκεν		ihs et benedixit et dedit
	τοισ μαθηταισ οι δε μαθηται τοισ ανακειμενοισ		discipulis · discipuli autem recumbentibus
	ομοιωσ δε και εκ των οψαριων οσον ηθελον		similiter et de piscipus · quantum uolebant
	ωσ δε ενεπλησθησαν λεγει τοισ μαθηταισ αυτου	12	cum autem saturati essent · dicit discipulis suis
	συναγαγετε τα περισσευσαντα κλασματα		congregate fragmentorum quae superarunt
	ϊνα μη τι απολητα εξ αυτων		ut ne quid pereat ex eis
	συνηγαγον δε και εγεμισαν	13	congr egauerunt autem et inpleuerunt
	δωδεκα κοφινουσ κλασματων		duodecim cophinos fragmentorum
	εκ των πεντε αρτων των κρειθινων		de quinque panibus hordiaciis
	α επερισσευσαν τοισ βεβρωκοσιν		quae superauerunt his qui manducarunt
ν	: Οι ουν ανθρωποι ϊδοντεσ ο εποιησεν	14	homines ergo uidentes quod fecit
	σημειον ελεγον οτι ουτοσ εστιν ο προφητησ		signum dicebant quia hic est propheta
	ο εισ τον κοσμον ερχομενοσ		qui in saeculum uenturus est

(Fol. 123 *b*.) (Fol. 124 *a*.)

ιησ ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι	VI. 15	ihs autem sciens quod uenturi essent
και αρπαζειν αυτον		et rapere illum
ϊνα ποιησωσιν αυτον βασιλεα		ut faciant eum regem
ανεχωρησεν παλιν εισ το οροσ		secessit iterum in montem
αυτοσ μονοσ κακει προσηυχετο		ipse solus et ibi orabat
να : ωσ δε οψια εγενετο	16	cum aum sero factum esset
κατεβησαν οι μαθηται αυτου		descenderunt discipuli eius
επι την θαλασσαν και ενβαντεσ	17	ad mare et ascendentes
εισ το πλοιον ηρχοντο εισ το περαν		in nauem ueniebant trans fretum
τησ θαλασσησ ισ καφαρναουμ		maris in cafarnaum
κατελαβεν δε αυτουσ η σκοτια		adpraehendit autem eos tenebra
και ουπω εληλυθει ο ιησ προσ αυτουσ		et necdum uenerat ihs ad illos
η δε θαλασσα ανεμου μεγαλου πνεοντοσ	18	mare quoque magno uento flante in
διηγειρετο · εληλακοτεσ ουν σταδια	19	surgebat · sed cum remigassent stadia
ωσει εικοσιπεντε η τριακοντα		uigintiquinque uel triginta
θεωρουσιν τον ιην περιπατουντα		uident ihm ambulantem
επι τησ θαλασσησ και ενγυσ του πλοιου		super mare et iuxta nauem
γεινομενον και εφοβηθησαν		fieri et timuerunt
ο δε λεγει αυτοισ εγω ειμι	20	quibus ipse ait ego sum
μη φοβισθε ηθελον ουν αυτον	21	nolite timere · uolebant ergo illum
λαβειν εισ το πλοιον και ευθεωσ		accipere in nauem et confestim
το πλοιον εγενηθη επι τησ γησ		nauis facta est ad terram
νβ : εισ ην υπηγον τη επαυριον ο οχλοσ	22	in qua ibant altera die turbae
ο εστηκωσ περαν τησ θαλασσησ		quae stabant trans mare
ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην		uiderunt quia alia nauicula non erat
εκει ει μη εν εισ ο ενεβησαν		ibi nisi una in quam intrauerant
οι μαθηται αυτου ιηυ και οτι ου συνει σηλθεν		discipuli ihu et quia non simul introibit cum
τοισ μαθηταισ αυτου ο ιησ ισ το πλοιον		discipulis suis ihs in nauem
αλλα μονον οι μαθηται αυτου απηλθον		sed tantum discipuli eius abierant
αλλων πλοιαρειων ελθοντων	23	aliae nauiculae uenerunt
εκ τιβεριαδοσ εγγυσ του τοπου		de tiberiade prope locum
οπου εφαγον τον αρτον		ubi manducarunt panem
Οτε ουν ειδεν ο οχλοσ οτι ιησ ουκ εστιν	24	cum ergo uidissent turbae quia ihs non est
(Fol. 124 *b*.)		(Fol. 125 *a*.)

	εκει ουδε οι μαθηται αυτου	VI.	ibi neque discipuli eius
	ελαβον εαυτοισ πλοιαρια		acceperunt sibi nauiculas
	και ηλθον εισ καφαρναουμ		et uenerunt in cafarnaum
	ζητουντεσ τον ιην̄ και ευροντεσ αυτον	25	quaerentes ihm̄ et inuenientes eum
	περαν τησ θαλασσησ ειπον αυτω		tras mare dixerunt illi
	ραββι ποτε ωδε εληλυθασ		rabbi quando hoc uenisti
	απεκρειθη αυτοισ ο ιησ̄ και ειπεν	26	respondit illis ihs̄ et dixit
	αμην αμην λεγω ὑμειν		amen amen dico uobis
	ζητειτε με ουχ οτι ειδατε σημεια		quaeritis me non quia uidistis signa
	και τερατα αλλ οτι εφαγετε		et prodigia sed quia manducastis
	εκ των αρτων και εχορτασθητε		de panibus et saturati estis
	εργαζεσθαι μη την βρωσιν την απολλυμεν̄η	27	operamini non escam quae perit
	αλλα την βρωσιν την μενουσαν		sed escam quae manet
	εισ ζωην αιωνιον · ην ο ὑιοσ του ανθρωπου		in uitam aeternam · quem filius hominis
	διδωσιν ὑμειν τουτον γαρ		dat uobis hunc enim
	ο πατηρ εσφραγισεν ο θ̄σ̄		pater signauit deus
	Ειπον ουν προσ αυτον τι ερσωμεθα	28	dixerunt ergo ad illum quid operemur
	ὑνα ποιησωμεν τα εργα του θ̄ῡ		ut faciamus opera dei
	απεκριθη ο ιησ̄ και ειπεν αυτοισ	29	respondit ihs̄ et dixit illis
	τουτο εστιν το εργον του θ̄ῡ		hoc est opus dei
	ὑνα πιστευσηται εισ ον απεστειλεν εκεινοσ		ut credatis in eum quem misit ille
νγ	:Ειπεν ουν αυτω· τι ουν σοι ποιεισ σημειον	30	dixerunt ergo illi · quod ergo facis tu signum
	ὑνα ὶδωμεν και πιστευσωμεν σοι		ut uideamus et credamus tibi
νδ	: τι εργαζη : οι πατερεσ ημων	31	qui doperaris · patres nostri
	το μαννα εφαγον εν τη ερημω		manna manducauerunt in eremo
	καθωσ εστιν γεγραμμενον εστιν		sicut scriptum est
	αρτον εκ του ουρανου εδωκεν αυτοισ		panem de caelo dedit illis
	φαγειν · ειπεν ουν αυτοισ ο ιησ̄	32	manducare dixit ergo illis ihs̄
	αμην αμην λεγω ὑμειν		amen amen dico uobis
	ου μωὶσησ εδωκεν ὑμειν τον αρτον εκ του		non moyses dedit uobis panem de caelo
	ουρανου : αλλα ο πατηρ μου διδωσιν ὑμειν		sed patpater meus dat uobis
	τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον		panem de caelo uerum
	ο γαρ αρτοσ ο του θ̄ῡ εστιν	33	panis enim dei est

(Fol. 125 *b*.) (Fol. 126 *a*.)

ο καταβαινων εκ του ουρανου	VI.	qui descendit de caelo
και ζωην διδωσ τω κοσμω		et uitam dans mundo
Ειπον ουν προσ αυτον κε	34	dixerunt ergo ad illum dme
παντοτε δοσ ημειν τον αρτον τουτον		semper da nobis panem hunc
: Ειπεν ουν αυτοισ ο ιησ εγω ειμι ο αρτοσ	35	dixit ergo illis ihs ego sum panes
τησ ζωησ : ο ερχομενοσ προσ με		uitae qui uenit ad me
ου μη πεινασει πωποτε και ο πιστευων εισ εμε		non esuriet umquam · et qui credit in me
ου μη διψασει πωποτε αλλ ειπον ϋμειν	36	non sitiet amplius sed dixi uobis
οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε		quoniam et uidistis me et non creditis
παν ο διδωσιν μοι ο πατηρ · προσ εμε ηξει	37	omne quod mihi dat pater ad me uenit
και τον ερχομενον προσ με ου μη εκβαλω		et eum qui uenit ad me non abiciam
: οτι καταβεβηκα εκ του ουρανου	38	quoniam descendi de caelo
ουχ ϊνα ποιησω το θελημα το εμον		non ut faciam uoluntatem meam
αλλα το θελημα του πεμψαντοσ με		sed uoluntatem eius qui me misit
: πατροσ : τουτο δε εστιν το θελημα	39	patris · haec est autem uoluntas
του πεμψαντοσ με ϊνα παν		qui me misit ut omne
ο δεδωκεν μοι μη απολεσω μηδεν		quod mihi dedit non perdam nihil
αλλ ϊνα αναστησω αυτο		sed ut resuscitem illud
εν τη εσχατη ημερα τουτο γαρ εστιν	40	in nouissima die haec est enim
το θελημα του πατροσ μου ϊνα πασ ο θεωρων		uoluntas patris mei · ut omnis qui uidet
τον ϋιον και πιστευων εισ αυτον εχη ζωην		filium et credit in illum habeat uitam
αιωνιον και αναστησω αυτον		aeternam et resuscitem illum
εν τη εσχατη ημερα		in nouissima die
: εγογγυζον δε οι ϊουδαιοι περι αυτου	41	murmurabant ergo iudaei de illo
οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτοσ		quoniam dixit ego sum panis
ο καταβασ εκ του ουρανου		qui descendi de caelo
και ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ιησ	42	et dicebant nonne hic est ihs
ο ϋιοσ του ϊωσηφ ου ημεισ οιδαμεν		filius ioseph cuius nos scimus
τον πατερα και την μητερα πωσ ουν λεγει εαυτ̄		patrem et matrem quomodo ergo dicit seipsum
απο του ουρανου καταβεβηκεναι		de caelo descendisse
: απεκριθη ουν ο ιησ και ειπεν αυτοισ	43	respondit igitur ihs et dixit illis
μη γογγυζετε μετ αλληλων		nolite murmurari inter uos
ουδεισ δυναται ελθειν προσ με	44	nemo potest uenire ad me
(Fol. 126 *b*.)		(Fol. 127 *a*.)

	εαν μη ο πατηρ ο πεμψασ με	VI.	nisi pater qui me misit
	ελκυση αυτον καγω αναστησω αυτον		adtraxerit illum et ego resuscitabo illum
	εν τη εσχατη ημερα · εστιν γεγραμμενον	45	in nouissima die est scriptum
	εν τοισ προφηταισ και εσονται παντεσ		in prophetis et erunt omnes
	διδακτοι θυ πασ ο ακουων παρα του πατροσ		dociuiles dei omnis qui audit a patre
	και μαθων ερχεται προσ με		et didicerit uenit ad me
ξα	: ουχ οτι τον πατερα εωρακεν τισ	46	non quod patrem uidit quisquam
	ει μη ο ων παρα του θυ ουτοσ εωρακεν		nisi qui a deo est hic uidit
ξβ	: τον θν · αμην αμην λεγω ὑμειν	47	deum amen amen dico uobis
	ο πιστευων εισ εμε εχει ζωην		qui credit in me habet uitam
ξγ	: αιωνιον : εγω ειμι ο αρτοσ τησ ζωησ	48	aeternam ego sum panes uitae
ξδ	: οι πατερεσ ὑμων εφαγον τον αρτον	49	patres uestri manducauerunt panem
	εν τη ερημω το μαννα και απεθανον		in deserto mannam et mortui sunt
	ουτοσ εστιν ο αρτοσ ο εκ του ουρανου	50	hic est panis qui de caelo
	και καταβαινων ἱνα τισ εξ αυτου φαγη		descendit ut si quis ex illo manducet
ξε	: και μη αποθανη : εγω ειμι ο αρτοσ	51	et non moriatur ego sum panis
	ο ζων ο εκ του ουρανου καταβασ		uiuus qui de caelo descendit
	εαν ουν τισ φαγη εκ του αρτου τουτου		si quis manducauerit de hoc pane
	ζησει εισ τον αιωνα και ο αρτοσ		uiuet in aeternum et panis
	ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν ὑπερ τησ		quem ego dabo caro mea est
ξς	: του κοσμου ζωησ : εμαχοντο ουν	52	pro mundi uita litigabant ergo
	οι ἰουδαιοι προσ αλληλουσ λεγοντεσ		iudaei adinuicem dicentes
	πωσ δυναται ουτοσ ημειν την		quomodo potest hic nobis
	σαρκα δουναι φαγειν		carnem dare manducare
	Ειπεν ουν αυτοισ ο ιησ αμην αμην	53	dixit autem illis ihs · amen amen
	λεγω ὑμειν εαν μη λαβητε		dico uobis nisi acceperitis
	την σαρκα του ὑιου του ανθρωπου		carnem fili hominis
	και το αιμα αυτου πιητε		et sanguem eius uiueritis
	ουκ εχεται εν εαυτοισ την ζωην		non habebitis in uobis uitam
	ο τρωγων αυτου την σαρκαν	54	qui edet eius carnem
	και πινων αυτου το αιμα		et uibet eius sanguem
	εχει ζωην αιωνιον · καγω αναστησω αυτον		habet uitam aeternam · et ego resuscitabo illū
ξζ	: τη εσχατη ημερα : η γαρ σαρξ μου αληθωσ εστι βρω σισ	55	nouissimo die · caro enim mea uere est esca

(Fol. 127 *b*.) (Fol. 128 *a*.)

: ο τρωγων μου την σαρκα · και πεινων μου	VI. 56	qui edet meam carnem et uibet meum
το αιμα · εν εμοι μενει καγω εν αυτω		sanguem in me manet et ego in eum
καθωσ εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι		sicut in me pater et ego in patre
αμην αμην λεγω ὑμειν		amen amen dico uobis
εαν μη λαβητε το σωμα του ὑιου		nisi acceperitis corpus fili
του ανθρωπου ωσ τον αρτον τησ ζωησ		hominis sicut panem uitae
ουκ εχετε ζωην εν αυτω		non habetis uitam in aeo
καθωσ απεσταλκεν με ο ζων πατηρ	57	sicut me misit uiuus pater
καγω ζω δια τον πατερα · και ο λαμβανων με		et ego uiuo propter patrem · et qui me accipit
κακεινοσ ζη δι εμε · ουτοσ εστιν ο αρτοσ	58	et ille uiuet propter me · hic est panis
ο εκ του ουρανου καταβασ ου καθωσ		qui de caelo descendit · non sicut manducauerunt
εφαγον οι πατερεσ ὑμων και απεθανον		patres uestri et mortui sunt
ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησεται εισ τον		qui manducat hunc panem uiuet in aeternum
αιωνα · ταυτα ειπεν εν τη συναγωγη διδασκω	59	haec dixit in synagoga docens
εν καφαρναουμ σαββατω		in cafarnaum sabbato
πολλοι ουν εκ των μαθητων αυτου	60	multi ergo ex discipulis eius
ακουσαντεσ ειπαν · σκληροσ εστιν ο λογοσ ουτοσ		audientes dixerunt · durus est sermo hic
τισ δυναται αυτου ακουειν · ωσ ουν εγνω ο ιησ	61	et quis potest illum audire · ut cognouit ergo ihs
οτι εν εαυτοισ γογγυζουσιν περι τουτου		quod intra se murmurant de illo
οι μαθηται αυτου ειπεν αυτοισ		discipuli eius dixit illis
: τουτο ὑμασ σκανδαλιζει : ἐαν ουν θεωρητε	62	hoc uos scandalizat · quid si uideritis
τον ὑιον του ανθρωπου αναβενοντα		filium hominis · ascendentem
: ου ην το προτερον : το πνα εστιν το ζωοποιουν	63	ubi ante erat · sps est qui uiuificat
η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν		caro nihil prodeest
: τα ρηματα α εγω λελαληκα ὑμειν πνα εστιν		uerba quae ego locututus sum uobis sps est
ζωη εστιν αλλα εξ ὑμων εισιν τινεσ	64	uita est sed ex uobis sunt aliqui
: οι ου πιστευουσιν : ἠδει γαρ εξ αρχησ ο ιησ		qui non credunt sciebat enim ab initio ihs
τινεσ εισιν οι μη πιστευοντεσ		qui sunt qui non credunt
και τισ εστιν ο παραδιδουσ αυτον		et quis esset qui eum traderet
: και ελεγεν δια τουτο ειρηκα ὑμειν	65	et dicebat propter hoc dixi uobis
οτι ουδεισ δυναται ελθειν προσ με		quoniam nemo potest uenire ad me
εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του προσ		nisi illi datum fuerit a patre
εκ τουτου ουν πολλοι των μαθητων αυτου	66	ex hoc ergo multi discentium eius
(Fol. 128 b.)		(Fol. 129 a.)

	απηλθον εισ τα οπισω · και ουκετι μετ αυτου	VI.	abierunt retro · et amplius cum illo non
	περιεπατουν · ειπεν δε ο ιησ τοισ δωδεκα	67	ambulabant · dixit autem ihs ad duodecim
	μη και ὑμεισ θελετε ὑπαγειν		numquid et uos uultis ire
ιοδ	:Ειπεν δε αυτω σιμων πετροσ · κε προσ τινα	68	dixit autem illi simon petrus dme ad quem
	απελευσομεθα · ρηματα ζωησ αιωνιου εχεισ		ibimus · uerba uitae aeternae habes
	και ημεισ πεπιστευκαμεν · και εγνωκαμεν σε	69	et nos credidimus et cognouimus te
	οτι συ ει ο αγιοσ του θυ		quia tu es sanctus dei
ιοε	:απεκριθη ο ιησ λεγων · ουκ εγω ὑμασ τουσ · ιβ ·	70	respondit ihs et dixit · nonne ego uos duodeci
	εξελεξαμην και εισ εξ ὑμων διαβολοσ εστιν		elegi · et unus ex uobis diabolus est
	ελεγεν δε ἰουδαν σιμωνοσ σκαριωθ ·	71	dicebat autem iudan simonis scarioth
	ουτοσ γαρ ημελλεν παραδιδοναι αυτον		hic enim incipiebat tradere eum
	εισ εκ των δωδεκα ·		unus de duodecim
	μετα ταυτα περιεπατει ο ιησ εν τη γαλιλαια	VII. 1	post haec ambulabat ihs in galilaea
	ου γαρ ηθελεν εν τη ἰουδαια περιπατειν		non enim uolebat in iudaea ambulare
	οτι εζητουν αυτον οι ἰουδαιοι		quoniam quaerebant illum iudaei
	αποκτειναι ην δε εγγυσ η εορτη	2	occidere erat autem prope dies festus
	των ἰουδαιων η σκενοπηγεια		iudaeorum scenopegia
	ειπον ουν προσ αυτον οι αδελφοι αυτου	3	dixerunt ergo ad eum fratres sui
	μεταβηθι εντευθεν και ὑπαγε εισ την γαλιλαια		transi hinc et uade in iudaeam
	ἵνα και οι μαθηται σου θεωρησουσιν τα εργα		ut et discipuli tui · uideant opera
	α ποιεισ · ουδισ γαρ εν κρυπτω τι ποιει	4	quae facis · nemo enim in occulto aliquid facit
	και ζητει εν παρησια αυτο ειναι · ει ταυτα ποιεισ		et querit illut in palam esse · si haec facis
	φανερωσον σεαυτον τω κοσμω		ostende teipsum mundo
	οιδε γαρ οι αδελφοι αυτου	5	neque enim fratres eius
	επιστευσαν εισ αυτον τοτε		crediderunt tunc in illum
	λεγει αυτοισ ο ιησ ο καιροσ ο εμοσ ουπω	6	dicit ergo illis ihs tempus meum nondum
	παρεστιν · ο δε καιροσ ο ὑμετεροσ		uenit · tempus autem uestrum
	παντοτε εστιν ετοιμοσ		semper est paratum
	ου δυναται ο κοσμοσ μισειν ὑμασ εμε δε μισει	7	non potest mundus odisse uos · me autem odit
	οτι εγω μαρτυρω περι αυτου		quoniam ego testimonium dico de illo
	οτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν		quia opera eius mala sunt
	ὑμεισ αναβητε εισ την εορτην	8	uos ascendite in diem festum
	εγω ουκ αναβαινω εισ την εορτην ταυτην		ego non ascendo in hunc diem festum

(Fol. 129 *b*.) (Fol. 130 *a*.)

οτι ο εμος καιρος ουπω	VII.	quoniam tempus meum nondum
πεπληρωται · ταυτα ειπων αυτος	9	impletum est haec cum dixisset ipse
εμεινεν εισ την γαλιλαιαν		mansit in galilaeam
ωσ δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου	10	cum autem ascenderunt fratres eius
τοτε και αυτος ανεβη εισ την εορτην		tunc et ipse ascendit in diem festum
ου φανερωσ αλλ εν κρυπτω		non palam sed absconse
οι ουν ϊουδαιοι εζητουν αυτον	11	iudaei ergo querebant eum
εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινος		in die festo et dicebant ubi est ille
και γογγυσμος ην περι αυτου εν τω οχλω	12	et murmur erat de illo in turba
οι μεν ελεγον οτι αγαθος εστιν		aliqui dicebant quia uonus est
αλλοι ελεγον ου · αλλα πλανα τον οχλον		ali dicebant non sed seducit populum
ουδεισ μεντοι παρησεια ελαλει περι αυτου	13	nemo tamen palam loquebatur de illo
δια τον φοβον των ϊουδαιων		propter timorem iudaeorum
ηδη δε τησ εορτησ μεσαζουσησ	14	iam autem cum dies festus medius esset
ανεβη ο ιησ εισ το ϊερον και εδιδασκεν		ascendit ihs in templum et docebat
εθαυμαζον ουν οι ϊουδαιοι λεγοντεσ	15	mirabantur ergo iudaei dicentes
πωσ ουτοσ γραμματα οιδεν· μη μεμαθηκωσ		quomodo hic litteras nobit · qui non didicit
απεκριθη αυτοισ ο ιησ και ειπεν η εμη διδαχη	16	respondit illis ihs et dixit mea doctrina
ουκ εστιν εμη αλλα του πεμψαντοσ με		non est mea · sed eius qui me misit
εαν τισ θελη το θελημα αυτου ποιειν	17	si quis uoluerit uoluntatem eius facere·
γνωσεται περι τησ διδαχησ· ποτερον εκ θυ εστι		sciet de doctrina · utrum ex deo est
η εγω απ εμαυτου λαλω · ο αφ εαυτου λαλων	18	an ego a me loquor · qui ab se loquitur
την δοξαν την ϊδιαν ζητει· ο δε ζητων		gloriam suam quaerit · qui autem quaerit
την δοξαν του πεμψαντοσ αυτον		gloriam eius qui eum misit
ουτοσ αληθησ εστιν		hic uerus est
και αδικια εν αυτω ουκ εστιν		et iniquitas in eo non est
ου μωϋσησ εδωκεν ϋμειν τον νομον	19	nonne moyses dedit uobis legem
και ουδισ εξ ϋμων ποιει τον νομον		et nemo ex uobis facit legem
τι με ζητειτε αποκτεινε		quid me quaeritis occidere
απεκριθη ο οχλοσ και ειπεν · δαιμονιον εχεισ	20	respondit turba et dixit · daemonium habes
τισ σε ζητει αποκτειναι		quis te quaerit occidere
απεκρειθη ο ιησ και ειπεν · εν εργον εποιησα	21	respondit ihs et dixit · unum opus feci
και ϋμεισ θαυμαζεται · δια τουτο εδωκεν ϋμειν μωϋσησ	22	et uos miramini · ideo dedit uobis moyses

(Fol. 130 *b*.) (Fol. 131 *a*.)

	την περιτομην ουχ οτι εκ μωϋσεως εστειν	VII.	circumcisionem · non quod ex moyse sit
	αλλα εκ των πατερων		sed ex patribus
	και εν σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον		et in sabbato circumciditis hominem
	ει ουν περιτομην λαμβανει ανθρωπος	23	si ergo circumcisionem accipit homo
	εν σαββατω ϊνα μη λυθη ο νομος μωϋσεως		in sabbato ut non solbatur ex moysi
	πως εμοι χολατε · οτι ολον ανθρωπον		quomodo mihi irasmini · quod totum homine
	ϋγιη εποιησα εν σαββατω		sanum feci in sabbato
	μη κρινετε κατ οψιν	24	nolite iudicare secundum personam
	αλλα την δικαιαν κρισιν κρεινετε		sed iustum iudicium iudicate
	ελεγον ουν τινες εκ των	25	dicebant ergo quidam de
	ϊεροσολυμειτων ουχ ουτος εστιν		hierosolymitis nonne hic est
	ον ζητουσιν αποκτειναι και ϊδε παρρησια	26	quem querunt occidere · et ecce palam
	λαλει · και ουδεν αυτω λεγουσιν		loquitur et nihil illi dicunt
	μη τι αληθως οι αρχοντες εγνωσαν		num quid uere principes cognouerunt
	οτι ουτος εστιν ο χρς		quoniam hic est xps
	αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν	27	sed hunc nobimus unde sit
	ο δε χρς οταν ερχηται ουδεις γεινωσκει ποθεν εστι		xps autem cum uenerit · nemo scit unde sit
ος	: Εκραξεν ουν ο ιης διδασκων εν τω ϊερω	28	clamabat ergo ihs docens in templo
	και λεγων καμε οιδατε · και οιδατε ποθεν ειμι		et dicens et me nostis et scitis unde sim
	και απ εμαυτου ουκ εληλυθα		et a me non ueni
	αλλ εστιν αληθινος ο πεμψας με		sed est uerus qui me misit
	ον ϋμεις κοι ουδατε · εγω δε οιδα αυτον	29	quem uos ignoratis ego autem scio eum
	οτι παρ αυτου ειμι · κακεινος με απεσταλκεν		quoniam ab eo sum et ille me misit
οζ	: εζητουν ουν αυτον πιασαι	30	quaerebant ergo eum adpraehendere
	και ουδεις επεβαλεν επ αυτον		et nemo inmisit in eum
	την χειρα οτι ουπω εληλυθει		manum quoniam nondum uenerat
οη	: η ωρα αυτου : πολλοι δε επιστευσαν	31	hora illius multi autem crediderunt
	εκ του οχλου εις αυτον και ελεγαν		de turba in eum et dicebant
	ο χρς οταν ελθη μη πλεονα		xps cum uenerit num quid plura
	σημεια ποιησει · ων ουτος ποιει		signa faciet quorum hic facit
	ηκουσαν δε οι φαρισαιοι	32	audierunt autem pharisaei
	του οχλου γογγυζοντος περι αυτου		turbas murantes de eo
οθ	: και απεστειλαν ϋπηρετας		et miserunt ministros

(Fol. 131 *b*.) (Fol. 132 *a*.)

οι αρχιερεισ και οι φαρισαιοι	VII	principes sacerdotum et pharisaei
ϊνα πιασωσιν αυτον		ut adpraehenderent eum
π :Ειπεν ουν ο ιησ ετι μικρον χρονον	33	dixit ergo ihs adhuc modicum tempus
μεθ υμων ειμι και ὑπαγω		uobiscum sum et uado
α : προσ τον πεμψαντα με : ζητησετε με	34	ad eum qui me misit quaeretis me
και ουχ ευρησετε και οπου ειμι εγω		et non inuenietis · et ubi ego uado
ὑμεισ ου δυνασθαι ελθειν		uos non potestes uenire
Ειπον ουν οι ἰουδαιοι προσ εαυτουσ	35	dixerunt ergo iudaei inter se
που μελλει ουτοσ πορευεσθαι οτι ουχ ευρησομ̄		ubi incipiet hic ire · quoniam non inueniemus ēi
αυτον · μη τι εισ την διασποραν των ελληνων		num quid in dispersionem grecorum
μελλει πορευεσθαι και διδασκειν τουσ		incipiet ire et docere grecos
ελληνασ τισ εστιν ο λογοσ ουτοσ ον ειπεν	36	quis est iste sermo quem dixit
ζητησετε με και ουχ ευρησετε		quaeritis me et non inuenietis
και οπου ειμι εγω ὑμεισ ου δυνασθαι ελθειν		et ubi ego sum uos non potestis uenire
Εν δε τη ημερα τη μεγαλη τη εσχατη	37	in nouissimo autem die magno
τησ εορτησ ἱστηκει ο ιησ και εκραζεν		diei festi stabat ihs et clamabat
λεγων εαν τισ διψα ερχεσθω		dicens si quis sitit ueniant
και πεινετω ο πιστευων εισ εμε	38	et bibat qui credit in me
καθωσ ειπεν η γραφη · ποταμοι εκ τησ		sicut dixit scriptura · flumina dentre
κοιλιασ αυτου ρευσουσιν ὑδατοσ ζωντοσ		eius fluent aquae uiuae
τουτο δε ειπεν περι του πνσ	39	hoc autem dixit dixit de spu
ου εμελλον λαμβανειν οι πιστευοντεσ εισ αυτ̄ο		quem accepturi erant · credentes in eum
ουπω γαρ ην το πνα αγιον επ αυτοισ		nondum enim erat sps santus in eos
οτι ιησ ουπω εδοξασθη		quoniam ihs nondum fuerat honoratus
τβ :Εκ του οχλου ουν ακουσαντεσ αυτου	40	de turba autem audientes eius
των λογων τουτων ελεγον		uerborum horum dicebant
οτι ουτοσ εστιν αληθωσ ο προφητησ		quoniam hic est uere propheta
αλλοι ελεγον οτι ουτοσ εστιν ο χρσ	41	ali dicebant quoniam hic est xps
τγ :αλλοι ελεγαν μη γαρ εκ τησ γαλιλαιασ		ali dicebant num quid de galilaea
ο χρσ ερχεται ουχει η γραφη λεγει	42	xps uenit nonne scriptura dicit
οτι εκ σπερματοσ δαυειδ · και απο βηθλεεμ		quoniam de semine dauid · et a bethleem
τησ κωμησ · ο χρσ ερχεται οπου ην δαυειδ		castello xps uenit ubi erat dauid
πδ : σχισμα ουν εγενετο εισ τον οχλον	43	dissensio itaque facta est in turba
(Fol. 132 *b*.)		(Fol. 133 *a*.)

πε	:	δι αυτον : τινες δε ηθελον εξ αυτων	VII. 44
		πιασαι αυτον αλλ ουδεις	
		επεβαλεν επ αυτον τας χειρας : ηλθον ουν	45
πς	:	οι ὑπηρεται προς τους αρχιερεις	
		και φαρισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι	
		δια τι ουκ ηγαγατε αυτον	
		απεκριθησαν δε οι ὑπηρεται ουδεποτε ουτως	46
		ανθρωπος ελαλησεν ως ουτος λαλει	
		απεκριθησαν αυτοις οι φαρισαιοι	47
		μη κε ὑμεις πεπλανησθαι	
		μη τις εκ των αρχοντων πιστευει	48
		εις αυτον η εκ των φαρισαιων	
		αλλα ο οχλος ουτος ο μη γεινωσκων	49
		τον νομον επικαρατοι εισιν	
		λεγει νεικοδημος προς αυτους · εις ων εξ αυτω	50
		ο ελθων προς αυτον νυκτος το πρωτον	
		μη ο νομος ημων κρινι τον ανθρωπον	51
		εαν μη ακουση πρωτον παρ αυτου	
		και επιγνωσθη τι εποιησεν	
		απεκριθησαν και ειπαν αυτω · μη και σοι εκ της	52
		γαλιλαιας ει · ερευνησον και ἰδε τας γραφας	
		οτι προφητης εκ της γαλιλαιας	
		ουκ εγειρεται και επορευθησαν	53
		εκαστος εις τον οικον αυτου · ιης δε επορευθη	VIII. 1
		εις το ορος των ελαιων · ορθρου δε	2
		παλιν παραγεινεται εις το ειερον	
		και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον	
		αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι	3
		επι αμαρτεια · γυναικα ειλημμενην	
		και στησαντες αυτην εν μεσω · λεγουσιν αυτω	4
		εκπειραζοντες αυτον οι ἱερεις ἱνα εχωσιν	
		κατηγορειαν αυτου διδασκαλε αυτη η γυνη	
		κατειληπται επαυτοφωρω μοιχευομενη	

(Fol. 133 *b*.)

propter eum quidam autem ex illis uolebant
adpraehendere eum sed nemo
misit in illum manums uenerunt ergo
ministri · ad principes sacerdotum
et farisaeos et dixerunt eis illi
quare non adduxistis illum
responderunt autem ministri · num quid sic
homo locutus est quomodo hic loquituitur
responderunt illis pharisaei
num quid et uos seducti estis
num quid aliquis de principibus credit
in eum aut de pharisaeis
sed turba haec quae nescit
legem maledicti sunt
dicit nicodemus ad illos unus ex illis
qui uenit ad illum nocte ante hoc
num quid lex nostra iudicat hominem
si non audiat ante ab ipso
et cognoscatur quid fecit
responderunt et dixerunt ei · num quid et tu de
de galilaea es scrutina et uide scripturas
quoniam propheta de galilaea
non surgit et abierunt
unus quisque in domum suam · ihs autem abiit
in montem oliuarum · mane autem
iterum uenit in templum
et omnis populus ueniebat ad eum
adducunt autem scribae et pharisaei
in peccato muliere mulierem conpraehensam
et statuentes eam in medio
dicunt illi temptantes eum sacerdotes ut haberent
accusare eum magister haec mulier
conpraehensa est palam in adulterio

(Fol. 134 *a*.)

VIII.

μωϋσης δε εν τω νομω εκελευσεν τασ τοιαυτασ 5
λιθαζειν · συ δε νυν τι λεγεισ
Ο δε ιησ κατω κυψασ · τω δακτυλω κατεγραφεν 6
εισ την γην ωσ δε επεμενον ερωτωντεσ 7
ανεκυψεν και ειπεν αυτοισ · ο αναμαρτητοσ
ὑμων πρωτοσ επ αυτην βαλετω λιθον
και παλιν κατακυψασ τω δακτυλω 8
κατεγραφεν εισ την γην · εκαστοσ δε 9
των ἰουδαιων εξηρχετο αρξαμενοι απο των
πρεσβυτερων ωστε παντασ εξελθειν
και κατελειφθη μονοσ · και η γυνη εν μεσω ουσα
ανακυψασ δε ο ιησ ειπεν τη γυναικει 10
που εισιν ουδεισ σε κατεκρεινεν
κακεινη ειπεν αυτω ουδεισ κε 11
ο δε ειπεν ουδε εγω σε κατακρεινω
ὑπαγε απο του νυν μηκετι αμαρτανε
παλιν ουν ελαλησεν αυτοισ ο ιησ λεγων 12
εγω ειμι το φωσ του κοσμου · ο ακολουθων εμοι
ου μη περιπατησει εν τη σκοτεια
αλλα εξει το φωσ τησ ζωησ
Ειπον ουν αυτω οι φαρισαιοι 13
συ περι σεαυτου μαρτυρεισ
η μαρτυρια σου ουκ εστιν αληθησ
απεκρειθη ο ιησ και ειπεν αυτοισ 14
καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου
αληθεινη μου εστιν η μαρτυρεια
οτι οιδα ποθεν ηλθον και που ὑπαγω
υμεισ δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι
η που ὑπαγω · ὑμεισ κατα την σαρκα κρεινετε 15
εγω ου κρεινω ουδενα · και εαν κρινω δε εγω 16
η κρισισ η εμη αληθινη εστιν · οτι μονοσ εγω
ουκ ειμι · αλλα εγω και ο πεμψασ με
και εν τω νομω δε τω ὑμετερω 17

(Fol. 134 *b*.)

moyses autem in lege praecepit tales
lapidare · tu autem nunc quid dicis
ihs autem inclinatus · digito suo scribebat
in terram cum autem inmanerent interrogantes
erexit se et dixit illis quis est sine peccato
uestrum prior super eam mittat lapidem
et iterum inclinatus digito suo
scribebat in terram · unusquisque autem
iudaeorum exiebant incipientes
a presbyteris uti omnes exire
et remansit solus · et mulier in medio cum esset
Erigens autem se ihs dixit mulieri
ubi sunt nemo te condemnauit
ad illa dixit illi nemo dme
ad ille dixit nec ego te condemno
uade et ex hoc iam noli peccare
iterum ergo loquebatur ad illos ihs dicens
ego sum lux mundi · qui me sequitur
non ambulauit in tenebris
sed habebit lucem uitae
dixerunt autem illi pharisaei
tu de te testimonium dicis
testimonium tuum non est uerum
respondit ihs et dixit illis
etsi ego testificor de me
uerum est testimonium meum
quoniam scio unde ueni et ubi uado
uos autem nescitis unde uenio
et ubi uado · uos secundum carnem iudicatis
ego autem neminem iudico · et si iudico tamen ego
iudicium meum uerum est · quoniam solus ego
non sum · sed ego et qui me misit
sed et in lege uestra

(Fol. 135 *a*.)

γεγραπται οτι δυο ανθρωπων	VIII.	scriptum est quoniam duum hominum
η μαρτυρια αληθησ εστιν		testimonium uerum est
εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαυτου	18	ego sum qui testimonium do de me
και μαρτυρι περι εμου ο πεμψασ με πατηρ		et testimonium dat de me qui me misit pater
ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου	19	dicebant ergo illi ubi est pater tuus
πζ : απεκριθη ιησ και ειπεν αυτοισ		respondit ihs et dixit illis
ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου		neque me nostis neque patrem meum
ει εμε ηδειτε και τον πατερα μου ηδειτε		si me nossetis et patrem meum nossetis
πη : ταυτα τα ρηματα ελαλησεν εν τω γαζοφυλακιω	20	haec uerba locutus est in gazophylacio docens
διδασκων εν τω ἱερω· και ουδεισ επιασεν αυτ̄		in templo · et nemo adpraehendit illum
οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου		quoniam necdum uenerat hora eius
πθ : ειπεν ουν παλιν αυτοισ εγω ὑπαγω και ζησετε με	21	dixit ergo iterum illis · ego uado et quaeretis me
και εν τη αμαρτια ὑμων αποθανεισθε		et in peccato uestro moriemini
οπου εγω ὑπαγω ὑμεισ ου δυνασθε ελθειν		ubi ego uado uos non potestis uenire
Ελεγαν ουν οι ἰουδαιοι· μητει αποκτενει αυτον	22	dicebant ergo iudaei · numquid occisurus est se
οτι λεγει οπου εγω ὑπαγω· ὑμεισ ου δυνασθε ελθειν		quoniam dicit ubi ego uado · uos non potestis uenire
και ελεγεν αυτοισ ὑμεισ εκ των κατω	23	Et dicebat illis uos de inferioribus estis
εστε εγω δε εκ των ανω ειμει		ego de superioribus sum
ὑμεισ εκ του κοσμου τουτου εστε		uos de hoc mundo estis
εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου		ego non sum de hoc mundo
ειπον ουν ὑμειν οτι αποθανεισθαι	24	dixi ergo uobis quoniam moriemini
εν ταισ αμαρτιαισ ὑμων		in peccatis uestris
εαν γαρ μη πιστευσητε μοι οτι εγω ειμι		si enim non credideritis mihi · quoniam ego sū
αποθανεισθε· εν ταισ αμαρτιαισ ὑμων		moriemini in peccatis uestris
Ελεγον ουν αυτω συ τισ ει	25	dicebant ergo illi tu quis es
Ειπεν ουν αυτοισ ο ιησ την αρχην		dicit illis ihs initium
οτι και λαλω ὑμειν· πολλα εχω περι ὑμων	26	quoniam et loquor uobis · multa habeo de uobis
λαλειν· και κρεινειν αλλ ο πεμψασ με		loqui · et iudicare sed qui me misit
αληθησ εστιν καγω α ηκουσα		uerax est et ego quae audiui
παρ αυτου ταυτα λαλω εισ τον κοσμον		ab illo haec loquor in hoc mundo
ουκ εγνωσαν οτι τον πατεραυτου	27	non cognouerunt quod patrem suum
λεγει τον θν ειπεν ουν αυτοισ	28	dicit dm. dixit ergo illis
παλιν ο ιησ οταν ὑψωσητε		iterum ihs cum exaltaueritis
(Fol. 135 *b*.)		(Fol. 136 *a*.)

τον ϋιον του ανθρωπου · τοτε γνωσεσθαι	VIII.	filium hominis tunc scietis
οτι εγω ειμι · και απ εμαυτου ποιω ουδεν		quia ego sum · et a me facio nihil
αλλα καθως εδιδαξεν με ο πατηρ		sed sicut docuit me pater
ταυτα λαλω και ο πεμψας με	29	haec loquor et qui me misit
μετ εμου εστιν · ουκ αφηκεν με		mecum est non me reliquid
μονον οτι εγω τα αρεστα αυτω		solum quoniam ego quae illi placent
ποιω παντοτε · ταυτα αυτου λαλουντος	30	facio omnia · haec eo loquente
πολλοι επιστευσαν εις αυτον		multi crediderunt in eum
Ελεγεν ουν ο ιησ προς τους πεπιστευκοτας	31	dicebat ergo ihs ad eos qui crediderant ei
αυτω · ϊουδαιους · εαν ϋμεις μεινηται		iudaeis si uos permanseritis
εν τω εμω λογω αληθως μαθηται μου εστε		in meo uerbo uere discipuli mei eritis
και γνωσεσθαι την αληθειαν	32	et cognoscetis ueritatem
και η αληθεια ελευθερωσει ϋμας		et ueritas liuerabit uos
απεκριθησαν προς αυτον και ειπαν	33	responderunt ad eum et dixerunt
σπερμα αβρααμ᾽ εσμεν		semen abraam sumus
και ου δεδουλευκαμεν ουδενι πωποτε		et numquam seruiuimus nemini umquam
πως συ λεγεις οτι ελευθεροι γενησεσθε		quomodo tu dicis quod liueri eritis
απεκριθη αυτοις ο ιησ αμην αμην λεγω ϋμει	34	respondit illis ihs amen amen dico uobis
οτι πας ο ποιων την αμαρτιαν δουλος εστιν		quoniam omnis qui facit peccatum seruus est
ο δε δουλος ου μενει εις την οικειαν ·	35	seruus autem non manet in domum
εις τον αιωνα ο δε ϋιος μενει		in aeternum filius autem manet
εις τον αιωνα εαν ουν ο ϋιος ϋμας	36	in aeternum si ergo filius uos
ελευθερωσει οντως ελευθεροι		liuerabit · uere liueri
εσεσθαι · οιδα οτι σπερμα αβρααμ᾽ εστε	37	eritis scio quia semena abraham estis
αλλα ζητιτε με αποκτειναι οτι ο λογος		sed quaeritis me occidere quoniam uerbum
ο εμος ου χωρει εμειν		meum non capit in uobis
εγω α ωρακα παρα τω πατρι μου	38	ego quae uidi aput patrem meum
ταυτα λαλω και ϋμεις ουν α εωρακατε		haec loquor et uos ergo quae uidistis
παρα τω πατρι ϋμων ταυτα ποιειτε		aput patrem uestrum haec facite
απεκριθησαν και ειπαν αυτω · ο πατηρ ημω	39	responderunt et dixerunt illi pater noster
αβρααμ᾽ εστιν ειπεν ουν ο ιησ		abraham est dixit ergo ihs
ει τεκνα του αβρααμ᾽ εστε · τα εργα του αβρααμ		si fili abraham estis · opera abraham
εποιειτε · νυν δε ζητειτε με αποκτειναι	40	faceretis nunc autem quaeritis me occidere

(Fol. 136 *b*.) (Fol. 137 *a*.)

ανθρωπον ος την αληθειαν λελαληκα ὑμειν	VIII.	hominem qui ueritatem locutus sum uobis
ην ηκουσεν παρα του θῡ τουτο αβρααμ		quam audiuit a deo̅ hoc abraham
ουκ εποιησεν ὑμεις δε ποιειτε	41	non fecit uos autem facitis
τα εργα του πατρος υμων		opera patris uestri
Ειπαν ουν αυτω ημεις εκ πορνειας		dixerunt ergo illi nos de fornicatione
ουκ εγεννηθημεν ενα πατερα εχομεν τον θν̄		non sumus nati unum patrem habemus dm̄
Ειπεν ουν αυτοις ο ιης̄ ει ο θ̄ς̄ πατηρ ὑμων ην	42	dixit ergo illis ihs̄ si ds̄ pater uester erat
ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θῡ εξηλθον		diligebatis utique me ego enim de deo̅ exiui
και ηκω · ου γαρ απ εμαυτου εληλυθον		et ueni · nec enim a me ueni
αλλα εκεινος με απεστειλεν		sed ille me misit
δια τι την αληθειαν την εμην	43	quare loquellam meam
ου γεινωσκετε οτι ου δυνασθαι		non agnoscitis quia non potestis
ακουειν τον λογον τον εμον		audire uerbum meum
ὑμεις εκ του πατρος του διαβολου	44	uos de patre diauolo
εστε και τας επιθυμειας του πατρος ὑμων		estis et concupiscentias patris uestri
θελετε ποιειν εκεινος ανθρωποκτονος ην		uultis facere ille homicida fuit
απ αρχης και εν τη αληθεια ουκ εστηκεν		ab initio et in ueritate non stat
οτι αληθεια ουκ εστιν εν αυτω		quoniam ueritas non est in eo
οταν λαλη το ψευδος εκ των ἰδιων λαλει		cum loquitur mendacium de suo loquitur
οτι ψευστης εστιν και ο πατηρ αυτου		quoniam mendax est et pater eius
εγω οτι την αληθειαν λαλω · ου πιστευετε μοι	45	ego quia ueritatem loquor · non creditis mihi
ὑμεις ο ων εκ του θῡ τα ρηματα του θῡ	47	uos . qui est ex deo̅ uera dei̅
ακουει δια τουτο ὑμεις ουκ ακουετε		audit propter hoc uos non auditis
απεκριθησαν οι ἰουδαιοι και ειπαν αυτω	48	responderunt iudaei et dixerunt ei
ου καλως ημεις λεγομεν οτι σαμαρειτης ει		nonne nos bene dicimus quod samaritanus es
συ και δαιμονιον εχεις		tu et daemonium habes
απεκριθη ο ιης̄ εγω δαιμονιον ουκ εχω	49	respondit ihs̄ ego daemonium non habeo
αλλα τειμω μου τον πατερα		sed honorifico patrem meum
και ὑμεις ατειμαζετε με		et uos speratis me
εγω δε ου ζητω την δοξαν μου	50	ego autem non quaero gloriam meam
εστιν ο ζητων και κρεινων		est qui quaerit et iudicat
αμην αμην λεγω ὑμειν	51	amen amen dico uobis
ος αν τον εμον λογον τηρηση		quicumque uerbum meum custodierit

(Fol. 137 *b*.) (Fol. 138 *a*.)

θανατον ου μη θεωρηση εισ τον αιωνα	VIII.	mortem non uideuit in aeternum
Ειπαν ουν αυτω οι ἰουδαιοι	52	dixerunt ergo illi iudaei
νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεισ		nunc cognouimus quia daemonium habes
αβρααμ᾽ απεθανεν και οι προφηται		abraham mortuus est et prophetae
και συ λεγεισ εαν μου τισ τον λογον		et tu dicis si quis meum uerbum
τηρησει ου μη γευσηται θανατου		seruauerit non gustabit mortem
μη συ μειζων ει του αβρααμ᾽ · οτι απεθανεν	53	numquid tu maior es abraham · quoniam mortuus est
και οι προφηται απεθαναν τινα σεαυτον ποιεισ		et prophetae mortui sunt quem te facis
απεκριθη ο ιησ εαν εγω δοξασω	54	respondit ihs si ego honorificauero
εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν		me ipsum gloria mea nil est
εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με		est pater meus qui honorificat me
ον ὑμεισ λεγετε οτι θσ ὑμων εστιν		quem uos dicitis quia ds uester est
και ουκ εγνωκατε αυτον · εγω δε οιδα αυτον	55	et non cognouistis eum · ego autem scio eum
καν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον ομοιοσ		et si dixero quia nescio eum similis
εσομαι ὑμειν ψευστησ · αλλα οιδα αυτον		ero uobis mendax · sed scio eum
και τον λογον αυτου τηρω		et uerbum eius seruo
αβρααμ᾽ ο πατηρ ὑμων ηγαλλιασατο	56	abraham pater uester exultabit
ἱνα ἰδη την ημεραν την εμην και ειδεν		ut uideret diem meum et uidit
και εχαρη : Ειπαν ουν οι ἰουδαιοι προσ αυτο	57	et gauisus est : dixerunt ergo iudaei ad eum
πεντηκοντα ετη ουδεπω εχεισ		quinquaginta annos nondum habes
και αβρααμ᾽ εωρακασ		et abraham uidisti
Ειπεν ουν αυτοισ ο ιησ αμην αμην λεγω ὑμιν	58	dixit ergo illis ihs amen amen dico uobis
πριν αβρααμ᾽ εγω ειμι · τοτε ηραν λιθουσ	59	ante abraham ego sum · tunc tulerunt lapides
ἱνα βαλωσιν επ αυτον		ut mitterent super eum
ιησ δε εκρυβη και εξηλθεν εκ του ἱερου		ihs autem abscondit se et exiuit de templo
και παραγων ἰδεν ανθρωπον	IX. 1	et transiens uidit hominem
τυφλον εκ γενετησ καθημενον		caecum ex natiuitate sedentem
και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται	2	et interrogauerunt illum discipuli ·
ραββει τισ ημαρτεν ουτοσ		rabbi quis peccauit hic
η οι γονεισ αυτου ἱνα τυφλοσ γεννηθη		aut parentes eius ut caecus nasceretur
απεκριθη ο ιησ ουτε ουτοσ ημαρτεν	3	respondit ihs neque hic peccauit
ουτε οι γονεισ αυτου αλλ ἱνα φανερωθη		neque parentes eius sed ut · manifestaretur
τα εργα του θυ εν αυτω δι ημασ εργαζεσθαι	4	opera dei in eo oportet nos operari

(Fol. 138 *b*.) (Fol. 139 *a*.)

τα εργα του πεμψαντοσ με · εωσ ημερα εστιν	IX.	opera eius qui me misit · cum dies est
ερχεται νυξ · οτε ουδεισ δυναται εργαζεσθαι		uenit nox · cum nemo potest operari
οταν ω εν τω κοσμω φωσ ειμει	5	cum sum in saeculo lumen sum
του κοσμου · ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι	6	mundi haec cum dixisset inspuit in terram
και εποιησεν πηλον εκ του πτυματοσ		et fecit lutum de sputamento
και επεχρεισεν αυτω τον πηλον		et linuit ei lutum
επι τουσ οφθαλμουσ αυτου και ειπεν	7	super oculos eius et dixit
ὕπαγε νιψαι εισ την κολυμβηθραν		uade ablue in natatoriam
του σιλωαμ ο μεθερμηνευεται		siloam quod interpraetatur
απεσταλμενοσ απηλθεν ουν		missus abiit ergo
και ενιψατο και ηλθεν βλεπων		et abluit et uenit uidens
οι ουν γειτονεσ και οι θεωρουντεσ αυτον	8	uicini ergo et qui uidebant eum
το προτερον οτι προσετησ ην		prius quoniam mendicus erat
ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ο καθημενοσ		dicebant nonne hic est qui sedebat
και προσαιτων αλλοι ελεγον οτι	9	et mendicabat alii dicebant quoniam
ουτοσ εστιν ετεροι δε οτι ομοιοσ		hic est alii autem quoniam similis
αυτω εστιν εκεινοσ ελεγεν οτι εγω ειμι		ipsi est ille dicebat quoniam ego sum
Ειπον ουν αυτω πωσ ουν	10	dixerunt ergo illi quomodo ergo
ηνεωχθησαν σου οι οφθαλμοι		aperti sunt tibi oculi
απεκριθη εκεινοσ ανθρωποσ λεγομενοσ	11	respondit ille homo qui dicitur
ιησ πηλον εποιησεν και επεχρισεν		ihs lutum fecit et linuit
μου τουσ οφθαλμουσ και ειπεν μοι		mihi oculos · et dixit mihi
ὕπαγε εισ τον σειλωαμ και νιψαι		uade in siloam et ablue
απηλθον ουν και ενιψαμην και ηλθον		abii ergo et ablui et ueni
βλεπων · ειπαν ουν αυτω που εστιν	12	uidens dixerunt ergo illi ubi est
εκεινοσ λεγει αυτοισ ουκ οιδα		ille dixit eis nescio
και αγουσιν αυτον προσ τουσ φαρισαιουσ	13	et adducunt aeum ad pharisaeos
τον ποτε τυφλον ην δε σαββατον	14	qui ante erat caecus erat autem sabbatum
οτε τον πηλον εποιησεν ο ιησ		quando lutum fecit ihs
και ηνυξεν αυτου τουσ οφθαλμουσ		et aperuit ei oculos
παλιν ουν επηρωτων αυτον και οι	15	iterum ergo interrogauerunt eum et
φαρισαιοι πωσ ανεβλεψεν		pharisaei quomodo uidit
ο δε ειπεν αυτοισ πηλον επεθηκεν		ad ille dixit illis lutum inposuit

(Fol. 139 *b*.) (Fol. 140 *a*.)

επι τουσ οφθαλμουσ μου και ενιψαμην	IX.	super oculos meos et ablui
και βλεπω · ελεγον ουν εκ των φαρισαιων	16	et uideo dicebant ergo de pharisaeis
τινεσ ουκ εστιν ουτοσ παρα θυ		quidam non est hic a deo
ο ανθρωποσ οτι το σαββατον ου τηρει		homo quoniam sabbatum non serbat
αλλοι δε ελεγαν πωσ δυναται ανθρωποσ		alii autem dicebant quomodo potest homo
αμαρτωλοσ τοιαυτα σημεια ποιειν		peccator talia signa facere
και σχισμα ην εν αυτοισ ελεγον ουν	17	et schisma erat inter eos dicebant ergo
τω τυφλω συ τι λεγεισ περι εαυτου οτι		caeco tu quid dicis de eo quoniam
ηνυξεν σου τουσ οφθαλμουσ · ο δε ειπεν		aperuit tibi oculos ad ille dixit
οτι προφητησ εστιν ουκ επιστευσαν	18	quoniam profeta est non crediderunt
οι ϊουδαιοι περι αυτου εωσ ου εφωνησαν		iudaei de illo usque quo clamauerunt
τουσ γονεισ του αναβλεψαντοσ		parentes eius qui uiderat uisum
και επηρωτησαν αυτουσ λεγοντεσ	19	et interrogauerunt eos · dicentes
ει εστιν ουτοσ ο ϋιοσ ϋμων ον ϋμεισ		si est hic filius uester quem uos
λεγετε οτι τυφλοσ εγεννηθηθη πωσ ουν		dicitis quoniam caecus natus est quomodo ergo
βλεπει αρτι απεκριθησαν αυτοισ	20	uidet modo responderunt illis
οι γονεισ αυτου και ειπον οιδαμεν		parentes eius et dixerunt scimus
οτι ουτοσ εστιν ο ϋιοσ ημων και οτι		quoniam hic est filius noster et quoniam
τυφλοσ εγεννηθη πωσ δε νυν βλεπει	21	caecus natus est quomodo autem nunc uidet
ουκ οιδαμεν η τισ αυτου ηνοιξε		nescimus aut quis ei aperuit
τουσ οφθαλμουσ ημεισ ουκ οιδαμεν		oculos nos ignoramus
αυτον επερωτησατε ηλικιαν εχει		ipsum interrogate aetatem habet
αυτοσ περι αυτου λαλησει		ipse de semet ipso loquetur
ταυτα ειπον οι γονεισ αυτου οτι	22	haec dixerunt parentes eius quoniam
εφοβουντο τουσ ϊουδαιουσ ηδη γαρ		timebant iudaeos iam enim
συνετεθιντο οι ϊουδαιοι ϊνι εαν τισ		cogitauerant iudaei ut si quis
ομολογηση αυτον χρν ειναι		confessus fuisset xpm eum esse
αποσυναγωγοσ γενηται δια τουτο	23	de synagoga eiciatur propter hoc
οι γονεισ αυτου ειπαν ηλικιαν εχει		parentes eius dixerunt aetatem habet
αυτον ερωτατε εφωνησαν ουν αυτον	24	ipsum interrogate clamauerunt ergo eum
εκ δευτερου οσ ην τυφλοσ και ειπαν αυτω		iterum qui erat caecus et dixerunt illi
δοσ δοξαν τω θω ημεισ οιδαμεν οτι		da gloriam deo nos scimus quoniam
ο ανθρωποσ ουτοσ αμαρτωλοσ εστιν		homo hic peccator est

(Fol. 140 *b*.) (Fol. 141 *a*.)

απεκρειθη ουν εκεινοσ ει αμαρτωλοσ	IX. 25	respondit ergo ille si peccator est
εστιν ουκ οιδα εν οιδα οτι τυφλοσ ημην		nescio unum scio quoniam caecus eram
και αρτι βλεπω ειπον ουν αυτω	26	et modo uideo dixerunt ergo illi
τι εποιησεν σοι και πωσ ηνυξεν σου τουσ		quid fecit tibi et quomodo aperuit tibi
οφθαλμουσ ο δε ειπεν ειπον υμειν ηδη	27	oculos ad ille dixit dixi uobis iam
και ουκ ηκουσατε τι θελετε παλιν		et non audistis quid uultis iterum
ακουσαι μη και ϋμεισ θελετε μαθηται		audire num quid et uos uultis discipuli
αυτου γενεσθαι οι δε ελοιδορησαν αυτον	28	ipsius fieri ad illi maledixerunt illum
και ειπαν συ μαθητησ εκεινου ει		et dixerunt tu discipulus illius es
ημεισ του μωϋσεωσ εσμεν μαθηται		nos moysi sumus discipuli
ημεισ οιδαμεν οτι μωϋσει λελαληκεν	29	nos scimus quoniam moysi locutus est
ο θσ και οτι θσ αμαρτωλων ουκ ακουει		ds et quoniam ds peccatorum non audit
τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν		hunc autem nescimus unde sit
απεκριθη ο ανθρωποσ και ειπεν	30	respondit ergo homo et dixit
εν τουτω ουν θαυμαστον εστιν οτι ϋμεισ		in hoc ergo mirabile est quoniam uos
ουκ οιδατε ποθεν τιν και ηνυξε μου		nescitis unde sit et aperuit mihi
τουσ οφθαλμουσ · οιδαμεν οτι ο θσ	31	oculos scimus quoniam ds
αμαρτωλων ουκ ακουει αλλ εαν τισ		peccatorum non audit sed si quis
θεοσεβησ η και το θελημα αυτου ποιη		dm timet et uoluntatem eius facit
τουτου ακουει εκ του αιωνοσ ουκ	32	hunc audit a saeculo non est
ηκουσθη οτι ηνυξε τισ οφθαλμουσ		auditum quoniam aperuit quis oculos
τυφλου γεγεννημενου ει μη ουτοσ	33	caeci nati si non hic
παρα θυ ην · ουκ ηδοινατο ποιειν ουδεν		a deo esset non poterat nihil facere
απεκριθησαν αυτω και ειπαν εν αμαρτιαισ	34	responderunt illi et dixerunt in peccatis
συ εγεννηθησ ολοσ και συ διδασκεισ ημασ		tu natus es totus et tu doces nos
και εξεβαλον αυτον εξω και ηκουσεν	35	et eiecerunt eum foras et audiuit
ο ιησ οτι εξεβαλον αυτον και ευρεν αυτον		ihs quoniam eiecerunt eum et inuenit eum
και ειπεν συ πιστευεισ εισ τον ϋιον του		et dixit tu credis in filium
ανθρωπου · απεκριθη εκεινοσ και ειπεν	36	hominis respondit ille et dixit
και τισ εστιν κε ϊνα πιστευσω εισ αυτον		et quis est dme ut credam in eum
απεκριθη αυτω ο ιησ και εωρακασ αυτον	37	respondit illi ihs et uidisti eum
και ο μετα σου λαλων εκεινοσ εστιν		et qui tecum loquitur ipse est
ο δε εφη πιστευω κε και προσεκυνησεν αυτω	38	ad ille dixit credo dme et adorauit eum
(Fol. 141 *b*.)		(Fol. 142 *a*.)

και ειπεν ο ιησ̄ εγω εισ κριμα ηλθον εισ τον κοσμο̄	IX. 39	et dixit ihs̄ ego in iudicium ueni in mundo
τουτον ϊνα οι μη βλεποντεσ		hunc ut qui non uident
βλεπωσιν και οι βλεποντεσ τυφλοι		uideant et qui uident caeci
γενωνται ηκουσαν δε εκ των φαρισαιων	40	fiant audierunt autem de farisaeis
οι μετ αυτου οντεσ και ειπαν αυτω		qui cum eo rant et dixerunt ei
μη και ημεισ τυφλοι εσμεν ειπεν ουν	41	numquid et nos caeci sumus dixit ergo
ο ιησ̄ αυτοισ ει τυφλοι ητε ουκ ειχετε		ihs̄ eis si caeci essetis non haberetis
αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν		peccatum nunc autem dicitis quia uidemus
αι αμαρτιαι ϋμων μενουσιν		peccata uestra manent
αμην αμην λεγω ϋμειν ο μη εισερχομενοσ	X. 1	amen amen dico uobis qui non intrant
δια τησ θυρασ εισ την αυλην των προβατων		per osteum in ouile ouium
αλλα αλλαχοθεν αναβενων εκεινοσ		sed alia parte ascendens ille
κλεπτησ εστιν και ληστησ ο δε εισερχομενοσ	2	fur est et latro qui autem intrat
δια τησ θυρασ αυτοσ εστιν ο ποιμην		per osteum ipse est pastor
των προβατων τουτω ο θυρουροσ ανοιγει	3	ouium huic ostiarius aperit
και τα προβατα τησ φωνησ αυτου ακουει		et obis uocis eius audiunt
και τα προβατα τα ϊδια φωνει κατ ονομα		et obes suas uocat ad nomen
και εξαγει αυτα και οταν τα ϊδια παντα	4	et eicit eas et cum sua omnia
εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται		eiecerit ante eas uadet
και τα προβατα αυτω ακολουθει οτι		et oues eum secuntur quoniam
οιδασιν αυτου την φωνην αλλοτριω δε	5	sciunt illius uocem alienum autem
ου μη ακολουθησουσιν αλλα φευξονται		non sequentur sed fugient
απ αυτου οτι ουκ οιδασιν των αλλοτριων		ab eo quoniam ne sciunt alienorum
την φωνην ταυτην την παροιμιαν	6	uocem hoc prouerbium
ειπεν αυτοισ ο ιησ̄ εκεινοι δε ουκ εγνωσαν		dixit illis ihs̄ illi autem ignorauerunt
τινα ην α ελαλει αυτοισ Ειπεν ουν παλιν	7	quae erant quae dicebat eis dixit ergo iterum
αυτοισ ο ιησ̄ αμην αμην λεγω ϋμειν		illis ihs̄ amen amen dico uobis
οτι εγω ειμι η θυρα των προβατων		quoniam ego sum osteum ouium
οσοι ηλθον προ εμου κλεπται εισιν	8	quodquod uenerunt ante me fures sunt
και λησται αλλα ουκ ηκουσαν αυτων		et latrones sed non audierunt eorum
τα προβατα . εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τισ	9	oues · ego sum osteum per me si quis
εισελθη σωθησεται και εισελευσεται		introierit salbus erit et introibit
και εξελευσεται και νομην ευρησει		et exiet et pascua inueniet
(Fol. 142 *b*.)		(Fol. 143 *a*.)

ο κλεπτησ ουκ ερχεται ει μη ϊνα κλεψη	X. 10	fur non uenit nisi ut inuolet
και θυση και απολεση εγω δε ηλθον		et occidat et perdat · ego autem ueni
ϊνα ζωην εχωσιν · εγω ειμι ο ποιμην	11	ut uitam habeant ego sum pastor
ο καλοσ · ο ποιμην ο καλοσ την ψυχην		bonus pastor uonus animam suam
αυτου διδωσιν ϋπερ των προβατων		dat pro ouibus
ο δε μισθωτοσ και ουκ ων ποιμην	12	mercennarius autem et qui non est pastor
ου ουκ εισιν τα προβατα ϊδια θεωρει τον		cuius non sunt oues propriae uidet
λυκον ερχομενον και αφιησιν		lupum uenientem et dismittit
τα προβατα και φευγει και ο λυκοσ		obes et fugit et lupus
αρπαζει και σκορπιζει οτι μισθωτοσ	13	rapit et dispargit quoniam mercennarius
εστιν και ου μελει αυτω περι των		est et cura ei non est de
προβατων · εγω ειμι ο καλοσ ποιμην	14	ouibus ego sum bonus pastor
και γεινωσκω τα εμα · και γεινωσιν εμε τα εμα		et cognosco mea · et cognoscunt me meae
q : καθωσ γεινωσκει με ο πατηρ καγω	15	sicut cognoscit me pater et ego
qα : γεινωσκω τον πατερα · και την ψυχην		cognosco patrem et animam
διδωμι ϋπερ των προβατων : και αλλα δε	16	do pro ouibus et alias autem
qβ : προβατα εχω α ουκ εστιν εκ τησ αυλησ		oues habeo quae sunt de atrio
ταυτησ κακεινα δει με αγαγειν και τησ		hoc et ipsas oportet me adducere et
φωνησ μου ακουσουσιν και γενησονται		uocis meae audient et fient
μια ποιμνη εισ ποιμην δια τουτο με	17	unus grex unus pastor propter hoc me
ο πατηρ αγαπα οτι εγω τιθημι την		pater diligit quoniam ego pono
ψυχην μου ϊνα παλιν λαβω αυτην		animam meam ut iterum accipiam eam
ουδεισ αιρει αυτην απ εμου εξουσιαν εχω	18	nemo tollit eam a me potestatem habeo
θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν		ponere eam et potestatem habeo iterum
αραι αυτην · ταυτην την εντολην ελαβον		tollere eam hoc mandatum accepi
παρα του πατροσ · σχισμα ουν εγενετο εν τοισ	19	a patre dissensio ergo facta est inter
ϊουδαιοισ δια τουσ λογουσ τουτουσ		iudaeos propter uerba haec
ελεγον ουν πολλοι εξ αυτων οτι δαιμονιον	20	dicebant ergo multi ex illis quia daemonium
εχει και μαινεται · τι αυτου ακουεται		habet et insanit quid illum auditis
αλλοι ελεγον ουκ εστισ τα ρηματα ταυτα	21	alii autem dicebant non sunt haec uerba
δαιμονιζομενου μη δαιμονιον		daemonium habentis numquid daemonium
δυναται οφθαλμουσ τυφλων ανοιγειν		potest oculos caecorum aperire
Εγενοντο δε τα ενκαινια εν ϊεροσολυμοισ	22	facta sunt autem encenia in hierosolymis

(Fol. 143 *b*.) (Fol. 144 *a*.)

χείμων ην και περιεπατι ο ιησ	x. 23	hiems erat et ambulabat ihs
εν τω ϊερω εν τη στοα σολομωνοσ		in templo in porticum solomonis
εκυκλωσαν ουν αυτον οι ϊουδαιοι και	24	circumierunt autem eum iudaei et
ελεγαν αυτω εωσ ποτε την ψυχην		dicebant ei usque quo animam
ημων αιρεισ ει συ ει ο χρσ ειπε ημειν		nostram tollis si tu es xps dic nobis
παρησια απεκριθη ο ιησ λαλω ϋμειν	25	palam respondit ihs dico uobis
και ου πιστευετε μοι τα εργα α εγω ποιω		et non creditis mihi opera quae ego facio
εν τω ονοματι του πατροσ μου αυτα		in nomine patris mei ipsa
μαρτυρι περι εμου αλλ ϋμεισ ου πιστευεται	26	testificantur de me sed uos non creditis
οτι ουκ εστε εκ των προβατων των εμων		quoniam non estis de ouibus meis
καθωσ ειπον ϋμειν τα προβατα τα εμα	27	sicut dixi uobis oues quae sunt meae
τησ φωνησ μου ακουει καγω γεινωσκω		uocis meae audiunt et ego gnosco
αυτα και ακολουθουσιν μοι καγω	28	eas et secuntur me et ego
ζωην αιωνιον διδωμι αυτοισ και		uitam aeternam do illis et
ου μη απολωνται εισ τον αιωνα		non periet in perpetuum
και ου μη αρπαση τισ αυτα εκ τησ χειροσ μου		et non rapiet quisquam ea de manu mea
ο πατηρ μου ο δεδωκωσ μοι παντων	29	pater meus qui dedit mihi omnium
μειζων εστιν και ουδεισ δυναται		maior est et nemo potest
αρπαζειν εκ τησ χειροσ του πατροσ μου		rapere de manu patris mei
εγω και ο πατηρ εν εσμεν	30	ego et pater unum sumus
εβασταsαν ουν λιθουσ οι ϊουδαιοι	31	baiulauerunt ergo lapides iudaei
ϊνα λιθασωσιν αυτον απεκρειθη	32	ut lapidarent eum respondit
αυτοισ ο ιησ πολλα καλα εργα		illis ihs multa bona opera
εδειξα ϋμειν εκ του πατροσ δια ποιον		ostendi uobis a patre propter quod
αυτων εργον λιθαζετε με		eorum opus lapidastis me
απεκριθησ αυτω οι ϊουδαιοι λεγοντεσ	33	responderunt ei iudaei dicentes
περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε		de opere bono non lapidamus te
αλλα περι βλασφημιασ και οτι		sed propter blasphemiam et quoniam
ανθρωποσ ων ποισ σεαυτον θν		homo cum sis facis te deum
απεκριθη αυτοισ ο ιησ και ειπεν	34	respondit illis ihs et dixit
ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω		non est scriptum in lege
οτι εγω ειπον θεοι εστε ει εκεινουσ	35	quoniam ego dixi dii estis si illos
ειπεν θεουσ προσ ουσ ο λογοσ εγενετο		dixit deos ad quos uerbum factum est
(Fol. 144 *b*.)		(Fol. 145 *a*.)

	του θυ και ου δυναται λυθηναι η γραφη	X.	dei et non potest solui scriptura
	ον ο πατηρ ηγιασεν και απεστειλεν	36	quem pater sanctificauit et misit
	εισ τον κοσμον ὑμεισ λεγεται		in hunc mundum uos dicitis
	οτι βλασφημεισ οτι ειπον ὑιοσ θυ ειμι		quoniam blasphemas quia dixi filius dei sum
	ει ου ποιω τα εργα του πατροσ μου	37	si non facio opera patris mei
	μη πιστευεται μοι ει δε ποιω καν εμοι	38	nolite mihi credere si autem facio etsi mihi
	μη θελετε πιστευειν τοισ εργοισ πιστευεται		non uultis credere operibus credite
	ἱνα γνωτε οτι εν εμοι ο πατηρ		ut sciatis quoniam in me pater
ϙγ	καγω εν τω πατρι : και εζητουν αυτον	39	et ego in patre et querebant eum
	πιασαι και εξηλθεν εκ τησ χειροσ αυτων		adpraehendere et exibit de manibus eorum
	και απηλθεν παλιν περαν του ἱορδανου	40	et abiit iterum trans iordanen
	εισ τον τοπον οπου ην ἱωανησ		in locum ubi erat iohanes
	το πρωτον βαπτιζων και εμεινεν εκει		primum baptizans et mansit ibi
ϙδ	και πολλοι ηλθον προσ αυτον : και ελεγον	41	et multi uenerunt ad eum et dicebant
	ἱωανησ μεν σημειον εποιησεν ουδεν		iohannes quidem signum fecit nullum
	παντα δε οσα ἱωανησ ειπεν περι τουτου		omnia autem quae iohannes dixit de eo
	αληθη ην και πολλοι επιστευσαν εισ αυτον εκει	42	uera erant et multi crediderunt in eum ibi
	Ην δε τισ ασθενων λαζαροσ απο βηθανιασ εκ τησ	XI. 1	Erat autem quidam infirmus lazarus de bethania
	κωμησ · τησ μαριασ και τησ μαρθασ τησ		de castéllo mariae et martae
	αδελφησ αυτησ ην δε μαρια η αλιψασα	2	sororis eius erat autem maria quae unxerat
	τον κν μυρω και εκμαξασα τουσ ποδασ		dom unguento et exterserat pedes
	ταισ θριξιν αυτησ ησ και ο αδελφοσ		capillis suis cuius et frater
	λαζαροσ ησθενει απεστειλαν ουν	3	lazarus infirmabatur miserunt ergo
	αι αδελφαι αυτου προσ τον ιην λεγουσαι		sorores eius ad ihm dicentes
	κε ἱδε ον φιλεισ ασθενει		dme ecce quem amas infirmatur
	ακουσασ δε ιησ ειπεν αυτη η ασθενεια αυτου	4	audiens autem ihs dixit haec infirmitas eius
	ουκ εστιν προσ θανατον αλλ ὑπερ τησ		non est ad mortem sed propter
	δοξησ του θυ ἱνα δοξασθη ο ὑιοσ του θυ		gloriam dei ut glorificetur filius dei
	δι αυτησ εφιλει δε ο ιησ την μαρθαν	5	per eam amabat autem ihs marthan
	και την αδελφην αυτησ και τον λαζαρον		et sororem eius et lazarum
	ωσ ουν ηκουσεν οτι ασθενει	6	cum ergo audisset quoniam infirmatur
	τοτε μεν εμεινεν ο ιησ επι τω τοπω δυο		tunc quidem mansit ihs in loco duo
	ημερασ ειτα μετα τουτο λεγει τοισ	7	dies et post hoc dicit

(Fol. 145 *b*.) (Fol. 146 *a*.)

μαθηταισ αυτου αγωμεν ισ την ϊουδαιαν	XI.	discipulis suis eamus in iudaeam
παλιν λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ραββει	8	iterum dicunt ei discipuli eius rabbi
νυν εζητουν σε λιθασαι οι ϊουδαιοι		nunc quaerebant te lapidare iudaei
και παλιν ὑπαγεισ εκει απεκριθη ιησ	9	et iterum uadis ibi respondit ihs
ουχει δωδεκα ωρασ εχει η ημερα		nonne duodecim horas habet dies
εαν τισ περιπατη εν τη ημερα ου προσκοπτει		si quis ambulat in die non offendet
οτι το φωσ του κοσμου τουτου βλεπει		quoniam lumen mundi huius uidet
εαν δε τισ περιπατη εν τη νυκτι προσκοπτει	10	si quis autem ambulat in nocte offendet
οτι το φωσ ουκ εστιν εν αυτη ταυτα ειπεν	11	quoniam lumen non est in ea · haec dixit
και μετα τουτο λεγει αυτοισ λαζαροσ		et post hoc dicit illis lazarus
ο φιλοσ ημων κοιμαται αλλα πορευομαι		amicus noster dormiuit sed eo
του εξυπνισαι αυτον Ειπον ουν αυτω	12	ut excitem eum dixerunt ergo illi
οι μαθηται κε ει κοιμαται σωθησεται		discipuli dme si dormit salbus erit
ειρηκει δε ο ιησ περι του θανατου αυτου	13	dixerat autem ihs de morteius
εκεινοι δε εδοξαν οτι περι τησ		illi autem putauerunt quoniam de
κοιμησεωσ του ὑπνου λεγει		dormitione somnus dicit
τοτε ουν ειπεν αυτοισ ο ιησ παρρησια	14	tunc ergo dixit illis ihs palam
λαζαροσ ο φιλοσ ημων απεθανεν		lazar amicus noster mortuus est
και χαιρω δι ὑμασ ἱνα πιστευσητε	15	et gaudeo propter uos ut credatis
οτι ουκ ημην εκει αλλα αγωμεν προσ αυτον		quoniam non eram ibi sed eamus ad eum
Ειπεν ουν θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ	16	dixit ergo thomas qui dicitur didymus
τοισ συνμαθηταισ αυτου		condiscipulis suis
αγωμεν και ημεισ ἱνα αποθανωμεν		eamus et nos ut moriamur
μετ αυτου ηλθεν ουν ο ιησ εισ βηθανιαν	17	cum eo uenit ergo ihs in bethaniam
και ευρεν αυτον τεσσαρασ ημερασ		et inuenit eum quattuor dies
εν τω μνημειω εχοντα ην δε ἡ	18	in monumento habentem erat autem
βηθανια εγγυσ των ἱεροσολυμων		b.thania proximum hierosolymis
απο σταδιων δεκαπεντε πολλοι δε εκ των	19	a stadiis quindecim multi autem de
ἱεροσολυμων εληλυθεισαν προσ μαρθαν		hierosolymis uenerant ad martham
και μαριαμ ἱνα παραμυθησωνται αυτασ		et mariam ut consolarentur eas
περι του αδελφου η ουν μαρθα ωσ ηκουσεν	20	de fratre martha ergo cum audisset
οτι ιησ ερχεται ὑπηντησεν αυτω		quoniam ihs uenit obiabit ei
μαρια δε εν τω οικ ω εκαθεζετο		maria autem in domo sedebat
(Fol. 146 *b*.)		(Fol. 147 *a*.)

ειπεν ουν η μαρθα προσ τον ιην̄ κε̄	XI. 21	dixit ergo martha ad ihm̄ dm̄e
ει ησ ωδε ουκ αν ο αδελφοσ μου		si fuisses hic non fuisset frater meus
απεθανεν αλλα και νυν οιδα	22	mortuus sed nunc scio
οτι οσα αν αιτηση τον θν̄ δωσει σοι ο θσ̄		quia quaecumque petieris dm̄ dabit tibi ds̄
λεγει αυτη ο ιησ̄ αναστησαιται σου ο αδελφοσ	23	dicit illi ih̄s resurget frater tuus
λεγει αυτω η μαρθα οιδα οτι αναστησεται	24	dicit illi martha scio quia resurget
εν τη αναστασει εν τη εσχατη ημερα		in resurrectione in nouissima die
Ειπεν αυτη ο ιησ̄ εγω ειμι η αναστασισ	25	dicit illi ih̄s ego sum resurrectio
και η ζωη ο πιστευων εισ εμε		et uita qui credit in me
καν αποθανη ζησεται και πασ ο ζων	26	et si mortuus fuerit uiuet et omnis qui uiuit
και πιστευων εισ εμε ου μη αποθανη		et credit in me non morietur
εισ τον αιωνα πιστευεισ τουτο λεγει ναι κε̄	27	in aeternum credis hoc dicit ei etiam dm̄e
εγω πεπιστευκα οτι συ ει ο χρσ̄ ο υιοσ του θῡ		ego credidi quoniam tu es xp̄s filius dei
ο εισ τον κοσμοσ ερχομενοσ		qui in mundum uenit
και ταυτα ειπουσα απηλθεν και εφωνησεν	28	Et haec cum dixisset abiit et clamauit
την αδελφην αυτησ μαριαμ σιωπη		sororem suam mariam silentio
ειπουσα οτι ο διδασκαλοσ παρεστιν		dicens quoniam magister uenit
και φωνει σε εκεινη ωσ ηκουσεν	29	et uocat te illa ut audiuit
ηγερθη ταχυ και ερχεται προσ αυτον		surrexit cito et uenit ad eum
ου γαρ ιησ̄ εληλυθει εισ την κωμην	30	nondum enim ih̄s uenerat in castellum
αλλα ην εν τω τοπω οπου ὑπηντησεν		sed erat in locum ubi obuiauit
αυτω μαρθα · οι ουν ἰουδαιοι οι οντεσ	31	ipsi martha iudaei autem qui erant
μετ αυτησ εν τη οικια παραμυθουμενοι αυτη̄		cum ea in domo consolantes eam
ἰδοντεσ την μαριαμ̄ οτι ταχεωσ ανεστη		uidentes mariam quia cito surrexit
και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη		et exiit secuti sunt eam
δοξαντεσ οτι ὑπαγει εισ το μνημιον		putabant enim quoniam uadit in monumentū
ἱνα κλαυση εκει · η ουν μαρια ωσ ηλθεν	32	ut ploraret ibi maria autem ut uenit
οπου ην ιησ̄ ἰδουσα επεσεν προσ τουσ		ubi erat ih̄s uides caecidit ad
ποδασ αυτου λεγουσα κε̄ ει ωδε ησ		pedes eius dicens dm̄e si fuisses hic
ουκ αν μου ο αδελφοσ απεθανεν		non fuisset frater meus mortuus
ιησ̄ ουν ωσ ειδεν αυτην κλαιουσαν	33	ih̄s ergo ut uidit eam plorantem
και τουσ ἰδιουσ κλαιοντασ		et iudaeos plorantes
τουσ συνελθοτασ μετ αυτησ		qui simul uenerant cum ea
(Fol. 147 b.)		(Fol. 148 a.)

εταραχθη τω πνευματι ωσ ενβρειμουμενοσ	xi.	conturbatus est spiritu sicut ira plenus
και ειπεν που τεθεικατε αυτον · λεγουσιν αυτω	34	et dixit ubi posuisti eum dicunt ei
κε ερχου και ειδε και εδακρυσεν ο ιησ	35	dme ueni et uide et lacrimatus est ihs
ελεγον ουν οι ιουδαιοι ειδε πω	36	dicebant ergo iudaei ecce quomodo
εφειλει αυτον τινεσ δε ειπον εξ ων	37	amabat eum quidam autem dixerunt ex ipsis
ουκ εδυνατο ουτοσ ο ανυξασ τουσ		non poterat hic qui aperuit
οφθαλμουσ του τυφλου ποιησαι ινα		oculos caeci facere ut
και ουτοσ μη αποθανη ιησ ουν	38	et hic non moreretur ihs ergo
παλιν ενβρειμωμενοσ εν εαυτω		iterum ira conuersus in semet ipsum
ερχεται επι το μνημειον ην δε		uenit in monimentum erat autem
σπηλεον και λιθοσ επεκειτο επ αυτω		spelunca et lapis superpositus erat
λεγει ιησ αρατε τον λιθον λεγει αυτω	39	dicit ihs tollite lapidem dicit illi
η μαρθα η αδελφη του τετελευτηκοτοσ		martha soror defuncti erat
κε ηδη οζει τεταρταιοσ εστιν		dme iam putet quadriduanus est
λεγει αυτη ο ιησ ουκ ειπον σοι οτι εαν	40	dicit illi ihs non dixi tibi quoniam si
πιστευσησ οψη την δοξαν του θυ		credideris uidebis gloriam dei
οτε ουν ηραν τον λιθον και ο ιησ ηρεν	41	cum ergo tulerunt lapidem et ihs tulit
τουσ οφθαλμουσ αυτου ανω και ειπεν		oculos suos susum et dixit
πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσασ μου		pater gratias ago tibi quia audisti me
εγω ηδειν οτι παντοτε μου ακουεισ	42	ego sciebam quoniam semper me audiebas
αλλα δια τον οχλον τον περιεστωτα ειπον		sed propter populum qui circumstat dixit
ινα πιστευσωσιν οτι συ με απεστειλασ		ut credant quoniam tu me misisti
και ταυτα ειπων φωνη μεγαλη εκραυγασεν	43	et haec cum dixisset uoce magna clamauit
λαζαρε δευρο εξω και ευθυσ εξηλθεν	44	lazare ueni foras et confestim exiuit
ο τεθνηκωσ δεδεμενοσ τουσ ποδασ		qui mortuus erat ligatus pedes
και τασ χειρασ κειριαισ και η οψισ αυτου		et manus institis et facies eius
σουδαριω περιδεδετο λεγει αυτοισ ο ιησ		sudario ligata erat dicit illi ihs
λυσατε αυτον και αφετε υπαγειν		soluite eum et dimittite ut uadat
πολλοι ουν των ιουδαιων των ελθοντων	45	multi ergo iudaeorum qui uenerant
προσ την μαριαμ εωρακοτεσ ο εποιησεν		ad mariam uidentes quod fecit
ο ιησ επιστευσαν εισ αυτον τινεσ δε	46	ihs · crediderunt in eum aliqui autem
εξ αυτων απηλθαν προσ τουσ φαρισαιουσ		ex eis abierunt ad pharisaeos
και ειπαν αυτοισ ο εποιησεν ιησ		et dixerunt eis quod fecit ihs
(Fol. 148 *b*.)		(Fol. 149 *a*.)

Cap. XI. 33—46.

συνηγαγον ουν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι	XI. 47	congregauerunt ergo scribae et farisaei
συνεδριον και ελεγον τι ποιουμεν οτι		concilium et dicebant quid facimus hic
ο ανθρωπος τοιαυτα σημεια ποιει		homo talia signa facit
και εαν αφωμεν αυτον ουτως	48	et si dimiserimus eum sic
παντες πιστευσουσιν εις αυτον		omnes credent in eum
και ελευσονται οι ρωμαιοι και αρουσιν		et uenient romani et tollent
των τοπον ημων και το εθνος		locum nostrum et gentem
εις δε τις εξ αυτων κ ιφας αρχιερευς ων	49	unus autem quidam ex illis caifas princeps
του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοις		anni illius dixit illis
υμεις ουκ οιδατε ουδεν ουδε λογιζεσθε	50	uos nescitis nihil neque cogitatis
οτι συμφερει υμιν ινα εις ανθρωπος		quoniam expedit uobis ut unus homo
αποθανη υπερ του λαου και μη ολον		moriatur pro plebe et ne tota
το εθνος απολητε τουτο δε αφ εαυτου	51	gens perlet hoc autem ab se
ουκ ειπεν αλλα αρχιερευς ων του ενιαυτου		non dixit sed cum esset princeps anni illius
εκεινου εποφητευσεν οτι εμελλεν αποθνησκειν		profetauit quia ihs incipiebat mori
υπερ του εθνους και ουχ υπερ του εθνους μονου	52	pro gente et non pro gente solum
αλλ ινα και τα τεκνα του θυ τα διεσκορπισμενα		sed ut et filii dei qui disparsi sunt
εις εν συναγαγη απ εκεινης ουν της ημερας	53	in unum congreget ab illo igitur die
εβουλευσαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον		consilium fecerunt ut interficerent eum
ο ουν ουκετι παρρησια περιεπατει	54	ihs ergo iam non palam ambulabat
εν τοις ιουδαιοις αλλα απηλθεν εις την χωραν		inter iudaeos sed abiit in regionem
εγγυς της ερημου εις εφραιμ λεγομενην		uicinam desertum efrem quae dicitur
πολιν κακει διετριβεν μετα των		ciuitas et ibi ambulabat cum
μαθητων εγγυς δε ην το πασχα των ιουδαιων	55	discipulis iuxta autem erat pascha iudaeorum
και ανεβησαν πολλοι εις ιεροσολυμα εκ της		ascenderunt ergo in hierosolyma multi
χωρας προ του πασχα ινα		de regione ante pascha ut
αγνισωσιν εαυτους εζητουν ουν	56	purificent semet ipsos quaerebant ergo
και τον ιν και ελεγον μετ αλληλων		et ihm et dicebant in semet ipsos
εν τω ιερω εστωτες τι δοκειτε		in templo stantes quid putatis
οτι ου μη ελθη εις την εορτην		quia non ueniet in diem festum
δεδωκεισαν δε και οι αρχιερεις και οι	57	dederant autem et principes et farisaei
φαρισαιοι εντολην ινα εαν τις γνω που εστιν		mandatum ut si quis nosset ubi est
μηνυση οπως πιασωσιν αυτον		nuntiaret ut adprehenderent eum

(Fol. 149 b.) (Fol. 150 a.)

Ο ουν ιησ προ εξ ημερων του πασχα	XII. 1	Ergo ihs ante sex dies paschae	
ηλθεν εισ βηθανιαν οπου ην λαζαροσ		uenit in bethaniam ubi erat lazarus	
ο τεθνηκωσ ον ηγειρεν εκ νεκρων		qui mortuus fuerat quem suscitabit a mortuis	
: ο ιησ : και εποιησαν αυτω δειπνον εκει	2	ihs et fecerunt ei cenam ibi	
και διηκονι μαρθα ο δε λαζαροσ		et ministrabat martha lazarus autem	
εισ ην των ανακειμενων συν αυτω		unus erat ex discumbentibus cum eo	
η ουν μαρια λαμβανι λειτραν πιστικησ μυρου	3	ergo maria accipiens libram pistici unguenti	
πολυτειμου και ηλειψε τουσ ποδασ		pretiosi et unxit pedes	
του ιηυ και εξεμαξε ταισ θριξιν αυτησ		ihu et tersit capillis suis	
τουσ ποδασ αυτου και η οικεια επληρωθη		pedes eius et domus repleta est	
εκ τησ οσμησ του μυρου λεγει ουν	4	de odore unguenti dicit ergo	
εισ εκ των μαθητων αυτου ϊουδασ		unus de discipulis eius iudas	
απο καρυωτου οσ ημελλεν παραδουναι		a caryoto qui incipiebat tradere	
αυτον δια τι τουτο το μυρον ουκ	5	eum quare hoc unguentum non	
επραθη τριακοσιων δηναριων και		uenitum est trecentis denariis et	
εδοθη τοισ πτωχοισ τουτο δε ειπεν	6	datum est pauperibus hoc autem dixit	
ουχ οτι περι των πτωχων εμελεν		non quia propter pauperes curat erat	
αυτω αλλ οτι κλεπτησ ην και το		illi sed quoniam fur erat et	
γλωσσοκομον εχων τα βαλλομενα		loculum habens quae mittebantur	
εβασταζεν. Ειπεν ουν ο ιησ	7	baiulabat. dixit ergo ihs	
αφεσ αυτην ϊνα εισ την ημεραν του		dismitte illam ut in diem	
ενταφιασμου τηρηση αυτο		sepulturae seruet illud	
: οχλοσ δε πολυσ εκ των ϊουδαιων	9	turba ergo plurima de iudaeis	
ηκουσαν οτι εκει εστιν και ηλθαν		audierunt quoniam ibi esset uenerunt	
ου δια τον ιην αλλ ινα τον λαζαρον		non propter ihu sed ut lazarum	
ϊδωσιν ον ηγειρεν ιησ εκ των νεκρων		uideant quem suscitauit ihs de mortuis	
εβουλευσαντο δε οι αρχιερεισ ϊνα	10	cogitauerunt autem principes et	
και τον λαζαρον αποκτεινωσιν		ut lazarum occidant	
οτι πολλοι των ϊουδαιων δι αυτον	11	quoniam multi iudaeorum propter illum	
ϋπηγον και επιστευον εισ τον ιην		ibant et credebant in ihu	
: τη επαυριον οχλοσ πολυσ ο ελθων	12	postera die turba multa quae uenerat	
εισ την εο εορτην ακουσαντεσ οτι		in diem festum audientes quia	
ερχεται ιησ εισ ϊερουσαλημ ελαβον	13	uenit ihs in hierusalem acceperunt	
(Fol. 150 *b*.)		(Fol. 151 *a*.)	

	τα βαϊα των φοινεικων και εξηλθον	XII.	ramos palmarum et exierunt
	εισ συναντησιν αυτου και εκραυγαζον		in obuiam eius et clamabant
	λεγοντεσ οσσανα ευλογητοσ		dicentes ossana benedictus
	ο ερχομενοσ εν ονοματι κυ ο βασιλευσ		qui uenit in nomine dmi rex
ρα :	του ϊστραηλ : ευρων δε ο ιησ οναριον	14	istrahel inueniens autem ihs asellum
	εκαθισεν επ αυτο καθωσ εστι γεγραμμενον		sedit super eum sicut scriptum est
	μη φοβου θυγατηρ σιων ϊδου ο βασιλευσ	15	noli timere filia sion ecce rex
	σου ερχεται καθημενοσ επι πωλον ονου		tuus uenit sedens super pullum asinae
ρβ :	ταυτα δε ουκ ενοησαν οι μαθηται αυτου	16	haec autem non cognouerunt discipuli eius
	το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ο ιησ		primum sed cum glorificatus est ihs
	τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην		tunc rememorati sunt quia haec erant
	περι αυτου γεγραμμενα και ταυτα		dee o scripta et haec
	εποιησαν αυτω Ємαρτυρι ουν	17	fecerunt ei testificabantur ergo
	ο οχλοσ ο ων μετ αυτου οτι τον λαζαρον		populus qui erat cum eo quoniam lazarum
	εφωνησεν εκ του μνημειου		clamauit de monumento
	και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων		et suscitauit eum de mortuis
	δια τουτο και ϋπηντησαν αυτω	18	propter hoc et obviauerunt ei
	οχλοι οτι ηκουσαν τουτο αυτον		turbae quoniam audierunt hoc illum
	πεποιηκεναι το σημειον οι ουν	19	fecisse signum igitur
	φαρισαιοι ειπον προσ αυτουσ θεωρειτε		pharisaei dixerunt ad eos uidetis
	οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ϊδε ο κοσμοσ		quoniam nihil prodefacitis ecce mundus
	ολοσ οπισω αυτου απηλθεν ησαν δε	20	totus post illum abiit erant autem
	και ελληνεσ τινεσ εκ των αναβαινοντων		et graeci quidam de his qui ascendebant
	ϊνα προσκυνησουσιν εν τη εορτη		ut adorent in die festo
	ουτοι ουν προσηλθαν τω φιλιππω	21	hic ergo accesserunt ad philippum
	τω απο βηδσαϊδα τησ γαλιλαιασ		qui erat a bedsaida galilaeae
	και ηρωτων αυτον λεγοντεσ κε		et rogabant eum dicentes dme
	θελομεν τον ιην ϊδειν		uolumus ihm uidere
	ερχεται φιλιπποσ και λεγει τω ανδρεα	22	uenit philippus et dicit andreae
	παλιν ο ανδραιασ και φιλιπποσ		iterum andreas et philippus
ργ :	λεγουσιν τω ιηυ : ὁ δε ιησ απεκρινατο	23	dicunt ad ihm ihs autem respondit
	αυτοισ λεγων εληλυθεν η ωρα ϊνα		illis dicens uenit hora ut
	δοξασθη ο ϋιοσ του ανθρωπου		glorificetur filius hominis

(Fol. 151 b.)

(Fol. 152 a.)

: αμην αμην λεγω ὑμειν εαν μη	XII. 24	amen amen dico uobis si non
ο κοκκος του σιτου πεσων εισ την γην		granum tritici cadens in terram
αποθανη αυτος μονος μενει		moriatur solum manet
εαν δε αποθανη πολυν καρπον φερει		si autem moriatur multum fructum adferet
: ο φιλων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην	25	qui amat animam suam perdet eam
και ο μεισων την ψυχην αὐτου εν τω		et qui odit animam suam in
κοσμω τουτω εισ ζωην αιωνιον		mundo hoc in uitam aeternam
: φυλαξει αυτην ·· εαν τισ μοι διακονη	26	custodiet eam si quis mihi ministrat
εμοι ακολουθειτω και οπου αν εγω ειμι		me sequatur et ubicumque ego sum
και ο διακοσ ο εμοσ εσται		et minister meus erit
εαν τισ εμοι διακονη τειμησει αυτον ο παρ		si quis mihi ministrat honoret illum pater
: νυν η ψυχη μου τεταρακται και τι ειπω	27	nunc anima mea conturbata est et quid dico
πατερ σωσον με εκ τησ ωρασ ταυτησ		pater salba me de hora hac
: αλλα δια τουτο ηλθον εισ την ωραν ταυτην		sed propter hoc ueni in horam hanc
πατερ δοξασον σου το ονομα	28	pater glorifica tuum nomen
εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον		in gloria quam habebam aput te antequam
κοσμον γενεσθαι και εγενετο φωνη		mundus fieret facta est uox
εκ του ουρανου λεγουσα και εδοξασα		de caelo dicens et glorificaui
και παλιν δοξασω		et iterum glorificabo
ο ουν οχλοσ ο εστηκωσ ακουσασ ελεγεν	29	turbae ergo quae stabant audientes dicebant
οτι βροντη γεγονεν αλλοι ελεγον		quoniam tonitrum factum est ali dicebant quia
ὁτι αγγελοσ αυτω λελαληκεν		angelus illi locutus est
απεκρειθη ιησ και ειπεν ου δι εμε	30	respondit ihs et dixit non propter me
η φωνη αυτη ηλθεν αλλα δι ὑμασ		uox haec uenit sed propter uos
νυν κρισισ εστιν του κοσμου	31	nunc iudicium est mundi
νυν ο αρχων του κοσμου τουτου		nunc princeprinceps mundi huius
βληθησεται εξω και εγω εαν ὑψωθω	32	mittetur foris et ego si exaltatus fuero
απο τησ γησ ελκυσω παντα προσ εμαυτον		de terra traham omnia ad me
τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω	33	hoc autem dixit significans quale
θανατω ημελλεν αποθνησκειν		morte erat moriturus
απεκριθη αυτω ο οχλοσ ημεισ ηκουσαμεν	34	respondit illi turba nos audiuimus
εκ του νομου οτι ο χρσ μενει εισ τον αιωνα		de lege quoniam xps manet in aeternum
και πωσ συ λεγεισ οτι δει ὑψωθηναι		et quomodo tu dicis quia oportet exaltari
(Fol. 152 *b*.)		(Fol. 153 *a*.)

	τον υιον του ανθρωπου τις εστιν ουν	XII.	filium hominis quis est ergo
	ουτος ο υιος του ανθρωπου		hic filius hominis
	Ειπεν ουν αυτοις ο ιης ετι μικρον χρονον	34	dixit ergo illis ihs adhuc modicum tempus
	το φως εν υμιν εστιν περιπατειτε ουν		lux in uobis est ambulate ergo
	ως το φως εχετε ἱνα μη υμας σκοτια		cum habetis lumen ut non uos tenebrae
	καταλαβη και ο περιπατων εν τη σκοτεια		adprehendant et qui ambulat in tenebris
	ουκ οιδεν που ὑπαγει ως το φως εχεται	36	nescit ubi uadit cum lumen habetis
	πιστευετε εις το φως ἱνα υιοι φωτος		credite in lumen ut fili lucis
	γενησθε ταυτα ελαλησεν ιης		sitis haec locutus est ihs
	και απηλθεν και εκρυβη απ αυτων		et abiit et abscondit se ab eis
	τοσαυτα δε αυτου σημια πεποιηκοτος	37	tanta autem ab illo signa facta
	εμπροσθεν αυτων ουκ επιστευον εις αυτον		in conspectu eorum non credebant in eum
	ἱνα ο λογος ησαΐου του προφητου πληρωθη	38	et uerbum esaiae prophetae adinpleretur
	ον ειπεν· κε τις επιστευσεν τη ακοη		quod dixit dne quis credidit auditui
	ημων και ο βραχειων κυ τινι		nostro et bracchium dni cui
ρθ	: απεκαλυφθη : δια τουτο ουκ εδυναντο	39	reuelatum est propter hoc non poterant
	πιστευειν και παλιν ειπεν ησαΐας		credere etenim dixit esaias
	τετυφλωκεν αυτων την καρδιαν	40	excaecauit eorum cor
	ἱνα μη ἱδωσιν τοις οφθαλμοις		ut non uideant oculis
	και μη νοησουσιν τη καρδια και στραφωσιν		et non intellegant corde et conuertantur
ρι	: και ἱασομαι αυτους : ταυτα δε ειπεν	41	et sanem illos haec autem dixit
	ησαΐας οτε ειδεν την δοξαν του θυ αυτου		esaias quando uidit gloriam dei sui
	και ελαλησεν περι αυτου Ομως μεντοι	42	et locutus est de eo facile autem
	και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν		et de principibus multi crediderunt
	εις αυτον αλλα δια τους φαρισαιους		in illum sed propter farisaeos non confitebā
	ουχ ωμολογουν ἱνα μη αποσυναγωγοι γενωνται		tur ut non de synagoga eiciantur
	ηγαπησαν γαρ την δοξαν των ανθρωπων	43	dixerunt enim gloriam hominum
	μαλλον ηπερ την δοξαν του θυ		magis quam gloriam dei
ρια	: ιης ουν εκραζεν και ελεγεν ο πιστευων	44	ihs ergo clamabat et dicebat qui credit
	εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλα		in me non credit in me sed
	εις τον πεμψαντα με ο θεωρων εμε	45	in eum qui me misit qui uidet me
ριβ	: θεωρει τον πεμψαντα με : ἐγω φως	46	uidet eum qui me misit ego lumen
	εις τον κοσμον εληλυθα ἱνα πας		in mundum ueni ut omnes

(Fol. 153 b.) (Fol. 154 a.)

ο πιστευων εισ εμε εν τη σκοτεια μη μεινη	XII.	qui credit in me in tenebris non maneat
και αν τισ μου ακουση των ρηματων	47	et si quis audierit meorum berborum
και φυλαξη εγω ου κρεινω αυτον		et custodierit ego non iudico eum
ου γαρ ηλθον ἵνα κρεινω τον κοσμον		nec enim ueni ut iudicem mundum
αλλα σωσω τον κοσμον ο αθετων εμε και	48	sed ut saluem mundum qui spernit me et
μη λαμβανων τα ρηματα μου		non accipit uerba mea
εχει τον κρεινοντα αυτον ο λογοσ		habet qui iudicet eum uerbum
ον ελαλησα εκεινοσ κρεινει αυτον		quod locutus sum illud iudicat eum
εν τη εσχατη ημερα οτι εξ εμαυτου	49	in nouissima die quoniam abs me
εγω ουκ ελαλησα αλλ ο πεμψασ με		ego non sum locutus sed qui me misit
πατηρ αυτοσ μοι εντολην εδωκεν		pater ipse mihi mandatum dedit
τι ειπω και τι λαλησω και οιδα οτι	50	quid dicam aut quid loquar et scio quia
η εντολη αυτου αιωνιοσ εστιν ζωη		mandatum eius aeterna est uita
α ουν λαλω καθωσ ειρηκεν μοι ο πατηρ		quae ergo loquor secundum quod dixit mihi pater
ουτωσ λαλω προ δε τησ εορτησ	XIII. 1	sic loquor ante autem diem festum
του πασχα ειδωσ ο ιησ οτι παρην αυτου		paschae sciens ihs quia uenerat eius
η ωρα ἵνα μεταβη εκ του κοσμου		hora ut transeat de mundo
τουτου προσ τον πατερα αγαπησασ τουσ		hoc ad patrem diligens
ἰδιουσ τουσ εν τω κοσμω εισ τελοσ		suos qui sunt in mundo in finem
ηγαπησεν αυτουσ· και δειπνου γενομενου	2	dilexit eos et cum cena fieretur
του διαβολου ηδη βεβληκοτοσ ισ την καρδια		cum iam diabolus inmisisset in cor
ἰουδα σιμωνοσ απο καρυωτου ἵνα παραδοι αυτ̄ο		iuda simonis a caryoto ut traderet eum
ειδωσ οτι παντα δεδωκεν αυτω· ο πατηρ	3	sciens quoniam omnia dedit illi pater
εισ τασ χειρασ και οτι απο θῡ εξηλθεν		in manus et quoniam a deo exiuit
και οτι προσ τον θν̄ ὑπαγει εγειρεται	4	et quoniam ad dm̄ uadit surrexit
εκ του δειπνου και τιθησιν τα ἱματια		de cena et ponit uestimenta
αυτου και λαβων λεντιον διεζωσεν		sua et accipiens lentium cinxit
εαυτον ειτα λαβων ὕδωρ βαλλει εισ τον	5	semet ipsum item accipiens aquam misit
νιπτηρα και ηρξατο νιπτειν τουσ ποδασ		in peluem et coepit lauare pedes
των μαθητων αυτου και εκμασσειν		discipulorum suorum et tergere
τω λεντιω ω ην διεσζωσμενοσ		de lentio quod erat cinctus
ερχεται ουν προσ τον πετρον σιμωνα	6	uenit ergo ad petrum simonem
λεγει αυτω εκεινοσ κε̄ συ μου νιπτεισ		dicit ei ille dn̄e tu mihi labas

(Fol. 154 *b*.) (Fol. 155 *a*.)

τουσ ποδασ απεκριθη ιησ και ειπεν αυτω	XIII. 7	pedes respondit ihs et dixit ei
ο εγω ποιω συ ουκ οιδασ αρτι		quod ego facio tu ignoras modo
γνωση δε μετα ταυτα λεγει αυτω πετροσ	8	sciens autem postea dicit illi petrus
κε ου μη μου νιψεισ τουσ ποδασ εισ τον αιωνα		dme non mihi lababis pedes in aeuum
απεκριθη ιησ εαν μη νιψω σε ουκ εχεισ		respondit ihs si non te lauero non habes
μεροσ μετ εμου λεγει αυτω πετροσ	9	partem mecum dicit illi petrus
κε μη μονον τουσ ποδασ αλλα και τασ		dme non tantum pedes sed et
χειρασ και την καιφαλην λεγει αυτω	10	manus et caput dicit illi
ο ιησ ο λελουμενοσ ου χρειαν εχει την κεφαλη		ihs qui lauit non necesse habet caput
νιψασθαι ει μη τουσ ποδασ μονον		labare nisi pedes tantum
εστιν γαρ καθαροσ ολοσ και ϋμεισ καθαροι		est enim mundus totus et uos mundi
εστε αλλ ουχι παντεσ ηδει γαρ ιησ	11	estis sed non toti sciebat enim ihs
τον παραδιδοντα αυτον οτε ουν ενιψεν	12	qui eum traditurus erat cum ergo labit
τουσ ποδασ αυτων και ελαβεν τα ϊματια		pedes eorum et accepit uestimenta
αναπεσων παλιν ειπεν αυτοισ		recumbens iterum dixit eis
γεινωσκεται τι πεποιηκα ϋμειν		scitis quid uobis fecerim
ριε : ϋμεισ φωνειτε με ο διδασκαλοσ και ο κσ	13	uos clamatis me magister et dms
ριζ: και καλωσ λεγετε ειμι γαρ ·ει ουν εγω	14	et bene dicitis sum enim si ergo ego
ενιψα τουσ ποδασ ϋμων ο κσ και ο διδασκαλοσ		laui pedes uestros dms et magister
ποσω μαλλον και ϋμεισ οφειλετε		quanto magis et uos deuetis
αλληλων νιπτειν τουσ ποδασ		inuicem lauare pedes exemplum
ϋποδειγμα γαρ εδωκα ϋμειν ϊνα	15	dedi uobis ut
καθωσ εγω εποιησα ϋμειν και ϋμεισ		sicut ego feci uobis et uos
ριη : ποιειτε ·αμην αμην λεγω ϋμειν	16	faciatis amen amen dico uobis
ουκ εστιν δουλοσ μειζων του κυ αυτου		non est seruus maior dmo suo
ουδε αποστολοσ μειζων του		neque apostolus maior eius
πεμψαντοσ αυτον ει ταυτα οιδατε	17	qui misit eum si haec scitis
μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα		beati estis si facitis ea
ριθ : ου περι παντων ϋμων λεγω εγω οιδα	18	non de omnibus uobis dico ego scio
ουσ εξελεξαμην αλλ ϊνα πληρωθη		quos elegi sed ut inpleatur
η γραφη ο τρωγων μετ εμου τον αρτον		scriptura qui edebat mecum panem
επηρεν επ εμε την πτερναν αυτου		leuabit super me calcaneum suum
απαρτι λεγω ϋμειν προ του γενεσθαι	19	amodo dico uobis antequam fiat
(Fol. 155 *b*.)		(Fol. 156 *a*.)

ϊνα οταν γενηται πιστευσηται οτι εγω ειμι	XIII.	ut quando factum fuerit credatis quia ego sū
: αμην αμην λεγω ϋμειν ο λαμβανων	20	amen amen dico uobis qui accipit me
εαν τινα πεμψω εμε λαμβανει		quemcumque misero me accipit
και ο λαμβανων εμε λαμβανει		et qui accipit me· accipit
κα: τον πεμψαντα με : ταυτα ειπων ο ιησ	21	qui me misit haec cum dixisset ihs
εταραχθη τω πνι και εμαρτυρησεν και ειπεν		conturbatus est spū et testatus est et dixit
αμην αμην λεγω ϋμειν οτι εισ εξ ϋμων		amen amen dico uobis quia unus ex uestris
κβ : παραδωσει με : εβλεπον ουν εισ αλληλουσ	22	tradet me inspiciebant ergo inuicem
οι μαθηται απορουντεσ περι τινοσ λεγει		discipuli cogitantes de quo dicit
κγ : ην δε ανακειμενοσ εισ εκ των μαθητων	23	erat autem recumbens unus ex discipulis
αυτου εν τω κολπω του ιηυ ον και ηγαπα		eius in sinus ihū quem et diligebat
ο ιησ νευει ουν τουτω σιμων πετρουσ	24	ihs innuit ergo huic simon petrus
πυθεσθαι τισ αν ειη ουτοσ περι ου λεγει		interrogaret quis esset hic de quo dicit
επιπεσων ουν εκεινοσ επι το στηθοσ	25	incumbens ergo ille super pectus
του ιηυ λεγει αυτω κε τισ εστιν		ihū dicit ei dmē quis est
αποκρινεται αυτω ο ιησ και λεγει	26	respondit illi ihs et dixit
εκεινοσ εστιν ω αν εγω ενβαψασ		ille est cui ego intincta
το ψωμιον επιδωσω : και βαψασ		buccellam porrexero et intingens
κδ: :το ψωμιον διδωσιν ϊουδα σιμωνοσ		buccellam porrexit iudae simonis
απο καρυωτου και εισηλθεν εισ εκεινον	27	a caryoto et introibit in illum
κε: σατανασ : κλεγει αυτω ο ιησ		satanas et dixit illi ihs
ο ποιεισ ποιησ ταχειον τουτο δε	28	quod facis citius fac hoc autem
ουδεισ εγνω των ανακειμενων		nemo sciuit ex recumbentibus
προσ τι ειπεν αυτω τινεσ γαρ εδοκουν	29	ad quid dixit ei quidam enim putauerunt
οτι το γλωσσοκομον ειχεν ο ϊουδασ		quoniam loculum habebat iudas
οτι λεγει αυτω ο ιησ αγορασον ων		quoniam dicit illi ihs eme quorum
χρειαν εχομεν εισ την εορτην		opus habemus in diem festum
η τοισ πτωχοισ ϊνα τι δοι λαβων ουν	30	aut ut pauperibus aliquid daret accipiens ergo
το ψωμειον εκεινοσ εξηλθεν ευθυσ		buccellam ille exiuit confestim
ην δε νυξ· οτε ουν εξηλθεν λεγει ο ιησ	31	erat autem nox cum ergo exiuit dicit ihs
νυν εδοξασθη ο ϋιοσ του ανθρωπου		nunc glorificatus est filius hominis
και ο θσ εδοξασθη εν αυτω		et ds glorificatus est in illo
και ο θσ δοξασει αυτον εν εαυτω και ευθυσ	32	et ds glorificauit eum in semet ipso et confestī
(Fol. 156 *b*.)		(Fol. 157 *a*.)

και ευσ δοξασει αυτον τεκνεια ετι	XIII. 33	glorificauit eum filioli adhuc
μεκρον μεθ υμων ειμι ζητησετε με		pusillum uobiscum sum quaeretis me
και καθωσ ειπον τοισ ϊουδαιοισ		et sicut dixi iudaeis
οπου εγω ϋπαγω ϋμεισ ου δυνασθαι		ubi ego uado uos non potestis
ελθειν και ϋμειν λεγω αρτι		uenire et uobis dico modo
εντολην καινην διδωμι ϋμειν	34	mandatum nouum do uobis
ϊνα αγαπατε αλληλουσ καθωσ καγω		ut diligatis inuicem sicut et ego
ηγαπησα ϋμασ ϊνα και ϋμεισ		dilexi uos ut et uos
α γ απατε αλληλουσ εν τουτω γαρ	35	diligatis inuicem in hoc enim
γνωσονται παντεσ οτι εμοι		scient omnes quoniam mei
μαθηται εστε εαν αγαπην εχητε		discipuli estis si dilictionem habeatis
ρκσ : εν αλληλοισ · λεγει αυτω σιμων πετροσ	36	in inuicem dicit illi simon petrus
κε που ϋπαγεισ · λεγει αυτω ο ιησ		dme ubi badis dicit illi ihs
οπου εγω ϋπαγω ου δυνασαι μοι συν		ubi ego uado non potes tu me
ακολουθησαι αρτι ϋστερον δε μοι		sequi m odo postero autem me
ακολουθησεισ λεγει αυτω κε	37	sequeris · dicit illi dme
δια τι ου δυναμαι σοι νυν ακολουθησαι		quare non possum te nunc sequi
αρτι την ψυχην μου ϋπερ σου θησω		modo animam meam pro te ponam
απεκρειθη ιησ και ειπεν αυτω την ψυχην σου	38	respondit ihs et dixit illi · animam tuam
ϋπερ εμου θησεισ · αμην αμην λεγω σου		pro me ponis amen amen dico tibi
οτι ου μη αλεκτωρ φωνησει εωσ ου		quoniam non gallus cantabit usque quo
αρνηση με τρισ · και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου	XIV. 1	negauis me ter · et ait discipulis suis
ρκζ : : μη ταρασσεσθω ϋμων η καρδια		non conturbetur uestrum cor
πιστευετε εισ τον θν και εισ εμε		credite in dm et in me
πιστευετε εν τη οικεια του πατροσ μου	2	credite in do mo patris mei · mansiones
μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν		multae sunt si quominus dixissem
ϋμειν οτι πορευομαι ετοιμασαι		uobis quoniam eo parare
τοπον ϋμειν καν πορευθω ετοιμασαι	3	locum uobis et si abiero parare
τοπον ϋμειν ερχομαι παλιν		locum uobis uenio iterum
και παραλημψομαι ϋμασ προσ εμαυτον		et adsumam uos ad meipsum
ϊνα οπου ειμι εγω και ϋμεισ εσθαι		ut ubi ego sum et uos eritis
και οπου ϋπαγω οιδατε και την οδον οιδατε	4	et ubi uado scitis et uiam scitis
λεγει αυτω θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ	5	dicit illi thomas qui dicitur didymus

κε ουκ οιδαμεν που ὑπαγεισ και πωσ την	XIV.	dme nescimus ubi badis et quomodo
οδον οιδαμεν λεγει αυτω ο ιησ	6	uiam nouimus dicit illi ihs
εγω ειμι η οδοσ και η αληθεια και η ζωη		ego sum uia et ueritas et uita
ουδεισ ερχεται προσ τον πατερα ει μη δι εμου		nemo uenit ad patrem nisi per me
ει εγνωκατε εμε και τον πατερα μου	7	si cognouistis me et patrem meum
γνωσεσθαι και απαρτι γεινωσκετε αυτον		scietis et amodo cognoscite eum
και εωρακατε αυτον· λεγει αυτω φιλιπποσ	8	et uidistis eum dicit illi philippus
κε δειξον ημειν τον πατερα και αρκει ημειν		dme monstra nobis patrem et sufficit nobis
λεγει αυτω ο ιησ τοσουτω χρονω μεθ υμων	9	dicit illi ihs tanto tempore uobiscum
ειμι και ουκ εγνωκασ με φιλιππε		sum et non cognouistis me philippe
ο εωρακωσ εμε εωρακε τον πατερα		qui uidit me uidit patrem
και πωσ συ λεισ δειξον ημειν τον πατερα		et quomodo tu dicis monstra nobis patrem
ου πιστευεισ οτι εγω εν τω πατρι	10	non credis quoniam ego in patre
και ο πατηρ εν εμοι εστιν		et pater in me est
τα ρηματα α εγω λελαληκα ὑμειν		uerba que ego locutus sum uobis
απ εμαυτου ου λαλω ο δε πατηρ ο εν εμοι		a me non loquor pater autem qui in me
μενων ποιε τα εργα αυτου πιστευετε μοι	11	manet facit opera sua credis mihi
οτι ο πατηρ εν εμοι καγω εν τω πατρι		quoniam pater in me et ego in patre
ει δε μηγε δια τα εργα αυτα πιστευετε		sin autem uel propter opera ipsa credite
αμην αμην λεγω ὑμειν ο πιστευων	12	amen amen dico uobis qui credit
εισ εμε τα εργα α εγω ποιω κακεινοσ		in me opera quae ego facio et ille
ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει		faciet et maiora horum faciet
οτι εγω προσ τον πατερα πορευομαι		quoniam ego ad patrem uado
κη : και οτι αν αιτησηται εν τω ονοματι μου	13	et quodcumque petieritis in nomine meo
τουτο ποιησω ἱνα δοξασθη ο πα τηρ		hoc faciam ut glorificetur pater
εν τω ὑιω αν τι αιτησητε εν τω ονοματι μου	14	in filio si quid petieritis in nomine meo
εγω ποιησω εαν αγαπατε με τασ εντολασ	15	ego faciam si diligitis me mandata mea
τασ εμασ τηρησατε καγω ερωτησω τον	16	serbate et ego rogauo patrem
πατερα και αλλον παρακλητον δωσει ὑμειν		et alium paracletum dauit uobis
ἱνα μενη εισ τον αιωνα μεθ ὑμων το		ut maneat in aeternum uobiscum
το πνα τησ αληθειασ ο ο κοσμοσ	17	sps ueritatis quem mundus
ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτον		non potest accipere quia non uidet eum
ουδε γεινωσκει αυτον ὑμεισ δε		nec adnoscit eum uos autem
(Fol. 158 *b*.)		(Fol. 159 *a*.)

γεινωσκετε αυτον οτι παρ ὑμειν μενει		XIV.	scitis eum quoniam apud uos manet
και εν ὑμειν εστιν ουκ αφησω ὑμασ		18	et in uobis est non dismittam uos
ορφανουσ ερχομαι προσ ὑμασ			orphanos uenio ad uos
ετι μεικρον και ο κοσμοσ με ουκετι		19	adhuc pusillum et hic mundus me iam
θεωρει ὑμεισ δε θεωρειτε με			non uidet uos autem uidetis me
οτι εγω ζω και ὑμεισ ζησεσθε			quoniam ego uiuo et uos uiuetis
εν εκεινη τη ημερα γνωσεσθαι ὑμεισ		20	in illo die cognoscetis uos
οτι εγω εν τω πατρι μου και ὑμεισ			quoniam ego in patre meo et uos
εν εμοι καγω εν ὑμειν ο εχων		21	in me et ego in uobis qui habet
τασ εντολασ μου και τηρων αυτασ			mandata mea et serbat ea
ρκθ : εκεινοσ εστιν ο αγαπων με : ὁ δε			ille est qui diligit me qui autem
αγαπων με αγαπηθησεται ὑπο του			diligit me diligetur a
πατροσ μου καγω αγαπησω αυτον			patre meo et ego diligam eum
και ενφωνησω αυτω εμαυτον			et ostendam illi me ipsum
ρλ :λεγει αυτω ἰουδασ ουχ ο απο καρυωτου		22	dicit illi iudas non qui ascaryotes
κε τι εστιν οτι μελλεισ ημειν			dme quid est quoniam incipies nobis
ενφανιζειν σεαυτον και ουχι τω κοσμω			ostendere te ipsum et non huic mundo
απεκριθη ιησ και ειπεν αυτω εαν τισ		23	respondit ihs et dixit illi si quis
αγαπα με τον λογον μου τηρησει			diligit me uerbum meum seruabit
και ο πατηρ μου αγαπησει αυτον			et pater meus diligit eum
και προσ αυτον ελευσομαι και προσ			et ad eum ueniam et ad eum
αυτον μονην ποιησομαι ο μη		24	habitaculum faciam qui non
αγαπων με τουσ λογουσ μου ου τηρησει			diligit me uerba mea non serbabit
ρλα : και ο λογοσ ο εμοσ ον ακουετε			et uerbum meum quod auditis
ουκ εστιν εμοσ αλλα του πεμψαντοσ με			non est meum sed eius qui me misit
ρλβ :πατροσ : ταυτα λελαληκα ὑμειν		25	patris haec locutus sum uobis
παρ ὑμεν μενων ο δε παρακλητοσ		26	apud uos manens paracletus autem
το πνα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ μου			sps sanctus quem mittet pater meus
εν τω ονοματι μου εκεινοσ ὑμασ			in nomine meo ille uos
διδαξει παντα και ὑπομνησει ὑμασ			docebit omnia et commouebit uos
παντα α αν ειπω ὑμειν ειρηνην		27	omnia quaecumque dixero uobis pacem
αφιημει ὑμειν ειρηνην την εμην διδωμι			dismitto uobis pacem meam do
ὑμειν ου καθωσ ο κοσμοσ διδωσιν			uobis non sicut mundus dat
(Fol. 159 *b*.)			(Fol. 160 *a*.)

εγω διδωμι ὑμειν μη ταρασσεσθω	XIV.	ego do uobis non conturbetur
ὑμων η καρδια μηδε δειλειατω		uestrum cor neque trepidetur
ηκουσατε οτι εγω ειπον ὑμειν ὑπαγω	28	audistis quoniam ego dixi uobis uado
και ερχομαι προσ ὑμασ ει αγαπατε με		et uenio ad uos si diligatis me
εχαρητε αν οτι πορευομαι προσ τον πρα		gaudebatis utique quoniam uado ad patrem
οτι ο παρ μειζων μου εστιν και νυν	29	quoniam pater maior me est et nunc
ειρηκα ὑμειν πριν γενεσθαι ἱνα οταν		dixi uobis antequam fiat ut cum factum
γενηται πιστευσητε μοι ουκετι πολλα	30	fuerit credatis mihi iam non multa
λαλησω μεθ ὑμων ερχεται γαρ ο του		loquar uobis cum uenit enim huius
κοσμου αρχων και εν εμοι ουκ εχει		mundi princeps et in me non habet
ουδεν ευρειν αλλ ἱνα γνω ο κοσμοσ	31	nihil inuenire sed ut sciatis mundum
οτι αγαπω τον πρα και καθωσ ενετειλατο μοι		quoniam diligo patrem et sicut mandauit mihi
ουτωσ ποιω εγειρεσθε αγωμεν		sic facio surgite eamus
εντευθεν · εγω ειμι η αμπελοσ η αληθινη	XV. 1	hinc ego sum uites uera
και ο παρ μου γεωργοσ εστιν παν	2	et pater meus agricula est omne sarmentum
κλημα εν εμοι μη φερον καρπον		quod in me non adferet fructum
αιρει αυτο και παν το καρποφορον		tollit illud et omne quod fructum adferet
καθαριει αυτο ἱνα πλειονα καρπον φερη		purgauit illud ut ampliorem frum adferat
αφ εαυτου εαν μη μεινη εν τη	4	ab se si non manserit in
αμπελω ουτωσ ουδε ὑμεισ εαν μη		uite sic nec uos si non
εν εμοι μεινητε · εγω γαρ ειμι	5	in me maneatis ego enim sum
η αμπελοσ ὑμεισ τα κληματα		uitis uos sarmenta
ο μενων εμοι καγω εν αυτω		qui manet in me et ego in illo
ουτοσ φερει καρπον πολυν οτι χωρεισ		hic adferet fructum multum quia sine
εμου ου δυνασθαι ποιειν εαν μη τισ	6	me non potestis facere si non aliquis
μενη εν εμοι επληθη εξω ωσ το κλημα		maneat in me missus est foras sicut sarmentu
και εξηρανθη και συναγουσιν αυτο		et aruit et congregant illud
και εισ πυρ βαλλουσιν και καιετε		et in ignem mittunt et ardet
εαν δε μεινητε εν εμοι και τα ρηματα μου	7	si autem manseritis in me et uerba mea
εν ὑμειν μεινη ο εαν θελητε αιτησασθαι		in uobis manserint quodcumque uultis petite
και γενησεται εν τουτω εδοξασθη ο	8	et fiet in hoc glorificatus est
πατηρ μου ἱνα πολυν καρπον φερητε		pater meus ut multum fructum adferatis
και γενησθαι μου μαθηται καθωσ ηγαπησεν	9	et sitis mei discipuli sicut dilexit
(Fol. 160 *b*.)		(Fol. 161 *a*.)

	με ο πατηρ καγω ὑμασ ηγαπησα	XV.	me pater et ego uos dilexi
	μεινατε εν τη αγαπη τη εμη εαν τασ	10	manete in caritate mea si
	εντολασ μου τηρησητε μενειτε εν τη		mandata mea seruaueritis manebitis in
	αγαπη μου καθωσ καγω τασ εντολασ		caritate mea sicut ego mandata
	του πατροσ μου τετηρηκα και μενω		patris mei seruabi et maneo
	αυτου εν τη αγαπη ταυτα δε λελαληκα	11	in caritate ipsius haec autem locutus sum
	ὑμειν ἱνα η χαρα η εμη εν ὑμειν η		uobis ut gaudium meum in uobis sit
	και η χαρα ὑμων πληρωθη αυτη εστιν	12	et gaudium uestrum inpleatur hoc est
	η εντολη η εμη ἱνα αγαπατε αλληλουσ		mandatum meum ut diligatis inuicem
ρλε	καθωσ ηγαπησα ὑμασ : μειζονα ταυτησ	13	sicut dilexi uos maiorem huius
	αγαπην ουδεισ εχει ἱνα την ψυχην αυτου		dilectionem nemo habet ut animam suam
ρλς	θη ὑπερ των φιλων αυτου : ὑμεισ γαρ	14	ponat pro amicis suis uos enim
	φιλοι μου εστε εαν ποιησητε α εγω		amici mei estis si feceritis quae ego
	εντελλομαι ὑμειν ουκετι ὑμασ λεγω	15	mando uobis iam non dico uos
	δουλουσ οτι ο δουλοσ ουκ οιδεν		seruos quoniam seruus nescit
	τι ποιει αυτου ο κσ ὑμασ δε ειρηκα φιλουσ		quid facit dms eius uos autem dixi amicos
	οτι παντα οσα ηκουσα παρα του πατροσ μου		quoniam omnia quae audiui a patre meo
	εγνωρισα ὑμειν ουχ ὑμεισ με εξελεξασθε	16	demonstraui uobis non uos me elegistis
	αλλα εγω εξελεξαμην ὑμασ και εθηκα		sed ego elegi uos et posui
	ὑμασ ἱνα ὑμεισ ὑπαγητε και καρπον		uos ut uos eatis et fructum
	φερητε και ο καρποσ ὑμων μενη		adferatis et fructus uester maneat
ρλζ	ινα οτι αν αιτησητε τον πατερα		ut quid quid petieritis patrem
	εν τω ονοματι μου δω ὑμειν		in nomine meo det uobis
ρλη	ταυτα εντελλομε ὑμειν αγαπατε	17	haec mando uobis diligite
	αλληλουσ ει ο κοσμοσ ὑμασ μισει	18	inuicem si mundus uos o dit
	γεινωσκετε οτι εμε πρωτον μεμεισηκεν		scitote quia me primum o diuit
	ει εκ του κοσμου ητε ο κοσμοσ αν το ἰδιον	19	si de mundo essetis mundus suum
	εφειλει οτι εκ του κοσμου ητε αλλ εγω		amabat quoniam de mundo eratis sed ego
	εξελεξαμην ὑμασ εκ του κοσμου		elegi uos de mundo
ρλθ	δια τουτο μισει ὑμασ ο κοσμοσ : μνημονευετε	20	propter hoc odit uos mundus mementote
	τουσ λογουσ ουσ εγω ειπον ὑμειν		sermones quos ego dixi uobis
	ουκ εστιν μου δουλοσ μειζων του κυ αυτου		non est seruus maior dmo suo
ρμ	ει εμε εδιωξαν και ὑμασ διωξουσιν		si me persecuti sunt et uos persequentur

(Fol. 161 *b*.) (Fol. 162 *a*.)

ει τον λογον μου ετηρησαν και τον	XV.	si uerbum meum custodierunt et
: ὑμετερον τηρησουσιν : ἀλλα ταυτα	21	uestrum custodient sed haec
ποιησουσιν εισ ὑμασ δια το ονομα μου		facient in uos propter nomen meum
β : οτι ουκ οιδασιν τον πεμψαντα με		quoniam nesciunt qui me misit
ει μη ηλθον και : ἐλαλησα αυτοισ	22	si non uenissem et locutus eis fuissem
: αμαρτιαν ουχ ειχαν νυν δε		peccatum non habebant nunc autem
προφασιν ουκ εχουσιν περι τησ αμαρτιασ		excusationem non habent de peccato
: αυτων : ὁ εμε μεισων και τον πατερα μου	23	eorum qui me odit et patrem meum
μεισει : ει τα εργα μη εποιησα	24	odit si opera non feci
εν αυτοισ α ουδεισ αλλοσ εποιησεν		in eis quae nemo alius fecit
αμαρτειαν ουκ ειχαν νυν δε και		peccatum non habebant nunc autem et
εωρακασιν και μεμεισηκασιν με		uiderunt et odierunt me
και τον πατερα μου αλλ ἵνα πληρωθη	25	et patrem meum sed ut inpleatur
ο λογοσ ο εν τω νομω αυτων γεγραμμενοσ		uerbum quod in leges eorum scriptum est
οτι εμεισησαν με δωρεαν οταν δε	26	quoniam odierunt me gratis cum autem
ελθη ο παρακλητοσ ον εγω πεμπω ὑμειν		uenerit paracletus quem ego mitto uobis
παρα του πρσ̄ μου το πνᾱ τησ αληθειασ		a patre meo spm̄ ueritatis
ο παρα του πατροσ μου εκπορευετε εκεινοσ		qui a patre meo prodit ille
μαρτυρησει περι εμου και ὑμεισ	27	testimonium dauit de me et uos
μαρτυρειτε οτι απ αρχησ μετ εμου εστε		testimonium datis quia ab initio mecum estis
ταυτα λελαληκα ὑμειν ἵνα μη σκανδαλισθητε	XVI. 1	haec locutus sum uobis ut non scandalizemini
αποσυναγωγουσ ποιησουσιν ὑμασ	2	de synagoga uos eicient
: αλλ ερχεται ωρα ἵνα πασ ο αποκτεινασ		sed uenit hora ut omnis qui uos occiderit
ὑμασ δοξη λατρειαν προσφερειν τω θ̄ω̄		uos putet se hostiam offerre deo
και ταυτα ποιησουσιν ὑμειν οτι ουκ	3	et haec facient uobis quoniam non
εγνωσαν τον πρᾱ ουδε εμε		cognouerunt patrem neque me
ταυτα λελαληκα ὑμειν ἵνα οταν ελθη	4	haec locutus sum uobis ut cum uenerit
η ωρα μνημονευτε οτι		hora memores sitis quia
: εγω ειπον ὑμειν : ταυτα δε εξ̄ αρχησ		ego dixi uobis haec autem ab initio
ὑμειν ουκ ειπον οτι μεθ' ὑμων ημην		uobis non dixi quia uobiscum eram
νυν δε ὑπαγω προσ τον πεμψαντα με	5	nunc autem uado ad eum qui me misit
και ουδεισ εξ̄ ὑμων ερωτα με		et nemo ex uobis interrogat me
που ὑπαγεισ αλλ οτι ταυτα λελαληκα	6	ubi uadis sed quoniam haec locutus sum
Fol. 162 *b*.)		(Fol. 163 *a*.)

ὑμειν η λυπη πεπληρωκεν ὑμων	XVI.	uobis tristitia adimpleuit uestrum
την καρδιαν αλλ εγω την αληθειαν	7	cor sed ego ueritatem
λεγω ὑμειν · συμφερει ὑμειν ἱνα		dico uobis expedit uobis ut
εγω απελθω εαν γαρ μη απελθω		ego eam si enim non iero
ο παρακλητος ουκ ελευσεται προς ὑμας		paracletus non ueniet ad uos
εαν δε πορευθω πεμψω αυτον προς ὑμας		si autem iero mittam eum ad uos
και ελθων εκεινος ελεγξει τον κοσμον	8	et ueniens ille arguet mundum
περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης		de peccato et de iustitia
και περι κρισεως · περι αμαρτειας μεν	9	et de iudicio de peccato quidem
οτι ου πιστευουσιν εις εμε		quoniam non credunt in me
περι δικαιοσυνης δε	10	de iustitia autem
οτι προς τον πατερα ὑπαγω και ουκετι		quoniam ad patrem uado et iam
θεωρειτε με περι δε κρισεως	11	non uidetis me de iudicio autem
οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται		quoniam princeps mundi huius iudicatus est
Ετι πολλα εχω λεγειν ὑμειν	12	adhuc multa habeo dicere uobis
αλλ ου δυνασθε αυτα βασταζειν αρτι		sed non potestis illa baiolare modo
οταν ελθη εκεινος το πνα	13	cum uenerit ille spiritus
της αληθειας εκεινος ὑμας οδηγησει		ueritatis ille uos diriget
εν τη αληθεια παση ου γαρ λαλησει		in ueritate omni non enim loquetur
αφ εαυτου αλλα οσα ακουσει λαλησει		a semetipso quaecumque audierit loquetur
και τα ερχομενα · αναγγελει ὑμειν εκεινος	14	et super uentura adnuntiauit uobis ille
εμε δοξασει οτι εκ του εμου λημψεται		me glorificauit quoniam de meo accipiet.
ρμη : και αναγγελει ὑμειν : παντα οσα	15	et adnuntiauit uobis omnia quae
ρμθ : εχει ο πατηρ εμα εστιν : δια τουτο		habet pater mea sunt propter hoc
ειπον οτι εκ του εμου λαμβανει		dixi quoniam de meo accipiet
και αναγγελει ὑμειν μεικρον	16	et adnuntiabit uobis pusillum
και ουκετι θεωρειτε με		et non me uidebitis
και παλιν μεικρον και οψεσθε με		et iterum pusillum et uideuitis me
ειπον ουν εκ των μαθητων αυτου	17	dixerunt ergo ex discipulis eius
προς αλληλους τι εστιν τουτο ο λεγει		adinuicem quid est hoc quod dicit
ημειν μεικρον και ουκετι οψεσθε με		nobis pusillum et non uidebitis me
και παλιν μεικρον και οψεσθε με		et iterum pusillum et uidebitis me
και οτι εγω υπαγω προς τον πατερα τι εστιν τουτο	18	et quia ego uado ad patrem quid est hoc
(Fol. 163 *b*.)		(Fol. 164 *a*.)

το μεικρον ουκ οιδαμεν ο λεγει	XVI.	pusillum nescimus quid dicit
Εγνω ο ιης οτι οτι ηθελον αυτον	19	cognouit ihs quoniam uolebant eum
επερωτησαι περι τουτου και ειπεν		interrogare de hoc et dixit
αυτοις περι τουτου ζητειτε		illis de hoc queritis
μετ αλληλων οτι ειπον μεικρον		in inuicem quoniam dixi pusillum
και ου θεωρειτε με και παλιν		et non me uideuitis et iterum
μεικρον και οψεσθε με		pusillum et uideuitis me
ν : αμην αμην λεγω ὑμειν οτι κλαυσετε	20	amen amen dico uobis quoniam plorabitis
και θρηνησεται ὑμεις · ο δε κοσμος χαρησεται		et plangetis uos · mundus autem gaudebit
ὑμεις λυπηθησεσθε · αλλα η λυπη ὑμων		uos tristitiam habebitis sed tristitia uestra
εις χαραν γενησεται		in gaudium transferetur
η γυνη οταν τικτη λυπην εχει οτι	21	mulier cum parit tristitiam habet quoniam
ηλθεν η ημερα αυτης οταν δε γεννηση		uenit dies eius cum autem pepererit
το παιδιον ουκετι μνημονευει		infantem iam non meminit
της λυπης δια την χαραν οτι εγεννηθη		tristitiae propter gaudium quia natus est
ανθρωπος εις τον κοσμον και ὑμεις ουν	22	homo in hunc mundum et uos ergo
νυν μεν λυπην εξετε παλιν δε		nunc quidem tristitiam habebitis iterum autē
οψομαι ὑμας · και χαρησεται ὑμων η καρδια		uideuo uos et gaudebit cor uestrum
και την χαραν ὑμων ουδεις αρει αφ υμων		et gaudium uestrum nemo tollet a uobis
και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδε	23	et in illo die me non rogauitis nihil
αμην αμην λεγω ὑμειν εαν τι αιτησηται		amen amen dico uobis si quid petieritis
τον πατερα εν τω ονοματι μου δωσει ὑμειν		patrem in nomine meo dabit uobis
εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω	24	usque nunc nihil petistis in
ονοματι μου αιτειτε και λημψεσθε		nomine meo petite et accipietis
ἱνα η χαρα ὑμων η πεπληρωμενη		ut gaudium uestrum repletum sit
να : ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα ὑμειν	25	haec in prouerbiis locutus sum uobis
ερχεται ωρα οτε ουκετι εν παροιμιαις		uenit hora cum iam non in prouerbiis
λαλησω ὑμειν αλλα εν παρησια περι του		loquar uobis sed in pala de
πατρος απαγγελω ὑμειν εν εκεινη τη ημερα	26	patre adnuntiauo uobis in illa die
εν τω ονοματι μου αιτησεσθε		in nomine meo petetis
και ου λεγω ὑμειν οτι εγω ερωτησω		et non dico uobis coniam ego rogabo
τον πατερα μου περι ὑμων αυτος γαρ	27	patrem meum de uobis ipse enim
ο πατηρ φιλι ὑμας οτι ὑμεις εμε		pater diligit uos quóniam uos me
(Fol. 164 *b*.)		(Fol. 165 *a*.)

πεφιληκατε και πεπιστευκατε οτι εγω	XVI.	dilexistis et credidistis quoniam ego
παρα του πατροσ εξηλθον και ηλθον	28	a patre exiui et ueni
εισ τον κοσμον παλιν αφιημι τον κοσμον		in hunc mundum iterum dimitto hunc mundū
και πορευομαι προσ τον πατερα · λεγουσιν αυτω	29	et uado ad patrem dicunt illi
οι μαθηται αυτου ϊδε νυν εν παρρησια λαλεισ		discipuli eius ecce nun in palam loqueris
και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεισ		et prouerbium inullum dicis
νυν οιδαμεν οτι οιδασ παντα και ου χρεια	30	nunc cognouimus quia scis omnia et non opus
εχεισ ινα τισ σε ερωτα εν τουτω πιστευομε		habet ut aliquis te interroget in hocredimus
οτι παρα θυ εξηλθεσ απεκριθη αυτοισ	31	quoniam a deo existi respondit eis
ρνβ : ο ιησ αρτι πιστευετε : ϊδου ερχεται ωρα	32	ihs modo creditis ecce uenit hora
και εληλυθεν ϊνα σκορπισθητε		et uenit ut dispargamini
εκαστοσ ισ τα ϊδια και εμε μονον		unus quisque in sua et me solum
αφητε και ουκ ειμι μονοσ οτι		dismittatis et non sum solus quoniam
ρνγ : ο πατηρ μετ εμου εστιν : ταυτα λελαληκα	33	pater mecum est haec locutus sum
ϋμειν ϊνα εν εμοι ειρηνην εχητε		uobis ut in me pacem habeatis
εν τω κοσμω θλειψειν εξετε		in mundo tribulationem habebitis
αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον		sed anime qui estote ego uici mundum
ταυτα ελαλησεν ο ιησ και επαρασ	XVII. 1	haec locutus est ihs et adlebans
τουσ οφθαλμουσ αυτου εισ τον ουρανον		oculos suos in caelum
ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον		dixit pater uenit hora glorifica
σου τον ϋιον ϊνα ο ϋιοσ σου δοξαση σε		filium tuum ut filius honorificet te
καθωσ εδωκασ αυτω εξουσιαν πασησ	2	sicut dedisti ei potestatem omnis
σαρκοσ ϊνα παν ο δεδωκασ αυτω		carnis ut omne quod dedisti ei
εχη ζωην αιωνιον αυτη δε εστιν	3	habeat uitam aeternam haec est autem
η αιωνιοσ ζωη ϊνα γεινωσκουσιν σε		uita aeterna ut cognoscant te
τον μονον αληθινον θν και ον		solum uerum dm et quem
απεστειλασ ιην χρν ισ τουτον τον κοσμον		misisti ihs xpm in hunc mundum
εγω σε εδοξασα επι τησ γησ	4	ego te honorificaui super terram
και το εργον ετελειωσα ο εδωκασ μοι		et opus consummaui quod dedisti mihi
ϊνα ποιησω και νυν δοξασον με	5	ut faciam et nunc honorifica me
συ πατηρ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον		tu pater ad teipsum gloria quam habebam
παρα σοι προ του γενεσθαι τον κοσμον		aput te antequam fieret mundus
εφανερωσα το ονομα σου τοισ ανθρωποισ	6	manifestaui nomen tuum hominibus
(Fol. 165 *b*.)		(Fol. 166 *a*.)

ουσ εδωκασ μοι εκ του κοσμου	XVII.	quos dedisti mihi de hoc mundo
σοι ησαν και εμοι αυτουσ εδωκασ		tui erant et mihi illos dedisti
και τον λογον σου τετηρηκαν		et uerbum tuum serbaberunt
νυν εγνωκαν οτι παντα οσα δεδωκασ μοι	7	nunc cognouerunt quia omnia que mihi dedisti
παρα σου εστιν οτι τα ρηματα σου α	8	abs te sunt quoniam uerba tua quae
εδωκασ μοι δεδωκα αυτοισ και αυτοι		dedisti mihi dedi eis et ipsi
ελαβον αληθωσ οτι παρα σου εξηλθον		acceperunt uere quoniam abs te exiui
και επιστευσαν οτι συ με απεστιλασ		et crediderunt quia tu me misisti
εγω περι αυτων ερωτω ου περι του	9	ego pro eis rogo non pro hoc
κοσμου ερωτω αλλα περι ων εδωκασ μοι		mundo rogo sed de quibus dedisti mihi
οτι σοι εισιν και τα εμα παντα σα εστιν	10	quoniam tui sunt et omnia mea tua sunt
και τα σα εμα εστιν και εδοξασασ με εν αυτοισ		et tua mea sunt et glorificasti me in eis
και ουκετι ειμι εν τουτω τω κοσμω	11	et iam non sum in hoc mundo
και ουτοι εν τω κοσμω εισιν		et ipsi in hoc mundo sunt
καγω προσ σε ερχομαι ουκετι ειμι εν τω		et ego ad te uenio iam non sum in
κοσμω · και εν τω κοσμω ειμι		mundo et in mundo sum
πατερ αγιε τηρησον αυτουσ εν τω ονοματι σου		pater sancte serba eos in nomine tuo
και οτε ημην μετ αυτων εγω ετηρουν αυτουσ		et cum essem cum eis ego serbabam eos
εν τω ονοματι σου · ο δεδωκασ μοι		in nomine tuo quod dedisti mihi
ϊνα ωσιν εν καθωσ ημεισ · οτε ημην μετ αυτων εγω	12	ut sint unum sicut nos cum essem cum eis ego
ετηρουν αυτουσ εν τω ονοματι σου		custodiebam eos in nomine tuo
ουσ δεδωκασ μοι εφυλαξα και ουδεισ εξ αυτων		quos dedisti mihi · et custodiui et nemo ex eis
απωλετο ει μη ο ϋιοσ τησ απωλειασ		periit nisi filius perditionis
ϊνα η γραφη πληρωθη νυν δε	13	ut scriptura impleatur nunc autem
προσ σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τουτω τω κοσμω		ad te uenio et haec loquor in hoc mundo
ϊνα εχωσιν την χαραν την εμην		ut habeant gaudium meum
πεπληρωμενην εν αυτοισ εγω δε	14	inpletum in temet ipsis ego autem
εδωκα τον λογον σου εν αυτοισ		dedi uerbum tuum eis
και ο κοσμοσ μεισει αυτουσ οτι ουκ εισιν		et mundus odit eos quoniam non sum
εκ τουτου του κοσμου ουκ ερωτω ϊνα αρησ	15	de hoc mundo non rogo ut tollas
αυτουσ εκ του κοσμου αλλ ϊνα τηρησησ		eos de mundo sed ut serues
αυτουσ εκ του πονηρου εκ τουτου του κοσμου	16	eos de iniquo de hoc mundo
ουκ εισιν καθωσ καγω ουκ ειμι εκ του κοσμου		non sunt sicut et ego non sum de mundo
(Fol. 166 *b*.)		(Fol. 167 *a*.)

	αγιασον αυτουσ εν τη αληθεια	XVII. 17	sanctifica eos in ueritate
	ο λογοσ ο σοσ αληθεια εστιν καθωσ εμε	18	uerbum tuum ueritas est sicut me
	απεστειλασ εισ τουτον τον κοσμον καγω		misisti in hunc mundum et ego
	απεστειλα αυτουσ εισ τουτον τον κοσμον		misi eos in hunc mundum
	και ὑπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον	19	et pro eis ego sanctifico me ipsum
	ἱνα ωσιν και αυτοι ηγιασμενοι		ut sint et ipsi sanctificati
	εν αληθεια ου περι τουτων δε ερωτω	20	in ueritate nunc autem propter istos rogo
	μονον αλλα και περι των πιστευοντων		solum sed et pro his qui crediturі sunt
	δια του λογου αυτων εισ εμε ἱνα παντεσ	21	per uerbum eorum in me ut omnes
	εν ωσιν καθωσ συ πατηρ εν εμοι		unum sint sicut tu pater in me
	καγω εν σοι ἱνα και αυτοι εν ημειν ωσιν		et ego in te ut et ipsi in nouis sint
	ἱνα ο κοσμοσ πιστευση οτι συ με		ut hic mundus credat quoniam tu me
	απεστειλασ καγω την δοξαν ην	22	misisti et ego gloriam quam
	εδωκασ μοι δεδωκα αυτοισ ἱνα ωσιν το εν		dedisti mihi dedi eis ut sint unum
	καθωσ ημεισ εν συ εν εμοι καγω εν αυτοισ	23	sicut nos unum tu in me et ego in eis
	ἱνα ωσιν τετελιωμενοι		ut sint perfecti consummati
	εισ το εν ἱνα γεινωσκη ο κοσμοσ		in unum ut cognoscat mundus
	οτι συ με απεστειλασ και ηγαπησα αυτουσ		quoniam tu me misisti et dilexi eos
	καθωσ συ με ηγαπησασ		sicut tu me dilexisti
	πατερ ο δεδωκασ μοι θελω ἱνα οπου ειμι εγω	24	pater quod mihi dedis uolo ut ubi ego sum
	κακεινοι ωσιν μετ εμου ἱνα θεωρωσι		et illi sint mecum ut aspiciant
	την δοξαν ην δεδωκασ μοι οτι ηγαπησασ με		gloriam quam mihi dedisti quia dilexisti me
ρνδ	: προ καταβολησ κοσμου : πατερ δικαιε	25	ante constitutionem mundi · pater sancte
	ο κοσμοσ τουτοσ σε ουκ εγνω εγω δε σε		mundus hic te non cognouit ego autem te
	εγνωκα και ουτοι εγνωσαν		cognoui et isti cognouerunt
ρνε	: οτι συ με απεστειλασ : και εγνωρισα	26	quoniam tu me misisti et manifestaui
	αυτοισ το ονομα σου και γνωρισω		eis nomen tuum et manifestabo
	ἱνα η αγαπη η ηγαπησασ με εν αυτοισ η		ut caritas quam dilexisti me in eis sit
	καγω εν αυτοισ		et ego in illis
ρνς	: ταυτα ειπων ο ιησ εξηλθεν συν τοισ	XVIII. 1	haec cum dixisset ihs exiit simul cum
	μαθηταισ αυτου περαν του χειμαρρου		discipulis suis trans torrentem
	του κεδρου οπου ην κηποσ εισ ον εισηλθεν		cedri ubi erat hortus in quem introibit
ρνζ	: αυτοσ και οι μαθηται αυτου : ηδει δε και	2	ipse et discipuli eius sciebat autem et

(Fol. 167 *b*.) (Fol. 168 *a*.)

ϊουδασ ο παραδιδων αυτον · τον τοπον XVIII.
οτι πολλακισ συνηχθη εκει ο ιησ
μετα των μαθητων αυτου : ο ουν ϊουδασ 3
λαβων την σπειραν και εκ των αρχιερεων
και εκ των φαρισαιων ϋπηρετασ ερχεται
εκει μετα φανων και λαμπαδων
και οπλων : ιησ δε ειδων παντα τα 4
ερχομενα επ αυτον εξηλθεν και λεγει
αυτοισ τινα ζητειτε απεκριθησαν αυτω 5
ιην τον ναζαρηνον · λεγει αυτοισ εγω ειμι
ϊστηκει δε και ϊουδασ ο παραδιδουσ αυτον
μετ αυτων ωσ ουν ειπεν αυτοισ εγω ειμι 6
απηλθαν εισ τα οπεισω και επεσαν χαμαι
παλιν ουν αυτουσ επηρωτησεν λεγων 7
τινα ζητειτε οι δε ειπαν παλιν ιην τον
ναζωραιον απεκριθη αυτοισ ο ιησ 8
ειπον ϋμειν οτι εγω ειμι ει ουν εμε
ζητειτε αφετε τουτουσ ϋπαγειν ϊνα 9
πληρωθη ο λογοσ ον ειπεν οτι ουσ
εδωκασ μοι εξ αυτων ουδενα απωλεσα
τοτε σιμων πετροσ εχων μαχαιραν 10
ειλκυσεν αυτην και επαισεν τον δουλον
του αρχιερεωσ και απεκοψεν αυτου
το ωτιον το δεξιον · ην δε τονομα
του δουλου εκεινου μαλχοσ ειπεν ουν 11
ο ιησ τω πετρω βαλε την μαχαιραν εισ την
θηκην : το ποτηριον ο εδωκεν μοι
ο πατηρ ου μη πιω αυτο : η ουν σπειρα 12
και ο χειλιαρχοσ και οι ϋπηρεται των
ϊουδαιων συνελαβον τον ιην
και εδησαν αυτον : και ηγαγον προσ ανναν 13
πρωτον ην γαρ πενθεροσ του καϊφα
οσ ην αρχιερευσ του ενιαυτου εκεινου

(Fol. 168 *b*.)

[*Desunt folia octo, vicesimum secundum Codicis quaternionem complectentia. Quae a* cap. XVIII. 13 *usque ad* cap. XX. 13 *Graecè, et a* cap. XVIII. 2 *usque ad* cap. XX. 1 *Latinè, a posteriore manu per septem folia sunt scripta, huic volumini Appendicis loco subjicientur.*]

Cap. xx. 1 essent ad monimentum et uidet
lapidem sublatum ab osteo
2 monimenti currit ergo et uenit
ad simonem petrum et alium
discipulum quem diligebat ihs et dicit illis
tulerunt dom de monimento
et nescimus ubi posuerunt eum
3 exiuit ergo petrus et alius discipulus
4 et ueniebant ad monimentum currebant aute
ambo in se alius autem discipulus praecucurrit
citius ante petrum et uenit prior
5 in monimentum et prospiciens
uidet posita lentiamina non tamen
6 introibit uenit ergo simon petrus
sequens eum et introibit
in monimentum et uidet
7 lentiamina posita et sudarium
quod erat positum super capud
eius · non cum lentiamine positum
sed seorsus inuolutum in unum locum
8 tunc ergo introibit et alius discipulus
qui uenerat prior in monimentum
9 et uidit et credidit necdum enim
sciebant scripturam quia oportet eum
10 resurgere a mortuis abierunt ergo
ad se iterum discipuli
11 maria autem stabat ad monimentum
foris et plorabat cum ergo ploraret
12 prospexit in monimentum et uidet
duos angelos in albis sedentes
unum ad capud et unum ad pedes
ubi positum erat corpus ihu
13 dicunt ei illi mulier quid ploras

(Fol. 177 *a*.)

τινα ζητεισ λεγει αυτοισ οτι ηραν τον κν	XX.
μου και ουκ οιδα που τεθεικαν αυτον	
ταυτα ειπουσα εστραφη εισ τα οπισω	14
και θεωρει τον ιην εστωτα και ουκ ηδι	
οτι ιησ εστιν λεγει αυτη ο ιησ γυναι τι κλαιεισ	15
τινα ζητεισ εκεινη δοκουσα οτι ο	
κηπουροσ εστιν λεγει αυτω κε	
ει συ ηρεσ αυτον ειπε μοι που	
τεθεικασ αυτον καγω αυτον αρω	
λεγει αυτη ιησ μαρια στραφεισα δε	16
εκεινη λεγει αυτω εβραϊστι ραββωνει	
ο λεγεται κε διδασκαλε λεγει αυτη ιησ	17
μη μου απτου ουπω γαρ αναβεβηκα	
προσ τον πρα πορευου ουν προσ τουσ	
αδελφουσ και ειπε αυτοισ αναβαινω	
προσ τον πρα μου και πατερα ὑμων	
και θν μου και θν ὑμων	
Ερχεται μαρια η μαγδαληνη απαγγελλουσα	18
τοισ μαθηταισ αυτου οτι εωρακεν τον κν	
και α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοισ	
Ουσησ ουν οψιασ τη ημερα εκεινη	19
τη μεια των σαββατων και των θυρων	
κεκλισμενων οπου ησαν οι μαθηται	
δια τον φοβον των ἰουδαιων	
ηλθεν ιησ και εστη εισ το μεσον	
και λεγει αυτοισ ειρηνη ὑμειν	
και τουτο ειπων εδειξεν τασ χειρασ	20
και την πλευραν αυτοισ εχαρησαν ουν	
οι μαθηται αυτου ειδοντεσ τον κν	
Ειπεν ουν αυτοισ παλιν ειρηνη ὑμειν	21
καθωσ απεσταλκεν με ο πατηρ καγω	
αποστελλω ὑμασ τουτο ειπων	22
ενεφυσησεν αυτοισ και λεγει αυτοισ	

(Fol. 177 *b*.)

quem quaeritis dicit illis quia tulerunt dom	
meum et nescio ubi posuerunt eum	
haec dicens conuersa est retro	
et uidet ihm stantem et nesciebat	
quoniam ihs est dicit illi ihs mulier quid ploras	
quem queris illa putans quia	
hortulanus est dicit illi dme	
si tu sustulisti eum dic mihi ubi	
posuisti eum et ego illum tollam	
dicit ei ihs maria conuersa autem	
illa dicit ei ebraice rabboni	
quod dicitur dme magister dicit illi ihs	
noli me tangere necdum enim ascendi	
ad patrem uade ergo ad	
fratres et dic illis ascendo	
ad patrem meum et patrem uestrum	
et dom meum et dom uestrum	
uenit maria magdalena nuntians	
discipulis eius quia uidit dom	
et quae dixit ei adnuntiauit illis	
Cum esset ergo sero illo die	
una die sabbati et hosteis	
clusis ubi erant discipuli	
propter timorem iudaeorum	
uenit ihs et stetit in medio	
et dixit illis pax uobis	
et hoc cum dixisset demonstrauit manus	
et latus illis gauisi sunt autem	
discipuli eius uidentes dom	
dixit ergo illis iterum pax uobis	
sicut misit me pater et ego	
mitto uos et hoc cum dixisset	
insuflauit in eos et dit illis	

(Fol. 178 *a*.)

λαβετε πνευμα αγιον εαν τινων αφητε	XX. 23	accipite spm sanctum si quorum dimiseritis
τασ αμαρτιασ αφεωνται αυτοισ		peccata dimittentur eis
εαν τινων κρατησητε κεκρατηντε		si quorum tenueritis detentae sunt
θωμασ δε εισ εκ των · ιβ̄ · λεγομενοσ	24	thomas autem unus ex ixii · qui dicitur
διδυμοσ ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν		didymus non erat cum eis quando uenit
ιησ̄ ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται	25	ihs dicebat ergo illi alii discipuli
οτι εωρακαμεν τον κν̄ · ο δε ειπεν αυτοισ		quoniam uidimus dom ad ille dixit illis
εαν μη ειδω εισ τασ χειρασ αυτου		si non uidero in manus eius
τον τυπον των ηλων και βαλω μου		figuram clauorum et mittam
τασ χειρασ εισ την πλευραν αυτου		manus in latus eius
και βαλω μου τον δακτυλον εισ τον τυπον		et mittam dicitum in figuram
των ηλων ου μη πιστευσω		clauorum non credam
και μεθ ημερασ οκτω παλιν ησαν εσω	26	et post dies octo iterum erant intro
οι μαθηται αυτου και ο θωμασ μετ αυτων		discipuli eius et tomas cum eis
ερχεται ουν ο ιησ̄ των θυρων		uenit ergo ihs hoste is
κεκλισμενων και εστη εισ το μεσον		clusis et stetit in medio
και ειπεν ειρηνη ὑμειν ειτα λεγει	27	et dixit pax uobis deinde dixit
τω θωμα φερε τον δακτυλον σου ωδε		ad thoman adfers dicitum tuum hoc
και ἰδε τασ χειρασ μου και φερε		et uide manus meas et adfers
την χειρα σου και βαλε εισ την πλευραν μου		manum tuam et mitte in latus meum
και μη ἰσθι απιστοσ αλλα πιστοσ		et noli esse infidelis sed fidelis
απεκριθη θωμασ και ειπεν αυτω	28	respondit thomas et dixit illi
ο κσ̄ μου και θσ̄ μου		dms meus et deus meus
λεγει αυτω ο ιησ̄ οτι εωρακασ με	29	dicit illi ihs quia uidisti me
πεπιστευκασ μακαριοι οι μη ειδοντεσ		credidisti beati qui non uiderunt
και πιστευσαντεσ πολλα μεν ουν	30	et crediderunt multa quidem
και αλλα σημεια εποιησεν ιησ̄		et alia signa fecit ihs
ενωπιον των μαθητων αυτου		in conspectu discipulorum suorum
α ουκ εστιν γεγραμμενα εν τω		quae non sunt scripta in hoc
βιβλω τουτω ταυτα δε γεγραπται	31	libro haec autem scripta sunt
ἰνα πιστευσητε οτι ιησ̄ χρσ̄ ὑιοσ εστιν		ut credatis quia ihs xps filius est
του θῡ και ἰνα πιστευοντεσ ζωην		dei et ut credentes uitam
αιωνιον εχητε εν τω ονοματι αυτου		sempiternam habeatis in nomine eius
(Fol. 178 *b*.)		(Fol. 179 *a*.)

μετα ταυτα παλιν εφανερωσεν εαυτον	XXI. 1	post haec iterum manifestauit se ipsum
τοισ μαθηταισ αυτου επι τησ		discipulis suis super
θαλασσησ τησ τιβεριαδοσ εφανερωσεν		mare tiberiadis manifestauit
δε ουτωσ ησαν ομου σιμων πετροσ	2	autem sic erant simul simon petrus
και θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ		et thomas qui dicitur didymus
και ναθαναηλ' οσ ην απο κανα τησ γαλιλαιασ		et nathanael qui erat a cana galilaeae
και οι ϋιοι ζεβεδαιου και αλλοι εκ των		et fili zebedaei et alii de
μαθητων αυτουτου δυο λεγει τουτοισ	3	discentibus eius duo dicit illis
σιμων πετροσ ϋπαγω αλιευειν		simon petrus uado piscatu
λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεισ		dicunt ei uenimus et nos
συν σοι εξηλθαν και ενεβησαν		tecum exierunt et ascenderunt
εισ το πλοιον και εν εκεινη τη νυκτι		in nauem et in illa nocte
επειασαν ουδεν πρωϊασ δε ηδη	4	prendederunt nihil mane autem iam
γενομενησ εστη ιησ επι τον αιγιαλον		facto stetit ihs ad litus
ου μεντοι ηδεισαν οι μαθηται		non tamen sciebant discipuli
οτι ιησ εστιν λεγει ουν αυτοισ ο ιησ	5	quia ihs est dicit ergo illis ihs
παιδια μητι προσφαγειον εχετε		pueri numquid aliquid manducare habetis
απεκριθησαν αυτω ου ' ο δε ειπεν αυτοισ	6	dixerunt ei non ad ille dixit illis
βαλετε εισ τα δεξεια μερη του πλοιου		mittite in dextram partem nauis
το δικτυον και ευρησετε		retiam et inuenietis
οι δε εβαλον και ουκετι αυτο ειλκυσαι ϊσχυον		ad illi miserunt et amplius eam trahere poterant
απο του πληθουσ των ϊχθυων		a multitudine piscium
λεγει ουν ο μαθητησ εκεινοσ	7	dicit ergo discipulus ille
ον ηγαπα ιησ τω πετρω ο κσ εστιν ημων		quem diligebat ihs petro dms est noster
σιμων ουν πετροσ ακουσασ οτι ο κσ εστιν		simon ergo petrus audiens quia dms est
τον επενδυτην διεζωσατο		tunicam cinxit se
ην γαρ γυμνοσ και ηλατο		erat enim nudus et misit se et salibit
εισ την θαλασσαν οι δε αλλοι μαθηται	8	in mare alii autem discipuli
τω πλοιαριω ηλθαν ου γαρ ησαν		per nauiculam uenerunt non enim erant
μακραν απο τησ γησ αλλ ωσ απο		longe a terra sed sicut a
πηχων διακοσιων συροντεσ το		cubitis ducentis trahentes
δικτυον των ϊχθυων ωσ ουν	9	retiam piscium quomodo ergo
απεβησαν εισ την γην βλεπουσιν		exierunt a terram uident
(Fol. 179 *b*.)		(Fol. 180 *a*.)

ανθρακειαν κειμενην και οψαριον	XXI.	carbones positos et piscem
επικειμενον και αρτον λεγει αυτοις	10	impositum et panem dicit illis
ο ιησ ενεγκατε εκ των οψαριων ων		ihs adferte de piscibus quos
επιασατε νυν ανεβη σιμων πετροσ	11	cepistis nunc ascendit simon petrus
και ειλκυσεν το δικτυον μεστον		et traxit retiam plenam
επι την γην μεγων ιχθυων · ρνγ ·		super terram magnorum piscium cliii ·
και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη		et cum tanti essent non est scissa
το δικτυον λεγει αυτοις ο ιησ δευτε	12	retia dicit illis ihs uenite
αριστησατε ουδεισ δε ετολμα των		prandete nemo tamen audebat de
μαθητων εξετασαι αυτον συ τισ ει		discipulis interrogare eum tu quis es
ειδοτεσ οτι ο κσ εστιν ερχεται ιησ •	13	scientes quia dms est uenit ihs
και λαμβανει τον αρτον ευχαριστησασ εδωκε		et accipit panem et benedicens dedit
αυτοισ και το οψαριον ομοιωσ		illis et piscem similiter
τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ιησ	14	hoc iam tertium manifestatus est ihs
τοισ μαθηταισ αυτου εγερθεισ εκ νεκρων		discipulis suis surgens a mortuis
οτε ουν ηριστησαν λεγει ο ιησ τω σιμωνι πετρω	15	cum ergo prandissent dicit ihs simoni petro
Σιμων ιωανου αγαπασ με πλεον τουτων		simon iohannis diligis me plus quam istos
λεγει αυτω ναι κε συ οιδασ οτι		dicit illi etiam dme tu scis quoniam
φιλω σε λεγει αυτω ο ιησ βοσκε τα προβατα μου		amo te dicit illi ihs pasce oues meas
λεγει αυτω δευτερον ο κσ σιμων ιωανου	16	dicit illi iterum dms simon iohanis
αγαπασ με · λεγει αυτω ναι κε		amas me · dicit illi etiam dme
συ οιδασ οτι φιλω σε · λεγει αυτω ποιμενε		tu scis quia amo te dicit illi pasce
μου τα προβατα λεγει αυτω το τριτον	17	oues meas · dicit illi tertium
σιμων ιωανου φιλεισ με		simon iohanis amas me · contristatus
ελυπηθη ο πετροσ οτι ειπεν αυτω το τριτον φιλεισ με		est petrus quia dixit illi tertio amas me
και λεγει αυτω κε παντα συ οιδασ		et dicit illi dme omnia tu scis
συ γεινωσκεισ οτι φιλω σε		tu scis quoniam amo te
λεγει αυτω βοσκε τα προβατα μου		dicit illi pasce obes meas
αμην αμην λεγω σοι οτε ησ νεωτεροσ	18	amen amen dico tibi quando eras iubenes
εζωννυεσ σεαυτον και περιεπατεισ οπου		cingebas teipsum · et ambulabas ubi
ηθελεσ · οταν δε γηρασησ εκτενεισ τασ χειρασ σου		uolebas · cum autem senueris extendes manus tuas
και αλλοι σε ζωσουσει και απαγουσιν σε		et alii te cingent et ducent te
οπου συ θελεισ ταυτα δε ειπεν	19	ubi tu non uis haec autem dixit
(Fol. 180 *b*.)		(Fol. 181 *a*.)

σημενων ποιω θανατω δοξασει τον θν	XXI.	significans qua morte honorificabit dm
και τουτο ειπων λεγει αυτω ακολουθει μοι		Et hoc cum dixisset dicit illi sequere me
επιστραφεις δε ο πετροσ βλεπει τον μαθητην	20	conuersus autem petrus uidet discipulum
ον ηγαπα ιησ ακολουθουντα		quem diligebat ihs sequentem
οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω		qui et recubuit in cena
επι το στηθοσ αυτου και ειπεν αυτω		super pectus eius et dixit illi
κε τισ εστιν ο παραδιδων σε		dme quis est qui tradidit te
τουτον ουν ειδων ο πετροσ λεγει αυτω ιηυ·	21	hunc ergo uidens petrus dicit ad ihm
κε ουτοσ δε τι· λεγει αυτω ο ιησ	22	dme hic autem quid· dicit illi ihs
εαν αυτον θελω μενειν ουτωσ		si eum uolo sic manere
εωσ ερχομαι τι προσ σε συ μοι ακολουθει		usque dum uenio quid ad te tu me sequere
εξηλθεν ουν ουτοσ ο λογοσ εισ τουσ	23	exiuit ergo hic uerbus aput fratres
αδελφουσ και εδοξαν οτι ο μαθητησ		et putauerunt quoniam discipulus
εκεινοσ ουκ αποθνησκει και ουκ ειπεν αυτο		ille non moritur et non dixit illud
ο ιησ ουκ αποθνησκεισ αλλα εαν αυτον		ihs non morieris sed si eum
θελω μενειν εωσ ερχομαι προσ σε		uolo manere usque dum uenio quid ad te
οτοσ εστιν ο μαθητησ ο μαρτυρων	24	hic est discipus qui testimonium dat
περι τουτων και ο γραψασ ταυτα		de his et qui scripsit haec
και οιδαμεν οτι αληθησ εστιν αυτου		et scimus quoniam uerum est eius
η μαρτυρια εστιν δε και αλλα πολλα	25	testimonium sunt autem et alia plura
οσα εποιησεν ο χρσ ιησ ατινα		quae fecit xps ihs quae
εαν γραφηται καθ εν ουδ αυτον		si scribantur singulariter nec ipsum
οιμαι τον κοσμον χωρησε		facile puto mundum capere
τα γραφομενα βιβλεια		qui scribuntur libri

ευαγγελιον κατα

ιωαννην ετελεσθη

αρχεται ευαγγελιον

κατα λουκαν

(Fol. 181 *b*.)

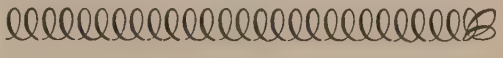

euangelium secund·

iohanen explicit

incipit euangelium

sec lucan

(Fol. 182 *a*.)

α Επειδηπερ πολλοι επεχειρησαν ανα 1. 1
ταξασθαι διηγησιν περι των
πεπληροφορημενων εν ημειν
πραγματων καθα παρεδοσαν ημειν 2
οι απ αρχησ αυτοπται και ὑπηρεται
γενομενοι του λογου εδοξε καμοι 3
παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν
ακριβωσ καθεξησ σοι γραψαι
κρατιστε θεοφιλε ἱνα επιγνωσ 4
περι των κατηχηθησ λογων την ασφαλειαν
β : Εγενετο εν ταισ ημεραισ ηρωδου 5
του βασιλεωσ τησ ἰουδαιασ ἱερευσ
τισ ονοματι ζαχαριασ εξ εφημεριασ
αβια· και γυνη αυτω εκ των θυγατερων
ααρων· και το ονομα αυτησ ελεισαβεθ
ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι ενωπιον 6
του θυ πορευομενοι εν πασαισ
ταισ εντολαισ και δικαιωμασιν του κυ
αμεπτοι και ουκ ην αυτοισ τεκνον 7
καθοτι ην η ελισαβεθ· στειρα
και αμφοτεροι ησαν προβεβηκοτεσ
εν ταισ ημεραισ αυτων· εγενετο δε 8
εν τω ἱερατευειν αυτον εν τη ταξει
τησ εφημεριασ αυτου εναντι του θυ
κατα το εθοσ τησ ἱερατειασ 9
ελαχε του θυμιασαι εισελθων
εισ τον ναον του θυ και παν το πληθοσ 10
του λαου ην προσευχομενον
εξω τη ωρα του θυμιαματοσ
ωφθη δε αυτω αγγελοσ κυ εστωσ 11
εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματοσ
και εταραχθη ζαχαριασ ιδων 12
και φοβοσ επεπεσεν επ αυτον

(Fol. 182 *b*.)

quoniam quidem multi temptauerunt
conscribere narrationem de his quibus
completa sunt in nobis
rebus sicut tradiderunt nobis
qui ab initio ipsi uiderunt et ministri
fuerunt uerbi uisum est et mihi
adsecuto desusum omnibus
diligenter ex ordine tibi scribere
optime theofile uti cognoscas
de quibus structus es uerborum ueritatem
fuit in diebus hierodis
regis iudaeae sacerdos
quidam nomine zacharias de uice
abia et uxor illi de filiabus
aaron et nomen eius elisabet
erant autem iusti ambo in conspectu
dei ambulantes in omnibus
mandatis et iustitiis dmi sine
macula et non erat illis filius
quoniam erat elisabed sterilis
et ambo erant seniores
in diebus suis factum est autem
dum sacerdotio fungeretur in ordine
sacerdotii sui in conspectu dei
secundum consuetudinem sacrificii
forte accidit sacrificare intrantem
in templum dmi et omnis multitudo
populi erat orans
forans hora incensi
uisus est autem illi angelus dmi stans
a dextris altari incensi
et conturbatus est zacharias uidens
et timor incidit super eum

(Fol. 183 *a*.)

και ειπεν προσ αυτον ο αγγελοσ	I. 13	et dixit ad eum angelus
μη φοβου ζαχαρια διοτι εισηκουσθη		ne timueris zacharia quia exaudita est
η δεησεισ σου και η γυνη σου ελισαβεδ		oratio tua et uxor tua elisabed
γεννησει υιον και καλεσεισ		pariet tibi filium et uocabis
το ονομα αυτου ιωαννην και εσται σοι	14	nomen eius iohanen et erit tibi
χαρα και αγαλλιασισ και πολλοι επι τη		gaudium et exaltatio et multi super
γενεσει αυτου χαρησονται εστε γαρ	15	natiuitate eius gaudebunt erit enim
μεγαρ ενωπιον του κυ και οινον		magnus in conspectu dmi et uinum
και σικερα ου μη πιη και πνευματοσ		et sicera non bibet et spiritu
αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλειασ		sancto replebitur adhuc de uentre
μητροσ αυτου και πολλουσ των υιων	16	matris suae et multos filiorum
ισραηλ επιστρεψει επι κν τον θν αυτων		istrahel conuertet ad dom dm eorum
και αυτοσ προελευσεται ενωπιον αυτου	17	et ipse antecedet in conspectu eius
εν πνευματι και δυναμι ηλιου		in spiritu · et uirtute heliae
επιστρεψαι καρδιασ πατερων επι τεκνα		conuertere corda patrum ad filios et non
και απειθεισ · εν φρονησει δικαιων		consentientes in sapientia iustorum
ετοιμασαι κω λαον κατεσκευασμενον.		praeparare dmo plebem consummatam
και ειπεν ζαχαριασ προσ τον αγγελον	18	et dixit zacharias ad angelum
κατα τι γνωσομαι τουτο εγω γαρ ειμι		quomodo cognoscam hoc ego enim sum
πρεσβυτησ και η γυνη μου προβεβηκυια		senior et uxor mea praecedens
εν ταισ ημεραισ αυτησ και αποκριθεισ	19	in diebus suis et respondens
ο αγγελοσ ειπεν αυτω · εγω ειμι γαβριηλ		angelus dixit ei ego sum gabriel
ο παρεστωσ ενωπιον του θυ και απεσταλην		qui adsisto in conspectu dei et missus sum
λαλησαι προσ σε και ευαγγελισασθαι σοι		loqui ad te et euangelizare tibi
ταυτα · και ιδου εση σιωπων και μη	20	haec · et ecce eris tacens et non
δυναμενοσ λαλησαι αχρισ ημερασ ησ		potens loqui usque in diem quo
γενηται ταυτα ανθ ων ουκ επιστευσασ		fiant haec quia non credidisti
τοισ λογοισ μου οιτινεσ πλησθησονται		uerbis meis qui conplebuntur
εισ τον καιρον αυτων και ην ο λαοσ	21	in tempore suo et erat plebs
προσδεχομενοσ τον ζαχαριαν και		expectans zachariam et
εθαυμαζον επι τω χρονιζειν αυτον		mirabantur in eo quod tardaret
εν τω ναω εξελθων δε ουκ ηδυνατο	22	in templo exiens autem non poterat
λαλησαι αυτοισ και επεγνωσαν		loqui illis et cognouerunt

(Fol. 183 *b*.) (Fol. 184 *a*.)

οτι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω	1.	quia uisionem uidit in templo
και αυτος ην διανευων αυτοις και διεμενεν		et ipse erat adnuens eis et permanebat
κωφος και εγενετο· ως επλησθησαν αι ημεραι	23	surdus et factum est ut conpleti sunt dies
της λειτουργειας αυτου τοτε απηλθεν		ministerii eius tunc abiit
εις τον οικον αυτου και μετα τας ημερας	24	in domum suam et post dies
ταυτας συνελαβεν ελισαβεδ· η γυνη αυτου		istos concepit elisabed uxor eius
και περιεκρυβεν εαυτην μηνας πεντε·		et abscondebat se menses quinque
λεγουσα οτι ουτως μοι πεποιηκεν κς	25	dicens quoniam sic mihi fecit dms
εν ημεραις αις εφειδεν αφελειν		in diebus quibus respexit auferre
ονειδος μου εν ανθρωποις		obprobrium meum in hominibus
Εν δε τω εκτω μηνι απεσταλη ο αγγελος	26	in mense autem sexto missus est angelus
γαβριηλ ὑπο του θυ εις πολιν γαλιλαιαν		gabriel a deo in ciuitatem galilaeam
προς παρθενον μεμνησμενην ανδρι	27	ad uirginem disponsatam uiro
ω ονομα ἰωσηφ εξ οικου δαυειδ		cui nomen erat ioseph de domo dauid
και το ονομα της παρθενου μαριαμ		et nomen uirginis maria
και εισελθων ο αγγελος προς αυτην ειπεν	28	et introiens angelus ad eam dixit
χαιρε κεχαριτωμενη ο κς μετα σου		habe benedicta dms tecum
ευλογημενη συ εν γυναιξιν		benedicta tu inter mulieres
ην δε επι τω λογω εταραχθη και διελογιζετο	29	illa autem · super uerbo conturbata est et cogitabat
εν εαυτη ποδαπος αν ειη ο ασπασμος ουτος		in semet ipsa qualis sit salutatio haec
και ειπεν αυτη ο αγγελος μη φοβου μαρια	30	Et dixit ei angelus ne timeas maria
ευρες γαρ χαριν παρα τω θω και ἰδου	31	inuenisti enim gratiam apud dm et ecce
συνλημψη εν γαστρι και τεξη ὑιον		concipiens in utero et paries filium
και καλεσεις το ονομα αυτου ιην		et uocauis nomen eius ihm
ουτος εσται μεγας και ὑιος ὑψιστου	32	hic erit magnus et filius altissimi
κληθησεται και δωσει αυτω κς ο θς		uocabitur et dabit ei dms ds
τον θρονον δαυειδ του πατρος αυτου		thronum dauid patris eius
και βασιλευσει επι τον οικον ἰακωβ	33	et regnauit super domum iacob
εις τους αιωνας και της βασιλειας αυτου		in saecula et regni eius
ουκ εστε τελος και ειπεν μαρια προς τον	34	non erit finis et dixit maria ad
αγγελον πως εσται τουτο επι ανδρα		angelum quomodo erit hoc quia uirum
β ου γεινωσκω : και αποκριθεις ο αγγελος	35	non noui et respondens angelus
ειπεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται		dixit ei spiritus sanctus superueniet

(Fol. 184 *b*.) (Fol. 185 *a*.)

Cap. I. 22—35.

επι σε και δυναμισ ὑψιστου επισκιασι σοι	1.	super te et uirtus altissimi obumbrauit te
διο και το γεννωμενον αγιον κληθησεται		propter quod et quod nascitur sanctum uocabitur
ὑιοσ θυ : και ἰδου ελεισαβεθ · η συνγενισ σου	36	filius dei et ecc elisabet cognata tua
και αυτη συνειληφυῖα ὑιον εν γηρει αυτησ		et ipsa concepit filium in senectute sua
και ουτοσ μην εκτοσ εστιν αυτη τη		et hic mensis sextus est ei quae
καλουμενη στειρα οτι ουκ αδυνατησει	37	uocatur sterilis quia non est difficile
παν ρημα παρα του θυ και ειπεν μαρια	38	omne uerbum apud dm et dixit maria
ἰδου η δουλη κυ γενοιτο μοι κατα το		ecce ancilla dmi contingat mihi secundū
ρημα σου και απεστη απ αυτησ ο αγγελοσ		uerbum tuum et recessit ab ea angelus
αναστασα δε μαρια εν ταισ ημαιραισ	39	Surgens autem maria in diebus
ταυταισ επορευθη εισ την ορεινην μετα		istis abiit in montanam cum
σπουδησ εισ πολιν ἰουδα και εισηλθεν	40	festinationem in ciuitate iuda · et introibit
εισ τον οικον ζαχαριου και ησπασατο την		in domum zachariae et salutabit
ελισαβεθ · και εγενετο ωσ ηκουσεν	41	elisabet et factum est ut audiuit
τον ασπασμον τησ μαριασ η ελισαβεδ		salutationem mariae elisabet
εσκιρτησεν εν τη κοιλεια τησ ελισαβεδ		exultauit in utero elisabet
το βρεφοσ αυτησ και επλησθη πνσ		infans eius et inpleta est spiritu
αγιου η ελισαβεδ και ανεφωνησεν	42	sancto elisabet et exclamauit
φωνη μεγαλη και ειπεν ευλογημενη		uoce magna et dixit benedicta
συ εν γυναιξιν και ευλογημενοσ		tu inter mulieres et benedictus
ο καρποσ τησ κοιλιασ σου και ποθεν	43	fructus uentris tui et unde
μοι τουτο ἰνα ελθη η μητηρ του κυ μου		mihi hoc ut ueniat mater dmi mei
προσ με ἰδου γαρ ωσ εγενετο η φωνη	44	ad me ecce enim ut facta est uox
του ασπασμου σου εισ τα ωτα μου		salutationis tuae in aures meas
εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφοσ		exultauit in laetitia infans
εν τη κοιλια μου και μακαρια	45	in utero meo et beata
η πιστευσασα οτι εσται τελειωσισ		quae crediderit quia erit consummatio
τοισ λελαλημενοισ αυτη παρα κυ		quae dicta sunt illi a dmo
και ειπεν μαρια μεγαλυνει η ψυχη	46	Et dixit maria magnificat anima
μου τον κν και ηγαλλιασεν το πνα	47	mea dom et exultauit sps
μου εν τω θω . τω σωτηρι μου		meus in deo saluatori meo
οτι επεβλεψεν κσ επι την ταπινωσιν	48	quoniam respexit dms super humilitatem
τησ δουλησ αυτου ἰδου γαρ απο του νυν		ancillae suae ecce enim amodo

(Fol. 185 *b*.) (Fol. 186 *a*.)

μακαριουσιν με πασαι αι γενεαι	1.	beatam me dicent omnes generationes
οτι εποιησεν μοι μεγαλα ο θσ	49	quoniam fecit mihi magna ds
ο δυνατοσ και αγιον το ονομα αυτου		qui potens est et sanctum nomen eius
και το ελεοσ αυτου εισ γενεαν	50	et misericordia eius in generationes
γενεων τοισ φοβουμενοισ αυτον·		et generationes timentibus eum
εποιησεν κρατοσ εν βραχιονι αυτου	51	fecit uirtutem in brachio suo
διεσκορπισεν ὑπερηφανουσ		disparsit superbos
διανοια καρδιασ αυτων· καθειλεν	52	cogitatione cordis eorum deposuit
δυναστασ απο θρονων και ὑψωσεν		potentes a sedibus et exaltauit
ταπεινουσ πεινωντασ ενεπλησεν	53	humiles esurientes·inpleuit
αγαθων και πλουτουντασ εξαπεστιλεν		bonorum et diuites dismisit
κενουσ αντελαβετο ϊσραηλ· παιδοσ	54	inanes adiubauit israhel pueri
αυτου μνησθηναι ελεουσ καθωσ	55	sui memorare misericordiam sicut
ελαλησεν προσ τουσ πατερασ ημων· τω		locutus est ad patres nostros
αβρααμ και τω σπερματι αυτου εισ τον αιωνα		abraham et semini eius in aeternum
Εμεινεν δε μαρια συν αυτη μηνασ τρεισ	56	mansit autem maria cum ea menses tres
και ὑπεστρεψεν εισ τον οικον αυτησ		et reuersa est in domum suam
τη δε ελισαβετ επλησθη ο χρονοσ	57	elisabet autem conpletum est tempus
του τεκειν αυτην και εγεννησεν ϋιον		ut pariret et peperit filium
και ηκουσαν οι περιοικοι και	58	et audierunt uicini·et
συνγενεισ αυτησ οτι εμεγαλυνεν κσ		cognati eius quoniam magnificauit dms
το ελεοσ αυτου μετ αυτησ και		misericordiam suam cum ea et
συνεχαιρον αυτη· και εγενετο τη ημερα	59	congaudebant ei et factum est die
τη ογδοη ηλθαν περιτεμειν το παιδιον		octauo uenerunt circumcidere infantem
και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι		et uocabant eum in nomine
του πατροσ αυτου ζαχαριαν		patris sui zacharian
και αποκρειθεισα η μητηρ αυτου ειπεν	60	et respondens mater eius dixit
ουχι αλλα κληθησεται το ονομα αυτου		non sed uocabitur nom eius
ϊωαννησ και ειπαν προσ αυτην οτι	61	iohanes et dixerunt ad eam
ουδεισ εστιν εν τ[ι] συνγεν[ε]α σου		nemo est in cognatione tua
οσ καλειται το ονομα τουτο		qui uocatur nomen hoc·
ενενευον δε τω πατρι αυτου οτι ο αν	62	innuebant autem patri eius quid
θελοι καλισθαι αυτο και αιτησασ	63	uult uocari eum et cum petisset
(Fol. 186 *b*.)		(Fol. 187 *a*.)

πινακιδα εγραψεν ϊωανησ εστιν	1.	tabulam scripsit iohanes est
το ονομα αυτου και παραχρημα		nomen eius et confestim
ελυθη η γλωσσα αυτου και εθαυμασαν		soluta est lingua eius et mirati sunt
παντεσ ανεωχθη δε το στομα αυτου	64	omnes apertum est autem os eius
και ελαλει ευλογων τον θν̄ και εγενετο	65	et loquebatur benedicens dn̄ et factum est
φοβοσ μεγασ επι παντασ τουσ		timor magnus super omnes qui
περιοικουντασ αυτον και εν ολη τη ορεινη		uicinos eius et in tota montana
τησ ϊουδαιασ διελαλειτο παντα τα ρηματα		iudaeae loquebantur omnia uerba
ταυτα και εθεντο παντεσ οι ακουοντεσ	66	haec et posuerunt omnes qui audierunt
εν ταισ καρδιαισ αυτων λεγοντεσ τι αρα		in cordibus suis dicentes quid utique
το παιδιον τουτο εσται και γαρ χειρ κῡ		erit infans hic etenim manus dn̄i
μετ αυτου και ζαχαριασ ο πατηρ αυτου	67	cum illo et zacharias pater eius
επλησθη πνευματοσ αγιου και ειπεν		inpletus est spirito sancto et dixit
Ευλογητοσ κσ̄ ο θσ̄ του ϊσραηλ οτι επεσκεψατο	68	benedictus dn̄s ds̄ israhel quia uisitauit
και εποιησεν λυτρωσιν τω λαω αυτου		et fecit salutem populo suo
και ηγειρεν κερασ σωτηριασ ημειν	69	et elebauit cornum salutis nobis
εν οικω δαυειδ παιδοσ αυτου καθωσ	70	in domo dauit pueri sui sicut
ελαλησεν δια στοματοσ αγιων προφητων		locutus est per os sanctorum profetarum
αυτου των απ αιωνοσ σωτηριαν	71	eius qui a saeculo salutem
εκ χειροσ εχθρων ημων και παντων		de manu inimicorum nostrorum et omnium
των μεισουντων ημασ ποιησαι	72	qui oderunt nos facere
ελεοσ μετα των πατερων ημων		misericordiam cum patribus nostris
μνησθηναι διαθηκησ αγιασ αυτου		memorari testamenti sancti eius
ορκον ον ωμοσεν προσ αβρααμ	73	iuramentum quod iurauit ad abraham
τον πατερα ημων του δουναι ημειν	74	patrem nostrum ut daret nobis
αφοβωσ εκ χειροσ εκθρων ημων		sine timore de manu inimicorum nostrorū
ρυσθεντασ λατρευειν αυτω εν οσιοτητι	75	liberatos seruire ei in sanctitate
και δικαιοσυνη ωπιον αυτου πασασ		et iustitia in conspectu eius omnes
τασ ημερασ ημων και συ δε παιδιον	76	dies nostros: Et tu autem infans
προφητησ ὑψιστου κληθηση · προπορευση γαρ		propheta altissimi uocaueris antecedes enī
προ προσωπου κῡ ετοιμασαι οδουσ αυτου		ante faciem dn̄i parare uias eius
του δουναι γνωσιν σωτηριασ τω λαω αυτου	77	dare intellectum salutis populi eius
εν αφεσει αμαρτιων αυτων δια σπλαγχνα	78	in remissione peccatorum eorum propter vis cera
(Fol. 187 *b*.)		(Fol. 188 *a*.)

Cap. I. 63—78.

ελεουσ θυ ημων εν οισ επεσκεψατο ημασ	I.	misericordiae dei nostri in quibus uisitauit nos
ανατολη εξ υψουσ επιφαναι φωσ	79	oriens ex alto inluminare lumen
τοισ εν σκοτει και σκια θανατου		his qui in tenebris et umbra mortis
καθημενοισ του κατευθυναι		sedentibus ut prosperefaciat
τουσ ποδασ ημων εισ οδον ειρηνησ		pedes nostros in uiam pacis
το δε παιδιον ηυξανετο και εκραταιουτο	80	puer autem crescebat et inbaliscebat
πνευματι και ην εν ταισ ερημοισ		spiritu et erat in desertis
εωσ ημερασ αναδειξεωσ αυτου		usque in diem ostensionis eius
προσ τον ϊσραηλ εγενετο δε εν ταισ	II. 1	ad istrahel factum est autem in
ημεραισ εκειναισ εξηλθεν δογμα		diebus illis exiuit edictum
παρα καισαροσ αυγουστου απογραφεσθαι		a caesare augusto profiteri
πασαν την οικουμενην αυτη εγενετο	2	omnem orbem terrarum haec fuit
απογραφη πρωτη ηγεμονευοντοσ		professio prima ducatum agente
τησ συριασ κυρηνιου και επορευοντο	3	syriae cyrenio et ibant
παντεσ απογραφεσθαι εκαστοσ		omnes profiteri unusquisque
εισ την εαυτου πατριδα ανεβη δε και	4	in suam patriam ascendit autem et
ϊωσηφ απο τησ γαλιλαιασ εκ πολεωσ		ioseph de galilaea de ciuitate
ναζαρεθ εισ γην ιουδα εισ πολιν δαυειδ		nazared in terram iuda in ciuitate dauid
ητισ καλειτε βηθλεεμ απογραφεσθαι	5	quae uocatur uethleem profiteri
συν μαρια τη εμνηστευμενη αυτω		cum maria disponsata ei
ουση ενκυω· δια το ειναι αυτον εξ οικου		praegnanti propter quod esset de domo
και πατριασ δαυειδ ωσ δε παρεγειναντο	6	et patria dauid cum autem aduenirent
ετελεσθησαν αι ημεραι του τεκειν αυτην		consummati sunt dies ut pariret
και ετεκεν τον ϋιον αυτησ τον πρωτοτοκον	7	et peperit filium suum primogenitum
και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλινεν		et pannis inuoluit eum et reclinauit
αυτον εν φατνη διοτι ουκ ην αυτοισ		eum in praesepio quia non erat illis
τοποσ εν τω καταλυματι ποιμενεσ δε	8	locus in diuersorio pastores autem
ησαν εν τη χαρα ταυτη αγραυλουντεσ		erant in regione illa cantantes
και φυλασσοντεσ τασ φυλακασ τησ νυκτοσ		et custodientes custodias noctis
επι την ποιμνην αυτων και ϊδου	9	super pascua sua et ecce
αγγελοσ κυ επεστη αυτοισ και δοξα		angelus dmi adstitit eis et gloria
περιελαμψεν αυτουσ και εφοβηθησαν		circumluxit eis et timuerunt
φοβον μεγαν και ειπεν αυτοισ	10	timorem magnum et dixit illis
(Fol. 188 *b*.)		(Fol. 189 *a*.)

ο αγγελοσ μη φοβεισθε ἰδου γαρ	11.	angelus nolite timere ecce enim
ευαγγελιζομαι ὑμειν χαραν μεγαλην		euangelizo uobis gaudium magnum
ητισ εσται και παντι τω λαω οτι ετεχθη	11	quae erit et omni populo quia natus est
ὑμειν σημερον σωτηρ οσ εστιν χρσ̄ κσ̄		uobis hodie saluator qui est xp̄s ih̄s
εν πολει δαυειδ και τουτο ὑμειν το	12	in ciuitate dauid et hoc uobis
σημειον εστω ευρησετε βρεφοσ		signum sit inuenietis infantem
εσπαργανωμενον εν φατνη και εξαιφνησ	13	pannis inuolutum in praesepio et continuo
εγενετο συν τω αγγελω πληθοσ στρατειασ		facta est multitudo cum angelo militiae
ουρανου αιτουντων τον θν̄ και λεγοντων		caeli laudantes dn̄ et dicentium
δοξα εν ὑψιστοισ θω̄ και επι γησ ειρηνη	14	gloria in altis deo et super terra pax
εν ανθρωποισ ευδοκιασ και εγενετο	15	in hominibus consolationis et factum est
ωσ απηλθον οι αγγελοι απ αυτων		ut abierunt angeli ab eis
εισ τον ουρανον και οι ανθρωποι		in caelum et homines
οι ποιμενεσ ειπον προσ αλληλουσ		pastores dixerunt ad alterutrum
διελθωμεν δη εωσ βηθλεεμ		pertranseamus usque bethleem
και ἰδωμεν το ρημα τουτο το γεγονωσ		et uideamus uerbum hoc quod factum est
ο ο κσ̄ εγνωρισεν ημειν και ηλθον	16	quod dn̄s demonstrauit nobis et uenerunt
σπευδοντεσ και ευρον την μαριαν		festinantes et inuenerunt mariam
και τον ἰωσηφ και το βρεφοσ κειμενον		et iosef· et infantem positum
εν τη φατνη ἰδοντεσ δε εγνωρισαν	17	in praesepio· uidentes autem cognouerunt
περι του ρηματοσ του λαληθεντοσ		de uerbo quod factum est
αυτοισ περι του παιδιου και παντεσ	18	ad eos de infante et omnes
οι ακουοντεσ εθαυμαζον περι των		qui audiebant mirati sunt de his
λαληθεντων ὑπο των ποιμενων		quae dicta sunt pastoribus
προσ αυτουσ η δε μαρια συνετηρει παντα	19	ad eos maria autem conseruauat omnia
τα ρηματα ταυτα συνβαλλουσα εν τη		uerba haec conmittens in
καρδια αυτησ και ὑπεστρεψαν οι ποιμενεσ	20	corde suo et reuersi sunt pastores
δοξαζοντεσ και αινουντεσ τον θν̄		honorificantes et laudantes dn̄
επι πασιν οισ ηκουσαν και ἰδον		in omnibus quibus audierunt et uiderunt
καθωσ ελαληθη προσ αυτουσ		sicut dictum est ad illos
και οτε συνετελεσθησαν αι ημεραι	21	et cum consummati sunt dies
αι οκτω του περιτεμειν το παιδιον		octo ut circumciderent infantem
ωνομασθη το ονομα αυτου ιησ̄		nominatum est nomen eius ih̄s
(Fol. 189 b.)		(Fol. 190 a.)

το κληθεν υπο του αγγελου προ του	11.	quod uocatum est ab angelo antequam
συνλημφθηναι αυτον εν κοιλια μητροσ		conciperetur in uentre matris
και οτε επλησθησαν αι ημεραι	22	et cum consummati sunt dies
του καθαρισμου αυτου κατα τον νομον		purgationis eius secundum legem
μωϋσεωσ ανηγαγον αυτον εισ ϊεροσολυμα		moysi adduxerunt eum in hierosolyma
παραστησαι κω καθωσ γεγραπται	23	adsistere dmo sicut scriptum est
εν τω νομω κυ · οτι παν αρσεν		in lege dmi quia omne masculinum
διανοιγον μητραν αγιον κω		aperiens bulbam sanctum dmo
κληθησεται και του δουναι θυσιαν	24	uocabitur et ut darent sacrificium
κατα το ειρημενον εν τω νομω κυ		secundum quod dictum est in lege dmi
ζευγοσ τρυγονων η δυο νεοσσουσ		par turturum aut duos nidos
περιστερων και ην ανθρωποσ	25	columborum et erat homo
εν ϊερουσαλημ ω ονομα συμεων		in hierusalem cui nomen symeon
και ο ανθρωποσ ουτοσ δικαιοσ		et homo hic iustus
και ευλαβησ προσδεχομενοσ παρακλησιν		et metuens expectans consolationem
του ϊσραηλ και πνα αγιον ην επ αυτον		istrahel et sps sanctus erat super eum
κεχρηματισμενοσ δε ην ϋπο του πνσ	26	responsum autem fuerat super eum a spu
του αγιου μη ϊδειν θανατον πριν η		sancto non uidere mortem prius
ἰδη τον χρν κυ και ηλθεν εν τω πνι	27	quam uideat xpm dmi et uenit in spo
εισ το ϊερον και εν τω εισαγαγειν		in templum et cum inducerent
τουσ γονεισ το παιδιον ιην		parentes infantem ihm
του ποιησαι αυτουσ κατα το εθοσ		ut facerent secundum consuetudinem
του νομου περι αυτου και αυτοσ εδεξατο αυτο	28	legis de eo et ipse accepit eum
εισ τασ αγκαλασ αυτου και ηυλογησεν		in alas suas et benedixit
τον θν και ειπεν νυν απολυεισ	29	dm et dixit nunc dismittis
τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα		serbum tuum dme secundum uerbum
σου εν ειρηνη οτι ειδον οι οφθαλμοι	30	tuum in pace quia uiderunt oculi
μου το σωτηριον σου ο ητοιμασασ	31	mei salutare tuum quod praeparasti
κατα προσωπον παντων των λαων		in conspectu omnium populorum
φωσ εισ αποκαλυψιν και δοξαν	32	lumen in reuelationem et gloriam
λαου σου ϊστραηλ και ην ο πατηρ αυτου	33	populi tui istrahel et erat pater eius
και η μητηρ θαυμαζοντεσ		et mater mirantes
επι τοισ λαλουμενοισ περι αυτου		in his quae dicebantur de eo
(Fol. 190 *b*.)		(Fol. 191 *a*.)

και ευλογησεν αυτους συμεων	II. 34	et benedixit eos symeon
και ειπεν προσ μαριαν την μητερα αυτου		et dixit ad mariam matrem eius
ἰδου ουτοσ κειται εισ πτωσιν		ecce hic positus est in ruinam
και εισ αναστασιν πολλων εν τω ἰσραηλ		et in resurrectionem multorum in istrahel
και εισ σημειον αντιλεγομενον		et in signum contradicentem
και σου δε αυτησ την ψυχην διελευσεται	35	et tuam ipsius autem animam pertransiet
ρομφαια οπωσ ανακαλυφθωσιν		gladius ut reuelentur
πολλων καρδιων διαλογισμοι		multorum cordium consilia
και αννα προφητισ θυγατηρ φανουηλ	36	Et anna prophetis filia fanuel
εκ φυλησ ασηρ και αυτη προβεβηκυῖα		de tribu aser et haec processerat
εν ημεραισ πολλαισ ζησασα ετη επτα		in diebus multis quae uixit annos septem
μετα ανδροσ απο τησ παρθενειασ αυτησ		cum uiro a uirginitate sua
και αυτη χηρα ετων · πδ̄ · η ουκ αφιστατο	37	et haec uidua annorum · lxxxiiii · quae non recedebat
του ναου νηστειαισ και δεησεσι		de templo ieiuniis et orationibus
λατρευουσα νυκτα και ημεραν		seruiens nocte et die
και αυτη τη ωρα επιστασα ανθωμολογιτο	38	et in ipsa hora instans depraecabatur
τω θ̄ω̄ και ελαλει περι αυτου πασιν		deo et dicebat de eo omnibus
τοισ προσδεχομενοισ λυτρωσιν		qui spectabant saluationem
εν ἰερουσαλημ και ωσ ετελεσαν	39	in hierusalem et cum consummauerunt
απαντα κατα τον νομον κ̄ῡ ὑπεστρεψαν		omnia secundum legem dmi reuersi sunt
εισ την γαλιλαιαν εισ πολιν εαυτων		in galilaeam in ciuitatem suam
ναζαρεθ · καθωσ ερεθη δια του προφητου		nazared sicut dictum est per profetam
οτι ναζωραιοσ κληθησεται το δε παιδιον	40	quoniam nazoreus uocabitur infans autem
ῑη̄σ̄ εκραταιουτο και ηὐξανετο πληρουμενο		ihs conualescebat et crescebat adinplebatur
σοφιασ και χαριτ θ̄ῡ ην εν αυτω		sapientia et gratia dei erat cum eo
επορευοντο δε και οι γονεισ αυτου	41	ibant autem et parentes eius
κατα ετοσ εισ ἰερουσαλημ εν τη εορτη		secundum tempus in hierusalem in die festo
του πασχα και οτε εγενετο αυτω ετη · ιβ̄ ·	42	paschae et cum facti sunt ei anni xii
ανεβησαν οι γονεισ αυτου εχοντεσ		ascenderunt parentes eius habentes
αυτον κατα το εθοσ τησ εορτησ των		eum secundum consuetudinem diei festi
αζυμων και τελεσαντων τασ ημερασ	43	azymorum et consummatis diebus
εν τω ὑποστρεφειν αυτουσ απεμεινεν		cum reuerterentur remansit
ο παισ ῑη̄σ̄ εν ἰερουσαλημ και ουκ εγνωσαν		puer ihs in hierusalem et nescierunt
(Fol. 191 *b*.)		(Fol. 192 *a*.)

	οι γονισ αυτου και νομισαντεσ αυτον	II. 44	parentes eius et putantes eum
	ειναι εν τη συνοδια ηλθον οδον		esse in comitatu uenerunt uiam
	ημερασ και ανεζητουν αυτον		diei unius et requirebant eum
	εν τοισ συνγενεσιν και εν τοισ γνωστοισ		in cognatis et inter notos'
	και μη ευρισκοντεσ ϋπεστρεψαν	45	et non inuenientes reuersi sunt
	εισ ϊερουσαλημ αναζητουντεσ αυτον		in hierusalem requirentes eum
	και εγενετο μεθ ημερασ τρεισ	46	et factum est post dies tres
	ευρον αυτον καθημενον εν τω ϊερω		inuenerunt eum sedentem in templo
	εν μεσω των διδασκαλων		in medio magistrorum
	ακουοντα αυτων και επερωτωντα		audientem eos et interrogantem
δ :	αυτουσ ⁝ ἐξεισταντο δε παντεσ	47	eos expauescebant autem omnes
	οι ακουοντεσ αυτου επι τη συνεσει		qui audiebant eum in intellecto
	και ταισ αποκρισεσιν αυτου		et responsionibus eius
	και ϊδοντεσ αυτον εξεπλαγησαν	48	et uidentes eum de mente facti sunt
	και ειπεν προσ αυτον η μητηρ αυτου		et dixit ad eum mater eius
	τεκνον τι εποιησασ ημειν ουτωσ		fili quid fecisti nobis sic
	ϊδου ο πατηρ σου καγω οδυνωμενοι		ecce pater tuus et ego dolentes
ε :	και λυπουμενοι εζητουμεν σε		et tristes quaerebamus te
	και ειπεν προσ αυτουσ τι οτι εζητειτε με	49	et dixit ad eos quid quod quaerebatis me
	ουκ οιδατε οτι εν τοισ του πρσ μου		nescitis quoniam in his quae sunt patris mei
	δει με ειναι αυτοι δε ου συνηκαν	50	oportet me esse ipsi autem non intellexerunt
	το ρημα ο ελαλησεν αυτοισ		uerbum quod dixit illis
	και κατεβη μετ αυτων εισ ναρεθ	51	et descendit cum eis in nazaret
	και ην ϋποτασσομενοσ αυτοισ		et erat subditus illis
	η δε μητηρ αυτου διετηρει τα ρηματα		mater autem eius conserbabat uerba
	παντα εν τη καρδια αυτησ		omnia in corde suo
	και ιησ προεκοπται ηλικια και σοφια	52	et ihs proficiebat aetate et sapientia
	και χαριτι παρα θω και παρα ανθρωποισ		et gratia ad dm et ad hominibus
ϛ :	Εν ετι δε πεντεκαιδεκατω τησ ηγεμονιασ	III. 1	in anno autem quintodecimo ducatus
	τιβεριου καισαροσ επιτροπευοντοσ		tiberi caesaris procurante
	ποντιου πειλατου τησ ϊουδαιασ		pontio pilato iudaeae
	ηρωδου φιλιππου δε του αδελφου αυτου		quaterducatus galilaeae
	τετραρχουντοσ τησ ιτουραιασ		herode philippi autem fratris eius
	(Fol. 192 *b*.)		(Fol. 193 *a*.)

	τετραρχουντοσ τησ ιτουραιασ	III.	quaterducatus itureae
	και τραχωνιτιδοσ χωρασ		et trachonitidis regionis
	και λυσανιου τησ αβιλλιανησ		et lysaniae abillianetis
	τετραρχουντοσ επι αρχιερεωσ	2	quaterducatus sub principe sacerdotum
	αννα και καϊφα εγενετο ρημα θυ		anna et caipha factum est uerbum dmi
	επι ϊωαννην τον ζαχαριου ϋιον		ad iohanen zachariae filium
ζ	: εν τη ερημω : και ηλθεν εισ πασαν	3	in deserto et uenit in omnem
	την περιχωρον του ϊορδανου		regionem iordanis
	κηρυσσων βαπτισμα μετανοιασ		praedicans baptisma paenitentiae
	εισ αφεσιν αμαρτιων ωσ γεγραπται	4	in remisionem peccatorum sicut scriptum est
	εν βιβλω λογων ησαϊου του προφητου		in libro uerborum esaiae prophetae
	φωνη βοωντοσ εν τη ερημω		uox clamantis in deserto
	ετοιμασατε την οδον κυ ευθειασ ποιειτε		parate uiam dmi rectas facite
	τασ τριβουσ ϋμων πασα φαραγξ	5	semitas eius omnis uallis
	πληρωθησεται και παν οροσ και βουνοσ		adinpleuitur et omnis mons et collis
	ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια		humiliab et erunt praua
	εισ ευθειασ και ε τραχιαι εισ οδουσ		in directum et aspra in uias
	λειασ και οψεται πασα σαρξ το σωτηριον κυ	6	lenes et uidebit omnis caro salutarem dmi
η	: Ελεγεν δε τοισ εκπορευομενοισ	7	dicebat autem qui egrediebantur
	οχλοισ βαπτισθηναι ενωπιον αυτου		populi baptizari in conspectu eius
	γεννηματα εχιδνων τισ ϋμειν		progenies uiperarum quis uobis
	ϋπεδειξεν φυγειν απο τησ μελλουσησ		ostendit fugere a uentura
	οργησ ποιησατε ουν καρπον αξιον	8	ira facite ergo fructum dignum
	τησ μετανοιασ και μη αρξησθε		paenitentiae et ne incipiatis
	λεγειν ενε αυτοισ πατερα εχομεν		dicere in semet ipsis patrem habemus
	τον αβρααμ λεγω γαρ ϋμειν		abraham dico enim uobis
	οτι δυναται ο θσ εκ των λιθων τουτων		quoniam potens est ds de lapidibus istis
	εγειραι τεκνα τω αβρααμ ηδη δε	9	suscitare filios abrahae iam autem
	η αξεινη προσ την ριζαν των δενδρων		securis ad radicem arborum
	κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν		posita est omnis ergo arbor non faciens
	καρπουσ καλουσ εκκοπτεται και εισ		fructum bonum exciditur et in
θ	: πυρ βαλλεται : και επηρωτησαν αυτον	10	in ignem mittitur Et interrogauerunt
	οι οχλοι λεγοντεσ τι ποιησωμεν		illum populi dicentes quid faciemus
	(Fol. 193 *b*.)		(Fol. 194 *a*.)

Cap. III. 1—10.

	ἵνα σωθωμεν αποκριθεισ δε	III. 11	ut salbi simus respondens autem
	λεγει αυτοισ ο εχων δυο χιτῶνασ		dixit illis qui habet duas tunicas
	μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων		det non habentei · et qui habet
	βρωματα ομοιωσ ποιειτω		escas similiter faciat
	ηλθον δε και τελωναι ομοιωσ βαπτισθηναι	12	uenerunt autem et publicani similiter baptizari
	και ειπαν προσ αυτον διδασκαλε		et dixerunt ad eum magister
	τι ποιησωμεν ἵνα σωθωμεν		quid faciamus ut salbi simus
	ο δε ειπεν αυτοισ μηδεν πλεον	13	ad ille dixit illis nihil amplius
	πρασσεται παρα το διατεταγμενον ὑμειν		exigatis aduersus quod praeceptum uobis
	πρασσειν · επηρωτησαν δε και	14	est agere interrogauerunt autem et
	στρατευομενοι λεγοντεσ τι ποιησωμεν		milites dicentes quid faciemus
	ἵνα σωθωμεν ο δε ειπεν αυτοισ		ut salbi simus ad ille dixit illis
	μηδενα διασεισητε μηδε		neminem concusseritis neque
	συκοφαντησητε και αρκεισθε τοισ		calumniaueritis et sufficientes estote
	οψωνιοισ ὑμων προσδοκωντοσ δε	15	stipendiis uestris expectantes autem
	του λαου και διαλογιζομενων παντων		populo et cogitantium omnium
	εν ταισ καρδιαισ αυτων περι ἰωανου		in cordibus suis de iohane
ι :	μηποτε αυτοσ εἰη ο χρσ επιγνουσ	16	ne forte ipse esset xps g conoscens
	τα διανοηματα αυτων ειπεν εγω ὑμασ		intellectum eorum dixit ego uos
	βαπτιζω εν ὑδατι εισ μετανοιαν ο δε		baptizo in aqua in paenitentiam qui autem
	ερχομενοσ ἰσχυροτεροσ μου εστιν		uenit fortior me est
	ου ουκ ιμι ἱκανοσ λυσαι τον ἱμαντα		cuius non sum dignus solbere corregiam
	του ὑποδηματοσ αυτοσ ὑμασ		calciamenti ipse uos
	βαπτεισει εν πνευματι αγω και πυρι		baptizabit in spirito sancto et igni
ια :	ου το πτυον εν τη χειρι αυτου	17	cuius uentilabrum in manu eius
	και διακαθαριει την αλωνα αυτου		et purgabit aream
	και τον μεν σειτον συναξει		et quidem triticum congregabit
	εισ αποθηκην το δε αχυρον κατακαυσει		in repositione m paleam autem conburet
	πυρι ασβεστω πολλα μεν ουν και ετερα	18	igni inextintibili multa quidem et alia
	παραινων ευηγγελιζετο τον λαον		consolans euangelizabat populum
ιβ :	Ο δε ηρωδησ ο τετραρχησ ελεγχομενοσ	19	herodes autem quaterducatus cum argueretur
	ὑπ αυτου περι ηρωδειαδοσ τησ		ab eo de herodiade
	γυναικοσ του αδελφου αυτου και περι		uxore fratris sui et de
	(Fol. 194 *b*.)		(Fol. 195 *a*.)

	παντων ων εποιησεν πονηρων	III.	omnibus quibus fecit malis
	ο ηρωδησ προσεθηκεν και τουτο	20	herodes adiecit et hoc
	επι πασιν ενεκλισε τον ϊωανην εν φυλακη		in omnibus inclusit iohanen in carcare
ιγ :	εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα	21	factum est autem cum baptizatus esset omnis
	τον λαον και ιηυ βαπτισθεντοσ και		populus et ihu baptizato et
	και προσευχομενου ανοιχθηναι τον		orante aperiri
	ουρανον και καταβηναι το πνευμα	22	caelum et descendere spm
	το αγιον σωματικω ειδει ωσ περιστεραν		sanctum corporali figura quasi columbam
	εισ αυτον και φωνην εκ του ουρανου		in eum et uocem de caelo
	γενεσθαι ϋιοσ μου ει συ εγω σημερον		factam filius meus es tu ego hodie
ιδ :	γεγεννηκα σε :ἠν δε ιησ ωσ ετων· λ·	23	genui te erat autem ihs quasi annorum xxx·
	αρχομενοσ ωσ ενομειζετο ειναι		incipiens ut uidebatur esse
	υιοσ ιωσηφ		filius ιωσηφ ioseph
	του ιακωβ		qui fuit iacob
	του μαθθαν		qui fuit matthan
	του ελεαζαρ		qui fuit eleazar
	του ελιουδ		qui fuit eliud
	του ιαχειν		qui fuit iachin
	του σαδωκ		qui fuit sadoc
	του αζωρ		qui fuit azor
	του ελιακειμ		qui fuit eliacim
	του αβιουδ		qui fuit abiud
	του ζοροβαβελ		qui fuit zorobabel
	του σαλαθιηλ		qui fuit salathiel
	του ιεχονιου		qui fuit iechoniae
	του ιωακειμ		qui fuit ioacim
	του ελιακειμ		qui fuit eliacim
	του ιωσεια		qui fuit iosia
	του αμωσ		qui fuit amos
	του μανασση		qui fuit manasse
	του εζεκεια		qui fuit ezecia
	του αχασ		qui fuit achas
	του ιωαθαν		qui fuit ioathan
	(Fol. 195 *b*.)		(Fol. 196 *a*.)

του	οζεια	qui fuit	ezecia	
του	αμασιου	qui fuit	amasiu	
του	ιωασ	qui fuit	ioas	
του	οχοζιου	qui fuit	ochoziae	
του	ιωραμ	qui fuit	ioram	
του	ιωσαφαδ	qui fuit	iusafad	
του	ασαφ	qui fuit	asaph	
του	αβιουδ	qui fuit	abiud	
του	ροβοαμ	qui fuit	roboam	
του	σολομων	qui fuit	solomon	
του	δαυειδ	qui fuit	dauid	31
του	ιεσσαι	qui fuit	iesse	32
του	ωβηλ	qui fuit	obed	
του	βοοσ	qui fuit	boos	
του	σαλμων	qui fuit	salomon	
του	ναασσων	qui fuit	naasson	
του	αμειναδαβ	qui fuit	aminadab	33
του	αραμ	qui fuit	aram	
του	ασρωμ	qui fuit	asron	
του	φαρεσ	qui fuit	fares	
του	ιουδα	qui fuit	iuda	
του	ιακωβ	qui fuit	iacob	34
του	ισακ	qui fuit	isac	
του	αβρααμ	qui fuit	abraham	
του	θαρα	qui fuit	thara	
του	ναχωρ	qui fuit	nachor	
του	σερουκ	qui fuit	seruc	35
του	ραγαυ	qui fuit	ragau	
του	φαλεκ	qui fuit	phalec	
του	εβερ	qui fuit	eber	
του	σαλα	qui fuit	sala	
του	αρφαξαδ	qui fuit	arphaxad	36
του	σημ	qui fuit	sem	

(Fol. 196 *b*.)

του	νωε	qui fuit	noe	
του	λαμεκ	qui fuit	lamech	
του	μαθουσαλα	qui fuit	mathusala	3
του	αινωχ	qui fuit	aenox	
του	ιαρεδ	qui fuit	iared	
του	μαλελεηλ	qui fuit	maleleel	
του	καϊναν	qui fuit	ainan	
του	αινωσ	qui fuit	aenos	3
του	σηθ	qui fuit	seth	
του	αδαμ	qui fuit	adam	
του	θυ	qui fuit	dei	

(Fol. 197 *a*.)

ιησ δε πληρησ πνσ αγιου ὑπεστρεψεν απο του IV. 1
ἰορδανου και ηγετο εν τω πνευματι
εν τη ερημω ημερασ τεσσαρακοντα 2
πειραζομενοσ ὑπο του σατανα
:και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταισ ημεραισ εκειναισ
και συντελεσθεισων αυτων επεινασεν
Ειπεν δε αυτω ο διαβολοσ ει ὑιοσ ει του θυ 3
ειπε ἵνα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται
και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν γεγραπται 4
ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο ανθρωποσ
αλλ εν παντι ρηματι θυ
και αναγαγων αυτον εισ οροσ ὑψηλον 5
λειαν εδειξεν αυτω πασασ τασ βασιλειασ
του κοσμου εν στιγμη χρονου
και ειπεν προσ αυτον ο διαβολοσ σοι δωσω 6
τησ εξουσιαν ταυτην απασαν και την δοξαν
τουτων οτι εμοι παραδεδοται και ω αν θελω
διδωμι αυτην συ ουν εαν προσκυνησησ 7
ενωπιον εμου εσται σου πασα
: και αποκριθεισ αυτω ο ιησ ειπεν γεγραπται 8
κν τον θν σου προσκυνησεισ και αυτω μονω
λατρευσεισ και ηγαγεν αυτον εισ 9
ἱερουσαλημ και εστησεν αυτον
επι το πτερυγιον του ἱερου και ειπεν αυτω
ει ὑιοσ ει τουτου θυ βαλε σεαυτον εντευθεν
κατω γεγραπται γαρ οτι τοισ αγγελοισ 10
αυτου εντελειται περι σου του διαφυλαξαι σε
και επι χειρων αρουσιν σε μηποτε 11
προσκοψησ προσ λιθον τον ποδα σου
και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτω 12
γεγραπται ουκ εκπειρασεισ κν τον θν σου
και συντελεσασ παντα πειρασμον 13
ο διαβολοσ απεστη απ αυτου αχρι χρονου

(Fol. 197 *b*.)

ihs autem plenus spu sancto reuersus est ab
iordanen et ducebatur in spiritu
in deserto diebus quadraginta
temptatus a satana
et nihil manducauit in diebus illis
et consummatis illis esuriit
dixit autem illis diabolus si filius es dei
dic ut lapides isti panes fiant
Et respondens ihs dixit scriptum est
non in pane solo uiuet homo
sed in omni uerbo dei
Et adsumens eum in montem altum
ualde ostendit illi omnia regna
mundi in momento temporis
et dixit ad eum diabolus tibi dabo
hanc potestatem omnem et gloriam
eorum quia mihi tradita est et cui uolo
do illam tu ergo si adoraueris
in conspecto meo eruntua omnia
Et respondens illi ihs dixit scriptum est
dom dm tuum adorabis et ipsi soli
deseruies et adduxit eum in
hierusalem et statuit eum
super pinnam templi et dixit illi
si filius es dei mitte te hinc
diosum scriptum est enim quia angelis
suis demandabit de te ut custodiant te
et in manus tollent te ne forte
offendas ad lapidem pedem tuum
et respondens ihs dixit illi
scriptum est non temptauis dom dm tuum
et consummata omnem temptationem
diabolus recessit ab eo usque ad tempus

(Fol. 198 *a*.)

	και ὑπεστρεψεν ο ιησ εν τη δυναμει του	IV. 14	Et conuersus est ihs in uirtute
	πνσ εισ την γαλιλαιαν και φημη εξηλθεν		sps in galilaeam et fama exiuit
	καθ ολησ τησ περιχωρου περι αυτου		per omnem regionem de illo
	και αυτοσ εδασκεν εν ταισ συναγωγαισ	15	et ipse docebat in synagogis
	δοξαζομενοσ υπο παντων		gloriam accipiens ab omnibus
ιη :	ελθων δε εισ ναζαρεδ οπου ην	16	ueniens autem in nazared ubi erat
	κατα το ειωθοσ εν τη ημερα των σαββατων		nutricatus introibit · secundum consuetudinem
	εισ την συναγωγην και ανεστη		in sabbato · in synagogam et surrexit
	αναγνωναι και επεδοθη αυτω	17	legere et porrectus est illi
	ο προφητησ ησαϊασ και απτυξασ		profeta esaias et reuoluens
	ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον		inuenit locum ubi erat scriptum
	πνα κυ επ εμε ου ειυεκεν εχρεισεν με	18	sps dmi super me propter quod unxit me
	ευαγγελισασθαι πτωχοισ απεσταλμαι		euangelizare pauperibus misit me
	κηρυξαι αιχμαλωτοισ αφεσιν		adnutiare captiuis remissionem
	και τυφλοισ αναβλεψιν αποστειλαι		et caecis uisum demittere
	τεθραυματισμενουσ εν αφεσει κηρυξαι ενιαυτ̄	19	confractos in remissione adnuntiare annum
	κυ δεκτον και πυξασ το βιβλιον	20	dmi acceptum et uoluens librum
	αποδουσ τω ὑπηρετη εκαθισεν		reddens ministro sedit
	και παντων εν τη συναγωγη		et omnium in synagoga
	οι οφθαλμοι ησαν ατενιζοντεσ αυτω		oculi erant intendentes ei
	ηρξατο δε λεγειν προσ αυτουσ σημερον	21	coepit autem dicere ad eos hodie
	πεπληρωται η γραφη αυτη εν τοισ ωσιν		repleta est scriptura haec in auribus
ιθ :	ὑμων: και παντεσ εμαρτυρουν αυτω	22	uestris et omnes testabantur ei
	και εθαυμαζον επι τοισ λογοισ τησ χαριτοσ		et mirabantur in uerbis gratiae
	τοισ εκπορευομενοισ εκ του στοματοσ		qui exiebant de ore
	αυτου και ελεγον ουχι ὑιοσ ἰωσηφ		eius et dicebant nonne filius ioseph
κ :	εστιν ουτοσ: και ειπεν προσ αυτουσ	23	est hic et dixit ad eos
	παντωσ ερειτε μοι την παραβολην		utique dicetis mihi parabolam
	ταυτην ἰατρε θεραπευσον σεαυτον		hanc medice cura te ipsum
	οσα ηκουσαμεν γεινομενα εισ		quaecumque audiuimus facta in
	καφαρναουμ ποιησον και ωδε εν τη		cafarnaum fac et hic in
κα :	πατριδι σου :Ἐιπεν δε αμην αμην λεγω ὑμει	24	patria tua dixit autem amen amen dico uobis
	οτι ουδεισ προφητησ δεκτοσ εστιν		quia nemo propheta acceptus est

(Fol. 198 *b*.) (Fol. 199 *a*.)

εν τη πατριδι εαυτου : ἔπ αληθειασ λεγω	IV. 25	in patria sua in ueritate dico
ὕμειν πολλαι χηραι ησαν εν ταισ		uobis multae uiduae erant in
ημεραισ ηλιου εν τω ϊστραηλ οτε		diebus heliae in istrahel quando
εκλεισθη ο ουρανοσ ετη τρια και μηνα εξ		clusum est caelum annis tribus et men
ωσ εγενετο λιμοσ μεγασ		sicut facta est famis grandis
επι πασαν την γην και προσ ουδεμιαν	26	in omnem terram et ad neminem
αυτων επεμφθη ηλειασ ει μη εισ		eorum missus est helias nisi in
σαρεπτα τησ σιδονιασ προσ γυναικα χηραν		sarepta sidoniae ad mulierem uiduam
και πολλοι λεπροι ησαν εν τω ϊσραηλ	27	et multi leprosi erant in istrahel
επι ελισαιου του προφητου και ουδεισ		sub eliseo profeta et nemo
αυτων εκαθαρισθη ει μη ναιμασ ο συροσ		eorum mundatus est nisi naemas syrus
οι δε επλησθησαν παντεσ θυμου	28	illi autem inpleti sunt omnes furore
εν τη συναγωγη ακουσαντεσ ταυτα		in synagoga audientes haec
και αναστεντεσ εξεβαλον αυτον	29	et surgentes eiecerunt eum
εξω τησ πολεωσ και ηγαγον αυτον		extra ciuitatem et adduxerunt eum
εωσ τησ οφρυοσ του ορουσ εφ ου η πολισ		usque ad supercilium montis ubi ciuitas
οικοδομηται αυτων ωστε κατακρημνισαι		aedificata est eorum ut praecipitarent
αυτον· αυτοσ δε διελθων δια μεσου	30	eum ipse autem transiens per medium
αυτων επορευετο : και κατηλθεν	31	eorum abiit et descendit
εισ καφαρναουμ πολιν τησ γαλιλαιασ		in cafarnaum ciuitatem galilaeae
την παραθαλασσιον εν οριοισ		ad maritimam in finibus
ζαβουλων και νεφθαλειμ και ην		zabulon et nepthalim et erat
διδασκων αυτουσ εν τοισ σαββασιν		docens eos in sabbatis
και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου	32	et mirabantur in doctrina eius
οτι εν εξουσια ην ο λογοσ αυτου		quoniam in potestate erat uerbus eius
ην δε εν τη συναγωγη ανθρωποσ εχων	33	Erat autem in synagoga homo habens
πνα δαιμονιον · ακαθαρτον και ανεκραξεν		daemonium inmundum et exclamauit
φωνη μεγαλη λεγων τι ημειν και σοι	34	uoce magna dicens quid nobis et tibi
ιηυ ναζορηναι ηλθεσ ημασ ωδε		ihu nazarenae uenisti nos hic
απολεσαι οιδα σε τισ ει ο αγιοσ του θυ		perdere scio te quis es sanctus dei
και επετιμησεν αυτω ο ιησ λεγων	35	et increpauit illi ihs dicens
φειμωθητι και εξελθε απ αυτου και		ommutesce et exi ab eo et
ρειψασ αυτον το δαιμονιον εισ μεσον		proiciens eum daemonium in medio
(Fol. 199 *b*.)		(Fol. 200 *a*.)

	ανακραυγασαν τε εξηλθεν απ αυτου	IV.	exclamans exibit ab eo
	μηδεν βλαψασ αυτον και εγενετο	36	nihil nocens eum et factus est
	θαμβοσ μεγασ επι παντασ και		pabor magnus in omnes et
	συνελαλουν προσ αλληλουσ λεγοντεσ		conloquebantur adinuicem dicentes
	τισ ο λογοσ ουτοσ οτι εν εξουσια και		quis est hic sermo quia in potestate et
	δυναμει επιτασσει τοισ ακαθαρτοισ		uirtute imperat inmundis
	πνευμασιν και εξερχονται και εξηλθεν	37	spiritibus et exeunt et exiuit
	η ακοη περι αυτου εισ παντα τοπον τησ		fama de eo in omnem locum
κς :	περιχωρου : ανασταϲ δε απο τησ συναγωγησ	38	regionis surgens autem a synagoga
	ηλθεν εισ την οικιαν σιμωνοσ και ανδραιου		uenit in domum simonis et andreae
	πενθερα δε του σιμωνοσ ην κατεχομενη		socrus autem simonis erat conprehensa
	πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον		febri magna et rogauerunt eum
	περι αυτησ και επισταθεισ επανω αυτησ	39	de ea et instans super eam
	επετειμησεν τω πυρετω και αφηκεν		increpauit febri et dimisit
	αυτην παραχρημα ωστε αναστασαν		eam continuo ut etiam continuo surgentem
	αυτην διακονειν αυτοισ δυσαντοσ δε	40	eam ministraret eis occidente autem
	του ηλιου παντεσ οσ οι ειχαν ασθενουντασ		sole omnes quodquod habebant infirmantes
	νοσοισ ποικιλαισ εφερον αυτουσ		languoribus bariis adferebant eos
	προσ αυτον ο δε ενι εκαστω τασ χειρασ		ad eum ille autem unicuique manus
	επιτιθεισ εθεραπευεν αυτουσ		inpones sanabat eos
κζ :	εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων	41	exiebant autem et daemonia a multis
	κραυγαζοντα και λεγοντα οτι συ ει		clamantia et dicentia quia tu es
	ο υιοσ του θυ και επιτειμων ουκ εια		filius dei et increpans non permittebat
	αυτα λαλειν οτι ηδεισαν αυτον χν ειναι		ea loqui quoniam sciebant eum xpm esse
κη :	γενομενησ δε ημερασ εξελθων	42	facta autem die exiens
	επορευθη εισ ερημον τοπον και οι		abiit in desertum locum et
	οχλοι επεζητουν αυτον και ηλθον		et turbae quaerebant eum et benerunt
	εωσ αυτου και επειχον αυτον του μη		usque ad eum et detinebant eum ut non
	πορευεσθαι απ αυτων ο δε ειπεν	43	abiret ab eis ad ille dixit
	προσ αυτουσ οτι δει με και εισ τασ		ad eos quoniam oportet me et in alias
	αλλασ πολεισ ευαγγελισασθαι αυτ		ciuitates euangelizare
	την βασιλιαν του θυ εισ τουτο γαρ		regnum dei in hoc enim
	απεσταλην και ην κηρυσσων εισ τασ	44	missus sum et erat praedicans in
	(Fol. 200 *b*.)	ΚΕ	(Fol. 201 *a*.)

συναγωγασ τησ γαλιλαιασ : ἐγενετο δε	V. 1	synagogis galilaeae factum est autem
εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω		in eo dum populus super eum esset
του ακουειν τον λογον του θῡ εστωτοσ		ut audiret uerbum dei̅ stante
αυτου παρα την λιμνην γεννησαρεδ		illo ad stagnum gennesared
και ἰδεν δυο πλοια εστωτα παρα την λημνη̄	2	et uidit duas naues stantes ad stagnum
οι δε αλιεισ απ αυτων αποβαντεσ		piscatores autem ab eis exientes
επλυνον τα δικτυα ενβασ δε εισ εν	3	lababant retiam ascendens autem in unam
πλοιον ο ην σιμωνοσ ηρωτησεν		nauem quae erat simonis rogauit
αυτον επαναγαγειν απο τησ γησ		eum inducere a terra
οσον οσον και καθισασ εν τω πλοιω		quantum quantum et sedens in naue
εδιδασκεν τουσ οχλουσ : ὁτε δε επαυσατο	4	turbas docebat cum autem cessasset
λαλων ειπεν προσ τον σιμωνα		loquens dixit ad simonem
επαναγαγε εισ το βαθοσ και χαλασατε		adduc in altum et mittite
τα δικτυα ὑμων εισ αγραν ο δε σιμων	5	retias uestras in capturam simon autem
αποκρεισ ειπεν αυτω διδασκαλε		respondens dixit illi magister
δι ολησ τησ νυκτοσ κοπιασαντεσ ουδεν		per totam noctem laborantes nihil
ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου ου μη		accepimus in tuo autem uerbo non
παρακουσομαι και ευθυσ χαλασαντεσ	6	praeteribo et confestim mittentes
τα δικτυα συνεκλισαν ἰχθυων πληθοσ		retias concluserunt piscium multitudine̅
πολυ ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι και	7	multam ut etiam retiae rumperentur et
κατενευον τοισ μετοχοισ εν τω ετερω		innuebant sociis qui erant in alia
πλοιω του ελθοντασ βοηθειν αυτοισ		naue ut uenientes adiubarent eos
ελθοντεσ ουν επλησαν αμφοτερα		uenientes ergo inpleberunt utrasque
τα πλοια ωτε παρα τι βυθιζεσθαι		naues ut etiam penae mergerent
ο δε σιμων προσεπεσεν αυτου τοισ ποσιν	8	simon autem procidit ad pedes eius
λεγων παρακαλω εξελθε απ εμου		dicens rogo exi a me
οτι ανηρ αμαρτωλοσ ειμι κε̄		quoniam uir peccator sum dme̅
θαμβοσ γαρ περιεσχεν αυτον	9	timor enim adpraehendit eum
επι τη αγρα των ἰχθυων ων συνελαβον		in captura piscium quos ceperant
ησαν δε κοινωνοι αυτου ἰακωβοσ	10	erant autem socii eius iacobus
και ἰωαννησ ὑιοι ζεβεδαιου ο δε ειπεν		et iohanes fili zebedaei ille autem dixit
αυτοισ δευτε και μη γεινεσθε αλιεισ		illis uenite et nolite fieri piscatores
ἰχθυων ποιησω γαρ ὑμασ αλιεισ ανθρωπω̄		piscium faciam enim uos piscatores hominū
(Fol. 201 *b*.)		(Fol. 202 *a*.)

	οι δε ακουσαντεσ παντα κατελειψαν	V. 11	ad illi audientes omnia dereliquerunt
	επι τησ γησ και ηκολουθησαν αυτω		super terra et secuti sunt eum
λγ :	και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μεια των	12	Et factum est dum esset in una
	πολεων και ἰδου ανηρ λεπροσ και ειδων		ciuitatium et ecce in qua erat uir leprosus et videns
	τον ιην̄ επεσεν επι προσωπον λεγων		ihn̄ cecidit in facie mdicens
	κε̄ εαν θελησ δυνασαι με καθαρισαι		dm̄e si uis potes me mundare
	εκτεινασ δε την χειρα ηψατο αυτου	13	extendens autem manum tetigit eum
	λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεωσ		dicens uolo mundari et confestim
	εκαθαρισθη και αυτοσ παρηγγειλεν	14	mundatus est et ipse praecepit
	αυτω μηδενι ειπειν απελθε δε		illi nemini dicere uade autem
	και δειξον σεαυτον τω ἱερει και		et ostende teipsum sacerdoti et
	προσενεγκε περι του καθαρισμου σου		offers pro purificatione tua
	καθωσ προσεταξεν μωϋσησ ἱνα εισ		sicut praecepit moyses ut sit
	μαρτυριον ην ὑμειν τουτο ο δε		in testimonium uobis hoc ille autem
	εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και		exiens coepit praedicare et
	διαφημιζειν τον λογον ωστε μηκετι		diuulgare uerbum ut non amplius
	δυνασθαι αυτον φανερωσ εισ πολιν		posse eum palam in ciuitatem
	εισελθειν αλλα εξω ην εν ερημοισ		introire sed foris erat in desertis
	τοποισ και συνηρχοντο προσ αυτον		locis et conueniebant ad eum
	και ηλθεν παλιν εισ καφαρναουμ		et uenit iterum in cafarnaum
λδ	διηρχετο δε ο λογοσ μαλλον περι αυτου	15	transiebat autem uerbum magis de eo
	και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν		et conueniebant turbae multae audire
	και θεραπευεσθαι απο των ασθενειων		et curari ab infirmitatibus
λε :	αυτων : αὐτοσ δε ην ὑποχωρων	16	eorum ipse autem erat subtrahens se
	εν ταισ ερημοισ και προσευχομενοσ		in desertis et orant
	και εγενετο εν μια των ημερων αυτου	17	Et factum est in una dierum ipso
λς :	διδασκοντοσ συνελθειν τουσ : φαρισαιουσ		docente conuenire pharisaeos
	και νομοδιδασκαλουσ ησαν δε		et legis doctores erant autem
	συνεληλυθοτεσ εκ πασησ κωμησ		congregati ex omni castello
	τησ γαλιλαιασ και ἰουδαιασ του ἰασθαι αυτουσ		galilaeae et iudaeae ut salbaret eos
λζ :	και ἰδου ανδρεσ φεροντεσ επι κλεινησ	18	et ecce uiri adferentes super lectum
	ανθρωπον οσ ην παραλελυμενοσ		hominem qui erat paralyticus
	και εζητουν εισενεγκειν αυτον και		et quaerebant inducere eum et
	(Fol. 202 *b*.)		(Fol. 203 *a*.)

θειναι ενωπιον αυτου και μη ευροντεσ	V. 19	ponere in conspectu eius et non inuenientes
ποιασ εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον		qua inducerent eum propter turbam
ανεβησαν επι το δωμα και αποσ		ascenderunt super tectum et de
τεγασαντεσ τουσ κεραμουσ οπου ην		tegentes inbrices ubi erat
καθηκαν τον κραβαττον συν τω		deposuerunt grabattum cum
παραλυτικω εισ το μεσον ενπροσθεν		paralytico in medio in conspectu
του ιηυ ἰδων δε ιησ την πιστιν αυτων	20	ihu uidens autem ihs fidem eorum
λεγει τω παραλυτικω ανθρωπε		dicit paralytico homo
αφαιωνται σου αι αμαρτιαι και	21	dimittentur tibi peccata tua et
ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεισ		coeperunt cogitare scribae
και οι φαρισαιοι εν ταισ καρδιαισ αυτων		et pharisaei in cordibus suis
λεγοντεσ τι ουτοσ λαλει βλασφημιασ		dicentes quid hic loquitur blasphemias
τισ δυναται αμαρτιασ αφειναι ει μη εισ θσ		quis potest peccata dimittere nisi solus ds
επιγνουσ δε ο ιησ τουσ διαλογισμουσ	22	cognoscens autem ihs cogitationes
αυτων λεγει αυτοισ τι διαλογιζεσθαι		eorum dicit eis quid cogitatis
εν ταισ καρδιαισ ὑμων πονηρα		in cordibus uestris iniqua
τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν · αφαιωνται σου	23	quid est facilius dicere dimittentur tibi
αι αμαρτιαι η ειπειν εγειρε και περιπατει		peccata aut dicere surge et ambula
ἵνα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει	24	ut autem sciatis quia potestatem habet
ο ὑιοσ του ανθρωπου επι τησ αφιναι		filius hominis super terra dimittere
αμαρτιασ λεγει τω παραλυτικω		peccata dicit paralytico
σοι λεγω εγειρε και αρον τον κραβαττον σου		tibi dico surge et tolle grabattum tuum
και πορευου εισ τον οικον σου και	25	et uade in domum tuam
παραχρημα αναστασ ενωπιον αυτων		et confestim surgens in conspectu eorum
αρασ την κλεινην απηλθεν εισ τον οικον αυτου		tollens grabattum abiit in domum suam
δοξαζων τον θν : και επλησθησαν	26	honorificans dm et inpleti sunt
θαμβου λεγοντεσ ειδομεν παραδοξα		timore omnes dicentes uidemus mirabilia
σημερον και ελθων παλιν παρα την	27	hodie et uenit iterum ad
θαλασσαν τον επακολουθουντα		mare qui autem sequebatur
αυτω οχλον εδιδασκεν και παραγων		eum populus docebat et transiens
ειδεν λευει τον του αλφαιου καθημενον		uidit leui alphaei sedentem
επει το τελωνιον και λεγει αυτω		super teloneum et dicit illi
ακολουθει μοι και καταλιπων παντα	28	sequere me et relinquens omnia
(Fol. 203 *b*.)		(Fol. 204 *a*.)

λθ :	αναστασ ηκολουθει αυτω : και εποιησεν	V. 29	surgens sequebatur eum et fecit
	λευει δοχην αυτω μεγαλην εν τη		leui cenam illi magna in
	οικεια αυτου και ην οχλοσ πολυσ τελωνων		domo sua et erat turba multa publicanorum
	και αλλων ανακειμενων και οι	30	et aliorum recumbentium et
	φαρισαιοι και οι γραμματεισ εγογγυζον		pharisaei et scribae murmurabant
	προσ τουσ μαθητασ αυτου λεγοντεσ		ad discipuloss eius dicentes
	δια τι μετα των τελωνων εσθιεται		quare cum publicanis edit
μ :	και πινεται : αποκριθεισ δε ο ιησ	31	et bibit respondens autem ihs
	ειπεν προσ αυτουσ ου χρειαν εχουσιν		dixit ad eos non habent opus
	οι ὑγιαινοντεσ ἰατρου αλλ οι κακωσ		qui salui sunt medico sed qui male
	εχοντεσ ουκ ηλθον καλεσαι δικαιουσ	32	habent non ueni uocare iustos
	αλλα αμαρτωλουσ εισ μετανοιαν		sed peccatores in paenitentiam
	οι δε ειπαν προσ αυτον δια τι οι μαθηται	33	ad illi dixerunt ad eum quare discipuli
	ἰωανου και οι μαθηται των φαρισαιων		iohanis et discipuli pharisaeorum
	νηστευουσιν πυκνα και δεησεισ		ieiunant frequenter et praecationes
	ποιουνται οι δε μαθηται σου ουδεν τουτων		faciunt tu autem discipuli nihil horum
	ποιουσιν ο δε ιησ ειπεν προσ αυτουσ	34	faciunt ihs autem dixit ad eos
	μη δυνανται οι ὑιοι του νυνφωνοσ		num quid possunt fili sponsi
	εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων		cum habeant sponsum secum
	νηστευειν ελευσονται δε ημεραι	35	ieiunare uenient autem dies
	και οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιοσ		et cum sublatus fuerit ab eis sponsus
	τοτε νηστευσουσιν εν εκειναισ ταισ ημεραισ		tunc ieiunabunt in illis diebus
	Ελεγεν δε και παραβολην προσ αυτουσ	36	dicebant autem et parabolam ad eos
	οτι ουδεισ επιβλημα απο ἱματιου καινου		quoniam nemo inmissuram tunica rude
	σχισασ επιβαλλει επι ἱματιον παλαιον		scindens inmittit in tunicam ueterem
	ει δε μηγε και το καινον σχεισει και τω		si quomi nus et rudem scindet et
	παλαιω ου συνφωνησει το απο του καινου		ueteri n on conueniet a rude
	επιβλημα και ουδεισ βαλλει οινον νεον	37	inmissura et nemo mittit uinum nouum
	εισ ασκουσ παλαιουσ ει δε μηγε ρηξει		in utres ueteres si quominus rumpet
	ο οινοσ ο νεοσ τουσ ασκουσ τουσ παλαιουσ		uinum nouum utres ueteres
	και αυτοσ εκχυθησεται και οι ασκοι		et ipse effundetur et utres
	απολουνται αλλα οινον νεον εισ ασκουσ	38	peribunt sed uinum nouum in utres
	καινουσ βαλλουσιν και αμφοτεροι		nobos mittent et ambo
	(Fol. 204 *b*.)		(Fol. 205 *a*.)

α : τηρουνται : και εγενετο αυτον VI. 1
εν σαββατω δευτεροπρωτω δια
πορευεσθαι δια των σποριμων
οι δε μαθηται αυτου ηρξαντο τιλλειν
τους σταχυας και ψωχοντες ταις χερσιν
ησθιον τινες δε των φαρισαιων 2
ελεγον αυτω ειδε τι ποιουσιν οι
μαθηται σου τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν
αποκριθεις δε ο ιησ ελεγεν προς αυτους 3
ουδεποτε τουτο ανεγνωται ο εποιησεν
δαυειδ οτε επεινασεν αυτος
και οι συν αυτω εισελθων εις τον οικον 4
του θυ και τους αρτους της προσθεσεως
εφαγεν και εδωκεν και τοις μετ αυτου
οις ουκ εξον ην φαγειν ει μη μονοις
β : τοις ἱερευσιν : τη αυτη ημερα θεασαμενος
τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω
ανθρωπε ει μεν οιδας τι ποιεις
μακαριος ει ει δε μη οι δας επικαταρατος
και παραβατης ει του νομου
και εισελθοντος αυτου παλιν εις την 6
συναγωγην σαββατω εν η ην ανθρωπος
ξηραν εχων την χειρα παρετηρουντο 7
αυτον οι γραμματεις και οι φαρισαιοι
ει τω σαββατω θεραπευει ἱνα ευρωσιν
κατηγορησαι αυτου · αυτος δε γεινωσκω 8
τους διαλογισμους αυτων λεγε τω
την χειρα εχοντι ξηραν εγειρου και στηθι
εν τω μεσω και αναστας εσταθη
Ειπεν δε ο ιησ προς αυτους επερωτησω 9
ὑμας ει εξεστιν τω σαββατω αγαθο
ποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι
η απολεσαι οἱ δε εσιωπων

(Fol. 205 *b*.)

seruantur Et factum est eum
in sabbato secundo primo
abire per segetes
discipuli autem illius coeperunt uellere
spicas et fricantes manibus
manducabant quidam autem de farisaeis
dicebant ei ecce quid faciunt
discipuli tui sabbatis quod non licet
respondens autem ihs dixit ad eos
numquam hoc le gistis quod fecit
dauid quando esuriit ipse
et qui cum eo erat introibit in domum
dei et panes propositionis
manducauit et dedit et qui cum erant
quibus non licebat manducare si non solis
sacerdotibus eodem die uidens
quendam operantem sabbato et dixit illi
homo si quidem scis quod facis
beatus es si autem nescis maledictus
et trabaricator legis
Et cum introisset iterum in
synagogam sabbato in qua erat homo
aridam habens manum obserbabant
eum scribae et pharisaei
si sabbato curaret ut inuenirent
accusare eum ipse autem sciens
cogitationes eorum dicit illi
qui manum aridam habibat surge et sta
in medio et surgens stetit
dixit autem ihs ad eos interrogabo
uos si licet sabbato ben
facere aut malefacere animam saluare
aut perdere ad illi tacuerunt

(Fol. 206 *a*.)

	και περιβλεψαμενοσ αυτουσ παντασ	VI. 10	Et circumspiciens eos omnes
	εν οργη λεγει τω ανθρωπω εκτεινον		in ira dicit homini extende
	την χειρα σου και εξετεινεν		manum tuam et extendit
	και απεκατεσταθη η χειρ αυτου ωσ και η αλλη		et restituta est manus eius sicut et alia
	και ελεγεν αυτοισ οτι κσ̄ εστιν ο υἱοσ	5	et dicebat eis quoniam dm̄s est filius
	του ανθρωπου και του σαββατου		hominis etiam sabbati
	αυτοι δε επλησθησαν ανοιασ και	11	ipsi autem repleti sunt insipientia et
	διελογιζοντο προσ αλληλουσ πωσ		cogitabant ad inuicem quo modo
μγ :	απολεσωσιν αυτον : εγενετο δε	12	perderent eum factum est autem
	εν ταισ ημεραισ εκειναισ εξελθειν αυτον		in diebus illis exire eum
	εισ το οροσ και προσευχεσθαι και ην		in montem et orare et erat
	διανυκτερευων εν τη προσευχη		pernoctans in oratione
μδ :	και οτε εγενετο ημερα εφωνησεν	13	Et cum facta est dies uocauit
	τουσ μαθητασ αυτου και εκλεξαμενοσ		discipulos suos et eligens
	απ αυτων · ιβ̄ · ουσ και αποστολουσ εκαλεσεν		ab eis · xiī · quos et apostolos uocauit
	πρωτον σιμωνα ον και πετρον	14	primum simonem quem et petrum
	επωνομασεν και ανδρεαν τον αδελφον		cogno minauit et andre am fratrem
	αυτου και ἰακωβον και ἰωαννην τον		eius et iacobum et iohanen
	αδελφον αυτου ουσ επωνομασεν		fratrem eius quos cognominauit
	βοανηργεσ ο εστιν ὑιοι βροντησ και		boanerges quod est fili tonitrui et
	φιλιππον και βαρθολομαιον και μαθθαιον	15	philippum et bartholomeum et matthaeū
	και θωμαν τον επικαλουμενον δἳδυμον		et thoman qui cognominatus est didymus
	και ἰακωβον τον του αλφαιου και σιμωνα		et iacobum alphei et simonem
	τον καλουμενον ζηλωτην και ἰουδαν	16	qui uocatur zelotes et iudan
	ἰακωβου και ἰουδαν σκαριωθ · οσ και		iacobi et iudan in scarioth qui etiam
με :	εγενετο προδοτησ : και καταβασ μετ αυτων	17	et tradidit eum et descendens cum eis
	εστη επει τοπου πεδεινου · και οχλοσ μαθητω̄ν		stetit in loco campestri et turbae discipulorū
	αυτου και πληθοσ πολυ του λαου απο πασησ		eius et multitudo multa populi ex omni
	ἰουδαιασ και αλλων πολεων ελθοντων		iudaea et aliarum ciuitatium uenientium
	ακουσαι αυτου και ἰαθηναι απο των		audire eum et saluari ab omne
	νοσων αυτων και οι οχλουμενοι	18	infirmitate eorum et qui uexabantur
	απο πνευματων ακαθαρτων εθεραπευοντο		spiritibus in mundis curabantur
	και πασ ο οχλοσ εζητει αψασθε	19	et omnis populus quaerebat tangere
	(Fol. 206 *b*.)		(Fol. 207 *a*.)

αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο	VI.	eius quia uir ab eo exiebat
: και ϊατο παντας : και ετι αρας τους	20	et sanabat omnes et eleuans
οφθαλμους αυτου εις τους μαθητας ελεγεν		oculos suos in discipulos dicebat
μακαριοι οι πτωχοι οτι ὑμετερα εστιν		beati pauperes quoniam uestrum est
: η βασιλεια του θυ : μακαριοι οι πεινωντες	21	regnum dei beati qui esuriunt
νυν οτι χορτασθησεσθε		nunc quia saturamini
μακαριοι εστε οταν μεισησουσιν ὑμας	22	beati estis quando odierint uos
οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν		homines et cum exprobabunt
και εκβαλωσιν και ονιδισωσιν το ονομα ὑμω		Et eicient et reprobent nomen uestrum
ως πονηρον ενεκεν του ὑιου του ανθρωπου		sicut malum propter filium hominis
χαρητε εν εκεινη τη ημερα και	23	gaudete in illo die et
σκιρτησατε οτι υ μισθος ὑμων πολυς		exultate quoniam merces uestra multa
εν τω ουρανω κατα τα αυτα εποιουν		in caelo sic enim faciebant
τοις προφηταις οι πατερες αυτων		prophetis patres eorum
: πλην ουαι ὑμειν τοις πλουσιοις οτι	24	uerum uae uobis diuitibus quoniam
απεχετε την παρακλησιν ὑμων		habetis consolationem uestram
Ουαι ὑμειν οι εμπεπλησμενοι οτι	25	uae uobis qui repleti estis quoniam
πεινασετε ουαι ὑμειν οι		esurietis uae uobis qui
γελωντες νυν οτι πενθησεται		ridetis nunc quoniam plorabitis
: και κλαυσεται :ὀυ αι ὑμειν οταν	26	et lugetis uae uobis quando
καλως ὑμειν ειπωσιν οι ανθρωποι		bene uobis dixerint homines
κατα τα αυτα εποιουν τοις		secundum haec faciebant
ψευδοπροφηταισ οι πατερες αυτων		pseudoprophetis patres eorum
: αλλα ὑμειν λεγω τοις ακουουσιν	27	sed uobis dico qui auditis
αγαπατε τους εχθρους ὑμων		diligite inimicos uestros
καλως ποιειτε τοις μεισουσιν ὑμας		benefacite odientibus uos
ευλογειτε τους καταρωμενους ὑμας	28	bene dicite maledicentes uos
προσευχεσθε ὑπερ των επηρεαζοντων ὑμας		orate pro calumniantibus uos
: τω τυπτοντι σε εις την σιαγονα	29	qui te percutit in maxillam
παρεχε αυτω και την αλλην		praebe illi et aliam
και απο του αιροντος σου το ἱματιον		et ab eo qui tollit tunicam tuam
και τον χιτωνα μη κωλυσης		et palleum ne uetueris
παντι δε τω αιτουντι σε διδου	30	omni autem petenti te da
(Fol. 207 *b*.)		(Fol. 208 *a*.)

	και απο του αιροντοσ τα σα μη απαιτει	VI.	et ab eo qui tollet tua ne repetieris
νδ	: και καθωσ θελετε ἵνα ποιωσιν ὑμειν	31	et sicut uultis ut faciam uobis
	οι ανθρωποι και ὑμεισ ποιειτε αυτοισ		homines et uos facite illis
νε	: και ει αγαπατε τουσ αγαπωντασ ὑμασ	32	et si diligitis diligentes uos
	ποια ὑμειν χαρισ εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι		quae uobis gratia est etenim peccatores
	τουτο ποιουσιν τουσ αγαπωντασ αυτουσ		hoc faciunt diligentes illos
	αγαπωσιν και ει αγαθοποιειτε	33	diligunt et si benefacitis
	τουσ αγαθοποιουντασ ὑμασ ποια χαρισ·		benefacientibus uobis quae gratia
	ὑμειν εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι		uobis est etenim peccatores
	τουτο ποιουσιν καν δανιζετε	34	hoc faciunt et si feneratis
	παρ ων ελπιζεται απολαβειν ποια χαρισ		a quibus speratis recipere quae gratia
	ὑμειν εστιν και γαρ αμαρτωλοι		uobis est etenim peccatores
	αμαρτωλοισ δανιζουσιν ἵνα		peccatoribus faenerant ut
	απολαβωσιν πλην αγαπατε τουσ	35	recipiant uerumtamen diligite
	εχθρουσ ὑμων και αγαθοποιειτε		inimicos uestros et benefacite
	και δανιζετε μηδεν αφελπιζοντεσ		et faenerate nihil desperantes
	και εσται ο μισθοσ ὑμων πολυσ		et erit merces uestra multa
	και εσεσθαι ὑιοι ὑψιστου οτι αυτοσ		et eritis fili altissimi quoniam ipse
	χρηστοσ εστιν επι τουσ αχαριστουσ		suabis est super ingratos
	και πονηρουσ γεινεσθε οικτιρμονεσ	36	et iniquos estote beneuolentes
	καθωσ και ο πατηρ ὑμων οικτειρμων		sicut pater uester beniuolus est
νς	: εστιν : μη κρεινετε ἵνα μη κριθητε	37	α nolite iudicare ut non iudicemini
	μη καταδικαζετε ἵνα μη καταδικασθητε		δ date et dabitur uobis
	απολυετε και απολυθησεσθαι		mensuram uonam conquassatam
	διδοτε και δοθησεται ὑμειν	38	inpletam supereffundentem
	μετρον καλον σεσαλευμενον		dabunt in sinus uestros
	πεπιεσμενον ὑπερεκχυννομενον		in qua enim mensura metieritis
	δωσουσιν εισ τον κολμων ὑμων		β nolite condemnare ut non condemnemini
	ω γαρ μετρω μετρειτε αντι		γ dimitte et demittemini
νζ	: μετρηθησεται ὑμειν : ἔλεγεν δε	39	remitietur uobis dicebant autem
	και παραβολην αυτοισ μητι δυναται		et parabolam illis numquid potest caecus
	τυφλοσ τυφλον οδαγειν ουχι αμφοτεροι		caecum ducere nonne ambo in fobeam
νη	: εισ βοθυνον εμπεσουνται : ὀυκ εστιν μαθητησ	40	incident non est discipulus

(Fol. 208 b.) (Fol. 209 a.)

ὕπερ τον διδασκαλον κατηρτισμένος δε	VI.	super magistrum confectus autem
πασ εσται ωσ ο διδασκαλοσ αυτου		omnis erit sicut magister eius
τι δε βλεπεισ το καρφοσ εν τω οφθαλμω	41	quid autem uides festucam in oculo
του αδελφου σου την δε δοκον την		fratris tui trauem autem
εν τω σω οφθαλμω ου κατανοεισ		in tuo oculo non inspicis
η πωσ δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου	42	aut quo modo potes dicere fratri tuo
αφεσ εκβαλω το καρφοσ εκ του		sine eiciam festucam de
οφθαλμου σου και ἰδου η δοκοσ εν τω σω		oculo tuo et ecce trabis in tuo
οφθαλμω ὑποκειται ὑποκρειτα εκβαλε		oculo est ὑpocrita eice
πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου		primum trauem de oculo tuo
και τοτε διαβλεψεισ εκβαλειν		et tunc uidebis eicere
το καρφοσ εκ του οφθαλμου του αδελφου σου		festucam de oculo fratris tui
ουκ εστιν δενδρον καλον ποιουν	43	non est arbor bona faciens
καρπουσ σαπρουσ ουδε δενδρον σαπρον		fructos malos neque arbor mala
ποιουν καρπουσ καλουσ εκαστον	44	faciens fructos bonos unaquaeque
δενδρον εκ του καρπου αυτου γεινωσκεται		arbor de fructo suo cognoscitur
ου γαρ εκλεγονται εξ ακανθων συκα		non enim legunt de spinis ficus
ουδε εκ βατου σταφυλην τρυγωσιν		neque de rubo ubam uindemiant
ο αγαθοσ ανθρωποσ εκ του αγαθου	45	bonus homo de bono
θησαυρου αυτου τησ καρδιασ προφερει		thensauro cordis sui proferet
αγαθον και ο πονηροσ εκ του πονηρου		bonum et malus de malo
προφερει το πονηρον εκ γαρ		froferet malum de enim
περισσευματοσ καρδιασ καλει το στομα αυτου		abundantia cordis loquitur os eius
τι δε με λεγεται κε κε και ου ποιειτε	46	quid autem mihi dicitis dme dme et non facitis
α λεγω : πασ ο ερχομενοσ προσ με	47	quae dico omnis qui uenit ad me
και ακουων μου των λογων και ποιων		et audit mea berba et facit
αυτουσ ὑποδειξω ὑμειν τινι εστιν		ea ostendam uobis cui est
ομοιοσ ομοιοσ εστιν ανθρωπω	48	similis similis est homini
οικοδομουντι οικειαν οσ εσκαψεν		aedificanti domum qui fodit
και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον		et altum fecit et posuit fundamentum
επι την πετραν πλημυρασ δε γενομενησ		super petram inundatione autem facta
προσερηξεν ο ποταμοσ τη οικεια κεινη		adlisit flumen domui illi
και ουκ ισχυσεν σαλευσαι αυτην τεθεμε		et non potuit mobere illam fun
(Fol. 209 *b*.)		(Fol. 210 *a*.)

λιωτο γαρ επι την πετραν ο δε ακουσασ	VI. 49	data enim erat super petram · qui autem audiuit
και μη ποιησασ ομοιοσ εστιν ανθρωπω		et non fecit similis est homini
οικοδομησαντι οικειαν επι την γην		aedificanti domum super terram
χωρισ θεμελιου συνερηξεν ο ποταμοσ		sine fundamento adlisit flumen
και συνεπεσεν και εγενετο το ρηγμα τησ		et concidit et facta est ruina
οικειασ εκεινησ μεγα		domus illius magna
ξε : και εγενετο οτε ετελεσεν ταυτα τα ρηματα λαλω	VII. 1	Et factum est cum consummasset omnia uerba loquens
ηλθεν εισ καφαρναουμ εκατονταρχου δε	2	uenit cafarnaum centurionis autem
τινοσ τισ κακωσ εχων ημελλεν τελευταν		cuiusdam puer male habens incipiebat mori
οσ ην αυτω τιμειοσ και ακουσασ περι του ιηυ	3	qui erat illi honoratus et audiens de ihs
απεστειλεν πρεσβυτερουσ των ιουδαιων		misit seniores iudaeorum
ερωτων αυτον οπωσ ελθων διασωση		rogans eum ut ueniens saluet
τον δουλον αυτου οι δε παραγενομενοι	4	seruum eius ad illi aduenientes
ηρωτων αυτον σπουδαιωσ λεγοντεσ		rogabant eum festinanter dicentes
οτι αξιοσ εστιν ω παρεξη τουτο αγαπα	5	quoniam dignus est cui hoc praestes diligit
γαρ το εθνοσ ημων και την συναγωγην		enim gentem nostram et synagogam
αυτοσ οικοδομησεν ημειν επορευετο δε	6	ipse aedificabit nobis ibat autem
μετ αυτων ο ιησ ηδη δε ου μακραν		cum eis ihs iam autem non longe
απεχοντοσ αυτου τησ οικειασ επεμψε		cum essed de domo misit
προσ αυτον ο εκατονταρχοσ φιλουσ		ad eum centurio amicos
λεγων αυτω κε μη σκυλλου ου γαρ ειμι		dicens ei dme noli te uexare non enim sum
ικανοσ ινα μου υπο την στεγην εισ		dignus ut sub tectum meum
ελθησ αλλ ειπε λογω και ιαθησεται	7	intres sed dic uerbo et salbabitur
ο παισ μου και γαρ εγω ανθρωποσ	8	puer meum etenim ego homo
ειμι υπ εξουσιαν τασσομενοσ εχων		sub potestate constitutus habens
υπ εμαυτον στρατιωτασ και λεγω τουτω		sub me milites et dico huic
πορευου και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται		uade et uadit et alii ueni et uenit
και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει		et seruo meo fac hoc et facit
ακουσασ δε ταυτα ο ιησ εθαυμασεν	9	audiens autem haec ihs miratus est
και στραφεισ ειπεν τω ακολουθουντι		et conuersus dixit sequenti
οχλω αμην λεγω υμειν ουδεποτε		populo amen dico uobis numquam
τοσαυτην πιστιν ευρον εν τω ισραηλ		tantam fidem inueni in istrahel
ξς : και υποστρεψαντεσ εισ οικον οι πεμφθεντεσ	10	et conuersi in domum qui missi erant

(Fol. 210 *b*.) (Fol. 211 *a*.)

δουλοι ευρον τον ασθενουντα ϋγιαινοντα	VII.	serui inuenerunt aegrum sanum
και τη εξης επορευετο εισ πολιν καλουμενην	11	Et alia die ibat in ciuitatem quae dicitur
ναϊν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται		nain et ibant cum eo discipuli
αυτου και οχλοσ πολυσ εγενετο δε ωσ	12	eius et turba multa factum est autem ut
ηγγιζεν τη πυλη τησ πολεωσ εξεκομιζετο		adpropiaret porte ciuitatis et ferebatur
τεθνηκωσ ϋιοσ μονογενησ τη μητρι		mortuum filius unicus matri
αυτου χηρα ουση και πολυσ οχλοσ τησ		suae cum esset uidua et multus populus
πολεωσ συνεληλυθι αυτη ϊδων δε	13	ciuitatis cum ea er at uidens autem
ο ιησ̄ εσπλαγχνισθη επ αυτη και ειπεν αυτη		ihs̄ misertus est ei et dixit illi
μη κλαιε και προσελθων ηψατο τησ	14	noli plorare et accedens tetigit
σορου οι δε βασταζοντεσ εστησαν		sartofagum qui autem portabant steterunt
και ειπεν νεανισκε νεανισκε σοι λεγω		et dixit iuuenis iuuenis tibi dico
εγερθητι και ανεκαθισεν ο νεκροσ	15	surge et resedit mortuus
και ηρξατο λαλειν και εδωκεν αυτον		et coepit loqui et dedit eum
τη μητρι αυτου ελαβεν δε φοβοσ	16	matri suae accepit autem timor
παντασ και εδοξαζον τον θν̄ λεγοντεσ		omnes et honorificabant dm̄ dicentes
οτι προφητησ μεγασ εξηγερθη εν ημειν		quoniam profeta magnus surrexit in nobis
και οτι επεσκεψατο ο θσ̄ τον λαον αυτου		et quoniam uisitauit ds̄ plebem suam
η : και εξηλθεν ουτοσ ο λογοσ εν ολη	17	et exiuit hoc uerbum in totam
τη ϊουδαια περι αυτου και εν παση		iudaeam de illo et in omni
θ : τη περιχωρω: ἓν οισ και μεχρι ϊωανου	18	regione et in quibus usque ad iohanen
του βαπτιστου οσ και προσκαλεσαμενοσ	19	baptistam qui et aduocans
δυο των μαθητων αυτου λεγει		duos ciscipulorum suorum dixit
πορευθεντεσ ειπατε αυτω συ ει ο		euntes dicite ei tu es qui
ερχομενοσ η αλλον προσδοκωμεν		uenturus es an alium expectamus
και παραγενομενοι οι ανδρεσ προσ	20	et aduenientes uiri ad
αυτον ειπαν ϊωανησ ο βαπτιστησ		eum dixerunt iohannes baptista
απεσταλκεν ημασ προσ σε λεγων		misit nos ad te dicens
συ ει ο ερχομενοσ η ετερον προσ		tu es qui uenturus es an alium ex
δοκωμεν εν αυτη δε τη ωρα εθεραπευεν	21	pectamus in ipsa autem hora curabit
πολλουσ απο νοσων και μαστειγων		multos ab infirmitatibus et plagis
και πονηρων πνευματων και τυφλουσ		et iniquorum spirituum et caecos
εποιε βλεπειν και αποκριθεισ ειπεν	22	faciebat uidere et respondens dixit
(Fol. 211 *b*.)		(Fol. 212 *a*.)

	αυτοισ πορευθεντεσ ειπατε ϊωανη	VII.	illis euntes dicite iohani
	α ειδον ϋμων οι οφθικαια		quae uiderunt oculi uestri et quae
	ηκουσαν ϋμων τα ωτα οτι τυφλοι		audierunt aures uestre quia caeci
	αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν		uident clodi ambulant
	λεπροι καθαριζονται και κωφοι		leprosi mundantur et surdi
	ακοουσιν νεκροι εγειρονται		audiunt mortui resurgunt
	πτωχοι ευαγγελιζονται και	23	pauperes euangelizantur et
	μακαριοσ εστιν οσ αν μη σκανδαλισθη		beatus erit qui non fuerit scandalizatus
	εν εμοι απελθοντων δε των αγγελων	24	in me euntibus autem nuntiis
	ϊωανου ηρξατο λεγειν περι ϊωανου τοισ		iohanni coepit dicere de iohane
	οχλοισ τι εξηλθατε εισ την ερημον		turbis quid existis in desertum
	θεασασθαι καλαμον ϋπο		uidere harundinem a
	ανεμου σαλευομενον αλλα τι	25	uento moueri sed quid
	εξηλθατε ειδειν ανθρωπον εν μαλακοισ		existis uidere hominem in mollibus
	ϊματιοισ ημφιεσμενον ϊδου οι		uestimentis uestitum ecce qui
	εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη		in uestimentis gloriosis et aepulatione
	διαγοντεσ εν τοισ βασιλειοισ εισιν		agent in regibus sunt
	αλλα τι εξηλθατε ειδειν προφητην	26	sed quid existis uidere profetam
	ναι λεγω ϋμειν και περισσοτερον		etiam dico uobis et amplius
ο :	προφητου : ὅτι ουδεισ μειζων εν	27	profeta quoniam nemo maior in
	γεννητοισ γυναικων προφητησ		natis mulierum profeta
	ϊωανου του βαπτιστου ουτοσ εστιν		iohanis baptiste hic est
	περι ου γεγραπται ϊδου αποστελλω τον		de quo scriptum est ecce mitto
	αγγελον μου προ προσωπου		angelum meum ante faciem tuam
	οσ κατασκευασει τον οδον σου		qui praeparauit uiam tuam
οα :	λεγω δε ϋμειν οτι ο μεικροτεροσ	28	dico autem uobis quoniam qui minor est
	αυτου εν τη βασιλεια του θῡ μειζων		eius in regno caelorum maior
οβ :	αυτου εστιν : και πασ ο λαοσ ακουσασ και οι τελω	29	illo est et omnis populus audiens et publicani
	ναι · εδικαιωσαι τον θν̄ βαπτισθεντεσ		iustificabit dm̄ baptizati
	το βαπτισμα ϊωανου οι δε φαρισαιοι	30	baptisma iohanis pharisaei autem
	και νομικοι την βουλην του θῡ ηθετησαν		et legis doctores consilium dei̅ abusi sunt
ογ :	μη βαπτισθεντεσ ϋπ αυτου : τινι ουν	31	non baptizati ab eo cui ergo
	ομοιωσω τουσ ανθρωπουσ τησ γενεασ		similabo homines generationis
	(Fol. 212 *b*.)		(Fol. 213 *a*.)

ταυτησ και τινι εισιν ομοιοι ομοιοι	VII. 32	huius et cui sunt similes similes
εισιν τοισ παιδιοισ τοισ εν τη αγορα		sunt infantibus qui in foro
καθημενοισ και προσφωνουσιν		sedentibus et adloquentibus
αλληλοισ λεγοντεσ ηυλησαμεν ὑμειν		inuicem dicentibus cantabimus uobis
και ουκ ωρχησασθαι εθρηνησαμεν		et non saltastis lamentauimus
και κεκλαυσατε (ου) εληλυθεν γαρ ἰωαννησ	33	et non plorastis uenit enim iohanes
ο βαπτιστησ μητε εσθων μητε πεινων		baptista neque edens neque bibens
και λεγετε δαιμονιον εχει		et dicitis daemonium habet
εληλυθεν ο ὑιοσ του ανθρωπου	34	uenit filius hominis
εσθων και πεινων και λεγετε		edens et uibens et dicitis
ἰδου ανθρωποσ φαγοσ και		ecce homo manducator et
οινοποτησ φιλοσ τελωνων		uinipotator amicus publicanorum
και αμαρτωλων και εδικαιωθη	35	et peccatorum et iustificata est
η σοφια απο των τεκνων αυτησ		sapientia a filis suis
δ : ηρωτησεν δε αυτον τισ των φαρισαιων	36	rogauit autem illum quidam pharisaeorum
ἱνα φαγη μετ αυτου και εισελθων εισ τον		ut manducaret cum eo et intrans in
οικον του φαρισαιου κατεκλιθη		domum pharisaei recubuit
και ἰδου γυνη εν τη πολει αμαρτωλοσ	37	et ecce mulier in ciuitate peccatrix
γνουσα οτι εν τη οικια του φαρισαιου		sciens quoniam in domo pharisaei
κατακειται κομισασα μυρου αλαβαστρον		recumbet accipiens unguenti alabastrū
και στασα οπισω παρα τουσ ποδασ αυτου	38	et stans retro ad pedes eius
κλαιουσα τοισ δακρυσι εβρεξε τουσ		plorans lacrimis inpleuit
ποδασ αυτου και ταισ θριξει τησ		pedes eius et capillis
κεφαλησ αυτησ εξεμαξεν και		capitis sui extersit et
κατεφιλει τουσ ποδασ αυτου		osculabatur pedes eius
και ηλειφεν τω μυρω ἰδων δε	39	et unguebat unguento uidens autem
ο φαρισαιοσ παρ ω κατεκειτο		pharisaeus ad quem recumbebat
ειπεν εν εαυτω ουτοσ ει ην προφητησ		dixit intra se hic si esset propheta
εγεινωσκεν αν τισ και ποδαπη η γυνη		sciebat utique quis et qualis mulier
η απτομενη αυτου οτι αμαρτωλοσ		quae tangit eum quia peccatrix
εστιν και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν	40	est et respondens ihs dixit
προσ αυτον σιμων εχω σοι τι ειπειν		ad eum simon habeo tibi quod dicere
ο δε εφη διδασκαλε ειπον ο δε ειπεν		ad ille dixit magister dic ad ille dixit
(Fol. 213 *b*.)		(Fol. 214 *a*.)

δυο χρεοφιλετε ησαν δανιστη τινι	VII. 41	duo debitores erant cuidam faeneratori
ο εισ ωφειλεν δηναρια πεντακοσια		unus debebat denarios quingentos
ο δε ετεροσ δηναρια πεντηκοντα		alius autem denarios quinquaginta
μη εχοντων αυτων αποδουναι	42	non habentibus illis unde redderent
αμφοτεροισ εχαρισατο τισ ουν αυτον		utrisque donauit quis ergo eum
πλεον αγαπησει αποκριθεισ ο σιμων	43	plus diligit respondens simon
ειπεν ὑπολαμβανω οτι ω το πλεον		dixit suspicor quoniam cui plus
εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθωσ		donauit ad ille dixit illi recte
εκρεινασ και στραφεισ προσ την γυναικα	44	iudicasti et conuersus ad mulierem
ειπεν τω σιμωνι βλεπεισ ταυτην		dixit simoni uides hanc
την γυναικα εισηλθον σου εισ την οικιαν		mulierem introibi in domum tuam
και ὕδωρ επι ποδασ μοι ουκ εδωκασ		et aquam in pedes mihi non dedisti
αυτη δε τοισ δακρισιν εβρεξεν μου		haec autem lacrimis inrigauit mihi
τουσ ποδασ και ταισ θριξιν αυτησ		pedes et capillis suis
εξεμαξεν φιλημα μοι ουκ εδωκασ	45	extersit osculum mihi non dedisti
αυτη δε αφ ησ εισηλθον ου διελιπεν		haec autem ex quo introibi non cessauit
καταφιλουσα μου τουσ ποδασ · ελεω την κεφαλη μου	46	osculans mihi pedes oleo caput meum
ουκ ηλειψασ αυτη δε		non unxisti haec autem
μυρω ηλειψεν ου χαριν δε λεγω σοι	47	unguento unxit propter quod dico tibi
αφεωνται αυτη πολλα ειπεν δε αυτη	48	dimittentur illi multa dixit autem ei
αφεωνται σου αι αμαρτιαι και ηρξαντο	49	dimissa sunt tibi peccata et coeperunt
οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοισ		qui simul recumbebant dicere intra se
τισ εστιν ουτοσ οσ και αμαρτιασ αφιησιν		quis est hic qui et peccata dimittit
ειπεν δε προσ την γυναικα γυναι	50	dixit autem ad mulierem mulier
η πιστισ σου σεσωκεν σε · πορευου εν ἰρηνη		fides tua te salbam fecit uade in pace
οε : και εγενετο εν τω καθεξησ και αυτοσ	VIII. 1	Et factum est in continenti et ipse
διωδευεν κατα πολιν και κωμην		circuibat circa ciuitatem et castellum
κηρυσσων και ευαγγελιζομενοσ		praedicans et euangelizans
την βασιλειαν του θῡ και οι · ιβ̄ · μετ αυτου		regnum dei̅ et xii̅ cum illo
και γυναικεσ τινεσ αι ησα τεθεραπευμεναι	2	et mulieres quaedam quae erant curatae
απο πνευματων πονηρων και		a spirit ibus inmundis et
ασθενιων μαρια η καλουμενη		infirmitatibus maria quae uocabatur
μαγδαληνη εξ ησ · ζ̄ · δαιμονια εξεληλυθει		magdalene de qua · uii̅ · daemonia exierant
(Fol. 214 *b*.)		(Fol. 215 *a*.)

και ϊωανα γυνη χουζα επιτροπου	VIII. 3	et iohana uxor chuza procuratoris
ηρωδου και σουσαννα και ετεραι πολλαι		herodis et susanna et aliae multae
αιτινεσ και διηκονουν αυτοισ εκ των		quae et ministrabant illis de
ϋπαρχοντων αυτων ·συνελθοντοσ δε	4	substantia sua congregato autem
οχλου πολλου και των την πολιν		populo multo et qui ad ciuitatem
επιπορευομενων προσ αυτον ειπεν		iter faciebant ad eum dixit
παραβολην τοιαυτην προσ αυτουσ		parabolam talem ad eos
Εξηλθεν ο σπειρων σπειραι τον σπορον	5	Exiuit seminator seminare semen
αυτου και εν τω σπειρειν ο μεν επεσε		suum et in quo seminat aliut quidem cedit
παρα την οδον και κατεπατηθη και τα		ad uiam et conculcatum est et
πετεινα κατεφαγεν αυτο και αλλο	6	uolatilia comederunt illud · et aliud cecidit
επεσεν επι την πετραν και φυεν εξηρανθη		super petram et cum creuisset aridum factū est
δια το μη εχειν ϊκμαδα και αλλο επεσεν	7	propter quod non haberet umorem · et aliud cecidit
μεσον των ακανθων και συνφυεισαι		in medio spinarum et cum germinassent
αι ακανθαι απεπνιξαν αυτο και αλλο	8	spinae suffocauerunt illud et aliud
επεσεν επι την γην την αγαθην και καλην		cecidit super terram bonam et uberam
και φυεν και εποιησεν καρπον · εκατονταπλασιονα		et cum germinasset fecit fructum centuplū
ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα		haec dicens clamabat qui habet aures
ακουειν ακουετω επηρωτων δε	9	audiendi audiat · interrogabant autem
αυτον οι μαθηται αυτου το τισ ειη		illum discipuli eius quae essent
η παραβολη αυτη ο δε ειπεν ϋμειν	10	parabola haec ad ille dixit · uobis
δεδοται τα μυστηρια τησ βασιλειασ του θυ		datum est mysterium regni dei
γνωναι ·τοισ δε λοιποισ		scire reliquis autem
εν παραβολαισ ϊνα βλεποντεσ μη ειδωσιν		in parabolis ut uidentes non uideant
και ακουοντεσ μη συνϊωσιν ·εστιν δε	11	et audientes non audiant est autem
αυτη η παραβολη ο σποροσ εστιν ο λογοσ		haec parabola semen est uerbum
ο του θυ οι δε παρα την οδον εισιν	12	dei qui autem ad uiam sunt
οι ακολουθουντεσ ων ερχεται ο διαβολοσ		qui audiunt quorum uenit diabolus
και αιρει απο τησ καρδιασ αυτων τον λογον		et tollit a corde eorum uerbum
ϊνα μη πιστευσαντεσ σωθωσιν οι δε	13	ut non credentes salui fiant qui autem
επι την πετραν οι οταν ακουσωσιν μετα		super petram qui cum audierunt cum
χαρασ δεχονται τον λογον και ριζαν		gaudio accipiunt uerbum et radicem
ουκ εχουσιν οι προσ καιρον πιστευουσι		non habent qui ad tempus credunt
(Fol. 215 *b*.)		(Fol. 216 *a*.)

	και εν καιρω πειρασμου αφιστανται	VIII.	et in tempore temptationis recedunt
	το δε εισ τασ ακανθασ πεσον outoι εισιν	14	quod autem in spinas cecidit hi sunt
	οι ακουσαντεσ και ὑπο μεριμνων		qui audierunt et a sollicitudinibus
	πλουτου και ηδονων του βιου πορευομενοι		diuitiarum et suabitati abientes
	συνπνιγονται και ου τελεσφορουσιν		suffocantur et non adferent fructum
	το δε εισ την καλην γην outoι εισιν	15	quod autem in terram bonam hi sunt
	οιτινεσ εν καρδια αγαθη ακουσαντεσ		qui in corde bono audientes
	τον λογον του θυ κατεχουσιν και		uerbum dei continent et
	καρποφορουσιν εν ὑπομονη		fructificant in sufferentia
οθ :	Ουδεισ δε λυχνον αψασ καλυπτει αυτον	16	Nemo autem lucernam accendens coperit eam
	σκευει η ὑποκατω τησ κλεινησ τιθησιν		uaso aut suptus lectum ponit
	αλλα επι την λυχνιαν τιθι ἱνα οι εισ		sed super candelabrum ponit ut qui
	πορευομενοι βλεπωσι το φωσ		intrant uideant lumen
π :	ου γαρ εστι κρυπτον ο ου φανερον εσται	17	non est enim absconsum quod non in palam uenit
	ουδε αποκρυφον αλλα ἱνα γνωσθη		nec occultum sed ut sciatur
	και εισ φανερον ελθη βλεπετε ουν	18	et in palam ueniet uidete ergo
πα :	πωσ ακουετε : ὁσ γαρ αν εχη δοθησεται		quo modo auditis qui enim habet dabitur
	αυτω και οσ αν μη εχη αρθησεται		ei et qui non habet tolletur
πβ :	απ αυτου και ο δοκει εχειν : παρεγενετο δε	19	ab eo et quod putat se habere aduenit autem
	προσ αυτον η μητηρ αυτου και οι αδελφοι		ad eum mater eius et fratres
	αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν		eius et non poterant contingere
	αυτω δια τον οχλον · απηγγελη δε αυτω	20	ei propter turbam nuntiatum est autem
	οτι η μητηρ σου και οι αδελφοι σου		ei qui materter tua et fratres tui
	εξω εστηκασιν ζητουντεσ σε ο δε	21	foras stant quaerentes te ad ille
	αποκριθεισ ειπεν αυτοισ · η μητηρ μου και οι		respondens dixit eis mater mea et
	αδελφοι μου outoι εισιν οι τον λογον του θυ		fratres mei hi sunt qui uerbum dei
πγ :	ακουοντεσ και ποιουντεσ : Ἐγενετο δε	22	audiunt et faciunt factum est autem
	εν μια των ημερων αναβηναι αυτον		in una dierum ascenderunt eum
	εισ πλοιον και οι μαθηται αυτου		in nauem et discipuli eius
	και ειπεν προσ αυτουσ διελθωμεν		et dixit ad eos pertranseamus
	εισ το περαν τησ λιμνησ και ανηχθησαν		in contra stagnum et nauigarunt
	πλεοντων δε αυτων αφυπνωσεν	23	nauigantibus autem illis obdormiuit
	και κατεβη λελαψ ανεμου πολλη		et descendit procella uenti multa

(Fol. 216 *b*.) (Fol. 217 *a*.)

εισ την λιμνην και συνεπληρουντο	VIII.	in stagnum et conplebantur
και εκινδυνευον προσελθοντεσ δε	24	et periclitabantur accedentes autem
διηγειραν αυτον λεγοντεσ κε κε		excitauerunt eum dicentes dm̄e dm̄e
απολλυμεθα ο δε εγερθεισ επετειμησεν		perimus ad ille surgens inperauit
τω ανεμω και τω κλυδωνι και επαυσαντο		uento et undae et cessauerunt
και εγενετο γαληνη ειπεν δε αυτοισ	25	et facta est tranquillitas · dixit autem illis
που εστιν η πιστισ ὑμων φοβηθεντεσ δε		ubi est fides uestra timentes autes
εθαυμασαν λεγοντεσ προσ αλληλουσ		mirabantur dicentes ad inuicem
τισ αρα ουτοσ εστιν οτι και τοισ ανεμοισ		quisnam hic est quoniam et uentis
επιτασσει και τω ὑδατι και ὑπακουουσιν αυτω		inperat et aquae et obaudiunt ei
κατεπλευσαν δε εισ την χωραν των	26	deuenerunt autem in regionem
γερασηνων ητισ εστιν αντιπερα τησ		gerasenorum quae est contra
γαλιλαιασ και εξηλθον επι την γην και	27	galilaeam et exierunt in terram et
ὑπηντησεν αυτω ανηρ εκ τησ πολεωσ		obuiauit illi uir de ciuitate
οσ ειχεν δαιμονια απο χρονων εικανων		qui habebat daemonia a temporibus multis
οσ ειματιον ουκ ενεδυδισκετο και		qui tunicam non induebatur et
εν οικω ουκ εμενεν αλλ εν τοισ		domo non manebat sed in
μνημειοισ ειδων δε τον ιην̄ ανεκραξεν	28	monimentis uidens autem ihm̄ exclamauit
φωνη μεγαλη ειπεν		uoce magna dixit
τι εμοι και σοι ὑιε του ὑψιστου δαιμοσι σου		quid mihi et tibi fili altissimi rogo te
μη με βασανισησ ελεγεν γαρ τω	29	ne me torqueas dicebat enim
δαιμονιω τω ακαρτω εξελθε απο του		daemonio in mundo exi ab
ανθρωπου πολλοισ γαρ χρονοισ		homine multis enim temporibus
συνηρπακει αυτον εδεσμειτο γαρ		abripiebat eum ligabatur enim
αλυσεσιν και παιδεσ φυλασσομενοσ		catenis et conpedibus et custodiabatur
και διερησσε τα δεσμα ηλαυνετο γαρ		et disrumpebat uincula ducebantur enim
ὑπο του δαιμονιου εισ την ερημον		a daemonio in desertum
επηρωτησεν δε αυτον ο ιησ̄ λεγων	30	interrogauit autem eum ihs̄ dicens
τι σοι ονομα εστιν ο δε ειπεν λεγιων		quid tibi nomen est ad ille dixit legio
ονομα μοι πολλα γαρ ησαν δαιμονια		nomen mihi multa enim erant daemonia
παρεκαλουν δε ἱνα μη επιταξη	31	rogabant autem ut non praeciperet
αυτοισ εισ την αβυσσον απελθειν		illis in abyssum abire
ην δε εκει αγελη χοιρων βοσκομενη	32	erat autem ibi grex porcorum pascentium
(Fol. 217 *b*.)		(Fol. 218 *a*.)

εν τω ορει παρεκαλουν δε αυτον	VIII.	in montem rogaban tem eum
ϊνα εισ τουσ χοιρουσ εισελθωσιν		ut in porcos introirent
ο δε πετρεψεν αυτοισ · εξελθοντα δε	33	ad ille praecepit eis cum exissent autem
τα δαιμονια απου ανθρωπου		daemonia ab homine
ωρμησαν εισ τουσ χοιρουσ		abierunt in porcos
ωρμησεν δε η αγελη κατα του		abiit autem grex per
κρημνου εισ την λιμνην		praecipitium in stagnum
και απεπνιγη ειδοντεσ δε οι βοσκοντεσ	34	et suffocata est · uidentes autem qui pascebant
το γεγονοσ εφυγαν και απηγγειλαν		quod factum est fugerunt et nuntiauerunt
εισ την πολιν και εισ τουσ αγρουσ		in ciuitatem et in agros
παραγενομενων δε εκ τησ πολεωσ	35	aduenientes autem de ciuitate
και θεωρησαντων καθημενον		et uidentes sedentem
τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα		qui habuerat daemonium sobrium
και ϊματισμενον καθημενον		et uestitum sedentem
παρα τουσ ποδασ του ιηυ εφοβηθησαν		ad pedes ihū timuerunt
απηγγειλαν γαρ αυτοισ οι ϊδοντεσ	36	adnuntiauerunt enim illis qui uiderant
πωσ εσωθη ο λιων ηρωτησαν δε	37	quomodo salbatus est legion rogauerunt autē
τον ιην παντεσ και η χωρα των		ihm omnes et regio
γερασηνων απελθειν απ αυτων		gerasenorum abire ab eis
φοβω γαρ μεγαλω συνιχοντο		timore enim magnum conpraehensi erant
πδ : ενβασ δε ϋπεστρεψεν ηρωτα δε	38	ascendens autem reuersus est rogabat autē
αυτον ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει		eum uir a quo exierant
τα δαιμονια ειναι συν αυτω		daemonia ut esset cum eo
απελυσεν δε αυτον λεγων πορευου	39	dismisiti autem illum dicens uade
εισ τον οικον σου διηγουμενοσ οσα σοι		in domum tuam narrans quanta tibi
ο θσ εποιησεν και απελθων κατα την		ds fecit et uadens in
πολιν εκηρυσσεν οσα εποιησεν αυτω		ciuitatem nuntiabat quanta illi fecit
πε : ο ιησ : εγενετο δε εν τω ϋποστρεψε	40	ihs factum est autem cum reuerteretur
τον ιην αποδεξασθαι αυτον τον οχλον		ihs excepit eum populus
ησαν γαρ παντεσ προσδοκωντεσ αυτον		erant enim omnes expectantes eum
και ελθων ανηρ γησ πεσων	41	Et ueniens uir cui nomen iairus et
ουτοσ αρχων τησ συναγωγησ πεσων		hic princeps synagogae cadens
ϋπο τουσ ποδασ του ιηυ παρεκαλει αυτον		sub pedes ihū rogabat eum
(Fol. 218 *b*.)		(Fol. 219 *a*.)

εισελθειν εισ την ο αν αυτου ην γαρ	VIII. 42	introire in domum eius erat enim
θυγατηρ αυτω μονογενησ ετων · ιβ̄ ·		filia illi unica annorum · xii ·
αποθνησκου σα και εγενετο εν τω		moriens et factum est cum
πορευεσθαι αυτον οι οχλοι συνεπνιγαν		iter faceret turbae suffocabant
αυτον και γυνη ουσα εν ρυσι αιματοσ	43	eum et mulier quae erat in profluuio sanguinis
απο αιτων · βι · ην ουδε εισ ϊσχυεν θεραπευσαι		ab annis · xii · quem nemo poterat curare
προσελθουσα ηψατο του ϊματιου αυτου	44	α accedens tetigit tunicam eius
και παραχρημα εστη η ρυσισ του αιματοσ		γ eius ihs autem sciens quae exiuit
αυτησ ο δε ιησ γνουσ την εξελθουσαν	45	ab eo uirtus interrogabat quis me tetigit
εξ αυτου δυναμιν επηρωτα τισ μου ηψατο		negantibus autem omnibus dixit petrus
αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετροσ		et qui cum eo erant magister turbae te conprimunt
και οι συν αυτω επιστατα οι οχλοι συνεχουσι σε		et contribulant et dicis quis me
και αποθλειβουσιν και λεγεισ τισ μου		tetigit ad ille dixit tetigit me quis ego enim
ηψατο ο δε ειπεν ηψατο μου τισ εγω γαρ	46	sciui uirtutem exisse a me
εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου		uidens autem mulier quia non latuit tremibunda
ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν · εντρομοσ ου σα	47	uenit et procidens ad eum
ηλθεν και προσπεσουσα αυτω		β et confestim stetit profluuius sanguinis
δι ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν		propter quam causam tetigit eum adnuntiabit
ενωπιον παντοσ του λαου και οτι ϊαθη		in conspectu omnis populi et quia sanata est
παραχρημα ο δε ειπεν αυτη θυγατερ	48	confestim ad ille dixit ei filia
η πιστισ σου σεσωκεν σε πορευου εν ιρηνη		fides tua te salbam fecit uade in pacem
ετι αυτου λαλουντοσ ερχονται απο του	49	adhuc eo loquente ueniunt ab
αρχισυναγωγου λεγοντεσ αυτω οτι		archisynagogo dicentes illi quoniam
τεθνηκεν σου η θυγατηρ · μηκετι σκυλλε		mortua est filia tua iam noli uexare
τον διδασκαλον ο δε ιησ ακουσασ	50	magistrum ihs autem audiens
τον λογον απεκριθη αυτω λεγων		uerbum respondit illi dicens
μη φοβου μονον πιστευε και σωθησεται		noli timere tantum crede et salbabitur
εισελθων δε εισ την οικιαν ουκ αφηκεν	51	intrans autem in domum non admisit
εισελθειν συν αυτω τινα · ει μη πετρον		introire secum quemquam nisi petrum
και ϊωαννην και ϊακωβον και τον		et iohanen et iacobum et
πατερα του κορασιου και την μητερα		patrem puellae et matrem
εκλαιον δε παντεσ και εκοπτοντο	52	plorabant autem omnes et plangebant
αυτην ο δε ειπεν μη καιετε		eam ad ille dixit nolite plorare
(Fol. 219 *b*.)		(Fol. 220 *a*.)

	ου γαρ απεθανεν αλλα καθευδει	VIII.	non enim mortua est sed dormit
	και κατελουν γε αυτου ειδοτεσ οτι	53	et deridebant eum scientes quoniam
	απεθανεν αυτοσ δε κρατησασ τησ χειροσ	54	mortua est ipse autem tenens manum
	αυτησ εφωνησεν λεγων η παισ εγειρε		eius clamauit dicens puella surge
	και ὑπεστρεψεν το πνευμα αυτησ	55	et conuersus est spiritus eius
	και ανεστη παραχρημα και επεταξεν		et surrexit confestim et praecepit
	δοθηναι αυτη φαγειν οι δε γονεισ	56	dari ei manducare parentes autem
	αυτησ θεωρουντεσ εξ εστησαν		eius uidentes expauerunt
	παρηγγειλεν δε αυτοισ μηδε ειπειν		praecepit autem illis nemini dicere
πε	: το γεγονοσ : συνκαλεσαμενοσ δε	IX. 1	quod factum est conuocans autem
	τουσ · ιβ̄ · εδωκεν αυτοισ δυναμιν		xii · dedit eis uirtutem
	και εξουσιαν επι πασαν δαιμονιον		et potestatem super omne daemonium
	και νοσουσ θεραπευειν και απεστειλεν	2	et infirmitates curare et misit
	αυτουσ κηρυσσειν την βασιλειαν του θυ		eos praedicare regnum dei
πζ	: και ἰασθαι τουσ ασθενεισ : και ειπεν προσ αυτουσ	3	et sanare infirmos et dix ad eos
	μηδεν αιρετε εισ την οδον μητε ραβδον		nihil tuleritis in uiam non uirgam
	μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον		neque peram neque panem neque pecuniam
	μητε ανα δυο χιτωνασ εχειν		nequae ana duas tunicas habere
	και εισ ην αν οικιαν εισελθητε	4	et in quemcumque domum intraueritis
	εκει μενετε κακειθεν εξερχεσθε		ibi manete et inde exite
πη	: και οσοι αν μη δεξωνται ὑμασ	5	et quecumque non acceperint uos
	εξερχομενοι εκ τησ πολεωσ εκεινησ		exeuntes de ciuitate illa
	εκτειναξατε τον κονιορτον των ποδων ὑμω̄		excutite puluerem pedum uestrorum
	εισ μαρτυριον επ αυτουσ		in testimonium super illos
πθ	: εξερχομενοι δε κατα πολεισ και ηρχοντο	6	exeuntes autem circa ciuitates transibant
	ευαγγελιζομενοι και θεραπευοντεσ		euangelizantes et curantes
ϙ	: πανταχου : ακουσασ δε ηρωδησ	7	ubique audiens autem herodes
	ο τετραρχησ τα γεινομενα ηπορειτο		tetrarcha quae fiebant confundebatur
	δια το λεγεσθαι ὑπο τινων οτι		propter quod diceretur a quibusdam quia
	ἰωαννησ εκ νεκρων ανεστη		iohannes a mortuis surrexit
	ὑπο τινων δε οτι ηλειασ εφανη	8	ab alios autem quoniam helias uisus est
	αλλοι δε οτι προφητησ των αρχαιων		alii autem quia profeta anticus
	ηνεστη ειπεν δε ηρωδησ οτι	9	surrexit dixit autem herodes quia

(Fol. 220 *b*.) (Fol. 221 *a*.)

	ἰωαννην εγω απεκεφαλισα τισ δε	IX.	iohanen ego decollaui quis est autem
	εστιν ουτοσ περι ου εγω ταυτα ακουω		hic de quo ego haec audio
	και ἐζητει αυτον ειδειν : και ὑποστρεψαντεσ	10	et quaerebat uidere eum et reuersi
ϛα	οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα		apostoli narrauerunt ei quanta
ϛβ	εποιησαν : και παραλαβων αυτουσ		fecerunt et adsumens eos
	ανεχωρησεν κατιδιαν εισ κωμην		recessit seorsum in castellum
	λεγομενην βηδσαϊδα οι δε οχλοι	11	quod dicitur bedsaida turbae autem
	γνοντεσ ηκολουθησαν αυτω και		cognoscentes secutae sunt eum et
	αποδεξαμενοσ αυτουσ ελαλει		suscipiens eos loquebatur
	αυτοισ περι τησ βασιλιασ του θυ		illis de regno dei
	και τουσ χρειαν εχοντασ θεραπειασ		et qui opus habebant sanitatis
	αυτου παντασ ἰατο		eius omnes curabat
ϛγ	η δε ημερα ηρξατο κλινειν : προσελθοντεσ δε	12	dies autem coepit declinare accedentes autem
	οι δωδεκα ειπον αυτω απολυσον τον οχλο		duodecim dixerunt ad eum dismitte
	ἰνα πορευθεντεσ εισ τασ κυκλω		turbas ut euntes in proxima
	κωμασ και τουσ αγρουσ καταλυσωσιν		castella et uillas maneant
	οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν		quoniam hic in deserto loco sumus
	ειπεν δε προσ αυτουσ δοτε αυτοισ υμεισ	13	dixit autem ad eos date illis uos
	φαγειν οι δε ειπαν ουκ εισιν ημειν		manducare ad illi dixerunt non sunt nobis
	πλεον η πεντε αρτοι και δυο ἰχθυεσ		plus quam quinque panes et duo pisces
	ει μη τι ημεισ πορευθεντεσ αγορασωμεν		nisi forte nos euntes emamus
	εισ παντα τον λαον τουτον βρωματα		in omnem populum hunc escas
	ησαν γαρ ανδρεσ ωσ πεντακισχιλιοι	14	erant enim uiri ut quinque milia
	ειπεν δε προσ τουσ μαθητασ αυτου		dixit autem ad discipulos suos
	κατακλεινατε αυτουσ κλισιασ ωσει ανα		re clinate eos discubitiones sicut
	πεντηκοντα και εποιησαν ουτωσ	15	quinquagenos et fecerunt sic
	λαβων δε τουσ πεντε αρτουσ και τουσ	16	accipiens autem quinque panes et
	δυο ἰχθυασ αναβλεψασ εισ τον ουρανον		duos pisces aspiciens in caelum
	προσηὐξατο και ευλογησεν επ αυτουσ		orauit et benedixit super eos
	και εδιδου τοισ μαθηταισ παρατιθεναι		et dabat discipulis adponere
	τοισ οχλοισ και εφαγον και εχορτασθησαν	17	turbis et manducauerunt et saturati sunt
	παντεσ και ηρθη το περισσευμα των		omnes et sublatum est quod superauit
	κλασματων κοφινοι δεκαδυο		fractamentorum cophini duodecim
	(Fol. 221 *b*.)		(Fol. 222 *a*.)

ϙδ :	και εγενετο εν τω ειναι αυτουσ καταμονασ	IX. 18	Et factum est cum essent soli
	συνησαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν		erant cum eo discipuli et interrogauit
	αυτουσ λεγων τινα με λεγουσιν		eos dicens quem me dicunt
	οι οχλοι ειναι οι δε αποκριθεντεσ	19	turbae esse ad illi respondentes
	ειπαν ϊωαννην τον βαπτιστην		dixerunt iohanen baptistam
	αλλοι δε ηλειαν η ενα των προφητων		alii autem helian aut unum ex profetis
	Ειπεν δε αυτοισ ϋμεισ δε τινα με	20	dixit autem illis uos autem quem me
	λεγετε ειναι αποκριθεισ δε ο πετροσ		dicitis esse respondens autem petrus
ϙε :	ειπεν τον χρν ϋιον του θυ : ὁ δε επιτειμησασ	21	dixit xpm filium dei ad ille increpauit
	αυτοισ παρηγγειλεν μηδενι λεγειν τουτο		eis et praecepit nemini dicere hoc
	ειπων οτι δει τον ϋιον του ανθρωπου	22	dicens· quoniam oportet filium hominis
	πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι		multa pati et exproprari
	ϋπο των πρεσβυτερων και αρχιερεων		a presbyteris et a principibus sacerdotum
	και γραμματεων και αποκτανθηναι		et scribis et occidi
	και μεθ ημερασ τρεισ αναστηναι		et post tres dies resurgere
ϙϛ :	Ελεγεν δε προσ παντασ ει τισ θελει	23	dicebat autem ad omnes si quis uult
	οπισω μου ερχεσθε αρνησασθω		post me uenire abneget
	εαυτον και ακολουθειτω μοι		semetipsum et sequatur me
	οσ γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι	24	qui enim uoluerit animam suam saluare
	απολεσει αυτην οσ δαν απολεση		perdet eam qui autem perdiderit
	την ψυχην αυτου ενεκεν ε μου		animam suam propter me
	ουτοσ σωσει αυτην τι γαρ ωφελει	25	hic salbabit eam quid enim prodeest
	ανθρωπον κερδησαι τον κοσμον ολον		homini lucrari mundum totum
	εαυτον δε απολεσαι η ζημιωθηναι		semetipsum autem perdere aut iactum pati
ϙζ :	οσ γαρ αν αιπεσχυνθη εμε και τουσ εμουσ	26	qui enim confusus fuerit me et meos
	τουτον ο ϋιοσ του ανθρωπου επαισχυνθησεται		hunc filius hominis confundetur
	οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πρσ αυτου		cum uenerit in regno suo et patris sui
	και των αγιων αγγελων : λεγω δε	27	et sanctorum angelorum dico autem
ϙη :	ϋμειν οτι αληθωσ εισιν τινεσ		uobis quoniam uere sunt quidam
	των ωδε εστωτων οι ου μη γευσωνται		qui hic stant qui non gustabunt
	θανατου εωσ αν ειδωσιν τον ϋιον		mortem usque cum uideant filium
	του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου		hominis uenientem in gloria sua
	Εγενετο δε μετα τουσ λογουσ τουτουσ	28	factum est autem post haec uerba

(Fol. 222 *b*.) (Fol. 223 *a*.)

ωσει ημεραι οκτω και παραλαβων	IX.	quasi dies octo et adsumens
πετρον και ϊακωβον και ϊωαννην		petrum et iacobum et iohanen
ανεβη εισ το οροσ προσευξασθαι		ascendit in montem orare
και εγενετο εν τω προσευχεσθαι αυτον	29	et factum est cum oraret
η ϊδεα του προσωπου αυτου ηλλοιωθη		species uultus eius mutata est
και ο ϊματισμοσ αυτου λευκοσ εξαστραπτω̄		et uestimenta eius alba scoruscantia
και ϊδου ανδρεσ δυο συνελαλουν αυτω	30	et ecce duo uiri conloquebantur cum eo
ην δε μωϋσησ και ηλειασ οφθεντεσ εν δοξη	31	erat autem moyses et helias uisi in gloria
ελεγον δε την εξοδον αυτου ην μελλει		dicebant autem exitum eius quem incipit
πληρουν εισ ϊερουσαλημ ο δε πετροσ	32	conplere in hierusalem petrus autem
και οι συν αυτω ησαν βεβαρημενοι ϋπνω		et qui cum eo erant · erant grauati somno
διαγρηγορησαντεσ δε ϊδον την δοξαν αυτου		euigilantes autem uiderunt gloriam eius
και τουσ δυο ανδρασ τουσ συνεστωτασ αυτω		et duos uiros qui simul stabant cum eo
και εγενετο εν τω διαχωρισθηναι αυτουσ	33	et factum est cum separarentur ab eo
απ αυτου ειπεν ο πετροσ τω ιηῡ επιστατα		dixit petrus ad ihm̄ magister
καλον εστιν ημασ ωδε ειναι θελεισ		bonum est nobis hic esse uis
ποιησω ωδε τρεισ σκηνασ μιαν σοι		facio hic tria tabernacula unum tibi
και μιαν μωϋσει και μιαν ηλεια		et unum moysi et unum heliae
μη ειδωσ α λεγει ταυτα δε αυτου λεγοντοσ	34	nesciens quid dicit · haec autem eo dicente
εγενετο νεφελη και επεσκιασεν αυτουσ		facta est nubs et obumbrauit eos
εφοβηθησαν δε εν τω εκειυουσ		timuerunt autem in eo cum illi
εισελθειν εισ την νεφελην και φωνη ηλθε	35	introierunt in nubem et uox uenit
εκ τησ νεφελησ λεγουσα ουτοσ εστιν ο υιοσ μου		de nube dicens hic est filius meus
ο αγαπητοσ εν ω ηυδοκησα ακουετε αυτου		dilectus in quo benesensi audite eum
και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη	36	et cum facta fuisset uox inuentus est
ιησ̄ μονοσ αυτοι δε εσειγησαν και ουδενι		ihs̄ solus ipsi autem tacuerunt et nulli
απηγγειλαν εν εκειναισ ταισ ημεραισ		dixerunt in illis diebus
ωθ̄ : ων εθεασαν ἐγενετο δε δια τησ ημερασ	37	quae uiderunt factum est autem per diem
κατελθοντα αυτον απο του ορουσ συνελθειν		descendente eo de monte conuenire
αυτω οχλον πολυν και ϊδου ανηρ	38	ei turbam multam et ecce uir
απο του οχλου εβοησεν λεγων διδασκαλε		de turba exclamauit dicens magister
δεομαι σου επιβλεψον επι τον ϋιον μου		rogo te respice super filium meum
οτι μονογενησ μοι εστιν λαμβανει γαρ	39	quoniam unicus mihi est accipit enim
(Fol. 223 b.)		(Fol. 224 a.)

Cap. IX. 28—39.

	αυτον εξαιφνης πνευμα και ρησσει	IX.	illum desubito spiritus et adlidit
	και σπαρασσει μετα αφρου και μογις		et disrumpit cum spuma et uix
	αποχωρει απ αυτου και συντριβει αυτον		recedet ab eo et contribulat eum
	και εδεηθην των μαθητων σου ϊνα	40	et praecatus sum discipulos tuos ut
	απαλλαξωσιν αυτον και ουκ ηδυνηθησαν		dimittant eum et non potuerunt
	αποκριθεισ δε ο ιησ̄ ειπεν ω γενεα	41	respondens autem ihs̄ dixit o generatio
	απιστε και διεστραμμενη εωσ ποτε εσομαι		incredula et peruersa usque quo ero
	προσ ϋμασ και ανεξομαι ϋμων		ad uos et patiar uos
	προσενεγκε τον ϋιον σου ετι δε	42	adduc filium tuum adhuc autem
	προσερχομενου αυτου ερρηξεν αυτον		accedente eo adlisit eum
	το δαιμονιον και συνεταραξεν		daemonium et conturbabit
	επετειμησεν δε ο ιησ̄ τω ακαθαρτω		inperauit autem ihs̄ in mundo
	πνευματι και αφηκεν αυτον και		spiritui et dimisit eum et
	απεδωκεν τον παιδα τω πατρι αυτου		reddidit puerum patri suo
ρ	: παντεσ δε εξεπλησσοντο επι τη	43	omnes autem stupuebant in
	μεγαλιοτητι του θῡ · : παντων δε		magnitudine dei̅ omnium autem
	θαυμαζοντων επι πασιν οισ εποιει		mirantium in omnibus quae faciebat
	ειπεν προσ τουσ μαθητασ αυτου		dixit ad discipulos suos
	θεσθαι ϋμεισ εισ τα ωτα ϋμων τουσ λογουσ	44	ponite uos in aures uestras uerba
ρα	: τουτουσ ο γαρ ϋιοσ του ανθρωπου		ista filius enim hominis
	μελλει παραδιδοσθαι εισ χειρασ		incipiet tradi in manus
	ανθρωπων οι δε ηγνοουν το ρημα	45	hominum illi autem ignorabant uerbum
	τουτο και ην κεκαλυμμενον απ αυτων		hoc et erat coopertum ab eis
	ϊνα μη αισθωνται αυτο και εφοβουντο		ut non sentirent illud et timebant
	Επερωτησαι περι του ρηματοσ τουτου		interrogare de uerbo hoc
ρβ	: το τισ αν ειη μειζων αυτων ο δε ιησ̄	46, 47	quisnam esset maior eorum ihs̄ autem
	ϊδων τον διαλογισμον αυτων		uidens cogitationem eorum
	τησ καρδιασ επιλαβομενοσ παιδιον		cordis adprehendens infantem
	εστησεν παρ εαυτον και ειπεν οσ αν	48	statuit ad se et dixit quicumque
	δεξηται το παιδιον τουτο επι τω		acceperit infantem hunc in
	ονοματι μου εμε δεχεται και τον		nomine meo me accipit et eum
	αποστειλαντα με ο γαρ μεκροτεροσ		qui me misit qui autem minor est
	εν πασιν ϋμειν ουτοσ εστε μεγασ		in omnibus uobis hic erit magnus

(Fol. 224 *b*.) (Fol. 225 *a*.)

γ:	αποκριθεισ δε ϊωανησ ειπεν επιστατα	IX. 49	respondens autem iohanes dixit magister
	ειδομεν τινα επι τω ονοματι σου		uidimus quendam in nomine tuo
	εκβαλλοντα δαιμονια και εκωλυσαμεν		eicientem daemonia et prohibus
	αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων		eum quia non sequitur nobiscum
	Ειπεν δε ο ιησ μη κωλυετε αυτον	50	dixit autem ihs nolite prohibere eum
	οσ γαρ ουκ εστιν καθ υμων υπερ ϋμων		qui enim non es contra uos pro uobis
δ :	εστιν ·· εγενετο δε εν τω πληρουσθαι	51	est · factum est autem ut conpleretur
	τασ ημερασ τησ αναλημψεωσ αυτου		dies adsumptionis eius
	και αυτοσ το προσωπον αυτου εστηριξεν		et ipse uultum suum firmauit
	του πορευεσθαι εισ ϊερουσαλημ		ut abiret in hierusalem
	και απεστειλεν αγγελουσ προ προσωπου	52	et misit nuntios ante faciem
	αυτου και πορευθεντεσ εισηλθον		suam et euntes intrauerunt
	εισ κωμην σαμαρειτων ωστε αιτοιμασαι		in castellum samaritanorum ut praepararent
	αυτω και ουκ εδεξαντο αυτον οτι	53	ei et non susceperunt eum quia
	το προσωπον αυτου ην πορευομενον		uultus eius erat iens
	εισ ϊερουσαλημ ϊδοντεσ δε οι μαθηται ·	54	in hierusalem uidentes autem discipuli
	αυτου ϊακωβοσ και ϊωανησ ειπον		eius iacobus et iohanes dixerunt
	κε θελεισ ειπωμεν πυρ καταβηναι		dme uis dicimus ignem descendere
	εκ του ουρανου και αναλωσαι αυτουσ		de caelo et consumere eos
	ωσ και ηλειασ εποιησεν στραφεισ δε	55	sicut et helias fecit conuersus autem
	επετειμησεν αυτοισ και ειπεν		in crepauit eos et dixit
	ουκ οιδατε ποιου πνευματοσ εστε		nescitis cuius spiritui estis
	και επορευθησαν εισ ετεραν κωμην	56	et abierunt in alium castellum
ε :	και εγενετο πορευομενων αυτων	57	Et factum est euntibus illis
	εν τη οδω ειπεν τισ προσ αυτον		in uia dixit quidam ad illum
	ακολουθησω σοι οπου αν ϋπαγεισ		se quar te quocumque hieris
	και ειπεν αυτω ο ιησ αι αλωπεκεσ φωλεουσ	58	et dixit illi ihs uul pes cubilia
	εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου		habent et uolatilia caeli
	κατασ κηνωσεισ ο δε ϋιοσ του ανθρωπου		habitacula filius autem hominis
	ουκ εχει που την κεφαλην κλινη		non habet ubi caput reclinet
	Ειπεν δε προσ ετερον ακολουθι μοι	59	dixit autem ad alium sequere me
	ο δε ειπεν επιτρεψον μοι πρωτον		ad ille dixit permitte mihi primum
	απελθοντα θαψαι τον πατερα μου		ut eam et sepeliam patrem meum
	(Fol. 225 *b*.)		(Fol. 226 *a*.)

	Ο δε ειπεν αυτω αφες τους νεκρους	IX. 60	ad ille dixit illi sine mortuos
	θαψαι τους εαυτων νεκρους συ δε		sepelire mortuos suos tu autem
	πορευθεις διαγγελλε την βασιλειαν του θυ		uade et praedica regnum dei
ρς	: Ειπεν δε και ετερος ακολουθησω σοι κε	61	dixit autem et alius sequar te dme
	επιτρεψον δε μοι πρωτον αποταξασθαι		permitte autem mihi primum abrenuntiare
	τοις εισ οικον μου ο δε ιης ειπεν αυτω	62	qui sunt in domum meam ihs autem dixit illis
	Ουδεισ εισ τα οπισω βλεπων και επιβαλλων		nemo retro aspiciens et inmittens
	την χειρα αυτου επ αροτρον ευθετος εστιν		manum suam in aratrum aptus est
ρζ	: εισ την βασιλειαν του θυ : απεδειξεν δε	X. 1	in regnum dei ostendit autem
	και ετερους · οβ · και απεστιλεν αυτους ανα δυο		Et alios lxxii · et misit eos binos ante faciem
	προ προσωπου αυτου εισ παντα τοπον και πολιν		suam in omnem locum et ciuitatem
ρη	: ου εμελλεν ερχεσθαι : ελεγεν δε προς αυτους	2	ubi habebat uenire dicebat autem ad eos
	ο θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι		messis multa operarii autem pauci
	δεηθητε του κυ του θερισμου οπως		praecamini ergo dom messis ut
	εργατας εκβαλη εισ τον θερισμον αυτου		mittat operarios in messem suam
ρθ	: Υπαγεται ιδου εγω αποστελλω υμας ωσ	3	ite ecce ego mitto uos sicut
	αρνας μεσον λυκων : μη βασταζετε	4	agnos in medio luporum nolite baiolare
ρι	: βαλλαντιον μη πηραν μη υποδηματα		sacellu non peram non calciamenta
	και μηδενα κατα την οδον ασπασησθε		et neminem in uiam salutaueritis
ρια	: εισ ην αν δε εισελθητε · πρωτον οικιαν	5	in quamcumque autem intraueritis domum
	λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω		dicite pax domui huic
	καν η εκει ιος ειρηνης επαναπαυσετε	6	et si fuerit ibi filius pacis requiescet
	επ αυτον η ειρηνη υμων ει δε μηγε		in eum pax uestra · si quominus
	εφ υμας επιστρεψει η ειρηνη υμων		in uos reuertetur pax uestra
ριβ	: εν αυτη δε τη οικεια μενετε εσθοντεσ	7	in ipsa autem domo manete edentes
	και πεινοντεσ τα παρ αυτων		et uibentes quae sunt ab eis
	αξιοσ γαρ ο εργατησ του μισθου αυτου		dignus est enim operarius mercedem suam
	μη μεταβαινετε απο οικιασ εισ		nolite transire de domo in
ριγ	: οικιαν : και εισ ην αν πολιν	8	domum et in quamcumque ciuitatem
	εισερχησθε και δεχωνται υμασ		intraueritis et acceperint uos
	εσθιετε τα παρατιθεμενα υμειν		edite quae adponuntur uobis
	και θεραπευετε ους εν αυτη	9	et curate qui sunt in ea
	ασθενουνταϲ και λεγετε αυτοισ		infirmi et dicite illis
	(Fol. 226 *b*.)		(Fol. 227 *a*.)

ριδ :	ηγγικεν εφ υμας η βασιλεια του θυ	X.	adpropiauit super uos regnum dei
	εισ ην δαν πολιν εισελθητε και μη	10	in quacumque autem ciuitate intraueritis et nō
	δεξωνται ὑμας εξελθοντεσ εισ τασ		accipient uos exeunt es in
	πλατειασ αυτησ ειπατε και τον κονιορτον	11	plateis eius dicite et puluerem
	τον κολληθεντα ημειν εκ τησ		qui adhesit nobis de
	πολεωσ ὑμων εισ τουσ ποδασ		ciuitate uestra in pedibus
	απομασσομεθα ὑμειν πλην τουτο		extergimus uobis uerum tamen hoc
	γεινωσκετε οτι ηγγικεν η		scitote quoniam adpropinquauit
	η βασιλεια του θυ λεγω δε ὑμειν	12	regnum dei dico autem uobis
	οτι σοδομοισ ανεκτοτερον εσται		quoniam sodomis tolerabilius erit
	εν τη βασιλεια του θυ η τη πολει εκεινη		in regno dei quam ciuitati illi
ριε :	ουαι σοι χοροζαϊν και βεδσαϊδα οτι	13	uae tibi chorozain et be dsaida quia
	ει εν τυρω και σιδωνι εγενηθησαν		si tyru et sidoni factae essent
	αι δυναμεισ αι γενομεναι εν ὑμειν		uirtutes quae factae sunt in uobis
	παλαι αν εν σακκω και σποδω καθημεναι		olim iam in sacco et sidone resedentes
	μετενοησαν πλην τυρω και σιδωνι	14	paenitentiam egissent uerum tyro et sidoni
	ανεκτοτερον εσται η μειν		tolerabilius erit quam uobis
	και συ καφαρναουμ μη εωσ ουρανου	15	et tu cafarnaum num quid usque ad caelum
	ὑψωθηση η εωσ αδου καταβηση		exaltaueris aut usque ad infernum descendet
ρις :	ο ακουων ὑμων εμου ακουει	16	qui audit uos me audit
	και ο αθετων ὑμασ εμε αθετει		et qui spernit uos me spernit
	ο δε εμου ακουων ακουει του		qui autem me audit audit eum
ριζ :	αποστειλαντοσ με : ὑπεστρεψαν δε	17	qui me misit reuersi sunt autem
	οι·οβ·μετα χαρασ λεγοντεσ κε		lxxii·cum gaudio dicentes dme
	και τα δαιμονια ὑποτασσεται ημειν		et daemonia subdita sunt nobis
	εν τω ονοματι σου ειπεν δε αυτοισ	18	in nomine tuo dixit autem ad eos
	εθεωρουν τον σαταναν ωσ		uidebam sanan sicut
	αστραπην εκ του ουρανου πεσοντα		fulgur de caelo cadentem
	ἰδου διδωμι ὑμειν την εξουσιαν	19	ecce do uobis potestatem
	του πατειν επανω των οφεων		ut calcetis super serpentes
	και των σκορπιων και επι πασαν		et scorpiones et super omnem
	την δυναμιν του εχθρου και		uirtutem inimici et
	ουδεν ὑμασ αδικησει πλην	20	nihil uos nocebit uerum tamen

(Fol. 227 *b*.) (Fol. 228 *a*.)

	εν τουτω μη χερετε οτι τα δαιμονια ὑμειν	x.	in hoc nolite gaudere quoniam daemonia uobis
	υποτασσεται χαιρετε δε οτι τα ονοματα		subdita sunt · gaudete autem quia nomina
	ὑμων εγραφη εν τω ουρανω		uestra scripta sunt in caelis
ριη	: Εν αυτη δε τη ωρα ηγαλλιασατο	21	in ipsa autem hora exultauit
	εν τω πνευματι τω αγιω και ειπεν		in spiritu sancto et dixit
	εξομολογουμε σοι πατερ κε του		confiter tibi pater dme
	ουρανου και της γης οτι απεκρυψας		caeli et terrae quoniam abscodisti
	ταυτα απο συνετων και σοφων		haec ab intellegentibus et sapientibus
	και απεκαλυψας αυτα νηπιοις		et reuelasti ea paruolis
	ναι ο πατηρ οτι ουτως εγενετο ευδοκια		etiam pater quoniam sic beneplacitum
ριθ	: ενπροσθεν σου : παντα μοι παρεδοθη	22	in conspectu tuo omnia mihi tradita sunt
	απο του πατρος και ουδεις γεινωσκει		a patre et nemo cognoscit
	τις εστιν ο ὑιος ει μη ο πατηρ και τις		qui est filius nisi pater et quis
	εστιν ο πατηρ ει μη ο ὑιος και ω αν		est pater nisi filius et cui
ρκ	: βουληται ο ὑιος αποκαλυψαι : στραφεις δε	23	uoluerit filius reuelare conuersus autem
	προς τους μαθητας ειπεν αυτοις μακαριοι		ad discipulos suos dixit eis beati
	οι οφθαλμοι οι βλεποντες α βλεπετε		oculi qui uident quae uidetis
	και ακουοντες α ακουετε λεγω γαρ ὑμειν	24	et audientes quae auditis dico enim uobis
	οτι πολλοι προφηται ηθελησαν ειδειν		quoniam multi profetae uoluerunt uidere
	α ὑμεις βλεπετε και ουκ ειδον και ακουσαι		quae uos uidetis et non uiderunt et audire
	α ὑμεις ακουετε και ουκ ηκουσαν		quae uos auditis et non audierunt
ρκα	: ανεστη δε τις νομικος εκπιραζων	25	surrexit autem quidam legis doctor temptans
	αυτον και λεγων τι ποιησας ζωην		eum et dicens quid faciens uitam
	αιωνιον κληρονομησω ο δε ειπεν	26	aeternam hereditabo ad ille dixit
	προς αυτον εν τω νομω γεγραπται		ad eum in lege quid scriptum est
	πως αναγεινωσκεις		quo modo legis
	Ο δε αποκριθεις ειπεν αγαπησεις κν	27	ad ille respondens dixit dililges dom
	τον θν σου εν ολη τη καρδια σου και		dm tuum in toto corde tuo et
	εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη ἰσχυϊ σου		in tota anima tua et in tota uirtute tua
	και τον πλησιον σου ως σεαυτον		et proximum tuum sicut te ipsum
	Ειπεν δε αυτω ορθως απεκριθης	28	dixit autem illi recte respondisti
ρκβ	: τουτο ποιει και ζησεις : ὁ δε θελων	29	hoc fac et uiues ad ille uolens
	εαυτον δικαιωσαι ειπεν προς τον ιην		se iustificare dixit ad ihm
	(Fol. 228 *b*.)		(Fol. 229 *a*.)

και τις εστιν μου πλησιον ὑπολαβων δε	X. 30	et quis est mihi proximus · suscipiens autem
ο ιησ̄ειπεν αυτω ανθρωποσ τισ		ihs̄ dixit ei homo quidam
κατεβενεν απο ἱερουσαλημ εισ ἱεριχω		descendebat ab hierusalem in iericho
και λησταισ περιεπεν οι και εκδυσαντεσ		et incidit in latrones · a · d illi dispoliantes
και πληγασ επειθεντεσ απηλθον		et plagas inponentes abierunt
αφεντεσ ημιθανη κατα τυχα	31	dimittentes semiuiuum forte autem
ἱερευσ τισ καταβαινων εν τη οδω εκεινη		sacerdos quidam descendens per uiam illa
και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν ομοιωσ	32	et uidens eum pertransiuit similiter
δε και λευειτησ γενομενοσ κατα τον		autem et leuita factus ad
τοπον και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν		locum et uidens eum pertransiuit
σαμαριτησ δε τισ οδευων ηλθεν κατ αυτον	33	samaritanus autem quidam transiens uenit ad eū
και ιδων αυτον εσπλαγχισθη και	34	et uidens eum misertus est et
προσελθων κατεδησεν τα τραυματα αυτου		accedens conligauit uulnera eius
επιχεων ελεον και οινον και επιβιβασασ		infundens oleum et uinum et inponens
αυτον επι το ἰδιον κτηνοσ ηγαγεν αυτον		eum super suum pecus adduxit eum
εισ πανδοχειον και επεμεληθη αυτου		in diuersorium et curam habuit eius
και επι την αυριον εκβαλων δηναρια δυο	35	et in crastinum eiciens denarios duos
εδωκεν τω πανδοκει και ειπεν		dedit stablario et dixit
επιμεληθητι αυτου και οτι αν προσ		curam habeto eius et quidquid super
δαπανησεισ εν τω επανερχεσθαι με		erogaueris cum reuertor
εγω αποδωσω τινα ουν δοκεισ πλησιον	36	ego restituam quem ego putas proximum
γεγονεναι του εμπεσοντοσ εισ τουσ ληστασ		fuisse qui incidit in latrones
ο δε ειπεν ο ποιησασ το ελεοσ μετ αυτου	37	ad ille dixit qui fecit misericordiam cum eo
ειπεν δε ο ιησ̄ πορευου και συ ποιει ομοιωσ		dixit autem ihs̄ uade et tu fac similiter
Εγενετο δε εν τω πορευεσθαι αυτον	38	factum est autem cum iter faceret
εισελθειν εισ κωμην τινα γυνη δε τισ		introibit in castellum quoddam · mulier autē
ονοματι μαρθα ὑπεδεξατο αυτον		nomine martha suscepit eum
εισ τον οικον αυτησ και τηδε ην αδελφη	39	in domum suam cui erat soror
καλουμενη μαρια η παρακαθισασα		nomine maria quae adsidens
παρα τουσ ποδασ του κῡ ηκουε τον λογον		ad pe des dm̄i audiebat uerbum
η δε μαρθα περιεσπατο περι πολλην	40	martha autem abalienabatur in multum
διακονιαν επισταθεισ δε ειπεν κε̄		ministerium instans autem dixit ad dom̄e
ου μελι σοι οτι η αδελφη μου κατελιπεν με		non tibi cura est quia soror mea dereliquid me
(Fol. 229 *b*.)		(Fol. 230 *a*.)

	μονην διακονειν ειπον ουν αυτη	X.	solam ministrare dic ergo illi
	ἵνα μου αντιλαβητε αποκριθεισ δε ο ιησ	41	ut me adiubet respondens autem ihs
	ειπεν αυτη μαρθα μαρθα θορυβαζη · μαρια τη	42	dixit ei martha martha turbas te maria
	αγαθην μεριδα εξελεξατο · η ουκ αφαιρεθησεται		bonam partem elegit quae non auferetur
ρκγ:	αυτησ : και εγενετο εν τω ειναι αυτον	XI. 1	ab ea et factum est cum esset
	εν τοπω τινι προσευχομενον και ωσ		in loco quodam orantem et cum
	επαυσατο ειπεν τισ των μαθητων αυτου		cessauit dixit quidam de discipulis eius
	προσ αυτον κε διδαξον ημασ προσευχεσθαι		ad eum dme doce nos orare
	καθωσ και ἰωαννησ εδιδαξεν τουσ		sicut et iohanes docuit nos
	μαθητασ αυτου ο δε ειπεν οταν	2	discipulos suos ad ille dixit cum
	προσευχησθε μη βαττολογειτε ωσ οι λοιποι		oratis nolite multum loqui sicut et ceteri
	δοκουσιν γαρ τινεσ οτι εν τη πολυλογεια		putant enim quidam quia in multiloquentia
	αυτων εισακουσθησονται αλλα προσευχομενοι		sua exaudientur sed orantes
	λεγετε πατερ ημων ο εν τοισ ουρανοισ		dicite pater noster qui in caelis es
	αγιασθητω ονομα σου εφ ημασ		sanctificetur nomen tuum super nos
	ελθετω σου η βασιλεια γενηθητω το		ueniat regnum tuum fiat
	θελημα σου ωσ εν ουρανω και επι γησ		uoluntas tua sicut in caelis et in terra
	τον αρτον ημων τον επιουσιον	3	panem nostrum cottidianum
	δοσ ημειν σημερον · και αφεσ ημειν	4	da nobis hodie et dimitte nobis
	τα οφιλεματα ημων ωσ και ημεισ		debita nostra sicut et nos
	αφειομεν τοισ οφειλεταισ ημων		dimittimus debitoribus nostris
	και μη εισενεγκησ ημασ εισ πειρασμον		et ne inducas nos in temptatione
	αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου		sed libera nos a malo
ρκδ	: και ειπεν τισ εξ ὑμων	5	Et dixit quis ex uobis
	εξει φιλον και πορευσεται προσ αυτον		habebit amicum et ibit ad eum
	μεσανυκτιου και ερει αυτω φιλε		media nocte et dicit illi amie
	χρησον μοι τρεισ αρτουσ επειδη	6	commoda mihi tres panes quia
	φιλοσ μοι παρεστιν απ αγρου και ουκ εχω		amicus mihi superuenit de agro et non habeo
	ο παραθησω αυτω εκεινοσ δε εσωθεν	7	quod adponam illi ad ille deintus
	αποκρειθεισ ερει μη μοι κοπουσ παρεχε		respondens dicit noli mihi molestus esse
	ηδη η θυρα κεκλισται και τα παιδια μου μετ εμου		iam osteum clusum est et pueri mecum
	εν τη κοιτη εστιν ου δυναμαι ανασταs		in cubili sunt non possum surgens
	δουναι σοι λεγω ὑμειν ου δωσει αυτω	8	dare tibi dico uobis non dabit ei

(Fol. 230 *b*.) (Fol. 231 *a*.)

	αναστασ δια το ειναι αυτον φιλον αυτου	XI.	surgens propter quod amicus eius sit
	διαγε την αναιδιαν αυτου εγερθεισ		propter inprobitatem eius surgens
οκε	: δωσει οσον χρηζει : καγω ὑμειν λεγω	9	dabite quantum opus habet et ego dico uobis
	αιτειτε και δοθησεται ὑμειν ζητειτε		petite et dabitur uobis quaerite
	και ευρησεται κρουετε και ανοιχθησεται ὑμειν		et inuenietis pulsate et aperietur uobis
	πασ γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων	10	omnis enim qui petit accipit et qui querit
	ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγεται		inueniet · et pulsanti aperietur
	τισ δε εξ ὑμων τον πατερα ο ὑιοσ αιτησει	11	quis autem ex uobis patrem suum filius petit
	αρτον · μη λιθον αυτω επιδωσει η και		panem num quid lapidem ei dabit aut
	ἰχθυν αιτησει μη αντι ἰχθυοσ οφιν αυτω		piscem petierit numquid pro pisce serpentem ei
	επιδωσει εαν δε και ωον αιτησει μη	12	dabit et si ouum petierit num quid
	σκορπιον αυτω επειδωσει ει ουν ὑμεισ	13	scorpionem ei dabit si ergo uos
	πονηροι οντεσ οιδατε δοματα αγαθα		cum sitis iniqui scitis data bona
	διδοναι τοισ τεκνοισ ὑμων ποσω μαλλο		dare filis uestris quanto magis
	ο πατηρ ο εξ ουρανου δωσει αγαθον δομα		pater de caelo dabit bonum datum
	τοισ αιτουσιν αυτον ταυτα δε ειποντοσ	14	petentibus eum haec autem dicente
	αυτου προσφερετε αυτω δαιμονιζομενοσ		eo offertur illi daemonios us
	κωφοσ και εκβαλοντοσ αυτου παντεσ		surdus et eiecto eo omnes
κσ	: εθαυμαζον : και τινεσ εξ αυτων ειπον	15	mirabantur et quidam ex eis dixerunt
	εν βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων		in beelzebul principe dae moniorum
κζ	: εκβαλλει τα δαιμονια : ο δε αποκριθεισ		eicit daemonia ad ille respondens
	ειπεν πωσ δυναται σατανασ σαναν		dixit quodo potest satanas satanan
κη	: εκβαλειν : ἑτεροι δε πειραζοντεσ σημειον	16	eicere alii autem temptantes signum
κθ	: εξ ουρανου εζητουν παρ αυτου : αυτοσ δε	17	de caelo quaerebant ab eo ipse autem
	ειδωσ αυτων τα διανοηματα		sciens eorum cogitationes
	ειπεν αυτοισ πασα βασιλεια διαμερισθεισα		dixit illis omne regnum diuisum
	εφ εαυτην ερημουται και οικοσ επ οικον πεσιται		super se deseretur et domus super domum cadet
	ει δε και ο σατανασ εφ εαυτον διεμερισθη	18	si autem et satanas super se diuisus est
	ου σταθησεται η βασιλεια αυτου οτι λεγετε		non stabit regnum eius quia dicitis
	εν βεελζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια		in beelzebul eicere me daemonia
	ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω	19	si autem ego in beelzebul eicio
	τα δαιμονια ὑιοι ὑμων εν τι		daemonia fili uestri in quo
	εκβαλλουσιν δια τουτο αυτοι ὑμων		eicient propter hoc ipsi uestri
	(Fol. 231 *b*.)		(Fol. 232 *a*.)

	κριται εσονται·	XI. 20	iudices erunt si autem ego in digito dei
	εκβαλλω τα δαιμονια ara εφθασεν		eicio daemonia forsitam adpropinquauit
	εφ υμασ η βασιλεια του θυ οταν ο ϊσχυροσ	21	in uos regnum dei quando fortis
	καθωπλισμενοσ φυλασσει την αυλην		armatus custodit aulam
	αυτου εν ιρηνη εστιν τα ϋπαρχοντα αυτου		suam in pace est substantia eius
	εαν δε ϊσχυροτεροσ επελθων την	22	si autem fortior superuenerit
	πανοπλιαν αυτου αιρει εφ η πεποιθεν		armaturam eius tollit in qua confidet
	και τα σκυλα αυτο διαδιδωσιν		et spolia eius diuidet
	ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν	23	qui non est mecum contra me est
	και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει		et qui non congregat mecum dispargit
ρλ :	οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη	24	cum autem immundus spiritus exierit
	απο του ανθρωπου διερχεται δια των ϋδρων		ab homine uadit per arida
	τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη		loca quaerens requiem et non
	ευρισκον λεγει ϋποστρεψω εισ τον		inueniens dicit reuertar in
	οικον μου οθεν εξηλθον και ελθων	25	domum meam unde exiui et ueniens
	ευρισκι σεσαρωμενον κεκοσμημενον		inuenit mundatum adornatum
	πορευεται και παραλαμβανει αλλα	26	uadit et adsumit alios
	επτα πνευματα πονηροτερα εαυτου		septem spiritus nequiores se
	και εισελθοντα κατοικει και γεινεται		α· et intrant et habitant et fiunt
	τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου		γ· peiora prioribus factum est autem
ρλα :	χειρονα των πρωτων ⁝ εγενετο δε	27	in eo cum diceret haec mulier quaedam
	εν τω λεγειν αυτον ταυτα γυνη τισ		eleuans uocem de pleue dixit illi
	επαρασα φωνην εκ του οχλου ειπεν αυτω		·β· nouissima hominis illius
	μακαρια η κοιλια η βαστασασα σε		ueatus uenter qui te baiolauit
	και μασθοι ουσ εθηλασασ ο δε ειπεν	28	et mamillae quas suxisti ad ille dixit
	μενουνγε μακαριοι οι ακουοντεσ		etiam beati qui audiunt
	τον λογον του θυ και φυλασσοντεσ		uerbum dmi et custodiunt
ρλβ :	των δε οχλων επαθροζομενων	29	turbis autem congregatis
	ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη γενεα		coepit dicere generatio haec generatio
	πονηρα εστιν σημειον επειζητει		iniqua est signum quaerit
	και σημειον ου δοθησεται αυτη		et signum non dabitur ei
	ει μη το σημειον ϊωνα καθωσ γαρ	30	nisi signum ionae sicut enim
	εγενετο ϊωνασ σημιον τοισ νινευταισ		fuit ionas signum in nineuitis

(Fol. 232 *b*.) (Fol. 233 *a*.)

ουτωσ εσται και ο ϋιοσ του ανθρωπου	XI.	sic erit et filius hominis
τη γενεα ταυτη και καθωσ ϊωνασ		generationi huic et sicut ionas
εν τη κοιλια του κητουσ εγενετο		in uentre ceti fuit
τρισ ημερασ και τρεισ νυκτασ		tribus diebus et tribus noctibus
ουτωσ και ο ϋιοσ του ανθρωπου εν τη γη		sic et filius hominibus in terra
βασιλισσα νοτου εγερθησεται μετα των	31	regina austri exsurget cum
ανδρων τησ γενεασ ταυτησ και		uiris generationis huius et
κατακρινει αυτουσ οτι ηλθεν εκ των		condemnabit eam quia uenit de
περατων τησ γησ ακουσαι την σοφιαν		finibus terrae audire sapientiam
σολομωνοσ και ϊδου πλεον σολομωνοσ		solomonis et ecce plus quam solomon
λγ : ωδε : ϋδεισ λυχνον αψασ εισ κρυπτην	33	hic nemo lucernam accendens in occultum
τιθησιν ουδε ϋπο τον μοδιον αλλα επι την		ponit neque sub modium sed super
λυχνιαν ϊνα οι εισπορευομενοι το φωσ		candelabrum ut introeuntes lumen
λδ: βλεπωσιν : ὁ λυχνοσ του σωματοσ σου	34	uideant lucerna corporis tui
εστιν ο οφθαλμοσ σου οταν η ο οφθαλμοσ σου		est oculus tuus cum est oculus tuus
απλουσ παν το σωμα σου φωτινον εστιν		simplex totum corpus tuum lucidum est
οταν δε πονηροσ η και το σωμα σου εστιν		cum autem malus fuerit et corpus tuum est
σκοτινον εστιν ει ουν το φωσ το εν σοι	35	tenebrosum est · si ergo lumen quod in te est
σκοτοσ το σκοτοσ ποσ ον		tenebrae sunt tenebrae quantae
λε : εδεηθη δε αυτου τισ φαρισαιοσ	37	rogauit autem eum quidam pharisaeum
ϊνα αριστηση μετ αυτου εισελθων δε		ut pranderet cum eo intrans autem
ανεπεσεν ο δε φαρισαιοσ ηρξατο	38	recubuit pharisaeus autem coepit
διακρεινομενοσ εν εαυτω λεγειν		cogitare in semetipso dicens
δια τι ου πρωτον εβαπτισθη προ του		quare non primum baptizatus est antequam
αριστου ειπεν δε ο κσ προσ αυτον	39	pranderet dixit autem dms ad eum
νυν ϋμεισ οι φαρισαιοι ϋποκριται		nunc uos farisae ypocritae
το εξωθεν του ποτηριου και του		quod a foris est calicis et
πινακοσ καθαριζετε το δε εσωθεν		catilli mundatis ab intus autem
ϋμων γεμει αρπαγησ και πονηριασ		uestrum plenum est rapina et iniquitate
αφρονεσ ουχ ο ποιησασ το εσωθεν	40	stulti nonne qui fecit quod intus est
και το εξωθεν εποιησεν πλην	41	et quod a foris est fecit uerum tamen
τα ενοντα δοτε ελεημοσυνην		quae sunt date misericordiam
και ϊδου παντα καθαρα εσται ϋμειν		et ecce omnia munda et erunt uobis
(Fol. 233 *b*.)		(Fol. 234 *a*.)

ρλς :	αλλα ουαι ὑμειν τοισ φαρισαιοισ	XI. 42	sed uae uobis pharisaeis
	οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον		quoniam decimatis menta
	και το πηγανον και παν λαχανον		et rutam et omne holus
	και παρερχεσθαι την κρισιν και την		et praeteritis iudicium et
ρλζ :	αγαπην του θυ : ὀυαι ὑμειν φαρισαιοι οτι αγαπατε	43	caritatem dei uae uobis pharisaei quia
	την πρωτοκαθεδριαν εν ταισ συναγωγαισ		diligitis primas sessiones in synagogis
	και τουσ ασπασμουσ εν ταισ αγοραισ		et salutationes in foro
	και πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ		et primos adcubitos in cenis
ρλη :	ουαι ὑμειν γραμματεισ και φαρισαιοι	44	uae uobis scribae et pharisaei
	οτι εστε μνημεια αδηλα και οι		quia estis monumenta sine specie et
	ανθρωποι επανω περιπατουντεσ		homines supra ambulantes
ρλθ :	ουκ οιδασιν : ἀποκριθεισ δε τισ των	45	nesciunt respondens autem quidam de
	νομικων λεγει αυτω διδασκαλε		legis doctoribus dicit illi magister
	ταυτα λεγων και ημασ ὑβρειζεισ		haec dicens et nobis iniuriam facis
	ο δε ειπεν και ὑμειν ουαι τοισ	46	ad ille dixit et uobis uae
	νομικοισ οτι φορτιζετε τουσ		legis doctoribus quoniam honeratis
	ανθρωπουσ φορτια δυσβακτατα		homines honera quae non possunt portari
	και αυτοι ενι των δακτυλων ὑμων		et ipsi uno digitorum uestrorum
ρμ :	ου προσψ υετε : ὀυαι ὑμειν οτι	47	non adtingitis uae uobis quoniam
	οικοδομειτε τα μνημεια των		aedificatis monumenta
	προφητων οι δε πατερεσ ὑμων		profetarum patres autem uestri
	απεκτειναν αυτουσ αρα μαρτυρειτε	48	occiderunt eos ergo testificatis
	μη συνευδοκειν τοισ εργοισ των		non consentire operibus
	πατερων ὑμων οτι αυτοι μεν		patrum uestrorum quia ipsi quidem
	απεκτειναν αυτουσ ὑμεισ δε		occiderunt eos uos autem
ρμα :	οικοδομειτε : διὰ τουτο αποστελλω	49	aedificatis propter hoc mitto
	εισ αυτουσ προφητασ και αποστολουσ		in eos profetas et apostolos
	και ἐξ αυτων αποκτενουσιν		ex eis interficient
	και εκδιωξουσιν ἵνα εκζητηθη	50	et persequentur ut exquirat
	το αιμα παντων των προφητων		sanquis omnium profetarum
	το εκχυννομενον απο καταβλησ		quod effunditur a constitutione
	κοσμου εωσ τησ γενεασ ταυτησ		mundi usquae ad generationem hanc
	απο αιματοσ αβελ εωσ αιματοσ	51	a sanguine abel usquae ad sanguine

(Fol. 234 *b*.) (Fol. 235 *a*.)

	ζαχαριου υιου βαραχειου ον εφονευσαν	XI.	zachariae fili barachiae quem occiderunt
	ανα μεσον του θυσιαστηριου και του ναου		inter medium altaris et templi etiam
	ναι λεγω υμειν εκ ζητηθησεται απο τησ		dico uobis exquiretur a
ρμβ :	γενεασ ταυτησ : ὃναι ὑμειν τοισ	52	generatione hac uae uobis
	νομικοισ οτι εκρυψατε την κλειν		legis doctoribus quia abscondistis clauem
	τησ γνωσεωσ και αυτοι ουκ ισηλθατε		scientiae et ipsi non introistis
	και τουσ εισπορευομενουσ εκωλυσατε		et introeuntes uetastis
ρμγ :	λεγοντοσ δε ταυτα προσ αυτουσ	53	dicente autem haec ad eos
	ενωπιον παντοσ του λαου ηρξαντο		in conspectu omnis populi coeperunt
	οι φαρισαιοι και οι νομικοι δεινωσ		pharisaei et leges doctores male
	εχειν και συνβαλλειν αυτω περι		habere et committere illi de
	πλειονων ζητουντεσ αφορμην	54	plurimis quaerentes occasionem
	τινα λαβειν αυτου ἵνα ευρωσιν		aliquam accipere eius ut inuenirent
	κατηγορησαι αυτου πολλων δε	XII. 1	accusare eum multis autem
	οχλων συνπεριεχοντων κυκλω		turbis adstantium circa
ρμδ :	ωστε αλληλουσ συνπνιγειν : ἤρξατο		ut alterutros esuffocarent coepit
	λεγειν προσ τουσ μαθητασ πρωτον		dicere ad discipulos primum
	προσεχετε εαυτοισ απο τησ ζυμησ		adtendite uobis a fermento
	των φαρισαιων ητισ εστιν υποκρισισ		pharisaeorum quae est hypocrisis
ρμε :	ουδεν γαρ συνκεκαλυμμενον εστιν	2	nihil enim coopertum est
	ο ου φανερωθησεται και κρυπτον		quod non reuelabitur et absconsum
	ο ου γνωσθησεται ἀνθ ων οσα	3	quod non scietur uerum quae
	εν τη σκοτεια ειπατε εν τω φωτι		in tenebris dixistis in lumine
	ακουσθησεται και ο προσ το ουσ		audientur et quod ad aurem
	ελαλησατε εν τοισ ταμειοισ κηρυχθησεται		dixistis in promptalibus praedicabitur
	επι των δωματων · λεγω δε ὑμειν τοισ φιλοισ μου	4	super tecta dico autem uobis amicis meis
	μη φοβηθηται απο των αποκτενοντων		non timere ab his qui occidunt
	το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων		corpus animam autem non possunt
	αποκτειναι μηδε εχοντων περισσον		occidere nequa habentium amplius
	τι ποιησαι ὑποδειξω δε ὑμειν τινα	5	quid facere ostendam autem uobis quem
	φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι		timeatis quem post occiderit
	εχοντα εξουσιαν εισ γεενναν βαλειν		habentem potestatem in gehenam mittere
	ναι λεγω ὑμειν τουτον φοβηθητε		etiam dico uobis hunc timete

(Fol. 235 *b*.) (Fol. 236 *a*.)

	ουχι πεντε στρουθεια πωλειται ασσαριων	XII. 6	nonne quinque passares ueniunt dipundis
	δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν		duobus et unum ex eis non est
	επιλελησμενον ενωπιον του θυ		oblitum in conspectu dei
	αλλα και αι τριχες ὑμων πασαι τησ κεφαλησ	7	sed et capilli uestri omnes de capite
	ηριθμημεναι εισιν μη ουν φοβηθητε		numeratae sunt ne ergo timueritis
	πολλων γαρ στρουθιων διαφερετε ὑμεισ		multis enim passeribus differitis uos
	λεγω δε ὑμειν οτι πασ οσ αν ομολογησει	8	dico autem uobis quia omnes qui confessus fuerit
	εν εμοι ενπροσθεν των ανθρωπων		in me in conspectu hominum
	και ο ὑιοσ του ανθρωπου ομολογησει		et filius hominis confitebitur
	εν αυτω ενπροσθεν των αγγελων		in eo in conspectu angelorum
ρμς	: του θυ : ὁ δε αρνησαμενοσ με	9	dei qui autem negauerit me
	ενπροσθεν των ανθρωπων αρνηθησεται		in conspectu hominum abnegauitur
	ενπροσθεν των αγγελων του θυ		in conspectu angelorum dei
ρμζ	: και πασ οσ αν ερει λογον εισ τον ὑιον	10	et omnis qui dixerit uerbum in filium
	του ανθρωπου αφεθησεται αυτω		hominis dimittetur illi
	εισ δε το πνα το αγιον ουκ αφεθησεται		in spm autem sanctum non demittetur
	αυτω· ουτε εν τω αιωνι τουτω		illi neque in saeculo hoc
ρμη	: ουτε εν τω μελλοντι : ὁταν δε	11	neque in futuro cum autem
	φερωσιν ὑμασ εισ τασ συναγωγασ		adducent uos in synagogas
	και τασ αρχασ και τασ εξουσιασ		et principatus ad potestates
	μη προμεριμνατε πωσ απολογησησθε		nolite solliciti esse quomodo respondeatis
	η τι ειπητε το γαρ αγιον πνα διδαξει	12	aut quid dicetis sps enim sanctus docebit
	ὑμασ εν αυτη τη ωρα α δει ειπειν		uos in ipsa hora quae oportet dicere
ρμθ	: Ειπεν δε τισ αυτω εκ του οχλου διδασκαλε	13	dixit autem quidam ad illum de populo magister
	ειπον τω αδελφω μου μερισασθαι		dic fratri meo partiri
	μετ εμου την κληρονομιαν		mecum hereditatem
	Ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τισ με	14	ad ille dixit illi homo quis me
	κατεστησεν κριτην εφ υμασ		constituit iudicem super uos
	Ειπεν δε προσ αυτουσ ορατε και	15	dixit autem ad illos uidete et
	φυλασσεσθαι απο πασησ πλεονεξιασ		obserbate ab omni cupiditate
	οτι ουκ εν τω περισσευειν τινι εστιν		quoniam non in abundantia cuiquam est
	η ζωη εκ των ὑπαρχοντων αυτω		uita de substantiae ius
	Ειπεν δε προσ αυτουσ παραβολην λεγων	16	dixit autem ad eos parabolam dices

(Fol. 236 *b*.) (Fol. 237 *a*.)

ανθρωπου τινος πλουσιου ηυφορησεν	XII.	hominis cuiusdam diuitis uberes fructus attulit
η χωρα και διελογιζετο εν εαυτω λεγων	17	regio et cogitabat intra se dicens
τι ποιησω οτι ουκ εχω που συναξω		quid faciam quoniam non habeo ubi congrege
τους καρπους μου και ειπεν τουτο	18	fructos meos et dixit hoc
ποιησω καθελω μου τας αποθηκας		faciam deponam apothecas
και ποιησω αυτας μειζονας		et faciam eas maiores
κακει συναξω παντα τα γενηματα μου		et ibi congregabo omnes fructos meos
και ερω τη ψυχη μου ψυχη εχεις	19	et dicam anime meae anima habes
πολλα αγαθα ευφραινου · ειπεν δε αυτω ο θς	20	multa bona aepulare dixit autem illi ds
αφρων ταυτη τη νυκτι απαιτουσιν την		stulte ac nocte petunt
ψυχην σου απο σου α ουν ητοιμασας		animam tuam a te quae ergo parasti
τινος εσται : ουτως ειπεν δε προς τους μαθητας	22	cuius erunt dixit autem ad discipulos
αυτου δια τουτο λεγω υμειν μη		suos propter hoc dico uobis nolite
μεριμνατε τη ψυχη τι φαγητε μηδε		solliciti esse animae quid edatis neque
τω σωματι τι ενδυσησθε η γαρ ψυχη	23	corpori quid induamini anima enim
πλειον εστιν της τροφης και το σωμα		plus est quam esca et corpus
του ενδυματος κατανοησατε τα πετεινα	24	uestimento intuemini uolatilia
του ουρανου οτι ουτε σπειρουσιν ουτε		caeli quoniam neque serent neque
θεριζουσιν οις ουκ εστιν ουτε ταμειον		metent quibus non est neque promptarium
ουτε αποθηκη και ο θς τρεφει αυτα		neque apotheca et ds pascit ea
ουχι υμεις διαφερεται των πετεινων		nonne uos differitis uolatilibus
τις δε εξ υμων δυναται προσθειναι	25	quis autem ex uobis potest adicere
επι την ηλικειαν αυτου πηχυν και περι τω	26	in aetatem suam gubitum et de
λοιπων τι μεριμνατε κατανοησατε	27	ceteris quid solliciti estis intuemini
τα κρινα πως ουτε νηθει ουτε υφαινει		lilia quo modo neque neunt neque texunt
λεγω δε υμειν οτι ουδε σολομων		dico autem uobis quoniam neque solomon
εν παση τη δοξη αυτου περιεβαλετο		in omni gloria sua indutus est
ως εν τουτων ει δε τον χορτον του	28	sic ut unum ex his si autem faenum
αγρου σημερον οντα και αυριον		agri hodie qui est et cras
εις κλειβανον βαλλομενον ο θς		in clibanum mittitur ds
ουτως αμφιεζει ποσω μαλλον υμας		sic uestit quanto magis uos
ολιγοπιστοι και υμεις μη ζητειτε	29	pusillae fidei et uos nolite quaerere
τι φαγητε η τι πιητε και μη μετεωριζεσθαι		quid manducetis · aut quid bibetis et non abaliene tis uos
(Fol. 237 *b*.)		(Fol. 238 *a*.)

Cap. XII. 16—29.

	ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου	XII. 30	haec enim omnia gentes mundi
	ζητει οιδεν γαρ ο πατηρ ὑμων		quaerunt scit enim pater uester
	οτι χρηζεται τουτων ζητειτε δε την	31	quoniam opus habetis horum quaerit autem
	βασιλειαν αυτου θυ και ταυτα παντα		regnum dei et haec omnia
ρνα	: προστεθησεται ὑμειν : μη φοβου	32	adicientur uobis nolite ti mere
	το μεικρον ποιμνιον οτι εν αυτω		pusillum gregem quoniam in eo
	ηυδοκησεν ο πατηρ ὑμων δουναι ὑμειν		beneplacitum est patri uestro dare uobis
ρνβ	: την βασιλειαν : πωλησαται τα ὑπαρχοντα	33	regnum uendite substantiam
	ὑμων και δοτε ελεημοσυνην		uestram et date elemosynam
ρνγ	: ποιησατε εαυτοις βαλλαντια μη		facite uobis sacculos non
	παλαιουμενα θησαυρον ανεγλιπτον		ueterescentes thensaurum non deficiente
	εν τοις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει		in caelis ubi fur non accedit
	ουδε σης διαφθερει οπου γαρ εστιν	34	nec tinea conrumpit ubi enim est
	ο θησαυρος ὑμων εκει εται και		thensaurus uester ibi erit et
ρνδ	: η καρδια ημων : ἔστω ὑμων η οσφυς	35	cor uestrum sit lumbus
	περιεσζωσμενη και οι λυχλοι		uester cinctus et lucernae
	καιομενοι και ὑμεις ομοιοι ανθρωποις	36	ardentes et uos similis hominibus
	προσδεχομενοις τον κν αυτων ποτε		expectantibus dom suum quando
	αναλυση εκ των γαμων ἱνα ελθοντος		ueniet a nuptias ut uenienti
	και κρουσαντος ευθεως ανυξουσιν		et pulsanti confestim aperiant
ρνε	: αυτω : μακαριοι οι δουλοι εκεινοι ουσ ελθων	37	illi beati serui illi quos ueniens
	ο κς ευρη γρηγορουντας αμην λεγω		dms inueniet uigilantes amen dico
	υμειν · οτι περιζωσεται και ανακλινει		uobis quia succinget se et reclinauit
	αυτους και παρελθων διακονησει		eos et transiens ministrauit illis
	αυτοις και εαν ελθη τη εσπερινη	38	et si ueniet uespertina
	φυλακη και ευρησει ουτως ποιησει		custodia et inueniet sic faciet
	και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη		et si secunda uel tertia
ρνς	: μακαριοι εισιν εκεινοι : τουτο δε	39	beati sunt illi hoc autem
	γεινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης		scitote quia si sciret paterfamilias
	ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται ουκ αν		qua hora fur uenit utique non
	και ὑμεις δε γεινεσθαι ετοιμοι	40	et uos ergo estote parati
	οτι η ωρα η ου δοκειτε ο ὑιος του ανθρωπου		quia qua hora non putatis filius hominis
ρνζ	ερχεται : και ειπεν ο πετρος κε	41	uenit et dixit petrus dme

προσ ημασ λεγεισ την παραβολην	XII.	ad nos dicis parauolam hanc
ταυτην και ειπεν ο κσ τισ αρα εστιν	42	et dixit dms quinam est
ο πιστοσ οικονομοσ ο φρονιμοσ		fidelis uil icus sapiens
ο αγαθοσ ον καταστησει ο κσ επι την		bonus quem constituit dms super
θεραπειαν αυτου διδοναι εν καιρω		curam eius dare in tempore
σιτομετριον μακαριοσ ο δουλοσ	43	frumentationem beatus seruus
εκεινοσ ον ελθων ο κσ αυτου ευρησει		ille quem ueniens dms eius inueniet
αυτον ποιουντα ουτωσ αμην λεγω	44	eum facientem sic amen dico
υμειν οτι επι πασιν τοισ υπαρχουσιν		uobis quia super omnem substantiam
αυτου καταστησει αυτον : εαν δε ειπη	45	suam constituet eum si autem dixerit
ο δουλοσ εκεινοσ εν τη καρδια αυτου		seruus ille in corde suo
χρονιζει ο κσ μου ερχεσθαι και αρξηται		tardat dms meus uenire et coeperit
τυπειν τουσ παιδασ και τασ παιδισκασ		percutere pueros et puellas
εσθιων τε και πεινων μεθυσκομενοσ		manducare autem et bibere et inebriari
ηξει ο κσ αυτου εν ημερα η ου προσδοκα	46	uenit dms eius in die qua non putat
και εν ωρα η ου γεινωσκει και διχοτομησει		et in hora qua ignorat et diuidet
αυτον και το μεροσ αυτου θησει		eum et partem eius ponet
μετα των απιστων : εκεινοσ δε	47	cum infidelibus ille autem
ο δουλοσ ο γνουσ το θελημα του κυ αυτου		seruus qui sciuit uoluntatem dmi sui
και μη ποιησασ προσ το θελημα αυτου		et non fecit ad uoluntatem eius
δαρησεται πολλασ ο δε μη γνουσ	48	bapulabit multas qui autem ignorauit
ποιησασ δε αξια πληγων δαρησεται		fecit autem digna plagis bapulauit
ολιγασ παντι δε ω εδωκαν πολυ		paucas omni autem cui dederunt multum
ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον		quaerent ab eo amplius
και ω παρεθεντο πολυ πλεον		et cui conmendauerunt satis plus
απαιτησουσιν αυτον : πυρ ηλθον βαλειν	49	expostulabunt eum ignem ueni mittere
εισ την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη		in terram et quid uolo si iam accensum est
βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι και	50	baptismum autem abeo baptizari et
πωσ συνεχομα ιεωσ οτου τελεσθη		quo modo urguor usque dum consummetur
δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην	51	putatis quoniam pacem ueni
ποιησαι εν τη γη ουχι λεγω υμειν		facere in terra non dico uobis
αλλα διαμερισμον εσονται γαρ απο του νυν	52	sed diuisionem erunt autem amodo
εν ενι οικω πεντε τρεισ διαμεμερισμενοι		in domo una quinque tres diuisi

(Fol. 239 b.) (Fol. 240 a.)

	εν δυσιν και δυο εν τρισιν διαμερισθησονται	XII.	in duobus et duo in tribus diuidentur
	πατηρ εφ ϋιω και ϋιοσ επι πατρι αυτου	53	pater in filio et filius super patrem suum
	διαμερισθησονται μητηρ επι θυγατερα		diuidetur mater super filiam
	και θυγατηρ επι την μητερα πενθερα		et filia super matrem socrus
	επι την νυμφην αυτησ και νυμφη		super norum suam et norus
ρξα:	επι την πενθεραν : ἐλεγεν δε και τοισ	54	super socrum dicebat autem et
	οχλοισ οταν ειδητε την νεφελην		turbis cum bideritis nubem
	ανατελλουσαν απο δυσμων ευθεωσ λεγετε		orientem ab occidente confestim dicitis
	ομβροσ ερχεται και γεινεται ουτωσ		nimbus uenit et fiet sic
	και οταν νοτον πλεοντα λεγετε	55	et quando austrum flantem dicitis
	καυσων εσεται και γεινεται ϋποκριται	56	aestus erit et fiet hypocritae
	το μεν προσωπον του ουρανου		uultum quidem caeli
	και τησ γησ οιδατε δοκειμαζειν πλην		et terrae scitis probare uerum tamen
	τον καιρον τουτον ου δοκιμαζετε		tempus hoc non probatis
	και αφ εαυτων ου κρινεται το δικαιον	57	et a uobis non iudicatis iustum
ρξβ:	ωσ γαρ ϋπαγεισ μετα του αντιδικου σου	58	dum enim uadis cum aduersario tuo
	επ αρχοντα εν τω οδω δοσ εργασιαν		ad principem cum es in uia da operam
	απαλλαγηναι απ αυτου μηποτε κατακρεινη σε		discedere ab eo ne forte condemnet te
	προσ τον κριτην και ο κριτησ παραδωσει σε		ad iudicem et iudex tradet te
	τω πρακτορι και ο πρακτωρ βαλει σε		exactori et exactor mittat te
	εισ φυλακην λεγω σοι ου μη εξελθησ	59	in carcerem dico tibi non exies
	εκειθεν εωσ ου αποδοισ τον εσχατον		inde usque quo reddas nouissimum
ρξγ :	κοδραντην : παρησαν δε τινεσ	XIII. 1	quadrantem uenerunt autem quidam
	αυτω τω καιρω απαγγελλοντεσ αυτω		eodem tempore adnuntiantes ei
	περι των γαλιλαιων ων το αιμα		de galilaeis quorum sanguinem
	πειλατοσ εμειξεν μετα των θυσιων αυτων		pilatus miscuit cum sacrificiis eorum
	και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτοισ	2	Et respondens ihs dixit eis
	δοκειτε οτι ουτοι οι γαλιλαιοι παρα παντασ		putatis quia isti galilaei prae omnes
	τουσ γαλιλαιουσ εγενοντο αμαρτωλοι		galilaeos fuerunt peccatores
	οτι ταυτα πεπονθασιν ουχι λεγω ϋμειν	3	quoniam haec passi sunt non dico uobis
	αλλα εαν μη μετανοησητε παντεσ		sed si non paenitentiam egeritis omnes
	ομοιωσ απολεισθαι η εκεινοι οι δεκα	4	similiter peribitis aut illi decem
	οκτω· εφ ουσ επεσεν ο πυργοσ του σιλωαμ		et octo super quos cecidit turris in siloam

(Fol. 240 b.)

(Fol. 241 a.)

και απεκτειναν αυτους δοκειτε οτι	XIII.	et occidit eos putatis quoniam
οφειλετ αι εγενοντο παρα παντας τους		debitores fuerunt prae omnes
ανθρωπους τους ενοικουντας ἱερουσαλημ		homines qui inhabitant hierusalem non
ουχι· λεγω δε ὑμειν οτι εαν μη μετανοησηται	5	dico autem uobis quod sin penitueritis
παντες ομοιως απολεισθαι		omnis similiter peribitis
ρξδ : Ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην	6	dicebat autem hanc parabolam ficulneam
τις ειχεν πεφυτευμενην εν τω		quidam habebat plantatam in
αμπελωνι αυτου και ηλθεν ζητων		uinea sua et uenit quaerens
καρπον απ αυτης και μη ευρων		fructum in ea et non inueniens
ειπεν προς τον αμπελουργον ἰδου	7	dixit ad uineae cultorem ecce
ετη τρια αφ ου ερχομαι ζητων καρπον		anni tres ex quo uenio quaerens fructum
εν τη συκη ταυτη και ουκ ευρισκω		in ficulnea hac et non inuenio
φερε την αξεινην εκκοψον αυτην		adfers securem praecide eam
ἱνα τι και την γην καταργει ο δε		ut quid et terram occupat ad ille
αποκριθεις λεγει αυτω κε αφες αυτην	8	respondens dixit illi dne dimitte illam
ετι τουτον τον ενιαυτον εως οτου		adhuc hunc annum usque quo
σκαψω περι αυτην και βαλω κοφινον		fodiam circa illam et mittam qualum
κοπριων και εαν μεν ποιηση καρπον	9	stercoris et si quidem fecerit fructum
ει δε μηγε εις το μελλον εκκοψεις αυτην		si quominus in futurum euellis eam
ην δε διδασκων εν μια των συναγωγων	10	Erat autem docens in una de synagogis
σαββατω και ἰδου γυνη εν ασθενεια ην	11	sabbato et ecce mulier in infirmitate erat
πνσ ετη· ιη· και ην συνκαπτουσα και		sps annos· xuiii· et erat incumbens et
μη δυναμενη ανακυψαι εις το		non poterat se erigere in
παντελες ειδων δε αυτην ο ιησ ειπεν	12	totum uidens autem eam ihs dixit
αυτη γυναι απολελυσαι απο της		illi mulier dimissa es ab
ασθενειας σου και επεθηκεν τας	13	infirmitate tua et inposuit
χειρας αυτη και παραχρημα ανορθωθη		manus ei et confestim erecta est
ρξε : και εδοξασεν τον θν : ἀποκριθεις δε	14	et honorificabat dm respondens autem
ο αρχισυναγωγος αγανακτων ελεγεν		archisynagogus indignans dicebat
τω οχλω οτι τω σαββατω εθεραπευσεν		populo quia sabbato curauit
ιησ εξ ημεραι εισιν εν-αις δει εργαζεσθαι		ihs sex dies sunt in quibus oportet curari
εν ταυταις ουν ερχομενοι θεραπευεσθαι		in his ergo uenientes curamini
και μη τη ημερα του σαββατου		et non die sabbat

(Fol. 241 *b*.) (Fol. 242 *a*.)

Cap. XIII. 4—14.

	απεκριθη δε αυτω ο ιης και ειπεν υποκριτα	XIII. 15	respondit autem ei dms et dixit hypocrita
	εκαστος υμων τω σαββατω ου λυει		unusquisque uestrum die sabbati non soluet
	τον βουν αυτου και τον ονον απο της		bouem suum aut asinum a
	φα νης και απαγαγων ποτιζει ταυτην	16	praesepio et ducens adaquat hanc autem
	δε θυγατερα του αβρααμ ουσαν ην εδησεν		filiam abrahae cum esset quam ligauit
	ο σατανας ιδου ετη · ιη · ουκ εδει λυθηναι		satanas ecce anni · xuiii · non oportebat solui
	απο του δεσμου τουτου τη ημερα του		a uinculo hoc die
ριζ	σαββατου : και κατησχυνθησαν οι	17	sabbati et confundebantur
	αντικειμενοι αυτω και πας ο οχλος		aduersarii eius et omnis populus
	εχαιρεν εν πασιν οις εθεωρουν		gaudebat in omnibus quibus uidebant
	ενδοξοις υπ αυτου γεινομενοις		mirabilibus ab eo fieri
ριζ	Ελεγεν δε τινι ομοια εστιν η βασιλεια	18	dicebat ergo cui simile est regnum
	του θυ και τινι ομοιωσω αυτην		dei et cui similabo illut
	ομοια εστιν κοκκω σιναπεως ον	19	simile est grano sinapis quo
	λαβων ανθρωπος εβαλεν εις τον κηπον		accepto homo misit in hortum
	αυτου και ηυξησεν και εγενετο δενδρον		suum et creuit et facta est arbor
	και τα πετεινα του ουρανου κατεσκηνωσαν		et uolatilia caeli habitauerunt
ριζ	υπο τους κλαδους αυτου : ή τινι ομοια	20	sub ramos eius aut cui simile
	εστιν η βασιλεια του θυ και τινι ομοιωσω		est regnum dei et cui similabo
	αυτην ομοια εστιν ζυμη ην λαβουσα	21	illut simile est fermento quod accipiens
	γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια		mulier abscondit in farinae mensuras tris
ριζ	εως ου ζυμωθη ολον : και διεπορευετο	22	usque quo fermentatum est totum · et circuibat
	κατα πολεις και κωμας διδασκων		per ciuitates et castella docens
	και πορειαν ποιουμενος εις ierουσαλημ		et iter faciens in hierusalem
ρπ	Ειπεν δε τις αυτω κε ει ολιγοι εισιν οι σωζομενοι	23	dixit autem ei quidam dme si pauci sunt qui saluantur
	ο δε αποκριθεις ειπεν αγωνιζεσθε	24	ad illm respondens dixit certamini
	εισελθειν δια της στενης θυρας		introire per angustam ianuam
	οτι πολλοι λεγω υμειν ζητησουσιν		quoniam multi dico uobis quaerent
ρπα	εισελθειν και ουχ ευρησουσιν : αφ οτου	25	introire et non inuenient ex quo
	αν ο οικοδεσποτης εισελθη και		paterfamilias introierit et
	αποκλεισῃ την θυραν και αρξησθε		cluserit osteum et incipientis
	εξω εσταναι και κρουειν λεγοντες		foris stare et pulsare dicentes
	κε κε ανοιξον ημειν και αποκριθεις		dme dme aperi nobis et respondens

(Fol. 242 b.) (Fol. 243 a.)

	ερει ὑμειν ουκ οιδα ὑμας ποθεν εστε	XIII.	dicet uobis nescio uos unde estis
	τοτε αρξησθε λεγειν κε̄ εφαγομεν	26	tunc incipietis dicere dn̄e manduc̄auimus
	ενωπιον σου και επιομεν και εν ταις		in conspecto tuo et bibimus et in
	πλατειαις ημων εδιδαξας		plateis nostris docuisti
	και ερει λεγω ὑμειν ουδεποτε ειδον	27	et dicet dico uobis numquam uidi
	ὑμας αποστητε απ εμου παντες		uos recedite a me omnes ·
	εργαται ανομιας εκει εσται ο κλαυθμος	28	operari iniquitatis ibi erit ploratus
	και ο βρυγμος των οδοντων : ὁταν		et stridor dentium cum
ροβ	: ὀψεσθαι αβρααμ και ἰσαακ και ἰακωβ		uideritis abraam et isaac et iacob
	και παντας τους προφητας εν τη βασιλεια		et omnes prophetas in regno
	του θῡ ὑμας δε εκβαλλομενους εξω		dei uos autem eici foras
	και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων	29	et uenient ab oriente et occidente
	και βορρα και νοτου και ανακλειθησονται		et ab aquilone et austro et recumbent
ρογ	: εν τη βασιλεια του θῡ : και ειδου εισιν	30	in regno dei et ecce sunt
	εσχατοι οι εσονται πρωτοι και εισιν		nouissimi qui erunt primi et sunt
	πρωτοι οι εσονται εσχατοι		primi qui erunt nouissimi
ροδ	Εν ταυτη τη ωρα προσηλθαν αυτω τινες	31	in ipsa hora accesserunt illi quidam
	των φαρισαιων λεγοντες εξελθε		pharisaeorum dicentes exi
	και πορευου εντευθεν οτι ηρωδης		et uade hinc quia herodes
	ζητει σε αποκτειναι και ειπεν αυτοις	32	quaeret te occidere et dixit illis
	πορευθεντες ειπατε τη αλωπεκι ταυτη		abeuntes dicite uulpi huic
	ἰδου εκβαλλω δαιμονια		ecce eicio damonia
	και ιασισ αποτελουμαι σημερον		et sanitates perficio hodie
	και αυριον · και τη τριτη τελειουμαι		et cras et tertia perficior
	πλην δει με σημερον και τη αυριον	33	uerumtamen oportet me hodie et cras
	και τη ερχομενη πορευεσθαι		et uentura abire
	οτι ουκ ενδεχεται απολεσθαι προτην		quia non oportet perire prophetam
ροε	: εξω ἰερουσαλημ : Ἰερουσαλημ ἰερουσαλημ	34	extra hierusalem hierusalem hierusalem
	η αποκτεινουσα τους προφητας και		quae occidis prophetas et
	λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτη̄		lapidas missos ad te
	ποσακισ ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου		quotiens uolui congregare filios tuos
	ον τροπον ορνις τα νοσσια αυτης υπο τας		quem ad modum gallina pullos suos sub
	πτερυγας και ουκ ηθελησατε ἰδου	35	alas suas et noluistis ecce

(Fol. 243 *b*.) (Fol. 244 *a*.)

	αφιεται ὑμειν ο οικοσ ὑμων ερημοσ	XIII.	dimittetur uobis domus ues deserta
	λεγω δε ὑμειν ου μη με ιδητε εωσ ηξει		dico autem uobis non me uidebitis donec ueniat
	οτε ειπητε ευλογημενοσ ο ερχομενοσ		ut dicatis benedictus qui uenit
ρος :	εν ονοματι κυ : και εγενετο εν τω	XIV. 1	in nomine dmi et factus est cum
	εισελθειν αυτον εισ οικον τινοσ		introisset in domum cuiusdam
	των αρχοντων των φαρισαιων		principum pharisaeorum
	σαββατω φαγειν αρτον και αυτοι ησαν		sabbato manducare manem et ipsi erant
	παρατηρουμενοι αυτον και ἰδου ανθρωποσ	2	obseruantes eum et cce homo
	ην ὑδρωπικοσ ενπροσθεν αυτου		erat hydropicus in conspectu eius
ροζ :	και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν προσ τουσ	3	Et respondens ihs dixit ad
	νομικουσ και φαρισαιουσ εξεστιν τω		legis doctores et pharisaeos licet
	σαββατω θεραπευσαι η ου οι δε ησυχασαν	4	sabbato curare aut non ad illi tacuerunt
	και επιλαβομενοσ αυτον και ἰασαμενοσ		et adpraehendens eum et sanans
	απελυσεν και ειπεν προσ αυτουσ	5	dimisit et dixit ad eos
	τινοσ εξ υμων προβατον η βουσ		cuius ex uobis ouis aut bobis
	εισ φρεαρ ενπεσειται τη ημερα του σαββατου		in puteum incidet die sabbati
	και ουκ ευθεωσ ανασπασει αυτον		et non confestim leuabit eum
	οι δε ουκ απεκριθησαν προσ ταυτα	6	ad illi non responderunt ad haec
ροη :	Ελεγεν δε και προσ τουσ κεκλημενουσ	7	dicebat autem ad inuitatos
	παραβολην· επεχων πωσ τασ πρωτοκλισιασ		parabolam uidens quo modo primos adcubitos
	εξελεγοντο λεγων προσ αυτουσ		eligebant dicens ad eos
	οταν κληθησ εισ γαμον μη κατακλιθησ	8	cum inuitaris in nuptias noli recumbere
	εισ την πρωτοκλισιαν μηποτε		in primum adcubitum ne forte
	εντειμοτεροσ σου ηξει και ελθων	9	honorificentior te ueniet et ueniens
	ο σε και αυτον καλεσασ ερει σοι δοσ		qui te et illum inuitauit dicet tibi da
	τουτω τοπον και τοτε εση μετα		huic locum et tunc incipiens cum
	αισχυνησ εσχατον τοπον κατεχειν		confusione nouissimum locum tenere
	αλλ οταν κληθησ εισ τον εσχατον τοπον	10	sed cum inuitaris in nouissimum locum
	αναπειπτε ἰνα οταν ελθη ο κεκληκωσ σε		recumbe ut cum uenerit qui te inuitauit
	ειπη σοι φιλε προσαναβηθι ανωτερον		dicat tibi amice ascende superius
	και τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον των		et tunc erit tibi gloria in conspectu qui
ροθ :	συνανακειμενων : ὁτι πασ ο ὑψων	11	simul recumbunt quoniam omnis qui exaltat
	εαυτον ταπεινουται και ο ταπεινων		se humiliauitur et qui humiliat

(Fol. 244 *b*.) (Fol. 245 *a*.)

εαυτον ὑψουται ελεγεν δε και τω	XIV. 12	se exaltabitur dicebat autem et ad eum
κεκληκοτι αυτον οταν ποιησ αριστον		qui inuitauerat eum cum facis prandium
η δειπνον μη φωνει τουσ φιλουσ		aut cenam noli uocare amicos
μηδε τουσ αδελφουσ σου μηδε		neque fratres tuos neque
τουσ γειτονασ μηδε τουσ πλουσ ιουσ		uicinos neque diuites
μηποτε και αυτοι αντικαλεσωσιν σε		ne forte et illi reinuitente
και γενηται ανταποδομα σοι		et fiat retributio tibi
αλλα οταν ποιησ δοχην καλει	13	sed cum facis aepulationem uoca
πτωχουσ αναπειρουσ χωλουσ		egenos debiles clodos
τυφλουσ και μακαριοσ εση οτι	14	caecos et beatus eris quoniam
ουκ εχουσιν ανταποδουναι σοι		non habent retribuere tibi
ανταποδοθησεται γαρ σοι εν τη		retribuetur enim tibi in
αναστασει των δικαιων		resurrectione iustorum
ακουσασ δε τισ ταυτα των συνανακειμενων	15	audiens autem quis haec qui simul recumbebant
ειπεν αυτω μακαριοσ οσ φαγεται αρτον		dixit ei beatus qui manducauit panem
ρπ : εν τη βασιλεια του θυ : ὃν δε ειπεν	16	in regno dei ad ille dixit
ανθρωποσ τισ εποιησεν δειπνον μεγαν		homo quidam fecit cenam magnam
και εκαλεσεν πολλουσ και απεστειλεν	17	et uocauit multos et misit
τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου		seruum suum hora cenae
ειπειν τοισ κεκλημενοισ ερχεσθαι		dicere inuitatis uenite
οτι ηδη παντα ετοιμα εστιν και ηρξαντο	18	quoniam iam parata sunt omnia et coeperunt
απο μειασ παντεσ παραιτεισθαι		ab una omnes se excusare
Ο πρωτοσ ειπεν αγρον ηγορασα και·		primus dixit agrum emi et
αναγκην εχω εξελθων ειδειν αυτον		necesse habeo exiens uidere eum
ερωτω σε εχε με παρητημενον		rogo te habeto me excusatum
και ετεροσ ειπεν ζευγη βοων ηγορα	19	Et alius dixit iuga boum emi
πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα		quinque et eo probare illa
δια ου δυναμαι ελθειν και αλλοσ ειπεν	20	propter quod non possum uenire· et alius dixit
γυναικα ελαβον δια ου δυναμαι ελθειν		uxorem duxi propter quod non possum uenire
και παραγενομενοσ ο δουλοσ απηγγειλεν	21	Et aduenienss seruus adnuntiauit
τω κω αυτου παντα ταυτα και οργεισ		dmo suo haec omnia et iratus
ο οικοδεσποτησ τω δουλω αυτου ειπεν		paterfamilias seruo suo dixit
εξελθε ταχεωσ εισ τασ πλατειασ και ρυμασ		exi celerius in plateas et uicos
(Fol. 245 *b*.)		(Fol. 246 *a*.)

της πολέως και πτωχους και αναπειρους	XIV.	ciuitatis et egenos et debiles
και τυφλους και χωλους ενεγκε ωδε		et caecos et clodos adduc hic
και ο δουλος ειπεν γεγον ο επεταξας	22	Et seruus dixit factum est quod praecepisti
και ετι τοπος εστιν και ειπεν ο κς προς τον	23	et adhuc locus est et dixit dms ad
δουλον αυτου εξελθε εισ τασ οδουσ		serbum suum exi in uias
και φραγμους και αναγκασον εισελθειν		et in saepes et coge introire
ἵνα γεμισθη μου ο οικος λεγω γαρ ὑμειν	24	ut inpleatur domus mea dico enim uobis
οτι ουδεισ των ανθρωπων των		quia nemo illorum hominorum qui
κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου		inuitati sunt gustabit de cena mea
ρπα : Συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι	25	ibant autem cum illo turbae
και στραφεισ ειπεν αυτοισ ει τισ ερχεται	26	et conuersus dixit illis si quis uenit
προσ με και ου πεισει τον πατερα αυτου		ad me et non odit patrem suum
και την μητερα αυτου και την γυναικα		et matrem suam et uxorem
και τα τεκνα και τουσ αδελφουσ		et filios et fratres
και τασ αδελφασ ετι δε και την εαυτου		et sorores adhuc etiam et suam
ψυχην ου δυναται μου μαθητησ ειναι		animam non potest meus discipulus esse
και οσ ου βασταζει τον σταυρον αυτου	27	et qui non baiulat crucem suam
και ερχεται οπισω μου ου δυναται μου		et uenit retro me non potest meus
ρπβ : μαθητησ ειναι : Τἷσ δε εξ ὑμων	28	discipulus esse quis autem ex uobis
θελων πυργον οικοδομησαι		uolens turrem aedificare
ουχι πρωτον καθισασ ψηφειζει		nonne primum sedens conputat
την δαπανην ει εχει εισ απαρτισμον		erogationem si habet ad perfectum
ἵνα μηποτε θεντοσ αυτου θεμελειον	29	ut ne forte cum posuerit fundamentum
μη ἰσχυση οικοδομησαι και παντεσ		non potuerit aedificare et omnes
οι θεωρουντεσ μελλουσιν λεγειν		qui uident incipient dicere
ουτοσ ο ανθρωποσ ηρξατο οικοδομειν	30	hic homo coepit aedificare
και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι η τισ βασιλευσ	31	et non potuit perficere aut quis rex
πορευομενοσ ετερω βασιλει · συνβαλειν		abiens alio regi committere
εισ πολεμον ουκ ευθεωσ καθισασ		in pugnam nonne continuo sedens
πρωτον βουλευεται ει δυνατοσ εστιν		primum cogitat si potens est
εν δεκα χειλειασιν τω μετα εικοσι		in decemilibus illi qui cum uiginti
χιλιαδων ερχομενω επ αυτον		milibus uenit super eum
ὑπαντησαι ει δε μηγε ετι αυτου πορρω	32	obuiari si quo minus adhuc eo longe
(Fol. 246 *b*.)		(Fol. 247 *a*.)

	οντοσ αποστειλασ πρεσβειαν ερωτα τα	XIV. constitudo mittens legatos rogat quae
πγ :	προσ ειρηνην : ὕτωσ ουν και εξ ὑμων	33 ad pacem sic ergo et ex uobis
	πασ οσ ουκ αποτασσεται τοισ ὑπαρχουσιν	omnis qui non abrenuntiat substantiae
	αυτου ου δυναται μου μαθητησ ειναι	suae non potest meus discipulus esse
πδ:	καλον το αλα εαν δε και το αλα μωρανθη	34 bonum est sal etsi autem sal infatuatum fuerit
	εν τινι αρτυθησεται ουτε εισ την γην	35 in quo salietur neque in terram
	ουτε εισ κοπριαν ευθετον εστιν	neque in stercore utile est
	εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα	foras mittent illud qui habet aures
	ακουειν ακουετω : ἦσαν δε	XV. 1 audiendi audiat erat autem
πε:	εγγιζοντεσ αυτω παντεσ οι τελωναι	adpropiant ei omnes publicani
	και αμαρτωλοι ακουειν αυτου	et peccatores audire eum
	και διεγογγυζον οι τε φαρισαιοι	2 et murmurabant pharisaei
	και οι γραμματεισ λεγοντεσ	et scribae dicentes
	οτι ουτοσ αμαρτωλουσ προσδεται	quoniam hic peccatores adsumit
πς :	και συνεσθιει αυτοισ : ἔιπεν δε	3 et manducat cum illis · dixit autem
	προσ αυτουσ την παραβολην ταυτην	ad eos parabolam hanc
	τισ ανθρωποσ εξ ὑμων οσ εξει	4 quis ex uobis homo qui habet
	εκατον προβατα και απολεση	centum oues et perdiderit
	εξ αυτων εν ουκ αφιησι τα	unum ex eis nonne dismittit
	ενενηκοντα εννεα εν τη ερημω	nonaginta nouem in desertum
	και απελθων το απολωλοσ ζητει	et uadit et quaerit quod perierat
	εωσ ευρη αυτο και ευρων επιτιθησιν	5 usque dum inueniat illud et inueniens inponit
	επι τουσ ωμουσ αυτου χαιρων	super umeros suos gaudens
πζ :	ελθω δε εισ οικον συνκαλειται	6 ueniens autem in domum conuocat
	τουσ φιλουσ και τουσ γειτονασ	amicos et uicinos
	λεγων αυτοισ συνχαρητε μοι οτι	dicens eis cum gaudete mihi quoniam
	ευρον το προβατον μου το απολωλοσ	inueni ouem meam quae perierat
	λεγω δε ὑμειν οτι ουτωσ χαρα εσται	7 dico autem uobis quoniam sic gaudium erit
	εν τω ουρανω επι ενι αμαρτωλω	in caelo super uno peccatore
	μετανοουντι η επι ενενηκοντα	paenitentiam agenti quam super · xc ·
	εννεα δικαιοισ οιτινεσ ουχ εχουσι	nouem iustis qui non habent
πη :	χρειαν μετανοιασ : ἤ τισ γυνη	8 opus paenitentiae aut quae mulier
	εχουσα δραχμασ δεκα και απολεσασα	habens drachmas decem et si perdiderit
	(Fol. 247 *b*.)	(Fol. 248 *a*.)

	μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι	XV.	unam nonne accendit lucernam et mundat
	την οικιαν και ζητει επιμελως		domum et quaerit diligenter
	εως ευρη και ευρουσα συνκαλειται	9	usque quo inueniat et cum inuenerit conuocat
	τας γειτονας και φιλας λεγουσα		uicinas et amicas dicens
	συνχαρητε μοι οτι ευρον · την απωλεσα δραχμη		congaudete mihi quia inueni quam perdidera drachma
ρπθ :	ουτως λεγω ὑμειν χαρα εσται ενωπιον	10	sic dico uobis gaudium erit in conspectu:
	των αγγελων του θυ επι ενι		angelorum dei super uno
	αμαρτωλω μετανοουντι		peccatori paenitentia agenti
ρq	:Ειπεν δε ανθρωποσ τισ ειχεν δυο ὑιουσ	11	dixit autem homo quidam habebat duos filios
	και ειπεν ο νεωτεροσ αυτων τω πατρι	12	et dixit adulescentior eorum patri
	πατερ δοσ μοι το επιβαλλον μοι μεροσ		pater da mihi quod me tanget partem
	τησ ουσιασ και διειλεν αυτοισ		substantiae et diuisit eis
	τον βιον και ου μετα πολλας ημερας	13	substantiam et non post multos dies
	συναγαγων παντα ο νεωτεροσ ὑιοσ		congregans omnia adulescentior filius
	απεδημησεν εισ χωραν μακραν		peregrinatus est in regionem longinquam
	κακει διεσκορπισεν ε αυτου τον βιον		et ibi disparsit substant iam suam
	ζων ασωτως δαπανησ αντοσ δε	14	uiuens luxuriose cum erogasset autem
	αυτου παντα εγενετο λειμοσ ἰσχυρα		omnia facta est famis magna
	κατα την χωραν εκεινην και αυτοσ		per regionem illam et ipse
	ηρξατο ὑστερισθαι και πορευθεισ	15	coepit egeri et abiit
	εκολληθη ενι των πολειτων		et adhesit ibi uni ciuium
	τησ χωρασ εκεινησ και επεμψεν		regioni illius et misit
	αυτον εισ τουσ αγρουσ βοσκειν χοιρουσ		eum in agros pascere porcos
	ιε καπεθυμει χορτασθηναι εκ των	16	et cupiebat saturari de
	κερατιων ων ησθιον οι χοιροι		siliquis quas e debant porci
	και ουδεισ εδιδουτω Εισ εαυτον δε	17	et nemo dabat illi in semetipsum
	ελθων ειπεν ποσοι μισθιοι		autem ueniens dixit quanti mercennarii
	του πατροσ μου περισσευουσιν αρτων		patris mei abundant panibus
	εγω δε ωδε λειμω απολλυμαι		ego autem hic fame pereo
	αναστασ πορευσομαι προσ τον πατερα μου	18	surgens ibo ad patrem meum
	και ερω αυτω πατερ ημαρτον εισ τον		et dicam illi pater pecaui in
	ουρανον και ενωπιον σου ουκετι	19	caelum et in conspecto tuo iam non
	ειμι αξιοσ κληθηναι σου ὑιοσ ποιησον		sum dignus uocari filius tuus fac

(Fol. 248 *b*.) (Fol. 249 *a*.)

με ως ενα των μισθιων σου	XV.	me sicut unum mercennariorum tuorum
και αναστας ηλθε προς τον πατερα αυτου	20	et surgens uenit ad patrem suum
ετι δε αυτου μακραν απεχοντος		adhuc autem eo longe iter habentes
ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη		uidit eum pater eius et misertus est
και δραμων ενεπεσεν επι τον		et currens incubuit super
τραχηλον αυτου κατεφιλησεν αυτον		collum eius et osculatus est eum
ο δε ϋιος ειπεν αυτω πατερ ημαρτον	21	dixit autem filius eius pater peccaui
εις τον ουρανον και ενωπιον σου		in caelum et in conspecto tuo
ουκετι ειμι αξιος κληθηναι σου ϋιος		iam non sum dignus uocari filius tuus
ποιησον με ως ενα των μισθιων σου		fac me sicut unum mercennariorum tuorum
ειπεν δε ο πατηρ προς τους δουλους	22	dixit autem pater ad seruos
αυτου ταχεως εξενεγκατε στολην		suos cito adferte stolam
την πρωτην και ενδυσατε αυτον		primam et induite eum
και δοτε δακτυλιον εις την χειρα αυτου		et date anulum in manum eius
και ϋποδηματα εις τους ποδας αυτου		et calciamenta in pedes eius
και ενεγκατε τον σειτευτον μοσχον	23	et adducite saginatum uitulum
και θυσατε και φαγωμεν		et occidite et manducemus
και ευφρανθωμεν οτι ουτος ο ϋιος μου	24	et aepulemur quoniam hic filius meus
νεκρος ην και ανεζησεν απολωλως		mortuus erat et reuixit perierat
και αρτι ευρεθη και ηρξαντο		et modo inuentus est et coeperunt
ευφραινεσθαι ην δε ο ϋ ιος αυτου	25	aepulari erat autem filius eius
ο πρεσβυτερος εν αγρω ελθων δε		senior in uilla ueniens autem
και εγγισας τη οικεια ηκουσεν		et proximans domui audiuit
συνφωνιας και χορων και	26	synfoniae et chori et
προσκαλεσαμενος ενα των παιδων		aduocans unum de pueris
επυνθανετο τι θελει τουτο ειναι		interrogabat quid uellet hoc esse
ο δε ειπεν οτι ο αδελφος σου ηκει και	27	ad ille dixit quoniam frater tuus uenit et
εθυσεν ο πατηρ σου τον σειτευτον μοσχον		occidit pater tuus saginatum uitulum
αυτω οτι ϋγιεναντα αυτον απελαβεν		illi quia salbum eum recepit
Ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν	28	iratus est autem et nolebat introire
ο δε πατηρ αυτου εξελθων ηρξατο αυτον		pater autem eius exiens rogabat eum
ο δε αποκρειθεις ειπεν τω πατρει αυτου	29	ad ille respondens dixit patri suo
ϊδου τοσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε		ecce tot annos seruio tibi et numquam

(Fol. 249 *b*.) (Fol. 250 *a*.)

Cap. XV. 19—29.

παρεβην σου εντολην και ουδεποτε XV.
εδωκας μοι εριφον εξ αιγων ϊνα μετα των
φιλων μου αριστησω τω δε ϋιω σου 30
τω καφαγοντι παντα μετα των πορνων
και ελθοντι εθυσας τον σειτευτον μοσχον
Ο δε ειπεν αυτω συ παντοτε μετ εμου ει 31
και παντα τα εμα σα εστιν ευφρανθηναι 32
δε εδει και χαρηναι οτι ο αδελφος σου ουτος
νεκρος ην και ανεζησεν απολωλως
και ευρεθη ελεγεν δε και προς τους XVI. 1
μαθητας ανθρωπος τις ην πλουσιος
ος ειχεν οικονομον και ουτος
διεβληθη αυτω ως διασκορπιζων τα
ϋπαρχοντα αυτου και φωνησας 2
ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδος
τον λογον της οικονομιας ου γαρ δυνη
ετι οικονομειν ειπεν δε εν εαυτω 3
ο οικονομος τι ποιησω οτι ο κ̄ς̄ μου
αφαιρειται την οικονομιαν μου σκαπτειν
ουκ ισχυω επαιτειν αισχυνομαι εγνοιν 4
τι ποιησω ϊνα οταν μετασταθω εκ της
οικονομιας δεξωνται με εις τους οικους αυτ̄ω̄
και προσκαλεσαμενος ενα εκαστον 5
των χρεοφιλε των του κυριου αυτου
ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεις
τω κ̄ω̄ μου ο δε ειπεν εκατον 6
καδους ελαιου ειπεν δε αυτω δεξαι σου
τα γραμματα και γραψον πεντηκοντα
επειτα τω ετερω ειπεν εκατον κορους 7
σειτου ο δε λεγει αυτω δεξε σου τα
γραμματα και γρα ψον ογδοηκοντα
και επηνεσεν ο κ̄ς̄ τον οικονομον 8
της αδικιας οτι φρονιμως εποιησεν

(Fol. 250 *b*.)

praeteribi mandatum tuum et numquam
dedisti mihi haedum de capris ut cum
amicis meis prandeam filio autem tuo
qui comedit omnia cum meretricibus
et uenienti occidisti saginatum uitulum
ad ille dixit illi tu semper mecum es
et omnia mea tua sunt aepulari autem
oportebat et gaudere quia frater tuus hic
mortuus est et reuixit perierat
et inuentus est dicebat autem ad
discipulos homo quidam erat dives
qui habebat uilicum et hic
diffamatus est ei quasi dissipans
substantiam eius et uocans eum
dixit illi quid hoc audio de te redde
rationem uilicationis non enim potes
adhuc uilicare dixit autem intra se
uilicus quid faciam quia d̄m̄s̄ meus
aufert uilicationem meam fodere
non ualeo mendicare confundor scio
quid faciam et cum amotus fuero de
uilicatione accipiant me in domus suas
et aduocans unumquemque
debitorum domini sui
dicebat primo quantum debes
d̄m̄o meo ad ille dixit centum
siclos olei dixit autem illi accipe tuas
litteras et scribe quinquaginta
deinde alio dixit tu autem quantum
debes ad ille dixit centum mensuras
tritici ad ille dixit illi accipe tuas
litteras et scribe octoginta
et laudauit d̄m̄s̄ uilicum
iniquitatis quoniam sapienter fecit

(Fol. 251 *a*.)

διο λεγω ὑμειν οι ὑιοι του αιωνοσ		xvi.	propter quod dico uobis fili saeculi
τουτου φρονιμωτεροι ὑπερ τουσ			huius sapientiores super
ὑιουσ του φωτοσ εισ την γενεαν την εαυτων εισι			filios lucis in generationem suam sunt
καγω λεγω ὑμειν ποιησατε εαυτοισ		9	et ego dico uobis facite uobis
φιλουσ εκ του αδικου μαμωνα			amicos de iniquo mamona
ἱνα οταν εκλιπη δεξωνται ὑμασ			ut cum defecerit accipiant uos
εισ τασ αιωνιουσ σκηνασ			in aeterna tabernacula
ο πιστοσ εν ελαχιστω και εν πολλω πιστοσ		10	qui fidelis est in modico et in multo fidelis
εστιν και ο εν ολιγω αδικοσ και			est et qui in modico inicus et
εν πολλω αδικοσ γεινεται ει ουν		11	in multo inicus fit si ergo
εν τω αδικω μαμονα πιστοι ουκ εγενεσθε			in inico mamona fidelis non fuistis
το αληθινον τισ ὑμειν πιστευσει			quod uerum est quis credet uobis
και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθε		12	et si in alieno fidelis non fuistis
το ὑμετερον τισ δωσει ὑμειν			uestrum quis dabit uobis
ρqα: Ουδεισ οικετησ δυναται δυσι κυριοισ		13	nemo seruus potest duobus dominis
δουλευειν η γαρ τον ενα μεισησει			seruire aut enim unum odiet
και τον ετερον αγαπησει η ενοσ ανθεξεται			et unum diliget aut unum adprehendet
και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε			et alium contemnet non potestis
ρqβ : θω δουλευειν και μαμονα : ἠκουον		14	deo seruire et mamonae audiebant
δε ταυτα οι φαρισαιοι φιλαργυροι ὑπαρχοντεσ			autem haec pharisaei cum essent cupidi
και εξεμυκτηριζον αυτον και ειπεν αυτοισ		15	et subsannabant eum et dixit eis
ὑμεισ εστε οι δικαιουντεσ εαυτουσ ενωπιον			uos es tis qui iustificat is uos in conspectu
των ανθρωπων ο δε θσ γεινωσκει			hominum ds autem nouit
τασ καρδιασ ὑμων οτι το εν ανθρωποισ			corda uestra quia quod in hominibus
ρqγ: ὑψηλον βδελυγμα ενωπιον του θυ : ὁ νομοσ		16	altum abominatio in conspectu dei lex
και οι προφηται εωσ ἰωανου επροφητευσαν			et prophetae usque ad iohanen prophetarunt
απο τε η βασιλεια του θυ ευαγγελιζεται			a quo regnum dei euangelizat
ρqδ: και πασ εισ αυτην βιαζεται : ἐυκοπωτερον δε		17	et omnes in eam conatur facilius autem
εστιν τον ουρανον και την γην παρελθειν			est caelum et terram praeterire
η του νομου μιαν κερεαν πεσειν			quam de lege unam apicem cadere
ρqε : πασ ο απολυων την γυναικα αυτου		18	omnis qui dimittit uxorem suam
και γαμων ετεραν μοιχευει και ο			et nubens aliam moechatur et qui
απολελυμενην γαμων μοιχευει			dimissam nubit moechatur
(Fol. 251 *b*.)			(Fol. 252 *a*.)

Cap. XVI. 8—18.

ειπεν δε και ετεραν παραβολην	XVI. 19	dixit autem et aliam parabolam
ρϙϛ : Ανθρωποσ τισ ην πλουσιοσ και		homo quidam erat diues et
ενεδυδισκετο πορφυραν και βυσσον		induebatur purpuram et byssum
και ευφραινομενοσ καθημεραν		aepulans cottidie
λαμπρωσ πτωχοσ δε τισ ονοματι	20	splendede pauper autem quidam nomine
λαζαροσ εβεβλητο προσ τον πυλωνα		lazarus missus erat ad ianuam
αυτου ειλκωμενοσ και επιθυμων	21	eius ulceribus plenus et cupiens
χορτασθηναι απο των ψιχων των πειπτοντω̄		saturari de micis quae cadebant
απο τησ τραπεζησ του πλουσιου αλλα και οι κυνεσ		de mensa diuitis sed et canes
ερχομενοι ελειχον τα ελκη αυτου		uenientes elingebant ulcera eius
Εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον και	22	factum est autem ut moreretur pauper et
απενεχθηναι αυτον εισ τον κολπον αβρααμ		ductus est in sinus abrahae
ϋπο των αγγελων απεθανεν δε		ab angelis mortuus est autem
και ο πλουσιοσ και εταφη και εν τω	23	et diues et sepultus est et in
αδη επαρασ τουσ οφθαλμουσ αυτου		inferno leuans oculos suos
ϋπαρχων εν βασανοισ ορα αβρααμ		cum esset in tormentis uidet abraham
απο μακροθεν και λαζαρον εν τω κολπω αυτου		a longe et lazarum in sinus eius
αναπαυομενον και αυτοσ ενφωνησασ ειπεν	24	requiescentem et ipse exclamans dixit
πατερ αβρααμ ελεησον με και πεμψον λαζαρο̄		pater abraham miserere mihi · et mitte lazarū
ϊνα βαψη το ακρον του δακτυλου αυτου ϋδατο̄		ut intingat extremum digiti sui aquam
και καταψυξη την γλωσσαν μου		et refrigeret linguam meam
οτι οδυνωμαι εν τη φλογι ταυτη		quoniam adfligor inustione ignis huius
Ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι	25	dixit autem abraham fili memento
οτι απελαβεσ τα αγαθα σου εν τη		quoniam recepisti bona tua in
ζωη σου και λαζαροσ ομοιωσ τα κακα		uita tua et lazarus similiter mala
νυν δε ωδε παρακαλειται συ δε		nunc autem hic consolatur tu autem
οδυνασαι και επι πασι τουτοισ μεταξυ ημων	26	adfligeris et in omnibus his · inter nos et uos
και ϋμων χασμα μεγα εστηρικται οπωσ		chaus magnum confirmatus est ut
οι θελοντεσ διαβηναι προσ ϋμασ · μη δυνωνται		qui uolunt transire ad uos non possent
μητε εκειθεν ωδε διαπερασαι ειπεν δε	27	neque inde hic transmeare dixit autem
ερωτω σε ουν πατερ αβρααμ ϊνα πεμψησ αυτο̄		rogo te ergo pater abraam ut mittas eum
εισ τον οικον του πατροσ μου εχω γαρ πεντε	28	in domum patris me i habeo enim quinque
αδελφουσ οπωσ διαμαρτυρηται		fratres ut testificetur

(Fol. 252 *b*.) (Fol. 253 *a*.)

αυτοισ μη και αυτοι ελθωσιν	XVI.	illis ne et ipsi ueniant
εισ τουτον τον τοπον τησ βασανου		in hunc locum tormenti
Ειπεν δε αυτω αβρααμ εχουσι μωϋσεα	29	dixit autem abraham habent moysen
και τουσ προφητασ ακουσατωσαν αυτων		et prophetas audiant eos
ο δε ειπεν ουχι πατηρ αβρααμ αλλα εαν τισ	30	ad ille dixit non pater abraham sed si quis
εκ νεκρων πορευθη προσ αυτουσ		de mortuis ierit ad eos
μετανοησουσιν ειπεν δε αυτω	31	paenitebuntur dixit autem ad eum
ει μωϋσεωσ και των προφητων		si moysen et prophetas
ουκ ακουουσιν ουδε αν τισ εκ νεκρων		non audiunt nec si quis ex mortuis
αναστη και απελθη προσ αυτουσ		surrexerit et ierit ad eos
ϙζ : πιστευσουσιν : ἔιπεν δε προσ τουσ	XVII. 1	credent dixit autem ad
μαθητασ αυτου ανενδεκτον εστιν		discipulos suos inpossibile est
του μη ελθειν τα σκανδαλα πλην ουαι		ut non ueniant scandala uerum uae
δι ου ερχεται συνφερει δε αυτω	2	per quem ueniunt expediebat illi
ει λιθοσ μυλικοσ περιεκειτο περι τον τραχηλο͞		si lapidem molae circumdatus esset circa collū
αυτου και εριπτο εισ την θαλασσαν		eius et proiectus esset in mare
η ἵνα σκανδαλιση ενα των μεικρων τουτω͞		aut ut scandalizet unum de pusillis istis
ϙη : προσεχεται εαυτοισ : ἔαν αμαρτηση εισ σε	3	adtendite uobis si peccauerit in te
ϙθ ο αδελφοσ σου επειτιμησον αυτω		frater tuus emenda illum
και εαν μετανοηση αφεσ αυτω		et si paenitentiam egerit dimitte illi
και εαν επτακεισ τησ ημερασ αμαρτηση	4	et si septies in die peccauerit
εισ σε και το επτακισ επιστρεψη		in te et septies reuersus fuerit
προσ σε λεγων μετανοησω αφεσ αυτω		ad te dicens paeniteor dimitte illi
σ̄ : και ειπαν οι αποστολοι τω κω̄ προσθεσ	5	Et dixerunt apostoli dm̄o adde nobis
ημειν πιστιν ο δε ειπεν αυτοισ ει ειχετε πιστι͞	6	fidem ad ille dixit illis si haberetis fidem
ωσ κοκκον σιναπεωσ ελεγετε αν		sicut granum sinapis dicebatis utique
τω ορει τουτω μεταβα εντευθεν		monti huic transi hinc
εκει και μετεβαινεν και τη		ibide et transibat et
συκαμεινω μεταφ υτευθητι εισ την		moro transplantari in
θαλασσαν και ὑπηκουσεν αν ἵμειν		mare et obaudisset uobis
σα : τισ δε εχων ὑμων δουλον αροτριωντα	7	quis autem ex uestris habens seruum arant͞
η ποιμενοντα οσ εισελθοντι		aut oues pascentem qui ut intrauit
εκ του αγρου μη ερει αυτω ευθεωσ		de agro num quid dicit illi continuo
(Fol. 253 *b*.)		(Fol. 254 *a*.)

παρελθων αναπεσε αλλα ερει αυτω	XVII. 8	transi recumbe sed dicet illi
ετοιμασον τι δειπνησω και		para mihi quod cenem et
περιζωσαμενος διακονει μοι		cinge te et ministra mihi
εως φαγω και πιω και μετα ταυτα		usque quo manducem et bibam et post haec
φαγεσ αι συ και πιεσαι μη εχει χαριν	9	manducabis tu et bibes · num quid habet gratiā
τω δουλω οτι εποιησεν τα		seruo quia fecit quae
διαταχθεντα αυτω ου δοκω ουτωσ και ὑμεισ	10	praecepta sunt e i non puto ita et uos
οταν ποιησητε οσα λεγω λεγεται		cum feceritis quae dico dicitis
οτι δουλοι εσμεν αχριοι ο ωφιλομεν		quoniam serui inutiles sumus quod debuimus
ποιησαι πεποιηκαμεν		facere fecimus
και εγενετο εν τω πορευεσθαι αυτον	11	Et factum est cum iter faceret
εισ ἱερουσαλημ και αυτοσ διηρχετο		in hierusalem et ipse praeteribat
μεσον σαμαρειασ και γαλιλαιασ		per medium samariae et galilaeae
και εισερχομενου αυτου εισ τινα	12	et introeunte eo in quendam
κωμην οπου ησαν δεκα ανδρεσ		castellum ubi erant decem uiri
λεπροι και εστησαν πορρωθεν		leprosi et steterunt de longe
και εκραξαν φωνη μεγαλη ιηυ	13	et clamauerunt uoce magna ihu
επιστατα ελεησον ημασ και ἰδων	14	magister miserere nobis et uidens
αυτουσ ειπεν αυτοισ τεθεραπευεσθε		eos dixit illis curati estis
πορευθεντεσ επιδειξατε εαυτουσ		ite et ostendite uos
τοισ ἱερευσιν εγενετο δε εν τω		sacerdotibus factum est autem cum
ὑπαγειν αυτουσ εκαθαρισθησαν		irent mundati sunt
εισ δε εξ αυτων ἰδων οτι εκαθαρισθη	15	unus autem ex e is uidens quia mundatus est
ὑπεστρεψεν μετα μεγαλησ φωνησ		reuersus est cum magna uoce
δοξαζων τον θν και επεσεν επι προσωπον	16	honorans dm et cecidit in faciem
προσ τουσ ποδασ αυτου ην δε σαμαριτησ		ad pedes eius · erat autem samaritanus
αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ ουτοι	17	respondens autem ihs dixit ill is hi
δεκα εκαθαρισθησαν οι εννεα που		decem mundati sunt nobem ubi
εξ αυτων ουδεισ ευρεθη ὑποστρεφων	18	ex his nemo inuentus est reuertens
οσ δωσει δοξαν τω θω ει μη ο αλλογενησ ουτοσ		qui dauit gloriam do nisi alienigena hic
και ειπεν αυτω αναστασ πορευου · οτι η πιστισ σου	19	Et dixit illi surgens uade quoniam fides tua
σβ : σεσωκεν σε : ἐπερωτηθεισ δε ὑπο των	20	salbabit te interrogatus autem a
φαρισαιων ποτε ερχετε η βασιλεια του θυ		pharisaeis quando uenit regnum dei

(Fol. 254 *b*.) (Fol. 255 *a*.)

Cap. XVII. 7—20.

απεκριθη αυτοισ και ειπεν ουκ ερχεται	XVII.	respondit illis et dixit non uenit
η βασεια του θῡ μετα παρατηρησεωσ		regnum dei̅ cum obserbatione
ουδε ερουσιν · ϊδου ωδε η ϊδου εκει	21	neque dicent ecce hic aut cce illi
μη πιστευσητε ϊδου γαρ η βασιλεια		nolite credere ecce enim regnum
του θῡ εντοσ ϋμων εστιν		dei̅ intra uos est
γ : Ειπεν ουν προσ τουσ μαθητασ ελευσονται	22	dixit ergo ad discipulos uenient
ημεραι του επιθυμησαι ϋμασ		dies ut concupiscatis
μιαν των ημερων τουτων του ϋιου		unum dierum horum fili
του ανθρωπου και ουκ οψεσθαι		hominis et non uideuitis
δ : και ερουσιν ϋμειν ϊδου ωδε ϊδου εκει	23	et dicent uobis ecce hic aut ecce illic
μη απελθητε μηδε διωξητε		ne ieritis neque persequemini
ε : ωσπερ γαρ η αστραπη η αστραπτουσα	24	sicut enim scoruscus qui scoruscat
εκ τησ ϋπο τον ουρανον αστραπτει		de sub caelu scoruscat
ουτωσ εσται και ο ϋιοσ του ανθρωπου		sic erit et filius hominis
ϛ : πρωτον δε δι αυτον πολλα παθειν	25	primum enim oportet eum multa pati
και αποδοκιμασθηναι απο τησ		et reprobari a
ζ : γενεασ ταυτησ : ¨και καθωσ εγενετο	26	generatione hac et sicut fuit
εν ταισ ημεραισ νωε ουτωσ εσται		in diebus noe sic erit
και εν ταισ ημεραισ του ϋιου του ανθρωπου		et in diebus fili hominis
ησθιον επινον εγαμουν εγαμιζοντο	27	edebant bibebant · nubebant · nubebantur
αχρι ησ ημερασ εισηλθεν νωε εισ την κιβωτο̄		usque in diem quo introiit noe in arcam
και εγενετο κατακλυσμοσ και απωλεσε̄		et fuit dilubium et perdidit
η : παντασ : ὁμοιωσ και ωσ εγενετο	28	omnes similiter sicut fuit
εν ταισ ημεραισ λωτ · ησθιον επινον		in diebus lot edebant bibebant
ηγοραζον επωλουν εφυτευον		emebant uendebant plantabant
ωκοδομουν η ημερα εξηλθε λωτ	29	aedificabant quo die exiuit lot
απο σοδομων εβρεξε θειον και πυρ		a sodomis pluit sulfur et igne
απ ουρανου και απω λεσε παντασ		de caelo et perdidit omnes
κατα τα αυτα εσται εν τη ημερα	30	secundum haec erit in die
του ϋιου του ανθρωπου η αποκαλυφθη		fili hominis qui reuelabitur
θ : εκεινη τη ημερα οσ εσται επι του	31	in illo die qui erit super
δωματοσ και τα σκευη αυτου εν τη οικια		tectum et uasa eius in domo
μη καταβατω αραι αυτα και ο εν τω αγρω		non descendat tollere illa et qui in agro

(Fol. 255 *b*.) (Fol. 256 *a*.)

	ομοιως μη επιστραφητω εισ τα οπισω XVII.	similiter non conuertatur retro
σι :	μνημονευετε τησ γυναικοσ λωθ 32	et mementote uxoris lot
σια :	οσ αν θελησῃ ζωογονησαι την ψυχην αυτου 33	qui uoluerit biuicare animam suam
	απολεσει αυτην και οσ αν απολεσῃ	perdet illam et qui perdiderit
σιβ :	ζωογονησει αυτην : λεγω ὑμειν ταυτῃ 34	uiuificauit illam dico uobis hac
	τῃ νυκτι εσονται επι κλινησ μιασ δυο	nocte erunt in lecto uno duo
	εισ παραλαμβανετε και ο ετεροσ αφιεται	unus adsumetur et unus relinquetur
	εσονται δυο αληθουσαι επι το αυτο 35	erunt duo molentes in uno
	η μια παραληφθησεται και η ετερα	una adsumetur et alia
	αφεθησεται δυο εγρω εισ παραληφθησεται 36	dimittetur duo in agro unus adsumetur
	και ο ετεροσ αφεθησεται	et alius dimittetur
σιγ :	και αποκριθεντεσ λεγουσιν που κε 37	Et respondentes dixerunt ubi dme
σιδ :	ο δε ειπεν αυτοισ οπου το σωμα	ad ille dixit illis ubi corpus
	εκει συναχθησονται οι αετοι	ibi congregabuntur et aquilae
	XVIII.	
	ελεγεν δε και παραβολην αυτοισ προσ το δειν 1	dicebat autem et parauolam illis quod oportet
	παντοτε προσευχεσθαι και μη ενκακειν	semper orare et non deficere
	κριτησ τισ ην εν τῃ πολει τον θν μη 2	iudex quidam erat in ciuitate dm non
	φοβουμενοσ και ανθρωπον μη	timens et hominem non
	εντρεπομενοσ χηρα δε ην εν τῃ 3	reuerens uidua autem erat in
	πολει εκεινῃ και ηρχετο προσ αυτον λεγουσα	ciuitate illa et ueniebat ad eum dicens
	εκδικησον με απο του αντιδικου μου	deuindica me ab abuersario meo
	και ουκ ηθελεν επι χρονον τινα 4	et nolebat in aliqod temporis
	μετα δε ταυτα ηλθεν εισ εαυτον	post haec uenit aput se
	και λεγει ει τον θν ου φοβουμαι	et dicit si dm non timeo
	και ανθρωπον ουκ εντρεπομαι	et hominem non reuereor
	διαγε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν 5	propter quod lauorem mihi praestat uidua
	ταυτην απελθων εκδικησω αυτην	haec uado et deuindico illam
	ἱνα μη εισ τελοσ ερχομενη ὑπωπιαζῃ με	ut non in tempus ueniens suggillet me
	Ειπεν δε ο κσ ακουσατε τι ο κριτησ τησ 6	dixit autem dms audite quid iudex
	αδικιασ λεγει ο δε θσ ου μη ποιησῃ 7	iniquitatis dicit ds autem non faciet
	την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου	uindictam electorum suorum
	βοωντων αυτων νυκτοσ και	qui clamant ad eum nocte et
	ημερασ και μακροθυμει εν αυτοισ	die et patiens est super eos
	(Fol. 256 *b*.) ΛΒ	(Fol. 257 *a*.)

λεγω ὑμειν ποιησει την εκδικησιν αυτων	XVIII. 8	dico uobis faciet uindictam eorum
εν ταχει πλην αρα ο ὑιος του ανθρωπου		confestim · uerum put at filius hominis
ελθων ευρησει πιστιν επι της γης		ueniens inueniet fidem super terram
Ειπεν δε και προς τινας τους πεποιθοτας	9	dixit autem et ad quosdam qui confidens
εφ εαυτοις οτι εισιν δικαιοι και		super se quoniam sunt iusti et
εξουθενουντας τους λοιπους ανθρωπους		spernent reliquos hominum
δυο ανθρωποι ανεβησαν εις το ἱερον	10	duo homines ascenderunt in templum
προσευξασθαι εις φαρισαιος και εις		orare unus pharisaeus et unus
τελωλωνης ο φαρισαιος σταθεις καθ εαυτον	11	publicanus pharisaeus stans seorsum
ταυτα προσηυχετο ο θ̄ς̄ ευχαριστω σοι		haec orabat ds̄ gratias ago tibi
οτι ουκ ειμι ως οι λοιποι των ανθρωπων		quoniam non sum sicut ceteri hominum
αρπαγες αδικοι μοιχοι η και ως ουτος		raptores iniusti adulteri sicut et hic
ο τελωνης νηστευ ω δις του σαββατου	12	publicanus ieiuno bis in sabbato
αποδεκατω παντα οσα κτωμαι		decimo omnia quae ad quiro
και ο τελωνης μακροθεν εστως ουκ ηθελεν	13	Et publicanus a longe stans nolebat
ουδε τους οφθαλμους εις τον ουρανον επαραι		nec oculos suos in caelum leuare
αλλ ετυπτε το στηθος αυτου λεγων		sed tundebat pectus suum dicens
ο θ̄ς̄ ειλασθητι μοι τω αμαρτωλω		ds̄ miserere mihi peccatori
λεγω ὑμειν κατεβη ουτος δεδικαιωμενος	14	dico uobis descendit hic iustificatus
μαλλον παρ εικεινον τον φαρισαιον		magis praeter illum pharisaeum
ιε : οτι πας ο ὑψων αυτον ταπεινωθησεται		quoniam omnis qui se exaltat humiliabitur
ο δε ταπεινων εαυτον ὑψωθησεται		et qui humiliat se exaltabitur
ις : προσεφερον δε αυτω παιδια ἱνα αυτων	15	Offerebant autem illi infantes ut eos
απτηται ἱδοντες δε οι μαθηται		tangeret uidentes autem discipuli
επετειμων αυτοις ο δε ῑης̄	16	increpabant eos ihs̄ autem
προσεκαλειτο αυτα λεγων αφετε		ad se uocabat ea dicens dimittite
τα παιδια ερχεσθαι προς με		infantes uenire ad me
και μη κωλυσητε αυτα των γαρ		et nolite uetare eis
τοιουτων εστιν η βασιλεια του θ̄ῡ		talium enim est regnum dei
ιζ : αμην γαρ λεγω ὑμειν ος αν μη	17	amen enim dico uobis quicumque non
δεξηται την βασιλειαν του θ̄ῡ ως		acceperit regnum dei sicut
παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην		infantem non intrauit in illud
ιη : και επηρωτησεν τις αυτον αρχων	18	Et interrogauit eum quidam princeps
(Fol. 257 *b*.)		(Fol. 258 *a*.)

	διδασκαλε αγαθε τι ποιησ ασ	XVIII.	magister bone quid faciens
	ζωην αιωνιον κληρονομησω		uitam aeternam hereditabo
	Ο δε ειπεν αυτω τι με λεγεισ αγαθον	19	ad ille dixit illi quid me dicis bonum
	ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο θσ		nemo bonus nisi unus ds pater
	τασ εντολασ οιδασ ο δε ειπεν ποιασ	20	praecepta nosti ad ille dixit quae
	Ειπεν δε ο ιησ το ου μοιχευσεισ		dixit autem ihs non moechabis
	ου φονευσεισ ου κλεψεισ		non occides non furtum facies
	ου ψευδομαρτυρησεισ τειμα τον		non falsum testimonium dicis honora
	πατερα σου και την μητερα ο δε ειπεν	21	patrem tuum et matrem ad ille dixit
	ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητοσ		haec omnia custodiui a iuuentute
σιθ	: ακουσασ δε ο ιησ ειπεν αυτω ετι εν σοι	22	audiens autem ihs dixit illi adhuc unum tibi
	λειπει παντα οσα εχεισ πωλησον		deest omnia quae habes uende
	και δοσ τοισ πτωχοισ και εξεισ θησαυρον		et da pauperibus et habebis thensaurum
	εν τοισ ουρανοισ και δευρο ακολουθι μοι		in caelis et ueni sequere me
σκ	: ο δε ακουσασ ταυτα περιλυποσ εγενετο	23	ille autem audiens haec tristis factus est
	ην γαρ πλουσιοσ σφοδρα ἰδων δε αυτον	24	erat enim dies ualde uidens autem eum
	περιλυπον γενομενον ειπεν ο ιησ		tristem factum dixit ihs
	πωσ δυσκολωσ οι τα χρηματα εχοντεσ		quo modo difficile qui pecunias habent
	εισ την βασιλειαν του θυ εισελευσονται		in regnum dei introibunt
	ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον	25	facilius est autem camellum
	δια τρηματοσ βελονησ διελθειν		per foramen acus trasire
	η πλουσιον εισελθειν εισ την βασιλειαν		quam diuitem introire in regnum
	του θυ ειπον δε οι ακουοντεσ και τισ	26	dei dixerunt ergo qui audierunt et quis
	δυναται σωθηναι ο δε ειπεν τα αδυνατα	27	potest saluari ad ille dixit quae inpossibilia sunt
	παρα ανθρωποισ δυνατα παρα θω εστιν		in hominibus apud dm possibilia sunt
	Ειπεν δε ο πετροσ ἰδου ημεισ τα ἰδια	28	dixit autem petrus ecce nos quae nostra sunt
	αφεντεσ ηκολουθησαμεν σοι		reliquimus et secuti sumus te
σκα	: Ο δε ειπεν αυτοισ αμην λεγω ὑμειν	29	ad ille dixit illis amen dico uobis
	ουδεισ εστιν οσ αφηκεν οικιασ		nemo est qui dimisit domos
	η γονισ η αδελφουσ η αδελφασ		aut parentes aut fratres aut sorores
	η γυναικα η τεκνα εν τω καιρω τουτω		aut uxorem aut filios in tempore hoc
	ενεκεν τησ βασιλειασ του θυ		propter regnum dei
	εαν μη λαβη επταπλασιονα εν τω	30	si non accipiet septi es tantum in
	(Fol. 258 *b*.)		(Fol. 259 *a*.)

	καιρω τουτω και εν τω αιωνι	XVIII.	tempore hoc et in saeculum
	τω ερχομενω ζωην αιωνιον		uenturum uitam aeternam
σκβ:	παραλαβων δε τους · ιβ · ειπεν αυτοις	31	adsumens autem · xii · dixit illis
	ἰδου αναβαινομεν εισ ἰερουσαλημ		ecce ascendimus in hierusalem
	και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα		et consummabuntur omnia quae scripta sunt
	δια των προφητων περι του ὑιου του ανθρωπου		per profetas de filio hominis
	οτι παραδοθησεται τοισ εθνεσιν και	32	quoniam tradetur gentibus et
	ενπαιχθησεται και ενπτυσθησεται		iniuriabitur et espuent in eum
	και μαστιγωσαντεσ αποκτεινουσιν	33	et flagellis caesum occident
	αυτον και τη ημερα τη τριτη		eum et tertia die
σκγ:	αναστησεται : ἀυτοι δε τουτων ουδεν	34	resurget ipsi autem horum inihil
	συνηκαν αλλ ην το ρημα κεκρυμμενον		intellexerunt sed erat uerbum absconsū
	απ αυτων και ουκ εγεινωσκον τα		ab eis et nesciebant quae
σκδ:	λεγομενα : ἐγενετο δε εν τω ενγειζειν	35	dicebantur factum est autem in eo
	αυτον εισ ἰερειχω τυφλοσ τισ		cum adpropiaret iericho caecus quidem
	επαιτων εκαθητο παρα την οδον		mendicus sedebat secus uiam
	ακουσασ δε οχλου παραπορευομενου	36	audiens autem turbam praetereuntem
	επυνθανετο τι αν ειη τουτο		interrogabat quidnam esset hoc
	απηγγειλαν δε αυτω οτι ιησ̄ ο ναζαρηνοσ	37	dixerunt autem illi quia ihs̄ nazoraeus
	παρερχεται ο δε εβοησεν λεγων	38	transit ad ille exclamauit dicens
	ιη̄υ υιε δαυειδ ελεησον με οι δε	39	ihū fili dauid miserere mei ad illi
	προαγοντεσ επετειμων αυτω ἰνα		qui antecedebant increpabant illum ut
	σειγηση αυτοσ δε μαλλον εκραζεν		taceret ad ille magis clamabat
	ὑιοσ δαυειδ · ελεησον με σταθεισ δε ιησ̄	40	filius dauid miserere mihi stans autem ihs̄
	εκελευσεν αυτον αχθηναι		iussit eum adduci
	εγγισαντοσ δε αυτου επηρωτησεν	41	cum adpropiasset autem interrogauit
	αυτον τι σοι θελεισ ποιησω ο δε ειπε		eum quid uis tibi faciam ad ille dixit
	κε̄ ἰνα αναβλεψω και αποκριθεισ	42	dn̄e ut uideam et respondens
	ειπεν αυτω αναβλεψον η πιστισ σου		dixit ei respice fides tua
	σεσωκεν σε και παραχρημα	43	salbum te fecit et confestim
	ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω		respexit et sequebatur eum
σκε :	δοξαζων τον θν̄ : και πασ ο λαοσ		honorans dn̄ et omnis populus
	ἰδων εδωκεν δο ξαν τω θω̄ και		uidens dedit gloriam deo et
	(Fol. 259 *b*.)		(Fol. 260 *a*.)

Cap. XVIII. 30—43.

	και εισελθων διηρχετο την ϊερειχω	XIX. 1	et intrans pertransiebat iericho
	και ϊδου ανηρ ονοματι ζακχαιοσ	2	et ecce uir nomine zacchaeus
	ουτοσ ην αρχιτελωνησ πλουσιοσ		hic erat princeps publicanorum locuplens
	και εζητει ϊδειν τον ιην τισ εστιν	3	et quaerebat uidere ihm quisset
	και ουκ ηδυνατο απο του οχλου		et non potebat a turba
	οτι τη ηλικια μεικροσ ην και προλαβων	4	quia de statu pusillus erat et antecedens
	ενπροσθεν ανεβη επι συκομωρεαν		ab ante ascendit in morum
	ϊνα ϊδη αυτον οτι εκεινη ημελλεν		ut uideret eum quia inde habebat
	διερχεσθαι και εγενετο εν τω	5	transire et factum est cum
	διερχεσθαι αυτον ειδεν και ειπεν αυτω		illac transiret uidit et dixit ei
	ζακχαιε σπευσον καταβηθι οτι σημερον		zacchaee festinans descende quia hodie
	εν τω οικω σου δει με μειναι		in do mo tua oportet me manere
	και σπευσασ κατεβη και ϋπεδεξατο	6	et festinans descendit et suscepit
	αυτον χαιρων και ειδοντεσ παντεσ	7	eum gaudens et uidentes omnes
	διεγογγυζον οτι παρα αμαρτωλω		murmurabant quia ad peccatorem
	ανδρι εισηλθεν καταλυσαι σταθεισ δε	8	hominem introibit manere stans autem
	ο ζακχαιοσ ειπεν προσ τον κν ϊδου		zacchaeus dixit ad dm ecce
	τα ημυσοι των ϋπαρχοντων μοι κε		dimidium de substantia mea dme
	τοισ πτωχοισ διδωμι και ει τινοσ τι		pauperibus do et si cuius aliquid
	εσυκοφαντησα αποδιδωμι		calumniaui restituo
	τετραπλουν ειπεν δε ο ιησ προσ αυτον	9	quadruplum dixit autem ihs
	οτι σημερον σωτηρια εν τω οικω		quoniam hodie salus in domo
	τουτω εγενετο καθοτι και αυτοσ		hac facta est quoniam et hic
σκς:	ϋιοσ αβρααμ εστιν : ηλθεν γαρ ο ϋιοσ	10	filius abraham est uenit enim filius
	του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι		hominis quaerere et salbare
σκζ:	το απολωλοσ : ακουοντων δε αυτων	11	quod perierat audientium autem eorum
	ταυτα προσθεισ ειπεν παραβολην		haec adiciens dixit parabolam
	δια το ειναι αυτον εγγυσ ϊερουσαλημ		propter quod esset iuxta hierusalem
	και δοκειν οτι μελλει παραχρημα		et putare quia incipiet confestim
	η βασιλεια του θυ αναφαινεσθαι		regnum dei reuelari
σκη:	ειπεν δε : ανθρωποσ τισ ευγενησ	12	dixit autem homo quidam nobilis
	επορευετο εισ χωραν μακραν λαβειν		abiit in regionem longinquam accipere
σκθ:	βασιλειαν και ϋποστρεψε : καλεσασ δε	13	regnum et reuerti uocans autem

(Fol. 260 b.) (Fol. 261 a.)

δεκα δουλουσ αυτου εδωκεν αυτοισ	XIX.	decem seruos suos dedit eis
δεκα μνασ και ειπεν προσ αυτουσ		decemnas et dixit ad eos
πραγματευεσθαι εν ω ερχομαι οι δε	14	negotiaminī dum uenio
πολειται εμεισουν αυτον και ενεπεμψα		ciues autem oderant et miserunt
πρεσβιαν οπεισω αυτου λεγοντεσ		legatos post illum dicentes
ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ ημασ		nolumus hunc regnare super nos
και εγενετο επανελθειν αυτον λαβοντα	15	et factum est reuerti eum accipientem
την βασιλειαν και ειπεν φωνηθηναι		regnum et dixit uocari
αυτου τουσ δουλουσ οισ δεδωκει το		seruos suos quibus dederat
αργυριον ἵνα γνοι τι διεπραγματευσαντο		pecuniam ut sciat quid negotiati sunt
παρεγενετο δε ο πρωτοσ λεγων κε	16	aduenit ergo primus dicens dme
η μνα σου δεκα μνασ προσηργασατο		mna tua decemnas ad quisiuis
ο δε ειπεν αυτω ευγε αγαθε δουλε	17	ad ille dixit illi euge uone serue
οτι εν ελαχιστω πιστοσ εγενου ἴσθι		quoniam in modico fidelis fuisti esto
εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων		potestatem habens super decem ciuitates
και ο ετεροσ ελθων ειπεν κε η μνα σου	18	Et alius ueniens dixit dme mna tua
πεντε εποιησεν μνασ ειπεν δε	19	quinque adquisiuit mnas dixit autem
και τουτω γεινου και συ επανω πεντε		et huic esto et tu super quinque
πολεων και ο ετεροσ ηλθε λεγων	20	ciuitates et alius uenit dicens
κε ἴδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην		dme ecce mna tua quam habebam repositam
εν σουδαριω οτι εφοβηθην σε	21	in sudario quoniam timebam te
ανθρωποσ γαρ ει αυστηροσ αιρεισ		homo es enim austeris tolles
ο ουκ εθηκασ και θεριζεισ ο ουκ εσπιρασ		quod non posuisti · et metis quod non seminasti
ο δε ειπεν αυτω εκ του στοματοσ σου	22	ad ille dixit illi de ore tuo
κρεινω σε πονηρε δουλε ηδεισ οτι		iudicabo te serue inique sciebas quia
εγω ανθρωποσ αυστηροσ ειμι αιρω		ego homo sum austerus tolle
ο ουκ εθηκα και θεριζω ο ουκ εσπειρα		quod non posui et meto quod non seminaui
δια τι ουν ουκ εδωκασ το αργυριον μου	23	quare ergo non dedisti pecuniam meam
επι τραπεζαν καγω ελθων συν τοκω αν		super mensam et ego ueniens cum usura
επραξα αυτο ειπεν δε τοισ παρεστωσι	24	exigebam illud · dixit autem his qui astabant
αρατε απ αυτου και απενενκατε τω τασ		tollite ab eo et ferte qui
σλ : δεκα μνασ εχοντι : λεγω γαρ ὑμειν	26	decemnas habet dico enim uobis
οτι παντι τω εχοντι προστιθεται		quoniam omni habenti adicietur
(Fol. 261 *b*.)		(Fol. 262 *a*.)

Cap. XIX. 13—26.

	απο δε του μη εχοντοσ και ο εχει	XIX.	ab eo autem qui non abet et quod habet
σλα :	αρθησεται απ αυτου : πλην εκεινουσ	27	tolletur ab eo uerumtamen illos
	τουσ εχθρουσ μου τουσ μη θελοντάσ με		inimicos meos qui noluerunt me
	βασιλευειν επ αυτουσ αγαγατε ωδε		regnare super eos adducite hoc
	και κατασφαξατε ενπροσθεν μου		et occidite in conspecto meo
	και τον αχρειον δουλον εκβαλετε		et inutilem serbum eicite
	εισ το σκοτοσ το εξωτερον εκει εσται		in tenebras exteriores ibi erit
	ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των οδοντων		ploratus et stridor dentium
σλβ :	και ειπων ταυτα επορευετο αναβαινων	28	et haec cum dixisset ibat · ascendens
	δε εισ ϊερουσαλημ και εγενετο ωσ ηγγισεν	29	autem in hierusalem et factum est cum adpropiasset
	εισ βηθφαγη και βηθανια προσ το οροσ		in betphage et bethania ad montem
	των ελαιων καλουμενον		oliueti qui uocatur
	απεστειλεν δυο των μαθητων αυτου		misit duos de discipulis suis
	λεγων ϋπαγεται εισ την κατεναντι	30	dicens ite in contra qui est
	κωμην και εισπορευομενοι ευρησεται πωλον		castellus et introeuntes inuenietis pullum
	εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν · και λυσαντεσ αγαγατε		in quo nemo hominum sedit · et soluentes adducite
	και αν τισ ϋμασ ερωτα ουτωσ ερειτε οτι ο κσ	31	et si quis uobis dixerit sic dicetis quoniam dms
σλγ :	αυτου χρειαν εχει και : απελθοντεσ απεκριθησα	32, 34	ejus opus habet et euntes sic dixerunt
	οτι ο κσ αυτου χρειαν εχει και αγαγοντεσ	35	quoniam dms huius opus habet et adducentes
	τον πωλον επεριψαν τα ϊματια αυτων		pullum supermiserunt tunicas suas
	επ αυτον και επεβιβασαν τον ιην		super eum et inposuerunt ihm
	πορευομενου δε αυτου ϋπεστρωννυον	36	eunte autem illo substernebant
σλδ :	τα ϊματια αυτων : εγγιζοντων δε αυτων	37	uestimenta sua adpropiantibus autem illis
	προσ την καταβασιν του ορουσ των ελαιων		ad discensum montis oliuarum
	ηρξατο παν το πληθοσ των μαθητων		coepit omnis multitudo discipulorum
	χαιροντεσ αινειν τον θν περι παντων		gaudentes laudare dm de omnibus
	ων ειδον γεινομενων λεγοντεσ	38	quibus uiderunt quae fiebant dicentes
	ευλογημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κυ		benedictus qui uenit in nomine dmi
	ευλογημενοσ ο βασιλευσ ειρηνη		benedictus rex pax
	εν ουρανω και δοξα εν ϋψιστοισ		in caelo et gloria in altissimis
σλε :	τινεσ δε των φαρισαιων απο του οχλου	39	quidam autem de pharisaeis de turba
	ειπαν προσ αυτον διδασκαλε επιτιμησον		dixerunt ad eum magister increpa
	τοισ μαθηταισ σου αποκριθεισ δε	40	discipulos tuos respondens autem
	λεγει αυτοισ λεγω ϋμειν οτι εαν ουτοι		dixit illis dico uobis quia si isti

(Fol. 262 *b*.) (Fol. 263 *a*.)

	σειγησουσιν οι λιθοι κραξονται	XIX.	tacuerint lapides clamabunt
λς	: και ως ηγγισεν ϊδων την πολιν	41	et cum adpropi asset uidens ciuitatem
	εκλαυσεν επ αυτην λεγων οτι	42	fleuit super e am dicens quoniam
	ει εγνως και συ εν τη ημερα ταυτη		si scisses et tu in diem hoc
	τα προσ ειρηνην σοι νυν δε εκρυβη απο		quae ad pacem tibi nunc autem absconsum est
	οφθαλμων σου οτι ηξουσιν ημεραι	43	ab oculis tuis quoniam uenient dies
	και βαλουσιν επι σε οι εχθροι σου χαρακα		et mittent super te inimici tui sepaem
	και περικυκλωσιν σε και		et circumcingent te et
	συνεξ ουσιν σε παντοθεν		conpraehendent undique
	και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου	44	et ad nihilum deducent te et filios tuos
λζ	: και ουκ αφησουσιν λιθον επι λιθον		et non dimittent lapidem super lapidem
	εν ολη σοι ανθ ων ουκ εγνωσ		in tota te propter quod non cognouisti
	εισ καιρον επισκοπησ σου		in tempus uisitationis tuae
λη	: ελθων δε εισ το ϊερον ηρξατο εκβαλλειν	45	ueniens autem in templum coepit eicere
	τουσ πωλουνταασ εν αυτω και αγοραζονταασ		uendentes in e o et ementes
	και τασ τραπεζασ των κολλυβιστων		et mensas numulariorum et fudit et
	εξεχεεν και τασ καθεδρασ των πωλουντω		et cathe dras uendentium
	τασ περιστερασ λεγων αυτοισ γεγραπται	46	columbas dicens eis scriptum est
	οτι ο οικοσ μου οικοσ προσευχησ εστιν		quoniam domus mea domus orationis est
	υμεισ δε εποιησατε αυτον σπηλαιον ληστω		uos autem fecistis illam speluncam latrōnu
λθ	: και ην διδασκων το καθημεραν	47	et erat docens cottidie
	εν τω ϊερω οι δε αρχιερεισ		in templo principes autem sacerdotum
	και οι γραμματισ και οι πρωτοι		et tribae et primi
	του λαου εζητουν αυτον απολεσαι		.α· populi quaerebant eum perdere eum
	και ουχ ηυρισκον τι ποιησωσιν αυτω	48	populus enim omnis pendebat audire
	ο γαρ λαοσ απασ εκρεματο ακουειν		eum factum est autem in una
μ	: αυτου : εγενετο δε εν μια των	XX. 1	.β· et non inueniebant quid facerent ei
	ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω		dierum docente eo in
	ϊερω τον λαον και ευαγγελιζομενου		templo populum et euangelizante
	επεστησαν οι αρχιερισ και οι		adsisterunt principes sacerdotum et
	γραμματεισ συν τοισ πρεσβυτεροισ		scribae cum praesbyteris
	και ειπον προσ αυτον ειπε ημειν	2	et dixerunt ad eum dic nobis
	εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ		in qua potestate haec facis

(Fol. 263 *b*.) (Fol. 264 *a*.)

και τισ εστιν ο δουσ σοι ταυτην την εξουσιαν	XX.	et quis est qui dedit tibi hanc potestatem
αποκριθεισ δε ειπεν προσ αυτουσ επερωτησω ὑμασ	3	respondens autem dixit ad eos interrogauo uos
καγω ενα λογον ον ειπατε μοι		et ego unum uerbum quod dicite mihi
το βαπτισμα το ἰωανου εξ ουρανου ην	4	baptismus iohanis de caelo erat
η εξ ανθρωπων οι δε συνελογιζοντο	5	aut ab hominibus ad illi cogitabant
προσ εαυτουσ λεγοντεσ οτι εαν		ad semetipsos dicentes quia si
ειπωμεν εξ ουρανου ερι δια τι ουν		dixerimus de caelo dic et quare ergo
ουκ επιστευσατε αυτω και εαν ειπωμεν	6	non credidistis ei et si dixerimus
απο των ανθρωπων λιθασει ημασ		ab hominibus lapidabit nos
ο λαοσ απασ πεπεισμενοι γαρ εισιν		populus omnis scit enim
ἰωαννην προφητην γεγονεναι		iohannen prophetam fuisse
και απεκριθησαν μη ειδεναι αυτουσ	7	et responderunt nescire se
το ποθεν και ο ιησ̄ ειπεν αυτοισ	8	unde et ihs̄ dixit eis
ουδε εγω λεγω ὑμειν εν ποια εξουσια		nec ego dico uobis in qua potestate
σμα : ταυτα ποιω : ἐλεγεν δε την παραβολην ταυτην	9	haec facio dicebat autem parabolam hanc
απελωνα εφυτευσεν ανθρωποσ		uineam plantauit homo
και εξεδοτο αυτον γεωργοισ		et tradidit eam agricolis
αυτοσ δε απεδημησεν χρονουσ ἱκανουσ		ipse autem peregrinatus est tempora multa
καιρω δε απεστειλεν προσ τουσ γεωργουσ	10	quod autem tempore misit ad agricolas
δουλον ἱνα απο του καρπου του αμπελωνοσ		seruum ut de fructo uineae
δωσιν αυτω δειραντεσ δε αυτον		darent ei illi autem caesum eum
εξαπεστειλαν κενον και επεμψεν	11	dimiserunt uacuum et misit
ετερον δουλον οι δε κακεινον δειραντεσ		alium seruum illi autem et illum caesum
και ατειμασαντεσ εξαπειλαν καινον		et iniuriantes dimiserunt uacuum
τριτον επεμψεν και τουτον τραυματισαντεσ	12	tertium misit et hunc uulnerantes
εξαπεστειλαν καινον ο δε κσ̄ του	13	dimiserunt uacuum dms̄ autem
αμπελωνοσ ειπεν τι ποιησω πεμψω		uineae dixit quid faciam mittam
τον ὑιον μου τον αγαπητον τυχον τουτον		filium meum dilectum forsitam hunc
εντραπησονται ἰδοντεσ δε αυτον	14	reuerebuntur uidentes autem illum
διελογιζοντο προσ αλληλουσ λεγοντεσ		cogitabant adinuicem dicentes
ουτοσ εστιν ο κληρονομοσ δευτε		hic est haeres uenite
αποκτεινωμεν αυτον ἱνα ημων		occidamus illum illum ut nostra
γενηται η κληρονομια και εκβαλοντεσ	15	fiat hereditas et proicientes
(Fol. 264 *b*.)		(Fol. 265 *a*.)

	αυτον εξω του αμπελωνοσ απεκτειναν	XX.	eum extra uineam occiderunt
	τι ουν ποιησει ο κσ του αμπελωνοσ		quid ergo faciet dms uineae
	ελευσεται και απολεσει τουσ γεωργουσ	16	ueniet et perdet agricolas
	και δωσει τον αμπελωνα αλλοισ		et dauit uineam aliis
	οι δε ακουσαντεσ ειπαν μη γενοιτο		ad illi audientes dixerunt absit
	ο δε ενβλεψασ αυτοισ ειπεν τι ουν εστιν	17	ad ille inspiciens eos dixit quid est ergo
	το γεγραμμενον τουτο λιθον ον		quod scriptum est hoc lapidem quem
	απεδοκιμασαν οι οικοδομουντεσ		reprobauerunt aedificantes
	ουτοσ εγενηθη εισ καιφαλην γωνιασ		hic factus est in caput anguli
	πασ ο πεσων επ εκεινον τον λιθον	18	omnis qui caeciderit super illum lapidem
	συνθλασθησεται εφ ον δαν πεση		confringetur super autem quem ceciderit
σμβ	: λικμησει αυτον : και εζητουν	19	comminuet eum et quaerebant
	οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ		principes sacerdotum et scribae
	επιβαλιν επ αυτον τασ χειρασ		mittere super eum manus
	αυτη τη ωρα εφοβηθησαν δε τον λαον		ipsa hora timuerunt autem populum
	εγνωσαν γαρ οτι προσ αυτουσ		scierunt enim quoniam ad illos
	ειρηκεν την παραβολην ταυτην		dixit parabolam hanc
σμγ	: και αποχωρησαντεσ απεστειλαν	20	et recedentes miserunt
	ενκαθετουσ ὑποκρεινομενουσ		obsiduanos in dolo loquentes
	εαυτουσ δικαιουσ ἵνα επιλαβωνται		esse se iustos ut adpraehenderent
	αυτου των λογων ωστε παραδουναι		uerborum eius ut traderent
	αυτον τω ηγεμονι και επηρωτησαν	21	eum praesidi et interrogauerunt
	αυτον λεγοντεσ διδασκαλε οιδαμεν		eum dicentes magister scimus
	οτι λεγεισ ορθωσ και διδασκεισ		quoniam dices recte et doces
	και ουδενοσ λαμβανεισ προσωπον		et nullius accipis personam
	αλλα επ αληθειασ την οδον του θυ		sed in ueritate uiam dei
	διδασκεισ εξεστιν ημειν φορον	22	doces licet nobis tributum
	διδοναι καισαρι η ου επιγνουσ δε	23	dare caesari aut non cognoscens autem
	αυτων την πονηριαν ειπεν προσ αυτουσ		eorum iniquitatem dixit ad eos
	τι με πειραζετε δειξατε μοι το	24	quid me temptatis ostendite mihi
	νομισμα τινοσ εχει εικονα και την		figuram cuius habet imaginem et super
	επιγραφην αποκριθεντεσ ειπον καισαροσ		inscriptionem · respondentes dixerunt caesaris
	ειπεν δε αυτοισ αποδοτε τα του καισαροσ τω	25	ille autem dixit eis reddite quae sunt caesaris

(Fol. 265 *b*.) (Fol. 266 *a*.)

καισαρι και τα του θυ τω θω	XX.	caesari et quae dei sunt deo
ουκ εισχυσαν δε αυτου ρημα	26	non potuerunt autem eius uerbum
επιλαβεσθαι εναντιον του λαου		adpraehendere in conspectu populi
και θαυμασαντεσ επι τη αποκρισει		Et mirantes in responsione
αυτου εσειγησαν προσελθοντεσ δε	27	eius tacuerunt accentes autem
τινεσ των σαδδουκαιων οι λεγοντεσ		quidam sadducaeorum qui dicunt
αναστασιν μη ειναι επηρωτησαν		resurrectionem non esse interrogauerunt
αυτον λεγοντεσ διδασκαλε μωϋσησ	28	eum dicentes magister moyses
εγραψεν ημειν εαν τινοσ αδελφοσ		scripsit nobis si cuius frater
αποθανη ατεκνοσ εχων γυναικα		mortuus fuerit sine filiis habens uxorem
ϊνα λαβη ο αδελφοσ αυτου την γυναικα		ut accipiat frater eius uxorem eius
και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου		et resuscitet semen fratri suo
ησαν παρ ημειν επτα αδελφοι	29	erant aput nos septem fratres
και ο πρωτοσ λαβων γυναικα απεθανεν		et primus accipiens uxorem mortuus est
ατεκνοσ και ο δευτεροσ και ο τριτοσ	30, 31	sine filiis et secundus et tertius
ωσαυτωσ οι επτα ουκ αφηκαν τεκνον		similiter et septem non dimiserunt filios
και απεθανον ϋστερον και η γυνη	32	et mortui sunt nouissime et mulier
απεθανεν εν τη ουν αναστασει τινοσ	33	mortua est in resurrectione ergo cuius
αυτων εσται γυνη οι γαρ επτα εχον αυτην		eorum erit uxor septem enim habuerunt eam
γυναικα και ειπεν προσ αυτουσ	34	uxorem et dixit ad eos
οι ϋιοι του αιωνοσ τουτου γεννωνται		filii huius saeculi pariuntur
και γεννωσιν γαμουσιν και γαμουνται		et pariunt nubunt et nubuntur
οι δε καταξιωθεντεσ του αιωνοσ εκεινου	35	qui autem digni fuerint saeculi huius
τυχειν και τησ αναστασεωσ τησ εκ		obtinere et resurrectionis ex
νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε		mortuis neque nubunt neque
γαμιζονται· ουδε γαρ αποθανειν	36	nubuntur nec enim mori
ετι μελλουσιν εισαγγελοι γαρ εισιν τω θω		adhuc possunt equales angelis enim sunt deo
τησ αναστασεωσ ϋιοι οντεσ οτι δε	37	cum sint resurrectionis fili quia autem
εγειρονται οι νεκροι μωϋσησ εδηλωσεν		resurgunt mortui moyses significauit
επι τησ βατου ωσ λεγει κν τον θν		in rubo quo modo dicit dom dm
αβρααμ και θν ϊσακ· και θν ϊακωβ		abraham et dm isac et dm iacob
θσ νεκρων ουκ εστιν αλλα ζωντων	38	ds mortuorum non es sed uiuorum
παντεσ γαρ αυτω ζωσιν		omnes enim illi uiuent
(Fol. 266 *b*.)		(Fol. 267 *a*.)

	αποκριθεντεσ δε τινεσ των γραμματεων	XX. 39	respondens autem quidam de sscribis
	ειπαν διδασκαλε καλωσ ειπασ		dixerunt magister bene dixisti
σμδ:	ουκετι δε ετολμων επερωταν αυτον	40	amplius autem non fuerunt ausi interrogare eū
σμε	ουδεν: :Ἔιπεν δε προσ αυτουσ πωσ	41	nihil dixit autem ad eos quo modo
	λεγουσιν τον χρν̄ ϋιον δαυειδ· και αυτοσ	42	dicunt xp̄m filium dauid· et ipse
	δαυειδ λεγει εν τη βυβλω των ψαλμων		dauid dicit in libro psalmorum
	λεγει κ̄σ τω κ̄ω μου καθου εκ δεξιων μου		dicit d̄ms d̄mo meo sede a dexteram meam
	εωσ τιθω τουσ εχθρουσ σου ϋποκατω	43	usque dum ponam inimicos tuos sub
	των ποδων σου δαυειδ κ̄ν αυτον λεγει	44	pedibus tuis dauid d̄om illum uocat
σμς	: πωσ ϋιοσ αυτου εστιν : ἀκουοντοσ δε	45	quo modo filius illius est· audientes autem
	παντοσ του λαου ειπεν τοισ μαθηταισ προσεχετε	46	omni populo dixit ad discipulos adtendite
	απο των γραμματεων των θελοντων		a scribis qui uolunt
	περιπατειν εν στολαισ και φιλουντων		ambulare in stolis et amantium
	ασπασμουσ εν ταισ αγοραισ		salutationes in foro
	και πρωτοκαθεδριασ εν ταισ συναγωγαισ		et primas cathe dras in synagogis
	και πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ		et primos addubitos in cenis
σμζ	: οι κατεσθοντεσ τασ οικιασ των χηρων	47	qui comedunt domos uiduarum
	προφασει μακρα προσευχομενοι		occasione longa orantes
	ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα		hi accipient amplius iudicium
	αναβλεψασ δε ειδεν τουσ βαλλοντασ	XXI. 1	aspiciens autem uidit qui mittebant
	εισ το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων		in gazophylacium munera sua
	τουσ πλουσιουσ· ειδεν δε και τινα χηραν	2	diuites uidit autem et quandam uiduam
	πενιχραν βαλλουσαν δυο λεπτα		pauperam mittentem duo minus
	ο εστιν κοδραντησ και ειπεν αληθωσ	3	quod est codrantes et dixit uere
	λεγω ϋμειν οτι η χηρα αυτη η πτωχη		dico uobis quia uidua haec paupera
	πλειω παντων εβαλεν παντεσ γαρ	4	plus omnibus misit omnes enim
	ουτοι εκ του περισσευοντοσ αυτοισ εβαλον		isti de abundantias ua miserunt
	εισ τα δωρα του θῡ αυτη δε εκ του		in munera dei̇̄ haec autem de
	ϋστερηματοσ αυτησ παντα τον βιον		minimo suo omne substantiam suam
σμη:	ον ειχεν εβαλεν : και τινων λεγοντων	5	quod habuit misit· et quorundam dicentiū
	περι του ϊερου οτι λιθοισ καλοισ		de templo quoniam lapidibus bonis
	κεκοσμηται και αναθεμασιν		ornata est· et depositionibus
	Ειπεν ταυτα θεωρειτε ελευσονται	6	dixit haec uidetis uenient

(Fol. 267 *b*.) (Fol. 268 *a*.)

	ημεραι εν αισ ουκ αφεθησεται	XXI.	dies in quibus non relinquetur
	λιθοσ επι λιθω εν τοιχω ωδε		lapis super lapidem in pariete hic
	οσ ου καταλυθησεται		qui non destruatur
σμθ:	Επηρωτησαν δε αυτον οι μαθηται	7	interrogauerunt autem discipuli
	λεγοντεσ διδασκαλε ποτε ταυτα εσται		dicentes magister quando haec erunt
	και τι το σημειον τησ σησ ελευσεωσ		et quod signum aduentus tui
	Ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε	8	ad ille dixit uidete ne erretis
	πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι		multi enim uenient in nomine
	μου λεγοντεσ οτι εγω ειμι και ο καιροσ		meo dicentes quia ego sum et tempus
	ηγγικεν μη πορευθητε οπισω αυτων		adpropiauit ne abieritis post illos
	οταν δε ακουσητε πολεμουσ	9	cum autem audieritis pugnas
	και ακαταστασιασ μη φοβηθητε		et dissensiones ne timueritis
	δει γαρ γενεσθαι ταυτα πρωτον		oportet enim fieri hoc primum
	αλλ ουκ ευθεωσ το τελοσ · εγερθησεται γαρ	10	sed non continuo finis exurget enim
	εθνοσ επ εθνοσ και βασιλεια · επι βασιλειαν		gens contra gentem et regnum contra regnū
	σεισμοι τε μεγαλοι κατα τοπουσ και	11	terrae motus magni per loca et
	λειμοι και λοιμοι εσονται φοβηθρα τε		fames et morbi erunt timores autem
	απ ουρανου και σημεια μεγαλα εστε		de caelo et signa magna erunt
σν :	προ δε τουτων παντων επιβαλουσιν	12	ante haec autem omnia mittent
	εφ υμασ τασ χειρασ αυτων και		super uos manus suas et
	διωξουσιν παραδιδοντεσ εισ τασ		persequentur tradentes in
	συναγωγασ και φυλακασ απαγομενουσ		synagogas et carcares ducentur
	επι βασιλεισ και ηγεμονασ		ad reges et duces
	ενεκα του ονοματοσ μου αποβησεται	13	propter nomen meum obtinget
σνα :	ὑμειν · ισ μαρτυριον : θετε ουν εν ταισ	14	uobis in testimonium ponite ergo in
	καρδιαισ ὑμων μη προμελετωντεσ		cordibus uestris non promeletantes
	απολογηθηναι εγω γαρ ὑμειν δωσω	15	respondere ego enim uobis dabo
	στομα και σοφιαν η ου δυνησονται		os et sapientiam ad quam non poterint
	αντιστηναι παντεσ οι αντικειμενοι		contradicere omnes aduersantes
	ὑμειν παραδοθησεσθε δε	16	uobis trademini autem
	και ὑπο γονεων και αδελφων και		et a parentibus et fratribus et
	συνγενων και φιλων και θανατωσουσιν		cognatis et amicis et morti tradent
	εξ υμων και εσεσθαι μεισουμενοι	17	ex uobis et eritis odibiles

(Fol. 268 b.)

(Fol. 269 a.)

	ὑπο παντων δια το ονομα μου και θριξ	XXI. 18	ab omnibus propter nomen meum et capillus
	εκ της κεφαλης ὑμων ου μη απολητai		de capite uestro non periet
	εν τη ὑπομονη ὑμων κτησασθε	19	in sufferentia uestra adquirite
συβ	: τας ψυχας ὑμων : ὁταν δε ἰδητε	20	animas uestras cum autem uideritis
	κυκλουμενην ἰερουσαλημ ὑπο		circuiri hierusalem ab
	στρατοπεδων τοτε γνωσεσθε		exercitu tunc scietis
	οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης		quoniam adpropinquauit desolatio eius
συγ	: τοτε οι εν τη ἰουδαια φευγετωσαν	21	tunc qui in iudaea sunt fugiant
	εις τορη και οι εν μεσω αυτης		in montibus et qui in medio eius sunt
	μη εκχωριτωσαν και οι εν ταις χωραις		non exeant et qui in regionibus
	μη εισερχεσθωσαν εις αυτην οτι	22	non intrent in eam quoniam
	ημεραι εκδικησεως αυται εισιν		dies uinctictae sunt istae
	του πλησθηναι παντα τα γεγραμμενα		ut inpleantur omnia quae scripta sunt
συδ	: ουαι ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις	23	uae praegnantibus et quae
	θηλαζομεναις εν εκειναις ταις ημεραις		lactant in illis diebus
συε	: εσται γαρ αναγκη μεγαλη επι της γης		erit enim nessitas magna super terra
συς	: και οργη τω λαω τουτω : και πεσουνται	24	et ira populo huic et cadent
	εν στοματι ρομφαιας και αιχμαλωτισθησο-		in ore gladii et captiui ducentur
	ται εις παντα τα εθνη και ἰερουσαλημ		in omnes gentes et hierusalem
	εσται πατουμενη ὑπο εθνων αχρις ου		erit calcata a gentibus usque quo
συζ	: πληρωθωσιν : και εσονται σημεια	25	inpleantur et erunt signa
	εν ηλιω και σεληνη και αστροις		in sole et luna et in sideribus
	και επι της γης συνοχη εθνων		et super terram conflictio gentium
	και απορια ηχουσης θαλασσης		et aporia sonante mare
	και σαλου αποψυχοντων ανθρωπων	26	et slo deficientium hominum
	απο φοβου και προσδοκιας των		a timore et expectatione quae
	επερχομενων τη οικουμενη		uentura sunt orbi terrarum
	αι γαρ δυναμις η εν τω ουρανω		uirtutes enim quae sunt in caelo
συη	: σαλευθησονται : και τοτε οψονται	27	mouebuntur et tunc uidebunt
	τον ὑιον του ανθρωπου ερχομενον		filium hominis uenientem
	εν νεφελη και δυναμει πολλη και δοξη		in nube et uirtute multa et gloria
	ερχομενων δε τουτων γεινεσθαι	28	incipientium autem horum fieri
	ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας		erigite uos et subleuate capita
	(Fol. 269 *b*.)		(Fol. 270 *a*.)

διοτι εγγιζει η απολυτρωσις ὑμων	XXI.	quoniam adpropinquat liueratio uestra
και ειπεν παραβολην αυτοις ειδετε την	29	et dixit parabolam illis uidete
συκην · και παντα τα δενδρα οταν	30	ficulneam et omnes arbores cum
προβαλωσιν τον καρπον αυτων		produxerint fructum suum
γεινωσκεται ηδη οτι εγγυς ηδη το θερος		scitote iam quia prope iam aestas
εστιν ουτως και ὑμεις οταν ειδητε	31	est sic et uos cum uideritis
ταυτα γεινωσκεται οτι εγγυς εστιν		haec scitote quoniam prope est
η βασιλεια του θῡ αμην λεγω ὑμειν	32	regnum dei̅ amen dico uobis
οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη		quoniam non praeteribit generatio haec
εως ταυτα παντα γενηται ο ουρανος	33	us quae dum haec omnia fiant caelum
και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου		et terra praeteribunt uerba autem mea
σνθ : ου μη παρελευσονται : προσεχετε	34	non praeteribunt adtendite
εαυτοις μηποτε βαρυνθωσιν ὑμων		uobis ne quando grauentur uestra
αι καρδιαι εν κραιπαλη και μεθη		corda in crepula et ebrietate
και μεριμναις βιωτικαις και		et soniis saecularibus et
επιστη εφ ὑμας ενιφνιος ημερα		superueniat super nos subitanus dies
εκεινη ως παγις επισελευσεται γαρ	35	ille sicut laqueus intro ibit autem
επι τους καθημενους επι προσωπον		super sedentes super faciem
πασης της γης αγρυπνειτε δε εν	36	omnis terrae uigilate autem in
παντι καιρω δεομενοι ἱνα καταξιω		omni tempore rogantes ut digni
θητε εκφυγειν ταυτα παντα τα		habeamini fugere haec omnia
μελλοντα γεινεσθαι και στησεσθε		quae incipie nt fieri et stabitis
ενπροσθεν του ὑιου του ανθρωπου		in conspecto fili hominis
ην δε τας ημερας εν τω ἱερω διδασκων	37	Erat autem per diem in templo docens
εις το ορος ηυλησετο το καλουμενον		in monte habitabat qui uocatur
ελαιων και πας ο λαος ωρθριζεν	38	oliueti et omnis populus uigil abat
προς αυτον ακουειν αυτου εν τω ἱερω		ad eum audire eum in templo
σξ : ηγγισεν δε η εορτη των αζυμων	XXII. 1	adpropinquauit autem dies azymorum
σξα η λεγομενη πασχα : ὁι δε αρχιερις	2	qui dicitur pascha principes autem sacerdotū
και γραμματεις εζητουν πως		et scribae quaerebant quo modo
απολεσωσιν αυτον εφοβουντο δε		perderent eum timebant autem
σξβ : τον λαον : ἑισηλθεν δε σατανας	3	populum intrauit autem satanas
εις τον ἰουδαν τον καλουμενον		in iudan qui uocatur

(Fol. 270 *b*.) (Fol. 271 *a*.)

Capp. XXI. 28—XXII. 3.

	ισκαριωδ οντα εκ του αριθμου	XXII.	iscarioth · qui erat de numero
σξγ :	εκ των · ιβ : και απελθων συνελαλησεν	4	duodecim et abiit et conlocutus est
	τοισ αρχιερευσιν πωσ παραδοι		principibus sacerdotum quo modo traderet
	αυτον και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω	5	eum et gauisi sunt et constituerunt ei
	αργυ ριον δουναι και ωμολογησεν	6	pecuniam dare et confessus est
	και εζητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον		et quaerèbat oportunitatem ut traderet eū
	ατερ οχλου: ηλθεν δε η ημερα του πασχα	7	sine turba: uenit autem dies pas chae
	η εδει θυεσθαι το πασχα και απεστειλεν	8	in qua oportebat immolari pascha et misit
	τον πετρον και ϊωανην ειπων		petrum et iohanen dicens
	πορευθεντεσ ετοιμασατε ημειν		euntes parate nobis
	το πασχα ϊνα φαγωμεν οι δε	9	pascha ut manducemus ad illi
	ειπαν αυτω που θελεισ ετοιμασωμεν		dixerunt ei ubi bis paremus
	σοι ο δε ειπεν ϊδου εισερχομενων	10	tibi ad ille dixit ecce introeuntibus
	ϋμων εισ την πολιν απαντησει		uobis in ciuitatem ob uiabit
	ϋμειν ανθρωποσ βασταζων κεραμιον ϋδατοσ		uobis homo baiulans bascellum aquae
	ακολουθησατε αυτω εισ την οικειαν ου εισ		semini eum in domum ubi intro
	πορευετε και ερειτε τω οικοδεσποτη τησ οικιασ	11	ierit et dicitis patrifamiliae domus
	λεγει ο διδασκαλοσ που εστι το καταλυμα		dicit magister ubi est diuersorium
	οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω		ubi pascha cum discipulos meos edam
	εκεινοσ ϋμειν δειξει ανεγαιον οικον	12	ille uobis ostendet superiorem domum
	εστρωμενον εκει ετοιμασατε		stratum ibi parate
	απελθοντεσ δε ευρον καθωσ ειρηκει αυτοσ	13	abientes autem inuenerunt sicut dixerat illis
	και ητοιμασαν το πασχα και οτε	14	et parauerunt pascha et cum
	εγενετο η ωρα ανεπεσεν και οι		fuit hora recubuit et
σξδ :	αποστολοι συν αυτω : και ειπεν προσ αυτουσ	15	apostoli cum illo et dixit ad eos
	επιθυμια επεθυμησα του το το πασχα		concupiscentia concupiui hoc pascha
	φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν		manducare uobiscum priusquam patiar
σξε :	λεγω γαρ ϋμειν ουκετι μη φαγομαι	16	dico enim uobis iam non manducabo
	απ αυτου εωσ οτου καινον βρωθη		ab eo usque quo nobum edatur
	εν τη βασιλεια του θυ και δεξαμενοσ	17	in regno dei et accipiens
	το ποτηριον ευχαριστησασ ειπεν		calicem benedicens dixit
	λαβετε τουτο διαμερισατε εαυτοισ		accipite hoc et partimini uobis
	λεγω γαρ ϋμειν απο του νυν ου μη πιω	18	dico enim uobis amodo non bibam

(Fol. 271 *b*.) (Fol. 272 *a*.)

	απο του γενηματοσ τησ αμπελου	XXII.	a creatura uineae
	εωσ οτου ελθη η βασιλεια του θυ		usque quo ueniat regnum dei
σξς	: και λαβων αρτον ευχαριστησασ εκλασεν	19	et accipiens panem benedixit fregit
σξζ	: και εδωκεν αυτοισ λεγων τουτο εστιν		et dedit eis dicens hoc est
σξη	το σωμα μου πλην ἰδου η χειρ του	21	corpus meum uerumtamen ecce manus qui
	παραδιδοντοσ με επι τησ τραπεζησ		tradet me super mensa
	οτι μεν ο ὑιοσ του ανθρωπου κατα το	22	filius quidem hominis secundum
	ωρισμενον πορευεται πλην ουαι εκεινω		praefinitum uadit uerumtamen uae illi
σξθ	: δι ου παραδιδοται : ἀυτοι δε ηρξαντο	23	per quem traditur ipsi autem coeperunt
	συνζητειν προσ εαυτουσ τισ αρα ειη ο μελλω		conquirere ad semetipsos quis esset qui incipiet
σο	: τουτο πρασσειν : ἐγενετο δε και	24	hoc agere facta est autem et
	φιλονικεια εν αυτοισ το τισ αν ιη		contentio in eis quisnam esset
	μειζων ο δε ειπεν αυτοισ	25	maior ad ille dixit illis
	οι βασιλεισ των εθνων κυριευουσιν		reges gentium dominantur
	αυτων και οι εξουσιαζοντεσ αυτων		eorum et qui potestatem habent eorum
	ευεργεται καλουνται		ueniuoli uocantur
	ὑμεισ δε ουχ ουτωσ αλλ ο μειζων	26	uos autem non sic sed qui maior
	εν ὑμειν γεινεσθω ωσ μεικροτεροσ		in uobis est fiat sicut minus
	και ο ηγουμενοσ ωσ ο διακονοσ		et qui ducatum agit sicut qui ministrat
σοα	: μαλλον : ἠ ο ανακειμενοσ εγω γαρ	27	magis quam qui recumbit ego autem
	εν μεσω ὑμων ηλθον ουχ ωσ ο ανακειμενοσ		sum in medio uestrum ueni non sicut qui recumbit
	αλλ ωσ ο διακονων και ὑμεισ ηυξηθητε		sed sicut ministrans et uos creuistris
	εν τη διακονια μου ωσ ο διακονων		in ministerio meo sicut ministrat
	οι διαμεμενηκοτεσ μετ εμου εν τοισ	28	qui permansistis mecum in temptatio
	πειρασμοισ μου καγω διατιθεμε ὑμειν	29	nibus meis et ego dispono uobis
	καθωσ διεθετο μοι ο πατηρ βασιλειαν ἰνα	30	sicut disposuit mihi pater regnum ut
	εσθητε και πινητε επι τησ τραπεζησ μου		edatis et bibatis super mensam meam
σοβ	: εν τη βασιλεια : και καθεζησθε επι· ιβ·		in regno et sedebitis super· xii·
	θρονουσ κρεινοντεσ· ιβ· φυλασ		sedes iudicantes xii· tribus
σογ	: του ἰσραηλ : ἐιπεν δε ο κς σιμων	31	israhel dixit autem dms simon
	σιμων ἰδου ο σατανασ εξητησατο ὑμασ		simon ecce satanas expetiuit uos
	του σινιασαι ωσ τον σιτον εγω δε	32	ut cerneret sicut triticum ego autem
	εδεηθην περι σου ἰνα μη εκλιπη η		praecatus sum de te ut non deficiat

(Fol. 272 *b*.) (Fol. 273 *a*.)

σοδ :	πιστισ σου : σὺ δε επιστρεψον και	XXII.	fides tua tu autem conuertere et
σοε :	στηριξον τουσ αδελφουσ σου : ὁ δε ειπεν	33	confirma fratres tuos ad ille dixit
	αυτω κε μετα σου ετοιμοσ ειμι		illi dñe tecum paratus sum
	και εισ φυλακην και εισ θανατον πορευεσθαι		et in carcerem et in mortem ire
	ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε οὐ μη φωνησει	34	ad ille dixit dico tibi petre non clamauit
	σημερον αλεκτωρ εωσ οτου τρισ με		hodie gallus usque quo ter me
	απαρνηση μη ειδεναι με		negabis nescire me
σος:	και ειπεν αυτοισ οτε απεστειλα ὑμασ	35	Et dixit illis quando misi uos
	ατερ βαλλαντιου και πηρασ και		sine sacculo et pera et
	ὑποδηματων μη τινοσ ὑστερησατε		calciamentis ne cuius defecistis
	οι δε ειπαν ουδενοσ ο δε ειπεν	36	ad illi dixerunt nullius ad ille dixit
	αλλα νυν ο εχων βαλλαντιον αρει ομοιωσ		sed nunc qui habet sacellum tollet similiter
	και πηραν και ο μη εχων πωλησαι		et peram et qui non habet uendat
	το ἱματιον αυτου και αγορασει μαχαιραν		tunicam suam et emet cladium
σοζ :	λεγω γαρ οτι τουτο το γεγραμμενον	37	dic o enim quia hoc quod scriptum est
	δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα των		oportet conpleri inm quod et cum
	ανομων ελογισθη και το περι εμου		iniquis conputatus est et de me
σοη :	τελοσ εχει οι δε ειπαν : ἰδου κε δυο	38	finem hauet illi autem dixerunt ecce dñe duo
	μαχαιραι ωδε ο δε ειπεν αυτοισ		machaerae ad ille dixit illis
σοθ :	αρκει : και εξελθων επορευετο	39	sufficit et exiens ibat
	κατα το εθοσ εισ το οροσ των ελαιων		secundum consuetudinem in montem oliueti
	ηκολουθησαν δε αυτω και οι μαθηται		secuti sunt autem eum et discipuli
σπ :	γενομενοσ δε επι τοπου ειπεν αυτοισ	40	cum fuisset autem in loco dixit illis
	προσευχεσθαι μη εισελθητε εισ πειρασμον		orate ne intretis in temptationem
σπα :	αυτοσ δε απεσταθη απ αυτων ωσει	41	ipse autem recessit ab eis quasi
	λιθου βολην και θεισ τα γονατα προσευχετο		lapides missionem et ponens genua orabat
σπβ :	λεγων : πατερ μη το θελημα μου αλλα	42	dicens pater non uoluntas mea sed
	το σον γενεσθω ει βουλει παρενεγκε		tua fiat si uis transferre
σπγ :	τουτο το ποτηριον απ εμου : ὠφθη δε	43	hunc calicem a me uisus est autem illi
	αυτω αγγελοσ απο του ουρανου		angelus de caelo
	ενισχυων αυτον και γενομενοσ	44	confortians eum et factus
	εν αγωνια εκτενεστερον προσηυχετο		in agonia uehementius orabat
	εγενετο δε ο ἱδρωσ αυτου ωσ θρομβοι		factus est autem sudor eius sicut buccellae
	(Fol. 273 *b*.)		(Fol. 274 *a*.)

	αιματος καταβαινοντεσ επι την γην	XXII.	sanguinis descendentes super terram
σοδ	: και αναστασ απο τησ προσευχησ	45	et surgens ab oratione
	ελθων επι τουσ μαθητασ ευρεν		ueniens ad dis cipulos inuenit
	κοιμωμενουσ αυτουσ απο τησ		dormientes eos a
	λυπησ και ειπεν αυτοισ καθευδετε	46	tristitia et dixit illis dormitis
	αναστεντεσ προσευχεσθε ϊνα μη		surgentes orate ut non
σπε	: εισ πειρασμον εισελθητε : ἔτι δε	47	in temptationem intretis · adhuc autem
	αυτου λαλουντοσ ἰδου οχλοσ πολυσ		eo loquente ecce turba multa
	και ο καλουμενοσ ἰουδασ ισκαριωθ		et qui uocatur iudas iscariot
σπς	: εισ των · ιβ · προηγεν αυτουσ : και		unus de · xii · antecedebat eos et
	εγγισασ εφιλησεν τον ιην τουτο γαρ		accedens osculatus est ihm hoc enim
	σημειον δεδωκει αυτοισ ον αν φιλησω		signum dederat eis quem osculatus fuero
	αυτοσ εστιν ο δε ιησ ειπεν τω ἰουδα	48	ipse est ihs autem dixit iuda
	φιληματι τον ὑιον του ανθρωπου παραδιδωσ		osculo filium hominis tra dis
σπζ	: ἰδοντεσ δε οι περι αυτον το γενομενον	49	uidentes autem qui circa eum quod factum est
	ειπαν τω κω ει παταξομεν εν μαχαιρη		dixerunt dmo si percutiemus in gladio
	και επαταξεν εισ τισ εξ αυτων τον δουλον	50	et percussit unus eis seruum
	του αρχιερεωσ και αφειλατο αυτου		principis sacerdotum et abstulit eius
σπη	: το ωτιον το δεξιον : ἀποκριθεισ δε ο ιησ	51	auriculam dextram respondens autem ihs
	ειπεν εατε εωσ τουτου και εκτεινασ		dixit sinite usque hoc et extendens
	την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη		manum tetigit eum et restituta est
σπθ	: το ουσ αυτου : ἔιπεν δε προσ τουσ	52	auricula eius dixit autem ad eos
	παραγενομενουσ επ αυτον σ ·		qui aduenerant ad eum
	αρχιερεισ και στρατηγουσ του λαου		principes sacerdotum et praepositos populi
	και πρεσβυτερουσ ωσ επι ληστην εξηλθατε		et seniores sicut ad latronem existis
	μετα μαχαιρων και ξυλων το καθ ημεραν	53	cum gla diis et fustibus cottidie
	οντοσ μου εν τω ἱερω μεθ υμων		cum essem in templo uobiscum
	ουκ εξεστινατε τασ χειρασ επ εμε		non extendistis manus in me
	αλλα αυτη εστιν ὑμων η ωρα και εξουσια		sed haec est hora uestra et potestas
σϙ	: το σκοτοσ : συνλαβοντεσ δε αυτον	54	tenebrae contenentes autem eum
	ηγαγον εισ τον οικον του αρχιερεωσ		adduxerunt in domum principis sacerdotum
σϙα	: ο δε πετροσ ηκολουθει αυτω απο		petrus autem sequebatur eum a
	μακροθεν αψαντων δε πυρ	55	longe incendentibus autem ignem
	(Fol. 274 *b*.)		(Fol. 275 *a*.)

εν μεσω τησ αυλησ και περικαθισαντων	XXII.	in medio atrio et circumsedentium	
εκαθητο και ο πετροσ μετ αυτων		sedebat et petrus cum eis	
θερμαινομενοσ ιδουσ δε αυτον	56	calficiens se uidens autem eum	
παιδισκη τισ καθημενον προσ το φωσ		puella quaedam sedentem ad lumen	
και ατενισασα αυτω ειπεν και ουτοσ		et intendens in eum dixit et hic	
συν αυτω ην ο δε ηρνησατο αυτον λεγων	57	cum eo erat ad ille negauit eum dicens	
σϙβ : ουκ οιδα αυτον : και μετα βραχυ ετεροσ	58	nescio illum et post pusillum alius	
ειδων αυτον ειπεν το αυτο ο δε ειπεν		uidens eum dixit id ipsum ad ille dixit	
ανθρωπε ουκ ειμι και διαστησασ ωσει	59	homo non sum et intercesso quasi	
ωρασ μιασ αλλοσ τισ διϊσχυριζετο		horae unius alius quis certabatur	
επ αληθειασ λεγω και ουτοσ μετ αυτου ην		in ueritate dico et hic cum eo erat	
και γαρ γαλιλαιοσ ετιν ειπεν δε ο	60	etenim galilaeus est dixit autem	
πετροσ ανθρωπε ουκ οιδα τι λεγεισ		petrus homo nescio quid dicis	
και παραχρημα ετι λαλουντοσ αυτου		et continuo adhuc eo loquente	
σϙγ : εφωνησεν αλεκτωρ : στραφεισ δε ο ιησ	61	gallus cantauit conuersus autem ihs	
ενεβλεψεν τω πετρω και ὑπεμνησθη		respexit petrum et rememoratus est	
του λογου του κυ ωσ ειπεν αυτω		uerbum dmi sicut dixit illi	
πριν αλεκτορα φωνησαι τρεισ		quia priusquam gallus cantet ter	
απαρνηση με μη ειδεναι με και εξελθων	62	abnegauis me et exiens	
σϙδ : εξω εκλαυσαι πικρωσ : ὁι δε ανδρεσ	63	foras fleuit admare uiri autem	
οι συνεχοντεσ αυτον ενεπεζον αυτω		qui contenebant eum inludebant eum	
και περικαλυψαντεσ αυτου το προσωπον	64	et coperientes eius faciem	
ετυπτον αυτον και ελεγον προφητευσον		percutiebant eum et dicebant propheta	
τισ εστιν ο παισασ σε και αλλα πολλα	65	quis est qui te percussit et alia multa	
βλασφημουντεσ ελεγον εισ εαυτουσ		blasfemantes dicebant in eum	
σϙε : και ωσ εγενετο ημερα συνηχθη	66	Et cum factus est dies congregati sunt	
το πρεσβυτεριον του λαου · και αρχιερεισ		seniores populi et principes sacerdotum	
και γραμματεισ και απηγαγον αυτον εισ το		et scribae et adduxeunt eum in	
συνεδριον αυτων λεγοντεσ συ ει ο χρσ	67	concilium suum dicentes tu es xps	
σϙς : Ο δε ειπεν αυτοισ εαν ὑμειν ειπω ου μη		ad ille dixit illis si uobis dixero non	
πιστευσητε εαν ερωτησω ου μη	68	·β· respondetis mihi aut dimittetis	
αποκριθητε μοι η απολυσητει		·α· credetis si interrogauero non	
σϙζ : απο του νυν δε εσται ο ὑιοσ του ανθρωπου	69	amo do autem erit filius hominis	
(Fol. 275 *b*.)		(Fol. 276 *a*.)	

	καθημενοσ εκ δεξιων τησ δυναμεωσ XXII.	sedens ad dexteram uirtutis
σϙη	: του θυ : ειπον δε παντεσ συ ει ο υιοσ του θυ 70	dei · dixerunt autem omnes tu es filius dei
	ο δε ειπεν αυτοισ υμεισ λεγετε οτι	ad ille dixit illis uos dicitis quoniam
σϙθ	: εγω ειμι : οι δε ειπαν τι ετι χρειαν 71	ego sum ad illi dixerunt quid adhuc opus
	εχομεν μαρτυρων ηκουσαμεν γαρ	habemus testium audiuimus enim
τ	: απο του στοματοσ αυτου : και αναστασ XXIII. 1	de ore eius et exsurgentes
	ηγαγον αυτον αυτον επι πειλατον	adduxerunt eum ad pilatum
τα	: ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντεσ 2	coeperunt autem accusare eum dicentes
	τουτον ευρον διαστρεφοντα	hunc inuenimus subuertentem
	το εθνοσ ημων και κωλυοντα	gentem nostram et uetantem
	φορουσ διδοναι καισαρι λεγοντα δε	tributa dare caesari dicentem autem
	εαυτον χρν · βασιλεα ειναι	se xpm regem esse
τβ	: Ο δε πιλατοσ επηρωτησεν αυτον λεγων 3	pilatus autem interrogauit eum dicens
	συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων	tu es rex iudaeorum
	Ο δε απεκριθη αυτω λεγων συ λεγεισ	ille autem respondit illi dicens tu dicis
τγ	: Ο δε πειλατοσ ειπεν προσ τουσ αρχιερεισ 4	pilatus autem dixit ad principes sacerdotum
	και τουσ οχλουσ ουδεν ευρισκω αιτιον	et turbas nihil inuenio causae
τδ	: εν τω ανθρωπω τουτω : οι δε ενισχυον 5	in homine hoc ad illi fortius
	λεγοντεσ ανασειει τον λαον διδασκων	dicebant seducit populum docens
	καθ ολησ τησ γησ αρξαμενοσ απο τησ	per omnem terram incipiens a
	γαλιλαιασ εωσ ωδε ακουσασ δε ο 6	galilaea usque hic audiens autem
	πειλατοσ την γαλιλαιαν επηρωτησεν	pilatus galilaeam interrogauit
	ει απο τησ γαλιλαιασ ο ανθρωποσ	si de galilaea homo
	εστιν επιγνουσ δε οτι εκ τησ εξουσιασ 7	est cognoscens autem quia de potestate
	ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον	herodes est misit eum
	τω ηρωδη οντι αυτω εν ιεροσολυμοισ	ad heroden cum esset hierosolymis
	εν εκειναισ ταισ ημεραισ ο δε ηρωδησ 8	in illis diebus herodes autem
	ειδων τον ιην εχαρη λειαν ην γαρ	uidens ihm gauisus est ualde erat enim
	θελων ειδειν αυτον εξ ικανων χρονων	uolens uidere eum de multis temporibus
	δια το ακουειν περι αυτου και ηλπιζεν	propter quod audiret de eo et sperabat
	τι σημειον ειδειν υπ αυτου γεινομενον	quondam signum uidere ab eo fieri
	επηρωτα δε αυτον εν λογοισ εικανοισ 9	interrogabat autem eum in uerbis multis
	αυτοσ δε ουκ απεκρινατο αυτω ουδεν	ille autem nihil respondebat illi
	(Fol. 276 *b*.)	(Fol. 277 *a*.)

τε :	ειστηκεισαν δε οι αρχιερεισ	XXIII. 10 stabant autem principes sacerdotum
	και οι γραμματισ ευτονωσ	et scribae fortiter
τς :	κατηγορουντεσ αυτου : ἐξουθενησασ δε	11 accusantes eum exprobant autem
	αυτον ο ηρωδησ συν τοισ τρατευμασιν	eum et herodes cum exercitu
	αυτου και ενπαιξασ περιβαλων αυτον	suo et inludens coperiens eum
	αεσθητα λαμπραν · ανεπεμψεν αυτον	opertorium candidum remisit eum
	τω πειλατω οντεσ δε εν αηδια	12 pilato cum essent autem in lite
	ο πιλατοσ και ο ηρωδησ εγενοντο	pilatus et herodes facti sunt
τζ :	φιλοι εν αυτη τη ημερα : ὃ δε πειλατοσ	13 amici in ipso die pilatus autem
	συνκαλεσασ τουσ αρχιερεισ και τουσ	conuocans principes sacerdotum et
	αρχοντασ και παντα τον λαον ειπεν	14 principes et omnem plebem dixit
	προσ αυτουσ κατηνεγκατε μοι τον	ad eos adduxistis mihi
	ανθρωπον τουτον ωσ αποστρεφοντα	hominem hunc sicut auertentem
	τον λαον καγω δε ανακρινασ ενωπιον	plebem et ego autem interrogans in conspectu
	ὑμων ουδεν ευρον αιτιον εν αυτω	uestro nihil mali inueni in eo
τη :	αλλ ουδε ηρωδησ ανεπεμψα γαρ ὑμασ	15 sed nec herodes missi enim uos
	προσ αυτον και ουδεν αξιον θανατου	ad eum et nihil dignum mortis
τθ :	πεπραγμενον εστιν εν : ἀυτω παιδευσασ οὐ	16 actum est in eo emendans ergo
τι	αυτον απολυσω : ἀνεκραξαν δε παν	18 eum dimittam exclamauerunt autem
	πληθει λεγοντεσ αιρε τουτον αιραι τουτον	uniuersi dicentes tolle hunc tolle hunc
	απολυσον δε ημειν τον βαραββαν	dimitte autem nobis barabbam
	οστισ ην δια στασιν τινα γενομενην	19 qui erat propter dissensionem quandam facta
	εν τη πολει και φονον βεβλημενοσ	in ciuitatem et homicidium missus
	εισ φυλακην · αναγκην δε ειχεν κατω	17 in carcerem necesse autem habebat per
	εορτην απολυειν αυτοισ ενα	diem festum dimittere illis unum
τια :	παλιν δε ο πειλατοσ προσεφωνησεν	20 iterum autem pilatus aduocauit
	αυτουσ θελων απολυσαι τον ιην	eos uolens dimittere ihm
	οι δε εκραξαν σταυρου σταυρου τον	21 ad illi clamauerunt crucifige crucifige eu
τιβ :	ο δε τριτον ειπεν προσ αυτουσ τι γαρ	22 ad ille tertio dixit ad eos quid enim
	κακον εποιησεν ουτοσ ουδεμιαν	mali fecit hic ullam
	αιτιαν θανατου ευρισκω εν αυτω	causam mortis inuenio in eum
	παιδευσασ ουν απολυσω αυτον	emendans ergo dimittam eum
τιγ :	οι δε επεκειντο φωναισ μεγαλαισ	23 ad illi incumbebant uocibus maguis

(Fol. 277 b.)

(Fol. 278 a.)

	αιτουμενοι σταυρωθηναι αυτον	XXIII.	petentes crucifigi eum
	και κατισχυον αι φωναι αυτων και των		et conualescebant uoces eorum et
	των αρχιερεων : ἐπεκρεινεν δε	24	principum sacerdotum iudicauit autem
τιδ	: ο πειλατος γενεσθαι το αιτημα αυτων		pilatus fieri petitionem eorum · di
	απελυσεν δε τον ενεκα φονου	25	misit autem qui propter homicidium
	βεβλημενον εισ φυλακην		missus erat in carcerem
	ον ητουντο τον δε ιην παρεδωκεν		quem petebant ihm autem tradidit
	τω θεληματι αυτων : ὡσ δε	26	uoluntati eorum cum autem
τιε	: απηγαγον αυτον επιλαβομενοι		duxerunt eum adpraehendentes
	τινα σιμωνα κυρηναιον		quendam simonem cyrenensem
	ερχομενον απο αγρου επεθηκαν αυτω		uenientem de agro inposuerunt ei
	τον σταυρον φερειν οπεισοθεν του ιηυ		crucem ut adferret retro ihm
τις	: ηκολουθει δε το πληθοσ αυτω	27	sequebatur autem illum multitudo
	του λαου και γυναικεσ		populi et mulieres
	αι εκοπτοντο αυτον και εθρηνουν		quae plangebant eum et lamentabant
	στραφεισ δε ο ιησ ειπεν προσ αυτασ	28	conuersus autem ihs dixit ad eas
	θυγατερεσ ἱερουερουσαλημ μη		filie hierusalem nolite
	κλαιετε εμε μηδε πενθειτε		plangere me neque lugete
	αλλ εαυτασ κλαιετε και τα τεκνα		sed uos plorate et filios
	ὑμων οτι ελευσονται ημεραι	29	uestros quoniam uenient dies
	εν αισ ερουσιν μακαριαι αι στειραι		in quibus dicent beatae steriles
	και κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν		et uteri quae non genuerunt
	και μασθοι οι ουκ εξεθρεψαν		et ubera quae non enutrierunt
	τοτε αρξονται λεγειν τοισ ορεσι	30	tunc incipient dicere montibus
	πεσεται εφ ημασ και τοισ βουνοισ		cadite super nos et collibus
	καλυψατε ημασ οτι ει εν τω ὑγρω ξυλω	31	tegite nos quoniam si in umido ligno
	ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενησεται		haec faciunt in arido quid fiet
τιζ	: ηγοντο δε και ετεροι δυο κακουργοι	32	ducebantur autem et alii duo maligni
τιη	: συν αυτω ανερεθηναι : και οτε ηλθαν	33	cum eo interfici · et cum uenerunt
	επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον		in locum qui uocatur caluariae
τιθ	: εκει εσταυρωσαν αυτον : και τουσ κακουργουσ		ibi crucifixerunt eum et malignos
	ομου · ον μεν εκ δεξιων · ον δε		simul unum a dextris · et unum
	εξ αριστερων : τκα διεμεριζοντο δε	34	a sinistris partiebantur autem
τκ			

	τα ϊματια αυτου βαλοντεσ	XXIII.	uestimenta eius mittentes
τκβ:	κληρον : και ειστηκει ο λαοσ ορων	35	sortem et stabat populus uidens
τκγ:	εμυκτηριζον δε αυτον και ελεγαν αυτω		subsannabant autem eum et dicebant illi
	αλλουσ εσωσασ σεαυτον σωσον		alios saluos fecisti teipsum salbum fac
	ει ϋιοσ ει του θῡ ει χρσ̄ ει ο εκλεκτοσ		si filius es dei̅ si xp̄s̄ es electus
	ενεπεζον δε αυτω και οι στρατιωται	36	deludebant autem eum et milites
	προσερχομενοι οξοσ τε προσεφερον		accedentes acetum offerebant ei
	λεγοντεσ · χαιρε ο βασιλευσ των ϊουδαιων	37	dicentes habe rex iudaeorum
	περιτεθεντεσ αυτω και ακανθινον		inponentes illi et de spinis
τκδ:	στεφανον : ην δε και η επιγραφη	38	coronam erat autem et inscriptio
	επιγεγραμμενη επ αυτω γραμμασιν		superscripta super eum litteris
	ελληνικοισ ρωμαϊκοισ εβραϊκοισ		graecis latinis hebraicis
	ο βασιλευσ των ϊουδαιων ουτοσ εστιν		rex iudaeorum hic est
τκε:	εισ δε των κακουργων ε βλασφημει	39	unus autem de malignis blasphemabat
τκς̄	αυτον :αποκριθεισ δε ο ετεροσ	40	um respondens autem alius
	επετειμα αυτω λεγων οτι ου φοβη συ		increpabat eum dicens quoniam no times tu
	τον θν̄ οτι εν τω αυτω κριματι ει		dn̄m · quoniam in ipso iudicio
	και ημεισ εσμεν και ημεισ μεν	41	et nos sumus et nos quidem
	δικαιωσ αξια γαρ ων επραξαμεν		iuste digne enim secundum quod egimus
	απολαμβανομεν ουτοσ δε ουδεν		recipimus hic autem nihil
	πονηρον επραξεν και στραφεισ	42	inicum egit et conuersus
	προσ τον κν̄ ειπεν αυτω μνησθητι μου		ad dom̄ dixit illi memento me
	εν τη ημερα τησ ελευσεωσ σου		in die aduentus tui
	Αποκριθεισ δε ο ιησ̄ ειπεν αυτω τω επλησοντι	43	respondens autem ih̄s̄ dixit qui obiurgabat eū
	θαρσει σημερον μετ εμου εση		animequior esto hodie mecum eris
τκζ	: εν τω παραδεισω : και ην ωσει	44	in paradiso et erat sic ut
	ωρα εκτη και σκοτοσ εγενετο		hora sexta et tenebrae factae sunt
	εφ ολην την γην εωσ ωρασ		in totam terram usque hora
τκη:	ενατησ : εσκοτισθη δε ο ηλιοσ	45	nona obscuratus autem est sol
τκθ	: και φωνησασ ο ιησ̄ μεγαλη φωνη	46	et clamans ih̄s̄ uoce magna
	ειπεν πατερ εισ χειρασ σου παρατιθημι		dixit pater in manus tuas commendo
	το πνευμα μου τουτο δε ειπων εξεπνευσε		spm̄ meum et hoc cum dixisset exspirauit
	και το καταπετασμα του ναου	45	et uelum templi
	(Fol. 279 *b*.)		(Fol. 280 *a*.)

τλ :	εσχισθη : και ο εκατονταρχοσ φωνησασ XXIII. 47	scissum est · et centurio clamans
	εδοξαζεν τον θν λεγων οντωσ	honorificabat dm dicens uere
τλα :	δικαιοσ ην ο ανθρωποσ ουτοσ : και παντεσ 48	iustus erat hic homo et omnes
	οι συνπαραγενομενοι επι θεωρεια	qui simul uenerant ad spectaculum populi
	οχλοι θεωρησαντεσ τα γενομενα	uidentes quae facta sunt
	τυπτοντεσ τα στηθη και τα μετωπα	percutientes pectora et frontes
	υπεστρεφαν ειστηκεισαν δε παντεσ οι 49	reuertebantur stabant autem omnes
	γνωστοι αυτου απο μακροθεν και γυναικεσ	noti eius a longe et mulieres
	αι συνακολουθησασαι αυτω	quae secutae sunt eum
	απο τησ γαλιλαιασ ορωσαι ταυτα	a galilaea uidentes haec
τλβ :	και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ 50	et ecce uir nomine ioseph
	βουλευτησ υπαρχων αγαθοσ και δικαιοσ	decurio cum esset bonus et iustus
	ουτοσ ουκ ην συνκατατιθεμενοσ τη βουλη 51	hic non erat consentiens consilio
	και τη πραξη αυτων · απο αριμαθιασ	et actioni eorum ab arimathia
	πολεωσ των ιουδαιων οσ προσεδεχετο	ciuitate iudaeorum qui expectabat
	την βασιλειαν του θυ προσελθων και τω πειλατω 52	regnum dei et accedens ad pilatum
τλγ :	ητησατο το σωμα του ιηυ : και καθελων 53	petiuit corpus ihu et deponens
	ενετυλιξεν το σωμα του ιηυ εν σινδονι	inuoluit corpus ihu in sindone
	και εθηκεν αυτον εν μνημειω	et posuit eum in monumento
	λελατομημενω ου ουκ ην ουπω	sculpto ubi adhuc
	ουδεισ κειμενοσ και θεντοσ αυτου επεθηκε	nemo positus et posito eo inposuit
	τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι	in monumento lapidem quem uix uiginti
τλδ :	εκυλιον : ην δε η ημερα προσαββατου 54	mouebant · erat autem dies antesabbatum
	κατηκολουθησαν δε δυο 55	secutae sunt autem duae
	γυναικεσ αιτινεσ ησαν συνεληλυθυιαι	mulieres quae erant · simul uenientes
	απο τησ αγαλιλαιασ και εθεασαντο	a galilaea et uiderunt
τλε :	το μνημα αυτου : υποστρεψασαι δε 56	monimentum eius reuersae autem
	ητοιμασαν αρωματα και μυρα	parauerunt aromata et unguenta
	και το μεν σαββατον ησυχασαν : μια δε XXIV. 1	et quidem sabbatum requieuerunt una aute
τλσ :	των σαββατων ορθρου βαθεωσ	sabbati mane diluculo
	ηρχοντο επει το μνημα φαιρουσαι	ueniebant ad monimentum adferentes
	α ητοιμασαν και τινεσ συν αυταισ	quae parauerunt et quidam cum illis
	ελογιζοντο δε εν εαυταισ	cogitabant autem intra se
	(Fol. 280 *b*.)	(Fol. 281 *a*.)

τισ αρα αποκυλισει τον λιθον	XXIV.	quis utique reuolueret lapidem
ελθουσαι δε ευρον τον λιθον	2	uenientes autem inuenerunt lapidem
αποκεκυλισμενον απο του μνημειου		reuolutum a monumento
εισελθουσαι δε ουχ ευρον το σωμα	3	introeuntes autem non inuenerunt corpus
και εγενετο εν τω απορεισθαι αυτασ	4	Et factum est dum aporiarentur
περι αυτου ἰδου δυο ανδρεσ επεστησαν		de eo ecce duo uiri adsisterunt
αυταισ εν εσθητι αστραπτουση		eis in amictu scoruscanti
τλζ : ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν τα	5	in timore autem factae inclinauerunt
προσωπα εισ την γην οι δε ειπαν προσ αυτασ		uultos suos in terra · ad illi dixerunt ad eas
τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων		quid quaeritis uiuum cum mortuis
μνησθητε δε οσα ελαλησεν ὑμειν	6	mementote autem quanta locutus est uobis
ετι ων εν τη γαλιλαια οτι δει τον ὑιον	7	cum adhuc esset in galilaea · quoniam oportet filiū
του ανθρωπου παραδοθηναι εισ χειρασ		hominis tradi in manus
ανθρωπων και σταυρωθηναι και τη τριτη		hominum et crucifigi et tertia die
ημερα αναστηναι και εμνησθησαν των	8	resurgere · et memoratae sunt
τλη: ρηματων αυτου : και ὑποστρεψασαι	9	ueruorum eius et reuersae
απηγγειλαν παντα ταυ τα τοισ ενδεκα		nuntiauerunt omnia haec illis undecim
και πασι τοισ λοιποισ		et omnibus reliquis
τλθ : μαρια η μαγδαληνη και ἰωανα	10	maria magdalena et ioana
και μαρια η ἰακωβου και αι λοιπαι συν αυταισ		et maria iacobi et ceterae cum eis
ελεγαν προσ αυτουσ αποστολουσ ταυτα		dicebant ad apostolos haec
και εφανησαν ενωπιον αυτων	11	et paruerunt in conspectu eorum quasi
ωσει ληροσ τα ρηματα ταυτα · και ηπιστουν αυταισ		derisus uerba haec et non credebant eis
ησαν δε δυο πορευομενοι εξ αυτων	13	Erant autem duo abeunte s ex eis
εν αυτη τη ημερα εισ κωμην απεχουσαν		in ipsa die in castellum iter habent is
σταδιουσ εξηκοντα απο ἰερουσαλημημ		stadios sexaginta · ab hierusalem
ονοματι ουλαμμαουσ		nomine ulammaus
ωμειλουν δε προσ εαυτουσ	14	fabulabantur autem ad semetipsos
περι παντων συνβεβηκοτων τουτων		de omnibus quae contigerant horum
και εγενετο εν τω ομειλειν αυτουσ	15	et factus est in eo fabulari eos
και συνζητειν και ο ιησ̄ εγγισασ		et conquerere et ihs̄ adpropians
συνεπορευετο αυτοισ οι δε οφθαλμοι αυτω̄	16	simul ibat cum illis oculi autem eorum
εκρατουντο του μη επιγνωναι αυτον		tenebantur ut non cognoscerent eum
(Fol. 281 *b*.)		(Fol. 282 *a*.)

XXIV.

ο δε ειπεν τινεσ οι λογοι ουτοι ουσ αντιβαλλεται	17	ad ille dixit quae sunt ista uerba haec quae conferitis
προσ εαυτουσ περιπατουντεσ σκυθρωποι		ad uos ambulantes tristes
αποκριθεισ δε εισ ω ονομα κλεοπασ ·	18	respondens autem unus ex eis cui nomen cleopas
ειπεν προσ αυτον συ μονοσ παροικεισ		dixit ad eum tu solus aduena es
ἱερουσαλημ · ουκ εγνωσ τα γενομενα εν αυτη		in hierusalem nescisti quae facta sunt in ea
εν ταισ ημεραισ ταυταισ · ο δε ειπεν αυτω ποια	19	in diebus istis ad ille dixit ei quae
τα περι ιηῡ του ναζωραιου οσ εγενετο ανηρ		de ihū nazoreo qui fuit uir
προφητησ · δυνατοσ εν λογω και εργω		propheta potens in uerbo et opera
ενωπιον του θῡ και παντοσ του λαου		in conspectu dei omnis populi
ωσ τουτον παρεδωκαν οι αρχιερεισ	20	sicut hunc tradiderunt principes sacerdotū
και οι αρχοντεσ ημων εισ κριμα		et potentes nostri in iudicium
θανατου και εσταυρωσαν αυτον		mortis et crucifixerunt eum
ημεισ δε ηλπιζομεν οτι αυτοσ ην	21	nos autem sperauimus quoniam ipse erat
ο μελλων λυτρουσθαι τον ἰσραηλ		qui incipiebat saluare israhel
αλλαγε και συν πασιν τουτοισ		sed etiam et in omnibus istis
τριτην ημεραν σημεραν αγει αφ ου ταυτα		tertium diem hodie agit ex quo haec
γεγονεν · αλλα και γυναικεσ τινεσ	22	facta sunt sed et mulieres quaedam
εξεστησαν ημασ γενομεναι		seduxerunt nos factae
ορθριναι επει το μνημειον και μη	23	matutinae ad monumentum et cum non
ευρουσαι το σωμα αυτου ηλθον λεγουσαι		inuenissent corpus eius uenerunt dicentes
οπτασιαν αγγελων εωρακεναι		uisionem angelorum uidisse
οι λεγουσιν αυτον ζην και απηλθον	24	qui dicunt eum uiuere et abierunt
τινεσ εκ των συν ημειν		quidam de his qui erant nobiscum
επι το μνημειον και ευρον ουτωσ		in monimentum et inuenerunt sic
ωσ ειπον αι γυναικεσ αυτον δε		sicut dixerunt mulieres illum autem
ουκ ειδομεν ο δε ειπεν προσ αυτουσ	25	non uidimus ad ille dixit ad eos
ω ανοητοι και βραδεισ τη καρδια επι πασιν		o insensati et tardi corde in omnibus
οισ ελαλησαν οι προφηται		quibus locuti sunt profetae
οτι ταυτα εδει παθειν τον χρν̄	26	quoniam haec oportebat pati xpm
και εισελθειν εισ την δοξαν αυτου		et introire in gloriam eius
και ην αρξαμενοσ απο μωσεωσ και παντων	27	et erat incipiens a mosen · et omnium
των προφητων ερμηνευειν		propheetarum interpraetari
αυτοισ εν ταισ γραφαισ τα περι αυτου · και ηγγισα̅	28	illis in scripturis de eo · et adpropiauerunt

(Fol. 282 *b*.) (Fol. 283 *a*.)

εισ την κωμην ου επορευοντο	XXIV.	in castellum ubi ibant
και αυτοσ προσεποιησατο πορρωτερω		et ipse fecit se longius
πορευεσθαι και παραβιασαντο αυτον λεγοντεσ	29	abire et coxerunt eum dicentes
μεινον μεθ ημων οτι προσ εσπεραν		mane nobiscum quia ad uesperum
καικλεικεν η ημερα και εισηλθεν		declinauit dies et introibit
μειναι μετ αυτων και εγενετο	30	manere cum eis et factum est
εν τω κατακλιθηναι αυτον		cum recubuisset
λαβων αρτον ηυλογησεν		accipiens panem benedixit
και προσεδιδου αυτοισ λαβοντων δε	31	et dabat illis accipientium autem
αυτων τον αρτον απ αυτου		eorum panem ab eo
ηνυγησαν οι οφθαλμοι αυτων		aperti sunt oculi eorum
και επεγνωσαν αυτον και αυτοσ αφαντοσ		et cognouerunt eum · et ipse non con
εγενετο απ αυτων οι δε ειπον προσ εαυτουσ	32	conparuit ab eis ad illi dixerunt ad semetipsos
ουχι η καρδια ην ημων κεκαλυμμενη		nonne cor nostrum erat coopertum
ωσ ελαλει ημειν εν τη οδω		quo modo loquebat ur nobis in uia
ωσ ηνυγεν ημειν τασ γραφασ		sicut aperiebat nobis scripturas
και αναστantεσ λυπουμενοι αυτη τη ωρα	33	et surgentes contristati ipsa hora
ὑπεστρεψαν εισ ἱερουσαλημ και ευρον		reuersi sunt in hierusalem et inuenerunt
ηθροισμενουσ τουσ · ια · και τουσ συν αυτοισ		congregatos illos · xi · et qui cum eis erant
λεγοντεσ οτι οντωσ ηγερθη	34	dicentes quoniam uere resurrexit
ο κσ και ωφθη σιμωνι και αυτοι	35	dms et uisus est simoni et ipsi
εξηγουντο τα εν τη οδω και οτι εγνωσθη		narrabant quae in uia · et quia cognotus est
αυτοισ εν τη κλασει του αρτου ταυτα δε	36	eis in fractione panis haec autem
αυτων λαλουντων αυτοσ εσταθη		eorum loquentium ipse stetit
τμ : εν μεσω αυτων αυτοι δε : πτοηθεντεσ	37	in medio eorum ipsi autem pauerunt
και ενφοβοι γενομενοι εδοκουν φαντασμα		et timore tacti putabant fantasma
θεωρειν ο δε ειπεν αυτοισ τι τεταραγμενοι	38	uidere ad ille dixit illis quare conturbati estis
εσται και εινα τι διαλογισμοι		et ut quid in cogitationes
αναβαινουσιν εν τη καρδια ὑμων		ascendunt in cor uestrum
ιδετε τασ χειρασ μου και τουσ ποδασ μου	39	uidete manus meas et pedes meos
οτι εγω αυτοσ ειμι ψηλαφησατε και ἴδετε		quia ego ipse sum palpate et uidete
το πνα οστα ουκ εχει και σαρκασ		quoniam sps ossa non habet nec carnes
καθωσ εμε βλεπετε εχοντα		sicut et me uidetis habentem

(Fol. 283 *b*.) (Fol. 284 *a*.)

τμα:	ετι δε απιστουντων αυτων	XXIV. 41	adhuc autem non credent ibus eis
	απο τησ χαρασ και θαυμαζοντων		a gaudio et mirantium
	ειπεν εχετε τι βρωσιμον ενθαδε		dixit habetis aliquid manducare hic
	κα επεδωκαν αυτω ἰχθυοσ οπτου	42	et porrexerunt illi piscis assi
	μεροσ και λαβων ενωπιον	43	partem et accipiens in conspectu
τμβ:	αυτων εφαγεν : και ειπεν αυτοισ	44	eorum manducauit et dixit eis
	ουτοι οι λογοι μου ουσ ελαλησα		isti sermones mei quos locutus sum
	προσ ὑμασ εν ω ημην συν ὑμειν		ad uos cum essem uobiscum
	οτι δει πλησθηναι παντα τα γεγραμμενα		quoniam oportet impleri omnia quae Scripta sunt
	εν τω νομω μωυσεωσ και προφηταισ		in lege moysei et prophetis
	και ψαλμοισ περι εμου τοτε διηνὑξεν	45	et psalmis de me tunc adaperti sunt
	αυτων τον νουν του συνἰεναι τασ γραφασ		eorum sensus ut intellegant scripturas
	και ειπεν αυτοισ οτι ουτωσ γεγραπται τον	46	et dixit eis quia sic scriptum erat
	χρν παθειν και αναστηναι τη τριτη ημερα		xpm pati et resurgere die tertia
	και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου	47	et praedicari in nomine eius
	μετανοιαν και αφεσιν αμαρτιων		paenitentiam · et remissionem peccatorum
	ωσ επι παντα τα εθνη αρξαμενων		super omnes gentes incipientium
	απο ἰερουσαλημ και ὑμεισ δε	48	ab hierusalem · et uos autem
	μαρτυρεσ τουτων και εγω αποστελλω	49	testes horum et ego mitto
	την επαγγελιαν μου εφ ὑμασ		promissionem meam super uos
	ὑμεισ δε καθισατε εν τη πολει εωσ οτου		uos autem sedete in ciuitate usque dum
	ενδυσησθε δυναμιν εξ ὑψουσ		induamini uirtutem de alto
	εξηγαγεν δε αυτουσ εξω προσ	50	eduxit autem eos foras ad
	βηθανιαν επαρασ δε τασ χειρασ		bethaniam lebans autem manus
	ηυλογησεν αυτουσ και εγενετο	51	benedixit eos et factum est
	εν τω ευλογειν αυτον αυτουσ		cum beneficeret eos
	απεστη απ αυτων και αυτοι ὑπεστρεψαν	52	discessit ab eis et ipsi reuersi sunt
	εισ ἰερουσαλημ · μετα χαρασ μεγαλησ		in hierusalem cum gaudio magno
	και ησαν δια παντοσ εν τω ἰερω	53	et erant semper in templo
	αινουντεσ τον θν ·		laudantes dm

ευαγγελιον · κατ λουκαν

επληρωθη · αρχεται κατ μαρκον

(Fol. 284 *b*.)

euang secund · lucam explicit

incipit euang secund marcum

(Fol. 285 *a*.)

α	Αρχη του ευαγγελιου ιηυ χρυ υιου θυ	1. 1	Initium euangeli ihu xpi fili dei
	ωσ γεγραπται εν ησαϊα τω προφητη	2	sicut scriptum est in esaiam prophetam
	ιδου αποστελλω τον αγγελον μου		ecce mitto angelum meum
	προ προσωπου σου οσ κατασκευασει		ante faciem tuam qui praeparauit
β	: την οδον σου· : φωνη βοωντοσ εν τη	3	uiam tuam uox clamantis in
	ερημω ετοιμασατε την οδον κυ		deserto parate uiam dmi
	ευθειασ ποιειτε τασ τριβουσ του θυ ὑμω		rectas fate ci semitas di nostri
γ	:Εγενετο ἰωαννησ εν τη ερημω βαπτιζων	4	fuit iohannes in deserto baptizans
	και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιασ		et praedicans baptismum paenitentiae
	εισ αφεσιν αμαρτιων		in remissione peccatorum
	και εξεπορευετο προσ αυτον πασα η ἰουδαια	5	Et egrediebatur ad illum · omnis iudaea regio
	χωρα και ἰεροσολυμειτε παντεσ		et hierosolymitae uniuersi
	και εβαπτιζοντο εν ἰορδανη ὑπ αυτου		et baptizabantur in iordanen ab illo
	εξομολογουμενοι τασ αμαρτιασ αυτων		confitentes peccata sua
	ην δε ἰωαννησ ενδεδυμενοσ δερρην καμελου	6	Et erat iohannes uestitus pilos camelli
	και εσθων ακριδασ και μελι αγριον		et aedebat lucustas et mel siluestrae
	και ελεγεν αυτοισ εγω μεν ὑμασ	7	et dicebat illis ego quidem uos
	βαπτιζω εν ὑδατι		baptizo in aqua
δ	: ερχεται δε οπισω μου ο ἰσχυροτεροσ μου		ueniet autem post me fortior me
	ου ουκ ιμι ἱκανοσ λυσαι τον ἱμαντα		cuius non sum dignus solbere corregiam
	των ὑποδηματων αυτου		calciamentorum eius
	και αυτοσ ὑμασ βαπτιζει εν πνι αγειω	8	ipse uos baptizauit in spu sancto
ε	: και εγενετο εν ταισ ημεραισ εκειναισ	9	Et factum est in illis diebus
	ηλθεν ο ιησ απο ναζαρεθ· τησ γαλιλαιασ		uenit ihs a nazaret galilaeae
	και εβαπτισθη ισ την ἰορδανην ὑπο ἰωαννου		et baptizatus est in iordanen ab iohannen
	και αναβαινων εκ το ὑδατοσ	10	et ascendens de aqua
	ειδεν ηνυγμενουσ τουσ ουρανουσ		uidit apertos caelos
	και το πνα ωσ περιστεραν καταβαινων		et spm tamquam columbam descendente
	εισ αυτον και φωνη εκ των ουρανων	11	in ipsum et uox de caelis
	συ ει ο ὑιοσ μου ο αγαπητοσ εν σοι ευδοκησα		tu es filius meus dilectus · in quem conplacui
ζ	: και ευθεωσ το πνα το αγιον εκβαλλει αυτον	12	Et statim sps sanctus eiecit eum
	εισ την ερημον και ην εν τη ερημω ημερασ· μ·	13	in deserto · et erat in deserto xl· diebus
	και πειραζομενοσ ὑπο του σατανα		et temptabatur a satana
	(Fol. 285 *b*.)		(Fol. 286 *a*.)

ζ	: και ην μετα των θηριων : και οι αγγελοι	1.	et erat cum besteis et angeli
η	διηκονουν αυτω : και μετα το παραδοθηναι	14	ministrabant ei · sed postquam traditus est
θ	τον ϊωαννην · ηλθεν ο ιησ εισ την γαλιλαιαν		iohannes uenit ihs in galileam
	κηρυσσων το ευαγγελιον τησ βασιλειασ του θυ		praedicans euangelium regni dei
	λεγων οτι πεπληρωνται οι καιροι	15	dicens quoniam inpleta sunt tempora
	και ηγγικεν η βαβασιλεια του θυ		et adpropiauit regnum dei
	μετανοειτε και πιστευεται εν τω ευαγγελιω		paenitemini et credite in euangelio
	και παραγων παρα την θαλασσαν τησ γαλιλαιασ	16	Et praeteriens secus mare galilaeae
	ειδεν τον σιμωνα και ανδρεαν		uidit simonem et andream
	τον αδελφον αυτου αμφιβαλλοντασ		fratrem eius mittentes
	τα δικτυα εν τη θαλασση ησαν γαρ αλειεισ		retias in mare erant autem piscatores
ι	:και ειπεν αυτοισ ο ιησ δευτε οπισω μου	17	Et dixit illis ihs uenite post me
	και ποιησω ϋμασ γενεσθαι αλιεισ ανθρωπω		et faciam uos fieri piscatores hominum
	και ευθεωσ αφεντεσ παντα ηκολουθησαν αυτω	18	et statim relictis omnibus secuti sunt eum
ια	: και προσβασ ολιγον ειδεν ϊακωβον τον του ζεβεδαιον	19	Et progressus pusillum · uidit iacobum zebedei
	και ϊωαννην τον αδελφον αυτου		et iohannen fratrem eius
	και αυτουσ εν τω πλοιω καταρτιζονταϲ		et ipsos in naui conponentes
	τα δικτυα · και ευθεωσ εκαλεσεν αυτουσ	20	retiam et continuo uocauit illos
	και αφεντεσ τον πατερα αυτων		et relicto patre suo
	ζεβαιδεον εν τω πλοιω · μετα των μεισθωτων		zebedeo in naui · cum mercennariis
ιβ	: ηκολουθησαν αυτω : και εισεπορευοντο	21	secuti sunt eum Et ingrediuntur
	εισ καφαρναουμ · και ευθεωσ τοισ σαββασιν		cafarnaum et statim sabbato
	εισελθων εισ την συναγωγην εδιδασκεν αυτουσ		ingressus in synagoga docebat eos
ιγ	: και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου	22	et obstupis cebant super doctrinam eius
	ην γαρ διδασκων αυτουσ ωσ εξουσιαν		erat enim docens eos · quasi potestatem
	εχων ουχ ωσ οι γραμμα εισ		habens · non quasi scribae
ιδ	: και ην εν τη συναγωγη ανθρωποσ	23	Et erat in synagoga homo
	εν πνι ακαθαρτω και ενεκραξεν λεγων	24	in spu in mundo et exclamauit dicens
	τι ημειν και σοι ιηυ ναζαρηναι		quid nobis et tibi ihu nazorenae
	ηλθεσ απολεσ απολεσαι ημασ		uenisti perdere nos
	οιδα σε τισ ει ο αγιοσ του θυ		scio quis is santus dei
	και επετειμησεν αυτω λεγων φιμωθητι	25	Et comminatus est ei dicens · ommutesce
	και εξελθε εκ του ανθρωπου πνα ακαθαρτον		et exi de homine spirite immunde

(Fol. 286 *b*.) ΛϚ (Fol. 287 *a*.)

και εξηλθεν το πνα το ακαθαρτον	I. 26	et exiit sps inmundus
σπαραξασ αυτον · και κραξασ φωνη μεγαλη		discerpens eum · et clamans uoce magna
εξηλθεν απ αυτου · και εθαμβησαν παντεσ	27	discessit ab eo · et mirabantur omnes
ωστε συνζητειν προσ εαυτουσ λεγοντασ τισ		et conquerebant inter se dicentes quaenam est
η διδαχη εκεινη η καινη αυτη η εξουσια		doctrina ista noua haec potestas
οτι και τοισ πνευνα τοισ ακαθαρτοισ επιτασσει		quia et spiritibus inmundis inperat
και ὑπακουουσιν αυτω		et obaudiunt ei
και εξηλθεν η ακοη αυτου ευθυσ	28	Et processit rumor iste statim
εισ ολην την περιχωρον τησ γαλιλαιασ		in omnem regionem galilaeae
Εξελθων δε εκ τησ συναγωγησ	29	procedens autem de synagoga
ηλθεν εισ την οικιαν σιμωνοσ		uenit in domum simonis
και ανδρεου μετα ἰακωβου καὶ ἰωανου		et andreae cum iacobo et iohannen
κατεκειτο δε η πενθερα · σιμωνοσ πυρεσσουσα	30	decumbebat autem socrus simonis febricitans
και ευθυσ λεγουσιν αυτω περι αυτησ		et continuo dicunt ei de illa
και προσελθων εκτεινασ την χειρα	31	et accessit extendens manum
κρατησασ ηγειρεν αυτην και ευθεωσ		adpraehensam elebauit et statim
αφηκεν αυτην ο πυρετοσ και διηκονει αυτοισ		remisit illam febris et ministrabat ei
Οψιασ δε γενομενησ οτε εδυσεν ο ηλιοσ	32	uespere autem facta cum occidisset sol
εφεροσαν προσ αυτον παντασ τουσ κακωσ εχοντασ		adferebant ad eum omnes male habentes
νοσοισ ποικιλαισ και τουσ δαιμονιζομενουσ		uariis languoribus · et demonia habentes
και ην ολη η πολισ επισυνηγμενη	33	et erat tota ciuitas congregata
προσ την θυραν αυτου · και εθεραπευσεν αυτουσ	34	ad ianuam eius et curauit illos
και τουσ δαιμονια εχοντασ εξεβαλεν αυτα		et qui daemonia habebant · eiciebat illa
απ αυτων και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν		ab eis et non sinebat ea loqui
Οτι ηιδισαν αυτον και εθεραπευσεν πολλουσ		quoniam sciebant eum · et curauit multos
κακωσ εχοντασ ποικιλαισ νοσοισ		male habentes uariis languoribus
και δαιμονια πολλα εξεβαλεν		et daemonia multa eiciebat
και πρωι εννυχα λειαν εξηλθεν	35	Et diluculo exsurgens
και απηλθεν εισ τον ερημον τοπον		abiit in desertum locum
και εκει προσηυξετο και κατεδιωξαν αυτον	36	ibique orabat · et consecuti sunt eum
τε το σιμων και οι μετ αυτου		tunc simon et qui cum eo erant
και οτε ευρον αυτον λεγουσιν αυτω	37	et cum inuenissent eum dixerunt ei
οτι παντεσ ζητουσιν σε · και λεγει αυτοισ αγωμε	38	quia omnes quaerunt te · et ait illis eamus

(Fol. 287 *b*.) (Fol. 288 *a*.)

	εισ τασ ενγυσ κωμασ και εισ τασ πολεισ	1.	in proximos uicos et ciuitates
	ϊνα κακει κηρυξω εισ τουτο γαρ εξεληλυθα		ut et ibi praedicem ad hoc enim ueni
	και ην κηρυσσων εισ τασ συναγωγασ αυτων	39	Et erat praedicans in synagogis eorum
	εισ ολην την γαλειλαιαν · και τα δαιμονια εκβαλλω̄		in totam galilaeam et daemonia eiciens
ιη	: και ερχεται προσ αυτον λεπροσ ερωτων αυτον	40	Et uenit ad eum leprosus depraecans eum
	και λεγων· εαν θελεισ δυνασαι με καθαρισαι		et dicens · si uolueris potes me mundare
	και οργισθεισ εκτεινασ την χειρα αυτου	41	et iratus extendit manum suam
	ηψατο αυτου και λεγει αυτω · θελω καθαρισθητι		et tetigit eum et ait illi · uolo mundare
	και ευθεωσ απηλθεν απ αυτου η λεπρα	42	et statim decessit ab eo lepra
	και εκαθαρισθη και ενεβρισαμενοσ αυτω	43	et mundatus est et comminatus ei
	ευθυσ εξεβαλεν αυτον και λεγει αυτω	44	statim dimisit illum et dicit ei
	ορα μηδενι ειπησ · αλλα ϋπαγε δειξον σεαυτον		uide nemini dixeris sed bade ostende teipsum
	τω ϊερει και προσενενκε · περι του καθαρισμου σου		sacerdoti et offers pro emundatione tua
	α προσεταξεν μωϋσησ εισ μαρτυριον αυτοισ		quae praecepit moyses · in testimonium illis
ιθ	: Ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν	45	ad ille egressus coepit praedicare
	και διαφημειζειν τον λογον		et diffamare sermonem
	ωστε μηκετι δυνασθαι φανερωσ εισελθειν		ita ut non possit · manifestae introire
	εισ πολιν αλλα εξω εν ερημοισ τοποισ ην		in ciuitatem · sed foris in desertis locis esse
	και ηρχοντο προσ αυτον παντοθεν		et conueniebant ad eum undique
κ	: και εισελθων παλιν εισ καφαρναουμ	II. 1	Et iterum intrauit in cafarnaum
	δι ημερων και ηκουσθη οτι εν οικω εστιν		post dies et auditum est · quod in domo esset
	και ευθεωσ συνηκθησαν πολλοι	2	et confestim conuenerunt multi
	ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προσ την θυραν		ut iam non posset capere · usque ad ianuam
	και ελαλει προσ αυτουσ λογον :		et loquebatur ad illos uerbum
	και ερχονται προσ αυτον φεροντεσ παραλυτικο̄	3	Et uenerunt ad eum · adferentes paralyticum
	αιρομενον ϋπο τεσσαρων και μη δυναμενοι	4	qui a quattuor portabatur · et cum non possent
	προσενγεισαι απο του οχλου		accedere prae turba
	απεστεγασαν την στεγην οπου ην ο ιησ		nudauerunt tectum ubi erat ihs
	και χαλωσει τον κραβαττον οπου ην		et dimiserunt grabattum in quo erat
	ο παραλυτικοσ κατακειμενοσ		paralyticus iacens
	Ειδων δε ο ιησ την πιστιν αυτων	5	cum uidisset autem ihs fidem illorum
	λεγει τω παραλυτικω		ait paralytico
	τεκνον αφεωντε σου αι αμαρτιαι		fili dimittuntur tibi peccata tua

(Fol. 288 *b*.) (Fol. 289 *a*.)

ησαν δε τινες των γραμματεων	II. 6	Erant autem quidam de sscribis
εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι		illic sedentes et cogitantes
εν ταις καρδιαις αυτων λεγοντες		in cordibus suis dicentes
τι ουτος ουτως λαλει βλασφημει	7	quid hic sic loquitur blasphemat
τις δυναται αφιεναι τας αμαρτιας ει μη ο θς		quis potest demittere peccata nisi solus ds
και επιγνους ο ιης τω πνι οτι ουτως διαλογιζονται	8	quo cognito ihs in spu quod sic cogitarent
εν εαυτοις ειπεν αυτοις		intra se dixit illis
τι ταυτα διαλογιζεσθαι εν ταις καρδιαις υμων		quid ista cogitatis · in cordibus uestris
τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν τω παραλυ τω	9	quid est facilius dicere paralytico
εγειρε αρον τον κραβαττον σου		surge et tolle grabattum tuum
και υπαγε εις τον οικον σου		et uade in domum tuam
η ειπειν αφαιωνται σοι αι αμαρτιαι		aut dicere demittuntur tibi peccata
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει	10	ut autem sciatis quia habet potestatem
ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι		filius hominis · in terra demittere
αμαρτιας λεγει τω παραλυτικω σοι λεγω	11	peccata · ait paralytico tibi dico
εγειρε αρον τον κραβαττον σου		surge et tolle grabattum tuum
και υπαγε εις τον οικον σου · και ευθεως ηγερθη	12	et uade in domum tuam · et statim surrexit
και αρας τον κραβαττον εξηλθεν εναντιον		et sublato grabatto · abiit coram omnibus
παντων ωστε εξιστασθαι παντας		ita ut admirarentur omnes
και δοξαζειν τον θν και λεγειν		et honorificarent dm et dicerent
οτι ουτως ουδεποτε ειδαμεν		quia taliter nunquam uidimus
α : και εξηλθεν παρα την θαλασσαν και πας οχλος	13	Et processit iterum ad mare et omnes turba
ηρχετο προς αυτον και εδιδασκεν αυτους		ueniebat ad eum · et docebat eos
και παραγων ειδεν ιακωβον τον του αλφαιου	14	Et cum praeteriret uidit iacobum alphaei
καθημενον επι το τελωνιον		sedentem ad teloneum
και λεγει αυτω ακολουθει μοι		et ait illi sequere me
και αναστας ηκολουθησεν αυτω		et surgens secutus est eum
β : και εγενετο κατακειμενων αυτων	15	et factum est recumbentibus illis
εν τη οικεια αυτου · πολλοι τελωναι		in domo eius · multi publicani
και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ιηυ		et patores · simul recumbebant cum ihu
και τοις μαθηταις αυτου · ησαν γαρ πολλοι		et discipulis eius · erant enim multi
οι και ηκολουθησαν αυτω		qui et secuti sunt eum
και οι γραμματεις και οι φαρισαιοι	16	et scribae et pharisaei
(Fol. 289 *b*.)		(Fol. 290 *a*.)

και ειδαν οτι ησθιεν μετα των αμαρτωλων	II.	et uiderunt quia manducat cum peccatoribus
και των τελωνων · και ελεγον τοισ μαθηταισ		et publicanis · et dicebant discipulis
αυτου · δια τι μετα των αμαρτωλων		eius · quare cum publicanis
και των τελωνων εσθιει		et peccatoribus manducat
κγ : και ακουσασ ο ιησ λεγει · ου χρειαν εχουσιν	17	Et hoc audit ihs ait non desiderant
οι ϊσχυοντεσ ϊατρου · αλλ οι κακωσ εχοντεσ		qui sani sunt medicum · sed qui male habent
ουκ ηλθον καλεσαι δικαιουσ · αλλα αμαρτωλουσ		non ueni uocare iustos · sed peccatores
και ησαν οι μαθηται ϊωαννου	18	et erant discipuli iohannis .
και οι φαρισαιοι νηστευοντεσ		et pharisaei ieiunantes
και ερχονται και λεγουσιν αυτω		et ueniunt et dicunt illi
δια τι οι μαθηται ϊωαννου		quare discipuli iohannis
και οι των φαρεισαιων νηστευουσιν		et pharisaeorum ieiunant
οι δε σοι μαθηται ου νηστευουσιν		tui autem discipuli non ieiunant
και ειπεν αυτοισ μη δυνανται οι ϋιοι	19	et ait illis · num quid possunt fili
του νυμφωνοσ εν ω ο νυμφιοσ		sponsi quandiu sponsus
μετ αυτων εστιν νηστευειν		cum illis est ieiunare
ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη	20	uenient autem dies cum auferetur
απ αυτων ο νυμφιοσ · και τοτε νηστευουσιν		ab ei sponsus · et tunc ieiunabunt
εν εκεινη τη ημερα		in illa die
Ουδεισ δε επιβλημα ρακκουσ αγναφου	21	nemo autem adsumentum panni rudis
επισυναπτει επι ϊματιον παλαιον		adsuit uestimento ueteri
ει δε μη ερει το πληρωμα		alioquin auferet supplementum
το καινον απο του παλαιου		nouum a ueteri
και χειρων σχισμα γεινεται		et peior scissura efficitur
και ουδεισ βαλλει οινον νεον	22	Et nemo mittit nouellum uinum
εισ ασκουσ παλαιουσ		in utres ueteres
ει δε μη ρηξει ο οινοσ τουσ ασκουσ		alioquin disrumpet utres uinum
και ο οινοσ και οι ασκοι απολουνται		et uinum et utres peribunt
κδ : και εγενετο παλιν αυτον εν τοισ σαββασιν	23	Et factum est iterum eum sabbatis
διαπορευεσθε δια των σποριμων		ambulare per sata
και οι μαθηται ηρξαντο · τιλλειν τουσ		et discipuli eius coeperunt uellere
σταχυασ · οι δε φαρισαιοι ελεγον	24	spicas pharisaei autem dicebant
ϊδε τι ποιουσιν οι μαθηται σου		ecce quid faciunt discipuli tui
(Fol. 290 *b*.)		(Fol. 291 *a*.)

τοισ σαββασιν ο ουκ εξεστιν αυτοισ	II.	sabbatis quod non licebat eis	
και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ ουδεποτε	25	Et respondens ait illis num quam	
ανεγνωτε τι εποιησεν δαυειδ		legistis quid fecerit dauid	
οτε χρειαν εσχεν και επινασεν		cum necessitate habuit et esuriit	
αυτοσ και οι μετ αυτου οντεσ ·		ipse et qui cum illo erant	
εισηλθεν εισ τον οικον του θυ	26	introibit in domum dei	
και τουσ αρτουσ τησ προσθεσεωσ εφαγεν		et panes propositionis manducauit	
και εδωκεν τοισ μετ αυτου ουσιν		et dedit eis qui cum illo erant	
ουσ ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τοισ		quos non licebat manducare nisi	
κε : ἱερευσιν : λεγω δε ὑμειν	27	sacerdotibus dico autem uobis	
κσ εστιν ο ὑιοσ του ανθρωπου και του σαββατου	28	dms est filius hominis et sabbati	
και εισηλθεν παλιν εισ την συναγωγην	III. 1	et introibit iterum in synagogam	
και ην εκει ανθρωποσ ξηραν εχων την χειρα		et erat ibi homo aridam habens manum	
και παρετηρουντο αυτον · ει εν τοισ σαββασιν	2	et obserbabant eum si sabbatis	
θεραπευσει ὑνα κατηγορησουσιν αυτον		curaret ut accusarent eum	
και λεγει τω ανθρωπω	3	et ait homini	
τω εχοντι την χειρα εξηραμενην		habenti manum aridam	
εγειρε και στηθει εν μεσω · και ειπεν προσ	4	surge et sta in medium et dixit	
αυτουσ εξεστιν εν τοισ σαββασιν		ad illos · licet sabbatis	
τι αγαθον ποιησαι η κακοποιησαι		aliquid benefacere aut malefacere	
ψυχην σωσαι μαλλον		animam salbam facere magis	
η αποκτειναι		quam perdere	
Οι δε εσιωπων και περιβλεψαμενοσ αυτουσ	5	ad illi tacebant · et circumspiciens eos	
μετ οργησ συνλυπουμενοσ		cum ira indignationis	
επι τη νεκρωσει τησ καρδιασ αυτων		super emortua cordis eorum	
λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου		dixit homini extende manum tuam	
και εξετεινεν · και αποκατεσταθη		et extendit et restituta est	
η χειρ αυτου ευθεωσ		manus illi statim	
κς : Εξελθοντεσ δε οι φαρισαιοι μετα των ηρωδιανω	6	Exeuntes autem pharisaei · cum herodianis	
συνβουλιον ποιουντεσ κατ αυτου		consilium faciebant aduersus eum	
οπωσ αυτον απολεσωσιν		quo modo illum perderent	
Ο δε ιησ μετα των μαθητων αυτου	7	ihs autem cum discipulis suis	
ανεχωρησεν εισ την θαλασσαν		secessit ad marem	
(Fol. 291 *b*.)		(Fol. 292 *a*.)	

κζ :	και πολυσ οχλοσ απο τησ γαλειλαιασ	III. et multa turba a galilaea
	και τησ ιουδαιασ και απο ϊεροσολυμων	8 et iudaea et ab hierosolymis
	και τησ ϊδουμεασ · και οι περαν του ϊορδανου	et ab idumea et trans iordanen
	και οι περι τυρον	et circa tyrum
	και οι περι σιδωνα πληθοσ πολυ	et circa sidonem multitudo magna
	ακουσαντεσ α εποιει ηλθαν προσ αυτον	audientes quae faciebat · uenerunt ad eum
	και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου · ϊνα πλοιαριον	9 et dixit discipulis suis · ut in nauicula
	προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον	sibi deseruiret propter turbam
	ϊνα μη θλιβωσιν αυτον πολλοι	uti ne conpremerent eum multi
	πολλουσ γαρ εθεραπευσεν	10 multos enim sanauit
	ωστε επιπιπτειν εν αυτω · ϊνα αυτου αψωνται	ita ut inruerent in eum · ut illum tangerent
	οσοι ειχον μαστειγασ · και πνα ακαθαρτα	11 quodquod habebant plagas · et sps · immundi
	οταν ουν αυτον εθεωρουν	cum uideret illum
	προσεπιπτον αυτω και εκραζον λεγοντεσ	procedebant ei · et exclamabant dicentes
	συ ει ο ϋιοσ του θυ	tu es filius dei
κη :	και πολλα επετειμα αυτοισ	12 et multa comminabatur eis
	ϊνα μη αυτον φανερον ποιωσιν	ut non manifestarent illum
κθ :	και αναβαινει εισ το οροσ και προσκαλειται	13 Et ascendit in montem et vocauit ad se
	ουσ ηθελεν αυτοσ και ηλθον προσ αυτον	quos voluit ipse · et uenerunt ad eum
	και εποιησεν ϊνα ωσιν · ιβ · μετ αυτου	14 et fecit ut essent · xii · cum ipso
	και ϊνα αποστελη αυτουσ κηρυσσειν το	et ut mitteret illos praedicare
	ευαγγελιον · και εδωκεν αυτοισ εξουσιαν	15 euangelium · et dedit illis potestatem
	θεραπευειν τασ νοσουσ	curandi ualetudinems
	και εκβαλλειν τα δαιμονια	et eiciendi daemonia
λ :	και επεθηκεν σιμωνι ονομα πετρον	16 Et inposuit simoni nomen petrus
	και τον ϊακωβον του ζεβεδαιου	17 et iacobum zebedaei
	και τον ϊωαννην τον αδελφον του ϊακωβου	et iohannen fratrem iacobi
	και επεθηκεν εαυτοισ ονομα βοανεργησ	et inposuit eis nomina boanges
	ο εστιν ϋιοι βροντησ · και ανδρεαν	18 quod est filius tonitrui · et andream
	και φιλιππον και βαρθολομαιον και μαθθαιον	et filippum · et barthilomeum et mattheum
	και θωμαν και ϊακωβον τον του αλφαιου	et thoman et iacobum alfei
	και λεββαιον και σιμωνα το καναναιον	et lebbeum et simonem cananeum
	και ϊουδασ σκαριωθ	19 et iudas scarioth

(Fol. 292 *b*.) (Fol. 293 *a*.)

	οσ και παρεδωκεν αυτον	III.	qui et tradidit eum
λα :	και εισερχονται εισ οικον και συνερχεται	20	Et ueniunt in domum · et conuenit
	παλιν ο οχλοσ · ωστε μη δυνασθαι		iterum turba uti non possent
	μητε αρτουσ φαγειν · και οτε ηκουσαν	21	nec panem manducare · et cum audissent
λβ :	περι αυτου : οι γραμματειν και οι λοιποι		de eo scribae et ceteri
	εξηλθον κρατησαισαι αυτον · ελεγον γαρ		exierunt tenere eum dicebant enim
	οτι εξεσταται αυτουσ · και οι γραμματεισ	22	quoniam exentiat eos et scribae
	οι απο ιεροσολυμων καταβαντεσ ελεγον		qui ab hierosolymis descenderunt dicebant
	οτι βεελζεβουλ εχει · και οτι εν τω αρχοντι		quoniam beelzebul habet · et quia in principe
	των δαιμονιων · εκβαλλει τα δαιμονια		daemoniorum eicit daemonia
λγ :	και προσκαλεσαμενοσ αυτουσ	23	Et conuocatis eis
	εν παραβολαισ ελεγεν ο κσ ιησ		in parabolam dicebat dms ihs
	πωσ δυναται σατανασ · σαταναν εκβαλειν		quo modo potest satanas · satanan eicere
	και εαν βασιλεια εφ εαυτην μερισθη	24	et si regnum in se diuidatur
	ου δυναται σταθηναι η βασιλεια εκεινη		non potest stare regia illa
	και εαν οικια εφ εαυτην μερισθη	25	et si domus super semetipsam diuidatur
	ου δυναται η οικεια εκεινη εσταναι		non potest domus illa stare
	και εαν ο σατανασ σαταναν εκβαλλει	26	Et si satanas satanan eicit
	μεμερισθαι εφ εαυτον · ου δυναται σταθηναι		dispertitur super se · non potest stare
	η βασιλεια αυτου · αλλα το τελοσ εχει		regnum eius sed finem habet
	Ουδεισ δυναται τα σκευη του ισχυρου	27	nemo autem potest uasa fortis
	εισελθων εισ την οικιαν διαρπασαι		ingressus in domum diripere
	εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση		nisi prius fortem alliget
	και τοτε την οικιαν αυτου διαρπαζει		et tunc domum eius diripiet
λδ :	αμην λεγω υμειν οτι παντα	28	amen dico uobis · quoniam omnia
	αφεθησεται τοισ υιοισ των ανθρωπων		dimittuntur filiis hominum
	τα αμαρτηματα και βλασφημιαι		peccata et blasphemiae
	οσα αν βλασφημησωσιν		quaecumquae blasphemauerint
	οσ αν δε τισ βλασφημηση	29	si quis autem blasphemauerit
	το πνα το αγιον ουκ εχει αφεσιν		in spm sanctum non habet remissionem
	αλλα ενοσ χο εσται · αιωνιου αμαρτιασ		sed reus erit aeterni delicti
	οτι ελεγον πνα ακαθαρτον εχειν	30	quoniam dicebant spm immundum habere eū
λε :	και ερχεται η μητηρ αυτου · και οι αδελφοι αυτου	31	Et uenit mater ejus et fratres eius

(Fol. 293 *b*.) (Fol. 294 *a*.)

και εξω εστωτεσ · απεστειλαν προσ αυτον	III.	et foris stantes · miserunt ad eum	
φωνουντεσ αυτον · και εκαθητο προσ τον οχλο	32	uocantes illum · et sedebat circa eum turba	
και λεγουσιν αυτω ἰδου η μητηρ σου		et dicunt ei · ecce mater tua ·	
και οι αδελφοι σου και αι αδελφαι σου		et fratres tui et sorores tuae	
εξω ζητουσιν σε		foras quaerunt te	
και απεκριθη αυτοισ λεγων τισ εστιν η μητηρ μου	33	Et respondit eis dicens · quae est mater mea	
η αδελφοι : και περιβλεψαμενοσ	34	aut fratres mei · et circumspiciens	
τουσ κυκλω καθημενουσ ειπεν		qui in circuitu ejus sedebant dixit	
ἰδου η μητηρ μου και οι αδελφοι μου		ecce mater mea et fratres mei	
οσ γαρ αν ποιηση το θελημα του θυ	35	qui enim fecerit uoluntatem di	
ουτοσ μου αδελφοσ και αδελφη και μητηρ εστιν		hic meus frater · et soror et mater est	
λε : και ηρξατο παλιν διδασκειν προσ την θαλασσαν	IV. 1	Et coepit iterum docere ad mare	
και συνηχθη προσ αυτον ο λαοσ πολυσ		et congregata est ad eum turba multa	
ωστε αυτον εισ το πλοιον ενβαντα		ita ut ipse in naui ascendens	
καθησται περαν τησ θαλασσησ · και πασ ο οχλοσ		sedere circa mare · et omnis turba	
περαν τησ θαλασσησ ην · και εδιδασκεν αυτουσ	2	circa mare erant · et docebat illos	
εν παραβολαισ πολλαισ και ελεγεν αυτοισ		in parauolis multis · et dicebat illis	
εν τη διδαχη αυτου ακουετε	3	in doctrina sua audite	
ἰδου εξηλθεν ο σπειρων και εν τω σπειραι	4	Ecce exiit seminator seminare · et dum seminat	
ο μεν επεσεν παρα την οδον		aliut cecidit circa uiam	
και ηλθαν τα πετεινα του ουρανου		et uenerunt uolucres caeli	
και κατεφαγαν αυτο		et comederunt illud	
και αλλα επεσαν επει τα πετρωδη	5	Et aliud caecidit super loca petrosa	
και οτι ουκ ειχεν γην πολλην		et quoniam non habuit terram multam	
και ευθυσ εξανεστειλεν		et statim exhortum est	
δια το μη εχειν βαθοσ την γην		propter quod non habuit altitudinem terrae	
και οτε ανετειλεν ο ηλιοσ εκαυματισθησαν	6	et quando exhortus est sol · exestuauit	
και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθησαν		et quia non habebat radicem exaruit	
και αλλο επεσεν επι τασ ακανθασ	7	Et aliud caecidit in spinas	
και ανεβησαν αι ακανθαι και συνεπνιξαν αυτο		et ascenderunt spinae · et suffocauerunt illud	
και καρπον ουκ εδωκεν		et fructum non dedit	
και αλλο επεσεν εισ την γην την καλην	8	Et aliud cecidit in terram bonam	
και εδιδου καρπον		et dat fructum	
(Fol. 294 *b*.)		(Fol. 295 *a*.)	

αναβαινοντα και αυξανομενον	IV.	ascendentem et crescentem
και φερει εν · λ · και εν · ξ · και εν · ρ ·		et adferet unum · xxx · et unum · lx · et unum · c ·
και ελεγεν οσ εχι ωτα ακουειν ακουετω	9	et dicebat qui habet aures audiendi audiat
και ο συνειων συνειετω		et intellegens intellegat
και οτε εγενετο καταμονας	10	Et cum esset singularis
επηρωτων αυτον οι μαθηται αυτου		interrogauerunt illum discipuli eius
τισ η παραβολη αυτη		quae esset parauola ista
και λεγει αυτοισ · ϋμειν δεδοται	11	Et ait illis uobis datum est
γνωναι το μυστηριον τησ βασιλειασ του θυ		cognoscere mysterium regni dei
: εκεινοισ δε τοισ εξω εν παραβολαισ		illis autem qui foris sunt in parabolis
παντα λεγεται · ϊνα βλεποντεσ βλεπωσιν	12	omnia dicitur · ut uidentes uideant
και μη ϊδωσιν · και ακουοντεσ ακουωσιν		et non uideant · et audientes audiant
και μη συνωσιν · μηποτε επιστρεψωσιν		et non intellegant · ne quando conuertantur
και αφεθησομαι αυτοισ τα αμαρτηματα		et demittam eis peccata
και λεγει αυτοισ	13	et ait illis
ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην		nescitis parauolam hanc
και πωσ πασασ τασ παραβολασ γνωσεσθαι		et quo modo omnes parauolas cognoscetis
: Ο σπειρων τον λογον σπειρει	14	qui seminat uerbum seminat
ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον	15	hi autem sunt qui circa uiam
οισ σπειρεται ο λογοσ		quibus seminatur uerbum
και οταν ακουσωσιν		et cum audierint
ευθεωσ ερχεται ο σατανασ		statim uenit satanas
και αφερει τον λογον τον εσπαρμενον		et auferet uerbum quod seminatum est
εν ταισ καρδιαισ αυτων		in corda e orum
και ουτοι εισιν · οι επει τα πετρωδησ σπειρομενοι	16	Et hi sunt · qui super petrosa seminantur
οι οταν ακουσωσιν τον λογον		qui cum audierint uerbum
μετα χαρασ λαμβανουσιν αυτον		cum gaudio excipiunt illud
και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοισ	17	et non habent radicem in se
αλλα προσκαιροι εισιν		sed temporalis sunt
ειτα γενομενησ θλιψεωσ και διωγμου		deinde facta tribulatione et persecutione
δια τον λογον ευθεωσ		propter uerbum confestim
σκανδαλισθησονται · και αλλοι εισιν	18	scandalizabuntur · et alii sunt
οι εισ τασ ακανθασ σπειρομενοι		qui in spinis seminantur
(Fol. 295 *b*.)		(Fol. 296 *a*.)

	ουτοι εισιν οι τον λογον ακουσαντεσ	IV.	hi sunt qui uerbum audiunt
	και αι μεριμναισ του βιου	19	et sollicitudinem uictus
	και απαται του κοσμου · εισπορευομεναι		et errores mundi · simul incedentes
	συνπνιγουσιν τον λογον		suffocant uerbum
	και ακαρποι γεινονται		et sine fructum eficiuntur
	και ουτοι εισιν · οι επι την γην την καλην	20	Et hi sunt qui super terram bonam
	σπαρεντεσ · οιτινεσ ακουουσιν τον λογον		seminati sunt qui audiunt uerbum
	και παραδεχονται και καρποφορουσιν		et suscipiunt · et fructificant
	εν · λ · και εν · ξ · και εν · ρ ·		unum · xxx · et unum · lx · et unum · c ·
λθ :	και ελεγεν αυτοισ · μητι απτεται ο λυχνοσ	21	Et dicebat illis · num quid accenditur lucerna
	ϊνα ϋπο τον μοδιον τε θη		et sub modio ponitur
	η ϋπο την κλεινην		aut sub lectum
	και ουχι ϊνα επι την λυχνιαν τεθη		et non super candelabrum ponatur
μ :	ου γαρ εστιν κρυπτον αλλ ινα	22	non est enim absconditum · sed ut
	φανερωθη · ουδε εγενετο αποκρυφον		manifestetur · nec factum est occultum
	αλλ ινα ελθη εισ φανερον		sed ut ueniat in palam
	ει τισ εχει ωτα ακουειν ακουετω	23	si quis habet aures audiendi audiat
μα :	και ελεγεν αυτοισ βλεπετε τα ακουετε	24	Et dicebat illis uidete quid audiatis
	εν ω μετρω μετρειτε · μετρηθησεται ϋμειν		in qua mensura metieritis · remetietur uobis
μβ :	οσ γαρ αν εχει προστεθησεται αυτω	25	qui enim habet · adicietur illi
	και οσ ουκ εχει · και ο εχει αρθησεται απ αυτου		et qui non habet · et quod habet auferetur ab eo
μγ :	και ελεγεν · ουτωσ εστιν η βασιλεια του θυ	26	Et dicebat · sic est regnum dei
	ωσ ανθρωποσ · σπορον βαλη επι τησ γησ		quemadmodum si homo · semen iactet in terra
	και καθευδη και εγερθη · νυκτα και ημερα	27	et obdormiat et exurgat · nocte et die
	και ο σποροσ βλαστα · και μηκυνεται		et semen germinet · et increscat
	ωσ ουκ οιδεν αυτοσ		dum nescit ille
	οτι αυτοματη η γη καρποφορει	28	quoniam ultro terra fructificat
	πρωτον χορτον ειτα σ ταχυασ		primum herbam deinde spicam
	ειτα πληρησ ο σειτοσ εν τω σταχυι		deinde plenum granum in spicam
	και οταν παραδοι ο καρποσ	29	et cum produxerit fructum
	ευθεωσ αποστελλει το δρεπανον		statim mittit falcem
	οτι παρεστηκεν ο θερεισμοσ		quoniam adest messis
μδ :	και ελεγεν · τινι ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θυ	30	Et dicebat · cui adsimilauimus regnum dei

Cap. IV. 18—30.

η εν ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην	IV.	aut in qua parauola · transferamus illud
ομοια εστιν κοκκω σιναπεως	31	similis est grano sinapis
ο οτιαν σπαρη · επι την γην μεικροτερον εστιν		quod cum seminatum est in terram · minor est
παντων των σπερματων · α εισιν επι τησ γησ		omnibus seminibus · quae sunt in terram
και γεινεται μειζων παντων των λαχανω	32	et fit maior · omnibus oleribus
και ποιει κλαδουσ μεγαλουσ · ωστε δυνασθαι		et facit ramos magnos · ita ut possint
ὑπο την σκειαν αυτου		sub umbra eius
τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν		aues caeli inhabitare
με : και τοιαυταισ πολλαισ παραβολαισ	33	Et talibus multis parauolis
ελαλει τον λογον · καθωσ εδυναντο ακουειν		loquebatur uerbum · prout poterant audire
χωρεισ δε παραβολησ · ουκ ελαλει αυτοισ	34	sine parabola autem · non loquebatur eis
μς : καθ ιδιαν δε τοισ μαθηταισ αυτου · επελυε αυτασ		seorsum autem discipulis suis · disserebat eas
και λεγει αυτοισ · εν εκεινη τη ημερα	35	Et ait illis · in illa die
οψιασ γενομενησ · διελθωμεν εισ το περα		cum sero factum esset · transiamus ultra
μζ : και αφιουσιν τον οχλον · και παραλαμβανουσιν	36	et dimittunt turbam · et acceperunt eum
αυτον · ωσ ην εν τω πλοιω · και αλλαι δε		ita ut erat in naui · et aliae autem
πλοιαι πολλαι · ησαν μετ αυτου		naues multae · erant cum illo
και εγενετο λαιλαψ μεγαλη ανεμου	37	Et facta est procella magna uenti
και τα κυματα εβαλεν εισ το πλοιον		et fluctus mittebat in naui
ωστε ηδη γεμειζεσθαι το πλοιον		ita ut inpleret nauem
και ην αυτοσ εν τη πρυμνη	38	et erat ipse in puppi
επι προσκαιφαλαιου καθευδων		super ceruical dormiens
και διεγειραντεσ αυτον · λεγουσιν αυτω		et excitantes eum · dicunt illi magister
διδασκαλε · ου μελει σοι οτι απολλυμεθα		non ad te rtinet quo d pereamus
και εγερθεισ επετειμησεν	39	et exurgens comminat us est
τω ανεμω και τη θαλασση και ειπεν		uento et mari et dixit
σιωπα και φιμωθητι · και εκοπασεν ο ανεμοσ		sile commutesce · et cessauit uentus
και εγενετο γαληνη μεγαλη		et facta est tranquillitas magna
και ειπεν αυτοισ · τι δειλοι εστε	40	Et dixit illis · quid timidi estis
ουπω εχετε πιστιν		non dum abetis fidem
και εφοβηθησαν φοβον μεγαν	41	et timuerunt timore magno
και ελεγον προσ αλληλουσ · τισ αρα εστιν ουτοσ		et dicebant adinuicem · quisnam est iste
οτι και η θαλασσα και οι ανεμοι		quia et mare et uenti

(Fol. 297 *b*.) (Fol. 298 *a*.)

ὑπακουουσιν και ηλθον εισ το περαν	V. 1	ob audiunt ei et uenerunt ultra
και εισ την χωραν των γερα σηνων		in regionem gerasenorum
και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου	2	et exeuntibus illis de naue
ευθεωσ ὑπηντησεν αυτω ανθρωποσ		statim orrit illis homo de
εκ των μνημιων εν πνι ακαθαρτω		monumentis in spu in mundo
οσ ειχεν την κατοικησιν · εν τοισ μνημειοισ	3	qui domicilium habebat · in monumentis
και ουδε αλυσεσιν · ουκετι ουδεισ αυτον		et neque catenis · iam quisquam eum
εδυνατο δησαι Οτι πολλακισ αυτον	4	poterat ligare · quoniam saepius eum
δεδεμενον · πεδεσ και αλυσεσιν		ligatum · conpedibus et catenis
εν αισ εδησαν διεσπακεναι		quibus ligatus erat disrumpebat
και τασ πεδασ συντετριφεναι		et compedes comminuebat
και μηδενα αυτον ἰσχυν δαμασαι		nec quisquam posset eum amplius domare
νυκτοσ δε και ημερασ · εν τοισ ορεσιν	5	nocte autem et die · in montibus
και εν τοισ μνημειοισ ην κραζον		et in monumentis erat exclamans
και κατακοπτων εαυτον λιθοισ		et concidens se lapidibus
Ιδων δε τον ιην απο μακροθεν	6	uidens autem ihm a longe
εδραμεν και προσεκυνησεν αυτω		ad cucurrit et adorauit eum
και κραξασ φωνη μεγαλη ειπεν	7	et clamans uoce magna dixit
τι εμοι και σοι ιηυ υιε του θυ του ὑψιστου		quid mihi et tibi ihu fili di excelsi
ορκιζω σε τον θν · μη με βασανισησ		adiuro te per dm · ne me torqueas
Ελεγεν γαρ αυτω ο ιηυ εξελθε το πνα το ακαθαρτο	8	dicebat enim illi ihs exi spe im munde
εκ του ανθρωπου · και επηρωτα αυτον	9	ab homine · et interrogabat eum
τι σοι ονομα εστιν και απεκριθη		quod tibi nomen est · Et respondit
εστιν μοι ονομα λεγιων · οτι πολλοι εσμεν		est mihi nomen legio · quia multi sumus
και παρεκαλει αυτον πολλα	10	et deprecabatur eum multum
ἱνα μη αυτουσ αποστειλη · εξω τησ χωρασ		ut ne se expelleret · extra regionem
ην δε εκει προσ τω ορει αγελη χοιρων	11	Erat autem circa montem · grex porcorum
βοσκομενη · και παρεκαλου τον τα δαιμονια	12	pascentium · et depraecabantur eum daemonia
ειποντα · πεμψον ημασ εισ τουσ χοιρουσ		dicentes · mitte nos in porcos
ἱνα εισ αυτουσ απελθωμεν		ut in eos intro eamus
και ευθεωσ κσ ιησ επεμψεν αυτουσ	13	Et statim dms ihs misit eos in porcos
εισ τουσ χοιρουσ · και εξελθοντα τα πνα		et exeuntes sps
τα ακαθαρτα · εισηλθον εισ τουσ χοιρουσ		immundi · intrauerunt in porcos

(Fol. 298 *b*.) (Fol. 299 *a*.)

και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου	v.	et praecipitatus est grex · sper praeceps
εισ την θαλασσαν ωσ δισχειλιοι		in mari ad duo milia
και επνιγοντο εν τη θαλασση		et suffocati sunt in mare
οι δε βοσκοντεσ αυτοσ εφυγον	14	qui autem pascebant eos fugerunt
και απηγγειλαν εισ την πολιν · και εισ τουσ αγρουσ		et nuntiauerunt in ciuitate · et in agros
και εξηλθον ειδειν τι εστιν το γεγονοσ		et egressi sunt uidere quid esset
και ερχονται προσ τον ιην̄ · και θεωρουσιν αυτ̄ον	15	et ueniunt ad ihm̄ · et uident illum
τον δαιμονιζομενον · καθημενον		qui a daemonio uexauabatur · sedentem
ειματισμενον · και σωφρονουντα		uestitum et sane mentis
και εφοβηθησαν · διηγησαντο δε αυτοισ	16	et timuerunt · narrauerunt autem illis
οι ειδοντεσ πωσ εγενετο		qui uiderant qualiter factum esset
αυτω τω δαιμονιζομενω		ei qui daemonio uexauatur
και περι των χοιρων · και παρεκαλουν αυτον	17	et de porcis · et rogabant eum
ϊνα απελθη απο των οριων αυτων		ut discederet de regionibus eorum
μη̄ : και ενβαινοντοσ αυτου εισ το πλοιον	18	Et ascendente illo in naui
ηρξατο παρακαλειν αυτον		coepit depraecari illum
ο δαιμονισθεισ · ϊνα η μετ αυτου		qui demonio uexabatur · ut esset cum illo
Ο δε ιησ̄ ουκ αφηκεν αυτον · και ειπεν αυτω	19	ihs̄ autem non admisit illum · et ait illi
ϋπαγε εισ τον οικον σου προσ τουσ σουσ		uade in domum tuam ad tuos
και διαγγειλον αυτοισ · οσα σοι ο θ̄σ̄ εποιησεν		et adnuntia illis · quanta tibi ds̄ fecit
και οτι ηλεησεν σε · και απηλθεν	20	et quod misertus est tui · et abiit
και ηρξατο κηρυσσειν εν τη δεκαπολει		et coepit · praedicare in decapoli
οσα εποιησεν αυτω ο ιησ̄ · και παντεσ εθαυμαζ̄ο		quanta sibi fecisset ihs̄ · et omnes mirabantur
μθ̄ : και διαπερασαντοσ του ιην̄ εισ το περαν	21	Et cum tranfretasset ihs̄ ultra
παλιν συνηχθη οχλοσ πολυσ		rursum conuenit ad eum turba multa
προσ αυτον παρα την θαλασσαν		ad eum circa mare
και ερχεται τισ των αρχισυναγωγων	22	Et uenit quidam archisynagogus
και προσεπεσεν προσ τουσ ποδασ αυτου		et procidens ad pedes eius
παρακαλων αυτον και λεγων	23	rogans eum et dicens
το θυγατριον μου εσχατωσ εχει		filia mea in extremis est
ελθε αψαι αυτησ · εκ των χειρων σου		ueni tange eam · de manibus tuis
ϊνα σωθη και ζηση · και ϋπηγεν μετ αυτου	24	ut salba sit et uibat · et ibat cum illo
και ηκολουθει αυτω οχλοσ πολυσ		et sequebatur eum turba multa
(Fol. 299 *b*.)		(Fol. 300 *a*.)

και συνεθλειβον αυτον	v.	et conprimebant illum
ν : και γυνη τισ ουσα · εν ρυσει αιματοσ	25	Et mulier quendam erat in profluuio sanguinis
ετη · ιβ̄ · η πολλα παθουσα · ὑπο πολλων ἰατρω̄	26	annis · xii · quae multa passa erat · a conpluribus medicis
και δαπανησασα τα εαυτησ παντα		et erogauerat sua omnia
και μηδεν ωφελιθεισα · αλλα μαλλον		nec quicquam proficebat sed magis
επι το χειρον · ακουσασα πε του ιηυ	27	deterius habebat · audito de ihu
ελθουσα οπισθεν · και ηψατο του ἱματιου αυτου		uenit de retro · et tetigit uestimentum eius
εν τω οχλω · λεγουσα εν εαυτη	28	inter turbam · dicens intra se
οτι καν του ἱματιου εαυτου		quia si uestimentum eius
αψωμαι σωθησομαι		adtigero salua ero
και ευθεωσ εξηρανθη · η πηγη	29	Et confestim siccatus est fons
του αιματοσ αυτησ · και εγνω τω σωματι		sanguinis eius et sensit corpori
οτι ειαται απο τησ μαστιγοσ		quod sana esset a plaga
και ευθεωσ επιγνουσ και ο ιησ	30	Et statim cognouit ihs
την δυναμιν εξελθουσαν απ αυτου		uirtutem quae exierat de illo
και επιστραφεισ εν τω οχλω ειπεν		et conuersus in turba ait
τισ ηψατο των ἱματιων μου		quis tetigit uestimenta mea
Οι δε μαθηται αυτου λεγουσιν αυτω	31	discipuli autem illius dicunt ei
βλεπεισ τον οχλον συνθλειβοντα σε		uides turbam · conprimentem te
και λεγεισ τισ μου ηψατο		et dicis quis me tetigit
και περιεβλεπετο ειδειν · την τουτο ποιησασᾱ	32	et circumspiciebat uidere · quae hoc fecerat
η δε γυνη φοβηθισα και τρεμουσα	33	mulier autem timens et tremens
δι ο πεποιηκει λαθρα · ειδυῖα ο γεγονεν		quod fecerat occultum · sciens quid esset acti
αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω		ipsa uenit et procidit ante eum
και ειπεν αυτω πασαν την αληθειαν		et dixit ei omnem ueritatem
Ο δε ιησ ειπεν αυτη θυγατηρ η πιστισ σου	34	ihs autem dixit ei · filia fides tua
σεσωκεν σε ὑπαγε εισ ειρηνην		te saluam fecit uade in pacem
καισθι ὑγειησ απο τησ μαστιγοσ σου		et esto sana a plaga tua
Ετι αυτου λαλουντοσ ερχονται	35	adhuc eo loquente ueniunt
απο του αρχισυναγωγου λεγοντεσ αυτω		ab archisynagogo · dicentes ei
οτι η θυγατηρ σου απεθανεν		quia filia tua mortua est
τι ετι σκυλλεισ τον διδασκαλον		quid iam uexas magistrum
Ο δε ιησ ακουσασ τουτον τον λογον	36	ihs autem audito hoc uerbo
(Fol. 300 *b*.)		(Fol. 301 *a*.)

λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου	V.	ait archisynagogo noli timere
μονον πιστευε · και ουκ αφηκεν ουδε ενα	37	tantummodo crede · et non admisit quemquam
παρακολουθησαι αυτω · ει μη πετρον και		se sequi · nisi petrum et iacobum
ϊακωβον · και ιωαννην τον αδελφον αυτου		et iohannen fratrem eius
και ερχονται εισ την οικειαν · του αρχισυναγωγου	38	Et ueniunt in domum archisynagogi
και εθεωρει θορυβον κλαιοντων		et uidet turbam flentem
και αλαλαζοντων πολλα · και εισελθων	39	et lamentantem multum · et ingressus
λεγει αυτοισ τι θορυβισθαι και τι κλαιετε		ait illis · quid turbamini et quid turbatis
το παιδιον ουκ απεθανεν · αλλα καθευδει		puella non est mortua sed dormit
οι δε κατεγελων αυτου	40	ad illi inredebant eum
αυτοσ δε εκβαλων τουσ οχλουσ εξω		ipse autem eiciens turba foris
παραλαμβανει τον πατερα		adsumpto patre
και την μητερα του παιδιου		et matre puellae
και τουσ μετ αυτου οντασ		et qui cum illo erant
και εισεπορευετο οπου ην το παιδιον		et introibit ubi erat puella
και κρατησασ την χειρα του παιδιου	41	et tenens manum puellae
λεγει αυτη ραββι · θαβιτα κουμι		ait illi rabbi thabita cumi
ο εστιν μεθηρμενευομενον		quod est interpraetatum
το κορασιον σοι λεγω εγειρε		puella tibi dico surge
και ευθεωσ ανεστη το κορασιον	42	et confestim exurrexit puella
και περιεπατει · ην δε ετων · $\overline{\imath\beta}$.		et ambulabat · erat autem annorum · xii ·
και εξεστησαν παντεσ · εκστασι μεγαλη		et obstipuerunt omnes stupore magno
και διεστειλατο αυτοισ · ϊνα μηδεισ γνοι	43	et praecepit illis · ut i nemini dicerent
τουτο και ειπεν δουναι αυτη φαγειν .		et dixit dari illi manducare
και εξηλθεν εκειθεν καπηλθεν	VI. 1	Et egressus inde abiit
εισ την πατριδα αυτου · και ακολουθουσιν αυτω		in patriam suam · et sequebatur illum
οι μαθηται αυτου · και ημερα σαββατων	2	discipuli eius · et die sabbatorum
ηρξατο διδασκειν · εν τη συναγωγη		coepit docere in synagogam
και πολλοι ακουσαντεσ · εξεπλησσοντο		et multi audientes · admirabantur
επι τη διδαχη αυτου λεγοντεσ		in doctrina ipsius dicentes
ποθεν τουτω ταυτα · και τισ η σοφια		unde huic haec · et quae est sapientia
η δοθεισα αυτω · ϊνα και δυναμισ τοιαυται		quae data est illi · ut et uirtutes iste
δια των χειρων αυτου γεινωνται		per manus eius efficiantur

(Fol. 301 *b*.) (Fol. 302 *a*.)

	Ουκ ουτοσ εστιν ο τεκτων · ο ϋιοσ μαριασ	VI. 3	nonne hic est faber · filius mariae
	και ο αδελφοσ ϊακωβου · και ϊωσητοσ και ιουδα		et frater iacobi · et iosetis et iudae
	και σιμωνοσ · ουχι και αι αδελφαι αυτου		et simonis · nonne et sorores eius
	ωδε προσ ημασ εισιν		hic nobiscum sunt
	και εσκανδαλιζοντο εν αυτω		et scandalizabantur in illo
να :	και ελεγεν αυτοισ ο ιησ	4	et dicebat illis ihs
	οτι ουκ εστιν προφητησ ατιμοσ		quia non est propheta sine honore
	ει μη εν τη πατριδ ι αυτου · και εν ταισ συνγενεσι		nisi in patria sua et in genere suo
	και εν τη οικια αυτου · και ουκ ηδυνατο εκει	5	et in domo sua · et non potuit ibi
	ουδεμιαν ποιησαι δυναμιν		ullam facere uirtutem
	ει μη ολιγοισ αρρωστοισ		nisi paucos infirmos
	επιθεισ τασ χειρασ εθεραπευσεν		inponens manum curauit
	και εθαυμαξεν δια την πιστιν αυτων	6	et mirabatur propter incredulitatem illorum
νβ :	και περιηγεν τασ κωμασ · κυκλω διδασκων		et circuibat castella · et circumibat docens
νγ :	και προσκαλεσαμενοσ τουσ · ιβ · μαθητασ	7	et conuocatis duo decim · discipulis
	απεστειλεν αυτουσ ανα · β ·		misit eos per uinos
	δουσ αυτοισ εξουσιαν		dans illis potestatem
	των πνευματων των ακαθαρτων		spirituum immundorum
	και παρηγγειλεν αυτοισ · ινα μηδεν ερωσιν	8	et praecepit illis · ut ne quid tollerent
	εισ οδον · ει μη ραβδον μονον		in uiam · nisi uirgam tantum
	μητε πηραν μητε αρτον		non peram non panem
	μητε εισ την ζωνην χαλκον		neque in zonam aes
	αλλα ϋποδεδεμενουσ σανδαλια	9	sed calciatos sandalia
	και μη ενδυσησθαι · β · χιτωνασ		et ne indueritis duas tunicas
νδ:	και ελεγεν αυτοισ · οπου αν εισελθητε	10	Et dixit eis · quocumque introieritis
	εκει μενεται · εωσ αν εξελθητε εκειθεν		illic manete · donec exeatis inde
νε :	και οσοι εαν μη δεξωνται ϋμασ	11	et quicumque non receperint uos
	μηδε ακουσωσιν ϋμων εκπορευομενοι		nec audierint uos · exe untes
	εκειθεν εκτειναξατε τον χουν		inde excutite puluer
	των ποδων ϋμων · εισ μαρτυριον αυτοισ		pedum uestrorum · in testimonium illis
νϛ:	και εξελθοντεσ εκηρυξαν	12	Et exeuntes praedicabant
	ϊνα μετανοωσιν · και δαιμονια πολλα	13	ut paenitentiam agerent · et daemonia multa
	εξεβαλον · και αλειψαντεσ ελεω		eiciebant · et unguentes oleo

πολλουσ αρωστουσ εθεραπευον	VI.	multos aegros sanauerunt
ζ : και ηκουσεν ηρωδησ ο βασιλευσ	14	Et audiit herodes rex
φανερον γαρ εγενετο		manifestum enim factum est
το ονομα αυτου και ελεγοσαν		nomen eius et dicebant
οτι ϊωαννησ ο βαπτιστησ · εγηγερται		quod iohannes baptista resurrexit
εκ νεκρων · και δια τουτο ενεργουσιν		a mortuis · et propter ea efficiuntur
αι δυναμισ εν αυτω		uirtutes in ipso
η : αλλοι δε ελεγον οτι ηλιασ εστιν	15	alii autem dicebant quoniam helias est
αλλοι δε ελεγον · οτι εισ των προφητων		alii autem dicebant · quasi unus ex profetis
ακουσασ δε ηρωδησ ειπεν · ον εγω απεκεφαλισα	16	audito autem herodes ait · quem ego decollaui
θ : ουτοσ εκ νεκρων ηγερθη : ἄυτοσ γαρ ηρωδησ	17	hic a mortuis surrexit · ipse enim herodes
αποστειλασ εκρατησεν		misit ac tenuit
τον ϊωαννην και εδησεν αυτον		iohannen et alligauit eum
και εβαλεν εισ φυλακην · δια ηρωδιαδα		et misit in carcerem · propter herodiaden
την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου		uxorem philippi fratris sui
οτι εγαμησεν αυτην		quod duxisset eam uxorem
ι : Ελεγεν γαρ ϊωαννησ τω ηρωδη	18	dicebat enim iohannes herodi
ουκ εξεστιν σε εχειν αυ		non licet tibi habere
την γυναικα του αδελφου σου		uxorem fratris tui
Η δε ηρωδιασ ηνιχεν αυτω	19	herodes autem insidiabatur illi
και ηθελεν αποκτειναι αυτον		et quaerebat occidere eum
και ουχ ηδυνατο		et non poterat
ο γαρ ηρωδησ εφοβειτο τον ϊωαννην	20	herodes enim metuebat iohanen
ειδωσ αυτον ανδρα δικαιον		sciens eum uirum iustum
και αγιον ειναι · και συνετηρει αυτον		et sanctum esse · et custodiebat eum
και ακουσασ αυτου πολλα εποιει		et audito eo multa faciebat
και ηδεωσ αυτου ηκουεν		et liuenter eum audiebat
και γενομενησ δε ημερασ ευκαιρου	21	Et cum dies opportunus accidisset
ηρωδησ τοισ γενεχλιοισ αυτου		hero dis natali suo
δειπνον εποιησεν τοισ μεγειστασιν		cenam fecit principibus
και τοισ χειλιαρχοισ		et tribunis
και τοισ πρωτοισ τησ γαλιλαιασ		et primis a galilaeae
Εισελθουσησ δε τησ θυγατροσ αυτου	22	Cumque introisset filia ipsius
(Fol. 303 *b*.)		(Fol 304 *a*.)

ηρωδιαδοσ και ορχησαμενησ και αρεσασησ	VI.	herodiades et saltasset · et placuisset
τω ηρωδη · και τοισ συνανακειμενοισ		herodi · simul que recumbentibus
ειπεν ο βασιλευσ τω κορασιω		dixit rex puellae
αιτησον με ο θελεισ και δωσω σοι		pete a me · quod uis et dauo tibi
και ωμοσεν αυτη πολλα · ει τι αν με αιτησησ	23	et iurauit illi multa · quod quidquid me petieris
δωσω σοι · και το ημεισυ τησ βασιλειασ μου		dabo tibi · licet dimidium regni mei
η δε εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτησ	24	quae cum exisset · dixit matri suae
τι αιτησωμαι · η δε ειπεν		quid petam · et illa dixit
την κεφαλην ϊωαννου του βαπτιστου		caput iohannis baptistae
και εισελθουσα προσ τον βασιλεα ειπεν	25	Cumque intro isset ad regem ait
δοσ μοι επι πινακι ωδε		da mihi in disco hic
την κεφαλην ϊωανου του βαπτιστου		caput iohannis baptistae
περιλυποσ γενομενοσ ο βασιλευσ	26	et contristatus est rex
ωσ ηκουσεν δια τουσ ορκουσ		mox audiit propter iusiurandum
και δια τουσ συνανακειμενουσ		et propter simul recumbentibus
ουκ ηθελησεν αυτην αθετησαι		noluit am contristare
αλλα ευθεωσ αποστειλασ σπεκολατορα	27	sed statim mis speculatore
επεταξεν ενεχθηναι · την κεφαλην αυτου		praecepit adferi caput eius
Ο δε απελθων · απεκεφαλισεν αυτον	28	Et cum abisset decollauit eum
εν τη φυλακη · και ηνεγκεν την κεφαλην		in carcerem · et adtulit capud
επι πινακει · και εδωκεν αυτην τω κορασιω		in disco · et dedit illud puellae
και το κορασιον εδωκεν τη μητρι αυτησ		et puell a dedit matri suae
ακουσαντεσ δε οι μαθηται αυτου ηλθον	29	audientes autem discipuli eius uenerunt
και ηραν το πτωμα αυτου		et tulerunt corpus eius
και εθηκαν αυτο · εν τω μνημειω		et posuerunt illud · in monumento
ξα : και συναγονται οι αποστολοι προσ τον ιην	30	Et conuenerunt apostoli ad ihm
και απηγγειλαν αυτω παντα		et renuntiauerunt illi omnia
οσα εποιησαν και οσα εδιδαξαν		quae egerant et quae docuerant
ξβ : και ειπεν αυτοισ ο ιησ · δευτε ϋπαγωμεν	31	Et ait illis ihs uenite eamus
εισ ερημον τοπον · και αναπαυεσθαι ολιγον		in desertum locum · et requiescite pusillum
ησαν γαρ οι ερχομενοι		erant enim qui rediebant
και οι ϋπαγοντεσ πολλοι		et qui ibant multi
και ουδε φαγειν ευκαιροσ ειχον		et nec manducandi spatium habebant
(Fol. 304 *b*.)		(Fol. 305 *a*.)

και αναβαντεσ εισ το πλοιον	VI. 32	Et ascendentes in naui
γ : απηλθον εισ ερημον τοπον κατ ιδιαν		abierunt in desertum locum seorsum
και ειδαν αυτουσ ὑπαγοντασ	33	et uiderunt eos abeuntes
και εγνωσαν πολλοι		et cognouerunt multi
και πεζῃ απο παντων πολεων		et pedestre de omnem ciuitatem
συνεδραμον εκει · και συνηλθον αυτου		concurrerunt illuc · et uenerunt ibi
και εξελθων και ειδων · πολυν οχλον ο ιησ	34	et exientes et uidens · multam turbam ihs
σ επλαγνισθη επ αυτουσ · οτι ησαν ωσ προβατα		condoluit super eos · qui erant sicut oues
μη εχοντα ποιμενα		non habentes pastorem
και ηρξατο διδασκειν αυτουσ πολλα		Et coepit docere illos multa
ηδη δε ωρασ πολλησ γεινομενησ	35	et cum iam ora multa fieret
προσελθοντεσ οι μαθηται αυτου		accesserunt discipuli eius dicunt ei
λεγουσιν αυτω οτι ερημοσ εστιν τοποσ		quia desertus est locus
ηδη ωρα πολλη · απολυσον αυτουσ	36	et iam ora multa · dimitte illos
ἱνα απελθοντεσ εισ τουσ εγγιστα αγρουσ		ut euntes · in proximas uillas
και εισ τασ κωμασ ἱνα αγορασωσιν εαυτοισ		et vicos · et emant sibi
τι φαγειν και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ ο ιησ	37	quod manducent Et respondens ait illis ihs
δοτε αυτοισ υμεισ φαγειν · και λεγουσιν αυτω		date illis uos manducare · et dixerunt ei
απελθοντεσ αγορασωμεν		euntes emamus
διακοσιων δηναριων αρτουσ		ducentis denariis panes
και δωσωμεν αυτοισ φαγειν		et dauimus eis manducare
και λεγει αυτοισ ο ιησ · ποσουσ αρτουσ εχετε	38	Et dicit e is ihs quod panes habetis
ὑπαγετε ειδετε · και γνοντεσ λεγουσιν αυτω		ite uidete · et cum cognouissent dicunt ei
ε · αρτουσ και δυω ἰχθυασ · και επεταξεν ο ιησ	39	· u · panes et duos pisces · et praecepit illis ihs
ανακλειναι παντασ · κατα την συνποσιαν		uti discumberent omnes · secundum contubernia
επι τω χλωρω χορτω · και ανεπεσον	40	super uiridem faenum · et discubuerunt
πρασιαι πρασιαι · κατα · ρ · και κατα πεντηκοντα		in partes · per · c · et per · l ·
δ : και λαβων · ε · αρτουσ · και τουσ · β · ἰχθυασ	41	et acceptis · u · panibus · et · ii · piscibus
αναβλεψασ εισ τον ουρανον · ευλογησεν		aspiciens in caelum · benedixit
και κατεκλασεν τουσ · ε · αρτουσ		et fregit · u · panes
και εδιδου τοισ μαθηταισ αυτου		et dedit discipulis
ἱνα παραθωσιν · κατεναντι αυτων		ut adponerent · ante eos
και τουσ · β · ἰχθυασ · εμερισεν πασιν		et duos pisces · diuisit omnibus
(Fol. 305 *b*.)		(Fol. 306 *a*.)

	και εφαγον παντες και εχορτασθησαν	VI 42	et manducauerunt omnes et saturati sunt
	και ηραν κλασματων	43	et sustulerunt fragmentorum
	ιβ· κοφινους πληρεισ· και απο των ἰχθυων		xii· cofinos plenos et de pis cibus
	και ησαν οι φαγοντες ·ε· ανδρες	44	et erant qui manducauerant ·u· milia uirorū
ξε	: και ευθεως εξεγερθεισ ηναγκασεν	45	et statim exsurgens coegit
	τους μαθητας αυτου· ενβηναι εισ το πλοιον		discipulos suos· ascendere in nauem
	και προσαγειν αυτον εισ το περαν		ut praecederent eum ultra
	προσ βησσαϊδαν		ad bessaidan· dum ipse
ξς	: αυτοσ δε απολυει τον οχλον ·· και αποταξαμενοσ	46	demitteret turbam ·et cum dimisisset
	αυτοισ απηλθεν εισ το οροσ προσευξασθαι		eos abiit in montem orare
ξζ	: και οψιασ γενομενησ· ην παλαι το πλοιον	47	et cum sero esset factum· iam erat nauis
	εν μεση τη θαλασση		in medio mare
	και αυτοσ μονοσ επι τησ γησ		et ipse solus in terra
	και ειδων αυτουσ βασανιζομενουσ	48	et uidens eos remigantes et laborantes
	και ελαυνοντασ· ην γαρ ο ανεμοσ		erat enim uentus contrarius illis
	εναντιοσ αυτοισ· και περι τεταρτην φυλακην		et circa quartam uigiliam
	τησ νυκτοσ· ερχεται ο ιησ περιπατων		noctis· uenit ihs ambulans
	επι τησ θαλασσησ		super mare
	και ηθελησεν παρελθειν αυτουσ		et uolebat transire illos
	οι δε ειδοντεσ αυτον περιπατουντα	49	ad ill i ut uiderunt illum ambulantem
	επι τησ θαλασσησ· εδοξαν φαντασμα ειναι		super mare ·putauerunt fantasma esse
	και ανεκραξαν παντεσ· και εταραχθησαν	50	et clamauerunt omnes· et conturbati sunt
	και ελαλησεν προσ αυτουσ λεγων		et locutus est ad eos dicens
	θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθαι		confidete ego sum nolite timere
ξη	: και ανεβη εισ το πλοιον προσ αυτουσ	51	et ascendens in nauem ad illos
	και εκοπασεν ο ανεμοσ και περισσωσ εν ε		et cessauit uentus· et plus magis intra se
	αυτοισ· εξεσταντο και εθαυμαζον		stupebant et mirabantur
	ου γαρ συνηκαν επι τοισ αρτοισ	52	non enim intellexerant de panibus
	ην γαρ η καρδια αυτων ·πεπωρωμενη		erat enim cor eorum obtusum
	και διαπερασαντεσ εκειθεν	53	et cum transfretasset inde
	ηλθον επι την γην γεννησαρ		peruenerunt in terram gennesar
ξθ	: και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου	54	et egredientibus illis de naui
	ευθεωσ επεγνωσαν αυτον		continuo cognouerunt eum

(Fol. 306 *b*.) (Fol. 307 *a*.)

περιδραμοντεσ δ ε ολην την περιχωρον	VI. 55	circumcurrentes autem ·totam regionem
εκεινην ηρξαντο επι γραβαττοισ		illam · coeperunt in grabattis
φερειν παντασ · τουσ κακωσ εχοντασ		ferre omnes male habentes
περιεφερον γαρ αυτουσ		circumferebant enim eos
οπου αν ηκουσαν τον ιην̄ ειναι		ubicumque audierant ihm̄ esse
και που αν εισεπορευετο εισ κωμασ	56	et quocumque intr oibat in uicos
η εισ αγρουσ · η εισ τασ πολισ		uel in uillas · aut in ciuitates
εν ταισ πλατειαισ · ετειθουν τουσ ασθενουντασ		in plateis · ponebant infirmos
και παρεκαλουν αυτον· ϊνα καν του κρασπεδου		et deprae cabantur eum ·ut uel fimbriam
του ϊματιου αυτου αψωνται		uestimenti eius tangerent
και οσοι ηψαντο αυτον εσωζοντο		et quodquod tangebant eum salui fiebant
και συναγονται προσ αυτον οι φαρισαιοι	VII. 1	et conuenerunt ad eum pharisaei
και τινεσ των γραμματαιων		et quidam de sscribis
ελθοντεσ απο ϊεροσολυμων		uenientes ab hierosolymis
και ειδοτεσ τινασ ·των μαθητων αυτου	2	et cum uidissent quosdam discipulorum suorū
κοινεσ χερσιν · τουτεστιν ανιπτοισ		communibus manibus · id est non lotis
εσθιονταϲ τουσ αρτουσ κατεγνωσαν		manducare panem uituperauerunt
οι γαρ φαρισαιοι · και παντεσ οι ϊουδαιοι	3	pharisae i enim · et omnes iudaei
εαν μη πυ κμη νιψωνται		nisi primo lauerint
τασ χειρασ ουκ εσθειουσιν αρτον		manus non manducant panem
κρατουντεσ την παραδοσιαν		tenentes traditionem
των πρεσβυτερων		seniorum
και απ αγορασ οταν ελθωσιν	4	et cum uenerint a foro
εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθιουσιν		nisi baptizentur non capiunt cibus
και αλλα πολλα εστιν · α παρελαβον		et alia multa quae tradita sunt
αυτοισ τηρειν · βαπτισμουσ ποτηριων		illis seruare · baptismos calicum
και ξεστων και χαλκιων και κλεινων		et orceorum et aeramentorum et lectorū
και επερωτωσιν αυτον οι φαρισαιοι	5	et interrogant eum pharisaei
και οι γραμματεισ λεγοντεσ		et scribae dicentes
δια τι οι μαθηται σου ου περιπατουσιν		quare discipuli tui non secuntur
κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων		secundum traditionem saeniorum
αλλα κοιναισ ταισ χερσιν αισθιουσιν		sed communibus manibus manducant
τον αρτον · ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	6	panem · ad ille respondens ait illis

(Fol. 307 *b*.) (Fol. 308 *a*.)

οτι καλως επρο φητευσεν ησαϊασ περι ὑμω	VII.	quia bene profetauit esaias de uobis
ὑποκριτων · και ειπεν · ο λαοσ ουτοσ		ὑpocritis et dixit · populus hic
τοισ χειλεσιν με αγαπα · η δε καρδια αυτων		labiis me honorat · cor autem eorum
πορρω αφεστηκεν αφ εμου		longe est a me · in uanum autem
ματην δε σεβονται με · διδασκοντεσ	7	colunt me docentes
διδασκαλειασ · ενταλματα ανθρωπων		doctrinas · praecepta hominum
βαπτισμουσ ξεστων · και ποτηριων	8	baptizantes orceos · et calices
και αλλα παρομοια · α ποιειται τοιαυτα πολλα		et alia similia · quale faciunt huius modi multa
αφεντεσ την τολην του θυ		relinquentes mandatum dei
κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων		tenentes traditiones hominum
και ελεγεν αυτοισ · καλωσ ατεθειτε	9	et dicebat illis · bene inritum facitis
την εντολην του θυ		praeceptum dei
ἵνα την παραδοσιν ὑμων στησηται		ut traditionem uestram tradatis
μωϋσησ γαρ ειπεν · τειμα τον πατερα σου	10	moyses enim dixit · honora patrem tuum
και την μητερα · και ο κακολογων		et matrem · et qui maledixerit
πατερα η μητερα θανατω τελευτειτω		patri aut matri morti morietur
ὑμεισ δε λεγεται · εαν ειπη ανθρωποσ	11	uos autem dicitis · si dixerit homo
τω πατρι αυτου η τη μητρι		patri suo aut matri
κορβαν ο εστιν δωρον		corbam quod est donum
ο αν μου ωφεληθησ		quodcumque ex me tibi proderit · iam non
ουκ εναφιεται αυτον ουδεν ποιησαι	12	missum facitis eum · quidquam facere
τω πατρι η τη μητρι ακυρουντεσ τον λογον	13	patri aut matri · scindentes uerbum
του θυ τη παραδοσει ὑμων		dei per tra ditionem uestram
τη μωρα η παρεδωκατε · και παρομοια		stultam quam tradedistis · et similia
τα αυτα πολλα ποιειτε · και προσκαλεσαμενοσ	14	huius modi multa facitis · et aduocans
παλιν τον οχλον ελεγεν αυτοισ		iterum turbam dicebat illis
ακουσατε μου παντεσ και συνιτε		audite me omnes et intellegite
ουδ εστιν εξωθεν του ανθρωπου	15	nihil est extra hominem
εισπορευομενον εισ αυτον · ο δυναται αυτο		introiens in eum · quod possit eum
κοινωσαι · αλλα τα εκ του ανθρωπου		communicare · sed que de homine
εκπορευομενα · εκεινα εστιν		procedunt illa sunt
τα κοινουντα τον ανθρωπον		quae coinquinant hominem
ει τισ εχει ωτα ακουειν ακουετω	16	si quis habet aures audiendum audiat

(Fol. 308 *b*.) (Fol. 309 *a*.)

οβ :	και οτε εισηλθεν εισ την οικειαν	VII. 17	et cum introisset in domum
	απο του οχλου επηρωτων αυτον		a turba · interrogabant eum
	οι μαθηται αυτου την παραβολην		discipuli eius parabolam
	και λεγει αυτοισ · ουτωσ και ὑμεισ	18	et ait illis · sic et uos
	ασυνετοι εσται ου νοειτε		inprudentes estis non intellegitis
	οτι παν το εξωθεν		quo domne extrensecus
	εισπορευομενον εισ τον ανθρωπον		introiens in hominem
	ου δυναται αυτον κοινωσαι		non potest eum communicare
	ου γαρ εισερχεται εισ την καρδιαν αυτου	19	nec enim introiit in cor eius
	αλλ εισ την κοιλειαν · και εισ τον οχετον		sed in uentrem · et in secessum
	εξερχεται · καθαριζει παντα τα βρωματα		exiit · purgans omnes escas
	ελεγον δε οτι το εκ του ανθρωπου	20	dicebat autem quoniam quae de homine
	εκπορευομενον · εκεινα κοινοι τον ανθρωπο̄		exeunt · illa communicant hominem
	εσωθεν γαρ εκ τησ καρδιασ των ανθρωπων	21	abintus autem de corde hominum
	οι διαλογισμοι κακοι εκπορευονται		cogitationes malae procedunt
	πορνεια κλεμματα · μοιχειαι φονοσ	22	adulteria furta · fornicationes homicidia
	πλεονεξια δολοσ · πονηρια ασελγεια		auaritia dolus · nequitia inpudicitia
	οφθαλμοσ πονηροσ · βλασφημιαι ὑπερηφανιαι		oculus malus · blasphemia superuia
	αφροσυνη · παντα ταυτα τα πονηρα	23	stultitia · omnia haec mala
	εσωθεν εκπορευεται · και κοινοι		abintus procedunt · et communicant
	τον ανθρωπον · και αναστασ εκειθεν	24	hominem · et exurgens inde
	απηλθεν εισ τα ορια τυρου · και εισελθων		abiit in fines tyri · et ingressus
	εισ την οικειαν · ουδενα ηθελε γνωναι		in domum · neminem uoluit scire
	και ουκ ηδυνηθη λαθειν · γυνη δε ευθεωσ	25	et non potuit latere · mulier autem statim
	ωσ ακουσασα περι αυτου · ησ ειχεν το θυγατριο̄		ut audiit de eo · cuius habebat filia
	πνᾱ ακαθαρτον · ελθουσα και προσεπεσεν		spm in mundum intrauit et procidit
ογ :	προσ τουσ ποδασ αυτου : ἡ δε γυνη ην	26	ad pedes eius · mulier autem erat
	ελληνισ φυνισσα τω γενει		graeca syrophoenissa · genere
	και ηρωτα αυτον · ἱνα το δαιμονιον εκβαλη		et rogabat eum · ut daemonium eiceret
	απο τησ θυγατροσ αυτησ και λεγει αυτη	27	de filia eius · et dixit ei
	αφεσ πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα		sine prius saturari filios
	ου γαρ εστιν καλον · λαβειν τον αρτον των		non est enim bonum · accipere panem
	τεκνων · και βαλιν τοισ κυναριοισ		filiorum · et mittere catellis

(Fol. 309 *b*.) (Fol. 310 *a*.)

	η δε απεκριθη αυτω λεγουσα · κε αλλα και τα	VII. 28	ad illa resrespondit ei dicens · dne sed et
	κυναρια ὑποκατω τησ τραπεζησ εσθιουσιν		catelli subtus mensa manducant
	απο των ψιχων των πεδων · και ειπεν αυτη	29	de micis puerorum · et ait ei uade
	ὑπαγε · δια τουτον λογον		propter hunc sermonem
	εξεληλυθεν το δαιμονιον εκ τησ θυγατροσ σου		exiit daemonium de filia tua
	και απελθουσα εισ οικον ευρεν την θυγατερα	30	et cum abisset in domum · inuenit filiam
	βεβλημενην επι την κλινην		iacentem supra lectum
	και το δαιμονιον εξεληλυθοσ		et daemonium exisse
οδ	: και παλιν εξελθων εκ των οριων τυρου	31	et iterum exiens de finibus tyri
	ηλθεν δια σιδωνοσ εισ την θαλασσαν		uenit per sidonem ad mare
	τησ γαλιλαιασ · ανα μεσον των οριων		galilaeae · inter medios fines
	τησ δεκαπολεωσ · και φερουσιν αυτω	32	decapoleos · et adferent ei surdum
	κωφον και μογιλαλον · και παρακαλουσιν αυτο		et mutum · et depraecabantur illum
	ἱνα επιθη αυτω την χειραν · και απολαβομενοσ	33	ut inponeret illi manum · et suscipiens
	αυτον · απο του οχλου κατ ιδιαν		eum · de turba seorum
	πτυσασ εβαλεν τουσ δακτυλουσ αυτου		expuens misit digitos suos
	εισ τα ωτα αυτου		in auriculas eius
	και ηψατο τησ γλωσσησ αυτου		et tetigit linguam eius
	και αναβλεψασ · εισ τον ουρανον	34	et aspiciens in caelo
	ανεστεναξεν και λεγει αυτω εφφεθα ο εστι		ingemuit et ait illi · effecta quod est
	διανυκθητι · και ηνυγησαν αι ακοαι αυτου	35	adaperite · et apertae sunt aures eius
	και ελυθη ο δεσμοσ τησ γλωσσησ αυτου		et solutum est uinculum linguae eius
	και ελαλει ορθωσ και διεστειλατο αυτοισ	36	et loquebatur confidenter · et praecepit eis
	ἱνα μηδενει μηδεν ειπωσιν		ne cui aliquid dicerent
οε	: οι δε αυτοι μαλλον περισσοτερωσ εκηρυσσο		ad illi magis tantum praedicabant
	και ὑπερεκπερισσωσ εξεπλησσοντο λεγοντεσ	37	ete o amplius admirabantur dicentes
ος	: καλωσ παντα πεποιηκεν · και τουσ κωφουσ		bene omnia fecit · et surdis
	ποιε ιακουειν · και τουσ αλαλουσ λαλειν		praestat auditum et multis loqui
	εν εκειναισ δε ταισ ημεραισ	VIII. 1	in illis autem diebus
	παλιν πολλου οχλου οντοσ		iterum cum multa turba esset
	και μη εχοντων αυτων τι φαγωσιν		et non habentibus eis quod manducent
	προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ λεγει αυτοισ		conuocatis discipulis ait illis
	σπλαχνιζομαι επι του οχλου τουτου	2	misereor super istam turbam
	(Fol. 310 *b*.) ΛΘ		(Fol. 311 *a*.)

οτι ηδη ημεραι τρισ εισιν · απο ποτε ωδε εισιν	VIII.	quoniam iam triduum est · ex quo hic sunt
και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν		et non habent quod manducent
και απολυσαι αυτουσ νηστεισ εισ οικον ου θελω	3	et dimittere eos ieiunos nolo in domo
μη εκλυθωσιν εν τη οδω · οτι και τινεσ εξ αυτω		ne fatigentur in uia · quoniam qui dam ex illis
απο μακροθεν ηκασιν · και απεκριθησαν αυτω	4	de longe uenerunt · et responderunt ei
οι μαθηται αυτου · ποθεν τουτουσ δυνησεται		discipuli sui · unde istos possit
τισ χορτασαι αρτων επ ερημειασ		quis saturare panibus in solitudinem
και επηρωτα αυτουσ · ποσουσ αρτουσ εχεται	5	et interrogauit eos · quod panes habetis
οι δε ειπον · ζ̄ · και παραγγελλει τω οχλω	6	qui dixerunt septe · et praecepit turbae
αναπεσιν επι τησ γησ · και λαβων τουσ · ζ̄ · αρτουσ		discumbere in terram · et accepit · uii · panes
και ευχαριστησασ εκλασεν και εδιδου		et gratias agens fregit et dedit
τοισ μαθηταισ αυτου · ἵνα παραθωσιν		discipulis suis · ut adponerent
και παρεθηκαν τω οχλω · και ειχαν	7	et adposuerunt turbae · et habebant
ἰχθυδια ολιγα και ευχαριστησασ ειπεν		pisces paucos · et gratias agens dixit
και αυτουσ εκελευσεν παρατειθεναι		et ipsos iussit adponi
και εφαγον και εχορτασθησαν	8	et manducauerunt et saturati sunt
και ηραν το περισσευμα		et sustulerunt quod superauerat
των κλασματων σφυριδασ : ζ̄ ·		fragmentorum · sportas septem
ησαν δε οι φαγοντεσ · ωσ τετρακισχειλιοι	9	erant autem qui manducauerant · ad · iiii · milia
και απελυσεν αυτουσ : · και αυτοσ ανεβη	10	et dimisit eos · et ipse ascendens
εισ το πλοιον μετα των μαθητων αυτου		in nauem · cum discipulis s uis
και ηλθεν εισ τα ορια μελεγαδα		et uenit in partes magidan
και εξ ηλθοσαν οι φαρισαιοι · και ηρξαντο	11	et exierunt pharisaei · et coeperunt
συνζητειν συν αυτω · ζητουντεσ παρ αυτου		quaerentes ab illo
το σημειον απο του ουρανου		signum de caelo
πειραζοντεσ αυτον : · και αναστεναξασ	12	temptantes eum · et ingemiscens
τω πνῑ λεγει		spu̅ · ait
τι η γενεα αυτη ζητει σημειον		quid generatio ista quaeret signum
αμην λεγω ὑμειν ει δοθησεται		amen dico uobis si dabitur
τη γενεα ταυτη σημιον		generationi huic signum
και αφισ αυτουσ παλιν	13	et missum faciens illos iterum
ενβασ εισ το πλοιον απηλθεν εισ το περαν ·		ascendit in nauem abiit ultra
και επελαθοντο · οι μαθηται λαβειν αρτουσ	14	et obliti sunt discipuli sumere panes

(Fol. 311 *b*.) (Fol. 312 *a*.)

	ει μη ενα αρτον ειχον μετ εαυτων	VIII.	nisi unum p anem quem habebant secum
οθ	εν τω πλοιω : και διεστελλετο αυτοις λεγων	15	in nauem · et praecepit eis dicens
	βλεπετε απο τησ ζυμησ των φαρισαιων		uidete a fermento pharisaeorum
π	και τησ ζυμησ ηρωδου : και διελογιζοντο	16	et fermento herodis et cogitabant
	προσ αλληλουσ · οτι αρτουσ ουκ ειχαν		ad alterutrum quod panes non haberent
	και γνουσ ο ιησ λεγει αυτοισ · τι διαλογιζεσθαι	17	quo cognito ihs ait illis · quid cogitatis
	εν ταισ καρδιαισ ὑμων · οτι αρτουσ ουκ εχεται		in cordibus uestris · quia panes non habetis
	ουπω νοειτε ουδε συνιεται		nondum intellegistis nec perspicitis
	πεπηρωμενη εστιν η καρδια ὑμων		sic obtusa sunt corda uestra
	οφθαλμουσ εχοντεσ ου βλεπεται	18	oculos habentes non uidetis
	και ωτα εχοντεσ ουκ ακουετε		nec aures habentes non auditis
	ουδε μνημονευετε		nec meministis
	οτε τουσ . ε . αρτουσ τουσ εκλασα	19	quando de · u · panibus quos fregi
	εισ τουσ πεντακισχειλιουσ		in quinque milia
	και ποσουσ κοφινουσ κλασματων		et quod cofinos fragmentorum
	ηρατε πληρεισ · λεγουσιν αυτω · ιβ ·		sustulistis · ad illi dixerunt · xii ·
	οτε δε τουσ . ζ . εισ τουσ τετρακισχειλιουσ	20	quando autem · uii · in quattuor milia
	ποσασ σφυριδασ κλασματων ηρατε		quod sportas fracmentorum tulistis
	οι δε ειπον · ζ · και λεγει αυτοισ	21	ad illi dixerunt · uii · et ait illis
	πωσ ουπω συννοειτε		quomodo non intellexistis
πα	και ερχονται εισ βηθαναιαν · και φερουσιν	22	et ueniunt uethaniam · et adferunt
	αυτω τυφλον · και παρακαλουσιν αυτον		ei caecum et rogauerunt eum
	ἱνα αυτου αψηται		ut illum tangeret
	και λαβομενοσ την χειρα του τυφλου	23	et adpraehendi manum caeci
	εξηγαγεν αυτον εξω τησ κωμησ		eduxit eum extra uicum
	και πτυσασ εισ τα ομματα αυτου		et expuens in oculos eius
	επειθεισ τασ χειρασ αυτω επερωτα αυτον		et inpositis manibus illi interrogabat eu
	ει τι βλεπεισ και αναβλεψασ λεγει	24	si quid uideret et aspiciens ait
	βλεπω τουσ ανθρωπουσ ωσ δενδρα		uideo homines uelut arbores
	περιπατουντασ · και παλιν επειθεισ τασ χειρασ	25	ambulantes · et iterum inposuit ei manus
	επι τουσ οφθαλμουσ αυτου		super oculos eius
	και ηρξατο αναβλεψαι · και αποκατεσταθη		et coepit uidere · et restitutus est
	ωστε αναβλεψαι τηλαυγωσ παντα		ita ut uideret clare omnia

(Fol. 312 *b*.) (Fol. 313 *a*.)

	και απεστειλεν αυτον εισ οικον αυτου	VIII. 26	et dimisit illum in domum suam
	και λεγει αυτω ὑπαγε εισ τον οικον σου		et ait illi uade in domum tuam
	και μηδενι ειπησ εισ την κωμην		et nemini dixeris in uico
rβ :	και εξηλθεν ο ιησ και οι μαθηται αυτου	27	et profectus est ihs et discipuli eius
	εισ καισαριαν τησ φιλιππου · και εν τη οδω		in caesariam philipphi · et in uia
	επηρωτα τουσ μαθητασ αυτου λεγων		interrogabat discipulos suos dicens
	τινα με λεγουσιν ειναι οι ανθρωποι		quem me dicunt esse homines
	οι δε απεκριθησαν αυτω λεγοντεσ	28	qui responderunt ei dicentes
	ἰωαννην τον βαπτιστην · αλλοι δε ηλιαν		iohannen baptistam · alii autem heliam
	αλλοι δε ωσ ενα των προφητων		alii autem quasi unum ex prophetis
	αυτοσ δε επηρωτα αυτουσ	29	ipse autem interrogauit eos
	ὑμεισ δε τεινα με λεγεται ειναι		uos autem quem me dicitis esse
	αποκριθεισ δε ο πετροσ λεγει αυτω συ ει ο χρσ		respondens autem petrus · dicit illi tu es xps
rγ :	και επετειμησεν αυτ οισ	30	et comminatus est eis
	ἵνα μηδενει ειπωσιν περι αυτου		nemini dicerent de illo
	και ηρξατο διδασκειν αυτουσ · οτι δει τον ὑἱον	31	et coepit docere illos quoniam oportet filium
	του ανθρωπου πολλα παθειν		hominis multa pati
	και αποδοκιμασθηναι ὑπο των πρεσβυτερων		et reprobari a senioribus
	και απο των αρχιερεων και των γραμματεων		et a summis sacerdotibus et scribis
	και αποκτανθηναι		et tertia die resurgere
	και μετα τρεισ ημερασ αναστηναι		et palam uerbum lo quebatur
	και παρρησια τον λογον ελαλει	32	quem respiciens petrus · coepit obiurgare eu
rδ :	και προσλαβομενοσ ο πετροσ ηρξατο επιτειμαν		ad ille conuersus uidens
	αυτω · ο δε επισ τραφεισ και ειδων	33	discipulos suos comminatus est petro
	τουσ μαθητασ αυτου · επετειμησεν πετρω		dicens uade retro me satana
	λεγων ὑπαγε οπεισω μου σατανα		quoniam non sapis quae sunt di
	οτι ου φρονισ τα του θυ		sed quae sunt hominum
	αλλα των ανθρωπων		et con uocata turba
rε :	και προσκαλεσαμενοσ τον οχλον	34	cum discipulis suis dixit
	συν τοισ μαθηταισ αυτου ειπεν		si quis uult post me sequi
	ει τισ θελει οπισω μου ακολουθειν		deneget seipsum
	αρνησασθω εαυτον · και αρατω τον στρν αυτου		et tollat crucem suam
	και ακολουθειτω μοι · οσ γαρ αν θελη	35	et sequatur me · qui enim uoluerit

(Fol. 313 *b*.) (Fol. 314 *a*.)

VIII.

	την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην · οσ δ αν απολεσει αυτην		animam suam saluam facere · perdet eam · qui aute perdiderit eam
	ενεκεν του ευαγγελιου σωσει αυτην		propter euangelium saluam faciet eam
	τι γαρ ωφελησει τον ανθρωπον	36	quid enim proderit homini
	εαν κερδηση τον κοσμον ολον		si lucretur uniuersum orbem
	και ζημιωθη την ψυχην αυτου		et detrimentum patiatur animae suae
	η τι γαρ δωσει ανθρωποσ ανταλλαγμα	37	aut quid dauit homo commutatione pro anima
πς :	τησ ψυχησ αυτου : ὅσ δ αν επεσχυνθησεται εμε	38	sua · qui autem confessus fuerit me
	και τουσ εμουσ λογουσ εν τη γενεα ταυτη		et mea uerba · in generatione hac
	τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω		adultera et peccatrice
	και ο ὑϊοσ του ανθρωπου επεσχυνθησεται αυτο		et filius hominis · confundetur eum
	οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ αυτου		cum uenerit in gloriam patris sui
	μετα των αγγελων των αγιων		cum angelis sanctis et dicebat illis
πζ :	και ελεγεν αυτοισ · αμην λεγω ὑμειν	IX. 1	amen dico uobis
	οτι εισιν τινεσ δε των εστηκοτων μετ εμου		quod sunt quidam hic · circumstantium mecū
	οιτινεσ ου μη γευσωνται θανατου		qui non gustabunt mortem
	εωσ αν ειδωσιν την βασιλειαν του θυ		donec uideant regnum dei
	εληλυθυιαν εν δυναμει και μετα ημερασ εξ	2	ueniens in uirtutem · et post dies sexs
	παραλαμβανει ο ιησ τον πετρον		adsumpsit ihs petrum
	και τον ἰακωβον και τον ἰωαννην		et iacobum · et iohannem
	και αναγει αυτουσ εισ οροσ ὑψηλον		et ducit illos in montem excelsum
	κατιδιαν μονουσ · και τατε μορφωθη		seorsum solus · et transfiguratus est
	ενπροσθεν αυτων		coram ipsis
	και τα ειματια αυτου εγενενοντο στιλβοντα	3	et uestimenta eius facta sunt splendida
	λευκα λια ωσ χιων		candida nimis
	ωσ ου δυ ναται τισ λευκαναι επι τησ γησ		qualia non potest quis candida facere super terrā
	και ωφθη αυτοισ ηλειασ συν μωϋσει	4	Et apparuit illis helias cum moysen
	και συνελαλουν τω ιηυ · και αποκριθεισ	5	et erant loquentes cum ihu · et respondens
	ο πετροσ ειπεν τω ιηυ ραββει		petrus dixit ad ihm rabbi
	καλον εστιν ημασ ωδε ειναι		bonum est nos hicc esse
	θελεισ ποιησω σκηνασ · γ ·		uis faciam tauernacula · iii ·
	σοι μιαν και μωϋσει μιαν και ηλεια μειαν		tibi unum et unum moysi · et heliae unum
	ου γαρ ηδει τι λαλησει	6	nosciebat enim quid loquebatur
	εκφοβοι γαρ εγενοντο		timore enim exterriti erant

(Fol. 314 *b*.) (Fol. 315 *a*.)

	και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοισ	IX. 7	et facta est nubs · obumbrans illos
	και ηλθεν φωνη εκ τησ νεφελησ λεγουσα		et uenit uox de nube dicens
	ουτοσ εστιν ο ϋιοσ μου ο αγαπητοσ ακουετε αυτου		hic est filius meus karissimus audite
	αυτου · και ευθεωσ περιβλεψαμενοι	8	eum et statim circumspicientes
	ουκετι ουδενα ειδον		neminem amplius uiderunt
	ει μη τον ιην̄ μονον μεθ εαυτων		nisi ih̄m tantum secum
	και καταβαινοντων αυτων εκ του ορουσ	9	et descendentibus illis de monte
	διεστιλατο αυτοισ ἵνα μηδενει α ειδοσαν		praecepit illis · ut ne cui quae uidissent
	διηγησωνται ει μη οταν ο ϋιοσ		narrarent · nisi cum filius
	του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη		hominis a mortuis resurrexisset
πη :	και τον λογον εκρατησαν	10	et uerbum continuerunt
	προσ εαυτουσ συνζητουντεσ		aput se conquaerentes
	τι εστιν οταν εκ νεκρων αναστη		quid esset quod a mortuis surrexisset
πθ:	και επηρωτων αυτον λεγοντεσ	11	Et interrogabant illum dicentes
	οτι οι γραμματεισ λεγουσιν		quia scribae dicunt
	ηλειαν δει πρωτον ελθειν		quia heliam oportet primum uenire
	ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	12	ad ille respondens ait illis
	ει ηλειασ ελθων πρωτοσ · αποκαταστανει παντα		si helias uenit primum restituere omnia
	και πωσ γεγραπται επι τον ϋιον του ανθρωπου		Et quo mo do scriptum est · in filium hominis
	ἵνα πολλα παθη και εξουδενηθη		ut multa patiatur · et contemnatur
	αλλα λεγω ϋμειν · οτι και ηλειασ εληλυθε	13	sed dico uobis · quia et helias uenit
	και εποιησαν αυτω οσα ηθελον		et fecerunt illi quaecumque uoluerunt
	καθωσ γ εγραπται επ αυτον		sicut script um est in eum
ϙ :	και ελθων προσ τουσ μαθητασ ειδεν οχλον	14	et ueniens ad discipulos · uidit turbam
	πολυν προσ αυτουσ · και τουσ γραμματεισ		magnam ad eos et scribae
	συνζητουντασ αυτοισ · και ευθεωσ	15	conquirentes cum illis · et comfestim
	πασ οχλοσ · ειδοντεσ τον ιην̄ εθαμβησαν		omnis turba · uidentes ih̄m expauerunt
	και προσ χεροντεσ · ησπαζοντο αυτον		et gaudentes salutauerunt eum
ϙα :	και επηρωτησεν αυτουσ τι συνζητειτε	16	et interrogauit illos quid conquiritis
	εν ϋμειν και απεκριθη αυτω	17	inter uos · et respondit ei
	εισ εκ του οχλου · διδασκαλε		unus de turba magister
	ηνεγκα τον ϋιον μου προσ σε		adtuli filium meu m a d te
	εχοντα πν̄α αλαλον		habentem spm̄ mutum
	(Fol. 315 *b*.)		(Fol. 316 *a*.)

και οπου αν αυτον καταλαβη	IX. 18	et ubicumque eum adpraehenderit
ρασσει και αφριζει και τριζει τουσ οδοντασ		applontat et spumat · et stridet dentibus
και ξηρενεται · και ειπον τοισ μαθηταισ σου		et arescit · et dixi discipulis tuis
ϊνα αυτο εκβαλωσιν · και ουκ ισχυσαν		ut eicerent illut · et non potuerunt
εκβαλειν αυτο · και αποκριθεισ αυτοισ λεγει	19	eicere eum · et respondens eis dixit
ω γενεα απιστε εωσ ποτε προσ ϋμασ εσομαι		o generatio incredula · quandiu apud uos ero
εωσ ποτε ανεξομαι ϋμων · φερετε αυτον		quandiu uos patiar · adferte illum
προσ με · και ηνεγκαν αυτον	20	ad me et adtulerunt eum
και ειδων αυτον το πνα · εταραξεν αυτον		et uidens illum sps · conturbabit eum
και πεσων επι τησ γησ · εκυλιετο αφριζων		et elisus in terra · uolutabatur spumans
και επηρωτησεν τον πατερα αυτου	21	et interrogauit patrem eius
ποσοσ χρονοσ εστιν · ωσ τουτο γεγονεν αυτω		quantum temporis est · ex quo hoc accidit ei
ο δε ειπεν εκ παιδοσ · και πολλακισ αυτον	22	ad ille dixit ab infantia · et frequenter illum
εισ πυρ · και εισ ϋδατα βαλλει		in ignem · et in aquam mittit
ϊνα αυτον απολεση · αλλα ει τι δυνη		ut eum perdat · sed si quid potes
βοηθησον ημειν κε · σπλαγχνισθεισ εφ ημασ		subueni nobis dme · misertus super nos
Ο δε ιησ ειπεν αυτω · ει δυνη πιστευσαι παντα	23	ihs autem dixit ill i · si potes credere omnia
δυνατα τω πιστευοντι ·		possibilia credenti
και ευθεωσ κραξασ ο πατηρ του παιδιου	24	et continuo exclamans pater pueri
μετα δακρυων λεγει πιστευω		cum lacrimis ait credo · adiuua
βοηθει τη απιστεια μου · και οτε ειδεν ιησ	25	incredulitatem meam · et cum uideret ihs
οτι επισυντρεχει οχλοσ		quod concurreret turba
επετειμησεν τω πνι τω ακαθαρτω		comminatus est spiritui immundo
ειπων αυτω το αλαλον και κωφον πνα		dixit illi mute et surde spe
εγω σοι επιτασσω εξελθελθε εξ αυτου		ego tibi praecipio exi ab ill o
και μηκετι εισελθησ εισ αυτον		et cabe ne introeas in eum
και κραξασ · και πολλα σπαραξασ	26	et clamans · et multum discerpens
εξηλθεν απ αυτου · και εγενετο ωσ νεκροσ		exiit ab eo · et factus est sicut mortuus
ωστε πολλουσ λεγοντασ οτι απεθανεν		ita ut multi dicerent quia mortuus est
Ο δε ιησ κρατησασ τησ χειροσ αυτου	27	ihs autem tenens manum eius
ηγειρεν αυτον και ανεστη		eleuabit illum et surrex it
ϙβ : και εισελθοντοσ αυτου εισ οικον	28	et cum introisset ipse in domum
οι μαθηται αυτου κατιαν ηρωτων αυτον		discipuli eius secreto · interrogabant eum

(Fol. 316 *b*.) (Fol. 317 *a*.)

	δια τι ημεισ ου κ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο	IX.	quare nos non potuimus eicere illud
	και ειπεν αυτοισ · τουτο το γενοσ	29	et dixit illis · hoc genus
	εν ουδεν δυναται εξελθειν		in nullo potest exire
	ει μη εν προσευχη και νηστεια		nisi in orationibus et ieiuniis
ϙγ :	κακειθεν εξελθοντεσ · επορευοντο	30	et inde profecti · transiebant
	δια τησ γαλιλαιασ · και ου κ ηθελεν ϊνα τισ γνοι		in galilaea · nec uolebat quem quam scire
	εδιδασκεν γαρ τουσ μαθητασ αυτου	31	docebat enim discipulos suos
	και ελεγεν αυτοισ · οτι ϋιοσ του ανθρωπου		et dicebat illis quia filius hominis
	παραδιδοται εισ χειρασ ανθρωπου		tra detur in manus hominum
	και αποκτεινουσιν αυτον · και μετα · γ̄ · ημερασ		et occident eum et in tres dies
	αναστησεται : οι δε ηγνοουν το ρημα	32	resurget · ad illi ignorabant uerbum
	και εφοβουντο αυτον επερωτησαι		et timebant eum interrogare
ϙδ :	και ηλθοσαν εισ καφαρναουμ	33	et uenerunt in cafarnaum
	και εν τη οικεια γενομενοσ · επηρωτα αυτουσ		qui cum domi esset · interrogabat eos
ϙε :	τι εν τη οδω διελογιζεσθαι : οι δε εσιωπων	34	quid in uia tractatis · ad illi tacebant
	προσ αλληλουσ γαρ διελεχθησαν		inter se enim disquirebant
	τισ μιζων γενηται αυτων		quis esse illorum maior
	τοτε καθισασ εφωνησεν τουσ · ιβ̄ ·	35	tunc consedit et uocauit · xii̇ ·
	και λαβων το παιδιον	36	et accipiens puerum
	εστησεν αυτον εν μεσω αυτων		statuit illum in medio eorum
	και ανακλισαμενοσ αυτο ειπεν αυτοισ		quem cum conplexus est ait illis
	οσ αν των τοιουτων παιδιων	37	quis quis ex huiusmo di pueris
	δεξηται εν τω ονοματι μου εμε δεχεται		receperit in nomine meo me recipit
ϙϛ :	και οσ αν εμε δεξηται		et quicumque me susceperit
	ουκ εμε δεχεται · αλλα τον αποστειλαντα με		non me suscipit · sed eum qui me misit
ϙζ :	απεκριθη αυτω ϊωαννησ και ειπεν	38	respondens illi i ohannes dixit
	διδασκαλε ειδ αμεν τινα εν τω ονοματι σου		magister uidemus quem dam in nomine tuo
	εκβαλλοντα δαιμονια		eicientem dae monia
	οσ ουκ ακολουθει μεθ ημων		qui non sequitur nobiscum
	και εκωλυομεν αυτον · ο δε αποκριθεισ ειπε	39	et prohibuimus eum · ad ille respon dens ait
	μη κωλυετε · ουδεισ γαρ εστιν		nolite prohibere · nemo est enim
	οσ ποιησει δυναμιν · επι τω ονοματι μου		qui faciat uiruirtutem · in nomine meo
	και δυνησεται ταχυ κακολογησαι με		et poterit · male l o qui de me

(Fol. 317 *b*.) (Fol. 318 *a*.)

	οσ γαρ ουκ εστιν καθ υμων ὑπερ ὑμων εστι	IX. 40	qui enim non est aduersus uos · pro uobis est
ϛη :	οσ γαρ αν ποτιση ὑμασ	41	quisquis enim potum dederit uobis
	ποτηριον ὑδατοσ εν τω ονοματι μου		calicem aquae in nomine meo
	οτι χρῡ εσται : αμην λεγω ὑμειν		qui a xpi estis · amen dico uobis
	οτι ου μη απολεσει τον μισθον αυτου		quia non perdet mercedem suam
ϛθ :	και οσ αν σκανδαλιζη	42	quisquis scandalizauerit
	ενα των μεικρων τουτων · των πιστιν		unum ex his pusillis fidem
	εχοντων καλον εστιν αυτω μαλλον		habentium bonum illi magis
	ει περιεκειτο μυλοσ ονικοσ · επι τον τραχηλο αυτου		si circum daretur mola collo eius
	και εισ την θαλασσαν εβληθη		et in mare mitteretur
ρ :	και εαν σκανδαλιζη σε η χειρ σου	43	et si scandalizat te manus tua
	αποκοψον αυτην · καλον εστιν σοι		abscide illam · bonum est tibi
	κυλλον εεελθειν εισ την ζωην		deuilem introire in uitam
	η · β · χειρασ εχοντα βληθηναι		quam duas manus habentem mitti in
	εισ την γεενναν · οπου εστιν το πυρ		gehennam · ubi est ignis
	το ασβεστον · οπου ο σκωληξ αυτων	44	in extinguibilis · ubi mermis eorum
	ου τελευτα · και το πυρ ου σβεννυτε		non morietur · et ignis non extinguetur
	καν ο ποδσ σου σκανδαλιζ η σε	45	et si pes tuus scandalizat te
	αποκοψον αυτον		abscide ill um
	καλον σοι εστιν χωλον εισελθειν		bonum est tibi clodum introire
	εισ την ζωην αιωνιον		in uitam aeternam
	η τουσ · β̄ · ποδασ εχοντα βληθηναι		quam duo pedes habentem mitti in
	εισ την γεενναν · εισ το πυρ το ασβεστον		gehennam · in ignem extinguibilem
	οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα	46	ubi uermis eorum non morietur
	και το πυρ ου σβεννυτε		et ignis non extinguitur
	και ο οφθαλμοσ σου ε ι σκανδαλιζει σε	47	quo d si oculus tuus scandalizat te
	εκβαλε αυτον		exime illum
	καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εισελθειν		bonum est tibi cum uno · oculo introire
	εισ την βασιλειαν του θῡ		in regnum di
	η · β · οφθαλμου σ εχοντα απελθειν εισ την γεενν̄α		quam duos · oculos habentem ire in gehennam
ρα :	οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα	48	ubi uermis eorum non morietur
	και το πυρ ου σβεννυτε		et ignis non extinguitur
	πασα γαρ θυσια · αλι αλισθησεται	49	omne enim sacrificium · sali salietur

(Fol. 318 b.) M (Fol. 319 a.)

β :	καλον το αλασ · εαν δε το αλασ	IX. 50	bonum est sal · quod si sal
	αναλον γενησεται · εν τινι αυτο αρτυσεται		insulsum fuerit · in quo illud con dietur
	εχετε εν εαυτοισ αλα και ειρηνευεται		habete in uobis salem · et pacem habete
γ :	εν αλληλοισ : ·· και εκειθεν αστασ	X. 1	inter uos · et inde exurgens
	ερχεται εισ τα οριa τησ ϊουδαιασ		uenit in fines iudaeae
	περαν του ϊορδανου · και συνερχεται		ultra iordanen · et conuenit iterum
	παλιν ο οχλοσ προσ αυτον ωσ ειωθ ι		turba ad eum sicut consuerat
	και παλιν εδιδασκεν αυτουσ και επηρωτων	2	et iterum docebat eos · et interrogabant
	αυτον ει εξεστιν ανδρι		illum si licet uiro
	γυναικα απολυσαι · πειραζοντεσ αυτον		uxorem dimittere temptantes eum
	ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	3	ad ille respondens dixit eis
	τι ϋμειν ετειλατο μω ϋσησ οι δε ειπαν	4	quid uobis praecepit moyses · qui dixerunt
	επετρεψεν μωϋσησ βιβλιον αποστασιου		permisit moyses · libellum repudii
	δουναι γραψαι και απολυσαι		dare scriptum et dimittere
	και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν	5	et respondens ihs ait
	προσ την σκληροκαρδιαν ϋμων		ad duritiam cor dis uestri
	εγραψεν μω ϋσησ την εντολην ταυτην		scripsit moyses · praeceptum istut
	απο δε αρχησ αρσεν και θηλυν	6	ab initio autem · masculum et feminam
	εποιησεν ο θσ και ειπεν	7	fecit ds et dixit
	ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωποσ		propter hoc relinquet homo
	τον πατερα και την μητερα εαυτου		patrem et matrem suam
	και προσκολληθησεται · προσ την γυναικα		et adherebit ad uxorem suam
	αυτου και εσονται οι · β · εισ σαρκα μιαν	8	et erunt duo in carne una
	ωστε ουκετι εισιν · β · αλλα μια σαρξ		it a quae non sunt duo · sed una caro
	ο ο θσ εζευξεν · ανθρωποσ μη χωριζετω	9	quo d ergo ds coniunxit · homo non deiungat
δ :	και ειεισ τιν οικιαν παλιν · οι μαθηται αυτου	10	et in domum iterum · discipuli eius
	περι του αυτου λογου		de eodem sermonem
ε :	επηρωτησαν αυτον : ·· και λεγει αυτοισ	11	interrogauerunt eum dixit illis
	οσ αν απολυση την γυναικα αυτου		quicumque dimiserit uxorem suam
	και αλλην γαμηση · μοιχαται επ αυτην		et aliam duxerit · moechatur super eam
	και εαν γυνη εξελθη απο του ανδροσ	12	et si mulier exiet a uiro
	και αλλον γαμηση · μοιχαται		et alium duxerit · moechatur
ς :	και προσεφερον αυτω παιδια	13	et adferunt ill i pueros

(Fol. 319 *b*.) (Fol. 320 *a*.)

ἵνα αψηται αυτων · οι δε μαθηται αυτου		x.	ut tangeret eos discipuli autem eius
επετειμων τοισ προσφερουσιν			comminabantur offerentibus
ἰδων δε ο ιησ ηγανακτησεν		14	uidens autem ihs indigne tulit
και ειπεν αυτοισ αφεται τα παιδαρια			et ait illis sinite pueros
ερχεσθαι προσ με · και μη κωλυεται αυτα			uenire ad me et ne prohi eos
των γαρ τοιουτων εστιν · η βασιλεια του θυ			talium est enim regnum di
αμην λεγω ὑμειν οσ · αν μη δεξηται		15	amen dico uobis · quisque non recep it
την βασιλειαν του · ωσ παιδιον	θυ		regnum di uelut puer
ου μη εισ αυτην εισελευσεται			non intrauit in illum
και προσκαλεσαμενοσ αυτα		16	et conuocans eos
ετιθει τασ χειρασ επ αυτα			inponebat manus super illos
και ευλογει αυτα			et bene dicebat eos
ρξ : και εκπορευομενου αυτου εισ οδον		17	et cum egressus esset ipse in uia
προσδραμων εισ · και γονυπετων αυτον			adcurrit unus · et adgeniculans
ηρωτα αυτον λεγων · διδασκαλε αγαθε			rogabat eum dicens magister bone
τι ποιησω ἵνα ζωην αιων ιον κληρονομησω			quid faciam ut uitam aeternam percipiam
Ο δε ιησ ειπεν αυτω τι με λεγεισ αγαθον		18	ihs autem dixit illi quid me dicis bonum
ουδεισ ἀγαθοσ · ει μη μονοσ εισ θσ			nemo bonus nisi solus unus ds
τασ εντολασ οιδασ		19	praecepta nosti
μη μοιχευσησ μη πορνευσησ · μη κλεψησ			ne adulteres ne occidas · ne fureris
μη ψευδομαρτυρησεισ			ne falsum testimonium dicas
μη αποστερησεισ			ne fraudem fe ceris
τειμα τον πατερα και την μητερα			honora patrem et matrem
ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτω		20	ad ille respondens ait illi
διδασκαλε παντα ταυτα εφυλαξα			magister omnia haec obseruabi
εκ νεοτητοσ μου			ad iuuentute mea
ρη : Ο δε ιησ ἐβλεψασ αυτω · ηγαπησεν αυτον	ν	21	ihs autem aspiciens eum dilexit eum
και ειπεν αυτω · εν σοι ὑστερει			et dixit illi unum tibi deest
ὑπαγε οσα εχεισ πωλησον			uade quaecumquae habes uende
και δοσ τοισ πτωχοισ			et da pauperibus
και εξεισ θησαυρον εν ουρανω			et habebis thensaurum in caelo
ρθ : και δευρο ακολουθει μοι : ὁ δε εστυγνασεν		22	et ueni sequere me · ad ille contristatus
επι τουτω τω λογω · και απηλθεν λυπουμενοσ			in hoc uerbo · et abiit tristis

(Fol. 320 *b*.) (Fol. 321 *a*.)

ην γαρ εχων πολλα χρηματα	x.	erat enim habens multas pecunias
και περιβλεψαμενοσ ο ιησ̄ · λεγει τοισ μαθηταισ	23	et circumspiciens ihs̄ · ait discipulis suis
αυτου · πωσ δυσκολως οι τα χρηματα		quam difficile qui pecunias habent
εχοντεσ εισ την βασιλειαν του θῡ		in regnum dī
εισελευσονται · τ ειον καμηλοσ	25	introibunt · facilius est camellum
δια τρυμαλιδοσ ραφιδοσ · διελευσεται		per foramen acus transire
η πλουσιοσ εισ την βασιλειαν του θῡ		quam diues in regnum dī
οι δε μαθηται αυτου :	24	discipuli autem eius
εθαμβουντο επι τοισ λογοισ αυτου		pauebant in uerbis eius
Ο δε ιησ̄ παλιν · αποκριθεισ λεγει αυτοισ		Et ihs̄ rursus · respondens ait illis
τεκνα πωσ δυσκολον εστιν		fili quam difficile est
τουσ πεποιθοτασ επι τοισ χρημασιν		confidentes in pecunias
εισ την βασιλειαν του θῡ εισελθειν		in regnum dī introire
οι δε περισσωσ εξεπλησσοντο λεγοντεσ	26	magis autem admirabantur dicentes
προσ εαυτουσ · και τισ δυναται σωθηναι		ad semetipsos · et quis poterit saluus fieri
ενβλεψασ δε αυτοισ ο ιησ̄ λεγει	27	intuens autem eos ihs̄ ait
παρα ανθρωποισ τουτο αδυνατον εστιν		aput homines hoc · inpossibile est
παρα δε τω θω̄ δυνατον		aput dm̄ uero possibile
και ηρξατο πετροσ λεγειν αυτω	28	et coipit petrus dicere ei
ειδ ου ημεισ αφηκαμεν παντα		ecce nos missum fecimus omnia
και ηκολουθηκαμεν σοι · αποκριθεισ δε ο ιησ̄	29	et secuti sumus te · respondens autem ihs̄
ι : αμην λεγω ϋμειν · ουδεισ εστιν οσ αφηκεν		amen dico uobis · nemo est qui reliquerit
η αδελφουσ η αδελφασ η μητερα		aut fratres aut sorores · aut ma'rem
η τεκνα η αγρουσ ενεκεν εμου		aut filios aut agros propter me
η ενεκα του ευαγγελιου · οσ αν μη λαβη	30	aut propter euangelium · qui non accipiet
εκατονταπλασιονα εν τω καιρω τουτω		centiens tantum · nunc in hoc tempore
οσ δε αφηκεν οικειαν και αδελφασ		qui autem reliquerit domum et sorores
και αδελφουσ και μητερα και τεκνα και αγρουσ		et fratres · et matrem et filios et agros
μετα δωγμου · εν τω αιωνι τω ερχομενω		cum persecutionibus · in aeuo uent uro
ζωην αιωνιον λημψεται		uitam aeternam accipiet
ια: πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι	31	multi autem erunt primi nouissimi
και εσχατοι πρωτοι		et nouissimi primi
ιβ: ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντεσ	32	Erant autem in uiam ascendentes
(Fol. 321 *b*.)		(Fol. 322 *a*.)

	εισ ϊεροσολυμα · και ην προσαγων αυτουσ ο ιησ	x.	hierosolyma et erat praecedens ihs
	και εθαμβουντο · και παραλαβων παλιν τουσ · ιβ ·		et pauebant · et adsumpsit iterum · xii ·
	ηρξατο αυτοισ λεγειν τα μελλοντα αυτω		coepit illis dicere quae ei essent
	συνβαινειν · οτι ειδου αναβαινομεν	33	uentura · quia ecce ascendimus
	εισ ειεροσολυμα		in hierosolyma
	και ο ϋιοσ του ανθρωπου παραδοθησεται		et filius hominis tradetur
	τοισ αρχειερευσιν και γραμματευσιν		summis sacerdotibus et scribis
	και κατακρινουσιν αυτον θανατου		et damnabunt eum morte
	και παραδωσουσιν αυτον		et tradent eum
	τοισ εθνεσιν και ενπεξουσιν αυτω	34	gentibus et inludent eum
	και ενπτυξουσιν αυτω		et conspuent eum
	και μετα τρισ ημερασ αναστησεται		et post tres dies resurget
ριγ :	και προσπορευοντε αυτω ϊακωβοσ	35	et accesserunt ad illum iacobus
	και ϊωαννησ · οι υιοι ζεβεδαιου		et iohannes · fili zebedei
	και λεγουσιν αυτω διδασκαλε		et dicunt illi magister
	θελομεν ο αν σε ερωτησωμεν		uolumus ut quod cumque petieremus te
	ποιησησ ημειν		praestes nobis
	Ο δε λεγει αυτοισ ποιησω ϋ μειν	36	ad ill e dixit illis praestabo uobis
	και ειπαν αυτω δοσ ημειν	37	et dixerunt ei da nobis
	ϊνα εισ εκ δεξιων σου · και εισ εξ ευωνυμων		ut unus ad dexteram tuam · et unus ad sinistra
	καθισωμεν εν τη δοξη σου		sedeamus in gloria tua
	Ο δε ιησ αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	38	Et ihs respondens ait illis
	ουκ οιδατε τει αιτισθε · δυνασθαι πειν το ποτηριο		nescitis quid petatis potestis bibere calicem
	ο εγω πεινω · η το βαπτισμα		quem ego uiuiturus sum · aut baptismum
	ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι		quod ego baptizor baptizari
	οι δε ειπαν δυναμεθα · ο δε ιησ ειπεν αυτοισ	39	ad illi dixerunt possumus · ihs autem dixit illis
	το μεν ποτηριον · ο εγω πεινω · πειεσθαι		calicem quidem · quem ego bibero bibetis
	και το βαπτισμα		et baptisma
	ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθαι		quod ego baptizor baptizamini
	το δε καθισε εκ δεξιων μου · η εξ ευωνυμων	40	sedere autem ad dexteram · uel ad sinistram
	ουκ εστιν εμον δουναι · αλλοισ ητοιμαθαι		non est meum dare · aliis paratum est
ριδ :	ακουσαντεσ οι λοιποι · ι · ηρξαντο αγανακτειν	41	et audientes ceteri · x · coeperunt indignari
	περι του ϊακωβου και ϊωαννου		de iacobo et iohanne
	(Fol. 322 *b*.)		(Fol. 323 *a*.)

και προσκαλεσαμενοσ αυτουσ ο ιησ̄	x. 42	quos cum aduocasset ihs̄
λεγει αυτοισ · οιδατε οτι οι δοκουντεσ		ait illis · scitis quo d hi qui uidentur
αρχειν των εθνων · και κατακυριευσουσιν		principari gentibus et dominantur
αυτων · και οι μεγαλοι αυτων		eorum · et maiores eorum
κατεξουσιαζουσιν αυτων		potestatem habent illorum
ουχ ουτωσ εστιν εν ὑμειν	43	non ita est in uobis
αλλ οσ αν θελη μεγασ εν ὑμειν ειναι		sed quicumque uoluerit maior inter uos esse
εστε ὑμων διακονοσ		erit uester minister
και οσ αν θελη ὑμων ειναι πρωτοσ	44	et quicumque uoluerit uestrum primus esse
ρῑε̄ : εσται ὑμων δουλοσ : και γαρ ο ὑιοσ του ανθρωπου		erit uester seruus · nam et filius hominis
ουκ ηλθεν διακονηθηναι · αλλα διακονησαι	45	non uenit ministrari sed ministrare
και δουναι την ψυχην αυτου		et dare animam suam
ρῑσ̄ : λυτρον αντι πολλων : και ερχεται	46	redeptionem pro multis · et uenit
εισ ἱεριχω · και εκπορευομενου αυτου		hiericho · et proficiscente eo
εκειθεν μετα των μαθητων αυτου		inde cum discipulis suis
και οχλου ἱκανου · ο ὑιοσ τιμεου		et turba plurima · filius timeae
βαριτειμιασ · τυφλοσ εκαθητο παρα την οδον		baritimeas · caecus saedebat circa uiam
επετων : και ακουσασ οτι ιησ̄ ο ναζορηνοσ	47	mendicans : Et cum audisset quia ihs̄ nazorenus
εστιν · ηρξατο κραζειν και λεγειν		est · coepit clamare et dicere
ὑιοσ δαυειδ · ιηῡ ελεησον με		fili dauid ihu̅ miserere mihi
και επετειμων αυτω πολλοι · ἱνα σιωπηση	48	et conminabantur illi multi · ut taceret
ο δε πολλω μαλλον · εκραξεν ὑιοσ δαυειδ		ad ille multo magis · clamabat fili dauit
ελεησον με · και στασ ο ιησ̄	49	miserere mei · et stans ihs̄
ειπεν αυτον φωνηθηναι		dixit illum uocari
οι δε λεγουσιν τω τυ φλω		ill i autem dixerunt caeco
θαρσει εγειρε φωνει σε		animaequior esto surge uocat te
ο δε αποβαλων το ἱματιον αυτου	50	ille autem proiecto uestimento suo
αναπηδησασ ηλθεν προσ αυτον		exiliens uenit ad eum
και αποκριθεισ αυτω ο ιησ̄ ειπεν	51	Et respondens ill i ihs̄ dixit
τι θελεισ ποιησω σοι · ο δε τυφλοσ ειπεν αυτω		qui d uis faciam tibi · caecus autem dixit ei
κε̄ ραββει ἱνα αναβλεψω · ο δε ιησ̄ ειπεν αυτω	52	dm̄e rabbi ut uideam · ihs̄ autem ait ill i
ὑπαγε η πιστισ σου σεσωκεν σε		uade fides tua te saluum fecit
και ευθεωσ ανεβλεψ εν		et confestim uidit
(Fol. 323 *b*.)		(Fol. 324 *a*.)

	και ηκολουθει αυτω εν τη οδω	X.	et sequebatur eum in uia
ριζ :	και οτε ηγγιζεν εισ ϊεροσολυμα	XI. 1	et cum adpropinquaret hierosolyma
	και εισ βηθανιαν προσ το οροσ των ελαιων		et in bethaniam ad montem oliueti
	αποστελλει · β · των μαθητων αυτου		mittit duos ex discipulis suis
	και ειπεν αυτοισ ϋπαγετε εισ την κωμην	2	et ait illis ite in castellum
	την κατεναντι ϋμων · και ευθεωσ		qui est contra uos · et statim
	εισπορευομενοι · ευρησεται πωλον		introeuntes inuenietis pullum
	δεδεμενον · εφ ον ουδεισ ανθρωπων		ligatum super quem nemo hominum
	καικαθηκεν λυσαντεσ αυτον και αγαγετε		sedit soluite illum et adducite
	και αν τισ ϋμειν ειπη · τι λυετε τον πωλον	3	et si quis uobis dixerit · quid soluitis pullum
	ειπατε οτι ο κσ αυτου χρειαν εχει		dicite quia dmo necessarius est
	και ευθυσ αυτον αποστελλει παλιν ωδε		et continuo illum dimittet · iterum hoc
ριη :	και απελθοντεσ ευρον πωλον δεδεμενον	4	et abeuntes inuenerunt pullum alligatum
	προσ την θυραν εξω · επι του αμφοδου		ante ienuam foris in transitu
	και λυουσιν αυτον		et soluerunt eum
	και τινεσ των εκει εστηκοτων	5	et qui erant illic stantes
	ελεγον αυτοισ τι ποιειτε λυοντεσ τον πωλον		dixerunt illis quid facitis soluentes pullum
	οι δε ειπον καθωσ ειρηκει αυτοισ ο ιησ	6	ad illi dixerunt sicut praeceperat illis ihs
	και αφηκαν αυτουσ		et permiserunt illos
	και ηγαγον τον πωλον προσ τον ιην	7	et adduxerunt pullum ad ihm
	και επιβαλλουσιν αυτω · τα ϊματια αυτου		et inponunt illi · uestimenta sua
	και καθειζει επ αυτον		et sedebat super eum
	πολλοι δε τα ϊματια αυτων	8	multi autem uestimenta sua
	εστρωννυον εισ την οδον · αλλοι δε εστιβαδασ		sternebat in uia · alii autem frondes
	εκοπτον εκ των δενδρων		caedebant de arboribus
	και εστρωννυον την οδον		et sternebat in uiam
ριθ :	και οι προσ αγοντεσ · και οι ακολουθουντεσ	9	et qui praeibant · et qui sequebantur
	εκραζον λεγοντεσ · ευλογημενοσ ο ερχομενοσ		clamabant dicentes · benedictus qui uenit
	εν ονοματι κυ		in nomine dmi et
	και ευλογημενη η ερχομενη	10	benedictum quod uenit
	βασιλεια του πατροσ ημων δαυειδ		regnum patris nostri dauid
	οσσαννα εν τοισ ϋψιστοισ		ossanna in excelsis
ρκ :	και εισελθων εισ ερουσολυμα	11	et cum introisset in hierosolyma

(Fol. 324 *b*.) (Fol. 325 *a*.)

και εισ το ϊερον περιβλεψαμενοσ παντα		xi.	et in templ um circumspex isset omnia
οψειασ ηδη ουσασ ωρασ εξηλθεν			cum uespera iam esset hora
εισ βηθανιαν μετα των · ιβ̄ · μαθητων			exiit in bethaniam cum · xii · discipulis
και τη επαυριονον εξελθοντα απο βηθανιασ		12	et alia die cum exissent a bethania
επινασεν · και ειδων απο μακροθεν		13	esuriit · et cum uidisset a longe ficum
συκην εχουσαν φυλλα ηλθεν ειδειν εαν τι			habente folia uenit uidere si quid esset
εστιν εν αυτη · και μηδεν ευρων ει μη φυλλα			in ea · et nihil inuenit praeter folia
ου γαρ ην ο καιροσ συκων			non enim erat tempus ficum
αποκριθεισ ειπεν αυτη		14	respondens dixit ei
μηκετι εισ τον αιωνα			iam non amplius in aeternum
κσ εξου μηδεισ καρπον φαγη			ex te quis quam fructum manducet
και ηκουον οι μαθηται αυτου			et audiebant discipuli eius
και εισελθων εισ ϊεροσολυμα		15	et intrauerunt in hierosolyma
ρκα : και οτε ην εν τω ϊερω			et cum esset in templum
ηρξατο εκβαλλειν εκειθεν			coepit eicere inde
τουσ πωλουντασ και αγοραζοντασ			uendentes et ementes
εν τω ϊερω και τασ τραπεζασ των κολλυβιστω̄			in templo et mensas · nummulariorum
και τασ καθεδρασ των πωλουντων			et cathe dras uentium
τασ περιστασ και ουκ ηφιεν		16	columbas euertit · et non sinebat
ϊνα τισ διενεγκη σκευοσ δια του ϊερου			ut quisquam transferret uas · per templum
και εδιδασκεν λεγων αυτοισ γεγραπται		17	et docebat dicens illis scriptum est
ο οικοσ μου οικοσ προσευχησ			domus mea domus orationis
κληθησεται πασιν τοισ εθνεσιν			uocauitur omnibus gentibus
ϋμεισ δε εποιησατε αυτην			uos autem fecis eam
ρκβ: σπηλεον ληστων : και ηκουσαν		18	speluncam latronum et audierunt
οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ			summi sacerdotes et scribae
εζητουν πωσ αυτον απολεσωσιν			quaerebant quo mo do illum perderent
εφοβουντο γαρ αυτον			timebant enim eum
οτι πασ ο οχλοσ εξεπλησσετο			quoniam omnis turba admirabatur
ρκγ : επι τη διδαχη αυτου : και οτε οψε εγενετο		19	super doctrina eius · et cum uespere esset factū
εξεπορευετο εκ τησ πολεωσ			egrediebantur de ciuitate
και παραπορευομενοι το πρωι		20	et cum transirent mane
ειδον την συκην εξηραμμενην			uiderunt ficum aridam factam
(Fol. 325 *b*.)			(Fol. 326 *a*.)

	εκ ριζων · και αναμνησθεισ ο πετροσ	XI. 21	a radicibus · et recordatus petrus
	λεγει αυτω ραββει · ἰδου η συκη ην κατηρασω		ait illi rabbi · ecce arbor ficui maledixisti
ρκδ:	εξηρανθη : και αποκριθεισ ο ιησ̄ λεγει αυτοισ	22	aruit · et respondens ihs̄ ait illis
	ει εχετε πιστιν του θῡ αμην λεγω ὑμειν	23	si habueritis fidem dī · amen dico uobis
	οσ αν ειπη τω ορει τουτω		quicumque dixerit monti huic
	αρθητι και βληθητι εισ την θαλασσαν		tollere et mittere in mare
	και μη διακριθησ εν τη καρδια αυτου		et non aesitauerit in corde suo
	αλλα πιστευση το μελλον · ο αν ειπη		sed crediderit futurum · quodcumque dixerit
ρκε:	γενησεται αυτω : δϊα τουτο λεγω ὑμειν	24	erit illi · propterea dico uobis
	παντα οσα προσευχεσθαι και ετεισθαι		omnia quaecumque oratis et petitis
	πιστευεται οτι λημψεσθαι · και εσται ὑμειν		credite qui accipietis · et uenient uobis
ρκσ :	και οταν στηκεται προσευχομενοι	25	et cum stabitis ad orandum
	αφιετε ειτει εχεται κατα τινοσ		dimittite si quid habetis aduersum aliquem
	ἱνα και ο πατηρ ὑμων · ο ων εν τοισ ουρανοισ		ut et pater uester · qui est in caelis
	αφησει ὑμειν τα παραπτωματα		dimittat uobis delicta uestra
	ει δε ὑμεισ ουκ αφιεται	26	si autem uos non dimiseritis
	ουδε ο πατηρ ὑμων		neque pater uester
	ο εν ουρανοισ αφησει ὑμειν		qui est in caelis remittet uobis
	τα παραπτωματα ὑμων		delicta uestra
ρκζ:	και ερχεται παλιν εισ ἱεροσολυμα	27	et uenit iterum hierosolyma
	και εν τω ἱερω περιπατουντοσ αυτου		et in templo deambulante eo
	ερχονται προσ αυτον		accedunt ad eum
	οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ		summi sacerdotes et scribae
	και οι πρεσβυτεροι του λαου · και λεγουσιν αὐτω	28	et seniores populi · et dicunt ei
	εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ		in qua potestate haec facis
	Ο δε ιησ̄ αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	29	ihs̄ autem respondens dixit illis
	επερωτησω ὑμασ καγω		interrogauo uos et ego
	ενα λογον αποκριθητε μοι		unum uerbum respondite mihi
	και εγω λεγω ὑμειν		et ego dico uobis
	εν ποια εξουσια ταυτα ποιω		in qua potestate haec facio
	το βαπτισμα το ἰωαννου	30	baptisma iohannis
	εξ ουρανων ην η εξ ανθρωπων		de caelo erat an ex hominibus
	αποκριθητε μοι		respondete mihi

και διελογιζοντο προσ εαυτουσ	XI. 31	et cogitabant inter semetipsos
λεγοντεσ τι ειπωμεν · εαν ειπωμεν εξ ουρανου		dicentes quid dicemus · si dixerimus de caelo
λεγει υμειν · δια τι ουν ουκ επιστευσατε αυτω		dicet nobis quare non credediſtis ill i
εαν ειπωμεν εξ ανθρωπων	32	si dixerimus ex hominibus
φοβουμεν τον λαον · παντεσ γαρ ηδεισαν		timemus plebem · omnes enim sciebant
τον ϊωαννην · οτι αληθωσ προφητησ ην		iohannen · quia uere profeta erat
και αποκριθεντεσ λεγουσιν τω ιηυ ουκ οιδαμε	33	et respondentes · dixerunt ad ihm nescimus
αποκριθεισ ο ιησ λεγει αυτω		respondens ihs ait illis
ουδε εγω λεγω ϋμειν εισ ποιαν εξουσιαν		nec ego dico uobis in qua potestate haec
κη : ταυτα ποιω : και ηρξατο αυτοισ	XII. 1	facio · et coepit illis
εν παραβολαισ λεγειν		in parauolis loqui
ανπελωνα εφυτευσεν ανθρωποσ		uineam plantauit homo
και περιεθηκεν φραγμον		et circum dedit saepem
και ωρυξεν ϋπολημιον · και ωκοδομησεν πυργο		et fodit lacum · et fabricauit turrem
και εξεδοτο αυτον · τοισ γεωργοισ		et tradidit eam colonis
και απεδημησεν		et peregre profectus est
και απεστειλεν προσ τουσ γεωργουσ	2	et misit ad colonos
τω καιρω δουλον · ϊνα απο του καρπου		in tempore seruum · ut de fructibus
του αμπελωνοσ δωσουσιν αυτω		ex uinea darent ei
και λαβοντεσ αυτον εδειραν	3	et adpraehensum eum caeciderunt
και απεστειλαν καινον προσ αυτον		et dimiserunt uacuum ad eum
και παλιν απεστειλεν προσ αυτουσ	4	et iterum misit ad illos
αλλον δουλον · και εκεινον εκεφαλαωσαν		alium seruum · et illum in capite
και ητιμησαν		uulnerauerunt et contumeliis adfecerunt
και αλλον απεστειλεν δουλον	5	Et alium misit seruum
κακεινον απεκτειναν		et illum occiderunt
και πολλουσ αλλουσ · ουσ μεν δεροντεσ		et plures alios · quosdam caeciderunt
αλλουσ δε αποκτεννοντεσ		alios autem occiderunt
Ετι ουν ενα εχων ϋιον αγαπητον	6	adhuc et iam unum habens filium carissimum
κακεινον απεστειλεν · εσχατον λεγων		et illum misit · nouissimum dicens
οτι τον ϋιον μου εντραπησονται		quia filium meum uerebuntur
οι δε γεωργοι ειπαν προσ εαυτουσ	7	coloni autem dixerunt ad inuicem
ουτοσ εστιν ο κληρονομοσ		hic est haeres

(Fol. 327 *b*.) (Fol. 328 *a*.)

δευτε αποκτεινωμεν αυτον	XII.	uenite occidamus eum
και ημων εσται η κληρονομια		et nostra erit hereditas
και λαβοντεσ αυτον απεκτειναν	8	et adpraehensum eum occiderunt
και εξεβαλον αυτον · εξω του αμπελωνοσ		et eiecerunt eum extra uineam
τι ουν ποιησει ο κσ του αμπελωνοσ	9	quid ergo faciet dms uineae
ελευσεται και απολεσει τουσ γεωργουσ		ueniet et perdet colonos
και δωσει τον αμπελωνα αλλοισ		et dauit uineam aliis
ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε	10	nec scripturam hanc legistis
λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντεσ		lapidem quem reprobauerunt aedificantes
ουτοσ εγενηθη εισ κεφαλην γωνειασ		hic factus est in caput anguli
παρα κυ εγενετο αυτη · και εστιν θαυμαστη	11	a dmo factus est iste · et est admirabiles
εν οφθαλμοισ ημων		in oculis nostris
ρκθ : και εξητουν αυτον κρατησαι	12	et quaerebant eum tenere
και εφοβηθησαν τον οχλον		et timuerunt turbam
εγνωσαν γαρ οτι προσ αυτουσ		cognouerunt enim · quoniam ad eos
την παραβολην ειπεν · και αφεντεσ αυτον		parauol am dixit · et relicto eo abierunt
ρλ : απηλθαν : και αποστελλουσιν τινασ	13	et mittunt quosdam
των φαρισαιων · και των ηρωδιανων		pharisaeorum et herodianis
ϊνα αυτον παγιδευσωσιν λογω		ut eum caperent uerbo
και επηρωτων αυτον οι φαρισαιοι	14	et interrogabant pharisaei eum
διδασκαλε οιδαμεν · οτι αληθησ ει		magister scimus quia uerax es
και ου μελει σοι περι ουδενοσ		et non curas quemquem
ου γαρ βλεπεισ εισ προσωπον ανθρωπων		non enim aspicis in faciem hominum
αλλα επ αληθειασ την οδον του θυ διδασκεισ		sed in ueritatem uiam dmi doces
ειπε ουν ημειν · ει εξεστιν ημασ δουναι		dic ergo nobis · si licet nobis dare
επικαιφαλαιον καισαρι η ου		tributum caesari aut non
Ο δε ιησσ ειδων αυτων την ϋποκρισιν	15	ihs autem uidens illorum uersutiam
ειπεν αυτοισ · τι με πειραζετε		ait illis quid me temptatis
φερετε μοι δηναριον ϊνα ειδω		adferte mihi denarium ut uideam
οι δε ηνεγκαν · και λεγει αυτοισ	16	ad illi attulerunt · et ait illis
τινοσ η εικων αυτη · και η επιγραφη		cuius est imago haec et superscriptio
ειπαν αυτω καισαροσ		dicunt illi caesaris
αποκριθεισ δε ο ιησσ ειπεν	17	respondens autem ihs ait
(Fol. 328 *b*.)		(Fol. 329 *a*.)

αποδοτε τα του καισαροσ τω καισαρι	XII.	reddite quae sunt caesaris caesari
και τα του θυ τω θω · και εθαυμαζοντο επ αυτον		et quae sunt dei do · et mirabantur super eum
και ερχονται προσ αυτον σαδδουκαιοι	18	et ueniunt ad eum sadducaei
οιτινεσ λεγουσιν · αναστασιν μη ειναι		qui dicunt · resurrectionem non esse
και επηρωτων αυτον λεγοντεσ		et interrogabant eum dicentes
διδασκαλε · μωϋσησ ημειν εγραψεν	19	magister moyses nobis scripsit
εαν τινοσ αδελφοσ αποθανη		ut si cuius frater decesserit
και εχη γυναικα και τεκνα μη αφη		et habuerit uxorem et filios non reliquerit
ϊνα λαβη ο αδελφοσ αυτου την γυναικα αυτου		ut accipiat frater eius · uxorem eius
και εξαναστηση σπερμα · τω αδελφω αυτου		et resuscitet semen fratri suo
ησαν ουν παρ ημειν · ζ · αδελφοι	20	fuerunt ergo aput nos · septem fratres
και ο πρωτοσ ελαβεν γυναικα · και απεθανεν		et primus accepit uxorem · et mortuus est
και ουκ αφηκεν σπερμα		et non reliquid semen
και ο δευτεροσ ελαβεν αυτην · και απεθανεν	21	et secundus accepit eam et mortuus est
και ουδε αυτοσ ουκ αφηκεν σπερμα		et nec hic reliquid semen
και ωσαυτωσ ελαβον αυτην οι · ζ ·	22	et similiter acceperunt eam uii ·
και ουκ αφηκαν σπερμα		et non reliquerunt semen
και η γυνη απεθανεν		et mul ier mort ua est
εν τη αναστασι ουν	23	in resurrectione ergo
τινοσ αυτων εσται η γυνη		cuius illorum erit uxor
οι γαρ · ζ · εσχον αυτην γυναικα		· uii · enim habuerunt eam uxorem
αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ	24	respondens autem ihs ait illis
ου δια τουτο πλανασθαι		non ideo erratis
μη γεινωσκοντεσ τασ γραφασ		non intellegentes scripturas
μηδε την δυναμιν του θυ οιδατε		neque uirtutem di scitis
οταν γαρ εκ νεκρων αναστησουσιν	25	cum enim a mort uis · resurrexerint
ου γαμουσιν ουδε γαμιζουσιν		non nubunt neque nubuntur
αλλα εισιν ωσ αγγελοι εν τοισ ουρανοισ		sed erunt sicut angeli in caelis
περι δε των νεκρων · οτι εγειρονται	26	de mort uis autem · quo d resurgant
ουκ ανεγνωται · εν τη βυβλω μωϋσεωσ		non legistis in libro moysi
επι τησ βατου · ωσ ειπεν αυτω ο θσ λεγων		in rubum · quo modo dixerit ill i ds dicens
εγω θσ αβρααμ · και θσ ϊσακ · και θσ ϊακωβ ·		ego ds abraham · et ds isac · et ds iacob
ουκ εστιν θσ νεκρων αλλα ζωντων	27	non est ds mortuorum · sed uiuorum
(Fol. 329 *b*.)		(Fol. 330 *a*.)

	ϋμεισ ουν πολυ πλανασθαι	XII.	uos ergo multum erratis
ρλα :	και προσελθων εισ των γραμματεων	28	et accessit unus de scribis
	ακουσασ αυτω συνζητουντων		qui audierat illos conquerentes
	και ειδων οτι καλωσ αυτοισ απεκριθη		et uidens quoniam bene illis respondit
	επηρωτησεν αυτον λεγων διδασκαλε		interrogabat eum dicens magister
	ποια εστιν εντολη πρωτη		quod est praeceptum primum
	αποκριθεισ δε ο ιησ̄ ειπεν αυτω	29	respondens autem ihs̄ dixit illi
	παντων πρωτη · ακουε ϊστραηλ		omnium primum · audi istrahel
	κσ̄ ο θσ̄ ημων κσ̄ εισ εστιν		dms̄ ds̄ noster dms̄ unus est
	και αγαπησεισ κν̄ τον θν̄ σου	30	et diligis dmn̄ dm̄ tuum
	εξ ολησ τησ καρδιασ σου · και εξ ολησ τησ ψυχησ σου		ex toto corde tuo · et ex tota anima tua
	και εξ ολησ τησ ϊσχυοσ σου		et ex tota uirtute tua
	αυτη πρωτη εντολη		hoc est primum praeceptum
	δευτερα δε ομοια ταυτη	31	secundum autem simile illi
	αγαπησεισ τον πλησιον σου ωσ σεαυτον		diligis proximum tuum sicut te ipsum
	μειζων τουτων εντολη αλλη ουκ εστιν		maius horum praeceptorum aliud non est
ρλβ :	και ειπεν αυτω ο γραμματευσ	32	et ait illi scriba
	καλωσ ειπεσ διδασκαλε · επ αληθειασ		bene dixisti magister in ueritate
	οτι εισ εστιν ο θσ̄ και ουκ εστιν πλην αυτου		quo d unus sit ds̄ · et non est praeter ill um
	και το αγαπαν αυτον εξ ολησ τησ καρδιασ	33	et diligere illum ex toto corde
	και εξ ολησ τησ δυναμεωσ		et ex tota uirtute
	και εξ ολησ τησ ψυχησ αυτου		et ex tota anima tua
	και το αγαπαν τον πλησιον ωσ σεαυτον		et diligere proximum · tamquam teipsum
	πλειον εστιν παντων · των ολοκαυτωματω̄		maius est omnibus ol o cautomata
	και θυσιων		et sacrificiis
	και ο ιησ̄ ειδων οτι νουνεχωσ απεκριθη	34	Et ihs̄ cum uidisset quod sapienter respondisset
	ειπεν αυτω · ου μακραν ει		dixit ill i · non es longe
	απο τησ βασιλειασ του θῡ		a regno di
ρλγ :	και ουδεισ ετολμα αυτον επερωτησε		et nemo iam audebat eum interrogare
	και αποκριθεισ ο ιησ̄	35	et respondens ihs̄
ρλδ :	διδασκων : ἐν τω ἱερω ειπεν		docens in templo dixit
	πωσ λεγουσιν οι γραμματεισ		quomodo dicunt scribae
	οτι ο χρσ̄ ϋιοσ δαυειδ εστιν		quia xps̄ filius dauid est

(Fol. 330 *b*.) (Fol. 331 *a*.)

	και ουτοσ δαυειδ ειπεν εν τω πνι τω αγ ιω	XII. 36	et ipse dauid in spo sancto
	λεγει κσ τω κω μου · καθου εκ δεξιων μου		dixit dms dmo meo · sede ad dexteram meam
	εωσ θωσω τουσ εκχθουσ σου		donec ponam inimicos tuos
	ὑποκατω των ποδων σου		scamillum pedum tuorum
	αυτοσ δαυ ειδ λεγει αυτον κν	37	ipse dauid dicit eum dmn
	και ποθεν εστιν ὑιοσ αυτου · και πολυσ οχλοσ		et unde est filius eius · et multa turba
	και ηδεωσ αυτου ηκουεν		et libenter eum audiebat
ρλε	: ο δε διδασκων αμα : ἐλεγεν αυτοισ	38	et ille do cens dicebat eis
	βλεπετε απο των γραμματαιων		uidete ab scribis
	και των τελωνων εν στολαισ περιπατειν		et qui uolunt in stolis ambulare
	και ασπάσμουσ εν ταισ αγοραισ ποιεισθαι		et salutationes in foro facitis
	και πρωτοκαθεδριασ · εν ταισ συναγωγαισ	39	et primas cathedras in synagogis
	και πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ		et primos cubitos in conuiuiis
ρλς	: οι κατεσθιουσιν οικειασ χηρων	40	qui deuorant domos uiduarum
	και ορφανων · προφαȝει μακρα		et pupillorum · sub obtentu
	προσευχομενοι · ουτοι λημψονται		orantes · isti accipient
	περισσοτερον κριμα		prolixius iudicium
	και κατεναντι του γαζοφυλακιου	41	et contra gazophylacium
	καθεζομενοσ ο ιησ · εθεωρει πωσ ο οχλοσ		sedens ihs aspiciebat quo mo do turbae
	εβαλλον πολλα · ελθουσα δε αμα χηρα	42	mitterent aes · cum uenisset autem una uidua
	εβαλεν λεπτα δυο ο εστιν κοδραντησ		et misit aera duo quod est quadrans
	και προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ αυτου	43	Et conuocans discipulos suos
	ειπεν αυτοισ · αμην λεγω ὑμειν		ait ill is amen dico uobis
	οτι η χηρα η πτωχη αυτη		quoniam uidua aegena haec
	πλειον παντων εβαλεν · των βαλλοντων		plus omnibus misit mittentibus
	εισ το γαζοφυλακιον · παντεσ γαρ ουτοι	44	in gozophylacio · omnes enim hii
	εκ του περισσευοντοσ αυτοισ εβαλον		ex eo quod abundat illis miserunt
	αυτη δε εκ τησ ὑστερησεωσ αυτησ		haec uero de penuria sua
	παντα οσα ειχεν εβαλεν		omnia qua habuit misit
	ολον τον βιον αυτησ		totum uictum suum
ρλζ	: και εκπορευομενου αυτου εκ του ἱερου	XIII. 1	et procedente eo de templo
	λεγει αυτω εισ εκ των μαθητων αυτου		ait illi unus ex discipulis suis
	διδασκαλε ειδε ποδαποι λιθ οι		magister · aspice qual is lapides
	(Fol. 331 *b*.)		(Fol. 332 *a*.)

	και ποδαπαι οικοδομαι του ϊερου	XIII.	et quales structurae templi
	και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ ο ιησ	2	Et respondens dixit illis ihs
	βλεπετε ταυτασ τασ μεγαλασ οικοδομασ		uidete has magnas structuras
	αμην λεγω ϋμειν		amen dico uobis
	οτι ου μη αφεθη ωδε λιθοσ		quia non relinquetur hic lapis
	επι λιθω οσ ου μη καταλυθη		super lapidem qui non destruatur
	και δια τριων ημερων		et post tertium diem
	αλλοσ αναστησεται ανευ χειρων		aliut resuscite tur sine manibus
ρλη :	και καθημενου αυτου εισ το οροσ των ελαιων	3	et sedente eo in monte oliueti
	κατεναντι του ϊερου		contra templum
	επηρωτων αυτον κατειδιαν ο πετροσ		interrogabant eum seorsum petrus
	και ϊακωβοσ και ϊωαννησ · και ανδρεασ		et iacobus et iohannes et andreas
	ειπον ημειν ποτε ταυτα εσται · και τι το σημιο	4	dic nobis quando haec erunt · et quod signum
	οταν μελλει παντα ταυτα · συντελεισθαι		cum omnia haec · consummabuntur
	και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτοισ	5	et respondens ihs ait illis ·
ρλθ :	βλεπετε μη τεισ ϋμασ πλανησει		uidete ne quis uos seducat
	πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου	6	multi enim uenient in nomine meo
	λεγοντεσ εγω ειμι και πολλου πλανησουσιν		dicentes ego sum et multos seducent
	οταν δε ακουσητε πολεμουσ	7	cum autem audieritis bella
	και ακοασ πολεμων μη θορυβεισθαι		et opiniones bellorum ne timueritis
	δει γαρ γενεσθαι αλλα ουπω το τελοσ		oportet enim fieri sed nondum est finis
	εγερθησεται γαρ εθνοσ επ ι εθνοσ	8	insurget enim gens contra gentem
	και βασιλεια επ ι βασιλειαν		et regnum contra regnum
	εσονται σεισμοι κατα τοπουσ και λειμοι		erunt terre mota per loca et famis
	αρχη ωδεινων ταυτα		initium dolorum haec
	ειτα ϋμασ αυτουσ παραδωσουσιν	9	deinde uos ipsos tradent
	εισ συνεδρια και εισ συναγωγασ δαρησεσθαι		in conciliis et in synagogis uapulabitis
	και επι ηγεμον ων και βασιλεων		et ante praesides et reges
	σταθησεσθαι ενεκεν ε μου		stabitis propter me
ρμ :	εισ μαρτυριον αυτοισ : και εισ παντα εθνη	10	in testimonium illis · et in omnes gentes
	πρωτον δει κηρυχθηναι το ευαγγελιον		primum autem oportet praedicari euangeliu
	εν πασι τοισ εθνεσιν		in omnibus gentibus
ρμα :	και οταν αγωσιν ϋμασ παραδιδοντεσ	11	et cum produxerint uos tradentes
	(Fol. 332 *b*.)		(Fol. 333 *a*.)

	μη προμεριμνατε τι λαλησητε	XIII.	nolite cogitare quid loquamini
	αλλα ο αν δοθη ὑμειν εν εκειν τη ωρα		sed quod datum uobis fuerit in illa hora
	αυτο λαλειτε · ου γαρ εστε ὑ μεισ		hoc lo quimini · non enim eritis uos
	οι λαλουντεσ αλλα το πνα το αγιον		loquentes sed sps sanctus
	και παραδωσει αδελ φοσ αδελ φον εισ θανατο	12	et tradet frater fratrem in mortem
	και πατηρ τεκνον		et pater filium
	και επαναστησονται τεκνα επι γονεισ		et insurgent filii in parentes
	και θανατωσουσιν αυτουσ		et morti adficient eos
	και εσεσθαι μεισουμενοι	13	et erit is odio
	ὑπο παντων δια το ονομα μου		ab omnibus propter nomen meum
	ο δε ὑπομειναϲ εισ τελοσ		qui autem sustinuerit in finem
	ουτοσ σωθησεται		hic saluus erit
ρμβ:	οταν δε ειδητε το βδελυγμα	14	cum autem uideritis abominationem
	τησ ερημωσεωσ εστηκοσ οπου ου δει		desolationis · stantem ubi non debet
	ο αναγειν ωσκων νοειτω τι αναγειν ωσκει		qui legit intellegat quod legit
ρμγ :	τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν		tunc qui in iudaea sunt fugiant
	εισ τα ορη και ο επι του δωματοσ	15	in montem et qui super tectum
	μη καταβατω εισ την οικειαν		ne descendat in domum
	μηδε εισελθατω αραι τι · εκ τησ οικιασ αυτου		nec introeat tollere qui d de domo sua
	και ο εισ τον αγρον μη επιστρεψετω οπισω	16	et qui in agro non reuertatur retro
	αραι το ἱματειον αυτου		tollere tunicam suam
ρμδ:	Ουαι ταισ εν γαστρι εχουσαισ	17	Uae autem praegnantibus
	και ταισ θηλαζομεναισ		et nutrientibus
	εν εκειναισ ταισ ημεραισ		in illis diebus
ρμε	: και προσευχεσθαι	18	et orate
	ἱνα μη χειμωνοσ γενωνται		ut non hieme ueniant
ρμϛ :	εσονται γαρ αι ημεραι εκειναι θλειψεισ	19	erunt enim diebus illis · tribulationes
	οιαι ουκ εγενοντο τοιαυται		quales non fuerunt tales
	απ αρχησ κτισεωσ εωσ του νυν		ab initio creaturae · usque modo
	ουδε μη γενωνται		neque erunt post haec
ρμζ :	και ει μη κσ εκολοβωσεν τασ ημερασ	20	et nisi dms breuiasset dies
	δια τουσ εκλεκτουσ αυτου		propter electos suos
	ουκ αν εσωθη πασα σαρξ		non fieret salua ulla caro

(Fol. 333 *b*.) (Fol. 334 *a*.)

	αλλα δια τουσ εκλεκτουσ · ουσ εξελεξατο	XIII.	sed propter electos quos elegit
ρμη :	εκολοβωσεν τασ ημερασ : και τοτε αν τισ	21	breuiauit dies · et tunc si quis
	ϋμειν ειπη ϊδου ωδε ο χρσ η ειδε εκει		uobis dixerit ecce hic xps aut ecce ill ic
	μη πιστευετε		nolite credere
ρμθ :	εγερθησονται γαρ ψευδοπροφηται	22	exsurgent enim pseudoprophetae
	και ποιησουσιν σημεια και τερατα προσ το		et facient signa et prodigia ad se
	αποπλαναν ει δυνατον τουσ εκλεκτουσ		ducendos · si potest fieri etiam electos
	ϋμεισ δε βλεπετε	23	uos ergo uidete
	ϊδου προειρηκα ϋμειν παντα		ecce praedixi uobis omnia
ρν :	αλλα εν εκειναισ ταισ ημεραισ	24	sed in illis diebus
	μετα την θλειψειν εκεινην		post tribulationem illam
	ο ηλιοσ σκοτισθησεται		sol contenebricauit
	και η σεληνη ου δωσει το φεγγοσ αυτησ		et luna non dauit · splendorem suum
	και οι αστεραισ οι εκ του ουρανου	25	et stellae quae sunt de caelo
	εσονται πειπτοντεσ · και αι δυναμισ		erunt cadentes · et uirtutes
	των ουρανων σαλευθησονται		caeles tium mouebuntur
ρνα :	και τοτε οψονται τον ϋιον του ανθρωπου	26	et tunc uidebunt filium hominis
	ερχομενον επι των νεφελων		uenientem cum nubibus
	μετα δυναμεωσ πολλησ και δοξησ		cum uirtute multa et gloria
	και τοτε αποστελει τουσ αγγελουσ	27	et tunc mittet angelos
	και επισυναξει τουσ εκλεκτουσ		et congregauit electos
	εκ των· δ · ανεμων		a quattuor uentis
	απ ακρων γησ εωσ ακρου ουρανου		a summum terrae usque ad summum caeloru
	απο δε τησ συκησ μαθεται την παραβολην	28	a ficu autem discite parabolam
	οταν ηδη ο κλαδοσ αυτησ · απαλοσ γενηται		cum iam ramus eius tener fuerit
	και εκφυη τα φυλλα εν αυτη · γεινωσκεται		et nata fuerint folia in illa · cognoscetis
	οτι ηδη εγγυσ το θεροσ εστιν		quod in proximo est aestas
	ουτωσ και ϋμεισ οταν ειδητε	29	sic et uos cum uideritis
	παντα ταυτα γεινομενα		omnia haec fieri
	γεινωσκεται οτι εγγυσ εστιν επι θυραισ		scitote quod in proximo est in osteis
	Αμην λεγω ϋμειν	30	amen dico uobis
	οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη		quoniam non transiet generatio haec
	εωσ ου παντα ταυτα γενηται		donec haec omnia fiant

ο ουρανοσ και η γη παρελευσονται	XIII. 31	caelum et terra transibunt
οι δε λογοι μου ου παρελθωσιν		uerba autem mea non trans ibunt
β : περι δε τησ ημερασ εκεινησ	32	de die autem illo
και τ ησ ωρασ ουδεισ οιδεν		et hora nemo scit
ουδε οι αγγελοι εν τω ουρανω		nequae angeli in caelo
ουδε ο ϋιοσ ει μη ο πατηρ		neque filius nisi pater
γ : βλεπεται ουν αγρυπνιτε	33	uidete ergo uigilate
ουκ οιδατε γαρ ποτε ο καιροσ		nescitis en im quando tempus sit
δ : ωσ ανθρωποσ αποδημων	34	sicut homo peregre profectus
αφεισ την οικειαν αυτου		relinquat domum suam
και δουσ τοισ δουλοισ αυτου την εξουσιαν		et data seruis suis potestate
εκαστω το εργον αυτου		cuiusque operis
και τω θυρουρω ενετειλατο ϊνα γρηγορη		et ostiario praecepit ut uigilaret
ε : γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ	35	uigilate ergo nescitis enim
ποτε ο κσ̄ τησ οικειασ ερχεται		quando dm̄s domus ueniat
οψε η μεσονυκτιου		sero aut media nocte
η αλεκτοροφωνιου η πρωι		an galli cantum an mane
μη εξελθων εξεφνησ	36	ne cum uenerit repente
ευρη ϋμασ καθευδοντασ		inueniat uos dormientes
εγω δε λεγω ϋμειν γρηγορειτε	37	ego autem dico uobis uigilate
ϛ : ην δε το πασχα μετα · β · ημερασ	XIV. 1	futurum autem erat pascha post biduum
ζ : και εζητουν οι αρχιερεισ		et quaerebant summi sacerdotes
και οι γραμματεισ		et scribae
πωσ αυτον κρατησαντεσ και		quo mo do illum dol o tenerent
αποκτεινωσιν		et occiderent
ελεγον γαρ μηποτε εν τη εορτη εσται θορυβοσ	2	di cebant enim ne in die festo tumultus fieret
η : του λαου : και οντοσ του ιη̄ῡ εν βηθανια	3	populi · et cum esset ih̄s in bet haniam
εν τη οικ ι α σιμωνοσ του λεπρου		in domum simonis leprosi
κατακειμενου αυτου ηλθεν γυνη		recumbente eo uenit mulier · habens
εχουσα αλαβαστρον μυρου		ampullam nardi pistici praetiosi
και θρυσασα τον αλαβαστρον		et fracto alabastro
κατεχεεν επι τησ κεφαλησ αυτου		effudit super caput eius
οι δε μαθηται αυτου διεπονουντο και ελεγ̄	4	discipuli autem eius · indigne ferebant et dice bant

(Fol. 335 *b*.) (Fol. 336 *a*.)

	εισ τι η απωλεια αυτη του μυρου	XIV.	ut qui d perditio ista unguenti
	ηδυνατο πραθηναι το μυρον τουτο	5	potuerat ueniri unguentum istut
	επανω ✳ τ· και δοθηναι τοισ πτωχοισ		plus quam ✳ ccc · et dari pauperibus
	και ενεβριμωντο εν αυτη·		et fremebant in eam
	ο δε ιησ̄ ειπεν αυτοισ· αφετε αυτην	6	ihs̄ autem ait illis · sinite eam
	τι αυτη κοπουσ παρεχεται		qui d illi molesti estis
	καλον εργον ηργασ ατο εν εμο ι		b onum opus operata est in me
	παντοτε γαρ τουσ πτωχουσ	7	semper enim pauperes
	εχετε μεθ υμων· και οταν θελητε		habet is uobiscum · et cum uolueritis
	δυνασθαι αυτοισ ευ ποιησαι		potestis illis benefacere
	εμε δε ου παντοτε εχετε		me autem non semper habetis
ρνθ	: ο εσχεν αυτη εποιησεν	8	quod habuit haec fecit
	προελαβεν μυρισε το σωμα μου		praeuenit unguento unguere corpus meum
	εισ τον ενταφιασμον		in sepulturam
	αμην δε λεγω ῡμειν	9	amen dico uobis
	οπου αν κηρυχθη το ευαγγελιον		quod ubicumquae praedicatum fuerit euangelīū
	εισ ολον τον κοσμον		in uniuersum mundum
	και ο εποιησεν αυτη λαληθησεται		et quo d fecit haec narrabitur
	εισ μνημοσυνον αυτησ		in memoriam eius
ρξ	: και ϊουδασ σκαριωτησ εκ των· ιβ̄·	10	et iudas scariotes unus de · xii ·
	απηλθεν προσ τουσ αρχιερεισ		abiit ad summos sacerdotes
	ϊνα προ δοι αυτον· οι δε εχαρησαν	11	ut proderet eum · ad illi gauisi sunt
	και επηγγειλαντο αυτω· αργυριον δουναι		et promiserunt ei pecuniam dare
	και εζητει πωσ ευκαιρωσ		et quaerebat quo mo do oportunae
	αυτον παραδοι· και τη πρωτη ημερα	12	eum traderet · et prima die
	των αζυμων· οτε το πασχα εθυον		azymorum · quando pascha immolabatur
	λεγουσιν αυτω οι μαθηται· που θελεισ		dicunt ei discipuli quo uis eamus
	απελθοντεσ ετοιμασωμεν σοι		et parem us tibi
	ϊνα φαγησ το πασχα· και αποστελλει δυο	13	ut manduces pascha · et misit duos
	εκ των μαθητων αυτου λεγων		ex discipulis suis dicens
	ϋπαγε εισ την πολιν· και απαντησει ϋμειν		ite in ciuitate · et occurret uobis
	ανθρωποσ κεραμειον ϋδατοσ βασταζων		homo amphorae aquae portans
	ακολουθησατε αυτω· και οπου αν εισελθη	14	sequimini eum · et quocumque introierit
	(Fol. 336 b.)		(Fol. 337 a.)

	ειπατε τω οικοδεσποτη · οτι ο διδασκαλοσ	XIV.	dicite dm̃o domus · quia magister dicit
	λεγει που εστιν το καταλυμα μου		ubi est refectio mea
	οπου μετα των μαθητων μου		ubi cum discipulis meis
	φαγομαι το πασχα · και αυτοσ ὑμειν	15	manducem pascha · et ipse uobis
	δειξει · αναγαιον οικον εστρω μενον		demonstrauit stratum paratum
	μεγαν ετοιμον · κακει ετοιμασατε ημειν		grande · et illic parate nobis
	και εξηλθον οι μαθηται αυτου	16	et abierunt discipuli eius
	και εξηλθον οι μαθηται αυτου		et uenerunt discipuli eius
	και ηλθον εισ την πολιν		et uenit in ciuitate
	και εποιησαν καθωσ ειπεν αυτοισ		et fecerunt sicut dixit illis
	και ητοιμασαν το πασχα		et praeparauerunt pascha
ρξα	: οψιασ δε γενομενησ · ερχεται μετα των · ιβ̄ ·	17	uespere autem facta · uenit cum · xii̅ ·
	και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων	18	et discumbentibus illis · et manducantibus
	λεγει ο ιη̅σ̅ αμην λεγω ὑμειν		ait ih̅s̅ · amen dico uobis
	οτι εισ εξ ὑμων παραδωσει με		quia unus ex uobis tradet me
	ο εσθιων μετ εμου		qui manducat mecum
ρξβ	: οι δε ηρξαντο λυπισθαι	19	ad illi coeperunt contristari
	και λεγειν αυτω εισ καθ εισ μητι εγω		et dicere illi singuli numquid ego
	και αλλοσ μητι εγω · ο δε λεγει αυτοισ	20	et alius nun quid ego · quibus ait
	εισ εκ των · ιβ̄ · ο ενβαπτιζομενοσ μετ εμου		unus ex · xii̅ · qui intingit mecum
	εισ το τρυβαλιον		in parapside
ρξγ	: Ο μεν ὑιοσ του ανθρωπου παραδιδοτε	21	filius quidem hominis tradetur
	καθωσ εστιν γεγραμμενον περι αυτου		sicut scriptum est de illo
	ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω · δι ου παραδιδοτε		uae autem homini illi · per quem tradetur
ρξδ	: καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη		bonum erat illi si non esset natus
ρξε	: ο ανθρωποσ εκεινοσ : : και εσθιοντων αυτων	22	homo ille · et manducantibus illis
	λαβων αρτον ευλογησεν		accipiens panem benedixit
	και εκλασεν και εδωκεν αυτοισ και ειπεν		et fregit et dedit illis et dixit
	λαβετε τουτ εστιν το σωμα μου		accipite hoc est corpus meum
ρξϛ	: και λαβων ποτηριον ευχαριστησασ	23	et accipiens calicem gratias egit
	εδωκεν αυτοισ και επιον εξ αυτου παντεσ		et dedit illis · et uiberunt ex illo omnes
	και ειπεν αυτοισ · τουτ εστιν το αιμα μου	24	et ait illis · hoc est sanguis meus
	το τησ διαθηκησ		qui est testamenti

(Fol. 337 *b*.) (Fol. 338 *a*.)

	το ὑπερ πολλων εχχυννομενον	XIV.	qui pro multis effunditur
	αμην λεγω ὑμειν · οτι ου μη	25	amen dico uobis · quia non
	προσθω πειν εκ του γεννηματοσ		adpon am bibere ex generatione
	τησ αμπελου εωσ τησ ημερασ εκεινησ		uitis usque in diem illum
	οταν αυτο πεινω καινον εν τη βασιλεια του θυ		cum ill u d bibam nouum in regno di
ρξζ	: και ὑμνησαντεσ εξηλθον · εισ το οροσ των ελαιω	26	Et hymno dicto exierunt · in montem oliueti
	τοτε λεγει αυτοισ ο ιησ	27	tunc ait illis ihs
ρξη	: οτι παντεσ ὑμεισ σκανδαλισασθαι		qui omnes uos scandalizari habetis
ρξθ	: οτι γεγραπται · παταξω τον ποιμενα		quia scriptum est · percutiam pastorem
	και τα προβατα διασκορπισθησονται		et oues dispargentur
	αλλα μετα το εγερθηναι με	28	sed posteaquam surrexero
	προαξω ὑμασ εισ την γαλιλαιαν		praecedam uos in galilea e m
ρο	: ο δε πετροσ λεγει αυ τω	29	petrus uero ait illi
	και εαν παντεσ σκανδαλισθωσιν		etsi omnes scandalizati fuerint
	αλλ ουκ εγω ου σκανδαλισθησομαι		sed ego non scandizabor
	και λεγει αυτω ο ιησ	30	et ait ill i ihs
	αμην λεγω σοι οτι ταυτη τη νυκτει		amen dico tibi quod hac nocte
	πριν αλεκτορα φωνησαι τρισ με απαρνηση		priusquam gallus cantet ter me negabis
ροα	: ο δε εκπερισσωσ ελαλει	31	ad ille amplius loquebatur
	εαν μη δεη συναποθανειν σοι		etsi oportuerit simul me commori
	ου μη σε απαρνησομαι		non te negabo
	ωσαυτωσ δε παντεσ ελεγον		similiter autem et omnes dicebant
ροβ	: και ερχονται εισ χωριον	32	et ueniunt in praedium · cui nomen est
ρογ	: ου το ονομα γησαμανει : και λεγει αυτοισ		gesa mani · et ait illis sedete hic
	καθισατε ωδε · εωσ προσευξομαι		donec orem
	και παραλαμβανει τον πετρον	33	Et adsumpsit petrum
	και ἰακωβον και ἰωαννην		et iacobum et iohannen
	μετ αυτου και ηρξατο		secum et coepit
	εκθαμβεισθαι και ακηδεμονειν		pauere et taediari
ροδ	: τοτε λεγει αυτοισ	34	tunc ait ill is
	περιλυποσ εστιν η ψυχη μου		contristata est anima mea
	εωσ θανατου μεινατε ωδε		usque ad morte sustinete hic
ροε	: και γρηγορειτε : και προσελθων μεικρον	35	et uigilate · et cum processisset paululum
	(Fol. 338 *b*.)		(Fol. 339 *a*.)

	επεσεν επι προσωπον επι τ ησ γησ	XIV.	cecidit in faciem super terram
	και προσ ηυχετο · ει δυνατον εστιν		et orabat si fieri potest
	ἵνα παρελθη απ αυτου η ωρα αυτη		ut transiret ab eo ora haec
	και ελεγεν · αββα ο πατηρ δυνατα παντα	36	et dixit · abba pater si possibilia omnia
	σοι εισιν παρενεγκε τουτο		tibi sunt transferre
	το ποτηριον απ εμου · αλλ ουχ ο εγω θελω		hunc calicem a me non sicut ego uolo
ρος:	αλλ ο συ θελεισ : και ερχεται και ευρισκι αυτουσ	37	sed sicut tu bis · et uenit et inuenit eos
	καθευδοντασ · και λεγει τω πετρω		dormientes · et ait petro
ροζ:	σιμων καθευδεισ : ουκ ισχυσατε		simon dormis · non potuistis
	μιαν ωραν γρηγορησαι		una hora uigilare
	γρηγορειτε και προσευχεσθαι	38	uigilate et orate
	μη εισελθητε εισ πειρασμον		ne intretis in temptationem
	το μεν πνα προθυμον · η δε σαρξ ασθενησ		sps quidem promtus · caro autem infirma
ροη:	και παλιν απελθων προσηυξατο	39	et iterum abiit orare
ροθ :	και ελθων ευρεν αυτουσ καθευδοντασ	40	et ueniens inuenit eos dormientes
	ησαν γαρ οι οφθαλμοι αυτων		erant enim oculi eorum
	καταβαρυμενοι · και ουκ ηδισαν		grauati a somno · et ingnorabant
	τι αποκριθωσιν αυτω · και ερχεται το τριτον	41	quid responderent ei · et uenit tertio
	και λεγει αυτοισ καθευδετε λοιπον		et ait illis dormite iam
ρπ :	και αναπαεσθαι : ἀπεχει το τελοσ και η ωρα		et re quiescite · sufficit finis et ora
	ἰδου παραδιδοτε ο ὑιοσ του ανθρωπου		ecce traditur filius hominis
	εισ τασ χειρασ των αμαρτωλων		in manus peccatorum
	εγειρεσθαι αγωμεν	42	surgite eamus
	ἰδου ηγγικεν ο παραδιδων με		ecce prope est qui me tradet
	και ετι αυτου λαλουντοσ · παραγεινεται ιουδασ	43	Et adhuc eo loquente uenit iudas
ρπα:	σκαριωτησ εισ των · ιβ · : και μετ αυτου		scariotes unus ex · xii · et cum illo turba multa
	οχλοσ πολυσ μετα μαχαιρων και ξυλων		cum gladiis et fustibus
	παρα των αρχιερεων · και απο των γραμματεων		a summis sacerdotibus · et ab scribis
	και των πρεσβυτερων		et a senioribus
ρπβ :	Εδωκεν δε ο παραδιδουσ αυτον	44	dederat autem traditor eius
	σημειον λεγων		signum dicens
	ον αν φιλησω αυτοσ εστιν κρατησατε αυτον		quem osculatus fuero ipse est · tenete eum
	και απαγετε αυτον ασφαλωσ		et ducite eum diligenter

(Fol. 339 *b*.) (Fol. 340 *a*.)

ρπγ :	και προσελθων λεγει αυτω ραββει και	XIV. 45	et accedens ait illi rabbi et
	κατεφιλησεν αυτον · οι δε επεβαλον τασ χειρασ αυτω	46	osculatus est eum · ad illi manus iniecerunt
	και εκρατησαν αυτον · και τισ σπασαμενοσ	47	et tenuerunt eum · et unus eiciens
	μαχαιραν επεσεν τον δουλον		gladium percussit seruum
	του αρχιερεωσ ·		principis sacerdotis
	και αφιλεν αυτου το ωταριον		et amputabit illi auricula
ρπδ :	Ο δε ιησ ειπεν αυτοισ επι ληστην εξηλθατε	48	ihs autem ait illis · ad latronem existis
	μετα μαχαιρων και ξυλων συνλαβειν με		cum gladiis et fustibus conprehendere me
	καθ ημεραν ημην προσ υμασ	49	cottidie eram aput uos
	εν τω ιερω διδασκων · και ουκ εκρατησατε με		docens in templo · et non tenuistis me
ρπε :	αλλ ινα πληρωθωσιν αι γραφαι		sed ut ad impleantur scripturae
ρπς :	και αφεντεσ αυτον παντεσ εφυγον .	50	et relinquentes eum omnes fugierunt
	νεανισκοσ δε τισ ηκολουθει αυτουσ	51	adulescens autem quidam · sequebatur illos
	περιβεβλημενοσ συνδονα επι γυμνου		amictus sindone nuditatis
	και κρατουσιν αυτον · ο δε καταλειπων	52	et tenuerunt illum · ad ille relicta sindone
	την σινδονα · γυμνοσ εφυγεν απ αυτων		profugit nudus ab eis .
	και απηγαγον τον ιην	53	et ad duxerunt ihm
	προσ τον αρχιεραια		ad summum sacerdotem
ρπζ :	και συνερχονται παντεσ οι αρχιερεισ		et conuenerunt omnes summi sacerdotes
	και γραμματεισ και πρεσβυτεροι		et scribae et seniores
ρπη :	και ο πετροσ απο μακροθεν · ηκολουθησεν αυτω	54	et petrus a longe · se quebatur eum
	εωσ εισ την αυλην του αρχιερεωσ		usque in atrium summi sacerdotis
	Και ην καθημενοσ μετα τω υπηρερων		Et erat sedens · cum ministros
	θερμενομενοσ προσ το φωσ		calefacientes se ad ignem
ρπθ :	οι δε αρχειερεισ	55	summi uero sacerdotes
	και ολον το συνεδριον		et uniuersum concilium
	εζητουν κατα του ιυ μαρτυριαν		quaerebant aduersus ihm testimonium
	ινα θανατωσουσιν αυτον		ut morti traderent eum
	και ουχ ηυρισκον		et nec inueniebant
	πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν	56	mult i enim falsum testimonium
	ελεγον κατ αυτου		dicebant aduersus eum
	και εισαι αι μαρτυριαι ουκ ησαν		et conuenientia testimonia non erant
ρq :	και αλλοι αναστantεσ	57	et alii surgentes

(Fol. 340 *b*.) (Fol. 341 *a*.)

	εψευδομαρτυρουν και ελεγον	XIV. falsum testimonium dicebant
	κατ αυτου · οτι ημεισ ηκουσαμεν	58 aduersum eum · quoniam nos audiuimus
	αυτου λεγοντοσ	hunc dicentem
	οτι εγω καταλυσω τον ναον	quia ego destruam hunc templum
	τον χειροποιητον	fanu factum
	και δια τρειων ημερων αλλον αναστησω	et post tertium diem aliut suscitabo
	αχειροποιητον και ουδε ουτωσ	59 non manibus factum et nec sic erat.
	ην ιση η μαρτυρια αυτων	conueniens testimonia illorum
	και αναστασ ο αρχιερευσ εισ το μεσον	60 et exsurgens summus sacerdos in medium
	επηρωτησεν τον ιν λεγων	interrogabat ihm dicens
	ουκ αποκρινη ουδεν τι ουτοι σου	non respondes nihil · quid isti tibi testantur
	καταμαρτυρουσιν · εκεινοσ δε εσειγα	61 ille autem tacens
	και ουδεν απεκριθη	nihil respondit
	Και λεγει αυτω ο αρχιερευσ	Et ait illi summus sacerdos
	συ ει ο χρσ ο υιοσ του ευλογητου	tu es xps filius benedicti
	ο δε ιησ αποκριθεισ λεγει αυτω εγω ειμι	62 ihs uero respondens dixit illi ego sum
ρqα :	και οψεσθαι τον υιον του ανθρωπου	et uideuitis filium hominis
	εκ δεξιων καθημενον δυναμεωσ	ad dexteram sedentem uirtutis
	μετα των νεφελων του ουρανου	uenientem cum nubibus caeli
ρqβ:	ο δε αρχιερευσ	63 summus autem sacerdos
ρqγ :	διαρρηξασ τουσ χειτωνασ αυτου : και λεγει	scidit uestimenta sua et ait
	τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων	qui d adhuc desideramus testes
	ηκουσατε την βλασφημιαν αυτου	64 audistis omnes blasphemias eius
	τι υμειν δοκει · παντεσ δε	qui d uobis uidetur · omnes autem
	κατεκριναν αυτω ενοχον θανατου	condemnauerunt eum reum mortis
ρqδ :	και ηρξαντο τινεσ εμπτυειν	65 et coeperunt qui dam conspuere
	τω προσωπω αυτου · και εκολαφιζον αυτ	in faciem eius · et colaphizabant eum
	και ελεγον αυτω προφητευσον	et dicebant ei profeta
	και ραπισμασιν ελαμβανον αυτον	et alapis caedebant eum
ρqε :	και οντοσ του πετρου εν τη αυλη	66 et cum esset petrus in atrium
	ερχετε προσ αυτον · μια των παιδισκων	uenit ad eum una ex ancill is
	του αρχιερεωσ	summi sacerdotis
	και ειδουσα τον πετρον θερμενομενον	67 et cum uidisset petrum calefacientem se
	(Fol. 341 *b*.)	(Fol. 342 *a*.)

	ενβλεψασα λεγει αυτω · συ μετα του ιηυ	XIV.	aspiciens ait illi · et tu cum ihu
	του ναζορηνου ησθα · ο δε ηρνησατο λεγων	68	nazoreno eras · ad ille negauit dicens
	ουτε οιδα ουτε ηπισσαμαι τι λεγεισ		neque scio neque noui quid dicis
ρqs	: εξηλθεν εξω εισ την προσαυλην		et exiit foras ante atrium
	και αλεκτωρ εφωνησεν		et gallus cantauit
	παλιν δε ειδουσα αυτον η παιδισκη	69	iterum autem cum uidisset eum ancilla
	ο δε παλιν ηρνησατο · και ηρξατο λεγειν		ad ille rursus negauit · et coepit dicere
	τοισ παρεστηκοσιν · οτι και αυτοσ εξ αυτων εστι		circumstantibus quoniam hic ex ipsis est
	και μετα μεικρον παλιν · οι παρεστηκοτεσ	70	et post pusillum iterum · qui stabant
	ελεγον αληθωσ εξ αυτων ει		dicebant uere ex illis es
	και γαρ γαλιλαιοσ ει · ο δε ηρξατο	71	etenim galilaeus es · ad ille coepit
	αναθεματειζειν και λεγειν		deuotare et dicere
	οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον ον λεγεται		quia nescio hominem istum quem dicitis
	και ευθεωσ εκ δευτερου	72	et statim secundo
	αλεκτωρ εφωνησεν		gallus cantauit
ρqζ	: και ανεμνησθη ο πετροσ		et rememoratus est petrus
	το ρημα ο ειπεν ιην		uerborum quod dixerat illi ihs
ρqη	: και ηρξατο κλαιειν · και ευθεωσ πρωι	XV. 1	et coepit flere · et confestim mane
	συνβουλιον εποιησαν οι αρχιερεισ		consilium fecerunt · summi sacerdotes
	μετα των πρεσβυτερων και των γραμματεων		cum senioribus et scribis
	και ολον το συνεδριον		et uniuerso concilio
ρqθ	: και δησαντεσ τον ιην απηγαγον		et uinctum ihm duxerunt
	εισ την αυλην · και παρεδωκαν πειλατω		in atrium · et tradiderunt pilato
σ	: και επηρωτησεν αυτον ο πειλατοσ	2	et interrogauit eum pilatus
	συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων		tu es rex iudaeorum
	και αποκριθεισ αυτω λεγει συ λεγε ισ		et respondens dixit illi tu dicis
σα	: και κατηγορουσιν αυτου	3	et accusabant eum
	οι αρχιερεισ πολλα · ο δε πειλατοσ	4	summi sacerdotes multa · pilatus autem
	επηρωτησεν αυτον παλιν λεγων		interrogauit eum iterum dicens
	ουκ αποκρεινη ουδεν ·		non respondis quid quam
	ιδε ποσα σου κατηγορουσιν		uides quanti te accusant
	Ο δε ιησ ουκετι ουδεν απεκριθη	5	ihs autem nih il amplius respondit
	ωστε θαυμαζειν τον πειλατον		ita ut miraretur pilatus

(Fol. 342 *b*.) (Fol. 343 *a*.)

σβ : κατα δε την εορτην XV. 6
απεαυεν αυτοις
ενα δεσμειον ον αν ητουντο
σγ : ην δε ο λεγομενοσ βαραββασ 7
μετα των στασιαστων δεδεμενοσ
οιτινεσ εν τη στασει · πεποιηκεισαν φονον
και αναβασ ολοσ ο οχλοσ · ηρξατο αιτεισθαι αυτο 8
καθωσ αει εποιει αυτοις
Ο δε πειλατοσ αποκρειθεισ λεγει αυτοισ 9
θελετε απολυσω · τον βασιλεα των ϊουδαιων
σδ : ηδι γαρ οτι δια φθονον 10
παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεισ
οι δε αρχιερεισ 11
επεισαν τω οχλω ϊνα μαλλον
βαραββαν απολυση αυτοισ
σε : Ο δε πειλατοσ αποκριθεισ ειπεν αυτοισ 12
τι ουν θελεται ποιησω · βασιλει των ϊουδαιω
σς : οι δε εκραξαν παλιν λεγοντεσ 13
στρν αυτον
ο δε πειλατοσ ελεγεν αυτοισ 14
τι γαρ κακον εποιησεν
οι δε περισσωσ εκραζον στν αυτον
ο δε πειλατοσ απελυσεν αυτοισ τον βαραββαν 15
τον δε ιην φλαγελλωσασ παρεδωκεν
σζ : ινα στη · : οι δε στρατιωται 16
απηγαγον αυτον εσω εισ την αυλην
ο εστιν πραιτωριον
και καλουσιν ολην την σπειραν
και ενδυδισκουσιν αυτον πορφυραν 17
και επιτιθεασιν αυτω
ακανθινον στε φανον
και ηρξαντο ασπαζεσθαι αυτον 18
χαιρε βασιλευ των ϊουδαιων

(Fol. 343 *b*.)

per diem autem festum
dimittere solebat illis
unum ex uinctis quemcum quae pet issent
erat autem qui dicebatur barabbas
et cum seditiosis uinctus
qui in seditione · fecerat homicidium
et ascendit tota turba · et coepit rogare eum
sic ut semper faciebat eis
pilatus autem respondens ait illis
uultis dimittam regem iudaeorum
sciebat enim quo d per inuidiam
tradidissent eum summi sacerdotes
principes uero sacerdotum
suaserunt turbas ut magis
barabbam dimitteret eis
pilatus autem respondens ait illis
quid ergo uultis faciam regem iudaeorum
ad ill i clamauerunt iterum dicentes
cruci adfige eum
pilatus uero dicebat eis
quid enim mali fecit
ad illi magis clamabant cruci adfige eum
pilatus autem dimisit ill is barabban
ihm autem flagellis caesum tradidit
ut cruc i adfigeretur · milites autem
duxerunt eum intus in atrium
quod est praetorii
et conuocauerunt totam cohortem
et induerunt eum purpuram
et inposuerunt ei
coronam factam de spinis
et coeperunt sal utare eum
habe rex iudaeorum

(Fol. 344 *a*.)

και ετυπτον αυτον καλαμω εισ την κεφαλη	XV. 19	et percutiebant eum harundine in caput
και ενεπτυον αυτω · και οτε εξεδυσαν αυτον	20	et conspuebant eum · et posquam exuerunt
την πορφυραν		eum purpuram
και ενεδυσαν αυτον τα ἱματια		et induerunt eum uestimentis suis
και εξαγουσιν αυτον ἱνα σταυρωσουσιν		et duxerunt eum ut crucifigerent
και αγγαρευουσιν τον σιμωνα	21	et angariauerunt simonem
παραγοντα τον κυρηνεον		transeuntem cyreneum
ερχομενον απο αγρου		ueniente de uilla
τον πατερα αλεξανδρου και ρουφου		patre alexandri et rufi
ἱνα αρη τον σταυρον αυτου		ut tolleret crucem eius
και αγουσιν αυτον επι τοπον γολγοθα	22	et perduxerunt eum in locum golgotha
ο εστιν μεθερμηνευομενον		quo d est interpraetatum
κρανιου τοποσ · και εδιδουν αυτω πειν	23	caluariae locus · et dabant ei bibere
εσμυρνισμενον οινον · και ουκ ελαβεν		murram cum uino · et non accepit
και σταυρωσαντεσ αυτον	24	et cruci adfixerunt eum
διαμεριζονται τα ἱματια αυτου		diuiserunt uestimenta eius
βαλλοντεσ κληρον επ αυτα		mittentes sortem super ea
ην δε ωρα· $\overline{\gamma}$	25	erat autem hora tertia
και εφυλασσον αυτον		et custodiebant eum
ην δε επιγραφη τησ αιτιασ αυτου	26	Erat autem causa criminis eius
επιγεγραμμενη ουτοσ εστιν		inscriptio hic est
ο βασιλευσ των ἰουδαιων		rex iudaeorum
και συν αυτω σταυρουνται · $\overline{\beta}$ · λησται	27	et cum eo crucifixerunt duo latrones
ενα εκ δεξιων · και ενα εξ ευωνυμων		unum ad dextram et unum ad sinistram
και οι παραγοντεσ εβλασφημουν αυτον	29	et praetereuntes blasfemabant eum
κεινουντεσ τασ κεφαλασ και λεγοντεσ		mouentes capita et dicentes
ουα ο καταλυων τον ναον		qui distruit templum
και οικοδομων · $\overline{\gamma}$ · ημεραισ		et aedificat illut in tribus diebus
σωσον σεαυτον · καταβασ απο του $\overline{\sigma\tau\rho\upsilon}$	30	salbum te fac · et descende de cruce
και οι αρχιερεισ · ενπεζοντεσ	31	et summi sacerdotes · inridentes
εισ αλληλουσ μετα των γραμματαιων ελεγον		alterutrum cum scribis dicebant · alios salbos
αλλουσ εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι		fecit seipsum non potes saluum facere
ο $\overline{\chi\rho\sigma}$ ο βασιλευσ ισραηλ	32	$\overline{\text{xps}}$ rex istrahel
(Fol. 344 *b*.)		(Fol. 345 *a*.)

καταβατω νυν απο του στρυ	XV.	descendat nunc de cruce
ἵνα ἴδωμεν και πιστευσωμεν αυτω		ut uideamus et credamus ei
και οι συνεσταυρωμενοι		et qui simul cum eo adfixi erant
ωνιδιζον αυτον· και γενομενησ ωρασ· ϛ·	33	conuiciabantur· et facta est ora sexta
σκοτοσ εγενετο		tenebrae factae sunt
εφ ολησ τησ γησ εωσ ωρασ· θ·		per totam terram usque in horam nonam
και τη ενατη ωρα· εφωνησεν φωνη μεγαλη	34	et hora nona· exclamauit uoce magna
ηλει ηλει λαμα ζαφθανει		heli heli lama zapthani
ο εστιν μεθερμηνευομενον		quod est interpratatum
ο θσ μου ο θσ μου εισ τι ωνιδισασ με		ds meus ds meus ut quid me dereliquisti
και τινεσ των παρεστωτων	35	et quidam de circumstantibus
ακουσαντεσ ελεγον ηλιαν φωνι ουτοσ		audientes dixerunt· heliam uocat iste
και δραμων εισ· και πλησασ σφογγον	36	et adcurrit unus· et plena spongia
οξουσ επιθεισ καλαμω		aceto et potum dabat ei dicens
αφεσ ειδωμεν ει ερχεται ηλιασ καθελιν αυτο		sine uideamus si uenit helias et deponit eum
Ο δε ιησ αφεισ φωνην μεγαλην εξεπνευσεν	37	ihs autem missa uoce magna expirauit
και το καταπετασμα του ναου	38	et uelum templi scissum est
εσχισθη εισ· β· μερη		in duas partes
απανωθεν εωσ κατω		a summo usque deorsum
ἰδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκωσ εκι	39	uidens autem centurio· qui adstabat ib it
ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν		sic eum exclamasse et expirasse
αληθωσ ουτοσ ο ανθρωποσ θυ ϊιοσ ην		uere hic homo di filius erat
ησαν δε και γυναικεσ· απο μακροθεν θεωρουσαι	40	erant autem et mulieres· a longe uidentes
εν αισ ην· μαρια μαγδαληνη		inter quas erat· maria magdalene
και μαρια ἰακωβου του μεικρου		et maria iacobi minoris
και ἰωσ ητοσ μητηρ		et ioseph· mater
και σαλωμη αι και οτε ην εν τη γαλιλαια	41	et salome quae cum esset in galilaea
ηκολουθησαν αυτω και αλλαι πολλαι		sequebatur eum· et aliae multae
αι συναναβασαι αυτω εισ ἱεροσολυμα		quae simul ascenderant cum illo in hierosolyma
και ηδη οψιασ γενομενησ	42	et cum iam sero esset factum
επι την παρασκευη· ο εστιν πριν σαβ βατον		quae erat parasceue· quod est ante sabbatum
ηλθεν ἰωσηφ απο αρ ιμαθιασ	43	uenit ioseph· ab arimathia
ευσχημων βουλευτησ		dines decurio
(Fol. 345 *b*.)		(Fol. 346 *a*.)

οσ ην και αυτοσ προσδεχομενοσ	XV.	qui erat et ipse expectans
την βασιλειαν του θυ · τολμησασ ηλθεν		regnum di · constanter uenit
προσ πειλατον · και ετησατο το πτωμα του ιηυ		ad pilatum · et petit corpus ihu
Ο δε πειλατοσ εθαυμαζεν · ει ηδη ειτεθνηκει	44	pilatus autem admirabatur si iam obisset
και προσκαλεσαμενοσ τον κεντυριωνα		et uocans centurionem
επηρωτησεν αυτον · ει ηδη τεθνηκει		interrogauit eum · si iam mortuus esset
και γνουσ παρα του κεντουριωνοσ	45	et cum cognouisset a centurione
εδωρησατο το πτωμα αυτου τω ϊωσηφ		donauit corpus eius ioseph
ο δε ϊωσηφ αγορασασ σινδονα	46	ioseph · autem mercatus sindonem
λαβων αυτον		accipiens eum
ενειλησεν εισ την σινδονα		inuoluit in sindonem
και εθηκεν αυτον εν τω μνημειω		et posuit eum in monumento
ο ην λελατομημενον εκ τησ πετρασ		quod erat ex cis um in petra
και προσκυλισασ λιθον		et aduol apidem
επι την θυραν του μνημιου και απηλθεν		ad osteum monumenti et abiit
η δε μαρια μαγδαληνη · και μαρια ϊακωβου	47	maria autem magdalene · et maria iacobi
εθεασαντο τον τοπον οπου τεθειται		notauerunt locum ubi poneretur
και πορευθεισαι ηγορασαν αρωματα	XVI. 1	et abeuntes emerunt aromata
ϊνα αυτον αλιψωσιν		ut eum ungerent
και ερχορται πρωι μιασ σαββατου	2	et ueniunt mane · una sabbati
επι το μνημιον · ανατελλοντοσ του ηλιου		ad monumentum · oriente sole
και ελεγον προσ εαυτουσ · τισ ημιν αποκυλισει	3	et dicebant ad inuicem · quis nobis reuoluit
τον λιθον απο τησ θυρασ του μνημιου		lapidem ab osteo monumenti
ην γαρ μεγασ σφοδρα		erat enim magnus ualde
και ερχονται και ευρισκουσιν	4	et ueniunt et inueniunt
αποκεκυλισμενον τον λιθον		reuolutum lapidem
και εισελθουσαι εισ το μνημιον	5	et intrantes in monumentum
νεανισκον ειδον καθημενον		uiderunt iubenem sedentem
εν τοισ δεξιοισ		ad dexteram
περιβεβλημενον στολην λευκην		indutum s tol am candidam
και εθαμβησαν		et expauerunt
και λεγει αυτοισ ο αγγελοσ	6	et dixit ill is angelus
η φοβεισθαι τον ιην ζητειται		nolite timere ihm quaeritis
(Fol. 346 b.)		(Fol. 347 a.)

τον εσταυρωμενον ηγερθη ουκ εστιν ωδε	XVI.
ειδετε εκει τοπον αυτου · οπου εθηκαν αυτ̄ο	
αλλα ὑπαγεται και ειπατε	7
τοισ μαθηταισ αυτου και τω πετρω	
οτι ὶδου προαγω ὑμασ εισ την γαλιλαιαν	
εκει με οψεσθαι καθωσ ειρηκα ὑμειν	
και εξελθουσαι εφυγον · απο του μνημιου	8
ειχεν γαρ αυτασ φοβοσ και εκστασισ	
και ουδενι ουδεν ὶπαν	
εφοβουντο γαρ	
αναστασ δε πρωῖ πρωτη σαββατου	9
εφανερωσεν πρωτοισ · μαρια μαγδαληνη	
παρ ησ εκβεβληκει · ζ̄ · δαιμονεια	
εκεινη πορευθεισα · απηγγειλεν αυτοισ	10
τοισ μετ αυτου γενομενοισ	
πενθουσι και κλαιουσι	
κακεινοι ακουσαντεσ ὁτ ὶ ζη	11
και εθεαθη ὑπ αυτησ · και ουκ επιστευσαν αυτω	
κἀι μετα δε ταυτα	12
δυσιν εξ̔ αυτων περιπατουσιν	
εφανερωθη εν ετερα μορφη	
πορευομενοισ εισ αγ ρον	
κακεινοι απελθοντεσ	13
απηγγειλαν τοισ λοιποισ	
ουδε εκεινοισ επιστευσαν	
ὕστερον δε ανακειμενοισ αυτοισ	14
τοισ ενδεκα εφανερωθη · και ωνιδισεν	
την απιστιαν αυτων · και σκληροκαρδιαν	
οτι τοισ θεασαμενοισ αυτον	
εγηγερμενον ουκ επιστευσαν	
και ειπεν προσ αυτουσ	15
πορευθεντεσ εισ τον κοσμον	
και κηρυξατε το ευαγγελιον	

(Fol. 347 *b*.)

[*Desunt folia septem et sexaginta, quaternionis* MΔ *tria folia et quaterniones* ME—NB *totos complectentia. Quae a* cap. XVI. 6 *usque ad* v. 15 *Latinè, et a* v. 15 *usque ad Evangelii finem Graecè et Latinè, a posteriore manu uno folio scribuntur, huic volumini Appendicis loco subjicientur.*]

11 qui malefacit non uidit dm

12 demetrio testimonium perhibetur ab omnibus
et ab ipsa ueritate
et nos uero testimonium perhibemus
et scis testimonium nostrum uerum est

13 plura habui scribere tibi
sed nolo per atramentum
et calamum scribere tibi

14 spero enim protinus te uisurum

15 et os ad os locuturum pax tecum
salutant e amici tui
saluta amicos nominatim

epistulae iohanis iii

explicit

incipit

actus apostolorum

(Fol. 415 *a*.)

Τον μεν πρωτον λογον εποιησαμην	I. 1	Primum quidem sermonem feci
περι παντων ω θ εο φιλε		de o mnibus o theofile
ων ηρξατο ιησ ποιειν τε		quae incoauit ihs facere
και διδασκειν αχρι ησ ημερασ	2	et docere usque in eum diem
ανελημφθη εντειλαμενοσ τοισ αποστολοισ		quem susceptus est quo praecepit apostolis
δια πνσ αγιου ουσ εξελεξατο και εκελευσε		per spm sanctum quos elegit et praecepit
κηρυσσειν το ευαγγελιον		praedicare euangelium
οισ και παρεστησεν εαυτον ζωντα	3	quibus et praesentiam se uiuum
μετα το παθειν αυτον εν πολλοισ τεκμηριοισ		postquam passus est in multis argumentis
τεσσερακοντα ημερων		post dies quadraginta
οπτανομενοισ αυτοισ και λεγων		apparens eis et narrans
τασ περι τησ βασιλειασ του θυ		ea quae sunt de regno di
και συναλισκομενοσ μετ αυτων	4	et simul conuiuens cum eis
παρηγγειλεν αυτοισ απο ϊεροσολυμων		praecepit eis ab hierosolymis
μη χωριζεσθαι αλλα περιμενειν		non discedere sed expectare
την επαγγελειαν του πατροσ		pollicitationem patris
ην ηκουσα φησιν δια του στοματοσ μου		quam audistis de ore meo
οτι ϊωαννησ μεν εβαπτισεν ϋδατι	5	quia iohannes quidem baptizauit aqua
ϋμεισ δε εν πνι αγιω βαπτισθησεσθαι		uos aute m spo sancto baptizamini
και ο μελλεται λαμβανειν		et eum accipere habetis
ου μετα πολλασ ταυτασ ημερασ		non potest multos hos dies
εωσ τησ πεντηκοστησ		usque ad pentecosten
Οι μεν ουν συνελθοντεσ	6	hi ergo cum conuenissent
επηρωτων αυτον λεγοντεσ		interrogabant eum dicentes
κε ει εν τω χρονω τουτω		dne si in tempore hoc
αποκατασταν εισ την βασιλειαν του ϊσραηλ		restituere regnum istrahel
και ειπεν προσ αυτουσ	7	Et dixit ad eos
ουχ ϋμων εστιν γ νωναι		non est uestrum scire
χρονουσ η καιρουσ		te mpora ut momenta
ουσ ο πατηρ εθετο εν τη ϊδια εξουσια		quae pater posuit in sua potestate
αλλα λημψεσθαι δυναμιν	8	sed accipietis uirtutem
επελθοντοσ του αγιου πνσ εφ ϋμασ		cum superuenerit santus sps super uos
και εσεσθε μου μαρτυρεσ		et eritis mei testes
(Fol. 415 *b*.)		(Fol. 416 *a*.)

εν τε ϊερουσαλημ	1.	ad quae hierusalem
και παση τη ϊου δαια και σαμ·αρια		et omni iudaeae et samaria
και εωσ εσχατου τησ γησ		et usque a d ultimum terrae
καυτα ειποντοσ αυτου	9	Et cum haec dixisset
νεφελη ϋπεβαλεν αυτον		nubes suscepit eum
και απηρθη απο οφθαλμων αυτων		et leuatus est ab oculis eorum
και ωσ ατενιζοντεσ ησαν εισ τον ουρανον	10	et ut aspicientes erant in caelo
πορευομενου αυτου		abe unte eo
και ϊδου ανδρεσ δυ ο παρειστηκεισαν αυτοισ		et ecce uiri duo adsistebant eis
εν εσθητι λευκη οι και ειπαν	11	in ueste candida qui et dixerunt
ανδρεσ γαλιλαιοι τι εστηκατε		uiri galilaei qui statis
ενβλεποντεσ εισ τον ουρανον		aspicientes in caelum
ουτοσ ο ιησ ο αναλημφ θεισ αφ ϋμων		iste ihs qui adsumptus est a bobis
ουτωσ ελευσεται		sic enim ueniet
ον τροπον εθεασεσθε αυτον πορευ ομενον		quemadmod modum uidistis eum euntem
εισ τον ουρανον		in caelum
τοτε ϋπεστρεψαν εισ ειερουσαλημ	12	tunc reuersi sunt hierusalem
απο ορουσ του καλουμενου ελεωνοσ		a monte qui uocatur oliueti
ο εστιν ενγυσ ϊερουσαλημ		qui est iuxta hierusalem
σαββατου εχον οδον		sabbati habens iter
και οτε εισηλθεν ανεβησαν ει το ϋπερωον	13	Et cum introissent ascenderunt in superiora
ου ησαν καταμενοντεσ		ubi erant commorantes
ο τε πετροσ και ϊωανησ		petrus et iohannis
ειακωβοσ και ανδρεασ		iacobus et andreas
φιλιπποσ και θωμασ		philippus et thomas
βαρθολομαιοσ και μαθθαιοσ		bartholomeus et mattheus
ϊακωβοσ ο του αλφαιου		iacobus alphei
σιμων ο ζηλωτησ και ϊουδασ ϊακωβου		simon zelotes et iudas iacobi
Ουτοι παντεσ ησαν προσκαρτερουντεσ	14	hi omnes erant perseberantes
ομοθυμαδον τη προσευχη		unanimes in oratione
συν ταισ γυναιξιν και τεκνοισ		cum mulieribus et filiis
και μαρια μητρι του ιηυ		et maria matre ihu
και τοισ αδελφοισ αυτου		et fratribus eius

(Fol. 416 *b*.) (Fol. 417 *a*.)

Εν δε ταισ ημεραισ ταυταισ αναστασ ο πετροσ	I. 15	in diebus his cum surrexisset petrus
εν μεσω των μαθητων ειπεν		in medio discipulorum dixit
ην γαρ ο οχλοσ ονοματων επι το αυτο ωσ · ρκ ·		erat praeterea multitudo nonomnium quasi.cxx.
ανδρεσ αδελφοι δει πληρωθηναι	16	uiri fratres oportet inpleri
την γραφην ταυτην ην προειπεν το πνα το αγιο		scripturam hanc quam praedixit sps sanctus
δια στοματοσ δαυειδ περι ϊουδα		per os dauid · de iuda
του γενομενου οδηγ ου		qui factus est dux
τοισ συλλαβουσιν τον ιην		hiis qui adpraehenderunt ihm
οτι κατηριθμημενοσ ην εν ημιν	17	qui adnumeratus erat inter nos
οσ ελαχε τον κληρον τησ διακονιασ ταυτησ		et sortitus fuit sortem ministerium huius
ουτοσ μεν ουν εκτησατο χωριον εκ μισθου	18	hic ergo possidit praedium ex mercedem
τησ αδικιασ αυτου		iniustitiae suae
και πρηνησ γενομενοσ ελακησεν μεσοσ		et pronus factus crepauit medius
και εξεχυθη παντα τα σπλανχνα αυτου		et effusa sunt omnia uiscera eius
ο και γνωστον εγενετο πασιν	19	et notum factum est omnibus
τοισ κατοικουσιν ϊερουσαλημ		qui inhabitant hierusalem
ωστε κληθηναι το χωριον εκεινο		ita ut uocetur praedium illud
τη διαλεκτω αυτων ακελδαιμαχ		lingua ipsorum acel demach
τουτεστιν χωριον αιματοσ		hoc est praedium sanguinis
Γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων	20	Scriptum est enim in libro psalmorum
γενηθητων επαυλισ αυτου ερημοσ		fiat habitatio eorum deserta
και μη η ο κατοικων εν αυτη		et non sit qui inhabitet in ea
και την επισκοπην αυτου λαβετω ετεροσ		et episcopatum illius sumat alius
δι ουν των συνελθοντων ημειν ανδρων	21	oportet ergo eorum qui uenerunt nobiscum uirorū
εν παντι τω χρονω		in omni tempore
ωσ εισηλθεν και εξηλθεν		quoniam introibit et exiuit
εφ ημασ ο κσ ιησ χρσ αρξαμενοσ	22	ad nos dns ihs xps incipiens
απο του βαπτισματοσ ϊωανου		a baptismate iohannen
εωσ τησ ημερασ ησ ανελημφθη		usquae in diem quo adsumptus est
αφ ημων μαρτυρα τησ αναστασεωσ αυτου		a nobis testem resurrectionis eius
συν ημειν γενεσθαι ενα τουτων		nobiscum fieri unum istorum
και εστησεν δυο ϊωσηφ	23	Et statuit duos ioseph
τον καλουμενον βαρναβαν		qui cognominatur barnabas
(Fol. 417 b.)		(Fol. 418 a.)

οσ επεκληθη ϊουστοσ και ματθιαν	I.	qui uocatur iustus et matthias
και προσευξαμενοι ειπαν	24	et orantes dixerunt
κε καρδιογνωστα παντων		dne qui corda nosti omnium
αναδειξον ον εξελεξω εκ τουτων των δυο		designa quem elegisti ex his duobus
αναλαβειν τοπον τον τησ διακονιασ ταυτησ	25	unum sumere locum ministerii huius
και αποστολησ		et apostolatus
αφ ησ παρεβη ϊουδασ		a quo transgressus iudas
πορευθηναι εισ τον τοπον τον ϊδιον		abire in locum suum
και εδωκαν κληρουσ αυτων	26	et dederunt sortes suas
και επεσεν κληροσ επι ματθιαν		et ceeidit sors super matthian
και συνψηφισθη μετα των · ιβ · αποστολων		et dinumeratus est cum · xii · apostolos
και εγενετο εν ταισ ημεραισ εκειναισ	II. 1	Et factum est in diebus illis
του συνπληρουσθαι την ημεραν		et cum inplerentur dies
τησ πεντηκοστησ		pentecostes
οντων αυτων παντων επι το αυτο		erant simul omnes in unum
και ειδου εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχοσ	2	Et factum est repente caelo echo
ωσπερ φερομενησ βιαιασ πνοησ		tamquam ferretur uiolentus spiritus
και επληρωσεν παντα τον οικον		et inpleuit totam domum
ου ησαν καθεζομενοι		ubi erant sedentes
και ωφθησαν αυτοισ διαμεριζομεναι γλωσσαι	3	et uisae sunt eius diuidi linguae
ωσει πυροσ και εκαθισαν τε		tamquam ignis et sedit
εφ εν α εκαστον αυτων		super unumquem quem eorum
και επλησθησαν παντεσ πνσ αγιου	4	Et inpleti sunt uniuersi spu sancto
και ηρξατο λαλειν ετεραισ γλωσσαισ		et coiperunt loqui aliis linguis
καθωσ το πνα εδιδου αποφθεγγεσθαι αυτοισ		sic ut sps dabat eloqui eis
εν ϊερουσαλημ ησαν κατο ικουντεσ ϊουδαιοι	5	in ierusalem erant habitantes iudaei
ευλαβεισ ανδρεσ απο παντοσ εθνουσ		timorati uiri ab omni gente
των ϋπο τον ουρανον		quae sub caelo sunt
γενομενησ δε τησ φωνησ ταυτησ	6	Cumquae facta esset uox haec
συνηλθε το πληθοσ και συνεχυθη		conuenit multitudo et consaesae sunt
και ηκουον εισ εκαστοσ		quiaudiebant unusquisque
λαλουντασ ταισ γλωσσαισ αυτων		loquentes eos lingua sua
εξεισταντο δε και εθαυμαζον	7	obstupescebant autem et admirabantur
(Fol. 418 *b*.)		(Fol. 419 *a*.)

λεγοντεσ προσ αλληλουσ	11.	dicentes ad alterutrum
ουχ ιδου απαντεσ ουτοι εισ ιν		nonne ecce uniuersi hi sunt
οι λαλουντεσ γαλιλαιοι·		qui locuntur galilaei
και πωσ ημεισ ακουομεν	8	et quomo do nos audimus
εκαστοσ την διαλεκτον ημων		unus quisque propria lingua nostra
εν η εγεννηθημεν		in qua nati sumus
παρθοι· και μηδοι και ελαμειται	9	parthi et medi et aelamitae
οι κατοικουντεσ την μεσοποταμιαν		et qui inhabitant mesopotamiam
ϊουδαιαν και καππαδοκιαν		iudaeam et cappadociam
ποντον και την ασιαν φρυγιαν	10	pontum et asiam frygiam
και παμφυλιαν αιγυπτον τε		et pamphyliam aegyptum
και τα μερη τησ λιβυησ		et partes lybiae
τησ κατα κυρηνην και οι επιδημουντεσ		qui est circa cyrenen et qui hic demorantur
ρωμαιοι ϊουδαιοι τε και προσηλυτοι		romani iu daei et proselyti
κρητησ και αραβοι	11	cretenses et arabi
ακουομεν λαλουντων αυτων		audiuimus loquentes eos
ταισ ημετεραισ γλωσσαισ τα μεγαλεια του θυ		nostris linguis magnalia di
εξεισταντο δε παντεσ	12	obstupescebant omnes
και διηπορουν αλλοσ προσ αλλον		et hesitabant alius ad alium
επι τω γεγονοτι και λεγοντεσ		quod factum est et dicentes
τι θελει τουτο ειναι		quid uult esse hoc
ετεροι δε διεχλευαζον λεγοντεσ	13	alii uero deridebant dicentes
οτι γλευκουσ ουτοι μεμεστωμενοι εισ ιν·		quia musto isti repleti sunt
τοτε σταθεισ δε ο πετροσ	14	Cum stetisset autem petrus
συν τοισ δεκα αποστολοισ		cum decem apostolis
επηρεν πρωτοσ την φωνην αυτου και ειπε		et elebabit primus uocem suam et dixit
ανδρεσ ϊουδαιοι και παντεσ		uiri iudae i et omnes
οι κατοικουντεσ ϊερουσαλημ		qui inhabitant hie rusalem
τουτο ημειν γνωστον εστω		ho c uobis notum sit
ενωτισατε τα ρηματα μου		ausilate uerbis meis
ου γαρ ωσ ϋμεισ ϋπολαμβανεται	15	non enim sicut uos suspicamini
ουτοι μεθυουσιν ουσησ ωρασ τησ ημερασ· γ·		hii hebrii sunt est enim hora tertia diei
αλλα τουτο εστιν το ειρημενον	16	sed hoc est quod dictum est

(Fol. 419 b.) (Fol. 420 a.)

δια του προφητου	II.	per prophetam
Εσται εν ταισ εσχαταισ ημεραισ λεγει κσ	17	Erit in nouissimis diebus dicit dns
εκχεω απο του πνσ μου επι πασασ σαρκασ		effundam spm meum super omnem carnē
και προφητευσουσιν οι ϋιοι αυτων		et prophetabunt fili eorum
και θυγατερεσ αυτων		et filias eorum
και οι νεανισκοι ορασει οψονται		et iubenes uisiones uidebunt
και οι πρεσβυτεροι ενϋπνιασθησονται		et seniores somnia somniabunt
και εγ επι τουσ δουλουσ μου	18	et ego super seruos meos
και επι τασ δουλασ μου		et super ancillas meas
εκχεω απο του πνσ μου		effundam spiritum meum
και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω	19	et dabo prodigia in caelo susum
και σημεια επι τησ γησ κατω		et signa in terra deorsum
ο ηλιοσ μεταστρεφεται εισκοτοσ	20	sol conuertetur in tenebris
και η σεληνη εισ αιμα		et luna in sanguine
πριν ελθειν ημεραν κυ την μεγαλην		prius quam ueniat dies dni magnus
και εσται πασ οσ αν επικαλεσηται το ονοματου κυ	21	et erit omnis quicumque inuocauerit nomen dni
σωθησεται		saluus erit
ανδρεσ ϊσραηλειται ακουσατε τουσ λογουσ τουτουσ	22	uiri istrahelitae audite sermones hos
ιην τον ναζοραιον ανδρα απο του θυ		ihm nazoraeum uirum a do
ασμενον εισ ημασ		probatum in nobis
δυναμεσει και τερασι και σημιοισ		uirtutibus et pro digiis et signis
οσα εποιησεν δι αυτου ο θσ		quae fecit per eum ds
εν μεσω ϋμων καθωσ αυτοι οιδατε		in medio uestrum sicut ipsi scitis
τουτον τη ωρισμενη βουλη	23	hunc destinato consilio
και προγνωσει του θυ εκδοτον λαβοντεσ		et prouidentia di auditum accepistis
δια χειροσ ανομων		per manus iniquorum
προσπηξαντεσ ανειλατε		adfixum interfecistis
ον ο θσ ανεστησεν λυσασ τασ ωδινασ του αδου	24	quem ds suscitauit solutis amitibus inferiorū
καθοτι ουκ ην δυνατον		quoniam possibile non esset
κρατεισθαι αυτον ϋπ αυτου		detineri eum ab ipso
δαυειδ γαρ λεγει ει αυτον	25	dauid enim dicit in eum
προ ορωμην τον κν μου		prouidebam dnm meum
ενωπιον μου δια παντοσ		in conspectu meo semper
(Fol. 420 *b*.)		(Fol. 421 *a*.)

οτι ε δεξιων μου εστιν ϊνα μη σαλευθω	II.	quia a dextra mea est ut non commouear
δια τουτο ηυφρανθη η καρδια μου	26	propterea laetatum est cor meum
και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου		et exultauit lingua mea
ετι δε και η σαρξ μου		adhuc autem et caro mea
κατασκηνωσει εφ ελπιδει		inhabitauit in spsem
οτι ουκ ενκαταλειψεισ	27	quia non derelinques
την ψυχην μου εισ αδην		animam meam aput inferos
ουδε δωσεισ τον οσιον σου		nequae dabis sanctum tuum
ιδειν διαφθοραν		uidere corruptionem
γνωρισασ μοι οδουσ ζωησ	28	notas fecisti mihi uias uitae
πληρωσεισ με ευφροσυνησ		inpleuis me iucunditate
μετα του προσωπου σου		cum facie tua
ανδρεσ αδελφοι εξον ειπειν	29	uiri fratres licet mihi dicere
μετα παρρησιασ προσ ϋμασ		cum fiducia ad uos
περι του πατριαρχου δαυειδ		de patriaarcha dauid
οτι και ετελευτησεν και εταφη		quia defunctus est et sepultus est
και το μνημιον αυτου εστιν παρ ημιν		et monumentum eius est aput nos
αχρι τησ ημερασ ταυτησ		usque in hunc diem
προφητησ ουν ϋπαρχων και ειδων	30	cum esset autem propheta et sciret
οτι ορκω ωμασεν αυτω ο θσ		quia iureiurando iurauit ei ds
εκ καρπου τησ καρδιασ αυτου		de fructum de praecordia eius
κατα σαρκα αναστησαι τον χρν		secundum carne suscitare xpm
και καθισαι επι τον θρονον αυτου		collocare super thronum eius
αναστασεωσ του χρυ	31	resurrectione xpi
οτει ουτε ενκαταλειφθη εισ αδου		quia neque derelictus est aput inferos
ουτε η σαρξ αυτου ειδειν δια φθοραν		neque caro eius uidit corruptionem
τουτον ουν ιην ανεστησεν ο θσ	32	hunc ergo ihn resuscitauit ds
ου παντεσ ημεισ μαρτυρεσ εσμεν		cuius nos omnes testes sumus
τη δεξια ουν του θυ ϋψωθεισ	33	dextera ergo di exaltatus
και την επαγγελιαν του αγιου πνσ λαβων		et pollicitationem sps sancti accepta
παρα του πατροσ εξεχεεν υμειν		a patre effudit uobis
ο και βλεπετε και ακουετε		quod et uidistis et audistis
ου γαρ δαυειδ ανεβη εισ τουσ ουρανουσ	34	non enim daui d ascendit in caelos
(Fol. 421 *b*.)		(Fol. 422 *a*.)

ειρηκεν γαρ αυτος	II.	dixit enim ipse
λεγει κ̄σ̄ τω κ̄ω̄ μου		dixit dn̄s dn̄o meo
καθου εκ δεξιων μου		sede ad dexteram meam
εως θω του εκθρους σου	35	donec ponam inimicos tuos
ὑποποδιον των πο̄δων σου		scamillum pedum tuorum
ασφαλως ουν γεινωσκετω πασ ο οικος ισρα ηλ	36	pro certo ergo sciat omnis domus istrahel
οτι και κ̄ν̄ και χ̄ρ̄ν̄ ο θ̄σ̄ εποιησεν		quia et dn̄m et xp̄m ds̄ fecit
τουτον ῑν̄ον ὑμεισ εσταυρωσατε		hunc ih̄m quem uos crucifixistis
Τοτε παντεσ οι συνελθοντεσ	37	Tunc omnes qui conuenerant
και ακουσαντεσ κατενυγησαν τη καρδια		exaudientes stimulati sunt corde
και τινεσ εξ αυτων ειπαν		et quidam ex ipsis dixerunt
προσ τον πετρον και τουσ αποστολουσ		ad petrum et ad apostolos
τι ουν ποιησομεν ανδρεσ αδελφοι		quid ergo faciemus uiri fratres
ὑποδειξατε ημειν		ostendite nobis
πετροσ δε προσ αυτουσ φησιν	38	petrus autrus autem ad eos ait
μετανοησατε		paenitentiam agite
και βαπτισθητω εκαστοσ ὑμων		et baptizetur unus quisque uestrum
εν τω ονοματι του κ̄ῡ ῑν̄ῡ χ̄ρ̄ῡ		in nomine dn̄i ih̄u xp̄i
εισ αφεσιν αμαρτιων		in remissione peccatorum
και λημψεσθαι την δωρεαν του αγιου πν̄σ̄		et accipite gratiam sanctum sp̄m
ημειν γαρ εστιν η επαγγελια	39	nobis enim est haec repromissio
και τοισ τεκνοισ ημων		et filiis nostris
και πασι τοι εισ μακραν		et omnibus qui in longinquo
οσουσ αν προσκαλεσηται κ̄σ̄ ο θ̄σ̄ ημων		quos aduocauerit dn̄s ds̄ noster
ετεροισ δε λογοισ πλειοσιν	40	aliis quoque sermonibus pluribus
διεμαρτυρατο και παρεκαλει αυτουσ λεγων		contestabatur et exortabatur eos dicens
σωθητε απο τησ γενεασ ταυτησ τησ σκολιασ		salui estote ex progenie hanc praua
οι μεν ουν πιστευσαντεσ τον λογον αυτου	41	hi ergo credentes sermoni eius
εβαπτισθησαν		baptizati sunt
και προσετεθησαν εν εκεινη τη ημερα		et adiectae sunt in illo die
ψυχαι ωσει τρισχειλειαι		animae quasi tria milia
και ησαν προσκαρτερουντεσ τη διδαχη	42	et erant perseuerantes in doctrina
των αποστολων εν ϊερουσαλημ		apostolorum in hierusalem
(Fol. 422 *b*.) NI		(Fol. 423 *a*.)

και τη κοινωνια τη κλασι του αρτου	II.	et in communicatione fractionis panis
και ταισ προσευχαισ		et orationibus
εγεινετο δε παση ψυχη φοβοσ	43	nascebatur quoque omni animae timor
πολλα τερατα και σημεια		multa etiam portenta et signa
δια των αποστολων εγεινετο		per apostolos fiebant
παντεσ τε οι πιστευοντεσ ησαν επι το αυτο	44	omnes etiam credentes erant in unum
και ειχον παντα κοινα		et habebant omnia communia
και οσοι κτηματα ειχον	45	et qui possessiones habebant
η ὑπαρξεισ επιπρασκον		et facultates distrahebant
και διεμεριζον αυτα καθημεραν πασι		et dispartiebantur ea cottidie omnibus
τοισ αν τισ χρειαν ειχεν		secundum quod qui op us erat
παντεσ τε προσεκαρτερουν εν τω ἱερω	46	omnes quoque perseuerantes in templo
και κατοικουσαν επι το αυτο κλωντεσ τε αρτο		et per domos id ipsum capiebant panes
μετελαμβανον τροφησ εν αγαλλιασει		accipientes cibum in exultatione
και αφελοτητι καρδιασ αινουντεσ τον θν	47	et simplicitate cordis laudem dicentes do
και εχοντεσ χαριν προσ ολον τον κοσμον		et habentes gratiam aput totum mundu
ο δε κσ προσετιθει τουσ σωζομενουσ		dns autem autem adiciebat eos qui salui fiebant
καθημεραν επι το αυτο εν τη εκκλησια		cot tie in unum in ecclesia
Εν δε ταισ ημεραισ ταυταισ	III. 1	in diebus autem ipsis
πετροσ και ἰωανησ ανεβαινον εισ το ἱερον		petrus et iohanes ascendebant in templu
το δειλεινον επι την ωραν εναται τη προσευχησ		ad uesperum ad horam nonam orationis
και ιδου τισ ανηρ χωλοσ εκ κοιλιασ μητροσ αυτου	2	et ecce qui dam uir clodus ex utero matris suae
εβασταζετο ον ετιθουν καθημεραν		baiolabatur quem ponebant cot tidie
προσ την θυραν του ἱερου		ad ianuam templi
την λεγομενην ωραιαν		eam quae dicitur pulchra
του αιτειν ελεημοσυνην παρ αυτων		ut peteret elemosynam ab his
εισπορευομενων αυτων εισ το ἱερον		qui ingrediebantur in templum
ουτοσ ατενισασ τοισ οφθαλμοισ αυτου	3	hic respiciens ocul is suis
και ιδων πετρον και ἰωανην		et uidit petrum et iohannen
μελλοντασ ειναι εισ το ἱερον		incipientes introire in templum
ηρωτα αυτουσ ελεημοσυνην		rogabat eos elemosynam
Εμβλεψασ δε ο πετροσ εισ αυτον	4	intuitus autem petrus in eum
συν ἰωανην και ειπεν ατενεισον εισ ημασ		cum iohannen et dixit aspice ad nos
(Fol. 423 *b*.)		(Fol. 424 *a*.)

ο δε ατενεισασ αυτοισ	III. 5	ad ille adtendebat eos
προσδοκων τι λαβειν παρ αυτων		expectans aliquid accipere ab eis
Ειπεν δε ο πετροσ	6	dixit autem petrus
αργυριον και χρυσιον ουχ ὑπαρχει μοι		argentum et aurum non est mihi
ο δε εχω τουτο σοι δ̄ω̄μι		quod habeo hoc tib i do
εν τω ονοματι ιη̄υ χρ̄υ του ναζοραιου περιπατει		in nomine ih̄u xp̄i nazorei ambula
και πιασασ αυτον τησ δεξιασ χειροσ ηγειρεν	7	et adpraehensum eum dextera manu suscitabit
και παραχρημα εσταθη		et confestim stetit
και εσταιρ εωθησαν αυτου		et firmatae sunt eius
αι βασεισ και τα σφυρα και εξαλλομενοσ εστη	8	uases et crura et cum exsiluisset stetit
και περιεπατει χαιρομενοσ		et ambulabat gaudens
και εισηλθεν συν αυτοισ εισ το ἱερον		et introibit cum eis in templum
αινων τον θ̄ν		laudem dans do
και ειδεν πασ ο λαοσ αυτον περιπατουντα	9	Et uidit omnis populus eum ambulantem
και αινουντα τον θ̄ν		et laudantem d̄m
επεγεινωσκον ται αυτον οτι ουτοσ η ⸗	10	cognoscebantque eum quia hic erat
ο προσ την ελεημοσυνην καθεζομενοσ		qui ad elemosynam sedebat
επι τη ωρ ε α πυλη του ἱερου		in porta illa pulchra templi
και επλησθησαν θαμβουσ και εκτασεωσ		et repleti sunt terroris et stupefactionis
επι τω γεγενημενω αυτω		in eo quod contegerat ei
Εκπορευομενου δε του πετρου και ἰωανου	11	Exeunte autem petrum et iohannen
συνεξεπορευετο κρατων αυτουσ		cum eis ibat tenens eos
οι δε θαμβηθεντεσ εστησαν		stupentes autem stabant
εν τη στοα η καλουμενη σολομωνοσ εκθαμβοι		in porticum qui uocatur solomonis stupebant
αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν προσ αυτουσ	12	respondens autem petrus dixit ad eos
ανδρεσ ἰσραηλιται τι θαυμαζεται επι τουτω		uiri istrahelitae quid admiramini super hoc
η ημειν τι ατενιζετε		aut nos quid intuemini
ωσ ημων τη ἰδια δυναμι η ευσεβ ια		quasi nos nostra propria uirtute aut pietate
τουτο πεποιηκοτων τουτο περιπατειν αυτ̄ο		hoc fecerimus ut ambulet hic
Ο θ̄σ αβρααμ · και θ̄σ ἰσακ · και θ̄σ ἰακωβ	13	d̄s abraham et d̄s isac · et d̄s iacob
ο θ̄σ των πατερων ημων		d̄s patrum nostrorum
εδοξασεν τον παιδα αυτου ιη̄ν χρ̄ν		clarificauit puerum suum ih̄m xp̄m
ον ημεισ παρεδωκατε εισ κρισιν		quem tradidistis in iudicio
(Fol. 424 b.)		(Fol. 425 a.)

και απηρνησασθαι αυτον	III.	et negastis eum
κατα προσωπον πειλατου		ante faciem pilati
του κρειναντοσ εκειvου		cum iudicasset ille
απολυειν αυτον θελοντοσ		dismittere eum uoluit
ὑμεισ δε τον αγιον και δικαιον	14	uos autem ipsum sanctum et iustum
εβαρυνατε και ητησατε ανδρα φονεια		grabastis et postulastis uirum homicida
χαρισθηναι ὑμειν		donari uobis
τον δε αρχηγον τησ ζωησ απεκτειvατε	15	principem uero uitae interfecistis
ον ο θσ ηγ ειρεν εκ νεκρων		quem ds suscitauit a mortuis
ου ὑμεισ μαρτυρεσ εσμεν		quibus nos testes sumus
και επι τη πιστει του ονοματοσ αυτου	16	et in fide nominis eius
τουτον θεωρειτε και οιδατε		hunc quem uidistis et scitis
οτι εστερεωσεν το ονομα αυτου		consol dauit nomen eius
και η πιστισ η δι αυτου εδωκεν αυτω		et fides que per ipsum est dedit ei
την ολοκληριαν ταυτην		integritatem hanc
απεναντι παντων ὑμων		coram omnibus uobis
και νυν ανδρεσ αδελφοι επισταμεθα	17	Et nunc uiri fratres · quia uos
οτι ὑμεισ μεν κατα αγνοιαν επραξατε πονηρο		quidem per inorantiam egistis iniquitatem
ωσπερ και οι αρχοντεσ ὑμων		sicut et principes uestri
ο δε θσ ο προκατηγγειλεν	18	ds autem quae praenuntiauit
δια στοματοσ παντων των προφητων		per os omnium pro phetarum
παθειν τον χρν αυτου επληρωσεν ουτωσ		pati xpm suum inpleu it sic
μετανοησατε ουν και επιστρεψατε	19	paenitentiam ergo agite et conuertimini
εισ το εξαλειφθηναι τασ αμαρτιασ ὑμων		ad hoc ut deleantur peccata uestra
οπωσ αν επελθωσιν καιροι αναψυξεωσ		ut ueniant tempora re frigerii
απο προσωπου του κυ		a facie dmi
και αποστειλη τον προκεχειρισμενον ὑμιν χρν ιηv	20	et mittat praedestinatum uobis ihm xpm
ον δει ουρανον μεν δεξ ασθαι	21	quem oportet caelum quidem accipere
αχρι χρονον αποκαταστασεωσ παντων		usque ad tempora restitutionis omnium
ων ελαλησεν ο θσ δια στοματοσ των αγιων αυτου		quae locutus est ds per os sanctorum suoru
των προφητων		prophetarum
μωϋσησ μεν ειπεν προσ τουσ πατερασ ημω	22	moyses quidem dixit ad patres nostros
οτι προφητην ὑμειν αναστησει κσ ο θσ ὑμω		quia prophetam uobis suscitauit dns ds uester

(Fol. 425 *b*.) (Fol. 426 *a*.)

εκ των αδελφων ημων	III.	de fratribus uestris
ωσ εμου αυτου ακουσεσθαι		tamquam meipsum audietis
κατα παντα οσα αν λαληση προσ ὑμασ		secundum omnia quaecumq · locutus fuerit ad uos
εσται δε πασα ψυχη ητισ αν μη ακουση	23	erit autem omnis anima quaecumq · non audierit
του προφητου εκεινου εξολεθρευθησεται		prophetam illum disperibit
εκ του λαου και παντεσ οι προφηται απο σαμουηλ	24	de popul o et omnis prophetae a samuel
και των κατεξησ ο ελαλησεν		et eorum qui ordine fuerunt quodquod locuti sunt
και κατηγγειλαν τασ ημερασ ταυτασ		et adnuntiauerunt dies hos
Ὑμεισ εσται ὑιοι των προφητων	25	Uos estis filii prophetarum
και τησ διαθηκησ ην ο θσ διεθετο		et eius dispositionis quam ds disputauit
προσ τουσ πατερασ ημων λεγων προσ αβρααμ		ad patres nostros dicens ad abraham
και εν τω σπερματι σου ενευλογηθησονται		et in semine tuo benedicetur
πασαι αι πατριαι τησ γησ		omnis patriae terrae
ὑμειν πρωτον ο θσ αναστησασ τον παιδα αυτου	26	uobis primum ds suscitauit puerum suum
εξαπεστειλεν ευλογουντασ ὑμασ · εν τ αποσ		misit benedicentem uos
τρεφειν εκαστοσ εκ των πονηρων ὑ μων ·		in eo cum abertatur unusquisque a nequitiis suis
λαλουντων δε αυτων	IV. 1	loquentib us autem eis
προσ τον λαον τα ρηματα ταυτα		ad populum uerba haec
επεστησαν οι ειερεισ και οι σαδδουκαιοι		adsisterunt sacerdotes et sadducaei
καιαπονουμενοι	2	dolore percussi
δια το διδασκειν αυτουσ τον λαον		eo quod docerent ipsi populum
και αναγγελλειν τον ιην		et adnuntiarent ihm
εν τη αναστασει των νεκρων		in resurrectione mortuorum
και επειβαλοντεσ αυτοισ τασ χειρασ	3	et inmiserunt eis manus
και εθεντο εισ τηρησιν εισ την επαυριον		et posuerunt in adsertionem in crastinu
ην γαρ εσπερα ηδη		erant enim uespera iam
πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον	4	multi uero eorum qui audierunt uerbum
επιστευσαν		crediderunt
και αριθμοσ τε εγενηθη ανδρων ωσ χιλιαδεσ · ε		et factus est numerus uirorum ad quinq · milia
Ἐγενετο δε επι την αυριον ημεραν	5	Contigit autem in crastinum diem
συνηχθησαν οι αρχοντεσ και οι πρεσβυτεροι		congregati sunt principes et seniores
και γραμματεισ εν ἱερου σαλημ		et scribae in hierusalem
και αννασ ο αρχιερευσ	6	et annas pontefex

(Fol. 426 *b*.) (Fol. 427 *a*.)

και κα ϊ φασ · και ϊωναθασ και αλεξανδροσ	IV.	et caifas et io athas et alexander
και οσοι ησαν εκ γενουσ αρχιερατικου		et quodquod erant ex genere pontificali
και στησαντεσ αυτουσ εν μεσω	7	cum statuisset eos in medio
επυνθανοντο εν ποια δυναμ ι		interrogabant in qua uirtute
η εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο ϋμεισ		aut quo nomine fec istis hoc uos
τοτε πετροσ πλησθεισ πν̄σ̄ αγιου	8	tunc petrus inpletus spo sancto
ειπεν προσ αυτουσ αρχοντεσ του λαου		dixit ad eos principes huius populi
και πρεσβυτεροι του ϊσραηλ		et seniores is trahel
ει ημεισ σημερον ανακρεινομεθα αφ ϋμ̄ω̄	9	si nos hodie interrogamur a uobis
επ ευεργεσεια ανθρωπου ασθενουσ		super benefacio hominem infirmum
εν τινι ουτοσ σεσωσται		in quo hic saluus factus est
στο γνων εστω πασιν ϋμειν	10	notum sit omnibus uobis
και παντι τω λαω ϊσραηλ		et omni populo istrahel
οτι εν τω ονοματι ιη̄ῡ χρ̄ῡ του ναζωραιου		quia in nomine xp̄i ih̄u nazoraei
ον ϋμεισ εσταυρωσατε		quem uos crucifixistis
ον ο θ̄σ̄ ηγειρεν εκ νεκρων		quem d̄s sus citauit a mortuis
εν τουτω ουτοσ παρεστηκεν		in ist o hic adsistit
ενωπιον ϋμων ϋγιησ		in con spect u uestro sanum
ουτοσ εστιν ο λιθοσ ο εξουθενηθεισ ϋφ ημ̄ω̄	11	hic est lapis qui praeiectus est a uobis
των οικοδομων		aedificatoribus
ο γενομενοσ εισ κεφαλην γωνιασ		qui factus est in capud angul i
και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι	12	et non est in alio quondam
ου γαρ εστιν ετερον ονομα ϋπο τον ουραν̄ο̄		nequae aliud est nomen suc caelo
ο δεδομενον ανθρωποισ		quod datum est hominibus
εν ω δει σωθηναι ημασ		in quo oportet salbos fie ri nos
Θεωρουντεσ δε την του πετρου παρρησιαν	13	intuentes uero petri fiduciam
και ϊωανου και καταλαβομενοι		et iohamis et adsec uti
οτι ανθρωποι αγραμματοι εισιν εθαυμαζον		quia homines sine litteris sunt admirabantur
επεγεινωσκον δε αυτουσ οτι συν τω ιη̄ῡ η̄σᾱ		cognoscebant autem eos quia cum ih̄u erant
τον ανθρωπον βλεποντεσ	14	hominem quo que conspicientes
συν αυτων εστωτα τον τεθεραπευμενον		cum ipsis stantem illum que curatum
ουδεν ειχον ποιησαι η αντιπειν		nihil habebant contradicere
καιλευσαντεσ αυτουσ εξω του συνεδριου	15	Cum iussissent autem eos extra consilium
απ αχθηναι		habire
(Fol. 427 b.)		(Fol. 428 a.)

συνεβαλον προσ αλληλουσ λεγοντεσ	IV. 16	conferebant ad inuicem dicentes
τι ποιησομεν τοισ ανθρωποισ τουτοισ		quid faciamus hominibus istis
οτι μεν γαρ γνωστον σημειον		quoniam quidem notum signum
γεγονεναι δι αυτων		factum est per ipsos
πασιν τοισ κατοικουσιν ἱερουσαλημ		omnibus qui inhabitant hierusalem
φανεροτερον εστιν και ου δυναμεθα αρνισθαι		manifestum est et non possumus negare
ἱνα μη επι πλεον τι διανεμηθη εισ τον λαον	17	sed ut non amplius quid serpiat in pop ulum
επιλησομεθα ουν ουτοισ		comminemur ergo eis
μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω		iam non lo qui in nomine hoc
μηδενι ανθρωπων		cuiquam hominum
συνκατατιθεμενων δε αυτων τη γνωμη	18	consentientibus autem omnibus notitiā ,
φωνησαντεσ αυτουσ παρηγγειλαντο		uocantes eos praeceperunt illis
κατα το μη φθεγγεσθαι		ne omnino loquerentur
μηδε διδασκειν επι τω ονοματι του ιηυ		neque docerent in nomine ihū
αποκριθεισ δε πετροσ και ἱωαννησ	19	respondens autem petrus et iohannes
ειπον προσ αυτουσ		dixerunt ad eos
ει δικαιον εστιν ενωπιον του θυ ὑμων ακουειν		si iustum est in conspectu dī uestri audire
μαλλον η του θυ κρεινατε		magis quam dm iudicate
ου δυναμεθα γαρ ημεισ	20	non possumus enim nos
α ειδαμεν και ηκουσαμεν λαλειν		quae uidimus et audiuimus loqui
οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτουσ	21	ad illi etiam comminat dimiserunt eos
μη ευρισκοντεσ αιτιαν το πωσ κολασωνται αυτουσ		nihil inuenientes causam qua punirent eos
δια τον λαον οτι παντεσ		propter populum quoniam omnes
εδοξαζον τον θν επι τω γεγονοτι		clarificabant dm super quo d factum est
ετων γαρ ην πλειονων · μ · ην ο ανθρωποσ	22	annorum autem erat plurimum · xl · his homo
εφ ον γεγονει το σημειον τησ ιασεωσ		super quem factum erat hoc signum sanitatis
απολυθεντεσ δε ηλθον προσ τουσ ἱδιουσ	23	dismissi autem uenerunt ad suos
και απηγγειλαν οσα προσ αυτουσ		et renuntiauerunt quanta ad eos
οι αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι ειπαν		pontifices et seniores dixerunt
Οι δε ακουσαντεσ και επιγνοντεσ την του θυ ενεργεια	24	ad illi cum audissent et cognouissent dī uirtutē
ομοθυμαδον ηραν φωνην προσ τον θν		unanimiter autem uocem leuauerunt ad dm
και ειπαν		et dixerunt
Δεσποτα συ ο θσ ο ποιησασ τον ουρανον και την γην		Dne tu es ds qui fecisti caelum et terram

(Fol. 428 *b*.) (Fol. 429 *a*.)

και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις	IV.	et mare et omnia quae in eis sunt
οσ δια πνσ αγιου δια του στοματοσ λαλησασ	25	qui per spm sanctum per os locutus est
δαυειδ παιδοσ σου		dauid puero tuo
ϊνατι εφρυξαν εθνη		quare fremuerunt gentes
και λαοι εμελετησαν καινα		et popul i meditati sunt inania
παρεστησαν οι βασιλεισ τησ γησ	26	adsisterunt reges terrae
και οι αρχοντεσ συνηχθησαν επι το αυτο		et principes congregati sunt in unū
κατα του κυ και κατα του χρυ αυτου		aduersus dnm et aduersus xpm eius
συνηχθησαν γαρ επ αληθειασ εν τη πολει ταυτη	27	Collecti sunt enim reuera in ciuitate hac
επι τον αγιον σου παιδα ιην ον εχρεισασ		super sanctum puerum tuum ihm quem unxist
ηρωδησ τε και ποντιοσ πιλατοσ		herodes uero et pontius pilatus
συν εθνεσιν και λαοισ ϊσραηλ		cum gentibus et populis istrahel
ποιησα ι οσα η χειρ σου και η βουλη σου	28	facere quaecumq manus tua et uoluntas t
προωρισεν γενεσθαι		praedestinauit fieri
και τα νυν κε εφ ιδε επι τασ απειλασ αυτων	29	et nunc sunt dne aspice super minacias eorū
και δοσ τοισ δουλοισ σου		et da seruis tuis
μετα πασησ παρρησιασ λαλειν τον λογον σου		cum fiducia omni loqui uerbum tuum
εν τω την χειρα σου εκτεινειν ισ ϊασιν	30	in eo cum manum extendas ad curatione
και σημεια και τερατα γενεσθαι		et signa et por tenta fiant
δια του ονοματοσ του αγιου παιδοσ σου ιυ		per nomen santi pueri tui ihu
και δεηθεντων αυτων	31	Et cum obse crassent ipsi
εσαλευθη ο τοποσ εν ω ησαν συνηγ μενοι		commotus est locus in quo erant collecti
και επλησθησαν απαντεσ του αγιου πνσ		et inpleti sunt omnes sancto spo
και ελαλουν τον λογον του θυ μετα παρρησιασ		et loquebatur uerbum d.i cum fi du cia
παντι τω θελοντι πιστευειν		omni uolenti credere
του δε πληθουσ των πιστευσαντων	32	multitudinis autem eorum qui crediderunt
ην καρδια και ψυχη μια		erat cor et anima una
και ουκ ην διακρισισ εν αυτοισ ουδεμια		et non erat accusatio in e is ulla
και ουδεισ των ϋπαρχοντων αυτου		et nemo quicquam ex eo quo d possidebant
ελεγεν ϊδιον ειναι		dicebant suum esse
αλλα ην αυτοισ παντα κοινα		sed erant eis omnia com munia
και δυναμει μεγαλη	33	et uirtute magna
απεδιδουν το μαρτ υριον οι αποστολοι		reddebant testim apostoli
(Fol. 429 *b*.)		(Fol. 430 *a*.)

της αναστασεως του κυ ιηυ χρυ	IV.	resurrectionem dni ihu xpi
χαρισ τε μεγαλη ην επι παντασ αυτουσ		Gratia magna erat super eos omnes
ουδε γαρ ενδεησ τισ ὑπηρχεν εν αυτοισ	34	nec enim inosp quisquam erat in eis
οσοι γαρ κτητορεσ ησαν χωριων		quod quod possessores erant praediorum
η οικειων υπηρχον πωλουντεσ		aut domum uendentes
αι φεροντεσ τειμασ των πιπρασκο ων		et adferebant praetia quae ueniebant
και ετιθουν παρα τουσ ποδασ των αποστολω	35	et ponebant ad pedes apostolorum
διεδιδετο δε ενι εκαστω		distribuebantur uero singulis
καθοτι αν τισ χρειαν ειχεν		secundum cui que opus erat · ioseph autem
ἰωσηφ δε ο επικληθεισ βαρναβασ ὑπο των αποστολω	36	qui cognominatus est barnabas ab apostolis
ο εστιν μεθερμηνευομενον ὑιοσ παρακλησεωσ		quo d est interpraetatum filius exhortationis
κυπριοσ λευειτησ τω γενει		cyprius leuita genere
ὑπαρχοντοσ αυτω χωριον	37	cum esset ei ager
πωλησασ ηνεγκε το χρημα		uenundato eo adtulit hanc pecuniam
και εθηκεν παρα τουσ ποδασ των αποστολω		et posuit iuxta pedes apostolorum
ανηρ δε τισ ονοματι ανανιασ	V. 1	quidam autem uir nomine ananias
συν σαφφυρα τη γυναικι αυτου		cum sapphira uxore sua
επωλησεν κτημα και ενοσφισατο εκ τησ τιμησ	2	uendidit possessione et subtraxit de praetio
συνειδυἰασ και τησ γυναικοσ		conscia uxore sua
και ενεγκασ μεροσ τι		et cum adtulissent partem quandam
παρα τουσ ποδασ των αποστολων εθετο		iuxta pedes apostolorum posuit
Ειπεν δε πετροσ προσ ανανιαν	3	dixit autem petrus ad ananian
δια τι επληρωσεν ο σατανασ την καρδιαν σου		ut quid adinpleuit satanas cor tuum
ψευσασθαι σε το αγιον πνα		mentiri te spiritui sancto
και νοσφισασθαι σε απο τησ τειμησ του χωριου		et intercipere te ex praetium praedii
ουχι μεσον σοι εμενεν	4	nonne manens tibi manebat
και πραθεν εν τη εξουσια ὑπηρχεν		et destractum in tua potestate erat
τι οτι εθου εν τη καρδια σου		quid utique posuisti in corde tuo
ποιησαι πονηρον τουτο		facere dolose rem istam
ουκ εψευσου ανθρωποισ αλλα τω θω		non es mentitus hominibus sed do
ακουσασ δε ανανιασ τουσ λογουσ τουτουσ	5	audies autem ananias sermones hos
παραχρημα πεσων εξεψυξεν		subito cum cecidisset obriguit
και εγενετο φοβοσ μεγασ		et factus est timor magnus
(Fol. 430 *b*.) ΝΔ		(Fol. 431 *a*.)

επι παντασ τουσ ακουοντασ	V.	super omnes qui audiebant
αναστάντεσ δε οι νεωτεροι συνεστιλαν αυτο	6	cum surrexissent autem iubenes inuoluerunt eū
και εξενεγκαντεσ εθαψαν		et cum extulissent sepelierunt
εγενετο δε ωσ ωρων · γ · διαστεμα	7	factum est quasi horarum trium spatium
και η γυνη αυτου μη ϊδυϊα		et uxor eius nesciens
το γεγονοσ εισηλθεν		quo d factum erat intro ibit
Ειπεν δε προσ αυτην ο πετροσ επερωτησω σε	8	Dixit autem ad eam petrus dic mihi
ει αρα το χωριον τοσουτου απεδοσθε		si tanti praedium uendedistis
η δη ειπεν ναι τοσουτου		ad illa dixit etiam tantum
ο δε πετροσ αυτην τι οτι	9	petrus uero ad eam quid utique
συνεφωνησεν ϋμειν πειρασαι το πν του κυ		conuenit uobis teptare spm dni
ϊδου οι ποδεσ των θαψαντων τον ανδρα σου		ecce pedes eorum qui sepelierunt uirum tuu
επι τη θυρα και εξοισουσιν σε		ad ostium et efferente
και επεσεν παραχρημα προσ τουσ ποδασ αυτου	10	et ceciditque confestim ad pedes eius
και εξεψυξεν		et perobriguit
Εισελθοντεσ δε οι νεανισκοι		Cumque introissent iubenes
ευρον αυτην νεκραν		inuenerunt e am mortuam
και συνστειλαντεσ εξηνεγκαν		et cum ext ulissent
και εθαψαν προσ τον ανδρα αυτησ		sepelierunt ad uirum suum
και εγενετο φοβοσ μεγασ	11	Et factus est timor magnus
εφ ολην την εκκλησιαν και επι παντασ		super totam ecclesiam et super omnes
τουσ ακουοντεσ ταυτα		qui audierunt haec
δια δε των χειρων των αποστολων εγεινετο σημεια	12	per manus uero apostolorum fiebant signa
και τερατα πολλα εν τω λαω		et porte nta multa in populo
και ησαν ο μοθυ μαδον απαντεσ		et erant pariter uniuersi
εν τω ϊερω εν τη στοα τη σολομωνοσ		in tem in porticum solomonis
και ουδεισ των λοιπων ετολμα κολλασθαι αυτοισ	13	nec quisquam ex ceteris curabat adherere eis
αλλ εμεγαλυνεν αυτουσ ο λαοσ		sed magnificabat eos populos
μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντεσ	14	magisque adiciebantur credentes
τω κω πληθι ανδρων τε και γυναικων		dno multitudo uirorumque et mulierum
ωστε κατα πλατειασ εκφερειν τουσ ασθενεισ αυτω	15	ita ut in plateis inferrent infirmos eorum
και τιθεναι επι κλιναριων και κραβαττω		et ponerent in lectulis et grabattis
ϊνα ερχομενου πετρου καν η σκια επισκιαση		ut uenientis petri uel umbra inumbraret

(Fol. 431 *b*.) (Fol. 432 *a*.)

τινι αυ των απηλλασσοντο γαρ	v.	quemcumque illorum et liuerabantur
απο πασης ασθενιας		ab omnem ualetudinem
ως ειχεν εκαστος αυτων		quem habebant unusquisque eorum
συνηρχετο δε πληθος των περι πολεων	16	conueniebat uero multitudo finium undique
εις ϊερουσαλημ φεροντες ασθενεις		in hierusalem ferentes infirmos
και οχλουμενους απο πνευματων ακαθαρτω		et qui uexabantur ab spiritibus in mundis
και ειωντο παντες		qui curabantur uniuersi
αναστας δε ο αρχιερευς	17	Cum surrexisset autem pontifex
και παντες οι συν αυτω		et omnes qui cum ipso
η ουσα αιρεσις των σαδδουκαιων		quae est secta sadducaeorum
επλησθησαν ζηλου		inpleti sunt aepulationem
και επεβαλον τας χειρας επι τους αποστολους	18	et miserunt manus in apostolos
και ηθεντο αυτους εν τηρησει δημοσια		et posuerunt eos in adseruatione publica
και επορευθη εις εκαστος εις τα ϊδια		et abierunt unusquisque in domic ilia
τοτε δια νυκτος αγγελος κυ	19	per nocte uero angelus dni
ανεωξαν τας θυρας της φυλακ ης		aperuit ianuas carceris
εξαγαγων τε αυτους ειπεν πορευεσθε	20	cumque duxisset eos dixit ite
και σταθεντες λαλειται εν τω ϊερω τω λαω		et stantes lo quimini in templo populo
παντα τα ρηματα της ζωης ταυτης		omnia uerba uitae eius
ακουσαντες δε εισηλθον ὑπο τον ορθρον	21	cum audissent autem introierunt Sub ante luce
εις το ϊερον και εδιδασκον		in templum et docebant
παραγενομενος δε ο αρχιερευς και οι συν αυτω		Cumque uenisset pontifex et qui cum ipso
εγερθεντες το πρωϊ		exurgentes ante lucem
και συνκαλεσαμενοι το συνεδριον		et conuocauerunt concilium
και πασαν την γερουσιαν των ὑιων ϊσραηλ		et omnem senatum filiorum istrahel
και απεστειλαν εις το δεσμωτηριον αχθηναι αὐτους		et miserunt ad carcerem adduci eos
οι δε ὑπηρεται παραγενομενοι	22	ministri uero cum uenissent
και ανυξαντες την φυλακην		et aperuissent carcerem
ουκ ευρον αυτους εσω		non inuenerunt eos intus
αναστρεψ αντες και απηγγειλαν λεγοντες	23	reuersi sunt et renuntiauerunt dicentes
οτι το δεσμωτηριον ευρομεν ενκλεκλεισμενο		quia carcerem inuenimus clusum
εν παση ασφαλια		in omni dil i gentia
και τους φυλακας εστωτας επι των θυρων		et ugiles stantes ad ostium

(Fol. 432 b.) (Fol. 433 a.)

ανοιξαντεσ δε εσω ουδενα ευρομεν	v.	aperientes intus neminem inuenimus
ωσ δε ηκουσαν τουσ λογουσ τουτουσ	24	ut uero audierunt sermones hos
ο τε στρατηγοσ του ϊερου και οι αρχιερεισ		praetorque templi et ipsi pontefices
διηπορουν περι αυτων τι αν γενηται τουτο		haesitabant de eis quidnam fieret de hoc
παραγενομενοσ δε τισ απηγγειλεν αυτοισ	25	cum uenisset autem quidam adnuntiauit eis
οτι ϊδου οι ανδρεσ ουσ εθεσθε εν τη φυλακη		quia ecce uiri quos posuistis in carc erem
εισιν εν τω ϊερω εστωτεσ		sunt in templo stantes
και διδ ασκοντεσ τον λαον		et docentes populum
τοτε απελθων ο στρατηγοσ συν τοισ ϋπηρεταισ	26	tunc cum abisset ipse praetor cum ministris
ηγαγον αυτουσ μετα βιασ		deducebant eos cum uim
φοβουμενοι γαρ τον λαον μη λιθασθωσιν		timebant enim populum ne lapidarentur
αγαγοντεσ δε αυτουσ εστησαν εν τω συνεδριω	27	cumque adduxissent eos statuerunt in concilio
και επηρωτησεν αυτουσ ο ϊερευσ λεγων		Et interrogauit eos pontefix dicens
ου παραγγελια παρηγγειλαμεν ϋμειν	28	denuntiatione praecepimus uobis
μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω		non docere in nomine hoc
ϊδου πεπληρωκατε την ϊερουσαλημ		ecce inplestis hierusalem
τησ διδαχησ ϋμων		doctrina uestra
και βουλεσθαι εφαγαγειν εφ ημασ		et uultis adducere super nos
το αιμα του ανθρωπου εκεινου		sanguinem hominis huius
πειθαρχειν δε θω̄ μαλλον η ανθρωποισ	29	obtemperare do oportet magis quam hominibus
Ο δε πετροσ ειπεν προσ αυτουσ		petrus uero respondit ad eos
ο θσ̄ των πατερων ημων ηγειρεν ιην̄	30	ds̄ patrum nost rorum suscitauit ihm̄
ον ϋμεισ διεχειρισασθαι κρεμασαντεσ επι ξυλου		quem uos interfecistis suspensum in ligno
τουτον ο θσ̄ αρχηγ ον και σωτηρα	31	hunc ds̄ ducem et saluatorem
ϋψωσεν τη δοξη αυτου		exaltauit caritate sua
δουναι μετανοιαν τω ϊσραηλ		dare paenitentiam istrahel
και αφεσιν αμαρτιων εν αυτω		et remiss ionem peccatorum in ipso
και ημεισ εσμεν μαρτυρεσ	32	et nos ipsi testes sumus
παντων των ρηματων τουτων		omnium uerborum ho rum
και το πν̄α το αγιον ον εδωκεν ο θσ̄		et spm̄ sanctum quem dedit ds̄
τοισ πιθαρχουσιν αυτω		hiis qui obte mperat ei
Οι δε ακουσαντεσ διεπριοντο	33	ad illi audientes discruciabantur
και εβουλευοντο ανελειν αυτουσ		et cogitabant interficere eos
(Fol. 433 *b*.)		(Fol. 434 *a*.)

αναστασ δε τισ εκ του συνεδριου φαρισαιοσ	v. 34	cum surrexisset autem quidam in concilio pharisaeus
ονοματι γαμαλιηλ · νομοδιδασκαλοσ		nomine gamaliel legis doctor
τιμιοσ παντι τω λαω		honorabiles apud omnem populum
εκελευσεν τουσ αποστολουσ εξω βραχυ ποιησαι		iussit apostolos foras pusillum facere
ειπεν τε προσ τουσ αρχοντασ και τουσ συνεδριουσ	35	dixitque ad principes et concil ium
ανδρεσ ϊσραηλειται προσεχεται εαυτουσ		uiri istrahelitae adtendite uobis
επι τοισ ανθρωποισ τουτοισ		super istis hominibus
τι μελλεται πρασσειν		qui d nam incipiatis agere
προ γαρ τουτων των ημερων	36	ante hos enim dies
ανεστη θευδασ λεγων		surrexit theudas dicens
ειναι τινα μεγαν εαυτον		esse quendam magnum ipsorum
ω και προσεκληθη αριθμοσ ανδρων		cui adsensum est numeri uirorum
ωσ τετρακοσιων		quasi quagringentorum
οσ διελυθη αυτοσ δι αυτου		qui interfectus est
και παντεσ οσοι επιθοντο αυτω		et omnes quodquod obtemperabant ei
και εγενοντο εισ ουθεν		facti sunt nihil
μετα τουτον ανεστη ϊουδασ ο γαλιλαιοσ	37	post hunc surrexit iudas galilaeus
εν ταισ ημεραισ τησ απογραφησ		in diebus professionis
και απεστησεν λαον πολυν οπισω αυτου		et alienauit populum post se
κακεινοσ απωλετο και οσοι επιθοντο αυτω		et ille periit et qui credebant illi
διεσκορπισθησαν		dispersi sunt
και τα νυν εισιν αδελφοι λεγω ϋμειν	38	et quae nunc fratres dico uobis
αποστητε απο των ανθρωπων τουτων		discedite ab hominibus istis
και εασατε αυτουσ		et dismittite eos
μη μιαναντεσ τασ χειρασ		non coinquinatas manus
οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη		quia sic erit ab hominibus consilium istud
η το εργον τουτο καταλυθησεται		aut hopus hoc destruetur
ει δε εκ θῡ εστιν ου δυνησεσθαι καλυσαι αυτουσ	39	si autem a dō est non poteritis destruere eos
ουτε ϋμεισ ουτε βασιλεισ ουτε τυραννοι		nec uos nec imperatores nec reges
απεχεσθαι ουν απο των ανθρωπων τουτω̄		discedite ergo ab hominibus istis
μηποτε θεομαχοι ευρεθητε		ne forte dō repugnantes inueniamini
επειστ εσ δε αυτω	40	consenserunt itaquae ei
και προσκαλεσαμενοι τουσ αποστολουσ		et cum uocasset apostolos

(Fol. 434 *b*.) (Fol. 435 *a*.)

δειραντεσ παρηγγειλαν	V.	caesis eis praeceperunt
μη λαλειν επει τω ονοματι του ιηυ		non loqui in nomine ihu
και απελυσαν αυτουσ		et dismiserunt eos
Οι μεν ουν αποστολοι επορευοντο χαιροντεσ	41	apostol i uero ibant gaudentes
απο προσωπου του συνεδριου		a conspectu concilii
οτι ὑπερ του ονοματοσ κατηξιωθησαν		quia pro nomine digni habitati sunt
ατιμασθηναι πασαν δε ημεραν εν τω ἱερω	42	contumeliam pat i omni autem die in templo
και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντεσ		et domi non cessabant docentes
και ευαγγελιζομενοι τον κν ιην χρν		et euangelizantes dnm ihm xpm
Εν δε ταυταισ ταισ ημεραισ	VI. 1	in diebus autem istis
πληθυνοντων των μαθητων		multiplicantibus discipulis
εγενετο γογγυσμοσ των ελληνιστων		facta est murmuratio quae ex grecis erant
προσ τουσ εβραιουσ		aduersus aebraeos
οτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια		quia discupiuntur in ministerio
καθημερινη αι χηραι αυτων		diurno uiduae ipsorum
εν τη διακονια των εβραιων		in ministerio haebreorum
προσκαλεσαμενοι · οι ιβ	2	Conuocantes itaque · xii
το πληθοσ των μαθητων ειπον προσ αυτουσ		multitudinem discipulorum dixerunt ad eos
ουκ αρεστον εστιν ημειν		non enim placet nobis
καταλειψαντασ τον λογον του θυ		derelicto uerbo di
διακονειν τραπεζαισ		ministrare mens is
τι ουν εστιν αδελφοι	3	quid ergo est fratres
επισκεψασθαι εξ ὑμων αυτων		prospicite itaque ex uobis
ανδρασ μαρτυρουμενουσ · ζ ·		uiros testimonio bono · uii ·
πληρεισ πνσ και σοφιασ		plenos spu et sapientia
ουσ καταστησομεν επι τησ χριασ αυτησ		quos constituamus in negotio hoc
ημεισ δε εσομεθα τη προσευχη και τη διακονια	4	nos autem sumus oratione et ministerio
του λογου προσκαρτερουντεσ		berbi perseueramus
και ηρεσεν ο λογοσ ουτοσ ενωπιον παντοσ	5	Et placuit sermo hic in conspectu omni
του πληθουσ των μαθητων		multitudini dis cipulorum
και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρησ πιστεωσ		et elegerunt stephanum uirum plenum fidei
και πνευματοσ αγ ιου		et spiritu sancti
και φιλιππον και προχορον		et philippum et prochorum

(Fol. 435 *b*.) (Fol. 436 *a*.)

και νικορα	και τειμωνα	VI.
και παρμενα	και νικολαον	
προσηλυτον	αντιοχεα	
ουτοι εσταθησαν ενωπιον των αποστολων		6
οιτινεσ προσευξαμενοι		
επεθηκαν αυτοισ τασ χειρασ		
και ο λογοσ του κῡ ηὔξανεν και επληθυνετο		7
ο αριθμοσ των μαθητων		
εν ἱερουσαλημ σφοδρα		
πολυσ τε οχλοσ των ἱερεων ὑπηκουον α τη πιστι		
στεφανοσ δε πληρησ χαριτοσ και δυναμεωσ		8
εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω		
δια του ονοματοσ κῡ ιηῡ χρῡ		
αναστησαν δε τινεσ των εκ τησ συναγωγησ τησ		9
λεγομενησ λειβερτεινων		
και κυρηνεων και αλεξανδρεων		
και των απο κιλικιασ		
συνζητουντεσ τω στεφανω		
οιτινεσ ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια		10
τη ουση εν αυτω και τω πνῑ τω αγιω ω ελαλει		
δια το ελεγχεσθαι αυτουσ επ αυτου		
μετα παση παρρησιασ		
μη δυναμενοι ου αντοφθαλμειν τη αληθεια		
τοτε ὑπεβαλον ανδρασ λεγοντ σ		11
οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντοσ		
ρηματα βλασφημιασ εισ μωϋσην και τον θν̄		
συνεκεινησαν τε τον λαον		12
και τουσ πρεσβυτερουσ και τουσ γραμματεισ		
και επισταντεσ συνηρπασαν αυτον		
και ηγαγον εισ το συνεδριον		
και εστησαν μαρτυρασ ψευδεισ		13
κατα αυτου λεγονταϲ		
Ο ανθρωποσ ουτοσ ου παυεται ρηματα λαλω̄		

(Fol. 436 *b*.)

et nicanorem	et timonem	
et permenan	et nicholaum	
proselytum	antiocensem	
quos statuerunt in conspectu apostolorum		
cumque orassent		
superposuerunt eis manus		
et uerbum dn̄i crescebat et multiplicabatur		
numerus discipulorum		
in hierusalem nimis		
multaque turba sacerdotum oboediebant fidei		
stephanus uero plenus gratia et uirtute		
faciebat portenta et signa magna in populo		
per nomen dn̄i ih̄u xp̄i		
surrexerunt autem quidam qui erant de synagoga		
quae dicitur liuertinorum		
et cyrenensium et alexandrinorum		
et eorum qui sunt a cilicia		
altercantes cum stephano		
qui non poterant resistere sapientiae		
quae erat in eo et spō sancto in quo loquebatur		
quoniam probatur illis ab illo		
cum omni fiducia		
non potentes autem resistere ueritati		
tunc summiserunt uiros qui dicerent		
quia audiuimus eum loquentem		
uerba blasphema in moysen et in dn̄m		
commoueruntque populum		
et seniores et scribas		
et adgressi adrripuerunt eum		
et adduxerunt in concilium		
et statuerunt testes falsos		
aduersum eum dicentes		
homo hic non cessabit uerba loquens		

(Fol. 437 *a*.)

κατα του τοπου του αγιου και του νομου	VI.	aduersus locum sanctum et legem
ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντοσ	14	audiuimus enim eum dicentem
οτι ιησ ο ναζοραιοσ ουτοσ		quia ihs nazoraeus hic
καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθη		dest ruet locum istum et mutauit iterum
α παρεδωκεν ημειν μωϋσησ		quos tradidit nobis moyses
και ητενιζον δε αυτω παντεσ	15	et intuiti in eum omnes
οι καθημενοι εν τω συνεδριω		qui sedebant in concilio
και ειδον το προσωπον αυτου		et uiderunt faciem eius
ωσει προσωπον αγγελου		quasi faciem angeli
εστωτοσ εν μεσω αυτων		stans in medio eorum
Ειπεν δε ο αρχιερευσ τω στεφανω	VII. 1	ait autem pontifex stephano
ει αρα τουτο ουτωσ εχει · ο δε εφη	2	sic haec sic habent · ad ille dixit
ανδρεσ αδελφη και πατερεσ ακουσατε		uiri fratres et patres audite
ο θσ τησ δοξησ ωφθη τω πατρι ημων		ds claritatis uisus est patri nostro
αβρααμ̀ οντι εν τη μεσοποταμια		abraham cum esset in mesopotamiam
πριν η κατοικησαι αυτον		postea quam mortuus esset
εν χαραν και ειπεν προσ αυτον	3	in charris et dixit ad eum
εξηλθε απο τησ γησ σου και τησ συνγενιασ σου		exi de terra tua et a cognatione t ua
και δευρο ει εισ την γην ην αν σοι δειξω		et ueni in terra quamcumq · tibi monstrauero
τοτε αβρααμ̀ εξελθων εκ γησ χαλδαιων	4	tunc abraham exibit de terra chaldeorum
και κατωκησεν εν χαρραν		et habitauit in charra
κακει ην μετα το αποθανειν τον πατερα αυτου		et ibi erat post mortem patris sui
και μετωκησεν αυτον εισ την γην ταυτην		et intransmigrauit eum in terram hanc
εισ ην ϋμεισ νυν κατοικειται		in qua uos nunc habitatis
και οι πατερεσ ημων οι προ ημων		et patres nostri qui ante nos
και ουκ εδωκεν αυτω κληρονομιαν εν αυτη	5	et non dedit ei possess ionem heredetatis in ea
ουδε βημα ποδοσ		nec quantum tenet gradus pedis
αλλ επηγγειλατο δουναι αυτω		sed promisit ei dare eam
εισ κατασχεσιν αυτην και τω σπερματι αυτου		in possessionem et semini eius
μετ αυτον ουκ οντοσ αυτω τεκνου		post ipsum quando non esset ei filium
ελαλησεν δε ουτωσ ο θσ προσ αυτον	6	locutus est autem sic ds ad eum
οτι εσται το σπερμα αυτου παροικον		quia erit semen eius peregrinum
εν γη αλλοτρια και δουλωσουσιν αυτουσ		in terra aliena et in seruitute redigent eos
(Fol. 437 *b*.)		(Fol. 438 *a*.)

και κακωσουσιν ετη ·v·	VII.	et male tractabunt annis· cccc·
και το εθνοσ ω αν δουλευσουσιν	7	et gentem cui seruierint
κρινω εγω ειπεν ο θσ		iudicauo ego dicit dns
και μετα ταυτα εξελευσονται		et postea xibunt
και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω		et deseruient mihi in loco hoc
και εδωκεν αυτω διαθηκην περιτομησ	8	et dedit ei dispositionem circumcisionis
και ουτωσ εγεννησεν τον ϊσακ		et sic genuit isac
και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη		et circumcidit eum die octabo
και ο ϊσακ τον ϊακωβ		et isac ipsum iacob
και ϊακωβ τουσ · ιβ · πατριαρχασ		et iacob · xii · patriarchas
και οι πατριαρχαι ζηλωσαντεσ τον ϊωσηφ	9	et patriarchae hemulati · ioseph
απεδοντο εισ αιγ υπτον		distraxerunt in aegyptum
και ην ο θσ μετ αυτου		et erat ds cum illo
και εξιλατο αυτον εκ πασων των θλειψεων αυτου	10	et eripuit eum ex omnibus conflictationibus eius
και εδωκεν χαριν αυτω και σοφιαν		et dedit ei gratiam et sapientiam
εναντιον φαραω βασιλεωσ αιγυπτου		coram farao regae aegypti
και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτο		et constituit eum in aegyptum
και ολον τον οικον αυτου		et omnem domum suam
ηλθεν δε λειμοσ εφ ολησ τησ αιγυπτ ου	11	uenit autem famis super omnem terram aegypti
και χανααν · και θλειψεισ μεγαλη		et chanaam · et conflictatio magna
και ουχ ευρισκον χορτασματα οι πατερεσ ημω		et non inueniebant utensilia patres nostri
ακουσασ ουν ϊακωβ · οντα σειτια εν αιγυπτω	12	Cum audisset uero · iacob · esse frumenta in aegypto
εξαπεστειλεν τουσ πατερασ ημων πρωτον		misit patres nostros primum
και επι τω δευτερω	13	et in secundo
ανεγνωρισθη ϊωσηφ τοισ αδελφοισ αυτου		recognitus est ioseph · a fratribus suis
και φανερον εγενηθη		et manifestum factum est
τω φαραω το γενοσ του ϊωσηφ		ipsi pharao genus ioseph
αποστειλασ δε ϊωσηφ	14	cum misisset autem ioseph
μετεκαλεσατο ϊακωβ · τον πατερα αυτου		accersibit iacob patrem suum
και πασαν την συνγενειαν αυτου		et o mnem cognationem eius
εν · ο · και · ε · ψυχαισ		in · lxx · et · u · animabus
κατεβη ϊακωβ · εισ αιγυπτον	15	descendit iacob · in aegyptum
και ετελευτησεν αυτοσ τε και οι πατερεσ ημω		et defuctus est ipse que et patres nostri
(Fol. 438 *b*.)		(Fol. 439 *a*.)

και μετηχθησαν εισ συχεν	VII. 16	et translati sunt in sy chem
και ετεθησαν εν τω μνηματι		et positi sunt in sepulchro
ω ωνησατο αβρααμ τειμησ αργυριου		quod mercatus est abraham praetio argenti
παρα των υιων εμμωρ του συχεμ		a filiis emmor et sychem
καθωσ δε ηγγιζεν ο χρονοσ τησ επαγγελιασ	17	ut uero adpropinquauit tempus promissionis
ησ επηγγειλατο ο θσ τω αβρα αμ		quam pollicitus est ds ipsi abraham
ηυξησεν ο λαοσ και επληθυνθη εν εγυπτω		autus est populus et multiplicatus est in aegypto
αχρι ου ανεστη βασιλευσ ετεροσ	18	donec alius exurrexerit rex
οσ ουκ εμνησθη του ιωσηφ		qui non meminisset ipsius ioseph
και κατασοφισαμενοσ το γενοσ ημων	19	cum iustitias coepisset cum genus nostrū
εκακωσεν τουσ πατερασ		male tractauit patres
του ποιειν εκθετα τα βρεφη αυτων		ut faceret exponi infantes eorum
εισ το μη ζωογονεισθε		ut non educarentur
εν ω καιρω εγεννηθη μωϋσησ	20	in quo tempore natus esset moyses
και ην αστιοσ τω θω		et erat eligans do
οσ ανετραφη μηνασ τρισ		qui mensibus tribus educatus est
εν τω οικω του πατροσ αυτου		in domo patris eius
εκτεθεντοσ δε αυτου παρα τον ποταμον	21	cum uero expositus esset secus flumen
ανειλατο αυτον η θυγατηρ φαραω		sustulit eum filia pharao
ανεθραψατο αυτη εισ υιον		et uice fili educauit sibi
και επεδευθη μωϋσησ πασαν την σοφιαν αιγυπτιω	22	Et eruditus est moyses omni sapientia aegyptiorū
ην τε δυνατοσ εν λογοισ και εργοισ αυτου		eratquae potens in sermonibus et operibus suis
ωσ δε επληρουτο · μ · ετησ αυτω χρονοσ	23	ad ubi impletur ei · xl · annorum tempus
ανεβη επι την καρδιαν αυτου		ascendit in cor eius
επισκεψασθαι τουσ αδελφουσ αυτου		uisitare fratres suos
τουσ υιουσ ισραηλ		filios istrahel
και ιδων τινα αδικουμενον εκ του γενουσ	24	et cum uidisset quendam iniuriari de genere suo
ημυνετο και εποιησεν εκδικησιν		uindicauit et praestitit uindictam ei
τω καταπονουμενω παταξασ τον αιγυπτιον		qui uexauatur percusso aegyptio
και εκρυψεν αυτον εν τη α μμω		et abscondit eum in harena
ενομιζον δε συνιεναι τουσ αδελφουσ αυτου	25	arbitrabatur autem intellegere fratres suos
οτι ο θσ δια χειροσ αυτου διδωσει σωτηριαν αυτοισ		quia ds per manus eius dat salutem ipsis
οι δε συνηκαν		ad ill i non intellexerunt

(Fol. 439 *b*.) (Fol. 440 *a*.)

τοτε επιουση ημερα ωφθη αυτοισ μαχομενοσ	VII. 26	tunc sequenti die uisus est eis litigantibus
και ειδεν αυτουσ αδικουντασ		et uidit eos iniquitantes
και συνηλλασσεν αυτουσ εισ ειρηνην ειπω		et reconciliauit eos in pacem dicens
τι ποιειτε ανδρεσ αδελφοι		quid facitis uiri fratres
ϊνατι αδεικειται εισ αλληλουσ		ut qui d iniuriam facitis inuicem
ο δε αδικων τον πλησιον	27	qui autem iniuriam faciebat proximo
απωσατο αυτον ειπασ		repulit eum dicens
τισ σε κατεστησεν αρχοντα		quis te constituit principem
και δικαστην εφ ημασ		et iudicem super nos
μη ανελειν με συ θελεισ	28	num quid interficere me uis
ον τροπον ανειλεσ αιχθεσ τον αιγυπτιον		quem ad mo dum interfecisti externa die aegyptium
ουτωσ και εφυγαδευσεν μωϋσησ	29	ad que ita profugit moyses
εν τω λογω τουτω		in sermone hoc
και εγενετο παροικοσ εν γη μαδιαμ		et fuit incola in terram madiam
ου εγεννησεν ϋιουσ δυω		ubi genuit filios duos
και μετα ταυτα πλησθεντων αυτω ετη · μ̄ ·	30	et post haec et inpletis annis xl̄.
ω φθη αυτω εν τη ερημω του ορου σεινα		uisus est ei in sol itudine in monte sina
αγγελοσ κῡ εν φλογ ι πυροσ βατου		angelus dn̄i in flamma ignis rubi
ο δε μωϋσησ ειδων εθαυμαζεν το ορασμα	31	moyses enim cum uidisset mirabatur uisum
και προσερχομενου αυτου αι κατανοησαι		cumque ipse accederet et consideraret
Ο κ̄σ̄ ειπεν αυτω λεγων		dn̄s ait ad eum dicens
εγω ο θ̄σ̄ των πατερων σου	32	ego sum d̄s patrum tuorum
ο θ̄σ̄ αβρααμ · και θ̄σ̄ · ϊσακ · και θ̄σ̄ ϊακωβ		d̄s abraham et d̄s isac · et d̄s iacob
εντρομοσ δε γενομενοσ μωϋσησ		tremibundusque · factus moyses
ουκ ετολμα κατανοησαι		non audiebat considerare
και εγενετο φωνη προσ αυτον	33	Et facta est uox ad eum
λυσ ν το ϋποδημα των ποδων σου		solue calciamentum pedum tuorum
ο γαρ τοποσ ου εστηκασ γη αγια εστιν		locus enim in quo stas terra santa est
και ϊδων γαρ ϊδον	34	intuitus enim uidi
την κακωσιν του λαου του εν εγυπτω		mulcationem populi qui est in aegypto
και του στεναγμου αυτου ακηκοα		et gemitus eius audiui
και κατεβην εξελεσθαι αυτουσ		et descendi eripere eos
και νυν δευρο αποστειλω σε εισ αιγυπτον		et nunc ueni mittam te in aegyptum
(Fol. 440 *b*.)		(Fol. 441 *a*.)

τουτον τον μωϋσην	VII. 35	hunc ipsum moysen
ον ηρνησαντο ειποντεσ		quem negauerunt dicentes
τισ σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημω		quis te constituit principem et iudicem super nos
τουτον ο θσ και αρχοντα		hunc ds · et principem
και λυτρωτην απεσταλκεν συν χειρι αγγελου		et redemptorem misit in manu angeli
του οφθεντοσ αυτω εν τη βατω		qui uisus est ei in rubo
ουτοσ εξηγαγεν αυτουσ	36	hic e duxit eos
ο ποιησασ τερατα και σημε ια		cum fecisset portenta et signa
εν γη αιγυπτου και εν υρεθρα θαλασση		in aegypto et in rubro mari
και εν τη ερημω ετη ·μ·		et in solitudine per annos · xl ·
Ουτοσ εστιν μωϋσησ ο ειπασ τοισ υιοισ ϊσραηλ	37	hic est moyses qui dixit filiis istrahel
προ φητην ϋμειν αναστησει ο θσ		prophetam uouis suscitauit ds
εκ των αδελφων ϋμων ωσει εμε		de fratribus uestris tamquam me ·
αυτου ακουεσθε		ipsum audietis
ουτοσ εστιν ο γενομενοσ εν τη εκκλησια	38	hic est qui fuit in ecclesia
εν τη ερημω μετα του αγγελου		in solit udine c um angelo
λαλουντοσ αυτω εν τω ορει σεινα		qui loquebatur ei in monte sina
και των πατερων ημων		et patribus nostris
οσ εδεξατο λογια ζωντα δουναι ημ ιν		qui accipit eloquia uiuentium dare nobis
οτι ουκ ηθελησαν ϋπηκοοι γενεσθε	39	cui noluerunt oboedientes esse
οι πατερεσ ημων αλλα απωσαντο		patres nostri sed repulerunt
και απεστραφησαν ταισ καρδιαισ εισ αιγυπτο		et conuersi s unt cordibus in aegyptum
Ειπαντεσ τω ααρων ποιησον ημειν θεουσ	40	Dicentes ad aaron fac nobis d eo
οι προπορευσονται ημων		qui praecedant nos
ο γαρ μωϋσησ ουτοσ		moyses enim hic
οσ εξηγαγεν ημασ εκ γησ αιγυπτου		qui eduxit nos de terra aegypti
ουκ οιδαμεν τι γεγονεν αυτω		nescimus quid contegerit ei
και εμοσχοποιησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ	41	et uitulum fecerunt in diebus illis
και απηγγοντο θυσιαν τω ειδωλω		et obtulerunt hostiam simulacro
και ηυφραινοντο		et iucundabantur
εν τοισ εργοισ των χειρων αυτων		in operibus manum suarum
εστρεψεν δε ο θσ και παρεδωκεν αυτουσ	42	conuertit autem ds et tradidit eos
λατρευειν τη στρατ εια του ουρανου		deseruire exercitui caeli
(Fol. 441 *b*.)		(Fol. 442 *a*.)

καθωσ γεγραπται εν βιβλω προφητων	VII.	sicut scriptum est in libro prophetarum
μη σφ αγια και θυσιασ		num quid hostias et sacrificia
προσηνεγκ ατε μοι ετη ·μ·		obtulisti mihi annis ·xl·
εν τη ερημω οικοσ ϊσραηλ		in solitudine domus istrahel
και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ	43	et adsumpsistis tabernaculum ipsius moloch
και το αστρον του θυ ρεμφαμ		et astrum di rempham
τουσ τυπουσ ουσ εποιησατε προσκυνειν αυτοισ		figuras quas fecistis adorare eis
και μετοικιω ϋμασ επι ρη βαβυλωνοσ		et transmigrauo uos in illas partes babylonis
η σκηνη του μαρτυριου ην	44	tabernaculum testimonii erat
εν τοισ πατερεσιν ημων εν τη ερημω		penes patres nostros in solitudine
καθωσ διεταξατο λαλων τω μωϋσι		sicut disposuit qui loquebatur moysi
ποιησαι αυτην κατα το πα υπον ον εορακεν		facere illud iuxta figuram quam uiderat
ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι	45	quod etiam intro duxerant
οι πατερεσ ημων μετα ϊησουν		patres nostri cum iesum
εν τη κατασχεσει των εθνων		in possessionem gentium
ων εξωσεν ο θσ		quas expulit ds
απο προσωπου των πατερων ϋμων		a facie patrum nostrorum
εωσ των ημερων δαυειδ		usque ad dies dauit
οσ ευρε χαριν ενωπιον του θυ	46	qui referit gratiam in sconspectu di
και ητησατο σκηνωμα ευρειν		et petiit tabernaculum in uenire
τω οικω ϊακωβ		sedes domui iacob
σολομων δε οικοδομησεν αυτω οικον	47	solomon autem aedificauit ei domum
ο δε ϋψιστοσ ου κατοικει εν χειροποιητοισ	48	sed ipse altissimus inhabitauit in manufactis
ωσ ο προφητησ λεγει		sicut profeta dixit
ο ουρανοσ μου εστιν θρονοσ	49	caelum est meus thronus
η δε γη ϋποποδιον των ποδων μου		terra uero scamillum pedum meorum
ποιον οικον οικοδομησεται μοι λεγε ι κσ		qualem do mum ae dificatis mihi dicit dns
η ποιοσ τοποσ τησ καταπαυσεωσ μου εστι		aut quis locus requens mea est
ουχι η χειρ μου εποιησεν παντα ταυτα	50	nonne manus mea fecit haec omnia
σκληροτραχηλοι και απεριτμητοι	51	durae ceruices et incircumcisi
καρδιαισ και τοισ ωσιν		cordib us et auribus
ϋμεισ αει τω πνι τω αγιω αντιπιπτεται		uos semper spo sancto obstitistis
καθωσ οι πατερεσ και ϋμων		sicut patres uestri et uos
(Fol. 442 *b*.)		(Fol. 443 *a*.)

τινα των προφητων ουκ εδιωξαν εκεινοι	VII. 52	quem prophetarum non persecuti sunt illi
και απεκτειναν αυτους		et occiderunt eos
τους προκαταγγελλοντας περι ελευσεως του δικαιου		qui praenuntiauerunt de aduentu iusti
ου νυν υμεις προδοται και φονεις εγενεσθαι		cuius nunc uos proditores et homicidae effecti estis
οιτινες ελαβετε τον νομον	53	qui accepistis legem
εις διαταγας αγγελων και ουκ εφυλαξατε		in dispositiones angelorum et non custoditis
ακουσαντες δε αυτου διεπριοντο	54	audientes autem eum discruciabantur
ταις καρδιαις αυτων		cordibus suis
και εβρυχον τε τους οδοντας επ αυτον		et stridebant dendibus super eum
υπαρχων δε πληρης πνς αγιου	55	cumque esset plenus spu sancto
ατενεισας εις τον ουρανον ειδε δοξαν θυ		intuitus in caelum uidit gloriam di
και ιην τον κν εκ δεξιων του θυ εστωτα		et ihm dnm ad dexteram di stantem
και ειπεν ιδου θεωρω τους ουρανους	56	et dixit ecce uideo caelos
ηνεωγμενους και τον υιον του ανθρωπου		apertos et filium hominis
εκ δεξιων εστωτα του θυ		ad dexteram di stantem
κραξαντες δε φωνη μεγαλη	57	Et cum exclamasset uoce magna
συνεσχαν τα ωτα αυτων		conpresserunt aures eorum
και ωρμησαν ομοθυ μαδον επ αυτον		et inpetum unanimiter fecerunt in eu
και εκβαλοντες εξω της πολεως	58	et eiectum ex tra ciuitatem
ελιθοβολ ουν αυτον		lapidabant eum
και οι μαρτυρες απεθ εντο τα ειματια αυτων		adque ipsi testes deposuerunt uestimenta sua
παρα του σ ποδας νεανιου τινος		ad pedes adulescentes cuiusdam
καλουμενου σαυλου		nomine sauli
και ελιθοβολουν τον στεφανον	59	et lapidabant stephanum
επικαλουμενον και λεγοντα		inuocantem et dicentem
κε · ιηυ δεξε το πνα μου θεις τα γονατα	60	dne ihu accipe spm meum cumq · posuisset genua
εκραξεν φωνην μεγαλην λεγων		et clamauit uoce magna dicens
κε μη στησεις αυτοις ταυτην την αμαρτια		dne ne statuas illis peccatum hoc
και τουτο ειπων εκοιμη θη		et cum hoc dixisset dormibit
σαυλος δε ην συνευδοκων τη ανεραισι αυτου	VIII. 1	saulus uero erat consentiens interfecti eius
Εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα		facta est itaque in illa die
διωγμος μεγας και θλειψεις		persecutio magna et tribulat io
επι την εκκλησιαν την εν ιεροσολυμοις		super ecclesiam quae est in hierosolymis
(Fol. 443 *b*.)		(Fol. 444 *a*.)

παντεσ δε διεσπαρησαν	VIII.	omnes enim dispersi sunt
κατα τασ χωρασ ϊουδαιασ και σαμαριασ		per regiones iudaeae et samariae
πλην των αποστολων		praeter apostolos
οι εμειναν εν ϊερουσαλημ		qui manserunt hierusalem
συνκομισαντεσ τον στεφανον ανδρεσ ευλαβεισ	2	conportauerunt quae stephanum uiri timorati
και εποιησαν κοπετον μεγαν επ αυτω		et fecerunt planctum magnum super eum
Ο δε σαυλοσ ελυμενετο την εκκλησ ιαν	3	Saulus autem diuastabat ec cles ias
κατα τουσ οικουσ εισπορευομενοσ		per singulas quae domos ingrediens
συρων τε ανδρασ και γυναικασ		trahensque uiros et mulieres
παρεδιδουσ εισ φυλακην		tradebat in carcerem
Οι μεν ουν διασπαρεντεσ	4	ad illi quidem qui dispersi erant
διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον		adnuntiabant euangelizantes uerbum
φιλιπποσ δε καλελθων	5	philippus uero cum uenisset
εισ πολιν τησ σαμαριασ		in ciuitate samariae
εκηρυσσεν αυτοισ τον χρν		praedicabat eis xpm
ωσ δε ηκουον παν οι οχλοι		intendebant autem omnis turbae
προσειχον τοισ λεγομενοισ ϋπο φιλιππου	6	his qui dicebantur a philippo
οντ[ο] εν τω ακουειν αυτουσ		unanimo in eo quo d audierint ipsi
και βλεπειν τα σημεια α εποιει		et uidebant signa quae faciebat
πολλοισ γαρ των εχοντων	7	a multis enim qui habebant
πνευματα ακαθαρτα		spiritum in mundum
βοωντα φωνη μεγαλη εξηρχοντο		clamantes uoce magna exiebant
πολλοι δε παραλελυμενοι χωλοι		mu lti enim paralysin passi cl o di
εθεραπευοντο		cu rabantur · gaudium magnum
χαρα τε μεγαλη εγενετο εν τη πολει εκεινη	8	fac tum est in ciuitate ill a
ανηρ δε τισ ονοματι σιμων	9	uiri autem qui dam nomine simon
προϋπαρχων εν τη πολει μαγευων		iampridem erat in ipsa ciuitate magika faciens
εξε το εθνοσ τησ σαμαριασ		et mentem auferens gentibus samariae
λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν		dicens esse quendam magnum
ω προσειχον παντεσ απο μεικρου	10	cui intendebant omnes a pusill o
εωσ μεγαλου λεγοντεσ		usque ad magnum dicentes
Ουτοσ εστιν η δυναμισ του θυ		hic est uirtus di
η καλουμενη μεγαλη προσειχον δε αυτω	11	quae uocatur magna intendebant autem ei
(Fol. 444 *b*.)		(Fol. 445 *a*.)

δια το ἱκανω χρονω ταισ μαγιαισ	VIII.	propterea quod plurimo tempore magicis rebus
εξεστακεναι αυτουσ		mentem abstulisset eis
Οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω	12	Cum uero crederent philippo
ευαγγελιζομενω περι τησ βασιλιασ του θῡ		euangelizantem regnum di
και του ονοματοσ ιηῡ χρῡ		et de nomine ihu xpi
εβαπτιζοντο ανδρεσ τε και γυναικεσ		baptizabantur uiri ac mulieres
Ο δε σιμων και αυτοσ επιστευσεν	13	simon quoque et ipse credidit
και βαπτισθεισ ην		et baptizatus est
και προσκαρτερων τω φιλιππω		et adherebat philippo
θε ωρων τε σημεια και δυναμισ μεγαλασ		uidens signa et uirtutes magnas
γεινομενασ εξεισταντο		fieri obstupiscebat
ακουσαντεσ δε οι εν ἱερουσαλημ	14	Cum ue ro audissent qui in hierusalem erant
αποστολοι οτι δεδε κται		apostoli· quia excepit
η σαμαρια τον λογον του θῡ		samaria uerbum di
απεστειλαν προσ αυτουσ		miserunt ad eos
πετρον και ἰωαννην· οιτινεσ	15	petrum et iohannen· qui cum
καταβαντεσ προσηυξαντο περι αυτων		descendissent orauerunt super eos
οπωσ λαβω σιν πνᾱ αγιον		ut accipiant spm̄ sanctum
ουδεπω γαρ ην επι ουδενα αυτων	16	non dum enim erat super quemquam eorū
επιπεπτωκοσ		inlapsus
μονον δε βεβαπτισμενοι ὑπηρχον		tantum autem baptizati e rant
εισ το ονομα του κῡ ιηῡ χρῡ		in nomine dn̄i ihu xpi
Τοτε επετιθουν τασ χειρασ επ αυτουσ	17	tunc inponebant manus super eos
και ελαμβανον πνᾱ αγιον		et accipiebant spm̄ sanctum
ἰδων δε ο σιμων οτι δια τησ επιθεσεωσ	18	cum uidisset simon quia per in positionem
των χειρων των αποστολων		manum apostolorum
διδοται το πνᾱ το αγιον		datur sps̄ sanctus
προσηνεγκαν αυτοισ χρηματα		obtulit eis paecunias
παρακαλων και λεγων	19	rogando et dicendo
δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην		date et mihi potestat em hanc
ἱνα ω αν επιθω καγω τασ χειρασ		ut cuicumque inposuero et ego manus
λαμβανη πνᾱ αγιον		accipiat spm̄ sanctum
πετροσ δε ειπεν προσ αυτον	20	petrus autem dixit ad eum
(Fol. 445 *b*.)		(Fol. 446 *a*.)

αργυριον συν σοι ειη εισ απωλειαν VIII.
οτι την δωρεαν του θῡ ενομισασ
δια χρηματων κτασθαι
ουκ εστιν σοι μερεισ ουδε κληροσ εν τω λογω τουτω 21
η καρδια σου ουκ εστιν ευθεια εναντι του θῡ
μετανοησον ουν απο τησ κακιασ σου ταυτησ 22
και δεηθητι του κῡ ει αρα αφεθησεται σου
η επινοια τησ καρδιασ σου
ην γαρ πικριασ χολη και συνδεσμω 23
αδικιασ θεωρω σε οντα
αποκριθεισ δε ο σιμων ειπεν προσ αυτουσ 24
παρακαλω δεηθητε ὑμεισ περι εμου προσ τον θν̄
οπωσ μηδεν επελθη μοι
τουτων των κακων ον ειρηκατε μοι
οσ πολλα κλαιων ου διελυμπανεν
οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι 25
και λαλησαντεσ τον λογον του κῡ
ὑπεστρεφον εισ ιεροσολυμα
πολλασ δε κωμασ των σαμαρειτων
ευηγγελιζοντο
αγγελοσ δε κῡ ελαλησεν προσ φιλιππον λεγω̄ 26
αναστασ πορευθητι κατα μεσημβριαν
επι την οδον την καταβαινουσαν
απο ἱερουσαλημ εισ γαζαν αυτη εστιν ερημοσ
και αναστασ επορευθη 27
και ἰδου ανηρ αιθιοψ · ευνουχοσ δυναστησ
κανδακησ βασιλεισσησ τινοσ αιθιοπων
οσ ην επι πασησ τησ γαζησ αυτου
εληλυθει προσκυνησων ἱερουσαλημ
ην τε ὑποστρεφων καθημενοσ 28
επι του αρματοσ αναγεινωσκων
τον προφητην ἰσαΐαν
Ειπεν δε το πνᾱ τω φιλιππω 29

(Fol. 446 *b*.) N ς̄

[*Desunt folia octo, quaternionem* N̄Z̄ *complectentia. Hiat Codex Latinè* Capp. VIII. 20—X. 4; *Graecè* Capp. VIII. 29—X. 14.]

X. 4 et trepidus factus dixit quid est dne
dixit autem ei orationis tuae
et aelemosynae ascenderunt
in recordatione coram deo
5 et nunc mitte uiros in ioppen
et accersi simonem
qui cognominatur petrus
6 hic est ospitans aput simonem pellionem
cuius est domus iuxta mare
7 ut autem dissit angelus qui loquebatur ei
uocatis duobus famulorum eius
et militem fidelem
ex his qui praesto erant
8 enarrauit illis uisum
et misit illos in ioppen
9 postera autem die iter illis facientibus
et adpropiantibus ciuitati
ascendit petrus in cenaculum
et horabit circa hora sexta
10 factus est autem esuriens
et bolebat gustare
praeparantibus uero ipsis
cecidit super eum mentis stupor
11 et uidit caelum apertum
ex quattuor principiis ligatum
uas quo dam et linteum splendidum
quod differebatur de caelo in terram
12 et erant omnia quadripedia
et serpentia et uolatilia caeli
13 Et facta est uox ad eum
petre surge immola et mandu ca
14 ad illi dixit non dne
quoniam num quam manducaui

(Fol. 455 *a*.)

παν κοινον η ακαθαρτον	X.	omne com mune et in mundum
φωνησασ δε παλιν εκ δευτερου προσ αυτον	15	et uox rursum iterato ad eum
α ο θ̄σ̄ εκαθαρισεν σοι μη κοινου		quae d̄s̄ mundauit tu noli communicare
τουτο δε εγενετο επι τρισ	16	hoc enim factum est per ter
και ανελημφθη παλιν το σκευοσ εισ τον οῡρᾱν̄ο̄		et adsumptum est ipsum uas in caelum
Ωσ δε εν εαυτω εγενετο διηπορει ο πετροσ	17	Et dum intra se factus est haesitabat petrus
τι αν ει το οραμα ο ειδεν		quae esset uisio quam uiderat
και ειδου οι ανδρεσ οι απεσταλμενοι απο κορνηλιου		et ecce uiri qui missi erant a cornelio
επερωτησαντεσ την οικιαν του σιμωνοσ		inquirentes domum simonis
επεστησαν επι τον πυλωνα		adsisterunt ad ianuam
και φωνησαντεσ επυνθανοντο	18	et cum clamassent interrogabant
ει σιμων ο επικαλουμενοσ πετροσ		si simon qui cognominatur petrus
ενθαδε ξενιζεται		hic ospitatur
Του δε πετρου διενθυ μουμενου	19	petro autem cogitante
περι του οραματοσ ειπεν αυτω το πν̄ᾱ		de uisione dixit ei sp̄s̄
ϊδου ανδρεσ ζητουσιν σε		ecce uiri quaerunt te
αλλα αναστα καταβηθι και πορευου συν αυτοισ	20	sed surge et descende et uade cum eis
μηδεν διακρινομενοσ		nihil dubitant
οτι εγω απεσταλκα αυτουσ		quia ego mis i eos
Τοτε καταβασ ο πετροσ προσ τουσ ανδρασ ειπε̄	21	tunc descendens petrus ad ipsos uiros dixit
ϊδου εγω ειμι ον ζητειτε		ecce ego sum quem queritis
τι θελεται η τισ η αιτια δι ην παρεστε		quid uultis quae causa propter quam uenistis
οι δε ειπον προσ αυτον	22	ad illi dixerunt ad eum
κορνηλιοσ τισ εκατονταρχησ		cornelius centurio
ανηρ δικαιοσ και φοβουμενοσ τον θ̄ν̄		uir iustus et timens d̄m̄
μαρτυρουμενοσ τε		testim onio quoque
ϋφ ολου του εθνουσ των ϊουδαιων		a tota gente iudaeorum
εχρηματισθη ϋπο αγγελου αγιου		responsum accepit ab angel o sancto
μεταπεμψασθαι σε εισ τον οικον αυτου		accersire te in domum suam
και ακουσαι ρηματα παρα σου		et audire uerba abs te
Τοτε εισαγαγων ο πετροσ εξενισεν αυτουσ	23	tunc ergo ingressus petrus hospitio excepit eos
τη δε επαυριον αναστασ		ac postera die cum surrexisset
εξηλθεν συν αυτοισ και τινεσ των αδελφω̄		exibit cum e is et qui d am fratrum
(Fol. 455 *b*.)		(Fol. 456 *a*.)

απο ϊοππην συνηλθαν αυτω	x.	qui ab · ioppen simul uenerunt cum eo
τη δε επαυριον εισηλθεν εισ καισαριαν	24	postero quoque die ingressus est caesaream
ο δε κορνηλιοσ ην προσδεχομενοσ αυτουσ		cornelius uero erat expectans eos
και συνκαλεσαμενοσ τουσ συνγενεισ αυτου		et conuocatis cognatis suis
και τουσ αναγκαιουσ φιλουσ περιεμεινεν		et necessariis amicis sustinuit
προσεγγιζοντοσ δε του πετρου	25	cum adpropiaret autem petrus
εισ την καισαριαν		in caesaraeam
προδραμων εισ των δουλων		praecurrens unus ex seruis
διεσαφησεν παραγεγονεναι αυτον		nuntiauit uenisse eum
Ο δε κορνηλιοσ εκπηδησασ		Cornelius autem exiliens
και συναντησασ αυτω		et obuius factus est ei
πεσων προσ τουσ ποδασ προσεκυνησεν αυτ$\overline{ω}$		procidens ad pedes eius adorauit eum
ο δε πετροσ ηγειρεν αυτον λεγων	26	uero petrus leuabit eum dicens
τι ποιεισ καγω ανθρωποσ ειμι ωσ και συ		quid facis et ego homo sum quomodo et tu
και εισελθων τε και ευρεν συνεληλυθοτασ πολλουσ	27	et introibit et inuenit conuenisse multos
εφη τε προσ αυτουσ ϋμεισ βελτιον εφιστασθαι	28	aitque ad eos uos melius scitis
ωσ αθεμιστον εστιν ανδρι ϊουδαιω κολλασθαι		ut nefas sit uiro iudaeo adherere
η προσερχεσθαι ανδρι αλλοφυλω		aut accedere ad allophylum
καμοι ο $\overline{θσ}$ επεδιξεν μηνα κοινον		Et mihi $\overline{ds}$ ostendit neminem communem
η ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον		aut immundum dicere hominem
διο και αναντιρητωσ ηλθον	29	propter quod et sine cunctatione ueni
μεταπεμφθεισ ϋφ υμων		transmissus a uobis
πυνθανομαι ουν τινι λογω μετεπεμψασθαι με		interrogo ergo qua ratione accersisti me
και ο κορνηλιοσ εφη απο τησ τριτησ ημερασ	30	Et cornelius ait a nustertiana die
μεχρι τησ αρτι ωρασ ημην νηστευων		usque in hunc diem eram iaiunans
την ενατην τε προσευχομενοσ εν τω οικω μου		et nona orauam in domo mea
και ϊδου ανηρ εστη ενωπιον μου		et ecce uir stetit in conspecto meo
εν εσθητι λαμπρα και φησιν κορνηλιε	31	in ueste splendida et ait corneli
εισηκουσθη σου η προσευχη		exaudita est oratio tua
και αι ελεημοσυναι σου		et aelemosynae tuae
εμνησθησαν ενωπιον του $\overline{θυ}$		in mente habitae sunt in conspectu $\overline{di}$
πεμψον ουν εισ ϊοππην και μετακαλεσαι σιμωνα	32	mitte ergo in ioppen et accersi simonem
οσ επικαλειται πετροσ		qui cognominatur petrus
(Fol. 456 *b*.)		(Fol. 457 *a*.)

ουτοσ ξενιζεται εν οικια σιμωνοσ	x.	hic hospitatur in domum simonis
βυρσεωσ παρα θαλασσαν		pellionis iuxta mare
οσ παραγενομενοσ λαλησει σοι		qui cum uenerit loquatur tibi
εξαυτησ ου επεμψα προσ σε	33	e uestigio ergo misi ad te
παρακαλων ελθειν προσ ημασ		rogando uenire te ad nos
συ δε καλωσ εποιησασ εν ταχει παραγενομενοσ		tu autem bene fecisti in bre ui aduenire
νυν δου παντεσ ημεισ		nunc ergo nos omnes
ενωπιον σου ακουσαι βουλομενοι παρα σου		in conspectu tuo audire uolumus a te
τα προστεταγμενα σοι απο του θυ		quae praecepta sunt tibi a dō
ανοιξασ δε το στομα πετροσ ειπεν	34	aperiens autem os petrus dixit
επ αληθειασ καταλαμβανομενοσ		in ueritate expedior
οτι ουκ εστιν προσωπολημπτησ ο θσ		quia non est personarum acceptor ds
αλλ εν παντι εθνι ο φοβουμενοσ αυτον	35	sed in omni gente qui timet eum
και εργαζομενοσ δικαιοσυνην		et operatur iustitiam
δεκτοσ αυτω εστιν		acceptus est ei
τον γαρ λογον ον απεστιλεν τοισ υιοισ ισραηλ	36	uerbum suum misit filiis istrahel
ευαγγελιζομενοσ ειρηνην δια ιυ χυ		euangelizare pacem per ihm xpm
ουτοσ εστιν παντων κσ		hic est omnium dns
υμεισ οιδατε το γενομενον καθ ολησ ιουδαιασ	37	uos scitis quid factum est per totam iudaeā
αρξαμενοσ γαρ απο τησ γαλιλαιασ		cum coepisset enim a galilaea
μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωανησ		post baptismum quod praedicauit iohannes
ιην τον απο ναζαρεθ· ον εχρισεν ο θσ	38	ihm a nazareth quem unxit ds
αγιω πνι και δυναμει		sancto spō et uirt ute
ουτοσ διηλθεν ευ εργετων		hic pergressus est benefaciens
και ειωμενασ παντασ		et sanans omnes
τουσ καταδυναστευθεντασ υπο του διαβολου		qui obtenebantur a diabolo
οτι ο θσ ην μετ αυτου		quia ds erat cum illo
και υμεισ μαρτυρεσ αυτου	39	et nos testes eius
ων εποιησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων		quae fecit in regione iudaeorum
και ιερουσαλημ· ον και ανειλαν		et hierusalem quem etiam interfecerunt
κρεμασαντεσ επι ξυλου		suspensum in li gno
τουτον ο θσ ηγειρεν μετα την τριτην ημερα	40	hunc ds suscitauit post tertium dieum
και εδωκεν αυτω ενφανη γενεσθαι		et dedit ei manifestum fieri
(Fol. 457 *b*.)		(Fol. 458 *a*.)

ου παντι τω λαω αλλα μαρτυσι τοισ	X. 41	non om ni populo sed testibus
προκεχειροτονημενοισ ὑπο τοὺ θῦ ημειν		praedestinatis a dō nobis
οιτινεσ συνεφ αγομεν		qui simul manducauimus
και συνεπιομεν αυτω και συνεστραφ ημεν		et simul bibimus cum eo et conuersi sumus
μετα το αναστηναι εκ νεκρων ημερασ · μ̄ ·		postquam surrexit a mortuis dies · xl̄ ·
Και ενετειλατο ημειν κηρυξαι τω λαω	42	Et praecepit nobis praedicare populo
και διαμαρτυρασθαι		et protestari
οτι ουτοσ εστιν ο ωρισμενοσ ὑπο του θῦ κριτησ		quia ipse est qui praestitus est a dō iudex
ζωντων και νεκρων		uiuorum et mortuorum
τουτω παντεσ οι προφηται μαρτυρουσιν	43	hui c omnes prophetae testimonium peribent
αφεσιν αμαρτιων λαβειν		remissionem peccatorum accipere
δια του ονοματοσ αυτου		per nomen eius
παντα τον πιστευοντα εισ αυτον		omnem qui credit in eum
Ετι λαλουντοσ του πετρου τα ρηματα ταυτα	44	adhuc loquente petro berba haec
επεσεν το πνᾱ το αγιον επι παντασ		cecidit sps̄ sanctus super omnes
τουσ ακουοντασ τον λογον και εξεστησαν	45	qui audiebant uerbum et obstupefacti sunt
οι εκ περιτομησ πιστοι		qui erant ex circumcisio fideles
οσοι συνηλθον τω πετρω		qui simul uenerunt cum petro
οτι και επι τα εθνη		quia et super gentes
η δωρεα του πνσ̄ αγιου εκκεχυται		donum sps̄ sancti effusum est
ηκουον γαρ αυτων λαλουντων	46	audiebant enim eos loquentes
ν τον θν̄		praeuaricatis linguis et magnificantes dm̄
Ειπεν δε ο πετροσ		dixit autem petrus
μητι το ὑδωρ κωλαι τισ δυναται	47	numquid aliquis aquam prohibere potest
του μη βαπτισθηναι αυτουσ		ut baptizentur isti
οιτινεσ το πνᾱ το αγιον ελαβον		qui spm̄ sanctum acceperunt
ωσπερ και ημεισ		sicut et nos
Τοτε προσεταξεν αυτουσ βαπτισθηναι	48	tunc praecepit eos baptizari
εν τω ονοματι του κῦ ιηῦ χρῦ		in nomine dn̄i ihu̅ xp̄i
τοτε παρεκαλεσαν αυτον προσ αυτουσ διαμειναι		tunc rogauerunt eum ad eos demorari
ημερασ τινασ ακουστον δε εγενετο	XI. 1	dies aliquos audito uero
τοισ αποστολοισ και τοισ αδελφοισ		apostoli et fratres
οι εν τη ἰουδαια		qui erant in iudaeam

(Fol. 458 *b*.) (Fol. 459 *a*.)

οτι και τα εθνη εδεξατο τον λογον του θυ	XI.	quia et gentes exceperunt uerbum dī
Ο μεν ουν πετροσ δια ικανου χρονου	2	quidem ergo petrus per multo tempore
ηθελησαι πορευθηναι εισ ϊεροσολυμα		uoluit proficisci in hierosoly ma
και προσφωνησασ τουσ αδελφουσ		et conuocauit fratres
και επιστηριξασ αυτουσ πολυν λογον		et confirmauit eos multum uerbum
ποιου μενοσ δια των χω ρων		faciens per ciuitates
διδασκων αυτουσ οσ και κατηντησεν αυτοισ		docens eos quia et obuiauit eis
και απηγγιλεν αυτοισ την χαριν του θυ		et enuntiauit eis gratia m dī
οι δε εκ περιτομησ αδελφοι διεκρινοντο		quia erant de circumcisione fratres iudicantes
προσ αυτον λεγοντεσ	3	ad eum dicentes
οτι εισηλθεσ προσ ανδρασ ακροβυστιαν εχοντασ		quia introisti ad uiros praeputia habentes
και συνεφαγεσ συν αυτοισ		et simul manducasti cum eis
αρξαμενοσ δε πετροσ εξετιθετο αυτοισ	4	incipiens autem petrus exponebat eis
τα κατεξησ λεγων		per ordinem dic ens
εγω ημην εν ϊοππη πολει προσευχομενοσ	5	ego eram in ioppen ciuitate orans
και ειδον εκστασει ορασα		et uidi in mentis stupore uisum
καταβαινον σκευοσ τι		descendere uas quo dam
ωσ οθονην μεγαλην τετρασιν αρχαισ		uelut linteum magnum quattuor principibus
καθιεμενην εκ του ουρανου		dimittebatur de caelo
και ηλθεν εωσ ε μου		et uenit usque ad me
εισ ην αθενισασ κατενοουν	6	in quod intuitus considerabat
και ειδον τετραποδα τησ γησ		et uidi qua dripedes terrae
και τα θηρια και ερπετα		et uestias et repentia
και πετεινα του ουρανου		et uolatilia caeli
και ηκουσα φωνην λεγουσαν μοι	7	Et audiui uocem dicentem mihi
αναστα πετρε θυσον και φαγε		surgens petre immola et manduca
ειπα δε μηδαμωσ κε	8	dixit autem absit dne
οτι κοινον η ακαθαρτον		quia commune et in mun dum
ουδεποτε εισηλθεν εισ το στομα μου		numquam introibit in os meum
Εγενετο φωνη εκ του ουρανου προσ με	9	respondit uero uox de caelo ad me
α ο θσ εκαθαρισεν συ μη κοινου		quae ds mun dauit tu noli communicare
τουτο δε εγενετο επι τρισ	10	hoc autem factum est per ter
και ανεσπασθη παλιν απαντα εισ τον ουρανο		et sublata sunt iterum omnia in caelo
(Fol. 459 b.)		(Fol. 460 a.)

και ἰδου εξαυτης γ ανδρες	XI. 11	et ecce statim tres uiri
επεστησαν επι την οικιαν		superuenerunt ad domum
εν η ημεν απεσταλμενοι απο καισαρειας προς με		in qua erant missi a caesarea a d me
ειπεν δε το πνα μοι συνελθειν αυτοις	12	et dixit sps mihi simul uenire cum eis
ηλθον συν εμοι και οι εξ αδελφοι ουτοι		ueneruntque mecum etiam sex fratres isti
και εισηλθομεν εις τον οικον του ανδρος		et introibimus in domum ipsius uiri
απηγγειλεν δε ημειν	13	adnuntiauit autem nobis
πως ειδεν αγγελον εν τω οικω αυτου σταθεντα		quomo do uidit angelum in domo sua stetisse
και ειποντα αυτω αποστειλον εις ἰοππην		et dixisse ei mitte in ioppen
και μεταπεμψαι σιμωνα		et accersi simonem
τον επικαλουμενον πετρον		qui cognominatur petrus
οσ λαλησει ρηματα προς σε	14	qui loquebatur uerba a d te
εν οισ σωθηση συ και πασ ο οικοσ σου		in quibus saluus fias et omnis domus tua
Εν δε τω αρξασθαι με λαλειν αυτοις	15	Et dum coepisset loqui eis
επεσεν το πνα το αγιον επ αυτοις		cecidit sps sanctus super eos
ωσ και εφ ημασ εν αρχη		sicut super nos in principium
εμνησθην δε του ρηματοσ του κυ ωσ ελεγε	16	recordatus sum uerbum dni sicut dicebat
ἰωαννησ μεν εβαπτισεν ὑδατι		iohannes quidem baptizauit aqua
ὑμεισ δε βαπτισθησεσθε ι εν πνα αγιω		uos autem baptizamini spo sancto
ει ουν την ἰσην δωρεαν εδωκεν αυτοις	17	si autem aequalem donum dedit eis
ωσ και ημειν πιστευσασιν επι τον κν ιην χν		sicut nobis credentibus in dnm ihm xpm
εγω τισ ημην δυνατοσ κωλυσαι τον θν		ego quis eram qui possim prohibere dum
του μη δουναι αυτοις πνα αγιον		ut non daret eis spm sanctum
πιστευσασιν επ αυτω		credentibus in eum
ακουσαντεσ δε ταυτα ησυχασαν	18	Cum autem audissent haec siluerunt
και εδοξαν τον θν λεγοντεσ		et clarificauerunt dm dicentes
αρα και τοισ εθνεσιν ο θσ		forsitam et gentibus ds
μετανοιαν εισ ζωην εδωκεν		paenitentiam in uitam dedit
οι μεν ουν διασπαρεντεσ απο τησ θλειψεωσ	19	illi quidem dispersi a conflictatione
τησ γενομενησ απο του στεφανου		quae facta est sub stephano
διηλθον εωσ φοινεικησ		transierunt usque pho enicen
και κυπρου και αντιοχειασ		et cyprum et antio chiam
μηδενι τον λογον λαλουντεσ		nemini uerbum loquentes
(Fol. 460 b.)		(Fol. 461 a.)

ει μη μονοισ ϊουδαιοισ	XI.	nisi solis iudaeis
Ησαν δε τινεσ εξ αυτων ανδρεσ κυπριοι	20	Erant autem quidam ex ipsis uiri cyprii
και κυρηναιοι		et cyrinenses
οιτινεσ ελθοντεσ εισ αντιοχειαν		qui cum uenissent antiochiam
ελαλουν προσ τουσ ελληνασ		loquebantur cum craecos
ευαγγελιζομενοι τον κν ιην χρν		euangelizare dnm ihm xpm
ην δε χειρ κυ μετ αυτων	21	et erat manus dni cum eis
πολυσ τε αριθμοσ πιστευσασ		multisque numeris cum credidissent
επεστρεψεν επι τον κν		reuersi sunt ad dnm
ηκουσθη δε ο λογοσ εισ τα ωτα τησ εκκλησιασ	22	auditus est uero hic sermo in auribus ecclesiae
τησ εν ϊερουσαλημ περι αυτων		qua e erat in hierusalem de eis
και εξαπεστειλαν βαρναβαν		et miserunt barnabant
διελ θειν εωσ τησ αντιοχειασ		ut iret usque antiochiam
οσ και παραγενομενοσ	23	qui cum uenisset
και ϊδων την χαριν του θυ εχαρη		et uidisset gratiam di gauisus est
και παρεκαλει παντασ		et ad orabantur o mnes
τη προθεσει τησ καρδιασ προσμενειν τω κω		ipso proposito cordis permanere a dnm
οτι ην ανηρ' αγαθοσ	24	quia erat uir uonus
και πληρησ πνσ αγιου και πιστεωσ		et plenus spo sancto et fidei
και προσετεθη οχλοσ ϊκανοσ τω κω		et ad posita est turba copiosa ad dnm
ακουσασ δε οτι σαυλοσ εστιν εισ θαρσον	25	audiens autem quo d saulus est tharso
εξηλθεν αναζητων αυτον		exiit requirere eum
και ωσ συντυχων παρεκαλεσεν	26	et cum inuenissent depraecabantur
ελθειν εισ αντιοχειαν		uenire antiochiam
οιτινεσ παραγενομενοι ενιαυτον ολον		contigit uero eis annum totum
συνεχυθησαν οχλον ϊκανον		commiscere ecclesiam
και τοτε πρωτον εχρηματισεν εν αντιοχεια		et tunc primum nuncupati sunt in antiochia
οι μαθηται χρειστιανοι		discipulos christianos
Εν ταυταισ δε ταισ ημεραισ	27	in istis autem diebus
κατηλθον απο ϊεροσολυμων		aduenerunt ab hierosoly mis
προφηται εισ αντιοχειαν		prophe tae in antiochiam
ην δε πολλη αγαλλιασισ		erant autem magna exultatio
συνεστραμμενων δε ημων		reuertentibus autem nobis
(Fol. 461 *b*.)		(Fol. 462 *a*.)

εφ η εισ εξ αυτων ονοματι αγαβοσ	XI. 28	ait unus ex ipsis nomine agabus
σημενων δια του πνσ̄		significabat per spm̄
λειμον μεγαν μελλειν εσεσθαι		famem magnam futuram esse
εφ ολην την οικουμενην		in toto orbe terrae
ητισ εγενετο επι κλαυδιου		quae fuit sub claudio
οι δε μαθηται καθωσ ευπορουντο ωρισαν	29	discipuli autem sicut prout copiam
εκαστοσ αυτων εισ διακονιαν πεμψαι		singuli autem ipsorum in ministerium mittere
τοισ κατοικου σιν εν τη ϊουδαια αδέλφοισ		hiis qui inhabitant in iudaea fratribus
ο και εποιησαν αποστειλαστεσ	30	quo d etiam fecerunt cum misissent
προσ τουσ πρεσβυτερουσ		ad presbyteros
δια χειροσ βαρναβα και σαυλου		per manum barnabae et sauli
κατ εκεινον δε τον καιρον	XII. 1	per illum uero temporis
επεβαλεν τασ χειρασ ηρωδησ ο βασιλευσ		inmisit manus suas herodes rex
κακωσαι τινασ		maletractare quosdam
των απο τησ εκκλησιασ εν τη ϊουδαια		qui erant ab ecclesia in iu daea
και ανειλεν ϊακωβον	2	et interfecit iacobum
τον αδελφον ϊωανου μαχαιρα		fratrem iohannis gladio
Και ϊδων οτι αρεστον εστιν τοισ ϊουδ αιοισ	3	Et cum ui disset quo d placeret hoc iudaeis
η επιχειρησεισ αυτου επι τουσ πιστουσ		conpraehensio eius super credentes
προσεθετο συνλαβειν και πετρον		adiecit adpraehendere et petrum
ησαν δε αι ημεραι των αζυμων		erant autem dies asy morum
τουτον πιασασ εθετο εισ φυλακην	4	hunc adprehensum posuit in carcerem
παραδουσ τεσσαρσιν τετραδιοισ στρατιωτων		traditum quattuor quaternionibus militū
φυλασσειν βουλομενοσ		custodire eum uolens
μετα το πασχα αναγαγειν αυτον τω λαω		post pascha producere eum populo
Ο μεν ουν πετροσ ετηρειτο εν τη φυλακη	5	Uero petrus custodiebatur in carcere
πολλη δε προσευχη ην		multa uero oratio erat
εν εκτενεια περι αυτου		instantissime pro eo
απο τησ εκκλησιασ προσ τον θν̄ περι αυτου		ab ecclesia ad dum̄ super ipso
οτε δε εμελλεν προαγειν αυτον	6	ad uero cum incipiebat prodocere eum
ηρωδησ τη νυκτει εκεινη		herodes nocte illa
ην ο πετροσ κοιμουμενοσ		erat petrus dormiens
μεταξυ δυο στρατιωτων		inter duos milites

(Fol. 462 *b*.) NH (Fol. 463 *a*.)

δεδεμενος αλυσεσι δυσιν	XII	ligatus catenis duabus
φυλακες δε προ της θυρας		nigiles autem ante ostium
ετηρουν την φυλακην		aiscrubant carcerem
και ἰδου αγγελος κυ επεστη τω πετρω	7	Et ecce angelus dñi aiscistit petro
και φως επελαμψεν τω οικηματι		et lux refulgens in illo loco
νυξας δε την πλευραν του πετρου		pungens autem latus petri
ηγειρεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει		suscitauit eum dicens surge cilerius
και εξεπεσαν αι αλυσεις εκ των χειρων αυτου		et ceciderunt eius catenae de manibus
Ειπεν δε ο αγγελος προς αυτον	8	dixit autem an gelus ad eum
ζωσαι και ὑποδησαι τα σανδαλια σου		praecinge te et calciato calciamenta tua
εποιησεν δε ουτως		feeit autem sic
και λεγει αυτω περιβαλου το ἱματιον σου		et dicit ei operi te uestimentum tuum
και ακολουθει μοι		et sequere me
και εξελθων ηκολουθει	9	et cum exisset sequebatur
και ουκ ηδει οτι αληθες εστιν		et non sciebat quia uerum est
το γινομενον δια του αγγελου		quo d fiebat per angelum
εδοκει γαρ ὁραμα βλεπειν		putabat enim uisum uidere
δι ελθοντες δε πρωτην	10	cum praetorissent primam
και δευτεραν φυλακην		et secundam custodiam
ηλθον επι τ ην πυλην την σιδηραν		uenerunt a d portam ferream
την φερουσαν εις την πολιν		quae ducit in ciuitatem
ητις αυτοματη ηνοιγη αυτοις		quae sua sponte aperta est eis
και εξελθοντες κατεβησαν τουσ ζ βαθμους		et cum exissent descen derunt septem gradus
και προσηλθαν ρυμην μιαν		et processerunt gradum unum
και ευθεως απεστη ο αγγελος απ αυτου		et continuo discessit angelus ab eo
και ο πετρος εν εαυτω γενομενος ειπεν	11	et petrus in se conuo rsus dixit
νυν οιδα οτι αληθως εξαπεστειλεν κς		nunc scio quia ue re misit dñs
τον αγγελον αυτου και εξειλατο με		angelum suum et eripuit me
εκ χειρος ηρωδου		de manibus hero dis
και πασης της προσδοκιας		et omni expectationi
του λαου των ἰουδαιων		populi iudaeorum
και συνειδων ηλθεν επι την οικιαν της μητρος	12	et cum considerasset uenit ad domum mariae
της μητρος ἰωαννου		matris iohannis

(Fol. 463 b.) (Fol. 464 a.)

του επικαλουμενου αρκου	XII.	qui cognominatur marcus
ου ησαν ϊκανοι συνηθροισμενοι		ubi erant copiosi coacerуati
και προσευχομενοι		et orantes
Κρουσαντεσ δε αυτου την θυραν του	13	Cumque ipse pulsasset ianuam foris
προσηλθεν παιδισκη ονοματι ροδη ϋπακουσαι		accessit puella nomine rhode respondere
και επιγνουσα την φωνην του πετρου	14	et cum cognouisset uocem petri
απο τησ χαρασ ουκ ηνυξε τον πυλωνα		a gaudio non aperuit ianuam
και εισδραμουσα δε απηγγειλεν		et adcurrens autem adnuntiauit
εστιναι πετρον προ του πυλωνοσ		staro petrum ante ianuam
ο δε ε γον αυτη μαινη	15	ad illi ad eam dixerunt in sanis
η δε διεσχυριζετο ουτωσ εχειν		ad illa uero persеuerabat ita esse
οι δε ελεγον προσ αυτην		qui autem dixerunt ad eam
τυχον ο αγγελοσ αυτου εστιν		forsitam angelus eius est
ο δε επεμεν εν κρουων	16	ipse uero perseuerabat pulsans
εξανοιξαντεσ δε και ϊδοντεσ αυτον		et cum aperuissot uiderunt eunt
και εξεστησαν κατασεισ ασ δε αυτοισ	17	et obstupuerunt cum quo significasset eis
τη χειρι ινα σειγα σιν		de manu ut silerent
εισηλθεν και διηγησατο αυτοισ		introiens eterrabit eis
πωσ ο κσ̄ αυτον εξηγαγεν εκ τησ φυλακησ		quemadmodum dn̄s eum liuorauit de carcere
ειπεν δε απαγγειλατε ϊακωβω		dixit autem renuntiate iacobo
και τοισ αδελφοισ ταυτα		et fratribus haec
και εξ ελθων επορευθη εισ ετερον τοπον		et egressus abiit in alium
Γενομενησ δε ημερασ	18	facto autem die
ην ταραχοσ εν τοισ στρατιωταισ		erat turbatio in militibus
τι αρα ο πετροσ εγενετο		quid petrus factus esset
ηρωδησ δε επιζητησασ αυτον και μη ευρω̄	19	herodes uero cum irequisisset eum et non inuenisse
ανακρεινασ τουσ φυλακασ		interrogatione habita uigiles
εκελευσεν απ κ αγθηναι		iussit obduci
και κατελθων απο τησ ϊουδαιασ		et cum descendisset a iudaea
εισ καισαραιαν διετριβεν		in caesaraeam demorabatur
ην γαρ θυμομαχων τυριοισ και σιδωνιοισ	20	erat enim animus inpugnans tyrios et sidonios
οι δε ομοθυμαδον εξ αμφοτερων		unanimiter autem ab inuice
των πολεων παρησαν προσ τον βασιλεα		ciuitates uenerunt ad regem
(Fol. 464 *b*.)		(Fol. 465 *a*.)

	XII.	
και πεισαντεσ βλαστον τον επι του κοιτωνοσ αυτου		et cum suasissent blasto qui a cubiculo erat
ητουντο ειρηνην		postulabant pacem
δια το τρεφεσθαι τασ χωρασ αυτων εκ τησ βασιλικησ		propter ne alienarentur regiones eorum de regno
τακτη δε ημερα	21	constituto autem die
ο ηρωδησ ενδυσαμενοσ αισθητα βασιλικην		herodes indutus habito regio
και καθισασ επι του βηματοσ		et sedi pro tribunali
εδημειγορει προσ αυτουσ		contentionabatur ad eos
καταλλαγεντοσ δε αυτου τοισ τυριοισ		cum ingratiasset cum tyrios
ο δε δημοσ επεφωνει	22	populus uero adclamabant
θυ φωναι και ουκ ανθρωπου		dī uoces et non hominis
παραχρημα δε αυτον επαταξεν αγγελοσ κυ	23	et confestim eum percussit angelus dn̄i
ανθ ων ουκ εδωκεν δοξαν τω θω		pro eo quod non dedit claritatem do
και καταβασ απο του βηματοσ		et cum descendisset de tribunal
γενομενοσ κωληκοβρωτοσ		sed et a bermibus comestus
ετι ζων και ουτωσ εξεψυξεν		adhuc uiuens et sic expirauit
Ο δε λογοσ του θυ ευξανε και επληθυνετο	24	Uerbum autem dī augebatur et multiplicabatur
βαρναβασ δε και σαυλοσ	25	barnabas uero et saulus
απεστρεψεν απο ϊερουσαλημ		reuersi sunt ab hierusalem
πληρωσαντεσ την διακονιαν		impleto ministerio
συνπαραλαβοντεσ τον ϊωαννην		adsupto iohannen
τον επικληθεντα μαρκον		qui cognominatur marcus
ησαν δε εν αντιοχεια	XIII. 1	erant autem in antiochia
κατα την ουσαν εκκλησιαν		aput quem erat ecclesiam
προφηται και διδασκαλοι		prophetae et doctores
εν οισ βαρναβασ και συμεων		in quo barnabas et symeon
ο επικαλουμενοσ νιγερ		qui uocatur niger
και λουκειοσ κυρηναιοσ μαναην τε ηρωδου		et lucius cyrenensis manaenque herodis
και τετραρχου συντροφοσ και σαυλοσ		et tetrarchi conlactaneus et saulus
λειτουργουντων δε αυτων τω κω	2	Deseruientibus autem eis dn̄o
και νηστευοντων ειπεν το πνα το αγιον		et ieiunantibus dixit s̄ls̄ sanctus
αφορισατε δη μοι τον βαρναβαν και σαυλον		secernite mihi barnaban et saulum
εισ το εργον ο προσκεκλημαι αυτουσ		ad opus uocaui eos
τοτε νηστευσαντεσ	3	tunc cum iaiunassent
(Fol. 465 *b*.)		(Fol. 466 *a*.)

και προσευξαμενοι παντεσ	XIII.	et orassent omnes
και επιθεντεσ τασ χειρασ αυτοισ		et inposuissent manus eis
οι μεν ουν εκπεμφθεντεσ ὑπο του πνσ αγιου	4	ipsi uero dismissi ab spo sancto
καταβαντεσ δε εισ σελευκιαν		descenderunt seleuciam
εκειθεν απεπλευσαν εισ κυπρον		inde uero nauig auerunt in cyprum
γενομενοι δε εν τη σαλαμεινι	5	et cum fuissent salamina
κατηγγειλαν τον λον του κυ		adnuntiabant uerbum di
εν ταισ συναγωγαισ των ἰουδαιων		in synagogis iudaeorum
ειχον δε και ἰωαννην ὑπηρετουντα αυτοισ		habebant uero et iohannen ministrantem eis
και ριελθοντων δε αυτων	6	cum pergressi fuissent
ολην την νησον αχρι παφου		totam insulam usquae ad paphum
ευρον ανδρα τινα μαγον		inuenerunt uirum quendam magum
ψευδοπροφητην ἰουδαιον		pseudoprophetam iudaeum
ονοματι καλουμενον βαρἰησουα		nomine qui uocatur bariesuam
οσ ην συν τω ανθυπατω	7	qui erat cum proconsule
σεργιω παυλω ανδρι συνετω		sergio paulo uiro prudenti
ουτοσ συνκαλεσαμενοσ βαρναβαν και σαυλον		hic cum uocasset barnaban et saulum
και εζητησεν ακουσαι τον λογον του θυ		et quaesire uoluit audire uerbum di
ανθειστατο δε αυτοισ ετ ιμασ ο μαγοσ	8	resistabat autem eis etoemas magus
ουτωσ γαρ μεθερμηνευεται		sic enim interpraetabatur
το ονομα αυτου ζητων διαστρεψαι		nome n eius quaerens uertere
τον ανθυπατον απο τησ πιστεωσ		proconsolem a fidem
επιδη ηδιστα ηκουεν αυτων		quoniam liuenter audiebat eos
Σαυλοσ δε ο και παυλοσ πληθεισ πνσ αγιου	9	Saulus uero qui et paulus inpletus spo sancto
και ατενεισασ εισ αυτον ειπεν	10	et intuitus in eum dixit
ω πληρησ παντοσ δολου		o plenae omnis dolus
και ραδιουργιασ ὑιοι διαβολου		et falsi fili diabole
εκθρε πασησ δικαιοσυνησ		inimicae omnis iustitiae
ου παυση διαστρεφων τασ οδουσ κυ		non cessas euertere uias domini
τασ ουσασ ευθειασ		quas sunt rectas
και νυν ειδου η χειρ κυ επι σε	11	et nunc ecce manus dni super te
και εση τυφλοσ μη βλεπων τον ηλειον εωσ καιρου		et eris caecus non uidens solem usq ad tempus
και ευθεωσ επεσεν επ αυτον αχλυσ και σκοτοσ		et confestim caecidit super eum caligo et tenebrae

(Fol. 466 *b*.) (Fol. 467 *a*.)

και περιαγων εζητει χειραγωγους	XIII	et circumiens quaerebat ad manum deductores
Ἰδων δε ο ανθυπατος	12	tunc cum uidisset pro consul
το γεγονος εθαυμασεν		quo d factum est miratus est
και επιστευσεν τω θω̄		et credidit in dō
εκπλησσομενος επι τη διδαχη του κῡ		stupens super doctrina dn̄i
αναχθεντες δε απο της παφου οι περι παυλον	13	superuenientes · a papho · qui erant circa paulo
ηλθον εις περγην της παμφυλιας		uenerunt in pergen pamphyliae
Ἰωαννης δε αποχωρησας απ αυτων		iohannes uero cum discedisset ab eis
ὑπεστρεψεν εις ἱεροσολυμα		reuersus est hierosoly mis
αυτοι δε διελθοντες απο της περγης	14	isti autem cum transissent a pergen
παρεγενοντο εις αντειοχειαν της πεισιδιας		uenerunt antio chiam pisidiae
και εισελθοντες εις την συναγωγην		et cum introisseni in synagogam
την ημεραν των σαββατων εκαθισαν		die sabbatorum sed erunt
μετα δε την αναγνωσιν του νομου	15	post lectionem uero legis
και των προφητων		et prophetarum
απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι		miserunt archisynagogi
προς αυτους λεγοντες		ad eos dicentes
ανδρες αδελφοι ει τις εστιν λογος σοφιας		uiri fratres si quis est sermo et intellectus
εν ὑμειν παρακλησεως		in nobis exhort ationis
προς τον λαον λεγεται		ad populum dicite
αναστας δε ο παυλος	16	Cum surrex isset paulus
και κατασεισας τη χειρι ειπεν		et silentium manu postulasset dixit
ανδρες ἰσραηλιται και οι φοβουμενοι τον θν̄		uiri israhelitae et qui timetis dn̄m
ακουσατε		audite
Ο θς̄ του λαου τουτου ἰσραηλ	17	Ds̄ populi huius israhel
εξελεξατο τους πατερας ημων		elegit patres nostros
δια τον λαον ὑψωσεν εν τη παροικια		propter populum exaltatum in peregrinatione
εν τη γη αιγυπτω		in terra aegypti
και μετα βραχειονος ὑψηλου		et cum brachio alto
εξηγαγεν αυτους εξ αυτης		eduxit eos ex ipsa
και ετη · μ̄ · ετροποφορησεν αυτους εν τη ερημω	18	et annis · xl · uo si nutrix aluit eos in solitudine
και καθελων εθνη επτα εν γη χανααν	19	et sublatisq · gentibus septo in terra chanaan
κατεκληρονομησεν την γην των αλλοφυλων		possidere eos fecit terram allophoelorum
(Fol. 467 b.)		(Fol. 468 a.)

και εωσ ετεσι · υ · και · ν · εδωκεν κριταισ	XIII. 20	et quasi annis · cccc · et · l · dedit iudices
εωσ σαμουηλ' του προφητου		usque ad samuel prophetam
κακειθεν ητησαντο βασιλεα	21	et exinde petierunt regem
και εδωκεν αυτοισ ο θσ̄ τον σαουλ υιον · κεισ		et dedit eis ds̄ saul filium cis
ανδρα εκ φυλησ βενιαμιν		virum ex tribu beniamin
ετη' μ̄ · και μεταστησασ αυτον	22	annis · xl̄ · et remoto eo
ηγειρεν δαυειδ αυτοισ εισ βασιλεα		excitauit dauid eis in regem
ω και ειπεν μαρτυρησασ		cui etiam dixit testimonio
ευρον δαυειδ τον υιον ιεσσαι		inueni dauid filium iesse
ανδρα κατα την καρδιαν μου		virum secundum cor meum
οσ ποιησει παντα τα θεληματα μου		qui faciet omnes uoluntates meas
Ο θσ̄ ουν απο του σπερματοσ αυτου	23	ds̄ autem ex semine huius
κατ επαγγελειαν		secundum pollicitationem
ηγειρεν τω ισραηλ σωτηρα τον ιν̄		resurrexit ipsi israhel saluatorem ih̄m
προκηρυξαντοσ ιωανου	24	cum prius praedicasset iohannes
προ προσωπου τησ εισοδου αυτου		ante faciem ingressionis eius
βαπτισμα μετανοιασ		baptisma paenitentiae
παντι τω λαω ισραηλ		omni populo israhel
ωσ δε επληρουν ιωαννησ τον δρομον ελεγε	25	et dum implorat cursum iohannes dicebat
τινα με υπονοειται ειναι · ουκ ειμι εγω		quem suspicamini me esse non sum ego
αλλα ιδου ερχεται μεθ εμε ου ουκ ειμι αξιοσ		sed ecce uenit post me cuius non sum dignus
το υποδημα των ποδων λυσαι		calciamentum pedum soluere
ανδρεσ αδελφοι υιοι γενουσ αβρααμ	26	uiri fratres filii generis abraham
και οι εν ημειν φοβουμενοι τον θν̄		et qui in nobis timentes dm̄
ημειν ο λογοσ τησ σωτηριασ ταυτησ εξαπεσταλη		nobis uerbum salutis huius missum est
οι γαρ κατοικουντεσ εν ιερουσαλημ	27	qui enim habitabat in hierusalem
και οι αρχοντεσ αυτ σ		et principes eius
ταισ τασ γρ ασ των προφητων		non intellegentes scripturas prophetar̄
τασ κατα παν σαββατον αναγεινωσκομεναισ		quae per omnem sabbatum leguntur
και κρειναντεσ επληρωσαν		et cum iudicassent implerunt
και μηδεμιαν αιτιαν θανατου	28	et nullam causam mortis
ευροντεσ εν αυτω		inuentam est in eo
κρειναντεσ αυτον παρεδωκαν πειλατω		iudicantes autem eum tradiderunt pilato
(Fol. 468 b.)		(Fol. 469 a.)

ἵνα εις αναιρεσιν ωσ δε ετελουν	XIII. 29	ut interficeretur · et consummauerunt
παντα τα περι αυτου γεγραμμενα εισιν		omnia quae de illo scripta sunt
ητουντο τον πειλατον τουτον μεν σταυρωσαι		petierunt pilatum hunc crucifigi
και επιτυχοντες παλιν		et inpetrauerunt iterum
και καθελοντες απο του ξυλου		et deposuerunt de ligno
και εθηκαν εις μνημειον		et posuerunt in monumento
ον ο θ̄ς̄ ηγειρεν ουτοσ ωφθη	30, 31	quem d̄s̄ uero excitauit hic qui uisus est
τοις συναναβαινουσιν αυτω		his qui simul ascend erunt cum eo
απο της γαλιλαιας εις ιερουσαλημ εφ ημερας πλειονας		a galilaea in hierusalem in diebus pluribus
οιτινες αχρι νυν εισιν μαρτυρες αυτου προς τον λαο		qui usque nunc sunt testes eius ad populū
και ημεις ὑμας ευαγγελιζομεθα	32	et nos uos euangelizamus
την προς τους πατερας ημων		eam quae patres nostros
γενομενην επαγγελιαν		factam pollicitationem
οτι ταυτην ο θ̄ς̄ εκπεπληρωκεν		quia hanc d̄s̄ adimpl euit
τοις τεκνοις ημων		filiis nostris
αναστησας τον κ̄ν̄ ῑν̄ χ̄ρ̄ν̄		suscitauit dn̄m ih̄s xp̄m
ουτωσ γαρ εν τω πρωτω ψαλμω γεγραπται	33	sicut enim in primo psalmo scriptum est
ὑιος μου ει συ		filius meus es tu
εγω σημερον γεγεννηκα σε		ego ho die genui te
αιτησαι παρ αιμου		postula a me
και δωσω σοι εθνη		et dabo tibi gentes
την κληρονομιαν σου		hereditatem tuam
και την κατασχεσιν σου		et possessionem tuam
τα περατα της γης		terminos terrae
οτε δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων	34	quando suscitauit eum a portuis
μηκετι μελλοντα υποστρεφειν		iam non rediturum
εις διαφθοραν ουτωσ ειρηκεν		in interitum ita dicit
οτι δωσω ὑμειν		quia dabo uobis
τα οσια δαυειδ τα πιστα		sancta dauid fidelia
και ετερωσ λεγει	35	ideoque et alia dicit
ου δωσεις τον οσιον σου		non dabis sanctum tuum
ἰδειν διαφθοραν		uidere corruptione m
δαυειδ γαρ ἰδια γενεα	36	dauid enim sua progenie
(Fol. 469 b.)		(Fol. 470 a.)

ὑπηρετησας τη του θυ βουλη εκοιμηθη	XIII.	cum ministrasset dō uoluntate dormiuit
[illegible]		et adpositus est ad patres suos
και ιδεν δια φ θυραν		et uidit corruptionem
ο δε ο θς ηγειρεν ουκ ειδεν δεια φ θυραν	17	quem autem dš suscitauit non uidit corruptio
γνωστον ουν εστω ὑμειν ανδρες αδελφοι	18	notum ergo sit uobis uiri fratres
οτι δια τουτου ὑμειν		quia per hunc uobis
[illegible]		remissae peccatorum adnuntiatur
[illegible]	19	et paenitentia ab omnibus
ων ουκ ηδυνηθητε		quibus non potuistis
[illegible]		in lege moysi iustificari
εν τουτω ουν πας ο πιστευων δικαιουτε παρα θω		in isto enim omnis qui credit iustificatur ad
βλεπετε ουν μη επελθη	40	uidete ergo ne superueniat
το ειρημενον εν τοις προφηταις		quod dictum est in prophetis
ἰδετε οι καταφρονητε και θαυμασατε	41	uidete contemptores et admiramini
και αφ ανισθητε οτι εργον εργαζομαι εγω		et exterminamini quia opus operor ego
εν ταις ημεραις ὑμων		in diebus uestris
ο ου μη πιστευσητε		quod non creditis
εαν τις εκδιηγησεται ὑμειν		si quis exposuerit uobis
[illegible]		et tacuerunt
Εξιοντων δε αυτων παρεκαλουν	42	progregientibus uero eis rogabant
εις το εξης σαββατον		in sequente sabbato
λαληθηναι αυτοις ρηματα ταυτα		narrari sibi haec uerba
λυθεισης δε της συναγωγης	43	Et dimissa synagoga
ηκολουθησαν πολλοι των ιουδαιων		saecuti sunt multi iudaeorum
και των σεβομενων προσηλυτων		et colentium proselytorum
τω παυλω και βαρναβα		paulum et barnabam
οιτινες προσλαλουντες αυτοις		qui loquentes cum illis
επιθουν αυτους προσμενειν τη χαριτι ων θυ		persuadentes eis permanere in gratia dī
Εγενετο δε καθ ολης της πολεως	44	factum est autem per omnem ciuitatem
διελθειν τον λογον του θυ		transire uerbum dnī
τω δε ερχομενω σαββατω		sequenti autem sabbato
σχεδον ολη η πολις συνηχθη ακουσαι παυλου		paene tota ciuitas collecta est audire paulu
πολυν τε λογον ποιησαμενου περι του κυ		multum uerbum faciens de dnō

(Fol. 470 b.) Νω (Fol. 471 a.)

και ϊδοντεσ οι ϊουδαιοι το πληθοσ	XIII. 45	et cum uidissent iudaei turbam
επλησθησαν ζηλου		repleti sunt aemulatione
και αντελεγον τοισ λογοισ		et contradicebant sermonibus
ϋπο του παυλου λεγομενοι σ		quae a paul o dicebantur
αντιλεγοντεσ και βλασφημουντεσ		contra dicentes et blasphemantes
παρρησιαμενοσ τε ο παυλοσ και βαρναβασ	46	adhibita uero fiducia paulus et barnabas
ειπαν προσ αυτουσ		dixerunt ad eos
ϋμειν πρωτον ην λαληθηναι τον λον του θῡ		uobis oportebat primum loqui uerbum dn̄i
επιδη απωθεισθαι αυτον		se d quia repulistis illud
και ουκ αξιουσ κρεινατε εαυτουσ		et non dignos iudicastis eos
τησ αιωνιου ζωησ		in aeternam uitam
ϊδου στρεφομεθα εισ τα εθνη		ecce conuertimur ad gentes
ουτωσ γαρ εντεταλκεν ο κσ̄	47	ita enim mandatum dedit nobis dn̄s
ϊδου φωσ τεθεικα σε τοισ εθνεσιν		ecce lumen posui te super gentibus
του ειναι σε εισ σωτηριαν εωσ εσχατου τησ γησ		ut sint in salutem usquae ad ul timum terrae
και ακουοντα τα εθνη εχαιρον	48	Et cum audirent gentes gauisae sunt
και εδεξαντο τον λογον του θῡ		et exceperunt uerbum dn̄i
και επισ τευσαν οσοι ησαν τεταγμενοι		et crediderunt quodquo d erant
εισ ζωην αιωνιον		in uitam aeterna m
και διε φερ ετο ο λογοσ του κῡ	49	Et prouulgabatur uerbum dn̄i
δι ολησ τησ χωρασ		per omnem regionem
οι δε ϊουδαιοι παρωτρυνον	50	iudaei autem instigauerunt
τασ σεβομενασ γυναικασ τασ ευσχημονασ		caelicolas mulieres honestas
και τουσ πρωτουσ τησ πολεωσ		et principes ciuitatis
και επηγ ειραν θλειψειν μεγαλην		et suscitauerunt tribulationem magnam
και διωγμον επει παυλον και βαρναβαν		et persecutionem super paulum et barnaba
και εξεβαλον αυτου σ απο των οριων αυτω		et eiecerunt eos de finibus eorum
οι δε εκτιναξαμενοι τον κονιορτον	51	ad ill i excusso puluere
των ποδων αυτων επ αυτουσ		de pedibus suis super eos
κατηντησαν εισ εικ ονιον		uenerunt in hiconio
οι δε μαθηται επληρουντο χαρασ	52	discipuli uero inplebantur gaudio
και πνσ̄ αγιου		et spu̇ sancto
Εγενετο δε εν ικονιω κατα το αυτο	XIV. 1	Contigit autem ut ichonio similiter

(Fol. 471 *b*.) (Fol. 472 *a*.)

εισελθειν αυτον	XIV.	introire eos
εισ την συναγωγην των ἰουδαιων		in synagoga iudaeorum
και λαλησαι ουτωσ προσ αυτουσ ωστε πιστεῡι		et loqui sic ad eos ita ut crederent
ἰουδαιων τε και ελληνων πολυ πληθοσ		iudaeorum et grecorum copiosa multitudo
οι δε αρχισυναγωγοι των ἰουδαιων	2	archisynagogae iudaeorum
και οι αρχοντεσ τησ συναγωγησ		et principes synagogae
επηγαγον αυτοισ διωγμον κατα των δικαιων		incitauerunt persecutionem aduersus iustos
και εκακωσαν τασ ψυχασ των εθνων		et malotractauerunt animas gentium
κατα των αδελφων		aduersus fratres
ο δε κσ̄ εδωκεν ταχυ ειρηνην		dn̄s autem dedit comfestim pacem
Ἱκανον μεν ουν χρονον διατρειψαντεσ	3	plurimo ergo tempore commorati sunt
παρησιαμενοι επι τω κω̄		habita fiducia in dn̄o
τω μαρτυρουντι τω λογω τησ χαριτοσ αυτου		qui testimonium perhibuit uerbo gratiae ipsius
διδοντι σημεια και τερατα γεινεσθαι		dans signa et portenta fieri
δια των χειρων αυτου		per manus eorum
ην δε εσχισμενον το πληθοσ τησ πολεωσ	4	diuisa autem erat multitudo ciuitatis
και οι μεν ησαν συν τοισ ἰουδαιοισ		et al ii quid em erant cum iudaeis
αλλοι δε συν τοισ αποστολοισ κολλωμενοι		alii uero cum apostolis adherentes
δια τον λογον του θῡ		propterter uerbum di
ωσ δε εγενετο ορμη των εθνων	5	ut autem factum est impetus gentilium
και των ἰουδαιων συν τοισ αρχουσιν αυτων		et iudaeorum cum magistribus ipsorum
ὑβρισαι και λιθοβ ολησαι αυτουσ		et iniuriauerunt et lapidauerunt eos
συνἰδοντεσ και κατεφυγον	6	intellexerunt et fugerunt
εισ τασ πολισ τησ λυκαωνιασ		in ciuitates lycaoniae
εισ λυστραν και δερβην		in lystra et derben
και την περιχωρον ολην		et circum totam regionem
κακει ευαγγελιζομενοι ησαν	7	et illic erant euangelizantes
και εκεινηθη ολον το πληθοσ επι τη διδαχη		et commota est omnis multitudo in doctrinis
Ο δε παυλοσ και βαρναβασ		paulus autem et barnabas
διετριβον εν λυστροισ		moras faciebant in lystris
και τισ ανηρ εκαθητο αδυνατοσ τοισ ποσιν	8	et quidam uir sedebat adynatus a pedibus
εκ κοιλιασ τησ μητροσ αυτου		ab utero matris suae
οσ ουδεποτε περιεπεπατηκει		qui num quam ambulauerat

(Fol. 472 *b*.) (Fol. 473 *a*.)

ουτοσ ηκουσεν του παυλου λαλουντοσ	XIV. 9	hic audiuit paulum loquentem
ὕπαρχων εν φοβω		possidens in timore
ατενισασ δε αυτω ο παυλοσ		intuitus autem eum paulum
και ἰδων οτι εχει πιστιν του σωθηναι		et uidens quia habet fidem ut saluus fiat
ειπεν μεγαλη φωνη	10	dixit uoce magna
Σοι λεγω εν τω ονοματι του κυ ιηυ χρυ		tibi dico in nomine dni ihu xpi
αναστηθι επι τουσ ποδασ σου		surge supra pedes tuos
ορθοσ και περιπατει		rectus et ambula
και ευθεωσ παραχρημα ανηλατο και περιεπατει		et statim subito exiliuit et ambulabat
οι δε οχλοι ἰδοντεσ ο εποιησεν παυλοσ	11	turba autem uidens quod fecit paulus
επηραν φωνην αυτων λυκαωνιστι λεγοντεσ		leuauerunt uocem suam lycaoni dicentes
οι θεοι ομοιωθεντεσ τοισ ανθρωποισ		dii adsimulati hominibus
κατεβησαν προσ ημασ		descenderunt ad nos
εκαλουν δε βαρναβαν διαν	12	uocabant barnaban iouem
τον δε παυλον ερμην		paulum uero mercurium
επιδη αυτοσ ην ηγουμενοσ του λογου		quoniam ipse erat princeps sermonum
οι δε ἱερεισ του οντοσ διοσ προ πολεωσ	13	sacerdotes autem qui erant iouis ante ciuitate
ταυρουσ αυτοισ και στεμματα		tauros eis et coronas
επι τουσ πυλωνασ ενεγκαντεσ		ad ianuas adferentes
συν τοισ οχλοισ ηθελον επιθυειν		cum turba bolentes immolare
ακουσασ δε βαρναβασ και παυλοσ	14	Cum audisset autem barnabas et paulus
διαρρηξαντεσ τα ἱματια αυτων		consc i derunt uestimenta sua
και εξεπηδησαν εισ τον οχλον		et exilierunt ad turbas
κραζοντεσ και φωνουντεσ	15	clamantes et uociferantes
ανδρεσ τι ταυτα ποιειται		uiri quid haec facitis
ημεισ ομοιοιπαηθεισ εσμεν ὑμειν ανθρωποι		nos patientes sumus uobis hominibus
ευαγγελιζομενοι ὑμειν τον θν		euangelizamus uobis dm
οπωσ απο τουτων των ματαιων		ut ab his uanis
επιστρεψηται επι τον θν ζωντα		conuertamini ad dm uiuum
τον ποιησαντα τον ουρανον και την γην		qui fecit caelum et terram
και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοισ		et mare et omnia quae in eis sunt
ο εν ταισ παρωχημεναισ	16	qui in praeteritis
γενεαισ εασε κατα τα εθνη		saeculis sanauit omnes gentes
(Fol. 473 *b*.)		(Fol. 474 *a*.)

πορευεσθαι ταισ οδοισ αυτων	XIV.	ambulare uias suas
καιγε ουκ αμαρτυρον αφηκεν εαυτον	17	et quidem non sine testimonio reliquid se ipsum
αγαθοποιων ουρανοθεν ὑμειν		benefaciens de caelo uobis
ὑετουσ διδουσ και καιρουσ καρποφορουσ		imbres dans et tempora fructifera
εμπιμπλων τροφησ και ευφροσυνησ		implens cibo et iucunditate
καρδιασ ὑμων και ταυτα λεγοντεσ	18	corda uestra et haec dicentes
μογισ κατεπαυσαν τουσ οχλουσ		et conpescuerunt turbas
του μη θυειν αυτοισ		ne sibi immolarent
διατριβοντων αυτων και διδασκοντων	19	moras facientes eos et docentes
επηλθον τινεσ ἰουδαιοι		superuenerunt autem iudaei
απο ἰκονιου και αντιοχιασ		ab iconio et antiochia
και πεισεισαντεσ τουσ οχλουσ		et cum persuassissent turbas
και λιθασαντεσ τον παυλον		et lapidassent paulum
εσυραν εξω τησ πολεωσ		traxerunt extra ciuitatem
νομιζοντεσ τεθναναι αυτον		existimantes mortuum esse eum
κυκλωσαντεσ δε των μαθητων αυτου	20	circumeuntes autem discipuli eius
αναστασ εισηλθεν εισ την λυστραν πολιν		cum surrexisset introiuit in lystram ciuitatem
και την επαυριον εξηλθεν		et altera die exiuit
τω βαρναβα εισ δερβην		cum barnaba derben
Ευαγγελιζομενοι δε τουσ εν τη πολει	21	Euangelizantes autem in illa ciuitate
και μαθητευσαντεσ πολλουσ		et discipulos fecissent plures
ὑπεστρεφον εισ λυστραν		reuersi sunt lystram
και εικονιον και αντιοχειαν		et iconium et antiochiam
επιστηριζοντεσ τασ ψυχασ των μαθητων	22	confirmantes enim animas discipulorum
παρακαλουντεσ τε εμμενειν τη πιστει		exhortantes ut permanerent in fide
και οτι δια πολλων θλειψεων		et quia per multas tribulationes
δι ημασ ελθειν εισ την βασιλειαν του θυ		oportet nos introire in regnum dei
χειροτονησαντεσ δε αυτοισ	23	Et cum ordinassent illis
κατα εκκλησιαν πρεσβυτερουσ		per ecclesias presbyteros
προσευξαμενοι δε μετα νηστειων		orantes autem cum ieiuniis
παρεθεντο αυτουσ τω κω		commendauerunt eos do
εισ ον πεπιστευκεισαν		in quem credidissent
διελθοντεσ δε την πισιδιαν	24	regressi autem pisidiam
(Fol. 474 *b*.)		(Fol. 475 *a*.)

ηλθαν εισ παμφυλιαν	XIV.	uenerunt in pamphyliam
και λαλησαντεσ εν περγη τον λογον	23	et locuti aput pergen uerbum
κατεβησαν εισ ατταλιαν		descenderunt in attaliam
ευαγγελ ιζομενοι αυτουσ		euangelizantes eos
κακειθεν απεπλευσαν εισ αντιοχειαν	26	et in de enauigarunt antio chiam
οθεν ησαν παραδεδομενοι τη χαριτι του θυ		unde erant traditi in cratia di
εισ το εργον ο επληρωσαν		ad opus quo d inpleuerunt
παραγενομενοι δε	27	cum a duenissent autem
και συναξαντεσ την εκκλησειαν		et collegissent ecclesiam
ανηγγειλον οσα ο θσ εποιησεν αυτοισ		renuntiauerunt quae ds fe cit illis
μετα των ψυχων αυτων		cum animabus eorum
και οτι ηνυξε τοισ εθνεσιν θυραν πιστεωσ		et quia aperuit gentibus osteum fidei
διετριβον δε χρονον	28	demorabantur uero tempus
ουκ ολιγον συν τοισ μαθηταισ		non modic um c um discipulis
και τινεσ κατελθοντεσ	XV. 1	et quida m c um aduenissent
απο τησ ϊουδαιασ εδιδασκον τουσ αδελφουσ		a iudaea docebant fratres
οτι εαν μη περιτμηθητε		quia non circumcisi fueritis
και τω εθει μωσεωσ περιπατητε		et more moysi ambulaueritis
ου δυνασθε σωθηναι		non potestes salui fieri
Γενομενησ δε εκτασεωσ	2	facta ergo seditione
και ζητησεωσ ου κ ολιγησ		et questione non modica
τω παυλω και βαρναβα συν αυτοισ		a paulo et barnaba ad eos
ελεγεν γαρ ο παυλοσ μενειν ουτωσ		dicebat autem paulus manere sic
καθ ωσ επιστευσαν διϊσχυριζομενοσ		sicut cre diderunt
οι δε ελθλυθοτεσ απο ϊερουσαλημ		qui autem uenerunt ab hierusalem
παρηγ γειλαν αυτοισ τω παυλω και βαρναβα		statuerunt eis paulo et barnabae
και τισιν αλλοισ αναβαινειν		et quos dam alios as cendere
προσ τουσ αποστολουσ και πρεσβυτερουσ		apostolos et presbyteros
εισ ϊερουσαλημ οπωσ κριθωσιν επ αυτοισ		in hierusalem ut iudicent super eos
περι του ζητηματοσ τουτου		de questione hanc
Οι μεν ουν προπεμφθεντεσ	3	illi qui dem praemissi
ϋπο τησ εκκλησιασ διηρχοντο		ab ecclesia regrediebantur
την τε φ οινικην και την σα μαρ ιαν		phoenicem et samariam
(Fol. 475 *b*.)		(Fol. 476 *a*.)

εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων	XV.	exponentes reuersionem gentium
και εποιουν χαραν μεγαλην		et efficiebat gaudium magnum
πασιν τοισ αδελφοισ		omnibus fratribus
παραγενομενοι δε εισ ϊερουσαλημ	4	cum peruenissent autem hierusalem
παρεδοθησαν μεγωσ ὑπο τησ εκκλησιασ		excepti sunt mirae ab ecclesia
και των αποστολων και των πρεσβυτερων ·		et apostolis et presbyteris
απηγγειλαντεσ οσα εποιησεν ο θσ̄ μετ αυτω̄		renuntiauerunt quanta fecit ds̄ cum illis
οι δε παραγγειλαντεσ αυτοισ		qui autem praeceperunt eis
αναβαινειν προσ τουσ πρεσβυτερουσ		ascendere ad praesbyteros
εξανεστησαν λεγοντεσ τινεσ	5	surrexerunt dicentes quidam
απο τησ ερεσεωσ των φαρισαιων		de heresim pharisaeorum
πεπιστευκοτεσ οτι δει περιτεμνειν αυτουσ		crediderunt quia oportet circumcidi eos
παραγγελλειν δε τηρειν τον νομον μωσεωσ		praecipiendumquae serbari legem moysi
Συνηχθησαν δε οι αποστολοι και πρεσβυτεροι	6	Conuenerunt autem apostoli et praesbyteri
ϊδειν περι του λογου τουτου		uidere de sermone hoc
πολλησ δε συνζητησεωσ γενομενησ	7	et cum multa altercatio fieret
ανεστ σεν εν πνῑ πετροσ		surrexit in spō petrus
και ειπεν προσ αυτουσ		et dixit ad eos
ανδρεσ αδελφοι ὑμεισ επιστασθαι		uiri fratres uos scitis
οτι αφ ημερων αρχαιων		qui a a diebus antiquis
ημειν ο θσ̄ εξελεξατο δια στοματοσ μου		in nobis ds̄ elegit per os meum
ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου		audire gentes uerbum euangelii
και πιστευσαι ο δε καρδιογνωστησ ο θσ̄	8	et credere · qui autem corda nobit ds̄
εμαρτυρησεν αυτοισ		testimonium perhibuit eis
δου επ αυτουσ το πνᾱ το αγιον		dedit super eos spm̄ sanctum
καθωσ και ημειν		sicut et nobis
και ουδεν διεκρεινεν	9	et nihil discreuit
μεταξυ ημων και αυτων		inter nos et ipsos
τη πιστει καθαρισασ τασ καρδιασ αυτων		fidei emundatis cordibus eorum
νυν ουν τι πιραζετε τον θν̄	10	nunc ergo quid temptatis dm̄
επιθειναι ζυγον επι τον τραχηλον των μαθητω̄		inponere iugum super ceruices discipulorum
ον ουτε οι πατερεσ ημων		quod ne patres nostri
ουτε ημεισ ισχυσαμεν βαστασαι		ne que nos potuimus baiolare
(Fol. 476 *b*.)		(Fol. 477 *a*.)

αλλα δια τησ χαριτοσ του κυ ιηυ χρυ	XV. 11	sed per gratiam dni ihu xpi
πιστευσομεν σωθηναι		credimus salbi fieri
καθ ον τροπον κακεινοι		quemadmod um et illi
συνκατατεθεμενων δε των πρεσβυτερω		desponentes autem presbyteros
τοισ υπο του πετρου ειρημενοισ		quae a petro dicebantur
εσειγησεν παν το πληθοσ	12	silcuitque omnis multitudo
και ηκουον βαρναβαν και παυλον		et audiebant barnabam et paulum
εξηγουμενοι οσα εποιησεν ο θσ		exponentes quanta fecerit ds
σημεια και τερατα εν τοισ εθνεσιν δι αυτων		signa et prodigia in gentibus per ipsos
μετα δε το σειγησαι αυτουσ	13	Postquam autem hii silerunt
αναστασ ϊακωβοσ ειπεν		surgens iacobus dixit
ανδρεσ αδελφοι ακουσατε μου		uiri fratres audite me
Συμεων εξηγησατο καθωσ πρωτον ο θσ	14	Symeon exposuit quemad mo dum primum ds
επεσκεψατο λαβειν εξ ε θνων λαον		prospexit accipere ex gentibus populum
τω ονοματι αυτου και ουτωσ συνφωνησουσιν	15	nomini suo et sic consonat
οι λογοι των προφητων καθωσ γεγραπται		sermones prophetarum sicut scriptum est
μετα δε ταυτα επιστρεψω	16	post haec autem conuertar
και ανοικοδομησω την σκηνην δαυειδ		et aedificabo tabernaculum dauid
την πεπτωκυιαν και τα κατε σκαμμενα αυτησ		quod cecidit et quae dimolita sunt eius
ανοικοδο μησω και ανορθωσω αυτην		rae aedificabo et erigam illud
οπωσ αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι	17	et ex quira m residui
των ανθρωπων τον θν και παντα τα εθνη		hominum dm et omnes gentes
εφ ουσ επικεκληται το ονομα μου		super quos inuocatum est nomen meum
επ αυτουσ λεγει κσ ποιησει ταυτα		super ipsos dicit dns faciens haec
Γνωστον απ αιωνοσ εστιν τω κω το εργον αυτου	18	Notum a saeculo est dno opus ipsius
διο εγω κρεινω μη παρενοχλειν	19	propter quod ego iudico non sumus molesti
τοισ απο των ε θνων επιστρεφουσιν επι τον θν		his qui de gentibus conuertuntur ad dm
αλλα επιστειλαι αυτοισ του απεχεσθαι	20	sed praecipere eis ut abstineant
των αλισγηματων των ειδωλων		a contaminationibus simulacrorum
και τησ πορνειασ και του αιματοσ		et stupris et sanguinem
και οσα μη θελουσιν εαυτοισ γεινεσθαι		et quae uolunt non fieri sibi
ετεροισ μη ποιειτε		aliis ne faciatis
Μωϋσησ γαρ εκ γενεων αρχαιων	21	Moyses enim ex progeniebus ant iquis
(Fol. 477 b.)		(Fol. 478 a.)

κατα πολιν εχει τους κηρυσσοντας αυτον	XV.	per ciuitates habet qui eum praedicant
ε εν ταις συναγωγαις		habent in synagogis
κατα παν σαββατον αναγεινωσκομενος		per omne sabbatum ut legatur
τοτε εδοξασεν τοις αποστολοις	22	tunc uisum est apostolis
και τοις πρεσβυτεροις συν ολη τη εκκλησια		et presbyteris cum tota ecclesia
εκλεξαμενους ανδρας εξ αυτων πεμψαι		electos uiros ut ex eis mitterent
εις αντιοχειαν συν παυλω και βαρναβα		in antiochiam cum paulo et barnaba
ιουδαν τον καλουμενον βαραββαν και σειλα		iudas qui uocatur barabbas et silan
ανδρας ηγουμενους εν τοις αδελφοις		uiros principales ad fratribus
γραψαντες επιστολην δια χειρος αυτων	23	scripserunt epistulam per manus suas
περιεχουσαν ταδε		continentem haec
Οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι αδελφοι		apostoli et presbyteri fratres
τοις κα την αντιοχειαν		hiis qui sunt per antiochiam
και συριαν και κιλικιαν		et syriam et ciliciam
τοις εξ εθνων αδελφοις χαιρειν		qui sunt ex gentibus fratribus salutem
Επιδη ηκουσαμεν οτι τινες εξ ημων	24	quoniam audiuimus quod quidam ex nobis
εξελθοντες εταραξαν υμας λογοις		exeuntes perturbaberunt uos uerbis
ανασκευαζοντες τας ψυχας υμων		destruentes animas uestras
οις ου διεστειλομεθα		quibus non iniunximus
εδοξεν ημιν γενομενοις ομο θυμαδον	25	uis um est nobis constitutis pariter
εκλεξα μενους ανδρας πεμψαι προς υμας		electos uiros mittere ad uos
συν τοις αγαπητοις υμων		cum dilectissimis nostris
βαρναβα και παυλω ανθρωποις	26	barnaba et paulo hominibus
παραδεδωκασιν την ψυχην αυτων		qui tradiderunt anim suam
υπερ του ονοματος του κυ ημων ιυ χυ		propter nomen dni nostri ihu xpi
εις παντα πειρασμον		in omui temptationi
απεσταλκαμεν ουν ιουδαν και σιλαν	27	misimus ergo iudam et silan
και αυτους δια λογου απαγγελουντας ταυτα		et ipsos uerbo adnuntiantes haec
εδοξεν γαρ τω αγιω πνι και ημιν	28	uisum est enim sancto spui et nobis
μηδεν πλειον επιτιθεσθαι ημιν βαρος		nihil amplius ponere uobis honeris
πλην τουτων επαναγκες		praeter haec quae necesse est
απεχεσθαι ειδωλοθυτων	29	abstinere sacrificatis
και αιματος και πορνιας		et sanguine et stupris
(Fol. 478 b.)		(Fol. 479 a.)

και οσα μη θελετε εαυτοισ γεινεσθαι	XV.	et quaecumque non uultis uobis fieri
ετερω μη ποιειν		alii ne feceritis
αφ ων διατηρουντεσ εαυτουσ		a quibus conuersantes uos ipsos
ευ πραξατε φερομενοι		bene agitis ferentes
εν τω αγιω πνῑ ερρωσθε		in santo spō ualete
Οι μεν ουν απολυθεντεσ εν ημεραισ ολιγαισ	30	illi quidem dismissi in diebus paucis
κατηλθον εισ αντιοχειαν		peruenerunt antiochiam
και συναγοντεσ το πληθοσ		et cum collegissent multitudinem
επεδωκαν την επιστολην		tradiderunt epis t ulam
αναγνοντεσ δε εχαρησαν επι τη παρακλησει	31	et cum legissent gauisi sunt super hanc orationē
ϊουδασ δε και σειλασ και αυτοι προφηται	32	iudas quoque et silas etiam ipsi prophetae
οντεσ πληρεισ πνσ̄ αγιου		cum essent pleni spō sancto
δια λογου παρεκαλεσαν τουσ αδελφουσ		sermoni exhortati sunt fratres
και επεστηριξαν		et perconfirmati sunt
ποιησαντεσ δε χρονον	33	cum fecissent autem tempus
απελυθησαν μετ ε ιρηνησ απο των αδελφων		dismissi sunt cum pace a fratribus
προσ τουσ αποστειλαντασ αυτουσ		ad ipsos qui miserant eos
εδοξε δε τω σειλεα επιμειναι αυτουσ	34	placuit autem sil eae ·sustinere eos
μονοσ δε ϊουδασ επορευθη		sol us autem iudas profectus est
Ο δε παυλοσ και βαρναβασ	35	Paulus uero et barnabas
διετρειβον εν αντιοχεια		demorabantur antiochia
διδασκοντεσ και ευαγγελιζομενοι		d ocentes et euangelizantes
και μετα ετερων πολλων τον λογον του		et cum aliis multis uerbum dn̄i
μετα δε τινασ ημερασ	36	et post aliquos dies
ειπεν ο παυλοσ προσ βαρναβαν		ait paulus ad barnaban
επιστρεψαντεσ δη επισκεψωμεθα τουσ αδελφουσ		reuersique uisite mus fratres
τουσ κατα πασαν πολιν εν οισ κατηγγειλαμ̄ε		per omnem ciuitatem penes quos adnuntiabimus
τον λογον του κῡ πωσ εχουσιν		uerbum dn̄i quo mo do habeat
βαρναβασ δε εβουλευετο	37	barnabas uero uolebat
συνπαραλαβειν ϊωαννην		adsumere iohannen
τον επικαλουμενον μαρκον		qui cognominatur marcus
παυλοσ δε ουκ εβ ουλετο λεγων	38	paulus autem nolèbat dicens hiis
τον αποστησαντα απ αυτων απο παμφυλιασ		qui discesserunt ab eis a pamph ylia
(Fol. 479 *b*.)		(Fol. 480 *a*.)

και μη συνελθοντα εισ το εργον	XV.	et nec simul uenerunt ad opus
εισ ο επεμφθησαν		in quo missi erant
τουτον μη ειναι συν αυτοισ		hunc non adsumerent secum
Εγενετο δε παροξυσμοσ	39	facta est autem discertatio
ωστε αποχωρισθηναι αυτουσ απ αλληλων		ita ut separarentur ab in uicem
τοτε βαρναβασ παραλαβων τον μαρκον		barnabas uero adsumpto marco
επλευσεν εισ κυπρον		nauigauerunt in cyprum
παυλοσ δε επιδεξαμενοσ σειλαν	40	paulus autem suscepit silan
εξηλθεν παραδοθεισ τη χαριτι κῡ απο των αδελφω̄		exibit traditus gratiæ dn̄i a fratribus
διηρχετο δε την συριαν και την κιλικιαν	41	pergrediebatur autem syriam et ciliciā
επιστηριζων τασ εκκλησιασ		confirmans ecclesias
παραδιδουσ τασ εντολασ των πρεσβυτερων		tradens autem mandatum presbyterorū
διελθων δε τα εθνη ταυτα	XVI. 1	pertransiens gentes istas
κατηντησεν εισ δερβην και λυστραν		debenit derben et lystram
και ιδου μαθητησ τισ εκει ην		ecce discipulus quidam erat ibi
ονοματι τιμοθεοσ		nomine timotheus
υιοσ γυναικοσ ιουδαιασ πιστησ		filius mulieris iudeæ fidelis
πατροσ δε ελληνοσ οσ εμαρτυρειτο	2	patre autem græco cui testimonium perhibebat
υπο των εν λυστροισ και εικονιω αδελφων		ab hiis qui lystræ et iconio fratribus
τουτον ηθελησεν ο παυλοσ συν αυτω εξελθειν	3	hunc uoluit paulus secum ex ire
και λαβων περιετεμεν αυτον		et accipiens circumcidit eum
δια τουσ ιουδαιουσ τουσ ουτασ		propter iud æos qui erant
εν τοισ τοποισ εκεινοισ		in locis suis
ηδεισαν γαρ παντεσ τον πατερα αυτου		sciebant enim omnes patrem eius
οτι ελλην υπηρχεν		quod græcus esset
Διερχομενοι δε τασ πολεισ	4	Circumeuntes autem ciuitates
εκηρυσσον και παρεδιδοσαν αυτοισ		præ dicabant et tradebant eis
μετα πασησ παρρησιασ τον κν̄ ιην̄ χρν̄		cum omnem fiduciam dn̄m ih̄m xp̄m
αμα παραδ ι δοντεσ		simul tradentes
και τασ εντολασ αποστολων και πρεσβυτερω̄		et mandata apostolorum et presbyterorū
των εν ιεροσολυμοισ		his qui erant hierosolymis
αι μεν ουν εκκλησιαι εστερεουντο	5	ecclesiæ ergo consolidabantur
και επερισσευον τω αριθμω καθημεραν		et abundabant numero cottidio

(Fol. 480 b.) (Fol. 481 a.)

διηλθον δε την φ ρυγ ιαν	XVI. 6	pertransiebant autem phygiam
και γαλατικην χωραν		et galatiam regionem
κωλυθεντεσ ὑπο του αγιου πνσ		prohibiti a sancto spo
μηδενι λαλησαι τον λογον του θυ εν τη ασια		nemini loqui uerbum di in asia
Γενομενην δε κατα την μυσιαν	7	Cum uenissent autem circa mysiam
ηθελαν εισ βυθυνιαν πορευεσθαι		uolebant bithyniam abire
και ουκ ειασεν αυτουσ το πνα ιηυ		et uetuit illos sps ihu
διελθοντεσ δε την μυσιαν	8	cum transissent autem mysiam
κατηντησαν εισ τρωαδα		descenderunt troada
και εν ορα ματι δια νυκτοσ ωφθη τω παυλω	9	et uisum per noctem apparuit paulo
ωσει ανηρ μακεδων τισ		quasi uir macedo quidam
εστωσ κατα προσ ωπον αυτου		stans anti faciem eius
παρακαλων και λεγ ων		et rogans dicens
διαβασ εισ μακεδονιαν βοηθησον ημειν		transi in macedonia auxiliari nobis
διεγερθεισ ουν διηγησατο το οραμα ημιν	10	exurgens ergo enarrabit uisum nobis
και ενοησαμεν οτι προσκεκληται ημασ ο κσ		et intellegimus quoniam prouocauit nos dns
ευαγγελισασθαι τουσ εν τη μακεδονια		euangelizare qui in macedonia sunt
Τη δε επαυριον αχθεντεσ απο τρωαδοσ	11	alia die perducti a troa dae
ευθυδρομησαμεν εισ σαμο θρακην		cursum direximus in samotrachiam
και τη επι ουση ημερα εισ νεα πολιν		et sequenti die neapolim
κακειθεν εισ φιλιππουσ	12	indie autem ph ilippis
ητισ εστιν κεφαλη τησ μακεδονιασ		quae est capud macedoniae
πολισ κολωνια ημην δε εν ταυτη τη πολει		ciuitas col onia fuimus in ista ciuitate
διατρ ε ιβοντεσ ημερασ τινασ		demorantes dies aliquos
Τη δε ημερα των σαββατων	13	Die autem sabbati
εξηλθο μεν εξω τησ πυλησ		exib imus extra portam
παρα τον ποταμον		secun dum flumen
ου εδοκει προσευχη ειναι		ubi oratio esset bi debatur
και καθισαντεσ ελαλουμεν		et cum sedissemus loquebatur
ταισ συνεληλυθυιαισ γυναιξιν		quae cum uenerant mulieres
και τισ γυνη ονοματι λυδια	14	et quaedam mulier nomine lydia
πορφ υ ροπωλισ τησ πολεωσ θυατειρων		purpuraria thyatirum ciuiuitatis
σεβομενη τον θν ηκουσεν		colens dm audiebat
(Fol. 481 *b*.)		(Fol. 482 *a*.)

ησ ο κ̄σ̄ διηνυξεν την καρδιαν	XVI.	cuius dn̄s aperuit cor
προσεχειν τοισ λαλουμενοισ ὑπο παυλου		intendere eis quae dicebantur a paulo
ωσ δε εβαπτισθη και πασ ο οικοσ αυτησ	15	ut autem baptizata est et omnis domus eius
παρεκαλεσε λεγουσα		rogauit dicens
ει κεκρικατε με πιστην τω θ̄ω̄ ειναι		si iudicastis me fidelem dn̄o esse
εισελοντεσ εισ τον οικον μου μενετε		ingressi in domum meam manete
και παρεβειασατο ημασ		et extorsuit nobis
Εγενετο δε πορευομενων ημων	16	Contigitquae euntibus nobis
εισ προσευχην παιδισκην τινα		ad orationem puella quendam
εχουσαν πν̄α πυθωνα		habentem spm̄ phytonem
απαντησαι ημειν		obuiam fieri nobis
ητισ ε ργασιαν πολλην παρειχε τοισ κυριοισ		quae reditum multum praestabat dominis suis
δια τουτου μαντευομενη		per hoc diuinando
αυτη κατακολου θουσα τω παυλω και ημ̄ει	17	haec persecuta est paulum et nos
και εκραζον λεγουσα		et clamabat dicens
ουτοι οι δουλοι του θ̄ῡ του ὑψιστου εισιν		hi serui di excelsi sunt
οιτινεσ εναγγελιζοντεσ ὑμειν οδον σωτηριασ		qui euangelizant uobis uiam salutis
τουτο δε εποιει επι πολλασ ημερασ	18	hoc autem faciebat per multos dies
Επιστρεψασ δε ο παυλοσ τω πν̄ι		Conuersus autem paulus in spu
κα ι διαπονηθεισ ειπεν		et cum in doluisset dixit
παραγγ ελλω σοι εν τω ονοματι ιη̄ῡ χ̄ρ̄ῡ		praecipio tibi in nomine ih̄u xp̄i
ἵνα εξελθησ απ αυτησ και ευθεωσ εξηλθεν		ut exeas ab eam et eadem hora exiit
ωσ δε ειδαν οι κυριοι τησ πεδισκησ	19	cum uidissent domini eius pu ell es
οτι απεστερησθαι τησ εργασιασ αυτων		quoniam ispes et reditus eorum
ησ ειχαν δ ι αυτησ		quem habebant per ipsam
επιλαβομενοι τον παυλον και σιλαν		adpraehenderunt paulum et silam
ειλκυσαν εισ την αγοραν επι τουσ αρχοντασ		traxerunt in forum ad magistratos
και προσαγαγοντασ αυτουσ τοιστρατηγοισ	20	et cum optulissent eos praetoribus
ειπον ουτοι οι ανθρωποι		dixerunt isti homines
εκ ταρασσουσιν ημων την πολιν		perturbam nostram ciuitatem
ἰουδ αιοι ὑπαρχοντεσ		iu dae i cum sint
και καταγγελλουσιν τα εθνη	21	et praedicantes gentes
α ουκ εξεστιν ημασ παραδεξασθαι ουτε ποιειν		quam non licet nobis recipere nec facere
(Fol. 482 *b*.)		(Fol. 483 *a*.)

ρωμαιοισ ὑπαρχουσιν	XVI.	romani cum simus
και πολυσ οχλοσ συνεπεστησαν	22	et multa turba superuenerunt
κατ αυτων κραζοντεσ		aduersus eos clamantes
Τοτε οι στρατηγοι περιρηξαντεσ αυτων τα ἱματεια		tunc magistrati discissis uestiment is
εκελευον ραβδειζειν		iusserunt uirgis caedi
πολλασ τε επιθεντεσ αυτοισ πληγασ	23	multisque inpositis eis plagis
εβαλον εισ φυλακην		miserunt in carcerem
παραγγειλαντεσ τω δεσμοφυλακει		praecepto dato optioni carceris
ασφαλωσ τηρεισθαι αυτουσ		diligenter seruari eos
ο δε παραγγελειαν τοιαυτην λαβων	24	qui mandato tali accepto
εβαλεν αυτουσ εισ την εσωτεραν φυλακην		misit eos in imam carceris
και τουσ ποδασ αυτων ησφαλισαντο εν τω ξυλω		et pe des eorum conclusit in ligno
κατα δε μεσον τησ νυκτοσ	25	Circa me d iam uero nocte
ο παυλοσ και σιλασ προσευχομενοι		paulus et silas orantes
ὑμνουν τον θν		ymnum̃ dicebant dn̄o
επηκροωντο δε αυτων οι δεσμοι		audiebant autem eos ipsi uincti
αφνω δε σεισμοσ εγενετο μεγασ	26	repente autem terrae motus factus est magnus
ωστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμωτηριου		ita ut commouerentur fundamenta carceris
ηνεωχθησαν δε παραχρημα αι θυραι πασαι		apertequae sunt statim ianuae omnes
και παντων τα δεσμα ανελυθη		et omnium uincula relaxata sunt
και εξυπνοσ γενομενοσ ο δεσμοφυλαξ	27	Et exomnis factus est optio carceris
και ἱδων ανεωγ μενασ τασ θυρασ τησ φυλακησ		et uidit apertas ianuas carceris
και σπασαμενοσ την μαχαιραν		e uaginato gla dio
εμελλεν εαυτον αναιρειν		coeperat se interficere
νομιζων εκπεφευγεναι τουσ δεσμιουσ		existi mans effugisset custodias
εφ ωνησεν δε φωνη μεγαλη ο παυλοσ λεγων	28	clamauit autem magna uoce paulus dicens
μηδεν πραξ ησ σεαυ τω τι κακον		nihil feceris tib i malum
απαντεσ γαρ εσμεν ενθαδε		omnes enim sumus hic
φωτα δε ετησασ εισεπηδησεν	29	lumen uero petens accucurrit
και εντρομοσ ὑπαρχων		et tremibundus factus
προσεπεσεν προσ τουσ ποδασ τω παυλω και σιλα		procidit ad pedes paulo et silae
και προηγαγεν αυτουσ εξω	30	et cum produxisset eos foras
τουσ λοιπουσ ασφαλισαμενοσ		ceteros custodiuit
(Fol. 483 b.)		(Fol. 484 a.)

και ειπεν αυτοις	XVI.	et dixit illis
κυριοι τι με δει ποιειν ἵνα σωθω		Domini quid me oportet facere ut saluus fiam
οι δε ειπαν πιστευσον επι τον κν ιην χρν	31	ad illi dixerunt crede in dno ihu xpo
και σωθηση συ και ο οικος σου		et saluus fies tu et domus tua
και ελ αλησαν αυτω τον λογον κυ	32	et locuti sunt ei uerbum dni
συν πασιν τοις εν τη οικια αυτου		cum omnibus qui erant in domum eius
και παραλαβων αυτους	33	et adpraehendit eos
εν εκεινη τη ωρα της νυκτος		in illa hora noctis
ελυσεν απο των πληγων		soluit plagas
και αυτος εβαπτισθη		et ipse baptizatus est
και οι αυτου παντες παραχρημα		et eius omnes confestim
αναγαγων τε αυτους εισ τον οικον αυτου	34	et perduxit eos in domum suam
παρεθηκεν τραπεζαν		et posuit mensam
και ηγαλλιατο συν τω οικω αυτου		et exultabat cum tota domu sua
πεπιστευκως επι τον θν		credens in dno
ημερας δε γενομενης συνηλθον οισ στρατηγοι	35	Die autem facta conuenerunt magistrati
επι το αυτο εισ την αγοραν		id ipsud in foro
και αναμνησθεντες		et rememorati sunt
τον σεισμον τον γεγονοτα εφοβηθησαν		terrae motum qui factus est timuerunt
και απεστειλαν τους ραβδουχους λεγοντας		et trans miserunt lectores dicentes
απολυσον τους ανθρωπους εκεινους		dimitte homines illos
ους εχθες παρελαβες		quos externa die suscepisti
και εισελθων ο δεσμοφ υλαξ	36	et ingressus optio carceris
απηγγ ειλεν τους λογους προς τον παυλον		renuntiauit hos sermones ad paulum
οτι απεσταλ κασιν οι στρατηγοι		quoniam miserunt praetores
ἵνα απολυθητε νυν ουν		ut dimittamini nunc ergo
εξελθοντες πορευεσθε		ex euntes ambulate
Ο δε παυλος εφη προς αυτους	37	paulus autem ait ad ipsos
αναιτειους δειραντες ημας δημοσια		anetios caesos nos publice
ακατα κριτους ανθρωπους		in demnatos homines
ρωμαιους ὑπαρχοντας εβαλαν εισ φυλακην		romanos ciues miserunt in carcerem
και νυν λαθρα ημας εκβαλλουσιν		et nunc occultae nos eiciunt
ου γαρ αλλα ελθοντες αυτοι ημας εξαγαγετωσαν		non ita sed ueniant ipsi nos producant
(Fol. 484 *b*.)		(Fol. 485 *a*.)

απηγγειλαν δε αυτοισοι στρατηγοισ	XVI. 38	renuntiauerunt autem praetoribus
οι ραβδουχοι τα ρηματα ταυτα		lectores uerba haec
τα ρηθεντα προσ τουσ στρατηγουσ		quae dicta sunt a praetores
οι δε ακουσαντεσ οτι ρωμαιοι εισιν		cum autem audierunt quia romani sunt
εφοβηθησαν και παραγενομενοι	39	timuerunt et cum uenissent
μετα φιλων πολλων εισ την φυλακην		cum amicis multis in carcerem
παρεκαλεσαν αυτουσ εξελθειν ειποντεσ		rogauerunt eos exire dicentes
ηγνοησαμεν τα καθ υμασ		ignoramus aduersum uos
οτι εσται ανδρεσ δικαιοι		quoniam estis uiri iusti
και εξαγαγοντεσ		et cum produxissent
παρεκαλεσαν αυτουσ λεγοντεσ		rogauerunt eos dicentes
εκ τησ πολεωσ ταυτησ εξελθατε		de ciuitate ista exite
μηποτε παλιν συν στραφωσιν ημειν		ne forte iterum conuertantur ad nos
επικραζοντεσ καθ υ μων		clamantes aduersum uos
Εξελθοντεσ δε εκ τησ φυλακ ησ	40	Et cum exissent de carcere
ηλθον προσ την λυδιαν		uenerunt ad lydiam
και ἰδοντεσ τουσ αδελφουσ		et cum uidissent fratres
διηγ ησαντο οσα εποιησεν κ̄σ̄ αυτοισ		narrauerunt quanta fecit d̄n̄s̄ cum eis
παρακαλεσαντεσ αυτουσ και εξηλθαν		exhorti sunt eos et exierunt
διοδευσαντεσ δε την α μφιπολιν	XVII. 1	cum ambulassent autem amphipolim
και κατηλθον εισ απολλωνιδα		et descenderunt a polloniam
κακειθεν εισ θεσσαλονικην		et inde thessalonicam
οπου ην συναγωγη των ἰουδαιων		ubi erat synagoga iudaeorum
και κατα το εισωθοσ	2	et secundum consuetudinem
ο παυλοσ εισηλθεν προσ αυτουσ		paulus introibit ad eos
επι σαββατα τρια διελεχθη αυτοισ εκ των γραφ̄ω		per sabbata tria disputabit eis de scrip turis
διανοιγων και παρατιθεμενοσ	3	adaperiens et confirmans
οτι χ̄ρ̄ν εδει παθειν		quia x̄p̄m oportet pati
και αναστηναι εκ νεκρων		et resurgere a mortuis
και οτι ουτοσ εστιν χ̄ρ̄σ̄ ῑη̄σ̄		et quia hic est x̄p̄s ih̄s
ον εγω καταγγελλω ὑμειν		quem ego adnuntio uobis
και τινεσ εξ αυτων επισθησαν	4	et quidam ex eis persuasum est
και προσεκληρωθησαν		et consortes facti s unt

(Fol. 485 *b*.) (Fol. 486 *a*.)

τω παυλω και τω σιλα ια τη διδαχη	XVII.	paulo et silae doctrinae
πολλοι των σεβομενων		multi caelicolarum
και ελληνων πληθοσ πολυ		et graecorum multitudo magna
και γυναικεσ των πρωτων ουκ ολιγαι		et mulieres quae morum non pauce
οι δε απειθουντεσ ϊουδαιοι	5	adsuptis uero iudaeis
συνστρεψαντεσ τινασ ανδρασ		conuertentes quosdam uiros
των αγοραιων πονηρουσ		forenses sub doles
εθορυβουσαν την πολιν		turbabant ciuitatem
και επιστ aντεσ τη οικια ϊασωνοσ		et circumstantes ad domum iasonis
εζητουν αυτουσ εξαγαγειν εισ τον δημον		quaerebant eos producere ad populum
μη ευροντεσ δε αυτουσ εσυραν ϊσωναν	6	cum uero non inuenissent eos traxerunt iasonē
και τινεσ αδελφουσ επι τουσ πολειταρχασ		et quosdam fratres ad principes ciuitatis
βοωντεσ και λεγοντεσ		clamantes et dicentes
οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντεσ		quia qui orbem terrae inquitauerunt
ουτοι εισιν και εν θαδε παρεισιν		hi sunt et hoc uenerunt
ουσ ϋποδεδεκται ϊασων και ουτοι παντεσ	7	quos suscepit iason et isti omnes
απεναντι των δογματων		contra consulta
καισαροσ πρασσουσιν		caesaris agunt
βασιλεα λεγοντεσ ετερον ειναι ιην		regem dicentes alium esse ihm
και εταραξεν τουσ πολιταρχασ	8	et concitauerunt principes
και τον οχλον ακουσαντεσ ταυτα		et turbam audientes haec
και λαβοντεσ το ϊκανον παρα του ϊασωνοσ	9	et accipientes satis ab iasonem
και των λοιπων απελυσαν αυτουσ		et ceteris dismiserunt eos
Οι δε αδελφοι ευθεωσ δια νυκτοσ	10	Uero fratres statim per noctem
εξεπεμψαν τον παυλον και τον σειλαν ει βεροια		dismiserunt paulum et silan beroean
οιτινεσ παραγενομενοι		qui cum ad uenissent
εισ την συναγωγην των ϊουδαιων απηεσαν		in synagogam iudaeorum ibant
Ουτοι δε ησαν ευγενεισ των εν τη θεσσαλονικη	11	hi autem sunt nobiliores qui thessalonicae sunt
οιτινεσ εδεξαντο τον λογον		qui exceperunt uerbum
μετα πασησ προθυμειασ		cum omni animatione
καθημεραν ανακρεινοντεσ τασ γραφασ		cotti diae exanimantes scripturas
ει εχει ταυτα ουτωσ		si habeant haec ita
τινεσ μεν ουν αυτων επιστευσαν	12	multi ergo ex his crediderunt

(Fol. 486 *b*.) ΞΑ (Fol. 487 *a*.)

τινεσ δε ηπιστησαν	XVII.	quidam uero credere noluerunt
και των ελληνων και των ευσχημονων		et grecorum et non placentium
ανδρεσ και γυναικεσ		et uiri et mulieris
ϊκανοι επιστευσαν		pleres crediderunt
ωσ δε εγνωσαν οι απο θεσσαλονικησ	13	ut autem cognouerunt qui a thessalonica
ϊουδαιοι οτι λογοσ θῡ κατηγγελη		iudaei quia uerbum di̅ adnuntiatum est
εισ βεροιαν και επιστευσαν		in beroean et credederunt
και ηλθον εισ αυτην κακει σαλευοντεσ		et uenerunt in eam et illic commouentes
και ταρσσοντεσ τουσ οχλουσ ου διελιμπανο̄		et turbantes multitudinem non cessabant
τον μεν ουν παυλον	14	statimquae paulum
οι αδελφοι εξ απεστειλαν		fratres dismiserunt
απελθειν επι την θαλ ασσαν		abire ad mare uersus
ϋπεμεινεν δε ο σειλασ και ο τιμοθεοσ εκει		substinuit autem silas et timotheus ibi
οι δε καταστανοντεσ τον παυλον	15	qui autem ducebant paulum
ηγαγον εωσ αθηνων		perduxerunt us que athenis
παρηλθεν δε την θεσσαλιαν		transiit uero thessaliam
εκωλυθη γαρ εισ αυτουσ		uetatus est enim super eos
κηρυξαι τον λογ ον		praedicare sermonem
λαβοντεσ δε εντολην παρα παυλου		ut accepissent man datum a paulo
προσ τον σειλαν και τιμοθε ον		ad silam et timotheum
οπωσ εν ταχει ελθωσιν		ut quam cileriter ueniant
προσ αυτον εξ ηεσαν		ad eum proficiscebantur
Εν δε ταισ αθηναισ εκδεχομενου αυτου του παυλου	16	Uero athenis expectante eo paulum
παρωξυνετο πνᾱ αυτου εν αυτω		incitabatur sp̄s eius in eo
θεωρουντι κατειδωλον ουσαν την πολιν		uidenti simul acris esse ciuitatem
διελεγετο μεν ουν εν τη συναγωγη τοισ ϊουδαιοισ	17	disputabat ergo in synagoga iu daeis
και τοισ σεβομενοισ		et hiis qui colunt
και τοισ εν τη αγορα κατα πασαν ημεραν		et his qui forte aderant
προσ τουσ παρατυχονταϲ		et hiis qui in foro per omnem diem
τινεσ δε και των επικουριων	18	qui dam autem et epicuriorum
και των στοϊκων φιλο σοφ ων		et st o icorum philosoporum
συνελαβον αυτω και τινεσ ελεγον		conferebant cum eo et qui dam dicebant
τι αν θελη ο σπερμολογο σ ουτοσ λεγειν		qui d nunc uellit spermologus hic dicere
(Fol. 487 *b*.)		(Fol. 488 *a*.)

οιδεν ξενων δαιμονιων	XVII.	alii noborum daemoniorum
δοκει καταγγελευσ ειναι		uidetur adnuntiator esse
μετα δε ημερασ τινασ επιλαβομενοι αυτου	19	post dies aliquos adpraehensum que eum
ηγαγον αυτον επι αριον παγον		ad duxerunt ad arium pagum
πυνθανομενοι και λεγοντεσ		cogitantes et dicentes
δυναμεθα γνωναι τισ η καινη αυτη ὑπο σου		possumus scire que est nouitas haec a te
καταγγελλομενη διδαχη		narratio doctrinae
ξενιζοντα γαρ τινα φερεισ ρηματα	20	noua enim quaedam adferens inter locutiones
εισ τασ ακοασ ημων βουλο μεθα ουν γνωναι		aduersus nostras uolumus ergo scire
τι αν θελοι ταυτα ειναι		qui d nunc sibi uellint haec esse
αθηναιοι δε παντεσ	21	athenenses uero omnes
και οι επιδ ημουντεσ εισ αυτουσ ξενοι		et qui aduene erant hospitiis
εισ ουδεν ετερον ηυκαιρουν		ad nihil aliut uacabant
η λεγειν τι η ακουειν καινοτερον		quam dicere aliquid aut audire nouius
Σταθεισ δε ο παυλοσ εν μεσω του αριου παγου εφη	22	Cum stetisset autem paulus in medio arii pagi · ait
ανδρεσ αθηναιοι κατα παντα		uiri athenenses per omnia
ωσ δεισιδαιμονεστερουσ ὑμασ θεωρω		superstitiosos uos uideo esse
διερχομενοσ γαρ και διστο ρων	23	circumambulans enim et perspicien s
τα σεβασματα ὑμων ευρον και βωμον		ea quae colitis inueni etiam et aram
εν ω η γεγραμμενον αγνωστω θω̄		in qua scriptum erat ignoto dō
ο ουν αγ νοουντεσ ευσεβειτε		quod ergo ignorantes colit is
τουτο εγω καταγγελλω ὑμειν		hoc ego adnuntio uobis
ο θσ̄ ο ποιη σασ τον κοσμον	24	ds̄ qui fecit mun dum
και παντα τα εν αυτω		et omnia quae in eo sunt
ουτοσ ουρανου και γησ κσ̄ ὑπαρχων		hic cum sit caeli et terrae dn̄s qui est
ουκ εν χειροποιητοισ ναοισ κατοικοι		non in manufactis templis inhabitat
οδε ὑπο χειρων ανθρωπινων θεραπευεται	25	neque manibus humanis curatur
προσδεομενοσ		tamquam egeat
οτι ουτοσ ο δουσ πασι ζωην και πνοην		quo d ipse de der it omnibus uitam et spiramentū
και τα παντα εποιησεν εξ ενοσ αιματοσ	26	et omnia fecit ex uno sanguine
παν εθνοσ ανθρωπου		omnem nationem hominum
κατοικειν επι παντοσ προσωπου τησ γησ		inhabitare super omnem faciem terrae
ορισασ προτεταγμενουσ καιρουσ		cum definisset imperata tempora

(Fol. 488 *b*.) (Fol. 489 *a*.)

κατα οροθεσιαν τησ κατοικιασ αυτων	XVII.	et determinationes inhabitationes eorum
μαλιστα ζητειν το θειον εστιν	27	quaerere quod diuinum est
ει αραγε ψ ηλαφησαισαν αυτο		si forte tractent illud
η ευροισαν καιτε ου μακραν		inueniant quidem non longe
ον αφ ενοσ εκαστου ημων		ab uno quo que nostrorum
εν αυτη γαρ ζωμεν και κεινουμεθα	28	in ipso enim uiuimus et mo uemur
και εσμεν το καθημεραν		et simus in diurnum
ωσπερ και των καθ υμασ τινεσ ειρηκασιν		sicut qui secundum uos sunt quidam dixerunt
τουτου γαρ και γοσ εσμεν		huius enim et genus sumus
γενοσ ουν ὕπαρχοντεσ του θυ	29	genus ergo cum simus di
ουκ οφιλο μεν νομιζειν		non debe mus existimare
ουτε χρυσω η αργυρω		neque auro aut argento
η λιθω χαραγματι τεχνησ		aut lapidi sculptioni artis
η ενθυμησεωσ ανθρωπου		et cupiditat is humanae
το θειον ειναι ομοιον		quo d diuinum est esse simile
τουσ μεν ουν χρονουσ τησ αγνοιασ ταυτησ	30	itaquae temporibus ignorantiae hu ius
παριδων ο θσ τα νυν παραγγελλει τοισ ανθρωποισ		despiciens ds iam nunc adnuntiat hominibus
ἵνα παντεσ πανταχου μετανοειν		ut omnes ubique paenitentiam agant
καθοτι εστησαν ημεραν κρειναι την οικουμενη	31	quoniam statuit diem iudicare orbem terrae
εν δικαιοσυνη ανδρι ιηυ		in iustitia in uiro ihu
ω ωρισεν πιστιν παρεσχειν		cuius constituit fidem ex ibere
πασιν αναστησασ αυτον εκ νεκρων		omnibus resuscitauit eum a mortuis
ακουσαντεσ δε αναστασιν νεκρων	32	audientes autem resurrectione mortuorum
οι μεν εχλευαζον		aliqui d eridebant
οι δε ειπον ακουσομεθα σου		alii uero dixerunt audimus te
περι τουτου παλιν ουτωσ ο παυλοσ	33	de hoc iterum sic paulus
εξ ηλθεν εκ μεσου αυτων		exibit de medio illorum
τινεσ δε ανδρεσ εκολληθησαν	34	quidam autem uiri cum esitassent
αυτω επιστευσαν		ei cre di derunt
εν οισ και διονυσιοσ τισ αρεοπαγειτησ		in quibus et dionysius quis areopagita
ευσχημων και ετεροι συν αυτοισ		conplacens et alii cum eis
αναχωρησασ δε απο των αθηνων	XVIII. 1	regressus uero ab athenis
ηλθεν εισ κορ ινθον		uenit in cor inthum

(Fol. 489 *b*.) (Fol. 490 *a*.)

και ευρων τινα ἰουδαιον	XVIII. 2	et cum inuenissent quemdam iudaeum
ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει		nomine acylam pontium nomine
προσφατως εληλυθα απο της ἰταλιας		recens uenisse ab italia
και πρισκιλλαν γυναικα αυτου		et prisc illam uxorem eius
δια το τεταχεναι κλαυδιος		eo quod praecepisset claudius
χωριζεσθαι παντας ἰουδαιους απο της ρωμης		discedere omnes iudaeos ex urbem
οι κε κατωκησεν εις την αχαϊαν		qui et demorati sunt in achaiam
προσηλθεν αυτω ο παυλος		accessit ad eos paulus
και δια το ομοτεχνον	3	et propter artificium
εμενεν προς αυτους και ηργαζετο		manebat apud eos et operabatur
εισπορευομενος δε εις την συναγωγην	4	ingressus autem in synagogam
κατα παν σαββατον διελεγετο		per omne sabbatum disputabat
και εντιθεις το ονομα του κυ ιυ		et interponens nomen dni ihu
και επιθεν δε ου μονον ἰουδαιους		et persuadebat non solos iudae os
αλλα και ελληνας		sed et graecos
παρεγενοντο δε απο της μακεδονιας	5	ut uero aduenerunt in macedonia
τοτε σιλας και τιμοθεος συνειχετο τω λογω		silas et timotheus instabant sermoni
παυλος διαμαρτυρουμενος τοις ἰουδαιοις		paulus testificabatur iudaeis
ειναι τον χρν κν ιην		esse xpm dnm ihm
πολλου δε λογου γεινομενου	6	multoque uerbo facto
και γραφ ων διερμηνευομενων		et scripturis disputantibus
τι τασσομενων δε αυτων		resistentibus autem ei s
και βλασφημουντων		et blasphemantibus
εκτιναξαμενος ο παυλος τα ειματια αυτου		excutiens paulus uestimenta sua
ειπεν προς αυτους		dixit ad eos
το αιμα ὑμων επι την κεφαλην ὑμων		sanguinem uestrum super caput uestrum
καθαρος εγω α ν		mundus ego a b obis
νυν εις τα εθνη πορευομαι		nunc ad gentes uado
μεταβας λα	7	et cum recessisset ab acyla
ηλθεν εις τον ι ν τινος		introibit in domum cuiusdam
ονοματ σ ιουστου σεβομενου τον θν		nomine iusti colentis dm
ου η οικια ην συνομοροουσα τη συναγωγη		cuius domus erat confinis synagogae
Ο δε αρχισυναγωγος κρισπος	8	Uero archisynagogus crispus

(Fol. 490 *b*.) (Fol. 491 *a*.)

επιστευσεν εισ τον κν	XVIII.	credidit in dno
συν ολω τω οικω αυτου		cum tota domo sua
και πολλοι των κορινθιων		et multi corinthiorum
ακουοντεσ επιστευον		audientes credebant
και εβαπτιζοντο πιστευοντεσ τω θω		et baptizabantur credentes in do
δια του ονοματοσ του κυ ημων ιηυ χρυ		per nomen dni nostri ihu xpi
Ειπεν δε κσ δι οραματοσ τω παυλω εν νυκτι	9	Dixit autem dns per uisum paulo per noctem
μη φοβου αλλα λαλει και μη σειωσησ		ne timeas sed loquere et ne tacueris
διοτι εγω ειμι μετα σου	10	quoniam ego sum tecum
και ου δεισ επιθησεται του κακωσαι σε		et nemo ad greditur te ut malefaciat tibi
διοτι λαοσ εστι μοι πολυσ εν τη πολι ταυτη		quoniam populus est mihi multus in ciuitate hac
και εκαθισεν εν κορινθω	11	et consedit in corintho
ενιαυτον και μηνασ εξ		anno et mensibus sex
διδασκων αυ τουσ τον λογον του θυ		docens penes ipsos ueruum di
Γαλλιωνοσ τε ανθυπατου οντοσ τησ αχαϊασ	12	Cumque gallio proconsol essed achaie
κατεπεστησαν ομοθυ μαδον		inruerunt unani miter
οι ϊουδ αιοι συνλαλησαντεσ		iudaei conlo quentes
μεθ εαυτων επι τον παυλον		inter semetipsos de paulo
και επιθεντεσ τασ χειρασ		et inponentes manum
ηγαγον αυτον επι το βημα		ad duxerunt eum ad tribunal
καταβο ωντεσ και λεγοντεσ	13	clamantes et dic entes
οτι παρα τον νομον ουτοσ αναπειθει		qui a contra legem hic persuadet
τουσ ανθρωπουσ σεβεσθαι τον θν		hominibus colere dm
Μελλοντοσ δε του παυλου αν οιγειν το στομα	14	Incipiente autem paulo aperire os
ειπεν ο γαλλιων προσ τουσ ϊουδαιουσ		dixit gallio ad iudaeos
ει μεν ην αδ ικημα τι		si quidem esset iniuria
η ραδιουργημα πονηρον		aut falsum sub dolum
ω ανδρεσ ϊουδαιοι κατα λογον αν		o uiri iu daei cum ratione
ηνεσχομην ϋμων		forsitam paterer uos
ει δε ζητημα εχετε περι λογου και ονοματω	15	si autem questio est de uerbo et nominibus
και νομου του καθ υμασ οψεσθαι αυτοι		et legem quae secundum uos est uideritis ipsi
κριτησ εγω τουτων ου θελω ειναι		iudex horum ego nolo esse
και απελυσεν αυτουσ απο του βηματοσ	16	et abiecit eos a tribunal
(Fol. 491 b.)		(Fol. 492 a.)

πολαβομενοι δε παντεσ οι ελληνεσ	XVIII. 17	adpraehendentes eum omnes graeci
σωσθενην τον αρχεισυναγωγον		cum sosthenen archisynagogum
ετυπτον ενπροσθεν του βηματοσ		caedebant ante tribunal
τ ω γαλλιω εν		tunc gallio fingebat eum non uidere
Ο δε παυλοσ ετι προσμινασ ημερασ εικανασ	18	Uero paulus adhuc memoratus dies pl urimos
τοισ αδελφ οισ αποταξαμενοσ		fratribus ualefecit
επλευ σεν εισ την συριαν		nauigauit in syriam
και συν αυτω πρισκιλλα και ακυλασ		et cum ipso prisc ill a et a quil a
κειραμενοσ την κεφ αλην εν κενχρειαισ		tonso capite in cenchris
ειχεν γαρ πρ σευχην		habebebat enim orationem
καταντησασ δε εισ εφεσον	19	deuenerunt ephesum
και τω επιοντι σαββατω εκεινουσ κατελιπεν εκει		et sequenti sabbato illos reliquerunt ibi
αυτοσ δε εισελθων εισ την συναγωγην		ipse uero ingressus in synagogam
διελεγετο τοισ ϊουδαιοισ		disputabat iudaeis
ερωτωντων τε αυτων επι πλ ιον χρονον	20	rogantibusque eis longiore tempore
μειναι παρ αυτοισ ουκ επενευσεν		manere cum eis non a dnuit
αλλα αποταξαμενοσ και ειπων	21	sed cum salutasset eos et dixit
δει δε παντωσ την εορτην ημεραν ερχομενη		oportet me sollemnem diem aduenientem
ποιησαι εισ ϊεροσολυμα ανα ω προσ ϋμασ		facere hierosolymis iter et reuerti ad uos
του θυ θελοντοσ ανηχθη απο του εφεσου		do uolente redie ab epheso
και κατελθων εισ καισαριαν	22	et descendit caesaream
και αναβασ και ασπασαμενοσ την εκκλησια		et cum ascedisset et salutasset ecclesiam
κατεβη εισ α ντιοχειαν		descendit in ant iochiam
και ποιησασ χρονον τινα	23	et cum fecissent tempus quo dam
εξηλθεν διερχομενοσ κατεξησ		pexiuit pergrediens ex ordine
την γαλατικην χωραν και φρυγιαν		galatiam regionem et phrygiam
και επιστηριζων παντασ τουσ μαθητασ		confirmans omnes discipulos
ϊουδ αιοσ δε τισ ονοματι απολλ ωνιοσ	24	iudaeus autem qui dam nomine apollonius
γενει αλεξ ανδρευσ ανηρ λογ ιοσ		natione alexandrinus uir disertus
κατηντησεν εισ εφεσον		de uenit e phesum
δυνατοσ ων εν ταισ γραφ αισ		potens in scripturis
οσ ην κατηχημενοσ εν τη πατριδι τον λογον του κυ	25	hic erat doctus in patria uerbum dni
και ζεων τω πνι απελαλει και εδιδασκεν		et ferbens spu eloquebatur et docebat
(Fol. 492 *b*.)		(Fol. 493 *a*.)

ακριβωσ τα περ ι ιηυ	XVIII.	diligenter de ihu
επισταμενοσ μονον το βαπτισμα ιωανου		sciens solum baptis ma iohannis
ητοσ ηρξατο παρησιαζεσθαι εν συναγωγη	26	adque hic coepit cum fiducia loqui in synagoga
και ακουσαντοσ αυτου ακυλασ και πρισκιλλα		Et cum audissent eum aquilas et priscilla
προσελαβοντο αυτον		adprehenderunt eum
και ακριβεστερον αυτω εξεθοντο την οδον		et diligentius ei exposuerunt uiam
εν δε τη εφεσω επιδ ημουντεσ		in aephesum autem exeuntes
τινεσ κορινθιοι και ακουσαντεσ αυτου		qui dam corinthii et audierunt eum
παρεκαλουν διελθειν συν αυτοισ		hortantes transire cum ipsis
εισ την πατριδα αυτων		in patria ipsorum
συνκατανευσαντοσ δε αυτου	27	rede unte autem eo
οι εφεσιοι εγραψ αν τοισ εν κορινθω μαθηταισ		ephesi scripserunt qui sunt in corintho discipulis
οπωσ αποδεξωνται τον ανδρα		quo modo exciperent hunc uirum
οσ επιδημησασ εισ την αχαϊαν		qui cum exibit in achaïam
πολυν συνεβαλλετο εν ταισ εκκλησιαισ		multum contulit in ecclesias
ευτονωσ γαρ τοισ ϊουδαιοισ διακατηλεγχετο	28	fortiter enim iu daeos conuincebat
δημοσια διαλεγο μενοσ		pub l icae disputante
και επιδικνυσ δια των γραφων τον ιην ειναι χρν		et ostendens per scripturas ihm esse xpm
Θελοντοσ δε του παυλου	XIX. 1	Uolente uero paulo
κατα την ϊδιαν βουλ ην		secundum suum consilium
πορευεσθαι εισ ϊεροσ ολυμα		exire in hierosolyma
ειπεν αυτω το πνα ϋποστρεφειν εισ την ασια		dixit e i sps reuertere in asiam
διελθων δε τα ανωτερικα μερη		perambulantes superioris partibus
ερχεται εισ εφ εσον		uenit in ephesum
και ευρων τινασ μαθητασ ειπεν προσ αυτουσ	2	et cum inuenisset quosdam discipulos dixit ad eos
ει πνα αγιον ελαβετε πιστευσαντεσ		si spm sanctum accepistis cum credidissetis
οι δε προσ αυτον αλλ ουδε πνα αγιον λαμβανουσι		illi uero ad eum sed neque spm sanctum accipiunt
τινεσ ηκουσαμεν		quidam audiuimus
ειπεν δε εισ τι ουν εβαπ τισθητε	3	dixitque quid ergo baptizati estis
οι δε ελεγον εισ το ϊωανου βαπτισμα		ad ill i dixerunt in iohannis baptisma
Ειπεν δε ο παυλοσ ϊωανησ εβαπτισεν	4	Dixit autem paulus iohannes baptizauit
βαπτισμα μετανο ιασ τω λαω λεγων		baptis ma paenitentiae populo dicens
εισ τον ερχομενον μετ αυτον		in eum qui uenerit post ipsum
(Fol. 493 *b*.)		(Fol. 494 *a*.)

ἵνα πιστευσωσιν τουτεστιν εισ χ̄ν	XIX.	ut crederent hoc est in xp̄m
ακουσαντεσ δε τουτο εβαπτισθησαν	5	cum audissent hoc baptizati sunt
εισ το ονομα κῡ ιη̄υ χ̄υ		in nomine d̄ni ih̄u xp̄i
εισ αφεσιν αμαρτιων		in remissione peccatorum
και επιθεντο αυτοισ χειρα του παυλου	6	et cum inposuisset eis manum paulus
ευθεωσ επεπεσεν το πν̄α το αγιον επ αυτοισ		statim cecidit sp̄s sanctus super eos
λαλουν δε γλωσσαισ και επροφητευον		lo quebatur linguis et profetabant
ησαν δε οι παντεσ ανδρεσ ωσει δωδεκα	7	erant autem uniuersi uiri quasi duodecim
Εισελθων δε ο παυ λοσ εισ την συναγωγην	8	Cum introisset autem paulus in synagoḡ
εν δυναμει μεγαλη επαρρησιαζετο		cum fiducia magna pal am loquebatur
επι μηνασ · γ̄ · διαλεγομενοσ		per trens menses disputans
και πειθων περι τησ βασιλειασ του θ̄υ		et persuadens de regno d̄i
τινεσ μεν ου ν αυτων εσκληρυ νοντο	9	ut uero quidam eorum cum indurarent
και ηπιθουν κακολογουντεσ		et non crederent maledicentes
την οδον ἐνωπιον του πληθουσ των εθν̄ω		uiam in conspectu multitudinis gentiū
Τοτε αποστασ ο παυλοσ απ αυτων		Tunc recessit paulus ab eis
αφωρισεν τουσ μαθητασ		segregauit discipulos
το καθημεραν διαλεγομενοσ εν τη σχολη		cottidie disputans in scola
τυραννιου τινοσ απο ωρασ · ε̄ · εωσ δεκατησ		tyranni cuiusdam ab hora · u̇ · usque decima
τουτο δε εγενετο επι ετη δυο	10	hoc autem factum est in annos duos
ε σ παντεσ οι κατοικουντεσ την ασιαν		ita ut omnes qui habitant asiam
κουσαν τουσ λογουσ του κ̄υ		audirent uerba d̄ni
ἰουδαιοι και ελληνεσ		iudaeique et graeci
δυναμεισ δε ου τασ τυχου σ ασ ο θ̄σ εποιει	11	uirtutes etiam non quasilibet d̄s faciebat
δια των χειρων παυλου		per manus pauli
ωστε και επι τουσ ασθενουντασ	12	ita ut et super infirmantes
επιφερεσθαι απο του χρωτοσ αυτου		inferentur a corpore eius
σουδαρια η και σιμικινθια		sudaria aut simicintia
και απαλλασσεσθαι απ αυτων τασ νοσουσ		et recedent ab eis infirmitatis
τα τε πν̄α τα πονηρα εκπορευεσθαι		ut sp̄s malignus exiret
Επεχειρησαν δε τινεσ εκ των περιερχομενω	13	adgressi sunt quidam ex circumuenientibus
ἰουδαιων εξορ κιστων ονομαζειν		iudaeis exorcistarum nominare
επι τουσ εχοντασ τα πν̄α τα πονηρα		super eos qui haberent sp̄s malignos
(Fol. 494 *b*.)	ΞΙΒ	(Fol. 495 *a*.)

το ο νομα κυ ιηυ λεγοντεσ	XIX.	nomen dni ihu dicentes
Ορκιζω ὑμασ τον ιην ον παυλοσ κηρυσσει		Adiuro uos per ihm quem paulus praedicat
εν οισ και ὑιοι σκευα τινοσ ἱερεωσ	14	in quo et fili sceuae cuiusdam sacerdotis
ηθελησαν το αυτο ποιησαι		uoluerunt similiter facere
εθοσ ειχαν του σ τοιουτουσ ἐξορκ ιζειν		consuetudinem hab ebant apud eos exorcizare
και εισελθοντεσ προσ τον δαιμονιζομενο		et introierunt adimplentes
ηρξαντο επικα λεισθα ι το ο νομα λεγοντεσ		coeperunt inuo care nomen dicentes
παραγγελλο μεν σοι εν ιηυ		praecipimus tibi ihu
ον παυλοσ εξελθειν κηρυσσει		quem paulus praedicat exire
τοτε απεκριθη το πνα το πονηρον ειπεν αυτοισ	15	tunc respondens sps malignus dixit ad eos
τον ιην γεινωσκω και τον παυλον επισταμαι		ihm ad gnosco et paulum scio
ὑμεισ δε τινεσ εσται		uos autem qui estis
και εναλλομενο σ εισ αυτουσ ο ανθρωποσ	16	et insilien in eos homo
εν ω ην το πνα το πονηρον		in quo erat sps nequa
κυριευσασ αμφοτερων εισχυσεν κατ αυτω		dominatus utrisque ualuit aduersus eos
ωστε γυ μνουσ και τετραυ ματισ μενουσ		ita ut nudi et uulnerati
εκφυγειν εκ του οικου εκεινου		effugerent de domo illa
Τουτο δε εγενετο γνωστον πασι ἰουδαιοισ	17	Hoc autem factum est notum omnibus iudaeis
και ελλησιν τοισ κατοικουσιν την εφεσο		et grecis his qui habitant in ephesum
και φοβοσ επεσεν επι παντασ αυτουσ		et incidit timor super omnes eos
και εμεγαλυνετο το ο νομα κυ ιηυ		et magnificabatur nomen dni ihu
πολλοι δε των πιστευοντων	18	multique credentium
ηρχοντο ἐξομολογουμενοι		ueniebant confitentes
και αναγγελλοντεσ τασ πραξεισ αυτων		et nuntiantes actos suos
ἱκανοι των περι τα εργα πραξαντων	19	multi autem ex his qui curiosa gesserunt
συνενεγκαντεσ και τασ βιβλουσ		adtulerunt et libros
καταικεον ενωπιον παντων		commurebant coram omnibus
και συνεψηφισον τασ τιμασ αυτων		et conputatis praetiis illorum
ευρον αργυριου μυριδασ πεντε		inuenerunt denariorum sestertia docenta
ουτωσ κατα κρατοσ ενἰσχυσεν	20	sic potens conualescebat
και η πιστισ του θυ ηὐξανε και επληθυνε		et fides di cres cebat et conualescebat
τοτε παυλοσ εθετο εν τω πνι	21	tunc paulus ad posuit in spo
διελθειν την μακεδονιαν		transire per mace doniam
(Fol. 495 *b*.)		(Fol. 496 *a*.)

και την αχαϊαν	XIX.	et acha iam
και πορευεσθαι εισ ϊεροσολυσολυμα		et s ic ire in hierosolyma
ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει		dicens quia cum fuero ibi
δε ι μαι και ρωμην ει δειν		necesse est me roma uidere
και αποστειλασ εισ την μακεδονιαν	22	et misit in macedo niam
δυο των διακονου ντων αυτω		duos qui sib i ministrabant
τιμοθεον και εραστον		timo theum et erastum
αυτοσ επεσχεν χρο νον ολιγον εν τη ασια		ipsé uero substitit tempus in asiam
Εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον	23	Factum est autem in illo tempore
ταραχοσ ουχ ολιγοσ περι τησ οδου		tumultus non modicus de hac uia dni
Δημητριοσ γαρ τισ ην αργυρο κοποσ	24	Demetrius enim quidam argentarius
ποιων ναουσ αργυ ρουσ αρτε μιδοσ		faciens tempula argentea dianae
οσ παρειχε τοισ τεχνειταισ		qui prestabat artificibus
ουκ ολιγην εργασιαν		non mo dicam ad quisitionem
ου τοσ συναθροισασ τουσ περι τα τοιαυτα	25	hic con uocauit eos qui cir ca haec
τεχνεταισ εφη προσ αυτουσ		operabantur ait ad eos
ανδρεσ συντεχνειται επιστασται οτι εκ ταυτησ		Uiri artifices scitis quia ex hac
τησ εργασιασ η ευπορια ημειν εστιν		operationem ad quisitio est nobis
και ακουεται και θεωρειται	26	et audistis et uidetis
ου μονον εωσ εφεσιου		quia non solum ipsius ephesi
αλλα και σχεδον πασησ ασιασ		sed pae nae omnis asiae
Ο παυλοσ ουτοσ τισ τοτε πισασ		Paulus hic qui dam tunc suadens
μετεστησεν ϊκανον οχλον λεγων·		e duxit plurimam turbam dicens
οτι ουτοι ουκ εισιν θεοι		quoniam non sunt dii
οι δια χειρων γενομενοι		qui fiunt manibus
ου μονον δε τουτο ημειν κινδυνευει	27	non solum autem nobis periclitatur
το μεροσ εισ απε λεγ μον ελθειν		pars in re dargutionem uenire
αλλα και το τ ησ μεγαλησ θεασ		sed etiam magnae deae
ϊερον αρτεμιδοσ εισ ουδεν λογισ θησεται		templum dianae in nihilum deputabitur
αλλα καθερισθαι μελλει η ολ η ασια		sed destrui incipiet tota asia
και η οικου μενη σεβετα ι		et orbis terrarum colitur
ταυτα δε ακουσαντεσ	28	haec autem cum audissent
και γενο μενο ι πληρεισ θυ μου		et fuissent pleni indignatione
(Fol. 496 *b*.)		(Fol. 497 *a*.)

δραμοντεσ εισ το αμφοδον εκραζον λεγοντεσ	XIX.	currentes in campo clamauerunt dicentes
μεγαλη αρτεμισ εφεσιων		magna est diana ephesiorum
και συνεχυθη ολη η πολισ αισχυνησ	29	et repleta est tota ciuitas confusionem
ωρμησαν δε ομο θυ μαδον εισ το θεατρον		impetum que fecerunt unanimiter in theatrū
και συναρπασαντεσ γαϊον και αρισταρχον		et rapuerunt gaium et aristarchum
μακεδονεσ συνεκδημουσ παυλου		macedonibus comitibus pauli
Βουλομενου δε του παυλου	30	ipso autem uolente paulo
εισελθειν εισ τον δημον		introire in turbam
οι μαθηται εκωλυον		discipuli non sinebant
τινεσ δε και των ασιαρχων	31	quidam uero asiarcharum
ὑπαρχοντεσ αυτω φιλοι		qui erant amici eius
πεμψ αντεσ προσ αυτον		cum mississent ad eum
παρεκαλουν μη δουναι εαυτον εισ το θεατρο		rogabant eum ne darent se in theatrum
αλλοι με ν ο υν αλλο εκραζον	32	alii autem uero aliut clamabant
η γαρ εκκλησια ην συνκεχυμενη		erat enim ecclesia confusa
και οι πλειστοι ουκ ηδεισαν τινοσ ενεκεν		et plures nesciebant cuius rei causa
συνεληλυθεισαν εκ δε του οχλου	33	conuenerint de ipsa turba
κατεβιβασαν αλεξανδρον		distraxerunt alexandrum
προβαλλοντων αυτον των ἰουδαιων		propellentibus eum iudaeis
Ο δε αλεξανδροσ κατασεισασ τη χειρι		alexander autem innuens manu
ηθελεν απολογεισθαι τω δημω		uolebat rationem reddere populo
επιγνοντεσ δε οτι ἰουδαιοσ εστιν	34	cognito autem eo quod iudaeus esset
φωνη εγενετ ο μια παντων		uox facta est una omnium
ωσ επι ωρασ δυο κραζοντων		quasi horis duabus clamantium
μεγαλη αρτεμισ εφ εσιων		magna est diana ephes iorum
κατασεισασ δε ο γραμματευσ τον οχλον φησι	35	cum conp escuisset scriba turba ait
ανδρεσ εφεσιοι τισ γαρ εστιν ο ανθρωποσ		uiri ephesi quis enim est homo
ο σ ου γεινωσγει την ημετεραν πολιν		qui ignorat uestram ciuitatem
ναοκορον ειναι τησ μεγαλησ αρτεμιδοσ		ae dituam esse magnae dianae
και του διο σπε τουσ αναντιρρητων	36	et huius iouis contra dictione
ουν οντων τουτων		itaque non capient ibus his
δεον εστιν ὑμασ κατεστα λμενουσ ὑπαρχει		oportet uos questos esse
και μηδεν προπετεσ πρασσειν		et nihil temere agere
(Fol. 497 *b*.)		(Fol. 498 *a*.)

ηγαγετε γαρ τουσ ανδρασ τουτουσ ενθαδε	XIX. 37	ad duxist is enim uiros istos hoc
μητε ϊεροσυλουσ		neque sacrilegos
μητε βλασφ ημουντασ την θεαν ημων		neque blasphemantes deam nostram
ει μεν ουν δημητριοσ ουτοσ	38	si quidem ergo demetrius hic
οι και συν αυτω τεχνειτε		et qui cum eo sunt artefices
εχουσι προσ αυτου σ τινα λογον		habent cum ali quos quen dam uerbum
αγοραιοι αγονται και ανθυπατοι εισιν		conuentus aguntur et proconsoles sunt
ενκαλιτωσαν αλλ ηλοισ		accusent se in uicem
ει δε τι περι ετερων επιζητειτε	39	si qui d autem ulterius requiritis
εν τω νομω εκκλησια επιλυθησεται		in legem ecclesia e discutietur
και γαρ κινδυνευομεν σημερον ενκαλεισθαι	40	nam etiam periclitamur hodie accus ari
στασε ωσ μηδενοσ αιτιου οντοσ		seditionis nullius causa esse
περι ου δυνησομεθα αποδουναι λογον		cuius possum us reddere rationem
τησ συστροφησ ταυτησ		de hoc concurso
και ταυτα ειπων απελυσε την εκκλησιαν	41	et haec cum dixisset dissoluit ecclesiam
μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον	XX. 1	posquam autem cessauit tumultus
προσκαλεσαμενοσ παυλοσ τουσ μαθητασ		conuocauit paulus discipulos
και πολλα παρακελε σασ		et multo exhortatus
αποσπασαμενοσ εξηλθεν εισ μακεδονιαν		salutans exiit in macedoniam
διελθων δε παντα τα μερη εκεινη	2	cum perambulasset omnes partes illas
και χρησ σ λογω πολλω		et exortatus sermone multo
ηλθεν εισ την ελλαδα ποιησασ δε μηνασ · γ ·	3	uenit in ellada fecit autem menses tres
και γενηθεισ αυτω επιβουλησ ϋπο των ϊουδαιω		et cum fierent ei insidiae a iudaeis
ηθελησεν αναχθηναι εισ συριαν		uoluit in syriam perduci
Ειπεν δε το πνα αυτω ϋποστρε φ ειν		Dixitque sps e i reuertere
δια τησ μακεδονιασ		per mace doniam
μελλοντοσ ουν εξειε ναι αυτου μεχρι τησ ασιασ	4	uolente autem comitari eum usquae ad asiā
σωπατροσ πυρρου βερυιαιοσ		sopater uirri beryensis
θεσσαλονικεων δε αριστ αρχοσ		thessalonicensium uero aristarchus
και σεκουνδοσ και γαϊοσ		et secun dus et gaius
δουβ ριοσ και τιμοθε οσ		douerius et timotheus
εφεσιοι δε ευτ υχοσ και τροφ ιμοσ		ephesii autem eutychus et trophimus
ουτοι προελθοντεσ εμενον αυτον εν τροαδι	5	hic cum praecessissent expectabant nos troade

(Fol. 498 *b*.) (Fol. 499 *a*.)

ημεισ δε εξεπλευσαμεν	XX. 6	nos uero enauigauimus
μετα τασ ημερασ των αζυμων		post dies azymorum
απο φιλιππων και ηλθομεν προσ αυτουσ		a philippis et uenimus ad eos
εισ τρωαδα πεμπτα ιοι		troadam quintani
εν η και διετριψα μεν ημερασ επτα		in qua demorati sumus dies septem
εν τε τη μια πρωτη των σαββατων	7	in una autem sabbati
συνηγμενων ημων του κλασαι αρτον		collectis nobis frangere panem
Ο παυλοσ διελεγετο αυτοισ		paulus disputabat eis
μελλων εξιεναι τη επαυριον		incipiens exire post alia die
παρετινε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου		extendit que sermonem usque in media nocte
ησαν δε ϋπολαμπαδεσ ϊκαν αι	8	et erant faculae copios ae
εν τω ϋπερωω ου ημεν συνηγμενοι		in superioribus ubi eramus collecti
καθεζομενοσ δε τισ νεανιασ	9	sedens autem quidam iubenis
ονοματι ευτυχοσ επι τη θυριδι		nomine eutychus super fenestram
κατεχομενοσ ϋπνω βαρει		de mers us omno graui
διαλεγομενου παυλου επι πλειον		disputante paulo prolixius
κατενεχθεισ ϋπο του ϋπνου		praeceps datus est a somno
επεσεν απο του τριστεγου κατω		cecidit de tristego zosum
και οσ ηρθη νεκροσ		et sublatus est mortuus
καταβασ δε ο παυλοσ επεσεν επ αυτω	10	Cum descendisset autem paulus cecidit Super eū
και συνπεριλαβων και ειπεν μη θορυβισθαι		et circumplexit et dixit nolite turbari
η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν		anima enim eius in ipso est
αναβασ δε και κλασασ τον αρτον	11	cum ascendisset et fregisset panem
και γ ευσα μενοσ εφ ικανον δε ομειλησασ		et gustas set satisque fabulatus esset
αχρισ αυγησ ουτωσ εξ ηλθεν		us quae ad lucem sic profectus est
ασπαζομενων δε αυτων	12	salutantes aute os
ηγαγεν τον νεα νισκον ζωντα		ad duxerunt iubenem uiuentem
και παρεκλη θησαν ου μετριωσ		et consolati sunt non me dio criter
ημεισ δε κατελ θοντεσ εισ το πλοιον	13	nos uero ascend im us in nauem
ανηχθημεν εισ την ασσον		de uenim us ass um
εκειθεν μελλοντεσ αναλαμβανειν τον παυλο		inde mox recepturi paulum
ουτωσ γαρ ην διατεταγ μενοσ		sic enim disposuerat
ωσ μελλων αυτοσ πεζευειν		in cipiens ipse iter facere
(Fol. 499 *b*.)		(Fol. 500 *a*.)

ωσ δε συνεβαλεν ημειν εισ την ασσον	XX. 14	ut autem conuenit nos in assum
αναλαβοντεσ αυτον ηλθομεν εισ μιτυληνη		adsupto eo uenimus mitylenen
κακειθεν αποπλευσαντεσ τη επιουση	15	et inde cum enauigassemus prid ie
κατηντησαμεν αντικρυσ χειου		peruenimus contra chium
τη δε ετερα παρελαβομεν εισ σαμον		et alia die applicauimus samum
και μειν αντεσ εν τρωγυλια		et manentes in trogy lio
τη ερχο μενη ηλθομεν εισ μειλητον		sequenti uenimus in miletum
και κρι κι γαρ ο παυλοσ	16	iudicauerat enim paulus
παραπλευσαι την εφεσον		praeternauigare ephesum
μηποτε γενηθη αυτω κατασχεσισ τισ εν τη ασια		ut non contingeret e i morandi quis in asia
εσπευδε γαρ εισ την ημεραν τησ πεντηκοστησ		festinabat enim in die pentecostes
γενεσθαι εν ιερο σο λυμα		adesse in hierosolymis
απο δε τησ μειλητου πεμψασ εισ εφεσον	17	a mileto autem cum mis isset in ephesum
μετεπεμψ ατο τουσ πρεσβυτερουσ τησ εκκλησιασ		transmisit presbyteros de ecclesiam
ωσ δε παρεγενοντο προσ αυτον	18	ad ubi uenerunt ad eum
ομωσ εοντων αυτων ειπεν προσ αυτουσ		simul que cum esset ait ad eos
ὑμεισ επιστασθαι αδελφοι απο πρωτησ ημερασ		uos scitis fratres a prima die
εφ ησ επεβην εισ την ασιαν		in qua ingressus sum asiam
ὡσ τριετιαν η και πλειον		quasi triennium et amplius
ποταπωσ μεθ υμων ην		quema dmo dum uobiscum fui
παντοσ χρονου δουλευων τω κω	19	per omne tempore seruiens dno
μετα πασησ ταπεινο φροσυνησ		cum omni humilitati sensui
και δακρυων και πειρασμων		et lacrimis et temptationibus
των συνβαντων μοι		quae euenerunt mihi
εν ταισ επιβουλαισ των ιουδαιων		ex insidiis ad iu dae is
ωσ ουδεν ὑπεστειλαμην των συν φεροντω	20	quam nihil substraxerim que utilia essent
του αναγγ ειλαι ὑμειν		ut adnuntiarem uobis
και δ ιδαξαι κατ οικουσ και δ ημοσια		et docerem per domos et publice
διαμαρτυρουμενοσ ιουδ αιοισ τε και ελλησι	21	testifican do iud aeisquae et graecis
την εισ το ν θν μεταν οιαν		quae in do paenitentiam agent
και πιστιν δια του κυ ημων ιηυ χρυ		et fidem in dnm nostrum ihm xpm
και νυν ειδου εγω δεδεμενοσ τω πνι πορευομαι	22	et nunc ecce ego ligatus spo uado
εισ ιεροσολυμα τα εν αυτη· συναντησαντα μοι		in hierosolyma quae in ea mihi uentura sunt

(Fol. 500 *b*.) (Fol. 501 *a*.)

μη γεινωσκων πλην οτι το αγιον πνα	XX. 23	nesciens tamquam spm sanctum
κατα πασαν πολιν διαμαρτυρεται μοι λεγω		per singulas ciuitates protestatur mihi dicens
οτι δεσμα και θλειψεισ		quia uincula et tribul ationes
μενουσιν μοι εν ἱεροσολυμοισ		manen mi in hierosolymis
αλλ ουδενοσ λογον εχω μοι	24	sed nihil horum cura est mihi
ουδε ποιουμαι την ψ υχην μου τιμιαν εμαυτου		neque habeo ipsam ani mam caram mihi
του τελιωσαι τον δρ ομον μου		quam consummare curs um meum
και την διακονιαν του λογου		et ministerium uerbi
ον παρελαβον παρα του κυ ιυ		quod accepi a dno ihu
διαμαρτυρασθαι ἰουδαιοισ και ελλησιν		testificari iudae is et crecis
το ευαγγελιον τησ χαριτοσ θυ		euangelium gratiae di
και νυν ειδου εγω οιδα	25	et nunc ecce ego scio
οτι ουκετι οψεσθαι · το προσωπον μου		quia non uidebis faciem meam
ὑμεισ παντεσ		uos omnis
εν οισ διηλθον κηρυσσων		inter quos perambulaui prae dicans
την βασιλειαν του ιυ		illu d regnum ihu
αχρι ουν τησ σημερον ημερασ καθαροσ ειμι	26	propter quo d ho dierno die mundus sum
απο του αιματοσ παντων		a sanguine omnium
ου γαρ ὑπεστειλαμην του αναγγειλαι	27	non enim substraxi ut non adnuntiem
πασαν την βουλην του θυ ημιν		omnem uolumptatem di uobis
προσεχεται αυτοισ και παντι τω ποιμνιω	28	attendite uos et omni gregi
εν ω ὑμασ το αγ ιον πνα εθετο επισκοπουσ		in uobis sps sanctus posuit episcopos
ποιμενειν την εκκλησιαν του κυ		regere ecclesiam dni
ην περιε ποιησ ατο ε αυτω		quam ad quisibit sibi
δια του αιματοσ του ἰδιου		per san quinem suum
Εγω οιδα οτι εισελευ σονται	29	Ego scio quia introibunt
μετα την αφεξ ιν μου λυκοι βαρεισ εισ ὑμασ		pos diescessum meum lupi graues in uos
μη φειδομενοι του πυμνειου		non parcentes gregi
και εξ υμων αυτων αναστησονται	30	et ex uobis ipsis exurgent
ανδρεσ λαλουντεσ διεστραμμενα		uiri lo quentes peruersa
του αποστρεφειν τουσ μαθητασ οπισω αυτω		ut abstrahant discipulos post seipsos
διο γρηγορειτε μνημονευ οντεσ	31	propter quo d uigilate memores estote
οτι τριετιαν νυκτα δε ημεραν		quia t riennio nocte ac die
(Fol. 501 *b*.)		(Fol. 502 *a*.)

ουκ επαυσαμην μετα δακρυων XX.
νουθετων ενα εκαστον υμων
και τα νυν παρατιθεμαι ὑμας τω θω̄ 32
και τω λογω της χαριτος αυτου
τω δυνα μενω οικοδο μησαι ὑμας
και δουναι κληρονομιαν εν αυ σ
τοις ηγιασμενοις των παντων
αργυριου και χρυσιου η ειματισμου 33
ουδενος ὑμων επεθυ μησα
αυτοι γεινωσκεται οτι ταις χρειαις μου 34
πασιν και τοις ουσιν μετ εμου
ὑπηρετησαν αι χειρες μου
πα ι ὑπεδειξα ὑμειν οτι ουτως κοπιωντας 35
δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντω̄
μνημονευειν των λογων του κυ ιηυ
οτι αυτος ειπεν μακαριος εστιν
μαλλον διδοναι η λαμβανειν
και ταυτα ειπας θεις τα γονατα 36
συν πασιν αυτοις προσευξατο
ἱκανος δε κλαυ θμος εγενετο παντων 37
και επιπεσοντες επι τον τραχηλον του παυλου
κατεφιλουν αυτον
μαλιστα επι τω λογω οδυνωμενοι 38
οτι ειπεν ουκετι μελλει ι
το προσωπον θε ωρειν
προεπεμπον δε αυτον επι το πλοιον
ι επι αντ σ ανηχθημεν XXI. 1
αποσπασθεντων δε ν απ αυτων
ευθυδρομησαντες ηκομεν εισ κω
τη δε επιουση εισ ροδον
κακειθεν εισ παταρα και μυρα
και ευροντες πλοιον 2
διαπερων εισ φ νεικην

(Fol. 502 b.) ΞΓ

[*Deest folium unum, quaternionis sexagesimae quartae primum, continens* Cap. XX. 31—XXI. 2 *Latinè*, Cap. XXI. 2—10 *Graecè*.]

CAP. XXI.

ascendentes nauigauimus
3 uidentes autem cyprum
et relinquentes eas a sinistro
collauimus in syriam
enauigauimus in tyro
ibi erat enim nauis
ex postura onus
4 et inuentis discipulis
mansimus apud eos dies septem
quidam autem paulo dicebant per spm
non ingredi hierosolyma
5 Sequenti autem die exeuntes
ambulamus uiam nostram
deducentibus omnibus nos
cum uxor ibus et filiis
extra ciuitatem et positis genibus
in litore orauimus
6 α et cum salutassemus inuicem
γ reuersi uero quisque ad sua
7 nos autem nauigatione expedita
a tyro uenimus ptolemaidem
et salutauimus fratres
num aput eos

[*Deperiit pars inferior hujus folii: conf. Ad-notationes.*]

(Fol. 504 *a*.)

προ φητησ ονοματι αγαβοσ	XXI.	profeta nomine agabus
ανελθων δε προσ ημασ	11	cum uenisset ad nos
και αρασ την ζωνην του παυλου		et tulisset zona m pauli
δησασ εαυτου τουσ ποδασ και τασ χειρασ ειπε		ligauit suos pedes et manus et dix it
ταδε λεγει το πνα το αγ ιον		haec dicit sps sanctus
τον ανδρα ου εστιν η ζωνη αυτη		eum uirum cus est zona haec
ουτωσ δησουσιν εισ ïερουσαλημ ιουδαιοι		sic ligabunt hierusalem iudaei
και παραδωσου σιν εισ χειρασ εθνων		et tradent in manus gentium
ωσ δε ηκουσαμεν ταυτα	12	et uero au diuimus haec
παρακαλου μεν ημεισ		depraecaba mur nos
και οι εντοπιοι τον παυλον		et incolae loci illius paulum
του μη επιβαινειν αυτον εισ ïερουσαλημ		ut non ascenderet hierusalem
Ειπεν δε προσ ημασ ο παυ λοσ	13	Respondit autem ad nos paulus
τι ποιειται κλαιοντεσ		qui d facitis plorantes
και θορυβουντεσ μου την καρδιαν		et conturbantes meum cor
εγω γαρ ου μονον δεθηναι βουλομαι		ego enim non solum ligari uolo
αλλα και αποθανειν εισ ïερουσαλημ		sed et mori in hierusalem
ετοιμωσ εχω ϋπερ του ονοματοσ του κυ ιηυ χρυ		proposit um habeo propter nomen dni xpi ihu
μη πειθομενου δε αυτου	14	cum non suaderetur e i
ησυχ ασαμεν οι ειποντεσ προσ αλληλουσ		qui euimus dicentes ad inuicem
το θελημα του θυ γεινεσθω		uoluntas dni fiat
μετα δε τινασ ημερασ αποταξαμενοι	15	post hos autem dies refecimus nos
αναβαινομεν εισ ïερ		et ascen dimus hierosolyma
εκ κεσα	16	de caesarea nobis cum
		simul quae ad duxerunt nos
		apud quem ospitare mur
[*Confer Adnotationes.*]		et cum uenerunt in quen dam ciuitatem
		fuimus ad nasonem quen dam cyprium
	17	discip ulum antiquum et in de exeuntes
		uenimus hierosolyma
		susceperunt autem nos cum laetitia fratres
	18	sequenti autem die introibit paulus
		nobis cum ad iacobum
(Fol. 504 *b*.)		(Fol. 505 *a*.)

ησαν δε παρ αυτω οι πρεσβυτεροι συνηγμενοι	XXI.	erant autem cum eo praesbyteri conuenti
ουσ ασπα μενοσ διηγειτο ενα εκαστον	19	cum salutasset eos narrabat per singula
ωσ εποιησεν ο θ̄σ τοισ εθνεσιν		quae fecit d̄s in gentibus
δια τησ διακονιασ αυτου		per ministerium eius
οι δε ακουσαντεσ εδοξασαν τον κ̄ν ειποντεσ	20	ad illi cum audissent clarificauerunt d̄nm dicentes
Θεωρεισ αδελφε ποσαι μυριαδεσ ειεισιν		Uides frater quanta milia s int
εν τη ϊουδαια των πεπιστευκοτων		in iudaea qui credi derunt
και παντεσ τουτοι ζηλωται του νομου ὑπαρχουσι		et omnes isti hemulatores legis sunt
κατηκησαν δε περε ι σου	21	diffamauerunt autem de te
οτι αποστασιαν διδασκεισ απο μωσεωσ		quia ab scens ionem do cens a moysen
τουσ κατα εθνη εισιν ϊουδαιοισ		qui in gent ibus sunt iudaeos
μη περιτεμνειν αυτουσ τα τεκνα		ne circumcidat filios
μητε εν τοισ εθνεσιν αυτου περιπατειν		neque gentes e ius ambulant
Τι ουν εστιν παντωσ	22	quid ergo est utique
δει πληθοσ σ υνελθειν		oportet multitudinem conuenire
ακουσονται γαρ οτ ι εληλυθασ		audient enim quia uenisti
τουτο ουν ποιησον οσοι λεγομεν	23	hoc ergo fac quo d tibi digimus
εισιν ημειν ανδρεσ τεσσαρεσ		sunt nobis uiri quattuor
ευχην εχοντεσ ε φ εαυτων		uotum habentes super se
τουτουσ παραλαβων αγνισθητι συν αυτοισ	24	hos a dsume purificate cum ill is
και δαπανησον εισ αυτουσ		et eroga in eos
ϊνα ξυρωνται την κε φαλην		ut radant caput
και γνωσονται παντεσ οτι ων κατηχηνται		et cognoscant omnes quia quae audierunt
περι ου ουδεν εστιν		de te nihil est
αλλ οτι πορευ ου αυτοσ φυλασσων τον νομ̄		sed ambulans ipse custodiens legem
περι δε των πεπιστευ κοτων εθ νων	25	de illis uero qui crediderunt gentibus
ουδεν εχουσι λεγειν προσ σε		nihil habent quod dicere in te
ημεισ γαρ απεστειλαμεν κρεινοντεσ		nos enim scripsimus iudicantes
μηδεν τοιουτον τηρειν αυτουσ		nihil tale obser uare eos
ει μη φυλασσεσθαι αυτουσ το εδωλοθυτον		nisi custo dirent se a sacrificato
και αιμα και πορνειαν		et sanguine et fornicatione
Τοτε παυλοσ παραλαβων τουσ ανδρασ	26	Tunc paulus adsumpsit uiros
τη επιουση ημερα συν αυτοισ		sequenti die cum ipsis
(Fol. 505 *b*.)		(Fol. 506 *a*.)

αγνεισθεισ εισηλθεν εισ το ϊερον	XXI.	purificatus introibit in templum
διαγγελλων την εκπληρωσιν των ημερω		adnuntians expeditionem dierum
του αγνισμου οπωσ προσηνεχθη		purificationis donec oblata est
ὑπερ ενοσ εκαστου αυτων προσφορα		pro uno quoque eorum oblatio
συντελουμενησ δε τησ εβδομησ ημερασ	27	cum repletur autem eis septimus dies
οι δε α τησ ασιασ ϊουδαιοι εληλυθοτεσ		qui ab asia erant iudaei uenerant
θεασαμενοι αυτον εν τω ϊερω		uidentes eum in templo
συνεχεον παντα τον οχλον		confuderunt omnem turbam
και επιβαλλουσιν επ αυτον τασ χειρασ κραζοντεσ	28	et miserunt super eum manus clamantes
ανδρεσ ϊστραηλειται βοηθειται		Uiri istrahelitae adiuuate
ουτοσ εστιν ο ανθρωποσ ο κατα του λαου		hic est homo qui aduersus populum
και του νομου και του τοπου τουτου		et legem et locum hunt
παντασ πανταχη διδασκων		omnes ubique do cet
ετι και ελληνασ εισηγεν ισ ιερον		insuper et grecos introduxit in templum
και εκοινωνησεν τον αγιον τοπον τουτον		et communicauit sanctum locum hunc
ησαν γαρ προεωρακοτεσ	29	erant autem prouidentes
τροφ ιμον τον εφ εσιον εν τη πολε ι συν αυτω		trophimum et ephesium in ciuitate cum eo
ον ενομισαμεν οτι εισ το ϊερον εισηγαγεν παυλοσ		quem putauerunt quia in templum induxit paulus
εκεινηθη τε η πολισ ολη	30	et commota est ciuitas tota
και εγενετο συνδρομη του λαου		et facta est concurs io populi
και επιλαβο μεν οι του παυλου		et cum adprehen dissent paul um
ειλκων εξω του ϊερου		trahebant extra templum
και ευθεωσ εκλεισθ ησαν αι θυραι		et continuo clus ae sunt ianuae
ζητουντων αυτον αποκτειναι	31	et cum quererent eum occidere
ανεβη φασισ τω χιλιαρχω τησ σπειρησ		nuntiatum est tribuno cohortis
οτι ολη συνχυννεται ϊερουσαλημ		quia tota confusa est in hierusalem
οσ εξαυτησ παραλαβων στρατιωτασ	32	qui statim sumptis militibus
και εκατονταρχασ κατεδραμεν επ αυτουσ		et centurionibus procucurrit ad eos
οι δε ειδοντεσ τον χειλ ιαρχον και του στρατιωτασ		ad ill i cum uid issent trib unum et milites
επαυσαντο τυπτοντεσ τον παυλον		cessauerunt percutientes paulum
τοτε εγγισασ ο χιλιαρχοσ	33	tunc cum adpropin quasset tribunus
επελαβετο αυτου		conpraehendit eum
και εκελευσεν δεθηναι αλυσεσιν δυσιν		et iussit ligari catenis duabus

(Fol. 506 *b*.) (Fol. 507 *a*.)

και επυνθανετο τισ ειη και τισ εστιν πεποικωσ	XXI.	et interro gabat quis sit et quid fecisset
αλλοι δε αλλα επεφωνουν εν τω οχλω	34	alii autem aliud clamabant in turba
και μη δυναμενου αυτου γνωναι το ασφαλεσ		et cum non possit scire quo d certum est
δια τον θορυβον		propter tumultum
εκευλευσε αγεσθαι αυτον εισ την παρεμβολη		iussit ad duci eum in castra
οτε δε εγενετο εισ τουσ αναβαθμουσ	35	cum autem adhuc esset in graduus
συνεβη τον παυλον		obtigit paulum
βασταζεσθαι ὑπο των στρατιωτων		baiulari a militibus
δια την βιαν του λαου		propter uim populi
ηκολουθ ι γαρ το πληθοσ	36	sequebatur enim multitudo
κραζον αναιρεισθαι αυτον		clamans tollite eum
μελλων τε εισαγεσθαι εισ την παρεμβολην	37	et cum iam in duceretur in castris
τω χειλιαρχω αποκρειθεισ ειπεν		tribuno respondens dixit
ει εξεστιν μοι λαλησαι προσ σε		si licet mihi loqui at te
ο δε εφη ελληνιστι γεινωσκεισ		ad ill e ait grece nosti
ου συ ει ο εγ υπτιοσ	38	nonne tu es ill e ae gyptius
ο προ τουτων των ημερων αναστατωσασ		qui anti hos dies sollicitasti
και εξαγαγων εισ την ερημον		et e duxisti in ere mum
τουσ τετρακισχειλιουσ ανδρασ των σικαριω		quattuor mil ia uirorum sicariorum
Ειπεν δε ο παυλοσ	39	Dixit autem paulus
εγω ανθρωποσ μεν ειμι ἰουδαιοσ		ego homo quidem sum iudaeus
εν ταρσω δε τησ κιλικιασ γεγεννημενοσ		tarsesis ex ciliciae non ignotae ciuitatis
δαιομε δε σου συνχωρησαι μοι		cuius rogo obsegro autem mih i
λαλησαι προσ τον λαον		lo qui ad populum
και επιτρε ψαντοσ δε του χιλ ιαρχου	40	et cum permisisset ei tribunus
εστωσ ο παυλοσ επι των αναβαθμων		stans paulus in gradibus
και σεισασ τη χειρει προσ αυτουσ		et mouit manum ad eos
πολλησ τε ησυχειασ γενο μενησ		magno que silent io facto
προσεφωνησεν τη εβραϊδι διαλεκτω λεγω		adl ocutus est hebreica lingua dicens
Ανδρεσ αδελ φοι και πατερεσ ακουσατε μου	XXII. 1	Uiri fratr es et patres audite me
τησ προσ ὑμασ νυνει απολογιασ		nun c aput uos red do rationem
ακου σαντεσ δε οτι τη εβ ρα ἰδι	2	cum au dissent autem quia hebreica
διαλεκτω προσ φων ει		lingua a dloquit ur
(Fol. 507 *b*.)		(Fol. 508 *a*.)

μαλλον ησυχασαν και φησιν XXII.
εγω ειμι ἰουδαιοσ ανηρ 3
εν ταρσω τησ κιλικιασ γεγεννημενοσ
ανατεθραμμενοσ δε εν τη πολει ταυτη
παρα τουσ ποδασ γαμαλιηλ
παιδευομενοσ κατα ακριβιαν
του πατρωου νομου ζηλωτησ του θυ
καθωσ εσται ὑμεισ παντεσ σημερον
και ταυτην την οδον εδιωξα μεχρι θανατου 4
δεσμευων και παραδιδουσ εισ φυλακην
ανδρασ τε και γυ ναικασ
ωσ και αρχιερευσ μαρτυρησει μοι 5
και ολον το πρεσβυ τεριον
παρ ων επιστολασ δεξαμενοσ παρα των αδελφω
εισ δαμασκον επορευομην
αξων και τουσ εκει οντασ
δεδεμενουσ εν ἱερου σαλημ
ἱνα τειμωρηθωσιν
ενγιζοντι δ οι μεσημβριασ δαμασκω 6
εξεφνησ α του ουρανου
περιεστραψα μ φωσ ἱκανον περι εμε
και ε πεσον εισ το εδαφ οσ 7
και ηκουσα φ ωνησ λεγουσησ μοι
Σαυλε σαυλε τι με διωκεισ
εγω δε απεκριθην τισ ει κε 8
ειπεν δε προσ με εγω ει ιησ ο ναζοραιοσ
ον συ δειωκεισ
οι δε συν εμοι οντεσ το μεν φ ωσ εθεασαντο 9
και ενφ οβοι εγενοντο
την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντοσ μοι
ειπα δε τι ποιησω κε 10
ο δε ειπεν προσ με αναστασ πορευου εισ δαμασκο
κακει σοι λαληθησεται περι παντων

(Fol. 508 *b*.)

[*Deest folium unum, quaternionis sexagesimae quartae sextum, continens* Cap. XXII. 2—10 *Latinè*, Cap. XXII. 10—20 *Graecè*.]

Cap. xxii.	quae te oportet facere
11	ut autem surrexit non uidebam
	a claritate lucis illius
	et ad manum deductus qui mecum erant
	ueni in damascum
12	ananias quidam uir timora tus
	secundum legem et testimonio
	ab omnibus iu dae is
13	cum uenisset ad me dix mihi
	Saule saule frater aspi e
	et ego ipsa hora aspexi
14	et dixit mihi
	D̄s patrum nostrorum praeordinauit te
	ut cognosceris uoluntatem eius
	et uidere iust um
	et audire u ocem ex ore eius
15	qui eris test is eius aput omnes homines
	eorum quae uidisti et audisti
16	et nunc quid expectas surge baptizare
	et ablue peccata tua
	inuocans nomen eius
17	Factum est autem mihi reuerso hierusalem
	orante me in templo
	fieri me in soporem
18	et ui di eum dicentem mihi
	festina et exi cito de hierusalem
	quia non recipient testimonium meum
19	et dixi dn̄e ipsi sciunt
	quia ego eram in carcere includens
	et caedens per synagogas
	eos qui credebant in te
20	et cum effunderetur sanguist ephani martyris
	ego eram ad sistans et consentiens

(Fol. 510 *a*.)

και φυλασσων τα ειματια XXII.
των αναιρουντων αυτον
και ειπεν προσ με πορευου 21
οτι εγω εισ εθνη μακραν εξαποστελλω σε
ηκουσαν δε αυτου αχρι τουτου του λογου 22
και επηραν την φωνην αυτ ν λεγοντεσ
αιρε απο τησ γησ τον τοιουτ ν
ου γαρ καθηκεν αυτον ζην
κραυγαζοντω δε 23
και ριπτοντω τα ειματια
και κονιορτον βαλλοντων εισ τον ουρανον
εκελευσεν ο χειλ ιαρχοσ εισαγεσθαι αυτον 24
εισ την παρεμβολην ειπασ
μαστιξιν ανεταζειν αυτον
ϊνα επιγνω δι ην αιτιαν
ουτωσ κατεφωνουν περι αυτου
Ωσ δε προσετιναν αυτον τοισ ειμασιν 25
ειπεν προσ τον εστωτα εκατονταρχην
ει εξεστιν ϋμειν ανθρωπον ρωμαιον
και ακατακριτον μαστιζειν
τουτο ακουσασ ο εκατονταρχησ 26
οτι ρωμαιον εαυτον λ εγει
προσελθων τω χειλειαρχω πηγγειλεν αυτω
ορα τι μελλεισ ποιειν
ανθρωποσ ουτοσ ρωμαιοσ εστιν
Τοτε προσελθων ο χειλιαρχοσ 27
επηρωτησεν αυτον λεγε μοι συ ρωμαιοσ ει
ο δε ειπεν ειμι
και αποκριθεισ ο χειλιαρχοσ ειπεν 28
εγω οιδα ποσου κε φαλαιου
την πολειτειαν ταυτην εκτησαμην
παυλοσ δε εφη εγω δε και γεγεννημαι
τοτε απεστησαν απ αυτου 29

(Fol. 510 b.)

[*Deperierunt caetera.*]

Inter fol. 6 *b* et fol. 8 *a* haec leguntur:

S. MATTHAEI.

II. 21 qui surgens·accepit puerum
et matrem eius·et uenit in terram israhel·
22 audiens autem quod archelaus regnaret
in iudea
pro herode patre suo
timuit illo ire·et ammonitus in somnis·
secessit in partes galileae·

[GRAECE, *supra* p. 5].

23 et ueniens habitauit
in ciuitate quae uocatur nazaret·
ut adimpleretur·quod dictum est per prophetas·
qm nazarꝫus uocabitur·
III. 1 In diebus autem illis uenit iohannes
baptista·praedicans in deserto iudeae
2 et dicens·poenitentiam agite·
appropinquauit enim regnum caelorum
3 hic est enim·qui dictus est
per esaiam prophetam dicentem
uox clamantis in deser to·
parate uiam dni
rectas facite semitas eius·
4 ipse aut iohannes·habebat uestimentum
de pilis camelorum·et zonam pelliciam
circa lumbos suos·esca autem eius
erat·locuste et mel siluestre·
5 tunc exiebat ad eum
hierusolima et omnis iudaea
et omnis regio circa iordanen·
6 et baptizabantur in iordane ab eo·
confitentes peccata sua·
7 uidens autem multos pharisaeorum
et sadducaeorum uenientes
ad baptismum suum·dixit eis
progenies uiperarum. quis demonstrauit uobis fugere

(Fol. 7 *a* seu potius Fol. 1 *a* secundae manús.)

CAPP. II. 21—III. 7.

[S. MATTHAEI.]

απο της μελλουσης οργης· Ποιησαται ουν καρπον III. 8
αξιον μετανοιας· και μη δοξηται λεγειν εν εαυτοις. 9
" πατερα εχομεν τον αβρααμ· λεγω γαρ ὑμιν· " οτι δυναται
ο θς. εκ των λιθων τουτων εγειρε τεκνα τω αβρααμ·
" Ηδη δη η αξινη προς την ριζαν των δενδρων κιται· 10
Παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται.
" και εις πυρ βαλλεται· εγω μεν βαπτιζω ὑμας εν ὑδατι 11
εις μετανοιαν· ο δε οπισω μου ερχομενος· ἰσχυροτερος
μου εστιν· ου ουκ ειμι ἱκανος τα ὑποδιματα βαστασαι·
αυτος ὑμας βαπτισει εν πνι αγιω και πυρι·
ου το πτοιον εν τη χειρι αυτου· και διακαθαριει 12
την αλωνα αυτου· και συναξει τον σιτον αυτου
εις την αποθηκην· το δε αχυρον κατακαυσι πυρι
ασβεστω· τοτε παραγινεται ο ις απο της γαλιλαιας 13
επι τον ἰορδανην προς τον ἰωαννην· του βαπτισθηναι
ὑπ αυτου· Ο δε ιωαννης διεκωλιεν αυτον λεγων· 14
" Εγω χριαν εχω ὑπο σου βαπτισθ" ηναι· και συ ερχη
προς με· αποκριθεις δε ο ις· ειπεν προς αυτον· 15
αφες αρτι· ουτως γαρ
πρεπον εστιν ημιν
πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην·
τοτε αφιησιν αυτον·
" Και βαπτισθ" εις ο ις· 16
ευθυς ανεβη
απο του ὑδατος·
Και ἰδου
ανεωχθησαν αυτω
οι ουρανοι·
Και ἰδεν
το πνα
του θυ

(Fol. 1 *b* secundae manûs.)

Cap. III. 7—16.

[Latine, *supra* p. 6].

Inter fol. 168 *b* et fol. 177 *a* haec leguntur:

[SEC· IOHAN.]

S. IOHANNIS XVIII. 2 iudas qui tradebat eum locum·
quia frequenter ihs conuerat illuc·
3 cum discipulis suis· iudas ergo
cum accepisset cohortem·et a pontificibus
et pharisaeis ministros·uenit
illuc·cum laternis et facibus
4 et armis·ihs itaq·sciens omnia
quae uentura erant super eum·processit·et dicit
5 eis·quem quaeritis·Responderunt ei·
[GRAECE, *supra* p. 153]. ihm nazarenum·dicit eis ihs·ego sum·
stabat aut et iudas qui tradebat eum·
6 cum ipsis. ut ergo dixit eis ego sum·
abierunt retrorsum·et ceciderunt in terram·
7 Iterum ergo·eos interrogauit·
quem quęritis·illi autem dixerunt·
8 ihm nazarenum·respondit ihs·
dixi uobis·quia ego sum·si ergo me
9 quęritis·sinite hos abire·ut
impleretur sermo quem dixit·quia quos
dedisti mihi·non perdidi ex eis quenquam·
10 simon ergo petrus·habens gladium
eduxit eum. et percussit pontificis seruum
et abscidit eius
auriculam dextram. erat aut nomen
11 seruo·malchus·dixit ergo
ihs petro·mitte gladium in
uaginam·calicem quem dedit mihi
12 pater·non bibam illum. cohors ergo
et tribunus. et ministri
iudaeorum·comprehenderunt ihm·
13 et ligauerunt eum·et adduxerunt eum ad annam
primum·erat enim socer caiphae·
qui erat pontifex anni illius·

(Fol. 2 *a* secundae manûs.)

CAP. XVIII. 2—13.

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]		[SEC. ΙΩΑΝ.]
ἦν δε καϊαφασ·ο συμβουλευσασ τοισ ϊουδαιοισ·	XVIII. 14	erat autem caiphas . qui consilium dederat iudaeis
οτι συμφερει εν ανθρωπον αποθανειν		quia expedit unum hominem mori
υπερ του λαου'ηκολουθει δε τω ιυ σιμων πετροσ.	15	pro populo·sequebatur autem ihm simon petrus·
και αλλοσ μαθητησ'ο δε μαθητησ εκεινοσ		et alius discipulus·discipulus autem ille .
ἦν γνωστοσ τω αρχϊερι·και συνεισηλθεν τω ιυ		erat notus pontifici·et introiuit cum ihu
εισ την αυλην του αρχϊερεωσ'		in atrium pontificis
Ο δε πετροσ ϊστηκει προσ τη θυρα εξω·	16	petrus autem·stabat ad ostium foris
εξηλθεν ουν ο μαθητησ ο αλλοσ·		exiuit ergo discipulus alius
οσ ἦν γνωστοσ τω αρχϊερει·		qui erat notus pontifici
και ειπεν τη θυρωρω'		et dixit ostiariae
και εισηγαγεν τον πετρον·		et introduxit petrum·
λεγει ουν η παιδισκη η θυρωροσ τω πετρω'	17	dicit ergo petro ancilla ostiaria
μη και συ εκ των μαθητων ει του ανου τουτου'		numquid et tu ex discipulis es hominis istius·
λεγει εικενοσ·ουκ ειμι'		dicit ille·non sum·
ειστηκεισαν δε οι δουλοι και οι ϋπηρετι ανθρακιαν	18	stabant autem serui et ministri ad prunas·
πεποιηκοτεσ οτι ψυχοσ ἦν·και εθερμαινοντο'		quia frigus erat et calefiebant
ἦν δε μετ αυτων ο πετροσ εστωσ·και θερμενοσ'		erat aut cum eis et petrus et calefaciens se·
Ο ουν αρχϊερευσ ηρωτησεν τον ιν .	19	pontifex ergo·interrogauit ihm
περι των μαθητων αυτου και περι τησ διδαχησ αυτου'		de discipulis suis.et de doctrina eius·
Απεκριθη αυτω ισ' εγω ραρρησια ελαλησα τω κοσμω·	20	respondit ei ihs.ego palam locutus sum mundo
εγω παντοτε εδιδαξα εν συναγωγη και εν τω ϊερω·		ego semper docui in synagoga et in templo
οπου παντοτε οι ϊουδαιοι συνερχονται'		quo omnes iudaei conueniunt·
και εκρυπτω ελαλησα ουδεν'τι με επερωτασ·	21	et in occulto locutus sum nihil. quid me interrogas.
επερωτεσ ον τουσ ακηκοοτασ τι ελαλησα αυτοισ'		interroga eos qui audierunt·quid locutus sum ipsis·
ειδε ουτοι οιδασιν α ειπον εγω'		ecce hi sciunt quae dixerim ego·
ταυτα δε αυτου ειποντοσ.εισ των ϋπηρετων παρεστηκωσ.	22	haec autem cum dixisset·unus assistens ministrorum
εδωκεν ραπισμα τω ιυ ειπων·		dedit alapam ihu dicens·
ουτωσ αποκρινη τω αρχϊερει'απεκριθη αυτω ο ισ·	23	sic respondes pontifici·
		respondit ei ihs.
ει κακωσ ελαλησα.μαρτυρησον περι του κακου·		si male locutus sum.testimonium perhibeo de malo·
ει δε καλωσ·τι με δερεισ'Απεστειλεν αυτον αννασ	24	si autem bene.quid me caedis·et misit eum annas
δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα'		ligatum ad caiphan pontificem·
Ἦν δε σιμων πετροσ·εστωσ και θερμενοσ'	25	erat aut simon petrus·stans et calefaciens se·
ειπον ουν αυτω·μη και συ εκ των μαθητων αυτου ει'		:·: dixerunt ergo ei numquid et tu ex discipulis eius

(Fol. 2 *b* secundae manûs.)

(Fol. 3 *a* secundae manûs.)

Cap. XVIII. 14—25.

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]		[SEC. IOHAN.]
XVIII.		
ηρνησατο εκεινος και ειπεν·ουκ ειμι'λεγει εισ εκ των δολων	26	negauit ille et dixit·non sum·dicit unus ex seruis
του αρχϊερεως·συγγενησ ὢν ου απεκοψεν πετροσ το ωτιον'		pontificis. cognatus eius cuius abscidit petrus auriculam·
ουκ εγω σειδον εν τω κηπω μετ αυτου·		nonne ego te uidi in horto cum illo·
παλιν ουν ηρνησατο πετρωσ.και ευθεωσ αλεκτωρ εφωνησεν'	27	iterum ergo negauit petrus·et statim gallus cantauit·
Αγουσιν ουν τον ιν̄ απο του καϊφα εισ το πραιτωριον'	28	adducunt ergo ihm̄·a caipha in pretorium.
ἦν δε πρωϊ'και αυτοι ουκ εισηλθον εισ το πραιτωριον		erat aut̄ mane·et ipsi non introierunt in pretorium·
ινα μη μιανθωσιν·αλλα φαγωσιν πασχα'		ut non contaminarentur·sed manducarent pascha
Εξηλθεν ουν ο πιλατοσ προσ αυτουσ·και ειπεν'	29	exiuit ergo pilatus ad eos foras·et dixit·
τινα κατηγοριαν φερεται κατα του ανοῡ τουτου'		quam accusationem affertis aduersus hominem hunc·
Απεκριθησαν και ειπεν αυτω'ει μη ἦν ουτοσ	30	responderunt et dixerunt ei·si non esset hic
κακοποιοσ·ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον'		malefactor. non tibi tradidissemus eum.
ειπεν ουν αυτοισ ο πειλατοσ.λαβεται αυτον υμεισ.	31	dixit ergo eis pilatus accipite eum uos·
και κατα τον νομον υμων κρινατε αυτον'		et scd̄m legem uram̄ iudicate eum
ειπον δε αυτω οι ιουδαιοι'ημιν ουκ εξεστιν		dixerunt ergo ei iudaei·nobis non licet
αποκτειναι ουδενα'ϊνα ο λογοσ του ιῡ πληρωθη	32	interficere quenquam·ut sermo ihu̅ impleretur·
ον ειπεν.σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν·		quem dixit significans. qua esset morte moriturus·
εισηλθον ουν παλιν εισ το πραιτωριον πειλατοσ.	33	introiuit ergo iterum in praetorium pilatus
και εφω ωνησεν τον ιν̄·και ειπεν αυτω'		et uocauit ihm̄·et dixit ei·tu es rex iudaeorum·et respondit ihs̄.
συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων'και απεκρινατο ο ισ̄	34	a temet ipso hoc dicis·an alii
Αφ εαυτου τουτο λεγεισ·η αλλοι		tibi dixerunt de me·respondit pilatus·numquid ego
ειπον σοι περι εμου' Απεκριθη ο πειλατοσ·μητι εγω	35	iudaeus sum·gens tua et pontifices·
ιουδαιοσ ειμι'το εθνοσ το συν και αρχϊερεισ·		tradiderunt te mihi·quid fecisti·respondit ihs̄·
παρεδωκαν σε εμοι'τι εποιησασ' απεκριθη ισ̄	36	regnum meum non est de hoc mundo
η βασιλεια η εμη·ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου'		si ex hoc mundo esset regnum meum·
ει εκ του κοσμου τουτου ἦν η εμη βασιλεια.		ministri mei utiq·decertarent·ut non traderer
οι ὑπηρεται αν οι εμοι ηγωνιζοτο ϊνα μη παραδω' τοισ		iudaeis·nunc aut̄ regnum meum non est hinc·
ιουδαισ'νυν δε η βασιλεια η εμι ουκ εστιν εντευθεν'		dixit itaq·ei pilatus·ergo rex es tu·
ειπεν ουν αυτω ο πειλατοσ'ουκουν βασιλευσ ει συ·	37	respondit ihs̄. tu dicis. quia rex sum ego·
Απεκριθη ο ισ̄·συ λεγεισ οτι βασιλευσ ειμι'		ego in hoc natus sum·et ad hoc ueni
εγω εισ τουτο γεγεννημαι·και εισ τουτο εληλυθα		in mundum·ut testimonium perhibeam ueritati·
εισ τον κοσμον'ϊνα μαρτυρησων τη αληθεια'		omnis qui est ex ueritate audit meam uocem.
πασ ο ων εκ τησ αληθειασ·ακουι μου τησ φωνησ'		dicit ei pilatus. quid est ueritas·
Λεγει αυτω ο πειλατοσ'τι εστιν αληθεια'	38	
(Fol. 3 *b* secundae manûs.)		(Fol. 4 *a* secundae manûs.)

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]		[SEC. IOHAN]
Και τουτο ειπων·παλιν εξηλθεν προσ τουσ ϊουδαιουσ.	XVIII.	et cum hoc dixisset·iterum exiit ad iudaeos·
και λεγει αυτοισ' εγω ουδεμιαν αιτιαν εν αυτω ευρισκω'		et dicit eis·ego nullam inuenio in eo causam.
εστιν δε συνηθαια ϋμιν.ϊνα ενα απολυσω ϋμιν εν τω πασχα.	39	est aut consuetudo uobis.ut unum dimittam uobis in pascha·
βουλεσται ουν·απολυσω ϋμιν τον βασιλεα των ιουδαιων'		uultis ergo dimittam uobis regem iudaeorum
εκραυγασαν ουν παλιν λεγοντεσ παντεσ' μη τουτον.	40	clamauerunt rursum omnes dicentes·non hunc·
	XIX.	
αλλα βαραββαν' ην δε βαραββασ ληστησ' τοτε ουν ελαβεν	1	sed barabban·erat aut barabbas latro·tunc ergo apprehendit
ο πειλατοσ τον ιν·και εμαστιγωσεν' και οι στρατιωται	2	pilatus ihm.et flagellauit.et milites.
πλεξαντεσ στεφανον εξ ακανθων·επεθηκαν αυτου		plectentes coronam de spinis·imposuerunt
τη κεφαλη·και ειματιον πορφυρουν περιεβαλον αυτον'		capiti eius·et ueste purpurea circumdederunt eum·
και ελεγον·χαιρε ο βασιλευσ των ιουδαιων·	3	et ueniebant ad eum·et dicebant·haue·rex iudaeorum·
και εδιδουν αυτω ραπισματα· εξηλθεν παλιν εξω	4	et dabant ei alapas·exiit iterum pilatus foras·
ο πειλατοσ·και λεγει αυτοισ' ϊδε αγω ϋμιν αυτον εξω·		et dixit eis·ecce adduco uobis eum foras·
ϊνα γνωτε ωτι εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω'		ut cognatis quia in eo nullam causam inuenio·
Εξηλθεν ουν ο ισ εξω.φορων τον ακανθινον στεφανον.	5	exiit ergo ihs·portans spineam coronam
και το πορφυρουν ϊματιον: και λεγει αυτοισ·ϊδε ο ανοσ'		et purpureum uestimentum·et dicit eis·ecce homo.
Οτε ουν ϊδον αυτον οι αρχϊερεισ και οι ϋπηρεται.	6	cum ergo uidissent eum pontifices et ministri·
εκραυγασαν λεγοντεσ·σταυρωσον σταυρωσον αυτον'		clamabant dicentes·crucifige·crucifige eum·
λεγει αυτοισ ο πειλατοσ' λαβετε ϋμεισ αυτον·και σταυρωσατε"		dicit eis pilatus·accipite eum uos et crucifigite·
εγω γαρ·ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαν'		ego enim·non inuenio in eo causam·
Απεκριθησαν αυτω οι ϊουδαιοι'ημισ νομον εχομεν.	7	responderunt ei iudei·nos legem habemus
και κατα τον νομον ο φιλει αποθανειν.		et secundum legem debet mori·
οτι εαυτον ϋιον θυ εποιησεν' Οτε ουν ηκουσεν ο πειλατοσ	8	quia filium di se fecit·cum ergo audisset pilatus
τουτον τον λογων·μαλλον εφοβηθη' και εισηλθον	9	hunc sermonem·magis timuit.et ingressus est·
εισ τω πραιτωριον παλιν·και λεγει τω ιυ·		praetorium iterum·et dicit ad ihm.
ποθεν ει συ' Ο δε ισ·αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτω'		unde es tu·ihs aut responsum non dedit ei·
Λεγει ουν αυτω ο πειλατοσ' εμοι ου λαλεισ'	10	dicit ergo ei pilatus·mihi non loqueris
ουκ οιδασ οτι εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε'		nescis quia potestatem habeo crucifigere te·
και εξουσιαν εχω απολυσαι σε' Απεκριθη αυτω ισ	11	et potestatem habeo dimittere te·respondit ihs·
Ουκ εχεισ εξουσιαν κατ εμου ουδεμιαν·ει μη ην		non haberes potestatem aduersum me ullam·nisi tibi esset
δεδομενον σοι ανωθεν' δια τουτο ο παραδιδουσ με σοι.		datum desuper·propter ea qui tradidit me tibi
μιζονα αμαρτιαν εχει' εκ τουτου εζητει ο πειλατοσ	12	maius peccatum habet·exinde·querebat pilatus
απολυσαι αυτον·Οι δε ϊουδαιοι εκραυγασαν λεγοντεσ'		dimittere eum·iudei aut·clamabant dicentes·
(Fol. 4 *b* secundae manûs.)		(Fol. 5 *a* secundae manûs.)

Capp. XVIII. 38—XIX. 12.

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ]

τουτον απολυσησ. ουκ ει φιλοσ του καισαροσ' XIX.
γαρ ο βασιλεα εαυτον ποιων. αντιλεγει τω καισαρι'
ν πειλατοσ ακουσασ τουτων των λογων. 13
γεν εξω τον ιν̄. και εκαθεισεν επι βηματοσ.
τοπον λεγομενον λιθοστρωτον.
αϊσ τι γαββαθα. ἡν δε παρασκευη του πασχα. 14
ην οσει τριτη' και λεγει τοισ ιουδαιοισ'
βασιλευσ ὑμων' οι δε εκραυγαζον. 15
ν αρον. σταυρωσον αυτον' λεγει αυτοισ ο πειλατοσ.
βασιλεα ὑμων σταυρωσω' απεκριθησαν οι αρχϊε
σ' ουκ εχομεν βασιλεα ει μη καισαρα.
ουν παρεδωκεν αυτον αυτοισ. ἱνα σταυρωθη' 16
ελαβον ουν τον ιν̄. και ηγαγον'. και βασταζων εαυτου 17
σταυρον. εξηλθεν εισ τον λεγομενον κρανιου τοπον.
λεγηται εβραϊσ τι γολγοτα. οπου αυτον εσταυρωσαν. 18
μετ αυτου δυο αλλουσ τευθεν και εντευθεν. μεσον δε
ιυν̄. εγραψεν δε και τιτλον ο πειλατοσ. και εθηκεν 19
του σταυρου' ἡν δε το γεγραμμενον. ισ̄ ο ναζωρεοσ.
ασιλευσ των ιουδαιων' Τουτον ουν τον τιτλον πολλοι 20
ν ιουδαιων ανεγνωσαν. οτι εγγυσ ἡν ο τοποσ τησ πολεωσ
ου εσταυρωθη ο ισ̄' και ἡν γεγραμμενον. εβραϊσται.
ληνισται. ρωμαϊσται' ελεγον ου τω πειλατω αρχϊερεισ 21
ν ἰουδαιων. μη γραφε. ο βασιλευσ των ἰουδαιων.
λα οτι εκεινοσ ειπεν. βασυλευ σ ειμι των ἰουδαιων'
κριθη ο πειλατοσ' ο γεγραφα. γεγραφα. 22
υν στρατιωται οτε εσταυρωσαν τον ιν̄. 23
βον τα ειματια αυτου. και ποιησαν τεσ τεσσαρα μερη.
ισ τω στρατιω τη μεροσ. και τον χιτωνα'
δε ο χιτων̄ α ραφοσ. εκ των ανωθεν ὑφαντοσ δι ολου'
ον δε προσ αλληλουσ' μη σχισωμεν αυτον. 24
λα λαχωμεν περι αυτου τινοσ εστιν'
ε γραφη πληρωθη η λεγουσα.

(Fol. 5 *b* secundae manûs.)

[SEC. IOHAN.]

si hunc dimittis. non es amicus caesaris.
omnis qui se regem facit contradicit caesari.
pilatus ergo cum audisset hos sermones
adduxit foras ihm̄. et sedit pro tribunali
in loco que dicitur lithostrotus
haebraice autem gabbatha. erat aut̄ parasceue paschae.
hora quasi sexta. et dicit iudaeis.
ecce rex uester. illi aut̄. clamabant.
tolle. tolle. crucifige eum. dixit eis pilatus.
regem urm̄ crucifigam. responderunt
pontifices. non habemus regem nisi caesarem.
tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur.
susceperunt autem ihm̄. et eduxerunt. et baiulans sibi
crucem. exiuit in eum qui dicitur caluarie locum.
haebraice golgotha. ubi eum crucifixerunt
et cum eo alios duos. hinc et hinc. medium autem
ihm̄
scripsit aut̄ et titulum pilatus. et posuit
super crucem. erat aut̄ scriptum. ihs̄ nazarenus.
rex iudaeorum. hunc ergo titulum multi
legerunt iudaeorum. quia prope ciuitatem erat locus.
ubi crucifixus est ihs̄. et erat scriptum. haebraice ihs̄.
greçe. et latine. dicebant ergo pilato. pontifices
iudaeorum. noli scribere rex iudęorum.
sed quia ipse dixit. rex sum iudaeorum.
respondit pilatus. quod scripsi scripsi. milites ergo cū crucifixissent eum.
acceperunt uestimenta eius. et fecerunt quartuor partes
unicuiq. militi partem. et tunicam.
erat aut̄ tunica inconsutilis. desuper contexta per totum.
dixerunt ergo adinuicem. non scindamus eam
sed sorciamur de illa cuius sit.
ut scriptura impleretur dicens

(Fol. 6 *a* secundae manûs.)

Cap. XIX. 12—24.

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]

XIX.

Διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις. και επι τον ἱματισμον
μου εβαλον κληρον' Οι μεν ουν στρατιωται. ταυτα εποιησαν'
Ἱστηκεισαν δε παρα τω σταυρω του ιυ. η μητηρ αυτου. 25
και η αδελφη της μητροσ αυτου· μαρια η του κλωπα.
και μαρια η μαγδαληνη 'Ισ ουν ειδων την μητερα 26
και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα.
λεγει τη μητρι αυτου'
γυναι ειδε ο ὑιοσ σου
ειτα λεγει τω μαθητη· ἰδου η μητηρ συ· 27
και απ εκεινησ της ωρασ. ελαβεν αυτην
ο μαθητησ εισ τα ἰδια.
Μετα τουτο ειδωσ ο ισ 28
οτι ηδην παντα τετελειωται.
" ἱνα πληρωθη η γραφη· λεγει· διψω'
σκευοσ ουν εκειτο οξουσ μεστον' 29
οι δε πλησαντεσ σπογγον οξουσ
καὶ ὑσσωπω περιθεντεσ.
" προσηνεγκαν αυτου τω στοματι'
Οτε ουν ελαβεν το οξοσ ο ισ ειπεν' τετελειωται' και κλινασ 30
" την κεφαλην· παρεδωκεν το πνα' Οι ουν ἰουδαιοι· 31
" ἱνα μη μινητ επι του στου τα σωματα εν τω σαββατω.
επι παρασκευι· ην γαρ μεγαλη η ημερα του σαββατου εκεινου·
ηρωτησαν τον πειλατον ἱνα κατεαγωσιν αυτων τα σκελη.
και αρτωσιν' Ηλθον ουν οι στρατιωται· και του μεν πρωτου 32
κατεαξαν τα σκελη· και του αλλου του συνσταυρωθεντοσ
" αυτω' επι δε του ιν ελθοντεσ. ωσ ἰδον αυτον ηδη τεθνικοτα. 33
ου κατεαξαν αυτου τα σκελη' αλλα εισ των στρατιωτων 34
λογχη αυτου την πλευραν ενυξεν· και ευθεωσ εξηλθεν
αιμα και ὑδωρ' και ο εορακωσ με μαρτυρηκεν· και αληθινη 35
αυτου εστιν η μαρτυρια' κακεινοσ οιδεν οτι αληθη λεγι.
ἱνα και ὑμεισ πιστευσηται' εγενετο γαρ ταυτα· ἱνα η γραφη 36
πληρωθη' οστουν ου συντριβησεται αυτου· και παλιν. ετερα 37
" γραφη λεγει' οψονται εισ ὁν εξεκεντησαν· μ υτ

(Fol 6 *b* secundae manûs.)

[SEC· IOHAN.]

Partiti sunt uestimenta mea sibi et in uestem
meam miserunt sortem. et milites quidem haec fecerunt
stabant autem iuxta crucem ihu· mater eius
et soror matris eius maria cleopę·
et maria magdalene· cum uidisset ergo ihs matrem·
et discipulum quem diligebat.
dicit matri suae.
mulier· ecce filius tuus.
deinde dicit discipulo· ecce mater tua.
et ex illa hora accepit eam
discipulus in sua.
Postea sciens ihs
quia iam omnia consummata sunt
ut consummaretur scriptura· dixit· sitio.
uas ergo positum erat· aceto plenum·
illi aut· spongiam plenam acaeto
hysopo circumponentes
optulerunt ori eius
Cum ergo accepisset ihs acetum dixit. consummatum est· et inclina
capite· tradidit spm. Iudaei ergo
qm parasceue erat· ut non remanerent in cruce corpora sabbato.
erat enim magnus dies ille sabbati·
rogauerunt pilatum· ut frangerentur eorum crura
et tollerentur. uenerunt ergo milites. et primi quidem
fregerunt crura. et alterius qui crucifixus est cum eo·
ad ihm aut cum uenissent· ut uiderunt eum iam mortuum.
non fregerunt eius crura sed unus militum
lancea latus eius aperuit. et continuo exiuit
sanguis et aqua· et qui uidit testimonium perhibuit et uerum est
eius testimonium. et ille scit quia uera dicit·
ut et uos credatis· facta sunt enim haec· ut scriptura
impleretur. os· non comminuetis ex eo. et iterum alia
scriptura dicit· uidebunt· in quem transfixerunt·

(Fol. 7 *a* secundae manûs.)

Cap. XIX. 24—37.

[KAT. ΙΩΑΝ.]		[SEC. IOHAN]
	XIX	
τα δε ταυτα· ηρωτησε τον πιλατον ϊωσηφ απο αριμαθεας·	38	post haec aut̄·rogauit pilatum ioseph ab arimathia·
ν μαθητης του ιῡ· κεκρυμμενος δε		eo quod esset discipulus ihū·occultus autem·
α τον φοβον των ϊουδαιων·		propter metum iudeorum·
α αρη, το σωμα του ιῡ		ut tolleret corpus ihū·
ι επετρεψεν ο πιλατος		et permisit pilatus·
θεν ουν·και ηρεν το σωμα του ιῡ		uenit ergo·et tulit corpus ihū
θεν δε και νιδημος·	39	uenit aut̄ et nicodemus
ελθων προς τον ιν̄ νυκτος το πρωτον		qui uenerat ad ihm̄ nocte primum·
ερων μιγμα ζμυρνης και αλοης		ferens mixturam murrae et aloes·
λιτρας εκατον		quasi libras centum
αβον ουν το σωμα του ιῡ·	40	acceperunt ergo corpus ihū
ι εδησαν αυτο εν οθονιοις		et ligauerunt illud linteis
τα των αρωματων		cum aromatibus
θως εθος εστιν ϊουδαισ ενταφιαζειν		sicut mos iudeis est sepelire
δε εν τοπω οπου εσταυρωθη κη κηπος·	41	erat aut̄ in loco ubi crucifixus est ortus
ι εν τω κηπω μνημιον κενον·		et in orto monumentum nouum.
εν ω̄		in quo
ουδεπω ουδισ		nondum quisquam
ετεθη		positus erat·
εκει ουν	42	ibi ergo
δια		propter
την παρασκευην		parasceuen
των ϊουδαιων·		iudeorum
οτι εγγυς ην		quia iuxta erat
το μνημιον·		monumentum
εθηκαν τον ιν̄		posuerunt ihm̄·
τη δε μια των σαββατων·	XX. 1	una aut̄ sabbati
μαρια η μαγδαληνη		maria magdalenae
ερχετε		uenit
πρωι		mane cum adhuc tenebrę essent·
σκο		
τιασ		
(Fol. 7 *b* secundae manús.)		(Fol. 8 *a* secundae manús.)

Capp. XIX. 38—XX. 1.

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]

	ετι ουσης εις το μνημιον·και βλεπει	XX.
	τον λιθον ηρ'μενον εκ του μνημιου'	
	τρεχει ουν και ερχεται	2
	προσ σιμωνα πετρον·και προσ τον αλλον	
	μαθητην ον εφιλι ο ισ̄·και λεγει αυτοισ'	
	ηραν τον κν̄ εκ του μνημιου·	
	και ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτον'	
	Εξηλθεν ουν ο πετροσ και αλλοσ μαθητησ.	3
	και ερχον_το εισ το μνημιον'	
	ετρεχον δε οι δυο ομου	4
"	*και ο αλλοσ μαθητησ προ εδραμεν ταχιον του πετρου·*	
	και ηλθεν πρωτοσ εισ το μνημιον'	
	και παρακυψασ·βλεπει κιμενα τα οθονια·	5
	ου μεντοι εισ ηλθεν	
	Ερχεται ουν σιμων πετροσ ακολουθων αυτω.	6
	και εισηλθεν εισ το μνημιον·	
	και θεωρει τα οθονια κιμενα.	
"	*και το σουδαριον ο ην̂ επι τησ κεφαλησ αυτου·*	7
	ου μετα των οθονιων κιμενον.	
	αλλα χωρισ εντετυλιγμενον εισ ενα τοπον'	
	Τοτε ουν εισηλθεν ο αλλοσ μαθητησ.	8
	ο ηλθων πρωτοσ εισ̄ το μνημιον'	
"	*και ϊδεν και ουκ επιστευσεν' Ουδεπω γαρ*	9
	εδισαν την γραφην·ωτι δι αυτον	
	εκ νεκρων αναστηναι' Απηλθον ουν παλιν	10
	προσ εαυτουσ οι μαθηται' Μαρια δε ειστηκει	11
"	*προσ τ̄ο̄ μνημιω κλαιουσα εξω'*	
	ωσ ουν εκλει·εν παρεκυψεν εισ το μνημιον'	
	και θεωρι δυο αγγελουσ·ενα προσ τη κεφαλη	12
	και ενα προσ τοισ ποδιν·οπου εκειτο	
	το σωμα του ιν̄.	
	και λεγουσιν αυτη εκεινοι.γυναι τι κλαιεισ'	13

(Fol. 8 *b* secundae manûs.)

Cap. XX. 1—13.

[Latine *supra* p. 154.]

Inter fol. 347 *b* et 415 *a* haec leguntur:

S. MARCI XVI. 6 crucifixum·surrexit·non est hic·
ecce locus·ubi posuerunt eum·
sed ite dicite
discipulis eius et petro
quia praecedit uos in galileam·
ibi eum uidebitis·sicut dixit uobis·
8 at ille exeuntes·fugerunt de monumento·
inuaserat enim eas tremor et pauor.
et nemini quicquam dixerunt·
timebant enim·
9 surgens aut̄ mane prima sabbati·
apparuit primo mariae magdalenae·
[GRAECE *supra* p. 325.] de qua eiecerat septem dęmonia·
10 illa uadens nunciauit·
his qui cum eo fuerant·
lugentibus et flentibus·
11 et illi audientes quia uiueret
et uisus esset ab ea. non crediderunt·
12 post haec autem
duobus ex eis ambulantibus
ostensus est in alia effigie
euntibus in uillam.
13 et illi euntes
nuntiauerunt caeteris
nec illis crediderunt
14 nouissime recumbentibus
illis undecim apparuit· et exprobrauit
incredulitatem illorum et duritiam cordis
quia his qui uiderant eum
resurrexisse non crediderunt·
15 et dixit eis.
euntes in mundum uniuersum·
praedicate euangelium

(Fol. 9 *a* secundae manûs.)

CAP. XVI. 6—15.

S. Marci XVI.

πασῃ τῃ κτισει' Οτι ο πιστευσας	16	omni creaturae 'qui crediderit
και βαπτισθεισ·σωθησεται'		et baptizatus fuerit . saluus erit
ο δε απιστησασ·κατακριθησεται'		qui aut̄ n̄ crediderit .c̄demnabi̇
σημια δε τεισ πιστευσασειν·	17	signa aut̄ eos qui crediderint.
ταυτα παρακολουθησει'		haec sequentur'
Εν τω ονοματι μου·δαιμονια		In nomine meo. daemonia
εκβαλλουσι' γλωσσεισ λαλη		eicient' linguis loquentur
σωσιν καινεισ·οφεισ αρουσιν'	18	nouis·serpentes tollent·
καν θανασειμον τι ποιωσιν.		et si mortiferu̇ quid biberint.
ου μη αυτουσ βλαψη'		non eis nocebit'
επ αρρωστουσ χειρασ επιθησουσειν.		Super egrotos manus imponent.
και καλωσ εξουσιν'		et bene habebunt'
Ο μεν ουν κ̄σ̄ μετα το	19	Et d̄n̄s quidem·postquȧ
λαλησει αυτοισ·ανελημφθη		locutus ė eis. assumptus ė
εισ τον ουρανον·και εκαθισεν		in caelum·et sedit
εν δεξιων του θ̄ῡ'		a dextris d̄i̇'
Εκεινοι δε εξελθοντεσ.	20	Illi aut̄ profecti·
εκηρυξαν πανταχου'		praedicauerunt ubiq̄·
του κ̄ῡ συνεργουντοσ.		d̄n̄o cooperante·
και τον λογον βεβαιουντοσ.		et sermonem c̄firmante
δια των επακολουθουν των σημιων·		sequentib' signis'.
αμην'		amen'
ευαγγελιον κατα μαρκον		Eu̇angelium s̄c̄d marcu̇
ετελεσθη'		Explicit'
αρχεται πραξισ αποστολων'		Incipiunt actus ap̄l̄orum'

(Fol. 9*b* secundae manûs.)

Cap. XVI. 15—20.

ADNOTATIONES EDITORIS

IN QUIBUS OMNES VETERUM CORRECTORUM SCRIPTURAE RECENSENTUR, ET DE LOCIS EXPLICATUR NOTATU DIGNIS.

N.B. Correctiones in textu nostro interlineares, de quibus hìc siletur, primae manûs sive ipsius scribae esse judicamus. Quae in Codice, sub primae manûs [*p. m.*] textu, elota potiùs quam erasa, altiùs scrutantibus subinde apparent, ea per *elot.* diligenter notamus: e. g. Fol. 330 *a*, l. 3 "super eum *elot. sub* ad eum sa *p. m.*"

De posteriorum correctionibus, quos A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L, M nominamus, satis am in Prolegomenis nostris dictum est. *s. m.* [i. e. *secundae manûs*] incerti cujusdam neque antiquissimi scriptoris lectiones indicat.

Fol. 3 *a*. *Prorsus evanuit atramentum.*

3 *b*. l. 18 *legas ὑιον non νιον p. m.*; *αυτησ partim elotum s. m.* l. 33 *rescripsit* K.

4 *a*. l. 4 b *pro* v *in* -vis, *seu potius* -uis G. l. 5 b *pro* u *in* -uit G. l. 11 s *supra* t *in* -bit G. l. 23 i *supra* e *in* -des G.

4 *b*. l. 14 *α pro ε prim. in* επαγγελλαται B. l. 16 *τεσ post ακουσαν addit* C.

5 *a*. l. 8 a *in* -tae *et obelo et puncto notat s. m.* l. 23 nt *elot. sub* m *in* puerum *p. m.*

5 *b*. l. 17 *η pro ε prim., etiam ε supra αι eras. in* βεθλεαιμ B. l. 19 *ου pro εια in* διετειασ B. l. 22 *ϊ insertum ante* ηρεμιον B.

6 *a*. l. 5 a *supra* ue *in* querere G. l. 8 m *ad* nocte *adpendit* G. l. 10 i *supra* e *in* -des G. l. 27 o *pro* u *in* consulari K.

6 *b*. l. 2 *τ in την secund. mutat in γ s. m.* l. 6 *οβ supra φη in* εφηθη C. l. 22 *fin. ν post* δερματεινῆ *addit* K.

8 *a*. l. 3 i *supra* e *in* -tes G. l. 18 b *pro* u *in* -gauit G. ll. 27, 29, 30 *initio, deficit pergamena.* l. 30 est *per* ^^^ *supra positum abrogat* G.

8 *b*. l. 2 *επ pro εισ* B. l. 8 *marg.* ις: *sectionis Ammonianae vix tandem legitur.* l. 19 τ·ου *pro θυ prim. habet* A: *forsan autem rectiùs Kipling. qui θεου non θυθυ p. m. legisse putat.* l. 26 . . *supra* o (articul.) *s. m.*; *sic etiam* l. 12 *supra* o *prim. in* ουτοι; 9 *b*. l. 10 *supra* o *prim. in* οριοισ.

9 *a*. l. 25 b *pro* v *in* -tavis *seu potius* -tauis G.

9 *b*. l. 15 *σ in* -λαιασ, l. 17 *ν in μεγαν partim erasa.* l. 18 *ϗ supra lineam ante σκεια* B. l. 27 *ν supra σ in* -βληστροσ B.

10 *a*. l. 8 in *per*. . *supra positum abrogat* G. l. 9 u *supra* b (*obelo delet.*) *in* -bit G. l. 11 t *supra* ph, l. 14 h *supra* ta G.

10 *b*. l. 27 *τω supra lineam ante* $\overline{\pi\nu\iota}$ C. ll. 31—33 *partim rescripsit* K.

11 *a*. l. 27 ⸗ *supra* spu *ponit* G.

11 *b*. l. 14 *fin. -τασ pro -των* D. l. 15 *σ ad* αλα *appendit* H.

12 *a*. l. 7 — *supra* a *in* iustitia G. l. 10 t *supra* n *in* dixerin G. l. 12 i *supra* e *in* -ces G. l. 17 l *primum in* sall *obelo delet* G.

12 *b*. l. 5 *αν supra lincam post* Οσ C; *sic etiam* C (*nisi mavis* F) *τω̄ post τουτων ad fin. lin.* l. 12 *legas υμειν sine puncto p. m.*; *ι pro α in* οργαξ- D. l. 25 *ισ in προσφερεισ erasum s. m.* l. 26 *fin. εωσ post ταχυ addit* A *non prima manus, ut olim judicavimus.* Cf. Tabul. III. 2. l. 28 *-σει per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 30 *fin. ει eras. s. m. Sed confer* Prolegom. p. IV. not. 1.

13 *a*. l. 12 i *supra* e *in* omnes G. l. 24 e *supra* i *erasum in* -ari G. l. 31 n *in* exiens *et obelo et puncto notat s. m.* l. 32 u *supra* b (*obelo delet.*), *et* · *supra* r *ultim.* G, *cui forsan dandum est* ¯ *sequens.*

13 *b*. l. 28 *ησαι supra ειν* B, *etiam loco ειν erasi* D.

14 *a*. l. 1 i *supra* e *in* omnes G. l. 16 *fin.* · facit eam moechari *addit* G. l. 31 est · est *pro* etiam etiam G.

14 *b*. l. 11 *dele — supra* :. l. 16 *ασ pro ειν in ϋμειν* B. l. 31 *ο ουρανιοσ pro εν ουρανοισ forsan* B.

15 *a*. l. 8 e passum *supra* ium G, unum *etiam per ' ' ' supra posita abrogato.* l. 10 t *in* dat *et obelo et puncto notat* G. l. 20 i *supra lineam post* fili G.

15 *b*. l. 24 *ω supra ο in αυτον* C. l. 30 *α pro ο in βλατο-* D.

16 *a*. l. 5 it *in* facitis *et punctis et obelis notat* G. l. 14 x *supra* s *in* destera G. l. 16 us *supra* r (*obelo notatum*) *in* tur G. l. 26 n *supra* es *in* cludes G.

16 *b*. *Foedatur chemicis haec pagina: sic etiam 26 b, 28 b, 32 b,* &c. l. 7 *fin. ωσ addit* A. cf. 12 *b*. l. 26. l. 15 *γαρ supra lineam post εαν* B. l. 28 *τω supra lineam post εν* C. *κρυφαιω pro κρυφια* A. l. 31 *ου et ν in αφανιζουσιν erasit s. m.*, *σ* (C) *in ϵ* (ϵ) *mutato.* l. 32 *ϗ supra lineam post κλεπται* B. l. 33 *ουσ ante εν erasum s. m.* (*legas θησαυρουσουσ εν*).

25 *a*. l. 2 e *supra* is (*obelo notatum*) *in* maris G.

25 *b*. l. 28 *αν supra νεκ* C.

26 *a*. et *b*. *Summa hujus folii pars abscissa est: quae restant* l. 1 *a*. et *b*. *dedimus.*

26 *b*. l. 23 *συν supra lineam ante τηρουνται* C.

27 *a.* ll. 11, 14 e *supra* a (*obelo notatum*) *in* jaj- G. ll. 16, 19 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* nob G. l. 21 t *pro* c *in* mittunc G. l. 23 s *in* utrisque *et obelo et puncto notatum s. m.* l. 28 e *supra lineam forsan s. m.*

27 *b.* l. 10 *ν in αυτον in υ mutat* D.

28 *a.* l. 4 u *supra* b *in* -bit G. l. 21 credimus *supra* etiam *improbat per* '''' G. l. 28 er *supra lineam inter* l *et* unt G.

28 *b.* l. 1 *τω supra lineam post εν* C. l. 8 *σ in εσκυλμενοι supra α? eras. scripsit p. m., vel forsan potius* A. l. 9 *ρ prim. in ρερ per punctum abrogat* K. l. 12 *του κν̄ pro τον κν̄* D. l. 16 *litera* (*ω?*) *elot. sub a secund. in αυτα p. m.* cf. l. 8. l. 31 *αν in σαμαριτανων eras. s. m.* l. 33 *ϊσρ- pro εισρ- s. m.*

29 *a.* l. 7 *rasura incidit post* au *in* autem. l. 32 u *supra* b (*obelo notatum*) G.

29 *b.* l. 9 *θ mutat in τ* H. l. 19 *η supra lineam post μηγε* B. l. 27 *ενη mutat in εν τη* H.

30 *b.* l. 13 *post δια p. m. casu scriptum videtur.*

31 *a.* l. 6 s *secund. in* uestris *obelo notat* G. l. 10 i *supra lineam post* fili G.

31 *b.* l. 3 *αποκτιναι supra σφαξαι* D. l. 6 *του eras. s. m.* l. 14 *fin. αυτ̄ο p. m. sed rescriptum, me judice, negante Wetstenio.* l. 21 *ην supra lineam post ειρην* D. l. 22 *χ pro κ in δικ-* D.

32 *a.* l. 4 *forsan* c *pro* g *in* magis *p. m., corrigente* A. l. 25 i *supra* e (*obelo notatum*) *in* -nes G.

32 *b.* ll. 1, 7 *lacera est pergamena.* l. 14 *ερχ- pro εργαζ-* B. l. 17 *φ pro* b in *τυb* K. l. 27 *εν supra lineam ante μαλακοισ* B.

33 *a.* l. 5 a *supra* ue *in* que G. l. 17 s *prim. in* audistis *et obelo et puncto delet s. m.* l. 25 h *ante* arundinem *in margine scribit* G. l. 29 n *in* regnum *eras. s. m.*

33 *b.* l. 5 *τοισ et των eras. s. m.: sic σ prim.* l. 9. l. 9 *δε supra lineam post απο* A. l. 31 *ι supra lineam inter α et π* A.

34 *a.* l. 12 e *supra* i *in* omnis G. l. 31 ae *supra* i (*obelo notatum*) *in* facti G.

34 *b.* ll. 5, 13 *ν in ην eras. s. m.: sic η prim.* l. 7, *et εσται* l. 25. l. 32 *τοισ supra lineam post ιησ* C.

35 *a.* l. 18 uo *pro* bu (b *obelo notat.*) G. ll. 24—27 *partim deficit pergamena.* l. 24 b *pro* u *in* lau G.

35 *b.* l. 2 *ε supra lineam ante ιδοντεσ* B. l. 27 *σ supra lineam post τι* H. l. 31 *του eras. s. m.*

36 *a.* l. 1 au *supra* b (*obelo notatum*) *in* bellere G. l. 8 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* -bit G. l. 28 u *supra* b, m *supra* t *in* obet G.

36 *b. Chemicis foedatur haec pagina.* l. 2 *η sub ϋ, υ sub ει prim. elot. omnia p. m.* l. 9 *ησ eras. s. m.; sic etiam μη* l. 19, *ζ* l. 20, *οτι* l. 25. l. 18 *κατεαξεν pro κατιαξεισ, addito etiam in marg. καλαμ... συντετριμ μενō post αυτου* l. 17 F. ll. 26—28 *lacera est pergamena hoc loco.* l. 31 *α pro ε in -μουτει* D. l. 33 *αθ supra τη in στησεται* C.

37 *a.* l. 2 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* salba G. ll. 7, 22 u *pro* b (*obelo notatum*) *in* -bit G. l. 17 *fin. in marg.* harundinem quassatam *addit* G. l. 18 t *supra* s (*obelo notatum*) *in* confringes G. l. 23 a *in* ita *periit omnino in lacunâ.* l. 33 b *pro* u *in* stauit G.

37 *b.* l. 3 *σ elot. sub* λ *in* -ουλ *p. m.* l. 32 *αγαθα eraso, ο substituit* D.

38 *a.* l. 3 c *elot. sub* i *in* eic- *p. m.* l. 4 i *supra lineam post* fili G.

38 *b.* l. 13 *αυτη pro σοι* D. l. 15 *ι in ωσπερι (etiam του* l. 27) *eras. s. m.* l. 20 *ι supra ε in -εται* D. l. 21 *γε supra σν in τησ νεασ* B, *τα supra κακ* D.

39 *a.* l. 3 uerbum uacuum *pro* beruum uacum G. l. 4 n *supra* -det, l. 12 a *supra* ue *in* que G. l. 25 b *supra* u *in* -uit G (c *in* condemnauit *punctato, forsan p. m.*).

39 *b.* l. 7 *αυτου eras. s. m. α supra lineam post χειρον* l. 8, *item supra ε secund. in εστηκεισαν* l. 14 B. l. 24 *ν supra σ eras. in εσ* A. l. 29 *ι supra εσ in εστηκει* E.

40 *a.* l. 1 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* -ibi G. ll. 12, 15 a *supra* ue *in* que G.

40 *b.* l. 24 *ε supra lineam ante λαλει* B.

41 *a.* l. 3 t *supra lineam post* -ba, l. 5 n *supra* -ret, l. 7 i *supra* ru *in* harunt (h *obelo notat.*) G. l. 4 h *in* hor *et puncto et obelo notat* G. l. 24 ebat *supra* or (*sed* ebat *eras.*) B. l. 29 i *supra* e (*obelo notat.*) *in* -tes, l. 30 c *supra* t (*obelo notatum*) *in* dit G. l. 30 a *secund. in* vadae *obelo notat s. m.* l. 33 g *in* c *mutat* G.

41 *b.* l. 24 *εν supra lineam ante εαυτω* A. l. 32 *σ in πλουτουσ erasit s. m.*

42 *a.* l. 7 b *pro* u *in* ueati G. l. 14 *fin. ad* audit *addit* e G. l. 27 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* ber- G. l. 33 u *supra* o (*obelo notatum*) *in* -uos G.

42 *b.* l. 28 *κη supra θην* B. l. 33 *των supra lineam post παντων* C.

43 *a.* l. 29 *periit omninò* e *in* eis.

43 *b.* l. 10 *ν in ελαλησεν eras. s. m.* l. 26 *υιοι s. m. per rasuram pro υιο τησ βασ factum.*

44 *a.* l. 4 i *supra* e (*obelo notatum*) *in* habe- G. ll. 16, 20 b *pro* u *in* -auo- G. l. 32 i *supra* e (*obelo notatum*) *in* colleg- G.

44 *b.* l. 31 λ *prim. in βαλλουσιν eras. s. m.*

45 *a.* l. 18 a *supra* ue *in* querenti G. l. 20 e *supra* i *prim. in* uindedit, *etiam* i *supra* e (*obelo notatum*) G.

45 *b.* l. 32 *ε supra α in εναρ-* H.

46 *a.* l. 1 intelleximus *in marg.* (⏜ *supra* etiam *posito*) G. l. 19 *fin.* c *post* hae *habet* G.

46 *b.* l. 12 *την supra lineam post ωδε* B.

47 *a.* l. 8 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* -abit G. l. 26 ae *supra* i (*obelo notatum*) *in* secuti G.

47 *b.* l. 16 *ο supra ω ponit* A, *ω in ο mutat* K. l. 27 *ν supra η* K.

48 *a.* l. 14 g *pro* c *in* frac G. l. 16 ue *supra lineam post* a *in* -carunt, *sed postea elot.* l. 21 *fin.* bas *post* tur *habet* G. l. 26 l *in* fluct- *mutatur p. m.*, u *semi-formato.*

48 *b.* l. 21 *αr: post -σαρ· addit* L. (: *τελοσ: ut solet, in margine posito*). l. 30 *σ supra ο in προερ-* C.

49 *a.* l. 3 r *in* ergo *et puncto et obelo notat s. m.* G *ponit* den *supra* ns l. 13, a *supra* -ce l. 14, m *supra* -sa l. 24, l. 29 u *supra* b *in* -bati (*obelo notatum*) G.

49 *b.* l. 10 *obelo notat δ in δαν* K. l. 12 *αι supra ε in -σατε* A. l. 22 D?

ro -ωνι, *etiam pro* -ωνει l. 24, οι *habet:* ωνι *et* -ωνει *reponit* K.

50 *a.* l. 6 *pro* au *in* aut (au *eraso*) e *abet* G. l. 33 s *in* utrisque *et obelo t puncto delet s. m.*

50 *b.* l. 3 *sub* κνην *lineolam ponit* K. . 9, 16 D? *pro* -ωνει *habet* οι, *sed* -ωνει *eponit* K. l. 13 *fin.* ι *post* -φημεια *ddit* K. l. 14 νω *delet s. m.* (D?), *eponit* K.

51 *a.* l. 2 (*sic etiam* 51 *b*) *hiat* perga- *mena.* ll. 9, 14 coinquinant *in marg.* — *super* communicant *posito*) G. l. 20 *supra* y (*obelo deletum*) G.

51 *b.* l. 4 να *eras. s. m.*

52 *a.* l. 26 e *supra* a *in* jaj- G.

52 *b.* l. 4 και το περισσευον των κλασμ *. m., sed super rasuram rescriptum. Prior lectio* (*nisi forte* του *init. lin.*) *eriit.* l. 19 " *supra* ζητει, *supra* ση- *. m.* (H?). l. 20 ο *pro* α *in* σημιαν H.

53 *a.* l. 2 autem *supra lineam ante* urbae G. l. 11 ut *ante* signum, l. 19 *supra* ue *in* querit G.

53 *b.* l. 4 *fin.* ω *pro* -τε K. l. 19 (*postea eras.*) *supra lineam post* το A: του ζωντ οσ *legit* H.

54 *a.* l. 19 uiuentis *in marg.* (— *super* saluatoris *posito*) G (*aliâ quam in* 53 *b manu*). l. 23 meus *supra lineam* post pater G. l. 25 b *pro* v *in* -vo *immò potius* -uo) G.

54 *b.* l. 10 ω *supra* ο (*obelo notatum*) in ειλεοσ B.

55 *a.*, 55 *b.* ll. 30, 31 *hiat pergamena.*

55 *a.* l. 13 a *supra* ue *in* que, sunt *supra* hom- G.

55 *b.* l. 6 τον *secund. per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 20 σ *pro* ζ *ha- bet* D. l. 29 επαραντεσ D, *literâ quam scripsit p. m.* ante ντεσ *omninò deletâ.*

56 *a.* l. 17 u *supra* b *in* bis G.

57 *a.* l. 14 d *pro* t *in* at, l. 25 ′ *supra* ο *in* hoc G.

57 *b.* l. 1 ν *supra* σ *eras. in* κοκκοσ B. . 7 ὁ υιοσ *p. m., sed* ο ὑιοσ *s. m.* l. 30 ν *supra lineam post* μειζω B.

58 *a.* l. 2 n *supra* hic A *ut mihi vide- tur: forsan p. m.* l. 5 e *supra* a *in* jaj- G. l. 8 s *ante* m *obelo notat* G. l. 15 facit aut prae[stat *abscisso*] G, etiam *per* (— · — · —) *abrogato.* l. 17 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* bidetur G. l. 21 b *pro* u *in* liueri G. l. 26 n *in* -iens *obelo abrogat* G.

58 *b.* l. 16 δε *erasum s. m.*

59 *b.* l. 13 ϋ *pro* η *in* ημων B. l. 28 ↑ ↑ *supra* εστε *referunt ad versus in imâ paginâ per* G *suppletos:*

εσται δεδεμμενα εν τοισ ουρανοισ
και οσα αν λυσητε επι τησ γησ ⏚ ψ ⏚

l. 31 του *erasum s. m.*

60 *a.* l. 3 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* salb-, l. 4 n *supra* -ri *in* fuerit G. l. 19 s *in* lucrast- *obelo notat s. m.* l. 28 ↑ *post* terram *refert ad versus in imâ paginâ per* G *suppletos:*

erunt ligata in caelis
et quaecumque solueritis in terram ⏚

60 *b.* l. 1 *in* ου γαρ εισι᾽ δυο κ.τ.λ. *mutat* D. l. 8 *fin.* κισ *erasum.* l. 18 δο *supra* οθ *in* αποθηναι A.

61 *a.* l. 14 m *supra lineam post* dece G. l. 15 be *supra* -an- *et* autem *supra* eo G. l. 18 *fin.* ere *pro* i *secund. in* restitui G. l. 22 est *obelo abrogat s. m.*

61 *b.* l. 24 ντεσ C *supra* υσιν *erasum.* l. 29 ν *in* θηλυν *eras. s. m.*

62 *a.* l. 7 m *supra lineam post* nequa G. l. 24 m *supra* ep *in* teptantes G.

62 *b.* l. 6 και *eras.* [*deest Latinè*].

63 *a.* l. 8 per *in marg.* G, *pro* di *quod obelo notatur.* l. 12 causa *in marg.* G, ratione *per* — *notato.*

63 *b.* l. 17 υ *supra lineam post* ο (articul.) A. l. 31 α *supra lineam ante* δυνατον A.

64 *a.* l. 4 ta *supra lineam post* manda G. l. 16 *fin.* e *in* me *deest p. m., ad- dit* G.

64 *b.* l. 2 σ *supra* κ *in* -καμεν B. l. 7 η *pro* ι *in* καθισ- B. l. 9 B *supra lineam ponit* τασ *ante* ιβ: *sic etiam* α *post* -σιον l. 13, ε *supra* αι *in* -εται l. 25. l. 29 ενδεκατην *elot. sub* εννατην ε *p. m.*

65 *a.* l. 27 b *pro* u *in* dauo, l. 29 m *supra* n (*obelo notatum*) *in* iden- G.

65 *b.* l. 1 ε *in* -μεισθ- *obelo notat* K. l. 26 ξε *supra* εσ *in* εστιν K.

66 *a.* l. 16 patrem *supra* famil, s *supra* m *sequens* (*obelo notatum*), l. 22 ibi *supra* e (*obelo notatum*) *in* te G.

66 *b.* l. 19 σθ *p. m. me judice* (*Kipling.* A, *forsan rectius*): *periit atramentum.*

67 *a.* l. 10 i *in* accessit *mutat. p. m.* l. 20 b *pro* u *bis in* uiuit- G. l. 29 ges *supra lineam post* re G. ll. 30, 31 a *supra* o (*obelo notatum*) *in* eorum G.

67 *b.* l. 7 — *supra* εικρου *forsan* A *vel* B: *sed* 71 *b.* l. 9 — *sub* αισχατ *et* + *in marg.* K. l. 25 υ *elot. sub* ϊ *in* ἵνα *p. m.* l. 30 .. *supra* υ *eras. s. m.* l. 31 οιησ *elot. sub* ισ δε *p. m.*

68 *a.* l. 14 u *supra* o (*obelo notatum*) *in* fond- G. l. 17 a *supra* ne *in* caene G. l. 21 a *in* saedentes *obelo notavit s. m.*

68 *b.* l. 2 ε *elot. sub* η *in* -φαγη *p. m.* l. 8 *fin.* εχει *secund. p. m., me judice, sed* " *super* εχει *prim.,* ′ *super* χρειαν *s. m.* [*nescio an rectius Kipling.* εχει *secund. s. m.* (A), " *et* ′ *p. m.*] l. 15 -γιου A *pro* -γιον: *restituit* ν K. ll. 26, 27 ω *pro* ο *in* οσσανα H: *sic* 69 *b.* l. 16.

69 *a.* l. 6 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* solb- G. l. 10 est *supra lineam post* factum G. l. 25 a *supra* ue *in* que G. l. 26 o *supra lineam p. m., obelo notat s. m.*

69 *b.* l. 5 *fin.* ο *post* γεγραπται *addit* H. l. 19 οισ *supra* ω *in* αυτω B, *iterum* οι$^{\sigma}$ (ω *eras.*) D. l. 33 η *ante* συκη *eras. s. m.*

70 *a.* l. 9 n *ante* c, h *post* c, G *supra lineam.* l. 16 o *in* filio *obelo notat s. m.* l. 19 etiam *per* ^^^^ *abrogat s. m.* ll. 31, 33 h *in* haruit *obelo notat s. m.* l. 32 *punctum superius post* discipuli *p. m., forsan casu.*

70 *b.* l. 7 τε *elot. sub* ση *in* σητε *p. m.* l. 17 *fin.* ον *post* λογον *addit* D: cf. 71 *b.* l. 31.

71 *a.* l. 3 e *supra* i *prim.*, l. 10 c *supra* d *prim.* (d *obelo notat.*), l. 17 b *pro* u *in* -auo *et* u *supra* b (*obelo notatum*) *in* bos, l. 25 m *supra* b (*obelo notatum*) *in* -ribus G.

71 *b.* l. 1 ν *supra lineam post* το B. l. 3 μετα *prim. per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 7 *fin.* ο *pro* ω *in* δυω *s. m.* l. 31 *init.* ον *pro* οA, *nisi mavis* D.

72 *a.* l. 5 m *supra* n (*obelo notatum*) *in* identidem G: *sic* 73 *a.* l. 1.

72 *b.* l. 25 η *supra* ϋ *eras. in* ϋμων B.

73 *a.* ll. 9—16, *in marg. recens manus adscripsit* Magi · iii · Caspar · Malchus · Patisarca · Latrones cu xpo crucifixi ·

Gemas. dext. Demas, sinist. ' *In Nicodemi Evangel.* (*Thilo, Cod. Apocryph. N. T.*, 1832, *p.* 588) *latrones* Γεστᾶς *et* Δημᾶς *nominantur; in Actis Nicodemi sive Actis Pilati,* (*Tischendorf. Evan. Apocryph.* 1853) Γίστας *et* Δυσμᾶς.

74 *a.* l. 4 b *pro* u *in* parauolis G.

75 *a.* l. 3 qui autem ommutuit *e* l. 6, *eras. potiùs quam elot. sub* et dicit ei *p. m.* l. 4 i' *et supra* o (*obelo notatum*) *in* hoc (c *forsan s. m.*) G: *sic* l. 21 u *supra* b (*obelo notatum*), *in* bidetur, l. 23 m *supra* e *in* tept-.

76 *a.* l. 3 *post* sem *addit* en G. l. 29 dicet *per* ''''' *supra posita abrogat* G.

76 *b.* l. 24 παντα *ουν prim. per puncta et lineam abrogat* K. l. 27 γαρ *per* . ◡ . *supra script. abrogat s. m., forsan* G: *sic* '''' *super* enim 77 *a.* l. 27. l. 28 *a prim. in* αδυσβ- *eras. s. m.*

77 *a.* l. 13 d *supra* p (*obelo notatum*) *in* ponec G.

77 *b.* l. 3 *την prim. per puncta supra posita abrogat* K. l. 29 *οι supra lineam ante* λεγοντες C *vel* E?

78 *a.* ll. 15, 16 b *pro* u *in* -auitur G: *sic* l. 32 b *pro* u *in* deu-. l. 25 h *in* haridam *obelo notat s. m.*

78 *b.* l. 20 *fin. οι post τυφλοι addit* A *vel* D.

79 *a.* ll. 7, 10, 13 *hiat pergamena.* l. 33 ur *in paretur per* '' *supra positum abrogat s. m.*

80 *a.* l. 8 h *supra* cr, *et* o *pro* u *in* urnatis G.

80 *b.* l. 3 *forsan ημων p. m., sed* η *periit omninò: υ erasum, cujus vestigia jam leguntur, vix primae manûs est.* l. 7 *lacera est pergamena: vinculo membranaceo tegitur σμβ, sed · adhuc legitur.* l. 31 ω *et* ι *supra* o *et* υ *erasa in* οδυνων B.

81 *a.* l. 3 i *supra* e *prim. in* demittetur G.

81 *b.* l. 1 *των supra lineam post παν* C. l. 17 *ου prim. eras.* (' *post* λ *posito*) A. l. 18 o *pro* ω *in* εστωσ H. l. 30 *fin.* ηται *pro* οιτο H.

82 *a.* l. 15 enieť finis *e* l. 14 *elot. sub* ideritis *p. m.* l. 32 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* salb- G.

83 *a.* l. 1 e *p. m. elot. ante* tunc.

83 *b.* l. 19 *ησ supra lineam ante εισηλθεν* D.

84 *a.* l. 32 i *supra* e *prim.* (*obelo notatum*) *in* demisisset G.

85 *a.* l. 3 e *in* feidelis *et obelo et puncto notat s. m.* l. 6 u *supra* b (*obelo notatum*) *in* serbus G.

85 *b.* l. 1 -*εται primò, sed* εσαι *p. m., τ eloto sub* σ. l. 8 η *elot. sub* ε *secund. in* αρκεσει *p. m.*

86 *a.* l. 14 n *supra* et *in* dicetes G.

86 *b.* l. 21 *a in* ενα *eras. s. m.*

87 *a.* l. 27 *fin.* est · *post* tuum *addit* G. l. 29 m *supra lineam post* nequa G.

88 *a.* l. 22 est *per* ''' *supra posita abrogat* G.

88 *b.* l. 29 ετε *supra lineam ante* λεσεν K. l. 31: L *ad* σοδ: *refert in marg.* l. 32.

89 *b.* l. 9 ωσ *in* λεπρωσου *eras. s. m., post puncta supra posita.* Cf. 81 *b.* l. 17. l. 25 *ματοσ prim. eras. s. m.* ll. 32, 33 *primae manûs sunt, sed sub verba*

προσ τουσ αρχιερεισ και ειπεν αυτοισ τι θελεται μοι δουναι *elota.*

90 *b.* l. 3 σ *in* οισ *eras. s. m.* l. 21 ιθ *supra* ρε *in* αποκρεισ K.

91 *a.* ll. 1—6; 21 *deficit pergamena* (*sic* 91 *b.* ll. 1—3; 24). l. 9 t *secund. in* itte *obelo notat* G.

91 *b.* l. 6 ν (*ut videtur*) *elot. sub* ω *in* αφεσιν *p. m.*

92 *a.* l. 31 h *supra* t *in* getsamini G.

92 *b.* l. 11 *αυτουσ elot. sub* τουσ μα *p. m.* l. 26 σ *supra lineam post του* C.

93 *a.* l. 18 ens *supra* it (*obelo notatum*) *in* abiit G.

93 *b.* l. 24 *in* λεγειωνησ *mutat* ω *in* ο *et* η *in* α D.

94 *a.* ll. 1—4 *deficit pergamena* (*sic* 94 *b.* l. 1). l. 7 te *in* accedentes *per puncta supra abrogat s. m.* l. 9 ic *supra* e *in* ame G.

94 *b.* l. 18 υ *pro* ν *in* τουτον, οσ *pro* α *in* λεγοντα D. l. 23 *post* εσιωπα *maculatur pergamena.*

95 *a.* l. 20 eum *secund. per* ''' *supra positum abrogat* G. l. 28 u *in* -deuitis *in* b *mutat* G.

95 *b.* l. 31. *Dele* : *in marg.*

97 *b.* l. 2 π *pro* τ *in* τοσα K, *addit* ctiam σου *post* τοσα F, σου l. 3 *punctato.*

98 *a.* l. 5 e *supra* i *in* praesis G.

98 *b.* l. 10 ρ *pro* λ *prim. in* φλαγελλ- A. l. 28 ϗ *supra lineam ante* απηγαγον B: cf. vers. Lat.

99 *a.* l. 2 ultum *supra lineam pos*tum (*lineolâ per* e *in* fieri *insertâ*) G l. 5 m *obelo notat,* b *pro* u *in* -euitis *habe* G. l. 27 h *supra* cl, l. 28 et *supra lineam ante* duxerunt G.

99 *b.* l. 27 ι *in* αυτοι *eras. s. m.* l. 3 σ *pro* ζ *in* ζαφθ- E.

100 *a. Titulus vinculo membranace legitur.* ll. 17, 25 b *pro* u *in* liuer- G. l. 22 u *supra* b (*obelo notatum*), l. 27 n *supra* n (*obelo notatum*) *in* iden-, l. 29 *supra* e *tert. in* tenebre G.

100 *b.* l. 20 *νε supra* εφ, η *in* ει *mutat* C. l. 24 λε *supra lineam ante γοντεσ* B. l. 30 η *supra lineam post μαρια* B. l. 31 *τοσ supra* φ (*per puncta supra posita abrogatum*) C.

101 *a.* l. 8 b *pro* u *in* liuerat G. l. 22 u *pro* b *prim.* (*obelo notatum*) *in* serb- G. l. 23 λ (*pro* a) *supra* re *in* terre G.

101 *b.* l. 11 λισασ *prim. eras. s. m., punctis priùs supra positis.* ll. 13, 31 η *supra lineam post μαρια* B. l. 26 *super φυλακασ* (*partim eras.*) *κουστουδιαν ponit* M. l. 28 *το supra lineam post* -λισαν C. l. 29 *super τ ν φυλακ* (η *et* η *p. m. prorsus eras.*) *τησ κουστουδιασ ponit* M.

102 *a.* l. 20 b *pro* u *secund. in* juue G. ll. 20, 28 h *supra* cr *in* sepulcrum G.

102 *b.*, 103 *b.*, 104 *b. partim, abscissae sunt sectiones Ammonianae.*

102 *b.* l. 25 *την supra lineam post εισ* C.

103 *a.* l. 11 te *supra lineam post* vide G. ll. 15, 26 b *pro* u *in* -deuitis G. l. 19 *fin.* ibs *elot. sub* eis *p. m.* l. 28 ue *supra lineam ante* -runt G.

103 *b.* l. 1 *lacera est pergamena* (*sic* 104 *a.* l. 1—4). l. 2 ε *supra lineam ante αν* A: *simillimum verò est* ε *p. m.* 115 *b.* l. 23. l. 13: *ad sect. Ammon. pertinet.*

104 *a.* l. 2 b *pro* u *in* nouis G.

104 *b.* ll. 1—3 *rubro script., initio Evangelii.* l. 1 *fin.* θν *discertissimè*; *sic* ·ο γεγονεν· *l.* 4. l. 3 α *supra lineam post δι* K. l. 9 θ *pro* κ *in* κυ A (*me judice*), *qui etiam ην per . . abrogat, et* ν *ad fin. lineae in* σ *mutat. ibid.* ε (*ut videtur*) *elot. sub* η *in ην p. m.* l. 20 *κε supra ων in εδων*, l. 22 *οι supra lineam*

ουκ, l. 23 εκ *supra lineam post* ουδε,
ϋμιν *supra lineam post* ειπον B.
13 *b.* l. 11 φ *supra* μ *in* νυμιοσ E.
δ *elot. sub* ο *p. m.* (*ante* δε).
14 *a.* l. 3 *fin.* ueniunt ad eum *elot.*
14 *b.* l. 24 α *supra lineam post* συ A.
15 *a.* l. 2 xps? *elot. sub* ihs *p. m.*
15 *b.* l. 6 ησ *in* δειψησω *per puncta*
posita abrogat, deinde eradit s. m.
ο *supra lineam ante* ρει H. l. 32
ν *supra lineam ante* εν C.
16 *a.* l. 1 b *pro* u *in* uiuit *bis* G.
b *pro* u *in* dauo (*sic legas, non* davo)
16 *b.* l. 20 ν *supra lineam post* ηνεγκε
17 *a.* l. 3 *puncta sub* ui *in* -tiauit
t *s. m.*: cf. text. Graec.
17 *b.* l. 3 ο *supra lineam ante* ουχ
ο *minutissimo etiam post* ουχ *semi-*
nato). l. 26 ε *supra lineam ante*
ν A.
18 *a.* l. 4 *pro* u *in* -auor- *secund.*,
pro u *in* lauo-, b *habet* G. l. 29
ub basiliscus K.
18 *b.* ll. 3, 33 ε *supra lineam ante* ϊδ-
l. 4 κ *eras. sub* σ *secund. in* βασι-
οσ (σ *p. m. esse videtur*). l. 5 αι
sub ε *in* κε *p. m.* l. 19 το *supra*
m ante παλιν C.
19 *a.* l. 26 b *pro* h *in* helzetha *forsan*
19 *b.* l. 21 δε *supra lineam ante*
ν- A. l. 22 ξε *supra* εν *in* ενευ-
A.
20 *b.* l. 3 ν *supra lineam post* ελυε
sic etiam l. 4 ν *post* ελεγε, l. 28 την
ζωην. l. 10 ει *elot. sub* ησ *in*
ση *p. m.*
21 *b.* l. 20 μ *in* μου *eraso*, αυ^{τ} *reponit*
l. 25 ν *in* λυχλον *in* σ *mutat* B.
22 *a.* l. 16 dico *prim. per puncta*
posita improbat s. m. l. 20
supra lineam ante quod A.
122 *b.* l. 4 λ *supra* l *in* απεσταλκεν
l. 8 αμαρτανουσαι *in* α^{ι} μαρτυρου-
mutat p. m. αυο *elot. sub* υρο *p. m.*
ων *super* ασ *in* ϋμασ B.
23 *b.* l. 14 σ *in* οσ *obelo notat* K.
τι *supra lineam ante* εστιν H.
συ.σ...? *elot. sub* δωδεκακο *p. m.*
24 *a.* l. 1 batibi *elot. sub* debat *p. m.*
ll. 26, 27 *hiat pergamena* (*sic* 124 *b.* l. 27).

124 *b.* ll. 10, 28 ε *supra lineam ante* ισ H. l. 27 αυ *in* αυτου *eras. s. m.*, *etiam per puncta supra posita antea abrogatum.*

125 *a.* l. 6 te *supra* m *in* aum K.

125 *b.* l. 17 γα *supra* ρσ *in* ερσωμεθα B. l. 22 ε *secund. in* ειπεν *mutat* B *in* ο. l. 26 εστιν *prim. erasit s. m.*: *per puncta supra posita etiam antea abrogatum.*

126 *a.* l. 6 u *pro* o *in* hoc A: *forsan p. m.* l. 17 bi *supra* e *in* -emur G: *sed* bi *rursus deletum.*

126 *b.* l. 2 — *sub* ωσ *in* διδωσ K. l. 29 *fin.* ν *post* εαυτō K: *sic* 128 *b.* l. 14 *fin.*

127 *b.* l. 15 και *eras. s. m.*: εαν *supra* τισ C. l. 16 *init.* και *p. m. rescript. super rasuram.*

128 *a.* l. 17 *fin.* t *erasum*: *etiam antea et obelo et puncto notatum.* — *sub* uiueritis l. 28, uibet l. 31 K, *lineis similibus etiam in margine positis.*

128 *b.* l. 11 νο *elot. sub* ου *ultim. p. m.* l. 25 *fin.* ϗ *addit* B *post* εστιν.

129 *a.* l. 7 a *in* aeo *eras. s. m.*

129 *b.* l. 6 s Latinè *elot. sub* σ *in* σε *p. m.* l. 22 σ *supra lineam post* αυτο H. l. 24 *init.* ου *pro* οι *prim.* B.

130 *b.* l. 2 ι *supra* οσ *in* αυτοσ A, *me judice.*

132 *b.* l. 23 το *supra lineam post* πνα B, *qui etiam* υ *pro* ι *in* αυτοισ *habet.* l. 29 ο *pro* α *in* ελεγαν B.

134 *a.* l. 3 m *secund. in* manums *partim eras.* l. 24 — *sub* ihs autem *est* K *notantis: sic etiam* 133 *b.* l. 24; 153 *b.* l. 10; *passim, in marg.* l. 29 muliere *per puncta supra posita abrogat s. m.*

134 *b.* l. 28 δ *secund. super rasuram rescript. p. m.*

135 *a.* l. 3 s *in* inclinatus *per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 27 e *in* et *obelo notat s. m.*

135 *b.* l. 1 ν *eras. sub* π *in* -πων *p. m.* l. 12 τη *supra* σ *in* ζησετε E. l. 15 ο *pro* α *in* ελεγαν K. *Ibid.* ε *supra* α *in* αυτον A. l. 30 υτο *supra* ν *in* τον E, *sed* τον *supra* κοσ D *ut videtur.*

136 *b.* l. 26 νῦ *supra* εμ *in* εμειν B. l. 27 ε *supra lineam ante* ωρακα A: *forsan p. m., sed periit atramentum.*

137 *b.* l. 2 α *supra* εν (*eras.*) A: *reponit* εν H. l. 3 — *sub* ει *in* ειτε K. l. 6 ουγ *pro* ουκ, *et* μεθ^{α} (sic) *pro* θημεν B: *reponit* ουκ *et* θημεν H, θ^{α} *eraso.* l. 9 *fin.* α *pro* ον (*eras.*) B: *reponit* ον H, *qui* α *obelo transfixit.* l. 11 λαλ *pro* αληθ *habet* B. l. 17 ιν *elot. sub* ηκ *in* -ηκεν *p. m.* l. 29 αι *supra* ε *ultim. in* ατει-μαζετε B.

138 *a.* l. 2 t *in* audiuit *partim eras.*

138 *b.* l. 5 λεγ *elot. sub* συλ *p. m.* l. 8 ο *pro* α *secund. in* απεθαναν K. l. 18 ε *supra lineam ante* ϊδη A.

140 *a.* l. 27 a *in* aeum *obelo notat s. m.*

140 *b.* l. 15 θη *secund. erasum*: *sic* ι *secund. in* ϊνι l. 26.

141 *b.* l. 12 ο *supra lineam ante* θσ A. l. 16 εσ *supra lineam ante* τιν C. l. 23 υ *pro* οι *in* ηδοινατο D.

143 *b.* l. 13 σκου *supra* σιν *in* γεινω-σιν E. l. 30 σ *secund. in* εστισ *puncto abrogat s. m.*

144 *b.* l. 26 αν *supra lineam post* -θησ B. l. 29 ει *supra* ισ *in* ποισ A, *forsan p. m.*

145 *a.* l. 12 e *in* ego (g *etiam in* c *mutato*) *erasit s. m.* l. 25 s *prim. in* lapidastis *et obelo et puncto abrogat s. m.*

145 *b.* l. 9 *fin. duae literae* (*forsan p. m.*) *erasae.* l. 19 τησ *secund. erasit s. m.*

146 *b.* l. 1 ε *supra lineam ante* ισ A. l. 9 ω *pro* η *in* αυτη A. l. 13 κε (*postea erasum*) *supra lineam ante* κοι-μαται B? l. 33 ο *elotum inter* κ *et* ω.

147 *a.* l. 8 quoniam lumen mundi e l. 7 *elot. sub* si quis autem ambulat in *p. m.*

147 *b.* l. 14 ν *pro* σ *secund. in* κοσμοσ D. l. 32 ου *supra* δ *et* α *pro* ο *post* δ C.

148 *a.* l. 28 n *supra* es *in* uides D? a *in* caecidit *obelo notat s. m.*

148 *b.* l. 3 αι *elot. sub* ε *in* κε *p. m.* l. 4 *fin.* σ *post* πω *addit* B. l. 5 αυτων *pro* ων *habet* B. l. 8 σ *elot. p. m. ante* ιησ. l. 27 ε *supra lineam post* περι B, *me judice.*

149 *b.* l. 8 καϊφασ A: *post* κ *scripsit* φ *p. m.* l. 30 ε *supra lineam ante* ορτην B. l. 32 ω *supra* οι *in* γνοι E. l. 33 σ *supra lincam post* οπω E.

150 *b.* l. 8 *ν supra lineam post* ηλειψε B. l. 32 *εορτην post εισ την eras.* (*ρτη et tantum non ν perierunt*).

151 *a.* l. 4 i *supra lineam ante* bi K. l. 31 stera *super rasuram rescriptum.*

151 *b.* l. 3 *ω pro* o *in* οσσανα A.

152 *b.* l. 2 *ω elot. sub σ in* πεσων *p. m.* l. 10 *ον* (*postea erasum*) *supra κ in* διακοσ A? *νο supra* οσ *in* διακοσ C. l. 21 *fin. tres literae p. m. erasae post* ελεγον: *forsan* δαν.

153 *b.* l. 19 *ε supra lineam ante* ϊδωσιν A. l. 20 *επι supra lineam ante* στραφ- D.

154 *a.* l. 11 ll *elot. sub* g *in* signa *p. m.* l. 13 n *elot. sub* t *in* -pleretur *p. m.* l. 18 oculos *eras. sub* cor *p. m.*

154 *b.* l. 5 > *post* αλλ *et* ινα (*a postea eras.*) *supra lineam post* αλλ B. l. 22 *ω pro οι in* παραδοι A.

156 *b.* l. 12 *υ in* πετρουσ *eras. s. m.* l. 20 o *in marg. ante* σατανασ, *κ pro κ ante* λεγει, *etiam ον* l. 22 *supra lineam post* ποιησ D. l. 23 *ω in* εγνω *casu quodam eras.* l. 26 ουδασ *elot. sub ησ* αγο *p. m.*

157 *a.* l. 2 *fin.* me *et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.*

157 *b.* l. 1 *init.* και ευσ *lineolâ* (*etiam puncto super κ posito*) *antiquâ manu delentur.* l. 9 λλ *elot.* (*obelo etiam notata*) *sub γ in* αγαπατε, *quae litera p. m. esse videtur.* l. 14 *fin. νν addit ad συν* D?: *postea νυν eras.* l. 20 *fin. ι pro υ in σου s. m.*

158 *a.* ll. 15, 24, 25 *hiat pergamena: sic* 158 *b.* ll. 24, 25.

158 *b.* l. 5 *ι supra α in* εγνωκατε B. εγι.....[εγνωκειτε αν teste Kipling.] *jam eras. ad fin. lineae addidit* F. l. 12 *γ supra ει in* λεισ B. l. 17 *ι supra lineam post ποιε* D. l. 30 *fin. το,* ll. 32, 33 *ν in* αυτον *eras. s. m.*

159 *b.* l. 1 *ν eras. in* αυτον *s. m.* l. 2 *ε supra ι in* εστιν B. l. 14 *α pro ω et ι pro η in* ενφωνησω *habet* A? l. 27 *ι supra ε in* ϋμεν E: *ει etiam supra ω in* μενων (*ν fin. puncto supra posito notat.*) *s. m.* B, *ut videtur, sed ει iterum eras.*

160 *b. Chemicis foedatur haec pagina: sic* 162 *b*; 164 *b.* l. 4 *η pro α prim. in* αγαπατε B. l. 6 M̄ (*i. e. μου*) *supra lineam post* παρ, *α etiam in η mutato* E. l. 18 *fin.* ↑ *refert ad calcem paginae, ubi scribitur nescio quâ manu* (*forsan* J)

ὦ ηδη ϋμεισ καθαροι εστε δια τον λογον
ον λελαληκα ϋμιν

μινατε εν εμοι καγω εν ϋμιν καθωσ το
κλημα ου δυναται καρπ̄ο
φεριν

literis noni ferè saeculi paululùm ad dextram procumbentibus. ηδη υμεισ καθαροι εστε *eras. sub* l. 19 *αφ usque ad μειν p. m. ut videntur:* cf. l. 18. l. 21 *γαρ per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 23 *νε super εμ in εμοι* B. l. 25 *ουδεν supra lineam post ποιειν: ϋμιν supra εν* l. 31 C. l. 26 *π in επληθη eras.* l. 28 *κ elot. sub ιν p. m.* l. 33 *supra lineam ε ante μ, ι supra υ in μου* B.

161 *a.* l. 11 is *in* sciatis *et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.* l. 31 uobis *supra lineam post* fiet, *et:*

jam uobis mundi estis propter uerbum

ad calcem paginae J *ut videtur:* cf. 160 *b.*

161 *b.* l. 1 *fin. ϋμασ addit* F *post ηγαπησα, ϋμασ post καγω per* ∽ *supra posita improbato.* l. 11 *τισ supra lineam post ϊνα* D: *sic etiam ουκ εστε supra ητε* l. 28. l. 12 *γαρ,* l. 13 *ση,* l. 17 *οσ,* l. 32 *μου per puncta supra posita abrogat s. m.*

162 *a.* l. 4 ta *elot. sub* d *p. m.*

162 *b.* l. 3 *ιν supra α in* ϋμασ B, *εισ et σ in ϋμ. per puncta supra posita abrogatis.* ll. 6, 11 o *supra α in* ειχαν B. l. 12 *supra lineam ε ante με prim., ι post με prim.* B, *ι iterum eraso.* l. 17 *α elot. sub σ in πρσ p. m.: το πνα της αλ p. m., super rasuram rescriptum.* l. 26 *fin. post εμε addit αλλα* F. l. 28 *ση supra lineam ante τε* A.

163 *a.* l. 6 a *elot. sub* e, e *sub* a *secund. in* habebant *p. m.*

163 *b.* l. 20 *αν supra lineam post οσα* B. ll. 33, 34 *Pro τι εστιν τουτο* F *habet*

ελεγον
ουν τουτο τι εστιν ο λεγει το μικρο[ν]
ουκ οιδαμεν τι λαλει ελε.

164 *b.* l. 2 *οτι prim. per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 21 *οτι supra lineam ante εαν* D. l. 26 *fin. αλλ' post ϋμειν addit* F: cf. 162 b. l. 26.

165 *b.* l. 11 *νυν supra lineam post* D. ll. 12, 27 *ε supra lineam ante* A. l. 31 *ε supra η in πατηρ* l. 32 "*supra γεν, 'supra τον s. m. o*nem *mutantis.*

166 *a.* l. 6 i *in* inullum *eras. s.* l. 17 e *elot. super* i *in* qui *p. m.*

166 *b.* l. 18 *εν τω κοσμω supra* εττη, *et* l. 19 *υσ supra* ο δ C. ll. 18 *marg. ϊνα ωσιν καθωσ ημεισ? s. eras.*

167 *a.* l. 2 l *elot. sub* i *in* illos *p. m.*

167 *b.* l. 8 *σ supra υο in πιστευοντων*

168 *b.* ll. 3, 7 *ρ section. Ammon. marg. prorsus abscissum.*

177 *b.* l. 32 *πεμπω supra απο* C.

178 *a.* l. 1 ti *in* quaeritis *et obelo punctis supra positis abrogat s. m.*

178 *b.* l. 3 *ε elot. sub η in -σητε p.* l. 23 *και ο θσ elot. sub μου κα* (*post p. m.*

179 *a.* l. 4 i *ante* xii *eras. s. m.*

179 *b.* l. 8 *του prim. in αυτου* (*punctis antea abrogatum*) *eras. s.* l. 16 *ν supra ου,* l. 27 λ *supra ηλ* B.

180 *a.* l. 15 t *elot. sub* n *in* scieb *p. m.*

180 *b.* l. 4 *ρ elot. sub ε in πετ p. m.* l. 6 *αλ supra γω in μεγων* l. 32 *επο elot. sub απα p. m.* l. 33 *supra υθ* C.

181 *b.* l. 8 *αυ et obelo et punctis su positis abrogat s. m.: postea eras.*

182 *a.* l. 1 u *formatum p. m. sub* l. 4 *a elot. sub* e *in* diligebat *p. m.*

182 *b,* 183 *a.* ll. 1—3 *rubro, in Evangelii.*

182 *b.* l. 10 *τ in των eras. s.* l. 11 B *in marg. eras. s. m.* Cf. 18 l. 32. l. 32 *ε supra lineam ante ιδων*

183 *a.* l. 11 "*Prior* i *in* hierodis o *notatur*" Kipl.: *parum id cerno, hia pergamenâ.*

183 *b.* l. 8 *σ pro ρ in μεγαρ* B.

184 *a. Turpiter foedatur haec pag punctis manu recentissimâ additis:* l. 2 *' supra* est *antiquioris manûs videtur.*

184 *b.* l. 5 *ν elot. sub υ secund. αυτου p. m.* l. 19 *ν in ην* (*pun antea notatum*) *eras. s. m.* l. 20 *τ δ in ποδαποσ* H. l. 30 *μ su lineam post μαρια* C.

85 *a.* l. 10 r? *eras. sub* p *in* obpro-
n.

86 *b. Pagina ferè evanida, primò re-*
iore pigmento, deinde vili atramento,
imè renovatur: p. m. ductus subinde
satis certè leguntur. l. 2 μεγαλια
μεγαλα *p. m. habet instaurator.*
σ *pro* ν *in* γενεαν *instaurator: idem*
m η *pro* ι *scribit in* βραχι- l. 6, ὐ *ante*
ponit l. 21, ο *pro* α *in* ηλθαν l. 24.
rsus incerta sunt ι *et* ε *vel forsan* ει
culis inclusa) v. 30: *item punctationis*
ne ll. 8, 12.

87 *a.* l. 28 *hiat pergamena: sic etiam*
b. l. 28.

88 *a.* l. 6 qui *eras. s. m.* l. 11
elot. sub et *in* etenim *p. m.*

88 *b.* l. 6 το *in* ηυξανετο *eras.*, υ
m *p. m. rescripto.* l. 20 μ *supra*
escriptum) *in* εμνηστ- K: *sic* η *supra*
rim. in ταυτη l. 28. l. 28 ω *pro*
rim. in χαρα B *vel* D.

89 *a.* l. 19 b *pro* u *in* uethl- K.
3 e *pro* i *in* pariret H, *ut videtur.*

89 *b.* l. 2 ι? *elot. sub* λ *in* μεγαλην
n. l. 9 ι *supra* νο *in* ουρανου B:
upra τ *prim. eras. in* αιτουντων H.
16 ο *pro* ω *in* γεγονωσ B *vel* D.
9 ε *supra lineam ante* ιδον A: ε l. 20,
minùs certè) 190 *b.* l. 19 *p. m.*, *me*
em judice.

90 *b.* l. 15 με *prim. in* προσδεχομε-
σσ *eras.*

91 *a.* l. 1 uo? *elot. sub* est *p. m.*

91 *b.* l. 21 την *supra lineam ante*
ιν, *punctum supra* ε *in* εαυτων, η
ρα ε *secund. in* ερεθη l. 22 C. l. 24
in ηυξανετο *eras.*: cf. 188 *b.* l. 6;
b. l. 1; 329 *b.* l. 2; 441 *b.* l. 29;
b. l. 28?

92 *b.* l. 7 ρασ τρεισ *elot. sub* θημερασ
m. l. 23 ζα *supra* αρ *in* ναρεθ A.

3 *haec linea, scalpro rasa, haud facile*
itur: confusa sunt omnia: cf. 193 *a.*
32, 33.

93 *a.* l. 4 *apostrophus in fine lineae*
u scriptus, ut videtur.

93 *b.* l. 1 ουδαιασ *elot. sub* τουραια
m. l. 3 α *secund. in* αβιλλιανησ
s. s. m.

94 *a.* l. 16 ′ *supra* b *in* humiliab *s. m.*
i ad p. m. referre malis.

94 *b.* l. 2 *apostrophus supra* ω *in*
-ωνασ *p. m. videtur:* cf. 193 *a.* l. 4.
l. 5 τ *elot. sub* δ *in* δε *p. m.*

195 *a.* l. 3 e *secund. in* habentei *per*
obelum et punctum supra positum abro-
gat s. m. l. 16 i *primò scriptum pro*
o *secund. in* populo *p. m.*

195 *b.* l. 14 εγενετο *ante* ιακωβ *in-*
trudit recens manus.

196 *a.* l. 13 ιωσηφ *elot. p. m.* (*nempè*
φ *sub* i *in* ioseph *scripto*).

196 *b.* l. 13 λ *in* ωβηλ *in* δ *mutat* H.
l. 15 o *prim. in* salomon *eras.* l. 23
α *supra* α *in* ισακ H. *Lineolas per pa-*
ginam spargit etiam recens manus.

197 *a.* l. 3 la *elot. sub* sa *in* mathusala
p. m. l. 7 c *ante* ainan H: κ *p. m.*
prorsus eras.

197 *b.* l. 8 *fin.* ο *elot. sub* α *in* γενων-
τα *p. m.* l. 16 ν *supra* σ *in* τησ D.
l. 25 του *prim. in* τουτου *eras. s. m.*

198 *a.* l. 5 και ουκ εφαγεν ουδεν *elot.*
sub et nihil manducauit in *p. m.* l. 7
s *in* illis *eras. s. m.*

198 *b.* l. 4 δι *supra* εδ *in* εδασκεν H.
l. 6 δ *in* ρεδ *improbat eadem manus* (H)
quae post ην *addit* τεθραμμενοσ, *et* εισηλ-
θεν *ante* κατα l. 7, ε *etiam in* εωθοσ *re-*
scripsit: cf. versionem Latinam. l. 10
να *supra* απ *in* απτυξασ C. l. 13 *fin.*
κεν *supra* μαι C. l. 16 ματισ *eras.*
s. m. (*punctis supra positis antea abro-*
gat). l. 17 τ *supra* π *in* πυξασ C.

199 *b.* l. 11 ν *supra* σ *in* ναιμασ B.
l. 16 ου *supra* ησ *in* τησ B. l. 29 ω
supra ο *in* ναζοηναι B. l. 33 ν *supra*
σ *in* ρειψασ B.

200 *a.* l. 2 quia nemo *elot. sub* multae
ui *p. m.* l. 10 h *elot. sub* e *prim. in*
eliseo *p. m.*

200 *b.* l. 1 ν *elot. sub* σ *in* -γασαν *p. m.*
l. 31 *fin.* αυτ.... *eras.*: *forsan* αυταισ
p. m.

201 *b.* l. 15 ιθε *supra* -ρει B: *sed* θ
postea erasit H, ϵ *p. m. in* Θ *mutato.*
l. 18 ε *supra* α *eras. in* -σομαι B: ι *etiam*
in ν *mutato, fit* -σομεν *ex* -σομαι. l. 24
σ *supra* ω *in* ωτε E.

202 *b.* l. 14 ν *in* ην *eras. s. m.* l. 33
ι *supra* ε *in* -γκεν B.

203 *b.* l. 13 ο *supra lineam ante* θσ A.
l. 20 γησ *supra lineam post* τησ, *etiam* ε
supra ιν *in* αφιναι B. l. 27 σ *supra*
lineam post θαμβου B.

205 *a.* l. 6 s *secund. in* -loss *obelo et*
puncto supra posito improbat s. m. ll. 26,
27 (*sic etiam* 205 *b*) *hiat pergamena.*

205 *b.* l. 1. *marg. legas* μα: l. 14 T
in μετ *ad* Γ *formâ proximè accedit.*

206 *b.* l. 22 ι *pro* ϋ *prim. in* δϋδυμον
A, *forsan p. m.* l. 23 και *prim. eras.*
s. m.

207 *b.* l. 12 ο *pro* υ *ante* μισθ- H.
l. 28 ε *pro* η *secund. in* επηηαζ- H.

209 *b.* l. 9 ε (κ *scriptum*) *in* εκβ- *super*
literam quandam (ι?) *elotam.* l. 23 λ
pro κ *in* καλει D. l. 32 ε *supra lineam*
ante κεινη D.

210 *b.* l. 9 π *pro* τ *in* τισ *et* α *supra*
lineam (*i.e.* παισ) B. l. 16 γ *prim. in*
-γωγ- *super rasuram script.* l. 33 τον
supra lineam ante οικον C.

211 *a.* l. 15 q? *elot. super* c *in* cui
p. m.

211 *b.* l. 33 ι *supra lineam post* εποιε B.

212 *a.* l. 8 a *elot. inter* r *et* a *in* er at
p. m. l. 12 u *elot. sub* i *prim. in* iu-
uenis *p. m.* l. 28 no *elot. sub* sit *in*
misit *p. m.*

212 *b.* l. 2 D *pro* ικαια *habet* αλμοι
και α. ν *supra lineam* B l. 29 *supra* ι
ultim. in εδικαιωσαι, l. 30 *supra* αν *in*
ϊωανου.

213 *a.* l. 29 s *elot. sub* m *in* d̄m *p. m.*

213 *b.* l. 2 τοισ *prim. eras. s. m.*
l. 6 ν *supra* αν *in* ϊωανησ B. l. 29 τ
pro δ *in* ποδαπη H: cf. 184 *b.* l. 20.

214 *b.* l. 30 ν *supra lineam post* ησα
B.

215 *a.* l. 22 r *elot. sub* i *in* intra *p. m.*
l. 30 da *elot. sub* qu *in* quaedam *p. m.*

215 *b.* l. 13 ε *supra lineam ante* ϊκ-
μαδα A.

216 *a.* l. 20 n *in* essent *et obelo et*
puncto supra posito abrogat s. m. l. 28
erunt *elot. sub* it diab *p. m.*

217 *b.* l. 16 ι *in* -δισκετο *p. m.*: *forsan*
υ *inchoatum primò.* l. 18 νημειοισ *elot.*
sub ειοισ ειδω *p. m.* l. 19 κ *supra*
lineam ante ειπεν B. l. 20 ε *supra* αι
secund. in δαιομαι, l. 29 α *supra* γι *in*
λεγιων B. l. 22 θα *supra* αρ *in* ακαρ-
τω C.

218 *a.* l. 26 n *in* -antur *et obelo et*
puncto supra posito abrogat s. m.

218 *b.* l. 4 οτ *supra* πο *in* απου C, *sic*
l. 17 ηγα *supra* λι *in* λιων. l. 31 *post*

ανηρ p. m. proculdubio τησ συναγω habebat (τ υ· γω vestigiis restant), oculo ad lineam sequentem vagante; ϊγησ πεσων adhuc leguntur: post ανηρ H *vel* L *correxit ω ονομα αϊρος και ad vers. Latin.*

219 *a.* l. 1 *hiat pergamena: sic* 219 *b.* l. 1. l. 24 s *prim. in* dismisiti *partim eras. s. m., item* i *ultim. eras.*

219 *b.* l. 3 *σα supra lineam p. m., me judice: pro ου p. m. scriptor primò ον vel ων dedisse videtur.* l. 33 λ *supra κα in καιετε* D.

220 *a.* l. 7 profluuium sanguinis *e lineâ sequente elot. sub* tunicam ejus *p. m.: unde fluxit error linearum:* cf. Prolegomena.

220 *b.* l. 2 ω *supra ου in κατελουν* B. l. 9 *νι supra lineam post μηδε* E. l. 12 *σ et ν in πασαν erasis, ητ vel ντ supra lineam inter α et α ponit* K. l. 33 *η* in *-ρωδησ super laesam pergamenam.*

221 *a.* ll. 21, 22 domum intraueritis | ibi manete *e* ll. 19, 20 *elot. sub* non acceperint uos | exeuntes *p. m.*

221 *b.* l. 13 *punctum in medio π casu scriptum videtur.* l. 18 *ντοισ post αυτοισ delet s. m.* l. 29 *inter υ et τ in αυτουσ macula* (|) *casu intercidit:* cf. l. 13.

222 *a.* l. 2 hoc ego *elot. sub* quo ego *p. m.: item* l. 9 ses *elot. sub* seo *p. m.*

222 *b.* l. 11 *sub οτι p. m. elotum est τιδ ut videtur.* l. 23 *σεα supra ον in ανθρωπον, etiam η loco αι erasi in κερδησαι et απολεσαι* l. 24 A.

223 *a.* l. 19 sa *elot. sub* an *p. m.*

223 *b.* l. 17 *μεν supra lineam post ποιησω* C. l. 28 *Τö arctatum in lineâ post εθεασαν* A, *o puncta ab* L *addita* (..) *recipiente.*

224 *b.* l. 32 *ι supra εκ in μεκροτ-* B.

226 *b.* l. 1 O *elot. partim sub* O *init. p. m., partim in marg.* l. 14 *θυ elot. sub κ in κῡ p. m.* l. 20 δ *supra lineam ante αν* A, *δε in textu eraso: πρωτον etiam per puncta supra posita abrogato.* l. 32 *τ supra lineam ante ουσ* C?

227 *b.* l. 5 *ῡ pro η in ημειν* B, l. 17 *ῡ supra η* C. l. 19 *η tert.* (*ante εωσ*) *eras. s. m.*

228 *b.* l. 25 *ονομα elot. sub νομω p. m.: τι supra lineam* A, *forsan etiam p. m.* (cf. vers. Latin.).

229 *a.* l. 27 l *elot. partim ante* g, *partim sub* g *p. m.*

229 *b.* l. 4 *σε supra εν in περιεπεν* C. ll. 8, 10, 12 *ε supra lineam ante ιδων* A. l. 18 χ *pro κ* (*scalpro eras.*) *in πανδοκει* A.

230 *b.* l. 26 *o supra α in μεσανυκτιου* A.

231 *a.* l. 9 nos *per puncta supra posita abrogat s. m.*

232 *a.* l. 1 e *in* eius *casu quodam erasum.* l. 10 r? *elot. sub* s *in* serp- *p. m.*

232 *b.* l. 8 *υ supra lineam post αυτο* B. l. 28 *ι insertum inter ρο et ζ* B.

233 *a.* l. 4 custo *rescripsit* K. ll. 20, 23 *post p. m. ordinem corrigit etiam* K: cf. Prolegomena. l. 33 in *per punctum supra positum improbat s. m.*

233 *b.* l. 17 *εστιν per puncta supra posita improbat s. m.*

234 *b.* l. 17 *τα secund. in δυσβακτατα eras. s. m.* l. 19 *α post ψ* B?, *primae manûs lectione prorsus erasâ.*

235 *b.* l. 3 *εται elot. sub ησε p. m.* l. 8 *o pro θ, levi lineâ erasâ, s. m.*

236 *a.* l. 16 e *ante* suffoc- *elot.*

238 *b.* l. 4 *αυ in αυτου eras.* (*p. m. addit θυ*). l. 11 *κ pro γ in ανεγ-*, l. 14 *σ supra ε in εται* K. l. 15 *ῡ pro η in ημων* B: cf. 227 *b.* l. 5.

239 *a.* l. 5 *hiat pergamena.*

239 *b.* l. 7 *σ in εκεινοσ p. m., sed paululum supra lineam.*

240 *b.* l. 2 *πατηρ p. m. rescripsit* H.

241 *b.* l. 3 *σ pro o in -ταο forsan etiam p. m.* l. 22 *μ supra απ in συνκαπτουσα* D.

242 *b.* l. 4 *τ post φα* B, *p. m. lectione prorsus erasâ.*

244 *b.* l. 2 *ε supra lineam ante ιδητε* A: cf. 229 *b.* l. 27 *τον supra lineam ante εσχατον* D.

245 *a.* l. 26 n *in* incipiens *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

245 *b.* l. 16 *υ in ου δε et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 31 *fin. θεισ post γεισ addit* D.

246 *b.* l. 3 *εν supra lineam post γεγον* A. l. 12 *π in πεισει in μ mutat* A: *μ supra π scribit* B.

247 *b.* l. 14 *χε supra ε in προσδεται* D? *sic etiam* l. 24 *ν post ελθω et τον post εισ supra lineam* B. l. 31 *fin. post εχουσι in textu* D.

248 *b.* l. 18 Λ *in λειμοσ tantum non p. m.: notat s. m.* l. 26 *αυ supra lineam post εδιδου* A.

249 *b.* *ν supra lineam* l. 2 *post ηλθε* [illegible] *sic etiam* l. 6 *ϰ ante κατεφ-*, l. 12 *τ ante στολην.*

250 *a.* l. 31 ad ille respondens *e* l. [illegible] *elot. sub* pater autem eius e *s. m.*

250 *b.* l. 6 *ει p. m., sed rescripsit* [illegible] l. 20 *ω pro οι in εγνοιν* B; *sic* l. 27 *pro δ in καδουσ.*

251 *b.* ll. 11, 19 *ω supra o in μαμο* B; *sic το supra lineam post απο* l. 2 l. 31 *fin. ϰ post αυτου addit* B, *me judice:* cf. 249 *b.* l. 6.

252 *a.* l. 19 s *in* servire *casu punctum,* m *secund. p. m., sed* i *incepto primò.* l. 31 d *elot. sub* t *prim. p. m.*

252 *b.* l. 2 *ν elot. sub σ secund. in πλησιοσ p. m.* l. 20 *fin. σ post ϋδατō addit* A, *nec delet* ¯.

253 *a.* l. 21 e *elot. sub* i *in* refri *p. m.*

253 *b.* l. 16 *πτε supra ιπτ in ερι*π E. l. 20 *επτακισ μετανοηση* (*e* l. 2 *elot. sub μετανοηση αφεσ p. m.* l. *ησ in μετανοησω eras. s. m.*

254 *a.* l. 26 c *in* sicut *formâ adproximè accedit.*

254 *b.* l. 19 *in -ενεσθε puncta videntesse p. m., literam ε abrogantis:* cf. ve Lat.

255 *b.* l. 1 *o elot. sub κ in και p.* l. 15 *ε supra δι* (*inter δ et ι*) B. l. *ν supra lineam post εξηλθε* B.

256 *b.* l. 10 *να supra εγ in εγρω forsan* A. l. 15 *εκει συ*[*ναχθησ*]*νται ε* l. 14 *elot. sub ελεγεν δε και παβολ p. m.*

257 *b.* l. 17 *ν supra lineam post επτε* B. l. 21 *ε supra lineam autον* B.

258 *b.* l. 9 *η p. m. in μητερα rescrisit* K.

259 *a. et b.* l. 33 *hiat in foramine pergamena.*

259 *b.* l. 7 *ται elot. sub θν p. m. εθνεσιν.* l. 27 *fin. ν post ειπε addit*

260 *a.* l. 11 i *ante* nihil *et obelo puncto supra posito abrogat s. m.*

260 *b.* l. 1 τοτ *p. m. rescripsit* K. l. 18 η *pro* οι *in* ημυσοι, υ *pro* ι *in* μοι H.

261 *a.* l. 16 hominem *elot. sub* introibit *p. m.*

261 *b.* l. 4 εν *in* ενεπεμψα- *et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.* l. 19 ν *supra lineam post* ηλθε A *hic* (cf. 257 *b.* l. 17; 262 *b.* l. 11).

262 *b.* l. 11 ν *supra lineam post* βηθανια B. l. 34 εαν ο *super rasuram rescripsit p. m.*

264 *a.* l. 2 s *p. m. elot. inter* pi *et* asset. l. 7 *sub* s *p. m. in* sepaem *litera* (t?) *est elota,* a *etiam et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 8 e *elot. sub* t *in* te *p. m.* l. 24 quid facerent [ei] *e* l. 27 *elot. sub* eum perdere eum *p. m. ob* ebant *antecedens, unde fluxit error linearum:* cf. Prolegomena. l. 27 d *e* l. 28 *init. elot. sub* e *in* et: *hìc locorum error detectus.*

264 *b.* l. 16 μ *supra* απ, l. 24 στ *supra* ει *in* -πειλ- B.

265 *a.* l. 32 illum *secund. abrogat s. m., puncto inter* l *et* u *posito.*

267 *a.* l. 31 ua *elot. sub* ia *p. m.*

267 *b.* l. 26 σ *in* παντεσ *forsan* A *potius quam p. m.:* ρ *primò scriptum sed eras., non elot.* ll. 14—16 *trans has lineas literae quaedam crassae* (ηνφειυει?) *aliená manu imprimuntur potiùs quam scribuntur.*

268 *a.* l. 7 m *in* dexteram *puncto supra posito abrogat s. m.* l. 27 n munera dei *e* l. 28 *elot. sub* sti de abund *p. m.*

268 *b.* l. 25 ε *supra lineam ante* ισ A.

269 *a.* l. 2 m *in* lapidem *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.:* e *etiam in* parie- *p. m., sed mutatum videtur.* l. 29 s *elot. sub* e *in* omnes *p. m.*

269 *b.* l. 9 α *supra* το *in* τορη B. l. 28 αι *pro* η *ante* εν A.

270 *b.* l. 4 σ *elot. sub* λ *in* προβαλωσιν *p. m.* l. 5 ηδη *prim. per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 11 *linea transversa in* Γ *secund. rescripta videtur.* l. 16 νι *prim. in* ενιφνιοσ *erasit s. m.* l. 25 ζ *super* σ *in* ηυλησετο *scripsit* A. l. 31 ν *supra* υτ *in* εφοβουτο A *vel* B.

271 *b.* l. 2 εκ *per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 22 ι *supra* οσ *in* αυτοσ A.

272 *a.* l. 6 *punctum supra* e *secund. forsan casu, nisi maculam malis: sic etiam* c *in* sacellum 274 *a.* l. 12, α *in* βασιλευσ 279 *b.* l. 8. l. 16 qui *in marg. et* ^ *supra* em *in* semini, *recentissimâ manu, fortasse Bentleii.*

272 *b.* l. 4 ν *elot. sub* ισ *in* αυτοισ *p. m.* l. 27 ι *supra* θη *in* εσθητε A. l. 29 τασ *supra lineam ante* ·ιβ· A?

274 *a.* l. 14 d *elot. sub* t *in* emet *p. m.*

274 *b.* l. 2 *marg.* ο *errore in sectione Ammonianâ.* l. 9 ν *elot. sub* σ *in* -μενοσ *p. m.* l. 23 *quid sibi velit* σ· *ad fin. lin., spatio post* ν *vacuo, parum scio: Kipling. legit* οι *pro* σ·, *vix satis rectè.* l. 28 σ *in* εξεστ- *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

275 *b.* l. 3 ε *et* α *supra lineam,* ε *ante* ιδουσ, α *post* ιδουσ A; *sed* l. 12 σ *supra* ετ *in* ετιν B. l. 6 αυτον *per puncta suprà posita abrogat s. m.* l. 16 ω πετρω *elot. sub* ρω και ϋ *p. m.* l. 32 *fin.* ι *in* -ητει *eras. s. m.*

276 *a.* l. 1 r *prim. rescriptum p. m.* l. 20 d *in* ad- *et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.*

276 *b.* l. 9 με *supra* ον *in* ευρον E. l. 31 *fin.* ων *elot. sub* ον *in* γεινομενον *p. m.*

277 *b.* l. 6 *init.* α *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 28 αυ *supra lineam ante* τον E.

278 *a.* l. 16 s *secund. in* missi *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

278 *b.* l. 2 *fin.* των *post* αυτων *και eras. s. m.* l. 23 τ *pro* θ *in* μασθοι D. l. 33: τκα *sectionis Ammonianae index hìc in textu ab* L *insertus, post sectionem* τκ *legendus est: sub* εξ αριστερων *ad calcem paginae* (τκ *in margine posito:* τκβ *ad* 279 *b.* l. 2 *ablegato) habet idem* L

τκ ο δε ισ ελεγεν πατιρ
αφεσ αυτοισ ου γαρ οι
δασιν τη ποιουσιν

cf. ανανγοσμα εισ τιν παρασκευγην: 279 *b.* l. 14 *marg. et* Prolegomena.

279 *a.* l. 33 *litera erasa sub* t *in* autem *p. m.*

279 *b.* l. 14 φ *elot. sub* β *p. m.* l. 24 τι *supra* επ *in* επλησοντι D. Cf. Tabulam III. 4. l. 31 ει *pro* η *in* παρατιθημι D.

280 *a. Sub titulum scripsit* G, *ut videtur,* p p ds a quo [*sic*].

280 *b.* l. 14 ει *supra* η *in* πραξη E. l. 28 ε *supra* α *in* -σαν A.

281 *a.* l. 17 ẽius *elot. sub* ihu *p. m.*

281 *b.* l. 1 α *et* υψεν *elot. sub* υ *et* ισειτο *p. m.* l. 21 αυ *in* αυτουσ *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 26 *fin.* ημ *secund. elot. p. m.* l. 29 των *supra lineam post* παντων D.

282 *b.* l. 16 ημεραν *in voce* σημεραν *lineâ delet* K.

283 *b.* l. 3 ε *pro* α *secund. in* παραβ- A. l. 9 ων δε *elot. sub* ουτω *p. m.* l. 13 ν *elot. sub* ο *in* ειπον *p. m.* l. 16 η γραφ *elot. sub* τασ γρ *p. m.* l. 28 ε *in* εινα *obelo delet s. m.,.. supra* ι *posito.* l. 30 ε *initio lineae, ante* ιδετε A *vel* B.

284 *a.* l. 33 ti *in* videtis, *etiam* ετ *in* ετι 284 *b.* l. 1, *rescript. s. m.*

284 *b.* l. 4 ι *supra lineam post* κα A. l. 9 σ *in* πλησθηναι *in* ρ$^{\omega}$ *mutat* B.

285 *b,* 286 *a.* ll. 1—3 *rubro, initio Evangelii.*

285 *b. Supra lineam* C *scribit* τω *post* εν l. 13, η *supra* ε *in* καμε- l. 15, υ *post* το l. 26, η *supra* ε *in* ενδοκ- l. 30. l. 25 ε *supra* ι *in* ισ A; ο *pro* η *in* την, *etiam* ο *pro* ω *in* -νων l. 28 D.

286 *a.* l. 31 sanctus *elot. sub* eiecit eum *p. m.*

286 *b.* l. 6 βα *prim. in* βαβασιλεια *eras. s. m.* l. 15 σ *prim. in* προσβασ *obelo delet s. m.* l. 26 κ *supra lineam ante* ουχ B. *Ibid.* τ *in* γραμματεισ *tantum non periit.*

287 *b.* l. 6 α *in* πνευνα *erasit s. m.* l. 25 ι *in* ηιδισαν *eras. s. m.* cf. Prolegomena. l. 30 χο *elot. sub* ξε *p. m. in* προσηυξετο. l. 31 *init.* τε *primò, sed etiam* το$^{\tau\epsilon}$ *p. m.*

288 *b.* l. 22 χ *pro* κ *in* συνηκθησαν A, *me judice: è contrario,* σ *p. m. in* 290 *b.* 18: cf. *etiam* 293 *b.* 27, 31.

289 *b.* l. 4 *init.* π *pro* τι *primò, sed* τι *p. m.* l. 5 τασ *per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 22 ο *supra lineam post* πασ A.

291 *a.* l. 23 n *secund. in* nonuum *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

291 *b.* l. 15 υ *pro* ν *in* αυτον, l. 17 μ *supra* -αμ- B. l. 22 λεσα *elot. sub* κτει *p. m.*: *et* ο (*ut videtur*) *elot. sub* ε *in* απολεσωσιν l. 31.

292 *a.* l. 1 no *elot. sub* qu *p. m.* l. 6 *primò* u *pro* b *p. m. in* introibit. cf. Tabulam II. l. 1.

292 *b.* l. 21 λ *supra* ελ *in* αποστελη B. l. 27 αυτον *elot. sub* του ϊακ *p. m.*

293 *a.* l. 6 n *elot. sub* t *in* faciebat *p. m.* l. 23 m *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

293 *b.* l. 5 σ *pro* ν *in* γραμματειν B. l. 6 σαι *secund. eras. s. m.* l. 7 αι *in* εξεσταται *eras. s. m.*, τ *praecedente in* ι *mutato* (εξεσται *s. m.*). l. 19 τ *pro* θ *in* μεμερισθαι H *fortasse.*

294 *b.* l. 15 θ *pro* τ *in* καθησται A: *aliter* 293 *b.* l. 19. l. 25 σ *in* εξανεστειλεν *obelo abrogat s. m.*

295 *b.* l. 11 ακουωσιν *e* l. 12 *elot. sub* βλεπωσιν *p. m.* l. 13 ϊ *supra* νω *in* συνωσιν B: *sic etiam* l. 14 ω *supra* ο *in* αφεθησομαι, εθ *et* μαι *punctatis.* l. 32 *punctum supra* λ *prim. forsan casu tantum positum.*

296 *a.* l. 5 gn *elot. sub* ng *p. m.*

296 *b.* l. 2 σ *in* μεριμναις *obelo abrogat s. m.* l. 33 *marg.* γ *sub* δ *sectionis Ammonianae apparet: utrumque scripsit* L.

297 *b.* l. 3 *init.* σ *supra* ο *prim.* H, ι *in* οτι *eraso. Ibid.* σ *pro* ν *in* μεικροτερον C?, *qui etiam* μεν *supra* εστ *sequens scripsit, sed* μεν *postea est erasum.* l. 12 ν *supra lineam post* επελυε B. ll. 16, 17 ι *ter eras. s. m. in* αλλαι *et* πλοιαι πολλαι.

298 *a.* l. 27 a *eras. sub* i *in* sile *p. m.*

298 *b.* l. 2 ν *elot. sub* σ *in* γερασηνων *p. m.* l. 16 ε *ante* I *in* Ιδων H. l. 21 *post* ιην *addit* σ *minutum* A.

299 *a.* l. 5 *legas* spu. l. 13 d *elot. sub* t *in* et *p. m.*; *sic* l. 30 u *elot. sub* a *in* eamus.

299 *b.* l. 4 υ *supra* ος *in* αυτος B. l. 18 ι *prim. in* ιησ *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 20 *lineolam sub* θσ *ponit* K.

300 *a.* l. 1 s *in* sper *elot. p. m.*: *sic* l. 32 t *elot. sub* s *in* sit *p. m.* l. 25 ad eum *per puncta supra posita abrogat p. m., ut videtur* (cf. text. Graec.).

300 *b.* l. 6 ρι *supra lineam post* πε A. l. 7 και *per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 15 την *supra lineam post* δυναμιν E.

301 *a.* l. 25 n *elot. sub* u *in* ueritatem *p. m.*

302 *a.* l. 14 t *elot. sub* n *in* erant *p. m.*

302 *b.* l. 1 χ' *pro* κ *in* ουκ A. l. 8 α *in* ταισ *mutatum* (*forsan in* ο), υ *etiam supra* εσ *in* συνγενεσι *posito* A.

303 *a.* l. 8 a *elot. sub* o *in* suo *p. m.*: *item* l. 30 u *elot. sub* o *in* uestrorum *p. m.*

303 *b.* l. 18 αν (*αν Mill. errore*) *elot. ad finem.* l. 20 ε *pro* η *in* ηνιχεν, ε *etiam supra* νι A. l. 22 κ *pro* χ *in* ουχ A. l. 28 δε *per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 29 θ *pro* χ *in* γενεχλιοις A.

304 *a.* l. 14 n *elot. sub* d *in* -iaden *p. m.*

304 *b.* l. 9 ο *in* ου *tert. punctatum, forsan casu.* l. 17 *fin.* ν *per punctum supra positum abrogat s. m.* l. 33 ω *supra* ο *in* ευκαιροσ B.

305 *b.* l. 8 ν *elot. sub* γ *in* σεπλαγνισθη *p. m.* l. 13 ο *supra lineam ante* τοποσ, κ *addito ad finem lineae* B. l. 24 ο *pro* ω *in* δυο D.

306 *a.* l. 7 t̄m *elot. sub* s·m *p. m.* l. 12 *litera prius scripta sub* l *in* discipuli *p. m.*

306 *b.* l. 7 σ *in* προσαγειν *obelo abrogat s. m.* l. 24 *lineolam post* φοβεισθαι *ponit* H. l. 27 ι *supra* εσ *in* εξεσταντο A.

307 *a.* l. 12 i *pro* e *in* mare *prius scriptum* (ιε *sic*). l. 28 a *elot. sub* e *in* -erant, l. 31 n *elot. sub* g *in* genn-, *p. m.*; *sic etiam* l. 33 d (*ut videtur*) *eras. sub* o *secund. p. m.*

307 *b.* l. 19 γ *elot. sub* κ *in* πυκμη *p. m.* l. 21 ν *elot. sub* α *tert. in* παραδοσιαν *p. m.*

308 *a.* l. 6 a *elot. sub* o *in* -oibat *p. m.* l. 13 s *ante* scribis *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 20 τας χειρ (*sic*) *elot. sub* manus *p. m.*

308 *b.* l. 9 εν *supra lineam ante* τολην C. l. 20 εξε *supra lineam ante* μου E. l. 21 φ *elot. sub* τ *in* -ιεται *p. m.* l. 24 *ad finem addit* ται E. l. 28 εν *supra lineam post* ουδ C.

309 *b.* l. 5 ν *elot. sub* σ *in* ασυνετοι *p. m.* l. 15 οι *supra lineam ante* κακοι C. l. 23 ν, l. 28 οι *supra lineas p. m. me judice: aliter Kipling.* l. 25 ωσ, l. 26 και *per puncta supra posita abrogat s. m.*

310 *b.* l. 1 α *inceptum elot. sub* ε *in* κε *p. m.* l. 25 οι δε *per puncta supra posita abrogat s. m.*

311 *b.* l. 22 ε *prim. in* μελεγαδα *in* α *mutatum*, λε *erasum*, ι *ante* δ *insertum ab* A, *ut videtur.*

312 *a.* l. 10 a *elot. sub* r *secund. in* terram *p. m.*

312 *b.* l. 20 συν *per puncta supra posita abrogat s. m., quae etiam puncta scripsit supra* ισ κ *in* βλεπεισ και l. 28. *haec forsan casu.* l. 21 α *in* -θαν-, l. 22 ιαρακαλ *p. m., rescripsit* K.

313 *b.* l. 14 *fin.* ω *elot. sub* o in οισ *p. m.*

314 *a.* l. 20 r *elot. sub* t *secund. in* tertia *p. m.*, *sic* l. 22 h *elot. sub* b *in* obiurgare *p. m.*

314 *b.* l. 1 ε *supra lineam ante* αυτου A. l. 6 γαρ *per puncta supra posita improbat s. m.* l. 14 *Primò* τινε ωδε (sic) *potius quam* τινεσ δε, *sed* δε *eras. s. m.*: ω *in* σ *mutato per* H: B *habet* ωδε *supra lineam ante* εστηκοτων. l. 24 ν *supra lineam post* λια B.

315 *b.* l. 3 αυτου *elot. ad finem lineae.* l. 21 *fin.* ν *minutum ad* εληλυθε *addit* D.

316 *b.* l. 2 κα *in* και *secund. p. m.*, *rescriptum s. m.*: *sic* l. 8 καν *a.* l. 25 λθε *secund. eras. s. m.*

317 *b.* l. 8 ο *supra lineam ante* ϋιοσ A. l. 21 εν *supra lineam ante* αναklισαμενοσ, ακ *etiam in* κα *mutato*, C.

318 *b.* l. 13 ι *supra* ε *prim.*, ε *secund. in* σ *mutato*, A, *me judice: sic* l. 31 ξ *pro* σ *secund. in* σκωλησ A, *ut videtur.*

319 *b.* l. 4 αν *supra lineam ante* αστασ C. ll. 8, 9: παλιν *elot. sub* επηρ *p. m., et* εδιδυσκεν (α *super* υ *p. m.*) αυτουσ κ *e.* l. 8 *sub* αυτον ει εξεστιν ανδ *p. m.* l. 12 νε *supra* ετ *in* ετειλατο C: υ *etiam elot. sub* μ *in* μω ϋσησ *p. m.* l. 18 *fin.* ν *in* θηλυν *puncto supra posito abrogat s. m.* l. 26 ει *prim. eras. s. m.*: η *supra* ι *in* τιν C.

320 *b.* l. 4 αρ *in* παιδαρια *punctis supra positis abrogat s. m.*

321 *a. et b.* ll. 5—7 *manca hiat pergamena,* ll. 31—33 *chemicis sunt foedatae.*

321 *b.* ll. 5—8 *literarum quas cernere licet, nonnullae tantum in* 322 *a transfusae leguntur.*

322 *a.* l. 26 n *secund. in* centiens *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

322 *b.* l. 8 ω *supra* ου *in* θανατου B: *sic etiam* l. 11 σ *supra* ξ, *et* l. 31 στ *supra* θ *in* ητοιμαθαι.

323 *a.* l. 18 nobis *elot. sub* buob *p. m.* l. 30 *punctum supra* s *prim. forsan casu scriptum.*

323 *b.* l. 3 και *per puncta supra posita abrogat s. m.: sic etiam* και *secund.* 324 *b.* l. 9. l. 18 ω *supra* ο *(obelo notatum) in* ναζορ- B. l. 22 και επετειμων αυτω πολλοι *e* l. 21 *elot. sub* ο δε πολλω μαλλον·εκραξεν ϋ *p. m.*

324 *b.* l. 9 ει *supra* η *in* καικαθηκεν A. l. 14 την θυραν *elot. sub* ρανεξω·ε *p. m.* l. 24 ε *in* εστιβαδασ *puncto supra posito abrogat s. m.* l. 30 και *eras. s. m., etiam punctis supra positis prius abrogatum.* l. 32 ω *pro* ο *in* οσσαννα A. l. 33 ϊ *supra lineam ante* εροσολυμα A.

325 *b.* l. 2 η *supra* α *in* ουσασ A, *me judice.* l. 4 ον *secund. punctis supra positis abrogat s. m.* l. 20 τισ *elot. sub* σκ *p. m.* l. 24 ο *pro* η *in* αυτην A.

326 *a.* l. 29 a *elot. sub* s *in* omnis *p. m.*

326 *b.* l. 7 σ *in* διακριθησ *puncto supra posito abrogat s. m.*

327 *b.* l. 1 το *in* διελογιζοντο *puncto supra posito abrogat s. m.* l. 3 η *supra* υ *in* υμειν D. l. 5 θα *supra* ν *in* φοβουμεν A. l. 9 ν *pro* ισ *in* εισ, ν *in* ποιαν *et* εξουσιαν *punctis supra positis abrogato,* A.

328 *a.* l. 19 ead *punctis notata, casu, ut videtur.*

329 *a.* l. 23 ccipis *elot. sub* spici *p. m.*

329 *b.* l. 2 το *in* εθαυμαζοντο *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 18 *fin.* ε *in* νεν *punctatum s. m., casu ut videtur.* l. 20 η *ante* γυνη *partim eras. s. m.* l. 26 ω *supra literas* ησου *punctis supra positis deletas* B.

330 *a.* l. 3 super eum *e* l. 2 *elot. sub* ad cum sa *p. m.*

330 *b.* l. 3 ν *supra lineam post* αυ A?

331 *a.* l. 23 et ex tota *e* l. 22 *elot. sub* et diliger *p. m.*

331 *b.* l. 3 η *supra* ω *prim. in* θωσω A: κ *in* εκχθουσ *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 20 μια *pro* αμα (cf. l. 8) A, *ut videtur.* l. 26 γ *supra* g A. l. 33 *et* 332 *b.* l. 1 τ *pro* δ *habet in* ποδαπ- D.

332 *a.* l. 7 et *per puncta supra posita abrogat s. m.*

332 *b.* l. 6 ον *elot. sub* ω *p. m.* l. 30 τα *supra lineam ante* εθνη B.

333 *b.* l. 2 ι *(ut videtur) elot. sub* ε *in* ϋμειν *p. m.* l. 20 α *supra* ε *in* -ψετω B.

335 *a.* l. 26 ll *elot. (propter* illa *sequens) sub* a *in* folia, *p. m.*

335 *b.* l. 2 μη *supra lineam post* ου D. l. 13 ω *supra* ου *in* θυρουρω B. l. 24 και *per puncta supra posita improbat s. m.* l. 29 ν *pro* γ *secund. in* γυγη B.

336 *a.* l. 30, 337 *a.* l. 32 *punctum supra* p *prim.*: cf. 416 *a.* l. 5; 437 *a.* l. 11.

336 *b.* l. 4 εν *punctis supra positis abrogat s. m., lineolâ (i. e.* ν*) supra* η *in* αυτη *positâ.* l. 10 ειν *elot. sub* ησα *p. m.* l. 15 — *supra* ω *p. m. esse videtur, forsan casu.* l. 31 τε *supra lineam post* ϋπαγε B.

337 *b.* l. 7 και εξ *eras. s. m., lineâ recenti per* και εξηλθον οι μαθηται αυτου *ductâ.* l. 21 α *in* τρυβαλιον *eras. s. m.* l. 33 το *per puncta supra posita abrogat s. m.*

338 *b.* l. 15 ου *punctis supra positis abrogat s. m.: vix cum Millio puncta p. m. diceres.* l. 20 μη *punctis abrogat, με supra lineam post* δεη *posito,* B: cf. l. 15. l. 29 η *supra* ε *prim. in* ακηδεμονειν *ponit* A, κη *etiam per puncta supra posita abrogato.*

339 *a.* l. 20 mihi *elot. sub* simu *p. m.*

340 *a.* l. 4 bi *elot. sub* ss *in* possibilia *p. m.*

340 *b.* l. 4 π *elot. sub* ε *prim. p. m.* l. 14 ι *supra* υ *in* συνδονα A. l. 23 τ *pro* ρ *secund. in* ϋπηρερων B. l. 30 *fin.* ς *addit post* εψευδομαρτυρουν B.

341 *a.* l. 4 s *elot. sub* m *in* seruum *p. m.*

341 *b.* l. 18 τησ *supra lineam ante* δυναμεωσ D. l. 25 o^{ν} *pro* ω *in* αυτω D.

342 *b.* l. 3 τ *pro* σ *secund. in* ηπισσαμαι B. l. 16 *punctum supra* η *in* μνησ- *forsan casu positum.* l. 17 ο *supra lineam ante* ιην, *etiam* σ *pro* ν B.

343 *b.* l. 2 A *secund. (puncto notatum) in* ∧ *mutat s. m., qui etiam* l. 9 ε *prim. in* αποκρειθεισ *et obelo et puncto supra posito abrogat.* l. 14 $το^{\nu}$ $οχλο^{\nu}$ *pro* τω οχλω *habet* D? l. 17 τω *supra lineam ante* βασιλει B. l. 24 ρ *supra* λ *in* φλαγελλωσασ A.

344 *b.* l. 20 ν *in* ην, l. 22 ο *in* βασιλευσ *puncto supra posito abrogat s. m.* l. 23 σ *pro* ι *in* λησται A. l. 29 *macula quaedam / juxta* σ *in* στρυ *fortè incidit.*

346 *a.* l. 17 in duas partes *elot. ad finem lineae.* l. 21 t *semi-formatum sub* e *in* et *p. m.* l. 29 t *elot. sub* n *secund. in* ascenderant *p. m.*

346 *b.* l. 3 η *supra* ε *in* ετησατο B, *nisi potius* A; cf. 325 *b.* l. 2; 338 *b.* l. 29. *Etiam* του *elot. sub* μα *in* πτωμα *p. m.* l. 4 ει *prim. in* ειτεθνηκει *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 22 *Primam lectionem* σημιον αποκαλυψ *ipsa p. m. vertit in* ημιν αποκυλισ, ο *in* σημιον *per punctum improbato,* υ *pro* α *secund.,* ισ *pro* υψ *posito: quae sequuntur* ει *post mutationem sunt addita,* ε *enim partim super* ψ *elot. scribitur.*

347 *b.* l. 2 τον *supra lineam ante* τοπον C. l. 9 ε *supra lineam ante* ϋπαν A. l. 17 *punctum supra* α *prim. s. m., sed* l. 19 *p. m., forsan casu.* l. 18 η *pro* ω *in* αντω A, *ut videtur.*

415 *a.* l. 2 *punctum supra* m *secund. p. m., forsan casu: sic etiam supra* η 415 *b.* l. 8, *supra* p *secund.* 416 *a.* l. 5.

415 *b.*, 416 *a.* ll. 1—3 *rubro, initio Actuum Apostol.*

415 *b.* l. 10 δι *supra lineam ante* ημερων A: ″ *supra* τεσσ *et* ′ *supra* δι *recentior manus.* l. 11 ι *in* οπτανομενοισ, l. 12 σ *in* τασ *eras. s. m.* l. 13 γ *pro* κ *in* συναλισκ- H. l. 17 τε *supra lineam post* ηκουσα C: *etiam* φησιν δια του στοματοσ *abrogat s. m. punctis supra positis.* ll. 20, 22 *uncis* (‘ ’, ‘ ’) *inclusas abrogat s. m.* l. 26 εισ *secund. eras.:* ω *pro* ου *habet* H, *ut videtur.*

416 *a.* l. 3 h *supra* co *in* incoauit G.

l. 8 re *supra lineam post* et, uit *supra* m *prim. ponit*, i *etiam in* -iam *obelo delet* G. l. 21 te *in* potest *obelo abrogat* G, *item* re *secund. in* restituere l. 26 (s *supra* re *posito*). l. 29 a *supra lineam ante* ut G. l. 32 *punctum supra* e *in* -uen- *p. m.*; *casu, ut videtur.*

416 *b.* l. 6 ι *inter* α *et* π *in* απηρθη, *των supra lineam post* απο *ponit* B. l. 21 σ *supra lineam ante* το D. l. 31 ταισ *per puncta supra posita improbat s. m.* l. 32 τ *pro* μ *in* μητρι, μη *supra* ητ *posito*, B.

417 *a.* G *et obelo et puncto supra posito abrogat* a *in* quae l. 1, e *in* nubes l. 5. l. 4 m *elot. sub* t *in* dixisset *p. m.* l. 5 os *elot. sub* u *in* eum *p. m.* l. 11 d *supra lineam post* qui G: ba *eloto sub* ti *in* statis *p. m.* l. 13 u *pro* b *prim.* (*obelo notat.*) G: *sic pro* b (*obelo not.*) l. 29. l. 14 enim *et lineolâ et punctis supra positis abrogat* G. l. 15 mod *prim. eras. s. m.* l. 23 h *elot. sub* o *in* iohannis *p. m.* l. 27 alafei *habet* G *ante* alphei *punctis supra positis abrogatum.*

417 *b.* l. 3 δε *supra* γαρ (*obelis deletum*) G. l. 4 ε *supra lineam ante* δει A. l. 10 *και pro* ος, ν *supra lineam post* ελαχε D. l. 21 η *pro* ν D. l. 22 εστω *supra lineam pro* η *secund. eras.* C. l. 26 σ *in* ωσ *eras. s. m.*: *lineolae post* εξη, *item post* ματο l. 28, *item supra* επ l. 21 G, *forsan casu.* l. 28 ν *supra* ν *in* ῖωανου D. l. 32 α *pro* ε *secund. in* εστησεν A.

418 *a. Quae sequuntur sunt* G *correctoris:* l. 1 autem *supra* his, cum *et* isse *punctis supra positis abrogata:* l. 3 autem *supra* praeter, praeterea *obelis deleto:* l. 8 i *secund. punctatum* (*forsan tamen p. m.*): l. 10 i *supra* um *obelis deletum:* l. 11 e *pro* i *prim. in* possidit: m *in* mercedem *et obelo et puncto supra posito abrogatum:* l. 21 ius *supra* orum *obelis deletum:* l. 24 x his uiris *supra* orum *prim. lineolis deletum;* con *supra* uen; *obeli* (″″) *supra* uirorū: l. 26 niam *obelis* (*priùs etiam punctis positis*) *abrogatum;* u *supra* b *obelo notatum:* l. 28 i *supra* e *in* iohannen, s *addito post* en *finale obelo deletum:* l. 29 a *in* usquae *obelo deletum.* l. 30 b *elot. sub* n *in* nobis *p. m.*

418 *b.* l. 5 *init.* ε *pro* α *prim.* D. l. 7 φ *elot. sub* σ *prim. p. m.* ll. 9—13 *chemicis laesae partim rescript.* l. 9 οισ *pro* ων B. l. 10 ο *supra lineam ante* κληροσ B. l. 21 *και punctis supra positis abrogat s. m.* l. 24 ν *supra* αι *in* ηρξατο A.

419 *a.* G *etiam* l. 1 n *ponit supra* s *secund. obelo deletum:* l. 11 *fin.* i *supra* o *in* -los *obelo deletum:* l. 16 uox *in marg. per* ∪ *ad* echo *relatum*, cf. Tabul. III. 8: l. 24 e *supra* i *in* coip- *obelo deletum:* l. 29 a *in* quae *obelo delet.* l. 20 u *in* eius *eras. s. m.* l. 30 fu *pro* sae *primo* K, *qui etiam punctis supra positis abrogat* un *sequens, item* ad l. 33, t *prim. et tert. rescriptis.* l. 31 a *supra lineam post* quia K.

419 *b.* l. 5 *τη* ιδ^{τα} διαλεκτω *pro την* διαλεκτον B. l. 7 ς *ad finem lineae addit* B. l. 9 τε *supra lineam post* ἰουδαιαν E. l. 12 ο *in* λιβυνησ *et* τοτε l. 24 *eras. s. m.* l. 15 αι *pro* η *in* κρητησ, εσ *pro* οι D. l. 22 α *pro* ε *in* δι*ε ponit*, λεγον *punctis supra positis abrogat*, ελεγō *post* τεσ *addit* F. l. 25 εν *supra lineam ante* δεκα E. l. 26 πρωτοσ *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 29 ῦ *pro* η *in* ημειν D: *sic* l. 30 θ *pro* τ *secund. in* ενωτισατε. l. 32 εστ$\overset{γαρ}{\text{ν}}$ *pro* ουσησ, ·γ· *pro* σ *in* ωρασ, ·γ· *etiam ad fin. lineae eras.* A, *ut videtur.*

420 *a.* l. 25 un *supra lineam ante* decem (i *etiam ponit supra* e *secund. obelo deletum*) *forsan* E: cf. text. Graec. l. 26 e *prim. in* elebabit *eras. s. m.* l. 30 cu *supra lineam post* aus *ponit, et* i *sequens obelo delet* G: *item* i *secund. in* hii l. 32 *puncto supra posito abrogat.*

420 *b.* l. 3 ν *pro* σ *secund. in* πασασ, σ *secundo in* σαρκασ *eraso*, A. l. 6 σ *supra lineam post* ορασει A. l. 7 ενῦπνιοισ *supra* ενὺπν B. l. 8 ε *et* ω *in* εγω *eras.*: *super* ω (*cujus ne vestigium quidem superest*) ε *habet* D. ll. 9—13 *ex parte rescripsit* K: *sic* ll. 10—14, 421 *a.* l. 10 α *elot. sub* σ *in* πνσ$\overset{\text{ε}}{\text{α}}$ *p. m.*, *ut videtur.* l. 12 τησ γησ *p. m. vix apparet.* l. 13 α *pro* ε *ante* φ, ησ *supra* φε B: *sed* μεταστραφισται K, cf. Tabul. III. 10. l. 16 του *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 19 ω *supra* ο *prim. in* ναζοραιον D. l. 20 *init.* δεδοκιμ (*ut conjicere licet*) *p. m. prorsus periit sub* αποδεδι *quod laxius scribit corrector* B: ασ *p. m. sub* γ (*praecedente rasurâ*) *tantum non latet: porrò per* ″ *supra* απο l. 19, ′ *supra* αποδειγ l. 20, ″ (*errore pro* ‴) *supra* εισ l. 20 *ordinem mutat s. m.* l. 20 ῦ *pro* η *in* ημασ B. l. 22 ισ *pro* σα *in* οσα B. l. 31 σ *evanescens supra lineam post* ει *tert.* B.

421 *a.* l. 5 e *supra* s (*obelo deletum*) *in* filias G. l. 25 e *supra* au (*obelis deletum*) *in* auditum G. l. 28 ge *supra* a (*obelo deletum*) *in* amitibus G.

421 *b.* l. 9 *init.* ε *ante* ιδειν H, l. 10 *init.* ε *ante* γνωρ B. l. 19 *fin.* σ *pro* ν *in* ειδων D: *sic* l. 20 ο *pro* α *in* ωμασεν, l. 21 οσφυοσ *super* καρδιασ H, *ut videtur.* l. 21 οσφυοσ *etiam in margine habet* G, cf. Tabul. III. 9. l. 22 *uncis* (< >) *lineam abrogat s. m.* (A?) *sic* ˙ *initio,* > *ad finem* 422 *a.* l. 22. l. 23 *fin.* προειδωσ ελαλησεν περι τησ *post* αυτου *addit* F; cf. Tabul. III. 7: *in marg.* 422 *a.* l. 23 Nota *scripsit recentissima manus.* l. 25 ε *supra* α *secund. eras. in* ενκαταλειφθη A. l. 26 ι *secund. in* ειδειν *eras. s. m.*: *sic* ο *initio* l. 32. l. 27 το *pro* ου *in* ουν H. l. 31 τουτο ο ῦμεισ *pro* υμιν F, *ad fin. lineae.*

422 *a.* l. 5 s *secund. in* spsem *et eras. et puncto supra posito abrogat s. m.* (*non* G). l. 8 a *in* nequae *obelo abrogat* G. l. 11 b *pro* u *in* impleuis G, *qui etiam et obelo et puncto supra posito abrogat* l. 15 a *secund. in* patriaarcha; l. 21 m de *ante* praecordia; l. 30 m *in* -tionem.

422 *b.* l. 4 *supra lineam* αν *ante* θω, σ *post* του B: *item supra lineas,* l. 7 αυτον *post* κν, l. 8 τον *ante* ιην B, *sed* l. 23 σ *post* τοι C. l. 11 ο *pro* α *in* ειπαν, τεσ *etiam addito*, B. l. 32 *punctum supra* τ *in* τη *p. m.*, *forsan casu.*

423 *a.* G *etiam* l. 15 autrus *per lineolas* (′′′′) *supra positas abrogat;* l. 20 e *habet supra* it *in* accipite, *et* is *supra* e *obelo abrogatum;* l. 26 h *habet supra* xo *in* exortabatur; l. 27 n *in* hanc *et obelo et puncto supra posito abrogat.*

423 *b.* l. 1 ς *supra lineam ante* τη *secund.* B. l. 4 τε *supra* τε C. l. 10 *fin.* καθο, l. 11 *fin.* καθημεραν *addit* F,

m l. 11 *init.* o *et* σ *in* τοισ *eras.* 13 αν *in* κατοικουσαν *eras. s. m.* l. 18 *elot. sub* εν *p. m.* l. 21 " *supra* αν, *supra lineam* την *ante* ενατη, ν' st εναττη, σ *post* τη *sequens, (etiam* upra και l. 22?) C, *ut videtur.* l. 22 ου, l. 27 αυτων *punctis supra positis* rogat *s. m.* l. 26 υ *in* αυτων *eras.* m. l. 29 ε *supra lineam ante* ιδων l. 30 εισ *supra lineam post* -τασ, upra ιν C. l. 33 ν και *ante* ειπεν is. *s. m.*

424 *a.* G *etiam habet* l. 13 in *supra* eam *ante* id; l. 18 di *supra* ie *in* t tie; l. 23 u *supra* o *prim.*: *per* eolas (′ ′ ′ ′) *etiam supra positas* rogat l. 17 autem *secund.*, ll. 29 *init.*, et.

424 *b.* l. 24 τ *supra lineam post* στοα l. 28 τ *in* τη puncto *notat p. m.*, rsan *casu.* l. 29 το *in* τουτο *secund.* nctis *supra positis abrogat s. m.*

425 *a.* ll. 7, 12 u *supra* b *obelo notatum*; l. 10 b *pro* u *in* uases; l. 13 pra do; l. 21 m *in* petrum *obelo notatum* (u *praecedente in* o *mutato*), n *ultim.* iohannen *et obelo et puncto supra* sito *abrogatum*: *haec omnia per* G. 33 in iudicio *elot. sub* tis in iudi *p. m.*

425 *b.* l. 3 του, l. 4 θελοντοσ, l. 31 ν *punctis supra positis abrogat s. m.* 6 ι *in* φονεια, l. 13 οτι *eras. s. m.* 10 η *pro* ϋ *in* ϋμεισ D: C *etiam habet* 12 ον *supra lineam post* τουτον; l. 18 *supra lineam ante* πονηρον. l. 29 *supra* ο *secund. in* χρονον A. l. 33 *elot. sub* ν *in* προφητην *p. m.*

426 *a.* G *etiam* l. 4 voluit *per lineolas* ″) *supra positas abrogat*: l. 6 u *supra* (*obelo notatum*) *ponit, etiam* m *post* micida; l. 14 A (*pro* a) *supra* ue *in* ne; l. 17 scimus *supra* quia; l. 33 b o u *in* -tauit.

426 *b.* l. 2 ε *pro* ου *in* εμου B (cf. l. 7). 7 ι *supra lineam post* ο *habet* B, ε *in* σεν *per eundem in* α *mutato.* l. 8 *elot. sub* σ *in* τασ *p. m.* l. 10 σ *pro* ιν ην B: *sic* l. 16 ν *pro* σ *secund. in* αστοσ. l. 15 ω *supra* τ *ante* αποσ : *sic* l. 20 τ *pro* ι *in* και *per eundem.* 24 ι *in* επει *partim eras.*: *s. m. etiam* rogat, *punctis supra positis, et* l. 25; l. 29; ημεραν l. 30.

427 *a.* l. 6 l *elot. sub* e *in* samuel *p. m.* G *etiam habet* l. 12 n *supra* et *in* -dicetur; l. 14 ns *supra* ui (*non* t) *obelo deletum*; l. 16 u *supra* b *obelo deletum*; l. 25 ua *supra lineam post* ser; l. 26 n *in* erant *obelo deletum*; l. 33 i *supra* e *prim. in* pontefex *obelo deletum.* l. 31 s *in* sunt *punctatum* (*p. m.*?), *forsan casu*: *sic etiam* c̈ *prim.* 428 *a.* l. 31 *et* ȯ *prim.* 428 *b.* l. 8.

427 *b.* l. 24 *init.* τ *praefigit ante* ο δεδ- C. l. 30 τε *supra lineam post* τον C. l. 31 οισ *pro* ων *in* αυτων B.

428 *a.* G *etiam habet* l. 1 a *supra* i *in* caifas, *et* n *supra* oa *in* io athas; l. 3 *init.* et *in marg.*, *et* n *supra* et *in* -isset; l. 10 i *supra* a (*obelo deletum*) *in* -facio, is *supra* e *in* hominem, i *ante* -um *per* ′ ′ *abrogatum*; l. 18 s *supra* m *obelo deletum*; l. 22 n *in* quondam *obelo deletum*; l. 23 b *pro* c *in* suc; l. 25 u *supra* b *obelo deletum*; l. 34 h *et obelo et puncto supra posito abrogatum.* l. 6 u *primò pro* o *in* spo̅ *p. m.* (*ut videtur*).

428 *b.* l. 3 υ *eras. sub* ν *in* σημειον *p. m.*: *forsan* ν *potius* A *correctori dandum est.* l. 4 αι *in* γεγονεναι *et* l. 25 ην *secund. eras. s. m.* l. 8 α *pro* ε *in* επιλησ- H. l. 20 μη *supra lineam ante* λαλειν E.

429 *a.* l. 11 *fin.*, *forsan casu scriptum p. m.* l. 19 u (*non eras.*) *sub* n *in* nos, *etiam p. m.*: cf. 428 *a.* l. 6. l. 20 non *supra lineam ante* loqui E: cf. Gr. et 420 *a.* l. 25.

429 *b.* l. 5 ε *supra* ι *in* καινα C. l. 15 π *pro* γ *in* αγιασ, λ *supra* ια *posito*, A. l. 18 ε *supra lineam ante* ισ, l. 19 ι *supra* εν *in* γενεσθαι, l. 27 η *supra lineam post* ην C.

430 *a.* l. 1 omnia *elot. sub* mare e *p. m.* ll. 10, 13 *abscissa est pergamena.* l. 24 *punctum in* d. i *p. m. casu scriptum.*

430 *b.* l. 5 υπηρχον *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 6 *init.* και *eras.*, *et* ε *super* κ (*prorsus deperdito*) B, *qui etiam* α *pro* ε *in* τεσ *habet* (*quasi legeret* ε φερον τασ): *idem porro pro* ντ *in* πι- πρασκοντων (ντ *prorsus deperdito*) με^ν *scripsit, legens* -ομενων (ε *pallidum initio lineae per se correctoris* H *esse diceres*). l. 10 *fin.* ω̄ *bibliopegus tantum non operuit.* l. 13 υ *pro* ν *in* χωριον B. l. 14 ν *supra lineam post* ηνεγκε B. l. 17 υ *in* σαφφυρα *in* ι *vertit s. m.* l. 20 ′*supra* ε *in* μεροσ *aliena manus, casu ut videtur.* l. 23 προσ .....ν ε l. 22 *elot. sub* ο σατανασ την *p. m.* l. 26 ν *pro* σ *in* μεσον, l. 30 ω *pro* ου *in* εψευσου B. l. 29 το *supra lineam ante* πονηρον B.

431 *b.* l. 9 ε *supra* δη A. l. 10 προσ *supra lineam ante* αυτην C. l. 30 η *pro* ι *in* πληθι E. l. 31 ιεισ *supra* τ *in* κατα, *et* σ *supra lineam post* κατα E.

432 *a.* l. 14 que *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 17 a *elot. sub* e *in* e am *p. m.*

432 *b.* l. 4 *supra lineam* ϰ *post* δε B, ξ *post* περι E? l. 13 ε *pro* η *in* ηθεντο H. l. 16 ε *pro* α *secund. in* ανεωξαν H. l. 30 δε *supra lineam supra* και A. l. 31 εν (*vix* εγ) *post* ευρομεν *eras. s. m.*

433 *a.* l. 17 t *inceptum p. m. sub* s *prim. in* -isset.

433 *b.* l. 4 οιτο *pro* ηται *in* γενηται D. l. 10 γα *in* ηγαγεν *eraso*, ε *pro* ο *habet* D. *Ibid.* ου *supra lineam ante* μετα C *vel* E. l. 13 αρχι *supra lineam ante* ἱερευσ E: cf. Tabul. III. 6. l. 15 *fin.* ϰ *post* τουτω *addit* B. l. 18 π *pro* φ *in* εφαγαγειν H. l. 19 τουτ *laxè scripsit super* εκειν *eras.* H. ll. 20, 21 *transponit s. m. per* ″ ′ *initio linearum*: *sic etiam* (*non eâdem manu*) 434 *a.* l. 20 ι *supra lineam post* δε A. l. 25 δεξ^ε ι^α *pro* δοξη B. l. 27 των *post* αφεσιν, l. 28 αυτου *post* εσμεν, *supra lineas* E. l. 27 εν αυτω, l. 29 παντων *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 30 δε *supra lineam post* πνα C: ν *etiam in* ον *ante* εδωκεν *eras. s. m.*

434 *a.* l. 2 s *elot. sub* n *in* sermones. l. 20 mi *supra* on *in* honibus E: cf. 429 *a.* l. 20.

434 *b.* l. 6 ι *pro* υ *in* εαυτουσ *s. m.* l. 12 ει *pro* η *prim. in* προσεκληθη, σαν *supra lineam* A. l. 14 διελυ *eraso*, ανηρε *supra lineam* D. l. 15 *fin.* διελυθησαν *post* αυτω *addit* F. l. 22 εισιν *punctis supra positis improbat s. m.* l. 31 ϰ *supra lineam post* μηποτε B. l. 32 επειστ εσ (*undâ litterâ ante* επειστ,

quatuor ferè ante εσ *deletis*) *lego; nihil amplius restat p. m.; nec quid scripserit conjecturâ assequi possum* (*errant Mill. Wetst.*): *θησαν habet* B? *post* επεισ, *θ super* τ *posito*, εσ *eraso.*

435 *b.* l. 2 *και προσκαλεσαμενοι* ε 434 *b.* l. 33 *elot. sub μη* λαλειν επει τω ονο *p. m.* l. 14 *τη ad fin. post* διακονια F. l. 16. *Hanc lineam uncis* (≺ ≻) *improbat s. m.* l. 17 δε *supra lineam ante* .οι A. l. 26 τ *supra lineam ante* αυτησ C?

436 *a.* l. 14 pi^{c} *pro* cup *s. m., forsan* C. l. 16 *punctum supra* e *secund. casu fortasse scriptum.*

436 *b.* l. 2 ν *minutum post* παρμενα A, *me judice.* l. 10 αυ *potius quam* αν (*periit litera secunda*) *eras. s. m.* l. 17 *ad fin.* ϰ ασιασ *post* κιλικιασ *addit* B: cf. Tabulam III. 3. l. 21 ῦ *supra* ε *in* επ, l. 23 ν *supra lineam post* ου B. l. 24 α *pro* ε (*jam prorsus deperditum*) *in* -τεσ B. l. 32 α *secund. in* κατα *eras. s. m.*

437 *a.* l. 11 p *puncto notatum p. m.*

437 *b.* l. 3 ω *supra* ο *prim. in* ναζο-σεισ ραιοσ B. l. 6 και ατενισαντε αυτο παντεσ B. l. 13 ^{o}ι *pro* η *in* αδελφη B. l. 19 ε *pro* η *in* εξηλθε, εκ *pro* απ (ο *eraso*) H. l. 19 ει *prim. eras. s. m., quae etiam punctis supra positis* και ll. 21, 23 *abrogat.* l. 22 θε *supra lineam post* κακει B. l. 23 ^{e}ι *pro* η *in* μετωκησεν B.

438 *a.* l. 4 *"supra* iterum *ponit* G, *ut videtur.* l. 26 i *pro* e *tert. in* heredetatis *s. m.*

438 *b.* l. 10 ο *supra lincam ante* ϊακωβ B. l. 15 *punctum supra* ν *in* σοφιαν *p. m., forsan casu: sic etiam* t *in* -tionibus 439 *a.* l. 14.

439 *a.* l. 8 b *per rasuram in* u *mutat s. m.* l. 16 is *pro* ae *in* regae *s. m., forsan* A.

439 *b.* l. 19 ϰ *ad fin. post* φαραω *addit* B *vel* D. l. 20 αυτον ε *supra* το αυτ C. l. 21 πασ η σοφια (αν, τ, ν *et* ν *crasis*) *s. m.* l. 28 α *pro* ε *in* ημυνετο B? l. 33 ου *supra lineam post* δε A (cf. vers. Lat.).

440 *a.* l. 3 a *in* praetio *eras. s. m.*; *sic* l. 22 a *in* quae. l. 14 t *elot. sub* s *secund. in* esset *p. m.*

440 *b. Chemicis miserè foedatur haec pagina.* l. 1 η *pro* ο *in* τοτε, ι *etiam supra* οσ B. l. 2. *Hanc lineam uncis* (≺ ≻) *abrogat s. m.* l. 5 εισ *eras. s. m.*: *sic etiam* l. 29 και *et* γαρ. l. 12 ουτωσ και τ υσεν *erasit*, α *in* εφυγα *in* ε^{ν} *mutavit* H. l. 15 ο *pro* ω *in* δυω H. l. 16 ρ^{ω} *pro* σ *in* πλησθεντων, ε *pro* α *in* αυτω (υ *eraso*), ν *pro* η *in* ετη (ετ *eras.*) B. l. 17 σ *supra lineam post* ορουσ B? l. 20 και *eras. s. m. post* αυτου, *sed* κ *periit omninò.* l. 27 αι *prò* ον *in* λυσον D?: ο *periit omninò.* l. 28 εφ^{ω} *pro* ου B (τ *in* τοποσ *rescripto*). l. 30 ℳ (*i. e.* μου) *supra lineam post* λαου, *et* αι *supra* ε *in* εγυπτω E: cf. 160 *b.* l. 6.

441 *a.* l. 9 u *semi-scriptum pro* e *in* iudicem. l. 16 et *secund. eras. s. m.* l. 26 us *elot. sub* a e *in* facta est *p. m.*

441 *b.* l. 3 *punctum supra* τ *secund. p. m., forsan casu.* l. 8 *init.* ο *eras. s. m.*; *sic* l. 13 ει *in* ωσει. l. 14 σ *supra* ου *in* ακουεσθε A, *forsan p. m.* (cf. vers. Latin. et 439 *b.* l. 33). l. 16 *fin.* του *post* αγγελου *addit* F. l. 29 το *in* απηγοντο *eras s. m.*, π *in* ν *mutat* A: γα *p. m., me judice.*

442 *b.* l. 8 εκεινα *pro* ι[τα με]ρη (*ut videtur*) D. l. 10 *init.* εν *eras. s. m., etiam* ε *prim. in* πατερεσιν: ε *secund. in* α *mutat* D. l. 11 *fin.* ει *pro* ι *in* μωϋσι D. l. 12 ρατ *in rasurâ deesse videtur: ντυ laxiùs scribit* D *pro* πα (*quasi legeret* τον τυπον), ν *p. m. ante* π *eraso: προσωπον p. m. Wetst. malè: anne potius* παρατυπον? cf. Stephani *Thesaur., qui Schol. in Aristoph. Acharn.* 516 *citat.* l. 14 *fin.* ν *in* ϊησουν *eras. s. m.* l. 19 ν *supra lincam post* ευρε B. l. 25 ι *pro* υ *in* μου H. l. 33 και *punctis supra positis abrogat s. m.*

443 *a.* l. 5 *punctum supra* c *prim. forsan casu.* l. 19 s *in* sconset *obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

443 *b.* l. 1 οι πατερεσ ϋμ^{ω} *pro* εκεινοι F. l. 3 τησ *supra lincam post* περι C. l. 5 τεινε *elot. sub* νεσ ελ *p. m.* l. 9 τε *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 11 ν *supra lineam post* ειδε B. l. 14 α *supra* η *in* ηνεωγμ- A. l. 26 δε *supra lincam post* θεισ A. l. 27 ν *fin. eras. s. m. in* φωνην *et* μεγαλην. l. η *pro* ει *in* στησεισ H.

444 *a.* l. 22 i *pro* e *in* -ntes *s. m.*

444 *b.* l. 2 τησ *supra lineam post* χ ρασ C. l. 4 *uncis* (‘ ’) *abrogat s. m. sic* (≺ ≻) l. 16. l. 5 ε *supra* νκ συνκομισαντεσ E: σ *fin. eras. s. m.*: *etiam* l. 10 σ *prim. eras.* l. 13 τ *sup* λ *prim. in* καλελθων H: *vix cum Wet* καθ- *p. m.* l. 17 *supra lineam* δε οχλοι *ante* τοισ, του *ante* φιλιππου, *ad etiam* ομοθυ (θυ *eraso*) *ad fin. lineae* l. 18 θυμ^{α} δ *in rasurâ ante* ον C, (*forsan potius* τε) *post* ον *eraso: Wet legit* ενιζοντο *p. m., Mill.* ομαδον l. 20 απο *ante* πολλοισ (σ *eraso*) H, *p. lectione* (*fortasse* π[αρ]α) *deletâ.* l. ϰ *supra lineam ante* χωλοι B. l. 2 *ad finem lineae post* μαγευων *addit* l. 28 ιστων B *inter* ε *et* το: *p. m. lec deperiit.* "εξεστανε *p. m.*" *Wetst.*

445 *a.* l. 5 a *in* quae *eras. s.* ll. 23—25 *lacuna in pergamenam in dit.* l. 26 i *secund. in* uiri *et obelo puncto supra posito abrogat s. m.*

445 *b.* l. 9 και *eras. s. m., sic* l. 11 *in* εξεισταντο. l. 10 ρ *elot. sub prim. p. m.* l. 19 ι *in* επι *eras., etia* ι *pro* α *in* ουδενα D? l. 23 εσ^{α} *pro in* επετιθουν A *vel* B. l. 28 ε *pro in* προσηνεγκαν D.

446 *a.* l. 4 m *prim. partim eras.*, l. 28 a *prim. in* paecunias.

446 *b.* l. 1 To *in marg. ante* αργυρι *etiam* σου *supra lineam ante* συν l. 2 *fin.* ν *elot. sub* σ *secund. in* ενομισ *p. m.* l. 3 α *elot. sub* ω *in* χρηματ *p. m.* l. 5 γαρ *supra lineam ante* κα δια C. l. 7 ε *pro* η *prim. in* αφηθ σεται, *etiam* ι *pro* υ *in* σου B. l. 9 *pro* ην, ν *pro* σ (σ, *ut videtur*) *in* πικρι σ *supra lineam post* χολη, ον *pro* ω συνδεσμω B. l. 12 σε *elot. sub p. m. in* δεηθητε, ι *pro* ε *secund. scripto p. m.*: ῦπερ *pro* περι B. l. ω *supra* ο *in* ον B. l. 15 *lineam un* (≺ ≻) *abrogat s. m.*: ι *etiam pro* υ διελυμπανεν *ponit.* l. 27 τινοσ *un* (‘ ’) *abrogat s. m.* l. 28 αυτησ οσ αυτου B. *Voces supra lineas, εν α* ϊερουσαλημ l. 29, ϰ *ante* καθημενοσ l. αυτου *post* αρματοσ l. 31 B. l. *dialysin bis habet p. m.*

455 *b.* *Supra lineas* η *post* ει l. 7, σ
ιτ ανασται l. 17 C. l. 8 ε *in* ειδυ *et*
λο *et dialysi supra* ι *positâ abrogat s. m.*
456 *b.* l. 1 σ *pro* ν *in* ϊοππην A, *ut*
letur, *ut et* l. 12 *fin.* ω *pro* ō *in* αυτ͞ο
eraso). ll. 14, 15 ωσ *punctis supra*
itis *abrogat,* νομιλῶ *post* συ *addit* F
videtur) l. 14, *idem* l. 15 *habet* αυτ͞ω
ο και *prim.*, εισηλθεν *pro* εισελθων (τε
uente eraso), ευρεισ^{κι} *pro* ευρεν. l. 16
ρro φ *in* εφιστασθαι B? l. 17 σ *in*
εμιστον, *etiam* τε l. 26, *eras. s. m.*
19 δε *supra* ην *in* μηνα A. l. 24
ταρ *pro* τησ τρι B?
457 *b.* *Supra lineas* ν *post* ου l. 4, σε
τε προσ l. 5 C. l. 7 δου (*i.e.* δ' ού:
ita Wetst.) *p. m. lectio esse videtur:*
ι ᾽δου *habet* A, ου^{ν} (᾽δ *eras.*) C *cum*
s. Lat. l. 8 τ *pro* σ *in* σου *prim.* C:
μ θυ παρεσμεν *supra* ακουσαι, *decem*
ncta *supra* βουλομενοι *habet.* l. 11
αι *pro* ενοσ B? *Supra lineas* τησ
ιτ ολησ l. 19, αυτō *post* εχρισεν l. 22.
l. 32 μετα *punctis supra positis*
rogat *s. m.*, ν *in* την *et* τριτην, ¯ *in*
ερᾱ *erasis.* l. 33 μ *supra lineam*
τε εν *secund.* C (*i.e.* αυτω μεν: *Kipp.* *minùs rectè* αυτο^{ν} *s. m.*).
458 *b.* l. 4 αν *supra* νε *in* συνεστρα-
μεν B. l. 20 του *supra lineam ante*
ιου C. l. 22 γλωσσαισ και μεγαλυ-
τω *laxiùs scribit* D? *ante* ν τον θ͞ν,
m. lectione scalpello prorsus deperditâ.
errore versionis Latinae conjicias κεναισ
e. καιναισ) *ante* γλ. *p. m.* ("ποικιλαισ
mavis ετεραισ" *Mill.*) "..... και μεγα-
γειν" *Wetst.* l. 24 υσ *supra* λ *in*
λαι E, ″*supra* τισ *et* ′*supra* δυναται
dine mutato) s. m. l. 30 ^{ε}πι *pro*
A. l. 33 T *in marg. ante* οι, σ
ρα *lineam post* οι D.
459 *a.* l. 29 d *elot. sub* i *in* ih͞u
m.
459 *b.* l. 1 ν *supra* αι *in* εδεξατο, l. 2
supra ι *in* ικανου, l. 3 εν *pro* αι *in*
ελησαι, l. 14 θ *supra* τ *in* κατεξησ,
σαν *etiam* l. 26 σ *supra lineam post*
ιστα E. l. 12 συν *secund. eras.*
η. l. 16 εν *supra lineam post* ειδον,
ιο δε *supra lineam post* εγενετο A, *ut*
letur. l. 21 τ *pro* θ *in* αθενισασ
τα *supra lineam* l. 22 *ante* τετρα-
δα, *etiam* l. 23 *ante* ερπετα C.

460 *a.* l. 31 *Punctum supra* n *in* noli, *forsan casu.*

460 *b.* l. 15 υ *pro* ι *in* αυτοισ B. l. 19 ι *pro* α *in* π͞να B. l. 26 σα *supra* αν *in* εδοξαν B. l. 30 του *punctis supra positis abrogat s. m.*

461 *a.* l. 1 tim tres uiri *p. m.*, *rescript. s. m.*

461 *b.* l. 5 ιστασ *pro* ασ *in* ελληνασ F. l. 13 τησ, l. 23 ωσ, l. 27 και τοτε *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 21 τ *pro* θ *in* θαρσον H: F αυτον *addit ad fin.* l. 23 *post* παρεκαλεσεν *et* ll. 26—28 *ita refingit* E:

να η εκκλησια ϗ διδαξαι
συναχυθηναιτοχλον ἱκανον
... . ″ ′ ι
και τοτε πρωτωσ χρηματιστα εν αντιοχεια
του^{σ} μαθητασ χρειστιανουσ (″ ′ *ordine mutato*).

462 *a.* l. 32 n *in* erant *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.*

462 *b.* l. 1 ονοματι αγαβοσ *p. m.*, *rescripsit* K. l. 3 λη *supra* αν *in* μεγαν C. l. 9 ν *pro* σ *secund. in* αποστειλαστεσ D? l. 17 η *pro* α *tert. in* μαχαιρα D? l. 28 περι αυτου *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 32 ω *pro* ου *in* κοιμουμενοσ H.

463 *a.* l. 30 u *supra* o *secund.* (*obelo notatum*) *in* prodocere *s. m.*, *forsan* A.

463 *b.* l. 1 ν *supra lineam post* αλυσεσι C. l. 2 δ *elot. sub* θ *in* θυρασ *p. m.* l. 6 ν? *elot. sub* λ *in* πλευραν *p. m.* l. 16 ε? *elot. sub* γ *secund. in* αγγελου *p. m.* l. 28 υ *elot. sub* γ *prim. in* αγγελον *p. m.* l. 33 ν *supra* νο *in* ϊωανου C.

464 *a.* l. 9 t *elot. sub* u *in* autem *p. m.* l. 10 *verba dividas* calcia te.

464 *b.* *Madore pessimè foedatur haec pagina: sic etiam* 466 *b*, 468 *b*, 470 *b*, 472 *b*, 474 *b*, 476 *b.* l. 1 μενου αρκου *rescripsit* K: *anne* μ *supra lineam ante* αρκου *p. m. sit* (*ut judicat Kipl.*), *parum scio.* l. 4 *fin.* πυλωνοσ *vel finxit vel rescripsit* F? *post* του: *p. m. lectio amplius spatium complexa est: vix cum Wetst.* εξω *primae manûs esse diceres.* l. 8 και *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 9 τον *supra lineam ante* πετρον C. l. 10 ι *supra lineam ante* δε, προσ *pro* ελεγον *eras.* (*cujus verbi* ε *prim. et* γον *adhuc supersunt*), ν *supra lineam post* αυτη C? l. 11 ι *supra* εσ *p. m.*, *me judice* (A *apud Kipl.*). l. 15 εξ, l. 16 και, l. 17 ινα *et* σι *ante* ν *finale eras. s. m.* l. 17 α *s. m. post* σειγ *super* α (*p. m. ut videtur*): *sequuntur duo ferè literae prorsus deperditae. Perperam Mill.* του σιγαν *p. m.* l. 28 *Procul dubio* αποκτανθηναι *p. m.*, *sed perierunt omninò* ο *et* τ: *deinde* αχ *pro* οκταν A: *postremò* αχθηναι *supra lineam* B, θηναι *p. m. in textu per puncta supra posita abrogato.*

465 *b.* l. 10 η *pro* αι *in* φωναι H. l. 14 σ *supra lineam ante* κωληκοβ- B. l. 16 η *pro* ε *prim. in* ευξανε H; *scd* ν *supra lineam post* ευξανε C. l. 18 ϋ *pro* α, *et* α *pro* ε *tert. in* απεστρεψεν H. l. 20 και *pro* τον, *et* l. 28 του *pro* και *prim* H. l. 25 ην και *supra lineam post* οισ C.

466 *a.* l. 27 e *partim elotum ante* u *in* que *p. m.*

466 *b.* l. 3 ″*supra* π͞νσ, ′*supra* αγιου (*ordine mutato*) *s. m.* l. 10 *init. Forsan* και περιελ- *p. m.* (και *et* ρ, *initio lineae apparent*) *et ita Wetst.*: και πε *eraso,* δ *super* ρ *habet* H. l. 14 *fin. Forsan* βαρῆησουαν *vel cum Wetst.* -σουαμ (cf. 467 *b.* l. 32 et vers. Lat.) *p. m.*: ν *pro* α *in fine* H, ν *vel* μ *sequente deperdito.* l. 18 και, *etiam* l. 30 ουσασ, *punctis supra positis improbat s. m.* l. 19 ο *vel potius* α *periit inter* ετ *et* ιμ: λυ *pro* τ D: "λυ post rasuram laxè. Fuit ετοιμασ" *Bent. apud Ellis., Crit. Sacr.* p. 24. l. 23 *uncis* (᾽) *hanc lineam improbat s. m.* l. 27 πασησ *supra lineam post* και B: *qui etiam* ε *pro* οι *in* ϋιοι *habet:* cf. Tabulam III. 3. l. 31 *punctum supra* η *p. m.*, *ut videtur.*

467 *a.* l. 27 omnes *supra lineam post* et, B: cf. Graec.

467 *b.* l. 13 ν *in* την *eras. s. m.*, *quae etiam* τισ l. 18, τη l. 28, *punctis supra positis improbat.* l. 18 σ *pro* υ *in* λογου A. l. 27 κα^{ι} *pro* δια E. l. 33 *supra lineam* αυτοισ *ante* την, αυ *post* γην E.

468 *b.* l. 1 *supra lineam* μ *ante* ε, τα ταυτα *post* ε *in* εωσ D. l. 19 ν *in* επληρουν *eras. s. m.*: ν *supra* αν *in* ϊωανησ B. l. 21 τ *pro* θ *in* μεθ H. l. 27 *fin.* αυτησ (*ut videtur*) *p. m.*, *scd* η

deperiit omnino: F *habet* αυτων, *addens* τουτον αγνοουντες. l. 28 *Quae p. m. scripta adhuc supersunt, dedimus: forsan primò* μη συνιεναισ τασ γραφασ, *ferè cum Wetst.; vix* αγνοησανταισ τασ γραφασ, *ut judicat Kiplingius, aut* αγνοουνταισ *cum Millio: prima enim litera* M *non* A *fuisse videtur.* H, *erasâ p. m. lectione,* και τασ φω$^{\nu}$ *ante* ασ *substituit.* l. 32 ητησαντο πιλατον ανερεθηνι (*uncis* < > *postea improbatum*) *addit* F.

469 *b.* l. 1 ι *supra lineam ante* εισ, *et* εσ$^{\alpha}$ *pro* ου A. l. 2 *fin.* εισιν *eras. s. m.: sic etiam* l. 6 και. ll. 3, 4 *uncis* (‘ ’) *improbat s. m.* l. 8 ινου *punctis supra positis improbat s. m.* l. 9 ν *pro* να *in* πλειονασ H?

470 *a.* l. 25 τα *elot. sub* ci *in* suscitauit *p. m.*

470 *b.* l. 4 ν *supra lineam post* ο *prim.* A. l. 9 *fin.* μεν *pro* τε A, *me judice: evanuit atramentum;* τε *pro certo lectio est prius scripta.* l. 18 σε *in* διηγησεται *punctis supra positis improbat s. m.* l. 22 τα *supra lineam ante* ρηματα E. l. 28 το (τε *judice Wetstenio*) *in* επιθοντο *eras. s. m.:* ο *vel* ε *periit:* cf. Fol. 191 *b.* l. 24.

471 *a.* ll. 4, 11 turpiter *abscissa est pergamena.*

471 *b.* l. 3 *fin.* τοισ *post* λογοισ *addit* F; τοισ *ante* λογοισ *lineolâ supra positâ abrogat* K. l. 6 σα *supra* αμ *in* παρρησιαμενοσ A, *me judice; sic etiam* 472 *b.* l. 12: *possunt tamen esse p. m.* l. 8 γο *supra* ν *in* λον C. l. 9 δε *supra lineam post* επιδη B. l. 10 ε *supra* α, αι *supra* ε *secund. in* κρειναται B. l. 13 τε η$^{\mu\nu}$ *pro* κεν D. l. 14 ″*supra* φωσ, ′*supra* τεθεικα (*ordine mutato*) *s. m.* l. 22 α *pro* ο *in* παρωτρυνον E.

472 *b.* l. 12 σα *supra* αμ *in* παρησιαμενοι A. l. 15 ων *super* ου *in* αυτου, *forsan etiam p. m., nisi mavis* A: *evanuit atramentum.* Cf. 470 *b.* l. 9. l. 23 και, l. 25 εισ, l. 32 τησ *punctis supra positis improbat s. m.* l. 24 ο *pro* ω *in* λυκαωνιασ *s. m.*

473 *a.* l. 19 r *in* ter *secund. lineolâ supra positâ improbat* K.

473 *b. Titul.* $\overline{\text{ΠΡ}}$ *vinculo papyraceo obtegitur. Supra lineas* l. 5 τη *ante* φωνη, l. 9 λ *supra* λ *in* ανηλατο, l. 17 τησ *ante* πολεωσ C. l. 23 και, l. 26 η *in* -παηθεισ *eras. s. m.* l. 24 λεγοντεσ *pro* φωνουντεσ (φων *et* υ *erasis*) D. l. 29 τον *punctis supra positis improbat s. m.* l. 33 ν *supra lineam post* ειασε, π$^{\alpha\nu}$τα *pro* κατα (κα *eras.*) C.

474 *b.* l. 4 *fin.* σ *p. m., rescriptum s. m.* l. 5 *fin.* τασ *addit post* καρδιασ F. *Supra lineas* l. 9 δε *ante* αυτων, l. 16 ων *supra* εσ, l. 27 εισ *ante* ελθειν B. l. 12 και, l. 18 ν *in* την *punctis supra positis improbat s. m.* l. 16 ν *pro* υ *secund. in* αυτου H. l. 19 συν *ante* τω H: *p. m. lectio deperiit.*

475 *a.* l. 12 *lineolam supra* is *ponit* K.

475 *b.* l. 2 *marg.: legas* 25 *pro* 23. l. 10 αυτοισ *semi-erasum s. m.* l. 12 ν *supra lineam post* ηνυξε C. l. 29 ων *supra* οισ *in* αυτοισ C.

476 *a.* l. 30 c (*ut videtur*) *elot. sub* n *in* hanc *p. m.*

476 *b.* l. 5 ε$^{\chi}$ *pro* ο *in* παρεδοθησαν, αλ *supra* γω *in* μεγωσ B. l. 7 σ *in* απηγγειλαντεσ *eras. s. m., sic* και l. 18. l. 13 τ *supra* δ *in* δε *forsan* C: *evanuit atramentum.* l. 17 α *pro* ε *prim.,* α *pro* η *in* ανεστησεν (η *prorsus deleto*), εν *eraso,* H, *ut fiat* ανασταc: εν πνι *etiam punctis supra positis improbat s. m.* l. 20 *fin.* εν *post* αρχαιων *addit* A. l. 21 του *supra lineam post* δυ B *vel* C: *evanuit atramentum.*

477 *b.* l. 2 σ *in* πιστευσομεν, l. 17 δε *eras. s. m.* l. 7 ν *secund. in* βαρναβαν *eras.,* υ *pro* ν *in* παυλον H, *qui etiam* l. 8 ω$^{\nu}$ *pro* οι *habet.* l. 15 τ *supra lineam ante* ουτωσ (σ *eraso*) C, ησ *etiam in* συνφωνησουσιν *eraso.* l. 24 ο *in textu ante* ποι, *etiam* ων *pro* ησει H.

478 *a.* l. 14 *punctum supra* u *ultim. casu ponit p. m.* l. 20 α Graecè *elot. ante* a *secund.*

478 *b.* l. 2 *init.* ε *eras. s. m.: literae ferè tres* [χει?] *deperditae inter* ε *et* εν. l. 4 ασ *in* εδοξασεν *et obelo et punctis supra positis improbat s. m.* l. 13 τα *supra lineam post* κα B: cf. 479 *b.* l. 8. l. 15 *punctum supra* θ *casu ponit p. m.* l. 17 εξ *secund. punctis supra positis improbat s. m.: legas* υμασ. l. 19 α *pro* ο *in* διεστειλομεθα D. l. 28 α *supra* αυ *in* ταυτα B. l. 30 ϋ *pro* η *in* ημειν H? l. 31 των *supra lineam post* τα των B?: *evanuit atramentum.*

479 *a.* l. 27 α *elot. sub* a *in* judam *p.*

479 *b.* l. 2 ται (sic) *post* ποιειν *addit* l. 6 εν ημεραισ ολιγαισ *uncis* ( )>) *improbat s. m.* l. 8 γα *supra* αγ *in* συνγοντεσ B. l. 14 ουτεσ πλ *e* l. 12 *elot. sub* και επεστ *p. m., etiam* εισ *elot. s.* ιξα *p. m.* l. 18 προσ *supra lineam ante* αυτουσ [*sic p. m.*] A: cf. Tabula III. 2. l. 23 *init.* και *eras. s. m.:* *supra lineam post* μετα E: κυ *post* τ *ad fin.* F?

480 *a.* l. 3 t *semi-formatum pro secund.* l. 33 s *elot. sub* c *in* discerunt *p. m.*

480 *b. Supra lineas* του *ante* κυ l. των *ante* αποστολων l. 30 (*tantum* τ Γ *pro* T *bis*) E.

481 *a.* l. 1 α Graecè *elot. sub* a *in p. m.*

481 *b.* l. 5 οι *pro* ην *in* γενομενην l. 10 ″*supra* ωφθη, ′*supra* τω *s.* l. 11 *fin.* ην *addit post* τισ E. l. ..*supra* η *forsan casu:* να *supra* αχ αχθεντεσ, *etiam* l. 20 ν *supra* απ νεαπολιν E. l. 23 ε *pro* η *secund.* ημην H: τ *prim. etiam in* ταυτη l. *ut et* σ *in* ηκουσεν l. 33 *eras. s.* l. 33 κ *elot. sub* θ *in* θν *p. m.*

482 *a.* l. 21 i *secund. in* indie *eras. s.*

482 *b.* ν *supra lineam post* παρεκαλ l. 4 B?, *post* παρειχε l. 12 E. l. οσ *pro* α *in* πυθωνα A: *rectè* υ *Wetst.* l. 13 δια τουτου *uncis* (‘ ’) *probat s. m.* l. 15 και *eras. s. m.* *pro* ο *in* εκραζον H. l. 16 ανοι *supra lineam ante* δουλοι E. l. 17 σ ευαγγελιζοντεσ, l. 32 τα *et* ν *in* e *eras. s. m.* l. 25 *fin. Punctum in* me *loco addit s. m.* l. 28 ε *pro* α *tert.* προσαγαγοντασ A: cf. l. 10.

483 *a.* l. 8 (*sic* 484 *a.* l. 19) a *in* q *eras. s. m.* l. 16 homini *supra lin.* *post* hi E (cf. Graec.). l. 24 i *in* is *eras. s. m.* l. 28 b *elot. sub* p *in* tulissent *p. m.*

483 *b.* l. 3 *puncta supra* αζ *in* ζοντεσ *s. m., forsan casu.* l. 4 *pro* Τοτε H. l. 12 ν *in* ησφαλισα λυ *in* ανελυθη l. 20, *etiam* και l. 23, *s. m.* l. 13 το$^{\nu}$μεσο νυκτ$^{\iota}$ον *pro* μ της νυκτοσ (ντησ *eras.*), *et* l. 16 ι *su*

μο in δεσμοι C. l. 31 *προσ τουσ ποδασ* *punctis supra positis improbat s. m.*

484 *b*. l. 1 *init. και eras. s. m.* l. 9 *ο supra λυ in ελυσεν* B. ll. 12, 13 *init. και p. m.* (cf. vers. Lat.) *scalpello prorsus deletum.*

485 *b*. l. 1 *αυ eras. s. m., σοι post αυτοι punctis supra positis improbat alius: postea eras.* l. 19 *σ secund. in παρακαλεσαντεσ, etiam* ll. 21, 24 *και, et* l. 24 *σ prim. in εισωθοσ eras. s. m.* l. 21 *και supra lineam post κατηλθον* C, *puncto p. m. supra δ in απολλωνιδα forsan casu posito: sic supra* u *in -unt* 486 *a*. l. 21. l. 28 *τον supra lineam post οτι* E.

486 *b*. l. 1 *τῷ* (*vel τω*) *Σιλεα marg.* K *recentissimè.* l. 9 *scalpello delentur literae non minus tres* (*forsan αντ errore*) *post επιστ.* l. 11 *fin. ν secund. in* $\overset{α}{ι}σωναν$ *eras. s. m.* l. 12 *α pro ε in τινεσ* B. l. 15 *εισιν punctis supra positis improbat s. m.* l. 21 *α pro -εσ in ακουσαντεσ* B. l. 25 *σ supra lineam post ει secund.* C. l. 32 *ο pro ο secund. in εχει* B *vel* H.

487 *b*. l. 2 *ιδ supra νω in ελληνων, ϛ ad fin. lineae addito,* B: E *pro και secund. γυ* $\overset{ναικων}{}$ *habet:* l. 3 *ων ουκ ολιγοι pro εσ και γυναικεσ* H, *praeeunte* E *in* l. 2. l. 4 *uncis* (' ') *improbat s. m.* l. 6 *supra lineam ο ante λογοσ, του ante θυ* E. l. 7 *και,* l. 8 *εισ αυτην eras. s. m.* l. 9 *ρα supra ασ in τασσοντεσ* B. l. 14 *θιστω laxiùs scribit super ταστανο eras.* H. l. 23 *σ supra lineam post αυτου et* l. 29 *γ supra υχ, αν supra χο in παρατυχοντασ* C. l. 24 *το supra lineam ante πνα, et* l. 26 *ν supra νγ in συγαγωγη* D, *nisi mavis* C. l. 32 *βαλ*^{λ} *pro λαβ in συνελαβον* A. l. 33 *οι minutum pro η in θελη* H ?

488 *b*. l. 1 *ν in οιδεν, etiam* l. 29 *οτι eras. s. m.* l. 4 *τον supra lineam ante αριον* B. l. 6 *διδ elot. sub ϋπο p. m.* l. 18 $\overset{α\ \ ω}{ανθε}$ *pro διστο* ("*απιστο p. m. ut videtur*" *Wetst. malè*) E. l. 20 *ν supra lineam post η* B. l. 26 *ε pro ο secund. in κατοικοι* H. l. 27 *υ supra οδ* E. l. 28 *fin. addit τι αυτοσ* H. l. 29 *δ*^{ε} *pro ο ante δουσ,* l. 33 *σ supra οτ* A *vel* B.

489 *a*. l. 10 *t elot. sub* n *in uellint p. m.* l. 18 *hiat pergamena ante* s *final.*

489 *b*. l. 1 *supra lineam ι post κα, σ post τα in κατα, σ supra ν erasum in οροθεσιαν* E. l. 3 *fin. ν post αυτο addit* D. l. 4 *α in ευροισαν* (*σ in ε etiam mutato*) *obelo improbat s. m., quae etiam* T *in* Γ *transfert.* l. 8 *ω supra ο* (*obelo notat.*) *in ον,* l. 6 *ω supra η in αυτη* C ?, *etiam υπαρχων ad fin.* l. 8 *addit* E. l. 9 *του prim. in τουτου obelo improbat s. m.: εν supra γο in γου* C. l. 12 *ουτε punctis supra positis abrogat s. m.* l. 16. *τα τησ in ταυτησ* (*ῦ pro υ s. m.*) *eras., etiam* l. 17 *ε pro α in παριδων* D (*..supra ι addito*). l. 18 *ἳνα obelo transfigit, α pro ε in παντεσ habet* D. l. 28 *ε in εκολληθησαν eras., εντεσ pro ησαν* D.

490 *b*. *Nonnulla in hâc paginâ* (ll. 19—21), *madore pessimè foedatâ, recenti manu rescripta sunt.* l. 3 *ον supra θα in εληλυθα* B. l. 8 *fin. ν pro σ in κλαυδιοσ* A. l. 7 *α pro ε in κατωκησεν* A ?, l. 8 *οι*^{ν} *pro ω* B. l. 13 *punctum supra υ in του p. m., forsan casu.* l. 14 *και eras. s. m.: sic etiam τ prim.* l. 17 *init., υ secund. in διαμαρτυρουμενοσ* l. 18. l. 22 *init. αυ pro ε* (*ut conjicere licet*) D. ll. 27—31. *Quae adhuc leguntur, dedimus: Kiplingius ex vers. Lat. restituit* l. 27 [*φ υμω*]: l. 29 [*απο του ακυ*]*λα* (*immò potius* [*δε απο ακυ*]*λα*: l. 30 [*εισ*] *ante ηλθεν et του* [*ο*]*ι*[*κο*]*ν*: l. 31 *τ*[*ο*]*σ* (*vix του ut Wetst. putat*) *post ονομα*: B *ita omnia refingit*:

> καθαροσ εγω απο του
> νυν εισ τα εθνη πορευομαι και ^{σ}
> μεταβασ εκειθεν
> ηλθεν εισ οικιαν τινοσ
> ονοματι $\overset{τι\ τιου}{ιουστου}$ σεβομενου τον $\overline{θν}$

491 *a*. l. 20 *oto p. m. rescripsit s. m.*

491 *b*. l. 8 *π pro σ secund. in σειωπησ, ησ ad finem verbi addito* D. l. 30 *τα supra lineam post ζητημα* D. l. 33 *η pro ε prim., α pro υ in απελυσεν* D.

492 *b*. *Scalpello rasa sunt nonnulla* ll. 1; 2; 4; 10; 18; 19. l. 1 *επι pro απο in απολαβομενοι* D (*α prim. periit*). l. 2 *init. οταν* (*Ussher.*) *vel μετα* (*Mill. Wetst. Kipl.*) *periit omninò, praeter* | *initio lineae.* l. 4. *Quae restant p. m. scripta* (*a Kiplingio post Wetst. perperam lecta τοτε γαλλιων*) *dedimus: D ita supplet: και ουδεν τουτων ε ante ω γαλλιων, ει εμελ ante εν.* l. 10 *προσ eras. ante ευχην: ο periit omninò.* l. 13 *δ pro τ in τε, ο pro ω in αυτων* H. l. 18 *μ pro δ in δε, ερ secund. etiam eras.* H. l. 19 *Super spatium scalpello erasum καμψ haud scripsit* H: *sic ρακψ p. m., ut judicat Wetst.* l. 20 *ησ pro ου in του* H. l. 28 *θ pro τ in κατεχησ* D. l. 33 *αν eras. s. m.*

493 *a*. l. 9 *punctum supra ι* (*etiam ante h* l. 32) *p. m.: forsan casu.*

493 *b*. l. 2 *ν supra αν in ιωανου,* l. 3 *ου pro η in ησου, et τη supra lineam post εν* D: cf. Tabulam III. 8. l. 4 *και prim. eras., ε pro ο secund. in ακουσαντοσ, etiam δε supra lineam ante αυτου* A. l. 18 *ν in πολυν eras. s. m.* l. 27 *ι supra lineam post ουδε* (*i. e. ουδ ει*) D. *Supra λαμβανουσι eras. ει habet* D, *i. e. εστιν, nam ει* l. 28 *erasum est.* l. 31 *τ p. m. in μετανοιασ, sed* Γ (*ut videtur*) *primò.*

494 *a*. l. 7 ; *cat addit* D *post αναλπι und punctis supra positis improbatum.* Cf. 493 *b*. l. 27.

494 *b*. l. 3 *του supra lineam ante* $\overline{κυ}$ (*sic*) C. l. 8 *σ supra lineam post επεθεντο* B. l. 6 *υ pro ι in αυτοιο,* l. 7 *init. ε ante λαλουν* D. l. 18 *punctum supra ε prim. p. m., forsan casu.* l. 21 *ω post ε prim. penitus eras., ν etiam in ... p. m., sed a nemo formatum ante ν.* l. 22 *init. η* (*ut conjicere licet*) *periit omninò.* ll. 21—23 *ita corrigit* D, *mutatis mutandis.*

> ωστε "παντασ 'ου" κατοικουντασ την
> ασιαν
> ακουσαι το ν λογο ν του $\overline{κυ}$
> ιουδαιουσ $\overset{τε}{}$ και ελληνασ

l. 24 *τ pro δ in δε* D. l. 31 — (*i. e. ν*) *supra ω in fine lineae addidit s. m.*

495 *b*. l. 1 *του supra lineam ante* $\overline{κυ}$ C. l. 9 " *supra εξελθειν,* ' *supra κηρυσσειν s. m.,* cf. vers. Latin. l. 10 *κ supra lineam ante ειπεν* D. l. 18 *ε prim. in συγχυσεν obelo abrogat s. m., diutius etiam supra ι posita.* l. 18 *ν supra lineam post πασι,* l. 31 *post ηλθανε* D. l. 18

supra lineam δε *ante* των, τα *post* των B, (τα *ante* εργα *punctis supra positis notato*). l. 28 α *pro* ο *in* συνεψηφισον B. l. 29 *init.* κ *ante* ευρον B. l. 31 *dialysis supra* υ *tert. eras. s. m. ibid. fin.* το *post* επληθυνε *addit* D.

496 *a.* l. 30 *lineola sive macula* (¸) *p. m. post* c *in* conual-.

496 *b.* l. 4 ν *elot. sub* δ *in* ειδειν *p. m.* l. 16 ι *in* τεχνεταισ *eras. s. m. Supra lineam habet* B l. 21 τησ *ante* ασιασ, l. 25 ι *post* γε, l. 26 σ *supra* υε *in* κινδυνευει, l. 30 ν *post* μελλει. l. 22 τισ τοτε *punctis supra positis improbat s. m.*

497 *a.* l. 17 *fin.* ec *elot. sub* c *in* hac *p. m.*

497 *b.* ll. 2, 25 η *supra lineam ante* αρτεμισ D. l. 3 επλησ *laxè scriptum super* σ συνεχυ, *etiam* τησυνχυσεωσ *pro* αισχυνησ F: cf. vers. Latin. l. 6 α *pro* ε *secund. in* μακεδονεσ D *vel* H. l. 18 προ *pro* κατ (*Millius* παρ *p. m. minus rectè*) *in* κατεβιβασαν D *vel* H. l. 27 ο *ante* ανθρωποσ *eras. s. m.* l. 29 ιω *supra* αο *in* ναοκορον B. l. 30 τ *elot. sub* α *secund. in* αναντιρρ. *p. m.*

498 *a.* l. 12 s *prim. in* mississent *et obelo et puncto improbat s. m.* l. 19 i *prim. in* iudaeis, l. 32 t *secund. in* oportet *puncto notat p. m.: forsan casu.*

498 *b.* l. 3 ο *pro* α *in* θεαν H. l. 5 *init.* οι *eras., sed* οι *supra lineam ante* συν D. l. 10 σ *supra lineam post* εκκλησια B: cf. vers. Latin. *Pro* τω νομω D *postea scripsit* τη ενομω. l. 14 ν *leviter elot. sub* σ *secund. in* συστρ. *p. m.* l. 15 ν *supra lineam post* απελυσε D. l. 18 α *pro* ε *prim. in* παρακελεσασ D, υ (*ut conjicere licet*) *ante* σασ *prorsus deperdito.* l. 19 α *pro* ο *in* αποσ-, *etiam* τε *supra lineam ante* εξηλθεν D, πο *in* αποσ- *punctis etiam notato.* l. 20 α *pro* η *in* εκεινη D. l. 21 παρακαλεσ ασ αυτουσ *pro* χρησ[αμενο]σ B, *literis inter* χρησ *et* σ *prorsus erasis.* l. 23 ησ *supra lineam post* γενηθεισ B. l. 28 ο *pro* υ (cf. vers. Lat.) *post* βερ D. l. 31 ερ *pro* ου, *etiam* α *pro* ερ *in* δ υβεριοσ D, ε *p. m. post* β *deperdito:* cf. vers. Lat. l. 33 ω *supra* ο *in* τροαδι B.

499 *b.* l. 8 α *elot. sub* ο *in* διελεγετο *p. m.* l. 19 οσ *prim.*, l. 21 και *secund.*, l. 23 τον *eras. s. m.*

500 *a.* l. 8 a *elot. sub* e *in* eis *p. m.* l. 13 s *secund. in* sedens *puncto notat p. m., forsan casu.*

500 *b.* l. 5 λαβ *in* βαλ *mutat* D. l. 7 ρ *in* ερχομενη *eras. s. m*: *sic* l. 29 υ *secund. in* διαμαρτυρουμενοσ. l. 12 ισ *pro* ν *in* εν (praepos.) D. l. 14 η *in* εκκλησιασ *p. m., rescripsit. s. m.* l. 16 ο *pro* ω *in* ομωσ, ι *pro* υ *secund. in* αυτουσ D. l. 18 α *pro* ε *in* εφ D. l. 20 *init.* ποτα *ante* πωσ *eras. s. m. fin.* τον *habet* D? *super* ην *erasum* (*evanuit atramentum*). l. 21 α *pro* οσ *in* παντοσ D?; *sed* ν *pro* υ *in* χρονου, *etiam* εγενομην *supra lineam ante* δουλευων E.

501 *b.* l. 5 υ *pro* ν *in* λογον D, *qui* εχω μοι *et* ουδε l. 6 *uncis* (‘ ’) *improbat*, μου *etiam* l. 6 *punctis supra positis abrogato.* l. 6 ω *supra* ου *in* εμαυτου B. l. 9 *init.* η *pro* ο *in* ον *prim.* D. l. 11 τ ου θυ *pro* θυ F, (Ο *pro* Θ *p. m.*, eraso). l. 13 ομ *elot. sub* εσθ *in* οψεσθαι *p. m.* l. 16 *fin.* διο μαρτυρομαι *post* ιηυ *addit* F. l. 17 F *habet* ϋμειν ε *pro* αχρι ου, *etiam* ημεραο τι *pro* ημερασ (c *in* o *mutato*). l. 19 μη *supra lineam post* του *forsan* E. l. 20 ϋ *pro* η *in* ημιν D. l. 28 ο ι *pro* υ *prim. in* πυμνειου B. l. 33 κα ι *pro* δε D.

502 *a.* l. 33 *punctum supra* c *in* nocte *casu ponit p. m.*

502 *b.* l. 6 *fin.* αυτοισ (*ut conjicere licet*) *eras. s. m. Vix leguntur* αυ *et* σ. l. 10 ι *supra* ασ *in* τασ *et* χρειασ B. l. 11 πασ (*sic*) *punctis supra positis abrogat s. m.* l. 12 *fin.* και *post* μου *addit* B (*nisi mavis* A). l. 13 *init.* πασι *p. m. procul dubio, sed* σ *scalpello deletur:* pro σι B *habet* ν τα. l. 15 τε *supra lineam ante* των B. l. 16 α *pro* ο *prim. in* ουτοσ, *etiam* ν *pro* σ *in* μακαριοσ B. l. 18 ων *supra* ασ *in* ειπασ A: αυτου *ad fin. lineae post* γονατα *addit* F. l. 19 σ *in* συν *puncto notatum p. m., forsan casu.* l. 21 του *punctis supra positis improbat s. m.* l. 23 ω ειρηκει *supra lineam post* λογω A. l. 24 ειπεν *eras. s. m. post* οτι: ουσιν *laxè scripsit pro* ει σοι (*ut videtur*) *post* μελλ D, (σο *in* σοι *p. m. penitus deletur*). l. 25 αυτου *supra lincam ante* θεωρειν E. ll. 27, 28. *Quae restant p. m. scripta dedimus:* l. 27 αι in- και, β *et* ε *in* -βαντεσ, l. 28 ημω (*ut videtur*) *inter* δε *et* ν, *scalpello prorsus delentur. Has lineas ita transmutat* D?

ωσ δε εγενετο αναχθηναι ημασ
αποσπασθεντασ απ αυτων.

l. 33 υ (*ut videtur*) *post* φ (cf. 466 *b.* l. 19; 498 *b.* l. 28) *periit:* οι *pro* υ D.

504 *a.* l. 18 navem [πλοιον *ut videtur* Graecè] *elot. sub* invicem *p. m., unde fluxit error linearum*: cf. 264 *a.* l. 24.

504 *a*, 504 *b.* ll. 23—33. *Partem hujus folii inferiorem, jam inde ab Usserii et Millii temporibus laceram, nescio quis nebulo, ante susceptam Kiplingii editionem, abscidit. Quas lectiones* Usserius, Millius, Wetstenius (1716), Dickensonius (*circiter* A. D. 1733) *servaverunt, eae per literas* U, M, W, D *indicatae, in unum collectae sunt. v.* 8. Sequenti cum exissemus [*deest* οι περι τον παυλον U, M, W] venimus [ηλθομεν U, M, εισηλθομεν W] caesaream et cum introissemus in domum Philippi [“*hîc mutilatur Pag.*” D]... ngelistae ... de septem mansimus ad eum *v.* 9. ... filiae IIII virgines [τεσσαρεσ παρθενοι W]...eam D. [“*Desiderantur caetera horum trium versuum*” D].

504 *b.* l. 2 και *pro* αν *in* ανελθων, δε *eraso*, B. l. 7 οι *supra lineam ante* ιουδαιοι B. l. 10 ε *pro* α *secund. in* παρακαλ- D. l. 15 συνθ *supra* θο, πτ *supra* β *in* θορυβουντεσ (υ *secund. etiam puncto notat.*) E. l. 20 οι (*sic* ν l. 15 *fin.*) *eras. s. m.* l. 22 τ *in* αποταξ- *punctatum p. m., forsan casu.* l. 24 *Incipit linea p. m.* εκ κεσα *sed* απο *pro* εκ *habet* B. *Totum hunc locum sic reddit* MS. Whitgift. (cf. Prolegomena, p. x.): απο κεσαραιασ συν ημειν ουτοι δε ηγαγον ημασ παρ ω ξενισθωμεν γενομενων εισ ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημασ οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλοσ συν ημιν προσ ιακωβον παντεσ δε. *Servantur etiam hae lectiones* (cf. 504 *a.* ll. 23—33). *v.* 15 ιεροσολυμα M, W. *v.* 16 συνηλθον δε και των μαθητων *deest p. m.* U, M, W; *margini ascribitur s. m.* U, M. εκ κεσαραιασ *p. m.* W. (α *secund. eras.* D) ουτοι δε ηγαγον ημασ προσ ουσ [ουσ *p. m.* W: προσ... M, *at* παρ ω U *cum* Whitgift., “*manus recentior* ω” D] ξενισθωμεν και παραγενο-

μενοι εισ τινα κωμην εγενομεθα παρα U, M, W. νασωνι [*p. m.* W] M, W, D ["*μ supra: alia verba lacerantur: κω* (*nam μην non apparet, nec τινι κυπριω*)" D]. *μαθητη αρχαιω* W, *at* "*μαθητη. κακειθεν* (reliquum paginae laceratum)" M. *v.* 17 "Laceris Graecis" (M) *ad vers. Latin. confugiunt* U, M: *ηλθομεν εισ ιεροσ*...M. *υπεδεξαντο* U, M, D ("*post υπεδεξαντο in laceratâ Pag. habetur τη δε*" D): *δε ημασ ασμενωσ pergit* U. *Plura, unde unde hausta exhibet* W: *κακειθεν εξιοντεσ ηλθομεν εισι ερσολυμα υπεδεξαν τε* [*δε* U: cf. Latin.] *ημασ ασμενωσ οι αδελφοι.*

505 *a.* l. 33 *fin.* omnes F, *spatio post* iacobum *interposito.*

505 *b.* l. 1 *παρεγενοντο laxè scripsit* F *super ησαν δε παρ αυτω*: cf. 505 *a.* l. 33. l. 2 *και pro ουσ, αυτουσ εξ supra lineam ante διηγειτο* (*δι eraso*), *καθ supra lineam ante ενα* (*α eraso* B). l. 3 *ν pro σ in ωσ* B, *sed εν supra lineam ante τοισ* A. l. 6 *ει prim. in ειεισιν punctis supra positis improbat s. m.* l. 8 *τ prim. in τουτοι eras. s. m.* l. 9 *χ pro κ secund., θη supra ησ in κατηκησαν* B. l. 11 *τα εθη παντα σ pro εθνη εισω, υ pro ι tert. in ἰουδαιοισ* D (*ἰουδαιοι p. m. Wetst., sed errat*). l. 13 *δ pro τ in μητε, ν in εν eras., ν prim. in εθνεσιν obelo delet., σ supra lineam post αυτου habet* D. l. 15 *το supra lineam ante πληθοσ* B. l. 17 *dividas ο σοι.* l. 22 *ησ supra ρ in ξυρωνται, etiam ο pro ω* B. l. 24 *σ supra lineam ante ου prim.* B. l. 25 *α στοιχεισ κ pro οτι πορευου* D, *forsan* B: *sic etiam* l. 28 *α pro ο in κρεινοντεσ.*

506 *b. Supra lineas* l. 6 *πο post α prim.*; l. 14 *γα supra ηγ in εισηγεν, ε ante ισ, το ante ιερον* B. l. 15 *νη in εκοινωνησεν punctis supra positis abrogat s. m.* l. 24 *και ante ζητουντων* (cf. vers. Lat.) *scalpello prorsus abrasum: δε supra lineam post ζητουντων substituit* B. l. 28 *ο υ pro α tert. in εκατονταρχασ* B.

507 *b.* l. 1 *σ in τισ secund. eras. s. m.*: *η supra ικ in πεποικωσ* A. l. 5 *ν supra lineam post εκελευσε* A. l. 25 *και eras. s. m.*

508 *a.* l. 20 temp *elot. sub* lus *p. m.* l. 27 *punctum supra* u *in* manum *p. m., forsan casu.*

508 *b.* l. 7 *ι semi-formatum inter πατρω et ου p. m.*: cf. Prolegom. p. XIX. l. 12 *ο supra lineam ante αρχιερευσ* A. l. 18 *fin. Spatio post τειμωρηθωσιν interposito, addit* F *εγενετο δε μοι πορευομε ω·* l. 19 *κ in marg. ante ενγιζοντι* F. *ibid. περι pro δε μοι p. m. eras. (quarum literarum δ et οι tantum supersunt), ν pro σ secund. in μεσημβριασ* F, *τη supra lineam ante δαμασκω ponit* B. *Postea denique "supra περι, 'supra τη s. m.* (F?), *ordine verborum mutato.* l. 20 *εκ pro απο* (*πο periit omninò*) *ante του* B. l. 21 *ε in verbo με* (*ut conjicere licet*) *post περιεστραψα rasurâ periit: ex lineâ primâ in* M *formatur* | *s. m.* l. 26 *μι supra lineam post ει secund.* B *vel* C, *ω supra ο prim. in ναζοραιοσ* B: cf. Proleg. p. LV.

510. *Hoc folium, Codicis Bezae nunc extremum, madore turpiter foedatum, lacunis scatet. Quae, nobis haud visa, edidit Kiplingius, hoc loco notabimus.*

510 *a.* l. 2 *t in* surrexit *et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.* l. 26 *punctum supra* ex *in* exi *p. m., forsan casu.*

510 *b. Titul.* ΠΡΑΞΙΣ *Kipl.*, l. 6 *αυτων*, l. 7 *τοιουτον, Kipl.* l. 8 *ο pro ε in καθηκεν s. m.* l. 14 *σθαυτον* (*i.e. ανεταξεσθαι αυτον*) *pro ανεταξειν αυτον* B: *σθ s. m. vix leguntur.* l. 23 *α ante πηγγειλεν* B: *ε p. m.* (*sic legunt Wetst. Kipl.*) *periit omninò.* l. 24 *fin. ο γαρ post ποιειν*, l. 29 *fin. αυτω post ειπεν* B? (*evanuit atramentum*). l. 25 *init. ο* (*ut videtur*) *erasum periit omninò*: l. 29 *και* (*ut videtur*) *eras. ante ειπεν, periit:* l. 32 *ν secund. in γεγεννημαι erasum.*

APPENDIX.

Desunt tituli in 1 a, 1 b, 9 a, 9 b: adduntur recentiore manu 2 a—8 b.

Fol. 1 *b. secundae manûs:* l. 5 *η in δη postea mutat. in ε, eâdem manu: sic etiam* l. 6 *υ prim. in ποιυνν postea mutat. in ο.* l. 10 *ε in βαπτισει super rasuram scriptum.* l. 14 *ε in παραγινεται,* l. 15 *θ in βαπτισθηναι,* l. 17 *ο in σου* (*υ primò*) *super rasuram rescripta.* l. 17 *θ in βαπτισθηναι super τ semi-formatum: sic θ* l. 23. l. 24 *κ primò sub υ secund. in ευθυσ.* ll. 3, 17, 23, *quinquies etiam in marg.*; 3 *b* ll. 30, 33 *marg.*; 5 *b.* l. 29; 6 *b. marg. sexies;* 8 *b. sexies;* 9 *b.* l. 14 *quid sibi velit" p. m., parum scio.*

2 *b. secundae manûs.* ∧ *supra ε* (*quasi producendi gratiâ*) ll. 1, 5: *supra η* ll. 9, 16, 17, 32; 3 *b.* ll. 6, 10; 4 *b.* ll. 6, 29; 5 *b.* ll. 6, 18, 20, 21, 29; 6 *b.* l. 22, 7 *b.* ll. 15, 24; 8 *b.* l. 18: *supra ω* 3 *b.* l. 2, 7 *b.* l. 2. l. 6 *ο primò sub η p. m. in την. Haec etiam supra maculam scribuntur p. m.* l. 9 *ο in ος*, l. 16 *ο in -χοσ*, l. 30 *υ.* l. 21 *γ prim. tantum non scribitur quasi τ esset: (sic passim).* l. 24 *rasura incidit ante αυτοισ.*

3 *b. secundae manûs.* l. 11 *ο ultim. super rasuram rescript., sic ο in σοι* l. 21. l. 12 *υ p. m. in ϋμεισ super θ primò: ι etiam super rasuram.* l. 33 *τι εστιν α super rasuram rescriptum.*

4 *b.* l. 7 *ω in στρατιωται super rasuram*

rescriptum; sic etiam α *prim. in* αιτιαν l. 13, εξ l. 28, ρ *in* εκρανγ- l. 32. l. 20 ε *supra lineam vel ejusdem scribae vel adhuc recentioris: sic etiam* σ 5 *b*, l. 24.

5 *b*. l. 3 ω *secund. et tert. super rasuram rescripta; sic etiam* ξ l. 4, ω l. 18, η ll. 20 (*secund.*), 28, ι *ult.* l. 23. l. 8 ι *incept. sub* υ *in* ὕμων.

6 *a*. l. 5 u *in* lithostrotus *tantum non* o *scribitur.*

Tota haec pagina παλιμψηστος *est, in quam primò inscripta est ab eodem* 4 *a secundae manûs, postea autem elota. Apparent vestigia quaedam prioris scripturae, chemicis adhibitis, viz.* ll. 1, 2, 4, 5, 7—9, 16 *circa fin.*, l. 17 *ferè tota* (intro *tantum* 4 *a sub* ihm 6 *a latente*). *Praeterea* dit ihs *ad fin.* l. 22 *sine chemicorum ope cernitur, et si qua sunt alia* (e. g. l. 18).

6 *b*. ll. 1, 9 ο *p. m.*, ρ l. 21 *p. m.*, *in arctum cogentis: etiam* l. 4 η *p. m.* l. 5 ε *in* εἴδων *eras. p. m., quae..etiam ponit.* l. 9 λ *rescript. super rasuram* (ι? *primò*): *sic* l. 18 ωσ *in* τωστ., l. 20 ε *in* κεφαλην, l. 26 ω *in* αυτω. l. 14 ο *primò* (*eras.*) *pro* η *ante* γραφη. l. 33 μ[ετα δε τα]υτ[α] *eras. ad fin.* Cf. 7 *b*. l. 1.

7 *b*. l. 1 φ *super rasuram rescriptum.*

8 *b*. l. 9 ∪ *s. m., ut videtur: sic forsan* l. 22 εισ. l. 12 ε *in* εισ *super rasuram rescript., sic* l. 18 ησ *in* τησ.

9 *b*. col. 1, l. 9 ο *in* ποιωσιν, l. 11 ε *in* -σειν (cf. Tabulam III. 13), *puncto supra posito abrogat s. m.*

Sequuntur notae liturgicae per codicis marginem subinde scriptae; eâdem ferè, quâ sectiones Ammonii, manu (L). *Cf. Prolegomena*, pp. XXVI.—XXVIII.

In S. Matthaei Evangelio.

3 *b*. ll. 22, 23 χυ γε νισ M, 4 *b sub titulo* $\alpha\rho^{\chi}$ L [Dec. 25: κατα ματθαιον ii. 1—12].

4 *b*. l. 31 αρχη (*ut videtur*) *perit*: l. 32 *fin.* τον μαγον (*lineâ deletum*) M ?, 6 *b*. l. 11 *fin.* τελοσ οτι ναζαροσ κλ... ισ..τε M [Dec. 26: ii. 13—23].

6 *b*. ll. 12—14 τισ εορτισ τον θεοφανιων ☩ M [σαββατω προ των θεοφανειων: iii. 1—6].

8 *b*. ll. 4—7 ανναγνοσμα.....L, l. 8 *alia nequaquam legenda ascripsit* M. 10 *b*. l. 12: τελοσ: L [κατα ματθαιον κυριακη β′: iv. 18—23].

11 *b*. ll. 19, 20 περι του σαββατου, 12 *b*. l. 8: τελοσ: L [Sept. 2: εισ μνημοσυνον του ἁγιου ιωαννου του νηστευτου Wake 12: v. 14—19].

14 *b*. ll. 29—33 ανναγνοσμα περι τοῦ σαβατου (*sic Kipling.* σαβ *tantum nunc superest*), 16 *b*. l. 14 τελοσ: L [σαββατω τησ τυροφαγου: vi. 1—13].

28 *b*. ll. 13—15 ανναγνοσμα περι τοῦ κυριακη, 29 *b* l. 11 τελοσ L [Nov. 17: του ἁγιου γρηγοριου του θαυματουργου κ των ἁγιων αναργυρων Wake 12: x. 1—10].

44 *b*. l. 11 $\alpha\rho^{\chi}$, 46 *b*. l. 22 τελ, l. 25 τελο N *carbone scripsit* [ἡμερα ϛ′ τησ ϛ′ ἑβδομ.: xiii. 44—54; ἡμερα γ′ τησ ζ′ ἑβδομ.: xiv. 1—13].

47 *b*. ll. 18—21 ανναγνοσμα περη το σαβατο, 48 *b*. l. 21: τελοσ: L [κυριακη θ′: xiv. 22—34].

50 *b*. l. 17+ $\alpha\rho$ N *carbone* [κυριακη ιζ′: xv. 21—28].

53 *b*. l. 10 ..αγ....8+N *carbone* (*ferè eras.*) [June 29: xvi. 13—19].

55 *b*. l. 3 τελοσ N *carbone* [ἡμερ. ε τησ ἡ ἑβδομ.: xiv. 24—28].

55 *b*. ll. 1—3 μεταιμορφοσ ανναγνοσμα, 56 *b*. l. 2 τελοσ L [Aug. 6: xvii. 1—9].

56 *b*. ll. 13—15 ανναγνοσμα περι του σαββατου, 57 *b*. l. 10 τε̂ L [κυριακη ι′: xvii. 14—23].

57 *b*. ll. 11—13 ανναγνοσμα περι τοῦ κυριακη, *ibid.* l. 31 τε̂ L *eras.*, *sed* l. 28 τε N *carbone* [σαββατω ι′: xvii. 24—27 *vel* xviii. 1].

57 *b*. l. 29 +, 59 *b*. l. 3 τελοσ N *carbone* [ἡμερα β′ τησ θ′ ἑβδομ.: xviii. 1—11].

60 *b*. l. 8 τελοσ N *carbone, tantum non erasum omnino...* [ἡμερ. β′ τησ α′ ἑβδομ.: xviii. 10—20 (22 Cod. D)].

60 *b*. ll. 8—11 ανναγνοσμα περι το σαβατου, 61 *b*. l. 16: τελοσ· L [κυριακη ια′: xviii. 23—35]: *etiam* 60 *b*. l. 8 $\alpha\rho^{\chi}$ N *carbone.*

61 *b*. ll. 16—19 ανναγνοσμα περι το κυριακη, 62 *b*. l. 25: τελοσ: L [σαββατω ιά: xix. [(1 Cod. D) 3—12].

62 *b*. ll. 31—4 ανναγνοσμα περι του σαββατου, 63 *b*. l. 32: τελοσ: L [κυριακη ιβ′: xix. 16—26].

64 *b*. l. 17+ $\alpha\rho^{\chi}$ *marg.* 65 *b*. l. 32 τελο$^{\sigma}$ N *carbone* [ἡμερ. δ′ τησ θ′ ἑβδομ.: xx. 1—16].

66 *b*. ll. 9, 10 ανναγνοσμα *tantum*, 67 *b*. l. 6: τελοσ: L [*i. e.* xx. 20—28 *lectio huic codici forsan propria: at* xx. 17—28 *est* ἑβδομαδοσ θ′ ἡμερα ϛ′].

68 *b*. ll. 15—19 ανναγνοσμα περι το κυριακη, 70 *b*. l. 31: τελοσ: L [xxi. 6—27: *hoc caput legebant Graeci partim* κυριακη των βαϊων (1—17), *partim* τη ἁγια και μεγαλη ἡμερα β′ (18—43)].

70 *b*. l. 32 $\alpha\rho^{\chi}$ N *carbone* [ἡμερ. δ′ τησ ι′ ἑβδομ.: xxi. 28—32].

71 *b*. ll. 16—18 ανναγνοσμα περι του σαββατ8, 72 *b*. l. 25: τελοσ: L [κυριακη ιγ′: xxi. 33—42].

73 *b*. ll. 4—6 ναγνοσμα περι τ8 [κυ]ριδκη L [κυριακη ιδ′: xxii. 2—14].

74 *b*. ll. 12—15 ανναγνοσμα περι τ8 κυριακη, 75 *b*. l. 24: τελοσ: L [σαββατω ιγ′ *et* ἑβδομ.: ι′ ἡμερ. ϛ′: xxii. 15—33].

75 *b*. ll. 24—26 ανναγνοσμα περι του σαββατ8, 76 *b*. l. 19 τελοσ: L [κυρ. ιε′: xxii. 34 (33 Cod. D)—46].

76 *b*. ll. 19—22 [α]νναγνοσμα [π]ερι του [κ]υριακη, 77 *b*. l. 16 τελοσ L [σαββατω ιδ′: xxiii. 1—12].

81 *b*. l. 15 $\alpha\rho^{\chi}$ N *carbone* [xxiv. 15: 14—28 *est* ἡμ. ε′ τησ ια′ ἑβδομ.]

87 *b*. l. 9 τελοσ N *carbone initio et fine lineae* [κυριακη ις′: xxv. 14—30.]

87 *b*. ll. 8—12 ανναγνοσμα περι τ8 κυριακη, 88 *b*. l. 28: τελοσ: L [κυριακη τησ αποκρεω: xxv. 31—46].

91 *b.* l. 11 τελουσ: L, ll. 12, 13 ανναγ-
οσμα εισ την μεγαλην πεμπτην L *minu-
ioribus literis* [xxvi. 29, 30: *non ita
Graeci*].

95 *b.* ll. 31—2 ανναγνοσμα εισ τον
αρασκευγον, L (xxvii. 1—54).

96 *b.* l. 2 τελοσ: L [xxvii. 2, *ubi for-
an* ευαγγελιον γ' των ἁγιων παθων *ex-
licit apud nonnullos*].

99 *b* l. 11 ωδε στηκη: (*nempè ut inter-
oletur* Luc. xxiii. 39—43), 99 *b.* ll. 11—
3 ανναγνοσμα εισ τιν παρασκυγην, L.
τη ἁγια παρασκευη εισ την λειτουργιαν:
Matth. xxvii. 1—38; Luc. xxiii. 39—
3; Matt. xxvii. 39—54].

101 *b.* l. 12 τελ N *carbone* [τη ἁγ. παρ-
σκ.: xxvii. 55—61 (60 Cod. D)].

ibid. ll. 29, 30 ανναγνοσμα L *ferè
eperditum* [τω ἁγιω και μεγαλω σαβ-
ατω, ἑσπερασ: xxviii. 1—20].

In S. Johannis Evangelio.

114 *b.* ll. 5, 6 ανναγνοσμα *tantum*,
16 *b.* l. 3: τελοσ: L [κατα ιωαννην κυ-
ιακη ε': iv. 5—42 (25 Cod. D)].

120 *b.* ll. 5, 6 [π]ερι αναπαυ αμενοσ L
ἡμερα δ' τησ β' ἑβδομαδοσ: v. 17 (19
Cod. D)—24].

ibid. l. 23 αρ^{χ}, ll. 24, 25 αννασνοσμα
ntum, etiam τε 121 *b.* l. 15 L [ἡμερα
τησ β' ἑβδομαδοσ v. 24—30].

121 *b.* ll. 14, 15 ανναγνοσμα *tantum*,
22 *b.* l. 32: τελοσ: L [ἡμερα ς' τησ β'
βδομ.: v. 30—vi. 2].

123 *b.* ll. 31, 32 ανναγνοσμα *tantum*,
25 *b.* l. 16: τελοσ: L [σαββατω τησ
' ἑβδομ.: vi. 14—27].

124 *b.* ll. 22, 23 ανναγνοσμα *tantum*,
26 *b.* l. 2: τελοσ: L [ἡμερα γ' τησ γ'
βδομ.: vi. 27 (22 Cod. D)—33].

126 *b.* ll. 4, 5 ανναγνοσμα *tantum*,
ibid. l. 23: τελοσ: L [ἡμερα ς' τησ γ'
βδομ.: vi. 35—39 (40 Cod. D)].

ibid. ll. 14, 15 ανναγνοσμα *tantum*,
L [ἡμερα ε' τησ γ' ἑβδομ.: vi. 40 (39 Cod.
D)—44]

127 *b.* ll. 11, 12 ανναγνοσμα *tantum*,
ibid. l. 34: τελοσ: L [ἡμερα δ' τησ γ'
βδομ.: vi. 48—54].

128 *b.* ll. 1, 2 ανναγνοσμα *tantum*,
ibid. l. 24: τελοσ: L [ἡμερα β' τησ δ'
βδομ.: vi. 56—69 (63 Cod. D)].

129 *b.* ll. 13, 14 ανναγνοσμα *tantum*
L [ἡμερα γ' τησ δ' ἑβδομ.: vii. 1—13].

130 *b.* ll. 13, 14 εισ την μεσοπεντη-
κοστῆ I [*i. e.* ἡμερα δ' τησ δ' ἑβδομ.: vii.
14—30].

135 *b.* ll. 9, 10 ανναγνοσμα, 136 *b.* l. 8
: τελοσ: L [ἡμερα ς' τησ δ' ἑβδομ.: viii.
21 (20 Cod. D)—30].

138 *b.* l. 26 αρ^{χ} L [κυριακη ς': ix. 1—
38].

142 *b.* l. 25 αρ^{χ} L, 143 *b.* l. 20 τελοσ:
[x. 7—16, *lectionem nullam novimus*: 9
—16 *est* S. Chrysostomi Nov. 13, *etiam*
εισ ἱεραρ και ὁσιουσ Wake 12].

143 *b.* ll. 19, 20 ανναγνοσμα L [ἡμερα
ς' της ε' ἑβδομ.: x. 17—28].

ibid. ll. 33, 34 εισ την ενκηνηουν L
[x. 22—28. *In Cod. Gale.* O. 4. 22,
aliis, εισ εγκαινια ναου *ad v.* 17 *incipit*].

145 *b.* l. 9: τελοσ: L [σαββατω τησ
ε' ἑβδομ.: x. 27—38].

ibid. ll. 17—21 ανναγνοσμα περι τȣ
σαββατου, l. 11 αρ^{χ}, 148 *b.* l. 32: τελοσ:
L [σαββατω ς' των νηστειων: xi. 1—45].

150 *b. Ad summam paginam* αρ^{χ} L,
ll. 1—3 ανναγνοσμα περη L, + το (τη *re-
script.* L) κυριακη των προφȣτησματων
αρ^{Ρ}ω J, 151 *b.* l. 19: τελοσ: L, *sub quo*
(l. 20) τελοσ + J *ad* ησαν l. 22 *refertur*:
cf. Tabulam III. 12 et Prolegom. p. XXVII
[κυριακη των βαϊων: xii. 1—18].

152 *b.* ll. 1, 2 ανναγνοσμα, 153 *b.* l. 9
medio lineae τε L: 152 *b.* ll. 14, 15,
ανναγνοσμα, 154, *b.* l. 5: τε: L [*apud
Graecos* ἡμ. γ' τησ ς' ἑβδομ. *est* xii. 19—
36; ἡμ. δ' xii. 36—47; τη ἁγια ϗ μεγ.
ἡμ. δ' εισ ορθρον: xii. 17—47].

154 *b.* ll. 23, 24 ανναγνοσμα εισ τιν
μεγαλην πεμπτη: *minutioribus literis*,
155 *b.* l. 28: τελουσ: L [τη ἁγια ϗ
μεγ. ε', ευαγγελιον του νιπτηροσ: xiii.
3—17].

157 *b.* l. 1 αρ^{χ} N *carbone* [xiii. 33: ευαγ-
γελιον α' των ἁγιων παθων *incipit v.* 31].

157 *b.* ll. 23, 24 ανναγνοσμα, 158 *b.*
l. 23: τελοσ: L [ἡμερ. ς' τησ ς' ἑβδομ.:
xiv. 1—11 (12 Cod. D)].

161 *b.* ll. 24, 25 ανναγνοσμα, 162 *b.*
l. 24: τελοσ: L [σαββατω τησ γ' ἑβδομ.:
xv. 17—xvi. 1 (2 Cod. D)].

165 *b.* ll. 18, 19 ανναγνοσμα, 166 *b.*
l. 27: τελοσ: L [κυριακη ζ': xvii. 1—13].

177 *b.* ll. 21, 22 ☥ *alienâ manu*, τον
απολυσηον L [cf. Suiceri *Thesaurum Ec-
cles.* ad voc. απολυσιμοσ: *notandum verò
est* xx. 19—23 *lectionem esse* τησ πεντη-
κοστησ εισ ορθρον].

In S. Lucae Evangelio.

185 *b.* l. 10 *marg.* ☥ [Marc. 24: Luc.
i. 39—56], *alienâ manu* (*forsan* J): *in
eâdem*

188 *b.* l. 9 τ^{ε} *medio lineae* [Jun. 24:
Luc. i. 80].

191 *b.* l. 23 αρ^{χ} *ad* το *per* + *refert*
M [Jan. 1: ii. 40].

ibid. l. 25 *fin.* † τελοσ M [Feb. 2:
ii. 40], τελο^{σ} *a* J *ad init. lineae eraso.*

197 *b. ad cap.* εισ το νεον αιτοσ I
[κατα λουκαν ἡμερ. δ' τησ α' ἑβδομ.: iv.
1—15].

199 *b.* ll. 17—21 ανναγνοσμα περι το^{υ}
κυριακη, 200 *b.* l. 7: τελοσ: L, *partim,
errore: nam*

199 *b.* ll. 23—26 ανναγνοσμα περι το^{υ}
σαββατο^{υ}, 200 *b.* l. 29 τελοσ: L [iv. 31
—36 *est* σαββ. α'].

201 *b.* ll. 1, 2 ανναγνοσμα περι το^{υ} κυ-
ριακη, 202 *b.* l. 2 τελοσ: L [κυριακη α':
v. 1—11].

202 *b* ll. 26—29 ανναγνοσμα περι το^{υ}
κυριακη, 203 *b* l. 28 τελοσ: L [σαββατω
β': v. 17—26].

208 *b.* ll. 1—4 ανναγνοσμα περι το^{υ}
σαββατο^{υ}, l. 22 τελοσ: L [κυριακη β':
vi. 31—36].

210 *b.* l. 6 *fin.* + τελοσ N *carbone* [vi.
49: ἡμερ. δ' τησ γ' ἑβδομ. *explicit* vii. 1].

210 *b.* ll. 5—8 ανναγνοσμα περι το^{υ}
σαββατο^{υ}, 211 *b.* l. 1: τελοσ: L [σαβ-
βατω ε': vii. 1—10].

211 *b.* ll. 1, 2 ανναγνοσμα περι το^{υ}
κυριακη, l. 18: τελοσ: L [κυριακη γ':
vii. 11—16].

ibid. l. 19 αρ^{χ} ll. 17—21 ανναγνοσμα
περι το^{υ} σαββατου, 212 *b.* 27: τελοσ: L
[ἡμερ. ε' τησ γ' ἑβδομ.: vii. 17—30 (28
Cod. D)].

213 *b.* l. 15 ρ^{Η}, 214 *b.* l. 25 τε N *car-
bone* [ἡμερ. β' τησ δ' ἑβδομ.: vii. 36—
50].

215 *b.* ll. 2—6 ανναγνοσμα περι το^{υ}
κυριακη, 216 *b.* l. 9 τελοσ: L [κυρ. δ':
viii. 5 (4 Cod. D)—15].

216 *b.* ll. 7—11 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, l. 27: *τελοσ*: L [*σαββατω ς'*: viii. 16—21].

218 *b.* l. 31 $\alpha\rho^{\chi}$, ll. 29—33 *αναγνοσμα περι τοῦ κυριακη*, 220 *b.* l. 10: *τελοσ*: L [*κυρ. ζ'*: viii. 41—56].

220 *b.* ll. 8—11 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, l. 27 *τελοσ*: L [*σαββατω ζ'*: ix. 1—6].

222 *b.* l. 13 α ℔, 223 *b.* l. 15 (*ut videtur*) *τελοσ* (*item alia jam deperdita*) N *carbone* [ix. 22—33: *ἡμερ. γ' τησ ἑ ἑβδομ. est* ix. 23—27].

223 *b.* l. 24 *τελοσ* N *carbone* [Aug. 6 Transfigur. ix. 28—36 (35 Cod. D.)].

229 *b.* ll. 20—25 + *αναγονοσισ τισ θεω τωκ*$^{\bar{8}}$ *τ̄ο αγουστ̄ο ιε*$^{\chi}$ M_2 [Aug. 15 Assumpt. x. 38—42]: cf. Prolegom. p. xxxi.

236 *b.* ll. 29—31 *αναγνοσμα περι τοῦ κυριακη*, L [*κυριακη θ'*: xii. 16—21].

238 *b.* l. 5 *τελοσ* M *per*+*ad ὕμεν refertur* [*ἡμερ. β' τησ η' ἑβδομ. explicit* xii. 31].

ibid. ll. 4—7 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, l. 33: *τελοσ*: L [*σαββατω ια'*: xii. 32—40].

244 *b.* ll. 2—6 *αναγνοσμα περι τ8 σαββατου*, 245 *b. ad cap. pag.*: *τελοσ*: L [*σαββατω ιγ'*: xiv. 1—11].

245 *b.* ll. 14—17 *αναγνοσμα περι τοῦ κυριακη*, 247 *b.* l. 9: *τελοσ*: L [*κυρ. ια'*: xiv. 16—24 (35 Cod. D), *lectione ἡμ. γ' τησ θ' ἑβδομ.* (25—35) *inclusâ*].

247 *b.* ll. 13—17 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, 248 *b.* l. 8: *τελοσ*: L [*σαββατω προ τησ αποκρεω*: xv. 1 (2 Cod. D) —10].

248 *b.* ll. 7—11 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, 250 *b.* l. 10: *τελοσ*: L [*κυριακη προ τησ αποκρεω*: xv. 11—32].

253 *b.* l. 11 *τελοσ* + (*ad πιστευσουσιν per*+*refertur*) M_2 [*κυριακη ε'*: xvi. 19 —31].

ibid. ll. 17—20 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, 254 *b.* l. 10: *τελοσ*: L [*σαββατω ιε'*: xvii. 3—10].

254 *b.* ll. 10, 11 *αναγνοσμα περι του κυριακη*, l. 34 *τε* L [*κυριακη ιβ'*: xvii. 12 (11 Cod. D)—19].

257 *b.* ll. 31, 32 *αναγνοσμα περι του σαββατου*, 258 *b.* l. 25: *τελοσ*: L [*κυριακη ιγ'*: xviii. 18—27].

279 *b.* ll. 13—15 *αναγνοσμα εισ τιν παρασκευην* L (cf. Adnotationes p. 437; Prolegom. p. xxvii) [xxiii. 39—43].

In S. Marci Evangelio.

287 *b.* ll. 27—31 *αναγνοσμα περι τ8 σαββατου*, 288 *b.* l. 19 *τελοσ*: L [*σαββατω β' των νηστειων*: i. 35—44 (45 Cod. D)].

288 *b.* ll. 18—22 *αναγνοσμα περι τ8 κυριακη* L [*κυριακη β' των νηστειων*: ii. 1—12].

289 *b.* ll. 22—25 *αναγνοσμα περι τοῦ σαββατου*, 290 *b.* l. 28: *τελοσ*: L [*σαββ. γ' των νηστ.*: ii. 14—17 (Cod. D 22, *lectione ἡμ. γ' τησ ιβ' ἑβδομ. κατα ματθαιον* Marc. ii. 16—22 *inclusâ*)].

310 *b.* ll. 7—11 *αναγνοσμα περι τ8 σαββατου*, l. 28: *τελοσ*: L [*σαββ. δ' των νηστ.*: vii. 31—37].

313 *b.* ll. 2—6 *αναγνοσμα περι τ8 σαββατου*, l. 21 *τελοσ*: L [*σαββ. ε' των νηστ.*: viii. 27—31].

ibid. ll. 28—31 *αναγνοσμα περι τοῦ κυριακη*, 314 *b.* l. 17: *τελοσ* L [*κυρ. γ' των νηστ.*: viii. 34—ix. 1].

321 *b.* ll. 32—35 *αναγνοσμα περι τ8 κυριακη*, 323 *b.* l. 13: *τελοσ*: L [*κυρ. ε' των νηστ.*: x. 32—45].

347 *b.* ll. 11 ℔ *τησ αναλωψημου* M_4 [*ἡμερ. αναληψεωσ εισ ορθρον*: xvi. 9—20].

In Actis Apostolorum.

416 *b.* l. 17 BA̋, 418 *b.* l. 11 *τε*, O [*ἡμερ. β' τησ α' ἑβδομ.*: Act. i. 12—26].

418 *b, ad summam paginam* ℔ *τι πεντικοστι*, l. 13 $\alpha\rho^{\chi}$ + O, 419 *b.* l. 17 *τε* M_4 [*κυρ. τησ πεντηκοστησ*: ii. 1—11].

419 *b.* l. 27 $\mathfrak{Q}\rho_{\mu}$ + O_2, 420 *b.* l. 16 *τε* O [*ἡμερ. γ' τησ α' ἑβδομ.*: ii. 14—21].

422 *b.* l. 19 *τελοσ* M_4, *errore forsan*: *ἡμερ. ε' τησ α' ἑβδομ. explicit* ii. 36, *non* 38.

423 *b.* ll. 11—15...*αγνοσμα ..ρι του σα...τω τησ...ακουνι...μου* (*i. e. διακινησιμου sive ἑβδομ. α', margine abcisso*) L *errore: nam σαββ. τησ διακινησιμου p lectione habet* iii. 11—16, *non* ii. 46.

ibid. l. 19 $\alpha\rho^{\chi}$, 424 *b.* l. 13 τ^{e} *init et fine lineae* M_4 [*ἡμερ. ε' τησ α' ἑβδομ* iii. 1—8].

424 *b.* l. 21 ...$\alpha\beta^{\alpha}$ $\alpha\rho^{\chi}$, 425 *b.* l. 15 *initio et fine literae* M_4 [*σαββ. τησ α' ἑ δομ.*: iii. 11—16].

435 *b, ad summam paginam: περι τ κυριακη*: l. 11 $\alpha\rho^{\chi}$ L [*κυριακη γ'*: vi —7].

440 *b.* l. 18 $\tau\rho\iota^{\tau}$ $\alpha\rho^{\chi}$, 441 *b.* l. 6 *initio*, $\tau\varepsilon$ *fine lineae* M_4 [*lectio incert* vii. 30—35].

446 *b.* l. 21...*πασχα* $\alpha\rho^{\chi}$ M_4 [*ἡμερ. τησ γ' ἑβδομ.*: viii. 26—39].

455 *b.* l. 5 τ^{e} M_4 [*ἡμερ. β' τησ δ' ἑ δομ.*: x. 1—16].

ibid. l. 20 $\bar{\kappa}\bar{\zeta}$ [*...die in festo pascha* M_4, *errore ut videtur pro* $\bar{\kappa}\bar{\delta}$ [*i. e. ἡμ γ' τησ δ' ἑβδομ.*: x. 21—33].

460 *b.* l. 29 $\eta\mu^{e}$ $\bar{\kappa}\theta$ $\alpha\rho^{\chi}$, 462 *b.* l. 11 *initio et fine lineae* M_4 [*i. e. κυριακη* xi. 19—30].

462 *b.* ll. 12, 13 ..ου αγιου ...ωργ $\alpha\rho^{\chi}$ (*margine abscisso*), 463 *b.* l. 31 *τε* [S. Georgii, Apr. 23: xii. 1—11].

465 *b.* l. 17 $\bar{\lambda}\beta$ $\alpha\rho^{\chi}$ (*immò potius* $\bar{\lambda}$ 467 *b.* l. 5 τ^{e} *initio et fine lineae* [*i.e. ἡμερ. γ' τησ ε' ἑβδομ.*: xii. 25—x 12].

467 *b.* l. 6 $\bar{\lambda}\bar{\gamma}$ $\alpha\rho^{\chi}$ (*immò potius* $\bar{\lambda}$ 468 *b.* l. 18 τ^{e} *initio et fine lineae* [*i. e. ἡμερ. δ' τησ ε' ἑβδομ.*: xiii. 13—2

472 *b.* l. 23 $\bar{\kappa}\varepsilon$ ℔ (*i. e. αρχη*), 474 l. 9 (*verius* l. 8) $\tau\varepsilon$ M_4 [*i. e. ἡμερ. δ' τ δ' ἑβδομ.*: xiv. 6—18].

474 *b.* l. 18 $\bar{\lambda}\delta$ $\alpha\rho^{\chi}$ (*immò potius* $\bar{\lambda}$ 475 *b.* l. 10 τ^{e} *initio et fine lineae* [*i. e. ἡμερ. ε' τησ ε' ἑβδομ.*: xiv. 20—2

482 *b.* l. 8 $\alpha\rho^{\chi}$ $\eta\mu^{e}$ $\bar{\lambda}\varepsilon$, 484 *b.* l. 15 *initio et fine lineae* M_4 [*i. e. κυριακη* xvi. 16—34].

488 *b, ad summam lineam* ℔ *τοῦ αγ διονυσιου· αρεωπαγιτου*, l. 3 A O [Oct. xvii. 16 (19 Cod. D)—34].

500 *b.* l. 8 $\alpha\rho^{\chi}$:, ll. 15, 16 *ὑπερβε* (: *ad fin. lineae posito*), 501 *b.* l. 21 λεγη:, 502 *b.* l. 19: *τελοσ*: L [*κυρια* ζ': xx. 16 (—18; 28—36 Cod. D)—3

N.B. *Leguntur* L cxlix *ies*; N xxv *ies*; M_4 xxiii *ies*; M *ferè duodecies*; O *octies*; J *quater* (Foll. 150. 185. 188. 191 I *bis* (Fol. 130. 197); O_2 *semel* (Fol. 419). *Σαββατον pro κυριακη* L *habet octies, κυριακη pro σαββατον sexies: margo usita Graecorum lectiones deserit aliàs ferè duodecies. Porrò in* Fol. 150 *b* J *προφητησματων* [Epiphan.: Jan. 6] *pro βαϊων hab* L (*ut videtur*) *invito.*

Sequitur Catalogus notarum ferè duobus scribis (M_1, M_2) *in Codice scriptarum.* Cf. Prolegomena, pp. XXVII—XXVIII.

Ad summam paginam leguntur, M_1 *scriptore.*

28 *b.* του θερισμ^{ȣ} ϗ τον αποστολον
33 *b.* ..κ γενεασ ωμυα εστιν πεδυ$\overline{c}$
34 *b.* ..κε..απο...οι$\overline{κ}$ επ$^{\mu}$... ..πορϊμ^{ȣ} εν αβασιν
35 *b.* ξιραν εχοντοσ χιραν
37 *b.* βασιλιασ του $\overline{θυ}$
38 *b.* τον γραματεον και φαρισεον
39 *b.* παραβολι σε το πλυ$\bar{ο}$
42 *b.* παραβολιν παρεθϊκεν αυτυσ λὲγο^{ν} βασιλία τον ωρανον ανθροποι σπιροντ +
43 *b.* λιν παρβολιν περι κον σιναπεο$^{\blacksquare}$
45 *b.* ..δ τ^{ȣ} βασιλε^{ωσ}
47 *b.* ...πετε αρτο^{ν}
48 *b.* ...ερϊπαττ$^{\overline{ȣ}}$οσ ισ τιν θ$^{\overline{α}}$
49 *b.* ...φαρϊσεον...
51 *b.* ...z^{ο} αρτν
52 *b.* ...τον φαρϊσεον...
53 *b.* ...τι^{σ} τινα με λεγ$\bar{ο}$σιν ανθροπ^{οι}
55 *b.* ...ταμο..φοσεοσ
57 *b.* των μαθητε...λεγου^{ν} μ^{α}θη^{τ} αρα ισ μϊζ^{ον}
59 *b.* τ το^{ν} $\bar{ρ}$ προβατ^{ον}
60 *b.* ...πο βασιλωσ ηθελισεν συναριν λογον μετα τον δολον αυτο^{ν}
61. *b.* ...οσ ϗ γυνεκοσ
63 *b.* ..πιο^{ν} τον προσενε εκθεντ^{ο} τω $\overline{\ }$ +
64 *b.* ...νπ^{ο}ελνοσ παραβολ^{+}...
66 *b.* ...ιβ αποστολον ϗ τον υων ζεβεεον
67 *b.* ...β τυφλο^{ν}
68 *b.* *eras.: supersunt ad fin....*ο^{+}ν
[69 *b.* l. 17 *marg.* ....κεσ *ferè periit*]
70 *b.* ιερο τϊσ αντον εν πυα εξουσηα αυτα^{πυισ}
71 *b.* ^{ν}πελονοσ τον β τεεκνον (ε *secund. eras.*).
73 *b.* καλεσαντεσ τουσ κεκλϊκοτασ +
75 *b.* κ πιραζον αυτον ϗ λεγον πυα ντολι +
[84 *b.* N *carbone* ΠΑΡΘ...]

Quae sequuntur ferè scripsit M_2.

114 *b.* ...τησ σαμαρητιδο^{σ}
116 *b.* ..ερι τ^{ȣ} θερισμ^{ȣ}
117 *b.* ...ι τ^{ȣ} βασιλησκ^{ȣ}
118 *b.* ..ρι τȣ παραλυτυκ^{ȣ}
122 *b.* ...ρι τον πεντε αρτο$^{\blacksquare}$
124 *b.* $\overset{ρ}{\pi}$ι (*i.e.* περι) τ^{ȣ} περιπατουντο^{σ} εν τι θαλασσ +
128 *b.* *Duae lineae erasae, nec lectu faciles.* ..... λ....ω
129 *b.* τησ ϊσκηνοπυηα^{σ}
[132 *b.* τησ πεντικοστισ: *scripsit* M].
138 *b.* ....ι τ^{ȣ} τυφλ^{ȣ}
145 *b.* ..ρι το^{ȣ} λαζαρ^{ȣ}
184 *b.* ⳨ περϊ τισ παρθεν^{ȣ} (M_1).
190 *b.* ⳨ συμεων (M_1) ϗ ν^{ασ} τισ προφιτιδο (M_2): *eâdem manu* ⳨ συμεων $\overset{ρ}{+}$ l. 12 *marg.*: cf. Proleg. p. XXVIII.
191 *b.* περι τ^{ȣ} $\overline{κυ}$ τισ πεδηα^{σ} $\overset{\smile}{ϊω}$ [γ]ενομενοσ.
192 *b.* ⳨ ιωανν^{ȣ} τ$\bar{ο}$ βαπτιστ^{ȣ} ετι πεντε ϗ δεκατ^{ω} [*inepta quaedam ascripsit recens manus, ut et ad caput* 193 *a*].
194 *b.* ⳨ ηροδ$\bar{ο}$ τ$\bar{ο}^{ȣ}$ ιωνν^{ȣ} (τ *eras. ante* η).
197 *b.* ⳨ ισ πιρασθεισ υπ τ πσ ν... (*abscissa sunt a bibliopego caetera*).
200 *b.* ...τισ...σ^{ου}τουχ$\bar{υ}$ ο^{ν} (*partim eras.*)
202 *b.* ⳨ τ$\bar{ο}$ παραλυτικ^{ȣ}
204 *b.* τ^{ȣ} τυφολ^{ȣ} τ$\bar{ο}$ λευγιτ$\bar{ο}$
205 *b.* ⳨ δαυγι ωτε ισηλθεν ἐν το θυσιασ τιρη$\bar{ο}$ και φαγιν τ$\bar{ο}$σ αρτ$\bar{ο}$σ τισ προσθεσ^{εοσ}
206 *b.* ⳨ τον μαθητο^{ν} αυτ^{ȣ}
236 *b.* (*ad calcem pag.*; + *ad* l. 33 *posito*) + περι π$\bar{ο}$λ$\bar{υ}$σιȣ +
252 *b.* (*marg.* l. 3) ⳨ πλουσ^{ȣ} ϗ λαζαρου +
257 *b.* (*marg.* l. 33) ⳨ επεροτισεοσ αρχοντο^{σ} ϗ τ^{ȣ} ζαχεου +
Ad calcem paginae per S. Marci Evangelium, haec sequuntur, M_1 (*ut videtur*) *scriptore, nisi mavis* M_3.
285 *b.* ⳨ (*i.e.* προσ) ερμηνϊα αφεσ μϊ φϊλονϊκησϊσ
286 *b.* ⳨ ερμϊνϊα το γηνωμενον τελϊουτε
287 *a.* ⳨ ερμϊνϊα ουκ επϊτυχανϊσ του παργμἀτ$\bar{ο}$σ·
287 *b.* ⳨ ερμηνϊα τελϊουμενον παραμα +
288 *a.* ⳨ ερμϊνϊα περϊ ζωησ
288 *b.* ⳨ ερμϊνηα το υστερον επϊτυχανσ
289 *a.* ⳨ ερμϊνϊα + μϊ ωμοσησ εαν ωμοσϊσ φανερουτε +
289 *b.* ⳨ ερμηνϊα + τρῆτον παραμα εχϊσ επϊ χηρϊσε
290 *a.* ⳨ ερμϊνῆα ου δυνϊ ψευσασθ εν (*rasura incidit inter* θ *et* ε: *forsan* θε *primò*).
290 *b.* ⳨ ερμϊνϊα + λωγοσ ζοησ καϊ φασϊσ κααϊ +
291 *a.* ⳨ ερμίνηα + ταπϊνοσον καϊ γηνετε
291 *b.* ⳨ ερμινια + δυναμὶν μεγαλϊν προσδοκα +
292 *a.* ⳨ ερμενϊα + λανβανϊσ τιν χαρϊν εκ θ$\overset{+}{υ}$ (ανβ *super rasuram rescripto*).
292 *b.* ⳨ ερμϊνηα + απο λυπϊσ ησ χαραν
293 *a.* ⳨ ερμϊνια + μετα δεκα ημερασ γϊνετε +
293 *b.* ⳨ ερμϊνηα + το ζητϊσ ευρισκετε
294 *a.* ⳨ ερμϊνῆα + μϊ παρακουσϊσ του λογου +
294 *b.* ⳨ ερμϊνϊαν + ακουλουθησον καϊ καλον συ γϊνετε + (α *secund. super rasuram rescripto*).
295 *a.* ⳨ ερμινϊα + ουκ εχϊσ αμαρτιαν ηστω παρομα +
295 *b.* ⳨ ερμϊνια + μιζον προκωπϊ και χαρα γηνεταϊ +
296 *a.* ⳨ ερμινϊα + δϊ σε λανβανϊν την χαριν + (λ *rescripto super* δ *primò*).
296 *b.* ⳨ ερμενηαν + τεληουμενον παργμα καλον +
297 *a.* ⳨ ερμϊνϊα + απροσδοκητον παργμα γηνομενον +
297 *b.* ⳨ ερμινϊαν + πιστ^{ν}εσον οτη το παργμα καλον εστιν +
298 *a.* ⳨ ερμϊνια + εαν ποησ τουτω το παραμινον + και ευξε το θεο^{+}
298 *b.* ⳨ ερμηνϊα + δηα χορϊσϊσ (⳨ ερ *super ras. rescript.*).
299 *a.* ⳨ ερμινϊα + αποταξε και απὸστρεψον

299 *b.* ✠ ερμινηα + δηαλυσϊσ μετα τρϊσ ημερα γϊνετε +

300 *a.* ✠ ερμηνια + μετανωησον το θ̊ω καϊ γηνετε +

300 *b.* ✠ ερμϊνϊα + μετανοησον τω θ° κ γηνετε +

301 *a.* ✠ ερμϊνῆ α + τελουμενον ἐργων καλο᷑ +

301 *b.* ✠ ερμϊνϊα + τελουμενον παραυγμα +

302 *a.* ✠ ερμϊνϊ α + απροσδωκϊτον παραυγμα +

302 *b.* ✠ ἑρμϊνῆα + εαν ψυση ἐλενχουσϊν σε +

303 *a et b. Periit pergamena ad calcem folii.*

304 *a.* ✠ ερμϊνϊα + περϊ δηκϊσ εαν αλϊθεύσϊσ ευλυτ.....

304 *b.* ✠ ερμϊνϊα + το ζητϊσ λαvβανισ τϊν χαριν +

305 *a.* ✠ ερμϊνϊα + το ζητϊσ προφθᾶνϊ σε +

305 *b.* ✠ ερμϊνϊα + τουτο εκ θ̊ευ δοτον εστιν +

306 *a.* ✠ ερμϊνα + αποταξαι +

306 *b.* ✠ ερμϊνϊ α + περη ερϊσμου μϊ ερϊσησ

307 *a.* ✠ ερμηνϊα + εαν δηκαζϊ υπερ σου αλον πένψων +

307 *b.* ✠ ερμηνϊ α + περϊ αναπαυσε᷑σ κ κερδουσ +

308 *a.* ✠ ερμϊνα + το εχϊσ καμην καμε +

308 *b.* ✠ ερμϊνϊα + εαν πϊστευσησ χαρα συ εσθω +

309 *a.* ✠ ερμϊνα + πολαστον ηθελϊσα επυησε κ ουκ εδυνϊθησ +

309 *b.* ✠ ἑρμϊνα + καιροσ εστϊν ϊνα γηνετε ον ζϊτϊσ +

310 *a.* ✠ ερμηνϊα + ορθϊοσ την ωδον βεβευτε σου το πραγμα +

310 *b.* ✠ ερμινα + μυστηριον μεγα γιενεταϊ καϊ απεκαλυφθη

311 *a.* ✠ ερμϊνα + αἰ προσδοκητον · κερδοσ +

311 *b.* ✠ ερμϊνα + κεροσ εστϊν ϊνα γεϊνε τε ο ζϊτισ +

312 *a.* ✠ ερ μϊνα + περ πραγματοσ καλδ + (*rasura incidit post* ερ).

312 *b.* ✠ ερμϊνα + εισ αναπαυσϊν ερχετε ων ζιτισ +

313 *a.* ✠ ερμϊνϊα + αποξενδυ ερχετε αλϊφασισ +

313 *b.* ✠ ερμϊνα + μϊ απηστϊσησ τουτο καλον εστιν +

314 *a.* ✠ ερμϊνα + αν απελθϊσ επϊτυνχανϊσ +

314 *b.* ✠ ερμϊνα + εαν ακουσϊ μὴ δεξϊ αυτιν +

315 *a.* ✠ ερμϊνα + αλλο πραγμα ζητϊ σον +

315 *b.* ✠ ερμϊνη α + περϊ σωτερηασ σω ζεται +

316 *a.* ✠ ερμϊνα + δευτεροσε εχϊσ τ πραγμα + (*a in* ραγ *super rasuram re scripto*).

316 *b.* ✠ ερμϊνα + απο κϊνδυνου σωθη σϊ + (*ι in* κιν *super* υ *primâ*).

317 *a.* ✠ ερμϊνα + περϊ σοτερϊασ κα κερδου +

317 *b.* ✠ ερμϊνα + μϊ απαρνϊση αλ ομολωγϊσον +

318 *a.* ✠ ερμηνϊ α + ϊδε υγησ γεγονα μϊκετϊ αμαρτανε + ϊνα μι τί χιρον συ γ νετε +

318 *b.* ✠ ερμϊνηαα + καλον εστϊν το ε γον το τελϊοντϊ + (*α prim. eloto*).

319 *a.* ✠ ερμϊνα + καλον πραγ...(al *scissa sunt a bibliopegâ nonnulla, ut etiam in sequentibus*).

319 *b.* ✠ ερμϊνα + το ενθυμϊμα γϊνετ κ (*i. e.* κ) καλον συ εστϊν

320 *a.* ✠ ερμϊνα + μεταβουλη καλϊ

320 *b.* ✠ ερμϊνα + ακωη καλη συνε χετε τω...(*unâ lineâ abscissâ*).

321 *a.* ✠ ερμϊνη α + δη ανυθϊνε...elot *etiam lineâ antecedente, quae in* -ετε + d *sinit.*

N.B. *Leguntur* M_1 xxxii *ies*; M_2 xxii *ies*; (M_1 *et* M_2, 190 *b*); M_3 lxix *ies*; M 132 *b*; N 84 *b*.

Editionis Kiplingianae errores typographici. Cf. Prolegomena, p. XII.

In Praefatione.

p. xiii. ελθατο *et* ελθετο.

In Textu: 63.

6 *b.* l. 12 ϊωανησ

9 *b.* l. 13 φροφητου

12 *b.* l. 32 χοδραντην

13 *a.* l. 12 irasitur

ibid. l. 15 fatri

ibid. l. 32 quadrantẽ

13 *b.* l. 20 ορχουσ

14 *b.* l. 4 σιαγωνα

27 *b.* l. 26 γεινωσκετο

28 *b.* l. 32 *deest* τα *secund.*

29 *a.* l. 1 nunquam

30 *b.* l. 23 γενηται

31 *a.* l. 4 cogitare

33 *a.* l. 7 consommasset

53 *a.* l. 5 manducauerunt

79 *a.* l. 5 domum

ibid. l. 17 graviora

83 *a.* l. 28 *init.* e

89 *a.* l. 14 situi

97 *a.* l. 20 completum

98 *b.* l. 20 γονευπετησαντεσ

100 *b.* l. 31 *s. m. too* } *supra lineam*

101 *a.* l. 23 a }

119 *a.* l. 20 calilaeam

ibid. l. 24 natoria

125 *a. titul.* ιωhαn

130 *b.* l. 30 εκεισ

131 *b.* l. 22 *init.* ουν

157 *b.* l. 1 ευε

ibid. l. 27 ετομασαι

161 *b.* l. 1 ϋαμὸ

163 *b.* l. 3 ϋμεν

166 *a.* l. 9 *deest* a *ante* deo

182 *a.* l. 17 discipulus

186 *a.* l. 8 aneilla

196 *b.* l. 19 ασρων

211 *b.* l. 5 ηγγιξεν

215 *b.* l. 19 επηρωντων

219 *a.* l. 24 dismisit

227 *a.* l. 25 domu

243 *a. titul.* lucam

246 *a.* l. 24 neccesse

257 *b.* l. 16 οφθααμουσ

259 *b.* l. 21 υιε

268 *b.* l. 4 Επρηωτησαν

274 *a.* l. 20 susficit

283 *b.* l. 30 *ἴδετε*
290 *a.* l. 1 de scribis
292 *a.* l. 33 *dele punctum supra* m *secund.*
297 *a.* l. 10 nuqmuid
297 *b.* l. 3 *οστα ν*
298 *b.* l. 16 *μακαροθεν*
311 *b.* l. 22 *-γαδα pro -γαιδα*
313 *a.* l. 18 fragmentorum
329 *a.* l. 14 *init.* at
347 *b.* l. 13 *marg. s. m.* *-ψημον*
425 *a.* l. 21 petroṁ
bid. l. 24 stubebant
429 *a.* l. 33 dme
460 *a.* l. 26 mandoca
465 *a.* l. 30 caesaream
475 *a.* l. 12 isticassent
506 *a.* l. 17 dicimus.

In Appendice nostrâ: 4.

Secundae manûs 1 *b.* l. 22 *αφιησω*
2 *a.* l. 13 retorsum. l. 33 ann illius
4 *a.* l. 13 sedm.

In Notis: 14.

43 *b.* l. 26 *υιοι pro υιο*
69 *b.* l. 33 *συχη pro συκη*
73 *a. marg.* tres *pro* ·III·, Etmas *pro* Gemas
78 *a.* l. 32 es *pro* est
81 *b.* l. 19 *quasi in textu* εστοσεν *dedisset.*
100 *b.* l. 31 *τοο pro τοσ*
180 *b.* l. 25 *τον pro το*
303 *b.* l. 20 *ηνικεν pro ηνιχεν*
433 *b.* l. 10 *ηγαγεν pro ηγαγον*
436 *a.* l. 14 discepiuntur *pro* discup-
493 *b.* l. 4 *ακουσαντεσ pro ακουσαντοσ*
494 *b.* l. 21 *ασιᾶ pro ασιαν*
504 *b.* l. 10 *παροκαλουμεν pro παρακ-*

N.B. Kiplingii errores ad punctationem pertinentes quippe satis multos taciti correximus.

Sectiones Ammonianae per marginem Cod. Bezae insertae, cum receptis apud Tregellesii N. T. collatae. Cf. Prolegomena, p. xx.

S. Matth. *ε* cap. ii. 5 *pro v.* 4; *λ v.* 7 *pro v.* 11; *μ* v. 44 *pro v.* 43; *πβ* x. 8 *pro v.* 7; *qδ* x. 33 *pro v.* 32; *ρνγ* xiv. 35 *pro v.* 34; *ρξα* xv. 39 *pro* xvi. 1; *ρξβ* xvi. 4 *pro v.* 2; *ρξγ ibid.* 6 *pro v.* 4; *ρξδ ibid.* 7 *pro v.* 5; *ρξε ibid.* 13 *pro v.* 7; *ρξς ibid.* 16 *pro v.* 13; *ρξζ ibid.* 20 *pro v.* 17; *ρξη ibid.* 22 *pro v.* 20; *ρξθ ibid.* 24 *pro v.* 22; *ρο ibid.* 27 *pro v.* 24; *ροα* xvii. 1 *pro* xvi. 27; *ροβ* xvii. 9 *pro* xvi. 28; *ρπδ* xviii. 17 *pro v.* 16; *σκη* xxiii. 5 *pro v.* 4; *σκθ ibid.* 8 *pro v.* 5; *σλ ibid.* 12 *pro v.* 8; *σλα ibid.* 13 *pro v.* 11; *σλβ ibid.* 15 *pro v.* 14; *σλγ ibid.* 16 *pro v.* 15; *σμβ* xxiv. 1 *vinculo operitur; σξα* xxiv. 38 *pro v.* 37; *σοδ* xxvi. 2 *pro v.* 1; *σοθ ibid.* 20 *pro v.* 21; *τμβ* xxvii. 47 *pro v.* 48; *τμγ ibid.* 48 *pro v.* 50; *τμδ ibid.* 50 *pro v.* 51; *τμε ibid.* 51 *pro v.* 51 *med.*; *τμς ibid.* 51 *med. pro v.* 54; *τμζ ibid.* 54 *pro v.* 55; *τμη ibid.* 55 *pro v.* 57; *τμθ ibid.* 57 *pro v.* 59; *τν ibid.* 58 *pro v.* 61; *τνα ibid.* 61 *pro v.* 62; *τνβ ibid.* 62 *pro v.* 66. *Desunt post τνβ* xxvii. 62 *usque ad finem S. Matthaei.*

S. Johann. *Desunt α usque ad ζ* (i. 1—16); *λθ* v. 5 *pro v.* 11; *νς* vi. 35 *med. pro v.* 37; *ρλβ* xiv. 25 *pro v.* 26; *ρμδ* xv. 23 *pro v.* 24; *ρμε ibid.* 24 *pro v.* 25; *ρμη* xvi. 15 *pro v.* 14; *ρν ibid.* 20 *pro v.* 23; *ρνβ ibid.* 32 *pro v.* 31; *ρνε* xvii. 26 *pro* 25 *med. νη*; *νθ* Fol. 168 *b*, *ρ bis abscisso. Desunt post ρξγ* xviii. 13 *usque ad fin. Johann.*

S. Lucae. *β* i. 5 *et* 35, *γ* i. 36, *pro β* ii. 6, *γ* ii. 8; *ιζ* iv. 8 *pro v.* 14; *λη v.* 26 *pro v.* 27; *μβ* vi. 4 *med. pro v.* 6; *ρα* ix. 44 *med. pro v.* 43 *med.*; *ρκς* xi. 15 *pro v.* 14; *ρκζ ibid.* 15 *med. pro v.* 15 *init.*; *ρξε* xiii. 14 *pro v.* 10; *ρπ* xiv. 16 *pro v.* 12; *ρπα ibid.* 25 *pro v.* 16; *ρπβ ibid.* 28 *pro v.* 25; *ρπγ ibid.* 33 *pro v.* 28; *ρπδ ibid.* 34 *pro v.* 33; *ρπε* xv. 1 *pro* xiv. 34; *ρπς* xv. 3 *pro v.* 1; *ρπζ ibid.* 6 *pro v.* 3; *σκα* xviii. 29 *pro v.* 28; *σκε* xviii. 43 *med. pro* xix. 1; (*σξζ inseritur* xxii. 19, *versu suo* xxii. 20 *penitus omisso*); *σοδ* xxii. 45 *errore pro σπδ*; *σπς ibid.* 47 *med. pro v.* 48; *σqβ ibid.* 58 *pro v.* 57; *τμ* xxiv. 37 *pro v.* 36.

S. Marci. *κη* iii. 12 *pro v.* 11 *med.*; *λβ* iii. 21 *med. pro v.* 22; *μζ* iv. 36 *pro v.* 35; *ν* v. 25 *pro* vi. 1; *νη* vi. 15 *pro v.* 16; *ξ ibid.* 18 *pro v.* 21; *ξγ ibid.* 32 *pro v.* 34; *ξδ ibid.* 41 *pro v.* 35; *ξθ ibid.* 54 *pro v.* 53; *οζ* viii. 10 *pro v.* 11; *qα* ix. 16 *pro v.* 17; *ρα ibid.* 48 *pro v.* 44; *ρλθ* xiii. 5 *med. pro v.* 8 *med.*; *ρξγ* xiv. 21 *pro v.* 20; *ρξθ ibid.* 27 *med. pro v.* 28; *ρογ ibid.* 32 *med. pro v.* 33; *ρος ibid.* 37 *pro v.* 36 *med.*; *ροζ ibid.* 37 *med. pro* 37 *init.*; *ροη ibid.* 39 *pro v.* 38; *ροθ ibid.* 40 *pro v.* 39; *ρπ ibid.* 41 *med. pro v.* 41 *init.*; *ρπα ibid.* 43 *med. pro v.* 43 *init.*; *ρπγ ibid.* 45 *pro v.* 46; *ρπε ibid.* 49 *med. pro v.* 50; *ρπς ibid.* 50 *pro v.* 51; *ρπζ ibid.* 53 *med. pro v.* 53 *init.*; *ρqγ ibid.* 63 *med. pro v.* 64; *ρqζ ibid.* 72 *med. pro v.* 72 *init.*; *σδ* xv. 10 *pro v.* 11; *σς ibid.* 13 *pro v.* 15. *Desunt post σζ* xv. 16 *usque ad fin. Marci.*

Casu paulum de loco motae sunt ρπβ Matth. xviii. 11; *σνθ* xxiv. 30; *σqζ* xxvi. 41; *τλα* xxvii. 32; *qβ* Johann. x. 16; *ρκδ* xiii. 26; *ρμγ* xv. 22; *ε* Luc. ii. 48; *ξα* vi. 44; *qα* ix. 10; *qη* ix. 27; *ρι* x. 4; *ριδ* x. 9; *ρπε* xv. 1; *ροβ* xiii. 28; *ρqθ* xvii. 3; *σιδ* xvii. 37; *σιε* xviii. 14; *σπη* xxii. 51; *σqα* xxii. 54; *σqς* xxii. 67; *τιδ* xxiii. 24; *τιε* xxiii. 26; *τκγ* xxiii. 35 *pro v.* 36; *τλς* xxiv. 1; *ζ* Marc. i. 13 *pro v.* 15; *θ* i. 14; *οε* vii. 36; *οζ* viii. 10; *ρι* x. 29; *ρμγ* xiii. 14 *pro v.* 15; *ρqθ* xv. 1.

To the Addenda, p. lxiv, add the following:—

p. xxxii, l. 14. (cf. *tristega* Gen. vi. 16 Vulg.)
p. xliii, l. 28. We read *israhel* also in Matth. ii. 6; 20; x. 6; 23; xix. 28; Luke i. 54; 68; xxii. 30.

Cambridge:

PRINTED BY C. J. CLAY, M.A.
AT THE UNIVERSITY PRESS.

BY THE REV. F. H. SCRIVENER, M.A.

TRINITY COLLEGE, CAMBRIDGE;

RECTOR OF S. GERRANS, CORNWALL.

A PLAIN INTRODUCTION TO THE CRITICISM OF THE NEW Testament. With numerous Facsimiles. For the use of Biblical Students. 8vo. 15*s.*

"We must say that it was not without some feeling of wonder that we examined the volume before us, so minute and accurate is the detailed information it contains, and so comprehensive and enlarged in the view which it takes of the extensive field of Biblical criticism."—ENGLISH CHURCHMAN.

NOVUM TESTAMENTUM GRÆCUM, TEXTUS STEPHANICI, 1550. Accedunt variæ lectiones editionum Bezæ, Elzeviri, Lachmanni, Tischendorfii, et Tregellesii. Small 8vo. 4*s.* 6*d.*

An Edition on Writing-paper, for Notes. 4to. *Half-bound.* 12*s.*

"One of the admirably printed pocket series of Greek and Latin Texts . . . Those portions of the text of which various readings are given at the foot of each page are printed in a thicker character of type, so as to be readily perceived."—ENGLISH CHURCHMAN.

A FULL COLLATION OF THE CODEX SINAITICUS, WITH THE Received Text of the New Testament, to which is prefixed a Critical Introduction. Small 8vo. 5*s.*

"Mr Scrivener has now placed the results of Tischendorf's discovery within the reach of all in a charming little volume, which ought to form a companion to the Greek Testament in the library of every Biblical student."—READER.

AN EXACT TRANSCRIPT OF THE CODEX AUGIENSIS, GRÆCO-Latin Manuscript in Uncial Letters of S. Paul's Epistles, preserved in the Library of Trinity College, Cambridge. To which is added a full Collation of Fifty Manuscripts containing various portions of the Greek New Testament deposited in English Libraries: with a full Critical Introduction. Royal 8vo. 26*s.*

A FULL AND EXACT COLLATION OF ABOUT TWENTY GREEK Manuscripts of the Holy Gospels (hitherto unexamined) deposited in the British Museum, the Archiepiscopal Library at Lambeth, &c., with a Critical Introduction. 8vo. 6*s.*

Cambridge: DEIGHTON, BELL, AND CO.

London: BELL AND DALDY.

PUBLISHED BY

DEIGHTON, BELL, & CO., CAMBRIDGE,

AGENTS TO THE UNIVERSITY.

The Greek Testament: with a critically revised Text; a Digest of Various Readings; Marginal References to Verbal and Idiomatic Usage; Prolegomena; and a Critical and Exegetical Commentary. For the use of Theological Students and Ministers. By HENRY ALFORD, D.D., Dean of Canterbury.

Vol. I. Fifth Edition, containing the Four Gospels. 1*l.* 8*s.*

Vol. II. Fourth Edition, containing the Acts of the Apostles, the Epistles to the Romans and Corinthians. 1*l.* 4*s.*

Vol. III. Third Edition, containing the Epistles to the Galatians, Ephesians, Philippians, Colossians, Thessalonians,—to Timotheus, Titus, and Philemon. 18*s.*

Vol. IV. Part I. Third Edition, containing the Epistle to the Hebrews, and the Catholic Epistle of St James and St Peter. 18*s.*

Vol. IV. Part II. Second Edition, containing the Epistles of St John and St Jude, and the Revelation. 14*s.*

The New Testament for English Readers. Containing the Authorised Version, with additional corrections of Readings and Renderings; Marginal references; and a Critical and Explanatory Commentary. By HENRY ALFORD, D.D., Dean of Canterbury. In two volumes.

Vol. I. Part I. containing the First Three Gospels. 12*s.*

Vol. I. Part II. containing St John and the Acts. 10*s.* 6*d.*

*Hints for some Improvements in the Author*ised Version of the New Testament. By the late J. SCHOLEFIELD, M.A. Fourth Edition. Fcp. 8vo. 4*s.*

Jerusalem Explored: being a Description of the Ancient and Modern City, with upwards of one Hundred Illustrations, consisting of Views, Ground-plans, and Sections. By ERMETE PIEROTTI, Doctor of Mathematics, Captain of the Corps of Engineers in the Army of Sardinia, Architect-Engineer to his Excellency Soorraya Pasha of Jerusalem, and Architect of the Holy Land. 2 Vols. imperial 4to. 5*l.* 5*s.*

Nature and Grace. Sermons preached in the Chapel Royal, Whitehall, during the years 1862—64. By the Rev. W. M. CAMPION, B.D., Fellow and Tutor of Queens' College, Cambridge, Rector of St Botolph's, Cambridge, and one of Her Majesty's Preachers at Whitehall. Small 8vo. 6*s.* 6*s.*

The Apostle Paul and the Christian Church of Philippi. An Exposition Critical and Practical of the Sixteenth Chapter of the Acts of the Apostles and of the Epistles to the Philippians. By the late Rev. J. F. TODD, M.A., Trinity College, Cambridge. 8vo. 9*s.*

Wieseler's Chronological Synopsis of the Four Gospels. Translated by the Rev. E. VENABLES, M.A. 8vo. 13*s.*

This opportunity may properly be taken of especially recommending to every thoughtful Student this and the treatise on the succession of events in the Gospel History. A translation of it would be a very welcome aid to the general reader.—Bp. Ellicott, *Lectures on the Life of our Lord.*

Observations on the attempted Application of Pantheistic Principles to the Theory and Historic Criticism of the Gospels. By W. H. MILL, D.D., late Regius Professor of Hebrew in the University of Cambridge. *Second Edition, with the Author's latest notes and additions.* Edited by B. WEBB, M.A. 8vo. 14*s.*

Commentaries on the Gospels, intended for the English Reader, and adapted either for Domestic or Private use. By the Very Rev. H. GOODWIN, D.D., Dean of Ely. Crown 8vo. S. Matthew, 12*s.* S. Mark, 7*s.* 6*d.* S. Luke, *in the Press.*

Messiah as Foretold and Expected. A Course of Sermons relating to the Messiah, as interpreted before the Coming of Christ. Preached before the University of Cambridge, in the months of February and March, 1862. By the Rev. E. HAROLD BROWNE, D.D., Bishop of Ely. 8vo. 4*s.*

A History of the Articles of Religion. To which is added a series of Documents from A.D. 1536 to A.D. 1615. Together with illustrations from contemporary sources. By CHARLES HARDWICK, B.D., late Archdeacon of Ely. *Second Edition, corrected and enlarged.* 8vo. 12*s.*

*** A considerable amount of fresh matter has been incorporated, especially in the two Chapters which relate to the construction and revision of our present code of Articles.

Tertulliani Liber Apologeticus. The Apology of Tertullian. With English Notes and a Preface, intended as an Introduction to the Study of Patristical and Ecclesiastical Latinity. By H. A. WOODHAM, LL.D. *Second Edition.* 8vo. 8*s.* 6*d.*

DATE DUE

FEB 4 2006

FEB 4 2006

FEB 17 2006

JUN 15 2006

GAYLORD PRINTED IN U.S.A.

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500
All items are subject to recall.

3 2400 00061 2204